Kinaray-a

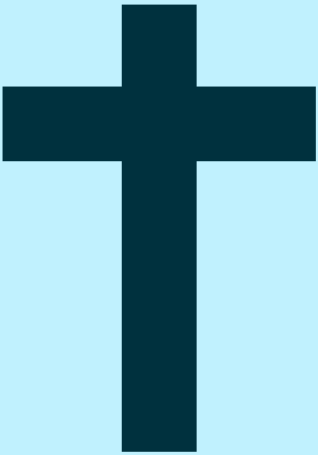

Kinaray-a: Kinaray-a NT New Testament

Kinaray-a

Kinaray-a: Kinaray-a NT New Testament

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kinaray-a

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 May 2025 from source files dated 8 May 2025
39f1fe1a-35ce-5501-a182-568b5cba3b44

Contents

Mateo 1
Marcos 52
Lucas 84
Juan 137
Binuhatan 176
Roma 223
1 Corinto 245
2 Corinto 265
Galacia 278
Efeso 286
Filipos 294
Colosas 299
1 Tesalonica 304
2 Tesalonica 309
1 Timoteo 312
2 Timoteo 318
Tito 322
Filemon 325
Hebreohanun 327
Santiago 344
1 Pedro 350
2 Pedro 356
1 Juan 360
2 Juan 366
3 Juan 367
Judas 368
Pagpahayag 370

Ang Mayad nga Balita nahanungud kay Jesu-Cristo suno kay MATEO

Ang mga Kaulangan ni Jesus
(Lucas 3:23-38)

1 Amo dya ang lista kang mga kaulangan ni Jesu-Cristo nga kaliwat ni David, kag si
David kaliwat ni Abraham.
2 Si Abraham amo ang tatay ni Isaac, si Isaac tatay ni Jacob, si Jacob tatay ni Juda kag
kang anang mga kabugtoan.
3 Si Juda tatay nanday Fares kag Zara. Ang andang nanay kadya amo si Tamar. Si
Fares tatay ni Esrom kag si Esrom tatay ni Ram,
4 si Ram tatay ni Aminadab, si Aminadab tatay ni Naason, si Naason tatay ni Salmon.
5 Si Salmon tatay ni Boaz, nga ang anang nanay kadya amo si Rahab. Si Boaz tatay ni
Obed nga ang anang nanay kadya amo si Ruth. Si Obed tatay ni Jesse,
6 kag si Jesse tatay ni Haring David.
Si David tatay ni Solomon sa asawa anay ni Urias,
7 si Solomon tatay ni Roboam, si Roboam tatay ni Abias, si Abias tatay ni Asaf.
8 Si Asaf tatay ni Josafat, si Josafat tatay ni Joram, si Joram tatay ni Ozias,
9 si Ozias tatay ni Joatam, si Joatam tatay ni Acaz, si Acaz tatay ni Ezequias.
10 Si Ezequias tatay ni Manases, si Manases tatay ni Amos, si Amos amo ang tatay ni
Josias,
11 kag si Josias tatay ni Jeconias kag kang anang mga kabugtoan. Amo dya ang tion
kang ginbihag ang mga Israelinhun paagto sa Babilonia.
12 Kar-on, pagkatapos nga madara bilang bihag ang mga Israelinhun sa Babilonia, amo
pa gid dyaay ang mga kaulangan ni Jesus: si Jeconias amo ang tatay ni Salatiel, si Salatiel
tatay ni Zorobabel.
13 Si Zorobabel tatay ni Abiud, si Abiud tatay ni Eliaquim, si Eliaquim tatay ni Azor,
14 si Azor tatay ni Sadoc, si Sadoc tatay ni Aquim, si Aquim tatay ni Eliud,
15 si Eliud tatay ni Eleazar, si Eleazar tatay ni Matan, si Matan tatay ni Jacob,
16 kag si Jacob amo ang tatay ni Jose nga bana ni Maria. Kag si Maria nga dya amo
ang nanay ni Jesus nga ginatawag Cristo.
17 Gani, sa amo karia may napulo'g apat ka mga henerasyon halin kay Abraham hasta
kay David, kag may napulo'g apat man ka mga henerasyon halin kay David hasta sa
pagbihag sa mga Israelinhun pa-Babilonia. Kag halin sa pagbihag kananda pa-Babilonia
hasta sa pagkatawo ni Cristo may napulo'g apat man ka mga henerasyon.

Ang Pagkatawo ni Jesu-Cristo
(Lucas 2:1-7)

18 Kar-on, amo dyaay ang mga nagkaratabo sa pagkatawo ni Jesu-Cristo. Kang ang
nanay na kadya nga si Maria natalana run nga pagakaslun kay Jose, sa wara pa sanda
kadya makasal nasapwan nga tana nagabusong paagi sa gahum kang Balaan nga Ispirito.
19 Si Jose nga ana mangin bana sangka matarung nga tawo, kag indi dya malyag nga
mabutang si Maria sa kahuruy-anan. Gani, nagplano tana nga bulagan si Maria sa likum
nga paagi.
20 Samtang ginabinag-binag na ang mga bagay nga dya, may sangka anghel kang Ginoo
nga nagpakita kana sa anang damgo kag nagkuon, “Jose, ikaw nga kaliwat ni David, indi
ikaw magkahadluk sa pagpangasawa kay Maria hay nagabusong tana paagi sa gahum
kang Balaan nga Ispirito.
21 Magabata tana kang sangka laki kag pangaranan mo dya kay Jesus, tungud hay tana
kadya amo ang magaluwas kang anang mga katawhan sa andang mga kasal-anan.”
22 Ang tanan nga dya natabo agud to nga matuman ang ginkuon kang Ginoo paagi sa
anang propeta,
23 “May sangka ulay nga magabusong kag magabata kang sangka laki kag pagatawgun
tana nga Emanuel” (kon sayudon, “Ang Dios kaimaw natun”).
24 Kang makabugtaw si Jose, gintuman na ang ginsugo kang anghel kang Ginoo kag
ginpangasawa na si Maria.
25 Pero wara tana maghulid kay Maria hasta nga nakabata dya kang sangka laki. Kag
ginpangaranan na ang bata nga Jesus.

2

Ang Pagdoaw kang mga Mangin-aramun

1 Kar-on, si Jesus natawo sa banwa kang Betlehem sa probinsya kang Judea sa panahon
nga si Herodes amo ang hari. Sangka adlaw kato may nag-abot sa Jerusalem nga mga
mangin-aramun nga mga laki nga naghalin sa sidlangan.
2 Namangkot sanda, "Sa diin bala ang bata nga natawo nga mangin hari kang mga
Judio? Hay nakita namun ang bituon rugto sa sidlangan nga nagapatimaan nga natawo
run tana, amo gani nga nag-agto kami rugya agud magsimba kana."
3 Kang mabatian dya ni Haring Herodes, natublag tana kag amo man ang bilog nga
katawhan kang Jerusalem.
4 Gani, ginpatawag na ang tanan nga mga pangulo kang kaparian kag mga manunudlo
kang Kasugoan kag ginpamangkot sanda kon diin matawo ang Cristo.
5 Nagsugid sanda kana, "Sa banwa kang Betlehem nga sakup kang Judea, hay amo dya
ang ginsulat kang propeta:
6 Ikaw, Betlehem, sa lugar kang Juda,
bukun ti ikaw ang pinakakubus nga lugar sa bilog nga Juda,
hay rugyan kanimo magahalin
ang sangka pangulo nga magadumara kang akun mga katawhan nga mga Israelin-
hun."
7 Amo to kag likum nga ginpatawag ni Herodes ang mga mangin-aramun nga to kag
pamangkuton kon ano gid oras nagtuhaw ang bituon.
8 Pagkatapos karia, ginpapanaw sanda ni Herodes paagto sa Betlehem kag ginbilinan,
"Panaw kamo run to kag pangitaa ninyo kang maid-id ang bata, kag kon makita run gani
ninyo balik kamo rugya kag sugidan ako agud to nga makaagto man ako sa pagsimba
kana."
9-10 Pagkatapos hambal kananda kang hari nagpanaw sanda. Kang nagapanaw run
sanda nakita liwan nanda ang bituon nga amo man ang andang nakita sa sidlangan.
Kag nalipay gid sanda kamayad! Gin-giyahan sanda kang amo nga bituon hasta nga
nakalambot sanda sa lugar nga sa diin rugto ang bata.
11 Kang pagsulud nanda sa balay, nakita nanda ang bata kag si Maria nga anang nanay.
Nagluhod sanda sa pagsimba sa bata. Ginbuksan nanda ang andang mga regalo nga
bulawan, insenso kag mahamot nga lana nga ginatawag mira, kag anda dya nga ginhalad
sa bata.
12 Pagkatapos karia, ginpaandaman sanda kang Dios paagi sa damgo nga indi run
sanda magbalik kay Herodes. Gani, sa lain run nga aragyan sanda nag-agi pauli sa
andang lugar.

Ang Pagpalagyo Paagto sa Ehipto

13 Kang nakalumbos run ang mga mangin-aramun nga to, ang anghel kang Ginoo
nagpakita kay Jose paagi sa damgo nga nagakuon, "Bangon, dar-a ang bata kag ang
anang nanay kag magpalagyo kamo sa Ehipto. Magtiner lang kamo anay rugto hasta
kon san-o ko kamo ikun-an nga maghalin, hay ipapangita ni Herodes ang bata kag ana
dya nga ipapatay."
14 Gani, nagbangon si Jose kag gindara na ang bata kag ang nanay na kadya nga si
Maria kag nagpanaw lagi sanda kang gabii nga to paagto sa Ehipto.
15 Nagtiner sanda rugto hasta sa tion nga napatay si Herodes. Natabo dya agud to nga
matuman ang ginkuon kang Ginoo paagi sa anang propeta, "Gintawag ko ang akun bata
nga laki halin sa Ehipto."

Ang Pagpamatay kang mga Kabataan nga Laki

16 Si Herodes tana, kang naman-an na nga ginloko tana kang mga mangin-aramun,
nag-ugut gid tana kamayad. Nagmando tana nga pamatyun ang tanan nga mga bata
nga laki sa banwa kang Betlehem kag sa mga iningud nga lugar—mga bata nga
nagapangedadun kang darwa ka tuig panaba, suno sa tion nga naman-an na halin sa
mga mangin-aramun kon kasan-o nagtuhaw ang bituon.
17 Gani sa amo karia natuman ang ginkuon kang propeta nga si Jeremias,
18 "May mabatian nga paghinibi kag pagpanangis sa banwa kang Rama,
nagaparanangisun si Raquel para sa anang mga kabataan;
indi run gid tana magpalugpay
tungud nga nagkaramatay run sanda kadya."

Ang Pagbalik halin sa Ehipto

19 Kar-on, kang napatay run si Herodes, ang anghel kang Ginoo nagpakita liwan kay
Jose sa anang damgo rugto sa Ehipto. Ang anghel nagkuon kana nga,
20 “Bangon, dar-a ang bata kag ang anang nanay nga si Maria kag magbalik kamo sa
lugar kang Israel, hay patay run ang mga tawo nga nagahingabot sa kabuhi kang bata.”
21 Gani nagbangon si Jose kag gindara na ang bata kag ang anang nanay kag nagbalik
sanda sa lugar kang Israel.
22 Pero kang pagkamaan na nga si Arquelo amo ang nagbulus sa anang tatay nga si
Herodes bilang hari sa Judea, hinadlukan tana kadya mag-agto rugto. Ginpaandaman
tana kadya sa anang damgo, amo gani nga sa probinsya kang Galilea run lang sanda
nag-agto,
23 rugto sanda nagtiner sa banwa kang Nazaret. Gani natuman ang ginkuon kang mga
propeta, “Pagatawgun tana nga Nazarenhun.”

3

Ang Pagpangwali ni Juan nga Manugbawtiso
(Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Nag-abot ang tion nga si Juan nga Manugbawtiso nagpangwali sa naligwin nga logar
kang Judea nga nagakuon,
2 “Maghinulsul kamo kag talikdan ninyo ang inyong mga sala, hay ang ginharian kang
langit marapit run lang mag-abot.”
3 Si Juan nga dya amo ang ginatumud ni propeta Isaias kang magkuon tana,
“Rugto sa kamingawan may nagahambal kang matunog gid nga nagakuon;
Iaman ninyo ang dalan kang Ginoo
tadlungan ninyo ang anang mga pagaagyan.”
4 Dya si Juan nagasuksok kang panaptun nga nahuman sa bulbol kang sapat nga kamelyo
kag may wagkus nga panit sa anang hawak. Ang ana kadya nga pagkaun mga apan kag
dugus.
5 Duro nga mga tawo nga halin pa sa Jerusalem kag sa tanan nga lugar nga sakup kang
probinsya kang Judea kag sa tanan nga mga lugar nga marapit sa suba kang Jordan ang
nag-aragto kana.
6 Gintoad nanda sa Dios ang andang mga kasal-anan, kag ginbawtisohan sanda ni Juan
sa suba kang Jordan.
7 Pero kang makita ni Juan nga duro nga mga Fariseo kag mga Saduceo ang nag-aragto
kana sa pagpabawtiso, ginkun-an na sanda, “Mga kaliwat kamo kang mga sawa! Sin-o
ang nagkuon kaninyo nga makapalagyo kamo sa silot kang Dios nga magaabot?
8 Ipakita ninyo sa inyo kabuhi nga naghinulsul kamo kag nagbiya run sa inyo nga mga
kasal-anan.
9 Indi kamo magsarig nga indi kamo pagsilotan hay kuon ninyo mga linahi kamo ni
Abraham. Sugidan ko kamo: bisan ang mga bato nga dya sarang kang Dios himuon nga
mga linahi ni Abraham.
10 Bisan gani kadya ang wasay nahanda run nga itapas sa kahoy. Ang kada kahoy nga
wara nagapamunga kang mayad pagatapsun kag itablug sa kalayo.”
11 Kag nagkuon pa gid kananda si Juan, “Ginabawtisohan ko kamo sa tubig tanda kang
inyong paghinulsul kag pagtalikod sa inyong mga kasal-anan. Pero may magaabot nga
labaw pa gid sangsa kanakun, nga bisan pa gani sa pagbitbit kang ana mga sandalyas
bukun ako ti takus. Pagabawtisohan na kamo kang Balaan nga Ispirito kag kalayo.
12 Pagapainun na ang mga tawo nga mayad sa mga malain, pareho kang nagatahup
tana kang lamigas nga ginapain na ang timgas sa upa. Ang timgas kadya ginatipon
na kag taguon sa kamarin, kag ang upa tana ginatablug sa kalayo nga sa diin wara ti
katapusan ang anang pagdaba-daba.”

Ang Pagbawtiso kay Jesus
(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

13 Sa amo man to nga mga inadlaw, nag-abot si Jesus halin sa Galilea kag nag-agto kay
Juan sa suba kang Jordan sa pagpabawtiso.
14 Indi raad gusto ni Juan nga magbawtiso kay Jesus. Nagkuon si Juan, “Andut haw
nga ako ang magabawtiso kanimo? Ikaw raad tana ang dapat magbawtiso kanakun!”
15 Pero nagsabat si Jesus kana, “Sa kadya nga tion himoa ang nagakadapat himuon,
agud to nga matuman natun ang kabubut-un kang Dios.” Gani nga nagpasugot si Juan.
16 Pagkatapos nga mabawtisohan si Jesus nagtakas tana sa tubig. Dayon nagbukas
ang langit kag nakita na ang Balaan nga Ispirito nga nagakunsag nga daw pating kag
nagtungtong kana.

17 Kag may nabatian nga limug halin sa langit nga nagakuon, “Amo dya ang akun
hinigugma nga Anak nga akun gid nahamut-an.”

4

Ang Pagsulay kay Jesus
(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

1 Pagkatapos nga si Jesus nabawtisohan, gin-gamhan tana kang Balaan nga Ispirito
kag gindara sa kamingawan para sulayun kang Yawa.
2 Rugto, wara gid si Jesus magkaun sa sulud kang kap-atan ka adlaw kag kap-atan ka
gabii kag gin-gutum gid tana.
3 Nag-abot ang Yawa kag nagkuon kay Jesus, “Kon ikaw ang Anak kang Dios, abi
mandoi dyang mga bato nga mangin tinapay.”
4 Pero nagsabat si Jesus, “Nasulat sa kasulatan, ‘Ang tawo indi lamang sa pagkaun
mabuhi kundi sa kada pulong nga ginahambal kang Dios.’ ”
5 Pagkatapos kato, gindara tana kang Yawa sa Jerusalem nga amo ang Balaan nga
syudad, kag ginpatindug sa pinakamataas nga bahin kang Templo.
6 Nagkuon ang Yawa kana, “Kon matuod nga ikaw ang Anak kang Dios, abi paglumpat
halin rugya kadya. Hay nasulat sa kasulatan, ‘Suguon kang Dios ang anang mga anghel
nga amligan ikaw; pagasapnayun nanda ikaw agud to nga bisan ang imong kahig indi
makabunggu sa bato.’ ”
7 Nagsabat si Jesus kana, “Nasulat man sa kasulatan, ‘Indi mo pagsulayun ang Ginoo
nga imo Dios.’ ”
8 Dayon gindara pa gid kang Yawa si Jesus sa tama gid ka taas nga bukid kag ginpakita
kana ang tanan nga mga ginharian sa kalibutan kag ang andang mga kagamhanan.
9 Kag nagkuon ang Yawa kana, “Itugro ko kanimo ang tanan nga dya kon magaluhod
ikaw kag simbahun ako.”
10 Nagsabat si Jesus, “Parayu kanakun, Satanas! Hay nasulat sa kasulatan, ‘Simbahun
mo ang Ginoo nga imo Dios kag tana gid lang ang imo alagadun!’ ”
11 Amo to kag ginbayaan tana kang Yawa. Nag-abot ang mga anghel kag nag-atipan
kana.

Nag-umpisa si Jesus kang Anang Buruhatun sa Galilea
(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

12 Kar-on, kang mabatian ni Jesus nga napriso si Juan nga Manugbawtiso, nagbalik
tana sa probinsya kang Galilea.
13 Nag-abot tana sa banwa kang Nazaret pero wara tana magtiner rugto, kundi rugto
tana nagtiner sa banwa kang Capernaum. Ang banwa nga dya, makita sa binit kang
linaw kang Galilea nga sakup kang teritoryo kang Zabulon kag Neftali.
14 Natabo dya agud matuman ang ginkuon ni propeta Isaias:
15 “Ang teritoryo kang Zabulon kag teritoryo kang Neftali,
sa binit kang baybayun kag sa pihak kang suba kang Jordan,
sa lugar nga ginatawag Galilea nga ginaulian man kang mga bukun ti Judio!
16 Ang mga tawo rugyan nga nadulman kang sala
nakakita kang tuman nga kasanag.
Ang kasanag nga dya nagapamanagbanag sa mga tawo nga nagakahadluk sa kamatayun
tungud kang sala.”
17 Halin kato, nag-umpisa ka pangwali si Jesus nga nagakuon, “Hinulsuli ninyo kag
talikdan ang inyong mga kasal-anan, hay ang ginharian kang langit marapit run lang
mag-abot.”

Ang Pagtawag ni Jesus sa Apat ka Mangingisda
(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

18 Kang nagapanaw si Jesus sa binit kang linaw kang Galilea, nakita na ang darwa ka
magbugto nga mangingisda. Dya amo sanday Simon nga ginatawag Pedro kag si Andres
nga anang bugto. Nagaladlad sanda kadya kang pukot sa linaw.
19 Nagkuon si Jesus kananda, “Dali, sunod kamo kanakun hay tudloan ko kamo nga
magpangdara kang mga tawo nga magsunod kanakun.”
20 Lagi-lagi ginbayaan nanda ang andang mga pukot kag magsunod kana.
21 Nagpadayon si Jesus sa pagpanaw kag sa uruonhan nakita na pa gid ang darwa
ka magbugto nga sanday Santiago kag Juan nga mga bata ni Zebedeo. Rugto sanda sa
andang baruto nga nagapamuna kang andang pukot imaw kang andang tatay nga si
Zebedeo. Gintawag sanda kadya ni Jesus nga magsunod kana.

22 Kag lagi-lagi kato, ginbayaan nanda ang andang baruto kag ang andang tatay kag
nagsunod sanda kay Jesus.

Si Jesus Nagpanudlo, Nagpangwali, kag Nagpang-ayad
(Lucas 6:17-19)

23 Ginlibot ni Jesus ang bilog nga probinsya kang Galilea, nga nagapanudlo sa mga
sinagoga. Nagpangwali tana kang Mayad nga Balita nahanungud sa pagginahum kang
Dios, kag nagpang-ayad kang tanan nga sahi kang masakit kag balatian kang mga tawo.
24 Kag ang balita nahanungud kay Jesus naglapnag sa bilog nga Siria gani ginpangdara
nanda kana ang tanan nga mga masakitun, kag ang mga nagaantos sa nagkalain-lain
nga mga balatian, ang mga ginagamhan kang mga demonyo, ang mga kuyapun kag ang
mga paralitiko. Ginpang-ayad sanda kadya ni Jesus.
25 Tungud karia, duro nga mga tawo ang nagsurunod kana nga nagharalin pa sa
Galilea, sa Decapolis, sa Jerusalem, sa Judea kag sa lugar sa pihak kang Jordan.

5

Ang Wali ni Jesus sa Bakulod
(Lucas 6:20-23)

1 Kang nakita ni Jesus ang duro nga mga tawo, nagtukad tana sa bakulod kag
nagpungko rugto. Nagparapit kana ang ana nga mga disipulo
2 kag nag-umpisa tana kadya sa pagpanudlo kananda nga nagakuon:
3 "Bulahan ang mga nagakilala nga wara sanda ti may mahimo kon wara ang Dios,
hay sanda kadya ang mapasakup sa ginharian kang langit!
4 Bulahan ang mga nagapangasubu,
hay pagalipayun sanda kang Dios!
5 Bulahan ang mga mapainubusun,
hay sanda kadya ang makabaton kang ginsaad kang Dios!
6 Bulahan ang mga may bahul nga handum nga mangin matarung sa panuruk kang Dios,
hay itugro kang Dios kananda ang andang ginahandum!
7 Bulahan ang mga maluloy-on,
hay pagakaloy-an man sanda kang Dios!
8 Bulahan ang mga may putli ti tagipusuon,
hay makita nanda ang Dios!
9 Bulahan ang mga tawo nga nagapangita kang pamaagi nga mangin malinung ang
tanan,
hay sanda pagatawgun kang Dios nga anang mga kabataan!
10 Bulahan ang mga ginahingabot tungud kang andang pagsunod sa kabubut-un kang
Dios,
hay sanda kadya ang mapasakup sa ginharian kang langit!
11 "Bulahan kamo kon insultohan kamo kang mga tawo kag hingaboton kag butang-
butangan kang istorya nga malain kag bukun ti matuod tungud kang inyo pagsunod
kanakun.
12 Amo man kabay ria nga paghingabot ang naaguman kang mga propeta kato anay?
Gani, magkalipay kamo kag magsinadya, tungud hay bahul nga padya ang ginaaman
kaninyo kang Dios rugto sa langit.

Asin kag Kasanag
(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

13 "Kamo daw pareho kang asin nga kinahanglanun gid kang mga tawo. Pero kon ang
asin maduraan run gani kang ana nga kapait, indi run gid dya mapapait liwan. Indi
run dya mapuslan gani ginapilak run lang sa gwa kag lapakun kang mga tawo."
14 "Kamo daw pareho kang sulo nga nagasanag sa mga tawo nga indi mahimo nga
indi makita pareho kang syudad nga napatindug sa ibabaw kang bakulod.
15 Wara ti may nagasindi kang sulo kag ana man lang dya nga takluban, kundi nga
ginabutang na dya sa turungtongan agud to nga masanagan ang tanan nga rugyan sa
sulud kang balay.
16 Gani, kinahanglan nga ipasigahun ninyo ang inyong sulo sa mga tawo agud to nga
makita nanda ang inyo mayad nga mga binuhatan kag madayaw nanda ang inyo Amay
sa langit."

Ang Panudlo nahanungud sa Kasugoan

17 “Indi kamo magpinsar nga nag-abot ako para himuon nga wara ti pulos ang
Kasugoan ni Moises kag ang mga sinulat kang mga propeta. Wara ako mag-abot para
himuon nga wara ti pulos ang mga ria kundi agud matuman ria tanan.
18 Tandai gid ninyo dya. Madura man ang langit kag ang lupa, wara gid ti bisan sangka
letra ukon pinakagamay nga pintok kang Kasugoan kang Dios ang mangin wara ti pulos
hasta nga matuman dya tanan.
19 Gani ang bisan sin-o man nga nagalapas kang pinakagamay nga bahin kang mga
Kasugoan nga dya, kag nagatudlo sa iba sa paglapas man kadya, ria nga tawo amo ang
mangin pinakanaba sa ginharian kang langit. Pero ang nagatuman tana sa kasugoan
kag nagatudlo sa iba sa pagtuman karia, tana ang kabigun nga dungganun sa ginharian
kang langit.
20 Sugidan ko kamo, sarang lang kamo mapasakup sa ginharian kang langit kon ang
inyo pagtuman sa kabubut-un kang Dios labaw pa sa pagtuman kang mga manunudlo
kang Kasugoan kag kang mga Fariseo.

Ang Panudlo nahanungud sa Kaugut

21 “Naman-an ninyo nga ang atun mga kaulangan kauna ginkun-an, ‘Indi ikaw
magpatay kang tawo, hay ang bisan sin-o man nga makapatay magapanabat sa
hukmanan.’
22 Pero kar-on nagakuon ako kaninyo, ang bisan sin-o nga nagaugut sa ana nga isigka-
tawo magapanabat sa hukmanan, kag ang bisan sin-o nga nagapakalain sa ana nga
isigka-tawo sa pagkuon kana, ‘Hoy, wara timo ti pulos’ pagadar-un sa pinakamataas
nga hukmanan. Kag ang bisan sin-o nga nagakuon sa anang isigka-tawo, ‘Omang kaw’
sirilotan tana sa impyerno.
23 Gani kon magdara ikaw kang imo nga haralad sa Dios sa altar kag nadumduman
mo nga ang imo gali nga isigka-tawo naglain ang anang buut kanimo,
24 ibayai anay ang imo nga haralad sa atubangan kang altar kag magpakighusay sa
imo isigka-tawo kag magbalik kag ihalad ang imo nga haralad sa Dios.
25 “Kon may tawo nga mag-akusar kanimo, magpakighusay ikaw kana sa wara pa
kamo makaabot sa hukmanan. Tungud hay kon rugto run gani kamo basi kon itugyan
na ikaw sa howis kag itugyan ikaw kang howis sa gwardya kag isulud ikaw sa prisohan.
26 Ginakuon ko kanimo, sigurado gid nga magapabilin ikaw sa sulud kang prisohan
hasta nga maubos mo ka bayad ang tanan nimo nga pina.

Ang Panudlo nahanungud sa Pagpakighilawas

27 “Naman-an ninyo nga ang atun mga kaulangan kauna ginkun-an pa gid, ‘Indi kamo
magpakighilawas.’
28 Pero nagakuon ako kaninyo, ang bisan sin-o nga nagaturuk sa bayi nga may
pagkaibug nakasala tana kang pagpakighilawas sa anang panghuna-huna.
29 Gani kon ang tuo nimo nga mata amo ang kabangdanan kang imong pagpakasala
lokita ria kag itablug. Mas mayad pa nga madura ang sangka bahin kang imong lawas
sangsa mag-antos ang bilog nimo nga lawas sa impyerno.
30 Kag kon ang tuo nimo nga alima amo ang kabangdanan kang imong pagpakasala
utda ria kag itablug. Mas mayad pa nga madura ang sangka bahin kang imo lawas
sangsa mag-antos ang bilog nimo nga lawas sa impyerno.

Ang Panudlo nahanungud sa Pagbulagay kang Mag-asawa
(Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

31 “Naman-an ninyo nga ang atun mga kaulangan kauna ginkun-an man, ‘Ang laki
nga magabulag sa anang asawa, dapat magtugro sa anang asawa kang kasulatan kang
pagbulaganay.’
32 Pero nagakuon ako kaninyo, ang bisan sin-o nga magabulag sa anang asawa nga
wara lang man nagapanginlaki, tana mismo ang mangin kabangdanan nga makasala
ang anang asawa kang pagpanginlaki kon magpamana dya liwan. Kag ang bisan sin-
o nga magpangasawa sa bayi nga ginbulagan kang anang bana nakasala man kang
pagpanginbayi.

Ang Pagpanudlo nahanungud sa Panumpa

33 “Nagpadayon pa gid si Jesus sa pagpanudlo, ‘Naman-an ninyo nga ang atun
mga kaulangan kauna ginkun-an, Indi mo paggub-un ang imong ginsumpaan, kundi
tumanun mo gid ang imong ginsumpa sa Ginoo.’
34 Pero ginakuon ko kaninyo, kon magsaad gani kamo indi gid kamo magpanumpa.
Indi gid kamo magpanumpa nga ginagamit ninyo nga saksi ang langit, hay amo ria ang
trono kang Dios,

35 ukon magpanumpa nga ginagamit ninyo nga saksi ang lupa, hay amo dya ang
turungtongan kang anang mga kahig, ukon magpanumpa nga ginagamit ninyo nga saksi
ang Jerusalem, hay amo ria ang syudad kang gamhanan nga Hari.
36 Indi man ikaw magpanumpa nga ginagamit nimo nga saksi ang imo ulo, hay bisan
sangka nahut kang imong buhok indi mo mapaputi ukon mapaitum.
37 Magkuon lang kamo nga 'Huud' kon ang buut ninyo hambalun 'huud' kag 'Indi'
kon ang buut ninyo hambalun 'indi'; ang bisan ano pa nga idugang ninyo dyan karia
nagahalin run sa Malaot.

Ang Panudlo nahanungud sa Pagtimalus
(Lucas 6:29-30)

38 "Naman-an ninyo nga ang atun mga kaulangan kauna ginkun-an, 'Kon ginlokat mo
ang mata kang imong isigka-tawo pagalukatun man ang imo mata, kag kon ginbingaw
mo ang unto kang imong isigka-tawo pagabingawun man ang imong unto.'
39 Pero amo tana dyaay ang akun ikuon kaninyo, indi kamo magbato sa mga tawo
nga nagahimo kang malain kaninyo. Kon tampaun gani ikaw sa imong sampihak nga
bagiing, itaya mo man ang sampihak.
40 Kon may magdemanda kanimo sa tuyo nga bul-un na ang imong bayo, itugro mo
man kana pati ang imong kunup.
41 Kon may magpirit kanimo nga pas-anun ang anang karga sa karayuun nga sangka
kilometro, pas-ana ria kang darwa ka kilometro.
42 Kon may magpangayo kanimo tugroi tana, kag kon may maghuram kanimo
pahurama.

Ang Paghigugma sa mga Kaaway
(Lucas 6:27-28, 32-36)

43 "Naman-an ninyo nga ang atun mga kaulangan kauna ginkun-an, 'Palanggaa ang
imo mga abyan kag kaugti ang imo mga kaaway.'
44 Pero nagakuon ako kaninyo, palanggaa ang inyo kaaway kag pangamuyoi ninyo
ang mga nagahingabot kaninyo.
45 Himoa ninyo ria agud to nga mangin takus kamo nga pagatawgun nga anak kang
inyo Amay sa langit. Tungud hay pareho na nga ginapasirak ang adlaw sa mga malain
kag sa mga mayad nga mga tawo, kag parareho man lang nga ginatugroan na kang uran
ang mga matarung kag ang mga bukun ti matarung.
46 Kon ang ginahigugma ninyo amo man lang ang mga tawo nga nagahigugma man
kaninyo, ti, ano bay nga padya ang mabuul ninyo halin sa Dios? Bisan gani kabay ang
mga manugsukot kang buwis nagahimo man karia?
47 Kag kon ang ginabugno ninyo ang inyo man lang mga abyan, ti, ano gid bay karia
ang kinalain na sa ginahimo kang iba? Bisan gani ang mga tawo nga wara nakakilala
sa Dios nagahimo man karia.
48 Gani, kamo tana, kinahanglan nga mangin himpit pareho kang inyo Amay sa langit."

6

Ang Panudlo nahanungud sa Pagbulig sa Iba nga Tawo

1 Nagpadayon pa gid si Jesus sa pagpanudlo kananda, "Mag-andam kamo sa inyo
pagkarelihiyoso nga bukun ti pakita-kita lang sa mga tawo. Tungud hay kon nagapakita-
kita lang kamo, wara gid kamo ti padya nga mabaton halin sa inyo Amay sa langit.
2 "Gani, kon nagatugro kamo kang limos, indi ninyo dya pagpanugid-sugid sa bisan
kay sin-o, pareho kang ginahimo kang mga hipokrito sa mga sinagoga kag sa mga
dalan agud makita kang mga tawo ang andang ginahimo para dayawun sanda. Pero
sa pagkamatuod lang tana, ginakuon ko kaninyo nga nabaton nanda run ang andang
padya.
3 Pero kamo tana, kon nagatugro kamo kang limos, indi ninyo gid pagpamaan bisan
sa pinakasuud ninyo nga amigo,
4 agud to wara ti may makamaan kang inyong ginahimo. Kag ang inyo Amay nga
nakakita kang inyo ginahimo sa sikrito amo ang magapadya kaninyo.

Ang Panudlo Nahanungud sa Pagpangamuyo
(Lucas 11:2-4)

5 "Kag kon magpangamuyo gani kamo, indi kamo magsunod sa mga ginahimo kang
mga tawo nga hipokrito. Tungud hay kon magpangamuyo sanda gusto gid nanda
magtindug sa mga sinagoga kag sa mga pamusod kang karsada agud to nga makita sanda

kang mga tawo. Pero sa pagkamatuod lang tana, ginakuon ko kaninyo nga nabaton
nanda run ang andang padya.
6 Pero kon magpangamuyo gani kamo, magsulud kamo sa inyo kwarto kag magpani-
rado. Rugto kamo magpangamuyo sa inyo Amay nga indi makita. Kag pagapadyaan
kamo kang inyo Amay sa langit nga nakakita kang inyo ginahimo sa sikrito.
7 "Kag kon nagapangamuyo kamo, indi kamo magsagad liwan-liwan kang mga tinaga
nga wara lang man ti pulos, pareho kang ginahimo kang mga tawo nga wara nakakilala
sa Dios. Amo ria ang andang ginahimo tungud hay nagapinsar sanda nga pamatian
sanda tungud hay lawid ang andang pangamuyo.
8 Gani indi ninyo pagsunda ang andang ginahimo hay naman-an run kang inyo Amay
ang inyo nga mga kinahanglanun sa wara pa kamo makapangayo kana.
9 Kon magpangamuyo gani kamo, amo dyaay:
Amay namun nga rugyan sa langit,
kabay nga pakabalaanun ang imo Ngaran,
10 kabay nga mag-abot run ang tion kang imo paghari,
kabay nga matuman ang imong pagbuut rugya sa lupa pareho nga ginatuman
rugyan sa langit.
11 Tugroi kami kang pagkaun nga amun kinahanglan sa kadya nga adlaw.
12 Patawara kami kang amun mga sala, pareho nga ginapatawad namun ang mga
nakasala kanamun.
13 Kag indi nimo pag-itugot nga madaug kami kang mga pagsulay,
kundi luwasun mo kami sa Malaot. [Ikaw gid lang ang Hari sa tanan, ikaw
ang pinakagamhanan, kag kanimo ang tanan nga kahimayaan hasta sa wara ti
katapusan. Amen.]
14 "Kinahanglan gid man nga patawarun ninyo ang mga nakasala kaninyo, tungud hay
kon patawarun ninyo pagapatawarun man kamo kang inyo Amay nga rugto sa langit.
15 Pero kon wara ninyo ginapatawad ang iba sa andang mga sala, indi man kamo
pagpatawarun kang inyo Amay."

Ang Panudlo nahanungud sa Pagpuasa

16 Nagkuon pa gid si Jesus, "Kon nagapuasa gani kamo, indi ninyo pagpasubua ang
inyong itsora pareho kang ginahimo kang mga hipokrito. Nagalagaw sanda nga wara
nakapanghilam-os kag wara nakapanghusay agud to nga maman-an kang tanan nga
nagapuasa sanda. Sa pagkamatuod lang tana, ginakuon ko kaninyo nga nabaton nanda
run ang andang padya.
17 Pero kon magpuasa gani ikaw, magpanghilam-os ikaw kag magpanghusay,
18 agud to nga wara ti may makamaan nga nagapuasa ikaw, luwas lang sa imo Amay
nga indi makita. Kag tana nga nakakita kang imo nga ginahimo sa sikrito, amo ang
magapadya kanimo.

Manggad sa Langit
(Lucas 12:33-34)

19 "Indi kamo magsuput kang manggad para sa inyo kaugalingun rugya sa kalibutan,
nga sa diin ranggaun lang man kang mga tanak kag kang tuktuk, ukon sudlun kang
takawan ang inyo balay kag takawun dya.
20 Sa baylo, magsuput kamo kang manggad rugto sa langit, nga amo ang inyo nga
mayad nga buhat, hay rugto sa langit wara ti tanak kag tuktuk nga magarangga karia,
kag wara ti takawan nga makasulud para magpanakaw.
21 Tungud hay kon sa diin ang inyo manggad rugto man ang inyo panghuna-huna."

Ang Mata amo ang Sulo kang Lawas
(Lucas 11:34-36)

22 "Ang mata amo ang sulo kang lawas. Gani kon masanag ang imo panuruk,
masanagan man ang bug-os nimo nga lawas.
23 Pero kon dulum ang imo panuruk, madulman man ang bug-os nimo nga lawas.
Gani kon ang kasanag nga rugyan kanimo dulum gali, daw ano ayhan kadulum ang imo
kahimtangan!"

Ang Dios ukon ang Manggad?
(Lucas 16:13; 12:22-31)

24 "Wara ti tawo nga makaalagad kang dungan sa darwa ka agalun, hay ang matabo
karia kaugtan na ang isara kag palanggaun na ang isara, ukon alagadun na kang husto
ang isara kag ang isara tana tamayun na. Indi ninyo maalagad kang dungan ang Dios
kag ang manggad.

25 “Amo gani nga nagakuon ako kaninyo nga indi kamo magsagad ka palibug sa inyo
pagpangabuhi; kon ano ang inyo ikan-un ukon imnun kag kon ano ang inyo isuksok
para sa inyo lawas. Indi bala nga mas importante ang kabuhi sangsa pagkaun, kag ang
lawas sangsa bayo?
26 Turuka bala ninyo ang mga pispis nga nagalupad-lupad. Wara sanda nagatanum
kag wara man sanda nagaani, kag wara man sanda nagasuput sa kamarin, pero ang inyo
Amay sa langit nagapakaun kananda. Indi bala nga mas importante pa kamo sangsa
mga pispis?
27 Sin-o haw kaninyo ang makadugang kang anang kabuhi kang bisan gamay lang
paagi sa anang pagpalibug?
28 “Kag andut abi nga nagapalibug pa kamo sa inyo suruksukon? Turuka bala ninyo
kon paano nagatubo ang mga bulak sa latagun. Wara sanda nagapangabudlay ukon
nagahimo kang andang bayo.
29 Pero ginakuon ko kaninyo, bisan pa si Solomon nga bantog kag tama ka
manggaranun nga hari, wara gid makabayo kang pareho kang katahum kang bisan
isara lang sa mga bulak nga dya.
30 Kon ginapatahum kang Dios ang mga hilamon nga rugyan sa latagun nga buhi kadya
kag sa sunod nga mga adlaw idap-ong lang man sa darapogan, kamo pa ayhan ang indi
na pagpabayoan? Mga gamay kamo ti pagtuo!
31 Gani indi kamo magpalibug kag magkuon, ‘Ano bay ang atun ikan-un kadya?’
ukon ‘Ano bay ang atun imnun?’ ukon maghambal pa gid kamo, ‘Ano bay ang atun
isuksukon?’
32 Tungud hay amo ria ang ginapaligban kang mga tawo nga wara makakilala sa Dios.
Ang Amay ninyo sa langit nakamaan run tana nga kinahanglan ninyo ang ria nga mga
butang.
33 Ang inyo tana himuon, labi kag labaw sa tanan magpasakup kamo sa pagginahum
kang Dios kag sa pagtuman kang anang kabubut-un, kag itugro na gid ang tanan ninyo
nga mga kinahanglanun.
34 Gani indi kamo magpalibug kang inyo mga kinahanglanun para sa rum-an, tungud
hay ang rum-an may ana man kaugalingun nga paraligban. Indi ninyo run kinahanglan
nga dugangan pa ang mga paraligban nga nagaabot sa kada adlaw.”

7

Ang Paghusgar sa Iba
(Lucas 6:37-38, 41-42)

1 “Indi ninyo paghusgaran ang inyo isigka-tawo, agud to nga indi man kamo
paghusgaran kang Dios.
2 Tungud hay kon paano ang paghusgar ninyo sa iba nga tawo amo man karia ang
paghusgar kang Dios kaninyo, kag ang taraksan nga inyo gin-gamit sa paghusgar sa iba
amo man ang pagagamitun kang Dios kaninyo.
3 Ginamulalungan mo gid haw ang gamay nga puling sa mata kang imo isigka tawo,
pero wara tana nimo ginasapak ang troso nga rugyan sa imo mata?
4 Paano ikaw makakuon sa imong isigka-tawo, ‘Bul-un ko ang imo nga puling,’ kon sa
imo mismo nga mata may troso?
5 Mga hipokrito! Bul-a anay ang troso nga rugyan sa imo mata, agud to nga makakita
ikaw ka mayad kag mabuul mo ang puling sa mata kang imo isigka tawo.
6 “Indi ninyo pag-itugro sa mga ayam ang mga butang nga para sa Dios, tungud hay
basi balikdun nanda kamo kag ikadtun. Kag indi ninyo pag-ipilak ang inyo mga perlas
sa mga baboy tungud hay basi lapak-lapakun lang nanda ria.”

Magpangayo, Magpangita, kag Magpanuktok
(Lucas 11:9-13)

7 Magpangayo kamo sa Dios kag mabaton ninyo ang inyo ginapangayo. Magpangita
kamo kag makita ninyo ang inyo ginapangita. Magpanuktok kamo kag pagabuksan ang
gawang para kaninyo.
8 Tungud hay ang bisan sin-o nga nagapangayo makabaton, kag ang bisan sin-o nga
nagapangita makakita, kag ang bisan sin-o nga nagapanuktok pagabuksan ang gawang
para kana.
9 Kamo nga mga ginikanan, kon magpangayo bala kang pagkaun ang inyo mga bata
tugroan ayhan ninyo kang bato?
10 Ukon, kon magpangayo sanda kang isda tugroan bala ninyo kang sawa?

11 Ti, kon kamo gani nga mga malaot, kamaan magtugro kang mga mayad nga butang
sa inyo mga bata, ano pa gid ayhan ang inyo Amay sa langit! Itugro na gid ang mga
mayad nga butang sa mga nagapangayo kana.
12 "Gani, himoa ninyo sa inyo isigka-tawo ang gusto ninyo nga himuon nanda kaninyo.
Amo dya ang kahulogan kang ginatudlo sa Kasugoan ni Moises kag kang mga sinulat
kang mga propeta."

Ang Masipot kag ang Wayang nga Pwertahan
(Lucas 13:24)

13 "Magsulud kamo sa sipot nga pwertahan, tungud hay ang wayang nga pwertahan
kag ang malapad nga dalan nagapaagto sa impyerno, kag duro ang nagaaragi dyan karia.
14 Pero ang pwertahan kag dalan nga nagapaagto sa kabuhi nga wara ti katapusan
masipot kag mabudlay, kag gamay lang ang nakamaan kang amo nga dalan."

Ang Kahoy Makilala sa anang Bunga
(Lucas 6:43-44)

15 "Mag-andam kamo sa mga tawo nga nagapakuno-kuno nga mga propeta. Ria nga
mga tawo kon turukun daw mga mabuut pareho kang karnero, pero ang matuod tana
karia daw pareho sanda kang mga lobo nga mapintas.
16 Makilala ninyo sanda paagi sa andang mga buhat. Pareho bala sa mga tanum,
nagapamunga haw kang ubas ang sapinit, ukon ang mga talungon kang higera?
17 Ang kahoy nga mayad nagapamunga kang mayad. Pero ang kahoy tana nga sayud,
sayud man ang anang bunga.
18 Ang mayad nga kahoy indi makapamunga kang sayud nga bunga, kag ang sayud
nga kahoy indi makapamunga kang mayad nga bunga.
19 Ang kahoy nga wara nagapamunga kang mayad nga bunga ginatapas kag ginatablug
sa kalayo.
20 Amo gani nga ang mga tawo nga nagapakuno-kuno nga mga propeta, makilala ninyo
paagi sa andang mga buhat."

Wara Ako Makakilala Kaninyo
(Lucas 13:25-27)

21 "Bukun ti tanan nga mga tawo nga nagapanawag kanakun nga, 'Ginoo, Ginoo
namun,' ang makapasakup sa ginharian kang langit, kundi ang mga tawo lang nga
nagatuman sa kabubut-un kang akun Amay sa langit.
22 Sa adlaw kang paghukum duro ang magakuon kanakun, 'Ginoo, Ginoo namun, paagi
sa imo ngaran nagpangwali kami kang imo pulong, nagapanabog man kami kang mga
demonyo paagi sa imo ngaran, kag naghimo kang duro nga mga katingalahan nga mga
butang paagi sa imo ngaran.'
23 Pero amo dyaay ang isabat ko kananda, 'Wara ako makakilala kaninyo. Parayu
kamo kanakun, kamo nga nagahimo kang kalaotan!' "

Ang Darwa ka Tawo nga Nagpatindug kang Balay
(Lucas 6:47-49)

24 "Gani, ang bisan sin-o nga nagapamati kag nagatuman kang akun mga ginapanudlo
nga dya, pareho tana kang tawo nga maaram nga nagpatindug kang anang balay nga
ang pundasyon bato.
25 Nagbunuk ang uran, nagbaha ang suba, kag nagwaswas ang mabaskug nga hangin
sa balay, pero ang balay wara gid maiwan, tungud hay ginpatindug dya nga ang
pundasyon na bato.
26 Pero ang tawo tana nga nakabati kang akun mga ginpanudlo, ogaring wara na
pagtumana, pareho tana kang tawo nga mango nga nagpatindug kang anang balay sa
baras.
27 Nagbunuk ang uran, nagbaha ang suba, kag nagwaswas ang mabaskug nga hangin
sa balay, narumpag dya kag sobra gid ang pagkawasdak na kadya."

Ang Awtoridad ni Jesus
(Marcos 1:22; Lucas 4:32)

28 Pagkatapos hambal ni Jesus kang dya nga mga butang sa mga tawo, natingala gid
sanda sa anang pagpanudlo,
29 tungud hay nagpanudlo tana nga may awtoridad, kag bukun ti pareho kang mga
manunudlo kang Kasugoan.

8

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Aruon
(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

1 Kang makadulhog si Jesus sa bakulod, duro nga mga tawo ang nagsurunod kana.
2 Dayon, may sangka aruon nga nagparapit kag nagluhod sa anang atubang. Nagkuon
dya, "Sir, kon gustohon mo, mapaayad mo ako kag himuon nga limpyo suno sa
kasugoan."
3 Gintandug tana ni Jesus kag ginhambalan, "Gusto ko. Maayad ikaw kag mangin
limpyo!" Lagi-lagi nag-ayad ang tawo sa anang balatian.
4 Kag nagkuon si Jesus kana, "Indi gid ikaw magpanugid sa bisan kay sin-o, kundi agto
ikaw sa pari kag magpalantaw kana. Dayon maghalad ikaw kang haralad suno sa sugo
ni Moises bilang pagpamatuod sa tanan nga ayad run ikaw."

Gin-ayad ni Jesus ang Surugoon kang Kapitan
(Lucas 7:1-10)

5 Kang nagapasulud si Jesus sa banwa kang Capernaum, ginsug-alaw tana kang sangka
kapitan kang suldado nga Romanhun, kag nagpakitluoy dya kana nga nagakuon,
6 "Sir, ang akun surugoon nagamasakit rugto sa balay. Nagabatang lang tana kag indi
makahulag kag tam-an gid ang ana nga pag-antos."
7 Nagkuon si Jesus kana, "Sige, agtunan ko tana kag ayadun."
8 Nagsabat ang Kapitan kana, "Sir, indi ako takus magpasulud kanimo sa akun balay.
Hambal lang ikaw kag magaayad ang akun surugoon.
9 Ako mismo sa idalum kang awtoridad kang mga opisyal, kag may mga suldado man
sa idalum kang akun awtoridad. Kon maghambal gani ako sa isara nga, 'panaw to',
mapanaw man tana. Kon magkuon pa gid ako sa isara nga, 'agto rugya' maagto man
tana rugya. Kag sa akun oripun tana kon magkuon ako kana nga, 'himoa dya', ginahimo
na man."
10 Pagkabati karia ni Jesus natingala gid tana. Kag naghambal tana sa mga tawo nga
nagasurunod kana, "Sugidan ko kamo, wara pa gid ako ti may nakita nga tawo sa Israel
nga amo dya kabahul ang anang pagtuo.
11 Sugidan ko kamo, duro nga mga tawo nga magahalin sa sidlangan kag kasalpan ang
magakaun imaw kay Abraham, Isaac, kag Jacob sa punsyon sa ginharian kang langit.
12 Pero ang mga tawo tana nga amo raad ang napasakup sa ginharian kang Dios
pagatablug sa sagwa, rugto sa madulum nga lugar nga sa diin nagahinibi sanda kag
nagabinagrut ang andang mga unto."
13 Nagkuon si Jesus sa kapitan, "Uli run, matuman ang imo ginatuohan."
Kag sa amo gid to nga tion nag-ayad ang surugoon kang kapitan.

Duro ang Ginpang-ayad ni Jesus
(Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)

14 Nag-agto si Jesus sa balay ni Pedro. Kag rugto nakita na ang ogangan ni Pedro nga
bayi nga nagabatang kag may hilanat.
15 Gintandug ni Jesus ang ana alima, kag nag-ayad tana sa anang hilanat. Nagbangon
tana kag maghimus kang pagkaun para kana.
16 Kang sirum run, duro nga mga tawo nga nasab-an kang mga demonyo ang
ginpangdara kay Jesus. Ginpangtabog na ang mga malaot nga ispirito paagi sa
paghambal na lang, kag ang tanan nga mga masakitun ginpang-ayad na.
17 Ginhimo na dya agud to nga matuman ang ginkuon ni propeta Isaias, "Ginbuul na
ang atun mga masakit, kag gin-ayad na ang atun mga balatian."

Ang Pagsunod kay Jesus
(Lucas 9:57-62)

18 Kang makita ni Jesus nga duro nga mga tawo ang nagatiriripon sa anang palibot,
ginsugo na ang anang mga disipulo nga magtabok sanda sa pihak kang linaw.
19 Dayon may sangka manunudlo kang kasugoan ang nagparapit kana kag nagkuon,
"Maestro, maimaw ako kanimo bisan diin ikaw maagto."
20 Nagkuon si Jesus kana, "Ang mga singgarong may mga buho nga ginaistaran kag
ang mga pispis may mga pugad, pero ang Anak kang Tawo wara gid ti balay nga ana
mapahuwayan."
21 May sangka disipulo si Jesus nga nagkuon, "Sir, mauli anay ako sa pagpalubung
kang akun tatay."
22 Nagsabat sa Jesus kana, "Imaw ikaw kanakun kag pabay-i ang mga patay nga
maglubung kang anda mga patay."

Ginpauntat ni Jesus ang Bagyo
(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

23 Nagsakay si Jesus sa baruto, kag nag-imaw kana ang anang mga disipulo.
24 Samtang nagapanakayun sanda, golpi lang nagbagyo kang mabaskug sa may linaw,
kag daw malunod ang andang baruto tungud kang daragkul nga mga balud. Pero si
Jesus tana nagakaturog.
25 Ginparapitan tana kang anang mga disipulo kag ginpukaw, "Ginoo, luwasa kami!
Malunod kita!"
26 Nagsabat si Jesus kananda, "Andut haw nga nahadluk gid kamo? Mga gamay kamo
ti pagtuo." Dayon nagbangon tana kag ginmandoan ang hangin kag ang mga balud nga
mag-untat. Kag nagkanay dayon.
27 Natingala gid sanda tanan kag nagkuon, "Ano tana nga klase kang tawo dya man
nga bisan ang hangin kag ang mga balud nagatuman kana?"

Gin-ayad ni Jesus ang darwa ka Tawo nga Ginasab-an kang mga Demonyo
(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

28 Pagtabok nanda sa pihak kang linaw, rugto sa lugar nga sakup kang Gadara, ginsug-
alaw si Jesus kang darwa ka tawo nga naghalin sa mga rulubngan. Ang darwa nga dya
ginasab-an kang mga demonyo. Mapintas sanda kamayad, gani nga wara gid ti may
nagapangahas nga mag-agi rugto.
29 Nagsinggit sanda kay Jesus, "Ikaw nga Anak kang Dios, ano ang imo labut kanamun?
Nag-agto bala ikaw rugya agud nga silotan kami bisan wara pa mag-abot ang nagakaigo
nga tion?"
30 Rugto sa oroonahan ayon may panung kang mga baboy nga nagakaraun.
31 Gani nagpakitluoy kay Jesus ang mga demonyo nga nagakuon, "Kon tabugon mo
gid man kami, rugto run lang kami pasudla sa mga baboy."
32 Nagkuon si Jesus kananda, "Sige, panaw kamo!" Gani naggwa sanda sa darwa ka
tawo kag nagsulud sa mga baboy. Nagdinagusu ang mga baboy paagto sa pil-as diretso
sa tubig kag nagkaralumus.
33 Ang mga manugsagod kang mga baboy nagdaralagan paagto sa banwa kag
nagpanugid kang tanan nga natabo kag sa natabo man sa darwa ka tawo nga ginsab-an
kang demonyo.
34 Gani ang tanan nga mga tawo sa banwa nag-agto kay Jesus, kag pagkakita nanda
kana nagpakitluoy sanda nga maghalin tana sa andang lugar.

9

Gin-ayad ni Jesus ang Paralitiko
(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

1 Nagsakay liwan si Jesus sa baruto, kag nagbalik sa pihak kang linaw, kag nag-uli sa
anang kaugalingun nga banwa.
2 Kag rugto may mga tawo nga nagdara kana kang sangka paralitiko nga nagabatang sa
anang baratangan. Kang makita ni Jesus kon daw ano kabahul ang andang pagtuo kana,
nagkuon tana sa paralitiko, "To, magpakabakud ikaw, ang imo mga sala ginpatawad
run!"
3 Kar-on, ang mga manunudlo kang kasugoan nagkuon sa andang mga kaugalingun,
"Ang dya nga tawo ginapasipalahan na ang Dios."
4 Naman-an ni Jesus kon ano ang andang ginapinsar, gani nagkuon tana kananda,
"Andut haw nga nagapinsar kamo kang malain?
5 Diin haw ang mas hapus, ang magkuon nga, 'Ginpatawad run ang imo mga sala,'
ukon ang magkuon nga, 'Magtindug ikaw kag magpanaw?'
6 Kar-on pamatod-an ko kaninyo nga ang Anak kang Tawo may awtoridad rugya sa
lupa sa pagpatawad kang mga sala." Dayon nagkuon tana sa paralitiko, "Tindug, dar-a
ang imo baratangan kag mag-uli."
7 Nagbangon dayon ang tawo kag nag-uli.
8 Pagkakita kang mga tawo ka dya, hinadlukan sanda kag gindayaw nanda ang Dios
tungud hay nagtugro tana kang amo karia nga awtoridad sa tawo.

Gintawag ni Jesus si Mateo
(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

9 Naghalin si Jesus sa lugar nga to, kag samtang nagapanaw tana, may nakita tana
nga sangka manugsukot kang buwis nga ang anang ngaran si Mateo nga nagapungko
sa may ginabaydan kang buwis. Nagkuon si Jesus kana, "Dali, sunod ikaw kanakun."

Nagtindug si Mateo kag nagsunod kay Jesus.
10 Samtang nagakaun si Jesus kag ang anang mga disipulo sa balay ni Mateo, duro nga
mga manugsukot kang buwis kag mga makasasala ang nag-abot kag nag-imaw kaun
kananda.
11 Nakita dya kang mga Fariseo. Gani ginpamangkot nanda ang anang mga disipulo,
“Andut nga nagaimaw kaun ang inyo Maestro sa mga tawo nga dya?”
12 Nabatian dya ni Jesus, kag ginsabat na sanda paagi sa sangka paanggid, “Ang tawo
nga mayad ang anang lawas wara nagakinahanglan kang doktor, kundi nga ang mga
nagamasakit lang.
13 Osisaa ninyo kon ano ang buut hambalun kang ginakuon sa kasulatan nga, ‘Bukun
ti ang inyo mga halad ang akun gusto, kundi ang inyo kaluoy sa isara kag isara.’ Wara
ako nag-abot rugya sa pagtawag sa mga matarung, kundi sa mga makasasala.”

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagpuasa
(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

14 May mga sumurunod si Juan nga Manugbawtiso nga nag-agto kay Jesus kag
nagpamangkot, “Kami kag ang mga Fariseo permi nagapuasa, pero andut nga ang imo
mga disipulo wara nagapuasa?”
15 Nagsabat si Jesus kananda paagi sa paanggid, “Magapangasubu ayhan ang mga
bisita samtang imaw pa nanda ang nobyo? Siyempre indi! Pero magaabot ang tion nga
ang nobyo pagabul-un kananda kag amo run ria ang pagpuasa nanda.”
16 “Wara ti may nagalunub kang bag-o nga tela sa daan nga bayo, tungud hay ang
bag-o nga tela magakuru kag mas magabahul pa gid ang gisi kang daan nga bayo.
17 Kag wara man ti nagabutang kang bag-o nga bino sa daan nga surudlan nga panit.
Tungud hay kon himuon na dya mabusdik ang surudlan kag mauyang ang bino, kag
ang surudlan indi run mapuslan. Sa baylo, ang bag-o nga bino ginasulud sa bag-o nga
surudlan nga panit, sa amo karia ang bino kag ang surudlan magalawid.”

Ang Patay nga Bata nga Bayi kag ang Bayi nga Nagtandug kay Jesus
(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

18 Samtang nagahambal pa si Jesus, nag-abot ang sangka manugdumara kang sinagoga.
Nagluhod dya sa atubang ni Jesus kag nagkuon, “Ang akun bata nga bayi bag-o gid lang
napatay, pero kon agtonan mo tana kag itungtong ang imong alima kana, mabuhi tana
liwan.”
19 Nagtindug si Jesus kag nag-imaw kana. Nag-imaw man ang anang mga disipulo.
20 Samtang nagapanaw sanda, may bayi nga nagparapit sa likod ni Jesus kag nagtandug
kang anang kunup. Ang bayi nga dya ginadugo sa sulud kang napulo'g darwa ka tuig.
21 Nagkuon ang bayi sa anang kaugalingun, “Kon matandug ko lang ang anang kunup,
magaayad gid ako.”
22 Nagliso si Jesus kag pagkakita na sa bayi nagkuon tana, “Inday, magpakabakud
ikaw! Ang imo pagtuo amo ang nag-ayad kanimo.” Kag ang bayi nag-ayad dayon.
23 Kang pag-abot ni Jesus sa balay kang manugdumara, nakita na ang mga musikero
para sa lubung kag ang mga tawo nga nagagirinahud.
24 Nagkuon tana sa mga tawo, “Gorowa kamo! Bukun ti patay ang bata, nagakaturog
lang.” Ginkadlawan nanda tana.
25 Kang napagwa run ang mga tawo, nagsulud si Jesus sa kwarto kang bata. Ginkaptan
na ang alima kang bata kag nagbangon dya.
26 Kag ang balita nahanungud sa dya nga hitabo naglapnag sa tanan nga lugar sa ria
nga banwa.

Gin-ayad ni Jesus ang Darwa ka Bulag

27 Naghalin si Jesus sa lugar nga to, kag samtang nagapanaw tana, may darwa ka bulag
nga nagasunod kana nga nagasinggit, “Kaliwat ni David, kaluoyi man kami!”
28 Kang pagsulud ni Jesus sa balay, nag-agto kana ang darwa ka bulag. Ginpamangkot
sanda ni Jesus, “Nagapati bala kamo nga mapaayad ko kamo?”
Nagsabat sanda, “Huud, sir nagapati kami!”
29 Dayon gintandug ni Jesus ang anda mga mata kag nagkuon, “Matuman ang inyo
ginatuohan.”
30 Kang makakita run sanda. Ginpaandaman gid sanda ni Jesus nga nagakuon, “Indi
gid ninyo dya pagpanugid sa bisan kay sin-o.”
31 Pero nagpanaw sanda kag ginpanugid sa bilog nga lugar ang mga ginhimo ni Jesus
kananda.

Gin-ayad ni Jesus ang Apa

32 Pagkalumbos lang gid nanda, may gindara kay Jesus nga sangka tawo nga apa
tungud hay nasab-an dya kang demonyo.
33 Kang napagwa run ni Jesus ang demonyo, makahambal run ang apa. Natingala gid
ang mga tawo kag nagkuon sanda, “Halin pa kauna wara gid kita ti may nakita nga
pareho kadya sa bilog nga Israel.”
34 Pero ang mga Fariseo tana nagkuon, “Ang pangulo kang mga demonyo amo ang
nagtugro kana kang gahum sa pagpanabog kang mga demonyo.”

Naluoy si Jesus sa mga Tawo

35 Naglibot si Jesus sa tanan nga mga kabanwahanan kag mga kabaryohanan.
Nagpanudlo tana sa mga sinagoga, kag nagpangwali kang Mayad nga Balita nahanungud
sa paghari kang Dios, kag nagpang-ayad kang mga tawo nga may nagkalain-lain nga mga
masakit kag balatian.
36 Kang makita na ang duro nga mga tawo, naluoy gid tana kananda tungud nga
nabudlayan gid sanda kamayad kag wara ti may nagabulig kananda. Pareho sanda
kang mga karnero nga wara ti manugbantay.
37 Gani nagkuon tana sa anang mga disipulo, “Duro ang aranyun, pero gamay lang
ang manug-ani.
38 Gani magpangamuyo kamo sa tag-iya kang aranyun nga magpadara tana kang mga
manug-ani sa pag-ani kang anang aranyun.”

10

Ang Napulo'g Darwa ka Apostoles
(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

1 Gintawag ni Jesus ang napulo'g darwa na ka mga disipulo kag gintugroan na sanda
kang awtoridad sa pagtabog kang mga malaot nga ispirito, kag sa pag-ayad kang bisan
ano nga klase kang masakit kag balatian.
2 Amo dyaay ang mga ngaran kang napulo'g darwa ka mga apostoles: una, si Simon
(nga ginatawag Pedro), si Andres nga anang bugto, ang darwa ka mga bata ni Zebedeo
nga sanday Santiago kag Juan,
3 si Felipe kag si Bartolome, si Tomas kag si Mateo (nga manugsukot kang buwis), si
Santiago nga bata ni Alfeo, kag si Tadeo,
4 si Simon (nga mapinalanggaun sa anang nasyon), kag si Judas Iscariote nga amo ang
nagtraidor kay Jesus.

Ang Buruhatun kang Napulo'g Darwa
(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

5 Ang napulo'g darwa ka mga apostoles nga dya ginpapanaw ni Jesus kag ginbilinan
nga, “Indi kamo mag-agto sa lugar kang mga bukun ti Judio ukon sa banwa kang mga
Samaritanhun,
6 sa baylo agto kamo sa mga katawhan kang Israel, tungud hay kaangay sanda kang
mga karnero nga nagtalang.
7 Panaw kamo kag iwali kananda nga, ‘Marapit run lang mag-abot ang ginharian kang
langit.
8 Ayada ninyo ang mga nagamarasakit, buhia ninyo ang mga patay, ang mga aruon
ayada man ninyo, kag taboga ninyo ang mga demonyo. Nakabaton kamo nga wara ti
bayad, gani magtugro man kamo nga indi magpabayad.
9 Indi kamo magbalon kang bulawan, ukon pilak, ukon saway nga kwarta sa inyo nga
bulsa.
10 Indi man kamo magdara kang bag, ukon irislan nga bayo, ukon sandalyas, ukon
sungkod. Tungud hay ang manugpangabudlay nagakabagay lang nga tugroan kang
anang mga kinahanglanun.
11 “Mag-abot gani kamo sa sangka banwa ukon baryo, magpangita kamo kang tawo
nga maalwan sa pagbaton kaninyo, kag magtiner kamo rugto hasta nga maghalin kamo
sa ria nga lugar.
12 Pagsulud ninyo sa balay, kun-on ninyo ang mga tawo, ‘Kabay nga pakamayadun
kamo kang Dios.’
13 Kon abi-abihun kamo kang ria nga panimalay, pakamayadun sanda karia kang Dios,
pero kon indi, bawia ninyo ang inyo ginhambal kananda.
14 Kon may panimalay ukon banwa nga indi gid magbaton kaninyo ukon indi
magpamati kang inyo ginakuon, halin kamo sa ria nga lugar, kag tataka ninyo ang
yab-ok sa inyo kahig.

15 Sugidan ko kamo, sa adlaw kang paghukum ang silot nga anda maaguman mas
sobra pa sa silot nga maaguman kang mga taga-Sodoma kag mga taga-Gomora.”

Ang Paraabuton nga mga Paghingabot
(Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17)

16 “Pamatii ninyo dyaay! Kamo ginapaagto ko sa mga tawo nga mapintas, pareho kang
mga karnero sa tunga kang mga lobo. Gani mangin maaram kamo pareho kang mga
sawa, kag malulo pareho kang mga pating.
17 Mag-andam kamo, hay may mga tawo nga magadakup kaninyo kag magadara
kaninyo sa hukmanan; kag pagahanuton nanda kamo sa andang mga sinagoga.
18 Tungud kanakun pagadar-un nanda kamo kag pagapaatubangun sa mga gober-
nador kag mga hari, kag rugto magasugid kamo kang Mayad nga Balita kananda kag sa
mga bukun ti Judio.
19 Kon ginausisa run nanda kamo, indi kamo magpalibug kon ano ang inyo ihambal,
ukon paano ninyo ihambal. Tungud hay sa pag-abot kang tion nga ria, pagatudloan
kamo kon ano ang inyo ihambal.
20 Tungud hay ang inyo igahambal indi kaninyo magahalin, kundi ang Ispirito kang
inyo Amay amo ang magahambal paagi kaninyo.
21 “May mga tawo nga magaloib sa anda mga bugto para ipapatay. May mga tatay
nga amo man ria ang andang himuon sa andang mga bata. Kag may mga bata nga
magakontra sa andang mga ginikanan, kag ipapatay nanda sanda.
22 Kaugtan kamo kang tanan nga tawo tungud kanakun. Pero ang bisan sin-o tana nga
magapadayon nga mapag-un hasta sa katapusan amo tana ang maluwas.
23 Kon hingaboton kamo kang mga tawo sa sangka banwa, magpalagyo kamo paagto
sa sangka banwa. Sugidan ko kamo, indi ninyo matapos ang inyo mga buruhatun sa
tanan nga mga banwa kang Israel kag ang Anak kang Tawo magabalik.
24 * “Wara ti istudyante nga labaw pa sa anang maestro, kag wara ti oripun nga labaw
pa sa anang agalun.
25 Gani tuman run sa istudyante nga mangin pareho sa anang maestro, kag sa oripun
nga mangin pareho sa anang agalun. Kon ang nagapangulo sa panimalay ginatawag
nanda nga Beelzebul, ano pa gid ayhan kalain ang andang itawag sa anang mga
sumurunod.”

Ang Dapat Kahadlukan
(Lucas 12:2-7)

26 “Gani indi kamo magkahadluk sa mga tawo. Tungud hay wara ti tinago nga indi
makita, kag wara ti sekreto nga indi maman-an.
27 Ang mga butang nga akun ginasugid kaninyo kon kitahanun lang, isugid ninyo sa
tanan. Kag ang mga butang nga akun ginahani-hani kaninyo, ibantala ninyo sa mga
tawo.
28 Indi kamo magkahadluk sa mga tawo nga nagapatay kang lawas pero indi
makapatay kang kalag. Ang Dios amo ang dapat ninyo kahadlukan, tungud nga tana
gid lang ang makalaglag kang lawas kag kang kalag sa impyerno.
29 Indi bala nga barato lang ang pispis nga maya? Pero wara ti bisan isara kananda
ang mahulog sa lupa kon indi pag-itugot kang inyo Amay.
30 Kon parte tana kaninyo, bisan pa gani ang inyo buhok naisip na run dya tanan.
31 Gani indi kamo magkahadluk, tungud hay labing bilidhun pa kamo sangsa duro nga
mga maya.”

Ang Pagkilala kay Cristo
(Lucas 12:8-9)

32 “Ang bisan sin-o nga nagasugid sa atubang kang duro nga mga tawo nga tana
nagatuo kanakun, pagakilalahun ko man tana sa atubang kang akun Amay sa langit.
33 Pero ang bisan sin-o tana nga nagapanginwara nga nagatuo tana kanakun sa
atubang kang duro nga mga tawo, ipangiwara ko man sa atubang kang akun Amay
sa langit.”

Ang mga Panimalay Magairinaway Tungud kay Cristo
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

34 “Indi kamo magpinsar nga nag-abot ako rugya sa kalibutan agud magdara kang
kalinung. Wara ako mag-abot rugya agud magdara kang kalinung, kundi nga pag-
irinaway.

---

* **10:24 10:24** Lucas 6:40; Juan 13:16; 15:20

35 Nag-agto ako rugya agud nga ang mga bata nga laki magakontra sa andang mga
tatay, ang mga bata nga bayi magakontra sa andang mga nanay, kag amo man sa mga
manugang nga bayi magakontra man sa andang ogangan nga bayi.
36 Ang mangin kontra kang sangka tawo amo mismo ang katapo kang ana kaugalingun
nga panimalay.
37 "Ang bisan sin-o nga nagapalangga kang anang tatay ukon kang anang nanay labaw
pa sangsa kanakun indi takus para mangin akun disipulo. Kag ang bisan sin-o nga
nagapalangga kang anang bata nga laki ukon bayi labaw pa sangsa kanakun indi takus
para mangin akun disipulo.
38 Ang bisan sin-o nga indi magpas-an kang anang kros kag magsunod kanakun indi
takus para mangin akun disipulo.
39 Ang tawo nga ginatipigan na ang anang kabuhi, maduraan tana kadya. Pero
ang tawo tana nga wara nagatipig kang anang kabuhi tungud kanakun, amo ang
makaangkun kang kabuhi nga wara ti katapusan.

Ang mga Padya
(Marcos 9:41)

40 "Ang bisan sin-o nga nagabaton kaninyo nagabaton man kanakun. Kag ang
nagabaton kanakun nagabaton man sa nagpadara kanakun.
41 Ang bisan sin-o nga nagabaton kang propeta kang Dios tungud hay tana sangka
propeta kang Dios, magabaton kang padya nga para sa propeta. Kag ang nagabaton
kang matarung nga tawo tungud hay tana sangka matarung nga tawo, magabaton kang
padya nga para sa matarung nga tawo.
42 Kag ang bisan sin-o nga magatugro kang bisan sangka baso lang nga tubig sa isara
sa akun mga kubus nga sumurunod tungud hay tana akun sumurunod, ginasiguro ko
gid kaninyo nga ria nga tawo magabaton gid kang padya."

11

Si Jesus kag si Juan nga Manugbawtiso
(Lucas 7:18-35)

1 Pagkatapos ni Jesus ka tugro kang dya nga mga bilin sa anang napulo'g darwa ka
mga disipulo, naghalin tana sa lugar nga ria kag nag-agto sa palibot nga mga banwa
agud magtudlo kag magpangwali.
2 Sa amo to nga mga tinion si Juan nga Manugbawtiso rugto sa prisohan. Kang
nabatian na ang mga ginapanghimo ni Cristo, ginpaagto na ang anang mga disipulo
kay Jesus.
3 Namangkot sanda kay Jesus, "Ikaw bala ang amun ginapaabot ukon mapaabot pa
kami kang iba?"
4 Nagsabat si Jesus, "Balik kamo kay Juan kag isugid kana ang inyong nakita kag
nabatian nga
5 ang mga bulag makakita run, ang mga piang makapanaw run, ang mga aruon naayad
run, ang mga bungul makabati run, ang mga patay nabuhi liwan, kag ang Mayad nga
Balita ginawali run sa mga imol.
6 Bulahan ang tawo nga wara nagapangduha-duha kanakun."
7 Pagkalumbos kang mga ginsugo ni Juan, naghambal si Jesus sa mga tawo
nahanungud kay Juan, "Kato anay kang mag-agto kamo kay Juan rugto sa kamingawan,
ano ang ginapaabot ninyo nga makita? Kugon bala nga ginahapay-hapay kang hangin?
8 Ano bay ang gin-agto ninyo rugto nga gusto ninyo nga makita? Tawo bala nga
nagabayo kang marahalun? Ang tawo tana nga nagabayo kang marahalun rugto lang
makita sa palasyo!
9 Sugidi ninyo ako, ano gid ang gin-agto ninyo rugto nga gusto ninyo makita? Propeta
bala? Igsakto gid kamo, kag sobra pa gani sa propeta ang inyo nakita.
10 Tungud hay si Juan amo ang ginatumud sa kasulatan nga kuon kang Dios,
'Magapadara ako kang akun manugbalita nga magauna kanimo, agud nga mag-aman
kang imo dalan.'
11 Sugidan ko kamo, sa tanan nga mga tawo rugya sa kalibutan, wara pa gid ti may
makalabaw kay Juan nga Manugbawtiso. Pero ang pinakakubus tana sa ginharian kang
langit amo lamang ang labaw kay Juan.
12 Halin kang pagpangwali ni Juan nga Manugbawtiso hasta tulad ang ginharian kang
langit pirit nga ginaagaw kang mga tawo nga mapintas.
13 Tungud hay sa wara pa mag-abot si Juan, ang tanan nga mga propeta kag ang
kasugoan nagatudlo run nahanungud sa ginharian kang Dios.

14 Kag kon patihan ninyo ang anda mga ginasugid, si Juan amo si Elias nga gintagna
nga magaabot.
15 Gani kamo nga nagaparamati, intiendiha ninyo ka mayad ang inyo nabatian.
16 “Kar-on, sa ano ko ayhan mapaanggid ang mga tawo sa kadya nga panahon?
Daw pareho sanda kang mga bata nga nagapurungko sa tindahan. Ang sangka grupo
nagasinggit sa iba nga,
17 ‘Gintokaran namun kamo kang masadya nga sonata, pero wara kamo magsaot!
Ginkantahan namun kamo kang kanta nga para sa patay, pero wara man kamo
magpanangis!’
18 Tungud hay kang pag-abot ni Juan, nagpuasa tana kag wara nag-inum kang bino,
kag nagkuon ang mga tawo nga, ‘Ginagamhan tana kang demonyo.’
19 Kar-on, kang pag-abot kang Anak kang Tawo, nagakaun dya kag nagainum, kag
nagkuon ang mga tawo nga, ‘Turuka ninyo ang tawo nga dyaay, dalok tana kag
parainum kang bino, amigo tana kang mga manugsukot kang buwis kag iba pa nga mga
makasasala.’ Pero ang kaaram kang Dios mapamatod-an nga igsakto paagi sa anang
mga resulta kadya.”

Ang mga Banwa nga Wara Magtuo kay Jesus
(Lucas 10:13-15)

20 Pagkatapos kadya, ginsukmaan ni Jesus ang mga tawo sa banwa nga sa diin naghimo
tana kang duro nga mga milagro tungud nga wara sanda maghinulsul kang anda mga
sala.
21 Nagkuon tana, “Makaluluoy gid kamo nga mga taga Corazin! Makaluluoy man kamo
nga mga taga Betsaida! Tungud hay kon ang mga milagro nga ginpanghimo rugyan
kaninyo, ginhimo rugto sa syudad kang Tiro kag Sidon, buhay run daad sanda nagbayo
kang sako kag nagbutang kang abo sa andang ulo, patimaan nga sanda naghinulsul sa
andang mga sala.
22 Pero sugidan ko kamo: sa adlaw kang paghukum ang silot nga inyo maaguman
sobra pa sa maaguman kang mga taga-Tiro kag mga taga-Sidon.
23 Kag kamo tana nga taga-Capernaum, nagapinsar bala kamo nga bayawun kamo sa
langit? Pagatablug kamo sa impyerno! Tungud hay kon ang mga milagro nga ginhimo
kaninyo, ginhimo rugto sa Sodoma, hasta kadya ang Sodoma rugyan pa daad!
24 Sugidan ko kamo, sa adlaw kang paghukum ang silot nga inyo maaguman sobra pa
sa maaguman kang mga taga-Sodoma.”

May Kapahuwayan kay Jesus
(Lucas 10:21-22)

25 Kag sa amo to nga tion, nagkuon si Jesus, “Amay, Ginoo kang langit kag lupa,
nagapasalamat ako kanimo hay ang mga butang nga wara nimo ginpahayag sa mga
tawo nga maaram kag may tinon-an, ginpahayag nimo sa mga tawo nga wara ti tinon-
an.
26 Nagapasalamat gid ako, Amay, tungud nga amo dya ang imo kabubut-un.”
27 Nagkuon si Jesus sa mga tawo, “Ang tanan nga mga butang gintugyan kanakun kang
akun Amay. Wara ti bisan sin-o nga nakakilala sa Anak magluwas lang sa Amay, kag
wara man ti may nakakilala sa Amay magluwas lang sa Anak kag sa mga tawo nga pinili
kang Anak nga ipahayag ang Amay.”
28 “Tanan kamo nga ginabudlayan kag ginabug-atan, parapit kamo kanakun hay
pagapapahuwayun ko kamo.
29 Magpasakup kamo kag magpatudlo kanakun, hay malulo ako kag mabuut, kag
makapahuway kamo.
30 Tungud hay ang akun mga sugo mahapus tumanun, kag bukun ti budlay ang akun
ginapahimo.”

12

Pamangkot Nahanungud sa Adlaw nga Inugpahuway
(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

1 Sangka Adlaw kato nga Inugpahuway, nakaagi sanday Jesus sa katrigohan. Ang
anang mga disipulo nagutum, gani nga nagpangutul sanda kang mga uhay kang trigo
kag magkinaun.
2 Pagkakita kadya kang mga Fariseo nagkuon sanda kay Jesus, “Turuka ang ginahimo
kang imo mga disipulo, Adlaw kadya nga Inugpahuway gani supak ria sa atun kasugoan
ang anda ginahimo.”

3 Nagsabat kananda si Jesus, “Wara gid ninyo haw mabasahi sa kasulatan kon ano ang
ginhimo kato anay ni David kag kang anang mga tinawo kang gin-gutum sanda?
4 Nagsulud tana sa balay kang Dios kag ginkaun imaw kang anang mga tinawo ang
tinapay rugto nga nahalad sa Dios bisan pa nga supak dya sa kasugoan, tungud nga ang
mga pari lang ang ginatugotan nga magkaun kang tinapay nga to.
5 * Kag wara man bala ninyo mabasahi sa kasugoan ni Moises nga ang mga pari mismo
sa templo nagasupak man sa kasugoan nahanungud sa Adlaw nga Inugpahuway, pero
wara sanda nakasala?
6 Sugidan ko kamo, may rugya nga labaw pa sangsa templo.
7 Kag kon naintiendihan ninyo daad ang ginakuon sa kasulatan nga, ‘Bukun ti ang
inyo mga halad ang akun gusto, kundi ang inyo kaluoy sa isara kag isara’, kundi nga
wara raad ninyo ginahusgaran ang mga tawo nga wara ti sala.
8 Tungud hay ang Anak kang Tawo amo ang may gahum sa Adlaw nga Inugpahuway.”

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Kimay
(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

9 Naghalin si Jesus rugto, kag nag-agto sa sinagoga.
10 May sangka tawo rugto nga kimay ang sambangi na nga alima. May mga tawo
man rugto nga nagapangita kang paagi agud to nga maakusar nanda si Jesus. Gani
ginpamangkot nanda tana, “Ginatugot bala kang kasugoan ang pagpang-ayad kang mga
masakitun sa Adlaw nga Inugpahuway?”
11 Nagsabat si Jesus kananda, “Abi kon may karnero kamo nga nahulog sa buho sa
Adlaw nga Inugpahuway, indi ayhan ninyo pagbul-un ria?
12 Mas importante pa tana ang tawo sangsa karnero. Gani nga ginatugot kang
kasugoan ang pagbulig sa atun isigka tawo sa Adlaw nga Inugpahuway.”
13 Amo to kag nagkuon tana sa tawo nga may kimay nga alima, “Untaya ang imo
alima!”
Gin-untay man kang tawo nga to ang anang alima, kag nag-ayad dya, kag nangin
pareho run kang sa pihak na nga alima.
14 Dayon naggurowa ang mga Fariseo kag nagplano sanda kon paano nanda patyun
si Jesus.

Ang Pinili nga Alagad kang Dios

15 Pero naman-an ni Jesus ang andang plano, gani naghalin tana sa lugar nga to. Duro
nga mga tawo ang nagsurunod kana kag ginpang-ayad na ang tanan nga mga masakitun,
16 kag ginpaandaman na sanda nga indi magpanugid sa iba nahanungud kana.
17 Ginhimo na dya agud to nga matuman ang ginkuon kang Dios paagi kay propeta
Isaias:
18 * “Amo dya ang akun alagad, nga akun gid pinili,
palangga ko gid tana, kag nahamuut gid ako kana.
Pagamhun ko kana ang akun Ispirito,
kag ipahayag na sa tanan nga mga tawo ang akun paghukum.
19 Indi tana magpakigbais ukon magsinggit,
ukon maghambal kang matunog sa tunga kang dalan.
20 Indi na pagbariun ang nabuyok run nga kugon,
kag indi na man pagpalungon ang daw mapatay run nga sulo.
Indi tana mag-untat hasta nga ang katarungan magdaug,
21 kag ang tanan nga mga tawo kana magalaum.”

Si Jesus kag si Beelzebul
(Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23)

22 Kar-on, may gindara kay Jesus nga sangka tawo nga bulag kag apa hay ginagamhan
dya kang demonyo. Gin-ayad ni Jesus ang tawo kag lagi-lagi makahambal run tana
kadya kag makakita run.
23 Ang mga tawo rugto natingala gid sa ginhimo ni Jesus, kag nagkuon sanda, “Tana
run ayhan ang kaliwat ni Haring David?”
24 * Pagkabati kang mga Fariseo karia, nagkuon sanda, “Ang pangulo kang demonyo
nga si Beelzebul amo ang nagtugro kana kang gahum agud matabog na ang mga
demonyo.”
25 Pero naman-an ni Jesus ang andang mga ginahuna-huna, gani nga nagkuon tana
kananda, “Kon ang sangka pungsod magbinahin-bahin kag mag-irinaway, dya nga

* **12:5 12:5** Num 28:9-10 * **12:18 12:18-21** Isaias 42:1-4 * **12:24 12:24** Mateo 9:34; 10:25

pungsod indi magbuhay kag mapukan. Kag kon ang sangka banwa ukon panimalay
magbinahin-bahin kag mag-irinaway, magaburublag man sanda.
26 Gani nga kon ang mga sinakpan ni Satanas magbinahin-bahin kag mag-irinaway,
ang anang ginharian indi magbuhay kag mapukan.
27 Nagahambal kamo nga nagapanabog ako kang mga demonyo tungud nga si
Beelzebul amo ang nagtugro kanakun kang gahum. Ti sin-o tana bay ang nagtugro
kang gahum sa inyo mga sumurunod sa pagpanabog kang mga demonyo? Sanda run
gid mismo ang magapamatuod nga sayup gid kamo!
28 Ang Ispirito kang Dios amo ang nagatugro kanakun kang gahum sa pagpanabog
kang mga demonyo, kag dya nagapamatuod lang nga magahari run ang Dios kaninyo."
29 Kag naghambal pa gid si Jesus, "Wara ti bisan sin-o nga basta lang magsulud sa
balay kang sangka mapurus nga tawo kag ipamul-un ang mga pagkabutang na kadya
kon indi na anay pag-igapuson ang tagbalay nga to. Kag kon mahimo na run gani dya,
amo run to ang pagpamuul na kang tanan nga pagkabutang sa balay nga to.
30 "Ang bisan sin-o nga wara nagadampig kanakun nagakontra kanakun, kag ang wara
nagabulig kanakun sa pagpanipon, nagaparapta lang dya.
31 Gani sugidan ko kamo: mapatawad ang mga tawo sa bisan ano nanda nga sala kag
pagpasipala batok sa Dios. Pero ang bisan sin-o tana nga magpasipala sa Balaan nga
Ispirito indi pagpatawarun.
32 Kag ang bisan sin-o nga maghambal kang malain batok sa Anak kang Tawo sarang
pa mapatawad. Pero ang bisan sin-o tana nga maghambal kang malain batok sa Balaan
nga Ispirito indi mapatawad sa dya nga panahon kag hasta san-o.

Ang Kahoy kag ang Anang Bunga
(Lucas 6:43-45)

33 "Kon ang sangka kahoy nami, nami man ang bunga na kadya; kag kon ang sangka
kahoy sayud, sayud man ang ana nga bunga. Tungud nga ang kahoy makilala paagi sa
anang bunga.
34 Mga sawa kamo! Paano bay kamo makahambal kang mga mayad nga butang hay
mga malaot kamo. Tungud nga kon ano ang rugyan sa tagipusuon kang tawo amo man
ang nagagwa sa ana nga ba-ba.
35 Ang tawo nga mayad nagahimo kang mga mayad nga butang tungud nga mayad
man ang sulud kang anang tagipusuon. Pero ang tawo tana nga malaot, mga malaot
man nga mga butang ang ana ginahimo tungud nga malaot man ang sulud kang anang
tagipusuon.
36 "Sugidan ko kamo, sa adlaw kang paghukum ang kada isara magapanabat kang
anang ginpanghambal nga wara ti pulos.
37 Tungud hay ang imo ginpanghambal amo ang pagagamitun sa paghusgar kanimo
kon pagasilotan ikaw ukon indi."

Nagpangayo ang mga Tawo kang Milagro
(Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)

38 Kar-on may mga manunudlo kang kasugoan kag mga Fariseo nga nagkuon kay Jesus,
"Maestro, pakitai kami kang sangka milagro."
39 Nagsabat si Jesus kananda, "Ang mga tawo sa kadya nga panag-on tama gid ka
malaot kag nagtalikod sanda sa Dios. Nagapangayo kamo nga pakitaan ko kamo kang
milagro, pero wara ti igapakita kaninyo magluwas lang sa pareho kang makatiringala
nga natabo kay Propeta Jonas.
40 Kon paano nga si Jonas tatlo ka adlaw kag tatlo ka gabii sa busong kang bahul-bahul
nga isda, amo man ria ang matabo sa Anak kang Tawo nga magapabilin sa rulubngan
kang tatlo ka adlaw kag tatlo ka gabii.
41 Sa adlaw kang paghukum ang mga taga-Ninive magatindug sa pag-akusar kaninyo.
Tungud hay kato anay kang mabatian kang taga-Ninive ang mga ginpangwali ni Jonas
naghinulsul sanda sa anda mga kasal-anan. Kadya tana, kaimaw run gid ninyo ang
labaw sangsa kay Jonas.
42 Sa adlaw kang paghukum ang reyna kang Seba magatindug sa pag-akusar kaninyo.
Tungud hay tana gani nga naghalin pa sa marayu nga lugar, nag-agto sa pagpamati sa
ginapanudlo kang maaram nga Hari nga si Solomon. Kadya tana, kaimaw run gid ninyo
ang labaw sangsa kay Solomon."

Ang Pagbalik kang Malaot nga Ispirito
(Lucas 11:24-26)

43 Nagpadayon si Jesus sa paghambal kananda, “Kon ang malaot nga ispirito maggwa
sa tawo, nagalagaw-lagaw dya sa mara nga lugar sa pagpangita kang ana maistaran.
Kon wara tana ti may makita,
44 makuon tana sa ana kaugalingun, ‘Mabalik run lang ako sa balay nga akun
ginaistaran anay.’ Sa ana nga pagbalik makita na dya nga wara ti may nagaistar, limpyo
kag hipid.
45 Gani mapanaw tana kadya kag magdara pa gid kang pito ka mga ispirito nga
mas malain pa sangsa kana. Magasulud sanda kag mag-istar rugto. Gani ang mangin
kahimtangan kang tawo nga to mas sobra pa gid sangsa kauna. Amo man dya ang
matabo sa mga malain nga tawo sa kadya nga panag-on.”

Ang Nanay kag mga Bugto ni Jesus
(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

46 Samtang nagahambal pa si Jesus sa mga tawo, nag-abot ang ana nanay kag ana mga
bugto. Nagahulat sanda sa sagwa kag gusto raad nanda nga magpakig-istorya kana. [
47 May sangka tawo nga nagkuon kana, “Ang imo nanay kag mga bugto nagahulat
kanimo rugto sa sagwa. Gusto raad nanda magpakig-istorya kanimo.”]
48 Nagsabat si Jesus, “Naman-an mo bala kon sin-o ang akun nanay kag kon sin-o ang
akun mga bugto?”
49 Dayon gintudo na ang ana mga disipulo, “Dya sanda amo ang akun nanay kag mga
bugto!
50 Tungud hay ang bisan sin-o nga nagahimo kang kabubut-un kang akun Amay sa
langit amo dya ang akun bugto nga laki, bugto nga bayi kag nanay.”

13

Ang Paraanggidan nahanungud sa Manugsab-og kang Binhi
(Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

1 Sa amo man to nga adlaw naggwa si Jesus sa balay kag mag-agto sa binit kang linaw,
kag rugto nagpungko tana para magpanudlo.
2 Tama gid kaduro nga mga tawo ang nagadurugok kana, gani nga nagsakay tana sa
baruto kag rugto nagpungko, samtang ang mga tawo tana nagatirindug sa daray-ahan.
3 Nagpanudlo tana sa mga tawo kang duro nga mga butang paagi sa mga paraanggidan.
Nagkuon tana,
“May sangka mangungoma nga nag-agto sa anang uma sa pagsab-og kang binhi.
4 Sa pagsab-og na kadya, may mga binhi nga nagturupa sa may aragyan. Nagdarapo
ang mga pispis kag ginpanuka nanda dya.
5 Ang iba tana nga mga binhi rugto nagturupa sa may batohon nga bahin kang
taramnan sa diin nabaw lang ang lupa. Nanubo dya dayon, tungud hay manabaw lang
ang lupa.
6 Pero kang nasirakan kang adlaw, nalayung lang man dya kag tungud nga wara
makapanggamot kamayad nauga dya.
7 Ang iba ruman tana nga mga binhi rugto nagturupa sa ginatuboan kang mga sapinit.
Nanubo ang mga sapinit kag ginlumus na ang mga tanum.
8 Pero ang iba tana nga mga binhi nagturupa sa manami nga lupa kag nagpamunga.
Ang iba kadya nakapang-uhay kang sangka gatos, ang iba kan-uman, kag ang iba tana
katloan.”
9 Gani kamo nga nagaparamati, intiendiha ninyo kamayad ang inyo nabatian.

Ang Katuyoan kang Paraanggidan
(Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

10 Dayon nagparapit kay Jesus ang ana mga disipulo kag nagpamangkot sanda kana,
“Andut haw nga nagagamit ikaw kang paraanggidan sa pagpanudlo kananda?”
11 Nagsabat si Jesus, “Ginpahangup run kaninyo ang mga sekreto nahanungud sa
ginharian kang langit, pero kananda tana wara.
12 Tungud hay ang tawo nga may ana run nga ginaangkun pagatugroan pa gid kag
pabuganaun pa gid dya gani. Pero sa tawo tana nga wara ti may ginaangkun, pagabul-
un pa gani kana ang bisan gamay nga rugyan kana.
13 Amo gani nga nagahambal ako kananda paagi sa mga paraanggidan, tungud hay
bisan nagaturuk sanda indi man angud sanda makakita kag bisan nagapamati sanda
indi man angud sanda makabati ukon makahangup.
14 Gani natuman kananda ang ginkuon anay kang Dios paagi kay propeta Isaias nga,
‘Magsagad man kamo ka pamati, indi man angud kamo makahangup,

kag magsagad man kamo ka turuk, indi man angud kamo makakita.
15 Tungud hay mga maawut ti ulo ang mga tawo nga dya,
kag ginapalapos lang nanda sa pihak nga talinga ang anda nabatian
kag ginpirung nanda ang anda mga mata.
Kon wara nanda dya ginhimo, kundi nga makakita raad sanda,
kag makabati,
kag makahangup,
kag magdangup daad sanda kanakun
kag aydun ko sanda.' "
16 Nagpadayon pa gid si Jesus sa paghambal kananda, "Pero kamo tana, bulahan gid tungud hay makakita kamo kag makabati.
17 Sugidan ko kamo, duro nga mga propeta kag matarung nga mga tawo ang naghandum gid nga makita ang inyo nakita, pero wara nanda dya makita, kag naghandum nga mabatian ang inyo nabatian, pero wara nanda dya mabatii."

Ginpaathag ni Jesus ang Paraanggidan nahanungud sa Manugsab-og
(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 Nagpadayon si Jesus sa pagkuon, "Gani pamatii ninyo kag hangpun kon ano ang buut hambalun kang paraanggidan nahanungud sa manugsab-og kang binhi.
19 Ang tawo nga nakabati kang mensahe nahanungud sa paghari kang Dios pero wara na dya mahangpi, pareho dya kang binhi nga nagtupa sa aragyan. Nag-abot ang yawa kag ginpamuul dayon ang mensahe nga ginsab-og sa anang tagipusuon.
20 Ang binhi tana nga nagtupa sa batohon nga bahin kang taramnan pareho kang tawo nga kang pagkabati na kang mensahe, ginbaton na dya dayon nga may kalipay.
21 Ogaring wara gid dya magtuduk sa anang tagipusuon, gani nga wara tana nagpadayon. Pag-abot kang mga kalalat-an kag mga paghingabot tungud nga nagpati tana sa mensahe, dayon na lang man talikod sa anang pagtuo.
22 Ang binhi ruman tana nga nagtupa sa ginatuboan kang mga sapinit pareho kang tawo nga nakabati kang mensahe. Ogaring ang anang panghuna-huna natuon gid lang sa mga paraligban sa pagpangabuhi kag sa paghanggab sa manggad, kag amo dya ang nagdaug kang mensahe nga rugyan run sa anang tagipusuon gani wara gid dya makapamunga.
23 Kag ang binhi tana nga nagtupa sa manami nga lupa pareho kang tawo nga nakabati kang mensahe kag ginhangup na gid dya. Nagpamunga dya, kag ang iba nakapang-uhay kang sangka gatos, ang iba kan-uman, kag ang iba katloan."

Ang Paraanggidan nahanungud sa Hilamon

24 Nagpadayon pa gid si Jesus sa pag-istorya sa mga tawo paagi sa paraangidan, "Ang ginharian kang langit pareho ka dyaay: may sangka tawo nga nagsab-og kang manami nga sahi kang binhi sa anang uma.
25 Sangka gabii, samtang ang mga tawo nagakaturog, nag-abot ang anang kaaway kag nagsab-og kang mga liso kang hilamon sa katrigohan, kag maghalin.
26 Kang nagpanubo run ang mga tanum kag nagpamunga, nakita nga may mga hilamon man nga naggurowa.
27 Ang mga surugoon kang tawo nag-agto kana kag magkuon, 'Sir, indi bala nga manami man nga sahi kang binhi ang imo ginpasab-og sa imong uma? Diin tana maghalin ang mga hilamon nga dya?
28 Nagsabat tana, Kaaway ang naghimo kadya.' Dayon namangkot ang mga surugoon kana, 'Gusto bala nimo nga panggabuton namun ang mga hilamon?'
29 Nagsabat tana kananda, 'Indi, hay basi magabot man ninyo pati ang mga trigo.
30 Pabay-i lang ninyo nga magtubo sanda imaw kang trigo hasta nga mag-abot ang tag-arani. Kag kon aranyun run gani, ikun-on ko ang mga manug-ani nga unahun nanda ka tipon ang mga hilamon, ibugkusun nanda dya kag sunugon. Ang mga trigo tana tiponon nanda kag ibutang sa akun kamarin.' "

Ang Paraanggidan nahanungud sa Binhi kang Mustasa
(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)

31 Nagpadayon pa gid si Jesus sa pagpanudlo sa mga tawo paagi sa paraanggidan, "Ang ginharian kang langit pareho kang sangka liso kang mustasa nga gintanum kang sangka tawo sa anang uma.
32 Ang liso kang mustasa amo ang pinakagamay sa tanan nga liso. Pero kon manubo run gani dya, mangin pinakabahul dya sa tanan nga mga tanum kag mangin pareho kang kahoy, gani nga ang mga pispis nagapamugad sa mga sanga na kadya."

Ang Paraanggidan nahanungud sa Tapay
(Lucas 13:20-21)
33 Nagpanudlo ruman si Jesus sa mga tawo paagi sa sangka paraanggidan, “Ang
ginharian kang langit pareho kang tapay nga ginsamo kang sangka bayi sa tatlo ka
sukub* nga harina hasta nga ang bug-os nga ginmasa nga harina maghabok.”

Ang Paggamit ni Jesus kang Paraanggidan
(Marcos 4:33-34)
34 Ginhambal ni Jesus sa mga tawo ang tanan nga dya paagi sa mga paraanggidan.
Wara gid tana nagahambal kananda nga wara tana nagagamit kang paraanggidan.
35 Ginhimo na dya para matuman ang ginkuon kang Dios paagi sa anang propeta:
“Magahambal ako kananda paagi sa mga paraanggidan.
Isugid ko kananda ang mga butang nga wara pa gid mapahayag halin pa kang
pagtuga kang kalibutan.”

Ginpaathag ni Jesus ang Paraanggidan nahanungud sa Hilamon
36 Pagkatapos kato, ginbayaan ni Jesus ang mga tawo kag magsulud sa balay. Nagsunod
man kana ang anang mga disipulo kag nagkuon kana, “Isugid abi kanamun kon ano ang
buut hambalun kang paraanggidan nahanungud sa hilamon sa uma.”
37 Nagsabat si Jesus, “Ang tawo nga nagsab-og kang manami nga sahi kang binhi wara
ti liwan kundi ang Anak kang Tawo.
38 Kag ang uma tana amo ang kalibutan. Ang manami nga sahi kang binhi amo ang
mga tawo nga napasakup sa paghari kang Dios. Ang mga hilamon tana amo ang mga
tawo nga sakup Malaot.
39 Kag ang kaaway nga nagsab-og kang mga hilamon amo ang Yawa. Ang tag-arani
amo ang katapusan kang kalibutan, kag ang mga mangangani amo ang mga anghel.
40 Pareho nga ang hilamon gin-gabot kag ginsunog, amo man kadya ang matabo sa
katapusan kang kalibutan:
41 ang Anak kang Tawo magapadara kang anang mga anghel para tiponon kag pagaw-
un halin sa anang ginharian ang tanan nga nagahimo kang malaot kag ang tanan nga
nangin kabangdanan kang pagpakasala kang iba,
42 kag sanda kadya pagatablug sa nagadaba-daba nga kalayo. Kag rugto maga-
paranangisun sanda kag magabinagrut ang andang mga unto.
43 Ang mga matarung tana magasirak pareho kang adlaw rugto sa ginharian kang
andang Amay. Gani kamo nga nagaparamati, intiendiha ninyo kamayad ang inyo
nabatian.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Manggad nga Nalubung
44 Nagpadayon pa gid si Jesus sa paghambal kananda, “Ang ginharian kang langit
pareho kang manggad nga nalubung sa uma. Nasapwan dya kang sangka tawo kag ang
ginhimo na gintampukan na dya liwan. Sa anang kalipay, nag-uli tana kag ginbaligya
ang tanan na nga pagkabutang kag ginbakal ang uma nga to.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Perlas
45 “Ang ginharian kang langit pareho kang sangka negosyante nga nagapangita kang
pinasahi nga mga perlas,
46 kag kang makakita tana kang sangka pinasahi nga perlas, nag-uli tana kag
ginbaligya ang tanan na nga pagkabutang kag ginbakal ang perlas nga to.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Pukot
47 “Ang ginharian kang langit pareho pa gid ka dyaay: may mga mangingisda nga
nagladlad kang pukot sa dagat kag nakadakup sanda kang nanari-sari nga mga isda.
48 Kang mabuta ang pukot ginbutung nanda dya pabinit sa daray-ahan kag nagpu-
rungko sanda sa pagpamili kang mga isda. Ang mga manami nga isda ginabutang nanda
sa surudlan kag ang mga sayud tana ginpamilak nanda.
49 Pareho man kadya ang matabo sa katapusan kang kalibutan. Magaabot ang mga
anghel para painun ang mga tawo nga malaot sa mga tawo nga matarung.
50 Ang mga tawo nga malaot igatablug sa nagadaba-daba nga kalayo. Kag rugto
magaparanangisun sanda kag magabinagrut ang andang mga unto.”

Ang Bag-o kag Daan nga Pagpanudlo
51 Ginpamangkot sanda ni Jesus, “Nahangpan bala ninyo ang tanan nga mga butang
nga dya?”

---

* **13:33 13:33** tatlo ka sukub; nagatumbas dya kang haros 40 ka litro

Nagsabat sanda kana, “Huud!”
52 Nagkuon tana kananda, “Gani ang kada manunudlo kang kasugoan nga natudloan
nahanungud sa ginharian kang langit daw pareho tana kang tagbalay nga nagapagwa
kang daan kag bag-o nga pagkabutang sa anang taragoan.”

Wara Ginbaton si Jesus kang mga taga-Nazaret
(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

53 Pagkatapos nga mahambal ni Jesus ang mga paraanggidan nga dya naghalin tana
sa lugar nga to.
54 Nag-uli tana sa anang kaugalingun nga banwa. Nagpanudlo tana sa sinagoga, kag
ang mga nakabati kana natingala gid. Nagpamangkotanay sanda, “Sa diin tana nagbuul
kang kaaram nga ria kag kang gahum sa paghimo kang mga milagro?
55 Indi bala nga ahaw bata lang man ria kang panday? Indi bala nga si Maria ang ana
nanay kag ang mga bugto na nga laki amo sanday Santiago, Jose, Simon, kag si Judas?
56 Kag indi bala nga rugya man nagaistar ang anang mga bugto nga bayi? Sa diin na
bala tana naman-an ang tanan nga dya?”
57 Wara sanda magpati kana.

Nagkuon si Jesus kananda, “Ang propeta ginatahod bisan diin magluwas lang sa anang
kaugalingun nga banwa kag kang anang pamilya.”
58 Amo ria nga wara tana maghimo kang duro nga mga milagro rugto tungud hay
wara sanda ti pagtuo kana.

14

Ang Pagpatay kay Juan nga Manugbawtiso
(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

1 Sa amo to nga mga inadlaw, nabatian ni Herodes nga manugdumara kang Galilea
ang balita nahanungud kay Jesus.
2 Gani nagkuon tana sa anang mga opisyal, “Tana amo gid si Juan nga Manugbawtiso
nga nabuhi liwan. Amo ria nga may gahum tana sa paghimo kang mga milagro.”
3 Ginkuon dya ni Herodes tungud hay kato anay tana ang nagpadakup kay Juan nga
Manugbawtiso, kag ana dya ginpapriso. Ginhimo na dya tungud kay Herodias nga asawa
kang anang bugto nga si Felipe.
4 Tungud hay makapira ka beses nga ginkun-an ni Juan si Herodes, “Supak sa kasugoan
nga pangasaw-un mo si Herodias.”
5 Gusto raad nga ipapatay ni Herodes si Juan, ogaring nahadluk tana sa mga tawo
tungud hay ginakabig nanda si Juan nga sangka propeta.
6 Kang pag-abot kang kaadlawan ni Herodes, ang bata nga bayi ni Herodias nagsaot
sa atubang kang mga dinapit nga bisita kag nalipay gid ka mayad si Herodes.
7 Amo to kag nagsaad si Herodes nga itugro na ang bisan ano nga pangayuon na kadya.
8 Gintudloan tana kang anang nanay kon ano ang anang pangayuon, gani nagkuon
dya sa hari, “Itugro kanakun kadya dayon ang ulo ni Juan nga Manugbawtiso nga
nakabutang sa bandihado.”
9 Pagkabati kato kang Hari nasubuan gid tana. Pero tungud kang anang promisa
nga nabatian kang anang mga bisita, nagmando tana nga itugro kana ang anang
ginapangayo.
10 Amo to kag ginpapugotan na si Juan sa prisohan.
11 Gindara ang ulo ni Juan nga nabutang sa bandihado kag gintugro sa bayi, kag
gintugro na man dya sa anang nanay.
12 Nag-abot ang mga disipulo ni Juan, kag ginbuul nanda ang anang bangkay kag
ginlubung. Pagkatapos, nag-agto sanda kay Jesus kag ginsugid nanda ang natabo.

Ginpakaun ni Jesus ang Lima ka libo nga mga Tawo
(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

13 Kang nabatian ni Jesus ang natabo kay Juan, naghalin tana rugto kag nagsakay sa
baruto, kag nag-agto sa mamingaw nga lugar nga nagaisarahanun. Pero kang naman-an
dya kang mga tawo, nagsunod sanda kana nga nagapanaw lang halin sa andang mga
kabanwahanan.
14 Pagdungka ni Jesus sa daray-ahan nakita na ang tama gid ka duro nga mga
tawo. Nangir-o tana kananda kag ginpang-ayad na ang andang mga ginadara nga mga
nagamarasakit.

15 Kang nagahinalup run ang adlaw, nagparapit kana ang anang mga disipulo kag
nagkuon, “Sirum run kag mamingaw pa dya nga lugar. Papanawa run ang mga tawo
agud to nga makabakal sanda kang andang pagkaun dyan sa mga baryo.”
16 Pero nagsabat si Jesus kananda, “Indi kinahanglan nga magpanaw pa sanda. Kamo
ang magtugro kananda kang andang makaun.”
17 Nagsabat sanda, “Lima gid lang kabilog nga tinapay kag darwa ka isda ang rugya.”
18 Nagkuon si Jesus kananda, “Abi dar-a ninyo rugya kanakun.”
19 Dayon ginkun-an na ang mga tawo nga magpurungko sa kahilamonan. Ginbuul na
ang lima ka tinapay kag ang darwa ka isda; nagtangra tana sa langit kag magpasalamat
sa Dios. Dayon ginpamihak-pihak na ang tinapay kag ginpanugro sa anang mga disipulo,
kag ginpanagtag dya kang mga disipulo sa mga tawo.
20 Nakakaun sanda tanan kag nagkarabusog. Pagkatapos kato, ginpanipon kang mga
disipulo ang mga nabilin kag napulo'g darwa ka alat nga buta ang andang natipon.
21 Mga lima ka libo nga laki ang nakakaun wara ti labut ang mga bayi kag mga bata.

Nagpanaw si Jesus sa Tubig
(Marcos 6:45-52; Juan 6:15-21)

22 Lagi-lagi, ginsugo ni Jesus ang anang mga disipulo nga magsarakay sa baruto kag
mag-una rugto sa tabok kang linaw samtang ginapahalin na ang mga tawo.
23 Kang mapahalin na run ang mga tawo, nagtukad si Jesus sa barabakulod nga
nagaisarahanun agud magpangamuyo. Kang gabii run, rugto man gihapon tana nga
nagaisarahanun.
24 Sa amo man to nga mga tinion ang baruto rugto run sa lawud nga ginaburobalinsay
kang balud tungud hay pasurong dya sa hangin.
25 Kang kasanagun run nag-agto kananda si Jesus nga nagapanaw sa tubig.
26 Pagkakita kang mga disipulo kana nga nagapanaw sa tubig gindakup sanda kang
kahadluk kag nagsiringgit sanda, “Bagat!”
27 Pero ginkun-an lagi sanda ni Jesus, “Magpakabakud kamo! Ako dya; indi kamo
magkahadluk!”
28 Dayon naghambal si Pedro, “Ginoo, kon ikaw gid man ria, paagtona ako rugyan
kanimo nga nagapanaw sa tubig.”
29 Nagkuon si Jesus kana, “Sige agto dya!” Gani nagpanaog si Pedro sa baruto kag
nagpanaw sa tubig paagto kay Jesus.
30 Pero kang mabatyagan ni Pedro nga mabaskug ang hangin, hinadlukan tana kag
amat-amat nga naglugdang, kag nagsinggit tana, “Ginoo, tabangi ako!”
31 Gindawhat dayon tana ni Jesus kag ginkaptan sa alima kag nagkuon, “Kagamay
kang imong pagtuo! Andut haw nga nagpangduha-duha ikaw?”
32 Nagsakay sanda nga darwa sa baruto kag nagkanay ang hangin.
33 Kag ang mga disipulo nga rugyan sa baruto nagsimba kana nga nagakuon, “Matuod
gid nga ikaw ang Anak kang Dios!”

Ginpang-ayad ni Jesus ang mga Masakitun sa Genesaret
(Marcos 6:53-56)

34 Pagkatabok nanda sa linaw, sa lugar nga Genesaret sanda nagdungka.
35 Nakilala si Jesus kang mga tawo rugto, gani ginpamalita nanda sa mga lugar
sa palibot nga rugyan tana, kag ginpangdara nanda kana ang tanan nga mga
nagamarasakit.
36 Nagpakitluoy sanda kay Jesus nga ipatandugun na ang mga masakitun bisan sa
sidsid lang kang anang kunup. Kag ang tanan nga nakatandug kadya nag-arayad.

15

Ang Ginpanudlo kang mga Kamal-aman
(Marcos 7:1-13)

1 Kar-on, may mga Fariseo kag mga manunudlo kang kasugoan nga nagharalin sa
Jerusalem ang nag-agto kay Jesus kag nagpamangkot,
2 “Andut haw nga ang imong mga disipulo wara pagtuman kang mga pagsurondan
nga gintudlo kang atun mga kamal-aman? Sanda kadya nagakirinaun lang nga wara
anay pagpanghugas kang andang mga alima.”
3 Ginsabat sanda ni Jesus, “Andut haw nga ginalapas man ninyo ang sugo kang Dios
para lang matuman ang inyo nga mga pagsurondan?
4 Indi bala nga nagsugo ang Dios nga, ‘Tahudon mo ang imo tatay kag nanay,’ kag ‘Ang
bisan sin-o nga maghambal kang malaot sa anang tatay ukon nanay, dapat mapatay?’

5 Pero ang inyo tana ginatudlo amo nga kon ang sangka tawo gani may sarang nga
ibulig sa anang tatay ukon nanay, pero kon magkuon tana nga, ‘Ginpain ko run dya para
sa Dios,’ indi run tana kinahanglan nga magbulig sa anang tatay ukon nanay.
6 Sa paghimo ninyo karia, ginhimo ninyo nga wara ti pulos ang sugo kang Dios para
lang matuman ang inyo mga pagsurondan.
7 Mga hipokrito kamo! Husto gid man ang ginkuon kang Dios paagi kay Propeta Isaias
nahanungud kaninyo,
8 ‘Ang mga tawo nga dya nagapadungug kanakun paagi gid lang sa andang mga
ginapanghambal,
pero wara gid sanda ti baratyagun para kanakun.
9 Ang andang pagsimba kanakun wara ti kapuslanan,
tungud hay ginatudlo nanda ang pagturon-an nga ginhimo-himo lang kang tawo
nga kuno kanakun maghalin.’ ”

Ang mga Butang nga Nagadagta sa Tawo
(Marcos 7:14-23)

10 Gintawag ni Jesus ang mga tawo nga magparapit kana kag ginkun-an, “Pamati kamo
kag hangpa ninyo dyaay:
11 Bukun ti ang ginakaun kang tawo ang makadagta kana, kundi kon ano ang nagagwa
sa anang ba-ba; amo ria ang makadagta kana.”
12 Dayon nagparapit kana ang anang mga disipulo kag nagkuon, “Naman-an mo bala
nga naglain ang buut kang mga Fariseo sa ginpanghambal nimo?”
13 Nagsabat si Jesus paagi sa paanggid, “Ang kada tanum nga wara gintanum kang
akun Amay sa langit pagagabuton.
14 Pabay-i lang ninyo sanda. Mga bulag sanda karia nga manugtuytoy. Kag kon ang
sangka bulag magtuytoy sa sangka bulag man, pareho sanda karia nga mahulog sa
buho.”
15 Naghambal si Pedro kana, “Abi, ipaathag kanamun ang paraanggidan nga ria.”
16 Nagkuon si Jesus kananda, “Wara man bala ninyo mahangpi?
17 Wara haw kamo kamaan nga ang bisan ano nga nagasulud sa ba-ba nagadiretso
dya sa busong kag nagagwa lang man sa lawas?
18 Pero ang nagagwa tana sa ba-ba nagahalin sa tagipusuon, kag amo dya ang
nagadagta sa tawo.
19 Tungud hay sa tagipusuon kang tawo nagahalin ang mga malain nga panghuna-
huna nga amo ang nagatulod sa paghimo kang mga malain nga mga butang pareho kang
pagpatay, pagpanginbayi ukon pagpanginlaki, pagpakighilawas, pagpanakaw, pagtistigo
kang butig, kag paghambal kang makaguba ka dungug kang iba.
20 Amo dya nga mga butang ang nagadagta sa tawo. Pero indi tana makadagta kana
ang magkaun nga wara makapanghugas kang alima.”

Ang Pagtuo kang Bayi nga Taga-Canaan
(Marcos 7:24-30)

21 Naghalin si Jesus rugto kag nag-agto sa lugar nga marapit sa probinsya kang Tiro
kag Sidon.
22 Kar-on, may sangka bayi nga taga-Canaan nga nagaistar rugto ang nagparapit kay
Jesus kag nagpakitluoy nga nagakuon, “Ginoo, kaliwat ni David, maluoy ikaw kanakun!
Ang akun bata nga bayi ginasab-an kang demonyo kag sobra gid ang ana nga pag-antos.”
23 Pero wara gid magsabat si Jesus kana. Ang anang mga disipulo nagparapit kana
kag nagpangabay nga nagakuon, “Pahalina tana run, kaina pa ang ana sunod-sunod
kanatun kag kagahud kana.”
24 Nagsabat si Jesus, “Ginpadara ako rugya para lang sa mga katawhan kang Israel
nga kaangay kang mga karnero nga nagtalang.”
25 Pero ang bayi nagparapit pa gid kana kag nagluhod sa atubang na nga nagakuon,
“Ginoo, buligi man ako ay!”
26 Nagsabat si Jesus kana, “Bukun ti mayad nga ibul-un ang pagkaun kang mga bata
kag itablug sa mga ayam.”
27 Nagsabat ang bayi, “Matuod ria, Ginoo, ogaring bisan gani ang mga ayam nagakaun
man kang mga uyang nga pagkaun nga nagakarahulog sa lamesa kang andang agalun.”
28 Dayon nagkuon si Jesus kana, “Inday, kabahul kang imo pagtuo! Matuman ang imo
ginapangayo.” Kag sa amo gid to nga tion nag-ayad ang anang bata.

Duro nga mga Tawo ang Ginpang-ayad ni Jesus

29 Naghalin rugto si Jesus kag nagpanaw sa binit kang linaw kang Galilea. Dayon
nagtukad tana sa bakulod kag nagpungko para magtudlo.
30 Duro gid nga mga tawo ang nag-aragto kana nga nagadara kang mga piang, bulag,
pingkaw, apa, kag duro pa gid nga mga masakitun. Ginpangbutang nanda ang mga
masakitun sa may atubang ni Jesus kag ginpang-ayad na sanda.
31 Daw indi gid makapati ang mga tawo kang nakita nanda nga ang mga apa
makahambal run, ang mga pingkaw naayad run, ang mga piang makapanaw run kag
ang mga bulag makakita run; kag gindayaw nanda ang Dios kang Israel.

Ginpakaun ni Jesus ang Apat ka Libo nga mga Tawo
(Marcos 8:1-10)

32 Gintawag ni Jesus ang anang mga disipulo kag nagkuon, "Nangir-o gid ako sa mga
tawo nga dya hay tatlo ka adlaw run sanda nga nagaimaw kanakun kag wara run sanda
ti makaun. Indi ako gusto nga mag-uroli sanda nga wara makakaun hay basi bala kon
magkaralipung sanda sa dalan."
33 Namangkot ang mga disipulo kana, "Sa diin bay kita makabuul kang pagkaun rugya
sa disyerto para sa amo dya kaduro nga mga tawo?"
34 Ginpamangkot sanda ni Jesus, "Pira ka bilog ang inyo tinapay dyan?" Nagsabat
sanda, "Pito ka tinapay kag pirambilog nga magagmay nga isda."
35 Amo to kag ginkun-an ni Jesus ang mga tawo nga magpurungko sa lupa.
36 Dayon ginbuul na ang pito ka bilog nga tinapay kag ang mga isda kag nagpasalamat
sa Dios. Pagkatapos ginpamihak-pihak na dya kag itugro sa anang mga disipulo kag dya
ginpanagtag nanda sa mga tawo.
37 Nakakaun sanda tanan kag nagkarabusog. Kag kang panipunon kang mga disipulo
ang mga nabilin, pito ka alat nga buta ang andang natipon.
38 Apat ka libo nga mga laki ang nakakaun wara ti labut ang mga bayi kag mga bata.
39 Pagkatapos kato ginpapauli ni Jesus ang mga tawo. Nagsakay tana sa baruto kag
nag-agto sa lugar kang Magadan.

16

Ginpangayoan si Jesus kang Milagro
(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

1 May mga Fariseo kag mga Saduceo nga nag-aragto kay Jesus agud tirawan tana.
Ginpangayoan nanda tana kang milagro sa pagpamatuod nga ginpadara tana kang Dios.
2 Pero nagsabat si Jesus kananda, "Kon nagatunod gani ang adlaw, nagakuon kamo
nga, 'Mayad ang tiempo sa rum-an hay mapula ang langit.'
3 Kag sa kasanagun ruman tana, nagakuon kamo, 'Mauran kadya hay mapula ang
langit kag garagal-umun.' Maman-an ninyo ang tiempo paagi sa pagturuk sa langit,
pero andut haw nga indi ninyo maman-an ang buut hambalun kang mga nagakaratabo
sa kadya nga panag-on.*
4 *Ang mga tawo sa kadya nga panag-on tama gid malaot kag nagtalikod sanda sa
Dios. Nagapangayo kamo nga pakitaan ko kamo kang milagro, pero wara ti igapakita
kaninyo magluwas lang sa makatiringala nga natabo kay Propeta Jonas."
Amo to kag nagpanaw tana kag ginbayaan na sanda.

Ang Tapay kang mga Fariseo kag mga Saduceo
(Marcos 8:14-21)

5 Kang nakatabok run ang mga disipulo sa pihak kang linaw, nalipat sanda magdara
kang tinapay.
6 Nagkuon si Jesus kananda, "Mag-andam gid kamo sa tapay kang mga Fariseo kag
mga Saduceo."
7 Pagkabati kang mga disipulo kato, nag-inistoryahanay sanda, "Ginhambal na to
tungud hay wara kita makadara kang tinapay."
8 Naman-an ni Jesus kon ano ang anda ginaistoryahan, gani namangkot tana kananda,
"Andut haw nga ginaistoryahan ninyo nga wara kamo makadara kang tinapay? Mga
gamay kamo ti pagtuo!
9 Wara pa gid bala kamo makahangup? Nalipatan ninyo run haw ang pagpakaun ko
kang lima ka tinapay sa lima ka libo ka laki? Pira ka alat nga buta ang sobra nga inyo
natipon kato?

---

* **16:3 16:3** sa iba nga mga Sinulat ang iba nga bahin kang bersikulo 2 kag 3 wara maabay. * **16:4 16:4** Mateo 12:39; Lucas 11:29

10 Amo man sa pito ka tinapay nga ginpakaun ko sa apat ka libo, pira ka alat nga buta
ang sobra nga inyo natipon kato?
11 Andut haw nga wara ninyo mahangpi nga bukun ti tinapay ang akun buut
hambalun? Pero kar-on, mag-andam kamo sa tapay kang mga Fariseo kag mga
Saduceo."
12 Amo to kag nahangpan nanda nga ginpaandaman sanda gali, indi sa tapay nga
ginagamit sa tinapay kundi sa mga ginapanudlo kang mga Fariseo kag mga Saduceo.

Ang Ginpahayag ni Pedro nahanungud kay Jesus
(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

13 Kar-on, kang pag-abot ni Jesus sa lugar nga sakup kang Cesarea Filipos, ginpa-
mangkot na ang anang mga disipulo, "Para sa mga tawo, sin-o bala ang Anak kang
Tawo?"
14 Nagsabat sanda, "Ang kuon kang iba si Juan nga Manugbawtiso. Ang iba tana
nagakuon nga si Elias. May iba man nga nagakuon nga si Jeremias. Kag ang iba pa gid
nagakuon nga isara sa mga propeta."
15 Ginpamangkot sanda ni Jesus, "Ti, para kaninyo tana bay, sin-o ako?"
16 Nagsabat si Simon Pedro, "Ikaw amo ang Cristo, ang Anak kang Dios nga buhi."
17 Nagkuon si Jesus kana, "Bulahan ikaw, Simon nga bata ni Jonas! Tungud hay bukun
ti tawo ang nagpahayag kang kamatuoran nga dya kanimo, kundi ang akun Amay sa
langit.
18 Kag kar-on, ihambal ko kanimo: ikaw si Pedro.† Kag sa dya nga bato pagatukudon
ko ang akun iglesia nga bisan ang gahum kang kamatayun indi makadaug kadya.
19 Kanimo ko itugro ang yabi sa ginharian kang langit. Ang bisan ano nga indi mo
pag-itugot rugya sa lupa, indi man pag-itugot kang Dios sa langit, kag ang bisan ano nga
itugot nimo rugya sa lupa, itugot man kang Dios sa langit."
20 Dayon ginpaandaman gid kamayad ni Jesus ang ana mga disipulo nga indi
pagpanugid sa bisan kay sin-o nga tana amo ang Cristo.

Naghambal si Jesus nahanungud sa anang Pag-antos kag Kamatayun
(Marcos 8:31—9:1; Lucas 9:22-27)

21 Umpisa kato ginasugid run ni Jesus kang maathag sa anang mga disipulo nga
kinahanglan maagto tana sa Jerusalem kag magbatas kang tuman nga pag-antos
sa alima kang mga kamal-aman kang mga Judio, mga pangulo kang kaparian, kag
mga manunudlo kang kasugoan. Ipapatay nanda tana, pero sa ikatlo nga adlaw
pagabanhawun tana!
22 Pagkabati kato ni Pedro ginkaptan na si Jesus kag gindara sa oro-onhan kag
ginsabdung, "Ginoo, kabay nga indi ria pag-itugot kang Dios! Indi gid ria matabo
kanimo."
23 Nag-atubang si Jesus kana kag ginkun-an, "Parayu kanakun, Satanas! Ginasablagan
mo lang ako, tungud hay ang imong mga panghuna-huna nga ria bukun ti sa Dios
maghalin kundi ana ria kang tawo."
24 Dayon nagkuon si Jesus sa ana mga disipulo, "Ang bisan sin-o nga gusto magsunod
kanakun kinahanglan nga indi na pagpasulabihun ang anang kaugalingun, kag magpas-
an kang anang kros kag magsunod kanakun.
25 Ang bisan sin-o nga nagatipig kang anang kabuhi, maduraan kadya. Pero ang bisan
sin-o tana nga handa nga magdura kang anang kabuhi tungud kanakun, amo tana ang
makaangkun kang kabuhi nga wara ti katapusan.
26 Hay ano gid bala ang mabuul kang sangka tawo kon maangkun na ang bilog nga
kalibutan pero maduraan man tana kang kabuhi? Ano bay ang sarang na ibaylo agud
nga maangkun na liwan ang anang kabuhi?
27 Tungud hay ang Anak kang Tawo magabalik rugya sa kalibutan nga nagasidlak sa
himaya kang anang Amay, kag kaimaw na ang anang mga anghel, kag tana magatugro
kang balus sa kada isara suno sa andang hinimoan.
28 Sugidan ko kamo, may iba rugya kaninyo nga indi mapatay hasta nga makita nanda
ang Anak kang Tawo nga magabalik rugya bilang Hari."

17

Ang Pagbaylo kang Dagway ni Jesus
(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

† **16:18 16:18** Pedro ang buut hambalun "bato".

1 Pagkaligad kang anum ka adlaw, gin-imaw ni Jesus sanday Pedro kag ang magbugto
nga si Santiago kag si Juan, kag nagtukad sanda sa sangka mataas nga bukid nga
sandahanun lang.
2 Samtang nagaturuk sanda kay Jesus, nakita nanda nga nagbaylo ang anang dagway.
Ang anang pungyahun nagsirak nga daw pareho kang adlaw, kag ang anang bayo
nagbanaag sa kaputi.
3 Hinali lang, nakita nanda si Moises kag si Elias nga nagapakig-istorya kay Jesus.
4 Dayon nagkuon si Pedro kay Jesus, “Ginoo mayad gid nga rugya kami! Kon gusto
mo mahimo ako rugya kang tatlo ka karakamalig, ang isara para kanimo, ang isara tana
para kay Moises, kag ang isara pa gid tana para kay Elias.”
5 Samtang nagahambal pa tana, ginlikupan sanda kang makasirilaw nga panganod
kag may limug halin sa panganod nga naghambal, “Amo dya ang akun hinigugma nga
Anak nga akun gid nahamut-an. Pamatii ninyo tana!”
6 Pagkabati kang mga disipulo kato, hinadlukan gid sanda kamayad gani nga
nagharapaun sanda sa lupa.
7 Ginparapitan sanda ni Jesus kag gintandug nga nagakuon, “Tindug kamo! Indi kamo
magkahadluk!”
8 Kang pagtangra nanda wara run sanda ti iba nga nakita magluwas gid lang kay Jesus.
9 Kag kang nagapadulhog sanda sa bukid ginmandoan sanda ni Jesus, “Indi gid kamo
magpanugid sa bisan kay sin-o nahanungud sa inyo nakita samtang ang Anak kang Tawo
wara pa mabanhaw.”
10 Ginpamangkot kang mga disipulo si Jesus, “Andut haw nga nagakuon ang mga
manunudlo kang kasugoan nga magauna ka abot si Elias?”
11 Nagsabat si Jesus, “Matuod gid man nga magauna ka abot si Elias para iaman ang
tanan nga mga butang.
12 Pero sugidan ko kamo nga, nag-abot run si Elias, ogaring wara tana nakilala kang
mga tawo kag ginhimo nanda kana ang anda luyag nga himuon. Kag amo man ria ang
matabo sa Anak kang Tawo, pagapaantuson man nanda tana.”
13 Amo to kag nahangpan kang mga disipulo nga si Juan nga Manugbawtiso ang anang
ginatumud.

Gin-ayad ni Jesus ang Bata nga Nasab-an kang Demonyo
(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43a)

14 Kang nakabalik sanday Jesus sa duro nga mga tawo, may sangka laki nga nagparapit
kag nagluhod sa atubang na nga nagakuon,
15 “Sir, maluoy man ikaw sa akun bata nga laki. Kuyapun tana kadya kag kon aboton
gani tam-an gid ang anang pag-antos. Masami tana nagakatumba sa kalayo ukon indi
gani sa tubig.
16 Gindara ko tana sa imo mga disipulo pero indi sanda makasarang magpaayad kana.”
17 Nagkuon si Jesus, “Kamo nga mga tawo sa kadya nga panag-on, mga wara kamo ti
pagtuo kag balingag! Hasta san-o pa ayhan ako magapakig-imaw kaninyo? Hasta san-o
pa ang akun pag-agwanta kaninyo? Abi, dar-a ninyo rugya kanakun ang bata!”
18 Dayon ginmandoan ni Jesus ang demonyo nga magwa sa bata, kag nag gwa dya.
Kag sa amo gid to nga tion nag-ayad ang bata.
19 Nagparapit ang mga disipulo kay Jesus kag nagpamangkot kana nga sandahanun
lang, “Andut haw nga indi namun matabog ang demonyo nga to?”
20 Nagsabat si Jesus kananda, “Tungud hay kulang ang inyo pagtuo. Sugidan ko kamo,
kon may pagtuo kamo nga bisan pareho lang kagamay sa liso kang mustasa, sarang
kamo makakuon sa bukid nga dya nga, ‘Saylo rugto’ kag ang bukid masaylo man. Wara
gid ti butang nga indi ninyo mahimo. [
21 Pero ang dya nga sahi kang demonyo indi ninyo matabog kon indi kamo
magpangamuyo kag magpuasa.]”

Naghambal ruman si Jesus nahanungud sa Anang Kamatayun
(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)

22 Kar-on kang magtiriripon ang tanan nga mga disipulo rugto sa Galilea nagkuon si
Jesus kananda, “Ang Anak kang Tawo igatugyan sa mga tawo,
23 nga amo ang magapatay kana. Pero pagkatapos kang tatlo ka adlaw pagabanhawun
tana.” Nagkasubu gid ang mga disipulo.

Ang Pagbayad kang Buwis para sa Templo

24 Kar-on, kang pag-abot nanda sa Capernaum, nagparapit kay Pedro ang mga
manugsukot kang buwis para sa templo kag namangkot kana, “Nagabayad bala ang
inyo maestro kang buwis para sa templo?”
25 Nagsabat si Pedro, “Huud, nagabayad tana.” Kang pag-abot ni Pedro sa balay,
ginpamangkot tana dayon ni Jesus, “Simon, sa banta mo, sin-o bala ang ginasukot kang
mga hari rugya sa kalibutan kang buwis, ang mga tawo bala nga sakup nanda ukon ang
mga pangayaw?”
26 Nagsabat si Pedro, “Ang mga pangayaw.” Nagkuon si Jesus kana, “Kon amo,
nagakahulogan lang nga ang mga tawo nga sakup indi kinahanglan nga magbayad.
27 Ogaring indi kita gusto nga maglain ang andang buut kanatun. Gani agto ikaw sa
linaw kag itawtaw ang imo bunit. Bul-un mo ang una nimo nga dawi kag abrihan ang
anang ba-ba kag may makita ikaw rugto nga kwarta. Ibul-un mo ria kag ibayad para sa
atun buwis nga darwa.”

18

Sin-o gid Bala ang Labaw sa Tanan?
(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

1 Sa amo to nga tion nagparapit kay Jesus ang ana mga disipulo kag nagpamangkot,
“Sin-o gid bala ang labaw sa tanan nga mga nasakup sa ginharian kang langit?”
2 Nagtawag si Jesus kang sangka bata kag ginpatindug sa tunga nanda.
3 Dayon nagkuon tana, “Sugidan ko kamo, kon indi ninyo pagbag-uhon ang inyo
panghuna-huna kag mangin pareho kang dya nga bata, indi gid kamo makaimaw sa
mga tawo nga makapasakup sa ginharian kang langit.
4 Ang sin-o man nga mapainubusun pareho kang bata nga dya, amo tana ang labaw
sa tanan nga mga nasakup sa ginharian kang langit.
5 Ang sin-o man nga tungud kanakun magabaton kang bata nga pareho kadya,
nagabaton man kanakun.”

Ang mga Pagsulay
(Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

6 “Ang bisan sin-o nga mangin kabangdanan nga makasala ang isara sa mga kabataan
nga dya, mas mayad pa nga ipamatohan ang anang liug kang bahul nga garalingan nga
bato kag itagbung tana sa tunga kang dagat.
7 Makaluluoy ang mga tawo rugya sa kalibutan tungud kang pagsulay nga makasala
sanda. Indi gid malikawan nga ang mga pagsulay magaabot. Pero makaluluoy gid ang
tawo nga amo ang mangin kabangdanan kang pagpakasala kang ana isigka-tawo.
8 “Gani kon ang imo alima ukon kahig amo ang mangin kabangdanan kang imong
pagpakasala, utda dya kag ipilak. Mas mayad pa nga utod ang imo alima ukon kahig
pero makaagum ikaw kang kabuhi nga wara ti katapusan sangsa darwa ang imong alima
ukon kahig pero idap-ong lang man ikaw sa kalayo nga wara nagakapalung.
9 Kag kon ang imo mata amo ang mangin kabangdanan kang imong pagpakasala,
lokita dya kag ipilak! Mas mayad pa nga isara lang ang imong mata pero makaagum
ikaw kang kabuhi nga wara ti katapusan sangsa darwa ang imong mata pero idap-ong
lang man ikaw sa kalayo sa impyerno.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Karnero nga Nadura
(Lucas 15:3-7)

10 Nagpadayon pa gid si Jesus sa pagkuon, “Mag-andam kamo nga indi ninyo
pagtamayun ang bisan isara sa mga bata nga dya. Sugidan ko kamo, rugto sa langit,
ang mga anghel nga nagabantay kananda rugyan pirme sa atubang kang akun Amay sa
Langit. [
11 Tungud hay ang Anak kang Tawo nag-abot rugya sa kalibutan agud luwasun ang
mga nadura tungud sa sala.]
12 “Ano sa banta ninyo ang himuon kang sangka tawo nga may sanggatos ka mga
karnero kag nadura ang isara kadya? Indi na ayhan pagbayaan ang kasyaman kag
syam nga nagaharab rugto sa bakulod kag sagapun ang isara nga nadura nga to?
13 Kag kon makita na run gani dya sugidan ko kamo nga mas bahul gid nga kalipay ang
ana mabatyagan tungud sa isara nga dya sangsa kasyaman kag syam nga wara nadura.
14 Amo man ria ang inyo Amay sa Langit, indi tana gusto nga malaglag ang bisan isara
sa mga bata nga dya.”

Kon Nakasala ang imo Isigka-tumuluo

15 Nagpadayon pa gid si Jesus, “Kar-on kon ang imo isigka-tumuluo nakasala kanimo,
agtonan mo tana kag istoryahun nga kamohanun lang parte sa anang sala. Kon
magpamati tana kanimo, napanombalik mo ang mayad ninyo nga pagtamdanay.
16 Pero kon indi tana magpamati kanimo, mag-imaw ikaw kang isara ukon darwa pa
gid agud to nga, ‘Ang kada butang nga inyo pagahambalan mapamatod-an kang darwa
ukon tatlo ka mga saksi.’
17 Kag kon indi pa gid tana magpamati kananda, isugid dya sa katiringban. Kon indi
pa gid tana magpamati sa katiringban, kabiga tana nga pareho kang tawo nga wara
nakakilala sa Dios ukon manugsukot kang buwis.”

Ang Wara Ginatugotan kag ang Ginatugotan

18 Sugidan ko kamo: ang bisan ano nga indi ninyo pag-itugot rugya sa lupa, indi man
pag-itugot kang Dios sa langit. Kag ang bisan ano nga itugot ninyo rugya sa lupa, itugot
man ria kang Dios sa langit.
19 “Kag sugidan ko pa gid kamo: kon ang darwa kaninyo rugya sa lupa maghisugot
parte sa bisan ano nga inyo pangayuon sa pangamuyo, himuon dya kaninyo kang akun
Amay sa langit.
20 Tungud hay kon diin ang darwa ukon tatlo nga nagatipon tungud kanakun, kaimaw
nanda ako.”

Ang Paraangidan nahanungud sa Surugoon nga Indi Kamaan Magpatawad

21 Nagparapit si Pedro kay Jesus kag nagpamangkot, “Ginoo, makapira ka beses ko gid
bala patawarun ang akun isigka-tumuluo nga pirme lang nagahimo kang sala kanakun?
Hasta bala sa pito ka beses?”
22 Nagsabat si Jesus kana, “Wara ako magkuon nga pito ka beses, kundi pito ka pilo
kang kapitoan.*
23 Tungud hay ang ginharian kang langit pareho kang sangka hari nga nagpamat-ud
nga sukton ang utang kang anang mga surugoon.
24 Kang nagaumpisa run tana kapanukot, may gindara kana nga sangka surugoon nga
ang anang utang minilyon.
25 Tungud nga indi dya makabayad kang ana utang, nagmando ang hari nga ibaligya
tana pati ang ana asawa, kag ang ana mga bata, kag tanan na nga mga pagkabutang
para ibayad sa ana utang.
26 Nagluhod ang surugoon sa atubang kang hari kag nagpakitluoy nga nagakuon,
‘Tugroi lang ako anay ka tion, hay ibaydan ko gid ikaw kang tanan ko nga utang!’
27 Naluoy ang hari kana, gani wara run tana ginpabayad kang anang utang kag
ginpapauli lamang.
28 “Pero kang nagapauli run ang surugoon nga to, nasug-alaw na ang anang isigka-
surugoon nga may utang man kana nga bali pira lang ka gatos. Gindakup na dya kag
ginkuga kag ginkun-an nga, ‘Baydi ang utang mo kanakun!’
29 Nagluhod dya kag nagpakitluoy kana nga nagakuon, ‘Tugroi lang ako anay ka tion,
hay ibaydan ko gid ikaw!’
30 Pero wara gid tana nagpasugot. Sa baylo ginpapriso na gid dya hasta nga mabaydan
na ang anang utang.
31 Kang makita kang iba pa gid nga mga surugoon ang natabo nga dya, naglain gid
ang andang buut. Dayon nag-agto sanda sa hari kag ginsugid ang tanan nga natabo.
32 Amo to kag ginpatawag kang hari ang surugoon nga to kag ginkun-an dya nga, ‘Ikaw,
sobra kaw gid kalain! Wara ko run kabay ikaw ginpabayad kang imo utang kanakun
tungud hay nagpakitluoy ikaw?
33 Indi bala dapat nga maluoy ikaw sa imo isigka-surugoon, pareho kang akun
pagkaluoy kanimo?’
34 Sa kaugut kang hari kana, ginpapriso na ang surugoon nga dya kag ginpasilotan
hasta nga mabaydan na ang tanan na nga utang.”
35 Kag nagkuon si Jesus kananda, “Amo man dya ang himuon kaninyo kang akun
Amay sa langit kon indi ninyo pagpatawarun ang inyo isigka-tawo kang bug-os sa inyo
tagipusuon.”

19

Ang Panudlo Nahanungud sa Pagbulagay kang Mag-asawa
(Marcos 10:1-12)

---

* **18:22 18:22** ukon, kapitoan kag pito ka beses.

1 Pagkatapos hambal ni Jesus kang mga butang nga to, naghalin tana sa Galilea kag
nag-agto sa lugar nga sakup kang Judea sa pihak kang suba kang Jordan.
2 Duro gid nga mga tawo ang nagsurunod kana, kag rugto ginpang-ayad na ang mga
nagamarasakit.
3 May mga Fariseo nga nagparapit kay Jesus agud tirawan tana. Ginpamangkot nanda
tana nga nagakuon, “Ginatugot bala sa kasugoan nga bulagan kang bana ang ana asawa
sa bisan ano nga kabangdanan?”
4 Nagsabat si Jesus, “Wara ninyo haw nabasa sa kasulatan nga kang umpisa pa lang
ginhimo kang Manunoga ang tawo nga laki kag bayi?
5 Kag naghambal tana, ‘Tungud ka dya ang laki magabiya sa anang tatay kag nanay
kag magtingub sa anang asawa, kag sanda nga darwa mangin isara.’
6 Gani nga bukun run sanda ti darwa kundi isara run lang. Kon amo karia, ang
gintingub run kang Dios indi dapat nga ibulagun kang bisan sin-o.”
7 Nagpamangkot ang mga Fariseo kana, “Ti, andut haw nga nagtugro si Moises
kang kasugoan nga ang laki dapat magtugro sa anang asawa kang kasulatan kang
pagbulaganay kag dayon pahalinun tana?”
8 Nagsabat si Jesus, “Gintugotan kamo Moises nga bulagan ang inyo mga asawa tungud
hay tama gid ka awut ang inyo ulo. Pero bukun ti amo karia ang plano kang Dios kang
primero.
9 Kar-on, sugidan ko kamo: ang bisan sin-o nga magabulag sa anang asawa
magluwas lang nga nagpanginlaki dya, kag mangasawa liwan nakasala tana kadya kang
pagpanginbayi.”*
10 Nagkuon ang mga disipulo kana, “Kon magtulad lang man karia ang pag-asawahay,
mayad pa nga indi run lang mangasawa.”
11 Nagsabat si Jesus, “Ang pagturon-an nga dya bukun ti para sa tanan, kundi para
lang sa mga gintugroan nga daan.
12 Tungud hay may iba nga natawo nga indi makapangasawa, ang iba tana ginkapon,
kag ang iba pa gid tana wara nagpangasawa tungud ginpasulabi na ang pag-alagad para
sa ginharian kang langit. Ang sin-o man nga makasarang magsunod kang pagturon-an
nga dya, sundon na.”

Ginbendisyonan ni Jesus ang Magagmay nga mga Bata
(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

13 May mga magagmay nga mga bata nga gindara kay Jesus para itungtong ang anang
alima kananda kag ipangamuyoan sanda. Pero ginsaway kang mga disipulo ang mga
tawo.
14 Pero ginkun-an sanda ni Jesus, “Pabay-i ninyo ang mga bata nga magparapit
kanakun; indi ninyo sanda pagpunggi tungud hay ang mga tawo nga pareho kananda
ang makapasakup sa ginharian kang langit.”
15 Kag gintungtong ni Jesus kananda ang anang alima, kag pagkatapos kato nagpanaw
tana.

Ang Manggaranun nga Pamatan-un
(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

16 Kar-on, may sangka laki nga nagparapit kay Jesus kag namangkot, “Maestro, ano
bala ang mayad nga buhat nga akun dapat himuon para makaagum ako kang kabuhi
nga wara ti katapusan?”
17 Nagsabat si Jesus, “Andut haw nga ginapamangkot mo ako kon ano ang mayad?
Isara gid lang ang mayad. Tumana ang mga kasugoan kon gusto mo nga makaagum
kang kabuhi nga wara ti katapusan.”
18 Namangkot ang laki, “Ano bay nga mga sugo?” Nagsabat si Jesus, “Indi ikaw
magpatay, indi ikaw magpakighilawas, indi ikaw magpanakaw kag indi ikaw magbutig
sa imo pagtistigo,
19 tahoda ang imo tatay kag imo nanay, kag palanggaa ang imo isigka-tawo pareho
kang imo kaugalingun.”
20 Ang pamatan-un nga laki nagsabat, “Natuman ko run ria nga mga sugo, ano pa bay
ang akun dapat himuon?”
21 Nagkuon si Jesus kana, “Kon gusto mo nga mangin himpit, panaw kag ibaligya ang
imong mga pagkabutang kag ang kwarta ipanagtag mo sa mga pobre. Kon himuon

* **19:9 19:9** sa iba nga kasulatan may nakasulat nga: Kag ang laki nga mangasawa kang bayi nga ginbulagan kang anang bana nakasala man kang pagpanginbayi.

mo ria, makaangkun ikaw kang manggad sa langit. Pagkatapos balik ikaw rugya kag
magsunod kanakun.”
22 Pagkabati kadya kang pamatan-un, nagpanaw tana nga nagakasubu, tungud hay
tama gid tana ka manggaranun.
23 Nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, “Sugidan ko kamo, mabudlay sa sangka
manggaranun ang magpasakup sa ginharian kang langit.
24 Kag ginakuon ko pa gid kaninyo nga mas mahapus pa sa kamelyo ang mag-agi sa
buho kang dagum sangsa manggaranun nga magpasakup sa ginharian kang Dios.”
25 Pagkabati kadya kang mga disipulo natingala gid sanda kamayad. Gani nagpa-
mangkot sanda, “Ti kon amo karia, sin-o run lang bay ang maluwas?”
26 Ginturuk sanda ni Jesus kag naghambal, “Kon sa mga tawo lang indi gid dya
mahimo, pero sa Dios tana ang tanan nga butang mahimo na.”
27 Dayon nagkuon si Pedro kana, “Amun tana, ginbayaan namun ang tanan kag
nagsunod kanimo, ano kar-on ang amun mabaton?”
28 Nagkuon si Jesus kananda, “Sugidan ko kamo, kon bag-ohon run kang Dios ang
kalibutan nga dya kag ang Anak kang Tawo magapungko run sa anang mahimayaun
nga trono, kamo nga nagsunod kanakun magapungko man sa napulo'g darwa ka trono
sa paghukum sa napulo'g darwa ka tribo kang Israel.
29 Kag ang sin-o man nga nagbiya kang anang balay, anang mga bugto nga laki, mga
bugto nga bayi, tatay, nanay, kag kabataan, ukon kang anang lupa tungud kanakun,
magabaton tana kadya kang ginatos ka pilo kag makaangkun pa gid tana kang kabuhi
nga wara ti katapusan.
30 Pero duro nga mga nahauna ang mangin urihi, kag duro nga mga naurihi ang
mangin una.”

20

Ang Paanggid Nahanungud sa mga Manug-obra sa Taramnan kang Ubas

1 Naghambal pa gid si Jesus kananda paagi sa paraanggidan, “Ang ginharian kang
langit pareho kang sangka tawo nga tag-iya kang ubasan nga aga pa nagpanaw sa
pagpangita kang mga tawo nga maobra sa anang orubasan.
2 Kang magsugtanay run sanda sa suhol nga sangka kwarta nga pilak sa sangka adlaw,
ginpaagto na sanda sa anang ubasan.
3 Kang mga alas nuwebe run ti aga naggwa ruman tana kag may nakita tana nga mga
tawo nga nagaduruyu rugto sa may tindahan kag wara ti obra.
4 Nagkuon tana kananda, ‘Agto man kamo to kag mag-obra sa akun ubasan hay
suholan ko kamo kang igsakto.’
5 Gani nagpanaw man sanda rugto. Naggwa ruman tana kang mga alas dose kag kang
mga alas tres ti hapon kag amo man angud ang anang ginhimo.
6 Kag kang mga alas singko run ti hapon nagpanaw ruman tana sa tindahan kag may
nakita pa gid tana nga nagaduruyu rugto. Ginpamangkot na sanda kadya, ‘Andut haw
nga nagaduruyu lang kamo rugya sa bilog nga adlaw kag wara ti ginaobra?’
7 Nagsabat sanda kana, ‘Ano abi hay, wara man ti may mapaobra kanamun!’ Ginkun-
an na sanda, ‘Kon amo, agto kamo kag mag-obra sa akun ubasan.’
8 “Kang sirum run, nagkuon ang tag-iya sa anang manugdumara, ‘Tawga run ang mga
manug-obra kag sulhi sanda umpisa sa mga urihi nga nag-obra hasta sa mga nauna.’
9 Ang mga nag-urobra kang mga alas singko ti hapon ginsuholan kang tag-sangka
kwarta nga pilak.
10 Kag kang ang mga nauna nga nag-urobra amo run ang suholan, nagpinsar sanda
nga mas bahul tana ang andang mabaton, pero ang kada isara kananda ginsuholan man
kang tag-sangka kwarta nga pilak.
11 Pagkabaton nanda kato, nagreklamo sanda sa tag-iya.
12 Nagkuon sanda, ‘Ang mga urihi nga nag-arabot, sangka oras lang ang anda obra.
Kami tana bilog nga adlaw nga nagpabalhas ka obra sa nagatagi-ti nga init kang adlaw.
Pero andut haw nga pareho lang ang imo ginsuhol kanamun tanan?’
13 Nagsabat ang tag-iya sa isara kananda, ‘Amigo, wara ko ikaw gindayaan. Indi bala
nga nagsugtanay kita nga suholan ko ikaw kang sangka kwarta nga pilak?
14 Bul-a ang imo suhol kag mag-uli. Gusto ko nga tugroan ang tawo nga urihi nga
nag-obra pareho kang gintugro ko kanimo.
15 Wara haw ako ti kinamatarung kon ano ang akun himuon sa akun kwarta? Ukon
nagasabit lang ikaw tungud hay maalwan ako?’ ”

16 Dayon nagkuon si Jesus kananda, “Gani ang mga naurihi mangin una, kag ang mga
nahauna ang mangin urihi.”

Ikatlo nga Paghambal ni Jesus nahanungud sa anang Kamatayun
(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

17 Kar-on, kang nagapaagto si Jesus sa Jerusalem, ginpain na ang napulo'g darwa na
ka mga disipulo kag ginkun-an samtang nagapanaw sanda,
18 “Nagapatukad kita sa Jerusalem nga sa diin ang Anak kang Tawo itugyan sa mga
pangulo kang mga kaparian kag sa mga manunudlo kang kasugoan. Pagasentensyahan
nanda tana kang kamatayun,
19 kag igatugyan sa mga bukun ti Judio agud yagotaun, hanuton kag ilansang sa kros;
pero sa ikatlo nga adlaw pagabanhawun tana.”

Ang Pangabay kang sangka Nanay
(Marcos 10:35-45)

20 Kar-on, ang asawa ni Zebedeo nagparapit kay Jesus imaw kang anang darwa ka
bata, nagluhod sa atubang na kag may ginpangabay kana.
21 Namangkot si Jesus kana, “Ano raad haw ang gusto mo?” Nagsabat ang bayi,
“Ginapangabay ko nga kon maghari run gani ikaw, papungkuon mo ang akun darwa ka
bata nga dya sa ingud nimo, ang isara sa imo tuo kag ang isara tana sa wala.”
22 Nagsabat si Jesus kananda, “Wara kamo kamaan kon ano ang inyo ginapangayo.
Masarangan bala ninyo atubangun ang mga pag-antos nga akun pagaantuson?”
Nagsabat sanda, “Huud, masarangan namun.”
23 Nagkuon si Jesus kananda, “Magaantos gid man kamo pareho kang akun pag-antos.
Pero wara ako ti kinamatarung nga magpili kon sin-o ang magapungko sa akun tuo kag
sa akun wala. Dya nga mga purungkoan para lang sa ginatigan-an kang akun Amay.”
24 Kang mabatian dya kang napulo nga mga disipulo, nag-ugut sanda sa darwa ka
magbugto.
25 Gani, gintawag sanda tanan ni Jesus kag ginhambalan, “Naman-an ninyo nga ang
mga manugdumara kang mga bukun ti Judio amo ang nagagahum kananda, kag ang
nagapangulo kananda amo ang ginasunod nanda.
26 Pero kaninyo tana bukun ti amo ria ang dapat nga matabo. Sa baylo, kon sin-o man
ang gusto nga mangin dungganun kaninyo kinahanglan nga mangin surugoon tana kang
tanan.
27 Kag ang sin-o man nga gusto mangin pangulo, kinahanglan nga mangin oripun tana
kang tanan.
28 Pareho kang Anak kang Tawo nga wara mag-agto rugya para alagadun kundi para
mag-alagad kag magtugro kang anang kabuhi sa pagtubos kang duro.”

Gin-ayad ni Jesus ang Darwa ka Bulag
(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

29 Kar-on, kang nagapagwa run sa Jerico si Jesus kag ang anang mga disipulo, duro
nga mga tawo ang nagsurunod kana.
30 May darwa rugto ka tawo nga bulag nga nagapungko sa binit kang dalan kag kang
pagkabati nanda nga si Jesus nagaagi nagsinggit sanda, “Kaliwat ni David, kaluoyi man
kami!”
31 Ginsaway sanda kang mga tawo kag ginkun-an nga maghipus. Pero gintudohan pa
gid gani nanda ka singgit, “Sir, kaliwat ni David, kaluoyi man kami!”
32 Nagpundo si Jesus kag gintawag na sanda kag ginpamangkot, “Ano ang gusto ninyo
nga himuon ko kaninyo?”
33 Nagsabat sanda, “Sir, gusto raad namun nga makakita!”
34 Naluoy gid si Jesus kananda, kag ginhikap na ang andang mga mata, kag kato lagi
nakakita sanda kag nagsunod kana.

21

Ang Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem
(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Kang nagahinamput run sanda sa Jerusalem, kag kang pag-abot nanda sa baryo kang
Betfage rugto sa bukid kang mga Olibo, ginpauna ni Jesus ang darwa na ka mga disipulo.
2 Ginkun-an na sanda, “Agto kamo rugto sa sunod nga baryo, pagsulud ninyo rugto
may makita kamo nga sangka asno nga nahigot imaw kang ana tinday. Hubadi ninyo
sanda kag dar-a rugya kanakun.

3 Kon may maghambal gani kaninyo kang bisan ano, kon-on ninyo, ‘Kinahanglan ang
mga dya kang Ginoo,’ kag ipadara na ria dayon.”
4 Natabo dya para matuman ang ginkuon kang propeta,
5 “Sugidi ninyo ang mga taga-Sion,
‘Rugya run ang inyo hari nga nagaabot,
Mapainubusun tana kag nagasakay sa sangka asno
sa tinday nga asno.’ ”
6 Nagpanaw ang mga disipulo nga to kag ginhimo nanda ang ginkuon kananda ni
Jesus.
7 Gindara kang mga disipulo ang asno imaw kang ana tinday, kag ginhapinan nanda
kang andang mga kunup ang likod kang mga dya, kag dayon nagsakay si Jesus.
8 Duro gid nga mga tawo ang naghurumlad kang andang mga kunup sa dalan kag ang
iba tana nagtapas kang mga sanga kang kahoy kag ginladlad sa dalan.
9 Ang mga tawo nga nagauna kay Jesus kag ang mga nagasurunod kana nagasiringgit,
“Dayawun ta ang kaliwat ni David! Pakamayadun ang nagaabot sa ngaran kang Ginoo!
Dayawun ta ang Dios!”
10 Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem ang mga tawo sa bilog nga syudad naggirinoal kag
nagpinamangkot, “Sin-o ria haw?”
11 Nagsabat ang mga tawo, “Amo dya ang propeta nga si Jesus nga taga-Nazaret sa
Galilea.”

Nagsulud si Jesus sa Templo
(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

12 Kar-on, nagsulud si Jesus sa templo kag ginpanabog na pagwa ang mga tawo
nga nagapamakal kag nagabaligya rugto. Ginpamaliskad na ang mga lamesa kang
mga manugbaylo kang kwarta kag ang mga purungkoan kang mga manugbaligya kang
pating.
13 Nagkuon tana kananda, “Nasulat sa kasulatan, nga ang Dios nagkuon, ‘Ang akun
balay pagatawgun nga Balay-Parangamuyoan. Pero ginahimo tana ninyo dya nga
paranagoan kang mga takawan!’ ”
14 Ang mga bulag kag mga piang nag-aragto kana rugto sa templo kag gin-ayad na
sanda.
15 Ang mga pangulo kang mga kaparian kag ang mga manunudlo kang kasugoan tana
nag-ugut kang makita nanda ang mga makatiringala nga mga butang nga ginhimo ni
Jesus, kag kang mabatian nanda ang mga kabataan rugto sa templo nga nagasinggit,
“Dayawun ang kaliwat ni David!”
16 Gani ginpamangkot nanda si Jesus, “Nabatian mo bala ang ginakuon nanda?”
Nagsabat si Jesus, “Huud. Wara ninyo haw mabasahi sa kasulatan, ‘Bisan ang mga
magagmay nga mga bata kag ang mga lapsag ginatudloan nimo nga magdayaw kanimo
kang himpit?’ ”
17 Pagkatapos kato, ginbayaan na sanda kag nagwa tana sa syudad kag nagpa-Betania.
Rugto tana nagpaligad kang gabii.

Ginsumpa ni Jesus ang Kahoy nga Higera
(Marcos 11:12-14, 20-24)

18 Pagkaaga kato, samtang nagapabalik tana sa syudad, gin-gutum tana.
19 Nakakita tana kang kahoy nga higera sa binit kang dalan, kag ginparapitan na dya.
Pero wara gid tana ti may nakita nga bunga kundi puro lang dahon. Gani ginhambalan
na ang kahoy, “Indi run gid ikaw magpamunga liwan!” Kag kato lagi nalaya ang higera.
20 Kang makita dya kang anang mga disipulo natingala gid sanda kag namangkot,
“Paano nga nalaya dayon ang kahoy nga higera?”
21 Nagsabat si Jesus, “Sugidan ko kamo: kon magtuo kamo kag wara gid
nagapangduha-duha, mahimo man ninyo ang ginhimo ko sa kahoy nga higera nga dya.
Kag indi lang ria, sarang pa ninyo makon-an ang bukid nga dya, ‘Paghalin rugya, kag
magsaylo sa dagat,’ kag matabo man dya.
22 Kon nagatuo kamo, mabaton ninyo ang bisan ano nga inyo pangayuon sa inyo
pangamuyo.”

Ang Pamangkot nahanungud sa Awtoridad ni Jesus
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

23 Kar-on, nagsulud si Jesus sa templo kag nagpanudlo. Nagparapit kana ang mga
pangulo kang mga kaparian kag ang mga kamal-an kang mga Judio kag namangkot,

“Ano ang imo awtoridad sa paghimo kang dya nga mga butang, kag sin-o ang nagtugro
kanimo kang ria nga awtoridad?”
24 Nagsabat si Jesus kananda, “May pamangkot man ako kaninyo; kon masabat ninyo
dya, isugid ko kaninyo kon ano ang akun awtoridad sa paghimo kang dya nga mga
butang.
25 Sa diin bala naghalin ang awtoridad ni Juan sa pagbawtiso, sa Dios bala ukon sa
tawo?”
Amo to kag nagbinaisay sanda nga nagakuon, “Kon magkuon kita nga halin sa Dios,
makuon tana kanatun, ‘Ti, andut nga wara kamo magpati kana?’
26 Pero kon magkuon man kita nga halin sa tawo, nahadluk man kita nga basi kon ano
ang himuon kang mga tawo kanatun, tungud hay ginakilala nanda si Juan nga sangka
propeta.”
27 Amo to kag nagsabat sanda kay Jesus, “Ambay, wara kami makamaan!”
Nagkuon si Jesus kananda, “Ti, kon amo, indi ko man pag-isugid kaninyo kon ano ang
akun awtoridad sa paghimo kang dya nga mga butang.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Darwa ka Magbugto nga Laki

28 Nagpadayon pa gid si Jesus sa paghambal kananda paagi sa paraanggidan, “Ano
ang pag-intiendi ninyo sa istorya nga dyaay: may sangka tawo nga may darwa ka bata
nga laki. Gin-agtonan na ang magurang kag ginkun-an, ‘To, panaw ikaw kag mag-obra
rugto sa ubasan kadya nga adlaw.’
29 Nagsabat ang bata, ‘Indi ako.’ Pero kang urihi run nagbaylo ang anang pinsar kag
nag-agto sa ubasan.
30 Dayon gin-agtonan man kang Tatay ang libayun kag amo man ang ginkuon na kana.
Nagsabat ang bata, ‘Huud, Tay.’ Pero wara dya magpanaw.
31 Kar-on, sin-o bay sa darwa ang nagtuman sa gusto kang andang Tatay?” Nagsabat
sanda, “Ang magurang!” Nagkuon si Jesus kananda, “Sugidan ko kamo, naunahan pa
kamo ka pasakup sa paghari kang Dios kang mga manugsukot kang buwis kag kang mga
bayi nga nagabaligya kang anda dungug.
32 Tungud hay nag-abot kaninyo si Juan nga Manugbawtiso para tudloan kamo kang
paagi para mangin matarung pero wara kamo magpati kana. Ang mga manugsukot tana
kang buwis kag ang mga bayi nga nagabaligya kang anda dungug amo ang nagpati kana.
Bisan pa nga nakita run ninyo dya, wara man angud kamo maghinulsul kag magpati
kana.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa mga Agsador
(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

33 Nagpadayon pa gid si Jesus sa paghambal kananda, “Pamatii pa gid ninyo ang
sangka paraanggidan nga dya. May sangka tawo nga nagtanum kang ubas sa anang
uma. Ginkudalan na dya palibot kag nagkutkot kang buho para purugaan kang ubas.
Nagpatindug man tana kang mataas nga barantayan. Pagkatapos, ginpaagsa na ang
anang taramnan, kag nagpanaw sa iba nga lugar.
34 Kang pag-abot kang tag-arani kang ubas, ginpaagto na ang anang mga surugoon sa
mga agsador para magbuul kang anang huray.
35 Pero ginpangdakup kang mga agsador ang mga surugoon nga to. Dayon ginbakol
nanda ang isara, ang isara tana ginpatay nanda, kag ang isara pa gid tana ginbato nanda.
36 Ginpaagto liwan kang tag-iya ang iba na nga mga surugoon nga mas duro sangsa
una. Pero amo man gihapon ang ginhimo kang mga agsador kananda.
37 Kang urihi run, ang bata na nga laki run gid ang anang ginpaagto tungud hay
hambal na sa anang kaugalingun, ‘Tahudon nanda ang akun bata.’
38 Pero kang makita kang mga agsador ang bata kang tag-iya, naghambalanay sanda,
‘Dyaay ang manunobli. Dali kamo patyun natun tana para nga mabuul natun ang anang
paranubliun.’
39 Amo to kag gindakup nanda tana kag gindara sa gwa kang ubasan kag ginpatay.”
40 Dayon namangkot si Jesus, “Kar-on, kon mag-abot run ang tag-iya kang ubasan, ano
ayhan ang himuon na sa mga agsador nga to?”
41 Nagsabat sanda, “Pamatyun na gid ang mga malain nga tawo nga to, kag ipaagsa
ang anang ubasan sa iba nga mga agsador nga makatugro kana kang anang huray sa
kada patubas.”
42 Kag nagkuon si Jesus kananda, “Wara gid ninyo haw mabasahi sa kasulatan nga:
‘Ang bato nga wara maluyagi kang mga manughimo kang balay,
amo pa ang nangin pinakapamusod nga bato.
Ang Ginoo ang naghimo kadya

kag tama gid dya ka makatiringala!’
43 “Gani sugidan ko kamo nga bukun run kamo ang pagaharian kang Dios kundi ang
mga tawo nga nagahimo kang anang kabubut-un. [
44 Ang bisan sin-o nga mahulog sa bato nga dya marupsak gid, kag ang mahulogan na
kadya makarapusa gid nga daw binukbok.]”*
45 Kang mabatian kang mga pangulo kang kaparian kag kang mga Fariseo ang mga
paanggid ni Jesus nga dya, nasat-uman nanda nga sanda ang anang ginapatungdan.
46 Gani, gintinguhaan nanda nga idakpun tana, pero nahadluk sanda sa mga tawo
tungud hay ginakilala nanda tana nga sangka propeta.

22

Ang Paraanggidan nahanungud sa Tabad kang Kasal
(Lucas 14:15-24)

1 Naghambal pa gid si Jesus kananda paagi sa mga paraanggidan:
2 “Ang ginharian kang langit pareho kang sangka hari nga naghanda kang sangka
tabad para sa kasal kang anang bata nga laki.
3 Dayon, ginsugo na ang ana mga surugoon nga panawgun ang mga tawo nga ginpang-
imbitar, pero ang mga ginpang-imbitar nga dya indi gusto nga mag-agto.
4 Gani nagsugo ruman tana kang iba pa gid nga mga surugoon kag ginkun-an, ‘Ikun-
on ninyo ang mga ginpang-imbitar nga handa run ang akun tabad. Ang akun mga baka
kag mga tinday nga pinatambuk naihaw run kag ang tanan handa run. Gani agto run
kamo dya sa tabad!’
5 Pero wara magsapak ang mga gin-imbitar nga to; nagpadayon lang sanda sa andang
buruhatun. Ang isara nag-agto sa anang uma; ang isara tana sa anang negosyo.
6 Ang iba tana nga gin-imbitar ginpangdakup nanda ang mga surugoon, ginpintasan
nanda kag ginpamatay.
7 Naugut gid ang hari. Amo to kag ginsugo na ang anang mga suldado nga pamatyun
ang mga nagpamatay kang anang mga surugoon kag sunugon ang andang syudad.
8 Dayon ginkun-an na ang iba pa nga anang mga surugoon nga, ‘Handa run ang tabad,
pero ang mga tawo nga gin-imbitar indi takus nga magtambong.
9 Kar-on, agto kamo sa mga karsadahun kag imbitara ninyo ang tanan nga tawo nga
inyo makita.’
10 Gani ang mga surugoon nag-aragto sa mga karsadahun kag gintipon nanda ang
tanan nga tawo nga anda nakita, ang mga mayad kag ang mga malain; kag ang karan-
an sa tabad nabuta kang mga bisita.
11 “Pero kang pagsulud kang hari para agtonan ang mga bisita, may nakita tana nga
sangka tawo rugto nga wara nakasuksok kang bayo para sa tabad.
12 Ginpamangkot tana kang hari, ‘Amigo, paano ikaw nakasulud rugya nga wara
nakasuksok kang bayo nga para sa tabad?’ Ang tawo wara makasabat.
13 Dayon nagkuon ang hari sa anang mga surugoon, ‘Gaposa ninyo ang ana alima kag
kahig kag itablug sa sagwa rugto sa madulum nga lugar, sa diin rugto magahiribiun tana
kag magabagrut ang anang unto.’
14 “Tungud hay duro ang mga gin-imbitar, pero gamay lang ang ginpili.”

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagbayad kang Buwis
(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

15 Naghalin ang mga Fariseo kag nagplano kon paano nanda madakup si Jesus paagi
sa anang ginahambal.
16 Gani ginpaagto nanda kay Jesus ang iba nanda nga mga sumurunod imaw kang
pira ka mga sinakpan ni Herodes. Kag nagkuon sanda kadya, “Maestro, naman-an
namun nga wara ikaw nagabutig, kag nagatudlo ikaw kang kamatuoran nahanungud
sa kabubut-un kang Dios. Kag wara ikaw nagapadara-dara sa mga tawo bisan sin-o pa
sanda tungud hay wara ikaw ti pinilian.
17 Kar-on, sugidi abi kami kon ano sa banta mo: Ginatugot bala kang kasugoan ang
pagbayad kang buwis sa emperador kang Roma, ukon wara?”
18 Pero naman-an ni Jesus ang anda malain nga tuyo, gani nagkuon tana, “Mga
hipokrito kamo, andut haw nga ginatinguhaan ninyo ako nga idakup-dakupun?
19 Abi, pakitai ninyo ako kang kwarta nga ginagamit sa pagbayad kang buwis.”
Gintugroan nanda tana kang sangka kwarta nga pilak.

* **21:44 21:44** sa iba nga mga sinulat wara ang dya nga bersikulo

20 Dayon ginpamangkot na sanda, “Kay sin-o itsora kag ngaran ang nakabutang
rugya?”
21 Nagsabat sanda, “Ana kang emperador.”
Amo to kag nagkuon si Jesus kananda, “Kon amo karia, itugro ninyo sa emperador
ang para sa emperador kag itugro ninyo sa Dios ang para sa Dios.”
22 Pagkabati nanda karia, natingala gid sanda. Dayon nanda halin kag ginbayaan tana.

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagkabanhaw
(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

23 Sa amo man to nga adlaw, may mga Saduceo nga nag-aragto kay Jesus. Sanda
kadya amo ang nagakuon nga kon mapatay ang sangka tawo indi run dya mabanhaw.
Nagkuon sanda kana,
24 “Maestro, nagkuon si Moises kato nga kon mapatay ang laki nga wara sanda ti bata
kang anang asawa, dapat nga pangasaw-un kang anang bugto nga laki ang nabalo agud
to nga makapamata sanda para sa napatay.
25 Kar-on, may pito rugya anay ka magburugto nga laki. Ang kagurangnan nagpanga-
sawa kag napatay, kag tungud nga wara tana ti bata ang ana asawa ginpangasawa dya
kang ana bugto.
26 Amo man to ang natabo sa ikarwa, kag sa ikatlo, kag hasta gid sa ikapito nga bugto.
27 Kang urihi run, napatay man ang bayi.
28 Kar-on, sa adlaw nga ang mga patay banhawun, kay sin-o bay tana asawa tungud
hay tanan sanda nakapangasawa kana?”
29 Nagsabat si Jesus, “Nagsayup gid kamo tungud hay wara kamo nakamaan kang
ginakuon sa kasulatan ukon kang gahum kang Dios.
30 Tungud hay sa adlaw nga ang mga patay banhawun indi run mag-arasawahay;
mangin pareho run sanda kang mga anghel sa langit.
31 Kon nahanungud tana sa pagkabanhaw, wara ninyo haw mabasa ang ginkuon kang
Dios kaninyo? Nagkuon tana,
32 ‘Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, kag ang Dios ni Jacob.’ Dios tana kang
mga buhi kag bukun ti kang mga patay.”
33 Pagkabati kang mga tawo kadya, natingala gid sanda sa anang pagpanudlo.

Ang Labaw sa Tanan nga mga Sugo
(Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)

34 Kar-on, kang nabatian kang mga Fariseo nga napahipus ni Jesus ang mga Saduceo,
nagtiripon sanda kag nag-agto kay Jesus.
35 Ang isara kananda, sangka mangin-aramun sa kasugoan. Nagpamangkot dya kay
Jesus agud dakup-dakupun tana.
36 Nagkuon dya, “Maestro, ano gid bay ang labaw sa tanan nga sugo sa kasugoan?”
37 Nagsabat si Jesus kana, “Higugmaa ang Ginoo nga imo Dios sa bug-os nimo nga
tagipusuon, sa bug-os nimo nga kalag kag sa bug-os nimo nga panghuna-huna.
38 Amo dya ang pinaka-importante kag labaw sa tanan nga mga sugo.
39 Kag ang ikarwa nga sugo pareho man dyan karia: ‘Palanggaa ang imo isigka-tawo
pareho kang pagpalangga nimo sa imo kaugalingun.’
40 Sa darwa ka mga sugo nga dya nasandig ang bug-os nga Kasugoan ni Moises kag
ang mga ginsulat kang mga propeta.”

Ang Pamangkot nahanungud sa Mesias
(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

41 Kar-on, kang nagatiriripon ang mga Fariseo, namangkot si Jesus kananda:
42 “Ano ang inyo naman-an nahanungud sa Mesias? Kay sin-o tana linahi?” Nagsabat
sanda, “Linahi tana ni David.”
43 Nagkuon si Jesus kananda, “Ti, andut haw nga paagi sa pagtuytoy kang Balaan nga
Ispirito gintawag tana ni David nga Ginoo? Amo dyaay ang ana ginhambal,
44 ‘Ang Ginoo nagkuon sa akun Ginoo:
Pungko ikaw sa akun tuo nayon,
hasta nga mapierde ko
ang imong mga kaaway.’
45 “Kar-on, kon gintawag tana ni David nga Ginoo, paano nga nangin linahi tana ni
David?”
46 Wara gid ti bisan isara kananda nga nakasabat kana, kag umpisa kato nga adlaw
wara run ti may nangahas magpamangkot kana.

23

Nagpaandam si Jesus Batok sa mga Manunudlo kang Kasugoan kag sa mga Fariseo
(Marcos 12:38-39; Lucas 11:43-46; 20:45-46)

1 Pagkatapos karia, naghambal si Jesus sa mga tawo kag sa anang mga disipulo,
2 “Ang mga manunudlo kang kasugoan kag ang mga Fariseo amo ang may awtoridad
sa pagpaathag kang kasugoan ni Moises.
3 Gani kinahanglan nga tumanun ninyo sanda kag sundon ang andang ginakuon
kaninyo. Pero indi ninyo pagsundon ang andang ginahimo, tungud hay wara nanda
ginahimo ang andang ginapanudlo.
4 Ginatugroan nanda ang mga tawo kang mga mabudlay nga mga turumanun kag
ipapas-an kananda. Pero sanda mismo wara nagabulig bisan gamay lang para nga
masarangan dya idar-un kang mga tawo.
5 Ang tanan nanda nga ginahimo pakita-kita lang sa mga tawo. Ginapalapad nanda
ang andang mga pilakterya Kag ginapalabug nanda ang mga kaway-kaway sa sidsid
kang andang mga kunup.
6 Sa mga tabadan gusto-gusto gid nanda nga magpungko sa purungkoan kang mga
dungganun kag sa mga sinagoga gusto nanda sa mga importante nga purungkoan.
7 Kag sa mga tindahan gusto-gusto gid nanda nga tahudon sanda kang mga tawo kag
tawgun, ‘Maestro.’
8 “Pero kamo tana, indi kamo dapat magpatawag nga ‘Maestro,’ tungud hay
magbururugto kamo tanan kag isara lang ang inyong maestro.
9 Kag indi ninyo pag-itawgun ang bisan sin-o rugya sa lupa nga ‘Amay,’ tungud hay
isara lang ang inyo Amay nga rugto sa langit.
10 Indi man kamo magpatawag nga ‘Agalun,’ tungud hay isara gid lang ang inyo
agalun, nga amo ang Cristo.
11 Ang dungganun kaninyo kinahanglan nga mangin alagad ninyo.
12 Ang bisan sin-o nga nagapadayaw kang anang kaugalingun pagapakanabaun, kag
ang bisan sin-o nga nagapaubus kang anang kaugalingun pagapadunggan.”

Ginpakamalaot ni Jesus ang andang Pagkahipokrito
(Marcos 12:40; Lucas 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13 “Makaluluoy man kamo nga mga manunudlo kang kasugoan kag mga Fariseo!
Kamo nga mga hipokrito! Ginabalabagan ninyo ang mga tawo nga magpasakup sa
ginharian kang langit. Indi run nga daan kamo magpasakup ginabalabagan pa ninyo
ang nagatinguha nga magpasakup!
“[
14 Makaluluoy man kamo nga mga manunudlo kang kasugoan kag mga Fariseo! Kamo
nga mga hipokrito! Ginapamuul ninyo ang mga pagkabutang kang mga bayi nga balo
kag ginatabon-tabonan lang ninyo ang inyo mga hinimoan kang mga malawid nga
pagpangamuyo! Tungud kadya tama gid kabudlay nga silot ang inyo maaguman.]
15 “Makaluluoy man kamo nga mga manunudlo kang kasugoan kag mga Fariseo!
Kamo nga mga hipokrito! Ginalibot ninyo ang bilog nga kalibutan sa paghaylo kang
bisan sangka tawo lang nga bukun ti Judio nga magsunod sa inyo relihiyon. Kag kon
mahaylo run ninyo gani, ginahimo ninyo tana nga sobra pa kaninyo nga nagakabagay
itablug sa impyerno.
16 “Makaluluoy man kamo nga mga bulag nga manugtuytoy! Gintudlo ninyo nga kon
ang tawo magpanumpa nga ginagamit na nga saksi ang templo, indi kinahanglan nga
tumanun na ang anang ginsaad nga to. Pero kon magpanumpa tana nga ginagamit na
nga saksi ang bulawan nga rugyan sa templo, kinahanglan nga tumanun na ang anang
ginsumpa.
17 Mga bulag kamo kag mga buang-buang! Sa diin bala ang mas importante, ang
bulawan ukon ang templo nga nagapakabalaan sa bulawan?
18 Kag ginatudlo pa gid ninyo nga kon ang tawo magpanumpa nga ginagamit nga
saksi ang altar, indi kinahanglan nga tumanun na ang anang ginsumpa. Pero kon
magpanumpa tana nga ginagamit nga saksi ang halad nga rugyan sa ibabaw kang altar,
kinahanglan nga tumanun na gid ang anang ginsumpa.
19 Mga bulag gid kamo! Sa diin bala ang mas importante, ang halad ukon ang altar
nga nagapakabalaan sa halad?
20 Gani nga kon ang tawo magpanumpa sa altar, nagasumpa tana sa altar kag sa tanan
nga halad nga rugyan sa altar.
21 Kag kon magpanumpa tana sa templo, nagasumpa tana sa templo kag sa Dios nga
nagaestar rugto.

22 Kag kon magpanumpa tana sa langit, nagasumpa tana sa trono kang Dios, kag sa
Dios nga nagapungko rugto.
23 “Makaluluoy man kamo nga mga manunudlo kang kasugoan kag mga Fariseo!
Kamo nga mga hipokrito! Ginatugro ninyo ang inyong ikanapulo nga bahin kang mga
laswa pareho kang herbabuena, anis, kag komino pero ginapasapayan lang ninyo ang
labing importante nga ginatudlo kang kasugoan nga pareho kang pagkabig sa mga tawo
nga wara ti ginapasulabi, ang pagkamaluluy-on kag ang mangin matinuohon sa Dios.
Kinahanglan nga himuon ninyo dya nga wara man ninyo ginapatumbayaan ang iba nga
bagay.
24 Mga bulag kamo nga manugtuytoy! Ginasara ninyo ang mga hanluk sa inyo
irimnun, pero ginatulun tana ninyo ang kamelyo!
25 “Makaluluoy gid kamo nga mga manunudlo kang kasugoan kag mga Fariseo. Kamo
nga mga hipokrito! Ginahugasan ninyo ang sagwa kang inyo tasa kag likod kang
pinggan, pero ang sa sulud nanda kadya amo ang mga butang nga inyo naangkun tungud
kang inyo pagkahanggab kag pagpamintaha.
26 Bulag kamo nga mga Fariseo! Limpyohi ninyo anay ang sulud kang tasa kag pinggan,
kag ang sagwa nanda kadya mangin limpyo man.*
27 “Makaluluoy kamo nga mga manunudlo kang Kasugoan kag mga Fariseo. Kamo
nga mga hipokrito! Pareho kamo kang mga rulubngan nga ginpintahan kang puti kag
manami turukun sa sagwa, pero sa sulud puro lang tul-an kang mga patay kag tama gid
kahigku.
28 Pareho gid kamo karia, tungud hay sa panuruk kang mga tawo mga matarung kamo,
pero ang matuod mga hipokrito kamo kag mga malaot.”

Gintagna ni Jesus ang andang Silot
(Lucas 11:47-51)

29 “Makaluluoy kamo nga mga manunudlo kang kasugoan kag mga Fariseo. Kamo nga
mga hipokrito! Ginahimoan ninyo kang rulubngan ang mga propeta kag ginapanami
ang mga pantyon kang mga matarung nga tawo,
30 kag nagakuon kamo, ‘Kon rugto kami kato sa tiempo kang amun mga kaulangan,
indi kami mag-imaw kananda sa pagpamatay kang mga propeta.’
31 Sa ginahambal ninyo nga ria, ginaako ninyo nga mga linahi kamo kang mga tawo
nga nagpamatay kang mga propeta!
32 Sige, tapusa ninyo ang gin-umpisahan kang inyo mga kaulangan!
33 Mga kaliwat kamo kang mga sawa. Indi gid kamo makapalagyo sa silot sa impyerno!
34 Gani, magapadara ako kaninyo kang mga propeta kag maaram nga mga tawo kag
mga manunudlo kang kasugoan. Ang iba kananda pagapamatyun ninyo kag ang iba
tana igalansang ninyo sa kros. Kag ang iba pa gid tana pagahanuton ninyo sa inyong
mga sinagoga. Kag bisan diin nga mga lugar sanda magpalagyo pagalagsun ninyo sanda.
35 Tungud karia, kamo ang magapanabat sa kamatayun kang tanan nga mga matarung
rugya sa kalibutan, umpisa sa kamatayun kang matarung nga si Abel hasta sa
kamatayun ni Zacarias nga bata ni Baraquias, nga inyo ginpatay sa tunga kang templo
kag kang altar.
36 Sugidan ko kamo: ang mga tawo sa kadya nga panag-on amo ang magapanabat sa
tanan nga dya.”

Ang Paghigugma ni Jesus sa mga Taga-Jerusalem
(Lucas 13:34-35)

37 “Kamo nga mga taga-Jerusalem ginapamatay ninyo ang mga propeta kag ginapang-
bato ninyo ang mga ginpadara kang Dios kaninyo. Makapira ka beses nga ginhandum
ko nga tiponon kamo kag atipanun pareho kang munga nga nagatipon kang anang mga
pisu sa idalum kang anang pakpak, pero indi kamo gusto!
38 Gani kar-on, ginpatumbayaan run kang Dios ang inyo nga templo kag ana run dya
ginpabay-an nga daw kamingawan.
39 Sugidan ko kamo, indi run gid ninyo ako makita hasta sa pag-abot kang adlaw nga
magakuon kamo, ‘Pakamayadun ang nagaabot sa ngaran kang Ginoo.’ ”

24

Gintagna ni Jesus nga Maguba ang Templo
(Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)

---

* **23:26 23:26** sa iba nga mga kasulatan gindugang ang “kag pinggan”

1 Naggwa si Jesus sa templo kag samtang nagapanaw tana nagparapit kana ang anang
mga disipulo kag gintudo nanda kana ang mga kabalayan sa templo.
2 Nagkuon si Jesus kananda, “Nakita ninyo dya tanan? Sugidan ko kamo: maga-
kararumpag dya tanan kag wara gid ti may mabilin nga mga bato nga nagasaram-
pawanay.”

Mga Kagamo kag mga Paghingabot
(Marcos 13:3-13; Lucas 21:7-19)

3 Samtang nagapungko si Jesus sa pagpanudlo rugto sa bukid kang mga Olibo,
nagparapit kana ang anang mga disipulo nga sandahanun lang. Nagkuon sanda, “Sugidi
kami kon san-o matabo ang mga butang nga imo ginhambal? Kag ano bala ang mga
paratandaan nga ikaw dali run lang magbalik rugya kag kon san-o ang katapusan kang
kalibutan?”
4 Nagsabat si Jesus kananda, “Mag-andam kamo nga indi kamo mapatalang ni bisan
sin-o!
5 Tungud hay duro nga mga tawo ang magaturohaw kag magapakuno-kuno nga sanda
amo ako kag magakuon, ‘Ako amo ang Cristo,’ kag duro ang andang mapatalang.
6 Makabati kamo kang mga gyera kag mga balita nga may mga gyera sa nagkalain-
lain nga logar. Pero indi kamo magkahadluk. Matabo gid ang mga butang nga dya, pero
bukun pa ti amo ria ang katapusan kang tanan.
7 Tungud hay magairinaway ang mga nasyon kag amo man ang mga ginharian.
Magaabot ang kagutum kag linog sa nagkalain-lain nga mga lugar.
8 Dya tanan umpisa pa lang kang mga kabudlayan nga magaabot nga daw pareho
kang pagpasakit kang sangka bayi nga manugbata.”
9 “Sa amo to nga mga inadlaw pagadakpun kamo kag itugyan sa mga tawo agud silotan
kag pamatyun. Pagadumtan kamo kang tanan nga mga tawo tungud kanakun.
10 Duro ang magatalikod sa andang pagtuo kag magatraidor sanda sa isara kag isara,
kag magadumtanay sanda.
11 Duro man ang magaturoaw nga mga nagapakuno-kuno nga propeta kag duro ang
andang mapatalang.
12 Magaluntad ang kalaotan, gani nga ang gugma kang duro nga mga tawo magatahaw.
13 Pero ang bisan sin-o tana nga magapadayon nga mapag-un sa anang pagtuo hasta
sa katapusan, maluwas.
14 Kag ang Mayad nga Balita nga dya nahanungud sa paghari kang Dios igawali sa
bilog nga kalibutan agud to nga ang tanan nga mga tawo makabati; amo run to kag
magaabot ang katapusan kang kalibutan.”

Ang Makangiril-ad nga Butang
(Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24)

15 “Gani, kon makita ninyo nga nagatindug sa balaan nga lugar ang makangiril-ad
nga butang nga ginkuon kang propeta nga si Daniel kauna (sa mga nagabasa kadya,
intiendiha gid ninyo ang inyo ginabasa),
16 ang mga tawo nga rugyan sa Judea dapat magpalagyo sa kabukidan.
17 Ang tawo tana nga nataboan nga rugyan sa tapan nga atup kang anang balay, indi
run dapat nga magpanaog sa pagbuul kang anang pagkabutang.
18 Ang tawo nga mataboan nga rugto sa anang uma indi run dapat mag-uli sa pagbuul
kang anang kunup.
19 Sa amo to nga mga inadlaw makaluluoy gid ang mga nagabusong kag ang mga
nagapatiti.
20 Magpangamuyo kamo nga ang inyo pagpalagyo indi matuon sa tagraramig ukon sa
Adlaw kang Inugpahuway.
21 Tungud hay sa tion nga ria, tuman gid kabudlay ang mga kalalat-an nga wara pa gid
maaguman kang mga tawo halin kang pagtuga kang kalibutan hasta kadya, kag wara
run ti may matabo nga pareho karia sa paraabuton.
22 Pero ginpabugu run kang Dios ang tion nga ria, tungud hay kon wara na ginhimo
ria, wara gid ti tawo nga mabilin. Pero tungud gid lang sa anang mga pinili, pabuguun
kang Dios ang tion nga ria.
23 “Gani kon may magkuon kaninyo, ‘Dya run ang Cristo!’ ukon ‘Rugto tana!’ indi
kamo magpati.
24 Tungud hay may magaturohaw nga mga bukun ti matuod nga Cristo kag
mga nagapakuno-kuno nga propeta. Magahimo sanda kang mga milagro kag mga
makatiringala nga mga butang sa katuyoan nga patalangun, kon mahimo pa lang bisan
ang mga pinili kang Dios.

25 Tandai gid ninyo dya! Ginasugid ko run nga daan kaninyo ang dya nga mga butang
sa wara pa matabo.
26 “Gani nga kon may magkuon kaninyo, ‘Rugto tana sa kamingawan,’ indi kamo mag-
agto rugto; ukon magkuon pa gid sanda, ‘Dyan tana sa sulud,’ indi gid kamo magpati.
27 Tungud hay ang pag-abot kang Anak kang Tawo, mangin pareho sa kirab kang kilat
nga makita halin sa sidlangan hasta sa kasalpan.”
28 “May hurubatun nga nagakuon, ‘Kon sa diin ang patay nga lawas, rugto man
nagatiripon ang mga pispis nga buwitre.’ ”

Ang Pagbalik kang Anak kang Tawo
(Marcos 13:24-27; Lucas 21:25-28)

29 “Lagi-lagi, pagkatapos kang mga kalalat-an sa tion nga ria, ang adlaw magadulum,
ang bulan indi run magsanag, kag ang mga bituon sa langit magakarahulog. Ang mga
butang dyan sa kahawaan pagauyugun.
30 Dayon magatuhaw sa langit ang tanda kang pag-abot kang Anak kang Tawo, kag
ang tanan nga mga tawo sa kalibutan magahibi. Makita nanda ang Anak kang Tawo
nga nagaabot nga ginadara kang panganod, gamhanan tana kag tuman gid ang anang
pagkamahimayaun.
31 Sa mabaskug nga paghuni kang trumpeta, pagasuguon na ang anang mga anghel
nga mag-agto sa tanan nga bahin kang kalibutan kag pagatiponon nanda ang mga pinili
nga katawhan sa bug-os nga kalibutan.”

Ang Kahoy nga Higera
(Marcos 13:28-31; Lucas 21:29-33)

32 “Turuka ninyo ang kahoy nga higera kag hangpa ninyo kon ano ang inyo maton-an
dyan karia. Kon nagapanglumbay run gani dya, maman-an ninyo nga dali run lang ang
tag-irinit.
33 Sa amo man nga bagay, kon makita ninyo nga nagakaratabo run dya tanan nga mga
butang, maman-an ninyo nga dali run lang tana mag-abot, kag tama run gid dya karapit.
34 Sugidan ko kamo, magakaratabo dya tanan nga mga butang sa wara pa mapatay
ang mga tawo sa dya nga panag-on.
35 Madura ang langit kag ang lupa, pero ang akun mga pulong magapabilin hasta
san-o.”

Wara gid ti may Nakamaan kon san-o Magabalik ang Anak kang Tawo
(Marcos 13:32-37; Lucas 17:26-30, 34-36)

36 “Wara gid ti may nakamaan kon ano nga adlaw ukon oras magakaratabo ang tanan
nga dya, bisan ang mga anghel sa langit ukon ang Anak, kundi ang Amay gid lang.
37 Ang pag-abot kang Anak kang Tawo mangin pareho sa panag-on ni Noe.
38 Tungud hay sa wara pa mag-abot ang anaw ang mga tawo nagapinagusto lang ka
kaun, ka inum, kag pangasawa, hasta sa adlaw nga si Noe nagsulud sa arka.
39 Wara gid sanda ti hinalung-ung kon ano ang matabo hasta nga nag-abot ang anaw
kag nagkaralumus sanda tanan. Pareho man kadya ang matabo sa pag-abot kang Anak
kang Tawo.
40 Sa ria nga mga tinion, kon may darwa ka laki nga nagaobra sa uma; ang isara
pagabul-un kag ang isara tana mabilin.
41 Kon may darwa ka bayi nga nagagaling; ang isara pagabul-un, ang isara tana
mabilin.
42 Gani magbantay kamo, tungud hay wara kamo kamaan kon san-o magaabot ang
inyo Ginoo.
43 Tandai ninyo dyaay: kon naman-an kang tagbalay kon ano oras sa gabii magaabot
ang takawan, magapulaw gid tana sa pagbantay agud to nga indi makasulud ang
takawan sa anang balay.
44 Gani dapat nga handa kamo pirme, tungud hay ang Anak kang Tawo magaabot sa
oras nga wara ninyo ginapaabot.”

Ang Masarigan kag ang Bukun ti Masarigan nga Surugoon
(Lucas 12:41-48)

45 “Ang masarigan kag maaram nga surugoon amo ang ginatugyanan kang anang
agalun nga magdumara sa anang kaimaw nga mga surugoon. Tana ang nagatugro
kananda kang andang pagkaun sa nagakaigo nga tion.
46 Bulahan ang surugoon nga to, kon sa pagbalik kang anang agalun makita tana nga
nagahimo kang mga buruhatun nga gintugyan kana.

47 Sugidan ko kamo nga, ipadumara kana kang anang agalun ang tanan na kadya nga
mga pagkabutang.
48 Pero kon malain ang surugoon nga to, magahambal tana sa anang kaugalingun,
‘Buhay pa man magbalik ang akun agalun,’
49 kag pamintasan na ang anang kaimaw nga mga surugoon kag magaimaw tana kaun
kag inum sa mga paralingin.
50 Magaabot ang anang agalun sa adlaw nga wara na ginapaabot kag sa oras nga wara
na maman-an.
51 Sobra gid nga silot ang anang pagaagumun. Ibutang tana sa lugar nga imaw kang
mga tawo nga hipokrito, rugto magahinibi sanda kag magabinagrut ang andang mga
unto.”

25

Ang Paraanggidan nahanungud sa Napulo ka mga Daraga

1 “Sa amo to nga mga tinion, ang ginharian kang langit pareho kang napulo ka mga
daraga nga nagdara kang andang mga sulo sa pagsug-alaw kang nobyo nga karaslun.
2 Ang lima kananda mga mango kag ang lima pa gid tana mga maaram.
3 Ang mga mango nagdara kang andang mga lampara, ogaring wara sanda nagdara
kang reserba nga lana.
4 Pero ang mga maaram tana nagdara kang lana sa surudlan imaw kang andang mga
lampara.
5 Kag tungud nga nabuhayan ka abot ang nobyo, gintuyo sanda tanan kag naturogan.
6 “Kang tunga gabii run may nagsinggit, ‘Rugya run ang nobyo! Dali kamo, sug-alawa
ninyo tana!’
7 Ang napulo ka mga daraga nagbugtaw kag gin-aman nanda ang andang mga
lampara.
8 Dayon ang mga mango nagkuon sa mga maaram, ‘Tugroi ninyo kami kang inyo lana
hay nagakiraw run ang amun mga lampara.’
9 Nagsabat ang mga maaram, ‘Indi mahimo, tungud hay kon tugroan namun kamo
pareho kita nga kulangun. Agto run lang kamo sa mga tyanggi kag magbakal kang para
kaninyo.’
10 Pagkahalin kang mga mango sa pagbakal kang lana, amo man ang pag-abot kang
nobyo. Ang lima nga nakaaman run nag-imaw kana nga nagsulud sa punsyon, kag
ginsarado ang gawang.
11 “Wara lang gid magbuhay kag nag-abot man ang lima ka mga mango nga daraga,
kag nagpanawag sanda, ‘Sir, sir, pasudla kami.’
12 Pero nagsabat ang nobyo, ‘Ginakuon ko kaninyo, wara ako makakilala kaninyo.’ ”
13 Dayon nagkuon si Jesus, “Amo gani nga kinahanglan gid nga magbantay kamo
tungud hay wara kamo makamaan kon ano nga adlaw ukon oras.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Tatlo ka Surugoon
(Lucas 19:11-27)

14 Nagkuon pa gid si Jesus, “Ang ginharian kang langit pareho kang sangka tawo nga
manugpanaw sa iba nga lugar. Gintawag na ang anang mga surugoon kag gintugyan
kananda ang anang pagkabutang.
15 Ang kada isara kananda gintugroan na suno sa andang masarangan. Ang isara
gintugroan na kang lima ka libo nga kwarta nga bulawan, ang isara darwa ka libo nga
kwarta nga bulawan kag ang isara pa gid tana gintugroan na kang sangka libo nga
kwarta nga bulawan. Dayon nagpanaw tana.
16 Ang surugoon nga nagakabaton kang lima ka libo nagpanaw kag nagnegosyo dayon
kag nakaginansya tana kang lima pa gid ka libo.
17 Amo man ang ginhimo kang nakabaton kang darwa ka libo, kag nakaginansya tana
kang darwa pa gid ka libo.
18 Pero ang nakabaton tana kang sangka libo nagpanaw kag nagkutkot sa lupa, kag
ginlubung na ang kwarta nga gintugro kana kang anang agalun.
19 “Pagkaligad kang lawid nga mga inadlaw, nagbalik ang andang agalun kag gintawag
na ang mga surugoon agud sukton.
20 Ang surugoon nga nakabaton kang lima ka libo nagparapit sa anang agalun kag
nagkuon, ‘Agalun, dyaay ang lima ka libo nga gintugro nimo kanakun, kag dyaay pa gid
ang lima ka libo nga akun naganansya!’

21 Nagkuon kana ang anang agalun, ‘Mayad ikaw kag masarigan nga surugoon! Kag
tungud nga masarigan ikaw sa gamay nga kantidad, ipadumarahun ko ikaw kang mas
bahul pa gid nga kantidad. Dali, magkalipay ikaw imaw kanakun!’
22 Ang surugoon nga nakabaton kang darwa ka libo nagparapit man kag nagkuon sa
anang agalun, ‘Agalun, dyaay ang darwa ka libo nga gintugro nimo kanakun, kag dyaay
pa gid ang darwa ka libo nga akun naganansya!’
23 Nagkuon kana ang anang agalun, ‘Mayad ikaw kag masarigan nga surugoon! Kag
tungud nga masarigan ikaw sa gamay nga kantidad, ipadumarahun ko ikaw kang mas
bahul pa gid nga kantidad. Dali, magkalipay ikaw imaw kanakun!’
24 Nagparapit man ang surugoon nga nakabaton kang sangka libo kag nagkuon sa
anang agalun, ‘Agalun, naman-an ko nga wara ikaw ti kaluoy nga tawo, hay ginagarab
mo ang bukun ti imo tinamnan kag ginaani mo ang bukun ti imo pinanggasan.
25 Nahadluk ako, gani nga ginlubung ko run lang sa lupa ang imo kwarta. Dyaay run
ang imo nga sangka libo.’
26 Nagkuon ang anang agalun, ‘Malain ikaw kag tamad nga surugoon. Naman-an nimo
gali nga ginagarab ko ang bukun ti akun tinamnan kag ginaani ko ang bukun ti akun
pinanggasan.
27 Ti daad ginbutang nimo sa bangko ang akun kwarta agud nga sa akun pagbalik
mabuul ko dya pati run ang anang saka.’
28 Dayon nagkuon ang agalun sa iba na mga surugoon, ‘Ibul-a ninyo kana ang kwarta
kag itugro sa isara nga to nga may napulo ka libo.
29 Tungud hay ang tawo nga may ana run nga ginaangkun pagatugroan pa gid kag
pabuganaun pa gid dya gani. Pero sa tawo tana nga wara ti may ginaangkun, pagabul-
un pa gani kana ang bisan gamay nga rugyan kana.
30 Kag ang tawo tana nga dya nga wara ti pulos, itablug ninyo sa sagwa rugto sa
madulum nga lugar, sa diin magahibi tana kag magabinagrut ang anang mga unto.’ ”

Ang Katapusan nga Paghukum

31 Naghambal pa gid si Jesus, “Kon ang Anak kang Tawo mag-abot run bilang Hari,
nga ginaimawan kang tanan nga mga anghel, magapungko tana sa mahimayaun nga
trono.
32 Ang tanan nga mga tawo sa kalibutan pagatiponon sa atubang na. Dayon painun
na sanda sa darwa ka grupo pareho kang pagpain kang manugbantay sa mga karnero
kag mga kanding.
33 Ang mga tawo nga matarung kaangay kang karnero ibutang na sa anang tuo kag
ang mga malaot nga tawo kaangay kang kanding ibutang na sa anang wala.
34 Kag ang Hari magakuon sa mga tawo sa anang tuo nayon, ‘Kamo nga mga
ginpakamayad kang akun Amay, batona ninyo ang pagginahum kang Dios nga anang
gin-aman para kaninyo halin pa kang pagtuga kang kalibutan.
35 Tungud hay kang gin-gutum ako ginpakaun ninyo ako, kang gin-uhaw ako
ginpainum ninyo ako; kang nangin pangayaw ako gin-abi-abi ninyo ako sa inyo balay.
36 Kang wara ako ti bayo ginpabayoan ninyo ako; kang nagamasakit ako gin-atipan
ninyo ako; kag kang rugto ako sa prisohan ginbisitahan ninyo ako.’
37 Dayon magasabat ang mga matarung, ‘Ginoo, kasan-o ikaw haw namun nakita nga
nagutum kag ginpakaun namun, ukon nauhaw kag ginpainum namun?
38 Kasan-o ikaw haw namun nakita nga nangin pangayaw kag gin-abi-abi namun sa
amun balay, ukon wara ti bayo kag ginpabayoan namun?
39 Kasan-o ikaw haw namun nakita nga nagamasakit ukon napriso kag ginbisitahan
namun?’
40 Magasabat ang Hari, ‘Sugidan ko kamo, kang ginhimo ninyo dya sa akun
pinakakubus nga mga bugto, pareho lang nga ginhimo man ninyo dya kanakun.’ ”
41 “Dayon magakuon tana sa mga tawo sa ana wala nayon, ‘Parayu kamo kanakun,
kamo nga mga ginpakamalaot! Rugto kamo sa kalayo nga wara nagakapalung nga gin-
aman para sa Yawa kag sa anang mga sinakpan.
42 Tungud hay kang gin-gutum ako wara ninyo ako ginpakaun, kang gin-uhaw ako
wara ninyo ako ginpainum.
43 Kang nangin dumaray-o ako wara ninyo ako gin-abi-abi sa inyo balay; kang wara
ako ti bayo wara ninyo ako ginpabayoan; kang nagamasakit ako kag kang rugto ako sa
prisohan wara ninyo ako gin-atipan.’
44 Magasabat man sanda, ‘Ginoo, kasan-o ikaw haw namun nakita nga ginagutum
ukon ginauhaw, ukon nangin dumaray-o, ukon wara ti bayo, ukon nagamasakit, ukon
rugto sa prisohan kag wara namun ikaw ginbuligan?’

45 Kag ang Hari magasabat, ‘Sugidan ko kamo, kang wara ninyo buligi ang bisan isara
sa mga pinakakubus nga dya, wara man ninyo ako ginbuligan.’
46 Kag sanda kadya pagapahalinun kag silotan sa wara ti katapusan. Pero ang mga
matarung tana makaagum kang kabuhi nga wara ti katapusan.”

26

Ang Plano nga Pagpatay kay Jesus
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Pagkatapos hambal ni Jesus kang tanan nga mga butang nga dya, nagkuon tana sa
anang mga disipulo,
2 “Naman-an ninyo nga darwa run lang ka adlaw kag Pista run kang Paglampowas.
Kag ang Anak kang Tawo igatugyan para ilansang sa kros.”
3 Sa amo man to nga mga tinion, ang mga pangulo kang mga kaparian kag ang mga
kamal-aman kang mga Judio nagtiripon sa palasyo ni Caifas nga amo ang pinakamataas
nga pari,
4 kag ginplanohan nanda nga ipadakup si Jesus sa sekreto nga paagi kag ipapatay.
5 Pero nagkuon sanda, “Indi natun dya paghimuon sa adlaw kang pista, hay basi
maggirinamo ang mga tawo.”

Ginbu-boan si Jesus kang Agwa
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

6 Kang rugto si Jesus sa Betania, sa balay ni Simon nga aruon anay,
7 may sangka bayi nga nagparapit kana. May dara dya nga surudlan nga alabastro
nga buta kang marahalun nga agwa. Ginbu-bo na dya sa ulo ni Jesus samtang nagakaun
dya.
8 Kang makita dya kang mga disipulo naugut sanda kag nagkuon, “Ay abaw kanugon!
Andut nga gin-uyangan na lang ria?
9 Kon ginbaligya run lang raad ria sa bahul nga kantidad kag ang bayad ipanugro sa
mga imol!”
10 Naman-an ni Jesus kon ano ang andang ginhambal, gani nagkuon tana kananda,
“Andut haw nga ginapahilabtan ninyo ang bayi nga dya? Mayad ang ana ginahimo nga
dya kanakun.
11 Ang mga imol kaimaw ninyo pirme. Pero ako tana, maabot ang tion nga indi run
ninyo makaimaw.
12 Ang ginhimo na nga pagbu-bo kang agwa sa akun lawas amo nga para iaman ako
sa akun lubung.
13 Sugidan ko kamo, bisan diin man iwali sa bilog nga kalibutan ang Mayad nga Balita
nga dya, ang anang ginhimo nga dya isambitun man bilang pagdumdum kana.”

Nagpasugot si Judas sa Pagloib kay Jesus
(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

14 Kar-on, si Judas Iscariote nga isara sa mga napulo'g darwa ka mga disipulo nag-agto
sa mga pangulo kang kaparian.
15 Nagkuon tana kananda, “Kon buligan ko kamo nga madakup si Jesus, ano bay ang
inyo itugro kanakun?” Gintugroan nanda tana kang 30 ka bilog nga pilak.
16 Umpisa kato, nagpangita si Judas kang kahigayonan sa pagloib kay Jesus.

Nagkaun si Jesus imaw kang anang mga Disipulo
(Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

17 Kar-on, kang nahauna nga adlaw kang Pista kang Tinapay nga wara ti Tapay,
nagparapit kay Jesus ang anang mga disipulo kag nagpamangkot, “Sa diin mo gusto
nga mag-aman kami kang yapon para sa Pista kang Paglampowas?”
18 Ginkun-an sanda ni Jesus, “Agto kamo sa sangka tawo sa syudad, kag kon-an ninyo
tana, ‘Ang maestro nagkuon, nga ang anang tion nag-abot run. Tana kag ang anang mga
disipulo sa imo balay magasaulog kang Pista kang Paglampowas.’ ”
19 Gintuman kang mga disipulo ang ginkuon ni Jesus kananda, kag nag-aman sanda
kang panihapon para sa Pista.
20 Kang gabii run, si Jesus kag ang anang napulo'g darwa ka mga disipulo nag-ayapon.
21 Samtang nagakaun sanda, nagkuon si Jesus, “Sugidan ko kamo, ang isara kaninyo
magaloib kanakun.”
22 Nasubuan gid sanda kamayad kag nagmansig pamangkot sanda kana, “Ginoo, ako
bala ang imo ginatumud?”

23 Nagsabat si Jesus, “Ang isara kaninyo nga nagasawsaw kang tinapay sa yahong
imaw kanakun amo ang magaloib kanakun.
24 Ang Anak kang Tawo magataliwan suno sa ginakuon sa kasulatan, pero makaluluoy
lang ang tawo nga magaloib kana! Mas mayad pa nga wara run lang matawo ang tawo
nga to.”
25 Si Judas, nga amo ang magaloib kana, nagkuon man, “Maestro, ako bala ang imo
ginatumud?” Nagsabat si Jesus, “Ikaw karia ang nagkuon.”

Ang Balaan nga Yapon
(Marcos 14:22-26; Lucas 22:14-20; 1 Corinto 11:23-25)

26 Samtang nagakaun sanda, nagbuul si Jesus kang tinapay, kag nagpangamuyo sa
pagpasalamat. Dayon ginpamihak-pihak na dya kag gintugro sa anang mga disipulo
kag nagkuon, “Batona ninyo, kag kan-a. Amo dya ang akun lawas.”
27 Dayon nagbuul tana kang kopa kag nagpangamuyo sa pagpasalamat, kag gintugro
na dya sa anang mga disipulo kag nagkuon, “Tanan kamo mag-inum kadya.
28 Tungud hay dya ang akun dugo nga nagaparig-un kang kasugtanan kang Dios; ang
akun dugo nga gin-ula para sa duro nga mga tawo para sa kapatawaran kang mga kasal-
anan.
29 Sugidan ko kamo, indi run ako liwan mag-inum ka dya nga bino nga halin sa ubas
hasta sa adlaw nga mag-inum ako kang bag-o nga bino imaw ninyo sa ginharian kang
akun Amay.”
30 Dayon nagkanta sanda kang sangka karantahun kag pagkatapos nag-agto sanda sa
Bukid kang mga Olibo.

Gintagna ni Jesus ang Pagpanginwara kana ni Pedro
(Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

31 Kar-on, ginkun-an sanda ni Jesus, “Kadya nga gabii tanan kamo magaparalagyo kag
magabiya kanakun, tungud hay nagkuon ang Dios sa kasulatan, ‘Pagapatyun ko ang
manugbantay, kag magaharaplaag ang panung kang mga karnero.’
32 Pero pagkatapos nga banhawun ako, mauna ako kaninyo rugto sa Galilea.”
33 Nagkuon si Pedro kay Jesus, “Bisan tanan sanda magbiya kanimo, ako tana indi
gid!”
34 Nagkuon si Jesus kana, “Sugidan ko ikaw, sa kadya nga gabii antes magpamalo ang
sulog, ipanginwara mo ako kang tatlo ka beses.”
35 Nagsabat si Pedro, “Indi ko gid ikaw pag-ipanginwara bisan patyun pa nanda ako
imaw kanimo!” Amo man dya ang ginkuon kang tanan nga mga disipulo.

Nagpangamuyo si Jesus sa Getsemane
(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

36 Dayon nag-agto si Jesus sa lugar nga ginatawag Getsemane imaw kang anang mga
disipulo kag nagkuon tana kananda, “Pungko kamo rugya hay maagto ako rugto sa
uruonahan para magpangamuyo.”
37 Gin-imaw na si Pedro kag ang darwa ka bata ni Zebedeo. Nagbatyag tana kang
kasubu kag natublag gid tana.
38 Nagkuon tana kananda, “Sobra gid nga kasubu ang akun nabatyagan nga daw sa
mapatay ako. Rugya lang kamo kag indi kamo magturog!”
39 Dayon nag-agto tana sa uruonahan nayon, nagharapaun tana kag nagpangamuyo,
“Amay ko, kon mahimo ilikaw kanakun ang pag-antos nga dya nga akun pagaagumun!
Pero bukun ti akun kabubut-un ang matuman kundi ang imo.”
40 Dayon, nagbalik tana sa tatlo ka mga disipulo kag nakita na sanda nga na-
gakaraturog. Nagkuon tana kay Pedro, “Indi gid kamo haw makapulaw imaw kanakun
bisan sangka oras lang?
41 Magpulaw kamo kag magpangamuyo, agud to nga indi kamo madaug kang pagsulay.
Buut ninyo maghimo kang mayad pero ang inyo lawas maluya.”
42 Nagparayu liwan si Jesus kag nagpangamuyo, “Amay ko, kon ang dya nga pag-antos
indi malikaw kanakun, kundi nga pagaagumun ko gid dya, ang imo kabubut-un amo
ang matuman.”
43 Nagbalik liwan tana kag nakita na ang anang mga disipulo nga nagakaraturog,
tungud hay sobra gid ang andang katoyo.
44 Ginbayaan sanda liwan ni Jesus, nagparayu tana kag nagpangamuyo sa ikatlo nga
bes, kang amo man angud nga pangamuyo.

45 Dayon nagbalik tana sa anang mga disipulo kag nagkuon, “Nagakaturog man angud
kamo kag nagapahuway-huway? Dya run! Nag-abot run ang tion nga ang Anak kang
Tawo igatugyan sa alima kang mga tawo nga makasasala.
46 Bangon kamo dyan, mapanaw run kita. Sulnga ninyo, rugya run ang tawo nga
magaloib kanakun.”

Ang Pagdakup kay Jesus
(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

47 Nagahambal pa si Jesus kag nag-abot si Judas nga isara sa mga napulo'g darwa ka
mga disipulo. May imaw tana nga duro nga mga tawo nga nagadara kang mga espada
kag mga ralampus. Sanda kadya ginsugo kang mga pangulo kang mga kaparian kag
mga kamal-aman kang mga Judio.
48 Ginkun-an run sanda nga daan kang traidor kon ano ang anang isenyas. Kuon na,
“Ang tawo nga akun iharkan amo ria tana! Dakpa ninyo dayon.”
49 Nagparapit dayon si Judas kay Jesus kag nagkuon, “Kamusta ikaw, Maestro!” dayon
ginharkan na si Jesus.
50 Nagsabat si Jesus kana, “Amigo, himoa lagi ang gusto nimo himuon.”*
Dayon nagparapit sanda kag gindakup si Jesus, kag ginsiguro nga indi gid tana
makapalagyo.
51 Ang isara sa mga imaw ni Jesus naggabot kang anang espada kag ginlabo ang oripun
kang pinakamataas nga Pari kag nautas ang talinga na kadya.
52 Ginkun-an tana ni Jesus, “Itagub ang imong espada, tungud hay ang nagagamit kang
espada sa espada man mapatay.
53 Wara ikaw haw nakamaan nga sarang ako makapangayo kang bulig sa akun Amay
kag lagi-lagi magapadara tana kang napulo'g darwa ka batalyon† nga mga anghel?
54 Ogaring kon himuon ko ria, paano bay matuman ang ginakuon sa kasulatan nga
kinahanglan gid nga amo dya ang matabo?”
55 Dayon nagkuon si Jesus sa mga tawo, “Buyung ako haw nga kinahanglan gid nga
magdara pa kamo kang mga espada kag mga ralampus sa pagdakup kanakun? Adlaw-
adlaw nagatudlo ako rugto sa templo, pero wara man ninyo ako pagdakpa.
56 Pero ang tanan nga dya natabo para matuman ang mga ginsulat kang mga propeta
sa kasulatan.”
Dayon ginbayaan tana kang mga disipulo, kag nagparalagyo sanda tanan.

Ginpaatubang si Jesus sa Konseho
(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

57 Kar-on, gindara si Jesus kang mga nagdakup kana rugto kay Caifas, ang pinaka-
mataas nga pari. Rugto nagtiriripon ang mga manunudlo kang kasugoan kag ang mga
kamal-aman kang mga Judio.
58 Si Pedro tana nagsunod man, pero rayu ang anang antad kay Jesus. Nagsunod tana
hasta sa lagwerta kang balay kang pinakamataas nga Pari. Dayon nagsulud tana, kag
nagpungko imaw kang mga gwardya sa paghulat kon ano ang matabo.
59 Ang mga pangulo kang mga kaparian kag ang bilog nga katapo kang konseho
nagapangita kang bukun ti matuod nga mga ebidensya batok kay Jesus para nga may
rason sanda nga ipapatay tana.
60 Pero wara gid sanda ti may nakita, bisan pa nga duro ang nagparapit kag nagsugid
kang butig kontra kana. Kang urihi run, may nagparapit nga darwa ka tawo
61 kag nagkuon, “Dya nga tawo nagkuon, ‘Sarang ko gub-un ang templo kang Dios kag
sa sulud kang tatlo ka adlaw patindugun ko dya liwan.’ ”
62 Ang pinakamataas nga pari nagtindug kag nagkuon kay Jesus, “Wara bala ikaw ti
isabat sa akusasyon nanda kontra kanimo?”
63 Pero wara gid maglimug si Jesus. Ang pinakamataas nga pari nagkuon kana, “Sa
ngaran kang Dios nga buhi magsugid ikaw, kon ikaw gid man ang Cristo, ang Anak kang
Dios.”
64 Nagsabat si Jesus kana, “Ginkuon mo run. Pero sugidan ko kamo: halin kadya
makita ninyo ang Anak kang Tawo nga nagapungko sa tuo nayon kang makagagahum
nga Dios, kag makita man ninyo nga nagaabot nga ginadara kang panganod!”
65 Pagkabati kadya kang pinakamataas nga pari, gin-gisi na ang anang kunup sa kaugut
kag nagkuon, “Ginpasipalahan na ang Dios! Indi run natun kinahanglan kang mga
testigo. Nabatian run ninyo ang anang pagpasipala sa Dios.

---

* **26:50 26:50** ukon, *Andut nga rugya ikaw?* † **26:53 26:53** Ang sangka batalyon nagatumbas kang anum ka libo ka mga suldado

66 Ti, ano bay ang inyo desisyon?”
Nagsabat sanda, “Dapat tana mapatay!”
67 Dayon ginduprаan nanda ang anang pungyahun kag ginsumbag nanda tana. Kag ang iba tana, gintampa tana
68 kag nagkuon sanda, “Cristo, lat-a kon sin-o ang nagtampa kanimo!”

Ginpanginwara ni Pedro si Jesus
(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

69 Kar-on, si Pedro tana nagapungko rugto sa lagwerta. Nagparapit kana ang sangka surugoon nga bayi kag nagkuon, “Indi bala nga imaw man ikaw ni Jesus nga taga-Galilea?”
70 Pero ginpanginwara na dya sa atubang nanda tanan nga nagakuon, “Wara ako kamaan kon ano ang imo ginapanghambal nga ria.”
71 Dayon nag-agto tana sa pwertahan. Nakita pa gid tana kang sangka surugoon nga bayi kag nagkuon dya, “Dya nga tawo imaw man ni Jesus nga taga-Nazaret.”
72 Ginpanginwara liwan dya ni Pedro nga nagakuon, “Ginasumpa ko nga wara ako makakilala sa tawo nga ria.”
73 Burubuhay kato, ang mga tawo nga nagatirindug rugto nagparapit kay Pedro kag nagkuon, “Matuod gid nga isara man ikaw kananda. Maman-an gid sa imo panghambal!”
74 Dayon nagkuon si Pedro, “Ginasumpa ko, wara ako makakilala sa tawo nga ria, bisan silotan pa ako kang Dios.” Sa amo man to nga tion namalo ang sulog,
75 kag nadumduman ni Pedro ang ginkuon ni Jesus, “Antes magpamalo ang sulog, ipanginwara mo ako kang tatlo ka beses!” Naggwa si Pedro kag naghiribiun gid kamayad.

27

Si Jesus Gindara kay Pilato
(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)

1 Aga pa gid kang masunod nga adlaw, nagsapol ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga kamal-aman kang mga Judio kon ano ang anda himuon para ipapatay si Jesus.
2 Gin-gapos nanda tana kag gindara kag gintugyan kay Pilato nga gobernador.

Ang Kamatayun ni Judas
(Binuhatan 1:18-19)

3 Kar-on, kang naman-an kang traidor nga si Judas, nga ginsentensyahan run si Jesus kang kamatayun, nangusul tana kag ginbalik na ang 30 ka bilog nga pilak sa mga pangulo kang mga kaparian kag sa mga kamal-aman kang mga Judio.
4 Nagkuon tana, “Nakasala ako tungud hay ginloiban ko ang tawo nga wara ti sala.” Nagsabat sanda, “Ti, ano ang labut namun, imo tana ria problema!”
5 Ginpilak ni Judas ang kwarta sa sulud kang templo. Dayon nagpanaw tana kag nagbitay kang anang kaugalingun.
6 Ginpamurot kang mga pangulo kang kaparian ang kwarta kag nagkuon, “Dya nga kwarta gin-gamit bilang bayad sa kabuhi kang tawo, kag supak sa atun kasugoan nga ibutang dya sa taragoan kang kwarta kang templo.”
7 Kag nagsugtanay sanda nga ang kwarta nga to itaba nanda kang lupa kang manug-koron agud himuon nga rulubngan kang mga dumaray-o.
8 Amo ria nga hasta kadya ang lupa nga to gintawag nga “Lupa kang Dugo.”
9 Gani nga natuman ang ginkuon ni Propeta Jeremias, “Ginbuul nanda ang 30 ka bilog nga pilak nga ginkasugtan kang mga katawhan kang Israel nga bili para kana,
10 kag gintaba nanda dya kang lupa kang manug-koron. Amo dya ang ginkuon kang Ginoo kanakun.”

Ginpamangkot ni Pilato si Jesus
(Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)

11 Kar-on, ginpaatubang si Jesus kay Pilato nga gobernador kag ginpamangkot na si Jesus, “Ikaw bala ang hari kang mga Judio?”
Kag nagsabat si Jesus, “Ginkuon mo run.”
12 Pero wara tana magsabat sa mga akusasyon kang mga pangulo kang kaparian kag kang mga kamal-aman kang mga Judio.
13 Amo to kag ginkun-an tana ni Pilato, “Wara mo haw mabatii ang andang mga akusasyon batok kanimo?”

14 Pero wara gid magsabat si Jesus bisan sangka tinaga lang, gani natingala gid ang
gobernador.

Ginsentensyahan si Jesus kang Kamatayun
(Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39—19:16)

15 Kar-on, kada Pista kang Paglampowas kinabatasan kang gobernador nga maghilway
kang sangka priso nga ginapangayo kang mga tawo.
16 Sa amo man to nga tion may sangka bantog nga priso nga ginahingaranan kay Jesus
Barabas.*
17 Gani kang nagtiripon run ang mga tawo, namangkot si Pilato kananda, “Sin-o ang
gusto ninyo nga ihilwayun ko, si Jesus Barabas ukon si Jesus nga ginatawag Cristo?”
18 Naman-an ni Pilato nga gintugyan nanda kana si Jesus tungud hay nahisa sanda.
19 Samtang nagapungko si Pilato sa purungkoan kang hukum, nagpadara kana kang
mensahe ang anang asawa nga nagakuon, “Indi paghilabti ang tawo nga ria; wara tana
ti sala. Kabii, natublag gid ako kang akun damgo nahanungud kana.”
20 Ang mga pangulo kang mga kaparian kag ang mga kamal-aman kang mga Judio tana,
ginasutsot nanda ang mga tawo nga si Barabas ang anda pangayuon nga ihilwayun, kag
si Jesus tana ipapatay.
21 Ginpamangkot sanda liwan ni Pilato, “Sin-o bala kananda nga darwa ang gusto
ninyo nga akun ihilwayun?”
Nagsabat sanda, “Si Barabas!”
22 Namangkot kananda si Pilato, “Ti, ano tana bay ang akun himuon kay Jesus nga
ginatawag Cristo?”
Nagsabat sanda, “Ilansang tana sa kros!”
23 Pero namangkot si Pilato, “Andut haw? Ano haw ang nahimo na nga sala?” Pero
gintudohan pa gid gani nanda ka singgit, “Ilansang tana sa kros!”
24 Kang makita ni Pilato nga wara run tana ti sarang mahimo, kag basi maggirinamo pa
ang mga tawo, nagpabuul tana kang tubig kag manghugas kang anang alima sa atubang
kang mga tawo kag nagkuon, “Wara ako ti sarabtun sa kamatayun kang tawo nga ria.
Inyo tana ria sarabtun!”
25 Nagsabat ang tanan nga mga tawo, “Kami kag ang amun mga kabataan ang
magapanabat kang anang kamatayun!”
26 Amo to kag ginhilway ni Pilato si Barabas para kananda. Si Jesus tana ginpahanot
na kag gintugyan sa mga suldado agud ilansang sa kros.

Ginyagota kang mga Suldado si Jesus
(Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

27 Kar-on, gindara kang mga suldado kang gobernador si Jesus sa palasyo, kag
gintiponan tana kang sangka batalyon† nga mga suldado.
28 Gin-ubahan nanda tana, kag ginpasuksokan kang kapa nga kolor granati.
29 Dayon naghimo sanda kang koro-korona nga puro tunuk kag ginbutang dya sa ulo
ni Jesus, kag ginpakaput nanda sa anang tuo nga alima ang surusungkod, kag nagluhod-
luhod sanda sa atubang na kag ginyagota nanda tana nga nagakuon, “Dayawun ikaw
nga Hari kang mga Judio!”
30 Ginduprаan nanda tana kag ginbuul ang anang ginakaptan nga surusungkod kag
ginpakdol dya sa anang ulo.
31 Pagkatapos nanda ka yagota kana, gin-uba nanda ang kapa kag ginpasuksok nanda
liwan kana ang anang bayo. Dayon gindara nanda tana sa sagwa agud ilansang sa kros.

Ginlansang si Jesus sa Kros
(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

32 Kar-on kang nagapagwa sanda sa syudad, may nasug-alaw sanda nga sangka tawo
nga taga-Cirene nga ginahingaranan kay Simon. Ginpirit tana kang mga suldado nga
magpas-an kang kros ni Jesus.
33 Pagkaabot nanda sa lugar nga ginatawag Golgota (nga kon sayudon Logar kang
Bagol),
34 gintugroan nanda si Jesus kang bino nga nasimbogan kang apdo, pero kang
madimdiman na dya, wara na dya gin-inum.
35 Ginlansang nanda tana sa kros, kag ginhururay nanda ang anang bayo paagi sa
paggabot-gabot.
36 Pagkatapos nagpungko sanda kag ginbantayan tana.

---

* **27:16 27:16** sa iba nga mga sinulat *Barabas* † **27:27 27:27** 600 ka mga suldado

37 Sa anang ulohan nayon gintapik nanda ang karatula nga nasulat rugto ang andang
akusasyon kontra kana, nga nagakuon, “Dya si Jesus, ang Hari kang mga Judio.”
38 May darwa ka takawan nga ginlansang man rugto imaw kay Jesus, ang isara sa
anang tuo nayon, kag ang isara tana sa anang wala.
39 Ang mga tawo tana nga nagaaragi rugto nagaulung-ulung kang anda mga ulo kag
nagyagota kana nga nagakuon,
40 “Indi bala nga pagagub-un mo ang templo, kag sa sulud lang kang tatlo ka adlaw
patindugun mo dya liwan? Luwasa ang imo kaugalingun! Kon ikaw ang Anak kang
Dios, panaog dyan sa kros!”
41 Ginyagota man tana kang mga pangulo kang kaparian, kang mga manunudlo kang
kasugoan kag kang mga kamal-aman kang mga Judio. Kuon nanda,
42 “Ginluwas na ang iba, pero ang kaugalingun na tana indi na maluwas! Indi bala
nga tana ang Hari kang Israel? Kon magpanaog tana kadya sa kros, matuo kami kana!
43 Nagasarig tana sa Dios kag nagakuon nga tana ang Anak kang Dios! Ti, turukun ta
kon gusto kang Dios nga iluwasun tana!”
44 Bisan ang mga takawan nga ginlansang imaw kay Jesus amo man karia ang
pagyagota nanda kana.

Ang Pagkamatay ni Jesus
(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

45 Umpisa kang udto adlaw hasta mag-alas tres ti hapon nagdulum ang bilog nga
kalibutan.
46 Kang mga alas tres run ti hapon nagsinggit si Jesus sa mabaskug nga limug, “Eli, Eli,
lema sabactani?” nga buut hambalun, “Dios ko, Dios ko, andut haw nga ginpabay-an
mo ako?”
47 Nabatian dya kang iba nga mga nagatirindug rugto kag nagkuon sanda, “Ginatawag
na si Elias!”
48 Lagi-lagi ang isara kananda nagdalagan kag nagbuul kang espongha. Gintusmog na
dya sa maaslum nga bino, kag ginbutang sa punta kang sanga kang kahoy kag gintunghol
dya sa ba-ba ni Jesus para ipainum kana.
49 Pero ang iba tana nagkuon, “Dali lang, turukun ta kon maabot si Elias para luwasun
tana!”
50 Nagsinggit liwan si Jesus kang mabaskug kag nabugto ang anang ginhawa.
51 Sa amo gid to nga tion, ang kurtina sa templo napihak sa tunga, halin sa ibabaw
paidalum. Naglinog kag nagkarabuka ang mga bato;
52 ang mga rulubngan nagburokas, kag duro nga mga katawhan kang Dios nga
nagkaramatay kauna ang nabuhi liwan.
53 Naggurowa sanda sa rulubngan, kag kang pagkabanhaw ni Jesus nag-agto sanda sa
Balaan nga Syudad kag duro nga mga tawo ang nakakita kananda.
54 Ang kapitan kag ang anang mga suldado nga nagabantay kay Jesus, kang
mabatyagan nanda ang linog kag nakita ang tanan nga nagkaratabo, hinadlukan gid
sanda kag nagkuon, “Matuod gid man nga tana Anak kang Dios!”
55 Duro man nga mga bayi rugto sa uruonahan ang nagalantaw. Sanda kadya
nagsunod kay Jesus halin pa sa Galilea kag nagbulig kana.
56 Abay run kananda sanday Maria Magdalena, si Maria nga nanay nanday Santiago
kag Jose, kag ang nanay kang mga bata ni Zebedeo.

Ang Paglubung kay Jesus
(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

57 Kang sirum run, nag-abot ang sangka tawo nga manggaranun nga taga-Arimatea.
Ang ngaran na kadya amo si Jose kag sangka sumurunod man ni Jesus.
58 Nag-agto tana kay Pilato kag ana ginpangayo ang bangkay ni Jesus. Dayon
nagmando si Pilato nga itugro dya kana.
59 Gani ginbuul man ni Jose ang bangkay kag ginbarahosan kang bag-o nga tela nga
lino.
60 Kag ginbutang na dya sa anang kaugalingun nga rulubngan, nga bag-o lang gin-
giab sa bato. Dayon ginpaligid na ang bahul nga bato sa pwertahan kang rulubngan kag
pagkatapos kato nagpanaw tana.
61 Si Maria Magdalena kag ang sangka Maria pa gid rugto man nga nagapungko nga
nagaatubang sa rulubngan.

Ang Gwardya sa Rulubngan

62 Kang masunod nga adlaw kato, nga bali amo run ang Adlaw nga Inugpahuway,
nag-agto kay Pilato ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga Fariseo.
63 Nagkuon sanda, “Sir, nadumduman namun nga kang buhi pa ang impostor nga to
nagkuon tana nga mabanhaw tana pagkaligad kang tatlo ka adlaw.
64 Gani mayad gid nga pabantayan mo ka mayad ang anang rulubngan hasta sa ikatlo
nga adlaw. Basi bala haw nga maagto ang anang mga disipulo kag takawun ang anang
bangkay kag magpanugid sanda sa mga tawo nga nabanhaw tana. Kon matabo dya, ang
pagpangluko nanda nga dya mas sobra pa sangsa una.”s
65 Nagkuon si Pilato kananda, “Sige, dara kamo kang gwardya! Panaw kamo, kag
pabantayi ninyo ka mayad ang rulubngan.”
66 Amo to kag nagpanaw sanda kag ginsilyohan nanda ang bato nga nagatakup sa
rulubngan, kag pagkatapos ginpabantayan dya sa mga gwardya.

28

Ang Pagkabanhaw ni Jesus
(Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 Pagkatapos kang Adlaw nga Inugpahuway, aga-aga pa gid kang nahauna nga adlaw
kang semana, si Maria Magdalena kag ang sangka Maria pa gid, nagpanaw para
lantawun ang rulubngan.
2 Golpi lang nga naglinog kang mabaskug; tungud hay may anghel kang Ginoo nga
nagkunsad halin sa langit. Ginpaligid na ang bato nga nagatakup sa rulubngan kag
ginpungkoan na dya.
3 Ang anang dagway makasirilaw nga pareho kang kilat, kag ang anang bayo tama gid
kaputi.
4 Nagkurudug sa kahadluk ang mga gwardya kag nagkaratumba sanda nga daw mga
patay.
5 Nagkuon ang anghel sa mga bayi, “Indi kamo magkahadluk. Naman-an ko nga
ginapangita ninyo si Jesus nga ginlansang sa kros.
6 Wara tana rugya. Ginbanhaw tana, pareho kang anang ginkuon. Dali kamo rugya
kag sulnga ninyo ang lugar nga ginhamyangan kana.
7 Panaw kamo lagi, kag sugidan ang anang mga disipulo nga nabanhaw tana kag
magauna kaninyo sa Galilea. Rugto ninyo tana makita! Indi gid ninyo paglipati ang
ginkuon ko kaninyo.”
8 Gani nagdali-dali sanda nga naghalin sa rulubngan. Nagabatyag sanda kang tuman
nga kahadluk pero nagakalipay man, kag nagdalagan sanda agud sugidan ang anang
mga disipulo.
9 Golpi lang nga ginsug-alaw sanda ni Jesus nga nagakuon, “Magkalipay kamo!” Dayon
nagparapit sanda kana kag ginkupkupan ang anang kahig kag ginsimba nanda tana.
10 Nagkuon si Jesus kananda, “Indi kamo magkahadluk. Panaw kamo kag sugidi ninyo
ang akun mga kabugtoan nga mag-agto sanda sa Galilea kag rugto nanda ako makita.”

Ang Balita kang mga Gwardya

11 Samtang ang mga bayi nagapaagto sa mga disipulo, ang iba nga mga gwardya nag-
agto sa syudad kag nagpanugid sa mga pangulo kang kaparian kang tanan nga mga
natabo.
12 Amo to kag nagsinapol ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga kamal-aman
kang mga Judio. Kag naghisugot sanda nga tugroan kang bahul nga kantidad ang mga
suldado,
13 kag ginkun-an sanda, “Ipanugid ninyo nga ang anang mga disipulo nag-abot kang
kagab-ihun kag gintakaw ang anang bangkay samtang nagakaturog kamo.
14 Kag kon mabatian man dya kang gobernador, kami lang ang maaram mag-istorya
kana, kag indi run kamo magpalibug.”
15 Ginbaton kang mga gwardya ang kwarta kag ginhimo nanda kon ano ang ginkuon
kananda. Halin kato hasta kadya amo ria ang istorya nga ginapanugid kang mga Judio.

Nagpakita si Jesus sa anang mga Disipulo
(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Binuhatan 1:6-8)

16 Kar-on, ang napulo'g isara ka mga disipulo nag-agto sa Galilea rugto sa bakulod nga
sa diin ginkuon ni Jesus nga mag-agto sanda.
17 Kang makita nanda si Jesus, ginsimba nanda tana, bisan pa nga ang iba kananda
nagapangduha-duha.

18 Nagparapit si Jesus kananda kag nagkuon. “Ang tanan nga awtoridad sa langit kag
sa lupa gintugro run kanakun.
19 Gani, panaw kamo kag himoa ninyo nga akun sumurunod ang tanan nga mga tawo
sa kalibutan. Bawtisohi ninyo sanda sa ngaran kang Amay, kang Anak kag kang Balaan
nga Ispirito,
20 kag tudlo-i ninyo sanda nga magtuman kang tanan nga ginsugo ko kaninyo.
Dumduma gid ninyo nga kaimaw ninyo ako pirme hasta sa katapusan kang kalibutan.”

Ang Mayad nga Balita nahanungud kay Jesu-Cristo suno kay MARCOS

Ang Pagpangwali ni Juan nga Manugbawtiso
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Amo dya ang Mayad nga Balita nahanungud kay Jesu-Cristo nga Anak kang Dios.
2 Nag-umpisa dya katong matuman ang ginsulat ni propeta Isaias:
"Kuon kang Dios, 'Ipadara ko una kanimo ang akun manugbalita sa pag-aman kang imong aragyan.'
3 May nagasinggit rugto sa naligwin nga lugar,
'Iaman ninyo ang dalan kang Ginoo,
kag tadlunga ninyo ang anang mga pagaagyan.' "
4 Gani nag-abot si Juan rugto sa naligwin nga lugar nga nagapangbawtiso kag nagapangwali, "Maghirinulsul kamo kag magbiriya sa inyong mga sala kag magpabawtiso agud to nga patawarun kamo sa inyo mga sala."
5 Duro-duro gid nga mga tawo halin sa probinsya kang Judea kag sa Jerusalem ang nagaragto kay Juan. Ginpangtuad nanda ang andang mga kasal-anan kag ginbawtisohan sanda ni Juan sa suba kang Jordan.
6 Ang panaptun ni Juan nahuman sa bulbol kang sapat nga kamelyo kag may wagkus nga panit sa anang hawak. Ang anang ginakaun apan kag dugus nga naghalin sa talon.
7 Ginabantala na sa mga tawo, "May magaabot sunod kanakun nga mas gamhanan pa kanakun. Bukun ako ti takus bisan sa paghubad lang kang higot kang anang sandalyas.
8 Ginabawtisohan ko kamo sa tubig, pero pagabawtisohan na kamo sa Balaan nga Ispirito."

Ang Pagbawtiso kag Pagsulay kay Jesus
(Mateo 3:13; 4:11; Lucas 3:21-22; 4:1-13)

9 Kang mga tinion man nga to, nag-abot si Jesus halin sa banwa kang Nazaret nga sakup kang probinsya kang Galilea, kag ginbawtisohan tana ni Juan sa suba kang Jordan.
10 Kang nakatakas run si Jesus sa suba, nakita na nga nagabukas ang langit kag nagkunsad kana nga daw pating ang Balaan nga Ispirito.
11 Kag may limug nga nabatian halin sa langit nga nagakuon, "Ikaw ang akun hinigugma nga Anak, nga akun gid nahamut-an."
12 Lagi-lagi ginpaagto si Jesus kang Balaan nga Ispirito sa kamingawan
13 nga sa diin rugto tana kang kap-atan ka adlaw nga ginasulay ni Satanas. May mga sapat man rugto nga talonon, kag gin-atipan tana kang mga anghel.

Gintawag ni Jesus ang Apat ka Mangingisda
(Mateo 4:12-22; Lucas 4:14-15; 5:1-11)

14 Kar-on, kang ginpriso si Juan, nag-agto si Jesus sa Galilea nga nagapangwali kang mayad nga balita nga naghalin sa Dios.
15 Nagkuon tana, "Nag-abot run ang nagakaigo nga tion kag nagahirapit run ang paghari kang Dios. Maghirinulsul kamo sa inyong mga sala kag magpati sa Mayad nga Balita."
16 Samtang nagapanaw si Jesus sa binit kang Linaw kang Galilea, nakita na ang magbugto nga sanday Simon kag Andres nga nagaladlad kang pukot tungud hay mga mangingisda sanda ka dya.
17 Ginkun-an sanda ni Jesus, "Sunod kamo kanakun kag tudloan ko kamo nga magpangdara kang mga tawo nga magasunod kanakun."*
18 Lagi-lagi ginbayaan nanda ang andang mga pukot kag magsunod kana.
19 Nagpadayon pa gid si Jesus sa pagpanaw kag sa uruunahan may nakita pa gid tana nga magbugto nga sanday Santiago kag Juan nga mga bata ni Zebedeo. Sa andang baruto sanda ka dya nga nagapamuna kang andang pukot.
20 Pagkakita kananda ni Jesus, gintawag na dayon sanda; ginbayaan nanda ang andang tatay nga si Zebedeo sa baruto imaw kang mga tawo nga andang ginasuholan, kag magsunod kay Jesus.

---

* **1:17 1:17** sa Griego ukon sa literal; *himoon ko kamo nga manugpangisda kang mga tawo*

Ang Tawo nga Nasab-an kang Malaot nga Ispirito
(Lucas 4:31-37)

21 Nag-agto sanday Jesus sa banwa kang Capernaum. Pag-abot kang Adlaw nga
Inugpahuway, nag-agto si Jesus sa sinagoga kag nagpanudlo sa mga tawo.
22 Natingala gid ang mga tawo sa anang pagpanudlo, tungud hay nagapanudlo tana
nga may awtoridad, kag bukun ti pareho kang mga manunudlo kang kasugoan.
23 Sa hinali lang, may nagsulud sa sinagoga nga sangka laki nga nasab-an kang malaot
nga ispirito
24 kag nagsinggit, "Jesus nga taga-Nazaret! Ano ang labut mo kanamun? Nag-abot bala
ikaw rugya sa pagpapas kanamun? Kilala ko ikaw! Ikaw ang Balaan nga ginpadara kang
Dios!"
25 Pero ginmandoan ni Jesus ang malaot nga ispirito, "Hipus dyan! Gwa sa tawo nga
ria!"
26 Ginpakudug kang malaot nga ispirito ang tawo, kag nagsinggit kang matunog kag
naggwa sa tawo.
27 Natingala gid ka mayad ang tanan nga mga tawo. Gani nga nagmunohay sanda,
"Ano bala dya? Bag-o bala dya nga sahi kang pagturon-an? May awtoridad tana sa
pagmando bisan sa mga malaot kag nagatuman man sanda kana."
28 Gani ang balita nahanungud kay Jesus madasig nga naglapnag sa bilog nga Galilea.

Ginpang-ayad ni Jesus ang Duro nga mga Tawo
(Mateo 8:14-17; Lucas 4:38-41)

29 Naghalin lagi sanday Jesus sa sinagoga kag nag-agto sa balay nanday Simon kag
Andres. Imaw man nanda sanday Santiago kag Juan.
30 Kang tion man nga to ang ugangan nga bayi ni Simon nagabatang hay ginahilanat
dya. Kag kang pag-abot dayon ni Jesus, ginsugid nanda dya kana.
31 Gani ginparapitan dya ni Jesus kag ginkaptan sa alima kag pabangonon. Nadura
ang anang hilanat kag nagsirbe tana kananda.
32 Pagkasirum, pagkatunod kang adlaw, ginpangdara kang mga tawo kay Jesus ang
tanan nga mga masakitun kag ang mga nasab-an kang malaot nga ispirito.
33 Ang haros tanan nga mga pumuloyo kang banwa nagtiriripon sa atubang kang balay.
34 Ginpang-ayad ni Jesus ang duro nga mga tawo nga nagabatyag kang nagkalain-
lain nga mga balatian, kag ginpanabog na man ang duro nga mga demonyo. Wara
na ginatugotan nga makahambal ang mga demonyo kang bisan ano tungud hay kilala
nanda kon sin-o gid tana.

Nagpangwali si Jesus sa Galilea
(Lucas 4:42-44)

35 Pagkaaga, dulum-dulum pa, nagbangon run si Jesus kag maggwa sa balay. Nag-agto
tana sa kamingawan kag rugto magpangamuyo.
36 Kag ginpangita tana ni Simon kag kang anang mga kaibahan.
37 Kang makita nanda si Jesus, nagkuon sanda, "Ang tanan nga mga tawo nagapangita
kanimo."
38 Pero nagsabat si Jesus, "Kinahanglan nga maagto man kita sa iba nga mga kaingud
nga banwa, agud to nga makapangwali man ako rugto, tungud hay amo ria ang katuyoan
nga nag-abot ako rugya."
39 Gani ginlibot na ang bilog nga Galilea nga nagapangwali sa mga sinagoga kag
nagapanabog kang mga demonyo.

Gin-ayad ni Jesus ang Sangka Aruon
(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

40 Kar-on, may sangka aruon nga nagparapit kay Jesus. Nagluhod dya kag nagpakitluoy
kana nga nagakuon, "Kon gustohon mo, sarang mo ako maayad kag himoon nga limpyo
suno sa kasugoan."
41 Nangir-o gid si Jesus kana. Dayon gindawhat na dya kag tandugun, kag nagkuon,
"Huud, gusto ko gid; ayad run!"
42 Kato lagi, nadura ang aru kang tawo, kag nag-ayad run tana.
43 Ginpaandaman gid tana ka mayad ni Jesus kag ginpapanaw lagi.
44 Nagkuon si Jesus kana, "Sigurohon mo gid nga indi ikaw magpanugid sa bisan
kay sin-o nahanungud sa butang nga dya, pero ang himoon mo agto ikaw sa pari kag
magpaturuk kana. Dayon maghalad ikaw kang haralad nga suno sa kasugoan ni Moises
para mapamatud-an mo sa mga tawo nga nag-ayad run ikaw."

45 Pero ang tawo nagpanaw kag ginpanugid-sugid ang natabo kana, hasta nga
maglapnag ang balita nga dya. Tungud ka dya, indi run mahimo nga makasulud kang
hayag si Jesus sa banwa. Gani rugto run lang tana nagtiner sa kamingawan, kag nag-
aragto kana ang mga tawo nga nagharalin sa mga nagkalain-lain nga mga lugar.

2

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Paralitiko
(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

1 Pagkatapos kang pira ka adlaw, nagbalik si Jesus sa Capernaum. Kag naglapnag ang
balita nga rugyan run tana sa anang balay.
2 Gani duro gid nga mga tawo ang nagtiripon kag wara run gid ti lugar nga nabilin
bisan pa sa atubang kang gawang. Nagawali si Jesus kananda kang Mayad nga Balita,
3 kang mag-abot ang apat ka mga tawo nga may ginayayungan nga sangka paralitiko.
4 Pero tungud gani kang kadurohon kang mga tawo, indi nanda mapaparapit ang
paralitiko kay Jesus. Gani nga gin-ukaban nanda ang atup sa ibabaw nayon ni Jesus.
Kag kang maluhotan run ang atup, gintunton nanda ang paralitiko nga nagabatang sa
anang baratangan.
5 Kang makita ni Jesus ang kahugut kang andang pagtoo, ginkun-an na ang paralitiko,
"Anak, ginapatawad run ang imong mga sala."
6 Kar-on, may mga manunudlo kang kasugoan nga nagapurungko rugto kag
nagapanghuna-huna sa andang kaugalingun,
7 "Andut haw nga nagahambal tana kang pareho karia? Ginapasipalahan na ang Dios!
Ang Dios gid lang kabay ang sarang makapatawad kang mga sala?"
8 Naman-an lagi ni Jesus ang andang mga ginapanghuna-huna sa andang kaugalingun.
Gani nagkuon tana kananda, "Andut haw nga nagapanghuna-huna kamo kang amo
karia?
9 Indi bala nga mas hulas, ang magkuon sa paralitiko nga dya nga, 'Napatawad run
ang imong mga sala' sangsa magkuon nga, 'Bangon ikaw, darha ang imong baratangan
kag magpanaw?'
10 Pero pamatud-an ko kaninyo nga ang Anak kang Tawo may awtoridad sa kalibutan
sa pagpatawad kang mga sala." Dayon, ginkun-an na ang paralitiko,
11 "Ginakun-an ko ikaw, bangon, darha ang imong baratangan kag mag-uli!"
12 Dayon man bangon kang paralitiko kag dali-dali nga gindara na ang anang
baratangan kag maghalin sa tunga kang tanan nga mga tawo. Natingala gid ang tanan
nga nakakita ka dya, kag gindayaw nanda ang Dios nga nagakuon, "Wara pa gid kami
ti nakita nga pareho kang natabo nga dya!"

Ang Pagtawag ni Jesus kay Levi
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

13 Nagbalik liwan si Jesus sa binit kang Linaw kang Galilea, kag duro nga mga tawo
ang nag-arabot kag magtiripon kana kag gintudloan na sanda.
14 Pagkatapos kato, kang nagapanaw tana, nakita na ang sangka manugsukot kang
buwis nga ginahingaranan kay Levi nga bata ni Alfeo. Nagapungko tana ka dya sa may
ginabaydan kang buwis. Ginkun-an tana ni Jesus, "Dali, sunod ikaw kanakun!" Amo to
kag nagtindug man si Levi kag magsunod kana.
15 Samtang nagakaun si Jesus sa balay ni Levi, duro nga mga manugsukot kang buwis
kag mga makasasala ang nagakaun imaw kana kag sa anang mga disipulo, tungud hay
duro sanda ka dya nga nagsurunod kana.
16 May mga manunudlo kang kasugoan nga mga Fariseo ang nakakita nga nagadungan
si Jesus sa pagkaun imaw sa mga manugsukot kang buwis kag sa mga makasasala. Gani
nga ginpamangkot kang mga manunudlo kang kasugoan ang mga disipulo ni Jesus,
"Andut haw nga nagadungan tana magkaun sa mga tawo nga ria?"
17 Pagkabati ka dya ni Jesus, nagsabat tana, "Ang mga tawo nga wara ti balatian
wara man nagakinahanglan kang doktor, kundi ang mga nagamarasakit lang. Wara
ako mag-agto rugya sa pagtawag kang mga matarung nga mga tawo, kundi kang mga
makasasala."

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagpuasa
(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

18 Sangka bes, ang mga disipulo ni Juan nga Manugbawtiso kag ang mga Fariseo
nagapuasa. May mga tawo nga nagparapit kay Jesus kag namangkot kana, "Andut nga

nagapuasa tana ang mga disipulo ni Juan nga Manugbawtiso kag ang mga disipulo kang
mga Fariseo, pero ang imo tana mga disipulo wara haw pagpuasa?”
19 Nagsabat si Jesus kananda, “Mahimo bala nga magpuasa ang mga bisita sa kasal
samtang kaimaw pa nanda ang nobyo? Indi gid! Samtang kaimaw pa nanda ang nobyo,
indi nanda mahimo ria.
20 Pero magaabot ang adlaw nga ang nobyo pagabul-un kananda, kag amo run to ang
tion kang andang pagpuasa.
21 “Kag wara ti bisan sin-o nga nagagamit kang bag-o nga tela agud ilunub sa daan
nga bayo. Tungud hay kon himoon na dya, ang bag-o nga lunub nga dya magakuru kag
gisiun na ang daan nga bayo nga ginlumban kag tapat pa gid gani nga magabahul ang
gisi.
22 Wara man ti bisan sin-o nga nagabutang kang bag-o nga bino sa daan nga surudlan
nga panit. Tungud hay kon himoon na dya, busdikun kang bag-o nga bino ang daan nga
surudlan nga panit, kag maula ang bino kag ang daan nga surudlan nga panit indi run
man mapuslan. Ang bag-o nga bino angay lang nga ibutang sa bag-o nga surudlan nga
panit.”

Ang Pamangkot nahanungud sa Adlaw nga Inugpahuway
(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

23 Sangka Adlaw nga Inugpahuway, samtang nagaagi sanday Jesus sa katrigohan, ang
anang mga disipulo nagpangutul kang mga inuhay.
24 Gani ginkun-an kang mga Fariseo si Jesus, “Turuka bala, supak sa atun Kasugoan
ang ginahimo kang imo mga disipulo tungud hay Adlaw kadya nga Inugpahuway!”
25 Pero nagsabat si Jesus, “Wara gid bala ninyo mabasahi kon ano ang ginhimo ni David
kato anay kang sanda kang anang mga tinawo gin-gutum gid kag nagakinahanglan kang
pagkaun?
26 Nagsulud tana sa balay kang Dios katong si Abiatar amo ang Pinakamataas nga Pari,
kag ginkaun ni David ang tinapay nga nahalad sa Dios. Suno sa atun kasugoan, ang mga
pari lang ang sarang makakaun kang tinapay nga to, pero ginkaun tana to ni David kag
ginapanugroan na man ang anang mga tinawo.”
27 Kag nagkuon pa gid si Jesus, “Ang Adlaw nga Inugpahuway ginhimo para sa
kaaraydan kang tawo, bukun ti nga ang tawo ang gintuga para sa pagtuman kang
pagsurondan kang Adlaw nga Inugpahuway.
28 Gani ang Adlaw nga Inugpahuway sa idalum kang gahum kang Anak kang Tawo.”

3

Ang Tawo nga Kimay ang anang Alima
(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

1 Sangka bes, nagbalik si Jesus sa sinagoga kag may tawo rugto nga kimay ang
sambangi na nga alima.
2 May mga tawo rugto nga nagapangita gid kang paagi nga maakusar nanda si Jesus,
gani ginapanilagan gid nanda tana kon aydun na ang tawo nga kimay ang alima sa
Adlaw nga Inugpahuway.
3 Ginkun-an ni Jesus ang tawo nga kimay, “Dali, parapit rugya sa unahan.”
4 Dayon ginpamangkot ni Jesus ang mga tawo, “Ano bala ang ginatugot kang atun
Kasugoan nga himoon sa Adlaw nga Inugpahuway? Ang magbulig bala ukon ang
maghalit? Ang magluwas bala kang kabuhi ukon ang magpatay?”
Pero wara gid sanda maglimug.
5 Ginturuk ni Jesus nga may kaugut ang tanan nga mga tawo sa palibot pero nagkasubu
man tana tungud kang andang pagkaawut ti ulo. Dayon nagkuon tana sa tawo nga
kimay, “Untaya ang imong alima!” Gin-untay man kang tawo ang anang alima, kag
nag-ayad dya.
6 Dayon nagharalin ang mga Fariseo sa sinagoga kag magpakigsapol lagi sa mga
sumuronod ni Herodes, kag nagplano sanda kon paano nanda patyun si Jesus.

Ang Duro gid nga mga Tawo sa Binit kang Linaw

7 Kar-on, nag-agto si Jesus imaw kang anang mga disipulo sa Linaw kang Galilea. Kag
tama ka duro nga mga tawo ang nagsurunod kana. Nagharalin sanda sa Galilea, sa
Judea,
8 sa Jerusalem, sa Idumea, kag sa nasidlangan nga bahin kang Jordan, kag sa palibot
kang Tiro kag Sidon. Sanda tanan nag-aragto kay Jesus tungud hay nabatian nanda ang
tanan nga anang mga ginapanghimo.

9 Tungud sa kadurohon kang mga tawo, nagsugo si Jesus sa anang mga disipulo nga
mag-aman kang baruto para kana agud to nga indi tana pagdukdukan kang mga tawo.
10 Duro nga mga tawo ang anang ginpang-ayad gani nga ang mga masakitun
nagapanagil-ut gid para nga makatandug kana.
11 Kada makita tana kang mga tawo nga nasab-an kang malaot nga ispirito,
nagaharapa sanda ka dya sa anang atubang kag nagasinggit, “Ikaw ang Anak kang Dios!”
12 Ginmandoan sanda ni Jesus nga indi gid maghambal kon sin-o tana.

Nagpili si Jesus kang Napulo'g darwa ka mga Apostoles
(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

13 Dayon nagtukad si Jesus sa barabakulod kag gintawag na ang mga tawo nga anang
gusto itawgun, kag nagparapit sanda kana.
14 Nagpili tana kang napulo'g darwa ka mga tawo kag gintawag na nga mga apostoles
kag gintangduan na nga mag-imaw kana kag para sugoon nga magpangwali,
15 kag gintaw-an na man sanda kang awtoridad sa pagtabog kang mga demonyo.
16 Amo dya ang napulo'g darwa nga anang ginpili: si Simon nga ginhingaranan ni
Jesus nga Pedro;
17 si Santiago kag ang anang bugto nga si Juan, nga mga kabataan ni Zebedeo
(Ginhingaranan man sanda ni Jesus nga Boanerges, nga kon sayudon, “mga Bata kang
daguub”);
18 si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago nga bata ni Alfeo,
si Tadeo, si Simon nga mapinalanggaun sa anang nasyon,
19 kag si Judas Iscariote nga amo ang nagluib kay Jesus.

Si Jesus kag si Beelzebul
(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

20 Pagkatapos kato nag-uli si Jesus. Kag tama ka duro ruman nga mga tawo ang
nagtiripon kana nga bisan gani sanda kang anang mga disipulo wara run ti tion nga
magkaun.
21 Kang mabatian kang anang panimalay nga ang mga tawo nagakuon, “Nagaumang
tana”, gin-agtonan nanda tana agud ibul-un.
22 Kag ang mga manunudlo kang Kasugoan nga naghalin sa Jerusalem nagkuon,
“Nasab-an tana ni Beelzebul nga pangulo kang mga demonyo. Kag amo dya ang nagatao
kana kang gahum sa pagpanabog kang mga demonyo.”
23 Gani gintawag sanda ni Jesus kag ginhambalan paagi sa mga paraanggidan, “Ano
bay ang pagtabog ni Satanas sa anang kaugalingun?
24 Pareho abi sa sangka ginharian, kon ang mga sinakpan na ka dya magbinahin-bahin,
ang ginharian nga ria indi run magpadayon.
25 Amo man ria sa sangka panimalay, kon magbinahin-bahin man sanda ka dya, ang
ria nga panimalay indi man magpadayon.
26 Gani kon kontrahun ni Satanas ang anang kaugalingun kag magbinahin-bahin ang
anang mga sinakpan, ang anang ginharian indi magpadayon kundi nga maguba dya.
27 “Wara man ti bisan sin-o nga makasulud sa balay kang sangka mapagrus nga tawo
kag pamul-un ang pagkabutang na ka dya, kon indi na anay paggaposon ang tagbalay
nga to. Kag kon nagapos na run gani dya, sarang na run masaid ka pamuul ang tanan
nga pagkabutang sa balay nga to.
28 “Sugidan ko kamo, ang tawo sarang mapatawad sa bisan ano na nga sala, kag sa
bisan ano nga pagpasipala nga anang mahambal.
29 Pero ang bisan sin-o nga magpasipala sa Balaan nga Ispirito indi gid pagpatawarun,
tungud hay nakahimo tana kang sala nga indi mapatawad hasta san-o.”
30 Ginhambal dya ni Jesus tungud hay may nagakuon nga ginagamhan tana kang
malaot nga ispirito.

Ang Nanay kag mga Bugto ni Jesus
(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

31 Kar-on, nag-abot ang nanay kag mga bugto nga laki ni Jesus. Nagatindug sanda sa
gwa kang balay kag ginpatawag nanda si Jesus.
32 Duro nga mga tawo ang nagapurungko sa palibot ni Jesus. Nagkuon sanda kana,
“Rugyan sa gwa ang imong nanay kag mga bugto nga nagapangita kanimo.”
33 Nagsabat si Jesus, “Sin-o gid bala ang akun nanay kag mga bugto?”
34 Dayon ginturuk na ang mga tawo nga nagapurungko sa anang palibot kag magkuon,
“Amo dya sanda ang akun nanay kag mga bugto.

35 Tungud hay ang bisan sin-o nga nagahimo kang kabubut-un kang Dios amo ang
akun bugto nga laki, bugto nga bayi kag nanay.”

4

Ang Paraanggidan nahanungud sa Manugsab-og
(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

1 Kar-on, nag-umpisa ruman ka panudlo si Jesus sa binit kang Linaw kang Galilea.
Tama gid ka duro ang mga katawhan nga nagtiripon palibot kana, gani nga nagsakay
tana sa baruto nga rugto sa tubig kag magpungko. Ang mga tawo tana rugto sa daray-
ahan nagatirindug.
2 Kag nagpanudlo tana kananda kang duro nga mga butang paagi sa mga paraanggidan
nga nagakuon,
3 “Pamati kamo! May sangka mangunguma nga nagpanaw sa pagsab-og kang binhi.
4 Samtang nagasab-og tana, ang iba nga mga binhi nagturupa sa aragyan, kag
nagdarapo ang mga pispis kag gintuka nanda dya.
5 Ang iba tana nga mga binhi rugto nagturupa sa batohon nga bahin kang taramnan
nga sa diin manabaw lang ang lupa. Wara mabuhayi nag-urulhot ang mga tubo na ka
dya, tungud hay manabaw lang ang lupa.
6 Kag kang pagsirak kang adlaw, nalayung dya kag nag-uga tungud nga wara dya
makapanggamot ka mayad.
7 Ang iba ruman tana nga mga binhi rugto nagturupa sa ginatuboan kang sapinit. Kag
nagturubo ang mga sapinit kag ginlumus na ang mga binhi nga nagturubo, gani nga
wara dya makapamunga.
8 Kag ang iba pa gid tana nga mga binhi nagturupa sa manami nga lupa. Nagparamuhi
dya kag nagralambo hasta nga nakapamunga. Ang iba ka dya nakapatubas kang katloan
ka pilo, ang iba tana kan-uman ka pilo kag ang iba pa gid tana sanggatos ka pilo.”
9 Pagkatapos nagkuon si Jesus, “Kamo nga mga nagaparamati, intiendiha ninyo ka
mayad ang inyo nabatian.”

Ang Katuyoan kang mga Paraanggidan
(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

10 Kang nagaisarahanun run lang si Jesus, nagparapit kana ang iba nga nakabati imaw
kang napulo'g darwa ka mga disipulo kag nagpamangkot kana nahanungud sa mga
paraanggidan.
11 Gani nagkuon si Jesus, “Gintugro run kaninyo ang kaaram sa paghangup kang
mga likum nga mga kamatuoran nahanungud sa paghari kang Dios. Pero sa iba tana
pagatudloan sanda paagi sa mga paraanggidan,
12 agud to nga,
‘Bisan magsagad sanda ka turuk,
indi man angud sanda makakita;
bisan magsagad sanda ka pamati,
indi man angud sanda makahangup.
Tungud hay kon ginhimo nanda ria, magadangup sanda sa Dios,
kag patawarun na sanda.’ ”

Ginpaathag ni Jesus ang Paraanggidan nahanungud sa Manugsab-og
(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

13 Gani ginpamangkot sanda ni Jesus, “Indi kamo haw makahangup kang paraanggi-
dan nga dya? Paano pa bay ang paghangup ninyo kang iba nga mga paraanggidan?
14 Ang ginsab-og amo ang pulong kang Dios.
15 Ang mga binhi nga nagturupa sa aragyan pareho kang mga tawo nga nakabati kang
pulong kang Dios, dayon nag-abot si Satanas kag ginbuul ang mga mensahe nga ginsab-
og sa andang tagipusoon.
16 Ang iba ruman tana nga mga binhi nga nagturupa sa batohon nga lugar pareho
kang mga tawo nga nakabati kang pulong kang Dios kag ginbaton lagi nanda dya nga
may kalipay.
17 Ugaring wara dya magtuduk sa andang tagipusoon, gani nga wara dya magpabilin.
Pag-abot kang mga kalalat-an kag paghingabot tungud kang pulong, dayon lang man
nanda talikod.
18 Ang iba ruman tana nga mga binhi nga nagturupa sa dugihun nga lugar, pareho
kang mga tawo nga nakabati kang pulong kang Dios,

19 ugaring ang andang mga panghuna-huna nabuhos sa mga paraligban sa pag-
pangabuhi kag sa paghanggab sa manggad kag sa paghandum kang iba pa gid nga mga
butang, gani gindaug ang pulong nga rugyan run sa andang tagipusoon kag wara dya
makapamunga.
20 Pero ang iba tana nga mga binhi nga nagturupa sa manami nga lupa pareho kang
mga tawo nga nakabati kang pulong kang Dios kag ginbaton nanda dya kag nagpamunga
sanda ka dya ka duro, ang iba katloan ka pilo, ang iba tana kan-uman ka pilo kag ang
iba pa gid tana sanggatos ka pilo.”

Ang Sulo nga Gintakluban
(Lucas 8:16-18)

21 Nagpadayon pa gid si Jesus sa paghambal, “May sulo bala nga ginadara para lang
takluban ukon ibutang sa idalum kang katre? Indi bala nga ginabutang dya sa anang
turungtongan?
22 Wara ti tinago nga indi maman-an, kag wara ti sekreto nga indi maman-an.
23 Kamo nga nagaparamati intiendiha ninyo ka mayad ang inyo nabatian!”
24 Kag nagkuon pa gid tana kananda, “Talupangda ninyo ang inyo nabatian. Ang
taraksan nga inyo gin-gamit sa paghusgar nga inyo ginhimo sa iba amo man ang
pagagamitun kang Dios sa paghusgar kaninyo, kag sobra pa gani.
25 Tungud hay ang tawo nga may ginaangkun pagatugroan pa gid kang duro, pero
ang tawo tana nga wara ti ginaangkun pagabul-un pa gani kana ang bisan gamay nga
rugyan kana.”

Ang Paraanggidan kang Binhi nga Nagatubo

26 Kag nagpadayon pa gid si Jesus sa pagkuon, “Ang Paghari kang Dios pareho kang
sangka tawo nga nagsab-og kang binhi sa anang uma.
27 Adlaw kag gabii nagaobra tana kag nagaturog samtang ang binhi tana nagaurulhot
kag nagatubo nga wara na maman-i kon paano dya nagakatabo.
28 Ang lupa mismo ang nagapatubo kag nagapabunga kang tanum. Una anay nga
nagaulhot amo ang ugdo, madason amo ang uhay kag ang urihi amo ang uhay nga buta
kang matimgas nga bunga.
29 Kag kon gurang run ang mga bunga na ka dya, ginagarab dya dayon tungud hay
aranyun run.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Liso kang Mustasa
(Mateo 13:31-32, 34; Lucas 13:18-19)

30 Kar-on, nagpamangkot si Jesus, “Sa ano bala natun mapaanggid ang paghari kang
Dios ukon ano nga paraanggidan ang atun gamitun sa pagpaathag ka dya?
31 Kaangay dya kang liso kang mustasa nga pinakagamay nga liso sa kalibutan kang
gintanum dya.
32 Pero kon manubo run gani dya, mangin pinakabahul dya sa tanan nga puno
kang laswa kag mananga dya kang daragkul nga mga sanga, gani ang mga pispis
makapamugad sa anang mga sanga nga maharon.”
33 Nagapanudlo si Jesus sa mga katawhan paagi sa mga paraanggidan pareho ka dya.
Ginatudloan na sanda kutub sa andang masarangan ka hangup.
34 Wara tana nagahambal kananda kon indi paagi sa mga paraanggidan, pero kon
sandahanun lang kang anang mga disipulo ginapaathag na ang tanan kananda.

Ginpapuut ni Jesus ang Bagyo
(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

35 Pagkasirum kang adlaw nga to, nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, “Matabok
kita sa pihak kang linaw.”
36 Gani ginbilin nanda ang mga tawo. Ang mga disipulo nagsakay sa baruto nga sa
diin rugto run nga daan nagapungko si Jesus, kag gindara nanda tana. Kag may mga
baruto man nga nagtarawas kananda.
37 Gulpi lang nga naghuyup ang mabaskug nga hangin, kag nagwaswas ang daragkul
nga mga balud gani nga daw mabuta run kang tubig ang baruto.
38 Pero si Jesus tana rugto sa likod nayon kang baruto nagakaturog nga nagaulon sa
ulonan. Ginpukaw nanda tana, “Maestro, wara bala ikaw nagakabalaka nga malunod
run kita?”
39 Gani, nagbangon si Jesus kag ginmandoan ang hangin nga magpuut, kag ginham-
balan ang mga balud nga magkanay. Nagpuut ang hangin kag naglinung ang tanan.
40 Dayon nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, “Andut haw nga nahadluk kamo?
Wara angud kamo haw ti pagtoo?”

41 Pero gindakup sanda kang tuman nga kahadluk kag nagmunohay, “Sin-o gid tana
dya nga tawo man nga bisan pa ang hangin kag mga balud nagatuman kana?”

5

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Nasab-an kang Malaot nga Ispirito
(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

1 Nag-abot si Jesus kag ang anang mga disipulo sa tabok kang Linaw kang Galilea sa
lugar kang mga Gerasanhun.*
2 Pagkapanaog ni Jesus sa baruto, ginsug-alaw tana kang sangka tawo nga naghalin sa
rulubngan. Ang tawo nga dya nasab-an kang malaot nga ispirito.
3 Nagaistar tana ka dya sa rulubngan. Wara run gid ti bisan sin-o nga makagapos kana
bisan pa nga kadenahan.
4 Pira run ka beses nga ginagapos tana sa anang alima kag kahig, pero ginabugras na
lang ang mga kadena kag ginapang-irintuk ang mga salsalun sa anang kahig. Tama gid
tana ka purus nga wara ti bisan sin-o nga makadaug kana.
5 Adlaw kag gabii, nagalagaw tana sa rulubngan kag sa kabukidan nga nagasagad ka
tiyabaw, kag ginapilasan na ang anang lawas kang mga bato.
6 Kang makita na si Jesus sa marayu, nagdalagan tana kag magluhod sa atubang ni
Jesus,
7 kag nagsinggit kang matunog, “Jesus nga Anak kang Dios nga Labing Mataas, ano
gid bala ang tuyo mo kanakun? Nagapakitluoy ako kanimo sa ngaran kang Dios, indi
ako pagpaantosa!”
8 Ginkuon na dya tungud hay ginamandoan run tana ni Jesus, “Malaot nga ispirito,
gwa dyan sa tawo nga ria!”
9 Ginpamangkot tana ni Jesus, “Sin-o ngaran mo?”
Nagsabat tana, “Linibo, tungud hay raku kami!”
10 Nagsige gid tana ka pakitluoy ka mayad kay Jesus nga indi na sanda pag-tabogon
pagwa sa lugar nga ria.
11 Kar-on, may panung kang mga baboy rugto sa bakulod nga nagapanginaun.
12 Nagpakitluoy kay Jesus ang mga malaot nga ispirito, “Paagtona kami sa mga baboy;
kananda mo run lang kami pasudlun.”
13 Gintugotan sanda ni Jesus, kag naggurowa sanda sa tawo kag magsaraylo sa
mga baboy. Amo to kag ang bilog nga panung kang baboy nga mga darwa ka libo,
nagharaguyon padulhog sa pil-as kag nagkarahulog sa linaw kag nagkaralumus.
14 Ang mga manugsagod tana kang baboy nagparalagyo kag ginpanugid ang natabo
nga dya sa banwa kag sa kaumahan. Gani nag-aragto ang mga tawo agud turukun kon
ano gid ang natabo.
15 Kang mag-agto sanda kay Jesus, nakita nanda ang tawo nga nasab-an anay kang
duro nga mga malaot nga ispirito. Nagapungko dya nga may bayo run kag igsakto run
ang paminsarun; kag hinadlukan gid sanda.
16 Ang mga tawo tana nga nakasaksi kang hitabo nga to nagpanugid sa mga nag-
arabot kon ano ang natabo sa tawo nga nasab-an anay kang malaot nga ispirito kag sa
mga baboy.
17 Gani ginsige nanda ka pangabay si Jesus nga maghalin sa andang banwa.
18 Kang manugsakay run si Jesus sa baruto, ang tawo nga nasab-an anay kang malaot
nga ispirito nagpangabay kana, “Patawsa ako kanimo!”
19 Pero wara tana gintugotan ni Jesus, kundi nga ginkun-an na dya, “Uli lang to sa
inyo kag isugid sa imong panimalay kag abyan kon paano ikaw ginbuligan kang Ginoo
kag kon daw ano ang anang kaluoy kanimo.”
20 Kag nagpanaw ang tawo kag ginpanugid na sa Decapolis ang nahanungud sa
ginhimo ni Jesus kana. Kag natingala gid ang tanan nga nakabati kana.

Ang Bata nga Bayi ni Jairo kag ang Bayi nga Nagtandug kang Bayo ni Jesus
(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

21 Pagbalik ruman ni Jesus sa tabok kang linaw, tama ruman ka duro nga mga
katawhan nga nagtiripon kana samtang rugto tana sa binit kang linaw.
22 Dayon nag-abot si Jairo nga sangka opisyal kang sinagoga. Pagkakita na kay Jesus,
nagharapaun tana sa kahig nayon ni Jesus

* **5:1 5:1** ukon Gergesanhun; ukon Gadaranhun

23 kag nagpakitluoy kana nga nagakuon, “Tagumatayun ang akun bata nga dalagita.
Agtoni anay tana kag tungtongan kang imong alima agud to nga mag-ayad tana kag
mabuhi pa!”
24 Nagtawas kana si Jesus.
Tama man ka duro nga mga tawo ang nagsurunod kana kag nagadinus-uganay sa
anang palibot.
25 May sangka bayi man rugto nga ginadugo sa sulud kang napulo'g darwa ka tuig.
26 Tam-an gid ang anang pag-antos bisan pa nga nagpabulong run man tana sa duro
nga mga doktor hasta nga naubos na run ka gasto ang anang kwarta pero wara man
angud ti alibyo, tapat pa gani nga naglala dya.
27 Nakabati tana kang nahanungud kay Jesus, gani nga nagpanagil-ut gid tana sa karak-
an kag mag-agto sa likod nayon ni Jesus kag gintandug ang bayo na ka dya,
28 tungud hay nagkuon tana sa anang kaugalingun, “Kon matandug ko lang bisan ang
anang bayo, maayad gid ako.”
29 Nagpuut lagi ang anang pagdugo kag nabatyagan na sa anang lawas nga naayad
run tana sa anang balatian.
30 Nabatyagan ni Jesus nga may gahum nga naggwa kana, gani nagbalikid tana dayon
sa karak-an kag namangkot, “Sin-o ang nagtandug kang akun bayo?”
31 Nagsabat ang anang mga disipulo, “Nakita mo run nga nagadinagusu ang mga tawo
kanimo, andut nga mamangkot pa ikaw kon sin-o ang nagtandug kang imong bayo?”
32 Pero nagpanghulung-hulung si Jesus sa palibot agud turukun kon sin-o gid ang
naghimo ka dya.
33 Ang bayi tana, kang matalupangdan na ang natabo kana, nagkurudug tana sa
kahadluk nga nagparapit kay Jesus. Nagharapaun tana sa kahig nayon ni Jesus kag
magsugid kang bug-os nga kamatuoran.
34 Kag nagkuon si Jesus kana, “Inday, ang imong pagtoo amo ang nag-ayad kanimo.
Panaw nga may kalinung, naayad run gid ikaw!”
35 Samtang nagahambal pa ka dya si Jesus, may mga nag-arabot nga halin sa balay ni
Jairo nga nagkuon, “Patay run ang imong bata. Indi run pagdistorboha ang Maestro.”
36 Pero wara magsapak si Jesus sa andang ginkuon nga dya kundi naghambal tana
kay Jairo, “Indi ikaw magkahadluk, magtuo lang ikaw.”
37 Wara tana ti gintugotan nga magtawas kana magluwas kanday Pedro, Santiago kag
Juan nga bugto ni Santiago.
38 Kar-on pag-abot nanda sa balay nanday Jairo, nakita ni Jesus nga nagagirinoal ang
mga tawo; nagahirinibi sanda kag nagaparanangisun.
39 Pagsulud na, nagkuon tana kananda, “Andut haw nga nagagirinoal kamo kag
nagahirinibi? Bukun ti patay ang bata; nagakaturog lang.”
40 Pero ang mga tawo tana, ginkadlawan lang nanda si Jesus. Gani ginpagwa na sanda
tanan kag gindara na ang tatay kag nanay kang bata imaw kang anang tatlo ka mga
disipulo kag nagsulud sanda sa kwarto nga sa diin nahamyang ang bata.
41 Ginkaptan ni Jesus ang bata sa alima kag ginkun-an nga, “Talitha koum!” nga kon
sayudon, “Inday, ginakun-an ko ikaw, magbangon kaw!”
42 Lagi-lagi nagbangon ang bata kag magpanaw-panaw (tana ka dya nagapang-edadun
kang napulo'g darwa ka tuig). Natingala gid sanda ka mayad sa natabo nga dya.
43 Pero gindumilian gid sanda ni Jesus nga indi pagpanugid sa bisan kay sin-o ang
natabo nga dya. Kag ginkun-an na sanda nga ipakan-un ang bata.

6

Wara Ginbaton si Jesus sa Nazaret
(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

1 Dayon naghalin si Jesus sa lugar nga to imaw kang anang mga disipulo kag nag-uli
sa anang kaugalingun nga banwa.
2 Pag-abot kang Adlaw nga Inugpahuway, nagpanudlo tana sa sinagoga. Duro nga
mga tawo ang natingala gid kang mabatian nanda tana. Nagkuon sanda, “Sa diin na
ginpamuul ang tanan nga mga ginapanghambal na nga ria? Ano nga klase kang kaaram
ang gintao kana? Paano tana makahimo kang mga milagro?
3 Indi bala nga ahaw panday lang man ria nga bata ni Maria? Indi bala nga bugto
tana nanday Santiago, Jose, Judas kag Simon? Rugya man kabay nagauli ang anang mga
bugto nga bayi?” Gani nga wara ginbaton si Jesus kang mga tawo.
4 Ginkun-an sanda ni Jesus, “Ang propeta ginatahod bisan diin magluwas lang sa anang
kaugalingun nga banwa kag kang anang mga himata kag pamilya.”

5 Gani nga wara tana makahimo kang mga milagro rugto magluwas lang sa pag-ayad
kang pira ka bilog nga mga masakitun paagi sa pagtungtong kang anang alima kananda.
6 Natingala gid si Jesus tungud hay wara sanda ti pagtoo kana.

Ginsugo ni Jesus ang Napulo'g darwa ka mga Disipulo
(Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

Amo to kag nag-agto si Jesus sa palibot nga mga baryo kag magpanudlo sa mga tawo.
7 Dayon, gintipon na ang napulo'g darwa ka mga disipulo kag ginpapanaw nga tag
darwa-darwa. Gintugroan na sanda kang gahum sa pagpanabog kang mga malaot nga
ispirito.
8 Ginbilinan na sanda, “Indi kamo magdara kang bisan ano sa inyo nga pagpanaw
magluwas lang sa baston; indi man kamo magbalon kang pagkaun ukon puyo-puyo
ukon kwarta.
9 Magsuksok kamo kang sandalyas pero indi kamo magdara kang inyong irislan nga
bayo.”
10 Ginkun-an na pa gid sanda, “Kon sa diin nga balay kamo batonon, rugyan kamo
tiner hasta nga maghalin kamo sa lugar nga ria.
11 Kon may mga lugar nga indi magbaton kaninyo kag indi magpamati kaninyo, tataka
ninyo ang yab-ok sa inyo mga kahig sa inyong paghalin, bilang patimaan nga wara run
kamo ti sarabtun kananda.”
12 Gani nagpanaw sanda kag nagpangwali nga ang mga tawo kinahanglan maghinulsul
sa andang mga sala.
13 Duro nga mga demonyo ang andang ginpanabog kag ginpanghaplasan nanda kang
lana ang mga nagamarasakit nga mga tawo kag ginpang-ayad sanda.

Ang Pagpatay kay Juan nga Manugbawtiso
(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

14 Kar-on, nabatian ni Haring Herodes ang tanan nga dya, tungud hay ang ngaran ni
Jesus nabantog run. May mga nagkuon, “Nabanhaw si Juan nga Manugbawtiso, gani
nga may gahum tana sa paghimo kang mga milagro.”
15 Pero may iba man tana nga nagakuon, “Si Elias tana ria!”
Kag may iba pa gid nga nagakuon, “Propeta tana nga pareho kang mga propeta
kauna.”
16 Kang mabatian dya ni Herodes, nagkuon tana, “Si Juan nga Manugbawtiso ria nga
ginpapugotan ko, pero nabanhaw!”
17 Tungud hay si Herodes nga dya amo ang nagpadakup kay Juan, kag nagpagapos kag
nagpapriso kana. Ginhimo dya ni Herodes tungud kay Herodias nga ana ginpangasawa
bisan pa nga asawa dya kang anang bugto nga si Felipe.
18 Pirme nagakuon si Juan kay Herodes, “Bukun ti husto nga agawun nimo ang asawa
kang imong bugto!”
19 Gani gindumtan gid ni Herodias si Juan kag gusto na raad nga ipapatay dya, ugaring
indi na mahimo
20 tungud hay nahadluk si Herodes kay Juan hay naman-an na nga si Juan matarung
kag balaan gani nga ginpabantayan na gid dya agud indi maiwan. Nanamian gid si
Herodes nga magpamati kay Juan bisan pa nga natublag tana magpamati kana.
21 Pero nag-abot gid man ang kahigayonan nga ginahulat ni Herodias. Kaadlawan
kato ni Herodes, kag nagpatabad tana para sa tanan nga mga matag-as nga opisyales
kang gobyerno, kag sa mga opisyales kang suldado kag sa mga bantog nga mga tawo sa
Galilea.
22 Kang magsulud ang bata ni Herodias nga daraga kag magsaot, nanamian gid si
Herodes kag ang anang mga dinapit nga bisita. Gani nagkuon si Herodes sa daraga,
“Pangayo ikaw kanakun kang bisan ano nga gusto nimo kag itao ko kanimo.”
23 Dayon nagsaad si Herodes kana, “Itao ko kanimo ang bisan ano nga imo pangayoon,
bisan pa ang katunga kang akun ginharian.”
24 Gani naggwa ang daraga kag namangkot sa anang nanay, “Ano bay ang pangayoon
ko?”
Nagsabat ang anang nanay, “Ang ulo ni Juan nga Manugbawtiso!”
25 Lagi-lagi nagdali-dali balik kay Herodes ang daraga kag nagkuon, “Gusto ko nga
itao mo kadya lagi kanakun ang ulo ni Juan nga Manugbawtiso nga nakabutang sa
bandihado.”
26 Nasubuan gid ka mayad si Herodes pero indi na run mabaribadan ang daraga
tungud kang anang mga ginsaad sa atubang kang mga bisita.

27 Lagi-lagi ginsugo ni Herodes ang sangka suldado nga idar-un kana ang ulo ni Juan.
Gani nag-agto ang suldado sa prisohan kag ginpugotan si Juan.
28 Dayon, nagbalik ang suldado nga dara ang ulo ni Juan nga nabutang sa bandihado
kag gintao na dya sa daraga, kag gintao man dya kang daraga sa anang nanay.
29 Kang mabatian dya kang mga disipulo ni Juan, nag-agto sanda rugto kag ginbuul
ang anang bangkay kag ginlubung.

Ginpakaun ni Jesus ang Lima ka Libo nga mga Tawo
(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

30 Nagbaralik ang mga apostoles nga ginsugo ni Jesus. Ginsugid nanda kana ang tanan
nanda nga mga ginhimo kag ginpanudlo.
31 Tungud nga duro ang mga tawo nga nagaarabot-abot kag nagaharalin sa lugar nga
sa diin rugto sanday Jesus, nga haros wara run sanda ti tyempo magkaun. Gani nagkuon
tana sa anang mga disipulo, “Dali, maagto kita sa kamingawan nga kitahanun lang kag
magpahuway-huway kang makadali.”
32 Gani naghalin sanda rugto sakay sa baruto nga sandahanun lang kag nag-agto sa
mamingaw nga lugar.
33 Pero duro nga mga tawo ang nakakita kang paghalin nanda kag nakilala sanda.
Gani nagdinalagan ang mga tawo halin sa andang mga kabanwahanan paagto sa lugar
nga pagaagtonan nanday Jesus. Kag una pa gani sanda kaabot rugto.
34 Kang pagtakas ni Jesus nakita na ang tama ka duro nga mga tawo kag naluoy
gid tana kananda, tungud hay daw pareho lang sanda kang mga karnero nga wara
ti manugbantay. Amo to kag nag-umpisa tana sa pagpanudlo kananda kang duro nga
mga butang.
35 Kang nagahinalup run ang adlaw, nagparapit kana ang anang mga disipulo kag
nagkuon, “Sirum run gid dya kag mamingaw dya nga lugar.
36 Papanawa run ang mga tawo agud to nga makaagto sanda sa mga marapit nga uma
kag sa mga baryo para makabakal kang bisan ano nga anda makaun.”
37 Pero nagsabat si Jesus, “Kamo mismo ang magtugro kananda kang andang makaun.”
Nagpamangkot sanda kana, “Mapanaw bala kami kag magbakal kang pagkaun nga
nagabili kang darwa ka gatos ka kwarta nga pilak para ipakaun kananda?”
38 Ginpamangkot sanda ni Jesus, “Ano ka duro ang dara ninyo nga tinapay? Abi, usisaa
ninyo.”
Kang mausisa run nanda, nagkuon sanda kay Jesus, “Lima ka bilog nga tinapay kag
darwa ka bilog nga isda.”
39 Dayon ginsugo ni Jesus sanda tanan nga magpurungko kang grupo-grupo sa
hilamon.
40 Gani nagpirinungko ang mga tawo nga nagagrupo-grupo. May rugyan nga tag-
sanggatos kag may rugyan man nga tagkalim-an.
41 Ginbuul ni Jesus ang lima ka tinapay kag ang darwa ka bilog nga isda kag nagtangra
tana sa langit agud magpasalamat sa Dios, kag ginpamihak-pihak na ang tinapay kag
ginpanugro sa anang mga disipulo agud nga ipanagtag sa mga tawo. Ginhururay na
man ang darwa ka bilog nga isda kananda tanan.
42 Nakakaun sanda tanan kag nagkarabusog.
43 Kang tiponon kang mga disipulo ang nabilin nga mga ginpamihak-pihak nga tinapay
kag isda, napulo'g darwa pa ka alat ang andang nabuta.
44 Ang kadurohon kang mga laki nga nakakaun lima ka libo.

Nagpanaw si Jesus sa Ibabaw kang Tubig
(Mateo 14:22-33; Juan 6:15-21)

45 Lagi-lagi ginsugo ni Jesus ang anang mga disipulo nga magsakay sa baruto kag mag-
una sa tabok kang linaw, rugto sa Betsaida, samtang ginapapauli na ang mga tawo.
46 Kang makahalin run sanda, nagtukad si Jesus sa bakulod para magpangamuyo.
47 Pagkagabii, ang baruto rugto run sa tunga kang linaw, samtang si Jesus tana rugto
sa takas nga nagaisaranhun.
48 Nalantawan na nga nalisdan gid ang anang mga disipulo sa pagbugsay kang baruto
tungud hay pasug-alaw kananda ang hangin. Kang nagakasanagun run, nag-abat si
Jesus kananda nga nagapanaw sa tubig. Lubsan na lang raad sanda,
49 ugaring kang makita nanda tana nga nagapanaw sa tubig, abi nanda nga bagat dya.
Gani nagsiringgit sanda, “Bagat!”
50 Tungud hay sanda tanan nakakita kana kag gindakup sanda kang tuman nga
kahadluk.

Pero ginkun-an lagi sanda ni Jesus, “Magpakabakud kamo. Ako dya. Indi kamo
magkahadluk.”
51 Dayon nagsakay si Jesus sa baruto kag nag-imaw kananda, kag nagkanay ang
hangin. Natingala gid sanda ka mayad
52 tungud hay wara nanda mahangpi ang kahulogan kang pagpamuad ni Jesus kang
mga tinapay; nadulman pa ang andang mga panghuna-huna.

Gin-ayad ni Jesus ang mga Masakitun sa Genesaret
(Mateo 14:34-36)

53 Pagkatabok nanda sa linaw, sa Genesaret sanda nagdungka kag rugto nanda gin-
gaid ang andang baruto.
54 Pagkatakas nanda, nakilala dayon kang mga tawo si Jesus.
55 Gani nagdinalagan ang mga tawo sa bilog nga rehiyon kag ginadara nanda ang mga
masakitun sa andang baratangan sa bisan diin nga lugar nga mabatian nanda nga rugto
si Jesus.
56 Kag bisan diin mag-agto si Jesus, sa mga baryo, sa mga syudad, ukon sa mga uma
man, ginadara nanda ang mga masakitun sa mga tindahan, kag nagapakitluoy sanda
kana nga patandugun ang mga masakitun bisan sa sidsid lang kang anang bayo. Kag
ang tanan nga nakatandug ka dya nag-arayad.

7

Ang Gintudlo kang mga Kamal-aman
(Mateo 15:1-9)

1 Kar-on may mga Fariseo kag mga manunudlo kang Kasugoan nga nagharalin pa sa
Jerusalem ang nagtiripon kay Jesus.
2 Napanilagan nanda nga ang iba sa mga disipulo ni Jesus nagakaun nga wara
makapanghugas kang andang alima suno sa paagi nga gintudlo kang mga Fariseo.
3 (Tungud hay ang mga Fariseo, kag ang tanan nga mga Judio wara nagakaun kon
wara makapanghugas kang andang alima nga suno sa gintudlo kang andang mga kamal-
aman.
4 Kag kon mag-abot sanda halin sa tindahan wara sanda pagkaun kon indi nanda
mahugasan ang andang lawas.* Duro pa gid nga mga turumanun ang andang ginasunod
pareho kang husto nga paghugas kang mga tasa, kuron, kag mga surudlan nga saway.†)
5 Gani ginpamangkot kang mga Fariseo kag mga manunudlo kang Kasugoan si
Jesus, “Andut haw nga ang imo mga disipulo wara pagtuman kang mga turumanun
nga gintudlo kang atun mga kamal-aman? Nagakirinaun lang sanda nga wara
makapanghugas kang andang mga alima.”
6 Nagsabat si Jesus, “Husto gid man ang ginkuon ni propeta Isaias nahanungud
kaninyo nga mga hipokrito. Pareho kang anang ginsulat, Kuon kang Dios,
‘Ang mga katawhan nga dya nagapadungug kanakun sa andang mga pulong
pero ang andang mga tagipusoon marayu gid kanakun.
7 Wara ti pulos ang pagsimba nanda kanakun,
tungud hay ginatudlo nanda ang pagturon-an nga ginhimo kang tawo
nga kuno kanakun maghalin.’ ”
8 Nagkuon pa gid si Jesus, “Ginpatumbayaan ninyo ang mga Kasugoan kang Dios, kag
ginsunod ninyo ang mga turumanun nga ginhimo kang tawo.”
9 Padayon pa gid si Jesus sa pagkuon, “Nami gid kamo maghimo kang mga padihut sa
pagsikway kang kasugoan kang Dios agud to nga matuman ninyo ang inyo turumanun.
10 Pareho kang ginsugo ni Moises, ‘Tahoda ninyo ang inyo tatay kag nanay’ kag, ‘ang
bisan sin-o nga magpasipala sa anang tatay ukon nanay kinahanglan nga mapatay.’
11 Pero ang ginatudlo tana ninyo amo nga kon ang sangka tawo may burolig sa anang
tatay ukon nanay, pero kon magkuon tana nga, ‘Korban dya’ (kon sayudon, ana run dya
kang Dios)
12 indi run tana kinahanglan nga magbulig sa anang tatay ukon nanay.
13 Sa paghimo ninyo ka dya, ginabalewara ninyo ang pulong kang Dios, paagi sa
pagpasulabi ninyo kang mga turumanun nga inyo ginapaalinton sa mga tawo. Kag duro
pa gid nga mga butang nga pareho ka dya ang inyo ginahimo.”

---

* **7:4 7:4** ukon, Wara sanda pagkaun kang bisan ano nga halin sa tindahan kon indi nanda dya paghugasan. † **7:4 7:4** sa iba nga mga kasulatan gindugang ang, mga baratangan.

Ang mga Butang nga Nagadagta sa Tawo
(Mateo 15:10-20)

14 Ginpanawag ruman ni Jesus ang mga tawo nga magparapit kana kag magkuon
kananda, “Pamati kamo tanan kanakun, kag hangpa ninyo dya:
15 bukun ti ang ginakaun kang tawo ang makadagta kana, kundi ang nagagwa kana.
16 Kamo nga mga nagaparamati, intiendiha ninyo ka mayad ang inyo nabatian.”‡
17 Kang ginbayaan ni Jesus ang mga tawo kag nagsulud sa balay, ginpamangkot tana
kang anang mga disipulo nahanungud sa paraanggidan nga dya.
18 Nagsabat tana kananda, “Pareho man bala kamo kang iba nga wara ti panghangup?
Wara bala kamo kamaan nga ang bisan ano nga ginakaun kang tawo indi makadagta
kana?
19 Tungud hay wara dya nagasulud sa anang tagipusoon kundi sa anang busong kag
nagagwa lang man sa anang lawas.” (Sa paghambal na ka dya, ginakabig ni Jesus nga
ang tanan nga mga pagkaun pwede ikan-un.)
20 Nagpadayon pa gid si Jesus sa pagkuon, “Ang nagagwa sa tawo amo ang nagadagta
kana.
21 Tungud hay sa tagipusoon kang tawo nagahalin ang mga malain nga panghuna-
huna nga amo ang nagatulod sa paghimo kang mga malain nga mga butang pareho
kang pagpakighilawas, pagpanakaw, pagpatay, pagpanginbayi ukon pagpanginlaki,
22 pagkahanggab, pagkamalaot, pagpangdaya, paghimo kang mga mahigku nga buhat,
pagkahisa, paghambal kang malain batok sa iba, pagpahambog kag pagbinuang.
23 Ang tanan nga mga malaot nga mga butang nga dya nagahalin sa tagipusoon kang
tawo kag amo ang nagadagta kana.”

Ang Pagtoo kang Sangka Bayi
(Mateo 15:21-28)

24 Halin rugto nag-agto si Jesus sa lugar nga sakup kang Tiro kag Sidon.§ Nagdayon
tana sa sangka balay rugto kag indi tana malyag nga maman-an kang bisan sin-o nga
rugyan tana, pero indi na gid dya matago sa mga tawo.
25 May sangka bayi rugto nga ang anang bata nga bayi nasab-an kang malaot nga
ispirito. Pagkabati na nahanungud kay Jesus, nag-agto tana dayon kag nagharapaun sa
kahig nayon ni Jesus.
26 Ang bayi nga dya bukun ti Judio nga natawo sa Fenicia nga sakup kang Siria.
Nagpakitluoy tana kay Jesus nga tabogon ang malaot nga ispirito paggwa sa anang bata.
27 Pero nagsabat si Jesus, “Kinahanglan nga unahun anay ka pakaun ang mga
kabataan.* Tungud hay bukun ti mayad ria nga bul-un ang pagkaun kang mga bata
kag itablug sa mga ayam.”
28 Pero nagsabat ang bayi, “Huud, Ginoo, pero bisan gani ang mga ayam sa idalum
kang lamesa nagakaun man kang uyang nga pagkaun kang mga kabataan.”
29 Gani nagkuon si Jesus kana, “Tungud kang sabat mo nga dya, makauli run ikaw.
Naggwa run ang malaot nga ispirito sa imong bata.”
30 Nag-uli ang bayi kag nakita na ang anang bata nga nagabatang sa katre kag ang
malaot nga ispirito naggwa run.

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Bungul kag Apa

31 Dayon, naghalin si Jesus sa mga lugar nga sakup kang Tiro kag nag-agi tana sa Sidon
kag sa mga lugar nga sakup kang Decapolis paagto sa Linaw kang Galilea.
32 May mga tawo nga nagdara kana kang sangka tawo nga bungul kag pukol
maghambal kag nagpakitluoy sanda kay Jesus nga tungtongan na dya kang anang alima.
33 Gani gindara ni Jesus ang tawo nga dya parayu sa karak-an nga sandahanun lang.
Ginbutang na ang anang mga tudlo sa talinga kang tawo nga dya kag nagdupra tana kag
ginpalhit ang anang dura sa dila kang tawo.
34 Nagtangra si Jesus sa langit, nanghayhay kag nagkuon kana, “Effata,” nga kon
sayudon, “Magbukas kaw!”
35 Lagi-lagi nag-anting ang paramatin-an kang tawo nga dya kag nabuul ang anang
pagkapukol kag maathag run tana maghambal.
36 Dayon, ginmandoan sanda ni Jesus nga indi gid nanda dya pagpanugid bisan kay
sin-o. Pero kon diin pa nga gindumilian sanda, tapat pa gani nga ginpanugid nanda dya.

---

‡ **7:16 7:16** ang iba nga mga kasulatan gindugang ang bersikulo 16 § **7:24 7:24** sa iba nga mga kasulatan wara maabay ang Sidon * **7:27 7:27** Ang ginatumud ka dya ni Jesus nga mga kabataan amo ang mga Judio kag ang mga ayam tana amo ang mga bukun ti Judio. Tungud hay ang panuruk kang mga Judio sa mga bukun ti Judio tama gid ka naba.

37 Kag ang tanan nga mga nakabati ka dya natingala gid ka mayad nga nagakuon,
“Mayad gid ang tanan nga anang mga ginpanghimo. Maayad na bisan ang bungul kag
mapahambal na ang apa!”

8

Ginpakaun ni Jesus ang Apat ka Libo nga mga Tawo
(Mateo 15:32-39)

1 Sa amo man to nga mga inadlaw tama ruman ka duro nga mga tawo ang nagtiriripon.
Kang nawad-an run kang pagkaun ang mga tawo, gintawag ni Jesus ang anang mga
disipulo nga magparapit kana kag nagkuon,
2 “Nangir-o gid takun sa mga tawo nga dya tungud hay tatlo run ka adlaw nga nagsagad
sanda ka imaw kanakun, kag kar-on wara run sanda ti makaun.
3 Ti kon pauliun ko sanda nga wara ti sulud ang andang busong, magakaralipung
sanda sa dalanun tungud hay ang iba kananda ka dya rayu pa ang andang ginhalinan.”
4 Nagsabat ang anang mga disipulo, “Sa diin bay kita mabuul kang pagkaun rugya sa
kayanakan para ipakaun sa mga tawo nga dya?”
5 Namangkot si Jesus kananda, “Pira ka bilog ang inyo tinapay dyan?”
Nagsabat nanda, “Pito!”
6 Ginsugo ni Jesus ang mga tawo nga magpurungko sa lupa, kag ginbuul na ang pito
ka bilog nga tinapay. Nagpasalamat tana sa Dios, dayon ginpamihak-pihak na dya kag
gintugro sa anang mga disipulo para ipanagtag sa mga tawo. Ginhimo man nanda dya.
7 May pirambilog man sanda nga mga magagmay nga isda. Ginpasalamatan na man
dya kag nagsugo nga ipanagtag dya sa mga tawo.
8 Nakakaun sanda tanan kag nagkarabusog. Ginpanipon kang mga disipulo ang
nabilin nga ginpamihak-pihak kag pito ka mga alat nga buta ang andang natipon.
9 Mga apat ka libo ka mga tawo ang nagkaun.
10 Pagkatapos kato, ginpapanaw ni Jesus ang mga tawo, kag lagi-lagi nagsakay tana sa
baruto imaw kang anang mga disipulo kag mag-agto sa lugar nga ginatawag Dalmanuta.

Nagpangayo kang Milagro ang mga Fariseo
(Mateo 16:1-4)

11 May mga Fariseo nga nag-aragto kay Jesus kag nagpakigbais kana. Gusto gid nanda
nga tirawan si Jesus, gani nga nagpangayo sanda nga maghimo tana kang milagro sa
pagpamatuod nga sa Dios tana maghalin.
12 Nagpanghayhay si Jesus kag nagkuon, “Andut nga ang mga tawo sa kadya nga
panag-on nagapangita kang milagro? Sa pagkamatuod, sugidan ko kamo, indi gid
pagpakitaan kang milagro ang henerasyon nga dya.”
13 Ginbayaan sanda ni Jesus kag nagsakay sa baruto kag magtabok sa pihak kang linaw.

Ang Tapay kang mga Fariseo kag ni Herodes
(Mateo 16:5-12)

14 Kar-on, ang mga disipulo ni Jesus nalipat magdara kang tinapay kag sambilog lang
ang dara nanda sa baruto.
15 Ginpaandaman sanda ni Jesus, “Mag-andam gid kamo sa tapay kang mga Fariseo
kag sa tapay ni Herodes.”
16 Naghambalanay ang mga disipulo, “Ginhambal na ria tungud hay wara kita ti dara
nga tinapay!”
17 Naman-an ni Jesus ang andang ginahambalan gani nga ginpamangkot na sanda,
“Andut nga ginahambalan ninyo nga wara kamo ti dara nga tinapay? Wara pa
gihapon haw kamo makamaan ukon makaintiende? Kulang pa gihapon haw ang inyo
paghangup?
18 May mga mata man kabay kamo, andut haw nga indi kamo makakita? Kag may
mga talinga man kabay kamo, ti andut haw nga indi kamo makabati? Nalipat run kamo
haw?
19 Kang ginpamihak-pihak ko ang lima ka bilog nga tinapay para sa lima ka libo, pira
pa haw ka alat nga buta kang sobra nga ginpamihak-pihak nga pagkaun ang natipon
ninyo?”
Nagsabat sanda, “Napulo'g darwa!”
20 “Kag kang ginpamihak-pihak ko ang pito ka bilog nga tinapay para sa apat ka libo,
pira pa ka alat nga buta kang sobra nga ginpamihak-pihak nga pagkaun ang natipon?”
Kuon nanda, “Pito!”

21 Gani ginpamangkot sanda ni Jesus, “Ti, andut sa ano haw nga indi pa angud kamo
makahangup?”

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Bulag sa Betsaida
22 Nagdungka sanday Jesus sa Betsaida. May mga tawo nga nagdara kana kang sangka
bulag kag nagpakitluoy sanda kana nga itandugun na ang bulag nga dya.
23 Gindapit ni Jesus ang bulag kag tuytoyan paggwa sa baryo. Gindupraan na ang mga
mata kang bulag kag gintungtongan na dya kang anang alima, kag ginpamangkot, “Ti,
may makita kaw run?”
24 Naglantaw ang tawo kag magsabat, “Huud, makita ko ang mga tawo pero daw
pareho sanda kang mga kahoy nga nagaparanaw.”
25 Ginbutang liwan ni Jesus ang anang alima sa mga mata kang bulag nga dya. Kag
nagmulalung gid tana ka mayad kag nagbalik ang anang panuruk kag makita na run
gid ka athag ang tanan.
26 Ginpauli tana ni Jesus kag ginkun-an, “Indi kaw run magbalik rugto sa baryo!”

Ang Ginpabutyag ni Pedro nahanungud kay Jesus
(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)
27 Nag-agto si Jesus kag ang anang mga disipulo sa mga kabaryohanan kang Cesarea
Filipos. Sa dalanun, ginpamangkot ni Jesus ang anang mga disipulo, “Abi, sugidi ninyo
ako, para sa mga tawo sin-o ako?”
28 Nagsabat sanda, “May mga nagakuon nga ikaw si Juan nga Manugbawtiso. Ang iba
ruman tana nagakuon nga ikaw si Elias. Kag ang iba pa gid tana nagakuon nga isara
ikaw sa mga propeta.”
29 Ginpamangkot sanda ni Jesus, “Para tana kaninyo, sin-o ako?”
Nagsabat si Pedro, “Ikaw amo ang Cristo!”
30 Dayon ginmandoan sanda ni Jesus, “Indi gid ninyo pagpanugid sa bisan kay sin-o
ang nahanungud kanakun!”

Naghambal si Jesus nahanungud sa anang Kamatayun
(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)
31 Dayon nagpanudlo si Jesus kananda nga ang Anak kang Tawo kinahanglan nga mag-
agum kang duro nga mga pag-antos, pagasikwayun tana kang mga kamal-aman kag kang
mga pangulo kang kaparian kag kang mga manunudlo kang Kasugoan. Pagapatyun tana
pero pagkatapos kang tatlo ka adlaw mabanhaw tana.
32 Maathag gid ang paghambal ni Jesus ka dya kananda. Gani gindara tana ni Pedro
sa uruunahan kag ginsabdung.
33 Pero nagbalikid si Jesus kag ginturuk na ang iba nga mga disipulo kag ginsabdung
si Pedro, “Parayu ikaw kanakun, Satanas! Ang imong panghuna-huna bukun ti sa Dios
maghalin kundi sa tawo!”
34 Dayon, gintawag ni Jesus ang mga tawo imaw kang anang mga disipulo kag nagkuon,
“Ang bisan sin-o nga gusto magsunod kanakun kinahanglan nga indi na pagpasulabihun
ang anang kaugalingun, kag magpas-an kang anang kros kag magsunod kanakun.
35 Tungud hay ang bisan sin-o nga nagatipig kang anang kabuhi, maduraan ka dya.
Pero ang bisan sin-o tana nga magdura kang anang kabuhi tungud kanakun kag sa
Mayad nga Balita amo ang makaangkun kang kabuhi nga wara ti katapusan.
36 Tungud hay ano gid bala ang pulos kon maangkun kang tawo ang bilog nga
kalibutan pero maduraan tana kang kabuhi?
37 Ano ang mabaylo kang tawo agud nga maangkun na liwan ang anang kabuhi? Wara
gid.
38 Gani, ang bisan sin-o nga magakahuya kanakun kag kang akun mga pulong sa mga
tawo nga nagtalikod sa Dios kag malaot sa kadya nga panag-on, ikahuya man tana kang
Anak kang Tawo sa anang pagbalik nga may himaya kang anang Amay imaw kang
balaan nga mga anghel.”

9

1 Kag nagkuon pa gid si Jesus, “Sa pagkamatuod sugidan ko kamo, may iba nga
nagatirindug rugya nga indi mapatay hasta nga makita nanda ang paghari kang Dios
nga may gahum.”

Ang Pagbaylo kang Dagway ni Jesus
(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)
2 Pagkaligad kang anum ka adlaw, gin-imaw ni Jesus sanday Pedro kag ang magbugto
nga si Santiago kag Juan kag nagtukad sanda sa sangka mataas nga bukid nga

sandahanun lang. Samtang nagaturuk sanda kay Jesus, nakita nanda nga nagbaylo ang
anang dagway.
3 Ang anang bayo nagbanaag sa ka puti nga tama ka makasirilaw nga wara ti bisan
sin-o sa kalibutan nga makapaputi kang pareho ka dya.
4 Nakita nanda si Elias imaw ni Moises nga nagapakig-istorya kay Jesus.
5 Kag nagkuon si Pedro kay Jesus, “Maestro, mayad gid nga rugya kita! Mahimo kami
kang tatlo ka karakamalig, ang isara para kanimo, ang isara tana para kay Moises kag
ang isara pa gid para kay Elias.”
6 Wara tana kamaan kon ano ang anang hambalun tungud hay sobra gid ang andang
kahadluk.
7 Dayon, ginlikupan sanda kang panganod, kag may limug nga halin sa panganod nga
nagakuon, “Amo dya ang akun hinigugma nga Anak, pamatii ninyo tana.”
8 Sa hinali, kang magturuk sanda sa palibot, wara run sanda ti nakita nga imaw nanda
magluwas lang kay Jesus.
9 Kang nagapadulhog run sanda sa bukid, ginmandoan sanda ni Jesus nga indi gid
nanda pagpanugid sa bisan kay sin-o ang andang nakita, hasta nga ang Anak kang tawo
mabanhaw halin sa mga minatay.
10 Gani ginhipsan lang nanda dya. Pero nagpinamangkotanay sanda kon ano ang buut
hambalun kang anang ginkuon nga pagkabanhaw halin sa mga minatay.
11 Kag ginpamangkot nanda si Jesus, “Andut haw nga nagakuon ang mga manunudlo
kang Kasugoan nga kinahanglan magauna ka abot si Elias?”
12 Nagsabat tana kananda, “Matuod gid man nga magauna ka abot si Elias sa pag-
aman kang tanan nga mga butang. Kag andut haw nga ginakuon sa Kasulatan nga
ang Anak kang Tawo kinahanglan nga mag-agum kang duro nga mga pag-antos kag
pagasikwayun?
13 Pero ginakuon ko kaninyo nga nag-abot run si Elias kag ginhimo nanda kana kon
ano ang gusto nanda himoon, suno sa nasulat sa kasulatan nahanungud kana.”

Gin-ayad ni Jesus ang Bata nga Nasab-an kang Malaot nga Ispirito
(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43a)

14 Kang nakabalik run sanday Jesus sa iba nga mga disipulo, nakita nanda nga
napalibotan sanda kang tama ka duro nga mga tawo, kag nagapakigbais kananda ang
mga manunudlo kang kasugoan.
15 Pagkakita kang mga tawo kay Jesus, natingala gid sanda ka mayad, kag nagdinalagan
sanda sa pag-abi-abi kana.
16 Nagpamangkot si Jesus sa anang mga disipulo, “Ano ang ginapakigbais ninyo
kananda?”
17 Nagsabat ang sangka tawo halin sa karak-an, “Maestro, gindara ko ang akun bata
nga laki rugya kanimo tungud hay nasab-an tana kang malaot nga ispirito nga amo ang
nagpaapa kana.
18 Kada aboton tana, ginalampus tana kang malaot nga ispirito. Dayon, nagaburora
ang anang ba-ba kag nagabagrut ang anang mga unto kag nagatiskug tana. Ginpangabay
ko ang imong mga disipulo nga paggwaun nanda ang malaot nga ispirito, ugaring indi
man sanda makasarang.”
19 Nagkuon si Jesus kananda, “Kamo nga mga tawo sa kadya nga panag-on wara gid
kamo ti pagtoo! Hasta san-o pa ayhan nga magapakig-imaw ako kaninyo? Hasta san-o
pa ayhan ang akun pag-agwanta kaninyo? Dar-a rugya kanakun ang bata!”
20 Kag gindara nanda kana ang bata.
Kang makita kang malaot nga ispirito si Jesus, ginpakudug na lagi ang bata. Natumba
dya sa lupa kag nagligid-ligid nga nagaburora ang anang ba-ba.
21 Ginpamangkot ni Jesus ang tatay kang bata, “Halin pa kan-o nga nagatulad tana
karia?”
Nagsabat ang tatay, “Halin pa ria kang bata pa tana.
22 Masami nga ginatablug na dya sa kalayo kag itagbung sa tubig agud nga mapatay.
Gani kon makasarang ikaw, maluoy ikaw kanamun, kag buligi man kami.”
23 Nagsabat si Jesus, “Ano ang buut mo hambalun kang, ‘kon makasarang kaw?’ Ang
tanan nga butang mahimo gid sa tawo nga may pagtoo.”
24 Lagi-lagi nagsinggit ang tatay kang bata, “Nagatuo ako pero kulang pa. Buligi ako
sa kakulangan ko nga dya.”
25 Kag kang matalupangdan ni Jesus nga ang mga tawo nagadinagusu run paagto
kananda, ginmandoan na ang malaot nga ispirito, “Ikaw nga malaot nga ispirito nga

nagapabungul kag nagapaapa, ginamandoan ko ikaw nga maggwa kana kag indi run
gid magbalik liwan kana!”
26 Nagsinggit ang malaot nga isipirito kag ginpakudug ka mayad ang bata kag naggwa.
Ang bata daw sa bangkay run kon turukun, gani nga ang kalabanan sa mga tawo
nagkuon, “Patay run ria!”
27 Pero ginkaptan ni Jesus sa alima ang bata kag ginbuligan dya nga makatindug, kag
nagtindug dya.
28 Kang makasulud run sanday Jesus sa balay kag kang sandahanun run lang,
ginpamangkot tana kang anang mga disipulo, “Andut nga indi tamun haw ka sarang
magtabog kang malaot nga ispirito nga to?”
29 Nagsabat si Jesus kananda “Indi nyo gid man masarangan nga itabogon ang amo to
nga sahi kang malaot nga ispirito kon bukun ti paagi sa pangamuyo.”*

Naghambal ruman si Jesus nahanungud sa Anang Kamatayun
(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

30 Naghalin sanday Jesus sa lugar nga to kag nag-agi sa Galilea. Indi malyag si Jesus
nga may makamaan kon diin tana,
31 tungud hay nagapanudlo tana sa anang mga disipulo nga ang Anak kang Tawo
igatugyan sa alima kang mga tawo. Pagapatyun nanda tana pero sa ikatlo nga adlaw
mabanhaw tana.
32 Pero wara nanda mahangpi ang buut hambalun kang ginapanudlo na nga dya kag
nahadluk man sanda mamangkot kana.

Sin-o ang Labaw sa Tanan?
(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

33 Nag-abot sanda sa Capernaum. Kag kang sa balay run si Jesus ginpamangkot na
ang anang mga disipulo, “Ano ang ginabaisan ninyo sa dalanun?”
34 Pero naghipus lang sanda tungud hay kang rugto sanda sa dalanun nagabinaisay
sanda kon sin-o gid kananda ang labaw sa tanan.
35 Nagpungko si Jesus kag gintawag na ang napulo'g darwa na ka disipulo kag nagkuon
kananda, “Ang bisan sin-o nga gusto mangin una, kinahanglan nga mangin urihi tana
sa tanan kag mangin alagad kang tanan.”
36 Dayon, nagbuul tana kang sangka bata kag ginpatindug sa tunga nanda. Ginsabak
na dya kag nagkuon kananda,
37 “Ang bisan sin-o nga magabaton sa sangka bata nga pareho ka dya tungud sa akun
ngaran, nagabaton kanakun. Kag ang bisan sin-o nga nagabaton kanakun, bukun ti ako
ang anang ginabaton kundi ang nagpadara kanakun.”

Ang Wara Nagakontra Kanatun Kadampig Natun
(Lucas 9:49-50)

38 Nagkuon si Juan kay Jesus, “Maestro, may nakita kami nga tawo nga nagapanabog
man kang demonyo nga ginagamit ang imo ngaran kag gintapna namun tana tungud
hay bukun tana ti kaimaw natun.”
39 Pero nagsabat si Jesus, “Indi ninyo tana pagtapnaa tungud hay wara ti bisan sin-o
nga nagahimo kang makatiringala nga butang sa akun ngaran kag dayon maghambal
kang sayud nahanungud kanakun.
40 Tungud hay ang bisan sin-o nga wara nagakontra kanatun kadampig natun.
41 Sugidan ko kamo, ang bisan sin-o nga magapainum kaninyo kang tubig tungud hay
ana kamo ni Cristo magabaton gid tana kang padya.”

Ang mga Pagsulay
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

42 “Ang bisan sin-o nga mangin kabangdanan nga makasala ang isara sa mga kabataan
nga dya, mas mayad pa nga pamatohan ang anang liug kang bahul nga garalingan nga
bato kag itagbung sa dagat.
43 Gani kon ang imong alima amo ang mangin kabangdanan kang imong pagpakasala,
utda dya. Mayad pa nga makaagum ikaw kang kabuhi nga wara ti katapusan nga
sampihak ang imong alima sangsa darwa ang imong alima kag sa impyerno ikaw
maagto, rugto sa kalayo nga wara ti katapusan ang anang pagdaba-daba,
44 [nga sa diin ang mga ulod wara nagakapatay kag ang kalayo wara ti katapusan ang
anang pagdaba-daba.]†

---

* **9:29 9:29** ang iba nga mga kasulatan gindugang ang “kag pagpuasa.” † **9:44 9:44** ang bersikulo 44 kag 46 pareho gid sa bersikulo 48, kag wara gin-abay sa iba nga mga kasulatan

45 Kag kon ang imong kahig amo ang mangin kabangdanan kang imong pagpakasala,
utda dya. Mayad pa nga makaagum ikaw kang kabuhi nga wara ti katapusan nga
sampihak ang imong kahig sangsa darwa ang imong kahig kag itablug ikaw sa impyerno,
46 [nga sa diin ang mga ulod wara nagakapatay kag ang kalayo wara ti katapusan ang
anang pagdaba-daba.]‡
47 Kag kon ang imong mata amo ang mangin kabangdanan kang imong pagpakasala,
lukita dya. Mayad pa nga magpasakup ikaw sa paghari kang Dios nga sampihak ang
imong mata sangsa timbang ang imong mata kag itablug ikaw sa impyerno,
48 nga sa diin ang mga ulod wara nagakapatay kag ang kalayo wara ti katapusan ang
anang pagdaba-daba.
49 "Tungud hay ang kada isara pagapaputliun paagi sa kalayo pareho kang haralad
nga ginaasinan.
50 "Mapuslanun ang asin pero kon madura run gani ka dya ang anang kapait, paano
mo pa dya maggamit sa pag-unaw?
"Mangin pareho kamo kang asin nga mapuslanun; magpakighidait kamo sa isara kag
isara."

10

Nagtudlo si Jesus nahanungud sa Pagbulagay
(Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)

1 Pagkatapos karia, naghalin si Jesus sa lugar nga to kag mag-agto sa mga lugar nga
sakup kang Judea kag sa tabok kang suba kang Jordan. Tama ruman ka duro nga mga
tawo ang nagtiripon kana kag ginpanudloan na sanda suno sa anang kinaandan.
2 May mga Fariseo nga nagparapit kay Jesus agud tirawan tana. Nagpamangkot sanda
kana, "Sugidi kami, ginatugot bala sa kasugoan nga bulagan kang bana ang anang
asawa?"
3 Nagsabat si Jesus, "Ano haw ang sugo ni Moises kaninyo?"
4 Nagkuon sanda, "Nagtugot si Moises nga ang bana maghimo kang kasulatan kang
pagbulaganay sa anang asawa, kag dayon pahalinun na."
5 Pero nagkuon si Jesus kananda, "Ginsulat ni Moises ang sugo nga dya tungud hay
mga awut kamo ti ulo.
6 Pero halin kang pagtuga kang kalibutan, 'ang Dios nagtuga kananda nga laki kag
bayi.'
7 'Tungud ka dya ang laki magabiya sa anang tatay kag nanay kag magtingub sa anang
asawa,
8 kag sanda nga darwa mangin isara.' Gani bukun run sanda ti darwa kundi isara run
lang.
9 Gani, ang gintingub run kang Dios indi dapat nga ibulagun kang bisan sin-o."
10 Kang sa balay sanda run, namangkot ang mga disipulo kana nahanungud sa mga
butang nga dya.
11 Nagkuon tana kananda, "Ang bisan sin-o nga magabulag sa anang asawa kag
mangasawa liwan kang iba, dya nga tawo nakasala kang pagpanginbayi batok sa anang
una nga asawa.
12 Sa amo man, ang bayi nga magabulag sa anang bana kag mamana liwan kang iba,
nakasala man tana kang pagpanginlaki."

Ginbindisyonan ni Jesus ang mga Magagmay nga mga Bata
(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

13 Kar-on, may mga tawo nga nagpangdara kay Jesus kang mga magagmay nga mga
bata agud nga matungtongan na sanda kang anang alima. Pero ginsaway sanda kang
mga disipulo.
14 Ugaring kang makita dya ni Jesus, nag-ugut tana kag ginhambalan na ang mga
disipulo, "Pabay-i lang ninyo ang mga bata nga magparapit kanakun kag indi ninyo
sanda pagpunggi, tungud hay ang pagaharian kang Dios amo ang mga tawo nga pareho
kananda.
15 Sugidan ko kamo, ang bisan sin-o nga indi magbaton kang paghari kang Dios pareho
kang mga bata nga dya indi makapasakup rugya ka dya."
16 Kag ginpangsabak na ang mga bata kag gintungtongan na kang anang alima ang
kada isara kananda kag ginbindisyonan.

‡ **9:46 9:46** ang bersikulo 44 kag 46 pareho gid sa bersikulo 48, kag wara gin-abay sa iba nga mga kasulatan

Ang Manggaranun nga Tawo
(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

17 Kang manugpanaw run si Jesus, may sangka tawo nga nagdalagan parapit kana
kag nagluhod sa anang atubang kag nagpamangkot, "Mayad nga Maestro, ano bala ang
akun dapat himoon agud to nga makaangkun ako kang kabuhi nga wara ti katapusan?"
18 Nagkuon si Jesus kana, "Andut haw nga ginatawag mo ako nga mayad? Wara gid ti
iba nga mayad kundi ang Dios gid lang.
19 Naman-an mo run kon ano ang ginakuon sa kasugoan: 'Indi ikaw magpatay, indi
ikaw magpakighilawas, indi ikaw magpanakaw, indi ikaw magbutig sa imo pagtistigo,
indi ikaw magpangdaya, kag tahuda ang imong tatay kag nanay.' "
20 Nagsabat ang tawo, "Maestro, natuman ko run ang tanan nga ria halin pa kang bata
ako."
21 Ginturuk tana ni Jesus nga may pagpalangga, kag magkuon, "May sangka bagay pa
nga nakulang kanimo. Panaw kag ibaligya ang imong mga pagkabutang kag ang kwarta
ipanugro sa mga imol, kag makaangkun ikaw kang manggad sa langit, pagkatapos, balik
ikaw rugya kag magsunod kanakun."
22 Pagkabati kang tawo ka dya, nasubuan gid tana ka mayad kag nagpanaw nga
masinurub-un tungud nga tama gid tana ka manggaranun.
23 Dayon, nagturuk si Jesus sa palibot kag nagkuon sa anang mga disipulo, "Daw ano
ka budlay para sa mga manggaranun nga tawo ang magpasakup sa paghari kang Dios."
24 Natingala gid ang mga disipulo sa mga ginpanghambal na nga dya. Pero nagkuon
liwan si Jesus kananda, "Mga anak, tama gid ka budlay ang magpasakup sa paghari
kang Dios.*
25 Mas mahapus pa sa kamelyo ang mag-agi sa buho kang dagum sangsa manggaranun
nga magpasakup sa paghari kang Dios."
26 Tungud ka dya, labi pa gid nga natingala ang mga disipulo, kag nagpina-
mangkotanay sanda, "Kon amo, sin-o run lang bay ang maluwas?"
27 Ginturuk sanda ni Jesus kag nagkuon, "Kon sa tawo indi gid dya mahimo, pero lain
tana sa Dios, tungud hay ang tanan nga butang mahimo na."
28 Dayon nagkuon si Pedro, "Kami tamun, ginbayaan namun ang tanan kag nagsunod
kanimo."
29 Nagsabat si Jesus, "Sugidan ko kamo, wara ti bisan sin-o nga nagbiya kang anang
balay ukon mga kabugtoan ukon nanay ukon tatay ukon mga kabataan ukon mga
kalupaan tungud kanakun kag sa Mayad nga Balita,
30 nga indi makabaton kang balus nga sanggatos ka pilo sa kadya nga mga panag-on—
mga balay, mga kabugtoan, mga nanay, mga kabataan, kag mga kalupaan, imaw man
ang mga paghingabot. Kag sa paraaboton nga mga panag-on makaangkun tana kang
kabuhi nga wara ti katapusan.
31 Pero duro nga mga dungganun kadya ang mangin kubus sa urihi kag duro nga mga
kubus kadya ang mangin dungganun sa urihi."

Sa Ikatlo nga Bes Naghambal si Jesus nahanungud sa Anang Kamatayun
(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

32 Sa dalanun sanday Jesus patukad sa Jerusalem, kag nagauna si Jesus sa anang mga
disipulo. Natingala sanda, kag ang iba tana nga mga nagasurunod nahadluk. Gintipon
ruman ni Jesus ang anang mga disipulo kag naghambal tana kananda nahanungud sa
anang ginapaabot nga matabo kana.
33 Nagkuon tana, "Pamati kamo, nagatukad kita paagto sa Jerusalem nga sa diin ang
Anak kang Tawo igatugyan sa mga pangulo kang Kaparian kag sa mga manunudlo kang
kasugoan, kag sintensyahan nanda tana kang kamatayun kag itugyan sa mga bukun ti
Judio.
34 Pagayagutaun nanda tana, dupraan kag hanoton kag pagapatyun; pero pagkatapos
kang tatlo ka adlaw mabanhaw tana."

Ang Pangabay ni Santiago kag Juan
(Mateo 20:20-28)

35 Nagparapit kay Jesus ang mga bata ni Zebedeo nga sanday Santiago kag Juan kag
magkuon kana, "Maestro, may ipangabay raad kami kanimo nga himoon mo para
kanamun."
36 Nagsabat si Jesus, "Ano raad haw ang gusto ninyo nga himoon ko para kaninyo?"

---

* **10:24 10:24** sa iba nga mga kasulatan gindugang ang, "para sa mga tawo nga nagasarig sa andang manggad"

37 Nagsabat sanda, “Papungkoa kami sa tupad nimo kon maghari run ikaw; ang isara
sa tuo nayon kag ang isara tana sa wala nayon.”
38 Pero nagkuon si Jesus kananda, “Wara kamo kamaan kon ano ang inyo ginapan-
gayo. Masarangan bala ninyo atubangun ang mga pag-antos nga akun pagaantoson?
Masarangan man bala ninyo atubangun ang kamatayun nga akun pagaagumun?”
39 Nagsabat sanda, “Huud, masarangan namun!”
Nagkuon si Jesus kananda, “Magaantos gid man kamo pareho kang akun pag-antos
kag mapatay gid man kamo pareho kanakun.
40 Pero wara ako ti kinamatarung nga magpili kon sin-o ang magapungko sa akun
tuo ukon wala, kundi ang Dios amo ang magatugro ka dya sa mga tawo nga anang
gintigan-an.”
41 Kang mabatian dya kang napulo ka disipulo, nag-ugut sanda kanday Santiago kag
Juan.
42 Gani gintipon sanda ni Jesus kag ginkun-an, “Nakamaan kamo nga ang mga tawo
nga ginakabig nga mga manugdumara kang mga bukun ti Judio, amo ang nagagahum
kananda, kag ang nagapangulo kananda amo ang ginasunod nanda.
43 Pero bukun tana ti amo ria kaninyo. Sa baylo, kon sin-o kaninyo ang gusto nga
mangin dungganun, kinahanglan nga mangin surugoon tana kang tanan,
44 kag kon sin-o man nga gusto mangin pangulo, kinahanglan nga mangin uripun tana
kang tanan.
45 Tungud hay bisan ang Anak kang Tawo wara mag-abot sa kalibutan para alagadun
kundi para mag-alagad kag magtugro kang anang kabuhi sa pagtubos kang duro.”

Gin-ayad ni Jesus ang Bulag nga si Bartimeo
(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

46 Kar-on, nakaabot sanda sa Jerico, kag kang nagapagwa run si Jesus sa syudad nga to
imaw kang anang mga disipulo kag kang tama ka duro nga mga tawo, may sangka bulag
rugto nga nagapungko kag nagapakilimos sa binit kang dalan. Tana ka dya si Bartimeo
nga bata ni Timeo.
47 Kang mabatian na nga si Jesus nga taga-Nazaret ang nagaagi, nagsinggit tana, “Jesus
nga kaliwat ni David, maluoy ikaw kanakun!”
48 Duro nga mga tawo ang nagsaway kana kag ginkun-an tana nga maghipus. Pero
gintudohan na pa gid gani nga singgit, “Kaliwat ni David, maluoy ikaw kanakun!”
49 Nagpundo si Jesus kag magkuon, “Tawga ninyo tana!”
Kag gintawag nanda ang bulag kag ginkun-an, “Magkalipay ikaw; tindug dyan, hay
ginapatawag na ikaw.”
50 Gintablug na ang anang kunup kag magtindug dayon kag magparapit kay Jesus.
51 Ginpamangkot tana ni Jesus, “Ano haw ang gusto mo nga himoon ko kanimo?”
Nagsabat ang bulag, “Maestro, gusto ko nga makakita.”
52 Nagkuon si Jesus kana, “Panaw run. Ang imong pagtoo amo ang nag-ayad kanimo.”
Kato lagi makakita run tana kag nagsunod tana kay Jesus sa dalanun.

11

Ang Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Kang nagahinamput run sanday Jesus sa Jerusalem marapit sa mga banwa kang
Betfage kag Betania, rugto sa Bukid kang mga Olibo, ginsugo ni Jesus ang darwa na ka
mga disipulo
2 nga nagakuon, “Agto kamo sa sunod nga baryo. Pag-abot ninyo rugto, may makita
kamo nga sangka tinday nga asno nga nabangut kag wara pa gid masakyi. Hubadi ninyo
dya kag dar-un rugya.
3 Kon may mamangkot gani kaninyo kon andut nga ginahimo ninyo ria, sabtun ninyo
nga, ‘Kinahanglan dya kang Ginoo kag ibalik na man dayon.’ ”
4 Gani nagpanaw sanda kag nakita nanda sa dalan ang sangka tinday nga asno nga
nabangut sa pwertahan kang sangka balay, kag ginhubadan nanda dya.
5 Ang mga tawo rugto nga nagatirindug namangkot kananda, “Andut nga ginahubadan
ninyo ang tinday nga ria?”
6 Nagsabat sanda suno sa ginkuon ni Jesus kananda, kag ginpabay-an sanda nga
maghalin.
7 Gindara nanda ang tinday nga asno kay Jesus kag ginhapinan nanda kang andang
mga kunup ang likod na ka dya kag nagsakay si Jesus rugya ka dya.

8 Duro nga mga tawo ang naghurumlad kang andang mga kunup sa dalan,
samtang ang iba tana nagpanapas kang mga marabong nga sanga sa kaumahan kag
ginpangladlad sa dalan.
9 Ang mga tawo nga nagauna kay Jesus kag ang mga nagasurunod kana nagasiringgit,
“Hosanna! Pakamayadun ang nagaabot nga ginpadara kang Ginoo!
10 Pakamayadun ang magaabot nga ginharian kang atun ulang nga si David. Dayawun
ang Dios sa kalangitan!”
11 Nagsulud si Jesus sa Jerusalem kag nag-agto tana sa templo kag nagpanghulung-
hulung sa palibot. Tungud hay sirum run, naggwa si Jesus kag nag-agto sa Betania
imaw kang napulo'g darwa ka mga disipulo.

Ginsumpa ni Jesus ang Kahoy nga Higera
(Mateo 21:18-19)

12 Pagkadason nga adlaw, samtang nagapabalik sanday Jesus halin sa Betania,
nakabatyag tana kang gutum.
13 May nakita tana sa unahan nga kahoy nga higera nga marabong ang anang mga
dahon. Gin-agtonan na dya kag turukun kon may bunga. Pero kang maparapitan na run
dya, nasapwan na nga puro lang man dya dahon tungud hay bukun pa ti tagburunga
kang higera.
14 Gani ginkun-an na ang kahoy nga higera, “Halin kadya wara run gid ti may magkaun
kang imong bunga.”
Ang ginkuon na nga dya nabatian kang anang mga disipulo.

Nag-agto si Jesus sa Templo
(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

15 Pagkaabot nanda sa Jerusalem, nagsulud si Jesus sa templo kag ginpanabog na
ang mga nagapamaligya kag nagapamakal. Ginpamaliskad na ang mga lamesa kang
mga manugbaylo kang kwarta kag ang mga purongkoan kang mga manugbaligya kang
pating.
16 Gindumilian na ang bisan sin-o nga magdara kang bisan ano nga mag-agi sa templo.
17 Gintudloan na ang mga tawo, “Indi bala nga nasulat sa kasulatan nga nagkuon
ang Dios ‘Ang akun balay pagatawgun nga balay-parangamuyoan para sa tanan nga
mga katawhan halin sa nagkalain-lain nga mga nasyon?’ Pero ginhimo ninyo dya nga
paranagoan kang mga takawan.”
18 Nabatian dya kang mga pangulo kang kaparian kag kang mga manunudlo kang
Kasugoan. Gani, nagpangita sanda kang paagi nga mapatay si Jesus. Nahadluk sanda
kana tungud hay ang tanan nga mga tawo nanamian gid sa anang mga ginapanudlo.
19 Pagkasirum, naggwa sanday Jesus sa syudad.

Ang Pagturon-an Halin sa Kahoy nga Higera
(Mateo 21:20-22)

20 Pagkaaga, samtang nagapanaw sanda sa dalanun, nakita nanda ang kahoy nga
higera nga laya run hasta gid sa anang mga gamot.
21 Nadumduman ni Pedro ang natabo kag nagkuon tana kay Jesus, “Maestro, turuka
bala, ang kahoy nga higera nga imo ginsumpa laya run!”
22 Nagkuon si Jesus kananda, “Magtoo kamo sa Dios!
23 Sugidan ko kamo, ang bisan sin-o nga magkuon sa bukid nga dya nga maghalin kag
magsaylo sa dagat, kag wara nagapangduha-duha sa anang tagipusoon kundi nagatuo
nga ang anang ginkuon matabo gid, matuman gid dya.
24 Gani ginakuon ko kaninyo nga kon mangamuyo gani kamo sa pagpangayo kang
bisan ano nga butang, magtuo kamo nga inyo run dya nabaton kag maangkun gid ninyo
dya.
25 Sa tion nagapangamuyo kamo, kon may ginalainan kamo kang buut patawara anay
ninyo tana agud to nga ang inyo Amay sa langit magapatawad man kaninyo sa inyo mga
kasal-anan.
26 Pero kon indi gani kamo magpatawad sa iba, indi man kamo pagpatawarun kang
inyo Amay sa langit.”*

Ang Pamangkot nahanungud sa Awtoridad ni Jesus
(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

---

* **11:26 11:26** sa iba nga mga daan nga kasulatan, gindugang ang dya nga bersikulo.

27 Nag-abot ruman sanday Jesus sa Jerusalem kag kang nagapanaw tana sa templo,
ginparapitan tana kang mga pangulo kang kaparian, mga manunudlo kang Kasugoan
kag kang mga kamal-aman.
28 Ginpamangkot nanda si Jesus, “Ano ang imo awtoridad sa pagpanghimo kang dya
nga mga butang? Kag sin-o ang nagtugro kanimo kang awtoridad sa paghimo ka dya?”
29 Nagkuon si Jesus kananda, “May pamangkot man ako kaninyo; sabta ninyo ako, kag
isugid ko kaninyo kon ano ang akun awtoridad sa paghimo kang dya nga mga butang.
30 Sugidi ninyo ako, sa diin naghalin ang awtoridad ni Juan sa pagpangbawtiso, sa
Dios bala ukon sa tawo?”
31 Kag nagbinaisay sanda nga nagakuon, “Kon magkuon kita nga sa Dios maghalin,
makuon tana nga, ‘Andut nga wara kamo magpati kana?’
32 Pero kon magkuon kita nga ‘Sa tawo maghalin…’ ” (Nahadluk sanda sa mga tawo
tungud hay ginakilala kang mga tawo nga si Juan matuod nga propeta.)
33 Gani nagsabat sanda kay Jesus, “Wara tamun kamaan.”
Kag ginkun-an man sanda ni Jesus, “Indi ko man pag-isugid kaninyo kon ano ang akun
awtoridad sa paghimo kang dya nga mga butang.”

12

Ang Paraanggidan nahanungud sa mga Agsador
(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

1 Naghambal si Jesus sa mga tawo paagi sa mga paraanggidan, “May sangka tawo
nagtanum kang ubas sa anang uma. Ginkudalan na dya palibot kag nagkutkot tana kang
buho para purugaan kang ubas. Nagpatindug man tana kang mataas nga barantayan.
Pagkatapos, ginpaagsa na ang anang ubasan kag nagpanaw sa iba nga lugar.
2 Kang pag-abot kang tag-arani kang ubas, nagpadara tana kang anang surugoon sa
mga agsador sa pagbuul kang anang huray sa patubas.
3 Pero gindakup kang mga agsador ang surugoon kag ginbakol nanda dya kag
ginpabalik nga wara gid ti dara.
4 Dayon nagsugo liwan ang tag-iya kang lain nga surugoon. Ginlampusan dya kang
mga agsador sa ulo kag ginpakahuy-an.
5 Nagsugo pa gid tana kang sangka surugoon pero ginpatay nanda dya. Amo man dya
ang natabo sa iba pa gid nga mga surugoon nga anang ginpadara. Ang iba ginpamakol
nanda kag ang iba tana ginpamatay.
6 Isara run lang ang nabilin nga sarang na mapadara; ang anang pinalangga nga bata.
Kang urihi, ginpadara na ang anang bata kananda. Nagkuon tana sa anang kaugalingun,
‘Tahaun gid nanda ang akun bata!’
7 Pero nagmunohay ang mga agsador, ‘Dyaay ang manunubli! Dali, patyun natun tana
agud to nga mangin atun run ang anang paranubliun!’
8 Gani gindakup nanda dya kag ginpatay, kag gintablug sa gwa kang ubasan.
9 “Kar-on, ano bay ang himoon kang tag-iya kang ubasan? Agtonan na kag pamatyun
ang mga agsador kag ipaagsa na sa iba ang anang ubasan.
10 Wara bala ninyo mabasa ang bahin kang kasulatan nga dya?
‘Ang bato nga wara maluyagi kang mga manughimo kang balay,
amo pa ang nangin pinakapamusod nga bato.
11 Ang Ginoo ang naghimo ka dya
kag tama gid dya ka makatiringala!’ ”
12 Gintinguhaan kang mga pangulo kang mga Judio nga dakpun si Jesus tungud hay
naman-an nanda nga sanda ang ginatumud sa paraanggidan nga dya. Pero nahadluk
sanda sa mga tawo gani ginbayaan nanda tana kag maghalin.

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagbayad kang Buwis
(Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

13 May mga Fariseo kag mga sumuronod ni Herodes nga ginpaagto nanda kay Jesus
agud dakup-dakupun tana paagi sa anang mga hambal.
14 Nagparapit sanda kana kag nagkuon, “Maestro, naman-an namun nga nagahambal
ikaw kang matuod kag wara ikaw nagapadara-dara sa tawo tungud hay wara ikaw ti
pinilian. Kag ginatudlo mo kon ano ang kabubut-un kang Dios sa tawo. Kar-on, ginatugot
bala kang Kasugoan ang magbayad kang buwis sa Emperador kang Roma, ukon wara?
15 Dapat bala nga magbayad kita ukon indi?”
Pero naman-an ni Jesus nga nagapakuno-kuno lang sanda, gani nagkuon tana
kananda, “Andut haw nga ginadakup-dakup ninyo ako? Taw-i ninyo ako kang sangka
kwarta nga pilak, kag turukun ko.”

16 Gintugroan nanda tana. Kag ginpamangkot sanda ni Jesus, “Kay sin-o itsura kag
ngaran ang nabutang rugya?”
Nagkuon sanda kana, “Ana kang Emperador!”
17 Gani nagkuon si Jesus kananda, “Itugro ninyo sa Emperador ang para sa Emperador
kag itugro ninyo sa Dios ang para sa Dios.” Kag natingala gid sanda kana.

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagkabanhaw
(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 May mga Saduceo nga nag-agto kay Jesus. Sanda ka dya wara nagapati nga may
pagkabanhaw. Namangkot sanda kay Jesus,
19 “Maestro, nagsulat si Moises para kanatun nga, ‘Kon mapatay ang sangka tawo kag
mabilin ang anang asawa nga wara sanda ti bata, kinahanglan nga pangasaw-un kang
bugto kang napatay ang balo agud to nga makapamata sanda para sa napatay.’
20 May pito ka magburugto nga laki. Nangasawa ang kagurangnan kag napatay nga
wara ti bata.
21 Ginpangasawa kang ikarwa nga bugto ang balo, kag napatay man dya nga wara
sanda ti bata. Amo man ria ang natabo sa ikatlo nga bugto.
22 Tanan sanda nga pito nagpangasawa sa bayi kag napatay nga wara sanda ti bata.
Kang urihi run, napatay man ang bayi.
23 Kar-on, sa adlaw nga ang mga patay banhawun, sa kay sin-o tana asawa tungud
hay sanda nga pito nakapangasawa kana?”
24 Nagkuon si Jesus kananda, “Nagsayup gid kamo tungud hay wara kamo nakamaan
kang ginakuon sa kasulatan ukon kang gahum kang Dios.
25 Tungud hay kon banhawun run gani ang mga patay, indi run sanda ka dya mag-
arasawahay; mangin pareho run sanda kang mga anghel sa langit.
26 Kar-on, kon parte ruman tana sa pagkabanhaw kang mga patay, wara ninyo
haw mabasahi sa libro ni Moises sa mga dinalan nahanungud sa nagadaba-daba nga
purongpong? Nasulat rugto nga naghambal ang Dios kay Moises, ‘Ako ang Dios ni
Abraham, ang Dios ni Isaac, kag ang Dios ni Jacob.’
27 Bukun tana ti Dios kang mga patay kundi kang mga buhi. Gani, sayup gid kamo.”

Ang Labing Importante nga Sugo
(Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-28)

28 May sangka manunudlo kang kasugoan rugto nga nakabati kang andang pagbi-
naisay. Natalupangdan na nga mayad ang pagsabat ni Jesus kananda. Gani nagparapit
tana kay Jesus kag namangkot, “Ano bala nga sugo ang labing importante sa tanan?”
29 Nagsabat si Jesus, “Amo dyaay ang labing importante nga sugo, ‘Pamati, Israel, ang
Ginoo nga atun Dios, tana gid lang ang Ginoo;
30 higugmaun mo ang Ginoo nga imo Dios sa bug-os nimo nga tagipusoon, sa bug-os
nimo nga kalag, sa bug-os nimo nga panghuna-huna kag sa bug-os nimo nga ikasarang.’
31 Ang ikarwa amo dyaay, ‘Higugmaun mo ang imo isigka-tawo pareho kang imo
paghigugma sa imong kaugalingun.’ Wara run ti iba pa nga sugo nga makalabaw sa
darwa nga dya.”
32 Nagsabat ang manunudlo kang kasugoan, “Igsakto ikaw, Maestro. Matuod gid ang
imong ginkuon nga isara lang ang Dios kag wara run gid ti iba magluwas kana.
33 Kag higugmaun tana sa bug-os nga tagipusoon, sa bug-os nga panghuna-huna kag
sa bug-os nga ikasarang. Kag higugmaun man kang tawo ang anang isigka-tawo pareho
kang anang paghigugma sa anang kaugalingun. Dya tanan labing importante sangsa
paghalad kang mga sinunog nga sapat kag kang iba pa nga mga haralad sa Dios.”
34 Nakita ni Jesus nga maaram tana magsabat, gani ginkun-an na dya, “Marapit run
ikaw nga magpasakup sa paghari kang Dios.”
Pagkatapos ka dya wara run ti nangahas nga magpamangkot kay Jesus.

Ang Pamangkot nahanungud sa Mesias
(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

35 Samtang nagapanudlo si Jesus sa templo, namangkot tana, “Paano makakuon ang
mga manunudlo kang Kasugoan nga ang Mesias kaliwat ni David?
36 Si David mismo nagkuon paagi sa pagtuytoy kang Balaan nga Ispirito,
‘Ang Ginoo nagkuon sa akun Ginoo,
Pungko ikaw sa akun tuo nayon
hasta nga mapyerde ko ang imong mga kaaway.’
37 Si David mismo nagtawag kana nga Ginoo, gani paano bay nga nangin kaliwat tana
ni David?” Malipayun nga nagpamati kana ang tama ka duro nga mga tawo.

Nagpaandam si Jesus Batok sa mga Manunudlo kang Kasugoan
(Mateo 23:1-36; Lucas 20:45-47)

38 Sa anang pagpanudlo nagkuon si Jesus, “Mag-andam kamo sa mga manunudlo kang
kasugoan. Nanamian sanda ka dya maglagaw-lagaw nga nagabayo kang malabug, kag
bugnohon nga may pagtahod kang mga tawo sa tindahan.
39 Gusto gid nanda magpungko sa mga importante nga purongkoan sa mga sinagoga
kag sa mga purongkoan sa tabadan nga gintigana para sa mga dungganun nga tawo.
40 Ginapamuul nanda ang mga pagkabutang kang mga bayi nga balo kag ginatabon-
tabonan lang nanda ang andang mga malain nga ginahimo kang mga malawid nga
pagpangamuyo. Mas tama gid ka budlay nga silot ang andang maaguman.”

Ang Halad kang Bayi nga Balo
(Lucas 21:1-4)

41 Nagpungko si Jesus sa atubang kang burutangan kang kwarta sa templo. Ginaturuk
na ang raku nga mga tawo nga nagahulog kang andang kwarta sa burutangan. Raku
nga mga manggaranun ang naghurulog kang daragkul nga kantidad.
42 Dayon may nag-abot nga sangka imol nga bayi nga balo kag naghulog kang darwa
ka metal nga sinsilyo nga nagatumbas kang gamay nga kwarta.
43 Gintawag ni Jesus ang anang mga disipulo kag nagkuon kananda, “Sugidan ko kamo
nga mas bahul pa ang ginhulog kang imol nga bayi nga dya sangsa tanan nga naghulog
kang kwarta.
44 Tungud hay ang iba nga to naghulog kang sobra sa andang manggad pero ang bayi
tana nga dya bisan sa anang kaimolon gintugro na ang anang tanan, nga amo run lang
ang nabilin nga anang pangabuhian.”

13

Naghambal si Jesus nahanungud sa Pagkaguba kang Templo
(Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6)

1 Samtang nagapagwa si Jesus sa templo, ang isara sa anang mga disipulo nagkuon
kana, “Turuka bala Maestro, tama gid ka nami gid kang mga bato kag ka daragkul kang
mga balay!”
2 Nagsabat si Jesus kana, “Nakita mo ang daragkul nga mga balay nga dya? Wara gid
ti bisan sangka bato nga mabilin nga nagasampaw sa isara; marumpag gid dya tanan.”

Mga Kalisdanan kag Paghingabot
(Mateo 24:3-14; Lucas 21:7-19)

3 Kang nagapungko si Jesus sa pagpanudlo rugto sa Bukid kang mga Olibo nga sa diin
lantawun ang templo, nagparapit kana sanday Pedro, Santiago, Juan kag Andres kag
nagpamangkot nga sandahanun lang,
4 “Sugidi kami, san-o bala dya matabo kag ano bala ang mga paratandaan nga
matuman run ang tanan nga dya?”
5 Nagkuon si Jesus kananda, “Mag-andam kamo nga indi kamo mapatalang ni bisan
sin-o.
6 Duro nga mga tawo ang magaturohaw nga magapakuno-kuno nga sanda amo ang
Cristo kag duro ang mapatalang.
7 Kon makabati gani kamo kang mga ginahud kang gyera kag kang mga balita nga
may gyera sa marayu, indi kamo magkahadluk. Ang mga butang nga dya kinahanglan
nga matabo gid, pero bukun pa ti amo ria ang katapusan kang tanan.
8 Tungud hay magairinaway ang mga nasyon kag amo man ang mga ginharian. May
mga linog sa nagkalain-lain nga lugar kag magaabot ang taggurutum. Pero dya umpisa
pa lang nga daw pareho kang una nga pagpakutuy kang manugbata.
9 “Kamo mismo mag-andam man tungud hay pagadakpun kamo kag itugyan sa mga
hukmanan. Pagahanoton kamo sa mga sinagoga, kag pagapaatubangun kamo sa mga
gobernador kag sa mga hari tungud kanakun agud to nga magapanaksi kamo kananda.
10 Kag kinahanglan nga mawali gid anay ang Mayad nga Balita sa tanan nga mga
nasyon.
11 Kag kon dakpun gani nanda kamo kag dar-un sa hukmanan, indi kamo magpalibug
kon ano ang inyo ihambal. Kon mag-abot ang tion nga to ihambal ninyo kon ano ang
ginatugro kaninyo, tungud hay bukun kamo ang nagahambal kundi ang Balaan nga
Ispirito.

12 May mga tawo nga magatugyan kang andang bugto para patyun, kag may mga
tatay nga magahimo man ka dya sa andang mga kabataan, kag may mga kabataan nga
magabato sa andang mga ginikanan kag ipapatay nanda dya.
13 Kaugtan kamo kang tanan tungud kanakun pero ang bisan sin-o tana nga
magapadayon nga mapag-un hasta sa katapusan amo tana ang maluwas.”

Ang Makakurugmat nga Butang
(Mateo 24:15-28; Lucas 21:20-24)

14 “Kon makita run gani ninyo ang makangiril-ad nga butang nga nagatindug sa indi
na dapat tindugan (sa mga nagabasa ka dya, intiendiha gid ninyo ang inyo ginabasa),
dapat ang mga tawo rugyan sa Judea magparalagyo run sa kabukidan.
15 Ang bisan sin-o nga rugto sa tapan nga atup kang anang balay, indi run magpanaog
sa pagsulud sa anang balay para magbuul kang bisan ano.
16 Kag ang bisan sin-o nga rugto sa uma, indi run dapat mag-uli sa pagbuul kang anang
kunup.
17 Makaluluoy sa amo ria nga mga inadlaw ang mga nagabusong kag ang mga
nagapatiti.
18 Ipangamuyo ninyo sa Dios nga indi dya matabo sa tagraramig.
19 Tungud hay sa amo to nga mga inadlaw tama gid ka budlay ang mga kapipit-an nga
magaabot nga wara pa maagumi kang mga tawo halin kang pagtuga kang Dios kang
kalibutan hasta kadya kag wara run ti may matabo nga pareho karia sa paraaboton.
20 Kag kon wara ginpabugu kang Ginoo ang tion nga ria wara gid ti tawo nga mabilin.
Pero tungud gid lang sa anang mga pinili, ginpabugu na ang tion nga ria.
21 “Gani kon may magkuon kaninyo nga ‘Dya run ang Cristo’ ukon ‘Rugto tana’ indi
kamo magpati.
22 Tungud hay may magaturohaw nga mga bukun ti matuod nga Cristo, kag
mga nagapakuno-kuno nga propeta. Magahimo sanda kang mga milagro kag mga
makatiringala nga mga butang sa katuyoan nga patalangun, kon mahimo pa lang, bisan
ang mga pinili kang Dios.
23 Gani mag-andam kamo. Ginsugid ko run kaninyo ang tanan nga mga butang
samtang wara pa dya matabo.”

Ang Pag-abot kang Anak kang Tawo
(Mateo 24:29-31; Lucas 21:25-28)

24 “Sa mga inadlaw nga to, pagkatapos kang mga kapipit-an, ang adlaw magadulum,
kag ang bulan indi run magsanag.
25 Ang mga bituon magakarahulog halin sa langit kag ang mga butang sa kahawaan
pagauyugun.
26 Kag dayon makita kang mga tawo ang Anak kang Tawo nga nagaabot nga ginadara
kang panganod; tuman gid ang anang gahum kag pagkamahimayaun.
27 Dayon sugoon na ang anang mga anghel nga tiponon ang anang mga pinili halin sa
tanan nga bahin kang kalibutan.”

Ang Kahoy nga Higera
(Mateo 24:32-35; Lucas 21:29-33)

28 “Magtuon kamo halin sa kahoy nga higera. Kon nagapanglumbay run gani dya,
maman-an ninyo nga dali run lang ang tag-irinit.
29 Sa amo man nga bagay, kon makita gani ninyo nga nagakaratabo run ang mga
butang nga dya, maman-an ninyo nga dali run lang tana mag-abot kag nagahinamput
run.
30 Sugidan ko kamo, magakaratabo ang tanan nga mga butang nga dya sa wara pa
mapatay ang mga tawo sa dya nga panag-on.
31 Madura ang langit kag ang lupa, pero ang akun mga pulong magapabilin hasta
san-o.

Wara ti Nakamaan kang Adlaw ukon Oras
(Mateo 24:36-44)

32 “Wara gid ti bisan sin-o nga nakamaan kon ano nga adlaw ukon oras dya
magakaratabo, bisan ang mga anghel sa langit ukon ang Anak; ang Amay gid lang ang
nakamaan.
33 Mag-andam kamo kag magbantay tungud hay wara kamo makamaan kon san-o
magaabot ang tion nga ria.
34 Daw pareho dya kang sangka tawo nga nagpanaw sa marayu. Ginbayaan na
ang anang balay kag gintugyan sa anang mga surugoon nga ang kada isara kananda

may anang orobrahun. Ginbilinan na man ang manugbantay kang pwertahan nga
magbantay gid.
35 Gani magbantay gid kamo tungud hay wara kamo kamaan kon san-o magabalik ang
agalun kang balay, kon sa kasisidmun ukon sa tungang gabii ukon sa tagparamalo kang
sulog ukon sa kasanagun man.
36 Basi hinali lang mag-abot tana, kag masapwan na kamo nga nagakaraturog.
37 Ang ginakuon ko kaninyo, ginakuon ko man sa tanan: Magbantay gid kamo."

14

Ang Humun sa Pagpatay kay Jesus
(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Darwa run lang ka adlaw kag amo run ang Pista kang Paglampuwas kag kang
Tinapay nga Wara ti Tapay. Ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga manunudlo
kang Kasugoan nagapangita kang padihut sa pagpadakup kay Jesus sa tago kag sa
pagpapatay kana.
2 Nagkuon sanda, "Indi natun dya paghimoon sa adlaw kang pista hay basi
maggirinamo ang mga tawo."

Ginbu-boan si Jesus kang Agwa
(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

3 Samtang rugto si Jesus sa Betania, sa balay ni Simon nga aruon, kag kang nagakaun
tana, may sangka bayi nga nagparapit kana nga nagadara kang surudlan nga alabastro
nga buta kang agwa nga puro nardo, kag tama gid dya ka mahal. Ginbuka na ang
surudlan kag ginbu-bo ang agwa sa ulo ni Jesus.
4 Ang iba nga mga tawo rugto nag-ugut kag nagmunohay, "Andut nga gin-uyangan
lang ang agwa nga ria?
5 Mabaligya pa raad dya kang sobra sa tatlo ka gatos ka kwarta nga pilak, kag ang
bayad ipanugro sa mga imol!" Kag ginkaraan nanda ang bayi.
6 Pero ginhambalan sanda ni Jesus, "Pabay-i lang ninyo tana; indi ninyo tana
pagpahilabti. Mayad ang anang ginhimo nga dya kanakun.
7 Kaimaw ninyo pirme ang mga imol kag bisan ano oras sarang ninyo sanda mabuligan
kon gustohon ninyo. Pero ako tana indi ninyo kaimaw pirme.
8 Ginhimo na ang anang masarangan; ginbu-boan na kang agwa ang akun lawas sa
pag-aman sa akun lubung.
9 Sugidan ko kamo, bisan diin sa bug-os nga kalibutan iwali ang mayad nga balita, ang
anang ginhimo nga dya isambitun man bilang pagdumdum kana."

Nagpasugot si Judas nga Luiban si Jesus
(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

10 Si Judas Iscariote tana nga isara sa napulo'g darwa ka mga disipulo, nag-agto sa mga
pangulo kang kaparian agud itugyan si Jesus kananda.
11 Kang mabatian nanda dya, nalipay gid sanda kag ginsaadan nanda tana nga tugroan
kang kwarta. Gani, umpisa kato, nangita si Judas kang kahigayonan sa pagluib kay Jesus.

Nagyapon si Jesus sa Pista kang Paglampuwas
(Mateo 26:17-25; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

12 Sa nahauna nga adlaw kang Pista kang Tinapay nga wara ti Tapay nga amo ang
adlaw nga ginaihaw ang tinday nga karnero para sa Pista kang Paglampuwas, ang mga
disipulo nagpamangkot kay Jesus, "Sa diin mo gusto nga ihanda namun para kanimo
ang pagkaun para sa Pista kang Paglampuwas?"
13 Dayon ginsugo ni Jesus ang darwa sa anang mga disipulo kag ginkun-an, "Agto kamo
sa syudad kag sug-alawun kamo kang sangka laki nga nagadara kang sangka tibud nga
may tubig. Sundon ninyo tana,
14 kag kon sa diin nga balay tana magsulud, hambalan ninyo ang tagbalay,
'Nagapamangkot ang Maestro kon sa diin nga kwarto tana kag ang anang mga disipulo
magakaun sa Pista kang Paglampuwas.'
15 Kag ipakita na kaninyo ang sangka bahul nga kwarto sa ibabaw nga naaman run
nga daan kag nasangkapan run. Rugto kamo maghimus para kanatun."
16 Nagpanaw ang mga disipulo kag mag-agto sa syudad kag nakita nanda ang tanan
suno sa ginkuon kananda ni Jesus. Kag naghimus sanda rugto kang pagkaun para sa
Pista kang Paglampuwas.
17 Pagkagabii, nag-abot si Jesus imaw kang anang napulo'g darwa ka mga disipulo.

18 Kang nagakaraun run sanda sa lamesa, nagkuon si Jesus, “Sugidan ko kamo, nga
ang isara kaninyo magaluib kanakun, tana nga nagakaun imaw kanakun.”
19 Nasubuan gid ang mga disipulo kag kada isara kananda nagpamangkot kana, “Ako
bala, Ginoo?”
20 Nagsabat si Jesus, “Isara kaninyo nga napulo'g darwa kag kaimaw ko nga
nagasawsaw kang tinapay sa yahong.
21 Tungud hay ang Anak kang Tawo mapatay suno sa nasulat run nga daan. Pero
makaluluoy gid ang madangatan kang tawo nga magaluib sa Anak kang Tawo. Mayad
pa nga wara run lang tana matawo sa kalibutan.”

Ang Balaan nga Panyapon
(Mateo 26:26-30; Lucas 22:14-20; 1 Corinto 11:23-25)

22 Samtang nagakaun sanda, nagbuul si Jesus kang tinapay kag nagpangamuyo sa
pagpasalamat. Ginpamihak-pihak na dya kag ginpanugro kananda kag magkuon,
“Batona ninyo; amo dya ang akun lawas.”
23 Dayon nagbuul tana kang kupa kag nagpangamuyo sa pagpasalamat, kag gintugro
kananda, kag tanan sanda nag-inum rugto.
24 Nagkuon si Jesus kananda, “Amo dya ang akun dugo nga nagaparig-un kang
kasugtanan kang Dios; ang akun dugo nga gin-ula para sa duro nga mga tawo para
sa kapatawaran kang mga kasal-anan.
25 Sugidan ko kamo, indi run ako liwan mag-inum kang bino nga halin sa ubas hasta
sa adlaw nga mag-inum ako kang bag-o nga bino sa tion kang paghari kang Dios.”
26 Pagkatapos nanda ka kanta kang pagdayaw, naggwa sanda kag mag-agto sa Bukid
kang mga Olibo.

Gintagna ni Jesus ang Pagpanginwara ni Pedro
(Mateo 26:31-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

27 Nagkuon si Jesus kananda, “Tanan kamo magaparalagyo kag magabiya kanakun,
tungud hay nagkuon ang Dios sa kasulatan, ‘Pagapatyun ko ang manugbantay, kag
magaharaplaag ang mga karnero.’
28 Pero pagkatapos nga banhawun ako, magauna ako kaninyo rugto sa Galilea.”
29 Nagkuon si Pedro, “Bisan magbiya sanda tanan kanimo, ako tana indi gid.”
30 Nagkuon si Jesus kana, “Sugidan ko ikaw, kadya nga gabii antes makapamalo ang
sulog kang darwa ka beses, tatlo ka beses mo ako nga ipanginwara.”
31 Pero nagpamirit gid si Pedro, “Bisan mapatay pa ako kaimaw nimo indi ko gid ikaw
pag-ipanginwara.” Kag amo man dya ang ginhambal kang tanan.

Nagpangamuyo si Jesus sa Getsemane
(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

32 Nag-abot sanda sa lugar nga ginatawag Getsemane. Nagkuon si Jesus sa anang mga
disipulo, “Pungko kamo rugya samtang nagapangamuyo ako.”
33 Gin-imaw na sanday Pedro, Santiago kag Juan, kag natublag gid tana ka mayad kag
nagbatyag kang tuman nga kasubu.
34 Nagkuon tana kananda, “Daw mapatay ako sa sobra nga kasubu. Pabilin lang kamo
rugya kag magbantay.”
35 Nag-agto si Jesus sa uruunhan nayon kag nagharapaun sa lupa kag magpangamuyo
nga kon sarang pa lang mahimo mapaiway ang tion kang pag-antos nga anang
ginapaabot.
36 Nangamuyo tana, “Amay, Amay ko, mahimo nimo ang tanan nga butang. Ipaiway
kanakun ang pag-antos nga dya, pero bukun ti akun kabubut-un ang matuman kundi
ang imo.”
37 Ginbalikan na ang tatlo ka mga disipulo kag nakita na sanda nga nagakaraturog.
Ginkun-an na si Pedro, “Simon, nagakaturog bala ikaw? Indi kaw gid haw makapulaw
bisan sangka oras lang?
38 Magpulaw kamo kag magpangamuyo agud to nga indi kamo masulay. Buut man
ninyo ang maghimo kang mayad pero ang inyo lawas maluya.”
39 Naghalin ruman si Jesus kag nangamuyo kang amo man angud nga mga tinaga.
40 Ginbalikan na liwan ang anang mga disipulo kag nakita na sanda nga nagakaturog
tungud hay tam-an gid sanda ka tuyo. Kag indi sanda kamaan kon ano ang andang
isabat kana.
41 Kang ikatlo na nga pagbalik kananda, nagkuon tana, “Nagakaturog kag naga-
pahuway pa angud kamo? Husto run ria! Nag-abot run ang tion nga ang Anak kang
Tawo igatugyan sa alima kang mga tawo nga makasasala.

42 Bangon kamo, mapanaw kita. Rugya run ang tawo nga magaluib kanakun.”

Ang Pagdakup kay Jesus
(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

43 Samtang nagahambal pa si Jesus, lagi-lagi nag-abot si Judas nga isara sa napulo'g
darwa ka mga disipulo. Imaw na ang duro nga mga tawo nga nagadara kang mga
espada kag ralampus. Ginpadara sanda ka dya kang mga pangulo kang kaparian, kang
mga manunudlo kang Kasugoan kag kang mga kamal-aman.
44 Nagkuon run nga daan kananda ang traidor, “Ang tawo nga akun iharkan, amo
tana. Dakpun ninyo tana kag dar-un kag gwardyahan gid ka mayad.”
45 Gani nga kang pag-abot ni Judas, ginparapitan na lagi si Jesus kag magkuon,
“Maestro!” kag dara haruk kana.
46 Dayon gindakup nanda si Jesus kag ginsiguro nga indi makapalagyo.
47 Pero may isara rugto nga nagatindug nga naghunos kang anang espada kag ginlabo
ang surugoon kang pinakamataas nga pari kag nautas gid ang talinga na ka dya.
48 Nagkuon si Jesus kananda, “Buyung ako haw nga kinahanglan pa nga magdara
kamo kang mga espada kag ralampus sa pagdakup kanakun?
49 Adlaw-adlaw nagapanudlo ako sa templo kag rugto man kamo, kag wara man ninyo
ako pagdakpa. Pero kinahanglan nga matuman ang ginakuon sa Kasulatan.”
50 Dayon ginbayaan si Jesus kang tanan nga mga disipulo kag nagparalagyo sanda.
51 May sangka pamatan-un nga laki nga nagasunod kay Jesus. Nagatampi lang tana
kang tela nga lino kag gindakup man nanda tana ka dya
52 pero nakapanginpadlos tana kag nabilin ang anang ginatampi kag nagdalagan tana
nga hublas.

Si Jesus sa Atubang kang Konseho
(Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

53 Gindara nanda si Jesus sa balay kang Pinakamataas nga Pari nga sa diin nagtiripon
ang tanan nga mga pangulo kang kaparian, ang mga kamal-aman kag ang mga
manunudlo kang Kasugoan.
54 Si Pedro tana, nagasunod kana pero rayu ang anang antad, kag nagsulud man tana
sa lagwerta kang balay kang Pinakamataas nga Pari. Rugto nagapungko tana kaimaw
kang mga gwardya nga nagpainit-init marapit sa kalayo.
55 Kar-on, ang mga pangulo kang kaparian kag ang bilog nga katapo kang Konseho
nagtinguha gid sa pagpangita kang mga ebidensya batok kay Jesus agud nga mapapatay
tana. Pero wara gid sanda ti makita.
56 Duro ang nagpanaksi kang bukun ti matuod batok kay Jesus pero wara man
nagasirinanto ang andang mga ginasugid.
57 May mga nagtirindug kag nagpanaksi kang bukun ti matuod batok kana nga
nagakuon,
58 “Nabatian namun tana nga naghambal nga igub-un na ang templo nga dya nga
ginhimo kang tawo kag sa sulud kang tatlo ka adlaw mapatindug tana kang lain nga
bukun ti hinimoan kang tawo.”
59 Pero bisan amo pa kato wara man angud pagsirinanto ang andang mga ginasugid.
60 Nagtindug ang Pinakamataas nga Pari sa tunga nanda kag namangkot kay Jesus,
“Wara gid bala ikaw ti isabat sa mga akusasyon nanda kontra kanimo?”
61 Pero wara gid maglimug si Jesus kag wara gid magsabat. Ginpamangkot liwan tana
kang Pinakamataas nga Pari, “Ikaw gid bala ang Cristo nga Anak kang darayawun nga
Dios?”
62 Nagsabat si Jesus, “Huud, kag makita ninyo ang Anak kang Tawo nga nagapungko
sa tuo nayon kang makagagahum nga Dios, kag makita man ninyo nga nagaabot nga
ginadara kang panganod.”
63 Gin-gisi kang Pinakamataas nga Pari ang anang bayo kag nagkuon, “Indi run natun
kinahanglan kang mga testigo!
64 Nabatian run man ninyo ang anang pagpasipala sa Dios. Ano ang inyo desisyon?”
Kag ginpamatbatan nanda tana kang kamatayun.
65 Gindupraan tana kang iba, ginpuyungan, kag ginsumbag kag ginkun-an, “Lat-a kon
sin-o ang nagsumbag kanimo?” Ginbuul tana kang mga gwardya kag ginsagi ka tampa.

Ginpanginwara ni Pedro si Jesus
(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

66 Si Pedro tana rugto angud sa idalum, sa lagwerta kang balay kang mag-abot ang
isara sa mga surugoon nga bayi kang Pinakamataas nga Pari.

67 Kang makita na si Pedro nga nagapainit-init marapit sa kalayo, ginturuk na dya kag
nagkuon, “Kaimaw man ikaw ni Jesus nga taga-Nazaret.”
68 Pero ginpanginwara dya ni Pedro, “Wara takun kamaan kag wara ako ka hangup
kang ginakuon mo nga ria.” Kag nagpanaw tana paggwa sa pwertahan. Amo man to
ang pagpamalo kang sulog.*
69 Nakita tana rugto kang surugoon nga bayi kag ginliwan na ang anang ginkuon nga
ria sa mga nagatirindug rugto, “Ang tawo nga dya isara man kananda!”
70 Pero ginpanginwara ruman dya ni Pedro.
Wara magbuhay, ang mga nagatirindug rugto nagkuon ruman kay Pedro, “Sigurado
gid nga isara ikaw kananda tungud hay Galileanhun man ikaw.”
71 Pero nagsabat si Pedro, “Bisan silotan pa ako kang Dios, matuod gid ang akun
ginakuon kaninyo. Wara gid ako ka kilala kang tawo nga ginakuon ninyo nga ria.”
72 Lagi-lagi kato, nagpamalo ang sulog sa ikarwa nga bes. Kag nadumduman ni
Pedro ang ginkuon ni Jesus kana nga, “Antes ang ikarwa nga pagpamalo kang sulog,
ipanginwara mo ako kang makatlo ka bes.” Kag naghiribiun si Pedro.

15

Ginpaatubang si Jesus kay Pilato
(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

1 Aga pa gid kang masunod nga adlaw, nagsinapol ang mga pangulo kang kaparian
imaw kang mga kamal-aman kag mga manunudlo kang Kasugoan kag kang tanan nga
mga katapo kang Konseho. Gin-gapos nanda si Jesus kag gindara kag gintugyan kay
Pilato.
2 Ginpamangkot tana ni Pilato, “Ikaw bala ang hari kang mga Judio?”
Nagsabat si Jesus, “Ginhambal mo run.”
3 Gin-akusar kang mga pangulo kang kaparian si Jesus kang duro nga mga butang.
4 Gani ginpamangkot liwan tana ni Pilato, “Wara gid bala ikaw ti isabat kananda?
Nabatian mo kon ano ka duro ang andang akusasyon batok kanimo.”
5 Pero wara run magsabat si Jesus, gani natingala gid si Pilato.

Ginpamatbatan si Jesus kang Kamatayun
(Mateo 27:15-26; Lucas 23:13-25; Juan 18:39; 19:16)

6 Kar-on, kada pista kang paglampuwas kinabatasan ni Pilato nga maghilway kang
sangka priso nga ginapangayo kang mga tawo.
7 May sangka priso rugto nga ginahingaranan kay Barabas. Tana ka dya napriso imaw
kang mga rebelde nga nakapatay kang magpakigbato sanda sa gobyerno.
8 Nag-abot ang duro nga mga tawo kag ginpangayo nanda kay Pilato nga himoon para
kananda ang anang kinabatasan nga ginahimo.
9 Ginpamangkot sanda ni Pilato, “Gusto bala ninyo nga hilwayun ko para kaninyo ang
Hari kang mga Judio?”
10 Tungud hay nasat-uman na nga gintugyan kana kang mga pangulo kang kaparian
si Jesus tungud sa kahisa.
11 Pero ginsudyot kang mga pangulo kang kaparian ang mga tawo nga si Barabas ang
pangayoon nga hilwayun para kananda.
12 Nagkuon liwan si Pilato kananda, “Ano bay ang akun himoon sa tawo nga ginatawag
ninyo nga Hari kang mga Judio?”
13 Nagsinggit sanda, “Ilansang tana sa kros!”
14 Nagkuon si Pilato kananda, “Andut haw? Ano gid haw nga sala ang nahimo na?”
Pero gintudohan pa gid nanda ka singgit, “Ilansang tana sa kros!”
15 Tungud hay gusto ni Pilato nga malipay ang mga tawo, gani ginhilway na si Barabas
para kananda. Si Jesus tana, ginpahanot na kag gintugyan kananda agud ilansang sa
kros.

Ginyaguta si Jesus kang mga Suldado
(Mateo 27:27-31; Juan 19:2-3)

16 Gindara kang mga suldado si Jesus sa sulud kang palasyo kang gobernador, nga
ginatawag pretoryo, kag gintipon nanda ang bilog nga batalyon kang mga suldado.
17 Ginkunupan nanda tana kang kunup nga kolor granate kag naghimo sanda kang
koro-korona nga puro tunuk kag ginbutang dya sa anang ulo.

---

* **14:68 14:68** ang iba nga mga kasulatan wara ang *Amo man to ang pagpamalo kang sulog*

18 Dayon ginasaludohan nanda tana nga nagakuon, “Dayawun ikaw nga Hari kang
mga Judio!”
19 Ginapakdol nanda tana sa ulo kang surusungkod, ginadupraan kag ginaluhod-
luhodan nga nagapakuno-kuno nga ginasimba nanda tana.
20 Pagkatapos nanda ka yaguta kana, gin-uba nanda ang kunup nga granate kag
ginpasuksok nanda liwan kana ang anang bayo. Dayon gindara nanda sa gwa agud
ilansang sa kros.

Ang Paglansang kay Jesus sa Kros
(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

21 Sa dalanun nasug-alaw nanda ang sangka tawo nga ginahingaranan kay Simon nga
nagapasulud sa syudad halin sa uma. Tana ka dya taga-Cirene kag tatay ni Alejandro
kag Rufo. Ginpirit tana kang mga suldado nga magpas-an kang kros ni Jesus.
22 Gindara nanda si Jesus sa lugar nga ginatawag Golgota (nga kon sayudon, Lugar
kang Bagol).
23 Gintugroan nanda tana kang bino nga nasimbugan kang mira pero wara na dya
gin-inum.
24 Dayon, ginlansang nanda tana sa kros kag ginhururay ang anang bayo kag naggabot-
gabot sanda para maman-an kon ano nga parte ang mabuul kang kada isara kananda.
25 Alas-nwebe ti aga kang ginlansang nanda si Jesus sa kros.
26 Nasulat sa ibabaw nayon kang kros ang andang akusasyon batok kana, “Ang Hari
kang mga Judio.”
27 May darwa man ka kriminal nga andang ginlansang rugto imaw kay Jesus, ang isara
sa anang tuo nayon kag ang isara tana sa anang wala.
28 Gani natuman ang ginakuon sa Kasulatan nga, “Ginkabig tana nga isara man sa
mga kriminal.”*
29 Ang mga nagaaragi rugto nagaulung-ulung kang anda mga ulo nga nagayaguta kana,
“Gub-un mo gali ang templo kag patindugun dya sa sulud kang tatlo ka adlaw!
30 Panaog dyan sa kros kag luwasa ang imong kaugalingun.”
31 Ginyaguta man tana kang mga pangulo kang kaparian imaw kang mga manunudlo
kang Kasugoan nga nagakinun-anay, “Ginluwas na ang iba pero indi na maluwas ang
anang kaugalingun.
32 Turukun ta nga magpanaog kadya sa kros ang Cristo nga hari kang Israel, agud to
nga mapati kita kana.”
Ang darwa nga ginlansang imaw kay Jesus nagpasipala man kana.

Ang Pagkamatay ni Jesus
(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

33 Pagkaudto-adlaw, nagdulum ang bilog kalibutan hasta mag-alas tres sa hapon.
34 Pagka alas-tres ti hapon, nagsinggit si Jesus sa mabaskug nga limug, “Eloi, Eloi, lema
sabactani?” nga kon sayudon, “Dios ko, Dios ko, andut haw nga ginpabay-an mo ako?”
35 Kang mabatian dya kang mga nagatirindug rugto, nagkuon sanda, “Pamatii ninyo,
ginatawag na si Elias.”
36 May sangka tawo nga nagdalagan kag nagtusmaw kang espongha sa langgaw kag
ginbutang dya sa punta kang sanga kang kahoy kag gintunghol sa ba-ba ni Jesus kag
magkuon, “Turukun ta kon maabot gid man si Elias sa pagbuul kana sa kros.”
37 Nagsinggit kang matunog si Jesus kag nabugto ang anang ginhawa.
38 Ang kurtina sa templo napihak sa tunga, halin sa ibabaw paidalum.
39 Ang kapitan kang mga suldado nga nagatindug sa atubang ni Jesus, kang makita
na kon paano nabugto ang ginhawa ni Jesus, nagkuon tana, “Matuod gid man nga ang
tawo nga dya Anak kang Dios!”
40 May mga bayi man sa uruunahan nga nagaturuk kang nagakaratabo nga dya. Ang
iba kananda amo sanday Salome, Maria Magdalena kag si Maria nga nanay nanday
Santiago nga bataun kag Jose.
41 Sanda ka dya nagsunod kay Jesus kag nag-alagad kana kang rugto pa tana sa Galilea.
May iba pa gid nga mga bayi rugto nga nag-imaw kay Jesus paagto Jerusalem.

Ang Paglubung kay Jesus
(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

42 Pagkagabii, tungud hay adlaw to kang pag-aman ukon bisperas kang Adlaw nga
Inugpahuway,

---

* **15:28 15:28** ang iba nga mga kasulatan gindugang ang dya nga bersikulo

43 si Jose nga taga-Arimatea nga sangka dungganun nga katapo kang konseho, nga
nagahulat man nga mag-abot ang adlaw nga maghari ang Dios, nangisug nga magparapit
kay Pilato kag ginpangayo ang bangkay ni Jesus.
44 Natingala gid si Pilato kang mabatian na nga patay run si Jesus. Gani ginpatawag
na ang kapitan kag ginpamangkot kon patay run gid man si Jesus.
45 Pagkamaan ni Pilato sa kapitan nga patay run gid man si Jesus, nagpasugot tana
nga ibul-un ni Jose ang bangkay ni Jesus.
46 Nagbakal si Jose kang tela nga lino kag gintaltal ang bangkay ni Jesus sa kros.
Ginputos na dya kang tela nga lino kag ginbutang sa rulubngan nga gin-giab sa bato;
dayon nagpaligid tana kang bato nga magatakup sa pwertahan kang rulubngan.
47 Nakita nanday Maria Magdalena kag ni Maria nga nanay ni Jose kon sa diin
ginlubung si Jesus.

16

Ang Pagkabanhaw ni Jesus
(Mateo 28:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 Pagkatapos kang Adlaw nga Inugpahuway, nagbakal kang pahamot sanday Maria
Magdalena, Maria nga nanay ni Santiago, kag si Salome agud ihaplas sa bangkay ni
Jesus.
2 Aga-aga pa gid kang nahauna nga adlaw kang semana, pagbutlak kang adlaw, nag-
agto sanda sa rulubngan.
3 Sa dalanun, nagapamangkotanay sanda kon sin-o ang magapaligid para kananda
kang bato nga nagatakup sa gawang kang rulubngan.
4 Kang paglantaw nanda, nakita nanda nga napaligid run ang bato; tama gid dya ka
bahul.
5 Pagsulud nanda sa rulubngan may nakita sanda nga pamatan-un nga laki nga
nagapungko sa tuo nayon nga nagasuksok kang bayo nga puti, kag hinadlukan gid sanda.
6 Nagkuon ang laki kananda, “Indi kamo magkatingala! Ginapangita ninyo si Jesus
nga taga-Nazaret nga ginlansang sa kros; nabanhaw run tana, wara tana rugya. Turuka
ninyo ang ginhamyangan kana.
7 Pero, panaw kamo kag isugid ninyo sa anang mga disipulo kag kay Pedro nga
magauna si Jesus kaninyo sa Galilea. Makita ninyo tana rugto pareho kang anang
ginkuon kaninyo.”
8 Gani naggwa ang mga bayi nga dya sa rulubngan kag nagparalagyo. Nagakurudug
sanda sa kahadluk kag natingala gid. Wara gid sanda ti ginsugidan tungud hay
hinadlukan gid sanda.

Nagpakita si Jesus kay Maria Magdalena
(Mateo 28:9-10; Juan 20:11-18)

[
9 Pagkabanhaw ni Jesus, aga pa gid kang nahauna nga adlaw kang semana, nagpakita
tana una kay Maria Magdalena nga nasab-an anay kang pito ka demonyo pero gintabog
dya ni Jesus.
10 Nagpanaw si Maria kag ginsugid na ang anang nakita sa mga kaimaw anay ni Jesus;
nagapangasubu sanda kag nagaparanangisun.
11 Pero kang mabatian nanda nga buhi si Jesus kag nakita pa ni Maria, wara gid sanda
magpati.

Nagpakita si Jesus sa Darwa ka mga Sumurunod
(Lucas 24:13-35)

12 Pagkatapos ka dya, nagpakita man si Jesus sa lain nga dagway sa darwa ka mga
sumuronod samtang nagapanaw sanda paagto sa uma.
13 Nagbalik sanda kag ginsugidan ang iba nanda nga mga kaimaw pero wara man
sanda magpati kananda.

Nagpakita si Jesus sa Napulo'g isara ka mga Disipulo
(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Binuhatan 1:6-8)

14 Kang urihi, nagpakita si Jesus sa napulo'g isara ka mga disipulo mismo samtang
nagakaraun sanda. Ginkaraan na sanda tungud nga wara sanda magpati kag tungud
nga mga awut sanda ti ulo. Tungud hay wara gid sanda magpati sa mga ginpanugid
kang mga nakakita kana pagkatapos nga nabanhaw tana.
15 Nagkuon si Jesus kananda, “Panaw kamo sa bug-os nga kalibutan kag iwali ang
mayad nga balita sa tanan nga mga tawo.

16 Ang bisan sin-o nga magatuo kag magapabawtiso maluwas. Pero ang bisan sin-o
nga indi magtuo pagasintensyahan kang kamatayun.
17 Kag amo dya ang mga paratandaan nga makita sa mga tawo nga magatuo kanakun:
paagi sa akun ngaran magapanabog sanda kang mga demonyo; magahambal sanda sa
nagkalain-lain nga linggwahe nga wara nanda maton-i;
18 magapurot sanda kang mga sawa ukon makainum kang hilo, pero indi sanda mai-
wan; magatungtong sanda kang andang alima sa mga nagamarasakit kag magaarayad
dya.”

Gindara si Jesus Palangit
(Lucas 24:50-53; Binuhatan 1:9-11)

19 Pagkatapos nga nakapakighambal si Ginoong Jesus sa anang mga sumuronod,
gindara tana palangit kag nagpungko sa tuo kang Dios.
20 Nagpanaw ang mga sumuronod kag nagpangwali sa bisan diin nga lugar. Nag-
panghikot ang Ginoo paagi kananda kag ginpamatud-an na ang andang ginapangwali
paagi sa mga milagro nga nagakatabo.*]

* **16:20 16:20** (Sangka bugu nga pagtapos kang Libro ni San Marcos) 9 Nag-aragto ang mga bayi kay Pedro kag sa anang mga kaimaw kag ginsugid kang mga bayi ang tanan nga mga ginkuon kang laki kananda. 10 Pagkatapos ka dya, si Jesus mismo ang nagpadara kang anang mga sumuronod sa pagwali sa bisan diin nga lugar sa kalibutan kang balaan kag wara nagabaylo nga mensahe nahanungud sa wara ti katapusan nga kaluwasan.

Ang Mayad nga Balita nahanungud kay Jesu-Cristo suno kay LUCAS

Pamuno

1 Halangdun nga Teofilo,
Duro run nga mga tawo ang nagtinguha nga magsulat kang bug-os nga istorya
nahanungud sa mga butang nga nagkaratabo rugya kanamun.
2 Ginsulat nanda ang mga ginpanugid kanamun kang mga tawo nga nakasaksi gid kang
mga nagkaratabo halin kang pag-umpisa na kadya, kag sanda man ang nagbantala kang
dya nga balita.
3 Gani, halangdun nga Teofilo, tungud nga akun man nausisaan kang maid-id ang
tanan nga mga butang nga dya halin sa ana ginsugodan, ginpakamayad ko man nga
isulat dya kang paaragisud para kanimo.
4 Sa amo dya nga paagi imo maman-an ang bug-os nga kamatuoran nahanungud sa
mga butang nga gintudlo run kanimo.

Ginpamaan ang Pagkatawo ni Juan nga Manugbawtiso

5 Katong tyempo nga si Herodes amo ang hari kang Judea, may sangka pari anay rugto
nga ginahingaranan kay Zacarias, kag tana ka dya isara sa mga pari sa hubun ni Abias.
Si Zacarias may asawa nga ginahingaranan kay Elisabet, nga sa linahi man ni Aaron
maghalin.
6 Sanda nga mag-asawa pareho nga nagakabuhi ka matarung sa panuruk kang
Dios. Ginatuman nanda kang maid-id ang tanan nga mga sugo kag iba pa nga mga
ginapatuman kang Ginoo.
7 Ugaring wara sanda ti bata tungud nga si Elisabet baw-as kag luwas pa dyan karia,
mal-am run sanda nga darwa.
8 Kar-on, samtang nagahimo tana kang anang hirikoton bilang pari, kang ang andang
hubun amo ang nagapangalagad sa templo,
9 kang maggabot-gabot sanda nga suno sa kinabatasan kang mga kaparian, tana ang
natuonan nga magsulud sa templo kang Ginoo kag magsunog kang insinso sa altar.
10 Samtang ginasunog ang insinso, sa gwa tana duro ka raku nga mga tawo ang
nagaparangamuyo.
11 Sa hinali, may nagpakita kana nga sangka anghel kang Ginoo nga nagatindug sa tuo
nayon kang altar nga ginasunogan kang insinso.
12 Kang makita ni Zacarias ang anghel, naurongan tana kag gindakup kang kahadluk.
13 Pero nagkuon kana ang anghel, “Zacarias, indi ikaw magkahadluk. Ginsabat run
kang Dios ang imo pangamuyo, si Elisabet nga imo asawa magabata kang sangka laki,
kag pagahingaranan nimo tana kay Juan.
14 Magakalipay ikaw kag magakasadya, kag duro ang magakalipay sa tion nga tana
matawo.
15 Tungud hay mangin dungganun tana sa panuruk kang Ginoo. Indi tana mag-inum
kang bino ukon bisan ano nga makarilingin nga irimnun. Bisan gani nga wara pa tana
matawo nagamhan run tana kang Balaan nga Ispirito.
16 Duro nga mga Israelenhun ang ana pagapabalikun sa anda nga pagtoo sa Ginoo nga
anda Dios.
17 Magauna tana sa Ginoo nga may Ispirito kag gahum nga pareho kang ana ni propeta
Elias. Pagapanumbalikun na ang paghiripathaay kang mga tatay kag mga kabataan, kag
ang mga tawo nga malalisun pabalikun na man sa matarung nga pagbinatasan, agud to
sa pag-aman kang mga tawo sa pag-abot kang Ginoo.”
18 Pero nagkuon si Zacarias sa anghel, “Ano bay ang pagkamaan ko kon matuod ang
ginahambal mo hay mal-am run ako kag ang akun asawa amo man?”
19 Nagsabat ang anghel, “Ako si Gabriel nga nagaalagad sa prisensya kang Dios, kag
ginsugo na ako sa paghambal kag pagsugid kanimo kang mayad nga balita nga dya.
20 Kar-on, tungud hay wara ikaw magpati sa akun ginpanugid kanimo, magaapa ikaw
hasta sa adlaw nga matuman dya, tungud nga ang akun ginpanugid nga dya kanimo
matuman gid sa pag-abot kang gintalana nga tion.”
21 Rugto tana sa gwa, ang mga tawo naghinulat kay Zacarias, kag natingala sanda kon
andut nga buhay tana sa sulud kang templo.

22 Paggwa na, indi run tana makahambal sa mga tawo, kag nasat-uman nanda nga
may nakita tana nga paranan-awun sa sulud kang templo. Kag tungud nga indi run
tana makamitlang, nagsenyas run lang tana sa mga tawo.
23 Pagkatapos kang tion kang anang pagpangalagad sa Templo, nag-uli tana sa andang
balay.
24 Magpira ka adlaw, nagbusong si Elisabet nga anang asawa kag sa sulud kang lima
ka bulan wara gid tana maggwa sa balay.
25 Nagkuon si Elisabet sa anang kaugalingun, "Ginbuligan run ako kang Ginoo kag sa
dya nga paagi ginbuul na ang akun kahuruy-anan sa mga tawo!"

Ang Pagkatawo ni Jesus Ginpamaan

26 Kang anum run ka bulan ang pagbusong ni Elisabet, ginsugo kang Dios ang anghel
nga si Gabriel nga mag-agto sa Nazaret nga sangka banwa sa Galilea,
27 sa sangka ulay nga ginahingaranan kay Maria. Dya si Maria natangdu run nga
pagakaslun kay Jose nga isara sa mga kaliwat ni Haring David.
28 Ang anghel nag-agto kay Maria kag nagkuon, "Magkalipay ikaw! Ang Ginoo
nagaimaw kanimo, kag ginakahamut-an na ikaw!"
29 Natublag gid si Maria sa ginhambal kang anghel kag ana nga ginpaminsar kon ano
gid ang gusto hambalun ka dya.
30 Dayon nagkuon ang anghel kana, "Maria indi ikaw magkahadluk. Ang Dios
nahamuut kanimo.
31 Pamati. Magabusong ikaw kag magabata kang sangka lapsag nga laki, kag imo tana
pagahingaranan kay Jesus.
32 Mangin dungganun tana kag pagatawgun nga Anak kang Dios nga Labing Mataas.
Pagahimoon tana kang Ginoong Dios nga hari pareho ni David nga ana ulang.
33 Magahari tana kang nasyon nga Israel hasta san-o kag ang anang ginharian
magapadayon sa wara ti katapusan."
34 Nagkuon si Maria sa anghel, "Paano bay dya matabo hay ako sangka ulay nga
daraga?"
35 Nagsabat ang anghel, "Ang Balaan nga Ispirito magapanaog rugya kanimo kag
pagalikupan ikaw kang gahum kang Labing Mataas nga Dios. Gani ang bata nga imo
igabataun, balaan kag pagatawgun nga Anak kang Dios.
36 Bisan gani ang imo himata nga si Elisabet nga ginakuon nga indi makapamata
nagabusong run kadya kang anum ka bulan, bisan pa nga mal-am tana run.
37 Tungud hay sa Dios tana, wara ti bisan ano nga butang nga indi na mahimo."
38 Kag nagsabat si Maria, "Surugoon lang ako kang Ginoo. Kabay pa nga matuman
dya kanakun, suno sa imo ginhambal." Kag dayon naghalin ang anghel.

Ginduaw ni Maria si Elisabet

39 Sa wara magbuhay naghimus si Maria kag nagdali-dali sa pag-agto sa sangka banwa
sa barabakulodon nga parte kang Judea.
40 Nagdiretso tana sa balay ni Zacarias. Pag-abot na rugto, gintamyaw na si Elisabet.
41 Kang mabatian ni Elisabet ang pagtamyaw ni Maria, nagkibo ang bata sa busong ni
Elisabet kag gin-gamhan tana kang Balaan nga Ispirito.
42 Dayon naghambal tana sa mabaskug nga limug, "Bulahan ikaw sa tanan nga mga
bayi, kag amo man ang lapsag nga imo igabataun.
43 Daw ano dya nga kadungganan nga duawun ako ka nanay kang akun Ginoo!
44 Tungud hay kang pagkabati ko kang imo nga pagtamyaw, ang bata sa akun busong
nagkibo sa kalipay.
45 Bulahan gid ikaw tungud hay nagpati ikaw nga ang ginpamaan kang Ginoo kanimo
matuman gid!"

Ang Pagdayaw ni Maria sa Dios

46 Nagkuon si Maria,
"Nagadayaw gid ako sa Ginoo,
47 Kag nagakalipay ang akun tagipusoon tungud kang Dios nga akun Manluluwas.
48 Tungud hay gindumdum na ako nga anang kubus nga surugoon.
Halin kadya ang tanan nga tawo magakuon nga bulahan ako
49 tungud kang dungganun nga mga butang nga ginhimo kanakun kang Makaga-
gahum nga Dios.
Balaan ang ana nga ngaran!
50 Sa mga nagasurondanay nga henerasyon ginkaluy-an na ang mga tawo nga
nagakahadluk kana.

51 Paagi sa ana mga hinimoan ginpakita na ang anang pagkagamhanan.
Ang mga tawo nga matinaas-taasun sa anda paminsarun ana nga ginpaharaplaag.
52 Ginpahalin na ang gamhanan nga mga hari sa andang mga trono.
Kag ang mga kubus tana ana nga ginbayaw.
53 Ginbusog na kang mayad nga mga butang ang mga gutum.
Kag ang mga manggaranun tana ginpalayas na nga wara gid ti bisan ano nga dara.
54 Gintuman na ang anang ginsaad sa atun mga kaulangan,
kag nag-abot tana sa pagbulig kang anang pinili nga nasyon nga Israel.
55 Wara na nalipatan nga kaluy-an si Abraham
kag ang anang mga linahi sa wara ti katapusan!”
56 Nagpabilin si Maria kanday Elisabet kang mga tatlo ka bulan kag mag-uli sa andang balay.

Ang Pagkabata kay Juan nga Manugbawtiso

57 Nag-abot ang tion nga magabata run si Elisabet, kag nagbata tana kang sangka lapsag nga laki.
58 Nabalitaan kang anang mga iningud kag mga himata kon daw ano ka makatiringala nga kaluoy ang ginhimo kang Ginoo kana, gani nagkinasadya sanda imaw kana.
59 Kang walo run ka adlaw ang bata, nag-abot sanda sa pagsirkom kana. Pangaranan raad nanda dya nga Zacarias pareho kang ngaran kang anang tatay.
60 Ugaring nagkuon ang anang nanay, “Bukun ti Zacarias ang ipangaran kana kundi Juan!”
61 Nagkuon sanda kana, “Pero wara man kamo ti paryente nga amo karia ang ngaran na!”
62 Dayon nagsenyas sanda sa tatay kang bata agud pamangkoton kon ano ang gusto na nga ipangaran sa bata.
63 Kag nangayo si Zacarias kang surulatan, kag nagsulat, “Ang ngaran na karia si Juan.” Kag natingala sanda tanan.
64 Kag lagi-lagi nakahambal liwan si Zacarias, kag nag-umpisa tana sa pagdayaw sa Dios.
65 Hinadlukan gid ang andang mga iningud, kag bisan sa diin nga hilit-hilit kang barabakulodon nga lugar kang Judea, ang natabo nga dya amo run lang ang ginaistoryahan kang tanan.
66 Ang tanan nga nakabati kang dya nga mga butang nagbinag-binag kag namangkot sa andang kaugalingun, “Mangin ano ayhan ang bata nga dya kon magbahul?” Tungud hay makita gid nga ang gahum kang Ginoo rugyan kana.

Ang Panagna ni Zacarias

67 Si Zacarias nga tatay ni Juan gin-gamhan kang Balaan nga Ispirito kag nagpanagna:
68 “Dayawun natun ang Ginoong Dios
kang Israel!
Nag-abot tana kag
ginhilway ang anang katawhan.
69 Nagtugro tana kang
gamhanan nga Manluluwas para kanatun
nga linahi kang ana
surugoon nga si David.
70 Pareho kang anang ginsaad paagi sa anang mga balaan nga propeta kauna,
71 nga hilwayun na kita sa atun mga kaaway,
kag sa gahum kang tanan nga nagadumut kanatun.
72 Nagkuon tana nga kaluy-an na ang atun mga kaulangan
kag tumanun na ang anang balaan nga kasugtanan.
73 Nagsumpa tana sa atun ulang nga si Abraham,
74 nga hilwayun na kita sa atun mga kaaway,
agud to nga makapangalagad kita kana
nga wara ti ginakahadlukan,
75 kag mangin balaan kita kag
matarung sa anang panuruk
samtang nagakabuhi kita.

76 “Kag ikaw tana, anak, pagatawgun ikaw
nga propeta kang Dios nga Labing Mataas.
Tungud hay magaabot ikaw una sa Ginoo

sa paghanda kang anang mga aragyan.
77 Magapamaan ikaw sa anang mga katawhan nga maluwas sanda
paagi sa pagpatawad kang Dios kang
andang mga kasal-anan,
78 tungud kang pagkamaluloy-on kag pagkamahigugmaun kang atun Dios.
Ang pagluwas nga ana pagahimoon pareho
kang nagabutlak nga adlaw nga nagasirak kanatun halin sa langit,
79 agud nga magtugro kang kasanag sa mga
tawo nga rugyan sa madulum nga haron
kang kamatayun tungud kang sala.
Magatuytoy man dya kanatun agud to nga
makaagum kita kang kalinungan.”
80 Kar-on, ang bata nga si Juan nagbahul kag naghamtung sa anang ispiritohanun nga pagkabuhi. Nagtiner tana sa kamingawan hasta sa adlaw nga magpahayag tana sa mga katawhan kang Israel.

2

Ang Pagkatawo ni Jesus
(Mateo 1:18-25)

1 Katong mga panag-on nga si Agusto amo ang emperador, nagpapanaog tana kang mando nga ang tanan nga mga pumuloyo nga nasakpan kang Roma magparehistro.
2 Amo dya ang una nga pagpangrehistro, kag ginhimo dya kang si Quirinio amo ang gobernador kang Siria.
3 Gani ang tanan nga mga tawo nag-aragto sa andang kaugalingun nga banwa sa pagparehistro.
4 Si Jose, halin sa Nazaret nga banwa kang Galilea, nagtukad sa Judea, rugto sa sangka banwa nga ginatawag Betlehem nga sa diin natawo si Haring David, tungud hay si Jose nga dya linahi man ni David.
5 Nag-agto tana rugto agud magparehistro imaw ni Maria nga natangdu run nga pagakaslun kana. Sa amo to nga tion, nagabusong si Maria.
6 Kag kang rugto sanda sa Betlehem, nag-abot ang tion nga si Maria magabata run.
7 Nagbata tana kang anang panganay nga laki. Ginbarahosan na dya ka lampin kag ginbutang sa pasungan, tungud hay wara run ti lugar para kananda sa balay nga darayonan.

Ang mga Anghel Nagpakita sa mga Manugbantay kang Karnero

8 Sa amo man to nga lugar may mga manugbantay kang karnero sa kapatagan nga nagapamulaw bantay kang andang mga panung.
9 Dayon may sangka anghel kang Ginoo nga nagpakita kananda, kag ang makasirilaw nga kasidlak kang Ginoo nagsanag sa andang palibot, kag hinadlukan gid sanda ka mayad.
10 Pero naghambal kananda ang anghel, “Indi kamo magkahadluk! May mayad ako nga balita nga isugid kaninyo nga amo ang magatugro kang tuman nga kalipay sa tanan nga mga katawhan.
11 Sa amo gid dya nga adlaw rugto sa Betlehem nga banwa ni David natawo ang inyo Manluluwas, tana ang Cristo nga Ginoo.
12 Amo dya ang paratandaan ninyo: makita ninyo ang sangka bata nga nabarahosan ka lampin nga nabutang sa pasungan.”
13 Sa hinali, nag-imaw kana ang duro pa gid karaku nga mga anghel nga naghalin sa langit. Nagadayaw sanda sa Dios, nga nagakuon,
14 “Padunggan ang Dios rugto sa kahitaasan!
Kag rugya sa lupa ang kalinung maaguman kang mga tawo nga anang nahamut-an!”
15 Pagkahalin kang mga anghel kananda nga nagbalik sa langit, ang mga manugbantay tana kang karnero nagkinun-anay, “Dali maagto kita sa Betlehem kag sulngun ang hitabo nga dya nga ginpamaan kanatun kang Ginoo!”
16 Gani nagdali-dali sanda nga maghalin, kag nakita nanda si Maria kag si Jose kag ang lapsag nga nabutang sa pasungan.
17 Kang makita nanda ang lapsag, ginsugid nanda ang ginkuon kananda kang anghel nahanungud sa lapsag.
18 Ang tanan nga nakabati kang mga ginpanugid kang mga manugbantay kang karnero natingala gid.

19 Pero ang mga butang nga dya gintipigan ni Maria sa anang tagipusoon kag ana gid
ginapaino-ino.
20 Nagbalik sa andang mga panung ang mga manugbantay kang karnero nga
nagapadungug kag nagadayaw sa Dios tungud sa tanan nga butang nga anda nabatian
kag nakita nga suno gid sa ginsugid kananda kang anghel.

Ang Bata Ginpangaranan nga Jesus

21 Kang ikawalo run nga adlaw ginsirkom ang bata kag ginpangaranan nga Jesus.
Amo dya ang ngaran nga ginkuon kang anghel nga ipangaran kana kang wara pa tana
ginpanamkun.

Ang Pagdara kay Jesus sa Templo

22 Kang mag-abot ang adlaw nga himoon run nanday Jose kag Maria ang turumanun
nga nabutang sa Kasugoan ni Moises tuhoy sa seremonya kang pagpakatinlo, gindara
nanda ang bata sa Jerusalem para nga ipaatubang sa Ginoo,
23 hay amo dya ang nasulat sa Kasugoan kang Ginoo, “Ang kada panganay nga laki
mangin ana kang Ginoo.”
24 Nagtugro man sanda kang andang haralad nga sangka paris nga salampati ukon
darwa ka palabugsayan nga pating, tungud hay amo ria ang ginakuon sa Kasugoan
kang Ginoo.
25 May sangka tawo rugto kato nga nagauli sa Jerusalem nga ginahingaranan kay
Simeon. Matarung dya nga tawo kag diosnon, kag nagahulat tana kang tion nga ang
nasyon nga Israel hilwayun kang Dios. Ginagamhan tana kang Balaan nga Ispirito,
26 kag ginpahayag kana kang Balaan nga Ispirito nga indi tana mapatay hasta nga
makita na ang Mesias nga ginsaad kang Ginoo.
27 Gintuytoyan tana kang Balaan nga Ispirito nga mag-agto sa Templo. Kag kang
gindara kang mga ginikanan ang bata nga si Jesus sa Templo para himoon kana ang
ginakuon sa Kasugoan,
28 ginbuul ni Simeon ang bata kag kungkungun kag nagdayaw tana sa Dios, kag
nagkuon:
29 “Kar-on, Ginoo, natuman mo run ang imo ginsaad.
Ako nga imo surugoon papahuwayun mo run ka malinung.
30 Tungud hay nakita ko run mismo ang Manluluwas
31 nga imo gintigana nga makita kang tanan nga katawhan.
32 Tana kadya sulo nga magatugro kang kasanagan sa mga panghuna-huna kang mga
bukun ti Judio,
kag magadara kang kadungganan sa imo katawhan nga mga Israelenhun.”
33 Natingala gid ang tatay kag nanay kang bata tungud sa mga ginpanghambal nga
dya ni Simeon nahanungud sa bata.
34 Ginbindisyonan sanda ni Simeon kag nagkuon tana kay Maria nga nanay kang bata,
“Ang bata nga dya gintangdu kang Dios agud paagi kana raku nga mga Israelenhun ang
magaparayu sa Dios, pero raku man ang magaparapit sa Dios. Paratandaan tana halin
sa Dios nga pagapakalainun kang mga katawhan,
35 agud maman-an ang ginalikman kang mga tawo sa andang mga panghuna-huna.
Kag ikaw, Maria, tungud sa bata nga dya, magakalisud ikaw nga daw ginapilas kang
matarum nga espada ang imo tagipusoon.”
36 Kar-on may sangka bayi nga propeta rugto nga ang anang ngaran si Ana. Bata tana
ni Fanuel nga naghalin sa tribo ni Aser. Si Ana nga dya mal-am run gid katama. Pito
lang ka tuig ang pag-imaway nanda ka anang bana
37 kag nabalo tana. Kar-on, nagapang-edadun run tana kang kawaloan kag apat ka
tuig. Wara gid tana paghalin-halin sa Templo, ang obra na lang amo nga adlaw kag gabii
nagasimba tana sa Dios, nagapuasa kag nagapangamuyo.
38 Kag sa amo man to nga oras nagparapit tana kanday Maria kag nagpasalamat sa
Dios kag naghambal tana nahanungud sa bata sa tanan nga nagahulat kang tion nga
hilwayun kang Dios ang Jerusalem.

Ang Pagbalik sa Nazaret

39 Kang matuman run nanday Jose kag Maria ang tanan nga ginapahimo kang
Kasugoan kang Ginoo, nagbalik sanda sa Galilea, rugto sa Nazaret nga amo ang banwa
nga anda natawhan.
40 Nagbahul ang bata kag nangin mapagrus, tama gid ka maaram kag ginabugayan
gid tana kang Dios.

Ang Bata nga si Jesus Nagpabilin sa Templo

41 Kada tuig ang ginikanan ni Jesus nagaagto sa Jerusalem para sa Pista kang
Paglampuwas.
42 Kang nagapang-edadun run si Jesus kang napulo'g darwa, nag-agto sanda rugto hay
amo dya ang andang kinabatasan.
43 Pagkatapos kang Pista, nag-uli sanda, pero ang bata tana nga si Jesus nagpabilin sa
Jerusalem. Wara dya maman-i kang anang mga ginikanan.
44 Abi nanda kon nagaimaw man tana sa andang mga kaibahan, gani nagpadayon
lang sanda ka panaw sa bilog nga adlaw. Kang matalupangdan nanda wara tana gali
nagaimaw sa andang mga kaibahan, dayon nanda sagap kana sa andang mga himata
kag mga kakilala.
45 Kag kang wara nanda tana makita nagbalik sanda sa Jerusalem nga sige man angud
ang anda nga sagap kana.
46 Ikatlo run nga adlaw kag makita nanda tana sa Templo nga nagapungko imaw sa
mga manunudlo kang Kasugoan nga nagapamati kananda kag nagapamangkot man.
47 Ang tanan nga nakabati kana daw indi makapati sa ana nga kaaramun sa pagsabat.
48 Kang makita tana kang anang ginikanan, natingala gid sanda, kag ang anang nanay
nagkuon kana, “Anak, andut haw nga ginhimo mo dya kanamun? Nagakabalaka kag
naayawan gid kami ni Tatay mo ka sagap kanimo!”
49 Nagsabat si Jesus kananda, “Andut haw nga ginsagap ninyo ako? Wara bala kamo
kamaan nga kinahanglan rugya ako sa balay kang akun Amay?”
50 Ugaring wara nanda mahangpi ang gusto hambalun kang ginkuon ni Jesus.
51 Nag-imaw si Jesus kananda nga nag-uli sa Nazaret, kag matinumanun tana kananda.
Ang tanan nga mga butang nga dya gintipigan ni Maria sa anang tagipusoon.
52 Kag naghanggud pa gid si Jesus sa lawas kag sa kinaaram. Padayon tana nga
ginakahamut-an kang Dios kag kang mga tawo.

3

Ang Pagpangwali ni Juan nga Manugbawtiso
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

1 Sa ikanapulo kag lima ka tuig nga pagdumara ni Tiberius bilang emperador, si Ponsio
Pilato amo ang gobernador kang Judea, si Herodes tana amo ang nagadumara kang
Galilea, kag ang anang bugto nga si Felipe amo ang nagadumara sa mga nasakpan kang
Iturea kag Traconite, kag si Lisanias amo ang nagadumara kang Abilinia.
2 Ang pinakamataas tana nga mga pari amo sanday Anas kag Caifas. Sa amo man
dya nga tion, rugto sa naligwin nga lugar, si Juan nga bata ni Zacarias nakabaton kang
mensahe halin sa Dios.
3 Gani naglibot si Juan sa tanan nga lugar nga nasakpan kang Suba kang Jordan.
Nagapangwali tana nga nagakuon, “Maghirinulsul kamo kag magbiriya sa inyo mga
sala kag magpabawtiso agud patawarun kamo sa inyo mga sala!”
4 Amo dya ang katumanan kang ginsulat anay ni Propeta Isaias nga,
“May sangka tawo nga nagahambal sa matunog nga limug rugto sa kamingawan.
‘Iaman ninyo ang dalan kang Ginoo;
tadlunga ninyo ang anang mga pagaagyan.
5 Tampukan ang kada lugar nga manaba,
kag tapanun ang kada bakulod kag kabukidan,
tadlungun ang mga tiko-tiko nga dalan,
kag panamiun ang mga batsihun nga aragyan.
6 Kag makita kang tanan nga mga katawhan ang pagluwas nga pagahimoon kang Dios.’ ”
7 Ginkun-an ni Juan ang tama ka duro nga mga tawo nga nag-aragto kana sa
pagpabawtiso, “Mga sawa kamo! Sin-o ang nagpamaan kaninyo nga makapalagyo kamo
sa silot kang Dios nga magaabot?
8 Kon matuod nga naghinulsul kamo sa inyo mga sala, maghimo kamo kang mga
butang nga makapamatuod nga naghinulsul kamo, kag indi kamo magkuon sa inyo
kaugalingun nga mga linahi kamo ni Abraham. Tungud hay sugidan ko kamo, sarang
himoon kang Dios ang mga bato nga dya nga mangin linahi ni Abraham.
9 Bisan gani kadya ang wasay nahanda run nga itapas sa kahoy; ang kada kahoy nga
wara nagapamunga kang mayad pagatapsun kag itablug sa kalayo.”
10 Nagpamangkot ang mga tawo kana, “Ti, ano bay ang amun himoon?”
11 Nagsabat tana, “Kon sin-o kaninyo ang may darwa ka panid nga bayo, kinahanglan
itugro na ang isara sa tawo nga wara ti ginasuksok, kag kon sin-o man ang may pagkaun,
paambitun na man ang iba.”

12 May mga manugsukot man kang buwis nga nag-agto kay Juan para magpabawtiso.
Nagpamangkot sanda kana, “Maestro, ano ang amun himoon?”
13 Nagsabat si Juan kananda, “Indi kamo magsukot kang sobra sa inyo surokton.”
14 May mga suldado man nga nagpamangkot kana, “Ti, kami tamun bay, ano tana ang
amun himoon?”
Nagsabat si Juan kananda, “Indi kamo magbuul kang kwarta kang iba paagi sa pirit
ukon magbutang-butang kang sala sa bisan kay sin-o. Magkuntinto lang kamo sa
ginasweldo kaninyo.”
15 Ang mga tawo nakabatyag kang makaharawat-hawat nga paglaum. Ginhaum-haum
nanda nga si Juan amo run ang Cristo nga anda ginapaabot.
16 Ginkun-an sanda tanan ni Juan, “Ginabawtisohan ko kamo sa tubig, pero may
magaabot nga labaw pa gid kanakun, nga bisan pa gani ang paghubad kang higot kang
anang sandalyas bukun ako ti takus. Pagabawtisohan na kamo kang Balaan nga Ispirito
kag kalayo.
17 Pagabulagun na ang mga tawo nga mayad sa mga malain, pareho kang nagatahup
tana kang lamigas nga ginapain na ang timgas sa upa. Ang timgas pagatipunon na sa
kamarin, kag ang upa tana itablug na sa kalayo nga wara ti katapusan ang ana nga
pagdaba-daba.”
18 Sa nagkalain-lain nga paagi gintudloan ni Juan ang mga tawo kag ginwali na man
kananda ang Mayad nga Balita.
19 Pero ginsabdung ni Juan si Herodes nga gobernador tungud kang anang relasyon
kay Herodias nga ana bayaw, kag tungud man sa iba pa nga mga malain nga ana
ginahimo.
20 Kag naghimo pa gid si Herodes ka mas malain nga butang nga amo ang pagpapriso
kay Juan.

Ang Pagbawtiso kay Jesus
(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

21 Pagkatapos nga mabawtisohan ang tanan nga mga tawo, si Jesus ginbawtisohan
man. Samtang nagapangamuyo tana, nagbukas ang langit,
22 kag nagkunsad kag nagtungtong kana ang Balaan nga Ispirito sa dagway kang
pating. Kag may limug nga naghalin sa langit nga nagakuon, “Ikaw ang akun hinigugma
nga Anak; nahamuut gid ako kanimo.”

Ang Lista kang mga Kamal-aman ni Jesus
(Mateo 1:1-17)

23 Nagapang-edadun si Jesus kang mga katloan ka tuig kag mag-umpisa tana kang
anang buruhatun. Ang pagkamaan kang mga tawo bata tana ni Jose nga bata ni Eli.
24 Si Eli bata ni Matat, si Matat bata ni Levi, si Levi bata ni Melqui, si Melqui bata ni
Janai, si Janai bata ni Jose,
25 si Jose bata ni Matatias, si Matatias bata ni Amos, si Amos bata ni Nahum, si Nahum
bata ni Esli, si Esli bata ni Nagai,
26 si Nagai bata ni Maat, si Maat bata ni Matatias, si Matatias bata ni Semei, si Semei
bata ni Jose, si Jose bata ni Joda,
27 si Joda bata ni Joanan, si Joanan bata ni Resa, si Resa bata ni Zorobabel, si Zorobabel
bata ni Salatiel, si Salatiel bata ni Neri,
28 si Neri bata ni Melqui, si Melqui bata ni Adi, si Adi bata ni Cosam, si Cosam bata ni
Elmadam, si Elmadam bata ni Er,
29 si Er bata ni Josue, si Josue bata ni Eliezer, si Eliezer bata ni Jorim, si Jorim bata ni
Matat, si Matat bata ni Levi,
30 si Levi bata ni Simeon, Simeon bata ni Juda, si Juda bata ni Jose, si Jose bata ni
Jonam, si Jonam bata ni Eliaquim,
31 si Eliaquim bata ni Melea, si Melea bata ni Mena, si Mena bata ni Matata, si Matata
bata ni Natan, si Natan bata ni David,
32 si David bata ni Jesse, si Jesse bata ni Obed, si Obed bata ni Boaz, si Boaz bata ni
Salmon, si Salmon bata ni Naason,
33 si Naason bata ni Aminadab, si Aminadab bata ni Admin, si Admin bata ni Arni, si
Arni bata ni Ezron, si Ezron bata ni Fares, si Fares bata ni Juda,
34 si Juda bata ni Jacob, si Jacob bata ni Isaac, si Isaac bata ni Abraham, si Abraham
bata ni Tera, si Tera bata ni Nahor,
35 si Nahor bata ni Serug, si Serug bata ni Reu, si Reu bata ni Peleg, si Peleg bata ni
Eber, si Eber bata ni Sela,

36 si Sela bata ni Cainan, si Cainan bata ni Arfaxad, si Arfaxad bata ni Sem, si Sem
bata ni Noe, si Noe bata ni Lamec,
37 si Lamec bata ni Metusela, si Metusela bata ni Enoc, si Enoc bata ni Jared, si Jared
bata ni Mahalaleel, si Mahalaleel bata ni Cainan,
38 si Cainan bata ni Enos, si Enos bata ni Set, si Set bata ni Adam, kag si Adam bata
kang Dios.

4

Ang Pagsulay kay Jesus
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

1 Naghalin si Jesus sa Jordan nga nagamhan kang Balaan nga Ispirito, kag gindara
tana kang Ispirito sa kamingawan
2 nga sa diin ginsulay tana kang Yawa sa sulud kang kap-atan ka adlaw. Wara gid tana
magkaun sa sulud kang amo to nga mga tinion, gani pagkatapos kato, gin-gutum tana.
3 Dayon nagkuon kana ang Yawa, "Kon ikaw ang Anak kang Dios, abi mandoi dyang
bato agud mangin tinapay."
4 Nagsabat si Jesus, "Nasulat sa kasulatan, 'Ang tawo indi lamang sa pagkaun
mabuhi.' "
5 Dayon gindara tana kang Yawa sa mataas nga lugar kag sa sangka pisuk ginpakita
kang Yawa kana ang tanan nga mga ginharian sa kalibutan.
6 Kag nagkuon ang Yawa kana, "Itugro ko kanimo ang tanan nga gahum sa pagdumara
kananda kag ang manggad nanda kadya, tungud hay ang tanan nga dya natugyan run
kanakun kag sarang ko matao sa bisan kay sin-o nga akun gusto itaw-an.
7 Gani, ang tanan nga dya mangin imo kon magsimba ikaw kanakun."
8 Pero nagsabat si Jesus, "Nasulat sa Kasulatan, 'Simbahun mo ang Ginoo nga imo Dios
kag tana gid lang ang imo alagadun.' "
9 Dayon gindara pa gid si Jesus kang Yawa sa Jerusalem kag ginpatindug sa
pinakamataas nga bahin kang Templo. Nagkuon ang Yawa kana, "Kon ikaw ang Anak
kang Dios, abi paglumpat halin rugya ka dya.
10 Tungud hay nasulat sa Kasulatan nga, 'Sugoon kang Dios ang anang mga anghel
nga bantayan ikaw.'
11 Kag, 'Pagasapnayun nanda ikaw sa andang mga alima agud indi makasagaid ang
imo mga kahig sa mga bato.' "
12 Pero nagsabat si Jesus kana, "Nasulat sa Kasulatan, 'Indi mo pagsulayun ang Ginoo
nga imo Dios.' "
13 Kang matapos sulayun kang Yawa si Jesus, ana anay dya nga ginbayaan.

Nag-umpisa si Jesus kang Anang Buruhatun sa Galilea
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

14 Pagkatapos kato, nagbalik si Jesus sa Galilea nga nagamhan kang Balaan nga Ispirito.
Kag ang balita nahanungud kana naglapnag sa bilog nga lugar.
15 Nagpanudlo tana sa mga Sinagoga, kag gindayaw tana kang tanan.

Ang mga taga-Nazaret wara Magbaton Kana
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Dayon nag-agto si Jesus sa Nazaret nga sa diin rugto tana nagbahul. Pareho kang
ana naandan, nag-agto tana sa Sinagoga sa Adlaw nga Inugpahuway. Nagtindug tana sa
pagbasa kang Kasulatan,
17 kag gindawu kana ang libro ni Propeta Isaias. Ginbilad na dya kag nakita na ang
bahin nga sa diin amo dya ang nasulat:
18 "Ang Ispirito kang Ginoo rugya kanakun,
tungud nga ako ang anang ginpili nga magwali kang mga mayad nga balita sa mga
imol.
Ginsugo na ako nga ibantala sa mga bihag ang anda nga kahilwayan,
kag sa mga bulag nga sanda makakita run.
Ginsugo man ako nga luwasun ang mga tawo nga ginapigus.
19 Kag ginsugo man ako nga ibantala nga amo run dya ang tion nga pagaluwasun
kang Ginoo ang ana katawhan."
20 Pagkatapos nga mabasa ni Jesus ang kasulatan, ginbaruron na dya kag gin-uli sa
manugbulig, kag nagpungko tana. Ang tanan nga mga tawo sa sinagoga nagtururuk
kana,

21 kag nagkuon tana kananda, “Dya nga bahin kang Kasulatan nga inyo nabatian
natuman gid kadya nga adlaw.”
22 Nanamian gid sanda kana kag natingala sanda sa mga manami nga ana ginapang-
hambal. Nagkuon sanda, “Indi bala nga bata ria ni Jose?”
23 Naghambal si Jesus kananda, “Naman-an ko nga sambitun gid ninyo kanakun ang
hurubatun nga nagakuon, ‘Doktor, abi, bulnga anay ang imong kaugalingun.’ Kag ayhan
makuon man kamo kanakun nga, ‘Abi himoa man rugya sa imo kaugalingun nga banwa
ang amun nabatian nga imo mga ginpanghimo rugto sa Capernaum.’ ”
24 Nagkuon pa gid si Jesus, “Sugidan ko kamo, ang propeta wara ginabaton sa ana
mismo kaugalingun nga banwa.
25 Pamati kamo, matuod ria nga kang tion pa anay ni Propeta Elias tatlo kag tunga ka
tuig nga wara gid mag-uran. Tuman gid nga kagutum ang nag-abot sa bilog nga lugar,
kag raku nga mga bayi nga balo sa Israel ang nagakinahanglan kang bulig,
26 pero wara ginsugo kang Dios si Elias nga magbulig sa bisan kay sin-o kananda,
kundi nga ginsugo tana sa sangka balo nga bayi nga nagauli sa Zarepta nga sakup kang
tiritoryo kang Sidon.
27 Amo man ria ang natabo sa tion anay ni Propeta Eliseo. Raku ang mga aruon kato
sa Israel, pero wara gid ti bisan isara kananda nga gin-ayad magluwas lang kay Naaman
nga taga-Siria.”
28 Kar-on, nag-ugut gid ang mga tawo sa Sinagoga pagkabati nanda kadya.
29 Nagtirindug sanda kag ginpagwa si Jesus sa banwa. Gindara nanda tana sa ibabaw
kang bakulod nga sa diin nahamtang ang andang banwa, agud nga itiklod nanda tana
sa pil-as.
30 Pero nag-agi lang si Jesus sa tunga nanda kag magpanaw.

Ang Tawo nga Ginsudlan kang Demonyo
(Marcos 1:21-28)

31 Nag-agto si Jesus sa banwa kang Capernaum nga sakup kang Galilea, kag rugto
nagpanudlo tana sa mga tawo sa Adlaw nga Inugpahuway.
32 Natingala sanda tanan sa anang mga pagpanudlo tungud hay may awtoridad tana
kon maghambal.
33 Rugto sa sinagoga may tawo nga ginsudlan kang demonyo. Nagasinggitan tana nga
nagakuon,
34 “Jesus nga taga-Nazaret, ano ang labut mo kanamun? Nag-agto bala ikaw rugya sa
pagpapas kanamun? Kilala ko ikaw, ikaw ang Balaan nga ginpadara kang Dios!”
35 Ginsabdung ni Jesus ang demonyo, “Paghipus dyan, kag magwa sa tawo nga ria!”
Dayon ginlampus kang demonyo ang tawo sa atubang kang mga katawhan kag nagwa
tana nga wara man maiwan ang tawo.
36 Natingala gid ang mga tawo kag nagkinun-anay sanda, “Ano tana nga mga tinaga
dya man? May awtoridad kag gahum tana sa pagmando sa mga demonyo nga magwa
kag nagatuman sanda kana!”
37 Kag ang balita nahanungud kay Jesus naglapnag sa bisan diin nga lugar sa palibot.

Nagpang-ayad si Jesus kang Duro nga mga Masakitun
(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)

38 Pagkatapos kato, naghalin si Jesus sa sinagoga kag nag-agto sa balay ni Simon.
Nataboan nga ang ugangan nga bayi ni Simon nagamasakit kag taas ang anang hilanat.
Gani ginpangabay nanda si Jesus nga aydun tana.
39 Nagparapit kag nagtindug si Jesus sa kilid kag ginmandoan ang hilanat nga
maghalin. Nadura ang hilanat kang bayi kag lagi-lagi nagbangon tana kag ginsirbihan
na sanda.
40 Pagkasirum, ang tanan nga mga may amigo nga nagamasakit kang mga nagkalain-
lain nga mga balatian gindara nanda kay Jesus. Gintandug ni Jesus kang anang alima
ang kada isara kananda kag gin-ayad sanda tanan.
41 Naggurowa man ang mga demonyo sa duro nga mga tawo nga nagasinggitan, “Ikaw
ang Anak kang Dios!”
Ginpangsabdung sanda ni Jesus kag wara na gintugotan nga maghambal, tungud hay
naman-an nanda nga tana amo ang Cristo.

Nagpangwali si Jesus sa mga Sinagoga

42 Pagkaaga, nagwa si Jesus sa banwa kag nag-agto sa sangka mamingaw nga lugar.
Ginsagap tana kang mga tawo kag kang makita nanda tana, ginpangabay nanda tana
nga indi anay magpanaw.

43 Pero nagsabat tana kananda, “Kinahanglan iwali ko man sa iba nga banwa ang
Mayad nga Balita nahanungud sa paghari kang Dios tungud nga amo ria ang tinutuyo
kang Dios kanakun.”
44 Gani nagpangwali si Jesus sa mga sinagoga sa bilog nga Judea.

5

Ang Pagpili ni Jesus kang Anang Nauna nga mga Disipulo
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

1 Sangka adlaw nagaturutindug si Jesus sa binit kang linaw kang Genesaret. Ang mga
tawo tana nagadinus-uganay sa pagparapit kana agud magpamati kang pulong kang
Dios nga ana ginawali.
2 May nakita tana nga darwa ka mga baruto sa binit kang linaw nga ang mga
mangingisda na kadya nakapanaog run kag nagahugas kang andang mga pukot.
3 Nagsakay si Jesus sa isara sa dya nga mga baruto nga ana ni Simon, kag ginpangabay
na si Simon nga itulod na dya parayu-rayu gawa sa binit ka baybay. Dayon nagpungko
tana sa baruto kag nagpanudlo sa mga tawo.
4 Pagkatapos na ka hambal sa mga tawo, nagkuon tana kay Simon, “Abi, ipalawud
mo pa gid ang baruto kag iladlad ninyo ang inyo mga pukot agud makabuul kamo kang
isda.”
5 Nagsabat si Simon, “Ay abaw, Agalun, bilog nga gabii gid kami nga nagpamukot pero
wara gid kami ti nabuul. Pero hay amo ria ang kuon nimo, ti sige eh, iladlad ko ang
mga pukot.”
6 Kag ginladlad nanda ang mga pukot kag duro gid karaku nga isda ang anda nga
nabuul nga daw sa masi-si run gid ang andang mga pukot.
7 Gani nagsinyas sanda sa anda mga kaibahan sa pihak nga baruto nga mag-agto kag
buligan sanda. Nag-agto sanda kag ginbuta nanda ka isda ang darwa ka baruto hasta
nga daw sa malunod run dya.
8 Kang makita ni Simon Pedro ang natabo nga dya, nagluhod tana sa atubang ni Jesus
kag nagkuon, “Ginoo, parayu kanakun tungud hay makasasala ako nga tawo!”
9 Daw indi makapati si Simon kag ang tanan na nga mga kaibahan sa karakuun kang
isda nga anda nabuul,
10 kag amo man ang mga anang imaw nga sanday Santiago kag Juan nga mga kabataan
ni Zebedeo. Pagkatapos karia, nagkuon si Jesus kay Simon, “Indi ikaw magkahadluk.
Umpisa kadya magapangdara run ikaw kang mga tawo nga magsunod kanakun.”
11 Ginpatakas nanda ang mga baruto sa baybayun kag ginbayaan nanda ang tanan
kag nagsunod sanda kay Jesus.

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Aruon
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

12 Sangka bes, kang rugto si Jesus sa sangka banwa, may tawo nga naputos gid ang
anang lawas ka aru. Kang makita na si Jesus, naghapa tana sa atubang ni Jesus kag
nagpakitluoy, “Ginoo, kon gustohon mo, sarang mo ako mapaayad kag himoon nga
limpyo suno sa kasugoan.”
13 Dayon gindawhat kag gintandug ni Jesus ang masakitun kag nagkuon, “Huud, gusto
ko. Sige, maayad run ikaw!” Kag lagi-lagi nag-ayad ang tawo nga aruon.
14 Ginbilinan tana ni Jesus, “Indi mo dya pag-ipanugid-sugid bisan kay sin-o, kundi
ang himoon mo, agto ikaw sa pari kag magpasulung kana. Dayon maghalad ikaw kang
haralad suno sa ginasugo ni Moises bilang pamatuod sa tanan nga naayad run ikaw.”
15 Pero ang balita nahanungud kay Jesus mas pa gid nga naglapnag, gani pinanung
nga mga tawo ang nag-arabot sa pagpamati kana, kag agud magpaayad sa andang mga
balatian.
16 Pero si Jesus nagaagto sa mga naligwin nga lugar sa pagpangamuyo.

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Paralitiko
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

17 Sangka adlaw nga nagapanudlo si Jesus, may mga Fariseo kag mga manunudlo
kang Kasugoan nga nagapurungko rugto nga nagharalin pa sa mga kabanwahanan kang
Galilea kag Judea kag sa Jerusalem. Ang gahum kang Ginoo sa pagpang-ayad kang mga
masakitun rugyan kay Jesus.
18 Burubuhay may nag-arabot nga mga tawo nga nagayayong kang sangka paralitiko
sa anang baratangan. Ginatinguhaan raad nanda nga pasudlun dya sa balay kag dar-un
sa atubang ni Jesus.

19 Ugaring sa kadurohon kang mga tawo wara gid sanda ti maagyan pasulud. Ang
ginhimo nanda, ginyayongan nanda ang paralitiko pasaka sa atup. Dayon gin-ukaban
nanda ang atup nga tisa kag gintunton nanda ang masakitun sa ana baratangan sa tunga
kang mga tawo sa atubang mismo ni Jesus.
20 Kang makita ni Jesus ang andang pagtoo, ginkun-an na ang tawo nga masakitun,
"Amigo, ang imong mga sala ginpatawad run!"
21 Ang mga manunudlo kang Kasugoan kag ang mga Fariseo nag-umpisa ka muno sa
andang kaugalingun nga nagakuon, "Sin-o bala ang tawo nga dya nga nagapasipala sa
Dios? Dios lang kabay kag wara run ti bisan sin-o pa ang makapatawad kang sala?"
22 Nasat-uman ni Jesus kon ano ang anda nga ginapinsar, gani nagkuon tana kananda,
"Andut haw nga nagapaminsar kamo kang amo ria?
23 Sa diin bala ang mas mahapus? Ang magkuon ako nga, 'Ginpatawad run ang imo
mga sala,' ukon magkuon ako nga, 'Bangon dyan kag magpanaw?'
24 Kar-on pamatud-an ko kaninyo nga ang Anak kang Tawo may gahum rugya sa lupa
sa pagpatawad kang sala." Dayon ginkun-an na ang paralitiko, "Ginakun-an ko ikaw,
bangon dyan, dar-a ang imong baratangan kag mag-uli sa inyo balay!"
25 Lagi-lagi nagbangon ang tawo nga nakita gid kang tanan. Gindara na ang anang
baratangan kag nag-uli nga nagadayaw sa Dios.
26 Natingala gid sanda tanan, kag gindayaw nanda ang Dios, nga nagabatyag kang
kahadluk nga nagakuon, "Daw ano nga katingalahan nga butang ang atun nakita sa
kadya nga adlaw!"

Ang Pagpili ni Jesus kay Levi
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

27 Pagkatapos ka dya, nagwa si Jesus kag nakita na ang sangka manugsukot kang buwis
nga ang anang ngaran ka dya si Levi, nga nagapungko sa lugar kang ginabaydan kang
buwis. Ginkun-an tana ni Jesus, "Sunod ikaw kanakun."
28 Nagtindug si Levi kag ginbayaan na ang tanan kag nagsunod kay Jesus.
29 Nagpatabad si Levi sa anang balay para kay Jesus, kag raku nga mga manugsukot
kang buwis kag iba pa gid nga mga tawo ang nag-imaw kananda sa pagkaun sa lamesa.
30 Kar-on, ang mga Fariseo kag ang mga manunudlo kang Kasugoan nga mga kaimaw
man nanda, nagkurumodon sa mga disipulo ni Jesus, "Andut haw nga nagapakig-imaw
kamo kaun kag inum sa mga manugsukot kang buwis kag sa iba pa nga mga tawo nga
makasasala?"
31 Ginsabat sanda ni Jesus, "Ang tawo nga mayad ti lawas wara nagakinahanglan kang
doktor kundi ang tawo lamang nga nagamasakit.
32 Wara ako mag-abot agud itawgun ang mga matarung nga tawo, kundi ang mga
makasasala nga maghirinulsul sanda."

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagpuasa
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 May mga tawo nga nagkuon kay Jesus, "Ang mga disipulo ni Juan nga Manugbawtiso
masami nagapuasa kag nagapangamuyo, kag amo man ang ana kang mga Fariseo. Pero
ang imo tana nagakaun kag nagainum."
34 Nagsabat si Jesus kananda, "Mahimo mo ayhan nga indi pagpakan-un ang mga
bisita sa kasal samtang kaimaw pa nanda ang nobyo? Indi gid.
35 Pero magaabot ang adlaw nga ibul-un kananda ang nobyo, kag sa amo nga tion indi
mahimo nga indi sanda magpuasa."
36 Nagsugid si Jesus kananda kang paanggid. Kuon na, "Wara ti nagagisi halin sa ana
bag-o nga bayo agud nga ilunub sa daan nga bayo. Tungud hay kon himoon na dya,
gin-gisi na run ang bag-o nga bayo kag labut pa, ang ginlunub nga to nga naghalin sa
bag-o nga bayo indi man mag-angay sa daan nga bayo.
37 Kag wara man ti nagabutang kang bag-o nga bino sa daan nga surudlan nga panit.
Tungud hay kon himoon na dya mabusdik ang surudlan kag mauyang ang bino, kag ang
surudlan indi run mapuslan.
38 Sa baylo, ang bag-o nga bino kinahanglan isulud sa bag-o man nga surudlan nga
panit.
39 Kag wara man ti nagainum kang daan nga bino ang mangita kang bag-o nga bino,
tungud hay kuon na, 'Mas manamit tana ang daan nga bino.' "

6

Ang Pamangkot nahanungud sa Adlaw nga Inugpahuway
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

1 Sangka Adlaw nga Inugpahuway, samtang si Jesus kag ang anang mga disipulo
nagaagi sa taramnan kang trigo, ang anang mga disipulo nagpangutul kang bunga na
ka dya kag ginpiripis sa andang mga alima kag magkinaun.
2 Pero ang iba tana sa mga Fariseo nagkuon, “Andut haw nga ginahimo ninyo ang
ginadumilian kang atun Kasugoan nga himoon sa Adlaw nga Inugpahuway?”
3 Ginsabat sanda ni Jesus, “Wara bala ninyo mabasahi ang ginhimo anay ni David
kang tana kag ang anang mga kaibahan gin-gutum?
4 Nagsulud tana sa balay kang Dios. Dayon ginbuul na kag ginkaun ang tinapay nga
ginhalad sa Dios kag ginpanugroan na man ang anang mga kaibahan, wara ti sapayan
nga ang Kasugoan nagadumili sa pagkaun ka dya, magluwas lamang sa mga pari.”
5 Nagkuon si Jesus kananda, “Ang Anak kang Tawo amo ang may gahum sa Adlaw nga
Inugpahuway.”

Ang Tawo nga Kimay
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

6 Sangka Adlaw ruman nga Inugpahuway, nag-agto si Jesus sa sinagoga kag
nagpanudlo. May sangka tawo rugto nga kimay ang tuo na nga alima.
7 Kar-on, may mga manunudlo kang Kasugoan kag mga Fariseo nga nagabantay ka
maid-id kon bala mang-ayad si Jesus sa Adlaw nga Inugpahuway agud to nga may rason
sanda sa pag-akusar kana.
8 Pero naman-an ni Jesus ang andang ginapinsar. Gani nagkuon tana sa tawo nga
kimay, “Tindug ikaw dyan kag mag-agto rugya sa unahan.” Nagtindug ang tawo kag
nag-agto sa unahan.
9 Dayon nagkuon si Jesus kananda, “May ipamangkot ako kaninyo: ano ang ginatugot
kang atun Kasugoan nga himoon sa Adlaw nga Inugpahuway? Ang magbulig bala ukon
ang maghalit? Ang magluwas bala kang kabuhi ukon magpatay?”
10 Dayon ginturuk na sanda tanan sa anang palibot kag nagkuon tana sa tawo nga
kimay, “Untaya ang imong alima.” Gin-untay man kang tawo ang anang alima kag nag-
ayad dya.
11 Tungud kadya naugut gid sanda ka mayad kag nagsapol kon ano ang andang himoon
kay Jesus.

Nagpili si Jesus kang Napulo'g Darwa ka mga Apostoles
(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

12 Sa amo to nga tinion nagtukad si Jesus sa bakulod agud magpangamuyo, kag bilog
gid nga gabii ang ana nga pagpangamuyo sa Dios.
13 Pagkaaga, ginpanawag na ang anang mga disipulo kag halin kananda nagpili tana
kang napulo'g darwa kag gintawag na sanda nga mga apostoles.
14 Sanda kadya amo sanday Simon (nga ana man ginhingaranan Pedro) kag ang bugto
ni Pedro nga si Andres; si Santiago kag si Juan, si Felipe kag si Bartolome,
15 si Mateo kag si Tomas, si Santiago nga bata ni Alfeo kag si Simon (nga
mapinalanggaun sa anang nasyon),
16 si Judas nga bata ni Santiago, kag si Judas Iscariote nga amo ang nangin traidor.

Nagpanudlo si Jesus kag Nagpang-ayad
(Mateo 4:23-25)

17 Nagdulhog si Jesus imaw kang ana nga mga apostoles, kag nagtindug tana sa may
patag. Tama ka duro ang anang mga disipulo rugto kag duro man ang tawo nga
nagharalin pa sa bilog nga Judea, kag sa Jerusalem, kag sa syudad kang Tiro kag Sidon
nga nahamtang marapit sa baybay. Nag-agto sanda rugto para nga magpamati kay Jesus
kag para ayadun sa andang mga masakit.
18 Gin-ayad na man ang mga tawo nga ginatublag kang mga malaot nga ispirito.
19 Ang tanan nga tawo rugto nagatinguha nga makatandug kay Jesus tungud nga may
gahum nga nagagwa kana kag nagapaayad kananda tanan.

Kalipay kag Kasubu
(Mateo 5:1-12)

20 Dayon ginturuk ni Jesus ang ana nga mga disipulo kag nagkuon tana kananda,
“Bulahan kamo nga mga imol,
tungud hay kamo ang pagagamhan kang Dios.

21 Bulahan kamo nga ginagutum sa tulad,
tungud nga pagabusgon kamo.
Bulahan kamo nga nagaparanangisun sa tulad, tungud nga magakadlaw kamo sa kalipay.
22 “Bulahan kamo kon kaugtan kamo kang mga tawo kag sikwayun, kag yagutaun, kag
pakalainun tungud kang inyo pagsunod sa Anak kang Tawo.
23 Sa tion nga himoon nanda dya kaninyo, magkalipay kamo kag magsinadya, tungud
hay bahul ang padya nga ginaaman kaninyo rugto sa langit. Amo man gani karia ang
ginhimo kang anda mga kaulangan sa mga propeta katong una.
24 Pero makaluluoy kamo nga mga manggaranun sa tulad,
tungud nga naaguman run ninyo ang mahulas nga pagpangabuhi.
25 Makaluluoy kamo nga mga busog sa tulad,
tungud nga pagagutumun kamo.
Makaluluoy kamo nga nagakinadlaw sa tulad,
tungud nga magakasubu kamo kag magaparanangisun.
26 “Makaluluoy lang kamo, kon dayawun kamo kang tanan nga mga tawo tungud nga
amo man ria ang ginhimo kang mga kaulangan nanda sa mga nagpakuno-kuno nga mga
propeta.”

Ang Pagpalangga sa Kaaway
(Mateo 5:38-48; 7:12)

27 Nagkuon pa gid si Jesus, “Kamo nga nagaparamati kanakun, amo dyaay ang akun
ikuon kaninyo: palanggaa ninyo ang inyo mga kaaway kag maghimo kamo kang mayad
sa mga tawo nga nagadumut kaninyo.
28 Pangayoa ninyo sa Dios nga kaluy-an ang mga tawo nga nagapasipala kaninyo, kag
ipangamuyoi ninyo ang mga tawo nga nagapigus kaninyo.
29 Kon tampaun ikaw sa sampihak nimo nga bagiing, itaya mo man ang sampihak.
Kon ang imo kunup bul-un kanimo, itugro mo man pati ang imong bayo.
30 Tugroi ang bisan sin-o nga nagapangayo kanimo, kag indi run pagbawia ang bisan
ano nga imo pagkabutang nga ginbuul kanimo.
31 Himoa ninyo sa inyo isigka-tawo ang gusto ninyo nga himoon man nanda kaninyo.”
32 “Kon ang inyo ginapalangga amo lamang ang mga tawo nga nagapalangga man
kaninyo, ano pa nga balus ang paabuton ninyo? Tungud hay bisan gani ang mga tawo
nga makasasala nagapalangga man sa mga nagapalangga kananda!
33 Kag kon nagahimo kamo kang mayad sa mga tawo nga nagahimo man kang mayad
kaninyo, ano pa nga balus ang paabuton ninyo? Tungud hay bisan gani ang mga tawo
nga makasasala nagahimo man kadya!
34 Kag kon nagapahuram lang kamo sa mga tawo nga makasarang man magbayad,
ano pa nga balus ang paabuton ninyo? Bisan gani ang mga makasasala nagapahuram
man sa pareho nanda nga makasasala nga nagapaabot nga baydan kang amo man nga
bili.
35 Pero kamo tana, palanggaa ninyo ang inyo mga kaaway kag maghimo kamo kang
mayad kananda. Magpahuram kamo kag indi magpaabot kang bayad. Kon amo dya
ang inyo himoon, bahul nga padya ang inyo mabaton kag nagapakita nga kamo mga
anak kang Dios nga Labing Mataas, tungud hay tana mayad sa tanan nga tawo - sa mga
di-mapinasalamatun kag sa mga malaot.
36 Mangin maluloy-on kamo pareho kang inyo Amay nga maluloy-on.”

Nahanungud sa Paghusgar sa Iba
(Mateo 7:1-5)

37 “Indi ninyo paghusgaran ang inyo isigka-tawo, agud to nga indi man kamo
paghusgaran kang Dios. Indi kamo magkuon nga ang sangka tawo dapat nga silotan
agud to nga ang Dios indi man magkuon nga kamo sirilotan. Patawara ninyo ang mga
nakasala kaninyo agud to nga patawarun man kamo kang Dios.
38 Magpanugro kamo sa iba agud to nga ang Dios magatugro man kaninyo. Ang
inyo nga mabaton indi lang nga ginsukub ka mayad, kundi gin-uyug kag gindasuk kag
nagaarawas pa sa surukban antes ibu-bo sa inyo nga surudlan. Tungud hay kon ano
ang pagtugro ninyo sa iba amo man ang pagtugro kang Dios kaninyo.”
39 Naghambal kananda si Jesus kang dya nga paraanggidan: “Ang sangka tawo nga
bulag indi makadapit kang pareho na nga bulag. Tungud hay kon himoon na dya pareho
sanda nga mahulog sa kalog.
40 Wara ti estudyante nga labaw pa sa anang maestro. Pero kon ang estudyante
makatapos run kang ana nga pagtuon, mangin pareho run man tana kang ana maestro.

41 “Ginamulalungan mo gid haw ang gamay nga puling sa mata kang imo isigka-tawo,
pero wara tana nimo ginasapak ang troso nga rugyan sa imo mata?
42 Paano ikaw makakuon sa imong isigka-tawo nga, ‘Amigo, bul-un ko ang imo nga
puling,’ kon indi gani nimo makita ang troso nga rugyan sa imong mata? Mga hipokrito!
Bul-anay ang troso nga rugyan sa imo mata, agud to nga makakita ikaw ka mayad kag
mabuul mo ang puling sa mata kang imo isigka-tawo.

Ang Kahoy kag ang Anang Bunga
(Mateo 7:16-20; 12:33-35)

43 “Ang mayad nga kahoy wara nagapamunga kang sayud nga bunga, kag ang sayud
nga kahoy wara man nagapamunga kang mayad nga bunga.
44 Ang kada kahoy makilala mo paagi sa anang bunga. Wara kamo nagapamu-po kang
higera sa talongon kag wara man kamo nagapamu-po ka bunga kang ubas sa sapinit.
45 Amo man ria sa tawo. Ang tawo nga mayad nagahimo kang mayad nga mga butang
tungud hay mayad man nga mga butang ang rugyan sa ana nga tagipusoon. Samtang
ang malaot tana nga tawo malaot nga mga butang ang ana ginahimo, tungud hay malaot
man nga mga butang ang rugyan sa ana nga tagipusoon. Tungud hay kon ano ang
rugyan sa tagipusoon kang tawo amo man ang nagagwa sa anang ba-ba.”

Ang Darwa ka Tawo nga Nagpatindug kang Balay
(Mateo 7:24-27)

46 “Andut nga ginatawag ninyo ako nga ‘Ginoo’ pero wara man kamo pagtuman kang
akun ginakuon kaninyo?
47 Ipakita ko kaninyo kon ano nga klase ka tawo ang sin-o man nga nagaparapit
kanakun kag nagapamati sa akun mga pulong kag ana dya ginatuman.
48 Pareho tana kang tawo nga nagkutkot kang madalum kag nagpatindug kang anang
balay sa pundasyon nga bato. Nag-abot ang baha, kag nag-arawas ang suba, kag
ginlalas ang amo nga balay, pero wara gid dya matay-ug tungud hay mapag-un gid
ang pagpatindug ka dya.
49 Pero ang tawo tana nga nagapamati kang akun mga pulong, pero wara na dya
pagtumana, pareho lang tana kang tawo nga nagpatindug kang balay sa lupa nga wara
na butangi kang pundasyon. Dayon ginlalas dya kang baha kag lagi-lagi narumpag kag
sobra gid ang pagkawasdak na ka dya!”

7

Gin-ayad ni Jesus ang Surugoon kang Kapitan nga Romanhun
(Mateo 8:5-13)

1 Pagkatapos nga mahambal ni Jesus ang tanan nga dya sa mga tawo, nag-agto tana
sa Capernaum.
2 May sangka kapitan kang suldado nga Romanhun rugto nga ang anang nahamut-an
nga surugoon nagamasakit kag tagumatayun run.
3 Kang mabatian kang kapitan ang nahanungud kay Jesus, nagpasugo tana sa mga
kamal-aman kang mga Judio nga pangabayun si Jesus nga mag-agto anay sa anang balay
agud nga aydun ang ana surugoon.
4 Nagpanaw ang mga ginsugo kang kapitan, kag pag-abot nanda kay Jesus, nagpak-
itluoy gid sanda kana, “Ang tawo nga dya nagakabagay gid nga buligan mo,
5 tungud hay palangga na ang atun nasyon, kag tana mismo ang nagpatindug kang
sinagoga para kanatun.”
6 Dayon nagtawas si Jesus kananda. Kang nagahinamput run tana sa balay, nagsugo
ang kapitan kang anang mga amigo agud sug-alawun tana kag kun-an, “Ginoo, indi run
pagpabudlayi ang imong kaugalingun, tungud hay indi ako takus nga magbaton kanimo
sa akun balay.
7 Amo gani nga wara run ako magpakigkita kanimo tungud hay indi ako takus. Pero
maghambal lang ikaw kag maayad ang akun surugoon.
8 Naman-an ko ria hay ako man sa idalum kang awtoridad kang mga opisyal, kag may
mga suldado man sa idalum kang akun awtoridad. Kon maghambal ako sa isara, ‘Panaw
to!’ mapanaw man tana. Kon magkuon ako sa isara, ‘Agto rugya!’ maagto man tana
rugya. Sa akun surugoon tana, kon magkuon ako nga, ‘Himoa dya!’ ginahimo na man.”
9 Natingala si Jesus kang mabatian na dya. Nagbalikid tana sa duro nga mga tawo nga
nagasurunod kana kag nagkuon, “Sugidan ko kamo: wara pa gid ako makakita kang
tawo nga amo dya kabahul ang anang pagtoo; wara gid bisan rugya sa Israel!”

10 Kang pagbalik kang mga ginsugo kang kapitan sa balay, nakita nanda nga mayad
run ang surugoon.

Ginbanhaw ni Jesus ang Bata kang sangka Balo nga Bayi

11 Pagkatapos ka dya, nag-agto si Jesus sa banwa nga ginatawag Nain. Nag-imaw man
kana ang anang mga disipulo kag ang duro nga mga tawo.
12 Kang nagahinamput run tana sa pwertahan kang banwa, nataboan nga nagapagwa
man ang mga tawo sa amo nga banwa nga nagakumpanyar sa patay. Ang patay nga dya
bugtong nga bata nga laki kang sangka balo nga bayi.
13 Kang makita ni Jesus ang nanay kang napatay, naluoy gid tana kag ginkun-an na
dya, "Indi ikaw magpanangis."
14 Dayon nagparapit si Jesus kag gintungtong na ang anang alima sa lungon kag
ang mga tawo nga nagayayong ka dya nagpundo. Nagkuon si Jesus sa patay, "Nonoy,
ginakun-an ko ikaw, bangon dyan!"
15 Ang patay nagbangon kag nagpungko kag dayon nag-umpisa ka hambal. Gintugyan
tana ni Jesus sa anang nanay.
16 Gindakup kang kahadluk ang tanan nga mga tawo rugto, kag gindayaw nanda ang
Dios, "Sangka gamhanan nga propeta ang nagpakita kadya kanatun!" Kag nagkuon pa
gid sanda, "Ang Dios nag-abot sa pagbulig sa anang mga katawhan!"
17 Ang balita nga dya nahanungud kay Jesus naglapnag sa bilog nga Judea kag sa tanan
nga mga lugar sa palibot.

Ang mga Ginsugo ni Juan nga Manugbawtiso
(Mateo 11:2-19)

18 Ang tanan nga mga butang nahanungud kay Jesus ginpanugid kay Juan nga
Manugbawtiso kang anang mga disipulo. Gani, ginpatawag na ang darwa sa anang
mga sumuronod
19 kag ginsugo nga mag-agto sa Ginoo agud pamangkoton tana kon bala tana amo run
ang ginakuon ni Juan nga maabot, ukon mapaabot pa gid sanda kang iba.
20 Kang pag-abot nanda kay Jesus, nagkuon sanda, "Ginsugo kami ni Juan nga
Manugbawtiso agud mamangkot kanimo kon bala ikaw amo run ang amun ginapaabot,
ukon mapaabot pa kami kang iba."
21 Nataboan man nga kang amo gid to nga tion duro nga mga tawo ang gin-ayad ni
Jesus sa andang mga masakit kag balatian. Ang mga malaot nga ispirito ginapagwa na
sa mga tawo nga nasudlan ka dya, kag duro nga mga bulag ang ana nga ginpang-ayad
kag makakita run.
22 Nagsabat si Jesus sa mga ginsugo ni Juan, "Balik kamo kay Juan kag isugid ninyo
kana ang inyong mga nakita kag nabatian, nga ang mga bulag makakita run, ang mga
piang makapanaw run, ang mga aruon ayad run, ang mga bungul makabati run, ang
mga patay nabuhi liwan, kag ang Mayad nga Balita ginawali run sa mga imol.
23 Kag bulahan gid ang tawo nga wara pagduha-duha kanakun!"
24 Pagkalumbos kang mga ginsugo ni Juan, naghambal si Jesus sa mga tawo
nahanungud kay Juan. Kuon na, "Kato anay kang mag-agto kamo sa kamingawan, ano
ang ginapaabot ninyo nga makita? Kugon bala nga ginahapay-hapay lang kang hangin?
25 Ano bay ang gin-agto ninyo rugto nga gusto ninyo makita? Tawo bala nga
nagasuksok kang marahalun nga bayo? Ang nagasuksok kang amo ria kag nagapatuyang
sa pagpangabuhi, sa mga palasyo lang tana ninyo ria makita!
26 Kar-on, ano gid ang gin-agto ninyo rugto para sulngun? Propeta bala? Huud,
propeta matuod, kag sobra pa gani sa propeta ang inyo nakita.
27 Tungud nga si Juan nga dya amo run ang ginatumud sa Kasulatan nga kuon kang
Dios, 'Magapadara ako kang akun manugbalita nga magauna kanimo agud nga mag-
aman kang imong dalan.' "
28 Sugidan ko kamo, "Wara pa gid ti natawo sa kalibutan nga makalabaw pa kay Juan.
Pero ang pinakakubus sa ginharian kang Dios mas labaw pa kana."
29 Nabatian dya kang tanan nga mga tawo kag kang mga manugsukot kang buwis, kag
sanda ka dya amo ang nagpati nga matarung ang Dios sa anang ginahimo, tungud hay
nagpabawtiso sanda kay Juan.
30 Pero ang mga Fariseo tana kag ang mga manunudlo kang Kasugoan ginsikway
nanda ang tinutuyo kang Dios kananda tungud hay wara sanda magpabawtiso kay Juan.
31 "Sa ano ko ayhan mapaanggid ang mga tawo sa kadya nga panag-on? Daw ano
sanda ayhan?
32 Daw pareho sanda kang mga bata nga nagapurungko sa tindahan kag nagasing-
gitanay, 'Gintukaran namun kamo kang masadya nga sonata, pero wara man kamo

magsaot; ginkantahan namun kamo kang masubu nga kanta, pero wara man kamo
magpanangis!'
33 Tungud hay kang mag-abot si Juan nga Manugbawtiso, nagapuasa tana kag wara
nagainum kang bino, kag nagkuon kamo, 'Ginagamhan tana kang demonyo.'
34 Kar-on, nag-abot ang Anak kang Tawo nga nagakaun tana kag nagainum, kag
nagkuon kamo, 'Turuka bala ninyo ang tawo nga dya! Parakaun kag parainum!
Amigohay pa sanda kang mga manugsukot kang buwis kag kang mga makasasala!'
35 Ang kaaram kang Dios ginapamatud-an kang tanan nga nagabaton ka dya."

Si Jesus sa Balay kang Fariseo nga si Simon

36 Kar-on, may sangka Fariseo nga nag-agda kay Jesus nga magkaun imaw kana. Gani
nag-agto si Jesus sa balay kang Fariseo kag nagpungko para magkaun.
37 Sa amo nga banwa, may sangka bayi nga mahigku ang anang pagkabuhi. Kang
mabalitaan na nga si Jesus nagakaun sa balay kang Fariseo, nag-agto tana rugto nga
nagadara kang agwa nga nasulud sa surudlan nga alabastro.
38 Nagtindug tana sa may likod, sa kahig nayon ni Jesus, nga nagahiribiun. Ginabasa
na kang anang luha ang mga kahig ni Jesus, kag ginatrapohan na dya kang anang buhok,
ginaharukan na kag bu-boan kang agwa.
39 Kang makita dya kang Fariseo nga nag-agda kay Jesus, nagmuno tana sa anang
kaugalingun, "Kon propeta gid man ang tawo nga dya, maman-an na kon ano nga klase
ka bayi ang nagahikap kana, nga dya nga klase ka bayi mahigku ang anang pagkabuhi."
40 Nagkuon si Jesus kay Simon, "Simon, may ikuon ako kanimo."
Nagsabat si Simon, "Sige, Maestro, ikuon kanakun."
41 Nagkuon si Jesus, "May darwa ka tawo nga nag-utang kang kwarta sa manugpau-
tang. Ang isara nag-utang kang 500 ka kwarta nga pilak, kag ang isara tana 50.
42 Kang indi run gid sanda makabayad, ginkun-an sanda kang manugpautang nga indi
run lang nanda pagbaydan ang utang nanda nga darwa. Kar-on, sin-o sa darwa nga dya
ang labi nga magapalangga kana?"
43 Nagsabat si Simon, "Sa banta ko, ang tawo nga mas bahul ang anang utang nga
ginpatawad."
Nagkuon ni Jesus, "Igsakto ang sabat mo, Simon."
44 Dayon nagbalikid si Jesus sa bayi kag nagkuon kay Simon, "Nakita mo ang bayi nga
dya? Pagsulud ko kaina sa imong balay, wara ikaw magtugro kanakun kang tubig nga
ipanghugas sa akun mga kahig, pero ang bayi tana nga dya, ginhugasan na kang anang
mga luha ang akun mga kahig, kag gintrapohan na kang anang buhok.
45 Wara mo ako haruki sa pag-abi-abi kanakun, pero ana tana, umpisa nga magsulud
ako wara ti untat ang anang pagharuk sa akun mga kahig.
46 Wara mo ginhisoan kang lana ang akun ulo sa pag-amuma kanakun, pero ang bayi
tana nga dya, agwa pa gani ang anang ginbu-bo sa akun kahig.
47 Gani sugidan ko ikaw, Simon, nga ang anang hanggud nga paghigugma nga
ginpakita nagapatimaan nga ang duro na nga mga sala ginpatawad run. Tungud hay
ang tawo nga gamay lang ang anang sala kag ginpatawad, gamay man nga gugma ang
anang ipakita."
48 Dayon nagkuon si Jesus sa bayi, "Ginpatawad run ang imong mga sala."
49 Ang iba nga imaw nanda nga nagakaraun nagmuno sa andang kaugalingun, "Sin-o
gid bala ang tawo nga dya, nga bisan ang mga sala ginapatawad na?"
50 Pero nagkuon si Jesus sa bayi, "Ang imong pagtoo ang nagluwas kanimo. Panaw
run nga may kalinung."

8

Ang mga Bayi nga Nag-irimaw kay Jesus

1 Wara magbuhay, naglibot si Jesus sa mga kabanwahanan kag kabaryohanan nga
nagawali kang Mayad nga Balita nahanungud sa Paghari kang Dios. Ang napulo'g darwa
ka mga disipulo nagtawas man kana
2 kag may iba man nga mga kababainhan nga ginhilway ni Jesus sa mga malaot
nga ispirito kag gin-ayad sa andang mga balatian: si Maria nga kilala man nga Maria
Magdalena, nga nasudlan anay ka pito ka mga demonyo, pero ginpagwa sanda ni Jesus;
3 si Juana nga asawa ni Cusa nga amo ang mayordomo sa palasyo ni Herodes; si
Susana, kag ang iba pa gid nga mga kababainhan. Sanda ka dya amo ang nagtatap kay
Jesus kag sa anang mga disipulo halin sa andang kaugalingun nga mga pagkabutang.

Ang Paraanggidan nahanungud sa Manugsab-og
(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

4 Padayon nga nagatiriripon ang mga tawo kay Jesus nga nagharalin pa sa nagkalain-
lain nga mga kabanwahanan. Kang duro run ang mga tawo nga nagtiriripon, nag-istorya
si Jesus kananda kang paanggid nga dya:
5 "May mangunguma nga nagsab-og kang binhi sa ana uma. Kar-on, kang nagasab-og
run tana kang binhi, ang iba kadya nagtupa sa may aragyan. Ginlapakan dya kang mga
tawo kag gintuka kang mga pispis.
6 Ang iba nga binhi nagtupa sa batohon nga lupa. Nagtubo man dya pero nauga lang
man tungud nga mara ang lupa.
7 Kag ang iba tana nga binhi nagtupa sa ginatuboan kang sapinit, kag nagtubo man
dungan sa sapinit, pero ginlumus dya kang sapinit kag napatay.
8 Pero may iba man nga mga binhi nga nagtupa sa manami nga lupa. Nagtubo dya
kag nagpang-uhay kang pilo."
Pagkatapos, nagkuon si Jesus, "Kamo nga nagaparamati, intiendiha ninyo ka mayad
ang inyo nabatian!"

Ang Katuyoan kang Paraanggidan
(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)

9 Dayon namangkot kay Jesus ang anang mga disipulo kon ano ang kahulogan kang
dya nga paraanggidan.
10 Kag nagsabat si Jesus, "Kamo ang ginapaman-an kang mga kamatuoran nahanun-
gud sa paghari kang Dios. Pero ang iba tana kinahanglan nga sugidan paagi sa mga
paraanggidan, agud to nga bisan magturuk sanda, indi man angud sanda makakita, kag
bisan magpamati sanda, indi man angud sanda makahangup."

Ginpaathag ni Jesus ang Paraanggidan
(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

11 "Amo dyaay nga kahulogan kang paraanggidan: ang binhi amo ang pulong kang
Dios.
12 Ang aragyan nga gintup-an kang binhi amo ang mga tawo nga nakabati kang pulong
kang Dios, pero nag-abot ang Yawa kag gin-agaw ang pulong nga dya sa andang mga
tagipusoon agud to nga indi sanda magtuo kag maluwas.
13 Ang batohon nga lupa nga gintup-an kang binhi amo ang mga tawo nga nakabati
man kang pulong kang Dios kag ginbaton nanda dya nga may kalipay. Pero wara dya
manggamot sa andang tagipusoon. Agi lang ang andang pagpati, tungud hay pag-abot
kang mga pagsulay dayon lang man nanda talikod.
14 Ang lupa nga may sapinit nga gintup-an kang binhi amo ang mga tawo nga nakabati.
Ang pulong nga anda nabatian gindaug kang mga problema, kag kang andang handum
sa pagmanggad, kag kang mga kalipayan rugya sa kalibutan, gani wara maluto ang
andang bunga.
15 Ang nami tana nga lupa nga gintup-an kang binhi amo ang mga tawo nga nakabati
kang pulong kang Dios kag ginbaton nanda dya kang hugut sa andang tagipusoon kag
gintuman. Gani sa andang kaukud namunga dya sa andang kabuhi."

Ang Sulo nga Gintakluban
(Marcos 4:21-25)

16 "Wara ti nagasindi kang sulo kag takluban dya ukon ibutang sa idalum kang katre,
kundi ginatungtong dya sa anang burutangan agud masanagan ang mga tawo nga
magasulud sa balay.
17 Wara ti ginatago nga indi maman-an, kag wara ti likum nga indi maluntad kag
mabuyagyag.
18 "Gani, mag-amlig kamo sa inyong pagpamati, tungud hay ang tawo nga may ana
run nga ginaangkun pagatugroan pa gid kang duro. Pero ang tawo tana nga wara ti
may ginaangkun, pagabul-un pa gani kana ang ginakabig na nga ana."

Ang Nanay kag mga Libayun ni Jesus
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

19 Kar-on, nag-agto kay Jesus ang anang nanay kag mga libayun nga laki, pero wara
sanda makaparapit kana tungud sa kadurohon kang mga tawo.
20 May nagkuon kay Jesus, "Ang imong Nanay kag ang imong mga bugto rugto
nagatindug sa gwa kag gusto nanda magsalongkita kanimo."
21 Pero nagkuon si Jesus kananda, "Ang akun nanay kag mga kabugtoan amo ang mga
nagapamati sa pulong kang Dios kag nagatuman ka dya."

Ginpapuut ni Jesus ang Bagyo
(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

22 Sangka adlaw nagsakay si Jesus sa baruto imaw kang anang mga disipulo. Nagkuon
tana kananda, “Dali, matabok kita rugto sa pihak kang linaw.” Gani nagpanakayun
sanda.
23 Samtang nagapanakayun sanda, naturogan si Jesus. Burubuhay, nagbaskug ang
hangin sa linaw kag amat-amat nga nabuta ka tubig ang baruto kag tam-an run gid ka
makataragam ang anda nga kahimtangan.
24 Dayon ginparapitan nanda si Jesus kag ginpukaw, “Maestro, Maestro! Malunod run
kita!”
Nagbugtaw si Jesus kag nagtindug. Ginmandoan na ang hangin kag ang daragkul nga
mga balud nga magpuut. Nagpuut ang bagyo kag naglinung ang tanan.
25 Dayon nagkuon si Jesus kananda, “Diin run ang inyong pagtoo?”
Natingala gid sanda kag nahadluk, kag nagkinun-anay, “Ano tana nga klase ka tawo
dya man! Ginamandoaan na ang hangin kag mga balud kag nagapati sanda kana!”

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Ginsudlan kang Demonyo
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

26 Kar-on, nagdungka sanda sa lugar kang mga Gerasanhun, nga nahamtang sa tabok
kang Galilea.
27 Pagtakas ni Jesus, ginsug-alaw tana kang sangka tawo nga nagauli sa amo ria nga
banwa. Ang tawo nga dya ginsudlan kang mga demonyo, gani buhay run nga wara
tana nagasuksok kang bayo kag wara run nagauli sa balay kundi sa mga lungib nga
rulubngan.
28 Kang makita na si Jesus, nagsiyagit tana kag naghapa sa atubang ni Jesus kag
nagsinggit, “Jesus nga Anak kang Dios nga Labing Mataas! Ano gid bala ang tuyo mo
kanakun? Nagapakitluoy ako kanimo nga indi ako pagsakita!”
29 Ginkuon na dya tungud nga ginmandoan run ni Jesus ang demonyo nga magwa sa
tawo. Pira run ka beses halin pa kang una nga ginagamhan tana ka dya, bisan bantayan
tana ka dya ka mayad kag gapuson kang kadena ang anang alima kag kahig, mabugto
na man angud ang kadena, kag ginaguyod tana kang demonyo sa kamingawan.
30 Ginpamangkot tana ni Jesus, “Sin-o ngaran mo?”
Nagsabat ang tawo, “Ang akun ngaran linibo,” tungud hay duro matuod nga mga
demonyo ang nagsurulud kana.
31 Ang mga demonyo nagpakitluoy kay Jesus nga indi lang sanda pagmandoan nga
mag-agto sa kadadalman.
32 Kar-on, rugto sa may marapit nga bakulod, may panung kang mga baboy ang
nagapanginaun. Ang mga demonyo nagpakitluoy kay Jesus nga pasudlun lang sanda
sa lawas kang mga baboy nga to, kag gintugotan sanda ni Jesus,
33 gani ang mga demonyo nagwa sa tawo kag nagsurulud sa mga baboy. Ang bilog
nga panung kang mga baboy nagdinalagan sa pil-as kag nagkarahulog sa linaw kag
nagkaralumus.
34 Kang makita kang mga manugsagod kang mga baboy ang natabo nga dya,
nagdinalagan sanda kag ginsugid nanda dya sa mga tawo sa banwa kag sa mga
kaumahan.
35 Naggurowa ang mga tawo agud turukun kon ano ang natabo kag nag-agto sanda kay
Jesus kag nasapwan nanda ang tawo nga ginsudlan anay kang demonyo nga nagapungko
sa may kahig nayon ni Jesus. Nagasuksok run tana kang bayo kag mayad run ang anang
paminsarun. Kag hinadlukan gid sanda tanan.
36 Ang mga nakakita kadya nga hitabo amo man ang nagpanugid sa mga tawo kon
paano naayad ang tawo nga nasudlan anay kang demonyo.
37 Dayon, ang tanan nga mga tawo sa bilog nga lugar kang Gergesa nagpangabay kay
Jesus nga maghalin tana rugto, tungud hay nahadluk gid sanda ka mayad. Gani nagsakay
si Jesus sa baruto kag maghalin.
38 Kar-on, ang tawo tana nga ginsudlan anay kang mga demonyo, nagpakitluoy kay
Jesus, “Patawsa ako kanimo.”
Pero wara tana ginpatawas ni Jesus kundi nga ginpapanaw tana kag ginkun-an,
39 “Uli to sa inyo balay kag ipanugid kon ano ang ginhimo kang Dios kanimo.”
Gani naglibot ang tawo sa bilog nga banwa nga nagapanugid kon ano ang ginhimo ni
Jesus kana.

Ang Bata nga bayi ni Jairo kag ang Bayi nga Nagtandug kang Bayo ni Jesus
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

40 Pagbalik ni Jesus sa pihak nga bahin kang linaw, gin-abi-abi tana kang duro nga
mga tawo, tungud hay tanan sanda nagahurulat kana.
41 Burubuhay may sangka tawo nga nag-abot nga ginahingaranan kay Jairo. Tana
ka dya sangka opisyal sa sinagoga rugto. Nagluhod tana sa atubang ni Jesus nga
nagapakitluoy nga raad maagto si Jesus sa anang balay
42 tungud nga tagumatayun ang anang bugtong nga bata nga bayi. Nagapang-edadun
dya kang napulo'g darwa ka tuig.
Kang nagapanaw run si Jesus paagto sa balay ni Jairo, nagadinus-uganay ang mga
tawo sa anang palibot.
43 May sangka bayi rugto nga sa sulud kang napulo'g darwa ka tuig wara gid pagpuut
ang anang pagdugo. Naubos lang ang anang mga pagkabutang sa pagpabulong, pero
wara gid ti nakaayad kana.
44 Nagparapit tana sa may likod nayon ni Jesus kag gintandug na ang sidsid kang bayo
ni Jesus, kag lagi-lagi nagpuut ang anang pagdugo.
45 Dayon namangkot si Jesus, “Sin-o ang nagtandug kanakun?” Tanan nga tawo rugto
nagsabat nga wara tanda magtandug. Dayon nagkuon si Pedro, “Maestro, duro nga mga
tawo ang nagapalibot kag nagadinagusu kanimo.”
46 Pero nagkuon si Jesus, “Pero may dyan gid nga nagtandug kanakun tungud hay
nabatyagan ko nga may gahum nga naggwa kanakun!”
47 Kar-on, naman-an kang bayi nga indi tana makalikaw sa anang ginhimo, gani
nagparapit tana nga nagakurudug kag nagluhod sa atubang ni Jesus. Kag rugto sa tunga
kang tanan ginsugidan na si Jesus kon andut gintandug na dya kag kon paano tana
nag-ayad lagi.
48 Nagkuon si Jesus kana, “Inday, ang imo pagtoo amo ang nag-ayad kanimo. Kar-on,
panaw run nga may kalinung.”
49 Samtang nagahambal pa si Jesus, may tawo nga nag-abot halin sa balay kang opisyal
nga si Jairo, kag ginkun-an na si Jairo nga indi na run lang pagdistorbohon ang Maestro
hay patay run ang anang bata.
50 Pero nabatian dya ni Jesus kag nagkuon tana kay Jairo, “Indi ikaw magkahadluk;
magtuo lang ikaw, kag ang imo bata maayad.”
51 Pag-abot ni Jesus sa balay ni Jairo, wara tana ti iba nga gintugotan nga magsulud
imaw kana magluwas lang kanday Pedro, Juan kag Santiago kag ang mga ginikanan
kang bata.
52 Tanan nga tawo rugto nagaparanangisun kag nagaparanambitun tungud sa bata.
Nagkuon si Jesus kananda, “Indi kamo maghirinibi. Bukun ti patay ang bata;
nagakaturog lang.”
53 Ginkadlawan lang nanda si Jesus, tungud hay naman-an gid nanda nga patay run
ang bata.
54 Ginkaptan na ang bata sa alima kag gintawag, “Inday, magbangon kaw!”
55 Nagbalik ang ginhawa kang bata kag lagi-lagi nagbangon dya. Dayon ginsugo sanda
ni Jesus nga tugroan ang bata kang pagkaun.
56 Natingala gid ang mga ginikanan kang bata. Pero ginbilinan sanda ni Jesus nga indi
gid nanda pag-ipanugid bisan kay sin-o ang natabo nga dya.

9

Ginsugo ni Jesus ang Napulo'g Darwa ka mga Disipulo
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

1 Gintipon ni Jesus ang napulo'g darwa ka mga disipulo kag gintugroan kang gahum
kag awtoridad sa pagpanabog kang tanan nga mga demonyo kag sa pag-ayad kang mga
balatian.
2 Ginsugo na sanda nga magpanaw para magpangwali kang nahanungud sa paghari
kang Dios kag magpang-ayad kang mga masakitun.
3 Ginkun-an na sanda, “Indi kamo magbalon kang bisan ano sa inyo nga pagpanaw:
bisan baston, ukon puyo-puyo, ukon pagkaun, ukon kwarta, kag bisan gani irislan nga
bayo.
4 Kon sa diin nga balay kamo batonon, sa amo man nga balay kamo magtiner hasta
sa tion nga maghalin kamo sa amo nga banwa.
5 Kon may mga tawo nga indi magbaton kaninyo, tataka ninyo ang yab-ok sa inyong
mga kahig sa inyong paghalin, bilang patimaan nga wara run kamo ti sarabtun
kananda.”

6 Nagpanaw ang mga disipulo kag naglibot sa tanan nga mga kabaryohanan nga
nagawali kang Mayad nga Balita kag nagapang-ayad kang mga nagamarasakit sa tanan
nga mga lugar.

Naglibug ang Ulo ni Herodes
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

7 Si Herodes nga amo ang manugdumara kang Galilea, nakabati kang tanan nga
nagakaratabo nga dya. Naglibug gid ang anang ulo tungud hay may iba nga nagakuon
nga kuno nabuhi liwan si Juan nga Manugbawtiso!
8 May iba man tana nga nagakuon nga si Elias kuno nagpakita, kag may iba pa gid
tana nga nagakuon nga nabuhi liwan ang isara sa mga propeta katong una.
9 Nagkuon si Herodes, “Ginpautdan ko run kang ulo si Juan, pero sin-o tana dya nga
tawo nga raku ang akun nabatian nahanungud kana?” Kag ginatinguhaan na gid nga
makita si Jesus.

Ginpakaun ni Jesus ang Lima ka libo nga mga Tawo
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

10 Pagkabalik kang mga apostoles nga ginsugo ni Jesus, ginsugid nanda kana ang tanan
nanda nga mga hinimoan. Gindara sanda ni Jesus kag nag-agto sanda sa banwa nga
ginatawag Betsaida nga sandahanun lang.
11 Pagkamaan kang raku nga mga tawo, nagsurunod sanda kana. Ginbaton sanda ni
Jesus kag naghambal tana kananda nahanungud sa paghari kang Dios. Ginpang-ayad
na man ang mga nagakinahanglan nga ayadun.
12 Kang maghinunod run ang adlaw, ang napulo'g darwa ka mga apostoles nagparapit
kay Jesus kag nagkuon, “Papanawa run ang mga tawo agud makaagto sanda sa mga
kabaryohanan kag sa mga kaumahan rugya sa palibot kag makakita sanda kang
pagkaun kag lugar nga anda mahinggaan, tungud hay rugya kita sa kamingawan.”
13 Pero nagkuon si Jesus kananda, “Kamo mismo ang magtugro kananda kang andang
makaun!”
Nagsabat sanda, “Ang atun pagkaun lima lang ka bilog nga tinapay kag darwa ka bilog
nga isda. Indi dya makahusto, magluwas lang kon magpanaw kami kag magbakal kang
pagkaun para sa tanan nga mga tawo nga dya!”
14 (Mga lima ka libo ka mga laki ang rugto kato.)
Nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, “Abi, papungkoa ninyo ang mga tawo sa
grupo nga mga tagkalim-an.”
15 Ginsunod man nanda ang sugo ni Jesus kag ginpapungko sanda tanan.
16 Ginbuul ni Jesus ang lima ka bilog nga tinapay kag ang darwa ka isda, kag nagtangra
sa langit kag ginpasalamatan na dya sa Dios. Pagkatapos, ginpamihak-pihak na dya kag
ginpanugro sa mga disipulo agud ipanagtag nanda sa mga tawo.
17 Nakakaun sanda tanan kag nagkarabusog. Kang paniponon run kang mga disipulo
ang nabilin nga ginpamihak-pihak, napulo'g darwa pa ka alat ang nabuta.

Ang Pagpabutyag ni Pedro nahanungud kay Jesus
(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

18 Sangka tion nga nagaisarahanun si Jesus nga nagapangamuyo, ang ana nga mga
disipulo rugyan man. Ginpamangkot na sanda, “Kon para sa mga tawo, sin-o kuno
ako?”
19 Nagsabat sanda, “May nagakuon nga ikaw kuno si Juan nga Manugbawtiso, ang iba
nagakuon nga ikaw kuno si Elias. Ang iba nagakuon man nga ikaw kuno isara sa mga
propeta kato anay nga nabuhi liwan.”
20 Namangkot si Jesus kananda, “Kon para tana kaninyo, sin-o ako?”
Nagsabat si Pedro, “Ikaw ang Cristo nga ginpadara kang Dios!”

Naghambal si Jesus nahanungud sa Anang Pag-antos
(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30—9:1)

21 Pero ginpaandaman gid sanda ka mayad ni Jesus nga indi gid nanda pag-ipanugid
bisan kay sin-o ang nahanungud kana.
22 Kag nagkuon pa gid si Jesus kananda, “Ang Anak kang Tawo kinahanglan nga mag-
agum kang duro nga mga pag-antos, kag sikwayun kang mga kamal-aman kag kang mga
pangulo kang kaparian kag kang mga manunudlo kang Kasugoan. Pagapatyun tana pero
sa ikatlo nga adlaw pagabanhawun.”
23 Dayon nagkuon tana kananda tanan, “Ang bisan sin-o nga malyag magsunod
kanakun, kinahanglan nga indi na run pagpasulabihun ang anang kaugalingun kag
magpas-an tana kang anang kros adlaw-adlaw, kag magsunod kanakun.

24 Ang bisan sin-o nga nagatipig kang anang kabuhi maduraan ka dya, kag ang
bisan sin-o tana nga handa maduraan kang kabuhi tungud kanakun, amo tana ang
makaangkun ka dya.
25 Tungud hay ano gid bala ang mabuul kang sangka tawo kon maangkun na ang bilog
nga kalibutan pero maduraan tana kang kabuhi?
26 Gani ang bisan sin-o man nga magkahuya kanakun kag kang akun mga pulong,
ikahuya man tana kang Anak kang Tawo sa anang pagbalik nga may himaya, dara man
ang himaya kang Dios nga Amay kag kang balaan nga mga anghel.
27 Sugidan ko kamo: may iba rugya kaninyo nga indi mapatay hasta nga makita na
ang paghari kang Dios."

Ang Pagbaylo kang Dagway ni Jesus
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

28 Mga walo ka adlaw matapos ginhambal ni Jesus ang mga butang nga dya, gindara na
sanday Pedro, Juan kag Santiago, kag nagtukad sanda sa bakulod agud magpangamuyo.
29 Samtang nagapangamuyo tana, nagbaylo ang dagway kang anang pungyahun kag
ang anang bayo nagbanaag sa kaputi.
30 Hinali lang may darwa ka tawo nga nagapakig-istorya kana. Dya amo sanday Moises
kag Elias
31 nga nagpakita sa andang langitnun nga himaya. Nagpakighambal sanda kay Jesus
nahanungud sa anang kamatayun nga magahanabo sa Jerusalem.
32 Si Pedro tana kag ang anang mga kaibahan nahamuukan gid ka turog. Kang
makabugtaw sanda nakita nanda ang himaya ni Jesus kag ang darwa ka tawo nga
kaimaw na nga nagatindug.
33 Kang nagaparayu run ang darwa ka tawo kay Jesus, nagkuon si Pedro kay Jesus,
"Ginoo, mayad gid hay rugya kita. Mapatindug kami kang tatlo ka karakamalig. Ang
isara para kanimo, ang isara para kay Moises kag ang isara pa gid tana para kay Elias."
(Ginkuon dya ni Pedro hay wara tana kamaan kon ano ang anang ihambal.)
34 Samtang nagahambal pa si Pedro, may panganod nga nag-abot kag ginlikupan sanda
ka dya. Ginhadlukan gid sanda samtang ginalikupan sanda kang panganod.
35 May limug halin sa panganod nga naghambal, "Amo dya ang akun Anak nga akun
ginpili; pamatii ninyo tana!"
36 Pagpuut kang limug, nakita nanda nga nagaisarahanun run lang si Jesus. Pero ang
tanan nga dya ginhipsan lang kang mga disipulo, kag kato nga tinion wara gid nanda
ginpanugid bisan kay sin-o ang andang nakita.

Gin-ayad ni Jesus ang Bata nga Ginsudlan kang Malaot nga Ispirito
(Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)

37 Kang masunod nga adlaw, nagdulhog sanda halin sa bukid kag raku nga mga tawo
ang nag-alaw-alaw kay Jesus.
38 Halin sa karak-an, may tawo nga nagsinggit nga nagakuon, "Maestro! Nagapakitluoy
ako kanimo, sulnga anay ang akun bata nga laki, bugtong ko gid lang dya nga bata!
39 May ispirito nga sagad ka tublag kana, kon dakpun gani tana ka dya, gulpi lang tana
magsiyagit, kag nagakurudug tana hasta nga magburora ang anang ba-ba. Ginasagi na
ka sakit ang akun bata kag haros indi na pagbuy-an!
40 Nagpakitluoy run ako sa imong mga disipulo nga pagaw-un nanda dya, pero indi
sanda makasarang!"
41 Nagsabat si Jesus, "Kamo nga mga tawo sa kadya nga panag-on, mga wara kamo
ti pagtoo kag balingag! Hasta san-o pa ayhan ako magapakig-imaw kaninyo kag
magaagwanta kaninyo? Dar-a rugya ang imong bata."
42 Bisan pa gani nga nagaparapit ang bata kay Jesus ginalampus dya kang demonyo
sa lupa kag ginapakudug. Ginmandoan ni Jesus ang malaot nga ispirito nga magwa sa
bata, kag gin-ayad na ang bata kag ginbalik sa anang tatay.
43 Ang tanan nga mga tawo rugto daw indi makapati sa andang nakita nga
pagkagamhanan kang Dios.

Naghambal Liwan si Jesus nahanungud sa Anang Kamatayun
(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Kar-on, samtang ang mga tawo natingala pa gihapon sa tanan nga mga hinimoan ni
Jesus, nagkuon tana sa anang mga disipulo,
44 "Indi gid ninyo paglipati ang akun igasugid kaninyo: ang Anak kang Tawo
pagatugyan sa gahum kang mga tawo."

45 Ugaring wara nanda dya mahangpi, tungud hay ginlikum kananda ang kahulogan
agud nga indi nanda dya mahangpan. Nahadluk man sanda nga magpamangkot kana
nahanungud sa butang nga dya.

Sin-o gid ang Labaw sa tanan
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

46 Sangka bes, nagbinaisay ang mga disipulo kon sin-o gid kananda ang labaw sa tanan.
47 Pero naman-an ni Jesus kon ano ang andang ginapinsar, gani nagbuul tana kang
sangka bata kag ginpatindug na dya sa anang kilid.
48 Dayon nagkuon tana kananda, "Ang sin-o man nga magabaton sa bata nga dya
tungud kanakun nagabaton man kanakun, kag ang nagabaton kanakun nagabaton man
sa nagpadara kanakun; tungud hay kon sin-o kaninyo ang pinakakubus sa tanan, tana
amo ang labaw sa tanan."

Ang wara Nagakontra kaninyo amo Ang Kadampig ninyo
(Marcos 9:38-40)

49 Naghambal si Juan, "Ginoo, may nakita kami nga tawo nga nagapanabog kang mga
demonyo kag ginagamit na ang imong ngaran. Pero gintapna namun tana tungud hay
bukun tana ti kaimaw natun."
50 Nagsabat si Jesus kana, "Indi tana pagtapnaa, tungud hay ang tawo nga wara
nagakontra kaninyo, nagadampig kaninyo."

Wara Ginbaton si Jesus sa sangka Baryo sa Samaria

51 Kang nagahinamput run ang mga inadlaw nga pagadar-un si Jesus sa langit,
nagpamat-ud tana nga magpanaw paagto sa Jerusalem.
52 Gani nagsugo tana kang mga tawo nga mag-una kana. Nagpanaw sanda ka dya kag
nag-agto sa sangka baryo kang Samaria agud nga iaman ang tanan nga kinahanglanun
sa anang pag-abot.
53 Pero ang mga tawo rugto indi magbaton kana tungud hay naman-an nanda nga sa
Jerusalem tana maagto.
54 Kang naman-an dya kang mga disipulo nga sanday Santiago kag Juan, nagkuon
sanda kay Jesus, "Ginoo, gusto mo bala nga mangayo kami kang kalayo sa langit agud
to nga papasun sanda?"*
55 Pero ginbalikid sanda ni Jesus kag ginsabdung.†
56 Kag nagpanaw run lang sanda paagto sa iba nga baryo.

Ang mga mangin Disipulo ni Jesus
(Mateo 8:19-22)

57 Samtang nagapanaw sanda, may sangka tawo nga nagkuon kay Jesus, "Masunod
ako kanimo bisan diin ikaw mag-agto!"
58 Nagkuon si Jesus kana, "Ang mga singgarong may mga buho nga ginaistaran kag
ang mga pispis may mga pugad, pero ang Anak kang Tawo wara gid ti balay nga ana
mapahuwayan."
59 Nagkuon pa gid tana sa isara, "Sunod ikaw kanakun!"
Ugaring ang tawo nga dya nagsabat, "Ginoo, tugoti anay ako nga mag-uli sa balay sa
paglubung kang akun tatay."
60 Nagsabat si Jesus kana, "Pabay-i ang mga patay nga maglubung kang andang mga
patay. Pero ikaw timo, panaw kag ibantala ang nahanungud sa paghari kang Dios!"
61 May isara pa gid nga nagkuon kay Jesus, "Ginoo, masunod ako kanimo, pero tugoti
anay ako nga mag-uli kag maglisensya sa akun panimalay."
62 Ginsabat tana ni Jesus, "Ang tawo nga nagaarado kag sagi lang man ka balikid indi
takus sa pagpasakup sa paghari kang Dios."

10

Nagsugo si Jesus kang Kapitoan kag Darwa

1 Pagkatapos ka dya, ang Ginoo nagpili pa gid kang kapitoan kag darwa* ka mga tawo
kag ginsugo na sanda sa tag darwa-darwa nga mag-una kana sa kada banwa kag lugar
nga ana pagaagtonan.

---

* **9:54 9:54** sa iba nga mga kasulatan gindugang ang, pareho kang ginhimo ni Elias † **9:55 9:55** sa iba nga mga sinulat gindugang nanda ang "Wara kamo kamaan kon ano nga sahi kang ispirito ang rugyan kaninyo, tungud hay ang Anak kang Tawo nag-abot rugya indi para nga maglaglag kang mga tawo kundi nga magluwas kananda" * **10:1 10:1** sa iba nga mga kasulatan, kapitoan

2 Nagkuon tana kananda, “Duro ang aranyun, pero gamay lang ang manug-ani. Gani
magpangamuyo kamo sa tag-iya kang aranyun nga magpadara tana kang mga manug-
ani sa pag-ani kang anang aranyun.”
3 Panaw kamo. Ginapaagto ko kamo pareho kang mga karnero sa tunga kang mga
lobo nga mapintas.
4 Indi kamo magdara kang puyo-puyo, ukon libon, ukon sandalyas. Indi man kamo
magpundo sa dalan sa pagtamyaw sa bisan kay sin-o.
5 Kon magsulud gani kamo sa sangka balay, magkuon anay kamo kananda nga, “Kabay
nga magluntad ang kalinung sa panimalay nga dya.”
6 Kon ang nagaistar sa panimalay nga ria maluyagun sa kalinung, maaguman nanda
ang kalinung. Pero kon bukun, mabalik lang man kaninyo ang inyo ginkuon.
7 Pabilin kamo sa balay nga inyo ginatineran. Kan-a ninyo kag imna ang bisan ano nga
itugro kaninyo tungud hay ang nagapangabudlay nagakadapat lang nga pagasuholan.
Indi kamo magsaylo-saylo kang balay nga inyo ginadayonan.
8 Kon mag-agto gani kamo sa sangka banwa kag batonon kamo rugto, kan-a ninyo ang
bisan ano nga ginhimus para kaninyo,
9 kag ayada ninyo ang mga masakitun sa amo nga banwa, kag hambalun ninyo ang
mga tawo rugto nga, “Ang Dios marapit run lang maghari kaninyo!”
10 Pero kon mag-agto kamo sangka banwa kag indi kamo pagbatonon, magwa kamo
sa mga karsada kag amo dya ang ikuon ninyo sa mga tawo,
11 “Bisan ang yab-ok kang inyo nga banwa nga nagtapik sa amun nga mga kahig
tatakun pa namun, bilang paandam kaninyo. Pero tandaan ninyo dya, ang Dios marapit
run lang maghari.”
12 Nagkuon pa gid si Jesus, “Sugidan ko kamo, ‘Sa adlaw nga ang Dios maghukum,
mas sobra pa nga silot ang maaguman kang mga tawo sa amo ria nga banwa sangsa
mga taga-Sodoma!’ ”

Ang mga Banwa nga Wara Magbaton kay Jesus
(Mateo 11:20-24)

13 “Makaluluoy gid kamo nga mga taga-Corazin! Makaluluoy man kamo nga mga taga-
Betsaida! Tungud hay kon ang mga milagro nga ginpanghimo rugyan kaninyo, ginhimo
rugto sa syudad kang Tiro kag Sidon, buhay run daad sanda nagbayo kang sako kag
nagbutang kang abo sa andang mga ulo, patimaan kang andang paghinulsul.
14 Sa adlaw kang paghukum, sobra pa nga silot ang maaguman ninyo sangsa mga
taga-Tiro kag Sidon.
15 Kamo tana nga mga taga-Capernaum, nagapinsar bala kamo nga bayawun kamo sa
langit? Pagatablug kamo sa impyerno.”
16 Nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, “Ang sin-o man nga nagapamati kaninyo
nagapamati man kanakun. Ang nagasikway kaninyo, nagasikway man kanakun, kag
ang sin-o man nga nagasikway kanakun, ginasikway na man ang nagpadara kanakun.”

Ang Pagbalik kang Kapitoan kag Darwa

17 Nagbalik ang kapitoan kag darwa nga malipayun kag nagkuon sanda, “Ginoo, bisan
ang mga demonyo nagapati kanamun kon mandoan namun sanda nga ginagamit ang
imong ngaran!”
18 Nagsabat si Jesus, “Nakita ko si Satanas nga nahulog halin sa langit nga daw kilat.
19 Gintugroan ko kamo kang awtoridad nga bisan lapakun ninyo ang mga sawa kag
mga iwi-iwi kag pyerdehun ninyo ang gahum kang kaaway, wara gid ti bisan ano nga
makahalit kaninyo.
20 Pero indi kamo magkalipay tungud hay nagapati kaninyo ang mga demonyo, kundi
magkalipay kamo tungud hay ang inyong mga ngaran nasulat run rugto sa langit.”

Nalipay si Jesus
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Sa amo man to nga tion, ginlipay ka mayad si Jesus kang Balaan nga Ispirito, kag
nagakuon tana, “Nagapasalamat ako kanimo Amay, nga Ginoo kang langit kag lupa,
tungud hay ang mga butang nga wara nimo ginpahayag sa mga tawo nga maaram
kag may tinun-an, ginpahayag nimo sa mga tawo nga wara ti tinun-an. Huud, Amay,
nagapasalamat ako tungud hay amo dya ang nahamut-an nimo nga matabo.
22 “Ang tanan nga mga butang gintugyan kanakun kang akun Amay. Wara ti nakakilala
kon sin-o ang Anak kundi ang Amay. Kag wara man ti nakakilala kon sin-o ang Amay
kundi ang Anak, kag ang mga tawo nga ginpili kang Anak nga ipahayag ang Amay.”

23 Dayon nag-atubang si Jesus sa mga disipulo kag nagkuon kananda nga sandahanun
lang, “Bulahan kamo hay nakakita kamo kang mga butang nga inyo makita tulad.
24 Sugidan ko kamo: duro nga mga propeta kag mga hari kato anay ang naghandum
nga makita ang mga butang nga inyo nakita, pero wara nanda makita, kag mabatian
ang mga butang nga inyo nabatian, pero wara nanda mabatian.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Mayad nga Samaritanhun

25 May sangka manunudlo kang Kasugoan nga nagparapit kay Jesus para tirawan tana,
nagpamangkot dya, “Maestro, ano ang akun himoon agud nga makaangkun ako kang
kabuhi nga wara ti katapusan?”
26 Nagsabat si Jesus, “Ano haw ang ginakuon sa Kasulatan? Kag ano ang imo
paghangup karia?”
27 Nagsabat ang tawo, “Higugmaun mo ang Ginoo nga imo Dios sa bug-os mo
nga tagipusoon, sa bug-os mo nga kalag, sa bug-os mo nga ikasarang, sa bug-os mo
nga panghuna-huna. Kag palanggaun mo man ang imo isigka-tawo pareho kang
pagpalangga mo kang imo kaugalingun.”
28 Nagkuon si Jesus, “Husto ang imo sabat. Kar-on, himoa dya kag makaangkun ikaw
kang kabuhi.”
29 Pero gusto pa gid ipakita kang manunudlo kang Kasugoan nga husto tana, gani
namangkot pa gid tana kay Jesus, “Ti, sin-o bay ang akun isigka-tawo?”
30 Ginsabat tana ni Jesus, “May sangka tawo nga nagdulhog halin sa Jerusalem paagto
sa Jerico. Ginbanggaan tana kang mga takawan, gin-ubahan nanda tana kag ginbakol
kag ginbayaan nga tagumatayun run.
31 Nataboan nga may sangka pari nga nagdulhog sa amo man ria nga dalan. Pagkakita
na kang tawo nga nagahamyangan sa dalan, ginlubsan na lang dya kag rugto tana sa
binit ka karsada nag-agi.
32 Amo man ria ang ginhimo kang Levita. Pag-abot na sa amo ria nga lugar, nakita na
man ang tawo sa dalan, pero ginlubsan na lang man dya kag sa binit tana ka karsada
nag-agi.
33 Pero may sangka Samaritanhun nga nagapanglakatun nga nakaagi sa amo ria nga
dalan. Pagkakita na kang tawo, nangir-o gid tana.
34 Ginparapitan na kag ginbutangan kang lana kag bino ang pilas kang tawo kag
ginbugkusan. Dayon ginpasakay na sa anang kaugalingun nga sapat kag gindara sa
sangka balay-darayonan, kag rugto na gintatap ang tawo nga dya.
35 Pagkasunod nga adlaw, gintaw-an na kang darwa ka kwarta nga pilak ang
manugdumara kang balay-darayonan kag ginkun-an, ‘Atipanun mo tana kag kon pira
ang imo magasto kana ulian ko ikaw sa akun pagbalik rugya!’ ”
36 Dayon namangkot si Jesus sa manunudlo kang Kasugoan, “Kar-on, sa banta mo,
sin-o bala sa tatlo ka tawo nga dya ang nagpakita nga tana isigka-tawo kang tawo nga
ginbanggaan kang mga takawan?”
37 Nagsabat ang manunudlo kang Kasugoan, “Ang tawo nga nagpakita kang kaluoy
kana!”
Nagkuon si Jesus kana, “Panaw kag himoa man ang anang ginhimo.”

Nagbisita si Jesus kanday Marta kag Maria

38 Samtang nagpadayon si Jesus kag ang anang mga disipulo sa pagpanaw, nakadangat
sanda sa sangka baryo, kag rugto gin-abi-abi tana sa balay kang bayi nga ginahingaranan
kay Marta.
39 Si Marta nga dya may libayun nga ginahingaranan kay Maria. Nagpungko tana ka
dya sa kahig nayon kang Ginoo kag nagpamati sa anang mga ginapanudlo.
40 Si Marta tana nagapalibug gid kang tanan na nga mga hirimsun. Gani nagparapit
tana kay Jesus kag nagkuon, “Ginoo, mayad bala ayhan dya kanimo nga ginpabay-an
lang ako kang akun libayun nga ako lang isara ang mag-obra kang tanan? Abi, kun-i
man tana nga buligan na ako!”
41 Nagsabat ang Ginoo kana, “Marta, nagapalibug gid ikaw kag nagasinaku sa duro
nga mga butang,
42 nga ang matuod isara lang man ang kinahanglan gid. Ang napilian ni Maria amo
ang mas mayad kag wara gid ti bisan sin-o nga makabuul karia kana.”

11

Nagtudlo si Jesus nahanungud sa Pangamuyo
(Mateo 6:9-13; 7:7-11)

1 Sangka tion, nagapangamuyo si Jesus sa sangka lugar. Pagkatapos na pangamuyo,
ang isara sa ana mga disipulo nagkuon kana, “Ginoo, tudloi man kami magpangamuyo,
pareho nga ginatudloan ni Juan ang anang mga disipulo.”
2 Nagkuon si Jesus kananda, “Kon magpangamuyo gani kamo, amo dyaay ang inyo
ikuon:
‘Amay, kabay nga pakabalaanun ang imo ngaran,
kabay nga mag-abot run ang tion kang imo paghari;
3 Tugroi kami kang amun pagkaun sa kada adlaw;
4 patawara kami kang amun mga sala
tungud hay ginapatawad man namun ang tanan nga mga nakasala kanamun.
Kag indi nimo pag-itugot nga sulayun kami.’ ”
5 Dayon nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, “Halimbawa, may amigo ikaw, kag
sa tungang gabii nag-agto ikaw sa ana balay kag nagkuon, ‘Abi amigo, pahurama anay
ako dyan kang tatlo ka panid nga tinapay,
6 tungud hay may amigo ako nga nagapanglakatun nga nakahapit sa balay kag wara
gid ako ti mapakaun kana!’
7 Ang amigo mo tana magasabat rugto sa sulud, ‘Indi run ako pagtublaga! Natrangka-
han run ang pwertahan kag kami kang akun mga kabataan nagabaratang run. Indi run
ako makabangon kag magtugro kanimo ka bisan ano!’
8 Sugidan ko kamo, kon indi man tana magbangon sa pagtugro kanimo kang bisan
ano sa rason nga amigohay kamo, magabangon run lang gid tana kag tugroan ikaw
kang tanan mo nga kinahanglan tungud nga wara ikaw magmayha ka sagad pangayo
kana.
9 Gani ginakun-an ko kamo, magpangayo kamo kag mabaton ninyo ang inyo
ginapangayo; magpangita kamo kag makita ninyo ang inyo ginapangita; magpanuktok
kamo kag pagabuksan kaninyo ang gawang.
10 Tungud hay ang kada isara nga nagapangayo magabaton, ang nagapangita
makakita, kag ang nagapanuktok pagabuksan kana ang gawang.
11 Kamo nga mga tatay, kon mangayo kang isda ang inyo bata, tugroan bala ninyo tana
kang sawa?
12 Ukon, kon mangayo tana kang itlog, tugroan bala ninyo tana ka iwi-iwi?
13 Kon kamo gani nga mga malaot kamaan magtugro kang mayad nga mga butang
sa inyo mga kabataan, sobra pa gid ang inyo Amay sa langit, itugro na ang Balaan nga
Ispirito sa mga nagapangayo ka dya kana.”

Si Jesus kag si Beelzebul
(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

14 Sangka bes, ginatabog ni Jesus ang demonyo nga nagpaapa sa sangka tawo.
Pagkagwa na ka dya, ang tawo nga to makahambal run. Kag ang mga tawo rugto daw
indi makapati sa anda nga nakita.
15 Pero ang iba tana nga mga tawo nagkuon, “Nagatabog tana ka dya kang mga
demonyo paagi sa gahum ni Beelzebul nga amo ang pangulo kang mga demonyo.”
16 Ang iba tana nga mga tawo rugto gusto nanda itirawan si Jesus, gani ginkun-an
nanda tana nga maghimo kang milagro sa pagpamatuod nga tana ginpadara kang Dios.
17 Pero naman-an ni Jesus ang anda mga ginapinsar gani nagkuon tana kananda,
“Kon ang sangka ginharian magbinahin-bahin kag mag-irinaway, dya nga ginharian
indi magbuhay kag mapukan. Kag kon ang sangka panimalay magbinahin-bahin man,
magaburublag man sanda ka dya.
18 Gani kon ang mga sinakpan ni Satanas magbihanin-bahin, indi magbuhay kag
mapukan ang anang ginharian. Nagakuon kamo nga nagapanabog ako kang mga
demonyo paagi sa gahum ni Beelzebul.
19 Kon nagapanabog ako kang mga demonyo paagi sa anang gahum, sin-o tana ang
nagtugro kang gahum sa inyo mga sumuronod nga magpanabog kang mga demonyo?
Sanda gid tana mismo ang magapamatuod nga sayup kamo!
20 Pero kon paagi sa gahum kang Dios nagapanabog ako kang mga demonyo, dya
nagapamatuod nga ang paghari kang Dios nag-abot run kaninyo.”
21 “Kon ang mapurus nga tawo kumpleto ang anang armas sa pagbantay kang anang
balay, marayu sa katalagman ang anang pagkabutang.
22 Pero kon salakayun tana kag pyerdehun kang tawo nga mas mapurus sangsa kana,
pagabul-un kana ang anang armas nga ginasarigan kag ipanagtag ang mga pagkabutang
nga gin-agaw kana.”

23 “Ang wara nagadampig kanakun kontra kanakun, kag ang wara nagabulig kanakun
sa pagpanipon, nagaparapta lang.”

Ang Pagbalik kang Malaot nga Ispirito
(Mateo 12:43-45)

24 “Kon ang malaot nga ispirito maggwa sa tawo, nagalagaw-lagaw dya sa mara nga
lugar sa pagpangita kang ana mapahuwayan. Kar-on, kon wara tana ti makita, makuon
tana sa ana kaugalingun, ‘Mabalik run lang ako sa balay nga akun ginaistaran anay.’
25 Sa ana nga pagbalik makita na dya nga limpyo kag hipid.
26 Gani, mapanaw tana kag magdara pa gid kang pito ka mga ispirito nga mas malaot
pa sangsa kana. Magasulud sanda kag magaistar rugto. Gani ang kahimtangan kang
tawo nga dya mas sobra pa gid sangsa kauna.”

Ang Matuod nga Kalipay

27 Samtang nagahambal pa si Jesus, may sangka bayi sa tunga kang karak-an nga
naghambal sa matunog nga limug, nga nagakuon, “Daw ano ka bulahan ang bayi nga
nagbata kag nagbatiti kanimo!”
28 Pero nagsabat si Jesus, “Huud, pero bulahan pa gid ang nagapamati kang pulong
kang Dios kag nagatuman kadya!”

Nagapangayo ang mga Tawo kang Milagro
(Mateo 12:38-42)

29 Kang nagaduro run ang mga tawo, nagkuon si Jesus, “Ang mga tawo sa kadya nga
panag-on tama gid ka malaot. Nagapangayo sanda nga pakitaan kang milagro, pero wara
ti igapakita kananda magluwas lang sa makatiringala nga natabo kay Jonas kauna.
30 Tungud nga ang natabo kauna kay Jonas nangin paratandaan sa mga taga-Ninive,
sa amo man ang Anak kang Tawo mangin paratandaan sa mga tawo sa kadya nga mga
panag-on.
31 Sa adlaw kang paghukum, ang reyna kang Seba magatindug sa pag-akusar sa mga
tawo sa kadya nga panag-on. Tungud hay tana gani nga naghalin pa sa marayu nga
lugar, nag-agto sa pagpamati sa ginapanudlo kang maaram nga si Solomon. Kadya tana,
kaimaw run gid ninyo ang labaw pa sangsa kay Solomon.
32 Sa adlaw kang paghukum, ang mga taga-Ninive magatindug sa pag-akusar kaninyo,
tungud hay kato anay kang mabatian nanda ang mga ginpangwali ni Jonas, naghinulsul
sanda sa anda mga kasal-anan. Kadya tana, kaimaw run gid ninyo ang labaw pa sangsa
kay Jonas.”

Ang Sulo kang Lawas
(Mateo 5:15; 6:22-23)

33 “Wara ti may nagasindi kang sulo kag dayon tagoon ukon takluban lang man dya.
Kundi nga ginabutang na dya sa turungtongan agud to nga ang mga nagasulud sa balay
masanagan.
34 Ang imong mata amo ang sulo kang imong lawas. Gani kon masanag ang imong
panuruk masanagan man ang bug-os nimo nga lawas. Pero kon dulum ang imong
panuruk, madulman man ang imong bug-os nga lawas.
35 Gani siguroha ninyo nga ang kasanag nga rugyan kaninyo bukun ti kadulum.
36 Gani nga kon ang bug-os nimo nga lawas napuno kang kasanag kag wara gid ti
kadulum, masanagan gid dya kang bug-os, daw pareho lang nga ginaiwagan ikaw kang
kasanag kang sulo.”

Ginpakamalaot ni Jesus ang mga Fariseo kag ang mga Manunudlo kang Kasugoan
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

37 Pagkatapos hambal ni Jesus, may sangka Fariseo nga nag-agda kana nga magkaun
sa anang balay. Nagtawas man si Jesus para magkaun rugto.
38 Natingala ang Fariseo kang makita na nga wara nanghugas si Jesus kang anang
alima antes magkaun.
39 Dayon nagkuon ang Ginoo kana, “Kamo tinyo nga mga Fariseo, ginahugasan ninyo
ang sagwa kang inyo tasa kag likod kang pinggan pero ang sa sulud ninyo buta kang
pagpamintaha kang kalainan.
40 Mga buang kamo! Ang Dios kabay nga amo ang naghimo kang lawas amo man ang
naghimo kang panghuna-huna?
41 Pero magtugro kamo sa mga imol halin sa inyo baratyagun, kag ang tanan nga mga
butang mangin limpyo para kaninyo.”

42 “Makaluluoy gid kamo nga mga Fariseo! Ginatugro ninyo ang inyong ikanapulo
nga bahin kang mga laswa, pareho kang herbabuena kag ruda kag iba pa gid nga mga
laswa, pero wara ninyo ginataw-an kang kabilyanan ang pagkabig sa mga tawo nga
wara ti ginapasulabi kag ang paghigugma sa Dios. Daad ginahimo ninyo dya nga wara
man ninyo ginapatumbayaan ang iba nga mga bagay.
43 “Makaluluoy kamo nga mga Fariseo! Gusto gid ninyo nga magpungko sa mga
importante nga purongkoan sa sinagoga kag gusto man ninyo nga tahudon kamo sa
mga tindahan.
44 Makaluluoy gid kamo! Pareho kamo kang mga rulubngan nga wara ti tanda nga
ginalapak-lapakan lang kang mga tawo, tungud nga wara sanda kamaan.”
45 Kar-on, ang isara sa mga manunudlo kang Kasugoan rugto nagkuon kana, “Maestro
sa ginapanghambal nimo nga ria, ginainsultohan mo man kami!”
46 Nagsabat si Jesus, “Makaluluoy man kamo nga mga manunudlo kang Kasugoan!
Ginatugroan ninyo ang mga tawo kang mga mabudlay nga turumanun kag ipapas-an
kananda, pero kamo mismo wara nagabulig bisan gamay lang para nga masarangan
dya idar-un kang mga tawo.
47 Makaluluoy gid kamo, tungud hay ginapahimoan ninyo kang rulubngan ang mga
propeta nga ginpamatay kang inyo mga kaulangan!
48 Sa ginhimo ninyo nga ria, nagapamatuod lang nga nagapasugot kamo sa mga
hinimoan kang inyo mga kaulangan; sanda ang nagpamatay kang mga propeta, kag
kamo tana amo ang nagpahimo kang andang mga rulubngan.
49 Tungud karia, ang Dios sa anang kaaram nagkuon, ‘Magapadara ako kananda
kang mga propeta kag mga apostoles, nga ang iba pagapatyun nanda kag ang iba
pagahingaboton nanda!’
50 Gani, ang mga tawo sa kadya nga panag-on amo ang magapanabat sa kamatayun
kang tanan nga mga propeta nga ginpamatay katong una, halin pa kang pagtuga kang
kalibutan
51 umpisa sa kamatayun ni Abel hasta sa kay Zacarias nga ginpatay sa tunga kang
altar kag kang Templo. Ginakuon ko kaninyo, nga ang mga tawo sa kadya nga panag-on
amo ang magapanabat sa tanan nga dya.
52 “Makaluluoy kamo nga mga manunudlo kang Kasugoan! Ginabalabagan ninyo
ang mga tawo sa paghangup kang kamatuoran. Indi run nga daan kamo magsunod
sa kamatuoran, ginabalabagan pa ninyo ang iba nga gusto magsunod.”
53 Pagkahalin ni Jesus rugto kato, ang manunudlo kang Kasugoan kag ang mga Fariseo
nag-umpisa ka ugut kang sobra gid kana, kag ginapamangkot nanda tana kang duro nga
mga butang,
54 sa tuyo nga dakpun tana sa anang mga ginapanghambal.

12

Paandam Batok sa Pagkahipokrito
(Mateo 10:26-27)

1 Kar-on, samtang nagadinus-uganay ang linibo nga mga tawo hasta nga nagalina-
pakay run sanda, nagkuon anay si Jesus sa anang mga disipulo, “Mag-andam kamo sa
tapay kang mga Fariseo, nga amo ang pagkahipokrito.
2 Tungud hay wara ti tinago nga indi mapahayag, kag wara ti sekreto nga indi maman-
an sa urihi.
3 Gani, kon ano ang ginhambal ninyo sa dulum, mabatian sa adlawun, kag kon ano
ang ginahani-hani ninyo sa sarado nga hulut igapahayag sa mga katawhan.”

Sin-o ang Dapat Kahadlukan
(Mateo 10:28-31)

4 “Sugidan ko kamo, mga amigo, indi kamo magkahadluk sa mga nagapatay kang
lawas, pero pagkatapos karia wara run sanda ti sarang mahimo.
5 Ipamaan ko kaninyo kon sin-o ang inyo dapat kahadlukan: kahadluki ninyo ang
Dios, nga sa tapos mapatay na ang lawas, may gahum pa tana sa pagtagbung kang kalag
sa impyerno. Ginakun-an ko kamo, kahadluki ninyo tana.
6 “Indi bala nga ang lima ka bilog nga pispis nga maya mabakal sa darwa ka pesetas?
Pero bisan amo pa karia, bisan isara kananda wara gid ginapabay-an kang Dios.
7 Bisan ang inyo buhok naman-an na kon pira ka bilog. Gani indi kamo magkahadluk.
Mas marahalun pa kamo sangsa duro nga mga maya?”

Ang Pagpakilala kag ang Panginwara kay Cristo
(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 “Sugidan ko kamo, ang sin-o man nga nagasugid nga tana nagatoo kanakun sa
atubang kang mga katawhan, pagakilalahun man tana kang Anak kang Tawo sa atubang
kang mga anghel kang Dios.
9 Pero ang sin-o man nga nagapanginwara kanakun sa atubang kang mga katawhan,
ipanginwara man tana sa atubang kang mga anghel kang Dios.
10 “Ang bisan sin-o nga maghambal kang malain kontra sa Anak kang Tawo, sarang
pa mapatawad. Pero ang sin-o man nga magpasipala sa Balaan nga Ispirito indi run gid
mapatawad.
11 “Kon dar-un nanda gani kamo sa mga sinagoga, ukon sa mga manugdumara kag sa
mga may awtoridad, indi kamo magpalibug kon paano ukon ano ang inyo isabat, ukon
ano ang inyo ihambal,
12 tungud hay ang Balaan nga Ispirito amo ang magatudlo kaninyo sa amo gid to nga
tion kon ano ang inyo dapat ihambal.”

Ang Paraanggidan Nahanungud sa Manggaranun nga Buang-buang

13 Halin sa karak-an may sangka tawo nga nagkuon kay Jesus, “Maestro, hambali ang
akun bugto nga laki nga ihurayan na man ako kang amun paranubliun!”
14 Nagsabat si Jesus, “Amigo, sin-o ang nagkuon nga ako ang mapatunga kaninyo nga
darwa ukon maghuray kang inyo pagkabutang?”
15 Kag nagkuon si Jesus kananda tanan, “Mag-andam kamo nga indi kamo magdinalok
sa bisan ano nga butang sa kalibutan. Tungud hay ang kabuhi kang tawo wara nasandig
sa kadurohon kang manggad nga ana naangkun.”
16 Dayon nagsugid si Jesus kang dya nga paraanggidan: “May sangka manggaranun
nga ang anang lupa nagpatubas kang bugana.
17 Kag nagkuon tana sa anang kaugalingun, ‘Ano ang himoon ko hay wara run ako ti
mabutangan kang akun patubas?’
18 Dayon nagkuon tana, ‘A, amo gali dya ang akun himoon: igub-un ko ang akun mga
kamarin, kag dayon mapatindug ako kang mas daragkul pa gid kag rugto ko ipamutang
ang tanan nakun nga mga patubas kag iba pa nakun nga mga pagkabutang!
19 Dayon makuon ako sa akun kaugalingun, duro run nga mga butang ang imong
natipon para sa mga tinuig nga magaabot. Kar-on, mapatawhay run lang ikaw kag
magpagusto kaun, inum, kag magpangalipay!’
20 Pero nagkuon ang Dios kana, ‘Buang-buang! Kadya gid nga gabii bawian ikaw kang
kabuhi! Kag sin-o kar-on ang mapulos kang mga butang nga imo gintigana para sa imo
kaugalingun?’ ”
21 Gintapos ni Jesus ang paraanggidan nga nagakuon, “Amo dya ang matabo sa tawo
nga nagatipon kang manggad para sa anang kaugalingun, pero imol man sa panuruk
kang Dios.”

Ang Pagsarig sa Dios
(Mateo 6:25-34)

22 Dayon nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, “Gani, nagakuon ako kaninyo, indi
kamo magsagad palibug sa inyo pagpangabuhi, kon ano ang inyo kan-un, ukon ano ang
inyo isuksok para sa inyo lawas.
23 Tungud hay ang kabuhi mas importante pa sangsa pagkaun, kag ang lawas mas
importante pa sangsa panaptun.
24 Turuka lang bala ninyo ang mga uwak, wara sanda nagatanum ukon nagaani, wara
man sanda ti kamalig ukon mga kamarin pero ginapakaun sanda kang Dios. Indi bala
nga mas importante pa kamo sangsa mga pispis?
25 Wara gid ti bisan sin-o kaninyo nga makadugang kang anang kabuhi paagi sa anang
pagpalibug.
26 Indi gani ninyo masarangan himoon ang mga gamay nga mga butang nga ria, andut
nga ginapaligban pa tana ninyo ang iba nga mga butang?
27 Turuka bala ninyo kon paano nagatubo ang mga bulak sa latagun. Wara sanda
nagaobra ukon nagahimo kang andang bayo. Pero sugidan ko kamo nga bisan pa si
Solomon, sa anang pagkatam-an ka manggaranun, wara gid makabayo kang pareho
kang katahum kang bisan isara sa mga bulak nga dya.
28 Kon ginapatahum kang Dios ang mga hilamon nga rugyan sa latagun nga buhi
kadya, kag sa masunod nga adlaw idap-ong lang man sa darapogan, kamo pa ayhan ang
indi na pagpabayoan? Mga gamay kamo ti pagtoo!

29 “Gani, indi kamo magsagad palibug kon ano ang inyo ikan-un kag kon ano ang inyo
imnun.
30 Tungud hay amo gid lang dya ang ginapaligban kang mga tawo nga wara makakilala
sa Dios. Pero kamo tinyo, naman-an gid kang inyo Amay nga kinahanglan ninyo ang
dya nga mga butang.
31 Ang himoon ninyo, magpasakup kamo sa pagginahum kang Dios, kag ang tanan nga
mga butang nga dya itugro na kaninyo.”

Ang Manggad sa Langit
(Mateo 6:19-21)

32 “Indi kamo magkahadluk bisan pira lang kamo ka bilog. Tungud hay nahamuut
ang inyo Amay nga maghari kamo imaw kana.
33 Ang himoon ninyo, ibaligya ninyo ang inyo mga pagkabutang kag ang bayad na ka
dya ipanugro ninyo sa mga imol. Maghimo kamo kang puyo-puyo nga wara nagakadaan,
kag suptun ninyo ang inyo manggad rugto sa langit nga sa diin indi mabuhinan tungud
hay wara ti takawan nga makaparapit ukon tanak nga makarangga ka dya.
34 Tungud hay kon sa diin ang inyo manggad rugto man ang inyo panghuna-huna.”

Ang Nagabantay nga mga Surugoon

35 “Maghanda kamo kag sindihan ninyo ang inyo mga sulo,
36 pareho kang mga tawo nga nagahulat sa andang agalun nga mag-uli halin sa tabad
kang kasal, agud to nga handa lagi sanda sa pagbukas kang pwertahan kon mag-abot
run tana kag manuktok.
37 Bulahan ang mga surugoon nga maabotan kang andang agalun nga nakabugtaw
kag handa. Sugidan ko kamo, magaaman ang agalun nga dya kag magasirbe kananda
kang pagkaun sa lamesa.
38 Bulahan ang mga surugoon nga maabotan kang anda agalun nga handa sanda bisan
mag-uli pa tana kang tunga gabii ukon kasanagun.
39 Tandai ninyo dyaay: kon naman-an kang tagbalay, kon ano oras maabot ang
takawan, magabantay gid tana agud to nga indi makasulud ang takawan sa anang balay.
40 Kamo man kinahanglan nga maghanda, tungud hay ang Anak kang Tawo magaabot
sa oras nga wara ninyo ginapaabot.”

Ang Masarigan ukon ang Indi Masarigan nga Surugoon
(Mateo 24:45-51)

41 Naghambal si Pedro, “Ginoo, para lang bala kanamun ang dya nga paraanggidan,
ukon para man sa tanan?”
42 Nagsabat ang Ginoo, “Sin-o bala ang masarigan kag maaram nga surugoon? Indi
bala tana ang ginatugyanan kang anang agalun sa pagdumara kang anang panimalay
kag sa pagpanagtag kang pagkaun sa iba nga mga surugoon sa nagakaigo nga tion?
43 Bulahan ang surugoon nga ria kon pag-abot kang anang agalun masapwan tana nga
nagahimo kang hirikoton nga gintugyan kana.
44 Sugidan ko kamo, ipadumara kana kang anang agalun ang tanan na ka dya nga
mga pagkabutang.
45 Pero kon ang surugoon nga ria magkuon sa anang kaugalingun nga, ‘Buhay pa man
magbalik ang akun agalun,’ kag pamintasan na ang iba nga mga surugoon nga laki kag
bayi, kag magsagi run tana ka kaun, inum, kag palingin.
46 Dayon, magaabot ang anang agalun sa adlaw nga wara na ginapaabot kag sa oras
nga wara na maman-an. Ang himoon kang anang agalun, pagasilotan gid tana ka mayad
kag idapun sa mga indi masarigan.
47 “Ang surugoon tana nga nakamaan kon ano ang luyag kang anang agalun pero
wara maghanda ukon maghimo ka dya, pagahanoton gid tana ka mayad.
48 Pero ang surugoon tana nga wara nakamaan kang luyag kang anang agalun kag
naghimo kang butang nga nagakadapat tana nga hanoton, magabaton kang pira lang
ka hanot. Tungud hay ang tawo tana nga gintugyanan kang duro nga mga butang,
duro man ang ginapaabot nga himoon na. Kag ang tawo tana nga mas duro pa gid ang
gintugyan kana, mas duro man ang ginapaabot kana.”

Si Jesus ang Kabangdanan kang Pagbinahin-bahin
(Mateo 10:34-36)

49 “Nag-agto ako rugya sa kalibutan sa pagdara kang kalayo, kag daad nagasadlab run
dya!
50 May arantoson ako nga pagaagumun, kag indi gid ako mapahamtang hasta nga wara
pa dya matabo.

51 Indi kamo magpinsar nga nag-abot ako rugya sa kalibutan agud magdara kang
kalinung. Sugidan ko kamo, bukun ti kalinung ang akun ginadara kundi pagbinahin-
bahin.
52 Umpisa kadya ang panimalay nga may lima ka bilog nga katapo magabinahin-bahin:
ang tatlo batok sa darwa, kag ang darwa batok sa tatlo.
53 Ang tatay mangin kaaway kang anang bata nga laki, kag ang bata nga laki mangin
kaaway kang anang tatay. Ang nanay mangin kaaway kang anang bata nga bayi, kag
ang bata nga bayi mangin kaaway sa ana nanay. Ang ugangan nga bayi mangin kaaway
kang anang umagad nga bayi, kag ang umagad nga bayi mangin kaaway kang anang
ugangan nga bayi.”

Ang Pagpanilag kang Tyempo
(Mateo 16:2-3)

54 Nagkuon si Jesus sa mga katawhan, “Kon makita gani ninyo ang damul nga gal-um
sa kasalpan, makuon dayon kamo, ‘Magauran tulad’ kag nagauran man.
55 Kon mabatyagan gani ninyo nga maghuyup ang hangin nga habagat, makuon kamo,
‘Magasingkal kadya ang init,’ kag amo gid man ang nagakatabo.
56 Mga hipokrito! Kamaan kamo maglatu kang tyempo pinaagi sa pagturuk kang
langit kag lupa, pero andut haw nga indi kamo kamaan kang buut hambalun kang
nagakaratabo sa kadya nga mga panag-on?”

Makighusay sa Inyo Kaaway
(Mateo 5:25-26)

57 “Andut bala nga indi kamo makamaan magdesisyon kon ano ang mayad?
58 Kon may tawo nga mag-akusar kanimo sa hukmanan, himoa gid ang tanan nga
magpakighusay kana sa wara pa kamo makaabot rugto. Tungud hay basi itugyan na
ikaw sa huwis kag itugyan ikaw kang huwis sa gwardya kag isulud ikaw sa prisohan.
59 Sugidan ko ikaw, indi gid ikaw makagwa sa prisohan hasta nga maubos mo ka bayad
ang tanan nimo nga pina.”

13

Maghinulsul kang Inyo mga Sala

1 Sa amo man to nga mga tinion, may mga tawo nga nag-aragto kay Jesus kag nagsugid
kana nahanungud sa mga taga-Galilea nga ginpapatay ni Pilato samtang nagahalad
sanda kang mga sapat nga haralad sa Dios.
2 Nagsabat si Jesus kananda, “Abi bala ninyo nga ang mga taga-Galilea nga dya mas
makasasala sangsa iba nga mga taga-Galilea tungud hay amo to ang natabo kananda?
3 Sugidan ko kamo, bukun ti amo karia, kon indi kamo maghirinulsul kang inyo mga
sala, tanan kamo magakaramatay man pareho kananda.
4 Pareho man anay ria kang napulo'g walo ka mga tawo sa Siloe nga nagkaramatay
katong matumbahan sanda kang tore. Abi ninyo natabo to kananda hay sobra gid sanda
ka makasasala sangsa iba nga mga taga-Jerusalem?
5 Sugidan ko kamo, bukun ti amo karia, kon indi kamo maghirinulsul kang inyo mga
sala magakaramatay man kamo pareho kananda.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Higera nga Wara Pagpamunga

6 Dayon nag-istorya si Jesus kananda kang dya nga paraanggidan: “May sangka
tawo nga may tanum nga higera sa anang urubasan. Sangka bes, gin-agtonan na kag
ginbisitahan dya nga higera kon may bunga, pero wara gid tana ti nakita.
7 Gani nagkuon tana sa hardinero, ‘Sulnga bala, ikatlo run nakun ka tuig dya nga
balik-balik rugya nga nagasulung kon may bunga ang dya nga higera, pero wara gid
ako ti nakita. Pukana run lang gani dya! Kanugon lang ang lupa nga ginasagad na ka
usar!’
8 Pero nagsabat ang hardinero, ‘Agalun, pabay-i lang anay kadya nga tuig, hay
kutkoton ko ang anang palibot kag ibutangan kang abuno.
9 Kon mamunga gani dya sa sunod nga tuig, ti kundi nga mayad. Pero kon indi gani
mamunga, amo run to ang pagpukan ta!’ ”

Gin-ayad ni Jesus ang Buktot nga Bayi sa Adlaw nga Inugpahuway

10 Sangka Adlaw nga Inugpahuway, nagapanudlo si Jesus sa sinagoga.
11 May sangka bayi rugto nga buhay run nga ginagamhan kang malaot nga ispirito,
nga amo ang nagpabalatian kana sa sulud kang napulo'g walo ka tuig. Buktot tana kag
indi na gid matadlung ang anang lawas.

12 Kang makita tana ni Jesus, gintawag na dya nga magparapit kana, kag ginkun-an,
“Inday, hilway run ikaw sa imong balatian!”
13 Dayon gintungtong ni Jesus ang anang alima sa bayi kag lagi-lagi nagtadlung ang
anang lawas, kag gindayaw na ang Dios.
14 Ang pangulo tana kang sinagoga nag-ugut tungud nga nagpang-ayad si Jesus sa
Adlaw nga Inugpahuway. Gani naghambal tana sa mga tawo, “Sa sangka semana may
anum ka adlaw nga makaobra kita; sa amo ria nga mga adlaw kamo mag-agto rugya sa
pagpabulong, bukun ti sa Adlaw nga Inugpahuway!”
15 Pero ginsabat tana kang Ginoo, “Mga hipokrito kamo! Bisan sin-o kabay kaninyo
ginabuy-an ninyo sa turil ang inyo mga baka ukon mga asno sa Adlaw nga Inugpahuway
kag dar-un sanda sa irimnan?
16 May sangka bayi rugya nga kaliwat ni Abraham nga sa sulud run kang napulo'g
walo ka tuig nga ginagapos ni Satanas. Indi bala nagakadapat lang nga hilwayun tana
sa gahum ni Satanas bisan sa Adlaw nga Inugpahuway?”
17 Sa ginhambal nga dya ni Jesus, ang mga nagakontra kana nahuy-an gid, kag ang
mga tawo tana nagkinalipay tungud sa tanan na nga mga makatiringala nga hinimoan.

Ang Paraanggidan nahanungud sa Liso kang Mustasa
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

18 Dayon nagpamangkot si Jesus, “Ano ang kaangay kang Ginharian kang Dios? Sa
ano natun dya mapaanggid?
19 Daw pareho dya kang liso kang mustasa nga ginpanggas kang tawo sa anang uma,
kag nagtubo dya kag nagbahul hasta nga nangin kahoy, kag ang mga pispis namugad sa
anang mga sanga.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Tapay
(Mateo 13:33)

20 Nag-istorya ruman si Jesus, “Sa diin ko mapaanggid ang Ginharian kang Dios?
21 Pareho dya kang tapay nga ginsamo kang sangka bayi sa tatlo ka sukub* nga harina
hasta nga ang bug-os nga ginmasa nga harina maghabok.”

Ang Masipot nga Pwertahan
(Mateo 7:13-14, 21-23)

22 Samtang nagapaagto si Jesus sa syudad kang Jerusalem, nagapanudlo tana sa mga
kabaryohanan kag kabanwahanan nga anang maagyan.
23 May sangka tawo nga nagpamangkot kana, “Ginoo, gamay lang ayhan nga mga tawo
ang maluwas?”
Nagkuon si Jesus kananda,
24 “Tinguhai gid ninyo nga makasulud sa masipot nga pwertahan. Tungud hay sugidan
ko kamo, duro nga mga tawo ang magatinguha sa pagsulud pero indi sanda makasulud.
25 Tungud hay sa tion nga ang tagbalay magtindug kag magpanirado kang pwertahan,
kamo tinyo rugto lang sa gwa magapanuktok kag magakuon, ‘Sir, pasudla man kami!’
Magasabat tana kaninyo, ‘Wara takun kamaan kon taga-diin tinyo!’
26 Kag magasabat man kamo, ‘Irimaw anay kita kato nga nagakaun kag nagainum,
kag nagpanudlo pa gani ikaw sa amun banwa.’
27 Pero magasabat ruman tana kaninyo, ‘Wara gid takun kamaan kon taga-diin tinyo.
Haralin kamo rugya, kamo nga ang inyo ginahimo puro kalaotan!’
28 Magaparanangisun kamo kag magabinagrut ang inyong mga unto, kon makita ninyo
sanday Abraham, Isaac, Jacob, kag ang tanan nga mga propeta rugto sa ginharian kang
Dios, kag kamo tinyo wara ginpasulud.
29 May mga tawo man rugto nga magaharalin sa tanan nga bahin kang kalibutan, kag
magapungko sanda sa pagkaun sa tabad rugto sa ginharian kang Dios.
30 Dumduma ninyo dya, ang mga tawo nga kubus sa tulad mangin dungganun sa urihi,
kag ang mga dungganun sa tulad mangin kubus sa urihi.”

Ang Paghigugma ni Jesus sa Syudad kang Jerusalem
(Mateo 23:37-39)

31 Sa amo gid to nga tion, may mga Fariseo nga nagparapit kay Jesus kag nagkuon,
“Kinahanglan nga maghalin gid ikaw rugya kag mag-agto sa iba nga lugar tungud hay
gusto ikaw patyun ni Herodes.”

---

* **13:21 13:21** tatlo ka sukub; nagatumbas dya kang haros 40 ka litro

32 Pero nagsabat si Jesus kananda, “Panaw kamo kag hambalan ninyo ang singgarong
nga ria, ‘Padayon ako nga magapanabog kang mga demonyo kag magapamulong kang
mga masakitun hasta sa adlaw nga matapos ko ang akun hirikoton.
33 Pero kinahanglan gid nga padayonon ko ang akun nga pagpanaw hasta nga
makadangat ako sa Jerusalem, tungud hay bukun ti angay nga ang sangka propeta
mapatay sa iba nga lugar kundi nga sa Jerusalem gid.’
34 “Kamo nga mga taga-Jerusalem ginapamatay ninyo ang mga propeta kag ginapang-
bato ninyo ang mga ginpadara kang Dios kaninyo. Makapira ka beses nga ginhandum
ko nga tiponon kamo kag atipanun pareho kang munga nga nagatipon kang anang mga
pisu sa idalum kang anang pakpak, pero indi kamo gusto!
35 Gani kar-on, ginpatumbayaan run kang Dios ang inyo templo. Kag sugidan ko kamo,
nga indi run gid ninyo ako makita liwan hasta nga mag-abot ang adlaw nga magakuon
kamo, ‘Pakamayadun ang nagaabot nga ginpadara kang Ginoo.’ ”

14

Gin-ayad ni Jesus ang sangka Masakitun

1 Sangka Adlaw nga Inugpahuway, nag-agto si Jesus para magkaun sa balay kang
sangka pangulo kang mga Fariseo. Kang rugto run tana, ginpanilagan gid tana ka mayad
kang mga tawo.
2 May sangka tawo rugto nga nagparapit kay Jesus nga nagaparamanug ang anang
batiis kag mga butkun.
3 Nagkuon si Jesus sa mga manunudlo kang Kasugoan kag sa mga Fariseo, “Ginatugot
bala kang atun Kasugoan nga magpang-ayad sa Adlaw nga Inugpahuway ukon wara?”
4 Pero naghipus lang sanda. Dayon ginkaptan ni Jesus ang tawo, gin-ayad na dya kag
ginkun-an nga mag-uli.
5 Dayon nagkuon si Jesus kananda, “Abi, kon may rugyan kaninyo nga ang anang
bata ukon baka nahulog sa bubon sa Adlaw nga Inugpahuway, indi ninyo ayhan dya
pagbul-un lagi bisan Adlaw pa nga Inugpahuway?”
6 Pero wara angud sanda makasabat ka dya.

Ang Pagpaubus kag ang Pag-amuma

7 Kar-on, nasat-uman ni Jesus nga ginapili kang mga inagda ang mga purungkoan nga
gintigana para sa dungganun lang nga mga tawo. Gani nag-istorya tana kananda kang
paraanggidan nga dya:
8 “Pananglitan nga gin-agda ikaw sa sangka tabad kang kasal, indi pagpilia ang
purungkoan nga gintigana para sa mga dungganun nga mga tawo. Tungud hay basi
kon may gin-agda man sanda nga mas dungganun pa sangsa kanimo,
9 kag ang nag-agda nga to kaninyo nga darwa magaparapit kanimo kag magakuon,
‘Abi, itugro anay kana ang purungkoan nga dya.’ Ti, kundi nga mahuy-an ikaw kag
mapiritan nga magpungko run lang sa pinakakubus nga purungkoan.
10 Gani nga kon agdahun ikaw, piliun mo ang purungkoan nga gin-aman sa labing
kubus, agud to nga sa pag-abot kang nag-agda kanimo magakuon tana kanimo, ‘Amigo,
rugto ikaw pungko imaw kang mga dungganun!’ Ti, kundi nga mapadunggan pa ikaw
sa atubang kang tanan nga mga gin-agda.
11 Tungud nga ang bisan sin-o nga nagapataas kang anang kaugalingun pagapakan-
abaun, kag ang nagapaubus tana kang anang kaugalingun pagabayawun.”
12 Dayon nagkuon si Jesus sa tawo nga nag-agda kana, “Kon magpaigma gani ikaw,
ukon magpayapon, indi mo pag-agdahun ang imo mga amigo, kabugtoan, mga himata
ukon mga kaingud nga manggaranun. Tungud hay basi agdahun man nanda ikaw kag
mabaslan ikaw sa imong ginhimo.
13 Pero kon magpatabad gid man ikaw, ang agdahun nimo amo ang mga imol, mga
pingkaw, mga piang, kag ang mga bulag,
14 kag pakamayadun ikaw tungud hay indi sanda ka dya makabalus kanimo. Sa baylo,
ang Dios amo ang magabalus kanimo sa tion nga banhawun ang mga matarung.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Bahul nga Tabad
(Mateo 22:1-10)

15 Ang isara sa mga tawo nga nagakaun sa lamesa imaw ni Jesus nakabati ka dya kag
nagkuon, “Bulahan ang tawo nga makakaun sa tabad sa ginharian kang Dios!”
16 Pero nagkuon si Jesus kana, “May sangka tawo nga naghanda kang sangka bahul
nga tabad, kag duro ang anang ginpang-agda.

17 Kang tagkaraun run, ginsugo na ang ana surugoon nga kun-an ang mga gin-agda
nga mag-agto run tungud hay handa run ang tanan.
18 Pero ang kada isara kananda mansig pamaribad. Ang isara nagkuon sa surugoon,
'Nakataba ako kang lupa. Kinahanglan agtonan ko anay kag turukun dya, gani kon
mahimo pasensyaha anay ako.'
19 Kag ang isara ruman tana nagkuon, 'Nakabakal ako kang napulo ka baka nga inug-
arado, kag agtonan ko gani to kag itirawan. Kon mahimo pasensyaha anay ako.'
20 Kag ang isara pa gid tana nagkuon, 'Bag-o lang ako makasal, gani indi ako makaagto.'
21 Nag-uli run lang ang surugoon kag ginsugid na sa anang amo ang tanan nga andang
ginkuon. Nag-ugut ang amo kag nagkuon sa anang surugoon, 'Agto ikaw sa mga karsada,
kag mga aragyan kang banwa kag dar-a rugya nga mga imol, mga pingkaw, mga bulag,
kag ang mga piang.'
22 Pagkatapos nga mahimo dya kang surugoon, nagbalik tana sa anang amo, kag
nagkuon, 'Agalun, natuman run ang imo sugo, pero duro pa gihapon ang lugar sa karan-
an.'
23 Kag nagkuon ang agalun sa surugoon, 'Agto pa gid ikaw sa mga karsada kag mga
dalanun sa gwa kang banwa kag piritun mo ang mga tawo nga mag-agto rugya agud
nga mabuta ang akun balay.
24 Sugidan ko kamo, wara gid ti bisan isara sa mga ginpang-agda nga to ang makatiraw
kang pagkaun sa tabad nga akun ginhanda!' "

Ang Kabilyanan kang Pagsunod kay Jesus
(Mateo 10:37-38)

25 Kar-on, duro nga mga tawo ang nagtarawas kay Jesus, nagbalikid tana kag nagkuon
kananda,
26 "Ang sin-o man nga nagahigugma sa anang tatay kag nanay, sa anang asawa kag mga
kabataan, sa anang bugto nga laki kag bugto nga bayi, kag bisan sa anang kaugalingun,
labaw pa sa anang paghigugma kanakun, indi takus nga mangin akun disipulo.
27 Ang bisan sin-o nga indi magpas-an kang anang kaugalingun nga kros kag magsunod
kanakun indi takus nga mangin akun sumuronod.
28 Ang sin-o man kaninyo nga gusto magpatindug kang tore, indi bala nga nagapungko
kamo anay kag nagabinag-binag kon bala makaigo ang inyo kwarta sa pagpatapos
kadya?
29 Tungud hay kon mapatindug ninyo ang pundasyon na ka dya pero indi ninyo
mapatapos, ang tanan nga makakita ka dya magayaguta kaninyo,
30 nga nagakuon, 'Ano tana ang tawo nga dya man! Nag-umpisa ka patindug nga wara
na man mapatapos!'
31 Ukon pareho kang sangka hari nga may napulo ka libo ka mga suldado, magapungko
anay tana sa pagbinag-binag kon makasarang tana sa pagpakigbato sa sangka hari nga
nagasurong kana nga may darwa ka napulo ka libo ka mga suldado.
32 Kon indi tana makasarang, samtang rayu pa ang anang kaaway nga hari, magasugo
tana kang anang tinawo nga magapakighusay.
33 Amo man ria kaninyo, ang bisan sin-o kaninyo nga indi magtalikod sa tanan na nga
ginaangkun indi takus nga mangin akun sumuronod."

Ang Wara run ti Pulos nga Asin
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

34 "Ang asin manami, pero kon madura run gani ang anang kapait, indi run gid dya
mapapait liwan.
35 Indi run dya mapuslan bisan pa kang lupa ukon kang tinumpokan kang arabuno.
Gani ginapilak run lang dya sa gwa. Kamo nga mga nagaparamati, intiendiha ninyo ka
mayad ang inyo ginapamatian."

15

Ang Nadura kag Nakita nga Karnero
(Mateo 18:12-14)

1 Kar-on, duro nga mga manugsukot kang buwis kag iba pa nga mga makasasala ang
nag-aragto kay Jesus para mamati kana.
2 Kang makita dya kang mga Fariseo kag mga manunudlo kang Kasugoan, nagku-
rumodon sanda nga nagakuon, "Dya nga tawo nagabaton kang mga makasasala kag
nagakaun pa imaw kananda!"
3 Gani gin-istoryahan sanda ni Jesus kang paraanggidan nga dya:

4 “Abi, kon ang isara kaninyo may sangka gatos ka mga karnero, kag nadura ang isara
ka dya kananda. Indi na ayhan pagbayaan ang kasyaman kag syam sa hararban kag
sagapun ang isara nga nadura nga to hasta nga makita na?
5 Kag kon makita na run gani dya, masadyahan gid tana nga magapas-an ka dya.
6 Sa anang pag-uli, panawgun na ang anang mga amigo kag mga kaingud kag
magakuon, ‘Magkalipay kamo imaw kanakun, tungud hay nakita ko run ang akun
karnero nga nadura!’
7 Sugidan ko kamo, amo man ria sa langit, sobra gid ang andang kalipay rugto tungud
sa sangka makasasala nga naghinulsul sangsa kasyaman kag syam nga matarung kag
indi run kinahanglan nga maghinulsul.”

Ang Nadura kag Nakita nga Sinsilyo

8 “Kag abi kon may sangka bayi nga may napulo ka sinsilyo kag nadura ang isara ka
dya, indi tana ayhan magsindi kang sulo kag silhigan ang anang balay, kag sagapun gid
ka mayad hasta nga makita na dya?
9 Kag kon makita na run gani dya, ipanawgun na ang anang mga amiga kag mga
kaingud kag magakuon, ‘Magkalipay kamo imaw kanakun tungud hay nakita ko run
ang akun sinsilyo nga nadura.’
10 Sugidan ko kamo, magakinalipay ang mga anghel kang Dios tungud kang sangka
makasasala nga nagahinulsul.”

Ang Bata nga Naglayas kag Nagbalik

11 Nagpadayon pa gid si Jesus sa pag-istorya, “May sangka tawo nga may darwa ka
bata nga laki.
12 Ang libayun nagkuon sa anang tatay, ‘Tay, itao run kanakun ang akun huray sa
paranubliun.’ Gani ginhuray kang tatay ang anang pagkabutang sa anang darwa ka
bata.
13 Magpira ka adlaw, ginbaligya kang libayun ang anang huray kag magpanaw nga
dara ang anang kwarta. Nag-agto tana sa marayu nga lugar kag rugto nagpatuyang
tana kang anang kwarta sa wara ti pulos nga pagpangabuhi.
14 Nasaid na gid ka gastos ang tanan, kag nag-abot man ang sobra nga gutum sa amo
nga lugar, kag wara run gid ti nabilin kana.
15 Gani ang anang ginhimo, nagpamugon tana sa sangka tumanduk kang amo nga
lugar kag ginsugo tana sa uma sa pagdamog kang mga baboy.
16 Sa sobra na nga kagutum, gusto na run nga ikan-un ang ginadamog sa mga baboy,
pero wara gid ti nagtugro kana kang bisan ano nga makaun.
17 Kang makamarasmas tana kang anang kahimtangan, nagkuon tana sa anang
kaugalingun, ‘Ang tanan nga nagapamugon kay tatay may makaun kag nagasorobra
pa. Akun tana rugya daw mapatay run ako sa kagutum!
18 Mapanaw ako kag mag-uli kay tatay, kag amo dya ang akun ikuon kana, “Tay,
nakasala ako sa Dios kag kanimo.
19 Indi run ako takus nga itawgun pa nga imong bata. Kabiga run lang ako nga isara
sa imo mga mamumugon.” ’
20 Dayon, nagtindug tana kag magpanaw pauli sa anang tatay. Samtang marayu pa
tana, nalantawan run tana kang anang tatay, kag dinakup kang kangir-o ang tagipusoon
kang anang tatay kag dayon na nga dalagan kag haksun ang anang bata kag harkan.
21 Nagkuon ang bata, ‘Tay, nakasala ako sa Dios kag kanimo. Indi run ako takus nga
itawgun pa nga imo bata.’
22 Pero gintawag kang tatay ang anang mga surugoon kag ginkun-an, ‘Dalia ninyo,
dar-a ninyo rugya ang bayo nga pinakanami sa tanan kag ipasuksok kana. Pasuksokan
man tana kang singsing kag sandalyas.
23 Dayon panaw kamo kag bul-un ang pinatambuk nga tinday kang baka kag ihawun.
Mapatabad kita kag magsinadya,
24 tungud hay ang akun bata nga dya, laum ko patay run, gali hay buhi lang man.
Nadura tana, pero tulad rugya run!’ Kag nag-umpisa sanda ka sinadya.
25 “Kar-on, ang magurang tana nga bata rugto sa uma. Kang nagapauli run tana kag
nagahinamput sa balay, may nabatian tana nga sonata kag sinaot.
26 Gani gintawag na ang isara sa mga surugoon kag ginpamangkot, ‘May ano rugyan
haw?’
27 Nagsabat ang surugoon, ‘Ang imo libayun nag-uli kag ginpaihaw kang imong tatay
ang pinatambuk nga tinday kang baka tungud hay nakauli ang imong libayun nga mayad
man!’

28 Nag-ugut ang magurang nga bata kag indi run magsulud sa balay. Gani naggwa ang
anang tatay kag gin-ulo-ulohan tana.
29 Pero nagsabat tana sa anang tatay, ‘Sulnga bala, sa sulud kang malawid nga mga
tinuig nagpangalagad ako kanimo. Wara gid ako maglapas kang imo mga sugo. Pero
wara gid ikaw ti gintugro kanakun bisan sangka tinday lang kang kanding agud nga
magsinadya kami kang akun mga amigo!
30 Pero kang pagbalik kang bata mo nga ria nga nag-uyang lang kang imong
pagkabutang sa malain nga klase kang mga bayi, ginpaihawan mo pa tana kang
pinatambuk nga tinday kang baka!’
31 Nagsabat ang anang tatay, ‘Anak, ikaw tana kaimaw ko pirme rugya sa balay, kag
ang tanan nga akun imo man.
32 Nagakabagay lang nga magpatabad kita kag magsinadya tungud hay ang libayun
mo nga dya nga laum natun patay run, buhi man gali; nadura tana, pero kadya rugya
tana run!’ ”

16

Ang Dayaun nga Manugdumara

1 Nag-istorya si Jesus sa anang mga disipulo, “May sangka tawo nga manggaranun nga
may surugoon nga amo ang nagadumara kang anang mga pagkabutang. May nakamuno
sa manggaranun nga dya nga ginausikan lang ka anang manugdumara ang anang mga
pagkabutang.
2 Gani ginpatawag na ang manugdumara nga dya kag ginkun-an, ‘Ano dya ang akun
nabatian nahanungud kanimo? Abi, taw-i ako kang lista kang imo pagdumara kang akun
mga pagkabutang, tungud hay umpisa ka dya bukun run ikaw ti akun manugdumara.’
3 Nagkuon ang manugdumara sa anang kaugalingun, ‘Maiwan run lang ako kadya
tungud hay pahalinun run ako kang akun amo sa akun katungdanan? Indi man ako
kasarang magpangalog, kag mayha man ako magpakilimos.
4 Naman-an ko run gali kon ano ang akun himoon, agud to nga kon wara run ako ti
obra may mga amigo man angud ako nga mabaton kanakun sa andang mga balay!’
5 Gani ang ginhimo na, ginpatawag na ang tanan nga tawo nga may mga utang sa
anang amo. Nagkuon tana sa nahauna, ‘Sang ano ang utang mo sa akun amo?’
6 Nagsabat ang tawo, ‘Walo ka gatos ka galon nga lana kang olibo.’ Dayon nagkuon
kana ang manugdumara, ‘Dyaay ang lista kang imong utang; pungkoi dya kag himoa
nga apat ka gatos.’
7 Dayon nagkuon man tana sa isara, ‘Ikaw tana, pira ang imong utang sa akun
amo?’ Nagsabat ang tawo, ‘Sangka gatos ka sako nga trigo.’ Dayon, nagkuon kana
ang manugdumara, ‘Dyaay ang lista kang imong utang, himoa run lang nga walo ka
napulo.’
8 Kag ang dayaun nga manugdumara nga dya gindayaw kang anang amo tungud sa
anang kaabtik sa pagpahito. Sa dya nga kalibutan ang mga tawo nga wara nagatuo sa
Dios mas abtik pa magpahito sangsa mga tawo nga nagatuo sa Dios.”
9 Nagpadayon pa gid si Jesus sa paghambal, “Gamita ninyo ang kalibutanun nga
manggad sa pagpakig-amigo, agud to nga kon indi run dya magamit, pagabatonon kamo
sa iristaran nga wara ti katapusan.
10 Ang bisan sin-o nga masarigan sa garagmay nga mga butang, masarigan man sa
daragkul; kag ang bisan sin-o nga nagadaya sa garagmay nga mga butang, nagadaya
man sa daragkul nga mga butang.
11 Kon indi kamo masarigan sa pagkaput kang manggad rugya sa kalibutan, sin-o pa
ang magasarig sa pagpakaput kaninyo kang matuod-tuod nga manggad?
12 Kag kon indi kamo masarigan sa mga butang nga ginpakaput lang kaninyo kang
iba, sin-o pa ang magatugro kaninyo kang mga butang nga mangin inyo run gid!”
13 “Wara ti surugoon nga makaalagad sa darwa ka agalun, tungud hay ang matabo
karia kaugtan na ang isara kag palanggaun na ang isara, ukon alagadun na kang husto
ang isara kag ang isara tana tamayun na. Indi ninyo maalagad kang dungan ang Dios
kag ang manggad.”

Ang Iba pa nga mga Pinanghambal ni Jesus
(Mateo 11:12-13; 5:31-32; Marcos 10:11-12)

14 Kang mabatian ang tanan nga dya kang mga Fariseo nga tama ka makigkwarta,
ginyaw-yaw nanda si Jesus.

15 Ginkun-an sanda ni Jesus, “Kamo gid ang nagapakita-kita sa mga tawo nga matarung
gid kamo, pero naman-an kang Dios ang sulud kang inyong tagipusoon. Ang ano man
nga ginaali-ali kang mga tawo, ginakangil-adan kang Dios.”
16 “Ang Kasugoan ni Moises kag ang sinulat kang mga propeta ginabantala hasta
sa tion ni Juan nga Manugbawtiso. Umpisa sa tion nga ria ang Mayad nga Balita
nahanungud sa Paghari kang Dios amo run ang ginapanudlo kag ang kada isara
nagapamirit nga magpasakup rugya ka dya.
17 Pero mahapus pa nga madura ang langit kag ang lupa sangsa mangin wara ti pulos
ang bisan pinakagamay nga pintok kang Kasugoan.
18 “Ang sin-o man nga magabulag sa anang asawa kag magpangasawa liwan, nakasala
kang pagpanginbayi, kag ang laki nga magpangasawa kang sangka bayi nga ginbulagan
kang anang bana, nakasala man kang pagpanginbayi.”

Si Lazaro kag ang Manggaranun nga Tawo

19 “May sangka manggaranun nga nagasuksok kang marahalun nga panaptun kag
nagapagusto ka kaun adlaw-adlaw.
20 Sa pwertahan kang anang balay may ginabutang nga imol nga tawo nga
ginahingaranan kay Lazaro, nga ang lawas na ka dya naputos kang katul.
21 Si Lazaro nga dya nagahandum nga makakaun kang mga uyang halin sa lamesa
kang manggaranun. Luwas pa dyan karia, ginaparapitan tana kang mga ayam kag
ginadilapan ang anang mga katul.
22 Napatay ang tawo nga imol kag gindara kang mga anghel sa ingud ni Abraham.
Napatay man ang tawo nga manggaranun kag ginlubung.
23 Rugto tana sa lugar kang mga patay nga nagaantos kag kang pagtangra na nakita
na sa marayu si Abraham, kag si Lazaro sa ingud na ka dya.
24 Gani nagpanawag tana, ‘Amay nga Abraham, maluoy man ikaw kanakun kag sugoa
si Lazaro nga itum-uy ang punta kang anang tudlo sa tubig kag ipaturoan ang akun dila
tungud hay sobra gid ang akun pag-antos rugya sa kalayo nga dya!’
25 Pero nagsabat si Abraham, ‘Panumduma, anak, nga katong buhi pa ikaw naangkun
mo run ang tanan nga mga mayad nga butang, kag ang kay Lazaro tana puros lang mga
malain. Kadya tana, tana ang nagakalipay rugya kag ikaw timo nagaantos rugyan.
26 Luwas pa dyan karia, sa ulut natun may kadadalman nga ang bisan sin-o rugya
nga malyag mag-agto rugyan indi makatabok, ukon ang bisan sin-o rugyan nga gusto
mag-agto rugya indi man makatabok.’
27 Nagsabat ang manggaranun nga tawo, ‘Kon amo karia, Amay, nagapangabay ako
nga kon mahimo ipaagtonon mo si Lazaro rugto sa balay kang akun tatay,
28 tungud hay may lima pa ako ka mga bugto nga laki rugto. Kun-on mo tana nga
paandaman na sanda agud to nga indi man sanda makaagto rugya sa lugar nga puro
lang pag-antos.’
29 Pero nagkuon si Abraham kana, ‘Rugto man kananda ang kasugoan ni Moises kag
ang mga sinulat kang mga propeta. Pabay-i sanda nga magpamati rugyan karia.’
30 Nagkuon ang manggaranun, ‘Kulang pa to, Amay nga Abraham. Pero kon may
sangka tawo nga napatay kag mabuhi liwan kag mag-agto rugto kananda magahinulsul
gid sanda kang anda mga sala.’
31 Pero nagkuon si Abraham kana, ‘Indi gani sanda mamati sa ginakuon sa kasugoan
ni Moises kag sa mga sinulat kang mga propeta, indi man sanda magpati bisan sa patay
pa nga mabuhi liwan.’ ”

17

Ang Sala
(Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42)

1 Nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, “Indi gid malikawan nga magaabot ang mga
butang nga mangin kabangdanan sa pagpakasala. Pero makaluluoy lang ang tawo nga
amo ang mangin kabangdanan kang pagkasala kang anang isigka-tawo.
2 Mas mayad pa nga ipamatohan ang anang liug kang garalingan nga bato kag itagbung
tana sa tunga kang dagat sangsa tana ang mangin kabangdanan nga makasala ang isara
sa mga kabataan nga dya.
3 Gani mag-andam kamo!
“Kon makasala ang imo isigka-tumuluo, sawaya tana. Kag kon maghinulsul tana,
patawara tana.

4 Kon makapito tana ka beses nga makasala kanimo sa sulud kang sangka adlaw, kag
makapito man tana ka beses nagaagto kanimo kag nagakuon, ‘Ginahinulsulan ko ang
ginhimo ko nga sala,’ kinahanglan patawarun mo tana.”

Ang Pagtoo

5 Nagkuon ang mga apostoles sa Ginoo, “Dugangi pa gid ang amun pagtoo!”
6 Nagsabat ang Ginoo, “Kon may pagtoo kamo nga bisan pareho lang ka gamay sa
liso kang mustasa, sarang kamo makakuon sa kahoy nga sicamoro nga dya, ‘Gabuta kag
itanum ang imo kaugalingun sa dagat!’ kag dya magatuman kaninyo.”

Ang Katungdanan kang Surugoon

7 “Pananglitan may surugoon ikaw nga nagaarado ukon nagabantay kang mga
karnero. Sa anang pag-uli halin sa uma, ginakun-an mo bala tana nga magdali kag
magkaun run?
8 Wara, sa baylo, nagakuon ikaw kana, ‘Himusi ako ka akun yapon, dayon mag-ilis
ikaw kag sirbihan ako rugya samtang nagakaun ako. Kag pagkatapos nga makakaun
ako pwede run ikaw makakaun.’
9 Ang surugoon wara ginapasalamatan sa paghimo kang ginasugo kana tungud hay
amo dya ang anang katungdanan.
10 Amo man ria kaninyo. Sa tapos nga mahimo ninyo ang tanan nga ginsugo
kaninyo, makuon kamo, ‘Mga surugoon lang man kami; ginhimo lang namun ang amun
katungdanan.’ ”

Gin-ayad ni Jesus ang Napulo ka mga Aruon

11 Samtang nagapaagto si Jesus sa Jerusalem, nag-agi tana sa may dulonan kang
Samaria kag Galilea.
12 Kang nagapasulud tana sa sangka baryo, ginsug-alaw tana kang napulo ka mga tawo
nga aruon. Nagatirindug sanda rugto sa marayu
13 kag nagasiringgitan nga nagakuon, “Jesus! Agalun! Maluoy ikaw kanamun!”
14 Kang makita sanda ni Jesus nagkuon tana kananda, “Panaw kamo kag mag-agto sa
mga pari kag magpaturuk kananda.”
Samtang nagapanaw sanda, nag-arayad sanda.
15 Ang isara kananda, kang matalupangdan na nga nag-ayad run tana, nagbalik nga
nagadayaw sa Dios sa mabaskug nga limug.
16 Nagluhod tana sa may kahig nayon ni Jesus kag nagpasalamat kana. Ang tawo nga
dya Samaritanhun.
17 Namangkot si Jesus, “Napulo kabay kamo nga nag-arayad? Ang syam tana sa diin
run?
18 Wara gid ti nagbaralik sa pagpasalamat sa Dios magluwas lang sa pangayaw nga
dya?”
19 Kag nagkuon si Jesus sa tawo, “Tindug run kag magpanaw. Ang imong pagtoo amo
ang nag-ayad kanimo.”

Ang Paghari kang Dios
(Mateo 24:23-28, 37-41)

20 Sangka tion, may mga Fariseo nga namangkot kay Jesus kon san-o magaumpisa ang
paghari kang Dios. Nagsabat si Jesus kananda, “Ang pag-umpisa kang paghari kang Dios
indi maman-an paagi sa mga butang nga makita.
21 Wara man ti makakuon nga, ‘Sulnga, dyaay run!’ ukon, ‘Rugto run!’ tungud hay
ang paghari kang Dios rugyan mismo kaninyo.”
22 Dayon nagkuon si Jesus sa mga disipulo, “Magaabot ang tion nga magahandum
kamo nga raad sangka adlaw makita ninyo liwan ang Anak kang Tawo, pero indi dya
matabo.
23 May mga magakuon kaninyo, ‘Rugto tana run!’ ukon ‘Dyaay tana run!’ Indi kamo
maggwa sa pagsunod kananda.
24 Tungud hay ang pag-abot kang Anak kang Tawo, mangin pareho sa kirab kang kilat
nga nagasanag sa kalangitan halin sa pihak paagto sa pihak.
25 Pero kinahanglan anay nga mag-agum tana kang duro nga mga pag-antos kag
sikwayun kang mga tawo sa ka dya nga panag-on.
26 Ang kahimtangan kang kalibutan sa pag-abot kang Anak kang Tawo, mangin pareho
sa panag-on ni Noe.
27 Ang mga katawhan kato nagapinagusto lang ka kaun, ka inum kag pangasawa kag
pamana, hasta nga mag-abot ang adlaw nga nagsulud si Noe sa arka kag nag-abot ang
anaw kag nagkaramatay ang tanan nga mga tawo.

28 Amo man karia sa panag-on ni Lot. Ang mga tawo nagapinagusto lang ka kaun kag
inum, nagabinaklanay kag nagabinaligyaanay, nagapananum kag nagapatindug kang
mga balay.
29 Pero katong adlaw nga maghalin si Lot sa Sodoma, ginpauranan dya kang Dios kang
kalayo kag asupre kag nagkarapapas ang tanan nga tawo rugto.
30 Amo gid ria ang kahimtangan kang kalibutan sa adlaw nga ang Anak kang Tawo
magpahayag.
31 "Sa amo to nga adlaw, ang tawo nga nataboan nga rugyan sa atup kang anang balay
indi run magnaog kag magbuul kang anang mga pagkabutang sa sulud kang balay. Kag
ang tawo tana nga rugto sa uma, indi run man mag-uli sa balay.
32 Panumduma ninyo ang natabo sa asawa ni Lot.
33 Ang tawo nga nagatinguha nga luwasun ang anang kabuhi maduraan tana ka dya,
pero ang tawo tana nga maduraan kang kabuhi, amo ang makaangkun ka dya.
34 Sugidan ko kamo, sa amo to nga gabii, kon may darwa ka tawo nga nagaturog sa
sangka baratangan, ang isara pagabul-un, ang isara tana mabilin.
35 Kon may darwa ka bayi nga nagagaling, ang isara pagabul-un, kag ang isara tana
mabilin. [
36 Kag kon may darwa man ka tawo nga nagaobra sa uma, ang isara pagabul-un kag
ang isara tana mabilin."]
37 Dayon namangkot kana ang mga disipulo, "Sa diin bay, Ginoo?"
Nagsabat si Jesus, "Kon sa diin gani ang patay nga lawas, rugto man nagatiripon ang
mga pispis nga buwitre."

18

Ang Paraanggidan nahanungud sa Balo nga Bayi

1 Gin-istoryahan ni Jesus ang anang mga disipulo kang paraanggidan para nga
magpangamuyo sanda pirme kag indi magdura kang paglaum.
2 Nagkuon tana, "Sa sangka banwa may sangka hukum nga wara nagakahadluk sa
Dios ukon nagatahod sa anang isigka-tawo.
3 Kag sa amo man nga banwa may sangka balo nga bayi nga pirme nagabalik-balik sa
amo nga hukum nga nagapangayo kang bulig nga nagakuon, 'Buligi man ako sa akun
pangontra.'
4 Wara tana ginbuligan kang hukum sa sulud kang malawid nga tion, pero kang urihi
run nagkuon tana sa anang kaugalingun, 'Matuod nga wara ako nagakahadluk sa Dios
ukon nagatahod sa akun isigka-tawo,
5 pero buligan ko run lang ang bayi nga dya tungud hay pirme na lang ako ginatublag.
Basi mapukros run lang ang akun ginhawa sa sobra na ka balik-balik.' "
6 Kag nagkuon ang Ginoo, "Pamatii ninyo ang ginkuon kang malaot nga hukum nga
to?
7 Indi ayhan pagbuligan kang Dios ang anang mga pinili nga adlaw kag gabii
nagapangayo kang bulig kana? Pabuyan-buyanan na lang bala ang pagbulig kananda?
8 Sugidan ko kamo, pagabuligan na sanda lagi-lagi. Ugaring sa pagbalik kang Anak
kang Tawo rugya sa kalibutan, may masapwan tana ayhan nga nagatuo kana?"

Ang Paraanggidan nahanungud sa Fariseo kag sa Manugsukot kang Buwis

9 Nag-istorya si Jesus kang paraanggidan nga dya sa mga tawo rugto nga nagasarig
nga matarung sanda kag ang iba tana ginatamay nanda.
10 Kuon na, "May darwa ka laki nga nag-agto sa Templo para magpangamuyo. Ang
isara ka dya Fariseo, kag ang isara tana manugsukot kang buwis.
11 Kar-on, ang Fariseo nagtindug kag nagpangamuyo sa anang kaugalingun. 'Dios ko,
nagapasalamat ako kanimo nga bukun ako ti pareho kang iba nga tawo nga nagapamuul
kang pagkabutang kang iba, bukun ti matarung, nagapakighilawas, ukon pareho kang
manugsukot kang buwis nga ria.
12 Darwa ako ka beses nga nagapuasa sa sulud kang sangka semana, kag ginatao ko
ang ikanapulo nga bahin kang tanan ko nga kinitaan.'
13 Sa pihak tana nga bahin, ang manugsukot kang buwis rugto sa marayu nagatindug
kag indi gani makatangra sa langit kundi nagasagad lang ka pamukpok kang anang
dughan, nga nagakuon, 'O Dios, maluoy ikaw kanakun, tungud hay ako makasasala.'
14 Sugidan ko kamo, ang manugsukot kang buwis nga dya kag bukun ti ang Fariseo nga
to ang nag-uli nga ginpakamatarung kang Dios. Tungud hay ang tawo nga nagapakataas
kang anang kaugalingun pagapakanabaun, pero ang tawo tana nga nagapaubus amo ang
pagabayawun."

Ginbindisyonan ni Jesus ang mga Magagmay nga Kabataan
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

15 Ginadara kang mga tawo kay Jesus ang andang mga lapsag agud to nga itungtongan
na kang anang alima. Kang makita dya kang mga disipulo ni Jesus, ginsabdung nanda
ang mga tawo.
16 Pero ginpanawag sanda ni Jesus nga mag-agto kana, kag nagkuon, “Pabay-i ninyo
ang mga kabataan nga magparapit kanakun kag indi ninyo sanda pagpunggi, tungud
hay ang mga tawo nga pareho kananda amo ang makapasakup sa paghari kang Dios.
17 Sugidan ko kamo, ang sin-o man nga indi magbaton sa paghari kang Dios pareho
kang bata, indi makapasakup sa paghari na ka dya.”

Ang Manggaranun nga Tawo
(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 May sangka manugdumara nga namangkot kay Jesus, “Mayad nga Maestro, ano ang
dapat nakun himoon agud to nga makaangkun ako kang kabuhi nga wara ti katapusan?”
19 Nagsabat si Jesus, “Andut haw nga ginatawag mo ako nga mayad? Wara run ti iba
nga mayad, kundi ang Dios gid lang.
20 Naman-an mo ang kasugoan, ‘Indi ikaw magpakighilawas; indi ikaw magpatay; indi
kaw magpanakaw; indi ikaw magbutig sa imong pagtistigo; kag tahuda ang imo tatay
kag nanay.’ ”
21 Nagsabat ang tawo, “Ang tanan nga ria natuman ko run halin pa kang bata ako.”
22 Kang mabatian dya ni Jesus nagkuon tana sa tawo, “May sangka butang pa ikaw nga
wara mahimo. Ibaligya ang tanan nimo nga mga pagkabutang kag ang kwarta ipanagtag
sa mga imol, kag makaangkun ikaw kang manggad sa langit. Dayon magsunod ikaw
kanakun.”
23 Pero kang mabatian dya kang tawo, nasubuan gid tana ka mayad, tungud hay tama
gid tana ka manggaranun.
24 Nakita ni Jesus nga nasubuan ang tawo, gani nagkuon tana, “Daw ano ka budlay sa
manggaranun ang magpasakup sa paghari kang Dios!
25 Mas mahapus pa sa kamelyo ang mag-agi sa buho kang dagum sangsa manggaranun
nga magpasakup sa paghari kang Dios.”
26 Ang mga nakabati ka dya nagpamangkot, “Sin-o run lang bay ang maluwas?”
27 Nagsabat si Jesus, “Ang mga butang nga indi mahimo kang tawo mahimo kang
Dios.”
28 Nagkuon si Pedro kana, “Amun tana, ginbayaan namun ang tanan kag nagsunod
kami kanimo.”
29 Nagkuon si Jesus kananda, “Sugidan ko kamo, ang bisan sin-o nga nagbiya kang
anang panimalay, asawa, kabugtoan, ginikanan, ukon kabataan tungud gid lang sa
pagpasakup sa paghari kang Dios,
30 ang magabaton kang sobra pa gid sangsa anang mga ginbayaan sa kadya nga panag-
on, kag sa paraaboton makaangkun tana kang kabuhi nga wara ti katapusan.”

Sa Ikatlo nga bes Naghambal si Jesus nahanungud sa Anang Kamatayun
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

31 Ginpain ni Jesus ang napulo'g darwa ka disipulo kag nagkuon tana kananda, “Pamati
kamo! Maagto kita sa Jerusalem, kag rugto matuman ang tanan nga ginsulat kang mga
propeta nahanungud sa Anak kang Tawo.
32 Igatugyan tana sa mga bukun ti Judio; yagutaun nanda tana, pakahuy-an, dupraan,
33 hanoton kana kag patyun, pero sa ikatlo nga adlaw mabanhaw tana.”
34 Pero sa mga ginpanghambal na nga dya wara gid ti may nahangpan ang mga
disipulo. Ginlikum kananda ang kahulogan kang mga pulong nga dya, kag wara sanda
kamaan kon ano ang anang ginapanghambal.

Gin-ayad ni Jesus ang Bulag nga Manugpakilimos
(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

35 Kang nagahinamput run si Jesus sa Jerico, may sangka bulag nga nagapungko sa
binit kang dalan nga nagapakilimos.
36 Kang mabatian na ang panung kang mga tawo nga nagaagi, namangkot tana kon
ano ang nagakatabo.
37 Ginkun-an nanda tana nga nagaagi si Jesus nga taga-Nazaret.
38 Nagsinggit tana, “Jesus nga kaliwat ni David, maluoy ikaw kanakun!”
39 Pero ginsaway tana kang mga tawo sa unahan kag ginkun-an nga maghipus. Pero
gintudohan na pa gid gani ang pagsinggit, “Kaliwat ni David, maluoy ikaw kanakun!”

40 Nagpundo si Jesus kag nagsugo nga idar-un kana ang bulag. Kang makaparapit run
ang bulag kay Jesus, ginpamangkot tana ni Jesus,
41 “Ano ang gusto mo nga himoon ko kanimo?”
Nagsabat ang bulag, “Ginoo, gusto ko nga makakita liwan.”
42 Dayon nagkuon si Jesus kana, “Makakita ikaw run; ang imong pagtoo ang nag-ayad
kanimo.”
43 Kag lagi-lagi makakita run ang bulag kag nagsunod tana kay Jesus nga nagadayaw
sa Dios. Kang makita kang mga tawo ang natabo nga dya, gindayaw man nanda ang
Dios.

19

Si Jesus kag si Zaqueo

1 Nagsulud si Jesus sa banwa kang Jerico kag nagapanaw tana rugto.
2 May sangka tawo rugto nga ginahingaranan kay Zaqueo. Pangulo tana ka dya kang
mga manugsukot kang buwis, kag manggaranun tana.
3 Nagatinguha raad tana nga magsulung kon sin-o gid si Jesus, pero indi tana makakita
tungud sa kadurohon kang mga tawo kag labut pa putot tana.
4 Gani nagdalagan tana kag mag-una kag magsaka sa kahoy nga sicamoro agud to nga
makita na si Jesus tungud hay rugto sa dalan nga to tana maagi.
5 Kang rugto run si Jesus sa amo nga lugar, nagtangra tana kag naghambal kay Zaqueo,
“Zaqueo, panaog dyan lagi tungud hay kadya nga adlaw rugto ako madayon sa imo
balay!”
6 Nagdali-dali man nga nagpanaog si Zaqueo kag malipayun gid tana nga ginbaton si
Jesus.
7 Kang makita dya kang mga tawo, nagkurumodon sanda, “Nagdayon tana sa balay
kang tawo nga makasasala.”
8 Nagtindug si Zaqueo kag nagkuon sa Ginoo, “Ginoo, ang katunga kang akun mga
pagkabutang ipanugro ko sa mga imol, kag kon may gindayaan ako, baydan ko kang
apat ka pilo.”
9 Nagkuon si Jesus kay Zaqueo, “Kadya gid nga adlaw ginluwas kang Dios ang
panimalay nga dya, tungud hay ang tawo nga dya kaliwat man ni Abraham.
10 Tungud hay ang Anak kang Tawo nag-abot agud pangitaun kag iluwasun ang mga
nadura tungud kang sala.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa Kwarta nga Ginpatikang kang mga Surugoon (Mateo 25:14-30)

11 Samtang nagapamati ang mga tawo ka dya, nagpadayon si Jesus kag gin-istoryahan
na sanda kang sangka paraanggidan. Ginhimo na dya tungud hay nagahinamput run
sanda sa Jerusalem kag nagapinsar ang mga tawo nga madali run lang maghari ang
Dios.
12 Gani nagkuon tana kananda, “May sangka dungganun nga tawo nga nag-agto sa
marayu nga lugar para himoon tana rugto nga hari, kag dayon karia mabalik man tana.
13 Sa wara pa tana makapanaw, gintawag na ang anang napulo ka surugoon kag
gintugroan kang tag sangka bulawan nga kwarta kag ginkun-an, ‘Patikanga ninyo dya
hasta sa akun pagbalik.’
14 Pero ang anang mga kasimanwa nagaugut kana, gani pagkahalin na, nagpasugo
sanda kang mga tawo agud magkuon, ‘Indi kami gusto nga tana ang magahari
kanamun.’
15 “Pero ang dungganun nga tawo nga dya ginhimo man angud nga hari, kag nagbalik
tana sa ana nga banwa. Ginpatawag na ang anang mga surugoon nga ginpanugroan na
kang kwarta agud to nga maman-an na kon pira ang anda nga naginansya.
16 Ang una nga nag-abot nagkuon kana, ‘Agalun, nakaginansya takun kang napulo ka
pilo sa kwarta nga imo gintugro kanakun.’
17 Nagkuon ang anang agalun kana, ‘Nami gid, mayad gid ikaw nga surugoon! Tungud
nga masarigan ikaw sa mga garagmay nga butang, ipadumarahun ko ikaw kang napulo
ka mga banwa.’
18 Ang ikarwa tana nga surugoon nag-abot man kag nagkuon, ‘Agalun, nakaginansya
takun kang lima ka pilo sa kwarta nga imo gintugro kanakun.’
19 Nagkuon ang agalun kana, ‘Ikaw tana, ipadumarahun ko kang lima ka mga banwa.’
20 Ang isara pa gid tana nga surugoon nag-abot man kag nagkuon, ‘Agalun, dyaay ang
imo kwarta. Ginputos ko ria sa panyo kag gintago!

21 Nahadluk ako kanimo tungud hay istrikto ikaw nga tawo. Ginabuul nimo ang bukun
ti imo kag ginaani nimo ang bukun ti imo pinanggasan!'
22 Nagsabat ang agalun, 'Malain gid ikaw nga surugoon! Husgaran ko ikaw suno sa
imong ginhambal nga ria. Naman-an mo gali nga istrikto ako nga tawo; ginabuul ko ang
bukun ti akun, kag ginaani ko ang bukun ti akun sinab-ogan.
23 Andut haw nga wara nimo ginbutang sa bangko ang akun kwarta agud to nga
pagbalik ko mabuul ko ang akun kwarta nga may saka?'
24 Dayon nagkuon ang agalun sa mga tawo nga nagatirindug rugto, 'Sige, bul-a ninyo
kana ang kwarta kag itugro sa tawo nga nakaginansya kang napulo ka pilo!'
25 Pero nagsabat sanda kana, 'Agalun, may ana run tana nga napulo ka bulawan nga
kwarta!'
26 Nagkuon ang agalun, 'Sugidan ko kamo, ang tawo nga may ana run nga ginaangkun
pagatugroan pa gid. Pero ang tawo tana nga wara ti ginaangkun, pagabul-un pa gani
kana ang bisan gamay nga rugyan kana.
27 Kon parte tana sa akun mga kaaway nga to nga indi gusto nga mangin hari nanda
ako, dar-a ninyo sanda rugya kag pamatyun sa akun atubangan!' "

Ang Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 Pagkatapos ni Jesus kuon ka dya, nag-una tana panaw paagto sa Jerusalem.
29 Kang nagahinamput run tana sa may Betfage kag Betania, rugto sa may bukid nga
ginatawag Bukid kang mga Olibo, nagsugo tana kang darwa sa anang mga disipulo nga
mag-una kana,
30 nagkuon tana kananda, "Agto kamo sa sunod nga baryo. Sa pagsulud ninyo rugto,
may makita kamo nga sangka tinday kang asno nga nahigtan nga wara pa gid masakyi,
hubadi ninyo kag dar-un rugya.
31 Kon may mamangkot gani kaninyo, 'Andut nga ginahubadan ninyo ria?' kun-an
ninyo nga, 'Kinahanglan dya kang Ginoo.' "
32 Nagpanaw ang darwa ka ginsugo, kag kon ano ang ginkuon ni Jesus kananda amo
gid ang andang nakita.
33 Kang ginahubadan run nanda ang tinday kang asno, ginpamangkot sanda kang mga
tag-iya, "Andut nga ginahubadan ninyo ria?"
34 Nagsabat sanda, "Kinahanglan dya kang Ginoo."
35 Kag gindara nanda dya kay Jesus. Ginhapinan nanda ang likod na ka dya kang
andang mga kunup kag ginpasakay rugya si Jesus.
36 Samtang nagasakay tana, ginpanghumlad kang mga tawo ang andang mga kunup
sa dalan.
37 Kar-on, kang nagahinamput run tana sa may kunsadan kang Bukid kang Mga Olibo,
ang tanan nga anang mga sumuronod nagkinasadya kag nagadayaw sa Dios sa matunog
nga limug, tungud kang tanan nga makatiringala nga butang nga andang nakita.
38 Kuon nanda, "Pakamayadun ang hari nga nagaabot sa ngaran kang Ginoo! Paghidait
sa langit kag himaya sa Dios!"
39 Halin sa karak-an may mga Fariseo nga naghambal kay Jesus, "Maestro, sawaya ang
imong mga sumuronod!"
40 Nagsabat si Jesus, "Sugidan ko kamo, kon maghipus sanda, ang mga bato nga dya
amo ang magasinggit."

Ginhibian ni Jesus ang Jerusalem

41 Kang marapit run gid si Jesus sa Jerusalem kag makita na ang syudad, ginhibian na
dya,
42 nga nagakuon, "Kon naman-an mo lang raad tulad kadya kon ano ang paagi nga
makaangkun ikaw kang kalinung! Pero kadya indi mo dya makita!
43 Tungud hay magaabot ang adlaw nga palibotan ikaw kang kuta kang imong kaaway,
kibunon nanda ikaw kag bisan diin ikaw mag-agi indi gid ikaw makalusot.
44 Papasun gid nanda ikaw kag ang tanan nimo nga katawhan nga rugyan sa sulud
nimo, kag wara gid ti mabilin nga bato nga nagasampawanay, tungud hay wara mo
gintalupangud ang tion nga luwasun ikaw kang Dios!"

Si Jesus Nagsulud sa Templo
(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Pag-abot nanda sa Jerusalem, nagsulud si Jesus sa Templo kag ginpanabog ang mga
manugbaligya rugto.

46 Ginkun-an na sanda, “Ginakuon sa kasulatan, ‘Ang akun balay mangin balay-
parangamuyoan,’ pero ginhimo ninyo dya nga paranagoan kang mga takawan!”
47 Kada adlaw nagapanudlo si Jesus sa Templo. Ang mga pangulo kang mga kaparian,
kag ang mga manunudlo kang Kasugoan, kag ang mga manugdumara kang mga
katawhan nagatinguha gid sa pagpatay kana.
48 Pero wara gid sanda ti may makita nga kahigayonan sa pagpatay kana tungud hay
ang mga tawo nanamian gid mamati kang anang mga pulong.

20

Ang Pamangkot nahanungud sa Awtoridad ni Jesus
(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 Sangka adlaw, samtang nagapanudlo si Jesus sa mga tawo rugto sa Templo kag
nagawali kang Mayad nga Balita, nagparapit kana ang mga pangulo kang kaparian,
kag ang mga manunudlo kang Kasugoan, kag ang mga kamal-aman.
2 Nagkuon sanda kana, “Sugidi kami kon ano ang imong awtoridad sa paghimo kang
mga butang nga dya, kag sin-o ang nagtugro kanimo kang awtoridad nga ria?”
3 Ginsabat sanda ni Jesus, “May pamangkot man ako kaninyo. Sugidi ninyo ako:
4 sa diin maghalin ang awtoridad ni Juan sa pagpangbawtiso? Sa Dios bala ukon sa
tawo?”
5 Amo to kag nag-istoryahanay sanda nga nagakuon, “Kon magkuon kita nga sa Dios
maghalin, makuon tana kanatun, ‘Ti, andut nga wara kamo magpati kana?’
6 Pero kon magkuon man kita nga sa tawo maghalin, ibatwun kita kang tanan nga
mga tawo tungud hay ginakilala nanda nga si Juan sangka propeta.”
7 Gani, nagsabat sanda, “Wara kami kamaan kon diin maghalin ang anang awtoridad.”
8 Nagkuon si Jesus kananda, “Indi ko man pag-isugid kaninyo kon ano ang akun
awtoridad sa paghimo kang dya nga mga butang.”

Ang Paraanggidan nahanungud sa mga Agsador
(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

9 Nag-istorya liwan si Jesus sa mga tawo kang dya nga paraanggidan, “May sangka
tawo nga nagpananum kang ubas sa anang uma, kag ginpaagsa na dya, kag nagpanaw
tana sa marayu nga lugar nga sa diin nagbuhay tana.
10 Kang pag-abot kang tag-arani kang ubas, ginpaagto na ang anang surugoon sa mga
agsador para magbuul kang anang huray. Pero ginbakol kang mga agsador ang surugoon
nga dya kag ginpabalik nga wara gid ti dara.
11 Nagsugo ruman tana kang isara pa gid ka surugoon. Ginbakol man kang mga
agsador ang surugoon nga dya kag ginpakahuy-an, kag ginpabalik nga wara man ti
dara.
12 Nagsugo pa gid tana kang ikatlo nga surugoon. Ginsakit nanda tana ka mayad kag
gintabog.
13 Dayon, ang tag-iya nagkuon sa anang kaugalingun, ‘Ano run lang bay ang akun
himoon kadya? Mayad siguro ang akun pinalangga nga bata ang akun isuguon, basi
tahudon nanda tana.’
14 Pero kang makita kang mga agsador ang bata, naghambalanay sanda, ‘Dyaay run
ang manunubli! Patyun natun tana para mabuul natun ang anang paranubliun!’
15 Gani gindara nanda tana sa gwa kang ubasan kag ginpatay.
“Ano kar-on ang himoon kang tag-iya kang ubasan sa mga agsador?
16 Agtonan na sanda kag ipamatyun, kag ang ubasan ipaagsa na run lang sa iba.”
Pagkabati ka dya kang mga tawo nagkuon sanda, “Kabay pa nga indi dya matabo!”
17 Dayon ginturuk sanda ni Jesus kag ginpamangkot, “Kar-on, ano ang kahulogan kang
ginakuon sa Kasulatan nga,
‘Ang bato nga wara maluyagi kang mga manughimo kang balay
amo pa ang nangin pinakapamusod nga bato?’
18 Ang kada isara nga mahulog sa bato nga dya marupsak gid, kag ang mahulogan na
ka dya makarapusa gid nga daw binukbok.”

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagbayad kang Buwis
(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

19 Ang mga manunudlo kang kasugoan kag ang mga pangulo kang kaparian
nagtinguha gid nga idakpun si Jesus sa amo gid to nga tion tungud hay nasat-uman
nanda nga sanda ang ginatumud ni Jesus sa paraanggidan nga dya, ugaring hay
nahadluk sanda sa mga tawo.

20 Gani naghulat sanda kang nagakaigo nga kahigayonan. Nagpadara sanda kang mga
tawo nga magpanilag kana, nga magapakuno-kuno nga matuod-tuod ang andang tuyo.
Nagalaum sanda nga madakpan si Jesus paagi sa anang ginapanghambal agud to nga
may rason sanda nga itugyan tana sa gahum kag awtoridad kang gobernador.
21 Namangkot ang mga ginsugo nga dya kay Jesus, "Maestro, naman-an namun nga
husto ang imong ginapanghambal kag ginapanudlo, kag wara ikaw ti pinilian, kag
nagatudlo ikaw kang kamatuoran nahanungud sa kabubut-un kang Dios.
22 Ginatugot bala kang kasugoan ang magbayad kang buwis sa Emperador kang Roma,
ukon wara?"
23 Pero nasat-uman ni Jesus ang andang tuyo nga mangloko, gani nagkuon tana
kananda,
24 "Abi, pakitai ninyo ako kang sangka kwarta nga pilak. Kay sin-o itsura kag ngaran
ang nakabutang rugya?"
Nagsabat sanda, "Ana kang emperador!"
25 Nagkuon si Jesus kananda, "Kon amo, itugro ninyo sa emperador ang para sa
emperador, kag itugro ninyo sa Dios ang para sa Dios!"
26 Kag wara gid sanda makadakup kana sa atubang kang karak-an sa anang mga
ginpanghambal, naghipus run lang sanda nga natingala sa anang mga sabat.

Ang Pamangkot nahanungud sa Pagkabanhaw
(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

27 Kar-on, may mga Saduceo nga nagparapit kay Jesus. Sanda ka dya ang mga tawo
nga wara nagapati nga may pagkabanhaw. Namangkot sanda kay Jesus
28 nga nagakuon, "Maestro, nagsulat si Moises para kanatun sa kasugoan nga kon
ang sangka laki nga may asawa mapatay nga wara ti kabataan, ang balo kinahanglan
ipangasaw-un kang bugto nga laki agud to nga magpamata sanda para sa napatay.
29 May pito ka mga magburugto nga laki. Ang magurang nagpangasawa kag napatay
nga wara ti bata.
30 Kar-on, ang balo ginpangasawa kang nagasunod nga bugto nga laki. Pero napatay
man dya.
31 Amo man ang natabo sa ikatlo nga bugto nga laki, hasta nga sanda tanan nga
pito nga magburugto nakapangasawa sa amo nga bayi kag nagkaramatay nga wara
gid makapamata.
32 Kang urihi, napatay man ang bayi.
33 Kar-on, sa adlaw nga ang mga patay banhawun, kay sin-o tana nga asawa, tungud
hay sanda tanan nga pito nakapangasawa kana?"
34 Ginsabat sanda ni Jesus, "Ang mga katawhan sa kadya nga panag-on nagaarasawa-
hay.
35 Pero ang mga katawhan tana nga ginakabig nga takus banhawun kag magkabuhi
sa paraaboton nga panahon, wara run nagaarasawahay.
36 Tungud hay kaangay run sanda kang mga anghel kag indi run sanda mapatay. Mga
kabataan run sanda kang Dios tungud hay ginbanhaw run sanda.
37 Ginpamatud-an ni Moises nga ang mga patay ginabanhaw. Sa bahin kang kasulatan
nahanungud sa nagadaba-daba nga purongpong gintawag na ang Ginoo nga Dios ni
Abraham, Dios ni Isaac, kag Dios ni Jacob.
38 Kon sayudon, Dios tana kang mga buhi kag bukun ti kang mga patay. Tungud sa
anang panuruk ang tanan buhi."
39 Ang iba sa mga manunudlo kang kasugoan rugto nagkuon, "Maestro, igsakto ang
imong sabat!"
40 Kag wara run ti nangahas nga magpamangkot kana liwan kang bisan ano.

Ang Pamangkot nahanungud sa Mesias
(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

41 Kar-on, namangkot si Jesus kananda, "Andut nga ginakuon kang mga tawo nga ang
Cristo kaliwat ni David?
42 Tungud hay si David mismo nagkuon sa libro kang mga Salmo, nga,
'Ang Ginoo nagkuon sa akun Ginoo,
Pungko ikaw sa akun tuo nayon
43 Hasta nga mapyerde ko ang imong mga kaaway.'
44 Gintawag tana ni David nga Ginoo, paano nga nangin kaliwat tana ni David?"

Nagpaandam si Jesus kontra sa mga Manunudlo kang Kasugoan
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

45 Samtang nagapamati ang tanan nga mga tawo, nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo,
46 “Mag-andam kamo sa mga manunudlo kang Kasugoan, nga nanamian gid maglagaw-lagaw nga nagabayo kang malabug, kag sa mga tindahan gusto gid nanda nga tahudon sanda kang mga tawo, kag gusto gid nanda magpungko sa importante nga purongkoan sa mga sinagoga, kag sa mga tabadan gusto gid nanda nga magpungko sa mga purongkoan nga gintigana para sa mga dungganun nga mga tawo.
47 Ginapamuul nanda ang mga pagkabutang kang mga bayi nga balo kag ginatabon-tabonan lang nanda ang andang mga hinimoan kang mga malawid nga pagpangamuyo. Mas tama gid ka budlay nga silot ang andang maaguman.”

21

Ang Halad kang Bayi nga Balo
(Marcos 12:41-44)

1 Kang paglantaw ni Jesus nakita na ang mga manggaranun nga nagabutang kang andang mga halad sa burutangan kang kwarta sa templo.
2 Nakita na man ang sangka imol nga bayi nga balo nga nagabutang kang darwa ka metal nga sinsilyo.
3 Nagkuon si Jesus, “Sugidan ko kamo, ang bayi nga balo nga imol nga dya nagbutang kang sobra sangsa kananda tanan!
4 Tungud hay tanan sanda nagbutang halin sa sobra kang andang manggad, pero ang bayi tana nga ria bisan pa nga imol tana, gintao na pa ang kwarta nga amo lang ang makabuhi kana.”

Naghambal si Jesus nahanungud sa Pagkaguba kang Templo
(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)

5 Ang iba sa mga disipulo nagmuno kon daw ano kanami ang Templo nga nahuman sa mga manami nga mga bato kag napunihan kang manami nga mga butang nga ginhalad sa Dios. Nagkuon si Jesus,
6 “Kon nahanungud sa mga butang nga dya nga inyo makita sa tulad, magaabot ang tion nga wara gid ti mabilin rugya bisan sangka bato nga nagasampaw sa isara. Marumpag gid dya tanan!”

Mga Kalisdanan kag Paghingabot
(Mateo 24:3-14; Marcos 13:3-13)

7 Ginpamangkot nanda si Jesus, “Maestro, san-o bay dya mabato? Kag ano ang paratandaan nga marapit run lang dya matabo?”
8 Nagsabat si Jesus, “Mag-andam kamo nga indi kamo mapatalang. Tungud hay duro nga mga tawo ang magaturohaw kag magapakuno-kuno nga sanda amo ako, kag magakuon, ‘Ako amo tana’ kag ‘Amo run dya ang katapusan nga tion!’ Pero indi gid kamo magsunod kananda.
9 Kon may mabatian kamo gyera kag kinagamo, indi kamo magkahadluk. Ang dya nga mga butang kinahanglan nga matabo anay, pero wara dya nagakahulogan nga amo run ria ang katapusan kang tanan.”
10 Kag nagkuon tana kananda, “Magairinaway ang mga nasyon kag amo man ang mga ginharian.
11 Magaabot man ang tama ka baskug nga mga linog, gutum kag nanari-sari nga mga balatian sa nagkalain-lain nga mga lugar. May magatuhaw nga makakurugmat kag daragkul nga paratandaan nga makita sa kalangitan.
12 Pero sa wara pa magkaratabo ang tanan nga dya, pagadakpun kamo kag pagahingaboton. Pagadar-un kamo sa mga sinagoga kag ipapriso. Paatubangun kamo sa mga hari kag sa mga gobernador tungud kanakun.
13 Amo run dya ang inyo kahigayonan nga makapanugid kamo nahanungud kanakun.
14 Ibutang gid ninyo sa inyo panghuna-huna nga indi kamo magpalibug kon paano kamo magsabat,
15 tungud hay tugroan ko kamo kang inyo inughambal kag kaaram agud to nga wara ti bisan isara sa inyo mga kaaway ang makasabat ukon makasupok kaninyo.
16 Pagatraidoran kamo kang inyong mga ginikanan, mga kabugtoan, mga himata, kag mga kaabyanan, kag ang iba kaninyo pagapatyun.
17 Kaugtan kamo kang tanan nga mga tawo tungud kanakun.
18 Pero wara gid ti may madura kaninyo bisan isara sa inyong mga buhok.
19 Magpakarig-un kamo, kag maluwas ninyo ang inyo kaugalingun.”

Naghambal si Jesus nahanungud sa Pagkaguba kang Jerusalem
(Mateo 24:15-24; Marcos 13:14-19)

20 "Kon makita run gani ninyo nga nalibutan run kang mga sudado ang Jerusalem,
maman-an ninyo nga sa indi magbuhay pagagub-un run dya.
21 Gani ang mga katawhan sa Judea magparalagyo run sa kabukidan, ang sa sulud
kang syudad magparalagyo man, kag ang rugto tana sa mga kaumahan indi run mag-
uyang ka tyempo sa pagsulud sa syudad.
22 Tungud hay amo run dya ang, 'Adlaw kang Pagsilot,' nga amo ang katumanan kang
ginakuon sa Kasulatan.
23 Sa amo to nga mga inadlaw makaluluoy gid ang nagabusong kag mga nagapatiti.
Tungud hay tuman gid ang kalisud nga maaguman kang lugar nga dya, kag ang kasingkal
kang Dios maaguman gid kang mga katawhan nga dya.
24 Ang iba pagapatyun paagi sa espada, kag ang iba tana pagabihagun kag dar-un sa
tanan nga mga nasyon. Ang Jerusalem pagagub-un kang mga bukun ti Judio hasta sa
adlaw nga matapos ang andang pagginahum."

Ang Pag-abot kang Anak kang Tawo
(Mateo 24:29-31; Marcos 13:24-27)

25 "May mga makatiringala nga paratandaan nga matabo sa adlaw, sa bulan kag sa
mga bituon. Rugya tana sa lupa, ang mga nasyon magabatyag kang tuman nga kahadluk
tungud sa kagahud kag hinagunus kang daragkul nga mga balud sa dagat.
26 Magakapunaw ang mga tawo sa kahadluk sa pagpaminsar kon ano pa gid ang
matabo sa kalibutan, tungud hay ang mga butang dyan sa kahawaan pagauyugun.
27 Kag dayon makita nanda ang Anak kang Tawo nga nagaabot nga ginadara kang
panganod, gamhanan tana kag tuman gid ang anang pagkamahimayaun.
28 Kon ang ria nga mga butang mag-umpisa run nga magkaratabo, magkalipay kamo
kag magbantay tungud hay marapit run lang kamo nga hilwayun."

Ang Kahoy nga Higera
(Mateo 24:32-35; Marcos 13:28-31)

29 Nag-istorya si Jesus kang dya nga paraanggidan, "Turuka bala ninyo ang kahoy nga
higera kag ang iba pa gid nga mga kahoy.
30 Kon magpanglumbay run gani dya, maman-an ninyo nga dali run lang ang tag-irinit.
31 Sa amo man nga bagay, kon makita ninyo gani nga nagakaratabo run ang mga
butang nga dya, maman-an man ninyo nga marapit run lang ang paghari kang Dios.
32 "Sugidan ko kamo, magakaratabo dya tanan nga mga butang sa wara pa mapatay
ang mga tawo sa dya nga panag-on.
33 Madura ang langit kag ang lupa, pero ang akun mga pulong magapabilin hasta
san-o."

Magbantay Kamo

34 "Mag-andam kamo nga indi kamo mawili sa pagpatuyang kag sa pagpalingin kag
sa pagpalibug kang inyo pagpangabuhi, tungud hay basi gulpi lang mag-abot ang adlaw
nga ria kaninyo, nga daw siud.
35 Tungud hay maabot dya sa tanan nga mga tawo rugya sa kalibutan.
36 Gani, magpangaman kamo kag magpangamuyo nga maagum ninyo ang kabaskug
nga malampuwasan ninyo ang tanan nga mga butang nga dya nga magakaratabo, kag
makapangatubang kamo sa Anak kang Tawo."
37 Kada adlaw nagapanudlo si Jesus sa Templo, pero kon maggabii nagagwa tana kag
mag-agto sa Bukid kang mga Olibo, kag bilog nga gabii tana rugto.
38 Kag ang tanan nga mga tawo aga pa nga nagaagto sa templo sa pagpamati kana.

22

Ang Plano kontra kay Jesus
(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Juan 11:45-53)

1 Kar-on, marapit run lang ang Pista kang Tinapay nga wara ti Tapay, nga ginatawag
man nga Pista kang Paglampuwas.
2 Ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga manunudlo kang Kasugoan nagapan-
gita gid kang paagi nga mapapatay nanda si Jesus, tungud hay nahadluk sanda sa mga
tawo.

Nagpasugot si Judas sa Pagtraidor kay Jesus
(Mateo 26:14-16; Marcos 14:10-11)

3 Kar-on, nagsulud si Satanas kay Judas nga ginatawag Iscariote, nga isara sa napulo'g
darwa ka mga disipulo.
4 Gani, nagpanaw si Judas kag nagpakig-istorya sa mga pangulo kang kaparian kag sa
mga gwardya kang templo kon paano na matugyan si Jesus kananda.
5 Nalipay gid sanda kag nagpasugot nga baydan nanda tana kang kwarta.
6 Nagpasugot man si Judas, kag nagpangita tana kang kahigayonan kon paano na
maluiban si Jesus kananda nga indi maman-an kang mga tawo.

Ang Pag-aman sa Pista
(Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Juan 13:21-30)

7 Nag-abot run ang adlaw kang Pista kang Tinapay nga wara ti Tapay, nga ang karnero
para sa Pista kang Paglampuwas kinahanglan nga ihawun kag ihalad.
8 Ginsugo ni Jesus si Pedro kag si Juan kag ginkun-an, "Panaw kamo kag ihanda ninyo
ang pagkaun nga atun ikan-un sa pista kang paglampuwas."
9 Namangkot sanda, "Diin mo bay gusto nga ihanda namun ang pagkaun?"
10 Nagsabat si Jesus, "Pagsulud ninyo sa syudad, sug-alawun kamo kang sangka laki
nga nagadara kang sangka tibud nga may tubig. Sunda ninyo tana hasta sa balay nga
anang pagasudlan,
11 kag hambalan ninyo ang tagbalay, 'Nagapamangkot ang Maestro kon diin ang
kwarto nga pagakan-an nanda kang anang mga disipulo sa pista kang paglampuwas.'
12 Ipakita na kaninyo ang sangka bahul nga kwarto sa ibabaw nga nasangkapan run.
Rugto ninyo himsun ang tanan."
13 Nagpanaw sanda, kag pag-abot nanda rugto, nakita nanda ang tanan suno sa
ginhambal kananda, kag ginhimus nanda ang pagkaun para sa Pista kang Paglampuwas.

Ang Balaan nga Yapon
(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-25)

14 Pag-abot kang tion, nagpungko si Jesus para magkaun sa lamesa imaw kang anang
mga apostoles.
15 Nagkuon tana kananda, "Bahul gid ang akun handum nga mag-imaw kaninyo sa
pagkaun sa pista kang paglampuwas sa wara pa ako mag-antos.
16 Sugidan ko kamo, indi run ako magkaun ka dya liwan hasta nga matuman ang
anang kahulogan ka dya sa tion nga maghari ang Dios."
17 Dayon nagbuul si Jesus kang kupa kag nagpasalamat sa Dios kag nagkuon, "Batona
ninyo dya kag huray-hurayun.
18 Sugidan ko kamo, umpisa kadya indi run ako liwan mag-inum kang bino nga halin
sa ubas hasta nga mag-abot ang adlaw nga maghari ang Dios."
19 Dayon nagbuul tana kang tinapay, kag nagpasalamat sa Dios, kag ginpamihak-
pihak dya kag gintugro kananda nga nagakuon, "Amo dya ang akun lawas nga gintugro
kaninyo. Himoa ninyo dya sa pagdumdum kanakun."
20 Kag pagkatapos nga makayapon sanda, nagbuul si Jesus kang kupa kag nagkuon,
"Ang kupa nga dya amo ang bag-o nga kasugtanan kang Dios nga ginparig-un paagi sa
akun dugo nga gin-ula para kaninyo.
21 "Pero sugidan ko kamo, ang tawo nga magaluib kanakun kaimaw nakun sa lamesa!
22 Tungud nga ang Anak kang Tawo mapatay gid suno sa natalana run, pero
makaluluoy gid ang madangatan kang tawo nga magaluib kana!"
23 Pagkabati nanda ka dya, nag-umpisa sanda ka pamangkotanay kon sin-o gid
kananda ang magahimo ka dya.

Sin-o ang Labaw sa Tanan

24 Nagbinais-bais ang mga disipulo kon sin-o gid bala kananda ang kilalahun nga labaw
sa tanan.
25 Nagkuon si Jesus kananda, "Ang mga hari kang mga bukun ti Judio amo ang
nagagahum sa andang mga sinakpan, kag ang mga may awtoridad gusto nga itawgun
nga mga 'Manugbulig kang mga Tawo.'
26 Pero kaninyo tana, bukun ti amo karia. Sa baylo, kon sin-o ang labaw kaninyo
tanan, amo ang magpaubus pareho kang libayun, kag kon sin-o ang pangulo amo ang
mangin pareho kang surugoon.
27 Tungud hay sin-o bala ang labaw, ang nagapungko kag nagakaun sa may lamesa,
ukon ang nagasirbe kana? Indi bala ang nagapungko? Pero ako tana kaimaw ninyo nga
nagasirbe."
28 "Kamo amo ang nag-unong kanakun sa mga kalisdanan nga akun gin-agyan.

29 Pareho nga ako gintugyanan kang Amay nga maghari, kamo man ginatugyanan ko
nga maghari,
30 kag magakaun kamo kag magainum kaimaw nakun sa akun lamesa sa akun
ginharian. Magapungko kamo sa mga trono sa paghukum kang napulo'g darwa ka mga
tribo kang Israel."

Gintagna ni Jesus ang Pagpanginwara ni Pedro kana
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 Nagkuon si Jesus kay Simon, "Pamati, Simon, nagpangayo si Satanas ka pahanugot
nga tirawan na kamo, pareho kang pag-ayag kang trigo nga amo ang pagbulag kang
timgas sa upa.
32 Pero nagpangamuyo ako para kanimo, Simon, nga ang imong pagtoo indi magluya.
Kag kon magpanumbalik run gani ang imong karig-un, parig-unun mo man ang imong
mga kabugtoan."
33 Nagsabat si Pedro, "Ginoo, handa ako mag-imaw kanimo sa prisohan kag bisan sa
kamatayun!"
34 Pero nagsabat si Jesus, "Sugidan ko ikaw, Pedro, antes magpamalo ang sulog kadya
nga gabii ipanginwara mo ako kang tatlo ka beses."

Sa Tion kang Kalisdanan

35 Dayon nagkuon si Jesus kananda, "Kang ginsugo ko kamo anay nga magpanaw nga
wara ti dara nga puyo-puyo, libon ukon sandalyas, may nakulang bala kaninyo?"
Nagsabat sanda, "Wara gid."
36 Kag nagkuon si Jesus kananda, "Pero kar-on tana, kon sin-o kaninyo ang may puyo-
puyo ukon libon kinahanglan dar-un na dya, kag ang wara ti espada ibaligya na ang
ana nga kunup kag magbakal.
37 Sugidan ko kamo, dapat matuman kanakun ang ginakuon sa Kasulatan nga,
'Ginkabig tana nga isara sa mga malinapasun,' tungud hay kon ano ang ginakuon sa
kasulatan nahanungud kanakun nagakatuman run."
38 Nagkuon ang mga disipulo, "Ginoo, may darwa kami rugya ka espada."
Nagsabat si Jesus, "Igsakto run ria!"

Nagpangamuyo si Jesus sa Bukid kang mga Olibo
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

39 Pareho kang naandan ni Jesus nagwa tana sa syudad kag mag-agto sa Bukid kang
mga Olibo. Nag-imaw man kana ang anang mga disipulo.
40 Pag-abot na rugto, nagkuon tana kananda, "Magpangamuyo kamo agud to nga indi
kamo madaug kang pagsulay."
41 Dayon nagparayu-rayu tana gawa kananda kag nag-agto sa uruunahan, kag
nagluhod tana kag nagpangamuyo.
42 Nagkuon tana, "Amay, kon pagbuut nimo, bul-a kanakun ang dyang kupa kang
pag-antos. Pero bukun ti akun kabubut-un ang matuman kundi ang imo." [
43 May sangka anghel nga naghalin sa langit ang nagpakita kay Jesus kag nagpabakud
kana.
44 Tungud sa tuman nga kalisud nga ana ginabatyag, nagpangamuyo pa gid tana kang
tuduk sa anang tagipusoon kag ang mga balhas daw mga dugo nga nagatinuro sa lupa.]
45 Pagkatapos ka pangamuyo ni Jesus nagtindug tana kag nagbalik sa anang mga
disipulo kag naabotan na sanda nga nagakaturog tungud sa sobra nga kasubu.
46 Nagkuon si Jesus kananda, "Andut nga nagaturog kamo? Bangon kamo kag
magpangamuyo agud to nga indi kamo madaug kang pagsulay."

Ang Pagdakup kay Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-11)

47 Samtang nagahambal pa si Jesus nag-abot ang sangka hubun kang mga tawo, nga
ginapangunahan ni Judas, nga isara sa napulo'g darwa ka mga disipulo. Nagparapit tana
kay Jesus sa pagharuk kana.
48 Pero nagkuon si Jesus kana, "Judas, pagaluiban mo bala ang Anak kang Tawo paagi
sa haruk?"
49 Kang makita kang mga disipulo nga imaw ni Jesus kon ano run ang matabo, nagkuon
sanda, "Ginoo, ipanglabuon bala namun sanda kang amun mga espada?"
50 Kag ang isara kananda ginlabo na ang surugoon kang Pinakamataas nga Pari kag
nautas gid ang tuo na nga talinga ka dya.
51 Pero nagkuon si Jesus, "Husto run ria!" Kag dayon gintandug na ang talinga kang
tawo kag gin-ayad dya.

52 Dayon nagkuon si Jesus sa mga pangulo kang kaparian kag sa mga gwardya kang
Templo kag sa mga kamal-aman kang mga Judio nga nag-agto rugto sa pagdakup
kana, “Buyung ako haw nga kinahanglan pa ninyo nga magdara kang mga espada kag
ralampus sa pagdakup kanakun?
53 Kaimaw ninyo ako adlaw-adlaw sa Templo pero wara man ninyo ako pagdakpa.
Ugaring inyo dya nga tion, kag amo man dya ang tion nga magagahum ang kadulum.”

Ginpanginwara ni Pedro si Jesus
(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

54 Dayon gindakup nanda si Jesus kag gindara sa balay kang Pinakamataas nga Pari.
Si Pedro nagsunod man pero sa marayu lang.
55 Rugto sa tunga kang lagwerta kang palasyo nagdabok sanda kag nagpurungko. Si
Pedro nagpungko man kaimaw nanda.
56 May sangka surugoon nga bayi nga nakakita kay Pedro nga nagapungko marapit
sa may kalayo. Ginhimutadan na ka mayad si Pedro kag nagkuon, “Ang dya nga tawo
kaimaw man kang tawo nga to!”
57 Pero ginpanginwara dya ni Pedro, “Inday, indi takun ka kilala kana!”
58 Burubuhay may sangka laki man nga nakakita kay Pedro, kag nagkuon, “Isara man
ikaw kananda!” Pero nagsabat si Pedro, “To, bukun takun!”
59 May sangka oras ang nagligad kag may sangka tawo liwan nga nagainsister nga
nagakuon, “Wara gid ti pangduha-duha nga ang tawo nga dya imaw kang tawo nga to,
tungud hay Galileanhun man tana!”
60 Pero nagsabat si Pedro kana, “To, wara gid takun kamaan kon ano ang imong
ginapanghambal!” Kag lagi-lagi, samtang nagahambal pa si Pedro, namalo ang sulog.
61 Nagbalikid ang Ginoo kag ginturuk si Pedro. Dayon nadumduman ni Pedro ang mga
ginkuon kang Ginoo kana, “Antes magpamalo ang sulog kadya nga gabii, ipanginwara
mo ako kang makatlo ka beses.”
62 Kag nagwa si Pedro nga nagahiribiun ka mayad.

Ginyaguta si Jesus kag Ginbunal
(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

63 Kar-on, ginayaguta kag ginabunal si Jesus kang mga tawo nga nagagwardya kana.
64 Ginpuyungan nanda tana kag pamangkoton, “Lat-a kon sin-o ang nagtampa
kanimo!”
65 Kag duro pa gid ang andang mga ginpanghambal nga pagyaguta kay Jesus.

Si Jesus sa Atubang kang Konseho
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

66 Pagkaaga, nagsapol ang mga katapo kang konseho nga amo ang mga kamal-aman,
ang mga pangulo kang kaparian, kag ang mga manunudlo kang Kasugoan. Kag gindara
nanda si Jesus kag ginpaatubang sa konseho.
67 Nagkuon sanda kana, “Sugidi kami, kon bala ikaw amo ang Cristo.” Pero nagsabat
si Jesus, “Bisan sugidan ko kamo indi man kamo gihapon magpati,
68 kag kon pamangkoton ko kamo indi man kamo magsabat.
69 Pero umpisa kadya, ang Anak kang Tawo magapungko run sa tuo nayon kang
makagagahum nga Dios.”
70 Kag nagkuon sanda tanan kana, “Kon amo, Anak ikaw gali kang Dios?”
Nagsabat tana kananda, “Kamo mismo ang nagkuon nga ako amo ria.”
71 Kag nagkuon sanda, “Ti, ano pa nga mga pamatuod ang atun kinahanglan? Nabatian
run natun mismo sa anang kaugalingun nga ba-ba ang anang ginkuon!”

23

Ginpaatubang si Jesus kay Pilato
(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

1 Dayon nagtindug ang bilog nga katapo kang konseho kag gindara nanda si Jesus kag
ginpaatubang kay Pilato.
2 Rugto nag-umpisa sanda ka akusar kana nga nagakuon, “Nadakpan namun ang
tawo nga dya nga ginahaylo na ang amun mga kasimanwa nga magpakigbato kontra
sa gobyerno, kag ginadili na ang pagbayad kang buwis sa emperador kang Roma, kag
ginakuon na nga tana amo ang Cristo, nga sangka hari!”
3 Ginpamangkot tana ni Pilato, “Ikaw bala ang hari kang mga Judio?”
Nagsabat si Jesus, “Ginhambal mo run!”

4 Gani nagkuon si Pilato sa mga pangulo kang kaparian kag sa mga tawo rugto, “Wara
ako ti nakita nga sala sa tawo nga dya.”
5 Pero nagpamirit pa gid sanda nga nagakuon, “Paagi sa anang mga ginapanudlo
ginahaylo na ang mga tawo sa bilog nga Judea nga manggamo. Nag-umpisa tana sa
Galilea kag kar-on nakalambot run rugya!”

Ginpaatubang si Jesus kay Herodes

6 Kang mabatian dya ni Pilato, nagpamangkot tana kananda kon si Jesus taga-Galilea.
7 Kag kang naman-an na nga naghalin si Jesus sa lugar nga nasakpan kang
pagdumarahan ni Herodes, ginpadara na si Jesus kay Herodes nga sa amo man to nga
tion rugto sa Jerusalem.
8 Nalipay gid si Herodes pagkakita na kay Jesus, tungud hay nabatian na run ang
nahanungud kana, kag buhay run gid ang anang handum nga makita si Jesus. Nagalaum
si Herodes nga makita na nga maghimo si Jesus kang mga milagro.
9 Gani ginpamangkot ni Herodes si Jesus kang duro nga mga pamangkot, pero wara
gid magsabat si Jesus.
10 Ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga manunudlo kang Kasugoan
nagtirindug kag gin-akusar nanda si Jesus kang tam-an ka bug-at nga mga akusasyon.
11 Ginmulay kag ginyaguta ni Herodes kag kang anang mga suldado si Jesus; dayon
ginpasuksokan nanda tana kang manami nga panaptun kag ginpadara pabalik kay
Pilato.
12 Sa amo gid to nga adlaw si Pilato kag si Herodes nag-amigohay, tungud hay kato
anay kontrahanay sanda nga darwa.

Ginsintensyahan si Jesus kang Kamatayun
(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39—19:16)

13 Dayon ginpatawag ni Pilato ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga
manugdumara kag ang mga katawhan.
14 Kag nagkuon tana kananda, “Gindara ninyo dya nga tawo kanakun tungud hay
kuon ninyo ginapatalang na ang katawhan. Gin-usisa nakun tana sa atubangan ninyo
mismo, kag wara gid ako ti nakita nga sala bisan isara sa inyo mga akusasyon kontra
kana.
15 Amo man si Herodes, wara gid tana ti nakita nga sala sa tawo nga dya, tungud hay
ginpabalik na tana rugya kanatun. Ang tawo nga dya wara ti sala nga nahimo agud nga
sintensyahan kang kamatayun.
16 Ipahanot nakun tana kag pagkatapos hilwayun.” [
17 Kada pista kinahanglan gid nga maghilway si Pilato kang sangka priso para sa
katawhan.]
18 Pero ang katawhan nagasinggitan, “Patyun tana! Si Barabas amo ang imo hilwayun
para kanamun!” (
19 Si Barabas nga dya napriso tungud sa sala nga pagpakigbato kontra sa gobyerno
nga ginhimo na sa syudad kag tungud man sa sala nga pagpatay.)
20 Gusto tana ni Pilato nga buy-an si Jesus, gani naghambal tana liwan sa mga tawo.
21 Pero nagsinggitan sanda, “Ilansang tana sa kros! Ilansang tana sa kros!”
22 Sa ikatlo nga bes nagkuon si Pilato kananda, “Wanhaw? Ano ang nahimo na nga
sala? Wara man ako ti nakita nga sala kana nga nagakadapat tana ipatyun. Ipahanot
lang nakun tana, kag pagkatapos buy-an.”
23 Pero tudo pa gid ang andang singgit nga nagapamirit nga ilansang si Jesus sa kros.
Kag sa urihi nagdaug gid man ang andang ginasinggitan.
24 Gani nagpapanaog si Pilato kang anang pamatbat nga anda ginapangayo.
25 Ginbuy-an na ang tawo nga andang ginapangayo nga napriso tungud sa sala nga
pagpakigbato kontra sa gobyerno kag pagpatay. Pero si Jesus tana gintugyan na kananda
agud to nga himoon nanda ang andang gusto himoon kana.

Ginlansang si Jesus sa Kros
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 Kar-on, gindara nanda si Jesus pagwa sa syudad, kag nasug-alaw nanda ang sangka
tawo nga naghalin sa uma nga nagapasulud sa syudad nga ginahingaranan kay Simon
nga taga-Cirene. Ginhawidan nanda tana kag gintungtong ang kros sa anang abaga kag
papas-an kana nga nagasunod kay Jesus.
27 Tama gid ka duro nga mga tawo ang nagsurunod kay Jesus. Imaw man ang mga
kababainhan nga nagaparanangisun kag nagaparanambutin tungud kana.

28 Pero ginbalikid sanda ni Jesus kag ginkun-an, “Kamo nga mga bayi nga taga-
Jerusalem, indi kamo maghibi para kanakun. Ang inyo kaugalingun kag inyo mga
kabataan ang inyo hibian.
29 Tungud hay magaabot ang adlaw nga magakuon ang mga tawo, ‘Bulahan ang
mga bayi nga indi makapamata, kag ang mga wara gid makapamata, kag ang wara
makapasuso.’
30 Sa amo man to nga mga adlaw magakuon ang mga tawo sa mga bukid nga, ‘Tiphagi
kami!’ kag magakuon sa mga bakulod nga, ‘Taboni kami!’
31 Tungud hay kon amo dya ang anda ginahimo kanakun nga wara ti sala, sobra pa
gid ang himoon nanda sa tawo nga may sala.”
32 May darwa man ka tawo nga mga kriminal nga gindara nanda agud patyun imaw
ni Jesus.
33 Kang pag-abot nanda sa lugar nga ginatawag “Bagol” rugto nanda tana ginlansang
sa kros, kag amo man ang darwa ka kriminal, ang isara sa tuo nayon ni Jesus kag ang
isara tana sa anang wala. [
34 Naghambal si Jesus, “Amay, patawara sanda hay wara sanda kamaan kang andang
ginahimo!”]
Ang mga suldado tana naggabot-gabot sa paghururay kang anang mga bayo.
35 Ang mga tawo rugto nagatirindug lang kag nagalantaw samtang ginayaguta si Jesus
kang mga pangulo kang mga Judio, nga nagakuon, “Ginluwas na ang iba; luwasun na
man ang anang kaugalingun kon tana amo ang Cristo, ang pinili kang Dios!”
36 Ginyaguta man si Jesus kang mga suldado. Nagparapit sanda kana kag gintungholan
nanda tana kang langgaw,
37 nga nagakuon, “Luwasa ang imo kaugalingun kon ikaw ang hari kang mga Judio!”
38 Sa may ulohan nayon ni Jesus may nasulat nga mga pulong, “Amo dya ang Hari
kang mga Judio.”
39 Ang isara sa mga kriminal nga nalansang man sa kros, gin-insultohan na si Jesus,
“Indi bala ikaw ang Cristo? Luwasa ang imo kaugalingun kag pati kami!”
40 Pero ginsabdung tana kang isara nga kriminal nga nagakuon, “Wara bala ikaw
mahadluk sa Dios? Ginasilotan man ikaw pareho kana.
41 Kita nga darwa nagakadapat lang nga silotan tungud sa atun mga ginhimo, pero
ang tawo tana nga dya wara makahimo kang sala!”
42 Kag nagkuon tana kay Jesus, “Jesus, dumduma man ako kon maghari run ikaw!”
43 Nagsabat si Jesus kana, “Sugidan ko ikaw, kadya lagi nga adlaw mangin kaimaw
nakun ikaw sa Paraiso!”

Ang Pagkapatay ni Jesus
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

44 Kang mga udto adlaw run, nagdulum ang bug-os nga lugar hasta sa alas tres ti
hapon,
45 tungud hay nag-untat sa pagsirak ang adlaw kag ang kurtina kang templo napihak
sa darwa.
46 Dayon nagsinggit si Jesus sa matunog nga limug, “Amay, sa imo mga alima
ginatugyan ko ang akun ispirito!” Pagkatapos nga makuon na dya nabugto ang anang
ginhawa.
47 Kar-on kang makita kang kapitan kang mga suldado ang natabo nga dya, nagdayaw
tana sa Dios kag nagkuon, “Matuod gid nga matarung ang tawo nga dya!”
48 Ang mga katawhan nga nagtiriripon para maglantaw kang dya nga hitabo, kang
makita nanda dya, nagparauli sanda nga nagapamukpok kang andang dughan.
49 Pero ang tanan nga mga nakakilala kay Jesus kag ang mga bayi nga nagtawas kana
halin pa sa Galilea, nagatirindug rugto sa unahan sa pagturuk kang mga nagakaratabo
nga dya.

Ang Paglubung kay Jesus
(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50 Kar-on, may sangka tawo rugto nga ginahingaranan kay Jose nga taga-Arimatea nga
sangka banwa kang mga Judio. Mayad tana kag tarahudon nga tawo kag sangka katapo
kang konseho,
51 pero wara tana nagpasugot sa andang plano kag ginhimo nga pagpatay kay Jesus.
Kag nagahulat tana ka dya kang tion nga magahari ang Dios.
52 Ang ginhimo ni Jose, nag-agto tana kay Pilato kag ginpangayo na nga ibul-un ang
bangkay ni Jesus sa kros.

53 Gintaltal na ang bangkay kag ginputos kang tela nga lino kag ginsulud sa rulubngan
nga gin-giab sa bato. Ang rulubngan nga dya wara pa gid malubngi.
54 Byernes kato nga adlaw kag burubuhay karia, Adlaw run nga Inugpahuway.
55 Ang mga kababainhan nga nagtarawas anay kay Jesus halin pa sa Galilea, nagsunod
man kay Jose kag nakita nanda ang rulubngan kag kon paano ang pagbutang kang anang
bangkay rugto.
56 Dayon nagparauli sanda kag naghanda kang mga pahamot kag inughaplas sa lawas
ni Jesus.
Pag-abot kang Adlaw nga Inugpahuway, nagpahuway sanda, suno sa ginakuon sa
Kasugoan.

24

Ang Pagkabanhaw
(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

1 Aga-aga pa gid kang primero nga adlaw kang semana, ang mga bayi nag-agto sa
rulubngan nga nagadara kang andang ginhanda nga mga pahamot.
2 Pag-abot nanda rugto, nakita nanda nga ginpaligid run ang bato nga gintakup sa
gawang kang rulubngan.
3 Pero kang pagsulud nanda, wara nanda makita ang bangkay ni Ginoong Jesus.
4 Samtang natingala sanda nahanungud sa mga butang nga dya, hinali lang nga may
nagtindug nga darwa ka laki sa ingud nanda, nga nagabayo kang makasirilaw.
5 Gindakup sanda kang kahadluk kag nagkuub run lang sanda. Naghambal ang darwa
ka laki kananda, “Andut nga ginapangita ninyo ang buhi rugya sa mga patay?
6 Wara tana rugya. Nabanhaw tana run! Panumduma ninyo ang anang ginkuon
kaninyo kang rugto pa tana sa Galilea,
7 nga ang Anak kang Tawo kinahanglan itugyan sa alima kang mga tawo nga
makasasala, igalansang nanda tana sa kros, pero sa ikatlo nga adlaw mabanhaw tana.”
8 Kag nadumduman kang mga bayi ang mga ginpanghambal ni Jesus.
9 Pagkapauli nanda halin sa rulubngan ginsugid nanda ang tanan nga mga butang nga
dya sa napulo'g isara ka mga disipulo kag sa iba pa nga mga kaimaw nanda.
10 Ang mga kababainhan nga to amo sanday Maria Magdalena, Juana kag Maria
nga nanay ni Santiago. Sanda ka dya kag ang iba pa nga mga kababainhan amo ang
nagpanugid kang mga butang nga dya sa mga apostoles.
11 Pero abi kang mga apostoles nga lango-lango lang ang mga ginapanghambal kang
mga bayi, gani nga wara sanda magpati.
12 Pero si Pedro tana nagtindug kag magdalagan paagto sa rulubngan. Pag-abot na
rugto, nagkuub tana kag naglingling kag wara tana ti iba nga nakita magluwas lang sa
panaptun nga lino. Gani nag-uli tana nga natingala kon ano ang natabo.*

Ang Darwa nga nagapanaw Paagto sa Emaus
(Marcos 16:12-13)

13 Sa amo gid to nga adlaw, ang darwa sa mga disipulo ni Jesus nagapanaw paagto sa
baryo nga ginatawag Emaus - mga napulo'g isara ka kilometro ang karayuun na ka dya
sa Jerusalem.
14 Nagaistoryahanay sanda ka dya nga darwa nahanungud sa tanan nga mga butang
nga nagkaratabo.
15 Samtang nagaistoryahanay sanda, si Jesus mismo nagparapit kag nag-imaw kananda
sa pagpanaw.
16 Nakita man nanda tana, pero wara nanda tana makilala.
17 Ginpamangkot sanda ni Jesus, “Ano bala ang ginaistoryahan ninyo nga darwa
samtang nagapanaw kamo?”
Nagduyu sanda nga masinurub-un ang andang pungyahun.
18 Ang isara kananda nga ginahingaranan kay Cleopas nagkuon kay Jesus, “Daw ikaw
lang bay siguro ang dumaray-o rugya sa Jerusalem nga wara makamaan kang mga
nagkaratabo sa kadya nga mga inadlaw.”
19 Namangkot liwan si Jesus, “Nahanungud sa ano nga mga butang?”
Nagsabat ang darwa, “Ang mga natabo nahanungud kay Jesus nga taga-Nazaret, nga
sangka propeta nga gamhanan sa pulong kag sa buhat, sa atubang kang Dios kag sa
tawo.

* **24:12 24:12** sa iba nga mga kasulatan wara masulat ang dya nga bersikulo.

20 Gintugyan tana kang amun mga pangulo kang kaparian kag kang mga manugdu-
mara agud sintensyahan kang kamatayun kag ginlansang nanda tana sa kros.
21 Nagalaum daad kami nga tana amo ang magahilway sa Israel. Magluwas pa dyan
karia, amo run dya ang ikatlo nga adlaw halin nga natabo ang mga butang nga dya.
22 Kag natingala pa gid kami sa ginkuon kang mga bayi nga imaw namun. Tungud
hay aga pa gid nga nag-agto sanda sa rulubngan,
23 pero wara nanda makita ang bangkay ni Jesus. Kag nagpauli sanda nga nagakuon
nga may mga anghel kuno sanda nga nakita nga nagkuon kananda nga buhi si Jesus.
24 Ang iba sa amun mga kaibahan nag-agto man sa rulubngan, kag kon ano ang
ginsugid kang mga bayi amo man ang andang nakita, pero wara nanda makita si Jesus
rugto."
25 Pagkatapos, nagkuon si Jesus kananda, "Mga mango kamo! Andut nga indi lagi
kamo magpati sa mga ginkuon kang mga propeta!
26 Indi bala nga kinahanglan mag-antos anay ang Cristo kang dya nga mga butang
antes na maangkun ang anang himaya?"
27 Kag ginpaathag ni Jesus kananda ang tanan nga ginakuon sa Kasulatan nahanungud
sa anang kaugalingun, umpisa sa mga libro nga sinulat ni Moises hasta sa tanan nga
mga sinulat kang mga propeta.
28 Kang nagahinamput run sanda sa baryo nga anda pagaagtonan, nagpakita si Jesus
nga daw sa magapadayon lang tana sa pagpanaw.
29 Pero ginhawidan nanda tana nga nagakuon, "Imaw run lang ikaw kanamun, tungud
hay sirum run, kag burubuhay gabii run." Gani nagdayon tana sa balay imaw kananda.
30 Kang kaimaw nanda tana sa lamesa, nagbuul tana kang tinapay kag nagpasalamat
sa Dios, kag dayon ginpamihak-pihak na dya kag gintugro kananda.
31 Amo to kag nakamaradmad sanda kag nakilala nanda tana, pero nadura tana sa
andang panuruk.
32 Nagkinun-anay sanda nga darwa, "Amo gali to nga kanami kang atun pamatyag
samtang nagapakighambal tana kanatun sa may dalanun kag nagapaathag kang
kasulatan kanatun!"
33 Nagtindug sanda dayon kag nagpanaw pabalik sa Jerusalem. Naabotan nanda rugto
ang napulo'g isara ka mga disipulo nga nagatiriripon kag ang iba pa gid nanda nga mga
kaibahan
34 nga nagakuon, "Matuod gid nga nabanhaw ang Ginoo! Nagpakita tana kay Simon!"
35 Dayon ginsugid man kang darwa nga dya ang natabo kananda sa may dalanun, kag
kon paano nga nakilala nanda si Jesus paagi sa pagpamihak-pihak na kang tinapay.

Nagpakita si Jesus sa Anang mga Disipulo
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Binuhatan 1:6-8)

36 Samtang nagahambal pa sanda nahanungud ka dya, hinali lang nga nagtindug si
Jesus sa tunga nanda kag nagkuon kananda, "Ang kalinung mangin rugyan kaninyo!"†
37 Nangusyan sanda kag nahadluk tungud hay abi nanda murto ang anda nga nakita.
38 Pero nagkuon tana kananda, "Andut bala nga natublag kamo, kag andut nga
nagapangduha-duha kamo?
39 Sulnga ninyo ang akun mga alima kag mga kahig; ako gid dya! Hikapa ninyo ako
kag maman-an ninyo, tungud hay ang murto tana wara ti kusug kag tul-an, akun tana
may kusug kag tul-an takun nga makita ninyo."
40 Pagkakuon na ka dya ginpakita na kananda ang anang mga alima kag kahig.‡
41 Indi gihapon sanda makapati tungud sa andang kalipay kag katingala. Dayon
nagpamangkot si Jesus kananda, "May pagkaun kamo rugya?"
42 Gintugroan nanda tana kang sinugba nga isda.
43 Ginbuul na dya kag ginkaun samtang nagasulung sanda kana.
44 Dayon nagkuon tana kananda, "Amo run dya nga mga butang ang akun ginkuon
kaninyo katong kaimaw pa ninyo ako, nga ang tanan nga nasulat nahanungud kanakun
sa kasugoan ni Moises kag sa mga sinulat kang mga propeta, kag sa mga Salmo
kinahanglan nga matuman gid."
45 Dayon, ginbuksan ni Jesus ang andang panghuna-huna agud to nga mahangpan
nanda ang kasulatan.
46 Nagkuon tana kananda, "Amo dyaay ang ginakuon sa Kasulatan: ang Cristo
kinahanglan nga mag-antos kag sa ikatlo nga adlaw mabanhaw halin sa mga minatay.

---

† **24:36 24:36** kag nagkuon kaninyo, "Ang kalinung mangin rugyan kaninyo!" sa iba nga mga kasulatan wara masulat ang bahin nga dya. ‡ **24:40 24:40** sa iba nga mga kasulatan wara masulat ang dya nga bersikulo.

47 Paagi sa anang ngaran, ang paghinulsul kag ang pagpatawad kang sala kinahanglan
iwali sa tanan nga nasyon, umpisa sa Jerusalem.
48 Kamo amo ang mga manugpamatuod sa mga butang nga dya.
49 Ako mismo ang magapadara kaninyo kang ginsaad kang akun Amay. Pero indi
anay kamo maghalin rugya sa Jerusalem, hasta nga maaaguman ninyo ang gahum nga
magahalin sa langit."

Gindara si Jesus sa Langit
(Marcos 16:19-20; Binuhatan 1:9-11)

50 Pagkatapos ka dya, gindara na sanda sa gwa kang syudad hasta sa may Betania, kag
ginbayaw na ang anang mga alima kag ginbindisyonan na sanda.
51 Samtang ginabindisyonan na sanda, nagpahamulag tana kananda kag gindara tana
palangit.
52 Dayon ginsimba nanda tana, kag nagbalik sanda sa Jerusalem nga tuman ang
andang kalipay,
53 kag pirme gid sanda sa Templo nga nagadayaw sa Dios.

Ang Mayad nga Balita nahanungud kay Jesu-Cristo suno kay JUAN

Ang Pulong Nagpakatawo

1 Sa umpisa, kang wara pa matuga ang tanan, ang Pulong dyan run nga daan. Ang
Pulong nga dya kaimaw kang Dios, kag ang Pulong Dios.
2 Sa umpisa ang Pulong nga dya kaimaw run nga daan kang Dios.
3 Paagi kana gintuga kang Dios ang tanan. Kon wara tana wara gid ti bisan ano nga
tinuga nga natuga.
4 Tana kadya amo ang ginhalinan kang kabuhi, kag ang kabuhi nga dya amo ang
nagatugro kang kasanagan sa mga katawhan.
5 Ang kasanag nga dya nagasanag sa kadulum, kag ang kadulum wara gid makadaug
sa kasanag.
6 May ginpadara ang Dios nga sangka tawo; ang ngaran na kadya amo si Juan.
7 Tana kadya nag-abot para magsugid sa mga katawhan nahanungud sa kasanag, agud
to nga paagi sa anang pagsugid ang tanan nga tawo magatoo.
8 Bukun ti si Juan ang kasanag. Nag-abot tana para magsugid nahanungud sa kasanag.
9 Dya amo ang matuod nga kasanag nga nagatugro kang kasanagan sa tanan mga
katawhan kag nagaabot run sa kalibutan.
10 Nag-abot tana sa kalibutan, kag bisan pa nga ang kalibutan gintuga paagi kana, ang
mga katawhan sa kalibutan wara makakilala kana.
11 Nag-abot tana sa anang kaugalingun nga lugar, pero ang anang mga kasimanwa
wara magbaton kana.
12 Pero ang mga nagbaraton tana kana, sanda nga mga nagtoroo kana, gintaw-an na
kang kinamatarung nga mangin kabataan kang Dios.
13 Nangin kabataan sanda kadya kang Dios, indi sa kinaandan nga pamaagi ukon sa
tawhanun nga pagbuut, kundi suno gid lang sa pagbuut kang Dios.
14 Ang Pulong nangin tawo kag nag-istar kaimaw natun. Wara gid ti nakulang sa anang
pagkamaalwan, kag tana ang nagapahayag kang bug-os nga kamatuoran nahanungud
sa Dios. Nakita namun ang anang pagkagamhanan—ang anang pagkagamhanan bilang
Bugtong nga Anak kang Amay.
15 Si Juan nagsugid nahanungud sa Pulong. Naghambal tana ka tunog gid, “Tana kadya
ang akun ginatumud kang maghambal ako nga, ‘Ang tawo nga nagasunod kanakun mas
gamhanan sangsa kanakun tungud nga wara pa ako matawo dyan run tana nga daan.’ ”
16 Tama gid kabugana kang anang kaluoy gani nga kita tanan wara gid ti untat ang
atun pagbaton kang anang bugay nga ginapasagahay kanatun.
17 Ang kasugoan gintugro kang Dios paagi kay Moises kauna; pero paagi kay Jesu-
Cristo ginpakita kang Dios kon daw ano tana ka maalwan kag ginpahayag na man ang
kamatuoran nahanungud sa anang kauagalingun.
18 Wara gid ti bisan sin-o nga nakakita sa Dios. Pero ang Bugtong nga Anak kang
Dios nga ginahigugma na gid kamayad kag tana mismo Dios man amo ang nagpahayag
kanatun nahanungud sa Dios.

Ang Mensahe ni Juan nga Manugbawtiso

19 Kar-on, amo dya ang ginsugid ni Juan kang ang mga pangulo kang mga Judio
sa Jerusalem magsugo kang mga pari kag mga Levita nga mag-agto kana agud
pamangkoton kon sin-o gid tana.
20 Wara gid mangalag-ag si Juan sa pagsabat kananda, kundi nga ginsugid na kon ano
ang matuod. Ginhambal na kananda nga, “Bukun ti ako ang Cristo.”*
21 Namangkot ruman sanda kana, “Ti, kon amo, sin-o bay ikaw? Ikaw bala si Elias?”
Nagsabat si Juan, “Bukun takun si Elias.”
“Ah ti siguro ikaw ang propeta nga amun ginapaabot ay.”
Kag nagsabat ruman si Juan, “Bukun!”
22 Kang urihi nagkuon sanda kana, “Sin-o gid ikaw bay? Sugidi abi kami agud to nga
may isabat kami sa mga nagsugo kanamun. Ano ang imo mahambal parte sa imong
kaugalingun?”
23 Ginsabat sanda ni Juan kang mga tinaga nga ginhambal ni Isaias kauna,

---

* **1:20 1:20** ukon, *Mesias*

“Ako ang nagasinggitan sa may kamingawan nga nagakuon sa katawhan,
‘tadlunga ninyo ang dalan nga pagaagyan kang Ginoo.’ ”
24 Ang mga tawo nga dya nga ginsugo kang mga Fariseo,
25 nagpamangkot pa gid kay Juan, “Ti, kon bukun ikaw ang Cristo ukon si Elias kag
bukun man ikaw ang propeta, andut nga nagapangbawtiso ikaw haw?”
26 Nagsabat si Juan kananda, “Ako nagapangbawtiso sa tubig. Pero dyan sa inyo tunga
may sangka tawo nga wara ninyo makilala.
27 Amo dya tana ang magasunod kanakun nga bisan pa gani ang paghubad kang higot
kang anang sandalyas indi ako takus.”
28 Dya tanan natabo sa Betania, rugto sa pihak kang suba kang Jordan nga sa diin si
Juan nagapangbawtiso.

Ang Karnero kang Dios

29 Kang masunod nga adlaw nakita ni Juan si Jesus nga nagapaagto kana. Nagkuon
tana kadya, “Sulnga ninyo, dyaay ang karnero kang Dios nga nagabuul kang kasal-anan
kang mga katawhan sa kalibutan.
30 Amo dya tana ang akun ginatumud kang maghambal ako nga, ‘May sangka tawo
nga nagasunod kanakun nga mas gamhanan sangsa kanakun tungud nga wara pa ako
matawo dyan run tana nga daan.’
31 Ako mismo wara makakilala kana. Amo ria nga nagapangbawtiso ako sa tubig agud
to nga sa amo dya nga paagi mapahayag tana sa mga Israelenhun.”
32 Kag ginsugid ni Juan ang anang nakita, “Nakita ko ang Balaan nga Ispirito nga
nagkunsad nga daw pating halin sa langit kag nagtiner kana.
33 Wara ko tana makilala kang primero, pero ang Dios nga amo ang nagsugo kanakun
sa pagpangbawtiso sa tubig nagkuon nga daan kanakun nga, ‘ang tawo nga imo makita
nga sa diin magakunsad kag magapabilin kana ang Balaan Ispirito, amo dya tana ang
magapangbawtiso sa mga tawo kang Balaan nga Ispirito.
34 Nakita ko gid dya kag nagasugid ako nga tana ang Anak kang Dios.’ ”

Ang Una nga mga Disipulo ni Jesus

35 Kang masunod nga adlaw kato, rugyan ruman si Juan imaw kang darwa na ka mga
disipulo.
36 Kang makita na si Jesus nga nagalubas, nagkuon si Juan, “Dyaay ang karnero kang
Dios!”
37 Kang mabatian tana kang darwa na ka disipulo nga naghambal kang amo dya,
nagsunod sanda kay Jesus.
38 Nagbalikid si Jesus kag nakita na nga nagasunod sanda kana. Nagkuon tana
kananda, “Maiwan raad kamo?”
Nagsabat sanda, “Rabbi, sa diin ikaw nagaistar?” (Ang gusto hambalun kang tinaga
nga Rabi, “Maestro.”)
39 Nagkuon si Jesus, “Dali bala kamo, kag makita ninyo.”
Amo to kag nagtawas sanda kana kag nakita nanda ang anang ginaistaran, kag nag-
imaw sanda kana kang adlaw nga to. Mga alas kwatro run to ti hapon.
40 Si Andres nga bugto ni Simon Pedro isara sa darwa nga nakabati sa ginhambal ni
Juan kag nagsunod kay Jesus.
41 Ang una nga ginhimo ni Andres ginsagap na ang anang bugto nga si Simon, kag
kang nakita na si Simon nagkuon tana kadya, “Nakita run namun ang Mesias!” (Ang
gusto hambalun kang tinaga nga dya Cristo.)
42 Amo to kag gindara ni Andres si Simon kay Jesus. Ginturuk ni Jesus si Simon kag
nagkuon, “Ikaw si Simon nga bata ni Juan. Pagatawgun run ikaw kadya nga Cefas.”
(Ang ngaran nga Cefas pareho man kang Pedro, nga kon sayudon bato.)

Gintawag ni Jesus si Felipe kag Natanael

43 Kang masunod nga adlaw, nagpamat-ud si Jesus nga mag-agto sa probinsya kang
Galilea. Nakita na rugto si Felipe kag ginkun-an na dya, “Sunod kanakun.”
44 Si Felipe nga dya pareho man nanday Andres kag Pedro nga taga-Betsaida.
45 Kang makita ni Felipe si Natanael ginkun-an na dya nga, “Nakita namun ang tawo
nga amo ang ginatumud ni Moises sa anang sinulatan sa Kasugoan, kag amo man ang
ginatumud kang mga propeta sa andang mga sinulat. Tana amo si Jesus nga taga-
Nazaret, nga bata ni Jose!”
46 Nagsabat si Natanael, “May mayad bala haw nga magahalin sa banwa kang
Nazaret?”
Kag nagkuon si Felipe kana, “Dali bala kag sulnga.”

47 Kang makita ni Jesus si Natanael nga nagapaagto kana, nagkuon tana nahanungud
kay Natanael, “Dyaay ang matuod-tuod nga Israelenhun nga wara gid pagpangloko!”
48 Nagkuon si Natanael kay Jesus, “Paano mo ako nakilala man?”
Nagsabat si Jesus kana, “Antes ikaw itawgun ni Felipe, nakita ko run ikaw rugto sa
may idalum kang kahoy nga higera.”
49 Kag nagkuon si Natanael, “Maestro, ikaw ang Anak kang Dios! Ikaw ang Hari kang
Israel!”
50 Nagkuon si Jesus kana, “Nagtoo ikaw tungud nga nagkuon ako kanimo nga nakita
ko ikaw rugto sa may idalum kang kahoy nga higera. Mas makatiringala pa gid nga mga
butang sangsa dya ang imo makita.”
51 Kag nagkuon pa gid si Jesus kananda, “Sugidan ko kamo: makita ninyo nga
magabukas ang langit kag makita man ninyo ang mga anghel kang Dios nga nagasaka-
panaog sa Anak kang Tawo!”

2

Ang Kasal sa banwa kang Cana

1 Pagkaligad kang darwa ka adlaw, may ginhiwat nga kasal sa banwa kang Cana, sa
probinsya kang Galilea. Rugto kato ang nanay ni Jesus.
2 Si Jesus kag ang anang mga disipulo gin-agda man sa kasal.
3 Kag natabo nga naubos ang bino. Dayon nagkuon ang nanay ni Jesus kana,
“Naubosan sanda kang bino.”
4 Nagsabat si Jesus, “Indi mo run kinahanglan nga hambalan pa ako kang akun dapat
himoon. Wara pa bay mag-abot ang akun tion?”
5 Dayon nagkuon ang nanay ni Jesus sa mga surugoon, “Himoa lang ninyo ang bisan
ano nga anang ikuon.”
6 Ang mga Judio may pagsurondan sa andang relihiyon parte sa paghugas kang alima
kag kahig, gani nga may nabutang rugto kato nga anum ka tadyaw nga bato kag ang
kada tadyaw sarang masudlan kang darwa ka napulo hasta tatlo ka napulo ka galon nga
tubig.
7 Nagkuon si Jesus sa mga surugoon, “Abi, butaa ninyo ka tubig ang mga tadyaw nga
dya.” Kag anda dya nga ginbuta hasta sa may bibig.
8 Dayon nagkuon pa gid si Jesus kananda, “Kar-on, sarok kamo kag dar-un sa
manugdumara kang punsyon.” Kag ginhimo nanda dya.
9 Gintirawan kang manugdumara kang punsyon ang tubig nga nangin bino run.
Wara tana kamaan kon diin dya maghalin (pero ang mga surugoon tana nga nagsarok
nakamaan). Amo to kag gintawag kang manugdumara ang nobyo
10 kag nagkuon tana, “Ang naman-an ko, ang manamit nga bino amo ang una nga
ginapagwa kag ginapainum sa mga dinapit nga bisita, kag kon duro run gani ang andang
nainum, amo run to ang pagpagwa kang ordinaryo nga klase ka bino. Pero ikaw tana,
hasta kadya may ginapagwa pa ikaw nga manamit nga bino.”
11 Amo dya ang primero gid nga milagro nga ginhimo ni Jesus. Natabo dya sa banwa
kang Cana sa Galilea. Sa ginhimo na nga dya, ginpahayag na ang anang pagkagamhanan,
kag ang anang mga disipulo nagtoroo kana.
12 Pagkatapos ka dya, nagdulhog si Jesus sa Capernaum, imaw kang anang nanay kag
mga bugto kag kang anang mga disipulo. Kag nagtiner sanda rugto kang may pira ka
adlaw.

Si Jesus Nag-agto sa Templo
(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46)

13 Pira run lang ka adlaw kag Pista run kang Paglampuwas gani nagtukad si Jesus sa
syudad kang Jerusalem.
14 Kang pag-agto na sa may templo, naabotan na rugto ang mga tawo nga nagabaligya
kang mga baka, mga karnero, kag mga pating, kag rugto man ang mga nagapangbaylo
kang kwarta sa andang mga pwesto.
15 Ang ginhimo ni Jesus, nagbuul tana kang lubid kag ginhimo nga haranot, kag
gintabog na sanda tanan, pati ang mga karnero kag mga baka. Ginpangwas-ag na ang
mga kwarta kang mga manugbaylo kang kwarta kag ginpamaliskad ang andang mga
lamesa.
16 Dayon nagkuon tana sa mga nagabaligya kang mga pating, “Pamul-a ninyo dya
tanan! Indi ninyo paghimoon nga baraligyaan ang balay kang akun Amay!”
17 Nadumduman kang anang mga disipulo ang ginakuon sa kasulatan nga, “Ang akun
tuman nga pagkabalaka sa imong balay amo ang magapatay kanakun.”

18 Dayon nagkuon kana ang mga pangulo kang mga Judio, “Ano haw nga katingalahan
ang imo mapakita kanamun bilang paratandaan nga may poder ikaw sa paghimo ka
dya?”
19 Nagsabat si Jesus kananda, “Gub-a ninyo ang templo nga dya kag tukodon ko liwan
sa sulud kang tatlo ka adlaw!”
20 Nagsabat ang mga Judio, “Araw-araw ta man ka imo nga ria! Gintukod ang dya nga
templo sa sulud kang kap-atan kag anum ka tuig; kar-on tukodon mo liwan mo sa sulud
lang kang tatlo ka adlaw!”
21 Pero ang templo tana nga ginatumud ni Jesus amo ang anang lawas.
22 Gani nga kang mabanhaw tana halin sa mga minatay nadumduman kang anang
mga disipulo ang ginkuon na nga dya. Kag nagtoo sanda sa ginkuon sa Kasulatan kag
sa mga ginkuon nga to ni Jesus.

Naman-an ni Jesus ang Kinaugali kang tawo

23 Kang si Jesus rugto sa Jerusalem katong Pista kang Paglampuwas, raku nga mga
tawo ang nagtoroo kana tungud kang mga milagro nga andang nakita nga anang
ginpanghimo.
24 Pero wara na ginbutang ang anang pagsarig kananda, tungud nga kilala na ang
tanan nga tawo.
25 Wara run ti kinahanglan nga may magsugid pa kana parte sa tawo tungud hay tana
mismo nakamaan gid kon ano ang sa sulud kang andang tagipusoon.

3

Si Jesus kag si Nicodemo

1 Kar-on, may sangka tawo rugto kato nga ginahingaranan kay Nicodemo. Dya tana
katapo kang grupo kang mga Fariseo, kag isara man sa mga nagapangulo sa mga Judio.
2 Sangka gabii kato, nag-agto tana kay Jesus kag nagkuon, “Maestro, nakamaan kami
nga ikaw manunudlo nga ginpadara kang Dios, tungud nga wara ti bisan sin-o ang
sarang makahimo kang mga makatiringala nga mga butang nga imo ginapanghimo
luwas lang kon rugyan kana ang Dios.”
3 Nagsabat si Jesus, “Sugidan ko ikaw: ang sangka tawo makaagum lang kang paghari
kana kang Dios kon tana matawo liwan.”
4 Nagkuon si Nicodemo kana, “Paano bay matawo liwan ang sangka tawo kon mal-am
run tana? Makabalik pa tana haw sa busong kang anang nanay kag ibataun liwan?”
5 Nagsabat si Jesus kana, “Sugidan ko ikaw: ang sangka tawo makaagum lang kang
paghari kana kang Dios kon tana matawo paagi sa tubig kag sa gahum kang Balaan nga
Ispirito.
6 Ang ginabata paagi sa tawo may tawhanun nga kabuhi, kag ang ginabata paagi sa
gahum kang Balaan nga Ispirito may ispiritohanun nga kabuhi.
7 Indi ikaw magkatingala sa akun ginkuon nga ‘kamo kinahanglan nga matawo liwan.’
8 Pareho bala kang hangin, nagahuyup dya sa bisan diin na gusto maghuyup.
Mabatian mo ang huni na kadya, pero wara mo maman-i kon sa diin dya maghalin
ukon sa diin nagapaagto. Amo man karia ang nagakatabo sa tawo nga natawo paagi sa
gahum kang Balaan nga Ispirito.”
9 Namangkot si Nicodemo, “Paano ria matabo bay?”
10 Nagkuon si Jesus kana, “Sangka manunudlo ikaw kang mga Israelenhun, pero andut
nga wara ikaw makahangup kang mga butang nga dya?
11 Sugidan ko ikaw: nagahambal kami parte sa mga butang nga amun naman-an, kag
kon ano ang amun nakita amo dya ang amun ginasugid, pero bisan amo pa karia wara
kamo sa gihapon nagapati kang amun ginasugid.
12 Ginasugidan ko kamo kang nahanungud sa mga butang nga rugya sa kalibutan
pero wara kamo nagapati, paano pa kamo bay makapati kon isugidan ko kamo kang
mga butang nga langitnun?
13 Wara ti bisan sin-o nga nakasaka sa langit luwas lang sa Anak kang Tawo nga nanaog
halin sa langit.
14 Pareho nga ginbayaw ni Moises ang saway nga sawa rugto sa kayanakan kato anay,
ang Anak kang Tawo kinahanglan man nga bayawun
15 agud to nga ang bisan sin-o nga nagatoo kana makaagum kang kabuhi nga wara ti
katapusan.
16 “Tungud nga ginhigugma gid ka mayad kang Dios ang katawhan sa kalibutan, gani
nga ginpadara na ang anang bugtong nga Anak agud to nga ang bisan sin-o nga magatoo

kana indi pagsilotan kang kamatayun kundi nga makaagum kang kabuhi nga wara ti katapusan.
17 Hay ang Dios wara magpadara kang ana nga Anak sa kalibutan para husgaran nga silotan ang mga katawhan kundi nga paagi sa anang Anak luwasun na ang mga katawhan sa kalibutan.
18 Ang bisan sin-o nga nagatoo sa Anak kang Dios indi run paghusgaran nga silotan. Pero ang bisan sin-o nga wara nagatoo nahusgaran run nga silotan tungud nga wara tana nagatoo sa bugtong nga Anak kang Dios.
19 Amo dyaay ang rason nga pagasilotan sanda: nag-abot ang kasanag rugya sa kalibutan, pero mas naluyagan pa kang mga katawhan ang kadulum sangsa kasanag tungud nga malaot ang andang mga ginahimo.
20 Ang bisan sin-o nga nagahimo kang malaot nagakaugut sa kasanag, kag nagalikaw dya sa kasanag tungud sa anang kahadluk nga makita ang mga malaot nga anang ginapanghimo.
21 Pero ang bisan sin-o tana nga nagahimo kang suno sa kamatuoran wara nagapangalag-ag magparapit sa kasanag agud to nga makita ka athag nga ang mayad na nga ginabuhat nahimo na suno gid sa naluyagan kang Dios."

Si Jesus kag si Juan nga Manugbawtiso

22 Pagkatapos kang mga hitabo nga to, si Jesus kag ang anang mga disipulo nag-agto sa probinsya kang Judea. Mga pira ka semana nga nagpabilin tana rugto imaw nanda kag nagpangbawtiso kang mga tawo.
23 Si Juan tana, nagapangbawtiso man rugto sa may Enon nga marapit sa Salim tungud hay duro ang tubig rugto. Nagasurunod-sunod nga nagaaragto ang mga tawo kana agud to nga magpabawtiso.
24 Sa amo dya nga mga tinion wara pa mapriso si Juan.
25 Kar-on, ang iba nga mga disipulo ni Juan nagpakigbais sa sangka Judio nahanungud sa pagsurondan sa andang relihiyon parte sa paghugas.
26 Ang mga disipulo ni Juan nag-agto kana kag nagkuon, "Maestro, may tawo anay kabay rugto sa pihak kang Jordan nga ginhambal mo pa gani kanamun ang parte kana? Nagapangbawtiso bala tana kadya, kag haros ang tanan nga tawo nagaaragto kana!"
27 Nagsabat si Juan, "Pabay-i lang ninyo tana. Wara ti bisan sin-o nga makaangkun kang bisan ano nga butang kon indi dya pag-itugro kang Dios kana.
28 Kamo mismo makapamatuod nga naghambal ako nga bukun ti ako ang Cristo. Ginsugo lang ako kang Dios nga mag-abot una para magpamaan nga tana magaabot.
29 Pareho bala kon may kasal. Ang nobya para lang sa nobyo. Ang amigo kang nobyo rugyan lang nga nagatindug kag nagpamati, kag nagakasadya tana kon mabatian na nga maghambal ang nobyo. Amo man karia nga kasadya ang akun nabatyagan; tuman gid ang akun kasadya hay makita ko ang mga tawo nagaparapit kay Jesus.
30 Kinahanglan nga mas makilala tana nga labing importante, kag ako tana dapat nga malipatan run."

Tana nga halin sa Langit

31 Tana nga halin sa langit amo ang gamhanan sa tanan. Kag ang sa kalibutan halin kalibutanun, kag ang anang mga ginapanghambal parte lang sa mga butang nga rugya sa kalibutan. Gani nga ang naghalin sa langit mas labaw sa tanan.
32 Nagapamatuod tana parte sa mga butang nga ana nakita kag nabatian, pero wara ti may nagapati sa anang ginpanghambal.
33 Ang nagapati sa anang mga ginakuon nagapamatuod nga ang mga ginapanghambal kang Dios matuod gid.
34 Hay tana nga ginpadara kang Dios nagahambal kon ano ang ginahambal kang Dios, tungud nga gintugro kang Dios kana ang Balaan nga Ispirito kang bug-os.
35 Ginahigugma kang Amay ang anang Anak, kag ana nga gintugyan sa Anak ang tanan nga butang.
36 Ang bisan sin-o nga nagatoo sa Anak makaangkun kang kabuhi nga wara ti katapusan. Pero ang wara tana nagatuman sa Anak indi makaangkun kang kabuhi nga wara ti katapusan, kundi nga nagapabilin kana ang kaugut kang Dios.

4

Si Jesus kag ang Bayi nga taga-Samaria

1 Kar-on, nabatian kang mga Fariseo nga mas raku ang nadara ni Jesus nga mangin anang disipulo kag ginabawtisohan sangsa kay Juan,

2 bisan pa nga sa pagkamatuod karia, bukun tana si Jesus gid ang nagapangbawtiso
kundi ang anang mga disipulo.
3 Kang naman-an dya ni Jesus, naghalin tana sa Judea kag nagbalik liwan sa Galilea.
4 Sa pag-agto na sa Galilea kinahanglan gid nga mag-agi tana sa probinsya kang
Samaria.
5 Kang nagaagi run tana sa Samaria, nag-abot tana sa sangka banwa nga ginatawag
Sicar. Ang Sicar nga dya marapit sa sangka puna nga lupa nga gintugro kato anay ni
Jacob sa anang bata nga si Jose.
6 Rugto man sa Sicar ang bubon ni Jacob, kag tungud nga nalapyo gid si Jesus sa ana
nga pagpanglakatun, nagpungko tana sa may kilid kang bubon. Mga udto adlaw run
kato.
7 Burubuhay, may sangka bayi nga Samaritanhun nga nag-abot para magsag-ub.
Nagkuon si Jesus kana, "Pwede mo ako itaw-an kang tubig nga akun mainum?"
8 (Ang anang mga disipulo kato nagpanaw sa syudad para magbakal ka pagkaun.)
9 Nagsabat ang bayi, "Judio kabay ikaw kag ako takun bayi nga Samaritanhun, andut
haw nga nagapangayo ikaw kanakun kang tubig para imnun?" (Ginkuon na dya tungud
nga ang mga Judio wara nagapakig-impon sa mga Samaritanhun.)
10 Nagkuon si Jesus kana, "Kon naman-an mo lang raad kon ano ang ginatugro kang
Dios nga wara ti bayad kag kon sin-o ang nagapangayo kanimo kang tubig, ikaw pa
raad ang magapangayo kana kag pagataw-an na ikaw kang tubig nga nagatugro kang
kabuhi."
11 Nagkuon ang bayi, "Sir, ano bay pagbuul mo ka tubig hay wara ikaw ti timba kag
dalum pa ang bubon? Sa diin bay ikaw mabuul kang tubig nga dya nga nagatugro kang
kabuhi?
12 Labaw pa bala ikaw sangsa atun ulang nga si Jacob nga amo ang nagtugro
kanamun kang bubon nga dya? Tana mismo kag anang mga kabataan rugya nagsag-
ub kang andang gin-inum. Rugya man sanda nagbuul kang tubig para sa andang mga
kasapatan."
13 Nagsabat si Jesus, "Ang bisan sin-o nga magainum kang tubig nga dya pagauhawun
liwan,
14 pero ang bisan sin-o tana nga magainum kang tubig nga akun igatugro kana, indi
run gid pag-ohawun tungud nga ang tubig nga akun igatugro kana mangin pareho kang
tubodan sa anang kabuhi nga magatugro kang kabuhi nga wara ti katapusan."
15 Nagkuon ang bayi kay Jesus, "Sir, tugroi man ay ako kang tubig nga imo ginatumud
nga dya, agud to nga indi run gid ako pag-ohawun liwan, kag indi run man ako magsagad
balik rugya sa pagsag-ub."
16 Nagkuon si Jesus kana, "Panaw kag itawgun ang imo bana, kag magbalik dayon
rugya."
17 Nagsabat ang bayi, "Wara takun ti bana!"
Nagkuon si Jesus kana, "Husto ikaw sa paghambal mo nga wara ikaw ti bana.
18 Hay ang matuod karia, may lima anay ikaw ka bana. Kag ang laki nga imo ginaimaw
kadya bukun man ti imo bana. Matuod gid man ang imo ginkuon."
19 Nagkuon ruman ang bayi, "Sir, sa banta ko sangka propeta ikaw!
20 Ang amun mga kaulangan rugya anay sa bukid nga dya nagsimba sa Dios. Pero
inyo tana nga mga Judio, nagakuon kamo nga sa Jerusalem dapat magsimba sa Dios ang
mga tawo."
21 Dayon nagkuon si Jesus sa bayi, "Magpati ikaw sa akun igakuon, Inday: magaabot
ang tion nga indi sa bukid nga dya ukon sa syudad kang Jerusalem kamo magasimba sa
Dios nga Amay.
22 Kamo nga mga Samaritanhun nagasimba pero wara ninyo makilala kon sin-o ang
inyo ginasimba. Kami tamun nga mga Judio nakakilala kon sin-o ang amun ginasimba,
hay sa mga Judio maghalin ang kaluwasan.
23 Magaabot ang tion, kag nag-abot run kadya, nga ang mga matuod nga manugsimba
sa Dios nga Amay magasimba kana sa ispirito kag sa kamatuoran. Amo dya nga sahi
kang pagsimba ang naluyagan kang Amay.
24 Ang Dios, Ispirito gani ang mga nagasimba kana kinahanglan magsimba kana sa
ispirito kag sa kamatuoran."
25 Nagkuon ang bayi, "Nakamaan ako nga magaabot ang Mesias nga ginatawag Cristo.
Kon mag-abot tana, isugid na kanatun ang tanan nga mga butang."
26 Nagsabat si Jesus, "Ako ria; ako nga nagapakig-istorya kanimo kadya."
27 Sa amo man to nga mga tinion, nag-abot ang mga disipulo ni Jesus. Natingala sanda
kang makita nanda tana nga nagapakigsugidanun sa sangka bayi. Pero wara gid ti bisan

isara kananda nga namangkot nga, “Ano haw ang imo kinahanglan?” ukon, “Andut haw
nga nagapakig-istorya ikaw sa bayi nga dya?”
28 Dayon, ang bayi tana, ginbilin na ang anang tibud kag nagbalik sa banwa kag
nagkuon sa mga tawo rugto nga,
29 “Dali bala kamo, sulnga ninyo ang tawo nga nagsugid kanakun kang tanan ko nga
mga ginhimo! Tana run ayhan ang Cristo?”
30 Amo to kag naggurowa ang mga tawo sa banwa kag nag-agto kay Jesus.
31 Sa pihak tana nga bahin, ginahambalan kang mga disipulo si Jesus nga magkaun.
Kuon nanda, “Sige, Maestro, kaun run.”
32 Pero nagkuon si Jesus kananda, “May pagkaun ako nga wara gid ninyo maman-i.”
33 Amo to kag nagpamangkotanay ang mga disipulo. Kuon nanda, “May nagdara haw
kang pagkaun para kana?”
34 Si Jesus nagkuon kananda, “Ang ginatumud ko nga akun pagkaun amo ang akun
pagtuman sa kabubut-un kang nagpadara kanakun, kag ang pagtapos kang hirikoton
nga anang gintugyan kanakun.
35 Indi bala may ginahambal kamo nga, ‘Apat run lang ka bulan kag tag-arani run.’
Pero amo dyaay ang ikuon ko kaninyo: turuka bala ninyo ang kaumahan. Aranyun run
ang mga paray. *
36 Bisan gani kar-on, ang inyong halimbawa pareho kang mga mangarani nga
nagabaton run kang andang suhol kag nagatipon kang patubas nga nagatugro kang
kabuhi nga wara ti katapusan. Amo gani nga ang manugpanggas kag ang manug-ani
pareho nga magakalipay.
37 Gani nga matuod gid man ang hurubatun nga nagakuon, ‘Lain ang nagtanum, lain
man ang nagaani.’
38 Kamo pareho kang mga manug-ani nga akun ginsugo nga anihun ang bunga kang
tanum nga bukun ti kamo ang nagpangabudlay. Lain nga tawo ang nagpangabudlay,
pero kamo ang nagpulos kang bunga kang andang ginpangabudlayan.”
39 Duro nga mga Samaritanhun sa amo to nga banwa ang nagtoo kay Jesus tungud sa
ginhambal kang bayi parte kana nga kuon na, “Ginsugid na kanakun ang tanan ko nga
mga hinimoan.”
40 Amo to nga kang mag-agto ang mga Samaritanhun kay Jesus, ginpangabay nanda
tana nga magtiner anay kananda, kag nagtiner si Jesus kananda kang darwa ka adlaw.
41 Kag tungud kang anang mga ginpanudlo, duro pa gid nga mga Samaritanhun ang
nagtoo kana.
42 Nagkuon sanda kadya sa bayi, “Kar-on nagtoo kami kana indi tungud kang imong
ginhambal kanamun kundi tungud nga kami gid mismo ang nakabati kana. Kag naman-
an run namun nga tana amo gid ang Manluluwas kang mga katawhan sa kalibutan.”

Gin-ayad ni Jesus ang Bata kang sangka Opisyal

43 Pagkatapos kang darwa ka adlaw nga tiner ni Jesus rugto sa Samaria, nagpanaw
tana paagto sa Galilea.
44 Tana mismo naghambal nga ang sangka propeta wara ginakilala bilang propeta sa
anang kaugalingun nga banwa.
45 Kang pag-abot na sa Galilea, gin-abi-abi tana kang mga tawo rugto, tungud nga ang
dya nga mga tawo nag-agto man sa Jerusalem katong Pista kang Paglampuwas kauna
kag nakita nanda ang tanan nga mga ginpanghimo ni Jesus rugto.
46 Kar-on, nag-agto ruman si Jesus sa Cana sa probinsya kang Galilea, nga sa diin ang
tubig ginhimo na nga bino. Kag rugya kadya may sangka opisyal nga ang anang bata
nga laki nagamasakit rugto sa Capernaum.
47 Kang pagkabati kang opisyal nga dya nga si Jesus nag-abot sa Galilea halin sa Judea,
nag-agto tana kay Jesus kag ginpangabay na dya nga mag-agto sa Capernaum agud
ayadun ang anang bata nga laki hay sa amo to nga mga tinion tagumatayun run dya.
48 Nagkuon si Jesus kana, “Indi gid kamo tinyo haw magtoo kon indi kamo makakita
kang mga katingalahan nga nagakaratabo kag mga milagro?”
49 Nagkuon ang opisyal, “Ginoo, tawas anay kanakun rugto samtang buhi pa ang akun
bata.”
50 Nagsabat si Jesus, “Uli run to, ang imo nga bata maayad.”
Nagpati ang tawo sa ginkuon ni Jesus kag nagpanaw tana.
51 Samtang sa dalanun pa lang tana, ginsug-alaw run tana kang anang mga surugoon
kag ginkun-an nga magaayad ang anang bata.

---

* **4:35 4:35** Ginpaanggid ni Jesus sa uma nga aranihun sa mga tawo nga nagapaagto kana.

52 Ginpamangkot na sanda kon ano oras nag-umpisa nga mag-ayad ang anang bata,
kag nagkuon ang mga surugoon kana, “Kahapon mga ala una ti hapon nadura ang anang
hilanat.”
53 Kag nadumduman kang opisyal nga amo gid to nga oras nagkuon si Jesus nga ang
anang bata magaayad. Gani tana kag ang bug-os na nga panimalay nagtoo kay Jesus.
54 Amo dya ang ikarwa nga milagro nga ginhimo ni Jesus sa Galilea kang nagbalik
tana rugto halin sa Judea.

5

Gin-ayad ni Jesus ang Tawo nga Paralitiko

1 Pagkatapos kang mga hitabo nga to, nagtukad si Jesus sa Jerusalem para sa Pista
kang mga Judio.
2 Kar-on, rugto sa Jerusalem, sa Pwertahan kang mga Karnero, may tubig nga
pararigosan nga ginatawag sa hambal nga Hebreo nga Betesda. * Dya nga pararigosan
napalibotan kang lima ka parasirongan.
3 Sa mga parasirongan nga dya raku gid nga mga masakitun ang nagabaratang - mga
bulag, mga piang kag mga paralitiko. [Nagahulat sanda nga maghulag ang tubig
4 hay kon kaisa kuno may anghel kang Ginoo nga nagapanaog kag ginatandug na ang
tubig. Ang una nga makalusong sa tubig pagkatapos nga labugayun dya kang anghel
nagaayad kuno bisan ano man ang anang balatian.]
5 Kar-on, may sangka tawo rugto kato nga katloan run kag walo ka tuig nga
nagamasakit.
6 Kang nakita tana ni Jesus nga nagabatang rugto kag naman-an na nga buhay run
tana rugto, nagkuon si Jesus kana, “Gusto mo bala nga mag-ayad sa imong masakit?”
7 Nagsabat ang tawo, “Sir, wara bay ti may magabutang kanakun sa tubig pagkatapos
nga matandug dya? Nagatinguha pa lang gani ako sa pagpanaog, ginaunahan run ako
kang iba.”
8 Dayon nagkuon si Jesus kana, “Bangon, dar-a ang imong banig kag magpanaw.”
9 Lagi-lagi kato nag-ayad ang tawo. Gindara na ang anang banig kag nagpanaw.
Natabo dya sa Adlaw nga Inugpahuway.
10 Gani ang mga pangulo kang mga Judio nagkuon sa tawo nga naayad, “Adlaw kabay
kadya nga Inugpahuway? Gani supak sa Kasugoan nga magdara ikaw kang imong
banig.”
11 Nagsabat tana kananda, “Ang tawo nga nag-ayad kanakun amo ang nagkuon nga
dar-un ko ang akun banig kag magpanaw.”
12 Gani nagpamangkot sanda kana, “Sin-o to nga tawo ang nagkuon kanimo nga
himoon mo ria?”
13 Pero ang tawo nga gin-ayad nga dya wara nakamaan kon sin-o ang nag-ayad kana,
tungud nga wara na run makita si Jesus sa kadurohon kang mga tawo rugto.
14 Kang urihi run kato nakita ni Jesus sa templo ang tawo nga anang gin-ayad, kag
nagkuon tana sa tawo, “Ti, mayad run ikaw kadya. Gani indi run ikaw magpakasala
hay basi mas malain pa gid ang matabo kanimo.”
15 Dayon nagpanaw ang tawo kag nagsugid sa mga pangulo kang mga Judio nga si
Jesus amo ang nag-ayad kana.
16 Kag tungud nga nagapanghimo si Jesus kadyang mga butang sa Adlaw nga
Inugpahuway, amo to nga ginhingabot tana kang mga pangulo kang mga Judio.
17 Pero nagkuon si Jesus kananda, “Ang akun Amay nagapadayon sa anang hirikoton
hasta tulad, gani ako kinahanglan man nga magpadayon sa akun hirikoton.”
18 Tungud sa ginhambal nga dya nga Jesus, nagdugang pa gid ang pagtinguha kang
mga pangulo kang mga Judio nga patyun tana tungud nga para kananda wara na lang
ginlapas ang kasugoan nahanungud sa Adlaw nga Inugpahuway, kundi nga ginatawag
na pa ang Dios nga anang kaugalingun nga Amay, nga kon sayudon nagapakigtupung
tana sa Dios.

Ang Awtoridad kang Anak kang Dios

19 Amo to kag nagsabat si Jesus sa mga pangulo kang mga Judio, “Sugidan ko kamo,
ang Anak wara gid ti may mahimo kon sa ana kaugalingun lang. Kon ano ang makita
kang Anak nga ginahimo kang Amay amo man ang anang ginahimo. Gani ang ginahimo
kang Amay amo man ang ginahimo kang Anak.

---

* **5:2 5:2** sa iba nga mga sinulat; Betsata ukon Betsaida

20 Tungud nga ang Amay nagahigugma gid sa Anak, kag ginapakita na sa Anak ang
tanan na nga ginahimo. Sobra pa gid gani sa mga butang nga dya ang ana nga igapakita
sa Anak agud to nga matingala kamo
21 Kon ang Amay nagabanhaw kang patay kag ginataw-an na sanda kadya kang
kabuhi, ang Anak nagatugro man kang kabuhi sa bisan sin-o nga luyag na tugroan.
22 Luwas pa dyan karia, ang Amay wara nagahusgar sa bisan kay sin-o, kundi nga
gintugyan na sa Anak ang bug-os nga awtoridad sa paghusgar,
23 agud to nga padunggan man ang Anak kang tanan nga mga tawo pareho kang
pagpadungug nanda sa Amay. Ang bisan sin-o nga wara nagapadungug sa Anak, wara
man nagapadungug sa Amay nga nagpadara kana.
24 Sugidan ko kamo: Ang bisan sin-o nga nagatuman sa akun nga ginakuon kag
nagatoo sa Dios nga amo ang nagpadara kanakun rugya, makaangkun tana kang kabuhi
nga wara ti katapusan. Indi run tana paghukman, tungud nga wara run tana nagapaagto
sa kamatayun kundi sa kabuhi nga wara ti katapusan.
25 Sugidan ko pa gid kamo: magaabot ang tion, kag sa pagkamatuod nag-abot run gani
dya, nga ang mga tawo nga patay makabati kang limug kang Anak kang Dios kag ang
bisan sin-o nga nagatuman makaagum kang kabuhi nga wara ti katapusan.
26 Ang Amay amo ang nagatugro kang kabuhi, kag ang Anak gintugroan na man kang
gahum sa pagtugro kang kabuhi.
27 Ang Anak gintugroan na man kang awtoridad sa paghusgar tungud nga tana ang
Anak kang Tawo.
28 Indi kamo matingala sa mga butang nga ria, hay magaabot ang tion nga ang tanan
nga mga patay sa andang rulubngan makabati kang anang limug
29 kag magabarangon sanda kadya. Ang mga nakahimo kang mayad mabanhaw kag
magakabuhi, pero ang to tana nga nakahimo kang malain mabanhaw man para silotan."

Ang Pagpamatuod nahanungud kay Jesus

30 Nagpadayon pa gid sa paghambal si Jesus, "Kon sa akun kaugalingun lang tana,
wara ako ti sarang mahimo. Ang akun nga paghukum suno gid lang sa ginakuon
kanakun kang akun Amay, gani nga akun nga paghukum matarung, tungud nga bukun
ang akun kaugalingun nga luyag ang akun ginahimo kundi ang luyag kang akun Amay
nga nagpadara kanakun.
31 Kon ako magsugid ako nahanungud sa akun kaugalingun, ang akun ginasugid indi
mabaton nga matuod.
32 Pero may dyan nga nagasugid nahanungud kanakun kag naman-an ko nga ang
anang ginakuon parte kanakun matuod.
33 Nagsugo kamo kang mga tawo para magpamangkot kay Juan nahanungud kanakun.
Kag ginsugid ni Juan kon ano ang matuod.
34 Pero bukun ti kuon nga kinahanglan ko ang pagpamatuod kang tawo nahanungud
kanakun, kundi nga ginkuon ko lang dya agud to nga basi pa lang nga maluwas man
kamo.
35 Dya si Juan daw kaangay kang sulo nga nagasiga kag nagaiwag, kag sa mabugu nga
tinion nagkalipay kamo sa kasanag nga anang gintao sa inyo nga panghuna-huna.

36 "Pero may nagasugid pa gid nahanungud kanakun nga labi pa sa ginasugid ni Juan.
Amo dyaay: ang akun mga ginapanghimo nga gintugyan kanakun kang Amay nga akun
taposon ang nagapamatuod nga ako ginpadara kang akun Amay.
37 Kag ang Amay mismo nga amo ang nagpadara kanakun rugya nagapamatuod man
nahanungud kanakun. Pero wara kamo makabati kang anang limug ukon nakakita kon
ano ang anang itsura.
38 Kag wara man nagapabilin ang anang mga Pulong sa inyo mga tagipusoon tungud
nga wara kamo nagapati kanakun nga anang ginpadara.
39 Ginaton-an gid ninyo kamayad ang Kasulatan hay nagpinsar kamo nga paagi kadya
makaangkun kamo kang kabuhi nga wara ti katapusan. Ang Kasulatan nga dya mismo
ang nagapamatuod nahanungud kanakun,
40 pero indi kamo gusto magparapit kanakun agud to nga makaangkun kamo kang
kabuhi nga wara ti katapusan."

41 Nagpadayon pa gid si Jesus sa paghambal nga nagakuon, "Wara takun nagatinguha
nga dayawun ako kang mga tawo.
42 Pero nakilala ko gid kamo. Naman-an ko nga sa inyo tagipusoon wara gid ti
paghigugma sa Dios.

43 Nag-abot ako rugya sa kalibutan nga may awtoridad nga naghalin sa akun Amay,
pero indi ninyo ako pagbatonon. Pero kon may tawo gani nga mag-abot nga sa ana lang
kaugalingun nga awtoridad, ginabaton man ninyo tana.
44 Paano bay kamo makatoo kanakun, hay ang inyo tana nga ginapangita amo nga
dayawun kamo kang inyo nga isigka-tawo, kag wara kamo nagatinguha nga ang Dios
amo ang magdayaw kaninyo?
45 "Indi kamo magpaminsar nga ako ang magaakusar kaninyo sa akun Amay. Si Moises
tana nga amo ang inyo ginasarigan, amo ang magaakusar kaninyo sa akun Amay.
46 Kon matuod nga nagapati kamo kay Moises, magapati man kamo kanakun hay
nagsulat tana nahanungud kanakun.
47 Pero tungud gani nga wara kamo nagapati sa anang ginkuon sa anang mga sinulat,
ano pa bay karia ang pagpati ninyo sa akun ginakuon?"

6

Si Jesus Nagpakaun kang Lima ka Libo ka mga Tawo
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

1 Pagkaligad kang mga inadlaw, nagtabok si Jesus sa pihak nga bahin kang Linaw kang
Galilea. Dya ginatawag man nga Linaw kang Tiberias.
2 Kag duro gid nga mga tawo ang nagsurunod kana tungud kang makatiringala nga
mga milagro nga andang nakita nga ginhimo ni Jesus sa anang pagpang-ayad kang mga
masakitun.
3 Dayon nagtukad si Jesus sa sangka bakulod kag nagpungko tana rugto imaw kang
anang mga disipulo.
4 Dali run lang kag Pista kang Paglampuwas.
5 Nagpanghulung-hulung si Jesus kag nakita na nga duro gid nga mga tawo ang
nagaarabot paagto kana. Amo to kag namangkot tana kay Felipe, "Sa diin bay kita
makabakal kang pagkaun agud makakaun ang mga tawo nga dya?"
6 Ginpamangkot na dya agud to nga tirawan si Felipe kon ano abi ang isabat na kadya,
hay si Jesus tana nakamaan run kon ano ang anang himoon.
7 Nagsabat si Felipe, "Abu! Sa kadurohon kang mga tawo nga dya, bisan taw-an sanda
kadya kang gamay lang nga pagkaun, ang 200 ka kwarta nga pilak kulang pa nga ibakal
kang andang pagkaun."
8 Ang isara tana sa mga disipulo ni Jesus nga si Andres nga bugto ni Simon Pedro
nagkuon,
9 "May gamay nga bata nga laki rugya nga may dara nga lima ka bilog nga tinapay
kag darwa ka bilog nga isda. Pero sang-ano gid ria sa kadurohon kang mga tawo man?"
10 Pero nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, "Abi, papungkoa ninyo ang mga tawo
nga ria." Kag tungud nga hilamonon rugto kato nga lugar, gani nga nagpurungko man
ang mga tawo. Mga lima ka libo ang mga laki rugto.
11 Amo to kag ginbuul ni Jesus ang tinapay, kag pagkatapos nga magpasalamat tana
sa Dios, ginpanagtag dya sa mga tawo nga nagapurungko rugto. Amo man kadya ang
ginhimo na sa isda. Ang tanan nakapagusto ka kaun.
12 Kag kang nabusog run ang mga tawo, nagkuon si Jesus sa anang mga disipulo, "Abi,
tipona ninyo ang mga nabilin agud to nga wara ti may mausik."
13 Gani nga gintipon man nanda dya kag napulo'g darwa ka alat ang nabuta kang
andang natipon nga halin sa 5 ka tinapay nga ginkaun kang mga tawo.
14 Kang makita kang mga tawo ang katingalahan nga natabo nga dya, nagkuon sanda,
"Amo run gid dya ang Propeta nga manug-abot sa kalibutan!"
15 Nasat-uman ni Jesus nga tuyo nanda nga ibul-un tana kang pirit agud himoon
nga hari. Gani ang ginhimo na, naghalin tana liwan kag nagtukad sa bakulod nga
nagaisarahanun lang.

Nagpanaw Si Jesus sa Ibabaw kang Dagat

16 Kang sirum run, ang anang mga disipulo nagdulhog paagto sa linaw
17 kag nagsakay sa sangka baruto kag nagtabok pa-Capernaum. Gabii run kato kag si
Jesus wara pa gihapon makaimaw kananda.
18 Samtang nagatabok sanda, nagdulus ang hangin kag nagdaragkul ang balud.
19 Pagkaantad nanda ka mga lima ukon anum ka kilometro, nakita nanda si Jesus
nga nagapanaw sa tubig nga nagapaagto sa andang baruto, kag kinulbaan gid sanda
kamayad.
20 Pero nagkuon si Jesus kananda, "Ako dya; indi kamo magkahadluk."

21 Malipayun sanda nga nagpasakay kana sa baruto, kag lagi-lagi kato nag-abot sanda
sa andang aragtonan.

Ginsagap si Jesus kang mga Tawo

22 Kang masunod nga adlaw kato, ang mga tawo rugto man gihapon sa tabok kang
linaw. Natalupangdan nanda nga sangka baruto lang ang rugto kato, kag naman-an
man nanda nga si Jesus wara magsakay rugto imaw kang anang mga disipulo, kundi
nga sandahanun lang tana ang naghalin.
23 May mga baruto man nga naghalin sa Tiberias nga nagdungka marapit sa lugar nga
sa diin ginpakaun kang tinapay ang mga tawo pagkatapos nga mapasalamatan dya kang
Ginoo.
24 Gani kang naman-an kang mga tawo nga dya nga si Jesus kag ang anang mga
disipulo wara run rugto, nagsarakay sanda sa mga baruto kag mag-agto sa Capernaum
para sagapun si Jesus.

Si Jesus amo ang Pagkaun nga Nagatugro kang Kabuhi

25 Kang makita kang mga tawo si Jesus rugto sa tabok kang linaw, nagkuon sanda
kana, “Maestro, kasan-o pa ikaw nag-abot rugya?”
26 Nagsabat si Jesus, “Sugidan ko kamo: ginasagap ninyo ako indi tungud kang
makatiringala nga buhat nga inyo nakita, kundi tungud nga ginpakaun ko kamo kang
tinapay kag nabusog.
27 Indi kamo magpangabudlay para sa pagkaun nga nagakapan-us. Magpangabudlay
kamo para sa pagkaun nga wara nagakapan-us kag nagatugro kang kabuhi nga wara ti
katapusan. Amo dya nga pagkaun ang igatugro kaninyo kang Anak kang Tawo, tungud
nga gintugroan tana kang Dios nga Amay kang awtoridad sa paghimo kadya.”
28 Dayon namangkot sanda kana, “Ano bay ang amun himoon para nga masunod
namun ang ginapahimo kang Dios?”
29 Nagsabat si Jesus, “Amo dyaay ang luyag kang Dios nga inyo himoon: magtoo kamo
sa ana nga ginpadara rugya.”
30 Nagkuon ruman ang mga tawo kana, “Ano bay nga katingalahan nga buhat ang imo
nga igapakita kanamun agud to nga magtoo kami kanimo? Ano bay ang imo himoon?
31 Ang atun mga kaulangan kato anay nagkaun kang mana kang sanda naga-
panglakatun sa may kayanakan. Amo man dya ang nasulat sa Kasulatan nga, ‘Gintaw-an
na sanda kang pagkaun nga naghalin sa langit.’ ”
32 Nagkuon si Jesus kananda, “Sugidan ko kamo kang matuod: bukun ti si Moises ang
nagtao kaninyo kang pagkaun nga naghalin sa langit. Ang akun tana Amay amo ang
nagatao kaninyo kang matuod nga pagkaun nga naghalin sa langit.
33 Tungud nga ang pagkaun nga ginatao kang Dios wara ti iba kundi ang nagpanaog
rugya halin sa langit, kag nagatugro kang kabuhi nga wara ti katapusan sa mga
katawhan sa kalibutan.”
34 Amo to kag nagkuon ang mga tawo kana, “Sir, taw-i man ay kami pirme kang
pagkaun nga dya.”
35 Nagsabat si Jesus kananda, “Ako amo ang pagkaun nga nagatugro kang kabuhi. Ang
bisan sin-o nga nagaparapit kanakun indi run gid paggutumun, kag ang bisan sin-o nga
nagatoo kanakun indi run gid pag-uhawun.
36 Pero pareho kang ginkuon ko kaninyo kato anay, bisan nakita run ninyo ako pero
wara kamo sa gihapon nagatoo kanakun.
37 Ang tanan nga tawo nga ginatugyan kanakun kang akun Amay magaparapit
kanakun, kag indi gid nakun pagsikwayun ang bisan sin-o nga nagaparapit kanakun.
38 Tungud nga wara ako nanaog rugya halin sa langit para tumanun ang akun
kaugalingun lang nga kabubut-un, kundi agud nga himoon ang kabubut-un kang akun
Amay nga amo ang nagpadara kanakun.
39 Kag ang kabubut-un kang akun Amay nga nagpadara kanakun amo dyaay: nga indi
ko pagpabay-an nga madura ang bisan isara nga anang gintugyan kanakun, kundi nga
pagabanhawun ko sanda tanan sa urihi nga adlaw.
40 Tungud nga ang kabubut-un kang akun Amay amo nga ang bisan sin-o nga
nagakilala sa Anak kag nagatoo kana makaangkun kang kabuhi nga wara ti katapusan,
kag pagabanhawun ko sanda sa urihi nga adlaw.”
41 Kar-on, ang mga Judio nag-umpisa ka kirimodon parte kay Jesus tungud sa anang
ginkuon nga tana ang pagkaun nga naghalin sa langit.
42 Nagkuon sanda nga, “Si Jesus kabay dya nga bata ni Jose? Kilala man bay natun
ang tatay kag nanay na kadya? Andut haw nagakuon tana nga sa langit tana naghalin?”
43 Nagsabat si Jesus kananda, “Indi kamo magsagad kirimodon dyan.

44 Wara ti bisan sin-o nga makaparapit kanakun luwas lang kon ipaparapitun tana
kang akun Amay nga amo ang nagpadara kanakun rugya, kag akun tana banhawun sa
urihi nga adlaw.
45 Nagkuon kabay ang mga propeta sa andang mga sinulat nga, ‘Ang tanan nga tawo
pagatudloan kang Dios?’ Gani nga ang tanan nga nagapamati sa ginatudlo kang akun
Amay kag nagatuon kana magaparapit kanakun.
46 Wara ako nagakuon nga may tawo nga nakakita sa Amay. Tungud nga wara ti iba
nga nakakita sa Amay magluwas lang kana nga naghalin sa Dios.
47 Sugidan ko kamo: ang bisan sin-o nga nagatoo kanakun may kabuhi nga wara ti
katapusan.
48 Ako amo ang pagkaun nga nagatao kang kabuhi.
49 Matuod nga ang inyo mga kaulangan kato anay nagkaun kang mana rugto sa may
kayanakan, pero nagkaramatay man sanda sa gihapon.
50 Rugya kar-on ang pagkaun nga halin sa langit; ang sin-o man nga magkaun kang
pagkaun nga dya indi tana mapatay.
51 Ako amo ang pagkaun nga nagatugro kang kabuhi; ako naghalin sa langit. Ang bisan
sin-o nga magakaun kadya nga pagkaun magakabuhi sa wara ti katapusan. Tungud nga
ang pagkaun nga dya amo ang akun lawas mismo nga akun igatao para sa mga katawhan
sa kalibutan agud makaangkun sanda kang kabuhi nga wara ti katapusan.”
52 Amo to kag nagbirinaisay ang mga Judio nga nagakuon, “Paano bay ang pagtugro
kang tawo nga dya kanatun kang anang lawas para ikan-un ta?”
53 Nagkuon si Jesus kananda, “Sugidan ko kamo: kon indi ninyo pagkan-un ang lawas
kang Anak kang Tawo kag imnun ang anang dugo indi kamo makaangkun kang kabuhi.
54 Ang bisan sin-o nga magakaun kang akun lawas kag magainum kang akun dugo may
kabuhi tana nga wara ti katapusan, kag sa urihi nga adlaw akun sanda nga ibanhawun.
55 Tungud nga ang akun lawas amo gid ang matuod nga pagkaun kag ang akun dugo
amo gid ang matuod nga irimnun.
56 Ang bisan sin-o nga nagakaun kang akun lawas kag nagainum kang akun dugo
nagapabilin ang anang kaangtanan kanakun kag nagapabilin man ang akun kaangtanan
kana.
57 Buhi ang Amay nga nagpadara kanakun, kag tungud kana nagakabuhi ako. Amo
man karia ang tawo nga nagakaun kanakun, magakabuhi man tana tungud kanakun.
58 Amo dya ang pagkaun nga naghalin sa langit. Bukun dya ti pareho kang pagkaun
nga ginkaun kang inyo nga mga kaulangan kato anay nga nagkaramatay man sanda sa
gihapon. Ang nagakaun tana kang pagkaun nga dya magakabuhi sa wara ti katapusan.”
59 Ginhambal dya tanan ni Jesus kang nagapanudlo tana sa sinagoga rugto sa syudad
kang Capernaum.

Ang mga Pulong nga Nagatugro kang Kabuhi nga Wara ti Katapusan

60 Pagkabati kang anang mga disipulo sa mga ginpanghambal na nga dya, raku
kananda ang nagkuon, “Kabudlay man tana intiendihun ang mga ginapanudlo na nga
dya man. Sin-o abi bay ang sarang makabatas sa pagpamati kadya?”
61 Naman-an ni Jesus nga nagakirimodon ang anang mga disipulo tungud sa anang
mga ginpanghambal, gani nga nagkuon tana, “Naglain bala ang inyo buut tungud kang
akun ginpanghambal nga dya?
62 Ano pa gid ayhan ang inyo mabatyagan kon makita ninyo ang Anak kang Tawo nga
nagakayab pabalik sa lugar nga anang ginhalinan.
63 Ang Balaan nga Ispirito amo ang nagatugro kang kabuhi; ang lawas tana wara ti
may mahimo. Ang pulong nga akun ginhambal kaninyo halin sa Ispirito nga nagatugro
kang kabuhi.
64 Ogaring ang iba kaninyo wara nagapati kanakun.” Ginkuon dya ni Jesus hay naman-
an na nga daan kon sin-o ang wara nagatoo kana kag kon sin-o ang magaluib kana.
65 Kag nagkuon pa gid tana, “Amo ria nga nagkuon ako kaninyo nga wara ti may
makaparapit kanakun kon indi pag-itugot kang Amay nga makaparapit tana kanakun.”
66 Umpisa kato, duro sa anang mga sumuronod ang nagbiya kag wara run gid
magsurunod kana.
67 Kag ginpamangkot ni Jesus ang anang napulo'g darwa ka mga disipulo, “Kamo bala
gusto man magbiya kanakun?”
68 Nagsabat si Simon Pedro, “Ginoo, kay sin-o pa bay kami maagto hay rugyan kanimo
ang mga pulong nga nagatugro kang kabuhi nga wara ti katapusan?
69 Nagatoo kami kag nakamaan nga ikaw ang Balaan nga ginpadara kang Dios!”

70 Dayon nagkuon si Jesus, “Ako kabay ang nagpili kaninyo nga napulo'g darwa? Pero
ang isara kaninyo dyan yawa!”
71 (Ang ginatumud ni Jesus amo si Judas nga bata ni Simon Iscariote. Si Judas nga dya
bisan pa nga isara tana sa napulo'g darwa ka mga disipulo, tana amo ang magaluib kay
Jesus.)

7

Si Jesus kag ang Anang mga Bugto

1 Pagkatapos kang mga hitabo nga to, nagpang-agto si Jesus sa mga banwa kang
Galilea. Indi tana gusto mag-agto sa Judea hay ang mga pangulo kang mga Judio rugto
nagatinguha nga patyun tana.
2 Kang nagahinamput run ang Pista kang mga Judio nga ginatawag Pista kang mga
Torda,
3 nagkuon kana ang anang mga libayun nga laki, “Panaw bala rugto sa Judea agud to
nga makita kang imong mga sumuronod ang mga butang nga imo ginapanghimo.
4 Ang tawo nga nagatinguha nga mangin bantog, wara na ginatago ang anang
ginapanghimo. Hay nagahimo run lang man ikaw kang mga milagro nga dya, ipakilala
mo run lang ang imo kaugalingun sa tanan.”
5 (Tungud hay bisan gani ang anang libayun nga laki wara nagapati kana.)
6 Gani nga nagkuon si Jesus kananda, “Inyo tana bisan ano oras pwede kamo ka himo
kon ano gusto ninyo himoon, pero akun tana bukun pa dya ang igsakto nga tion nga
himoon ko ang akun dapat himoon.
7 Ang mga tawo sa kalibutan indi makadumut kaninyo, pero ako tana ginadumtan
nanda hay ginapahayag ko kananda nga ang andang mga ginapanghimo mga malaot.
8 Sige, kamo lang to agto sa Pista. Indi takun mag-agto sa Pista nga dya hay wara pa
gid mag-abot ang akun tion.”
9 Pagkahambal kadya ni Jesus, nagpabilin tana sa Galilea.

Nag-agto si Jesus sa Pista

10 Pero kang malumbos run ang anang mga libayun nga laki paagto sa Pista, nag-agto
man si Jesus rugto, pero sa likum lang kag wara tana magpakita sa mga tawo.
11 Rugto sa Pista, nagasagap ang mga pangulo kang mga Judio kay Jesus. Nagaparapa-
mangkot sanda kadya kon sa diin tana run.
12 Raku sa mga tawo ang nagahinuring-huring nahanungud kana. Ang iba nagakuon
nga, “Mayad tana nga tawo!” Ang iba tana nagakuon man nga, “Bukun ria ti matuod.
Ginapatalang na lang ang mga tawo!”
13 Pero wara gid ti may naghambal ka tampad nahanungud kana, hay nahadluk sanda
sa andang mga pangulo.
14 Kang naglambot run sa tunga-tunga ang paghiwat kang Pista nag-agto si Jesus sa
templo kag nagpanudlo.
15 Ang mga pangulo kang mga Judio natingala gid. Nagkuon sanda kadya nga, “Paano
nangin mainaramun ang tawo nga dya man nga wara gani makaeskwela?”
16 Nagsabat si Jesus kananda, “Ang akun ginapanudlo bukun ti kanakun maghalin
kundi sa Dios nga amo ang nagpadara kanakun.
17 Kon ang sangka tawo gusto nga maghimo kang kabubut-un kang Dios, maman-an
na kadya kon ang akun ginapanudlo sa Dios maghalin ukon akun-akun lang.
18 Ang tawo nga nagapanudlo kang ana-ana lang, gusto lang nga mapadunggan ang
anang kaugalingun. Pero ang tawo tana nga gusto nga mapadunggan ang nagpadara
kana, dya nga tawo nagahambal kang matuod gid kag bukun ti butigun.
19 Indi bala nga gintugro ni Moises kaninyo ang Kasugoan? Pero wara ti bisan isara
kaninyo nga nagatuman kang Kasugoan. Ti, andut haw nga gusto ninyo ako ipatyun?”
20 Nagsabat ang mga tawo, “Nasudlan ikaw kang yawa ay! Sin-o haw ang nagatinguha
nga magpatay kanimo?”
21 Nagsabat si Jesus kananda, “Naghimo ako kang sangka milagro, kag tanan kamo
natingala.
22 Pero pinsara bala ninyo dyaay: gintudloan kamo ni Moises nga isirkomon ninyo ang
inyo nga mga bata nga laki. (Pero sa pagkamatuod karia bukun si Moises ang una nga
nagtudlo kang dya nga turumanun, kundi ang inyo mga kaulangan kato anay.) Tungud
sa gintudlo nga to ni Moises, ginasirkom ninyo ang inyo mga bata nga laki bisan sa
Adlaw nga Inugpahuway.

23 Kar-on, kon ang bata ginasirkom ninyo bisan pa sa Adlaw nga Inugpahuway agud
nga indi malapas ang Kasugoan ni Moises, andut sa ano nga nagaugut kamo kanakun hay
gin-ayad ko sa Adlaw nga Inugpahuway ang bug-os nga lawas kang tawo nga masakitun?
24 Indi kamo magsagad husgar suno sa makita ninyo lang, kundi nga maghusgar kamo
sa matarung nga paagi.”

Si Jesus run ayhan ang Cristo?

25 Sa amo to nga tion, ang iba tana nga mga tawo sa Jerusalem nagkuon, “Indi bala
nga amo dya ang tawo nga ginatinguhaan nanda nga patyun?
26 Pero dya man tana, nagahambal sa atubangan kang mga katawhan, pero wara man
ti may nagahambal batok kana. Naman-an run ayhan kang atun mga pangulo nga tana
amo ang Cristo?
27 Ogaring kon ang Cristo tana mag-abot, wara ti may nakamaan kon sa diin tana
maghalin. Pero ang tawo tana nga dya, naman-an natun kon sa diin tana maghalin.”
28 Si Jesus tana, nagapanudlo gihapon sa templo Naghambal tana kang matunog nga
nagakuon, “Nakilala matuod ninyo ako, kag naman-an man ninyo kon sa diin ako
maghalin. Wara ako mag-abot rugya sa akun lang kaugalingun nga awtoridad. Ang
nagpadara kanakun rugya masarigan gid. Wara kamo makakilala kana.
29 Pero ako nakakilala kana, hay kana ako maghalin kag tana amo ang nagpadara
kanakun.”
30 Tungud sa ginhambal na nga to, gintinguhaan nanda tana nga idakpun pero wara
gid ti bisan isara nga nangahas, tungud hay wara pa mag-abot ang anang tion.
31 Bisan amo pa karia ang natabo, duro gihapon sa mga tawo ang nagtoo kana.
Nagkuon sanda, “Kon mag-abot ang Cristo, sobra pa gid ayhan nga mga milagro ang
anang pagahimoon sangsa ginahimo kang tawo nga dya?”

May mga Gwardya nga Ginsugo sa Pagdakup kay Jesus

32 Kar-on, nabatian kang mga Fariseo ang mga hinuring-huring nga dya kang mga
tawo parte kay Jesus. Gani sanda kag imaw kang mga pangulo kang kaparian nagsugo
kang mga gwardya kang templo sa pagdakup kay Jesus.
33 Nagkuon si Jesus, “Gamay run lang nga tinion ang akun pagpakig-imaw kaninyo,
kag pagkatapos karia mabalik run ako sa nagpadara kanakun.
34 Pagasagapun ninyo ako, pero indi ninyo ako makita, kag kon sa diin man ako indi
kamo makaagto.”
35 Ang mga pangulo tana kang mga Judio nagpinamangkotanay, “Sa diin bala maagto
ang tawo nga dya nga indi run natun tana makita? Maagto tana ayhan sa syudad kang
mga bukun ti Judio nga sa diin may mga Judio nga nagairistar kag rugto manudlo sa
mga bukun ti Judio?
36 Ano bay ang buut na hambalaun kang nagkuon tana nga, ‘pagasagapun ninyo ako
pero indi ninyo ako makita,’ kag nagkuon pa gid tana nga, ‘kon sa diin man ako indi
kamo makaagto.’ ”

Ang Tubig nga Nagatugro kang Kabuhi

37 Katong nag-abot run ang katapusan kag pinakaimportante nga adlaw kang Pista,
nagtindug si Jesus kag naghambal sa matunog nga limug nga nagakuon, “Ang bisan
sin-o kaninyo nga ginauhaw, magparapit tana kanakun kag mag-inum.
38 Ang bisan sin-o nga nagatoo kanakun, suno sa ginakuon sa Kasulatan, halin sa
anang kabuhi magailig ang nagasaragahay nga tubig nga nagatugro kang kabuhi.”
39 Ang ginatumud ni Jesus sa ginkuon na nga dya amo ang Balaan nga Ispirito nga
mabaton kang mga nagatoo kana. Sa mga tinion nga to wara pa matugro kananda ang
Balaan nga Ispirito tungud hay wara pa si Jesus mabayaw kag mahimaya.

Wara Nagsirinanto ang Pagpati kang mga Tawo nahanungud kay Jesus

40 Kang mabatian kang iba nga mga tawo sa karak-an ang ginkuon nga dya ni Jesus,
nagkuon sanda nga, “Amo run gid dya ang Propeta!”
41 Ang iba tana nagkuon man nga, “Tana amo run gid ang Cristo!”
Pero ang iba tana nagkuon man, “Sa Galilea haw magahalin ang Cristo?
42 Ginakuon kabay sa Kasulatan nga ang Cristo magahalin sa linahi ni Haring David,
kag tana ibataun sa banwa kang Betlehem nga amo man ang lugar ni Haring David?”
43 Gani nga wara nagsirinanto ang pagpati kang mga tawo tungud kay Jesus.
44 Ang iba kananda gusto nga idakpun tana, pero wara gid ti bisan isara kananda nga
nagtandug kana.

Ang mga Pangulo kang mga Judio wara Magtoo kay Jesus

45 Kar-on, nagbalik ang mga gwardya kang templo sa mga pangulo kang kaparian
kag mga Fariseo. Ginpamangkot nanda kadya ang mga gwardya, “Andut haw nga wara
ninyo tana dar-a rugya?”
46 Nagsabat ang mga gwardya, “Kadya pa lang gid kami nakabati kang tawo nga amo
karia ka nami maghambal!”
47 Nagkuon ang mga Fariseo nga, “Hasta bala kamo nainto na man?
48 May naman-an kamo nga atun mga pangulo ukon kanamun nga mga Fariseo nga
nagtoo kana haw?
49 Kon parte tana sa mga tawo nga nagadurugok kana, wara sanda ti hinalung-ung
nahanungud sa Kasugoan ni Moises. Pakamalaoton gid sanda kang Dios!”
50 Isara sa mga pangulo amo si Nicodemo. Tana kadya amo ang nagpakigkita kay Jesus
kato anay. Naghambal tana nga,
51 “Wara kabay nagatugot ang atun Kasugoan nga ang sangka tawo husgaran nga
silotan nga wara pa tana maimbistigar kag maman-an kon ano gid ang anang ginahimo?”
52 Nagkuon sanda kay Nicodemo, “Daw sa taga-Galilea man ikaw e! Usisaa bala sa
Kasulatan kon indi mo masapwan rugto nga wara ti propeta nga taga Galilea.”
53 [Pagkatapos kato, ang kada isara kananda nagparauli sa andang mga balay.

8

Ang Bayi nga Nadakpan nga Nagapakighilawas

1 Pero si Jesus tana nag-agto sa Bukid kang mga Olibo.
2 Kang masunod nga adlaw, aga-aga pa gid nga nagbalik si Jesus sa templo. Kag
rugto gintiriponan tana kang duro gid karaku nga mga tawo. Gani nagpungko tana
kag nagpanudlo kananda.
3 Sa wara lang gid magbuhay nag-abot ang mga manunudlo kang Kasugoan kag ang
mga Fariseo. May ginadara sanda nga sangka bayi nga nadakpan nga nagapakighilawas.
Ginpatindug nanda tana kadya sa tunga kang mga katawhan
4 kag nagkuon sanda kay Jesus, “Maestro, ang dya nga bayi nadakpan sa akto nga
nagapakighilawas.
5 Suno kabay sa Kasugoan naghambal si Moises nga ang amo dya nga sahi kang bayi
dapat batwun hasta nga mapatay? Ano kar-on bay ang imo makuon?”
6 Ginpamangkot nanda si Jesus kang amo dya agud to nga tirawan tana kon ano ang
anang isabat para nga may basehan sanda sa pag-akusar kana. Pero ang ginhimo tana
ni Jesus, nagduko tana kag nagsulat sa lupa paagi sa anang tudlo.
7 Sa sige nanda ka pamangkot kana, nagtungkaaw tana kag nagkuon kananda, “Kon
sin-o kaninyo ang wara ti sala, amo tana ang una nga magpakug kang bato sa bayi nga
dya.”
8 Kag dayon nagduko ruman si Jesus kag nagsulat sa lupa.
9 Kang pagkabati nanda sa ginkuon nga dya ni Jesus, sara-sara sanda nga nagharalin
umpisa sa mga mal-am, hasta nga si Jesus run lang ang nabilin kag ang bayi nga
nagatindug man angud rugto.
10 Nagtungkaaw si Jesus kag nagkuon sa bayi, “Inday, sa diin sanda run? Wara bala ti
bisan isara kananda nga naghusgar kanimo?”
11 Nagsabat ang bayi, “Wara gid bisan isara, Sir.”
Kag nagkuon si Jesus kana, “Bisan ako wara man nagahusgar kanimo. Panaw run to
kag indi run gid ikaw magpakasala liwan.”]

Si Jesus amo ang Kasanag kang Kalibutan

12 Naghambal liwan si Jesus sa mga tawo. Kuon na, “Ako amo ang sulo sa kalibutan.
Ang bisan sin-o nga nagasunod kanakun indi run gid magkabuhi sa kadulum kundi
makaangkun tana kang kasanag nga nagatao kang kabuhi.”
13 Nagkuon ang mga Fariseo kana, “Ikaw lang man ang nagapamatuod nahanungud
sa imong kaugalingun, gani nga ang imo ginapanghambal indi mapatihan.”
14 Nagsabat si Jesus, “Bisan ako ang nagapamatuod nahanungud sa akun kaugalingun
ang akun ginapanghambal matuod gid, tungud nga nakamaan ako kon sa diin ako
maghalin kag kon sa diin ako magapaagto. Pero kamo tinyo, wara kamo nakamaan
kon sa diin ako naghalin ukon diin ako mapaagto.
15 Ang inyo nga paghusgar suno gid lang sa kon ano ang inyo nga pamaagi bilang mga
tawo. Ako tana wara nagahusgar sa bisan kay sin-o.
16 Pero kon maghusgar gid man ako matarung ang akun paghusgar, tungud nga
bukun lang ti ako ang nagahusgar, kundi nga kaimaw ko ang akun Amay nga amo
ang nagpadara kanakun rugya.

17 Sa inyo kabay Kasugoan nasulat rugto nga kon nagasinanto ang pamatuod kang
darwa ka tawo ang andang ginasugid matuod gid?
18 Ako nagapamatuod nahanungud sa akun kaugalingun, kag ang isara pa gid nga
nagapamatuod nahanungud kanakun amo ang akun Amay nga nagpadara kanakun."
19 Ginpamangkot kang mga Fariseo si Jesus, "Sa diin haw ang imong Amay?"
Nagsabat si Jesus, "Wara ninyo ako nakilala ukon ang akun Amay. Kon nakilala ninyo
ako nakilala man ninyo raad ang akun Amay."
20 Ginpanghambal dya tanan ni Jesus kang nagapanudlo tana sa templo, rugto nayon
sa ginatagoan kang kwarta. Pero wara gid ti may nagdakup kana tungud hay wara pa
mag-abot ang anang tion.

Ginsugid ni Jesus ang Nahanungud sa Anang Kamatayun

21 Nagkuon ruman si Jesus kananda, "Magahalin ako kag pagasagapun ninyo ako,
pero magakaramatay kamo nga wara mapatawad ang inyo nga mga kasal-anan. Kag
indi kamo makaagto sa akun pagaagtonan."
22 Dayon nagkuon ang mga pangulo kang mga Judio, "Mapakamatay tana ayhan hay
nagkuon tana nga indi kita makaagto sa anang pagaagtonan?"
23 Nagkuon pa gid si Jesus kananda, "Kamo taga-rugya sa idalum; ako takun taga-rugto
sa ibabaw. Kamo taga-rugya sa kalibutan, pero ako bukun ti taga-rugya sa kalibutan nga
dya.
24 Amo ria gani nga nagkuon ako kaninyo nga magakaramatay kamo nga wara
mapatawad ang inyo nga mga kasal-anan. Kon indi kamo magtoo nga 'Ako amo gid
ria Ako' magakaramatay gid kamo nga wara mapatawad ang inyo nga mga kasal-anan."
25 Ginpamangkot nanda tana, "Sin-o gid ikaw haw?"
Nagsabat si Jesus, "Kon ano ang ginsugid ko kaninyo halin pa kang umpisa amo gid
ria ako.
26 Duro raad ang akun mahambal nahanungud kaninyo kag duro man ang akun
ihusgar kaninyo. Pero ang nagpadara kanakun masarigan gid, kag kon ano ang akun
nabatian kana, amo man ang akun ginasugid sa mga katawhan sa kalibutan."
27 Wara makahangup ang mga nagaparamati nga ang ginahambal ni Jesus amo ang
nahanungud sa Amay.
28 Gani nga nagkuon si Jesus kananda, "Sa tion nga ang Anak kang Tawo ibayawun
run ninyo, amo to kag maman-an ninyo nga kon ano ang akun ginsugid amo gid ria
ako. Kag maman-an man ninyo nga wara ako nagahambal sa akun lang kaugalingun
nga awtoridad kundi nga kon ano ang ginatudlo kanakun kang akun Amay amo lang
ang akun ginahambal.
29 Ang nagpadara kanakun rugya kaimaw ko pirme, kag wara na gid ako pagbayai
tungud nga sa tanan nga tion ginahimo ko ang bisan ano nga makapahamuut kana."
30 Kang ginahambal dya ni Jesus raku nga mga tawo ang nagtoo kana.

Ang Kamatuoran amo ang Magahilway sa mga Tawo

31 Nagkuon si Jesus sa mga Judio nga nagtoo kana, "Kon padayon kamo nga magtuman
sa akun ginapanudlo matuod gid nga mga disipulo ko kamo,
32 kag maman-an ninyo kon ano ang kamatuoran kag paagi sa dya nga kamatuoran
mahilway kamo."
33 Nagsabat sanda kana, "Mga kaliwat kami ni Abraham, kag wara gid kami nangin
uripun ni bisan sin-o. Andut haw nga naghambal ikaw timo nga mahilway kami?"
34 Nagsabat si Jesus kananda, "Sugidan ko kamo kang matuod: ang bisan sin-o nga
nagapakasala uripun tana kang sala.
35 Pareho bala kang uripun sa sangka panimalay, tana kadya bukun ti permanente sa
dya nga panimalay. Pero ang bata tana kang tagbalay permanente sa dya nga panimalay.
36 Kar-on, kon ang Anak amo ang magahilway kaninyo, kundi nga matuod run gid
tana nga hilway kamo!
37 Nakamaan ako nga mga kaliwat kamo ni Abraham. Pero ginatinguhaan pa gid ninyo
ako nga ipatyun, tungud hay indi kamo gusto magbaton kang akun mga ginapanudlo.
38 Ginasugid ko kaninyo kon ano ang ginpakita kanakun kang Amay. Kamo tana, kon
ano ang ginakuon kang inyo tatay amo man ang inyo ginahimo."
39 Nagsabat sanda, "Si Abraham amo ang amun ulang."
Nagkuon si Jesus kananda, "Kon matuod nga mga kaliwat kamo ni Abraham,
pagahimoon man ninyo raad ang mga ginpanghimo na kato anay.
40 Pero kar-on, ginatinguhaan ninyo ako nga ipatyun - ako nga nagsugid lang man
kaninyo kang kamatuoran nga akun nabatian sa Dios. Wara naghimo si Abraham kang
ginahimo ninyo nga ria.

41 Inyo tana, kon ano ang ginahimo kang inyo nga tatay amo man ang inyo ginahimo.”
Nagsabat ang mga Judio, “Bukun tamun ti bata sa luwas! Ang Dios mismo amo gid
lang ang amun Tatay.”
42 Nagkuon si Jesus kananda, “Kon matuod nga ang Dios amo ang inyo Tatay,
pagahigugmaun ninyo ako hay kana ako maghalin, kag tulad rugya run ako. Wara
ako mag-abot rugya sa akun lang kaugalingun nga kabubut-un, kundi nga tana ang
nagpadara kanakun.
43 Andut sa ano nga indi kamo makahangup kang akun ginapanghambal? Hay tungud
nga indi kamo makaagwanta sa pagpamati ka akun mga pulong.
44 Kamo, ang inyo nga tatay amo ang Yawa. Kag kon ano ang gusto kang inyo tatay
amo man ang inyo gusto nga himoon. Manugpatay tana nga daan halin pa kang una.
Wara tana ti labut sa kamatuoran, hay wara gid ti kamatuoran nga masapwan kana.
Ang tanan nga ginapanghambal na puro lang binutig. Amo gid ria ang anang kinaugali
hay butigun tana kag tana ang ginahalinan kang tanan nga kabutigan.
45 Ako tana nagasugid kaninyo kang kamatuoran, amo ria nga wara kamo nagapati
kanakun.
46 Sin-o abi kaninyo ang makapamatuod nga ako nakasala? Kar-on bisan pa nga
nagahambal ako kang matuod, andut haw nga indi kamo magpati kanakun?
47 Ang tawo nga ana kang Dios nagapamati sa ginahambal kang Dios. Ang
kabangdanan nga wara kamo nagapamati sa anang ginapanghambal amo nga bukun
kamo ti ana.”

Si Jesus kag si Abraham

48 Nagsabat ang mga Judio kana, “Husto gid man kami sa pagkuon nga ikaw
Samaritanhun kag nasab-an kang panulay!”
49 Nagkuon si Jesus, “Wara takun nasudlan kang panulay. Ginapadunggan ko lang ang
akun Amay, pero kamo, ginainsultohan ninyo ako.
50 Wara takun nagahandum nga mapadunggan ako. Pero may dyan nga nagahandum
nga mapadunggan ako kang mga tawo. Kag tana ang nagahusga.
51 Sugidan ko kamo: ang bisan sin-o nga nagatuman kang akun ginahambal indi run
gid tana makaagum kang kamatayun.”
52 Dayon nagkuon ang mga Judio kay Jesus, “Kar-on napat-ud run gid namun nga
nasab-an ikaw kang panulay. Indi bala nga si Abraham napatay, kag amo man ang mga
propeta? Pero kar-on tana nagakuon ikaw nga ang bisan sin-o nga nagatuman kang
imong mga ginahambal indi run gid makaagum kang kamatayun.
53 Labaw pa ikaw haw sangsa amun ulang nga si Abraham? Tana gani napatay, kag
ang mga propeta amo man. Sin-o run gid timo haw?”
54 Nagsabat si Jesus, “Kon ako lang ang magpadungug kang akun kaugalingun, wara ti
pulos ang dungug ko nga ria. Ang akun Amay nga ginakilala ninyo nga inyo Dios, amo
tana ang nagapadungug kanakun.
55 Bisan wara ninyo tana nakilala, ako takun kilala ko tana. Kon magkuon ako nga
wara nakun tana nakilala magagwa nga butigun ako pareho kaninyo. Pero kilala ko gid
tana kag ginatuman ko ang anang mga pulong.
56 Ang inyo ulang nga si Abraham nalipay ka mayad kang naman-an na nga ako
magaabot rugya sa kalibutan. Nakita na gid man kag nasadyahan gid tana.”
57 Nagkuon ang mga Judio kana, “Wara pa gani magsingkwenta ang edad mo, nakita
mo run si Abraham?”
58 Nagsabat si Jesus, “Sugidan ko kamo: wara pa matawo si Abraham dya run ako nga
daan.”
59 Amo to kag namurot sanda ka mga bato para batwun si Jesus. Pero si Jesus
nagpanago kag maghalin sa templo.

9

Si Jesus Nag-ayad kang Tawo nga Bulag

1 Samtang nagapanaw si Jesus, may nakita tana nga sangka tawo nga bulag halin pa
kang anang pagkatawo.
2 Ginpamangkot tana kang anang mga disipulo, “Maestro, andut haw nga natawo tana
nga bulag? Sin-o bala ang nakasala, tana ukon ang anang mga ginikanan?”
3 Nagsabat si Jesus, “Natawo nga bulag ang tawo nga dya, indi tungud sa anang sala
ukon sa sala kang anang mga ginikanan kundi agud to nga paagi kana mapakita ang
gahum kang Dios.

4 Samtang adlaw pa kinahanglan gid nga himoon natun ang ginapahimo kang
nagpadara kanakun rugya. Hay magaabot ang gabii nga wara run gid ti may makaobra.
5 Samtang rugya ako sa kalibutan ako ang nagatugro kang kasanag sa mga katawhan
sa kalibutan.”
6 Pagkatapos na hambal kadya, nagdupra tana sa lupa, kag naghimo kang lao kag
ginhampul dya sa mata kang bulag.
7 Dayon, nagkuon tana sa bulag, “Agto ikaw sa tubig nga pararigosan sa Siloam kag
magpanghilam-os.” (Ang buut hambalun kang pulong nga Siloam “Ginpadara.”) Amo to
kag nag-agto ang bulag sa Siloam kag nagpanghilam-os, kag kang pagbalik na makakita
tana run.
8 Ang anang mga kaingud kag mga tawo nga nakakita kauna kana nga nagapakilimos
nagkuon, “Amo bay dya ang tawo nga nagasagi pungko kag nagapakilimos?”
9 Ang iba tana nagkuon nga tana gid man. Pero ang iba tana nagkuon, “Bukun ti tana
ria. Anggid lang tana sa tawo nga to.”
Pero ang tawo tana mismo nagkuon, “Ako gid tana to.”
10 Ginpamangkot nanda tana, “Ti, paano bay nga makakita run ikaw?”
11 Nagsabat tana, “Ang tawo bala nga ginatawag nanda nga si Jesus naghimo kang
lao kag ginhampul na dya sa akun mata. Pagkatapos ginkun-an na ako nga maagto sa
Siloam kag magpanghilam-os. Gani nga nag-agto man ako kag magpanghilam-os, kag
dayon makakita run ako!”
12 Ginpamangkot pa gid nanda tana, “Sa diin run bay tana?”
Nagsabat ang tawo, “Ambay, wara ako kamaan.”

Gin-usisa kang mga Fariseo ang tawo nga gin-ayad

13 Pagkatapos kato, gindara kang mga tawo sa mga Fariseo ang tawo nga kato anay
bulag.
14 Adlaw gali nga Inugpahuway katong si Jesus maghimo kang lao kag ayadun ang
tawo nga bulag.
15 Amo to kag ginpamangkot man kang mga Fariseo ang tawo kon paano nga makakita
run tana. Nagsabat tana kananda, “Ginhampulan na kang lao ang akun mata dayon
nagpanghilam-os ako, kag makakita run ako.”
16 Ang iba sa mga Fariseo nagkuon, “Ang tawo nga dya bukun ti pinadara kang
Dios, tungud hay wara tana nagatuman kang kasugoan nahanungud sa Adlaw nga
Inugpahuway.” Pero ang iba tana nagkuon, “Imposible man tana nga ang sangka
tawo nga makasasala makahimo kang milagro pareho kadya.” Amo to kag wara sanda
magsirinanto.
17 Ginpamangkot liwan nanda ang tawo nga kato anay bulag, “Ikaw tana, ano bay
makuon nimo nahanungud sa tawo nga to hay ikaw tana ang anang gin-ayad sa
pagkabulag.”
Nagsabat ang tawo, “Propeta tana!”
18 Pero ang mga pangulo kang mga Judio indi magpati sa gihapon nga tana bulag anay
kag tulad makakita run. Gani nga ginpatawag nanda ang anang mga ginikanan,
19 kag ginpamangkot, “Bata ninyo dya tana nga hambal ninyo natawo nga bulag? Ti,
andut haw nga makakita run tana tulad?”
20 Nagsabat ang anang mga ginikanan, “Nakamaan kami nga tana bata namun, kag
tana natawo nga bulag.
21 Pero kon paano nga makakita run tana kadya, kag kon sin-o ang nag-ayad kana
wara tamun kamaan karia. Pamangkota ninyo tana. May buut run man tana karia;
makasarang run man tana karia sa paghambal para sa anang kaugalingun.”
22 Ginhambal dya kang anang mga ginikanan hay nahadluk sanda sa mga pangulo
kang mga Judio. Tungud nga ang mga pangulo kang mga Judio nga dya nagsurogtanay
run nga daan nga ang bisan sin-o nga magkilala kay Jesus bilang Cristo pagasikwayun
sa sinagoga.
23 Amo gani ria nga nagkuon sanda nga, “Pamangkota ninyo tana. May buut run man
tana karia.”
24 Gintawag ruman nanda ang tawo nga kato anay bulag kag nagkuon sanda kana,
“Magsugid ikaw kang matuod sa atubangan kang Dios, hay kon kanamun lang tana,
nakamaan kami nga ang tawo nga to makasasala.”
25 Nagsabat ang tawo, “Wara takun kamaan kon makasasala man tana ukon bukun.
Ang naman-an ko lang tana, amo nga bulag ako anay, pero tulad makakita run ako.”
26 Ginpamangkot ruman nanda tana, “Ano haw ang ginhimo na kanimo? Paano na
ikaw bay gin-ayad?”

27 Nagsabat tana, “Ginsugidan ko run kamo; wara man kamo nagapamati mong.
Andut haw nga gusto ruman ninyo mabatian? Gusto ninyo man haw nga mangin anang
disipulo?”
28 Amo to kag gin-insultohan nanda tana, “Disipulo ikaw kang tawo nga to! Kami
tamun mga disipulo ni Moises.
29 Nakamaan kami nga ang Dios nagpakighambal kay Moises. Pero kon parte tana sa
tawo nga to, wara gani tamun kamaan kon sa diin tana maghalin!”
30 Nagsabat ang tawo, “Abu, katingalahan ba! Gin-ayad na ako sa akun pagkabulag
pero makuon kamo nga wara kamo kamaan kon sa diin tana maghalin.
31 Naman-an bay natun nga ang Dios wara nagasabat sa tawo nga makasasala? Pero
ginasabat na ang tawo nga nagatahod kana kag nagatuman sa anang kabubut-un.
32 Halin pa kauna wara pa gid kita makabati nga may nag-ayad sa tawo nga halin pa
sa anang pagkatawo bulag run nga daan.
33 Kon ang tawo nga to bukun ti pinadara kang Dios, wara gid tana ti may mahimo.”
34 Ginsabat tana kang mga pangulo kang mga Judio, “Ikaw nga makasasala run
nga daan halin pa kang pagkatawo nimo, ikaw pa tulad ang magatudlo kanamun!”
Pagkatapos kato ginpalayas nanda tana sa balay-tiriponan kang mga Judio.

Ispiritohanun nga Pagkabulag

35 Kar-on, nabatian ni Jesus nga ginpalayas kang mga pangulo kang mga Judio ang
tawo nga kato anay bulag. Kang makita na dya, ginkun-an na, “Nagatoo bala ikaw sa
Anak kang Tawo?”
36 Nagpamangkot ang tawo, “Sin-o bay tana, Sir? Sogidi ako agud to nga magatoo ako
kana.”
37 Nagsabat si Jesus, “Nakita mo run tana. Ang nagapakigsugidanun kanimo tulad
kadya amo tana.”
38 Nagkuon ang tawo, “Ginoo, nagatoo ako!” Dayon nagluhod tana sa atubang ni Jesus
sa pagsimba kana.
39 Nagkuon si Jesus kana, “Nag-abot ako sa kalibutan para maghusga agud to nga ang
mga tawo nga bulag amo sanda ang makakita kag ang mga tawo nga bukun ti bulag
amo sanda ang mabulagan.”
40 Ang iba nga mga Fariseo nga rapit kana nakabati sa anang ginkuon, kag nagkuon
sanda kana, “Ano ang gusto mo hambalun, nga hasta kami mga bulag man sa
kamatuoran?”
41 Nagkuon si Jesus, “Kon mga bulag raad kamo kundi nga wara kamo ti sala. Pero
tungud hay nagakuon kamo nga bukun kamo ti bulag sa kamatuoran, nagakahulogan
lang nga ang inyo sala rugyan sa gihapon kaninyo.”

10

Ang Paraanggidan nahanungud sa Manugbantay kang Karnero

1 Nag-istorya si Jesus kang paraanggidan. Kuon na, “Sugidan ko kamo: ang tawo nga
nagasulud sa toril kang mga karnero pero wara tana nagaagi sa pwertahan na kadya,
kundi nga nagatakras tana sa lain nga aragyan, ria nga tawo takawan kag bandido.
2 Ang tawo tana nga nagaagi sa pwertahan kang toril amo ang manugbantay kang
karnero.
3 Ginapasulud tana kang bantay kang pwertahan; ang mga karnero nagapamati sa
anang limug. Ginatawag na ang mga karnero sa andang mga ngaran kag ginatuytoyan
na sanda pagwa sa toril.
4 Kon mapagwa na run ang tanan na nga mga karnero, nagauna tana kananda sa
pagpanaw kag nagasunod sanda kana tungud nga kilala nanda ang anang limug.
5 Ang mga karnero indi gid magsunod sa tawo nga wara nanda makilala. Maga-
paralagyo sanda kana tungud nga indi nanda makilala ang anang limug.”
6 Gin-istorya kananda ni Jesus ang paraanggidan nga dya pero wara nanda mahangpi
kon ano gid ang buut na ipahangup kananda.

Ginpaanggid ni Jesus ang Anang Kaugalingun sa sangka Mayad nga Manugbantay kang Karnero

7 Gani nga nagkuon ruman si Jesus, “Sugidan ko kamo: ako ang pwertahan nga
ginaagyan kang mga karnero.
8 Ang mga nag-abot una kanakun mga takawan kag bandido. Pero wara magsapak
kananda ang mga karnero.

9 Ako amo ang pwertahan. Ang bisan sin-o nga nagaagi kanakun maluwas. Pagusto
tana sa pagsulud kag sa paggwa kag makakita tana kang anang hararban.
10 Ang takawan tana nagaabot para lang magpanakaw, magpatay kag magpangguba.
Ako tana nag-abot agud to nga paagi kanakun makaangkun sanda kang kabuhi kag
maaguman nanda ang mabinungahun nga pagkabuhi.
11 "Ako ang mayad nga manugbantay kang karnero. Ang mayad nga manugbantay
handa magtaya kang anang kabuhi para sa mga karnero.
12 Ang tawo tana nga ginasuholan lang nga magbantay, ginabayaan na ang mga
karnero kag magpalagyo kon makita na nga may lubo nga nagaabot hay bukun tana
ti manugbantay kag bukun ti tana ang nagapanag-iya kang mga karnero. Gani ang mga
karnero pagatukbun kang lubo kag magahirinuplaag sanda kadya.
13 Ang tawo nga dya magapalagyo tungud nga tana ginasuholan lang kag wara tana
nagakabalaka sa mga karnero.
14 Ako ang mayad nga manugbantay kang karnero. Kilala ko ang akun mga karnero
kag kilala man nanda ako,
15 pareho nga ako kilala kang akun Amay kag tana kilala ko man. Kag handa ako nga
itaya ang akun kabuhi para sa akun mga karnero.
16 May iba pa ako nga mga karnero nga wara rugya sa toril nga dya. Kinahanglan
man nga dar-un ko sanda rugya kag sanda magapamati kang akun limug. Kag mangin
isara run lang sanda ka panung nga may isara ka manugbantay.
17 "Ginahigugma ako kang akun Amay tungud nga ginahalad ko ang akun nga kabuhi
agud to nga angkunun dya liwan.
18 Wara ti may makabuul kang akun kabuhi, kundi nga ginatao ko dya kang bulontad.
May gahum ako sa pagtao kang akun kabuhi, kag may gahum man ako sa pagbawi
kadya. Amo dya ang sugo kanakun kang akun Amay."
19 Tungud sa mga ginpanghambal nga dya ni Jesus, nagbinahin-bahin ruman ang mga
Judio.
20 Duro kananda ang nagkuon, "Nasudlan tana kang panulay kag nagaumang. Andut
sagad kamo ka pamati kana?"
21 Pero ang iba tana nagkuon, "Ang tawo nga nasudlan kang panulay indi makahambal
kang pareho karia. Kag isara pa, ang panulay indi makaayad kang tawo nga bulag."

Ang mga Judio Wara Magtoo kay Jesus

22 Kar-on, nag-abot ang tion nga ang mga Judio nagasaulog sa Jerusalem kang andang
Pista nahanungud sa Paghalad kang Templo. Tagraramig run kato,
23 kag si Jesus nagapanaw-panaw sa Balkon ni Solomon rugto sa templo.
24 Sa wara lang gid magbuhay kato, may mga Judio nga nagpalibot kana kag nagkuon
sanda, "Hasta san-o bay ang imo pagpahawat-hawat kanamun? Kon ikaw amo ang
Cristo, sugidi kami kang maathag."
25 Nagsabat si Jesus, "Ginsugidan ko run kamo, ugaring wara kamo nagapati. Ang
mga milagro nga akun ginpanghimo paagi sa awtoridad kang akun Amay amo ang
nagapamatuod nahanungud kanakun.
26 Pero wara gid man kamo nagapati, tungud nga bukun kamo ti akun mga karnero.
27 Ang akun mga karnero nagapamati kanakun. Kilala ko sanda kag nagasunod sanda
kanakun.
28 Ginatugroan ko sanda kang kabuhi nga wara ti katapusan kag sanda kadya indi gid
mapatay. Wara ti bisan sin-o nga makaagaw kananda sa akun alima.
29 Ang akun Amay gamhanan sa tanan, tana ang nagtugyan kananda kanakun.* Wara
ti bisan sin-o nga makaagaw kananda sa alima kang akun Amay.
30 Ako kag ang akun Amay isara gid lamang."
31 Pagkabati kang mga pangulo kang mga Judio sa ginhambal ni Jesus nga to, namurot
sanda kang mga bato agud batwun tana.
32 Dayon nagkuon si Jesus kananda, "Naghimo ako kang duro nga mga mayad nga
buhat kag nakita ninyo dya. Ginpahimo dya kanakun kang akun Amay. Diin bay sa
akun nga mga ginbuhat ang kabangdanan nga batwun ninyo ako?"
33 Nagsabat sanda, "Bukun ti sa mga mayad nimo nga buhat nga batwun ikaw namun,
kundi sa kabangdanan nga ginainsultohan nimo ang Dios tungud nga ikaw tawo lang
pero ginakabig mo ang imo kaugalingun nga Dios."
34 Nagkuon si Jesus kananda, "Nasulat kabay sa inyo Kasugoan nga ang Dios
naghambal sa mga tawo nga sanda mga dios?

---

* **10:29 10:29** sa iba nga sinulat; *Ang gintugyan kanakun kang akun Amay mas gamhanan sa tanan*

35 Kar-on, kon sanda nga mga gintugyanan kang pulong kang Dios gintawag na nga
mga dios—kag ang kasulatan indi pwede baliwaraun—
36 ako takun ginpili kang Amay mismo kag ginpadara rugya sa kalibutan. Andut haw
nga pasibangdan ninyo ako nga ginainsultohan ko ang Dios hay nagkuon ako nga ako
anang Anak?
37 Kon wara ako nagahimo kang hirikoton kang Dios, indi kamo magpati kanakun!
38 Pero kon ako nagahimo kang hirikoton kang Dios, bisan pa nga indi kamo magpati
kanakun mismo, patihi lang ninyo ang akun mga ginapanghimo agud to nga maman-an
gid ninyo kamayad nga ang Amay rugya kanakun, kag ako rugyan kana."
39 Tungud sa ginhambal nga to ni Jesus gintinguhaan ruman nanda tana nga idakpun,
pero nakalikaw tana kananda.
40 Naghalin tana kag nagtabok liwan sa suba kang Jordan, rugto sa lugar nga sa diin
si Juan nagpangbawtiso kato anay. Kag nagtiner si Jesus rugto.
41 Duro nga mga tawo ang nag-aragto kana. Nagkuon sanda, "Wara maghimo kang
makatiringala nga buhat si Juan, pero ang tanan nga anang ginpanghambal nahanungud
sa tawo nga dya puros matuod."
42 Kag duro nga mga tawo sa lugar nga to ang nagtoroo kay Jesus.

11

Si Lazaro Napatay

1 May sangka tawo nga ginahingaranan kay Lazaro kag dya tana nagamasakit.
Nagaistar tana sa Betania imaw kang anang mga bugto nga sanday Maria kag Marta.
2 (Si Maria nga dya amo ang nagbu-bo anay ka pahamot sa kahig kang Ginoo kag
gintrapohan na dya kang anang buhok. Ang ana kadya nga bugto nga si Lazaro amo
ang nagamasakit.)
3 Amo to kag nagpasugo ang magbugto nga sanday Maria kag Marta kay Jesus nga
nagakuon, "Ginoo, ang imong suud nga amigo nagamasakit."
4 Pagkabati ni Jesus kadya, nagkuon tana, "Ang masakit nga dya ni Lazaro indi
magresulta sa kamatayun, kundi agud to nga mapadunggan ang Dios kag paagi kadya
mapadunggan man ang Anak kang Dios."
5 Palangga gid ni Jesus si Marta kag ang anang bugto nga si Maria, kag amo man ang
andang libayun nga si Lazaro.
6 Pero pagkabati ni Jesus nga si Lazaro nagamasakit, nagpaligad pa gid tana kang
darwa ka adlaw sa lugar nga anang ginatiniran.
7 Pagkatapos karia, nagkuon tana sa anang mga disipulo, "Dali, mabalik ta sa Judea."
8 Nagsabat sanda, "Maestro, kasan-o lang bay to nga gintinguhaan ikaw nga batwun
kang mga Judio, tapos kar-on, mabalik pa ikaw rugto?"
9 Nagsabat si Jesus kananda, "May napulo'g darwa kabay ka oras sa sangka adlaw?
Gani kon magpanaw ang tawo samtang may adlaw pa indi tana makasandad, hay
masanag pa ang kalibutan.
10 Pero kon sa gabii tana magpanaw, makasandad tana hay madulum ang anang
ginapanawan."
11 Pagkahambal na kadya, nagkuon pa gid tana kananda, "Ang atun amigo nga si
Lazaro nagakaturog. Maagto ako rugto agud pukawun tana."
12 Nagsabat ang anang mga disipulo, "Ginoo, kon nagakaturog tana, maayad tana
karia."
13 Abi tana nanda nga nagakaturog matuod sa Lazaro. Pero ang buut tana hambalun
ni Jesus nga si Lazaro napatay run.
14 Gani nga ginsugid lamang ni Jesus kang maathag. Nagkuon tana, "Patay run si
Lazaro.
15 Pero tungud kaninyo, nalipay ako nga wara ako rugto, agud to nga magatoo kamo
kanakun. Dali kamo run, maagto ta kana."
16 Si Tomas nga ginatawag "Kapid" nagkuon sa anang mga kaimawan nga mga
disipulo, "Sige, mapanaw man kita agud to nga mapatay kita imaw kana."

Si Jesus amo ang Nagabanhaw kag Nagatugro kang Kabuhi

17 Kang pag-abot ni Jesus sa Betania naman-an na nga si Lazaro apat run ka adlaw
nga nalubung.
18 Ang Betania mga tatlo ka kilometro ang anang karayuun sa Jerusalem,
19 gani nga raku nga mga Judio ang nag-aragto kanday Marta kag Maria agud lipayun
sanda tungud kang pagkapatay kang andang bugto.

20 Kang mabatian ni Marta nga si Jesus nagapaabot, naggwa tana sa pagsug-alaw kana.
Pero si Maria tana nagpabilin sa balay.
21 Pag-abot ni Marta kay Jesus, nagkuon tana kadya, “Ginoo, kon rugya ikaw raad,
wara mapatay ang akun bugto.
22 Pero nakamaan ako nga bisan kadya, ang bisan ano nga imo pangayoon sa Dios
igatugro na kanimo.”
23 Nagkuon si Jesus kana, “Ang imong bugto mabuhi liwan.”
24 Nagsabat si Marta, “Huud, naman-an ko nga mabuhi tana liwan kon banhawun run
ang mga patay sa urihi nga mga inadlaw.”
25 Dayon nagkuon si Jesus kana, “Ako amo ang nagabanhaw kag ang nagatugro kang
kabuhi. Ang bisan sin-o nga nagatoo kanakun, bisan mapatay tana, mabuhi tana liwan.
26 Kag ang bisan sin-o nga buhi pa nga nagatoo kanakun indi run gid mapatay.
Nagapati bala ikaw sa ginkuon ko nga dya?”
27 Nagsabat si Marta, “Huud, Ginoo, nagapati ako nga ikaw amo ang Cristo, ang Anak
kang Dios, nga magaabot sa kalibutan.”

Naghibi si Jesus

28 Pagkahambal ni Marta kadya, nagbalik tana sa balay kag gintawag si Maria kag
ginhani-hanihan, “Rugya ang Maestro, ginapatawag na ikaw.”
29 Pagkabati ni Maria kadya, nagdali-dali tana tindug kag mag-agto kay Jesus.
30 Si Jesus tana wara pa makadangat sa banwa, kundi nga rugto pa tana sa lugar nga
ginsug-alawan kana ni Marta.
31 Ang mga Judio tana nga imaw ni Maria sa balay nga nagalipay kana, kang pagkakita
nanda nga nagdali-dali tana tindug kag maggwa, nagsunod man sanda kana, hay abi
nanda maagto tana sa rulubngan para rugto magparanangisun.
32 Kang pag-abot ni Maria sa lugar nga rugto si Jesus kag pagkakita ni Maria kana,
nagluhod tana sa may kahig nayon ni Jesus kag nagkuon, “Ginoo, kon rugya gid ikaw
raad, wara mapatay ang akun bugto.”
33 Kang makita ni Jesus si Maria nga nagahibi kag amo man ang mga Judio nga
nagtarawas kana, natandug ang anang baratyagun kag natublag gid tana.
34 Dayon nagkuon tana, “Diin ninyo tana ginlubung?” Nagsabat sanda, “Dali bala,
Ginoo, kag sulnga.”
35 Naghibi si Jesus.
36 Dayon ang mga Judio nagkuon, “Turuka lang bala ninyo kon daw ano na gid ka
palangga si Lazaro!”
37 Pero ang iba tana kananda nagmuno, “Gin-ayad na kabay ang tawo nga bulag? Indi
na ayhan mahimo nga mapunggan ang pagkamatay kang tawo nga ria?”

Ginbuhi liwan ni Jesus si Lazaro

38 Natandug ruman ang baratyagun ni Jesus. Kag nag-agto tana sa may rulubngan.
Dya sangka kweba nga anang ba-ba natakpan ka bato.
39 Nagkuon si Jesus, “Bul-a ninyo ang bato!”
Si Marta tana nga bugto kang napatay nagkuon, “Pero Ginoo, sa tulad nagapanimaho
run tana karia, hay apat run kabay ka adlaw nga napatay tana?”
40 Naghambal si Jesus kana, “Nagkuon kabay ako kanimo nga kon magatoo lang ikaw
makita nimo ang pagkagamhanan kang Dios?”
41 Amo to kag ginbuul nanda ang bato. Dayon nagtangra si Jesus kag naghambal,
“Amay, nagapasalamat ako nga ginpamatian mo ako.
42 Naman-an ko nga nagapamati ikaw pirme kanakun. Pero ginakuon ko dya tungud
lang kang mga tawo nga nagatirindug rugya kadya agud to nga sanda magapati nga
ikaw ang nagpadara kanakun rugya sa kalibutan.”
43 Pagkakuon kadya ni Jesus, nagsinggit tana, “Lazaro, gwa rugyan!”
44 Kag naggwa ang patay. Ang anang mga alima kag kahig nabarahosan kang
panaptun, kag ang anang itsura naputos man kang panaptun. Dayon nagkuon si Jesus
kananda, “Badbadi ninyo tana kag papanawa.”

Ang Plano nga Pagpatay kay Jesus

45 Gani, duro sa mga Judio nga nagbisita kanday Maria kag nakakita kang ginhimo ni
Jesus ang nagtoroo kana.
46 Pero ang iba tana kananda nag-agto sa mga Fariseo kag nagsugid kang ginhimo ni
Jesus.

47 Gani ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga Fariseo nagpatawag kang
pagtiriripon kang konseho. Nagkuon sanda, “Ano bay ang himoon ta kadya? Raku
run nga mga milagro ang ginahimo kang tawo nga dya.
48 Kon pabay-an lang natun tana nga magpadayon sa ginahimo na nga dya, magatoroo
kana ang tanan nga mga tawo. Kag ang matabo, surongon kita kang mga Romanhun
kag ranggaun ang atun templo kag ang bug-os natun nga nasyon!”
49 Ang isara kananda kadya nga ginahingaranan kay Caifas, nga amo ang pinaka-
mataas nga pari kang tuig nga to naghambal sa konseho. Kuon na, “Mga wara gid kamo
ti naman-an!
50 Wara ninyo haw mapinsari nga mas mayad para kaninyo nga may isara nga
mapatay para sa katawhan sangsa malaglag ang bug-os nga nasyon?”
51 Ang matuod karia, wara maghambal si Caifas kang dya nga mga purulongon nga
ana-ana lang, kundi nga bilang pinakamataas nga pari kang tuig nga to nagpanagna
tana nga si Jesus mapatay para sa nasyon kang mga Judio.
52 Kag bukun lang para sa nasyon kundi nga para man tiponon nga mangin isara run
lang ang mga kabataan kang Dios nga nagrinapta sa bilog nga kalibutan.
53 Gani umpisa kang adlaw nga to nagplano ang mga pangulo kang mga Judio nga
patyun si Jesus.
54 Amo to kag si Jesus wara run nagpasayang-sayang sa mga Judio. Ang ginhimo na,
nag-agto tana sa banwa nga ginatawag Efraim, sangka lugar nga marapit sa disyerto.
Kag rugto nagtiner tana imaw kang anang mga disipulo.
55 Kar-on, marapit run lang ang Pista kang mga Judio parte sa Paglampuwas Kag raku
nga mga tawo ang nagturukad sa Jerusalem halin sa mga kabanwahanan agud himoon
ang seremonya parte sa pagpakalimpyo antes ang Pista.
56 Ginasagap nanda si Jesus kag nagapamangkotanay samtang nagatiritindug sanda
sa templo. Kuon nanda, “Ano sa banta ninyo, maagto tana ayhan sa Pista?”
57 Pero ang mga pangulo kang kaparian kag ang mga Fariseo nagmando run nga daan
nga ang bisan sin-o nga nakamaan kon sa diin si Jesus magsugid kananda agud to nga
idakpun nanda si Jesus.

12

Ginbu-boan ni Maria kang Agwa ang Kahig ni Jesus

1 Anum ka adlaw antes ang Pista, nag-abot si Jesus sa Betania, ang lugar nga
ginaistaran ni Lazaro, ang tawo nga anang ginbuhi liwan.
2 Kag rugto naghimus sanda kang rayaponon para kay Jesus. Si Marta ang nagasirbe,
kag si Lazaro tana isara sa mga nagakaun kaimaw ni Jesus sa lamisa.
3 Si Maria tana nagbuul kang tama gid ka marahalun nga agwa nga puro nardo* nga
ang anang karakuun kadya mga tunga sa litro. Pagkatapos ginbu-bo na dya sa kahig ni
Jesus, kag gintrapohan kang anang buhok. Gintugub ka hamot kang agwa ang bilog nga
balay.
4 Si Judas Iscariote nga isara man sa mga disipulo ni Jesus (nga amo ang magatraidor
kana sa urihi), nagkuon,
5 “Andut haw nga wara run lang ginbaligya ang agwa nga dya sa bili nga 300 ka kwarta
nga pilak kag ang bayad ipanagtag sa mga pobre?”
6 Ginhambal na dya indi kuon nga nagakabalaka tana sa mga pobre, kundi tungud
nga takawan tana. Si Judas nga dya ang nagakaput kang surudlan kang andang kwarta,
kag pirme na dya ginabul-an.
7 Nagsabat si Jesus, “Pabay-i lang tana! Pabay-i tana nga itigana dya sa akun lubung.
8 Ang mga imol kaimaw ninyo pirme. Pero ako tana, maabot ang tion nga indi run
ninyo makaimaw.”

Ang Plano nga Patyun si Lazaro

9 Kar-on, kang nabalitaan kang duro-duro nga mga Judio nga si Jesus rugto sa Betania,
nag-aragto sanda rugto. Indi lang tungud kay Jesus kundi nga gusto man nanda makita
si Lazaro nga anang ginbuhi liwan halin sa minatay.
10 Amo to kag nagplano ang mga pangulo kang kaparian nga pati si Lazaro patyun
man nanda
11 hay tungud kana raku nga mga Judio ang nagbiriya kananda kag nagtoroo kay Jesus.

Ang Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem

* **12:3 12:3** nardo; sangka klase ka tanum nga ang anang gamot kag sanga ginabul-an kang duga nga ginahimo nga pahamot

12 Kang masunod nga adlaw, nabatian kang duro-duro nga mga tawo nga nag-aragto
sa Pista nga si Jesus nagapaabot run sa Jerusalem.
13 Ang ginhimo nanda, nagpamuul sanda kang mga dahon kang palma kag nagguro wa
sa syudad sa pagsug-alaw kay Jesus. Nagasininggitan sanda nga nagakuon,
"Dayawun ta ang Dios!"†
Pakamayadun ang nagaabot nga ginpadara kang Ginoo;
Pakamayadun kang Dios ang Hari kang Israel!
14 Nakakita si Jesus kang sangka tinday nga asno, kag nagsakay tana rugya kadya. Amo
gid dya ang ginatumud kang ginakuon sa Kasulatan nga,
15 "Indi kamo magkahadluk,
Kamo nga mga taga-Sion;
Ang inyo nga hari nagaabot run
nga nagasakay sa tinday nga asno!"
16 Sa mga tinion nga to wara mahangpi kang mga disipulo ang kahulogan kang mga
nagakaratabo nga to. Pero kang si Jesus nabanhaw run kag ginhimaya, amo to kag
nadumduman nanda nga ang nagkaratabo nga dya nasulat run sa Kasulatan parte kana,
kag amo dya ang ginhimo kang mga tawo kana.
17 Duro nga mga tawo ang nakakita katong itawgun ni Jesus si Lazaro sa rulubngan
kag ginbuhi na liwan dya halin sa minatay kag dya sanda ang nagsige ka panugid kang
andang nakita nga to.
18 Gani nga raku gid nga mga tawo ang nagsug-alaw kay Jesus, hay nabatian nanda
nga naghimo tana kang dya nga milagro.
19 Amo to kag ang mga Fariseo nagkinun-anay, "Ti, kita ninyo, wara gid tatun ti may
mahimo. Sulnga lang bala ninyo, ang tanan nga tawo nagasurunod run kana!"

May mga Griego nga Gusto Makigkita kay Jesus

20 Kar-on, ang iba sa mga nagturukad sa Jerusalem para magsimba katong Pista, mga
Griego.
21 Nagparapit sanda kay Felipe nga taga-Betsaida sa Galilea. Kag nagkuon ang mga
Griego kana, "Sir, gusto namun raad makigkita kay Jesus."
22 Ginsugid dya ni Felipe kay Andres. Kag sanda nga darwa nag-agto kag magsugid
kay Jesus.
23 Nagsabat si Jesus kananda, "Nag-abot run ang tion nga ang Anak kang Tawo
pagahimayaun.
24 Sugidan ko kamo: ang sangka binhi kang trigo, kon indi magtupa sa lupa kag
mapatay, mapabilin lang dya nga sangka binhi gihapon. Pero kon ang dya nga binhi
mapatay, magapamunga dya kang duro-duro.
25 Ang tawo nga ginapalabi na gid ka mayad ang anang kabuhi, maduraan tana ka
dya. Pero ang tawo tana nga wara nagapasulabi kang anang kabuhi sa kalibutan nga
dya, amo tana ang makaangkun kang kabuhi nga wara ti katapusan.
26 Ang bisan sin-o nga malyag mag-alagad kanakun kinahanglan magsunod tana
kanakun, kag kon sa diin ako rugto man ang akun alagad. Ang nagaalagad kanakun
pagapadunggan kang akun Amay."

Naghambal si Jesus Nahanungud sa Anang Kamatayun

27 Nagkuon pa gid si Jesus, "Kar-on, natublag gid ang akun baratyagun. Ano bay?
mahambal bala ako nga, 'Amay, luwasa ako sa mga pag-antos nga akun pagaatubangun'?
Indi ako makakuon karia, hay amo gid ria ang kabangdanan kang akun pag-abot rugya."
28 Pagkatapos nagkuon tana, "Amay, padunggi ang imong ngaran."
Dayon may limug nga naghambal halin sa langit nga nagakuon,
"Ginpadunggan ko run,
kag pagapadunggan ko pa gid liwan."
29 Nabatian dya kang mga tawo nga nagatirindug rugto kato, kag nagkuon sanda,
"Nagpangdaguub!" Ang iba tana nagkuon, "May nagpakighambal kana nga anghel!"
30 Nagkuon si Jesus, "Ang limug nga to naghambal para sa inyo kaaraydan kag bukun
para kanakun.
31 Kadya run ang tion nga pagahukman kang Dios ang mga katawhan sa kalibutan.
Kag kadya man ang tion nga mapyerde si Satanas nga amo ang nagagahum sa kalibutan
nga dya.
32 Ako takun, kon ibayawun run gani ako halin sa lupa, ipaparapitun ko ang tanan
nga tawo kanakun."

---

† **12:13 12:13** ang orihinal na nga tinaga kadya, "Hosanna!"

33 Ginhambal dya ni Jesus agud ipamaan kon ano nga sahi kang kamatayun ang anang
pagaagumun.
34 Nagsabat ang mga tawo, “Suno sa amun Kasugoan, ang Cristo indi mapatay hasta
san-o. Andut haw nga nagakuon ikaw nga ang Anak kang Tawo kinahanglan nga
ibayawun? Sin-o dya haw ang Anak kang Tawo nga dya nga imo ginatumud?”
35 Nagsabat si Jesus kananda, “Indi run lang magbuhay kag madura ang kasanag
kaninyo. Magtoo kamo sa sulo samtang rugyan pa kaninyo ang kasanag, agud to nga
indi kamo maabotan kang kadulum. Ang tawo nga nagapanaw sa kadulum indi tana
kamaan kon sa diin tana nagapaagto.
36 Gani magtoo kamo sa sulo samtang rugya pa dya kaninyo agud to nga mangin mga
tawo kamo nga nasanagan run.”

Ang mga Tawo wara gihapon Magtoo

Pagkahambal ni Jesus kadya, ginbayaan na sanda kag wara run magpakita.
37 Bisan pa nga nakita run kang mga Judio ang tanan nga mga milagro nga ginhimo
ni Jesus wara gihapon sanda magtoo kana.
38 Natabo dya agud matuman ang ginkuon anay ni propeta Isaias sa anang sinulat
nga,
“Ginoo, sin-o lang gid ayhan ang nagpati sa amun nga mensahe,
Kag kay sin-o ginpahayag kang Ginoo ang anang gahum?”
39 Indi sanda makatoo hay pareho kang ginkuon man anay ni Isaias,
40 “Ginbulag sanda kang Dios
kag ginsarado na ang andang mga panghuna-huna
agud to nga ang andang mga mata indi makakita
kag ang andang mga paminsarun indi makahangup,
kag kuon kang Dios, indi man sanda magliso kanakun para nga ayadun ko sanda.”
41 Ginkuon dya ni Isaias tungud hay nakita na run nga daan ang pagkagamhanan ni
Jesus, kag naghambal man tana nahanungud kay Jesus.
42 Wara ti sapayan karia, bisan sa mga manugdumara kang mga Judio raku kananda
ang nagtoroo kay Jesus. Pero wara nanda ginapanugid ang andang pagtoo tungud hay
nahadluk sanda nga isikwayun kang mga Fariseo sa andang sinagoga.
43 Hay mas ginapasulabi nanda nga dayawun sanda kang mga tawo sangsa dayawun
sanda kang Dios.

Nag-abot si Jesus sa Pagluwas kang Kalibutan

44 Dayon naghambal si Jesus ka tunog nga nagakuon, “Ang tawo nga nagatoo kanakun
bukun lang ti ako ang anang ginatoohan kundi nagatoo man tana sa nagpadara kanakun.
45 Kag ang nakakita kanakun nakakita run man sa nagpadara kanakun.
46 Nag-abot ako rugya sa kalibutan para magtugro kang kasanag sa mga tawo agud to
nga ang bisan sin-o nga magatoo kanakun indi run magpabilin sa kadulum.
47 Ang tawo nga nakabati run kang akun mga ginpanghambal pero wara na dya
pagtumana, bukun ti ako ang magahusgar kana, hay wara ako mag-abot rugya sa
kalibutan agud nga manghusgar sa katawhan, kundi para nga iluwasun ko sanda.
48 May magahusgar tana sa tawo nga wara nagabaton kanakun kag wara nagapati
sa akun mga ginpanghambal. Ang mga pulong nga akun ginpanghambal amo ang
magahusgar kana nga silotan tana sa urihi nga adlaw.
49 Tungud nga wara ako naghambal sa akun lang kaugalingun nga awtoridad; ang
akun Amay nga amo ang nagpadara kanakun amo tana ang nagsugo kanakun kon ano
ang akun dapat ihambalun
50 Kag nakamaan ako nga ang anang sugo nagatugro kang kabuhi nga wara ti
katapusan. Kon ano ang akun ginakuon amo ria ang ginsugo kanakun kang Amay nga
akun ikuon.”

13

Naghugas si Jesus kang Kahig kang anang mga Disipulo

1 Kar-on, bisperas run kang Pista kang Paglampuwas. Naman-an ni Jesus nga nag-abot
run ang tion nga tana magataliwan sa dya nga kalibutan kag magabalik sa Amay. Halin
kauna ginhigugma na gid ang anang mga sumuronod rugya sa kalibutan kag ginhigugma
na gid sanda hasta sa katapusan.
2 Pagkagabii kato, si Jesus kag anang mga disipulo nagarayapon. Si Judas Iscariote
tana, nga bata ni Simon, ginbutang run nga daan kang yawa sa anang panghuna-huna
nga luiban si Jesus.

3 Naman-an ni Jesus nga gintugyan run kang Amay ang tanan nga butang sa anang
gahum, kag naman-an na man nga tana sa Dios maghalin kag magabalik man sa Dios.
4 Samtang nagayapon sanda, nagtindug tana, gin-uba na ang anang kunup, kag
pagkatapos nagbuul tana ka twalya kag ginwagkus sa anang hawak.
5 Pagkatapos karia, nagbutang tana kang tubig sa labador kag ginhugasan ang mga
kahig kang mga disipulo. Kag pagkatapos ginatrapohan na dya kang twalya nga
nawagkus sa anang hawak.
6 Pag-abot na kay Simon Pedro, nagkuon dya kana, “Ginoo, hugasan mo haw ang akun
kahig?”
7 Nagsabat si Jesus, “Tulad kadya indi mo pa maman-an ang buut hambalun kang
ginahimo ko nga dya, pero sa urihi mahangpan mo man.”
8 Nagkuon si Pedro, “Indi gid ikaw maghugas kang akun kahig!”
Nagsabat si Jesus, “Kon indi ko paghugasan ang imong kahig, wara ikaw ti kaangtanan
kanakun!”
9 Dayon nagkuon si Pedro, “Ti, kon mag-amo karia, Ginoo, bukun lang ti akun kahig
ang imo nga hugasan, pati man ang akun alima kag ulo!”
10 Nagsabat si Jesus kana, “Ang tawo nga nakaparigos run, limpyo run ang bilog na
nga lawas, gani nga indi run kinahanglan nga manghugas pa tana, luwas lang kang
anang kahig. Kamo mga limpyo run, pero bukun ti tanan kamo.”
11 Hay naman-an ni Jesus kon sin-o ang magaluib kana, amo ria nga nagkuon tana
nga limpyo run sanda, pero bukun ti tanan.
12 Pagkatapos na ka hugas kang andang kahig, ginsuksok na liwan ang anang kunup
kag magbalik sa anang ginapungkoan. Kag namangkot tana sa anang mga disipulo,
“Nahangpan bala ninyo kon ano ang buut hambalun kang akun ginhimo kaninyo?
13 Ginatawag ninyo ako nga ‘Maestro’ kag ‘Ginoo’ kag husto gid man kamo, hay amo
gid man ria ako.
14 Kar-on, kon ako nga inyo Maestro kag Ginoo naghugas kang inyo nga kahig,
kinahanglan man nga maghinugasay kamo kang inyo nga mga kahig.
15 Gintaw-an ko kamo kang halimbawa nga inyo dapat himoon kon ano ang akun
ginhimo kaninyo.
16 Sugidan ko kamo: wara ti surugoon nga labaw pa sa anang agalun, kag wara ti tawo
nga ginsugo nga labaw pa sa nagsugo kana.
17 Kar-on, hay naman-an run ninyo ang mga kamatuoran nga dya, malipayun kamo
kon inyo dya nga himoon.”
18 “Pero bukun ti kamo tanan ang akun ginatumud. Kilala ko ang akun mga ginpili.
Ogaring kinahanglan gid nga matuman ang ginakuon sa Kasulatan nga, ‘Ang tawo nga
nagasaro kanakun amo pa ang nagkontra kanakun.’
19 Ginasugid ko nga daan dya kaninyo sa wara pa matabo, agud to nga kon matabo
run gani dya magatoo kamo nga ang ginakuon ko nahanungud sa akun kaugalingun
amo gid ria ako.
20 Sugidan ko kamo: ang bisan sin-o nga magabaton sa tawo nga akun ginapadara
nagabaton man kanakun. Kag ang nagabaton kanakun, nagabaton man sa nagpadara
kanakun.”

Gintagna ni Jesus ang Nahanungud sa Pagluib Kana

21 Pagkahambal ni Jesus kadya, natublag gid ang anang baratyagun, kag nagsugid kang
bunayag nga, “Sugidan ko kamo: ang isara kaninyo magaluib kanakun.”
22 Nagtinurukay ang mga disipulo nga nagalibug ang andang ulo kon sin-o kananda
ang ginatumud ni Jesus.
23 Ang isara kananda, ang disipulo nga palangga gid ka mayad ni Jesus, nagapungko
sa ingud na.
24 Ginsenyasan tana kadya ni Simon Pedro nga pamangkoton si Jesus kon sin-o ang
anang ginatumud.
25 Gani nagsandiay tana sa dughan ni Jesus kag namangkot, “Ginoo, sin-o ang
ginatumud mo?”
26 Nagsabat si Jesus, “Ang akun pagatugroan kang tinapay nga dya pagkatapos nga
isawsaw ko, amo ria tana.” Gani nga pagkasawsaw ni Jesus kang tinapay, gindawu na
dya kay Judas Iscariote nga bata ni Simon.
27 Pagkabaton ni Judas kang tinapay, nagsulud dayon si Satanas kana.
Nagkuon si Jesus kana, “Himoa dayon kon ano ang imo nga pagahimoon.”
28 Wara ti bisan isara kananda rugto nga nagapurungko ang nakamaan kon andut nga
ginkuon dya ni Jesus kay Judas.

29 Tungud gani nga si Judas ang nagakaput kang surudlan kang andang kwarta,
nagpinsar ang iba nga ginsugo tana ni Jesus nga magbakal kang andang mga
kinahanglan para sa Pista, ukon magtugro kang limos sa mga pobre.
30 Gani, kang pagkabaton ni Judas kang tinapay naggwa tana dayon. Kag gabii pa abi
kato.

Ang Bag-o nga Sugo

31 Pagkahalin ni Judas, nagkuon si Jesus, “Kar-on, ang Anak kang Tawo ginpadunggan
run, kag paagi kana pagapadunggan man ang Dios.
32 Kag kon ang Dios pagapadunggan paagi kana, pagapadunggan man tana kang Dios.
Kag dya pagahimoon kang Dios lagi-lagi.
33 Kamo nga mga ginakabig ko nga akun mga kabataan, indi run lang buhay ang
pagpakig-imaw ko kaninyo. Pagasagapun ninyo ako pero pareho kang akun ginkuon sa
mga pangulo kang mga Judio, ikuon ko man dya kaninyo nga, ‘Indi kamo makaagto sa
akun pagaagtonan.’
34 Kar-on, may sangka bag-o ako nga sugo kaninyo: maghigugmaanay kamo. Hay
ginhigugma ko kamo, dapat kamo man maghigugmaanay.
35 Kon kamo nagahigugmaanay, dyan karia maman-an kang tanan nga tawo nga kamo
akun mga disipulo.”

Gintagna ni Jesus nga Ipanginwaraun tana ni Pedro

36 Ginpamangkot tana ni Simon Pedro, “Ginoo, sa diin bay ikaw maagto?”
Nagsabat si Jesus, “Kon sa diin man ako maagto, indi ikaw makasunod kanakun sa
tulad. Pero sa pira ka adlaw masunod man ikaw.”
37 Namangkot si Pedro, “Ginoo, andut haw nga indi ako makasunod kanimo sa tulad?
Handa ako mapatay para kanimo!”
38 Nagsabat si Jesus, “Handa gid bala ikaw magbuwis kang imong kabuhi para
kanakun? Sugidan ko ikaw: antes magpamalo ang sulog, ipanginwara mo ako kang
tatlo ka beses.”

14

Si Jesus amo ang Dalan Paagto sa Amay

1 Nagkuon si Jesus kananda, “Indi kamo magpalibug. Magtoo kamo sa Dios, kag
magtoo man kamo kanakun.
2 Rugto sa balay kang akun Amay raku ang mga iristaran. Kon bukun dya ti matuod
indi ko dya pag-isugid kaninyo. Magaagto ako rugto para maghanda kang lugar para
kaninyo.
3 Kag kon makahanda run gani ako kang lugar para kaninyo, magabalik ako rugya
kag ibul-un ko kamo para mag-imaw kanakun, agud to nga bisan diin ako rugto man
kamo.
4 Naman-an man ninyo ang dalan paagto sa akun pagaagtonan.”
5 Nagkuon si Tomas kana, “Ginoo, wara tamun kamaan kon sa diin ikaw maagto,
paano bay namun maman-an ang dalan paagto rugto?”
6 Nagsabat si Jesus, “Ako amo ang dalan, ang kamatuoran, kag ang kabuhi. Wara ti
bisan sin-o nga makaagto sa Amay kon indi paagi kanakun.
7 Kon nakilala ninyo ako kilala run man ninyo ang Amay. Umpisa kadya nakilala run
ninyo tana kag nakita run man.”
8 Nagkuon si Felipe, “Ginoo, ipakita kanamun ang Amay, kag tuman run ria para
kanamun.”
9 Nagsabat si Jesus, “Ay Felipe, buhay run ang akun pagpakig-imaw kaninyo, pero
hasta tulad wara mo pa gihapon ako makilala? Ang bisan sin-o nga nakakita kanakun,
nakakita run man sa Amay. Andut haw nga makuon pa ikaw nga ipakita ko kaninyo
ang Amay?
10 Wara ikaw haw nagapati nga ako may suud nga kaangtanan sa Amay kag ang Amay
may suud nga kaangtanan man kanakun? Ang mga pulong nga akun ginapanghambal
kaninyo bukun sa akun kaugalingun naghalin. Ang Amay nga rugya kanakun amo ang
nagahimo kang anang hirikoton.
11 Magpati kamo kanakun kon magkuon ako nga ako may kaangtanan sa Amay kag
ang Amay may kaangtanan man kanakun. Ukon indi, magpati kamo kanakun tungud
kang mga makatiringala nga buhat mismo nga inyo nakita.
12 Sugidan ko kamo: ang nagatoo kanakun magahimo man kang mga butang nga akun
ginapanghimo. Kag mas pa gani ang anang pagahimoon tungud nga mabalik run ako
sa Amay.

13 Kag ang bisan ano nga inyo pangayoon sa akun ngaran, pagahimoon ko, agud to
nga ang Amay mapadunggan paagi sa Anak.
14 Kon mangayo kamo kang bisan ano sa akun ngaran, himoon ko gid ang inyo
ginapangayo.”

Ang Balaan nga Ispirito nga Ginsaad ni Jesus

15 Nagkuon pa gid si Jesus, “Kon ginahigugma ninyo ako, pagatumanun ninyo ang
akun mga sugo.
16 Kag magapangayo ako sa Amay, kag pagataw-an na kamo kang isara pa gid nga
Manugbulig nga magapabilin rugyan kaninyo hasta sa wara ti katapusan.
17 Amo dya ang Balaan nga Ispirito nga magatudlo kaninyo kang kamatuoran. Ang
mga tawo sa kalibutan nga dya indi makabaton kana tungud hay indi nanda dya makita
ukon makilala. Pero kamo tana, kilala ninyo tana tungud nga nagaistar tana kag rugyan
mismo kaninyo.
18 “Indi ko gid kamo pagbayaan nga daw mga ilo kamo. Magabalik ako kaninyo.
19 Indi run lang buhay kag indi run ako makita kang mga tawo rugya sa kalibutan
nga wara makakilala sa Dios. Pero kamo, makita ninyo ako. Kag tungud nga ako buhi,
kamo magakabuhi man.
20 Sa pag-abot kang adlaw nga to, maman-an run gid ninyo nga ako may suud nga
kaangtanan sa Amay kag kamo may suud nga kaangtanan kanakun, kag ako may suud
man kaangtanan kaninyo.
21 Ang tawo nga nakabaton kag nagatuman kang akun mga sugo amo tana ang
nagahigugma kanakun. Ang nagahigugma kanakun, pagahigugmaun man kang akun
Amay. Higugmaun ko man tana kag ipahayag ko ang akun kaugalingun kana.”
22 Si Judas tana (bukun dya ti si Judas Iscariote) nagkuon, “Ginoo, andut nga kanamun
lang ikaw magapahayag kang imong kaugalingun, kag bukun ti sa mga tawo sa
kalibutan?”
23 Nagsabat si Jesus, “Ang bisan sin-o nga nagahigugma kanakun magatuman kang
akun mga ginapanudlo. Higugmaun tana kang akun Amay, kag kami kang akun Amay
magasulud kag magaistar kana.
24 Pero ang tawo tana nga wara nagahigugma kanakun wara man nagatuman kang
akun mga ginapanudlo. Ang mga pulong nga inyo nabatian nga akun ginapanudlo
bukun ti sa akun kaugalingun naghalin kundi sa Amay nga amo ang nagpadara
kanakun.”
25 “Tanan nga dya ginsugid ko run kaninyo samtang ako kaimaw pa ninyo.
26 Pero ang Manugbulig nga amo ang Balaan nga Ispirito nga igapadara kang Amay
kaninyo sa akun ngaran, tana ang magatudlo kaninyo kang tanan nga butang kag
magapahanumdum kaninyo kang tanan nakun nga ginkuon kaninyo.
27 Ginataw-an ko kamo kang kalinung. Ang kalinung nga rugya kanakun mismo amo
ang igatao ko kaninyo. Ang dya nga kalinung bukun ti pareho kang ginatao kang mga
tawo rugya sa kalibutan. Indi kamo magpalibug ukon magkahadluk.
28 Nabatian run ninyo ako nga nagkuon nga ‘magahalin ako pero magabalik man ako
kaninyo.’ Kon ginahigugma ninyo ako, magakalipay kamo raad nga ako magabalik sa
Amay tungud nga labaw tana sangsa kanakun.
29 Kar-on ginasugid ko dya tanan kaninyo sa wara pa matabo, agud to nga kon matabo
run dya gani magatoo kamo kanakun.
30 Indi ko run pagpalawidun ang akun paghambal kaninyo, hay nagaabot run si
Satanas nga amo ang nagagahum sa kalibutan nga dya. Wara tana ti gahum kanakun,
31 pero kinahanglan gid nga maman-an kang katawhan sa kalibutan nga ako
nagahigugma sa Amay, gani nga ginatuman ko ang tanan na nga ginasugo kanakun.
Dali kamo run! Panaw ta!”

15

Ginpaanggid ni Jesus ang Anang Kaugalingun sa Puno kang Ubas

1 Naghambal pa gid si Jesus, “Ako amo ang matuod nga puno kang ubas, kag ang akun
Amay tana amo ang manugtatap.
2 Ang kada sanga nakun nga wara nagapamunga ginatapas na. Kag ang kada sanga
tana nga nagapamunga ginahawanan na agud to nga magpamunga pa gid kang duro.
3 Kamo ginlimpyohan run paagi sa mga pulong nga akun ginhambal kaninyo.
4 Magpabilin kamo nga suud ang inyo kaangtanan kanakun, kag ako magapabilin man
nga suud ang akun kaangtanan kaninyo. Hay ang sanga indi makapamunga sa anang

kaugalingun lang kon wara dya naangut sa puno. Kamo amo man karia. Indi man kamo
makapamunga kon wara nagapabilin nga suud ang inyo kaangtanan kanakun.
5 “Ako amo ang puno kang ubas, kag kamo tana ang mga sanga. Ang sin-o man
nga nagapabilin nga suud ang anang kaangtanan kanakun, kag ako amo man kana,
magapamunga tana kang duro-duro gid, hay luwas kanakun wara kamo ti sarang
mahimo.
6 Ang bisan sin-o nga wara nagapabilin nga suud ang anang kaangtanan kanakun
daw pareho kang sanga nga gintablug kag nagakalayung. Dya nga sanga ginatipon kag
ginapilak sa kalayo kag ginasunog.
7 Kon magapabilin kamo nga suud ang inyo kaangtanan kanakun, kag ang akun mga
pulong nagapabilin man sa inyo nga mga tagipusoon, pangayo kamo kang bisan ano
nga gusto ninyo kag inyo dya nga mabaton.
8 Ang akun Amay ginapadunggan paagi sa inyo nga pagkabuhi nga nagabunga kang
duro-duro, kag paagi dyan karia mapamatud-an nga kamo mga disipulo nakun.
9 Kon paano nga ako ginhigugma kang Amay, kamo man ginhigugma ko. Magpabilin
kamo sa akun paghigugma.
10 Kon nagatuman kamo kang akun mga sugo magapabilin kamo sa akun gugma
pareho kanakun nga nagtuman ako sa sugo kang akun Amay kag nagapabilin sa anang
paghigugma kanakun.
11 Ginsugid ko kaninyo ang mga butang nga dya agud to nga maaguman ninyo ang
akun kalipay kag mangin bug-os gid ang inyo kalipay.
12 Amo dyaay ang akun sugo kaninyo, nga maghigugmaanay kamo pareho kang akun
paghigugma kaninyo.
13 Wara ti paghigugma nga makalabaw pa sa paghigugma kang sangka tawo nga
magatugro kang anang kabuhi para sa anang mga amigo.
14 Kag kamo mga amigo nakun kon nagatuman kamo kang akun mga sugo kaninyo.
15 Wara ko run kamo ginatawag nga mga surugoon, tungud nga ang surugoon wara
nakamaan kon ano ang ginahimo kang anang agalun. Sa baylo, ginatawag ko run kamo
nga mga amigo, hay ang tanan nga ginsugid kang akun Amay kanakun ginpamaan ko
man kaninyo.
16 Bukun ti kamo ang nagpili kanakun, kundi nga ako amo ang nagpili kaninyo, kag
ginpili ko kamo nga magkabuhi nga nagapamunga kang bunga nga magapabilin hasta
san-o. Kon amo dya ang inyo himoon, itugro kang Amay ang bisan ano nga pangayoon
ninyo sa akun ngaran.
17 Gani amo dya ang akun sugo kaninyo, nga maghigugmaanay gid kamo.”

Pagadumtan Kamo kang Kalibutan nga Nagakontra sa Dios

18 Naghambal pa gid si Jesus, “Kon ang kalibutan nga dya nga nagakontra sa Dios
nagadumut kaninyo, panumdumun ninyo nga ako ang una na nga gindumtan.
19 Kon kamo bahin kang kalibutan nga dya nga nagakontra sa Dios pagapalanggaun na
kamo hay kamo mga kaimaw na. Pero tungud nga bukun kamo ti bahin kang kalibutan
nga dya hay ginpili ko run kamo halin kana, amo ria nga ginadumtan na kamo.
20 Panumduma ninyo ang ginkuon ko anay kaninyo nga wara ti surugoon nga labaw
pa sangsa anang agalun. Gani nga kon ginhingabot ako kang kalibutan nga nagakontra
sa Dios, kamo man pagahingaboton nanda. Kon nagtuman sanda kang akun mga
ginpanudlo, tumanun man nanda ang inyo nga igatudlo.
21 Amo dya ang himoon nanda kaninyo tungud kang inyo kaangtanan kanakun hay
sanda kadya wara makakilala sa Amay nga amo ang nagpadara kanakun.
22 Kon wara ako mag-abot kag maghambal kananda, wara raad sanda ti sarabtun sa
andang kasal-anan, pero kadya wara run gid sanda ti may ibaribad sa andang mga
kasal-anan.
23 Ang tawo nga nagadumut kanakun, nagadumut man sa akun Amay.
24 Kon wara ako maghimo sa tunga nanda kang mga katingalahan nga indi mahimo ni
bisan sin-o, wara raad sanda ti sarabtun sa andang mga kasal-anan. Kar-on hay nakita
nanda dya nga mga butang, gindumtan nanda ako sa gihapon kag ang akun Amay.
25 Sa ginhimo nanda nga dya natuman ang ginakuon sa andang kasulatan nga,
‘Gindumtan nanda ako nga wara ti kabangdanan.’ ”
26 Naghambal pa gid si Jesus sa anang mga disipulo, “Magapadara ako kaninyo
kang Manugbulig nga magahalin sa Amay. Tana amo ang Ispirito nga nagatudlo kang
kamatuoran, kag tana kadya sa Amay magahalin. Sa anang pag-abot, magapamatuod
tana nahanungud kanakun.

27 Kag kamo magapamatuod man nahanungud kanakun, tungud nga sa umpisa pa
lang kaimaw ko run kamo.”

16

1 “Ginsugid ko dya tanan kaninyo agud to nga indi madura ang inyo nga pagsarig
kanakun.
2 Pagasikwayun nanda kamo sa mga sinagoga. Luwas dyan karia, magaabot ang tion
nga ang magapatay kaninyo magahuna-huna nga nagaalagad tana sa Dios.
3 Himoon nanda dya tungud hay wara nanda makilala ang Amay ukon ako.
4 Ginsugid ko run dya kaninyo agud to nga sa pag-abot kang tion nga himoon nanda
dya kaninyo madumduman ninyo nga ginpaandaman ko run kamo.”

Ang Hirikoton kang Balaan nga Ispirito

“Wara nakun dya ginsugid kaninyo sa umpisa pa lang hay kaimaw pa ninyo ako.
5 Kar-on tana magabalik run ako sa nagpadara kanakun. Pero wara ti bisan isara
kaninyo nga nagpamangkot kanakun kon sa diin ako maagto.
6 Anay hay ginsugid ko dya kaninyo, nagpangasubu gid kamo.
7 Pero ginasugid ko kaninyo ang matuod: ang akun nga paghalin para sa inyo
kaaraydan, hay kon indi ako maghalin indi man mag-abot kaninyo ang Manugbulig.
Pero kon maghalin ako ipadara ko tana kaninyo.
8 Sa anang pag-abot ipamatud-an na sa mga katawhan sa kalibutan nga sayup ang
andang pagpati nahanungud sa sala, nahanungud sa pagkamatarung, kag nahanungud
sa paghukum kang Dios.
9 Sayup sanda sa andang ginapatihan nahanungud sa sala tungud nga wara sanda
nagatoo kanakun.
10 Sayup man sanda nahanungud sa pagkamatarung tungud hay magabalik ako sa
Amay kag indi run ninyo ako makita.
11 Kag kon parte sa paghukum kang Dios, sayup man sanda tungud hay ang
nagagahum sa kalibutan nga dya nahukman run nga pagasilotan.
12 “Duro pa daad ang akun igasugid kaninyo, pero indi pa ninyo dya mahangpan sa
tulad.
13 Kon mag-abot run gani ang Ispirito nga amo ang nagapahayag kang kamatuoran,
tuytoyan na kamo para mahangpan ninyo ang tanan nga kamatuoran. Indi tana
maghambal sa ana lang kaugalingun nga awtoridad, kundi nga kon ano ang anang
mabatian amo lang ang anang igahambal. Isugid na kaninyo ang mga matabo sa
paraaboton.
14 Pagapadunggan na ako hay ang ana ipahayag kaninyo kanakun magahalin.
15 Ang tanan nga ana kang Amay akun, amo ria gani nga nagkuon ako nga ang
igapahayag kaninyo kang Balaan nga Ispirito kanakun magahalin.”

Ang Kasubu Mangin Kasadya

16 “Indi run lang buhay kag indi run ninyo ako makita. Pagkatapos, sa indi magbuhay
makita ruman ninyo ako.”
17 Ang iba sa mga disipulo nagkinun-anay, “Ano bay ang buut hambalun kang anang
ginakuon nga indi run lang buhay kag indi run natun tana makita, kag pagkatapos, sa
indi magbuhay makita ruman natun tana, kag nagkuon pa gid tana nga ‘tungud nga
magabalik ako sa akun Amay?’ ”
18 Nagsige sanda ka pamangkotanay, “Ano ang buut hambalun kang anang ginakuon
nga indi run lang buhay man? Indi natun mahangpan ang anang ginakuon haw!”
19 Nasat-uman ni Jesus nga gusto nanda mamangkot kana, gani nga nagkuon tana
kananda, “Nagapinamangkotanay kamo kon ano ang buut hambalun kang akun
ginakuon nga indi run lang buhay kag indi run ninyo ako makita kag pagkatapos, sa
indi magbuhay makita ruman ninyo ako?
20 Sugidan ko kamo: magaparanangisun kamo kag magapangasubu samtang ang
katawhan sa kalibutan magakalipay. Magakasubu kamo pero ang kasubu ninyo nga
ria mabaylohan kang kalipay.
21 Pareho bala kang bayi nga manugbata. Nagabatyag tana kang kasakit hay nag-abot
run ang tion kang anang pag-antos. Pero kon makabata run gani tana malipatan na
ang anang pagpasakit tungud sa anang kalipay nga may sangka bata nga natawo sa
kalibutan.
22 Amo man ria kaninyo: tulad kadya nagakasubu kamo. Pero makitaay kita liwan
kag sa amo to nga tion magakalipay gid kamo kag wara gid ti bisan sin-o nga makaagaw
kang inyo kalipay.

23 Sa amo to nga tion indi run kamo magpamangkot kanakun kang bisan ano. Sugidan
ko kamo: bisan ano ang inyo nga pangayoon sa Amay sa akun ngaran, igatugro na ria
kaninyo.
24 Hasta tulad wara pa kamo makapangayo kang bisan ano sa akun ngaran. Pangayo
bala kamo kag mabaton ninyo ang inyo ginapangayo, agud to nga ang inyo kalipay
mangin bug-os run gid.”

Gindaug run ni Jesus ang Kalibutan

25 “Ang mga butang nga dya ginsugid ko run kaninyo paagi sa mga paraanggidan.
Pero magaabot ang tion nga indi run gid ako maggamit kang mga paraanggidan kundi
nga ihambal ko run kaninyo kang maathag ang nahanungud sa Amay.
26 Pag-abot kang amo to nga tion magapangayo kamo sa akun ngaran. Wara ako
nagakuon kaninyo nga ako ang magapangayo sa Amay para kaninyo;
27 hay ang Amay mismo nagahigugma kaninyo, tungud nga kamo nagahigugma man
kanakun kag nagapati nga ako sa Dios naghalin.
28 Sa Amay ako maghalin kag nag-abot rugya sa kalibutan. Kar-on magahalin run ako
sa kalibutan kag magabalik sa Amay.”
29 Dayon nagkuon ang anang mga disipulo, “Kar-on, maathag run ang imo nga
ginakuon kag wara ikaw nagagamit kang paanggid!
30 Naman-an run namun kadya nga ikaw nakamaan kang tanan nga butang kag bisan
indi ikaw pagpamangkoton naman-an mo run ang ginapinsar ni bisan sin-o. Tungud
kadya nagatoo run gid kami nga ikaw sa Dios maghalin.”
31 Nagsabat si Jesus, “Ti, kadya nagatoo run kamo?
32 Pamatii bala ninyo, magaabot ang tion; sa pagkamatuod, nag-abot run gani, nga
kamo magaburublag. Kada isara kaninyo magauli sa inyo mga balay, kag bayaan ninyo
ako nga nagaisarahanun. Pero wara gid ako nagaisarahanun, tungud nga kaimaw ko
ang Amay.
33 Ginsugid ko dya kaninyo agud to nga paagi sa inyo suud nga kaangtanan kanakun
makaagum kamo kang kalinung. Rugya sa kalibutan nagaagi kamo kang mga pag-antos.
Pero magpakarig-un kamo, hay gindaug ko run kalibutan nga kontra sa Dios!”

17

Nagpangamuyo si Jesus para sa Anang Kaugalingun

1 Pagkatapos ni Jesus ka hambal kadya, nagtangra tana sa langit kag nagkuon, “Amay,
nag-abot run ang tion. Ipakita mo kon daw ano kagamhanan nga imo Anak, agud to
nga ipakita man kang Anak kon daw ano ikaw kagamhanan.
2 Tungud nga gintaw-an mo tana kang awtoridad sa paggahum sa tanan nga tawo,
agud to nga magtugro kang kabuhi nga wara ti katapusan sa tanan nga mga tawo nga
imo gintugyan kana.
3 Kag ang kabuhi nga wara ti katapusan amo dyaay: ang kilalahun nanda ikaw nga
amo gid lang ang matuod nga Dios, kag kilalahun man nanda si Jesu-Cristo nga imo
ginpadara.
4 Ginpakita ko run rugya sa lupa kon daw ano ikaw ka gamhanan paagi sa pagtapos
kang hirikoton nga imo gintugyan kanakun.
5 Kadya Amay, ipakita kon daw ano ako kagamhanan sa imo prisensya - ang gahum
nga akun anay kang ako kaimaw pa nimo sa wara pa matuga ang kalibutan.
6 “Ginpakilala ko kon sin-o gid ikaw sa mga tawo nga imong gintao kanakun halin sa
kalibutan. Imo sanda kadya, kag gintugro mo sanda kanakun kag nagtuman sanda kang
imo pulong.
7 Kar-on, naman-an run nanda nga ang tanan nga imong gintao kanakun kanimo gid
maghalin.
8 Ang mga mensahe nga imong gintao kanakun ginpaalinton ko man kananda, kag
ginbaton nanda dya. Naman-an nanda nga matuod gid nga ako rugyan kanimo
maghalin, kag nagapati sanda nga ikaw ang nagpadara kanakun rugya.
9 Nagapangamuyo ako para kananda. Wara ako nagapangamuyo para sa kalibutan
nga nagakontra sa Dios kundi para sa mga tawo nga imong gintao kanakun, hay imo
sanda kadya.
10 Ang tanan nga akun imo, kag ang tanan nga imo akun man, kag paagi kananda
nakita ang akun pagkagamhanan.
11 Kag kar-on magahalin run ako sa kalibutan, kag magabalik run ako kanimo. Pero
sanda magapabilin pa sa kalibutan. Amay, Balaan gid ikaw. Amligi sanda paagi sa

gahum kang imo ngaran nga imo gintao kanakun, agud to nga mangin isara man sanda
pareho nga ikaw kag ako isara.
12 Kang ako kaimaw pa nanda, gin-amligan ko sanda paagi sa gahum kang imo ngaran
nga imong gintugro kanakun. Ginbantayan ko sanda kag wara ti bisan isara kananda
nga nadura luwas lang sa isara nga to nga natalana run nga pagalaglagun, agud to nga
matuman ang ginakuon sa kasulatan.
13 Kag kar-on tana, magabalik run ako kanimo. Ginasugid ko ang mga butang nga dya
samtang rugya pa ako sa kalibutan agud to nga maaguman man nanda kang bug-os ang
kalipay nga akun naaguman.
14 Ginpaalinton ko run kananda ang imong mensahe kag nagdumut kananda ang
kalibutan nga nagakontra sa Dios, tungud hay bukun sanda ti ana kang ria nga kalibutan
pareho man kanakun nga bukun ti ana kang ria nga kalibutan.
15 Wara ako nagapangamuyo nga ibul-un mo sanda sa kalibutan nga ria nga
nagakontra sa Dios, kundi nga amligan mo sanda sa yawa.
16 Bukun sanda ti ana kang ria nga kalibutan nga nagakontra sa Dios pareho man
kanakun nga bukun ti ana kang ria nga kalibutan.
17 Paagi sa kamatuoran ipain mo para sa imong tinutuyo ang mga tawo nga nagatoo
kanakun. Ang imong Pulong amo ang kamatuoran.
18 Kon paano nga ginpadara nimo ako sa kalibutan nga nagakontra sa Dios, sanda man
ginapadara ko nga magpanudlo sa mga katawhan sa kalibutan nga dya.
19 Para gid lang kananda gintugyan ko ang akun kaugalingun para sa imong tinutuyo,
agud to nga sanda man magatugyan kang bug-os para sa imong tinutuyo.
20 “Bukun lang para sa mga tawo nga dya ako nagapangamuyo, kundi para man sa
mga magatoo kanakun paagi sa mensahe nga ginapanugid kang mga tawo nga dya.
21 Ginapangamuyo ko nga sanda tanan mangin isara lang, pareho nga ikaw, Amay,
kag ako may kaangtanan sa isara kag isara. Kabay pa nga sanda man mangin suud ang
andang kaangtanan kanatun agud to ang katawhan sa kalibutan magapati nga ikaw ang
nagpadara kanakun rugya.
22 Ginpakita ko kon daw ano sanda kagamhanan pareho kang pagpakita nimo kon
daw ano ako kagamhanan, agud to nga sanda man mangin isara lang pareho natun nga
isara lang:
23 buut hambalun nga ako may suud nga kaangtanan kananda, kag ikaw may suud
nga kaangtanan kanakun. Kabay pa nga mangin isara run lang gid sanda agud to nga
maman-an kang kalibutan nga dya nga nagakontra sa Dios nga ikaw ang nagpadara
kanakun, kag ginahigugma mo ang mga sumuronod pareho kang paghigugma mo
kanakun.
24 “Amay, gusto ko nga ang mga tawo nga imo gintugyan kanakun makaimaw ko kon
sa diin man ako agud to nga makita nanda ang akun pagkagamhanan. Dya nga gahum
gintao mo kanakun hay ginhigugma mo ako sa wara pa matuga ang kalibutan.
25 “Amay, matarung gid ikaw. Bisan nga ang katawhan sa kalibutan wara makakilala
kanimo, ako tana kilala ko ikaw kag ang mga tawo nga dya nga nagtoo kanakun
nakamaan nga ikaw ang nagpadara kanakun.
26 Ginpakilala ko run kananda kon sin-o ikaw, kag ipakilala ko pa gid ikaw, agud to
nga makahigugma man sanda sa iba nga pareho kang paghigugma mo kanakun, kag
agud to nga ako mismo magapabilin nga suud ang akun kaangtanan kananda.”

18

Ang Pagdakup kay Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

1 Pagkatapos ni Jesus ka pangamuyo kadya, nagpanaw tana imaw kang anang mga
disipulo kag nagtabok sa sapa kang Kedron. May hardin rugto kato kag si Jesus nagsulud
rugto imaw kang anang mga disipulo.
2 Kar-on, si Judas nga amo ang nagaluib kay Jesus nakamaan man kang lugar nga to
hay si Jesus kag ang anang mga disipulo masami magtiripon rugto kato.
3 Amo to kag nag-agto si Judas sa hardin nga may dara nga sangka hubun kang mga
suldado nga Romanhun imaw kang mga gwardya sa templo nga ginpadara kang mga
pangulo kang kaparian kag kang mga Fariseo. Sanda kadya may dara nga mga mitsa,
mga lampara kag mga armas.
4 Naman-an nga daan ni Jesus ang tanan nga mahanabo kana, gani ginsug-alaw na
sanda kag nagpamangkot, “Sin-o ang inyo ginasagap?”
5 Nagsabat sanda, “Si Jesus nga taga-Nazaret.”

Nagkuon si Jesus, “Ako amo tana.”
Si Judas nga amo ang nagluib kana rugto man nga nagatindug imaw nanda.
6 Kang pagkakuon ni Jesus, “Ako amo tana,” nag-irisol sanda kag nagkaratumba sa
lupa.
7 Nagpamangkot ruman si Jesus kananda, “Sin-o ang inyo ginasagap?”
Nagsabat sanda, “Si Jesus nga taga-Nazaret.”
8 Kag nagkuon si Jesus kananda, “Nagkuon bay ako kaninyo nga ako amo tana? Kar-
on, kon ako amo ang inyo ginasagap, pabay-i ninyo ang akun mga kaibahan nga dya
nga makahalin.”
9 Sa natabo nga dya natuman ang anang ginkuon anay nga, “Wara ako ti may gindura
bisan isara sa mga tawo nga imo gintugyan kanakun.”
10 Si Simon Pedro tana may dara nga espada. Gin-gabot na dya kag ginlabo ang
surugoon kang pinakamataas nga pari, kag nautas ang tuo nga talinga na kadya. Ang
ngaran kang surugoon nga dya si Malco.
11 Ginkun-an ni Jesus si Pedro, “Itagub ang imong espada! Abi mo haw nga indi ko
pag-antoson ang mga ginapaantos kanakun kang Amay?”

Ginpaatubang si Jesus kay Anas

12 Dason karia, ang hubun kang mga suldado nga Romanhun, imaw kang andang
kapitan kag kang mga gwardya sa templo, gindakup nanda si Jesus kag gin-gapos.
13 Gindara nanda tana una kay Anas nga ugangan ni Caifas. Si Caifas nga dya amo
ang pinakamataas nga pari kang amo to nga tuig.
14 Si Caifas man nga dya ang nagkuon sa mga Judio nga mas mayad nga may sangka
tawo nga mapatay para sa mga katawhan.

Ginpanginwara ni Pedro si Jesus
(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

15 Si Simon Pedro kag ang isara pa gid ka disipulo nagasunod kay Jesus. Ang disipulo
nga dya kilala kang pinakamataas nga pari, gani nga nagsulud tana imaw kay Jesus
hasta gid sa may lagwerta kang palasyo kang pinakamataas nga pari.
16 Pero si Pedro tana, rugto sa gwa sa may pwertahan. Ang ginhimo kang disipulo
nga kilala kang pinakamataas nga pari, naggwa dya kag ginhambalan na ang bayi nga
nagabantay sa may pwertahan, kag pagkatapos gindara kang disipulo nga dya si Pedro
pasulud.
17 Ang bayi nga dya sa may pwertahan nagkuon kay Pedro, “Indi bala nga isara man
ikaw sa mga disipulo kang tawo nga to?”
Nagsabat si Pedro, “Bukun mong!”
18 Maramig kato, gani ang mga surugoon kag ang mga gwardya sa templo nagdabok
kang kalayo kag nagtindug sa palibot na kadya agud magpainit-init. Si Pedro tana nag-
imaw man kananda nga nagatindug kag magpainit-init.

Si Jesus Gin-usisa kang Pinakamataas nga Pari
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

19 Sa pihak tana nga bahin, si Jesus gin-usisa kang pinakamataas nga pari nahanungud
sa anang mga disipulo kag sa anang mga ginapanudlo.
20 Nagsabat si Jesus, “Naghambal ako kang hayag sa mga katawhan. Pirme ako
nagapanudlo sa mga sinagoga kag sa templo nga sa diin nagatiripon ang mga Judio.
Wara ako ti may ginhambal sa likum.
21 Ti, andut haw nga ako tana ang imo ginausisa? Pamangkota ang mga tawo nga
nakabati kanakun kon ano ang akun ginhambal hay naman-an gid tana nanda kon ano
ang akun ginkuon.”
22 Pagkahambal ni Jesus kadya, ginhuyapan tana kang isara sa mga gwardya
nga nagatindug marapit kana, kag nagkuon dya, “Amo ria ikaw haw magsabat sa
pinakamataas nga pari?”
23 Nagsabat si Jesus, “Kon naghambal ako kang sayup, isugid abi. Pero kon matuod,
andut haw nga ginhuyapan mo ako?”
24 Pagkatapos kato, si Jesus nga nagapos sa gihapon ginpadara ni Anas kay Caifas nga
amo ang pinakamataas nga pari.

Ginpanginwara ruman ni Pedro Si Jesus
(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

25 Si Simon Pedro tana nagatindug pa gihapon rugto kag nagapainit-init. Ginpa-
mangkot tana kang iba rugto, “Indi bala nga isara ikaw sa anang mga disipulo?”
Ginpanginwara ruman dya ni Pedro nga nagakuon, “Bukun a.”

26 Ang isara sa mga surugoon kang pinakamataas nga pari nga himata kang tawo nga
ang anang talinga gin-utas ni Pedro, namangkot kana, “Hindi bala nga nakita ko ikaw
nga kaimaw na rugto sa may hardin?”
27 Ginpanginwara ruman dya ni Pedro. Kag amo man to ang pagpamalo kang manok.

Gindara si Jesus kay Pilato
(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

28 Halin sa balay ni Caifas gindara nanda si Jesus paagto sa palasyo kang Romanhun
nga gobernador. Kasanagun run kato. Ang mga Judio wara magsulud sa palasyo hay indi
sanda gusto nga mangin higku suno sa andang pagsurondan, kag agud to nga makakaun
sanda kang yapon sa Pista kang Paglampuwas.
29 Gani si Pilato nga gobernador amo ang naggwa kananda kag namangkot, “Ano ang
inyo akusasyon sa tawo nga dya?”
30 Nagsabat sanda, “Kon wara tana maghimo kang sala indi namun tana pagdar-un
rugya kanimo.”
31 Nagkuon si Pilato kananda, “Dar-a ninyo tana kag kamo mismo ang maghusgar
kana suno sa inyo kaugalingun nga kasugoan!”
Nagkuon ang mga Judio, “Wara kami ti gahum nga sentensyahan kang kamatayun
ang bisan sin-o.”
32 Natabo dya agud matuman ang ginkuon anay ni Jesus parte sa kon ano nga sahi
kang kamatayun ang anang pagaagumun.
33 Nagbalik si Pilato sa sulud kang palasyo. Ginpatawag na si Jesus kag ginpamangkot
dya, “Ikaw bala ang hari kang mga Judio?”
34 Nagsabat si Jesus, “Imo bala ria kaugalingun nga pamangkot ukon may nagsugid
kanimo nahanungud kanakun?”
35 Nagsabat si Pilato, “Ano ako, Judio? Ang imong mga kasimanwa kag ang mga
pangulo kang inyo kaparian amo ang nagtugyan kanimo rugya kanakun. Ano haw ang
imong ginhimo?”
36 Nagkuon si Jesus, “Ang akun gahum bilang hari bukun ti sa kalibutan nga dya.
Hay kon ang akun gahum bilang hari rugya sa kalibutan nga dya, ang akun mga
sumuronod magapakig-away agud to nga indi ako matugyan sa mga Judio. Pero bukun
ti sa kalibutan nga dya ang akun gahum bilang hari.”
37 Nagkuon si Pilato, “Kon amo, hari gid man gali ikaw eh!”
Nagsabat si Jesus, “Igsakto ikaw sa imo ginkuon nga ako hari. Amo ria ang
kabangdanan nga ako natawo kag nag-abot rugya sa kalibutan agud to nga magsugid
nahanungud sa kamatuoran. Ang tanan nga gusto makamaan kang kamatuoran
nagapamati kanakun.”
38 Nagpamangkot si Pilato, “Ano haw ang kamatuoran?”

Ginsentensyahan si Jesus kang Kamatayun
(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

Pagkahambal ni Pilato kadya, naggwa ruman tana sa pag-atubang sa mga Judio kag
nagkuon kananda, “Wara ako ti may makita nga sala kana.
39 Pero kamo nga mga Judio may kinabatasan nga nagapangayo kanakun nga
maghilway ako kang sangka priso sa adlaw kang Pista kang Paglampuwas. Gusto bala
ninyo nga hilwayun ko para kaninyo ang inyo hari?”
40 Nagsabat ang mga tawo nga nagasinggitan, “Bukun! Bukun ti tana kundi si Barabas
amo ang imo hilwayun!” Si Barabas nga dya sangka rebelde.

19

1 Dayon ginbuul ni Pilato si Jesus kag ginpahanot.
2 Pagkatapos, ang mga suldado naghimo kang korona nga puro tunuk kag anda dya
nga ginbutang sa ulo ni Jesus. Ginpasuksokan man nanda tana kang kapa nga kolor
granate
3 kag sige-sige nanda yaguta nga nagakuon, “Dayawun ikaw nga Hari kang mga Judio!”
Kag ginahuyapan nanda tana.
4 Si Pilato tana naggwa liwan kag nagkuon sa mga tawo, “Sulnga ninyo, ipaatubangun
ko tana rugya kaninyo agud to nga maman-an ninyo nga wara ako ti may nakita nga
sala kana.”
5 Dayon naggwa si Jesus nga nagasuksok kang koro-korona nga puro tunuk sa anang
ulo kag kapa nga kolor granate. Nagkuon si Pilato sa katawhan, “Dya ang tawo!”
6 Pagkakita kay Jesus kang mga pangulo kang kaparian kag kang mga gwardya,
nagsinggitan sanda nga nagakuon, “Ilansang tana sa kros! Ilansang tana sa kros!”

Nagkuon si Pilato, “Kamo mismo ang magdara kana kag maglansang sa kros. Hay ako
takun wara ti may nakita nga sala kana.”
7 Nagsabat ang mga Judio, “May kasugoan kami kag suno sa amo nga kasugoan
nagakadapat nga tana mapatay tungud hay nagakuon tana nga Anak tana kang Dios!”
8 Pagkabati ni Pilato kadya, mas hinadlukan pa gid tana.
9 Nagsulud ruman tana sa palasyo kag gin-usisa si Jesus, “Diin ikaw haw maghalin?”
Pero wara magsabat si Jesus.
10 Gani nagkuon si Pilato kana, “Andut nga indi ikaw magsabat kanakun haw? Wara
ikaw haw kamaan nga may awtoridad ako sa paghilway kanimo ukon sa pagpalansang
kanimo sa kros?”
11 Nagsabat si Jesus, “Wara ikaw ti awtoridad kanakun kon wara ikaw gintaw-an kang
Dios. Gani mas bug-at ang sala kang tawo nga nagtugyan kanakun rugya kanimo.”
12 Pagkabati ni Pilato ka dya gintinguhaan na gid nga hilwayun si Jesus. Pero ang
katawhan nagsinggitan gid nga nagakuon, “Kon hilwayun mo ang tawo nga ria bukun
ikaw ti amigo kang emperador! Ang bisan sin-o nga nagapakahari nagakontra sa
emperador!”
13 Pagkabati ni Pilato ka dya gindara na si Jesus sa sagwa, kag ana tana nagpungko
sa purungkoan kang hukum rugto sa lugar nga ginatawag Plataporma nga Bato. (Sa
hambal nga Hebreo ginatawag dya nga Gabata.)
14 Bisperas run kang Pista kang Paglampuwas, kag mga udto adlaw run kato.
Dayon nagkuon si Pilato sa mga Judio, “Dyaay ang inyo nga hari!”
15 Pero nagsinggitan sanda nga nagakuon, “Patyun tana! Patyun tana! Ilansang tana
sa kros!”
Nagkuon si Pilato, “Ipalansang ko bala sa kros ang inyo hari?” Nagsabat ang mga
pangulo kang kaparian, “Wara kami ti may ginakilala nga hari kundi ang emperador
lang!”
16 Gani gintugyan ni Pilato si Jesus kananda agud ilansang sa kros.

Si Jesus Ginlansang sa Kros
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

Kag gindara nanda si Jesus.
17 Naggwa tana nga nagapas-an kang anang kros paagto sa lugar nga ginatawag Bagol.
(Sa hambal nga Hebreo ginatawag dya nga Golgota.)
18 Rugto nanda tana ginlansang sa kros. May darwa pa gid ka tawo nga andang
ginlansang sa kros dungan kana. Ang isara sa tuo nayon, kag ang isara sa anang wala;
si Jesus sa tunga nanda.
19 Nagpahimo si Pilato kang karatula kag ana dya nga ginpaangut sa kros ni Jesus.
Amo dyaay ang nasulat sa karatula: “Si Jesus nga taga Nazaret; ang Hari kang mga
Judio.”
20 Raku sa mga Judio ang nakabasa kang nasulat sa karatula nga dya hay ang lugar nga
sa diin ginlansang si Jesus sa kros marapit sa syudad. Kag dya nasulat sa mga hambal
nga Hebreo, Latin kag Griego.
21 Ang mga pangulo kang kaparian kang mga Judio nag-agto kay Pilato kag nagkuon,
“Bukun ti ‘Ang Hari kang mga Judio’ ang imong isulat, kundi, ‘Ang tawo nga dya
nagakuon nga tana ang Hari kang mga Judio.’ ”
22 Nagsabat si Pilato, “Kon ano ang akun ginsulat indi ko run pagbag-ohon.”
23 Ang mga suldado tana, pagkatapos nanda ka lansang kay Jesus sa kros, ginbuul
nanda ang anang mga bayo kag ginhuray nanda dya sa apat ka parte - sangka parte sa
kada isara kananda. Ginbuul man nanda ang anang pangsulud nga bayo; dya wara ti
sinugponan hay nahabul nga bilog halin sa ibabaw hasta sa sidsid.
24 Naghambalanay sanda, “Indi natun dya paggisiun; ipagabot-gabotan lang natun dya
kon sin-o ang makabuul.”
Natabo dya agud matuman ang ginkuon sa Kasulatan,
“Ginhuray nanda ang akun mga bayo
Kag gin-gabot-gabotan nanda ang akun pangsulud nga bayo.”
Kag amo gid man dya ang ginhimo kang mga suldado.
25 Marapit rugto sa kros ni Jesus nagatirindug ang anang nanay, ang bugto nga bayi
kang anang nanay, kag amo man si Maria nga asawa ni Cleopas, kag si Maria Magdalena.
26 Kang nakita ni Jesus ang anang nanay kag ang disipulo nga ana ginapalangga nga
nagatindug sa ingud na kadya, nagkuon si Jesus sa anang nanay, “Dyaay ang imong
bata.”

27 Kag nagkuon man tana sa disipulo, “Dyaay ang imong nanay.” Umpisa kato,
ginpaistar tana kang disipulo nga dya sa anang balay.

Ang Pagkamatay ni Jesus
(Mateo 27:45-46; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

28 Pagkatapos kato, naman-an run ni Jesus nga natapos run ang tanan, gani agud to
nga matuman ang ginakuon sa kasulatan, nagkuon tana, “Ginauhaw ako.”
29 May sangka surudlan rugto nga buta kang maaslum nga bino. Gani gintusmog
nanda rugya kadya ang sangka espongha kag ginbutang sa punta kang malabug nga
sanga kang tanum nga isopo kag gintunghol nanda dya sa ba-ba ni Jesus.
30 Pagkasupsup ni Jesus kadya nagkuon tana, “Natapos run!” Dayon nagduko tana
kag nabugto ang anang ginhawa.

Ginbuno ang Kilid ni Jesus

31 Byernes kato kag ang masunod nga adlaw amo run ang pinasahi nga Adlaw nga
Inugpahuway. Tungud nga ang mga Judio indi gusto nga mabilin sa kros sa Adlaw nga
Inugpahuway ang mga lawas kang mga ginlansang, gani ginpangabay nanda kay Pilato
nga ipabalbag ang mga batiis kang mga tawo nga ginlansang sa kros, kag ibul-un ang
andang mga bangkay.
32 Gani nag-agto rugto ang mga suldado kag ginbalbag nanda ang mga batiis kang
darwa ka tawo nga ginlansang imaw ni Jesus.
33 Pero kang pagparapit nanda kay Jesus, nakita nanda nga patay run dya, gani nga
wara run lang nanda ginbalbag ang anang mga batiis.
34 Pero ang ginhimo tana kang isara sa mga suldado, ginbuno na kang bangkaw ang
kilid ni Jesus, kag lagi-lagi nag-agay ang dugo kag tubig.
35 Ang tawo nga nakakita kang hitabo nga dya nagapamatuod kadya, kag ang anang
pagpamatuod matuod gid. Naman-an na nga nagasugid tana kang matuod agud to nga
hasta kamo magatoo man.
36 Natabo dya agud matuman ang ginakuon sa kasulatan nga, “Wara ti bisan isara sa
anang mga tul-an ang pagabariun.”
37 Kag may ginakuon pa gid sa iba nga bahin kang kasulatan, “Pagaturukun nanda
ang tawo nga andang ginbuno.”

Ang Paglubung kay Jesus

38 Pagkatapos kadya, si Jose nga taga-Arimatea nag-agto kay Pilato kag gin-ayo na nga
ibul-un ang bangkay ni Jesus. Si Jose nga dya sumuronod man ni Jesus pero sa likum
lang, hay nahadluk tana sa mga pangulo kang mga Judio. Gintugotan tana ni Pilato, gani
nag-agto tana rugto kag ginbuul ang bangkay ni Jesus.
39 Si Nicodemo nag-imaw man kana. Tana kadya ang nagpakigkita kay Jesus sangka
gabii kato anay. Nagdara tana kang pahamot nga sinamo nga mira kag aloe, mga 45 ka
kilo kadya ang anang kabug-atun.
40 Dayon, ginbuul nanda ang bangkay ni Jesus kag ginbutangan kang mga pahamot
samtang ginaputos sa tela nga lino, hay amo dya ang kinabatasan kang mga Judio kon
nagalubung sanda kang patay.
41 Rugto sa lugar nga sa diin ginlansang si Jesus may hardin, kag sa hardin nga dya
may bag-o nga rulubngan nga wara pa gid malubngi.
42 Tungud hay bisperas run kang Adlaw nga Inugpahuway, kag tungud nga marapit
lang man ang rulubngan, rugto nanda kato ginlubung si Jesus.

20

Ang Pagkabanhaw ni Jesus

1 Aga pa kang nahauna nga adlaw kang semana, kag madulum-dulum pa, si Maria
Magdalena nag-agto run sa rulubngan. Kag nakita na nga wara run ang bato nga
nagatakup sa pwertahan kang rulubngan.
2 Gani, nagdalagan tana kag mag-agto kay Simon Pedro kag sa disipulo nga palangga
ni Jesus. Nagkuon si Maria kananda, “Ginbuul nanda ang Ginoo sa rulubngan kag wara
kami kamaan kon sa diin nanda tana ginbutang!”
3 Dayon si Pedro kag ang disipulo nga to nag-agto sa rulubngan.
4 Nagdalagan sanda nga darwa, pero naunahan kang disipulo nga to si Pedro, gani
nga una tana mag-abot sa rulubngan.
5 Kang pag-abot na rugto, nagkuub tana kag magsid-ing sa sulud kag nakita na ang
mga tela nga lino rugto, pero wara tana magsulud.

6 Si Simon Pedro tana nga nagasunod kana, nag-abot man kag nagdiretso sulud sa rulubngan. Nakita na rugto ang tela nga lino,
7 kag amo man ang tela nga ginsambud sa ulo ni Jesus. Nabaroron dya kag wara madapun sa panaptun nga lino.
8 Ang disipulo tana nga una mag-abot rugto nagsulud man. Nakita na dya kag nagpati tana nga si Jesus nabanhaw.
9 (Hay sa amo dya nga mga tinion nga dya wara pa nanda mahangpi ang ginakuon sa Kasulatan nga si Jesus kinahanglan nga mabanhaw.)
10 Pagkatapos kato, ang darwa ka disipulo nga dya nag-uli sa andang balay.

Nagpakita si Jesus kay Maria nga taga-Magdala

11 Si Maria Magdalena tana nagatindug rugto sa sagwa kang rulubngan nga nagaparanangisun. Samtang nagapanangis tana, nagkuub tana kag nagsid-ing sa sulud kang rulubngan.
12 Kag nakita na nga may darwa ka anghel rugto nga puti ang andang bayo. Nagapungko sanda sa lugar nga ginbutangan kang lawas ni Jesus. Ang isara sa may ulohan nayon, kag ang isara tana sa may sikwayan.
13 Nagkuon sanda kay Maria, “Inday, iwanhaw nga nagahibi ikaw?” Nagsabat si Maria, “Ginbuul nanda ang akun Ginoo, kag wara ako kamaan kon sa diin nanda tana ginbutang.”
14 Pagkakuon na kadya, nagbalikid tana, kag nakita na si Jesus nga nagatindug rugto, pero wara tana kamaan nga si Jesus gali to.
15 Nagkuon si Jesus kana, “Inday, wanhaw nga nagahibi ikaw? Sin-o ang imo ginapangita?”
Abi ni Maria nga tana ang hardinero. Gani nagkuon si Maria kana, “Sir, kon ikaw ang nagbuul kana, isugid kanakun ay kon sa diin mo tana ginbutang hay ibul-un ko tana.”
16 Kag nagkuon si Jesus kana, “Maria!”
Nag-atubang si Maria kana kag nagkuon sa hambal nga Hebreo, “Raboni!” (nga kon sayudon “Maestro.”)
17 Nagkuon si Jesus kana, “Indi ako pagkapti hay wara pa ako makabalik sa akun Amay. Ang himoon mo, agto ikaw sa akun mga kabugtoan kag sugidan mo sanda nga magabalik ako sa akun Amay, ‘nga inyo man Amay, kag sa akun Dios, nga inyo man Dios.’ ”

Nagpakita si Jesus sa mga Disipulo

18 Gani nag-agto si Maria Magdalena sa mga disipulo kag ginsugid na kananda nga nakita na ang Ginoo, kag ginsugid na man kananda ang ginkuon kang Ginoo kana.

Nagpakita si Jesus sa mga Disipulo

19 Pagkagabii kang nahauna nga adlaw nga ria kang semana, nagtiripon ang mga disipulo. Napintalan ang mga pwertahan kang lugar nga andang ginatiponan hay nahadluk sanda sa mga pangulo kang mga Judio. Dayon nag-abot si Jesus kag nagtindug sa andang tunga. Nagkuon tana kananda, “Ang kalinung mangin rugyan kaninyo!”
20 Pagkakuon na kadya ginpakita na kananda ang anang mga alima kag anang kilid. Nalipay gid ang mga disipulo kang makita nanda ang Ginoo.
21 Kag nagkuon liwan si Jesus kananda, “Ang kalinung mangin rugyan kaninyo! Kon paano nga ginpadara ako kang Amay rugya, kamo man ginapadara ko.”
22 Pagkatapos kadya, ginhuyupan na sanda kag nagkuon, “Batona ninyo ang Balaan nga Ispirito.
23 Ang bisan sin-o nga patawarun ninyo sa andang mga sala, ginpatawad run ria, kag ang bisan sin-o nga wara ninyo pagpatawara sa andang mga sala, wara man ria mapatawad.”

Si Jesus kag si Tomas

24 Kar-on, si Tomas tana nga ginatawag Kapid, kag isara sa napulo'g darwa ka mga disipulo, wara nanda makaimaw kang magpakita si Jesus kananda.
25 Gani ang iba sa mga disipulo nagkuon kana, “Nakita namun ang Ginoo!”
Nagsabat si Tomas, “Kon indi ko makita ang agi kang lansang sa anang mga alima, kag ibutang ang akun tudlo sa agi kang mga lansang, kag makaptan kang akun alima ang anang kilid, indi ako magpati.”
26 Pagkaligad kang sangka semana, ang anang mga disipulo nagtiripon ruman. Kag kar-on tana kaimaw run nanda si Tomas. Napintalan ang mga pwertahan, pero si Jesus nag-abot kag nagtindug sa tunga nanda. Nagkuon tana kananda, “Ang kalinung mangin rugyan kaninyo!”

27 Dayon nagkuon tana kay Tomas, “Ibutang ang imo tudlo rugya. Sulnga ang akun
mga alima. Idab-ot ang imong alima kag ibutang sa akun kilid. Magpati ikaw kag indi
magpangduha-duha.”
28 Kag nagkuon si Tomas kana, “Ikaw ang akun Ginoo, ikaw ang akun Dios!”
29 Nagkuon si Jesus kana, “Nagpati bala ikaw tungud nga nakita mo run ako? Daw
ano ka malipayun ang mga tawo nga nagatoo kanakun bisan wara sanda makakita
kanakun.”

Ang Katuyoan nga Ginsulat ang Libro nga Dya

30 Raku pa gid nga mga makatiringala nga milagro ang ginhimo ni Jesus nga nakita
kang anang mga disipulo nga wara masulat sa libro nga dya.
31 Pero kon ano ang nasulat sa libro nga dya ginsulat agud to nga magtoo kamo nga
si Jesus amo ang Cristo, ang Anak kang Dios. Kag agud to nga sa inyo nga pagtoo
makaangkun kamo kang kabuhi paagi kana.

21

Nagpakita si Jesus sa Pito na ka mga Disipulo

1 Pagkatapos kang mga hitabo nga dya, si Jesus nagpakita liwan sa anang mga disipulo
rugto sa Linaw kang Tiberias. Amo dyaay ang natabo:
2 Nagairirimaw sanday Simon Pedro, Tomas, (nga ginatawag Kapid), si Nataniel nga
taga Cana sa Galilea, ang mga bata nga laki ni Zebedeo, kag darwa pa gid ka sumuronod.
3 Nagkuon si Simon Pedro kananda, “Mangisda takun.” Nagsabat sanda kana,
“Matawas kami kanimo.” Amo to kag nagpanaw sanda kag magsakay sa baruto, pero
kang gabii nga to wara gid sanda ti may nabuul.
4 Pagka kasanagun, nagtindug si Jesus rugto sa may binit kang baybay, pero ang mga
disipulo wara kamaan nga tana to.
5 Nagkuon si Jesus kananda, “Mga amigo, wara kamo haw ti may nabuul?”
Nagsabat sanda, “Wara.”
6 Nagkuon tana kananda, “Iladlad ang inyo pukot sa tuo nayon kang baruto kag
makabuul kamo karia.” Amo to kag ginladlad nanda dya, kag indi run nanda dya
masarangan ka batak tungud sa kadurohon kang isda nga andang nabuul.
7 Kar-on, ang disipulo nga palangga ni Jesus nagkuon kay Pedro, “Ang Ginoo to!”
Pagkabati ni Simon Pedro nga ang Ginoo to, dayon na suksok kang anang bayo (hay
gin-uba na dya) kag maglukso sa tubig.
8 Ang iba tana nga mga disipulo nagpabinit nga nagasakay sa baruto samtang
ginabutung ang pukot nga buta kang isda. Bukun gid man sanda ti rayu sa binit kang
baybay, mga 90 ka metro ang andang karayuun.
9 Pagkatakas nanda, may nakita sanda nga uring nga nagabaga kag may isda nga
ginasugba sa ibabaw na kadya, kag may tinapay man.
10 Nagkuon si Jesus kananda, “Dara kamo rugya kang pirambilog nga isda nga bag-o
lang ninyo nabuul.”
11 Gani nagsaka si Simon Pedro sa baruto kag ginbutung na pabinit ang pukot nga
buta kang daragkul nga isda - 153 tanan. Pero bisan pa nga amo to karaku ang isda,
wara magisi ang pukot.
12 Nagkuon si Jesus kananda, “Dali kamo kag mamahaw.” Wara gid ti bisan isara sa
mga disipulo ang nagpangahas mamangkot kon sin-o tana tungud hay naman-an gid
nanda nga tana ang Ginoo.
13 Nagparapit si Jesus kananda, ginbuul na ang tinapay kag ginpanaw-an sanda. Amo
man dya ang anang ginhimo sa isda.
14 Amo run dya ang ikatlo nga bes nga nagpakita si Jesus sa mga disipulo pagkatapos
nga nabanhaw tana.

Si Jesus kag si Pedro

15 Pagkatapos nanda ka pamahaw, nagkuon si Jesus kay Simon Pedro, “Simon nga bata
ni Juan, ginahigugma mo bala ako labaw sangsa mga dya?”
Nagsabat si Pedro “Huud, Ginoo, naman-an mo nga ginahigugma ko ikaw.”
Nagkuon si Jesus kana, “Pakan-a ang akun mga karnero.”
16 Nagkuon ruman si Jesus kana, “Simon nga bata ni Juan, ginahigugma mo bala ako?”
Nagsabat si Pedro, “Huud, Ginoo, naman-an mo nga ginahigugma ko ikaw.”
Nagkuon si Jesus, “Atipana ang akun mga karnero.”
17 Sa ikatlo nga bes nagkuon si Jesus kana, “Simon nga bata ni Juan, ginahigugma mo
bala ako?”

Nagsakit ang buut ni Pedro hay namangkot kana si Jesus sa ikatlo nga bes kon
ginahigugma na si Jesus. Nagkuon tana, “Ginoo, nakamaan ikaw kang tanan. Naman-an
mo nga ginahigugma ko ikaw.”
Nagkuon si Jesus kana, “Pakan-a ang akun mga karnero.
18 Sugidan ko ikaw: kang bataun pa ikaw, ikaw mismo ang nagasuksok kang imong
bayo kag mag-agto sa bisan diin mo gusto. Pero magmal-am run gani ikaw, iuntayun mo
ang imong mga butkun kag lain run ang magapasuksok kanimo kang bayo kag magadara
kanimo sa lugar nga indi mo gusto agtonan.”
19 (Ginhambal dya ni Jesus agud ipamaan kon ano nga sahi kang kamatayun ang
pagaagumun ni Pedro nga mahimaya na ang Dios.) Kag dayon nagkuon si Jesus kana,
“Sunod ikaw kanakun.”

Si Jesus kag ang Disipulo nga Ana Ginapalangga

20 Nagbalikid si Pedro kag nakita na nga nagasunod kananda ang disipulo nga
ginapalangga ni Jesus. (Amo man dya nga disipulo ang nagsandiay anay sa dughan ni
Jesus katong nagarayapon sanda kag namangkot nga, “Ginoo, sin-o bala ang magaluib
kanimo?”)
21 Kang makita tana ni Pedro, nagpamangkot si Pedro kay Jesus, “Ginoo, ana tana
bay?”
22 Nagsabat si Jesus, “Kon gusto ko nga buhi pa tana hasta sa pagbalik nakun rugya,
ano tana ang ginakabalak-an mo? Sunod ikaw kanakun.”
23 Tungud sa ginhambal nga dya ni Jesus nabalahuba sa mga sumuronod ni Jesus nga
ang disipulo nga dya indi mapatay. Pero si Jesus wara magkuon nga indi dya mapatay,
kundi nga kuon na tana, “Kon gusto ko nga buhi pa tana hasta sa pagbalik nakun rugya,
ano tana ang ginakabalak-an mo?”
24 Amo dya nga disipulo ang nagasugid nga ang mga butang nga dya matuod, kag tana
man ang nagsulat ka dya. Naman-an natun nga ang anang mga ginapanugid matuod.

Ang Panghingapos

25 Duro pa gid nga mga butang ang ginpanghimo ni Jesus. Kon sara-sarahun dya ka
sulat, sa banta ko ang mga libro nga pagasulatun indi mag-igo sa bilog nga kalibutan.

Ang mga Binuhatan kang mga Apostoles

1 Halangdun nga Teofilo,
Sa una nga libro nga akun ginsulat, ginsaysay ko ang nahanungud sa tanan nga mga
butang nga ginpanghimo kag ginpanudlo ni Jesus, halin kang pag-umpisa na kang anang
hirikoton
2 hasta sa adlaw nga gindara tana palangit. Sa wara pa tana gindara palangit, paagi
sa Balaan nga Ispirito ginbinlan na kang mga sugo ang anang pinili nga mga apostoles.
3 Sa tapos nga mapatay tana, nagpakita tana kananda sa raku nga mga beses sa sulud
kang 40 ka adlaw. Ginpamatud-an na kananda sa paagi nga indi gid mapanginwara nga
tana buhi, kag naghambal tana kananda kang nahanungud sa pagginahum kang Dios.
4 Samtang nagairirimaw sanda, ginbinlan na sanda nga nagakuon, "Indi anay kamo
maghalin sa Jerusalem. Hulatun ninyo ang akun ginkuon kaninyo nga ginsaad kang
akun Amay nga igatao kaninyo.
5 Si Juan nagbawtiso kang mga katawhan sa tubig, pero pira run lang ka adlaw kag
pagabawtisohan run kamo sa Balaan nga Ispirito."

Ang Pagpalangit ni Jesus

6 Kang mag-iririmaw si Jesus kag ang anang mga apostoles, ginpamangkot nanda tana,
"Ginoo, kadya run haw nimo ipatindugun liwan ang Ginharian kang Israel?"
7 Nagsabat si Jesus kananda, "Ang akun Amay amo ang nagpat-ud kang mga panahon
kag mga tinion sa ana kaugalingun nga gahum, kag indi ninyo dya kinahanglan nga
maman-an!
8 Pero pag-abot kang Balaan nga Ispirito kaninyo, makabaton kamo kang gahum, kag
magapanugid kamo sa katawhan nahanungud kanakun, indi lang rugya sa syudad kang
Jerusalem kundi sa bug-os man nga probinsya kang Judea kag sa Samaria kag hasta pa
gid sa tanan nga duuk kang kalibutan."
9 Pagkahambal ni Jesus ka dya, samtang nagaturuk sanda, nakita nanda nga gindara
tana pa langit, kag ginlikupan tana kang panganod kag nadura sa andang panuruk.
10 Nalansang pa angud ang panuruk kang mga apostoles sa langit samtang nagaparayu
si Jesus kananda kag hinali lang may nagtindug sa ingud nanda nga darwa ka laki nga
nagasuksok ka puti.
11 Nagkuon dya kananda, "Kamo nga mga Galileanhun, andut haw nga nagatirindug
kamo dyan kag nagatangra sa langit? Ang Jesus nga dya nga ginbuul kaninyo kag
gindara palangit magabalik man. Kon ano ang nakita ninyo nga pagpalangit na amo
man karia ang ana nga pagbalik."

Ang Tal-us ni Judas

12 Pagkatapos kato, ang mga apostoles nagbalik sa syudad kang Jerusalem halin sa
bukid kang Mga Olibo nga ginabanta nga sangka kilometro ang karayuun halin sa
Jerusalem.
13 Pag-abot nanda rugto, nagsaka sanda sa ibabaw nga kwarto nga anda ginadayonan.
Sanda kadya amo sanday, Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe kag Tomas, si Bartolomeo
kag Mateo, si Santiago nga bata ni Alfeo, si Simon nga isganan, kag si Judas nga bata ni
Santiago.
14 Tanan sanda masami nga nagatingub sa pagpangamuyo kaimaw kang mga
kababainhan kag si Maria nga nanay ni Jesus kag ang mga laki nga bugto ni Jesus.
15 Pagkaligad kang pira ka adlaw, may mga 120 ka mga tumuluo ang nagtiriripon.
Nagtindug si Pedro sa tunga nanda kag naghambal,
16 "Mga kabugtoan, kinahanglan gid nga matuman ang ginakuon sa Kasulatan nga
ginhambal kang Balaan nga Ispirito katong una paagi kay David nahanungud kay Judas,
nga amo ang naggiya sa mga nagdakup kay Jesus.
17 Imaw man anay natun tana kag may bahin man sa atun hirikoton."
18 (Si Judas nga dya nakabaton kang kwarta tungud sa kadu na nga hinimoan, kag
gintaba na ka lupa sa diin nahulog tana pabaliskad. Nawasdak kadya ang anang lawas
kag nag-aragay ang tanan na nga dinaut.
19 Ang natabo nga dya nabalahuba sa tanan nga mga taga-Jerusalem, gani sa
kaugalingun nanda nga hambal ang lupa nga to gintawag nanda nga Akeldama, nga
kon sayudon "Lupa kang Dugo.")
20 "Tungud hay nasulat sa libro kang mga Salmo, nga
'Pabay-an run lang ang anang balay

kag indi run dya pagpaistaran bisan kay sin-o.’
Kag nasulat pa gid nga,
‘Itao run lang sa iba ang anang hirikoton.’
21 “Gani ang isara sa atun mga kaibahan sa bug-os nga panahon nga kita anay
nagpakig-imaw pa kay Ginoong Jesus,
22 umpisa kang mga inadlaw nga magpangbawtiso si Juan hasta sa adlaw nga si
Jesus ginbuul kanatun palangit, kinahanglan nga mangin kaimaw natun sa pagpanugid
nahanungud sa pagkabanhaw ni Ginoong Jesus.”
23 Gani nagpili sanda kang darwa ka laki, nga amo sanday Jose nga ginahingaranan
man kay Barsabas (kag ginatawag man Justo), kag si Matias.
24 Dayon nangamuyo sanda, “Ginoo, naman-an mo ang tagipusoon kang tanan nga
tawo. Ipahayag kanamun kadya kon sin-o sa darwa nga dya ang imo napilian
25 nga magbulus nga mag-alagad bilang apostol nga ginbayaan ni Judas, kag kadya
rugto run tana sa lugar nga amo gid ang angay kana.”
26 Pagkatapos nanda ka pangamuyo, naggabot-gabot sanda kag ang ngaran nga anda
nagabotan amo ang kay Matias, gani gindugang nanda tana sa napulo'g isara ka mga
apostoles.

2

Ang Pag-abot kang Balaan nga Ispirito

1 Kang mag-abot ang adlaw nga ginatawag Pentecostes, ang tanan nga mga tumuluo
nagatiriripon sa sangka lugar.
2 Kag hinali lang may ginahud halin sa langit nga daw mabaskug nga hangin nga
nagabagrong, kag gintugban na kadya ang bilog nga balay sa diin nagapurungko sanda.
3 Dayon may nakita sanda nga daw mga dila nga kalayo kag nagrinapta dya kag
nagtungtong sa kada isara kananda rugto.
4 Kag gin-gamhan sanda tanan kang Balaan nga Ispirito kag nagharambal sa lain-lain
nga mga linggwahe suno sa ginapahambal kananda kang Ispirito.
5 Rugto kato sa may syudad kang Jerusalem may nagairistar nga mga Judio nga diosnon
nga nagharalin sa tanan nga kapungsodan kang kalibutan.
6 Pagkabati nanda kang ginahud nga dya, nagdinurugok ang raku nga mga tawo.
Natingala sanda tungud hay kada isara kananda nakabati nga ang ana kaugalingun
nga hambal ginahambal kang mga tumuluo rugto kato.
7 Sa sobra nanda nga katingala, nagkuon sanda, “Mga taga-Galilea kabay ang tanan
nga mga nagaharambal nga dya?
8 Ti, andut nga ang kada isara kanatun, mabatian natun tanan nga nagaharambal
sanda sa atun mismo kaugalingun nga linggwahe?
9 Ang iba kanatun taga-Partia, taga-Media, kag taga-Elam! Ang iba tana mga taga-
Mesopotamia, taga-Judea kag taga-Capadocia. Ang iba ruman tana taga-Punto kag taga-
Asia.
10 May mga taga-Frigia, taga-Panfilia, kag taga-Ehipto man, kag ang iba nagharalin
sa mga lugar nga nasakpan kang Libya, nga marapit sa Cirene. May dyan man nga
nagharalin pa sa Roma:
11 mga Judio kag mga bukun ti Judio nga nadara sa relihiyon kang mga Judio. Kag
ang iba pa gid kanatun mga taga-Creta kag taga-Arabia. Pero mabatian natun tanan nga
nagaharambal sanda sa atun mismo kaugalingun nga linggwahe kang nahanungud sa
mga makatiringala nga hinimoan kang Dios!”
12 Sa sobra nanda nga katingala nga daw indi sanda makapati, nagpamangkotanay
sanda, “Ano ang buut hambalun kadya man?”
13 Pero ang iba tana, ginyaguta nanda ang mga tumuluo nga nagkuon, “Mga lingin
ang mga tawo nga ria!”

Naghambal si Pedro sa Katawhan

14 Amo to kag nagtindug si Pedro, imaw kang napulo'g isara ka apostoles kag sa
matunog nga limug naghambal sa katawhan, “Mga kapareho ko nga mga Judio, kag
kamo tanan nga nagauroli sa Jerusalem, pamati kamo hay isugid ko kaninyo ang buut
hambalun kang nagakaratabo nga dya.
15 Bukun ti lingin ang mga tawo nga dya nga pareho kang pagdumdum ninyo, tungud
hay alas nwebe pa lang dya ti aga.
16 Ang hitabo nga dya amo run ang gintagna kato anay kang propeta nga si Joel, nga
nagakuon,
17 Nagkuon ang Dios,

‘Sa urihi nga mga inadlaw
amo dya ang akun himoon:
itao ko ang akun Ispirito
sa tanan nga tawo.
Dayon, ang inyo kabataan nga
laki kag bayi magasugid
kang mensahe kang Dios.
Ang inyo mga pamatan-un nga
laki makakita kang mga
paranan-awun,
Kag ang inyo mga mal-am nga
mga laki magadamgo.
18 Sa amo man to nga mga
inadlaw itao ko ang akun
Ispirito sa akun mga
surugoon nga laki kag bayi.
Kag magasugid man sanda kang
mensahe kang Dios.
19 Magapakita ako kang milagro sa langit,
Kag magapakita ako kang mga katingalahan rugya sa lupa
pareho kang dugo, kalayo kag aso nga nagatub-ok.
20 Ang adlaw magadulum kag
ang bulan magapula nga daw dugo.
Dya mahanabo sa wara pa
mag-abot ang indi matupungan
kag mahimayaun nga adlaw
nga ang Ginoong
Dios magahukum.
21 Kag ang bisan sin-o nga magapanawag sa Ginoo maluwas.’ ”
22 Nagpadayon pa gid si Pedro sa paghambal, “Mga kapareho ko nga mga Israelenhun, pamatii ninyo ako! Si Jesus nga taga-Nazaret sangka tawo nga ginsugo kang Dios, kag dya ginpamatud-an na kaninyo paagi sa mga milagro, mga katingalahan kag mga paratandaan nga ana ginhimo paagi kay Jesus. Kamo mismo nakamaan man kadya hay rugya gid dya natabo kaninyo.
23 Naman-an run nga daan kang Dios katong una pa gid nga si Jesus igatugyan kaninyo hay amo man nga daan ria ang plano kang Dios. Ginpalansang ninyo tana sa kros kag ginpapatay sa mga tawo nga makasasala.
24 Pero ginbanhaw tana kang Dios kag ginhilway halin sa gahum kang kamatayun, tungud hay bisan pa ang kamatayun indi sarang makapugung kana.
25 Tungud nga nagkuon anay si David nahanungud kay Jesus nga,
‘Nakita ko nga ang Ginoo
nagaimaw pirme kanakun
kag tungud nga wara tana
nagabiya kanakun,
indi gid ako maano.
26 Amo ria nga nagakalipay
gid ang akun tagipusoon,
kag masinadyahun ako nga
nagadayaw sa Dios.
Kag magataliwan ako
nga nagapabilin ang akun paglaum.
27 Tungud hay indi mo pagpabay-an ang akun
kalag sa lugar kang mga patay,*
kag indi man ikaw magtugot
nga madunot ang lawas kang imong balaan nga surugoon.
28 Ginpamaan mo kanakun ang mga dalan paagto sa kabuhi,
kag ang imong presensya magatugro kanakun kang tuman nga kalipay.’ ”
29 “Mga kabugtoan, makahambal ako kaninyo nga may kasigurohan nahanungud sa atun ulang nga si David, nga tana napatay kag ginlubung kag ang ginlubngan kana rugyan hasta sa kadya nga mga inadlaw.

* **2:27 2:27** sa Griego, Hades

30 Si David sangka propeta, kag naman-an na nga ang Dios nagsaad kana. Nagsumpa
ang Dios nga ang isara sa mga linahi ni David magapanubli kang anang ginharian.
31 Ginapanuruk nga daan ni David ang matabo gani naghambal tana nahanungud
kang pagkabanhaw ni Cristo katong nagkuon tana,
‘Wara tana ginpabay-an sa lugar kang mga patay,
kag wara madunot ang ana nga lawas.’
32 Si Jesus nga dya ginbanhaw kang Dios kag kami tanan mga manugpamatuod ka dya.
33 Kang ginbayaw tana sa tuo kang Dios, kag nabaton na halin sa Dios nga anang Amay
ang ginsaad nga Balaan nga Ispirito, gintugro na man dya kanamun pareho kang inyo
nakita kag nabatian tulad kadya.
34 Wara magpalangit si David, pero amo dya ang kuon na,
‘Ang Ginoong Dios nagkuon sa
akun nga Ginoo,
Rugya ikaw pungko sa akun tuo.
35 Hasta nga paampoon ko
kanimo ang imo nga mga kaaway.’ ”
36 Kag nagpadayon pa gid si Pedro sa paghambal, “Gani, kinahanglan nga maman-an
kang tanan nga mga Israelenhun nga ang Jesus nga dya nga inyo ginlansang sa kros
ginhimo kang Dios nga Ginoo kag Cristo!”
37 Kang mabatian kang katawhan ang mga ginpanghambal nga dya ni Pedro, natandug
gid ang anda baratyagun, kag nagkuon sanda kana kag sa iba pa nga mga apostoles, “Ti,
mga kabugtoan, ano bay kadya ang amun himoon?”
38 Nagsabat si Pedro, “Maghinulsul kamo kang inyo mga sala kag magpabawtiso sa
ngaran ni Jesu-Cristo, agud nga ang Dios magapatawad kaninyo kag inyo mabaton ang
anang regalo nga amo ang Balaan nga Ispirito.
39 Tungud hay ang ginsaad nga dya kang Dios para gid kaninyo kag sa inyo mga
kabataan, kag para sa tanan nga rugto sa marayu—dya para gid sa tanan nga ginaagda
kang atun Ginoong Dios nga magaparapit kana.”
40 Raku pa gid ang ginkuon ni Pedro sa pagpamatuod kang ana mga ginpanghambal.
Kag ginpanghangkat na sanda nga nagakuon, “Luwasa ninyo ang inyo kaugalingun sa
silot nga magaabot sa mga tawo sa kadya nga panag-on nga nagahimo kang malaot.”
41 Amo to kag ang mga nagtoo sa ginpanghambal ni Pedro ginpangbawtisohan, kag sa
amo gid to nga adlaw mga tatlo ka libo ka tawo ang nadugang sa anda nga grupo.
42 Nagmaukud sanda sa pagtuon kang mga ginapanudlo kang mga apostoles, sa
pagpakig-imaw sa kapareho nanda nga tumuluo kay Cristo, sa pagpamihak-pihak kang
tinapay kag sa pagpangamuyo.

Ang Pagkabuhi kang mga Tumuluo

43 Duro nga mga milagro kag mga katingalahan nga butang ang ginapanghimo kang
Dios paagi sa mga apostoles, gani ang katawhan may toman nga pagtahod sa Dios.
44 Nagairimaway ang tanan nga tumuluo kag nagapaambitanay sanda tanan kang
andang mga pagkabutang.
45 Ginabaligya nanda ang anda mga propedad kag mga pagkabutang kag ang bayad
ka dya ginahururay nanda sa tanan, suno sa kinahanglan kang tagsa-tagsa.
46 Adlaw-adlaw nagatiripon sanda sa templo, kag nagakaraun sanda kang tingub
sa andang mga balay. Malipayun kag maalwan ang andang mga tagipusoon nga
nagaambitanay sa pagkaun.
47 Nagadayaw sanda sa Dios kag nahamut-an kang tanan nga tawo. Kag kada adlaw
ginadugang kang Ginoo sa andang grupo ang mga nagakaraluwas.

3

Gin-ayad ang Lupog nga Tawo

1 Sangka adlaw, alas tres ti hapon nga amo ang oras nga inugpangamuyo, nag-agto si
Pedro kag si Juan sa templo.
2 Kar-on, sa gawang kang templo nga ginatawag “Manami nga Gawang” may sangka
tawo nga lupog halin pa kang ana pagkatawo. Kada adlaw ginadara tana kag ginabutang
sa gawang nga dya agud magpakilimos sa mga tawo nga nagasurulud sa templo.
3 Pagkakita na kay Pedro kag Juan nga nagapasulud sa templo, dayon na nga pakilimos
kananda.
4 Ginturuk tana kang tampad ni Pedro kag ni Juan kag nagkuon si Pedro kana, “Turuk
rugya kanamun!”
5 Nagturuk man tana kananda nga nagapaabot-abot nga may mabaton tana kananda.

6 Dayon nagkuon si Pedro kana, “Wara gid ako ti kwarta, pero itugro ko kanimo
kon ano ang rugya kanakun. Sa ngaran ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret, tindug kag
magpanaw!”
7 Amo to kag ginkaptan ni Pedro ang tawo nga lupog sa tuo na nga alima kag
patindugun, kag lagi-lagi kato nagbaskug ang anang kahig kag buko-buko.
8 Nagtumbo tana kag nagtindug kag magpanaw-panaw. Dayon, nagtawas tana kanday
Pedro nga nagsulud sa templo nga nagapanaw kag nagatumbo-tumbo nga nagadayaw
sa Dios.
9 Nakita tana kang tanan nga mga tawo rugto nga nagapanaw kag nagadayaw sa Dios.
10 Kang matalupangdan nanda nga tana amo ang manugpakilimos nga nagapungko
anay sa Manami nga Gawang kang templo, natingala gid sanda kag daw indi makapati
sa natabo nga dya kana.
11 Samtang nagadapit-dapit ang tawo kay Pedro kag Juan rugto sa lugar nga
ginatawag Balkon ni Solomon, ang tanan nga mga tawo, sa sobra nanda nga katingala,
nagdinalagan parapit kananda.
12 Kang makita dya ni Pedro, ginkun-an na sanda, “Mga kapareho ko nga mga
Israelenhun, andut haw nga natingala gid kamo kadya, kag andut haw nga ginaturuk
gid ninyo kami nga daw sa kami ang nagpapanaw sa tawo nga dya paagi sa amun
kaugalingun nga gahum ukon pagkadiosnon?
13 Ang Dios ni Abraham, ni Isaac, kag ni Jacob—ang Dios kang atun mga kamal-aman
amo ang nagpadungug sa anang surugoon nga si Jesus. Tana kadya amo ang inyo nga
gintugyan sa mga may awtoridad, kag ginsikway ninyo sa atubang ni Pilato bisan pa
nga nakapamat-ud run si Pilato nga hilwayun tana.
14 Si Jesus balaan kag matarung, pero ginsikway ninyo tana, kag sa baylo ginpangayo
ninyo nga hilwayun ang manugpatay.
15 Ginpatay ninyo ang Ginahalinan kang kabuhi, pero ginbanhaw tana kang Dios kag
kami makapamatuod ka dya.
16 Tungud sa gahum kang ngaran ni Jesus nakaagum kang kabaskug ang tawo nga dya
nga inyo nakita kag nakilala. Ang pagtoo paagi kay Jesus amo ang nag-ayad kana kang
bug-os, pareho kang inyo makita sa tulad.
17 “Kar-on, mga kabugtoan, naman-an ko nga kamo kag ang inyo mga manugdumara
wara kamaan kang inyo ginhimo.
18 Ginpamaan nga daan kato anay kang Dios paagi sa tanan nga mga propeta nga ang
anang Cristo kinahanglan nga mag-antos. Gintuman na dya paagi sa natabo nga dya.
19 Gani kar-on, maghinulsul kamo kang inyo mga sala kag magparapit sa Dios agud
patawarun na kamo sa inyo mga sala,
20 agud to nga makaagum kamo kang katawhayan nga magahalin sa Ginoo. Kag
ipadara na kaninyo si Jesus nga amo ang Cristo nga ana ginpili nga daan para kaninyo.
21 Kinahanglan magpabilin anay tana sa langit hasta sa tion nga bag-ohon kang Dios
ang tanan nga mga butang, tungud hay amo gid ria ang anang ginkuon paagi sa anang
balaan nga mga propeta katong una pa gid.
22 Pareho kang ginkuon ni Moises,
‘Ang Ginoo nga inyo Dios
magapili para kaninyo kang
sangka propeta nga
rugyan mismo kaninyo magahalin,
pareho kang ginhimo na kanakun.
Kinahanglan pamatian ninyo
ang tanan nga anang
ihambal kaninyo.
23 Ang bisan sin-o nga
indi magpamati sa
propeta nga ria pagapainun sa
katawhan kang Dios kag
pagalaglagun.’
24 “Ang tanan nga mga propeta nga may mensahe halin sa Dios, umpisa kay Samuel
kag sa mga propeta nga nagasurunod kana, sanda tanan nagpanagna man kang
nagakaratabo sa kadya nga mga inadlaw.
25 Ang mga ginsaad kang Dios paagi sa anang mga propeta para gid kaninyo kag
naabay kamo sa kasugtanan kang Dios kag kang inyo mga kaulangan. Tungud hay
nagkuon tana kay Abraham, ‘Paagi sa imo mga linahi, pakamayadun ko ang tanan nga
mga tawo sa kalibutan.’

26 Amo ria nga nagpili ang Dios kang anang surugoon kag ginpadara una kaninyo agud
pakamayadun na kamo paagi sa pagpaliso kang kada isara kaninyo sa malaot ninyo nga
mga ginahimo.”

4

Si Pedro kag si Juan sa Atubang kang Konseho

1 Nagahambal pa sa katawhan si Pedro kag si Juan kang parapitan sanda kang mga
pari, kag kang kapitan kang mga gwardya sa templo kag kang mga Saduceo.
2 Naugut sanda tungud hay ang darwa ka apostoles nga dya nagapanudlo sa katawhan
nga si Jesus nabanhaw, kag dya nagapamatuod nga ang mga patay mabanhaw.
3 Gani gindakup nanda ang darwa kag ginsulud sa prisohan hasta sa masunod nga
adlaw tungud hay sirum run kato.
4 Pero raku sa mga nakabati kang Pulong kang Dios ang nagtoroo; kag ang kadurohon
nanda nagdangat sa mga lima ka libo.
5 Pagkasunod nga adlaw, nagtiripon sa Jerusalem ang mga manugdumara kang mga
Judio, ang mga kamal-aman, kag ang mga manunudlo kang Kasugoan.
6 Kaimaw man nanda si Anas nga amo ang Pinakamataas nga Pari, kag rugto man
si Caifas, si Juan, si Alejandro, kag ang iba pa nga katapo kang panimalay kang
Pinakamataas nga pari.
7 Ginpaatubang nanda si Pedro kag si Juan kananda kag ginpamangkot, “Kay sin-o
gahum kag ngaran ang inyo gin-gamit sa paghimo kang butang nga dya?”
8 Si Pedro nga nagamhan kang Balaan nga Ispirito nagsabat kananda, “Kamo nga mga
manugdumara kang katawhan kag mga kamal-aman,
9 tungud ginausisa ninyo kami tulad nahanungud sa mayad nga buhat nga ginhimo
sa tawo nga lupog nga dya, kag kon sa ano nga paagi nga naayad tana kadya,
10 dapat ninyo tanan maman-an kag kang tanan nga mga Israelenhun, nga ang tawo
nga dya nga nagatindug sa inyo tunga naayad tungud sa gahum kang ngaran ni Jesu-
Cristo nga taga-Nazaret nga inyo ginpalansang sa kros pero ginbanhaw kang Dios.
11 Tana amo
‘Ang bato nga wara ninyo maluyagi, kamo nga mga manughimo kang balay,
amo pa ang nangin pamusod nga bato.’
12 “Magluwas kay Jesus wara run ti bisan sin-o nga makaluwas kanatun sa sala.
Tungud nga sa bug-os nga kalibutan, ang ngaran gid lang ni Jesus ang gintao kang Dios,
agud paagi ka dya maluwas kita.”
13 Natingala gid ang mga katapo kang konseho kang makita nanda ang kaisug ni Pedro
kag ni Juan sa pagsabat, kag matalupangdan nanda nga sanda ka dya mga ultimo lang
man nga tawo kag wara ti tinun-an. Kag naman-an nanda nga kaimaw anay sanda ni
Jesus.
14 Pero kang makita nanda ang tawo nga naayad nga nagatindug sa tupad nanday
Pedro kag Juan, wara run sanda ti makuon kontra kananda.
15 Gani ginpagwa anay nanda ang darwa halin sa lugar nga ginatiponan kang konseho,
kag naghinon-anun sanda,
16 nga nagakuon, “Ano ang himoon natun sa darwa nga dya tulad karia nga
nabalahuba run sa bilog nga syudad kang Jerusalem ang makatiringala nga milagro
nga nahimo paagi kananda kag indi man natun dya mapanginwara?
17 Pero amo dyaay ang himoon ta agud nga ang bagay nga dya indi run gid magrapta
sa mga katawhan: ipaandaman ta sanda nga indi run magliwan ka hambal bisan kay
sin-o nahanungud sa ngaran nga dya.”
18 Amo to kag gintawag nanda si Pedro kag si Juan nga magbalik sa sulud kag ginkun-
an nga indi run gid maghambal ukon magpanudlo sa ngaran ni Jesus.
19 Pero nagsabat si Pedro kag si Juan kananda, “Kamo mismo ang maghusgar kon
igsakto bala sa panuruk kang Dios ang magsunod kami kaninyo ukon kana.
20 Tungud hay indi gid mahimo nga indi kami maghambal kang nahanungud sa amun
nakita kag nabatian.”
21 Ginpaandaman pa gid sanda ka mayad kang konseho antes buy-an. Wara sanda ti
makita nga paagi nga silotan ang darwa nga dya tungud hay ang tanan nga mga tawo
nagadayaw sa Dios tungud kang natabo.
22 Tungud hay ang tawo nga naayad nga dya sa makatiringala nga paagi nagapang-
edadun run kang kapin sa kap-atan ka tuig.

Ang mga Tumuluo Nagpangamuyo sa Dios

23 Kang mabuy-an run sanday Pedro kag Juan, nagbalik sanda sa andang mga kaimaw,
kag ginsugid nanda ang ginpanghambal kang mga pangulo kang kaparian kag kang mga
kamal-aman.
24 Pagkabati nanda ka dya, naghugpong sanda sa pagpangamuyo sa Dios nga
nagakuon, “Ginoo nga makagagahum sa tanan, ikaw ang nagtuga kang langit, lupa kag
dagat, kag kang tanan nga rugyan kananda!
25 Sa paggiya kang Balaan nga Ispirito, naghambal ikaw paagi kay David nga imong
surugoon nga amun ulang, kang magkuon tana,
‘Andut haw nga nagabalingaso ang kaugut
kang mga bukun ti Judio;
Kag nagahumun ang mga tawo kang mga
butang nga wara ti pulos?
26 Ang mga hari sa lupa
nagaharanda sa pagpakig-away,
kag ang mga manugdumara
nagtiripon sa pagpakigbato sa
Ginoo kag sa anang Pinili.’*
27 Amo gid ria ang natabo, sa dya nga syudad nagtipon sanday Herodes kag Poncio Pilato
imaw kang mga bukun ti Judio kag kang bilog nga katawhan kang Israel agud kontrahun
si Jesus nga imong Balaan nga Surugoon nga imong Pinili.
28 Ginhimo nanda ang mga butang nga imo ginplano kag ginbuut kauna pa nga daan
nga dapat matabo.
29 Kar-on, Ginoo, talupangda ang andang pagpamahug kanamun. Buligan mo kami nga
imong mga surugoon nga makahambal kang imong pulong nga may tuman nga kaisug.
30 Ipakita ang imong gahum sa pagpang-ayad kag itugot nga makahimo kami kang mga
milagro kag katingalahan nga mga butang paagi sa ngaran kang imong Balaan nga
Surugoon nga si Jesus.”
31 Pagkatapos nanda ka pangamuyo, nag-uyug ang lugar nga andang ginatiponan. Gin-
gamhan sanda tanan kang Balaan nga Ispirito kag nagharambal kang pulong kang Dios
nga may kaisug.

Ang mga Tumuluo Nag-ambitanay kang andang mga Pagkabutang

32 Nagasinantoanay ang panghuna-huna kag baratyagun kang mga tumuluo. Wara ti
bisan isara nga nagaangkun kang bisan ano nga pagkabutang nga ginakabig na nga ana,
kundi nga ginapaambit nanda dya sa iba.
33 May tuman nga gahum ang mga apostoles sa pagpamatuod kang nahanungud sa
pagkabanhaw ni Ginoong Jesus, kag ginpasagahay kang Dios ang anang bugay kananda
tanan.
34 Wara ti may nalisdan bisan isara kananda, tungud hay ang may mga lupa ukon mga
balay, ginabaligya nanda dya kag ang bayad na ka dya ginadara nanda
35 kag itugyan sa mga apostoles. Dayon, ang kwarta ginapanagtag suno sa kinahanglan
kang kada isara.
36 Amo ria ang ginhimo ni Jose nga taga-Cipro, nga sangka Levita, nga ginatawag man
kang mga apostoles nga Bernabe (nga kon sayudon, manugparig-un kang baratyagun).
37 Ginbaligya na ang anang uma, kag ang bayad na kadya gindara na kag gintugyan
sa mga apostoles.

5

Si Ananias kag si Safira

1 Pero may sangka tawo rugto nga ginahingaranan kay Ananias imaw kang anang
asawa nga si Safira nga nagbaligya kang sangka puna kang andang propedad.
2 Ginhawidan ni Ananias ang iba nga bayad ka dya, kag naman-an man kang anang
asawa, kag ang nabilin amo lang ang gintugyan na sa mga apostoles.
3 Pero nagkuon si Pedro kana, “Ananias, andut haw nga ginpabay-an mo lang si
Satanas nga gamhan ang imong panghuna-huna nga magbutig ikaw sa Balaan nga
Ispirito paagi sa paghawid kang bahin kang bayad kang imong lupa?
4 Kang wara pa nimo mabaligya, indi bala nga imo man dya nga daan? Kag kang
mabaligya mo run dya, ikaw man kabay ang may kinamatarung kon iwanun mo ang
bayad? Andut haw nga nakapinsar ikaw nga maghimo kang amo dya? Wara ikaw
nagbutig sa tawo kundi sa Dios!”

* **4:26 4:26** ukon, Cristo

5 Pagkabati ni Ananias ka dya, natumba tana nga patay. Kag hinadlukan gid ang tanan
nga nakabati kang hitabo nga dya.
6 Dayon, ang mga pamatan-un nga laki nagparapit kag ginbarahosan ang bangkay ni
Ananias kag gindara sa gwa kag ginlubung.
7 Pagkaligad kang mga tatlo ka oras nagsulud si Safira nga anang asawa nga wara
nakamaan kon ano ang natabo.
8 Nagkuon si Pedro kana, "Sugidi ako, amo gid bala dya ang bayad kang lupa nga inyo
ginbaligya?"
Nagsabat tana, "Huud, amo ria ang bayad."
9 Kag nagkuon si Pedro kana, "Andut haw nga nagsugtanay kamo nga mag-asawa
nga tirawan ang Ispirito kang Ginoo? Sulnga, dyan run sa gawang ang mga laki nga
naglubung kang imong bana, kag ikaw run ang isunod nanda."
10 Kag lagi-lagi natumba si Safira nga patay sa atubang ni Pedro. Pagsulud kang
mga pamatan-un nga laki nakita nanda nga patay run dya. Gindara nanda ang anang
bangkay sa gwa kag ginlubung sa ingud kang anang bana.
11 Hinadlukan gid ka mayad ang bug-os nga iglesia kag ang tanan nga nakabati kang
hitabo nga dya.

Mga Milagro kag Katingalahan

12 Duro nga mga milagro kag mga katingalahan ang nahimo kang mga apostoles sa
katawhan. Tanan nga mga tumuluo nagatiripon sa lugar nga ginatawag Balkon ni
Solomon.
13 Ang mga tawo nga bukun pa ti tumuluo wara gid magpangahas nga mag-intra
kananda, wara ti sapayan nga bahul gid ang pagtahod nanda sa mga tumuluo.
14 Pero nagaduro pa gid ang mga kalalakin-an kag kababainhan nga nagtoroo sa Ginoo,
kag ginadugang sa andang grupo.
15 Gani ginadara kang mga tawo ang andang mga masakitun sa mga karsada kag
ginapamutang sa mga baratangan kag sa mga banig agud nga pag-agi ni Pedro, bisan
maharonan na lang ang iba ka dya kananda.
16 Nagtiripon man ang tama ka duro nga mga tawo nga nagharalin pa sa mga
kabanwahanan sa palibot kang Jerusalem nga nagadara kang andang mga masakitun
kag mga nasab-an kang malaot nga ispirito, kag nag-arayad sanda tanan.

Ang mga Apostoles Ginhingabot

17 Kar-on, ang Pinakamataas nga Pari kag ang tanan nga anang mga kaimaw nga
katapo kang sekta kang mga Saduceo nahisa gid ka mayad sa mga apostoles. Gani ang
ginhimo nanda,
18 ginpadakup nanda ang mga apostoles kag ginluput sa prisohan.
19 Pero pagkagabii ginbuksan kang anghel kang Ginoo ang mga gawang kang prisohan
kag ginpagwa sanda. Nagkuon dya kananda,
20 "Agto kamo sa templo kag isugid sa mga katawhan ang nahanungud sa bag-o nga
sahi kang Kabuhi nga dya."
21 Pagkabati nanda ka dya, nagsulud sanda sa templo pagkakasanagun kag nag-
panudlo sa mga tawo.
Sa pihak tana nga bahin, nag-abot ang Pinakamataas nga Pari kag anang mga
kaibahan, kag ginpatawag nanda ang tanan nga katapo kang konseho kag mga kamal-
aman. Dayon nagpasugo sanda sa prisohan nga ibul-un ang mga apostoles kag
ipaatubang kananda.
22 Pero pag-abot kang mga ginsugo sa prisohan wara run rugto ang mga apostoles,
gani nagbalik run lang sanda kag ginsugid dya sa konseho.
23 Kuon nanda, "Pag-abot namun rugto hugut man ang pagkasarado kang mga gawang
kag ang mga gwardya rugto man sa mga gawang nagatirindug, pero pagbukas namun,
wara kami ti nakita nga tawo sa sulud!"
24 Kang mabatian dya kang kapitan kang mga gwardya sa templo kag kang mga
pangulo kang kaparian, naburung sanda kag naminsar kon ano pa gid ang mangin
resulta na ka dya.
25 Dayon may sangka tawo nga nag-abot kag nagkuon, "Ang mga laki nga inyo ginpriso,
nagapanudlo sa mga tawo rugto sa templo!"
26 Amo to kag ang kapitan, imaw kang anang mga tinawo nag-agto sa templo kag
ginbuul ang mga apostoles, pero wara nanda ginpaagi sa pwersa ang pagdara kananda
tungud hay nahadluk sanda nga batohon kang mga tawo.
27 Kag gindara nanda ang mga apostoles kag ginpaatubang sa konseho. Gin-usisa
sanda kang Pinakamataas nga Pari,

28 nga nagakuon, “Ginpaandaman gid namun kamo ka mayad nga indi magpanudlo
sa ngaran kang tawo nga to. Pero gintugub run ninyo ang bilog nga Jerusalem kang mga
ginapanudlo ninyo, kag gusto pa ninyo nga ipapanabat kanamun ang kamatayun kang
tawo nga to!”
29 Nagsabat si Pedro kag ang iba pa nga mga apostoles, “Ang Dios ang dapat namun
tumanun kag indi ang tawo.
30 Ang Dios kang atun mga kaulangan amo ang nagbanhaw kay Jesus nga inyo
ginpapatay paagi sa paglansang kana sa kros.
31 Ginbayaw tana kang Dios sa anang tuo nga alima bilang Pangulo kag Manluluwas,
sa pagtugro sa mga Israelenhun kang kahigayonan nga maghinulsul agud mapatawad
ang andang mga sala.
32 Kami makapamatuod sa mga butang nga dya, kag amo man ang Balaan nga Ispirito,
nga gintao kang Dios sa mga nagatuman kana.”
33 Kang mabatian dya kang mga katapo kang konseho, nagbalingaso ang andang
kaugut kag gusto run nanda nga ipapatay ang mga apostoles.
34 Pero nagtindug ang sangka Fariseo nga katapo kang konseho nga ginahingaranan
kay Gamaliel. Manunudlo tana kang Kasugoan kag ginataha kang tanan nga tawo.
Nagsugo tana nga pagaw-un anay ang mga apostoles.
35 Pagkatapos nagkuon tana sa konseho, “Mga kasimanwa ko nga mga Israelenhun,
mag-andam kamo sa ginatuyo ninyo nga himoon sa mga tawo nga dya.
36 Kauna may sangka tawo anay nga nagtuhaw nga ginahingaranan kay Teudas nga
nagapabugal nga daw si sin-o gid tana. Mga apat ka gatos nga mga tawo ang nagpasakup
kana. Pero ginpatay tana kag ang anang mga sinakpan nagrinapta kag nangin wara lang
man ti pulos ang andang gin-umpisahan.
37 Pagkatapos ka dya, si Judas ruman nga Galileanhun ang nagtuhaw kang panahon
kang pagpangrehistro kang katawhan. Nakadara man tana kang mga tawo nga
magsunod kana, pero ginpatay man tana kag ang tanan nga anang mga sinakpan
nagrinapta lang man.
38 Gani, kadya tana ginakun-an ko kamo nga indi ninyo paghilabti ang mga tawo nga
dya. Pabay-i lang ninyo sanda. Tungud hay kon ang plano ukon tinutuyo nanda nga
dya ana lang kang tawo, indi dya magmadinarag-un.
39 Pero kon ana dya kang Dios, indi ninyo sanda madaug. Masapwan lang ninyo ang
inyo kaugalingun nga nagabato sa Dios.”
Nagpati man ang konseho sa ginhambal ni Gamaliel.
40 Ginpatawag nanda liwan ang mga apostoles nga magsulud kag ginpahanot. Dayon
ginkun-an nga indi run magliwan ka hambal sa ngaran ni Jesus, kag pagkatapos ginbuy-
an sanda.
41 Naghalin ang mga apostoles sa konseho nga nagakalipay tungud hay ginkabig kang
Dios sanda nga takus nga mag-antos kang kahuruy-anan tungud lang sa ngaran ni Jesus.
42 Kada adlaw nagaagto sanda sa templo kag sa mga kabalayan nga nagapadayon sa
pagpanudlo kag pagpangwali kang Mayad nga Balita nahanungud kay Jesus nga amo
ang Cristo.

6

Ang Pagpili kang Pito ka Manugbulig

1 Sa mga inadlaw nga to, nga ang kadurohon kang mga gintuton-an nagadugang, ang
mga Judio nga nagahambal kang Griego nagkurumodon kontra sa mga tumanduk nga
mga Judio hay ang mga balo nga bayi sa anda nga grupo wara matatapi sa pagtugro
kang rasyon kada adlaw.
2 Gani ginpatawag kang napulo'g darwa ka mga apostoles ang tanan nga mga gintuton-
an kag nagkuon, “Bukun ti igsakto nga pabay-an namun ang pagpangwali kang Pulong
kang Dios para lang matatapan namun ang pagpanagtag kang rasyon.
3 Gani mga kabugtoan, pili kamo kang pito ka laki kaninyo nga kilala nga mga mayad,
kag nagamhan kang Balaan nga Ispirito kag mangin-aramun. Sanda ka dya amo ang
amun tugyanan kang buruhatun nga dya.
4 Kag kami tamun, gamitun namun ang bug-os namun nga tion sa pagpangamuyo kag
pagpangwali kang pulong kang Dios.”
5 Naluyagan kang bug-os nga katiringban ang ginhambal kang mga apostoles. Gani
ginpili nanda si Esteban; tana kadya marig-un ti pagtoo kag nagamhan kang Balaan nga
Ispirito, amo man sanday Felipe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas, kag si Nicolas nga
taga-Antioquia. Tana ka dya bukun ti Judio nga nadara sa relihiyon kang mga Judio.

6 Sanda ka dya ginprisentar kang bug-os nga katiringban sa mga apostoles, nga amo
ang nagpangamuyo kag nagtungtong kang andang alima kananda.
7 Ang Pulong kang Dios naglapnag pa gid, kag nagduro pa gid ang mga gintuton-an sa
Jerusalem, kag tama man ka duro nga mga kaparian ang nagtoroo.

Ang Pagdakup kay Esteban

8 Si Esteban, nga ginabugayan ka mayad kag ginatugroan kang Dios kang tuman nga
gahum, naghimo kang daragkul nga mga milagro kag mga katingalahan nga mga butang
sa katawhan.
9 Pero may mga tawo nga nag-upang kana nga halin sa mga katapo kang sinagoga
nga ginatawag Mga Hinilway. Ang mga katapo na ka dya mga Judio nga taga-Cirene kag
taga-Alejandria. Sanda kadya kag ang iba pa gid nga mga Judio nga taga-probinsya kang
Cilicia kag Asia nagpakigbais kay Esteban.
10 Pero ang Balaan nga Ispirito nagtao kay Esteban kang kaaram nga kon maghambal
tana indi gid sanda makadaug kana.
11 Gani, likum nga ginsutsot nanda ang pira ka mga tawo nga magkuon, “Nabatian
namun tana nga naghambal kang malain kontra kay Moises kag sa Dios!”
12 Kag ginpaugut nanda ang katawhan kag ang mga kamal-aman kag ang mga
manunudlo kang Kasugoan. Gindakup nanda si Esteban kag ginpaatubang sa konseho.
13 Dayon nagbuul sanda kang pira ka tawo nga maghambal kang butig kontra kay
Esteban. Nagkuon sanda, “Ang tawo nga dya wara nagauntat sa paghambal kang malain
kontra sa balaan nga templo kag sa Kasugoan ni Moises.
14 Tungud hay nabatian namun tana nga nagkuon nga gub-un kang Jesus nga dya nga
taga-Nazaret ang templo kag islan ang mga kinabatasan nga ginpapanubli ni Moises
kanatun!”
15 Ang tanan nga nagapurungko rugto sa konseho nagturuk gid ka mayad kay Esteban
kag nakita nanda nga ang anang pungyahun daw pareho kang pungyahun kang anghel.

7

Ang Pamulong-pulong ni Esteban

1 Ginpamangkot si Esteban kang Pinakamataas nga Pari, “Matuod bala ang tanan nga
ria?”
2 Nagsabat si Esteban, “Mga kabugtoan kag mga ginikanan, pamatii ninyo ako. Ang
mahimayaun nga Dios nagpakita sa atun ulang nga si Abraham kang rugto pa tana
nagaistar sa Mesopotamia, antes tana magsaylo sa Haran.
3 Nagkuon kana ang Dios, ‘Maghalin ikaw sa lugar nga dya kag bayai ang imong mga
himata, kag mag-agto ikaw sa lugar nga akun itudo kanimo.’
4 Amo to kag naghalin si Abraham sa lugar kang mga Caldeo kag nag-istar sa Haran.
Kang napatay ang anang tatay, ginpasaylo tana kang Dios sa lugar nga dya nga amo run
ang inyo ginaistaran kadya.
5 Wara tana gintugroan kang Dios bisan sandapal nga lupa nga makuon na nga ana.
Pero nagsaad ang Dios nga itugro dya kana nga mangin ana kag kang anang mga linahi,
bisan pa kato nga tinion wara pa tana ti bata.
6 Amo dya ang ginkuon kang Dios kana, ‘Ang imo mga linahi magaistar sa iba nga
pungsod, kag pagahimoon sanda nga mga uripun kag pagapaantoson sa sulud kang 400
ka tuig.
7 Pero pagasilotan ko ang pungsod nga magauripun kananda, kag pagkatapos,
magahalin sanda sa lugar nga to kag magasimba sanda kanakun sa lugar nga dya.’
8 Naghimo ang Dios kang kasugtanan kay Abraham, kag ang tanda kang kasugtanan
nga dya amo ang pagsirkom. Gani, kang may bata run si Abraham nga amo si Isaac,
ginsirkom na dya sa ikawalo nga adlaw sa tapos dya mabata. Amo man to ang ginhimo
ni Isaac sa anang bata nga si Jacob, kag amo man ang ginhimo ni Jacob sa anang napulo'g
darwa ka mga kabataan nga atun mga kaulangan.
9 “Ang atun mga kaulangan nga to nahisa sa andang bugto nga si Jose. Gani ginbaligya
nanda tana bilang uripun sa Ehipto. Pero ang Dios nagaimaw gid kana
10 kag ginhilway tana sa tanan na nga mga kabudlayan. Gintaw-an tana kang Dios
kang mayad nga panimuut kag kaaram sa atubang ni Faraon nga hari kang Ehipto. Kag
ginhimo tana ni Faraon bilang manugdumara kang bilog nga Ehipto kag kang anang
bug-os nga panimalay.
11 Kar-on, nag-abot ang taggurutum sa bilog nga Ehipto kag sa Canaan, nga nagdara
kang tuman nga kabudlayan. Ang atun mga kaulangan wara gid ti mabul-an kang
pagkaun.

12 Kang pagkabati ni Jacob nga may pagkaun sa Ehipto, ginsugo na rugto ang anang
kabataan nga atun mga kaulangan. Amo dya amo ang una nanda nga pag-agto sa Ehipto.
13 Sa ikarwa nanda nga pag-agto, nagpakilala kananda si Jose nga anda bugto, kag
nakilal-an man ni Faraon ang panimalay ni Jose.
14 Dayon ginpaabat ni Jose si Jacob nga anang tatay kag ang anang bug-os nga
panimalay; kapitoan kag lima sanda tanan.
15 Amo to kag nag-agto si Jacob sa Ehipto. Rugto tana napatay kag amo man ang atun
mga kaulangan.
16 Gindara ang andang mga lawas pabalik sa Sikem. Rugto sanda ginlubung sa
rulubngan nga ginbakal anay ni Abraham sa mga kabataan ni Hamor.
17 "Kang marapit run lang ang tion nga tumanun kang Dios ang anang ginsaad kay
Abraham, tama run gid ka duro ang linahi kang atun mga kaulangan sa Ehipto.
18 Kang urihi, lain run ang hari nga naggahum sa Ehipto, nga wara makakilala kay
Jose.
19 Gindayaan na ang atun mga kasimanwa kag nangin mapintas tana sa atun
mga kaulangan. Ginpirit na sanda nga itapok ang andang mga lapsag agud to nga
magkaramatay.
20 Sa amo man to nga tion, natawo si Moises, sangka lapsag nga nahamut-an kang
Dios. Sa sulud kang tatlo ka bulan ginbatiti tana kang anang panimalay.
21 Kang gintapok tana kang anang mga ginikanan, ginbuul tana kang bayi nga bata ni
Faraon kag ginpabahul kag ginkabig nga ana kaugalingun nga bata.
22 Ang tanan nga kinaaram kang taga-Ehipto gintudlo kay Moises, gani nangin
sampatun tana, indi lamang sa paghambal kundi sa buhat man."
23 "Kang magpang-edadun run tana kang kap-atan ka tuig, napinsaran na nga
magbisita sa anang mga kapareho nga Israelenhun.
24 Nakita na ang isara kananda nga ginasakit kang sangka Ehiptohanun, gani nga
gin-apinan na dya kag ginpatay na ang Ehiptohanun bilang pagtimalus.
25 Abi na nga mahangpan kang anang mga kapareho nga Israelenhun nga tana amo
ang pagagamitun kang Dios sa paghilway kananda, pero wara nanda dya mahangpi.
26 Kang masunod nga adlaw, may nakita tana nga darwa ka Israelenhun nga nagaaway.
Pasag-uliun na raad sanda nga nagakuon, 'Mga amigo, pareho lang man kamo nga mga
Israelenhun, andut nga nagaaway kamo?'
27 Pero gintiklod si Moises kang isara nga amo ang nagaaway sa isara kag ginkun-an,
'Sin-o ang naghimo kanimo nga magdumara kag maghukum kanamun?
28 Patyun mo man bala ako pareho kang imong ginhimo sa Ehiptohanun kahapon?'
29 Pagkabati ni Moises ka dya nagpalagyo tana paagto sa Madian. Nagpangasawa tana
rugto kag nangin tatay kang darwa ka bata nga laki.
30 "Pagkaligad kang kap-atan ka tuig, nagpakita kay Moises ang sangka anghel sa
nagadaba-daba nga purongpong, rugto sa kamingawan marapit sa Bukid kang Sinai.
31 Natingala gid tana sa anang nakita. Kang ginaparapitan na run dya agud himutadan
ka mayad, nabatian na ang limug kang Ginoo:
32 'Ako ang Dios kang imong mga kaulangan, ang Dios ni Abraham, Isaac, kag Jacob.'
Nagkurudug si Moises sa kahadluk kag wara run ti kaisug sa pagturuk.
33 Nagkuon ang Ginoo kana, 'Huksa ang imo sandalyas tungud hay ang lugar nga dya
nga imo ginatindugan balaan.
34 Nakita ko gid ang sobra nga pagpigus sa akun mga katawhan sa Ehipto, kag nabatian
ko man ang anda nga pag-ugayung. Amo ria nga nag-abot ako sa paghilway kananda.
Dali, sugoon ko ikaw nga mag-agto sa Ehipto.'
35 "Si Moises nga dya nga anda ginsikway kang magkuon sanda, 'Sin-o ang naghimo
kanimo nga magdumara kag maghukum kanamun?' Tana man ang ginsugo kang
Dios nga mangin manugdumara kag manughilway paagi sa pagbulig kang anghel nga
nagpakita kana sa purongpong.
36 Tana ang nagpangulo kananda paggwa sa Ehipto. Naghimo tana kang mga milagro
kag katingalahan nga mga butang sa Ehipto, kag sa Dagat nga Pula, kag sa kamingawan
sa sulud kang 40 ka tuig.
37 Si Moises man nga dya ang naghambal sa mga katawhan kang Israel, 'Ang Dios
magapili para kaninyo kang sangka propeta nga rugyan mismo kaninyo magahalin,
pareho kang ginhimo na kanakun.'
38 Si Moises nga dya ang kaimaw kang katiringban kang Israel sa kamingawan, kag
kang anghel nga nagpakighambal kana sa bukid kang Sinai, kag imaw man kang atun
kaulangan. Tana ang nagbaton kang mga buhi nga Pulong kang Dios agud ipaalinton
kanatun.

39 “Pero ang atun mga kaulangan indi gid magtuman kana. Ginsikway nanda tana,
kag ang anda tana nga handum amo ang magbalik sa Ehipto.
40 Nagkuon sanda kay Aaron, ‘Himoi kami kang mga dios-dios nga amo ang
magapanguna kanamun. Tungud hay kon parte tana kay Moises nga to nga nagdara
kanamun paggwa sa Ehipto, wara kami kamaan kon naiwan run tana.’
41 Amo run to ang tion nga naghimo sanda kang ribulto sa dagway kang tinday nga
baka. Ginhaladan nanda dya kang inihaw nga mga sapat, kag nagsinadya sanda sa
pagpadungug kang andang kaugalingun nga inobrahan.
42 Gani gintalikdan sanda kang Dios kag ginpabay-an run lang nga magsimba sa mga
butang sa kahawaan. Amo gid dya ang nasulat sa libro kang mga propeta nga nagakuon,
‘Kamo nga mga Israelenhun, bukun ti para kanakun ang ginhalad ninyo nga mga gin-
ihaw nga sapat,
rugto sa kamingawan sa sulud kang kap-atan ka tuig.
43 Ginadara-dara ninyo ang torda kang inyo dios-dios nga si Moloc
kag ang bituon nga imahen kang inyo dios-dios nga si Refan.
Ang mga rebulto nga dya ginhimo ninyo agud simbahun.
Gani tabugon ko kamo hasta sa pihak pa gid kang Babilonia.’
44 “Kang rugto pa sa kamingawan ang atun mga kaulangan may torda sanda nga
rugyan ang presensya kang Dios. Ang torda nga dya ginhimo suno sa ginsugo kang Dios
kay Moises, kag suno man sa surondan nga ginpakita kana.
45 Kang urihi, ginpanubli dya kang andang mga kabataan, kag gindara nanda dya kang
si Josue amo run ang nagapangulo kananda samtang ginabuul nanda ang mga kalupaan
kang mga nasyon nga ginapanabog kang Dios. Ang torda nga dya nagpabilin rugto hasta
sa tion ni David.
46 Nahamut-an gid kang Dios si David. Ginpangayo na nga tugotan tana nga
magpatindug kang balay para sa Dios ni Jacob.
47 Pero si Solomon amo ang nagpatindug kang balay para sa Dios.
48 “Ugaring ang Labing Mataas nga Dios wara nagaistar sa mga balay nga hinimoan
kang tawo. Pareho kang ginkuon anay kang Dios paagi sa anang propeta,
49 ‘Ang langit amo ang akun trono,
kag ang lupa turongtongan kang akun mga kahig.
Gani ano nga klase ka balay ang inyo patindugun para kanakun?
Ukon sa diin ako magapahuway?
50 Ako kabay ang naghimo kang tanan nga mga butang nga dya?’
51 “Mga awut gid kamo ti ulo. Pareho gid kamo kang mga tawo nga wara nakakilala sa
Dios. Indi gid kamo magpati kag wara kamo nagapamati sa anang mga Pulong. Pirme
lang ninyo ginabatoan ang Balaan nga Ispirito. Kon ano ang ginhimo kang inyo mga
kaulangan, amo man ang inyo ginahimo.
52 Sin-o lang bala nga propeta kauna nga wara ginhingabot kang inyo mga kaulangan?
Ginpatay man gani nanda ang mga nagpanagna nahanungud kang pag-abot kang
Matarung nga Surugoon kang Dios, nga inyo man tulad gintraidoran kag ginpatay.
53 Kamo ang nagbaton kang Kasugoan kang Dios nga gintao paagi sa mga anghel, pero
wara man ninyo dya pagtumana.”

Ang Pagbato kay Esteban

54 Pagkabati ka dya kang mga katapo kang konseho nagkurudug sanda sa tuman nga
kaugut kana.
55 Pero si Esteban nga nagamhan kang Balaan nga Ispirito, nagtangra sa langit
kag nakita na ang himaya kang Dios nga nagasidlak kag nakita na man si Jesus nga
nagatindug sa tuo kang Dios.
56 Nagkuon si Esteban, “Turuka ninyo! Makita ko nga bukas ang langit kag ang Anak
kang Tawo nagatindug sa tuo kang Dios!”
57 Gintakpan nanda ang andang mga talinga kag magsinggit kang matunog kag
nagdinagusu sanda tanan paagto kay Esteban.
58 Dayon gin-guyod nanda tana pagwa sa syudad kag rugto ginpurolihan ka libag ka
bato. Ang mga testigo kontra kana ginbilin nanda ang andang panaptun sa sangka
pamatan-un nga ginahingaranan kay Saul.
59 Samtang ginabato nanda si Esteban, nagpangamuyo tana sa Ginoo nga nagakuon,
“Ginoong Jesus, batona ang akun ispirito!”
60 Dayon nagluhod tana kag nagsinggit kang matunog, “Ginoo, indi sanda pagsukta
kang sala nanda nga dya!” Sa tapos nga mahambal na dya, napatay tana.

8

1 Nagpasugot man si Saulo sa pagpatay kay Esteban.

Ginhingabot ni Saulo ang Iglesia

Kang amo gid to nga adlaw, tuman gid ang paghingabot sa iglesia sa Jerusalem. Ang
tanan nga mga tumuluo, magluwas sa mga apostoles, nagraplaag sa mga probinsya kang
Judea kag Samaria.
2 Si Esteban tana, ginlubung kang mga tawo nga nagahigugma sa Dios kag ginhibian
gid nanda tana ka mayad.
3 Pero si Saulo tana, nagahimurat gid nga laglagun ang iglesia. Nagapang-agto tana sa
mga kabalayan kag ginapangguyod ang mga laki kag mga bayi kag isulud sa prisohan.

Ang Mayad nga Balita Ginwali sa Samaria

4 Ang mga tumuluo tana nga nagraplaag nga to nakalambot sa bisan diin nga lugar
nga nagapangwali ka Pulong kang Dios.
5 Nag-agto Felipe sa syudad kang Samaria kag rugto nagpanugid sa katawhan
nahanungud kay Cristo.
6 Kang mabatian kang duro nga mga tawo kag makita ang mga milagro nga
ginapanghimo ni Felipe, nagpamati pa gid sanda kamayad sa anang ginapanghambal.
7 Ang mga malaot nga ispirito nagasinggitan nga nagagwa halin sa mga tawo nga
andang ginasab-an; kag duro man nga mga paralitiko kag mga piang ang nag-arayad.
8 Gani bahul gid ang kalipay kang mga katawhan sa syudad nga to.
9 May sangka tawo rugto nga ginahingaranan kay Simon, nga buhay na run nga
ginapadayaw ang mga taga-Samaria kang anang madyik. Ginapabugal na nga tana
sangka tawo nga pinasahi,
10 kag ginapamatian gid tana ka mayad kang tanan nga taga-Samaria, kubus man ukon
dungganun. Kuon nanda, “Ang tawo nga dya amo ang gahum kang Dios nga ginatawag
‘Bahul nga Gahum.’ ”
11 Lawid run nga tion nga ginapadayaw ni Simon ang mga tawo paagi sa anang
madyik, gani nga nagapamati gid sanda ka mayad kana.
12 Pero kang magtoo sanda katong ginwali ni Felipe ang Mayad nga Balita nahanungud
sa pagginahum kang Dios kag kay Jesu-Cristo, ginbawtisohan sanda—mga laki kag mga
bayi.
13 Pati si Simon nagtoo man kag ginbawtisohan. Pagkatapos kato, nagsagad run tana
ka imaw kay Felipe, kag natingala gid tana kang makita na ang mga katingalahan kag
mga milagro nga nagakaratabo.
14 Kang mabalitaan kang mga apostoles sa Jerusalem nga ginbaton kang mga taga-
Samaria ang Pulong kang Dios, ginpaagto nanda sanday Pedro kag Juan rugto.
15 Kang pag-abot nanda rugto, nagpangamuyo sanda para sa mga tumuluo nga
mabaton nanda ang Balaan nga Ispirito.
16 Tungud hay kang amo to nga tion wara pa magkunsad ang Balaan nga Ispirito bisan
kay sin-o kananda. Ginbawtisohan pa lang sanda sa ngaran ni Ginoong Jesus.
17 Dayon gintungtong nanday Pedro kag Juan ang andang mga alima sa mga tumuluo
kag nabaton nanda ang Balaan nga Ispirito.
18 Kar-on, kang nakita ni Simon nga madyikero nga ang Balaan nga Ispirito gali
ginatugro paagi sa pagtungtong kang alima kang mga apostoles, gin-alay-ayan na sanda
kang kwarta
19 kag nagkuon, “Tugroi man ninyo ako ay kang gahum nga dya, agud to nga ang bisan
sin-o nga tungtongan ko kang akun alima, makabaton kang Balaan nga Ispirito.”
20 Pero ginsabat tana ni Pedro, “Kabay nga malaglag ikaw kaimaw kang imong kwarta
sa impyerno, tungud hay naghuna-huna ikaw nga mabakal mo kang kwarta ang abilidad
nga ginatugro kang Dios!
21 Wara gid ikaw ti labut ukon bahin sa buruhatun nga dya, tungud hay bukun ti
matarung ang imong panghuna-huna sa panuruk kang Dios!
22 Hinulsuli ang malain nimo nga tuyo nga dya, kag magpangamuyo ikaw sa Ginoo
nga kabay pa daad nga patawarun na ikaw sa malain nimo nga panghuna-huna.
23 Tungud hay nakita ko nga tama gid ikaw ka mahisaun kag nagapos kang sala.”
24 Nagsabat si Simon, “Pangamuyo kamo sa Ginoo para kanakun nga ang bisan ano
sa inyo ginpanghambal indi matabo kanakun.”
25 Kar-on, pagkatapos nga makapamatuod sanda nahanungud sa Ginoo kag maka-
panugid kang anang pulong, nagbalik sanda sa Jerusalem, nga nagapangwali kang
Mayad nga Balita sa mga kabaryohanan kang Samaria.

Si Felipe kag ang Opisyal nga taga-Etiopia

26 Sangka adlaw, may sangka anghel kang Ginoo nga nagkuon kay Felipe, “Panaw
ikaw kag mag-agto sa bagatnan, sa dalan nga nagapadulhog halin sa Jerusalem paagto
sa Gaza.” (Ang dalan nga dya wara run ginaagyan.)
27 Gani nagpanaw tana kag nag-agto rugto. Sa dalan nga to, may sangka tawo nga
mataas ang anang katungdanan sa Etiopia. Tana ka dya amo ang ginasarigan kang
tanan nga manggad kang Kandake ukon rayna kang Etiopia. Nag-agto tana ka dya sa
Jerusalem agud magsimba,
28 kag tulad nagapauli run nga nagasakay sa anang karwahe kag nagabasa kang libro
nga sinulat ni Propeta Isaias.
29 Nagkuon ang Balaan nga Ispirito kay Felipe, “Parapit ikaw rugto kag magdungan sa
karwahe.”
30 Gani nagdalagan si Felipe parapit sa karwahe kag nabatian na ang tawo nga
nagabasa kang libro nga sinulat ni Propeta Isaias. Ginpamangkot na dya, “Naintiendihan
mo bala ang imong ginabasa?”
31 Nagsabat ang opisyal, “Paano ko bay dya maintiendihan kon wara ti may
magpaathag kanakun?” Dayon gin-agda na si Felipe nga magsakay sa karwahe kag
magtupad kana.
32 Amo dyaay ang bahin kang kasulatan nga anang ginabasa:
“Pareho kang karnero nga ginadara sa irihawan,
Ukon pareho kang tinday kang karnero nga nagahipus lang kon ginaguntingan ang
anang bulbol,
wara gid tana nagalimug.
33 Ginpakahuy-an tana kag bukun ti
matarung ang paghusgar kana;
Kag wara gid ti may makasugid nahanungud sa anang mga linahi,
tungud hay gin-utas run ang anang kabuhi rugya sa lupa.”
34 Namangkot ang opisyal kay Felipe, “Sugidi ako kon sin-o ang ginatumud kang
propeta nga dya. Ana bala kaugalingun ukon lain nga tawo?”
35 Dayon ginsaysay ni Felipe sa opisyal nga dya ang Mayad nga Balita nahanungud
kay Jesus umpisa sa bahin kang Kasulatan nga dya.
36 Samtang nagapadayon sanda sa andang dalanun, may naagyan sanda nga lugar nga
may tubig, kag nagkuon ang opisyal, “May tubig dyaay! Ano pa ang nagapugung agud
bawtisohan ako?”
37 [Nagsabat si Felipe, “Pwede run ikaw mabawtisohan kon nagatoo ikaw kay Jesus
kang tuduk sa imong tagipusoon.”
Nagkuon ang opisyal, “Huud, nagatoo ako nga si Jesu-Cristo amo ang anak kang Dios.”]
38 Nagsugo ang opisyal nga papundohon ang karwahe, kag naglusong sanda nga darwa
ni Felipe sa tubig kag ginbawtisohan tana ni Felipe.
39 Kang makatakas run sanda, hinali lang nga ginbuul si Felipe kang Ispirito kang
Ginoo, kag wara run tana makita liwan kang opisyal, gani nagdiretso run lang tana sa
anang dalanun nga malipayun.
40 Si Felipe tana, nasapwan na nga rugto run tana sa Azoto. Kag halin rugto
nagpangwali tana kang Mayad nga Balita sa tanan nga kabanwahanan nga ana maagyan
hasta nga makalambot tana sa Cesarea.

9

Ang Pagkilala ni Saulo sa Ginoo
(Binuhatan 22:6-16; 26:12-18)

1 Sa pihak nga bahin, si Saulo tana, wara gid ti untat ang anang pamahug nga
pamatyun ang mga sumurunod kang Ginoo. Nag-agto tana sa Pinakamataas nga Pari
2 kag nagpangayo kang mga sulat nga magapakilala kana sa mga sinagoga sa Damasco.
Agud to nga kon may makita tana nga mga sumurunod kang Dalan kang Ginoo, laki man
ukon bayi, panggapuson na sanda kag dar-un sa Jerusalem.
3 Samtang nagapaagto tana kag nagahinamput sa Damasco, gulpi lang nga may
nagkirab nga kasanag sa anang palibot nga naghalin sa langit.
4 Nahulog tana sa lupa kag may nabatian tana nga limug nga nagkuon kana, “Saulo,
Saulo, andut nga ginahingabot mo gid ako?”
5 Nagsabat si Saulo, “Sin-o ikaw, Ginoo?”
Nagkuon ang limug, “Ako si Jesus nga amo ang imo ginahingabot.

6 Kar-on, tindug kag magsulud sa syudad kag rugto ikaw pagasugidan kon ano ang
imo dapat himoon.”
7 Ang mga kaimaw tana ni Saulo sa anang pagpanglakatun nagtirindug lang nga
naurongan. Nabatian man nanda ang limug, pero wara sanda ti may nakita nga tawo.
8 Nagtindug si Saulo kag pagmukra na, indi run tana makakita. Gani gindapit run lang
nanda tana kag tuytoyan pasulud sa Damasco.
9 Sa sulud kang tatlo ka adlaw indi gid tana makakita, kag wara man tana magkaun
ukon mag-inum kang bisan ano.
10 Kar-on, rugto sa Damasco, may sangka sumurunod nga ginahingaranan kay
Ananias. Sa paranan-awun naghambal ang Ginoo kana, “Ananias!”
Nagsabat tana, “Ano daad, Ginoo?”
11 Nagkuon ang Ginoo kana, “Mag-agto ikaw sa dalan nga ginatawag Matadlung,
kag rugto sa balay ni Judas pamangkot ikaw parte sa tawo nga taga-Tarso nga
ginahingaranan kay Saulo. Nagapangamuyo tana tulad kadya,
12 sa paranan-awun may nakita tana nga tawo nga ginahingaranan kay Ananias, nga
nagsulud kag nagtungtong kang anang alima kana para makakita tana liwan.”
13 Nagsabat si Ananias, “Pero Ginoo, raku ang nagsugid kanakun parte sa tawo nga
dya, nga ginapabudlayan na gid ka mayad ang mga nagatoroo kanimo sa Jerusalem.
14 Amo gani nga nag-abot tana rugya sa Damasco nga may awtoridad nga naghalin sa
mga pangulo kang kaparian agud panggapuson ang tanan nga nagapanawag sa imong
ngaran.”
15 Pero nagkuon ang Ginoo kana, “Panaw to, tungud hay ang tawo nga dya ginpili ko
agud nga paagi kana mapakilala ko ang akun ngaran sa mga bukun ti Judio kag sa mga
hari kag sa mga Israelenhun.
16 Kag ipakita ko kana kon ano nga pag-antos ang anang pagaagumun tungud gid lang
kang kanakun.”
17 Gani nagpanaw si Ananias kag mag-agto sa balay nga ginadayonan ni Saulo.
Pagsulud na, gintungtongan na kang anang alima si Saulo kag nagkuon, “Saulo, bugto
ko, ginpaagto ako ni Ginoong Jesus rugya kanimo. Tana amo ang nagpakita kanimo sa
dalanun kang nagapaagto ikaw rugya. Ginsugo na ako kanimo agud to nga makakita
ikaw liwan kag magamhan kang Balaan nga Ispirito.”
18 Kag kato lagi nagkaradagdag halin sa mga mata ni Saulo ang daw mga himbis, kag
makakita run tana liwan. Dayon, nagtindug tana kag nagpabawtiso.
19 Nagkaun tana kag nagbalik ang anang kabaskug.

Si Saulo Nagpangwali sa Damasco

Nagpakig-imaw tana kang mga pira ka adlaw sa mga sumurunod rugto sa Damasco.
20 Nagpangwali tana dayon sa mga sinagoga nga si Jesus ang Anak kang Dios.
21 Ang tanan nga nakabati kana natingala gid kag nagkuon, “Indi bala nga amo man
dya nga tawo ang nagpamatay sa Jerusalem kang mga nagapanawag sa ngaran ni Jesus?
Kag amo man gani nga nag-agto tana rugya sa rason nga dar-un sanda nga nakagapos
kag paatubangun sa mga pangulo kang kaparian.”
22 Si Saulo tana, mas nangin gamhanan pa gid ang anang pagpangwali, kag ang anang
mga pagpamatuod nga si Jesus amo ang Cristo indi gid mahimutig gani ang mga Judio
nga nagauli sa Damasco indi makasabat kana.
23 Pagkaligad kang duro nga mga inadlaw, naghumun ang mga Judio nga ipatyun
nanda si Saulo.
24 Pero may nakasugid kana kang humun nanda nga dya. Adlaw kag gabii nagabantay
ang mga Judio sa pwertahan kang syudad agud pag-agi na ka dya patyun nanda tana.
25 Pero sangka gabii, ginbuul si Saulo kang anang mga sumurunod kag ginbutang sa
sangka kaing, dayon gintunton nanda dya paagi sa rulotsan sa pader.

Si Saulo sa Jerusalem

26 Kar-on, nag-agto si Saulo sa Jerusalem, kag gintinguhaan na nga magpakig-imaw sa
mga disipulo rugto. Pero nahadluk sanda tanan kana tungud hay indi sanda magpati
nga sangka sumurunod run man tana.
27 Pero gindara tana ni Bernabe sa mga apostoles kag ginsaysay kananda kon paano
nagpakita ang Ginoo kay Saulo sa dalanun kag nagpakighambal kana, kag kon paano
nagpangwali si Saulo nga may kaisug sa ngaran ni Jesus sa Damasco.
28 Gani, nagpakig-imaw tana kananda bisan diin sanda mag-agto sa Jerusalem, kag
may kaisug tana nga nagapangwali sa ngaran kang Ginoo.
29 Nagpakighambal tana kag nagpakigbais sa mga Judio nga nagahambal kang Griego,
pero gintinguhaan nanda tana nga patyun.

30 Kang maman-an dya kang mga tumuluo, gindara nanda tana sa Cesarea kag
ginpapanaw pa Tarso.
31 Gani, ang iglesia sa bilog nga Judea, kag Galilea, kag Samaria nakaagum kang
kalinung; nagrig-un pa gid ang andang pagtoo. Tungud nga may kahadluk sanda sa
Ginoo kag tungud sa bulig kang Balaan nga Ispirito, nagdugang pa gid ang andang
kadurohon.

Si Pedro sa Lida kag sa Jope

32 Kar-on, si Pedro ruman tana, nagapang-agto sa nagkalain-lain nga mga lugar.
Sangka bes, nagbisita tana sa mga tumuluo nga nagauli sa Lida.
33 Rugto nakilala na ang tawo nga ginahingaranan kay Eneas. Walo run dya ka tuig
nga nagasagad lang ka batang tungud hay paralitiko tana.
34 Nagkuon si Pedro kana, "Eneas, ginaayad ikaw ni Jesu-Cristo. Gani, bangon dyan
kag himsun ang imong ginabatangan." Kag lagi-lagi kato nagbangon si Eneas.
35 Pagkatapos kato, nakita tana kang tanan nga taga-Lida kag taga-Saron, kag nagtoroo
man sanda sa Ginoo.
36 Rugto tana sa Jope, may sangka tumuluo man nga bayi nga ginahingaranan kay
Tabita. (Ang ngaran na sa hambal nga Griego, Dorcas, nga kon sayudon, usa.) Tana ka
dya, puro mayad ang anang ginahimo, kag mabinuligun tana sa mga imol.
37 Kang tinion nga to, nagmasakit tana kag napatay. Ang anang bangkay ginsibinan
nanda kag ginhaya sa ibabaw nga kwarto.
38 Ang Jope indi gid man rayu sa Lida. Gani, pagkabati kang mga sumurunod sa Jope
nga rugto si Pedro sa Lida, nagsugo sanda kang darwa ka laki nga mag-agto kana agud
pangabayun nga mag-agto tana lagi kananda rugto sa Jope.
39 Naghimus lagi si Pedro kag nagtawas kananda. Pag-abot na rugto, gindara nanda
tana sa ibabaw nga kwarto. Ginlibotan tana kang mga bayi nga balo nga nagahiribi
kag ginapakita kana ang mga bayo kag mga kunup nga tinahian ni Dorcas kang buhi pa
tana.
40 Ginpagwa sanda tanan ni Pedro. Dayon, nagluhod tana kag nangamuyo, kag nag-
atubang tana sa bangkay kag nagkuon, "Tabita, bangon ikaw!" Nagmukra si Tabita kag
pagkakita na kay Pedro nagpungko tana sa anang ginabatangan.
41 Ginkaptan tana ni Pedro sa anang alima kag ginbuligan sa pagtindug. Dayon,
ginpanawag ni Pedro ang mga tumuluo kag ang mga bayi nga balo kag ginpakita na
si Tabita kananda nga buhi run.
42 Ang natabo nga dya nabalahuba sa bilog nga Jope, kag duro ang nagtoroo sa Ginoo.
43 Nagtiner si Pedro kang malawid nga mga inadlaw sa Jope, kag rugto tana nagdayon
kay Simon nga manuglugum kang panit ka sapat.

10

Ang Pag-agto ni Pedro kay Cornelio

1 Rugto sa Cesarea, may sangka tawo nga ginahingaranan kay Cornelio. Tana kadya
sangka kapitan kang batalyon kang mga suldado Romanhun nga ginatawag Batalyon
Italyano.
2 Tana ka dya diosnon, kag ang anang bug-os nga panimalay nagasimba sa Dios. Pirme
tana nagatugro kang bulig sa mga imol nga tawo kag pirme man tana nagapangamuyo
sa Dios.
3 Sangka adlaw, kang mga alas tres ti hapon, nakita na kang maathag sa anang
paranan-awun ang anghel kang Dios nga nag-abot kag naghambal kana, "Cornelio!"
4 Sa anang kahadluk, ginturuk na ka mayad ang anghel kag nagsabat, "Ano raad,
Ginoo?"
Nagkuon ang anghel kana, "Nahamuut ang Dios sa imong mga pangamuyo kag
pagbulig sa mga imol, kag wara na gid ikaw nalipatan.
5 Gani kar-on, magsugo ikaw kang pira ka mga laki nga mag-agto sa Jope kag ipaabat
ang sangka tawo nga ginahingaranan kay Simon nga ginatawag man Pedro.
6 Nagadayon tana kay si Simon nga manuglugum kang panit ka sapat, nga ang balay
na ka dya sa binit kang baybay."
7 Pagkahalin kang anghel nga nagpakighambal kana, nagtawag tana kang darwa na
ka bulig kag sangka suldado nga diosnon nga isara sa mga nagaalagad kana.
8 Ginsugid na kananda ang tanan nga natabo, kag pagkatapos ginpapanaw na sanda
sa Jope.
9 Pagkasunod nga adlaw, samtang nagapanaw sanda kag nagahinamput sa Jope, si
Pedro tana nagsaka sa tapan nga atup agud magpangamuyo; mga udto adlaw kato.

10 Gin-gutum tana kag gusto na raad magkaun. Samtang ginahimus ang pagkaun, may
nakita tana nga paranan-awun.
11 Nakita na nga nagbukas ang langit kag may butang nga nagapapanaog nga daw
sangka malapad nga kapay nga ginahigtan sa apat ka pamusod kag ginatunton sa lupa.
12 Nabutang rugto ang tanan nga sahi kang sapat, pareho kang mga sapat nga
nagaparanaw, mga nagakaramang, kag mga pispis.
13 Dayon, may nabatian tana nga limug nga nagkuon kana, “Tindug Pedro, ihaw kag
magkaun!”
14 Pero nagsabat si Pedro, “Indi gid mahimo, Ginoo! Wara pa gid ako makakaun kang
bisan ano nga suno sa amun relihiyon indi dapat kan-un ukon mahigku.”
15 Ang limug nga to naghambal liwan kay Pedro sa ikarwa nga bes nga nagakuon,
“Indi pagkabiga nga mahigku ang bisan ano nga butang nga ginlimpyohan run kang
Dios.”
16 Tatlo gid dya ka beses natabo kag ang bagay nga to ginbatak lagi pabalik sa langit.
17 Samtang nagapalibug pa si Pedro kon ano ang buut hambalun kang paranan-awun
nga to, ang mga tawo tana nga ginsugo ni Cornelio, sa anda nga pagpuropamangkot,
nakita nanda ang balay ni Simon kag nagatindug sanda sa pwertahan kang kudal.
18 Nagpanawag sanda kag namangkot kon may nagadayon rugto nga tawo nga
ginahingaranan kay Simon nga ginatawag man nga Pedro.
19 Samtang ginapaino-ino pa gid ni Pedro ang nahanungud sa paranan-awun nga to,
ang Balaan nga Ispirito nagkuon kana, “May tatlo ka laki nga nagasagap kanimo.
20 Panaog rugto, kag indi magpangalag-ag magtawas kananda tungud hay ako ang
nagsugo kananda.”
21 Gani nagpanaog si Pedro kag nagkuon sa mga tawo, “Ako ang inyo ginapangita. Ano
raad haw ang kinahanglan ninyo?”
22 Nagsabat sanda, “Ginsugo kami rugya ni Kapitan Cornelio. Mayad tana nga tawo
kag nagasimba sa Dios, kag ginatahod kang tanan nga mga Judio. Ginkun-an tana kang
anghel kang Dios nga ipaabat ikaw nga mag-agto sa anang balay, agud to nga makabati
tana kon ano ang imo ihambal.”
23 Dayon gin-agda sanda ni Pedro nga magsulud sa balay kag rugto na sanda
ginpaturog kang gabii nga to.
Pagkaaga, naghimus si Pedro kag nagtawas kananda. Ang iba nga mga tumuluo nga
taga-Jope nag-imaw man kana.
24 Pagkasunod pa gid nga adlaw, nag-abot sanda sa Cesarea. Ginapaabot sanda ni
Cornelio, imaw kang anang mga himata kag kang anang suud nga mga amigo nga ana
ginpang-agda.
25 Kang manugsulud run si Pedro sa balay, ginsug-alaw tana ni Cornelio kag nagluhod
sa anang atubang sa pagsimba kana.
26 Pero ginpatindug tana ni Pedro kag ginkun-an, “Tindug, tungud hay tawo lang man
ako.”
27 Padayon si Pedro nga nagaistorya kay Cornelio samtang nagapasulud sanda sa balay,
kag nakita na ang duro nga mga tawo nga nagtiripon.
28 Nagkuon si Pedro kananda, “Kamo mismo nakamaan nga kami nga mga Judio
ginadumilian kang amun relihiyon nga magpakig-angut ukon magbisita sa mga bukun
ti Judio. Pero ginpakita kang Dios kanakun nga indi ko dapat pagkabigun ang bisan
sin-o nga tawo nga mahigku ukon indi dapat pagpakig-angutan.
29 Gani nga kang ginpaabat mo ako, nag-abot ako nga wara run ti pamaribad. Kar-on
gusto ko maman-an kon andut nga ginpaabat mo ako.”
30 Nagsabat si Cornelio, “Apat run ka adlaw kadya, amo man kadya nga oras, mga
alas tres ti hapon; nagapangamuyo ako sa balay kag gulpi lang nga may sangka laki nga
nagtindug sa akun atubang nga nagasuksok ka bayo nga makasirilaw
31 kag nagkuon kanakun, ‘Cornelio, ginpamatian kang Dios ang imong pangamuyo kag
nakita na ang imong pagbulig sa mga imol.
32 Gani, magsugo ikaw kang pira ka tawo sa Jope kag ipaabat ang sangka tawo nga
ginahingaranan kay Simon nga ginatawag man Pedro. Nagadayon tana ka dya sa balay
ni Simon nga manuglugum kang panit ka sapat, nga nagaistar sa binit kang baybay.’
33 Amo ria nga ginpaabat ko ikaw lagi kag mayad man nga nagtawas ikaw. Kar-
on, rugya kami tanan sa presensya kang Dios, nagahulat sa pagpamati kang tanan nga
ginkuon kang Ginoo kanimo nga imo ihambal kanamun.”

Ang Pagpamulong-pulong ni Pedro

34 Dayon nag-umpisa si Pedro sa paghambal, “Kadya nasiguro ko run nga matuod gid
man nga ang Dios wara ti may ginapasulabi.
35 Ang bisan sin-o nga nagakahaduk kana kag nagahimo kang mayad, ginabaton na
bisan ano pa ang andang lahi.
36 Nakamaan man kamo kang mensahe kang Dios para sa mga katawhan kang Israel
nga nagapahayag kang Mayad nga Balita nga ang tawo makapasag-uli run kana paagi
kay Jesu-Cristo nga amo ang Ginoo kang tanan.
37 Nakamaan man kamo kon ano ang natabo anay sa bilog nga probinsya kang
Judea. Nag-umpisa dya sa banwa kang Galilea pagkatapos nga magpangwali si Juan
nahanungud sa pagbawtiso.
38 Kag nakamaan man kamo nahanungud kay Jesus nga taga-Nazaret nga gintaw-
an kang Dios kang Balaan nga Ispirito kag gahum. Tungud hay ang Dios kaimaw
na, nagpang-agto tana sa nagkalain-lain nga mga lugar nga nagahimo kang mayad sa
katawhan kag nagapang-ayad kang mga tawo nga nasab-an kang yawa.
39 Kami mismo nakakita gid kang tanan nga anang hinimoan sa mga lugar kang mga
Judio kag amo man sa Jerusalem. Pagkatapos ginpatay nanda tana paagi sa paglansang
kana sa kros.
40 Pero ginbanhaw tana kang Dios sa ikatlo nga adlaw, kag ginpakita tana kanamun.
41 Bukun ti tanan nga tawo ang nakakita kana, kundi kami lang nga ginpili run nga
daan kang Dios bilang manugpamatuod. Nagpakig-imaw kami kana sa pagkaun kag
pag-inum sa tapos nga mabanhaw tana.
42 Ginsugo na kami nga magpangwali sa mga katawhan, kag sa pagpamatuod nga tana
amo ang gintangdu kang Dios nga maghusgar sa tanan nga mga tawo, buhi man ukon
patay.
43 Ang tanan nga mga propeta nagpamatuod man nahanungud kana, nga ang sin-o
man nga magatoo kana pagapatawarun ang andang mga sala paagi sa anang ngaran.”

Ang mga Bukun ti Judio Nagbaton kang Balaan nga Ispirito

44 Samtang nagahambal pa si Pedro nagkunsad ang Balaan nga Ispirito sa tanan nga
nagapamati sa anang mensahe.
45 Natingala gid ang mga tumuluo nga mga Judio nga nagtarawas kay Pedro, tungud
hay nakita nanda nga gintugro man kang Dios ang Balaan nga Ispirito sa mga bukun ti
Judio.
46 Tungud hay nabatian nanda nga ang mga tawo nga dya nagharambal kang lain nga
sahi kang mga linggwahe kag nagadayaw sa Dios. Nagkuon si Pedro,
47 “Dya nga mga tawo pareho run man kanatun nga nakabaton kang Balaan nga
Ispirito. Sin-o pa ang makapugung nga bawtisohan sanda sa tubig?”
48 Gani nagsugo tana nga bawtisohan sanda sa ngaran ni Jesu-Cristo. Dayon
ginpangabay nanda si Pedro nga magpabilin anay kananda kang pira ka adlaw.

11

Ang Panaysayun ni Pedro sa Iglesia sa Jerusalem

1 Kar-on, ang mga apostoles kag ang iba pa gid nga mga tumuluo sa bilog nga Judea,
nakabati nga ang mga bukun ti Judio nagbaton man kang Pulong kang Dios.
2 Gani kang magtukad si Pedro sa Jerusalem, ginsukmaan tana kang mga tumuluo nga
mga Judio. Nagkuon sanda kana,
3 “Andut nga nag-agto ikaw sa balay kang mga bukun ti Judio kag nagpakig-imaw
kaun kananda?”
4 Amo to kag ginsaysay ni Pedro kananda ang tanan nga natabo halin sa umpisa.
5 Nagkuon tana, “Kang rugto ako sa Jope, sangka tion nga nagapangamuyo ako, may
nakita ako nga paranan-awun. May nakita ako nga sangka butang nga daw sangka
malapad nga kapay nga ginahigtan sa apat ka pamusod nga ginatunton halin sa langit,
kag sa atubang ko gid nagtupa.
6 Ginmulalungan ko gid dya kag nakita ko rugto ang nagkalain-lain nga sahi kang mga
sapat, ang mga nagaparanaw kag ang mga mapintas nga sapat, ang mga nagakaramang,
kag ang mga pispis.
7 Dayon, may nabatian ako nga limug nga nagkuon kanakun, ‘Tindug Pedro, ihaw kag
magkaun.’
8 Pero nagsabat ako, ‘Indi gid mahimo, Ginoo! Wara pa gid ako makakaun kang bisan
ano nga suno sa amun relihiyon indi dapat kan-un ukon ginadumilian.’

9 Kag sa ikarwa nga bes naghambal ruman ang limug nga to nga naghalin sa langit,
‘Indi pagkabiga nga mahigku ang bisan ano nga butang nga ginlimpyohan run kang
Dios.’
10 Tatlo gid dya ka beses natabo kag pagkatapos, ang bagay nga to ginbatak pabalik sa
langit.
11 Kang amo man to nga tion nag-abot sa balay nga akun gindayonan ang tatlo ka laki
nga ginpaagto kanakun nga naghalin sa Cesarea.
12 Nagkuon man kanakun ang Balaan nga Ispirito nga magtawas ako kananda kag indi
magpangalag-ag. Nag-imaw man kanakun ang anum ka mga isigka-tumuluo nga dya,
kag nagsulud kami sa balay kang tawo nga si Cornelio.
13 Ginsaysay na kanamun nga nakakita tana kang anghel nga nagatindug sa sulud
kang anang balay, kag nagkuon dya kana, ‘Pasugo ikaw sa Jope kag ipaabat ang tawo
nga ginahingaranan kay Simon Pedro.
14 Magahambal tana kanimo kang mga pulong nga amo ang mangin paraagyan nga
ikaw kag ang bug-os mo nga panimalay maluwas.’
15 Nagaumpisa pa lang ako sa paghambal, kang ang Balaan nga Ispirito nagkunsad
run kananda pareho kang pagkunsad na ka dya kanatun kauna.
16 Kag nadumduman ko ang ginkuon anay kang Ginoo nga, ‘Si Juan nagbawtiso sa
tubig, pero kamo pagabawtisohan sa Balaan nga Ispirito.’
17 Kar-on kon ang Dios nagtugro sa mga bukun ti Judio kang pareho nga regalo nga
anang gintugro kanatun kang kita magtoo kay Ginoong Jesu-Cristo, sin-o gid takun nga
magapamalabag sa pagbuut kang Dios?”
18 Kang mabatian dya kang mga tumuluo nga mga Judio, nagpuut sanda ka sukma
kana kag nagdayaw sa Dios nga nagakuon, “Kon amo, ang Dios nagatugro run man sa
mga bukun ti Judio kang kahigayonan sa paghinulsul agud to nga makaangkun man
sanda kang kabuhi nga wara ti katapusan!”

Ang Iglesia sa Antioquia

19 Kar-on, ang mga tumuluo nga nagrinaplaag tungud kang paghingabot nga natabo
katong ginpatay si Esteban, nakadangat hasta sa Fenicia, Cipro kag Antioquia nga
nagapanugid kang mensahe nahanungud kay Cristo pero sa mga Judio lang.
20 Pero ang iba kananda nga mga taga-Cipro kag taga-Cirene, nag-agto sa Antioquia
kag nagpanugid man sa mga bukun ti Judio*, nga nagawali kananda kang Mayad nga
Balita nahanungud kay Ginoong Jesus.
21 Ang Ginoo nagtao kananda kang gahum, kag duro gid nga mga tawo ang nagtoroo
kag nagsunod sa Ginoo.
22 Ang natabo nga dya nabalitaan kang iglesia sa Jerusalem, gani ginpaagto nanda si
Bernabe sa Antioquia.
23 Kang pag-abot na rugto kag nakita na kon daw ano ka mayad ang Ginoo sa mga
tawo rugto nalipay gid tana. Ginlaygayan na sanda tanan nga magmatutum kag tuduk
sa tagipusoon ang pagsunod sa Ginoo.
24 Si Bernabe nga dya mayad nga tawo. Nagamhan tana kang Balaan nga Ispirito kag
marig-un ti pagtoo, gani duro gid nga mga tawo ang anang nadara nga magtoo sa Ginoo.
25 Dayon nag-agto si Bernabe sa Tarso agud pangitaun si Saulo.
26 Kang makita na dya gindara na dya sa Antioquia, kag sa bilog nga tuig nagpakig-
imaw sanda sa mga katapo kang iglesia kag nagpanudlo sa duro gid nga mga tawo.
Rugya sa Antioquia una nga gintawag nga Cristohanun ang mga disipulo.
27 Kang mga inadlaw man nga to, may mga propeta nga nagdurulhog sa Antioquia
halin sa Jerusalem.
28 Ang isara kananda ginahingaranan kay Agabo. Nagtindug tana kag paagi sa gahum
kang Balaan nga Ispirito nagpanagna nga magaabot ang sobra nga kagutum sa bilog nga
kalibutan. (Natabo dya katong si Claudio amo ang emperador.)
29 Gani ang mga gintuton-an nagpamat-ud nga suno sa masarangan kang kada isara
kananda magapadara ka bulig sa mga isigka-tumuluo nga nagaistar sa Judea.
30 Amo gid dya ang andang ginhimo kag ginpadara nanda ang andang bulig sa mga
kamal-aman sa iglesia paagi kanday Bernabe kag Saulo.

12

Ang mga Tumuluo Ginhingabot pa gid

* **11:20 11:20** bukun ti Judio; sa iba nga kasulatan mga Judio nga nagahambal kang Griego; ukon mga tawo nga nagahambal kang Griego.

1 Kang amo man dya nga mga tinion, ang iba nga mga katapo kang iglesia ginhingabot
ni Haring Herodes.*
2 Ginpapatay na paagi sa espada si Santiago nga bugto ni Juan.
3 Kang makita ni Herodes nga nalipay ang mga Judio sa anang ginhimo, ginpadakup
na man si Pedro. (Natabo dya katong Pista kang Tinapay nga Wara ti Tapay.)
4 Pagkatapos nga mapadakup na si Pedro, ginpapriso na dya kag gintugyan para
gwardyahan kang apat ka hubun kang mga suldado nga kada hubun may apat ka
suldado. Ang tuyo ni Herodes, pagapaatubangun na sa mga katawhan si Pedro
pagkaligad kang Pista kang Paglampuwas.
5 Gani si Pedro ginabantayan sa prisohan; pero ang mga katapo kang iglesia
nagapangamuyo gid sa Dios kang hugut sa andang tagipusoon para kana.

Ginhilway si Pedro kang Anghel

6 Kang gabii antes paatubangun ni Herodes si Pedro sa katawhan, nagakaturog tana
sa tunga kang darwa ka suldado. Nagapos tana kang darwa ka kadena kag may mga
gwardya man nga nagabantay sa pwertahan kang prisohan.
7 Hinali lang nga may nagtuhaw nga anghel kang Ginoo kag nagsanag ang sulud
kang selda. Gintapik kang anghel sa kilid si Pedro kag pukawun nga nagakuon, “Dali,
bangon!” Lagi-lagi kato, nagkarahukas ang mga kadena sa alima ni Pedro.
8 Nagkuon pa gid ang anghel kana, “Iwagkus ang imong paha kag isuksok ang imo
sandalyas.” Ginhimo man dya ni Pedro kag nagkuon pa gid ang anghel kana, “Isuksok
ang imong kunup kag magsunod kanakun.”
9 Nagsunod si Pedro sa anghel paggwa sa prisohan. Pero wara tana kamaan nga ang
ginahimo kang anghel matuod. Abi na nga nakakita lang tana kang paranan-awun.
10 Ginlubsan nanda ang primero nga grupo kang mga gwardya, kag amo man ang
Ikarwa, kag nag-abot sanda sa salsalun nga pwertahan nga aragyan paagto sa syudad.
Nagbukas lang dya kang ana para kananda, kag naggwa sanda. Nagpanaw sanda sa
sangka kalye, kag hinali lang nga ginbayaan kang anghel si Pedro.
11 Dayon nakamaradmad si Pedro sa natabo kana, kag nagkuon, “Kadya nasiguro ko
run gid nga ang Ginoo nagsugo kang anang anghel, kag naghilway kanakun sa gahum
ni Herodes kag sa tanan nga ginapaabot kang mga Judio nga matabo kanakun.”
12 Kang matalupangdan dya ni Pedro, nag-agto tana sa balay ni Maria nga nanay ni
Juan nga ginatawag man nga Marcos, nga sa diin duro nga mga tawo ang nagtiripon
kag nagapangamuyo.
13 Nanuktok si Pedro sa gwa nga pwertahan, kag ang surugoon nga si Roda naggwa
sa paglantaw kon sin-o dya.
14 Nakilala na ang limug ni Pedro kag sa sobra na nga kakunyag, nagdalagan tana
pabalik sa sulud nga wara na mabuksan ang pwertahan, kag nagkuon kananda nga si
Pedro rugto sa gwa nagatindug.
15 Nagkuon sanda kana, “Umang-umang kaw!” Pero nagpamirit tana nga si Pedro gid
to. Kag nagkuon sanda, “Anang anghel ria!”
16 Pero si Pedro tana sige ang anang panuktok, kag kang buksan nanda ang pwertahan
nakita nanda tana kag natingala gid sanda.
17 Ginsenyasan na sanda nga maghipus kag dayon ginsaysay na kananda kon ano ang
ginhimo kang Ginoo sa pagpagwa kana sa prisohan. Kag nagkuon pa gid tana kananda,
“Isugid ninyo dya kay Santiago kag sa iba pa nga mga isigka-tumuluo.” Pagkatapos,
naghalin tana kag mag-agto sa lain nga lugar.
18 Pagkaaga, sobra gid ang pagkinaran-karan kang mga gwardya tungud hay indi
nanda maman-an kon ano ang natabo kay Pedro.
19 Nagsugo si Herodes nga sagapun tana pero wara gid nanda tana makita. Gani
ginpaimbistigar na ang mga gwardya kag pagkatapos nagsugo tana nga pamatyun sanda.
Dayon, naghalin tana sa Judea kag mag-agto sa Cesarea kag rugto tana nagtiner.

Ang Pagkapatay ni Herodes

20 Kar-on, sobra gid ang kaugut ni Herodes sa mga taga-Tiro kag taga-Sidon.
Gani nagbuylog sanda sa pagpakigkita kana. Primero ginhaylo nanda si Blasto nga
mayordomo kang hari agud magbulig kananda. Dayon, nag-agto sanda kay Herodes
agud magpakigsag-uli kana, tungud hay sa lugar kang hari nagabuul kang pagkaun ang
andang pungsod.
21 Pag-abot kang gintalana nga adlaw, nagsuksok si Herodes kang anang harianun nga
bayo, kag nagpungko sa anang trono kag nagpamulong-pulong sa katawhan.

---

* **12:1 12:1** Apo ni Herodes nga amo ang hari katong matawo si Jesus

22 Naghinugyaw ang mga tawo, “Bukun ti tawo ang nagahambal nga ria, kundi dios!”
23 Lagi-lagi gintugroan kang anghel kang Ginoo si Herodes kang balatian tungud hay
wara na ginpadunggan ang Dios. Gin-uk-uk tana kang ulod kag napatay.
24 Pero ang pulong kang Dios padayon pa gid nga naglapnag kag nagduro pa gid ang
mga nagtoroo.
25 Sa pihak tana nga bahin, natapos run nanday Bernabe kag Saulo ang andang
hirikoton. Nagbalik sanda halin sa Jerusalem nga dara si Juan nga ginatawag man
Marcos.

13

Si Bernabe kag si Saulo Ginpili kag Ginpapanaw

1 Rugto tana sa iglesia sa Antioquia, may mga propeta kag mga manunudlo nga amo
sanday Bernabe, Simeon nga gintawag nga Negro, Lucio nga taga-Cirene, Saulo, kag si
Manaen nga ginpabahul imaw ni Herodes* nga gobernador.
2 Samtang nagasimba sanda sa Ginoo kag nagapuasa, naghambal ang Balaan nga
Ispirito, “Paina ninyo si Bernabe kag si Saulo para kanakun. Ginpili ko sanda para
sa hirikoton nga akun gintigana kananda.”
3 Dayon, pagkatapos nanda ka puasa kag pangamuyo, gintungtong nanda ang andang
mga alima kay Bernabe kag Saulo, kag ginpapanaw sanda.

Si Bernabe kag Saulo sa Cipro

4 Si Bernabe kag si Saulo nga ginsugo kang Balaan nga Ispirito, nag-agto sa Seleucia.
Halin rugto nagpanakayun sanda paagto sa Cipro.
5 Pagkaabot nanda sa Salamina, ginpangwali nanda ang pulong kang Dios sa mga
sinagoga kang mga Judio. Kaimaw nanda si Juan Marcos bilang manugbulig nanda.
6 Ginlibot nanda ang bilog nga isla hasta nga makadangat sanda sa Pafos. May nakita
sanda rugto nga sangka madyikero nga ginahingaranan kay Bar-Jesus. Sangka Judio
tana ka dya nga nagapakuno-kuno nga propeta kang Dios.
7 Amigo tana kang gobernador nga si Sergio Paulo nga sangka maaram nga tawo.
Ginpatawag kang gobernador nga dya si Bernabe kag si Saulo tungud hay gusto na
mabatian ang Pulong kang Dios.
8 Pero ginbalabagan sanda ni Elimas nga madyikero (amo dya ang anang ngaran sa
Griego). Gintinguhaan na nga punggan ang gobernador agud indi magtoo.
9 Si Saulo tana nga ginatawag man nga Pablo, nagamhan kang Balaan nga Ispirito.
Ginturuk na kang tampad ang madyikero
10 kag ginkun-an, “Ikaw nga bata kang yawa! Kaaway ikaw kang tanan nga matarung.
Rugyan kanimo ang tanan nga pagkadayaun kag pagpangloko. Indi gid ikaw haw
magpuut sa pagpatiko kang kamatuoran nahanungud sa Ginoo?
11 Kar-on, silotan ikaw kang Ginoo. Mabulag ikaw kang pira ka adlaw kag indi mo
makita ang sirak kang adlaw.” Lagi-lagi kato nagdulum ang anang panuruk, kag indi
run gid tana makakita. Nagpangapkap tana nga nagasagap kang magadapit kana.
12 Kang makita kang gobernador ang natabo nga dya, nagtoo tana tungud hay
natingala gid tana sa mga ginapanudlo nahanungud sa Ginoo.

Sanday Pablo sa Antioquia nga sakup kang Pisidia

13 Kar-on, halin sa Pafos, si Pablo kag ang anang mga kaimaw nagpanakayun hasta
sa Perga nga sakup kang Panfilia. Ginbayaan sanda rugto ni Juan Marcos kag nagbalik
tana sa Jerusalem.
14 Halin sa Perga, nagpadayon sanda kag nag-abot sa Antioquia nga sakup kang Pisidia.
Kang Adlaw nga Inugpahuway nag-agto sanda sa sinagoga kag nagpungko rugto.
15 Pagkatapos nga mabasa ang pira ka bahin kang Kasugoan ni Moises kag mga sinulat
kang mga propeta, ang mga manugdumara kang sinagoga nagpasugo kanday Pablo nga
nagakuon, “Mga kabugtoan, kon may inughambal kamo sa katawhan para sa kaaraydan
nanda, hambal lang kamo.”
16 Gani, nagtindug si Pablo kag nagsenyas, kag nagkuon:
“Mga kapareho ko nga mga Israelenhun, kag kaninyo man nga mga bukun ti Judio
nga nagasimba sa Dios, pamatii ninyo ako.
17 Ang Dios natun nga mga Israelenhun amo ang nagpili kang atun mga kaulangan,
kag ginpauswag na samtang mga pangayaw sanda sa Ehipto, kag paagi sa anang wara
ti tupung nga gahum ginpagwa na sanda sa Ehipto.
18 Sa sulud kang mga kap-atan ka tuig, ginbatas na sanda rugto sa kamingawan.

---

* **13:1 13:1** Bata ni Herodes nga amo ang Hari katong matawo si Jesus.

19 Pagkatapos nga ginpierde na ang pito ka nasyon sa Canaan, gintugro na ang andang
mga lupa sa atun mga kaulangan bilang anda run gid
20 sa sulud kang mga 450 ka tuig.”

Pagkatapos ka dya, gintugroan sanda kang Dios kang mga manughukum nga amo ang
magadumara kananda hasta sa tion ni Samuel nga propeta.
21 Dayon nagpangayo sanda nga taw-an sanda kang hari, kag ang gintugro kananda
amo si Saulo nga bata ni Kis nga naghalin sa tribo ni Benjamin. Naghari si Saulo kananda
sa sulud kang 40 ka tuig.
22 Kang ginbuul kang Dios si Saulo bilang andang hari, si David amo ang anang
ginbulus. Amo dya ang ginkuon kang Dios nahanungud kay David, “Nakita ko nga si
David nga bata ni Jesse amo gid ang tawo nga akun nahamut-an. Magatuman tana kang
tanan nakun nga kabubut-un.”
23 Kag sa linahi ni David nga dya maghalin si Jesus nga amo ang Manluluwas kang
Israel nga ginsaad kang Dios.
24 Sa wara pa tana mag-abot, nagpangwali run nga daan si Juan sa tanan nga mga
Israelenhun nga maghinulsul sanda kag magpabawtiso.
25 Kang nagahingapos run ang hirikoton ni Juan, nagkuon tana sa katawhan, “Sin-o
ako para kaninyo? Bukun ti ako ang Cristo nga inyo ginapaabot. Pero magaabot tana
sunod kanakun; indi ako takus sa paghubad kang higot kang anang sandalyas.”
26 Nagpadayon pa gid si Pablo, “Mga kabugtoan, kamo nga mga linahi man ni
Abraham, kag kamo nga mga bukun ti Judio nga nagasimba sa Dios, kanatun ginpamaan
ang mensahe nga dya nahanungud sa kaluwasan.
27 Ang mga katawhan sa Jerusalem kag ang andang mga manugdumara wara
makakilala nga si Jesus amo ang Manluluwas kag wara man nanda mahangpi ang mga
sinulat kang mga propeta nga ginabasa kada Adlaw nga Inugpahuway. Pero gintuman
nanda ang mga gintagna kang mga propeta kang ginsentensyahan nanda tana kang
kamatayun.
28 Bisan pa nga wara sanda ti nakita nga kabangdanan nga dapat tana sentensyahan
kang kamatayun, ginpangayo pa gihapon nanda kay Pilato nga ipapatay tana.
29 Pagkatapos nga mahimo nanda kana ang tanan nga nasulat sa Kasulatan nahanun-
gud kana, ginbuul nanda ang anang lawas sa kros kag ginlubung.
30 Pero ginbanhaw tana kang Dios,
31 kag sa sulud kang duro nga mga inadlaw nagpakita tana sa mga tawo nga nag-imaw
kana kato anay kang mag-agto tana sa Jerusalem halin sa Galilea. Sanda run ka dya ang
nagapamatuod nahanungud kana sa mga Israelenhun.
32 Kag rugya kami nga nagasugid kaninyo kang Mayad nga Balita, nga ang ginsaad
kato anay kang Dios sa atun mga kaulangan
33 gintuman na run kanatun nga andang mga linahi paagi sa pagbanhaw kay Jesus.
Pareho kang nasulat sa ikarwa nga Salmo:

‘Ikaw ang akun Anak,
kadya nga adlaw nangin Amay mo ako.’

34 Kon parte sa pagbanhaw kang Dios kana kag indi run madunot ang anang lawas, amo
dya ang ginkuon kang Dios,

‘Itugro ko kaninyo ang balaan kag masarigan gid ninyo nga pagpakamayad
nga akun ginsaad kay David kato anay.’

35 “Kag ginakuon man sa isara pa gid nga bahin kang Kasulatan,

‘Indi mo pag-itugot nga madunot ang lawas kang imo Balaan nga Surugoon.’

36 “Si David tana, kang buhi pa tana, gintuman na ang ginapahimo kang Dios kana.
Pagkatapos napatay tana kag ginlubung sa rulubngan kang anang mga kamal-aman kag
nadunot ang anang lawas.
37 Pero si Jesus tana nga ginbanhaw kang Dios, wara gid madunot ang anang lawas.
38 Gani mga kabugtoan, dapat ninyo maman-an nga paagi kay Jesus ginawali run
kaninyo kadya nga ang Dios nagapatawad kang mga sala.
39 Kag ang bisan sin-o nga nagatoo kana sarang mapatawad sa tanan na nga kasal-
anan, nga sa pagtuman kang Kasugoan ni Moises indi kamo mapatawad.
40 Gani, mag-andam kamo agud nga indi matabo kaninyo ang ginhambal kang mga
propeta:
41 ‘Pamati kamo nga mga nagayaguta. Magkatingala kamo kag magkaramatay!

Tungud hay may pagahimoon ako sa inyo nga panahon;
nga indi gid ninyo pagpatihan bisan pa nga may magpaathag ka dya kaninyo!’ ”

42 Kang nagapagwa run sa sinagoga sanday Pablo kag Bernabe, ginpangabay sanda
kang mga tawo nga magbalik sa madason nga Adlaw nga Inugpahuway kag maghambal
liwan kang nahanungud sa mga butang nga dya.
43 Pagkaburublaganay kang mga tawo, duro nga mga Judio kag mga bukun ti Judio
nga nadara sa relihiyon kang mga Judio ang nagsurunod kanday Pablo kag Bernabe.
Ginhambalan sanda nanday Pablo kag ginhangkat nga magpadayon nga nagasarig sa
bugay kang Dios.
44 Pagkasunod nga Adlaw nga Inugpahuway, haros ang tanan nga mga pumuluyo sa
syudad nag-agto sa sinagoga sa pagpamati ka pulong kang Ginoo.
45 Pero kang makita kang mga Judio ang duro nga mga tawo, nahisa gid sanda ka
mayad kag ginsupak nanda ang mga ginapanghambal ni Pablo kag gin-insultohan nanda
tana.
46 Pero si Pablo kag si Bernabe may kaisug nga naghambal, “Nagakadapat lang nga
ang pulong kang Dios iwali primero kaninyo. Pero tungud gani nga ginsikway ninyo
dya kag ginakabig ninyo ang inyo kaugalingun nga indi takus sa pagbaton kang kabuhi
nga wara ti katapusan, kar-on, sa mga bukun ti Judio kami magaagto.
47 Tungud hay amo dya ang sugo kang Ginoo kanamun, kang magkuon tana,
‘Ginhimo ko ikaw nga pareho kang sulo nga magatugro kang kasanag sa mga bukun ti
Judio,
agud paagi kanimo ang bug-os nga kalibutan maluwas.’ ”
48 Kang mabatian dya kang mga bukun ti Judio, nalipay gid sanda kag gindayaw ang
pulong kang Ginoo; kag ang tanan nga ginpili run nga daan nga makaangkun kang
kabuhi nga wara ti katapusan nagtoroo.
49 Kag ang pulong kang Ginoo naglapnag sa bisan diin nga sakup kang lugar nga to.
50 Pero ang mga Judio tana, ginsudyot nanda ang mga halangdun nga mga bayi nga
nagasimba sa Dios kag ang dungganun nga mga laki sa syudad. Ginhingabot nanda
sanday Pablo kag Bernabe kag gintabog pagwa sa andang lugar.
51 Gani gintatak kang darwa ka apostoles ang yab-ok sa andang mga kahig kontra sa
mga tawo nga ria kag nag-agto sanda sa Iconio.
52 Ang mga sumurunod tana sa Antioquia nalipay gid ka mayad kag ginagamhan kang
Balaan nga Ispirito.

14

Sa Iconio

1 Amo man ka dya ang natabo sa Iconio. Nag-agto sa sinagoga kang mga Judio sanday
Pablo kag Bernabe, kag nagpangwali sanda sa paagi nga duro gid nga mga Judio kag
mga bukun ti Judio ang nagtoo.
2 Pero ang mga Judio tana nga indi magtoo, ginsudyot nanda ang mga bukun ti Judio
kag ginsulsolan nga kaugtan nanda ang mga tumuluo.
3 Nagpabilin pa gid kang malawid sanday Pablo kag Bernabe sa Iconio nga nagahambal
nga may kaisug nahanungud sa Ginoo. Ginpamatud-an kang Ginoo nga matuod ang
andang ginapanudlo nahanungud sa anang bugay paagi sa gahum nga gintugro kananda
sa paghimo kang mga milagro kag mga katingalahan nga mga butang.
4 Ang mga katawhan sa syudad nahuray sa darwa. Ang iba kananda nagsunod sa mga
Judio, kag ang iba tana nagsunod sa mga apostoles.
5 Kar-on, ang mga bukun ti Judio kag ang mga Judio, imaw kang andang mga pangulo,
nagbuko nga sakitun kag batwun ang darwa nga dya.
6 Pero kang maman-an nanda dya, nagpalagyo sanda kag mag-agto sa Listra kag Derbe
nga mga syudad kang Licaonia, kag sa mga lugar sa palibot.
7 Kag ginwali nanda rugto ang Mayad nga Balita.

Sa Listra kag Derbe

8 Rugto sa Listra may sangka tawo nga lupog halin pa kang anang pagkatawo, kag
wara gid makapanaw.
9 Nagapungko tana rugto nga nagapamati kay Pablo nga nagahambal. Nakita ni Pablo
nga nagatoo tana nga maayad tana, gani ginturuk na dya ka mayad
10 kag ginkun-an sa matunog nga limug, “Tindug kang matadlung!” Nagtumbo ang
tawo kag nagpanaw-panaw.
11 Kang makita kang karak-an ang ginhimo nga dya ni Pablo, nagsinggit sanda sa
hambal nga Licaonianhun nga nagakuon, “Nanaog kanatun ang mga dios sa dagway
kang tawo!”

12 Gintawag nanda si Bernabe nga Zeus, kag si Pablo tana gintawag nanda nga Hermes,
tungud hay tana ang manughambal.
13 Ang templo ni Zeus rugyan lang sa gwa kang syudad, kar-on, ang anang pari nagdara
kang mga toro nga baka kag mga kulintas nga bulak sa pwertahan kang syudad sa tuyo
nga tana kag ang mga tawo magahalad sa mga apostoles.
14 Pero kang mabatian dya nanday Bernabe kag Pablo, gin-gisi nanda ang andang mga
bayo kag nagdalagan sa tunga kang karak-an nga nagasinggitan,
15 "Mga amigo, andut nga ginahimo ninyo dya? Mga tawo lang man kami nga
pareho ninyo. Rugya kami agud magsugid kaninyo kang Mayad nga Balita, agud to
nga magbiriya kamo sa mga butang nga wara ti pulos nga dya, kag magparapit sa Dios
nga buhi, nga amo ang nagtuga kang langit, kag kang lupa, kag kang dagat, kag kang
tanan nga mga butang nga rugyan kananda.
16 Katong una nga mga panag-on, ginpabay-an kang Dios ang tanan nga mga tawo nga
maghimo kang bisan ano nga luyag nanda.
17 Wara ti sapayan karia, ang Dios wara gid mag-untat sa pagpamatuod kang anang
kaugaligun paagi sa paghimo kang mayad, pareho kang pagtugro na kaninyo kang
uran kag mayad nga patubas sa nagakaigo nga tyempo, kag ginatugroan na kamo kang
bugana nga pagkaun kag tuman nga kalipay."
18 Bisan amo pa ka dya ang ginhambal kang mga apostoles, nabudlayan gihapon sanda
sa pagpugung sa mga tawo nga maghalad para kananda.
19 Kar-on, may mga Judio nga nag-arabot halin sa Antioquia nga sakup kang Pisidia
kag halin sa Iconio. Nahaylo nanda ang mga tawo sa Listra nga magdampig kananda,
dayon ginbato nanda si Pablo kag gin-guyod pagwa sa syudad tungud hay abi nanda
patay run tana.
20 Pero kang ginlibotan tana kang mga tumuluo, nagtindug tana kag nagbalik sa
syudad. Kang masunod nga adlaw, nag-agto sanda ni Bernabe sa Derbe.

Ang Pagbalik nanday Pablo sa Antioquia nga sakup kang Siria

21 Ginwali nanday Pablo kag Bernabe ang Mayad nga Balita rugto, kag duro gid ang
andang nadara nga mangin sumurunod. Dayon, nagbalik sanda sa Listra, kag sa Iconio,
kag sa Antioquia nga sakup kang Pisidia.
22 Ginparig-un nanda ang mga gintuton-an kag ginalaygayan nga magpabilin nga
mapag-un ang andang pagtoo, kag ginkun-an, "Kinahanglan gid nga mag-agi kita kang
duro nga mga kabudlayan sa atun pagpasakup sa pagginahum kang Dios."
23 Sa kada iglesia, nagpili sanday Pablo kang mga kamal-aman nga amo ang
magadumara. Nagapangamuyo sanda kag nagapuasa, kag ginatugyan nanda ang mga
manugdumara sa Ginoo nga andang gintoohan.
24 Pagkatapos nga maagtunan nanda ang mga lugar nga sakup kang Pisidia, nag-abot
sanda sa Panfilia.
25 Ginwali nanda ang pulong kang Dios sa Perga kag pagkatapos nagdulhog sanda sa
Atalia.
26 Halin rugto nagpanakayun sanda pabalik sa Antioquia, ang lugar nga sa diin
gintugyan sanda sa Dios nga tipigan sanda sa hirikoton nga natapos run nanda ka dya.
27 Pag-abot nanda sa Antioquia, gintipon nanda ang tanan nga mga katapo kang iglesia
kag ginsugid ang tanan nga mga ginhimo kang Dios paagi kananda, kag kon paano
gintugroan kang Dios ang mga bukun ti Judio kang kahigayonan nga magtoo.
28 Kag nagpabilin pa gid sanda ka malawid rugto imaw sa mga tumuluo.

15

Ang Pagsinapol sa Jerusalem

1 Kar-on, may mga tawo nga naghalin sa Judea nga nag-abot sa Antioquia, kag
nagapanudlo sa mga tumuluo nga nagakuon, "Indi kamo maluwas kon wara kamo
nasirkom suno sa ginakuon sa Kasugoan ni Moises."
2 Pero ginpamatukan dya nanday Pablo kag Bernabe kag sobra gid ang pagpakigbais
nanda sa mga tawo nga to. Gani napamat-udan nga paagtonon sa Jerusalem sanday
Pablo kag Bernabe kag ang iba pa gid nga mga tumuluo agud magpakighinun-anun sa
mga apostoles kag sa mga kamal-aman nahanungud sa butang nga dya.
3 Ginpapanaw sanda kang iglesia, kag pag-agi nanda sa Fenicia kag Samaria, ginsugid
nanda rugto nga ang mga bukun ti Judio nagtoroo sa Dios, kag nagtugro dya kang tuman
nga kalipay sa iglesia.

4 Kang pag-abot nanda sa Jerusalem, gin-abi-abi sanda kang iglesia kag kang mga
apostoles kag kang mga kamal-aman. Kag ginsugid nanday Pablo ang tanan nga ginhimo
kang Dios paagi kananda.
5 Pero ang iba nga mga tumuluo nga katapo kang grupo kang mga Fariseo nagtindug
kag nagkuon, "Kinahanglan nga sirkomon ang mga bukun ti Judio kag kun-an nga
magtuman sa Kasugoan ni Moises!"
6 Nagsapol ang mga apostoles kag ang mga kamal-aman sa paghinun-anun nahanun-
gud sa bagay nga dya.
7 Pagkatapos kang malawid nga paghinon-anun, nagtindug si Pedro kag naghambal
kananda, "Mga kabugtoan, nakamaan kamo nga kato anay ako ang ginpili kang Dios sa
kanatun tanan nga magwali kang Mayad nga Balita sa mga bukun ti Judio agud to nga
makabati sanda kag magtoo.
8 Ang Dios nga nakamaan kang tagipusoon kang tawo ang nagpamatuod nga ang mga
bukun ti Judio ginbaton na man paagi sa pagtugro kananda kang Balaan nga Ispirito
pareho kang ginhimo na kanatun kauna.
9 Wara tana ti pinasulabi kanatun nga mga Judio kag sa mga bukun ti Judio, tungud
hay ginlimpyohan na man ang andang tagipusoon paagi sa andang pagtoo.
10 Kar-on, andut nga gusto pa ninyo tirawan ang Dios paagi sa pagtugro kang mga
mabug-at nga turumanun sa mga sumurunod nga ang atun mga kaulangan gani ukon
kita wara man makasarang sa pagtuman?
11 Pero nagapati kita nga paagi sa bugay kang atun Ginoong Jesus maluwas kita, kag
amo man sanda nga mga bukun ti Judio."
12 Naghipus ang bilog nga kasapulanan kag namati kanday Bernabe kag Pablo nga
nagapanaysayun kang mga milagro kag iba pa nga mga katingalahan nga ginhimo kang
Dios paagi kananda sa tunga kang mga bukun ti Judio.
13 Pagkatapos nanda ka panaysayun, naghambal si Santiago, "Mga kabugtoan ko,
pamati kamo kanakun.
14 Ginsaysay kanatun ni Simon ang una nga pagpakita kang Dios kang anang
pagkabalaka sa mga bukun ti Judio paagi sa pagpili halin kananda kang mga tawo nga
mangin ana.
15 Nagsanto gid dya sa ginkuon kang mga propeta kauna. Pareho kang nasulat sa
kasulatan,
16 'Pagkatapos ka dya magabalik ako,
Kag ibalayun ko liwan ang ginaharian ni David nga narumpag.
Ipatindugun ko dya liwan halin sa anang pagkaguba,
kag papag-unun.
17 Agud to nga ang iba nga mga nasyon magapangita sa Ginoo,
kag ang tanan nga mga bukun ti Judio nga ginpili ko nga mangin akun katawhan.
18 Amo ria ang ginkuon kang Ginoo, nga amo man ang nagpamaan kang mga butang
nga dya halin pa kauna.' "
19 "Gani amo dyaay ang akun nga panghuna-huna: indi run natun pagpalisdan ang
mga bukun ti Judio nga nagaparapit sa Dios.
20 Sa baylo, sulatan natun sanda nga indi sanda magkaun kang bisan ano nga ginhalad
sa mga dios-dios, kag indi man sanda magpakighilawas, kag indi man sanda magkaun
kang kusug ka sapat nga ginpatay nga wara mapaturo ang anang dugo, kag indi man
sanda magkaun kang dugo.
21 Tungud hay kauna pa nga daan ang kasugoan ni Moises ginabasa run sa sinagoga
kada Adlaw nga Inugpahuway, kag ginawali sa kada syudad."

Ang Sulat nga Ginpadara sa mga Tumuluo nga mga Bukun ti Judio

22 Gani nagpamat-ud ang mga apostoles kag ang mga kamal-aman kag ang bilog nga
iglesia nga magapili kang mga laki sa andang grupo nga paagtonon sa Antioquia kaimaw
nanday Pablo kag Bernabe. Ginpili nanda si Judas nga ginatawag man Barsabas kag si
Silas, sanda ka dya amo ang nagapangulo sa andang katiringban.
23 Amo dya ang ginakuon sa sulat nga andang ginpadara:

"Kami nga mga apostoles, kag mga kamal-aman nga mga kabugtoan ninyo, nagapanga-
musta kaninyo nga mga tumuluo nga mga bukun ti Judio rugyan sa Antioquia, Siria, kag
Cilicia.
24 Nabalitaan namun nga may pira ka mga tawo nga naghalin rugya kanamun nga
nagtublag kaninyo nga nagpalibug kang inyo paminsarun tungud kang andang mga
sayup nga ginapanudlo kaninyo, pero wara namun sanda karia ginsugo.

25 Gani ginkasugtan namun tanan nga magpili kang mga tawo kag ipadara rugyan
kaninyo imaw kang atun pinalangga nga sanday Bernabe kag Pablo.
26 Sanda ka dya nagtaya kang andang kabuhi tungud gid lang sa pagpangalagad sa
atun Ginoong Jesu-Cristo.
27 Gani ginpadara namun kaninyo sanday Judas kag Silas; sanda gid mismo ang
magasugid kaninyo nahanungud kang mga butang nga amun ginkuon kaninyo sa sulat.
28 Ginpakamayad namun kag kang Balaan nga Ispirito nga indi run kamo pagpalisdan
pa, magluwas lang sa mga butang nga dya nga dapat gid ninyo tumanun:
29 indi kamo magkaun kang bisan ano nga ginhalad sa mga dios-dios; indi man kamo
magkaun kang dugo kag kang kusug ka sapat nga ginpatay nga wara mapaturo ang
anang dugo; kag indi man kamo magpakighilawas. Mayad gid dya kaninyo kon likawan
ninyo ang mga bagay nga dya. Hasta run lang rugya."
30 Ginpapanaw ang mga ginsugo nga to kag nag-agto sanda sa Antioquia. Pag-abot
nanda rugto gintipon nanda ang tanan nga mga tumuluo kag gintugro kananda ang
sulat.
31 Pagkabasa nanda kato, nalipay gid sanda sa mga ginakuon sa sulat nga nagaparig-un
kananda.
32 Sanday Judas kag Silas nga mga propeta man, nagpakigsugidanun kang malawid
kananda para parig-unun ang andang baratyagun kag pabakudun ang andang pagtoo.
33 Pagkatapos nga nakatiner sanda rugto kang mabugu nga tinion, ang mga tumuluo
rugto nagpangamuyo kananda nga mangin mayad lang ang andang pagpanaw pabalik
sa mga nagsugo kananda. [
34 Pero si Silas tana nagpamat-ud nga magpabilin rugto.]
35 Sanday Pablo kag Bernabe tana nagpabilin pa gid sa Antioquia. Sanda kag imaw
kang duro pa gid nga mga tumuluo nagpanudlo kag nagpangwali kang Pulong kang
Ginoo.

Nagbulagay si Pablo kag si Bernabe

36 Pagkaligad kang pira ka adlaw, nagkuon si Pablo kay Bernabe, "Balikan natun kag
bisitahan ang mga tumuluo sa kada syudad nga ginwalihan natun kang Pulong kang
Ginoo. Sulngun ta kon paiwan sanda run."
37 Ang gusto tana ni Bernabe imawun nanda si Juan Marcos.
38 Pero para kay Pablo tana, bukun ti mayad nga imawun nanda si Juan Marcos nga
nagbiya kananda sa Panfilia kag wara run nagpadayon sa pagbulig kananda sa hirikoton.
39 Sobra gid ang pagsuayay nanday Pablo kag Bernabe, gani nagbulagay run lang
sanda. Gin-imaw ni Bernabe si Juan Marcos kag nagpanakayun sanda paagto sa Cipro.
40 Si Pablo tana, ginpili na si Silas kag naghalin pagkatapos nga gintugyan sanda kang
mga tumuluo sa Ginoo nga tipigan sanda.
41 Ginpang-agtonan na ang mga lugar kang Siria kag Cilicia kag ginparig-un na ang
pagtoo kang mga tumuluo sa mga iglesia.

16

Nag-imaw si Timoteo kay Pablo kag Silas

1 Nag-agto man si Pablo sa Derbe kag sa Listra, nga sa diin may sangka tumuluo nga
ginahingaranan kay Timoteo. Ang nanay na kadya sangka tumuluo nga Judio, pero ang
tatay na tana Griego.
2 Ang mga tumuluo sa Listra kag sa Iconio nagakuon nga si Timoteo nga dya mayad
nga tawo.
3 Gusto ni Pablo nga imawun si Timoteo, gani ginsirkom na dya tungud kang mga
Judio sa mga lugar nga dya, kag nakamaan man sanda nga Griego ang tatay ni Timoteo.
4 Sa kada syudad nga anda ginaagtonan, ginapaalinton nanda sa mga tumuluo ang
mga ginkasugtan kang mga apostoles kag mga kamal-aman rugto sa Jerusalem, kag
ginkun-an nga tumanun gid nanda dya.
5 Gani nagrig-un pa gid ang pagtoo kang mga tumuluo, kag nagaduro pa gid sanda
kada adlaw.

Ang Tawo nga taga-Macedonia sa Paranan-awun ni Pablo

6 Nag-agto sanda sa mga lugar nga sakup kang Frigia kag Galacia tungud hay wara
sanda tugoti kang Balaan nga Ispirito nga magpangwali sa probinsya kang Asia.
7 Pag-abot nanda sa dulonan kang Misia gintinguhaan nanda nga mag-agto sa
probinsya kang Bitinia, pero wara sanda tugoti kang Ispirito ni Jesus.
8 Gani naglubas lang sanda sa Misia kag nagdulhog sa Troas.

9 Kang gabii nga ria, nakita ni Pablo sa anang paranan-awun ang sangka tawo nga taga-
Macedonia nga nagatindug kag nagapangabay kana nga nagakuon, “Agto ikaw rugya sa
Macedonia kag tabangi kami!”
10 Pagkakita na kang paranan-awun nga to, naghimus kami lagi agud mag-agto sa
Macedonia, tungud hay nasiguro namun nga ginapaagto kami kang Dios agud iwali ang
Mayad nga Balita rugto kananda.

Nagtoo si Lydia nga taga-Filipos

11 Halin sa Troas nagpanakayun kami diretso sa Samotracia, kag kang masunod nga
adlaw nagpadayon kami sa Neapolis.
12 Halin rugto nagpanaw kami paagto sa Filipos nga amo ang nagapanguna nga syudad
sa distrito nga to kang Macedonia kag sakup kang pagginahum kang Roma. Nagpabilin
kami sa syudad nga dya kang pira ka adlaw.
13 Pag-abot kang Adlaw nga Inugpahuway, naggwa kami sa syudad kag nag-agto sa
binit kang suba nga sa pagbanta namun may lugar nga parangamuyoan kang mga Judio.
Nagpungko kami kag nagpakig-istorya sa mga kababainhan nga nagtiriripon rugto.
14 Ang isara sa mga nagapamati kanamun amo si Lydia nga taga-Tiatira. Manugbaligya
tana ka dya kang tela nga granati, kag nagasimba man tana sa Dios. Ginbuksan kang
Ginoo ang anang tagipusoon agud magpati tana sa mga ginapanghambal ni Pablo.
15 Pagkatapos nga nabawtisohan tana kag ang bilog na nga panimalay, gin-agda na
kami nga nagakuon, “Kon nagapati kamo nga nagtoo matuod ako sa Ginoo, rugto kamo
sa balay magdayon.” Kag nagpasugot kami sa anang pang-agda.

Ginpriso si Pablo kag si Silas

16 Sangka adlaw, kang nagapaagto kami sa lugar nga parangamuyoan, nasug-alaw
namun ang sangka dalagita nga surugoon nga nasab-an kang malaot nga ispirito, gani
nga makalatu tana kang paraaboton. Makapangwarta kang bahul ang anang mga agalun
tungud kang anang pagpanglatu.
17 Nagasunod-sunod tana kanamun kag nagasinggitan, “Ang mga tawo nga dya
surugoon kang Labing Mataas nga Dios; ginapahayag nanda kaninyo kon paano kamo
maluwas!”
18 Ginhimo na dya sa duro nga mga inadlaw. Kang urihi natak-an run si Pablo, gani
gin-atubang na ang dalagita kag ginhambalan ang malaot nga ispirito, “Sa ngaran ni
Jesu-Cristo, ginamandoan ko ikaw nga maggwa sa dalagita nga ria!” Kag kato lagi,
naggwa ang malaot nga ispirito sa lawas kang dalagita.
19 Kang maman-an kang anang mga agalun nga wara run sanda ti paglaum nga
makapangwarta pa, gindakup nanda si Pablo kag si Silas kag gin-guyod hasta sa may
tindahan kag ginpaatubang sa mga may awtoridad.
20 Ginpaatubang sanda sa mga opisyales nga Romanhun kag nagkuon, “Ang mga laki
nga dya mga Judio. Nagadara sanda kang gamo sa atun nga syudad.
21 Nagapanudlo sanda kang mga pagbinatasan nga kontra sa atun kasugoan, kag bilang
mga Romanhun indi nagakadapat nga patihan natun ukon sundon!”
22 Ang mga katawhan nagpuroli man sa pagsakit kay Pablo kag Silas.
Ginpabuklas kang mga opisyales ang mga bayo nanday Pablo kag Silas hasta nga
magisi dya kag dayon ginpahanot sanda.
23 Pagkatapos nga nahanot sanda ka mayad, ginpriso sanda, kag ang manugbantay
kang prisohan ginmandoan nga gwardyahan gid sanda ka mayad.
24 Pagkabati kang manugbantay kang mando nga dya, ginbutang na sanday Pablo sa
sulud gid nga selda kang prisohan, kag ginpandugan ang andang mga kahig.
25 Kang mga tungang-gabii run, sanday Pablo kag Silas nagapangamuyo kag nagakanta
nga nagadayaw sa Dios, kag ang iba nga mga priso nagapamati kananda.
26 Hinali lang nga naglinog kang mabaskug kag ang prisohan nag-uyug hasta sa anang
pundasyon. Lagi-lagi nagburokas ang tanan nga mga gawang kag nagkarahukas ang
mga kadena kang tanan nga mga priso.
27 Nakabugtaw ang bantay kag pagkakita na nga bukas ang mga gawang, gin-gabot
na ang anang espada agud manginmatay run daad tungud hay abi na nakapalagyo run
ang mga priso.
28 Pero nagsinggit si Pablo, “Indi kaw magpanginmatay! Rugya kami tanan!”
29 Nangayo kang sulo ang manugbantay kag dali-dali nga nagsulud, kag nagakurudug
sa kahadluk nga nagluhod sa atubang nanday Pablo kag Silas.
30 Dayon gindara na sanday Pablo sa gwa kang prisohan kag namangkot, “Mga sir, ano
ang akun dapat himoon agud maluwas ako?”

31 Nagsabat sanda, “Magtoo ikaw kay Ginoong Jesus kag maluwas ikaw, kag pati ang
imo panimalay.”
32 Ginsugid nanda kana ang Pulong kang Ginoo kag sa tanan nga rugyan sa anang
balay.
33 Kang amo gid to nga oras kang kagab-ihun gindara na sanday Pablo kag ginhugasan
ang andang mga pilas. Ginbawtisohan tana lagi kag amo man ang anang bilog nga
panimalay.
34 Pagkatapos, gindara na sanday Pablo kag Silas sa anang balay kag ginpahimsan
kang pagkaun. Tana kag ang anang bilog nga panimalay nalipay gid ka mayad tungud
hay nagatoo run sanda kadya sa Dios.
35 Pagkaaga, ang mga opisyales nga Romanhun nagsugo kang mga pulis nga buy-an
run sanday Pablo.
36 Ang mga butang nga dya ginsugid kang manugbantay kanday Pablo kag Silas.
Nagkuon tana, “Nagpasugo ang mga opisyales nga buy-an run kamo. Gani makagwa
run kamo kag kabay nga mayad lang ang inyo nga pagpanaw.”
37 Pero nagkuon si Pablo sa mga pulis, “Ginpahanot nanda kami sa atubang kang
katawhan nga wara kami maimbistigar, bisan pa nga mga Romanhun man kami, dayon
ginpapriso pa nanda kami. Kar-on gusto pa nanda nga buy-an kami nga wara ti
makamaan. Indi ria mahimo! Sanda mismo ang mag-agto rugya kag magdara kanamun
pagwa.”
38 Ang mga ginkuon nanda nga dya, ginsugid man kang mga pulis sa mga opisyales
nga Romanhun, kag pagkamaan nanda nga mga Romanhun sanday Pablo kag Silas,
hinadlukan gid sanda.
39 Gani nag-agto sanda sa prisohan kag nangayo kang pasaylo kanday Pablo, kag gin-
imawan sanda pagwa sa prisohan kag ginpangabay nga maghalin sa syudad.
40 Pagkagwa nanday Pablo kag Silas sa prisohan, nagderetso sanda sa balay ni Lydia.
Nagpakigkita sanda rugto sa mga tumuluo, kag ginlaygayan nga magpakarig-un sa
andang pagtoo. Dayon naghalin sanda.

17

Si Pablo kag Silas sa Tesalonica

1 Nag-agi sanday Pablo kag Silas sa Anfipolis kag Apolonia, hasta nga makadangat
sanda sa Tesalonica nga sa diin may sinagoga kang mga Judio.
2 Pareho kang naandan ni Pablo, nag-agto tana sa sinagoga kag sa sulud kang tatlo ka
Adlaw nga Inugpahuway nagpakigdiskusyon tana sa mga tawo nga ginabasehan na ang
Kasulatan.
3 Ginapaathag na kag ginapamatud-an kananda nga si Cristo kinahanglan gid nga mag-
antos kag mabanhaw. Nagkuon tana, “Si Jesus nga dya nga akun ginasugid kaninyo, amo
ang Cristo.”
4 Ang iba kang mga Judio nagpati kag nagsunod kanday Pablo kag Silas, amo man ang
tama ka duro nga mga Griego nga nagasimba sa Dios kag duro nga mga halangdun nga
kababainhan.
5 Pero nahisa kananda ang mga Judio, gani gintipon nanda ang mga tawo nga
tunto sa mga karsada, kag kang duro run sanda, gin-gamo nanda ang bilog nga
syudad. Ginsurong nanda ang balay ni Jason sa pagsagap kanday Pablo kag Silas, agud
ipaatubangun sa katawhan.
6 Kang wara nanda makita sanday Pablo kag Silas, gin-guyod nanda si Jason kag ang
iba nga mga tumuluo kag ginpaatubang sa mga opisyales kang syudad, kag nagkuon
sanda nga nagasinggitan, “Nagadara kang gamo ang mga tawo nga dya bisan diin sanda
mag-agto, kag kar-on rugya run sanda.
7 Kag ginpadayon pa sanda ni Jason sa anang balay. Ginalapas nanda tanan ang mga
kasugoan kang emperador, tungud hay nagakuon sanda nga may iba pa nga hari nga
ginahingaranan kay Jesus!”
8 Pagkabati ka dya kang katawhan kag kang mga opisyales kang syudad, naggirinamo
sanda.
9 Antes nanda buy-an sanday Jason kag ang anang mga kaibahan, ginpabayad anay
sanda kang piyansa.

Sanday Pablo sa Berea

10 Pagkagabii ka to, ginpapanaw kang mga tumuluo sanday Pablo kag Silas paagto sa
Berea. Pag-abot nanda rugto, nag-agto sanda sa sinagoga kang mga Judio.

11 Ang mga Judio tana rugto sa Berea mas masangkad ti paminsarun sangsa mga taga-
Tesalonica. Ginbaton nanda ang pulong kang Dios nga may kakunyag, kag kada adlaw
ginatun-an nanda ang kasulatan agud usisaun kon bala matuod ang mga ginapanudlo
nanday Pablo.
12 Duro nga mga Judio ang nagtoroo, kag amo man ang duro nga mga halangdun nga
kababainhan nga Griego kag amo man ang duro nga mga kalalakin-an nga Griego.
13 Pero kang maman-an kang mga Judio sa Tesalonica nga ginapanudlo man ni Pablo
ang pulong kang Dios sa Berea, nag-agto man sanda rugto kag ginpaugut ang mga tawo
kag ginsudyot nga manggamo.
14 Lagi-lagi ginpapanaw kang mga tumuluo si Pablo paagto sa binit kang baybay. Pero
si Silas tana kag si Timoteo nagpabilin sa Berea.
15 Ang mga tawo nga naghatud kay Pablo nag-imaw kana hasta sa Atenas. Pagkatapos,
nagbalik sanda sa Berea nga dara ang bilin ni Pablo para kanday Silas kag Timoteo nga
kon mahimo magsunod lagi kana.

Si Pablo sa Atenas

16 Samtang nagahulat si Pablo sa Atenas kanday Silas kag Timoteo, natublag gid ang
anang baratyagun kang makita na nga duro ang mga dios-dios sa syudad.
17 Gani nagpakigdiskusyon tana rugto sa sinagoga sa mga Judio kag sa mga bukun ti
Judio nga nagasimba sa Dios, kag kada adlaw nagapakigdiskusyon man tana sa bisan
kay sin-o nga nagaagto sa tindahan.
18 Ang iba sa mga manunudlo nga ginatawag Epicureo kag Estoico nagpakigdebate
kay Pablo. Ang iba kananda nagkuon, “Ano tana ang ginapangwakal kang hadakan nga
ria?”
May nagkuon man, “Daw lain tana nga dios ang ginapanudlo na karia.” Nagkuon
sanda ka dya tungud hay si Pablo nagatudlo kananda kang nahanungud kay Jesus kag
kang pagkabanhaw.
19 Gani gindara nanda si Pablo kag ginpaatubang sa andang konseho nga ginatawag
Areopago. Nagkuon sanda, “Pwede bala namun maman-an kon ano ang bag-o nga
pagturon-an nga imo ginatudlo nga dya?
20 Ang iba sa imo mga ginapanudlo lain sangsa amun naman-an, gani gusto namun
maman-an ang kahulogan na kadya.”
21 (Tungud hay ang tanan nga mga taga-Atenas kag mga pangayaw nga nagaistar rugto,
wara ti iba nga ginaobra kundi istoryahan ang mga butang nga bag-o para kananda.)
22 Gani, nagtindug si Pablo sa atubang kang konseho kang Areopago kag naghambal,
“Kamo nga mga taga-Atenas, nakita ko nga sa bisan ano nga paagi tama gid kamo ka
relihiyoso.
23 Tungud nga sa akun nga paglagaw-lagaw sa inyo nga syudad kag sa akun pagsulung
kang mga lugar nga inyo ginasimbahan, nakita ko ang sangka altar nga amo dya ang
nakasulat: ‘Para sa Dios nga wara makilala.’ Gani kar-on, ang ginasimba ninyo nga dya
bisan wara ninyo makilala, amo ang akun ibantala kaninyo.
24 Ang Dios nga naghimo kang kalibutan kag kang tanan nga butang nga rugyan karia,
amo ang Ginoo kang langit kag kang lupa. Wara tana nagaistar sa templo nga ginhimo
kang tawo.
25 Wara man tana nagakinahanglan nga serbihan kang tawo nga daw nagakina-
hanglan tana kang bisan ano, tungud hay tana mismo ang nagatugro kang kabuhi sa
tawo kag kang ginhawa kag kang tanan nga mga butang.
26 Halin sa sangka tawo naghimo tana kang tanan nga lahi kang tawo, kag ginpaistar
sa tanan nga lugar kang kalibutan. Tana mismo ang nagpat-ud kang andang tion, kag
kang dulonan kang lugar nga andang pagaistaran.
27 Ginhimo dya kang Dios agud nga ang mga tawo magasagap kana, kag sa anda nga
pagpangarapkap kana basi pa lang nga makita nanda tana. Sa pagkamatuod, ang Dios
bukun gid man ti marayu sa kada isara kanatun.
28 Pareho kang ginkuon kang sangka tawo, ‘Tungud kana buhi kita kag nagahulag
kag nagakabuhi.’ Amo man ria ang kuon kang iba sa inyong manugbinalaybay, ‘Mga
kabataan na man kita.’
29 Sanglit mga kabataan kita kang Dios, indi kita dapat maminsar nga tana pareho
kang rebulto nga bulawan ukon pilak ukon bato nga ginhimo kang tawo paagi sa anang
imahinasyon kag pagkasampatun sa pagpanilsil.
30 Katong una nga mga panahon ginpabay-an lang anay kang Dios nga wara tana
ginkilala kang mga tawo. Pero kadya tana, ginasugo na ang tanan nga tawo sa bisan
diin nga lugar nga maghinulsul.

31 Tungud hay ginpat-ud run kang Dios ang adlaw nga hukman na kang matarung ang
mga tawo sa kalibutan paagi sa tawo nga anang pinili. Ginpamatud-an na dya sa tanan
paagi sa pagbanhaw kang amo nga tawo."
32 Pagkabati nanda kang ginhambal ni Pablo nahanungud sa pagkabanhaw kang
mga patay, ginyaguta tana kang iba, pero ang iba tana nagkuon, "Gusto namun ikaw
mabatian liwan nahanungud sa mga butang nga dya."
33 Amo to kag naghalin si Pablo kananda.
34 Pero may pira ka mga tawo nga nagsunod kana kag nagtoo kay Jesus. Ang isara
kananda ka dya amo si Dionisio nga katapo kang konseho kang Areopago; kag may
sangka bayi man nga ginahingaranan kay Damaris, kag may iba pa gid.

18

Si Pablo sa Corinto

1 Pagkatapos ka dya, naghalin si Pablo sa Atenas kag nag-agto sa Corinto.
2 Rugto nakilala na ang sangka Judio nga si Aquila nga natawo sa Ponto, nga wara pa
lang buhay nga nag-abot sa Corinto halin sa Italia imaw kang anang asawa nga si Priscila
tungud hay ang emperador nga si Claudio nagpapanaog kang sugo nga ang tanan nga
mga Judio magharalin sa Roma. Nagpakigkita si Pablo sa mag-asawa nga dya
3 kag rugto tana nagdayon kananda kag nag-irimaw sanda sa pag-obra tungud hay
pareho ang andang parangitan-an nga manughimo kang torda nga panit ka sapat.
4 Kada Adlaw nga Inugpahuway nagaagto tana sa sinagoga kag nagapakigdiskusyon
sa mga Judio kag sa mga Griego; ginatinguhaan na nga madara sanda sa pagtoo.
5 Kang pag-abot nanday Silas kag Timoteo halin sa Macedonia, wara ti iba nga ginaobra
si Pablo kundi ang magpangwali kag magpamatuod sa mga Judio nga si Jesus amo gid
ang Cristo.
6 Pero kang ginkontra nanda tana kag ginpasipalahan, gintuk-ap na ang anang bayo
kag nagkuon, "Kon silotan kamo kang Dios, wara run takun ti sarabtun kaninyo. Umpisa
kadya sa mga bukun ti Judio ako manudlo!"
7 Naghalin tana sa sinagoga kag nagdayon sa balay ni Ticio Justo. Tana ka dya bukun
ti Judio pero nagasimba sa Dios kag ang anang balay sa ingud lang kang sinagoga.
8 Si Crispo nga manugdumara kang sinagoga, nagtoo sa Ginoo imaw kang anang bilog
nga panimalay. Kag duro pa gid nga mga taga-Corinto nga nakabati kang mensahe ang
nagtoroo kag ginbawtisohan.
9 Sangka gabii, naghambal ang Ginoo kay Pablo sa paranan-awun, "Indi kaw
magkahadluk. Magpadayon lang ikaw sa pagpanudlo kag indi mag-untat,
10 tungud hay kaimaw mo ako. Wara ti bisan sin-o nga makaparapit sa paghalit kanimo
tungud hay duro ang mga tawo nga nagatoo kanakun sa syudad nga dya."
11 Gani nagtiner rugto si Pablo kang sangka tuig kag tunga nga nagapanudlo kananda
kang pulong kang Dios.
12 Pero kang si Gallio run ang nangin gobernador kang Acaya, nagtingub ang mga
Judio kag gindakup nanda si Pablo kag ginpaatubang sa hukmanan.
13 Nagkuon sanda, "Ang tawo nga dya nagapanghaylo kang mga tawo sa pagsimba sa
Dios sa paagi nga kontra sa kasugoan!"
14 Magahambal run raad si Pablo, kang magkuon si Gallio sa mga Judio, "Kon ang inyo
reklamo nahanungud sa malain nga hinimoan ukon mabug-at nga kasal-anan, mamati
pa raad ako kaninyo nga mga Judio.
15 Pero tungud gani nga ang inyo ginasuayan nahanungud sa mga pulong kag sa mga
ngaran, kag sa inyo kaugalingun nga kasugoan, kamo mismo ang maghusay karia. Indi
ako gusto nga maghusgar kang mga butang nga ria!"
16 Kag ginpagwa na sanda sa hukmanan.
17 Dayon, gindakup nanda si Sostenes nga manugdumara kang sinagoga, kag ginbakol
sa atubang kang hukmanan, pero wara gid dya ginsapak ni Gallio.

Ang Pagbalik ni Pablo sa Antioquia

18 Nagbuhay pa gid si Pablo sa Corinto kang pira ka adlaw. Pagkatapos, naglisensya
tana sa mga tumuluo nga mapanaw tana, kag nag-agto tana sa Siria imaw nanday
Priscila kag Aquila. Antes tana magpanakayun, nagpagunting anay tana kang anang
buhok sa Cencrea tungud hay natuman na run ang anang panaad.
19 Pag-abot nanda sa Efeso, ginbilin ni Pablo sanday Priscila kag Aquila kag ana tana
nag-agto sa sinagoga kag nagpakigdiskusyon sa mga Judio.
20 Ginhawidan nanda raad tana nga magpabilin anay kananda kang malawid nga
tinion, pero wara tana magpasugot.

21 Pero kang inugpanaw na run, nagkuon tana kananda, “Kon kabubut-un kang Dios,
magabalik ako rugya kaninyo.” Kag nagpanakayun tana halin sa Efeso.
22 Pag-abot na sa Cesarea, nag-agto tana sa Jerusalem kag ginpangamusta ang mga
tumuluo rugto, kag pagkatapos nag-agto tana sa Antioquia.
23 Kang makatiner tana rugto kang mabugu nga tinion, naghalin tana kag nagpang-
agto sa mga lugar nga sakup kang Galacia kag Frigia kag ginaparig-un na ang mga
tumuluo.

Si Apolos sa Efeso kag sa Corinto

24 Kar-on, may sangka Judio nga taga-Alejandria nga nag-abot sa Efeso nga ang ngaran
na ka dya amo si Apolos. Mayad tana nga manughambal kag duro ang anang naman-an
sa Kasulatan.
25 Natudloan tana nahanungud sa pagsunod sa Dalan kang Ginoo. Tama gid tana ka
maukud sa pagpanudlo kag igsakto man ang anang ginapanudlo nahanungud kay Jesus.
Ugaring ang naman-an na lang amo ang bawtiso nga ginpanudlo ni Juan kato anay.
26 May kaisug tana nga naghambal sa sinagoga. Kang mabatian tana nanday Priscila
kag Aquila, gindara nanda tana sa andang balay kag ginpaathag pa gid kana ka mayad
ang nahanungud sa pagsunod sa Dios.
27 Katong si Apolos nagpamat-ud nga mag-agto sa Acaya, ginpabakud kang mga
tumuluo ang anang baratyagun. Nagsulat sanda sa mga tumuluo sa Acaya nga batonon
nanda tana. Pag-abot na rugto, bahul gid ang anang nabulig sa mga tawo nga paagi sa
bugay kang Dios nagtoroo,
28 tungud hay paagi sa anang mapag-un nga mga rason gindaug na ang mga Judio sa
andang pagdiskusyon sa atubang kang mga tawo, kag halin sa Kasulatan ginpamatud-an
na nga si Jesus amo ang Cristo.

19

Si Pablo sa Efeso

1 Samtang rugto si Apolos sa Corinto, si Pablo tana nagpanaw kag mag-agi sa
barabakulodon nga bahin kang probinsya hasta nga makadangat tana sa Efeso, kag
rugto may nakita tana nga mga disipulo.
2 Ginpamangkot sanda ni Pablo, “Katong magtoo kamo sa Ginoo, nabaton bala ninyo
ang Balaan nga Ispirito?”
Nagsabat sanda, “Wara. Wara gani kami ka bati nga may Balaan nga Ispirito gali.”
3 Ginpamangkot sanda ni Pablo, “Kon amo, sa ano nga sahi ka bawtiso kamo
ginbawtisohan?”
Nagsabat sanda, “Sa bawtiso nga gintudlo ni Juan.”
4 Nagkuon si Pablo, “Ang pagbawtiso ni Juan para lang sa mga tawo nga naghinulsul,
kag ginkun-an na man ang mga Israelenhun nga magtoo sa magaabot sunod kana, nga
wara ti liwan kundi si Jesus.”
5 Pagkabati nanda ka dya, ginbawtisohan sanda sa ngaran ni Ginoong Jesus.
6 Gintungtong ni Pablo ang anang alima kananda; dayon nagkunsad kananda ang
Balaan nga Ispirito kag naghambal sanda kang lain nga sahi kang mga linggwahe kag
nagpahayag kang mensahe kang Dios.
7 Mga napulo'g darwa sanda tanan ka mga laki.
8 Sa sulud kang tatlo ka bulan nagpadayon si Pablo sa pag-agto sa sinagoga kag
may kaisug tana nga naghambal sa katawhan. Nagpakigdiskusyon tana kananda kag
gintinguhaan na gid nga mapapati sanda nahanungud sa pagginahum kang Dios.
9 Pero ang iba kananda mga awut gid ti ulo kag indi magpati, kag sa atubang kang
katawhan ginpakamalain nanda ang nahanungud sa pagsunod sa Dalan kang Ginoo.
Gani naghalin si Pablo kananda, kag gin-imaw na ang mga disipulo. Kada adlaw
nagapakigdiskusyon tana sa mga tawo nga nagaaragto sa eskwelahan ni Tirano.
10 Nagpadayon dya sa sulud kang darwa ka tuig, gani ang tanan nga mga Judio kag
mga Griego nga nagaistar sa probinsya kang Asia, nakabati kang Pulong kang Ginoo.

Ang Kabataan ni Esceva

11 Ang Dios naghimo kang mga pinasahi nga mga milagro paagi kay Pablo.
12 Bisan mga panyo ukon tampi nga anang gin-gamit ginadara kag ipadapat sa mga
masakitun, kag nagaarayad sanda kag nagagurowa man ang mga malaot nga ispirito
halin sa mga tawo nga ginsab-an.
13 May mga Judio rugto nga nagapanglugayawan kag nagapanabog kang mga malaot
nga ispirito. Gintirawan nanda nga mitlangun ang ngaran ni Ginoong Jesus sa

pagpanabog ka mga malaot nga ispirito. Nagkuon sanda, “Sa ngaran ni Jesus nga
ginawali ni Pablo, ginamandoan ko kamo nga maggurowa!”
14 Amo dya ang ginahimo kang pito ka mga kabataan nga laki ni Esceva nga
pinakamataas nga pari kang mga Judio.
15 Pero ginsabat sanda kang malaot nga ispirito, “Kilala ko si Jesus kag kilala ko man
si Pablo. Pero kamo tana, sin-o tinyo?”
16 Dayon, gindamhagan kang tawo nga nasab-an kang malaot nga ispirito ang mga
bata ni Esceva, kag tungud kang kapurus na ka dya nadaug na sanda tanan. Gani
nagparalagyo sanda pagwa sa balay nga wara ti mga bayo kag puros pilasun.
17 Ang natabo nga dya nabalahuba sa tanan nga mga Judio kag mga Griego nga
nagaistar sa Efeso, kag hinadlukan gid sanda ka mayad, kag napasidunggan pa gid ang
ngaran ni Ginoong Jesus.
18 Duro nga mga tumuluo ang nag-ako kag nagtuad kang malain nanda nga ginhimo
kato anay.
19 Duro nga mga madyikero ang nagdara kang andang mga libro parte sa madyik kag
gintipon nanda dya kag ginsunog sa atubang kang katawhan. Gin-isip nanda ang bili
kang amo nga mga libro kag nakalambot sa mga 50,000 ka pilak.*
20 Gani ang pulong kang Dios naglapnag pa gid kag nagduro ang mga nagtoroo kay
Cristo.

Ang Kinagamo sa Efeso

21 Pagkatapos kang mga hitabo nga dya, nagpamat-ud si Pablo nga mag-agto sa
Jerusalem nga maagi sa Macedonia kag Acaya. Nagkuon tana, “Pagkatapos nga
makaagto ako sa Jerusalem, kinahanglan nga maagto man ako sa Roma.”
22 Gani ginpauna na sa Macedonia ang darwa nga nagabulig kana nga amo sanday
Timoteo kag Erasto, kag ana tana nagpabilin pa kang pira ka adlaw sa probinsya kang
Asia.
23 Kang mga tinion man nga to, may bahul nga kinagamo nga natabo nga may
kaangtanan sa Dalan kang Ginoo.
24 May sangka platero nga ginahingaranan kay Demetrio, nga nagapanghimo kang
pilak nga mga garagmay nga templo kang andang diosa nga si Artemisa, kag dya
nagtugro kang bahul nga kita sa anang mga tinawo.
25 Gintipon na ang anang mga tinawo kag ang iba pa nga mga platero, kag nagkuon
tana kananda, “Mga amigo, nakamaan kamo nga ang atun pag-uswag nagahalin sa
parangitan-an nga dya.
26 Nakita ninyo man kag nabatian kon ano ang ginahimo kang Pablo nga ria. Nagakuon
tana nga ang mga dios nga ginhimo kang tawo bukun ti matuod nga dios, kag duro ang
anang nahaylo kag napapati indi lang rugya sa Efeso kundi haros sa bilog nga probinsya
kang Asia.
27 Gani may katalagman nga ang atun parangitan-an nga dya pakalainun. Kag labut
pa, ang templo kang atun diosa nga si Artemisa mangin wara ti pulos kag indi run tana
pagpadunggan bilang diosa—tana nga ginsimba kang tanan sa bilog nga Asia kag sa
bilog nga kalibutan.”
28 Pagkabati nanda ka dya, nag-ugut gid sanda ka mayad kag nagsinggitan, “Gamhanan
si Artemisa nga diosa kang taga-Efeso!”
29 Gani nagkinagamo ang mga tawo sa syudad. Gindakup nanda si Gayo kag Aristarco
nga taga-Macedonia nga mga kaimaw ni Pablo sa anang pagpanglakatun, kag gin-guyod
paagto sa teatro.
30 Gusto raad ni Pablo nga mag-agto sa mga tawo, pero ginpunggan tana kang mga
tumuluo.
31 Ang anang mga amigo nga mga opisyales kang probinsya nagpasugo man kana nga
nagapangabay nga kon mahimo indi gid tana magpakita rugto sa teatro.
32 Ang mga tawo tana nga nagtiriripon indi run maghiribati tungud hay lain ang
ginasinggit kang iba, kag ang iba tana lain man. Kalabanan kananda wara gani
makamaan kon andut nagtiriripon sanda.
33 Ang iba sa mga tawo rugto naghuna-huna nga si Alejandro amo ang kabangdanan
kang kinagamo tungud hay tana ang gintulod kang mga Judio sa atubang kang katawhan.
Nagsenyas tana nga maghipus ang mga tawo tungud hay gusto na nga magpaathag.

---

* **19:19 19:19** ang sangka pilak nagatumbas sa sangka adlaw nga sweldo kang tawo

34 Pero kang matalupangdan nanda nga Judio tana, nagdurungan sanda tanan singgit
sa sulud kang darwa ka oras kang amo dyaay, “Gamhanan si Artemisa nga diosa kang
mga taga-Efeso!”
35 Kang urihi, napahipus gid man sanda kang opisyal kang syudad. Nagkuon tana
kananda, “Mga kabugtoan ko nga taga-Efeso, tanan nga tawo nakamaan nga ang mga
taga-Efeso amo ang manugtatap kang templo kang gamhanan nga si Artemisa, kag kang
sagrado nga bato nga nahulog halin sa langit.
36 Wara ti may makapanginwara kang butang nga dya, gani dapat magpatawhay kamo
kag indi magpadaso-daso.
37 Gindara ninyo rugya ang mga laki nga dya nga wara man gani magpanakaw sa
templo ukon maghambal kang malain batok sa atun diosa.
38 Gani, kon si Demetrio kag ang anang mga kaibahan nga mga platero may akusasyon
batok sa bisan kay sin-o, may mga manughukum kita kag bukas ang korte kada adlaw;
rugto sanda mag-akusahanay.
39 Pero kon may iba pa gid kamo nga reklamo, pagahusayun ria sa pagtiripon kang
mga pumuluyo suno sa kasugoan.
40 Kon parte sa natabo kadya nga adlaw, may katalagman nga iakusar kita sa
pagpanggamo, kag wara gid kita ti rason nga isugid tungud kang kinagamo nga dya.”
41 Pagkahambal kang opisyal ka dya, ginpapauli na ang mga tawo.

20

Si Pablo sa Macedonia kag Grecia

1 Kang matapos run ang kinagamo, ginpatawag ni Pablo ang mga tumuluo kag
ginparig-un ang andang baratyagun. Dayon naglisensya tana nga mahalin kag mag-agto
sa Macedonia.
2 Nagpang-agto tana sa mga lugar rugto kag gintudloan na ang mga tumuluo agud
magrig-un ang andang baratyagun. Pagkatapos, nag-abot tana sa Grecia
3 nga sa diin nagtiner tana kang tatlo ka bulan. Tungud nga ang mga Judio naghumun
batok kana katong inugpanakayun na run paagto sa Siria, nagpamat-ud run lang tana
nga mag-agi sa Macedonia sa anang pagbalik.
4 Ang mga nag-imaw kana amo sanday Sopater nga taga-Berea, nga bata ni Pirro; kag
si Aristarco kag Segundo nga mga taga-Tesalonica, si Gayo nga taga-Derbe, si Tiquico
kag si Trofimus nga taga-Asia, kag si Timoteo.
5 Ang mga laki nga dya nag-una kanamun sa Troas, kag rugto nanda kami ginhulat.
6 Nagpanakayun kami halin sa Filipos pagkalampuwas kang Pista kang Tinapay nga
wara ti Tapay, kag pagkaligad kang lima ka adlaw naabotan namun ang mga laki nga
nag-una kanamun sa Troas kag nagtiner kami rugto kang pito ka adlaw.

Ang Urihi nga pagbisita ni Pablo sa Troas

7 Pag-abot kang una nga adlaw kang semana, nagtiringub kami sa paghiwat kang
pagpamihak-pihak kang tinapay. Naghambal si Pablo sa mga tawo kag tungud nga
pagkaaga kato mapanaw run tana, ginpadayon na lang ang anang paghambal hasta
magtunga-gabii.
8 Duro ang mga sulo sa ibabaw nga kwarto nga amun ginatiponan.
9 May sangka pamatan-un rugto nga si Eutico, nga nagapungko sa may bintana.
Samtang nagapadayon si Pablo sa paghambal, si Eutico tana gintuyayo hasta nga
nahamuukan dya kag nahulog sa lupa halin sa ikatlo nga panalgan kang balay. Kang
bulutbuton nanda tana, patay run.
10 Nanaog si Pablo kag ginhap-an na dya kag ginhakus, kag nagkuon, “Indi kamo
magpakulba; buhi tana.”
11 Dayon nagsaka liwan si Pablo kag namihak-pihak kang tinapay kag nagkaun.
Nagpakig-istorya pa gid tana kang malawid kananda hasta mag-aga, kag pagkatapos
naghalin tana.
12 Ang pamatan-un tana gindara kang mga tawo pauli nga buhi kag nalipay gid sanda
ka mayad.

Halin sa Troas Nag-agto si Pablo sa Mileto

13 Kami tana nga mga kaimaw ni Pablo, nag-una sa barko kag maghalin paagto sa Asos,
agud nga rugto namun tana pasakyun, tungud hay amo dya ang gusto na nga himoon
namun hay ana tana mapanaw lang.
14 Kang magtaboay kami sa Asos, ginpasakay namun tana kag nagdiretso sa Mitilene.

15 Nagpanakayun kami halin sa Mitilene kag pagkadason nga adlaw nag-abot kami sa
Quios. Pagkadason pa gid nga adlaw, nag-abot kami sa Samos kag pagkadason pa gid
nga adlaw nakadangat kami sa Mileto.
16 Nagpamat-ud si Pablo nga indi run lang maghapit sa Efeso agud to nga indi tana
maawat sa Asia, hay nagadali tana nga kon mahimo pa lang makadangat tana sa
Jerusalem sa adlaw kang Pentecostes.

Ang Pamilinbilin ni Pablo sa mga Kamal-aman sa Efeso

17 Rugto sa Mileto, nagpasugo si Pablo sa mga kamal-aman sa iglesia sa Efeso nga kon
mahimo magpakigkita sanda kana.
18 Pag-abot nanda, nagkuon si Pablo kananda, “Naman-an ninyo kon daw ano ang
akun pagginawi sa tanan nga tion nga kaimaw ninyo ako, umpisa kang pag-abot ko
rugya sa Asia.
19 Nagpangalagad ako sa Ginoo nga may tuman nga pagpaubus kag nagahiribiun sa
pag-atubang kang mga pagtiraw tungud kang mga humun kang mga Judio.
20 Naman-an man ninyo nga wara gid ako magpangalag-ag sa akun pagpahayag
kaninyo kang bisan ano nga para sa inyo kaaraydan kag sa pagtudlo kaninyo sa karak-an
kag sa inyong mga balay.
21 Ginpaandaman ko gid ka mayad ang mga Judio kag ang mga bukun ti Judio nga
maghinulsul kang anda mga sala kag magdangup sa Dios kag magtoo kay Ginoong Jesus.
22 Kag kar-on, sa akun pagtuman sa sugo kang Balaan nga Ispirito, maagto ako sa
Jerusalem nga wara makamaan kon ano ang nagahulat kanakun rugto.
23 Ang naman-an ko lang tana nga sa kada banwa nga akun ginaagtonan, ginapamaan
kanakun kang Balaan nga Ispirito nga pagaprisohon ako kag pagapaantoson.
24 Pero kon kanakun lang tana, ginakabig ko ang akun kabuhi nga wara ti bili, para
lamang nga matuman ko ang hirikoton kag matapos ang katungdanan nga gintugyan
kanakun ni Ginoong Jesus, nga amo ang pagsugid kang Mayad nga Balita nahanungud
sa bugay kang Dios.
25 “Kag kar-on, tanan kamo nga akun ginpang-agtonan kag ginwalihan nahanungud
sa pagginahum kang Dios, naman-an ko nga bisan isara kaninyo indi run gid makakita
kanakun liwan.
26 Gani ginakun-an ko kamo sa kadya gid nga adlaw nga kon may rugyan kaninyo nga
silotan kang Dios, wara run ako ti sarabtun.
27 Tungud hay wara gid ako magpangalag-ag sa pagpamaan kaninyo kang bug-os nga
kabubut-un kang Dios.
28 Amligi gid ninyo ang inyo kaugalingun kag amo man ang tanan nga mga tumuluo
nga ang andang halimbawa panung kang karnero nga gintugyan kaninyo kang Balaan
nga Ispirito nga inyo pagabantayan. Bilang manugbantay atipana ninyo ang iglesia kang
Dios nga ana naangkun paagi sa dugo kang anang kaugalingun nga Anak.
29 Naman-an ko nga sa akun paghalin, may mga tawo nga daw pareho kang mapintas
nga lobo ang magasulud sa inyong katiringban kag wara ti kaluoy nga magpanghalit
kaninyo.
30 Bisan pa gani sa inyo mismo katiringban may mga tawo nga magatuhaw kag
magasugid kang butig agud to nga madara nanda ang mga gintuton-an nga magsunod
kananda.
31 Gani mag-andam kamo kag indi ninyo paglipatan nga sa sulud kang tatlo ka tuig,
adlaw kag gabii gintudloan ko kamo nga nagahiribiun ako.
32 “Kag kar-on ginatugyan ko kamo sa Dios kag sa anang pulong nga nagasaysay
kang anang bugay nga amo ang magapabakud kaninyo kag magatugro kaninyo kang
pagpakamayad nga anang gintigana para sa tanan nga anang ginpain nga mangin anang
mga katawhan.
33 Wara gid ako naghanggab kang kwarta ukon panaptun ni bisan sin-o kaninyo.
34 Kamo mismo nakamaan nga nagpangabudlay ako agud to nga mahimon-an ang
akun mga kinahanglanun kag amo man ang kinahanglanun kang akun mga kaimaw.
35 Sa tanan nga butang ginpakita ko kaninyo nga paagi sa amo dya nga pagpangabud-
lay dapat natun buligan ang mga maluya. Panumdumun natun ang ginkuon anay ni
Ginoong Jesus, ‘Mas bulahan ang tawo nga nagatugro sangsa nagabaton.’ ”
36 Pagkatapos hambal ni Pablo ka dya nagluhod tana kag nangamuyo imaw kananda.
37 Naghiribi sanda tanan kag ginhakus nanda si Pablo kag ginharkan.
38 Nasubuan gid sanda ka mayad tungud sa anang ginkuon nga indi run gid nanda
tana makita liwan. Pagkatapos, ginhatud nanda tana sa barko.

21

Nag-agto si Pablo sa Jerusalem

1 Kang magburublaganay run kami, nagpanakayun kami nanday Pablo kag magdiretso
sa Cos. Pagkadason nga adlaw nag-abot kami sa Rodas, kag halin rugto nagdiretso kami
sa Patara.
2 Rugto sa Patara may nakita kami nga barko nga manug-agto sa Fenicia, kag nagsakay
kami kag maghalin.
3 Nalantawan namun ang Cipro, kag nag-agi sa nabagatnan na ka dya kag nagdiretso
sa Siria. Nagdungka kami sa Tiro tungud hay rugto magadiskarga ang barko kang anang
mga kargamento.
4 May mga tumuluo kami nga nakita rugto kag nagtiner kami kananda kang pito ka
adlaw. Paagi sa pagtuytoy kang Balaan nga Ispirito ginkun-an nanda si Pablo nga indi
mag-agto sa Jerusalem.
5 Pero pagkatapos kang amun pagtiner rugto, naghalin kami kag nagpadayon sa amun
pagbyahe. Ginhatud kami kang tanan nga mga tumuluo imaw kang andang mga asawa
kag kabataan, hasta sa gwa kang syudad, kag rugto sa binit kang baybay nagruluhod
kami kag nangamuyo.
6 Kang makalisensya run kami kananda, nagsakay kami sa barko kag sanda tana nag-
uroli.
7 Halin sa Tiro, nagpadayon kami sa amun pagpanakayun kag nag-abot sa Tolemaida.
Nagpakigkita kami sa mga tumuluo rugto, kag nagtiner kananda kang sangka adlaw.
8 Pagkadason nga adlaw, naghalin kami kag nag-abot sa Cesarea. Nag-agto kami sa
balay ni Felipe nga manugwali kag isara man sa pito ka mga laki nga ginpili kato anay
nga magbulig sa mga apostoles, kag rugto kami nagdayon sa anang balay.
9 May apat tana ka mga bata nga daraga nga nagabantala kang mensahe kang Dios.
10 Samtang rugto kami kang mga pira ka adlaw, may nagdulhog halin sa Judea nga
sangka propeta nga ginahingaranan kay Agabo.
11 Nag-agto tana kanamun, kag ginbuul ang wagkus ni Pablo kag gin-gapos na ang
anang kaugalingun nga alima kag kahig kag nagkuon, “Amo dya ang kuon kang Balaan
nga Ispirito: ‘Ang tag-iya kang wagkus nga dya pagagapuson kang pareho ka dya kang
mga Judio sa Jerusalem kag itugyan sa mga bukun ti Judio.’ ”
12 Pagkabati namun ka dya, gin-alungay namun si Pablo imaw kang mga taga rugto
nga indi run lang magtukad sa Jerusalem.
13 Pero nagsabat tana, “Andut haw nga nagahirinibi kamo? Ginapasakit lang ninyo
ang akun baratyagun. Handa ako indi lamang sa pagpagapos kundi bisan patyun pa
rugto sa Jerusalem tungud gid lang kay Ginoong Jesus.”
14 Kang indi gid namun mapabaylo ang anang panghuna-huna, nag-untat run lang
kami kag nagkuon, “Kon ano ang kabubut-un kang Ginoo, amo ang matuman.”
15 Pagkaligad kang pira ka adlaw, naghimus kami kag magtukad sa Jerusalem.
16 Gin-imawan kami kang iba nga sumurunod nga taga-Cesarea, kag gindara nanda
kami sa balay ni Mnason nga amun pagadayonan. Tana ka dya taga-Cipro kag isara sa
mga buhay run nga nagtoo.

Nagpakigkita si Pablo kay Santiago

17 Pag-abot namun sa Jerusalem, malipayun gid nga ginbaton kami kang mga tumuluo.
18 Pagkasunod nga adlaw, nag-imaw si Pablo kanamun para magpakigkita kay
Santiago, kag rugto man ang tanan nga mga kamal-aman kang iglesia.
19 Pagkatapos nga ginpangamusta sanda ni Pablo, ginsaysay na kananda ang tanan
nga ginhimo kang Dios sa mga bukun ti Judio paagi sa anang hirikoton.
20 Pagkabati nanda ka dya, gindayaw nanda nga ang Dios. Pagkatapos nagkuon sanda
kana, “Pablo nga bugto namun, naman-an mo nga pira run ka libo nga mga Judio ang
nagtoroo kay Jesus, kag tanan sanda maukud sa pagtuman kang Kasugoan ni Moises
21 May nakasugid kananda nga nagapanudlo ikaw sa mga Judio nga nagaistar sa lugar
kang mga bukun ti Judio nga indi run nanda pagtumanun ang kasugoan ni Moises kag
ginakun-an mo sanda nga indi magpasirkom kang andang kabataan ukon magsunod
kang pagbinatasan kang mga Judio.
22 Ano ayhan ang mayad nga himoon natun ka dya? Sigurado gid nga mabalitaan
nanda nga nag-abot ikaw.
23 Mayad siguro amo dya ang himoon mo. May apat ka mga laki rugya nga may
panaad.
24 Imawun mo sanda kag himoon ninyo ang seremonya parte sa pagpakatinlo, kag
baydan mo man ang andang magasto agud to nga pwede run sanda makapakalbo. Sa

paagi nga dya maman-an kang tanan nga ang andang nabalitaan parte kanimo bukun
ti matuod, kundi nga ikaw mismo nagatuman sa Kasugoan ni Moises.
25 Kon nahanungud ruman tana sa mga bukun ti Judio nga nagtoroo, ginsulatan run
namun sanda kang amun ginkasugtan nga indi sanda magkaun kang mga pagkaun
nga ginahalad sa mga dios-dios, kag indi sanda magkaun kang dugo ukon kang
kusug ka sapat nga napatay nga wara mapaturo ang anang dugo, kag indi sanda
magpakighilawas."
26 Gani gindara ni Pablo ang apat ka mga laki kag pagkadason nga adlaw ginhimo
nanda ang seremonya parte sa pagpakatinlo. Dayon, nag-agto tana sa templo agud
magpamaan kon san-o matapos ang andang pagpakatinlo para ihalad ang mga sapat
nga haralad para sa kada isara kananda.

Gindakup si Pablo sa Templo

27 Kang nagahingapos run ang pito ka adlaw, ang mga Judio nga halin sa Asia nakakita
kay Pablo sa templo. Ginsudyot nanda ang mga tawo kag gindakup nanda si Pablo.
28 Nagsingitan sanda, "Mga kasimanwa namun nga Israelenhun, bulig kamo! Amo
run dya ang tawo nga nagapanudlo bisan diin kontra sa mga Israelenhun, kag kontra
sa Kasugoan ni Moises, kag kontra sa templo nga dya! Luwas pa karia, nagdara pa tana
kang mga Griego sa sulud kang templo kag gindagtaan na ang Balaan nga lugar nga
dya!"
29 (Nagkuon sanda ka dya tungud hay nakita nanda anay si Trofimo nga taga-Efeso
nga nagaimaw kay Pablo sa syudad, kag abi nanda nga gindara man tana ni Pablo sa
sulud kang templo.)
30 Dayon nagkinagamo ang tanan nga mga tawo sa syudad. Nagpanung sanda nga
nagdinalagan paagto sa templo kag gindakup si Pablo kag gin-guyod paggwa, kag lagi-
lagi ginsiradohan ang pwertahan kang templo.
31 Patyun run daad tana kang mga tawo pero may nakasugid sa kumander kang
suldado Romanhun nga ang tanan nga mga tawo sa Jerusalem nagakinagamo.
32 Lagi-lagi nagdara ang kumander kang mga suldado kag mga kapitan kag nag-agto
sa katawhan. Pagkakita kang mga tawo sa kumander kag sa mga suldado, gin-untatan
nanda ka hanot si Pablo.
33 Nagparapit ang kumander kay Pablo kag gindakup dya, kag nagsugo nga gapuson
kang darwa ka kadena. Namangkot ang kumander, "Sin-o dya nga tawo kag ano ang
anang ginhimo?"
34 Lain ang ginasinggit kang iba nga mga tawo, kag lain man ang ginasinggit kang iba.
Tungud sa sobra nga ka gahud indi maman-an kang kumander kon ano gid ang matuod
nga natabo. Gani nagsugo tana nga idar-un si Pablo sa kuta.
35 Kang pagsamput nanda sa hagdanan, ginhakwat run lang kang mga suldado si Pablo
tungud kang ka bangis kang mga tawo.
36 Nagasurunod sanda nga nagasinggitan, "Patyun tana!"

Nagdepensa si Pablo kang anang Kaugalingun

37 Kang idar-un run kang mga suldado si Pablo sa sulud kang kuta, nagkuon tana sa
kumander, "May ihambal daad ako kanimo."
Nagsabat ang kumander, "Kamaan gali ikaw maghambal kang Griego?
38 Kon amo bukun ti ikaw ang Ehiptohanun nga ka san-o lang nagpangulo sa
pagpakigbato sa gobyerno kag apat ka libo ka mga terorista nga armado ang nag-imaw
kana sa kamingawan."
39 Nagsabat si Pablo, "Sangka Judio ako nga taga-Tarso nga sakup kang Cilicia, kag
pumuluyo ako kang bantog nga lugar nga dya. Kon mahimo, tugoti ako nga maghambal
sa katawhan."
40 Ginpahanugotan tana kang kumander, gani nagtindug tana sa hagdanan kag
nagsenyas sa mga tawo nga maghipus. Kang maglinung run sanda, nagkuon tana
kananda sa linggwahe nga Hebreo:

22

1 "Mga kabugtoan kag mga ginikanan, pamatii ninyo ako sa akun pagdepensa kang
akun kaugalingun."
2 Pagkabati nanda nga naghambal tana sa linggwahe nga Hebreo, mas naglinung pa
gid sanda.
3 Kag nagpadayon si Pablo sa paghambal, "Ako sangka Judio nga natawo sa Tarso
nga sakup kang Cilicia, pero nagbahul sa syudad nga dya. Nagtuon ako sa idalum kang

pagtudlo ni Gamaliel, kag maid-id gid ako nga gintudloan nahanungud sa kasugoan kang
atun mga kaulangan. Kag pareho ninyo tulad, maukud man ako sa pag-alagad sa Dios.
4 Ginhingabot ko kag ginpapatay ang mga nagasurunod sa Dalan kang Ginoo.
Ginpangdakup ko kag ginpapriso ang mga laki kag mga bayi.
5 Ang Pinakamataas nga Pari kag tanan nga katapo kang konseho makapamatuod sa
akun ginasugid nga dya, tungud hay sanda man gani ang nagtao kanakun kang mga sulat
para sa mga isigka-Judio natun sa Damasco. Gani, nag-agto ako rugto agud pangdakpun
ang mga nagsurunod sa Ginoo kag dar-un pabalik rugya sa Jerusalem nga nakagapos
para silotan.

Ginsaysay ni Pablo kon paano na Nakilala ang Ginoo

6 "Mga udto adlaw kato, samtang nagapanglakatun ako kag nagahinamput run sa
Damasco, hinali lang may nagkirab nga makasirilaw nga kasanag sa akun palibot nga
naghalin sa langit.
7 Nahulog ako sa lupa, kag may nabatian ako nga limug nga nagkuon kanakun, 'Saulo,
Saulo, andut haw nga ginahingabot mo ako?'
8 Nagsabat ako, 'Sin-o ikaw, Ginoo?' Nagkuon ang limug, 'Ako si Jesus nga taga-Nazaret
nga imo ginahingabot.'
9 Nakita man kang mga kaimaw ko ang kasanag, pero wara nanda mabatii ang limug
nga nagahambal kanakun.
10 Nagpamangkot ako, 'Ano ang himoon ko, Ginoo?' Nagsabat ang Ginoo kanakun,
'Tindug kag mag-agto sa Damasco kag rugto ikaw pagasugidan kang tanan nga gintugyan
kanimo nga dapat nimo himoon.'
11 Nabulag ako tungud kang kasanag nga tama kasilaw, gani gindapit run lang ako
kang akun mga kaimaw paagto sa Damasco.
12 "Rugto may tawo nga ginahingaranan kay Ananias. Tana ka dya diosnon kag maid-
id gid nga nagatuman sa kasugoan kag ginatahod kang tanan nga mga Judio rugto.
13 Nag-agto tana kanakun, kag nagtindug sa akun tupad kag nagkuon, 'Bugto ko nga
Saulo, makakita ikaw liwan!' Kag kang amo gid to nga tion makakita run ako kag nakita
ko tana.
14 Nagkuon pa gid tana kanakun, 'Ang Dios kang atun mga kaulangan nagpili kanimo
para maman-an mo ang anang kabubut-un, kag makita ang anang Matarung nga
Surugoon, kag mabatian tana nga nagahambal.
15 Magapanugid ikaw parte kana sa tanan nga katawhan kon ano ang imo nakita kag
nabatian.
16 Kag kar-on, ano pa ang ginahulat mo? Tindug kag magpabawtiso. Magpanawag
ikaw kana agud malimpyuhan ikaw sa imong mga sala.'

Ang Pagtawag kay Pablo sa Pagpangwali sa mga Bukun ti Judio

17 "Pagkatapos kato, nagbalik ako rugya sa Jerusalem, kag samtang nagapangamuyo
ako sa templo may nakita ako nga paranan-awun.
18 Nakita ko ang Ginoo nga nagakuon kanakun, 'Dali ikaw, kag maghalin lagi sa
Jerusalem, tungud hay ang mga tawo rugya indi magpati kang imo igasugid nahanungud
kanakun.'
19 Nagsabat ako, 'Ginoo, sanda mismo nakamaan gid nga nagpang-agto ako sa mga
sinagoga kag ginapangdakup kag ginapanghanot ang mga nagtoroo kanimo.
20 Kag kang patyun si Esteban nga manupamatuod nahanungud kanimo, rugto ako
mismo nga nagpasugot man sa pagpatay kana. Ako pa gani ang nagbantay kang mga
bayo kang mga tawo nga nagpatay kana.'
21 Pero nagkuon ang Ginoo kanakun, 'Panaw, tungud hay sugoon ko ikaw sa marayu,
rugto sa mga bukun ti Judio.' "
22 Ang mga tawo nagpamati kay Pablo hasta lang sa ginkuon na nga dya. Pagkatapos
nagsinggit sanda ka matunog, "Patyun tana! Indi tana angay nga mabuhi!"
23 Samtang nagasinggitan sanda kag nagakumpasan kang andang mga bayo kag
nagasab-og kang yab-ok,
24 nagsugo ang kumander nga dar-un si Pablo sa kuta kag hanuton agud usisaun para
maman-an kon andut nga ang mga Judio nagasinggit gid ka amo to kontra kana.
25 Pero kang nagapos run nanda si Pablo agud hanuton, nagkuon tana sa kapitan nga
nagatindug rugto, "Ginatugot bala kang kasugoan nga hanuton ang sangka tawo nga
Romanhun nga wara pa mausisa kon nakasala gid man tana?"
26 Pagkabati kang kapitan ka dya, nag-agto tana sa kumander kag nagkuon, "Ano ang
himoon mo tungud hay ang tawo gali nga ria Romanhun?"

27 Gani nag-agto ang kumander kay Pablo kag namangkot, “Sugidi ako, Romanhun
bala ikaw?”
Nagsabat si Pablo, “Huud.”
28 Nagkuon pa gid ang kumander kay Pablo, “Nangin Romanhun takun paagi sa
pagbayad kang bahul nga kantidad.”
Nagsabat si Pablo, “Pero akun tana, nabata takun nga Romanhun.”
29 Gani ang mga tawo nga magausisa raad kay Pablo nagparayu lagi. Kinulbaan man
ang kumander pagkamaan na nga Romanhun gali si Pablo, tungud hay ginpagapos na
dya.

Si Pablo sa Atubang kang Konseho

30 Pagkasunod nga adlaw, tungud gani nga gusto kang kumander nga maman-an ang
rason kon andut nga ginaakusar si Pablo kang mga Judio, ginpahuksan na kang kadena
si Pablo kag nagsugo nga magtiripon ang mga pangulo kang kaparian kag tanan nga
katapo kang konseho. Pagkatapos, gindara na si Pablo kag ginpaatubang kananda.

23

1 Ginturuk ka mayad ni Pablo ang mga katapo kang konseho kag nagkuon kananda,
“Mga kabugtoan, hasta sa adlaw nga dya nagkabuhi ako nga limpyo ang akun konsensya
sa atubang kang Dios.”
2 Pagkabati ka dya ni Ananias nga amo ang Pinakamataas nga Pari, nagsugo tana sa
mga nagatindug marapit kay Pablo nga tampaun tana sa ba-ba.
3 Dayon nagkuon si Pablo kana, “Tampaun gid ikaw kang Dios! Salimpapaw kaw!
Nagapungko ikaw rugyan sa paghusgar kanakun suno sa Kasugoan, pero ginalapas mo
man ang Kasugoan paagi sa pagsugo nga tampaun ako!”
4 Ang mga tawo nga marapit kay Pablo nagkuon kana, “Ginainsulto mo haw ang
Pinakamataas nga Pari kang Dios!”
5 Nagsabat si Pablo, “Mga kabugtoan, wara ako kamaan nga tana gali ang Pinaka-
mataas nga Pari, tungud hay ginakuon sa kasulatan, ‘Indi ikaw maghambal kang sayud
sa manugdumara kang inyo katawhan.’ ”
6 Kar-on, kang makita ni Pablo nga ang iba kananda rugto mga Saduceo kag ang iba
mga Fariseo, naghambal tana kang matunog sa konseho, “Mga kabugtoan, Fariseo man
ako, ang akun mga kaulangan mga Fariseo. Ginaakusar ako ka dya tungud kang akun
paglaum nga ang mga patay mabanhaw!”
7 Pagkahambal na ka dya, ang mga Fariseo kag ang mga Saduceo nagbinaisay kag
nabahin ang konseho.
8 (Tungud hay ang mga Saduceo wara nagapati nga ang mga patay mabanhaw; wara
man sanda nagapati nga may anghel ukon ispirito. Pero ang mga Fariseo tana nagapati
sa dya nga mga butang.)
9 Nagtudo pa gid ang andang pagsinggitanay. Ang iba sa mga manunudlo kang
Kasugoan sa grupo kang mga Fariseo nagtindug sa pagpamatok nga nagakuon, “Wara
kami ti nakita nga sayup sa tawo nga dya; basi kon may ispirito gid man ukon anghel
nga nagpakighambal kana!”
10 Kang ang pagbinaisay nanda tama run gid ka singki, hinadlukan ang kumander
nga basi sipad-sipadun nanda si Pablo. Gani nagsugo tana sa anang mga suldado nga
magpanaog kag bul-un si Pablo sa tunga nanda kag dar-un sa kuta.
11 Pagkagabii, nagtindug ang Ginoo sa ingud ni Pablo kag nagkuon, “Pabakuda ang
imong baratyagun. Nakapanugid run ikaw nahanungud kanakun rugya sa Jerusalem,
kinahanglan nga himoon mo man dya sa Roma.”

Ang Humun nga Pagpatay kay Pablo

12 Pagkaaga, nagtiripon ang mga Judio kag naghumun kag nagpanaad nga indi sanda
magkaun ukon mag-inum hasta nga mapatay nanda si Pablo.
13 Sobra sanda sa kap-atan nga nagtiripon sa paghumun.
14 Dayon, nag-agto sanda sa mga pangulo kang kaparian kag mga kamal-aman kag
nagkuon, “Nagpanaad gid kami nga indi magkaun kang bisan ano hasta nga mapatay
namun si Pablo.
15 Gani kar-on, kamo kag ang konseho, pasugo kamo sa kumander nga idar-un nanda
rugya kaninyo si Pablo, sa pagpakuno-kuno nga gusto ninyo usisaun gid ka maid-id kon
ano ang anang kaso. Pero sa wara pa tana makaabot rugya patyun run namun tana.”
16 Pero ang humun nanda nga dya nabatian kang bata kang anang bugto nga bayi.
Gani nag-agto tana sa kuta kag ginsugid dya kay Pablo.

17 Gintawag ni Pablo ang isara sa mga kapitan kag ginkun-an, “Dar-a ang sultirito nga
dya sa kumander tungud hay may isugid tana.”
18 Gani gindara kang kapitan ang sultirito sa kumander kag nagkuon, “Gintawag ako
kang priso nga si Pablo kag nagpangabay nga idar-un ko ang sultirito nga dya kanimo
hay may isugid tana kanimo.”
19 Gindapit kang kumander ang sultirito kag gindara nga sandahanun lang kag
ginpamangkot, “Ano ang isugid mo nga to kanakun?”
20 Nagsabat ang sultirito, “Nagsugtanay ang mga Judio nga pangabayun nanda kuno
ikaw sarum-an nga idar-un si Pablo kag paatubangun sa konseho sa pagpakuno-kuno
nga gusto nanda usisaun gid tana ka maid-id.
21 Pero indi ikaw magpati kananda tungud hay sobra sanda sa kap-atan nga
nagahukmung kag nagahulat sa pagpatay kana. Nagpanaad sanda nga indi gid magkaun
ukon mag-inum hasta nga mapatay nanda tana. Kadya handa run sanda kag nagahulat
run lang kang imong desisyon.”
22 Nagkuon ang kumander, “Indi gid ikaw magpanugid bisan kay sin-o nga ginsugid
mo dya kanakun.” Pagkatapos, ginpapanaw na run ang sultirito.

Ginpadara si Pablo kay Gobernador Felix

23 Dayon, ginpatawag kang kumander ang darwa sa anang mga kapitan kag ginkun-
an, “Handa kamo kang 200 ka mga suldado, kag 70 ka manugpangabayo kag 200 ka
manugbangkaw, nga magaagto sa Cesarea kar-on sa alas nwebe ti gabii.
24 Handa man kamo kang mga kabayo nga pagasakyan ni Pablo kag ihatud ninyo tana
kay Gobernador Felix. Andaman gid ninyo tana.”
25 Pagkatapos, nagsulat ang kumander kang amo dyaay:
26 “Halangdun nga Gobernador Felix, ako si Claudio Lisias nagapangumusta kanimo.
27 Ang tawo nga dya nga akun ginpadara kanimo gindakup kang mga Judio kag patyun
run daad nanda. Pero pagkamaan ko nga tana gali sangka Romanhun, nagdara ako kang
suldado kag ginluwas tana.
28 Tungud nga gusto ko maman-an kon ano ang akusasyon kang mga Judio kontra
kana, gani nga ginpaatubang ko tana sa andang konseho.
29 Naman-an ko nga ang anda lang man gali nga akusasyon napatuhoy sa andang
kaugalingun nga kasugoan, kag wara tana ti nahimo nga dapat tana patyun ukon
prisohon.
30 Kang may nakasugid kanakun nga may humun nga patyun tana, ginpadara ko lagi
tana rugyan kanimo. Ginkun-an ko man ang mga nagaakusar kana nga idar-un kanimo
ang andang akusasyon batok kana.”
31 Gani, gintuman kang mga suldado ang ginmando kananda. Kang gabii nga to
gindara nanda si Pablo hasta sa Antipatris.
32 Pagkasunod nga adlaw, ang mga suldado nga nagaparanaw nagbalik sa kuta. Ang
mga manugpangabayo ang ginbilin nanda nga mag-imaw kay Pablo.
33 Pag-abot nanda sa Cesarea, gintugro nanda ang sulat sa gobernador kag gintugyan
nanda si Pablo kana.
34 Pagkabasa kang gobernador kang sulat, ginpamangkot na si Pablo kon taga diin
tana nga probinsya. Pagkamaan na nga si Pablo gali taga-Cilicia,
35 nagkuon tana, “Pamatian ko ang imong kaso pag-abot kang mga nagaakusar
kanimo.” Pagkatapos nagsugo tana nga ibutang si Pablo sa palasyo ni Herodes kag
gwardyahan.

24

Ang Pag-akusar kang mga Judio kay Pablo

1 Pagkaligad kang lima ka adlaw, nag-abot sa Cesarea ang Pinakamataas nga Pari nga si
Ananias imaw kang pira ka mga kamal-aman kag ang abugado nga si Tertulo. Ginsugid
nanda kay Gobernador Felix ang andang mga akusasyon batok kay Pablo.
2 Kang paatubangun run si Pablo kananda, nag-umpisa si Tertulo sa pagsugid kang
andang mga akusasyon, nga nagakuon,
“Halangdun nga Gobernador Felix, tungud kanimo naaguman namun ang kalinung sa
malawid nga tinion, kag tungud kang imong maaram nga pagdumara duro nga pagbag-o
ang nahimo para sa amun pungsod.
3 Ginakilala namun dya sa tanan nga tion kag sa bisan diin, kag ginapasalamatan gid
namun dya kang tuduk sa amun tagipusoon.
4 Pero para indi run maawat ang imo tyempo, nagapangabay ako nga sa imong
kaalwan pamatian mo ang amun bugu nga panaysayun.

5 Nasapwan namun nga ang tawo nga dya nagadara kang gamo; tana ang ginaumpisahan kang gamo kang mga Judio sa bisan diin sa kalibutan, kag tana man ang nagapangulo sa sekta nga ginatawag Mga Nazareno.
6 Gintinguhaan na man gani nga dagtaan ang amun templo, pero gindakup namun tana. [Hukman run raad namun tana suno sa amun Kasugoan,
7 pero nag-abot si kumander Lisias kag ginbuul na kang pirit si Pablo sa amun alima,
8 kag nagkuon tana nga mag-agto kanimo ang mga nagaakusar kana.] Kon usisaun mo tana ikaw mismo ang makamaan nahanungud sa tanan nga butang nga amun ginaakusar kana."
9 Pati ang mga Judio nag-entra man sa pag-akusar, kag nagkuon nga matuod gid ang tanan nga dya.

Nagdepensa si Pablo kang anang Kaugalingun sa Atubang ni Gobernador Felix

10 Kang ginsenyasan kang gobernador si Pablo nga maghambal, nagkuon tana,
"Ginakalipay ko ang pagdepensa kang akun kaugalingun sa imo atubang tungud hay naman-an ko nga buhay run ikaw nga hukum sa pungsod nga dya.
11 Kon imo usisaun, masiguro mo nga wara pa sa napulo'g darwa ka adlaw nga nagabot ako sa Jerusalem agud magsimba.
12 Wara man ako makita nga nagpakigbais bisan kay sin-o sa sulud kang templo ukon nagasudyot sa mga tawo agud manggamo sa mga sinagoga ukon bisan diin sa syudad.
13 Indi man gani nanda mapamatud-an kanimo ang andang akusasyon nga ginadara tulad batok kanakun.
14 Pero ginaako ko kanimo nga nagasimba ako sa Dios kang amun mga kaulangan, paagi sa pagsunod sa Dalan kang Ginoo nga suno kananda sangka sekta. Nagapati man ako sa tanan nga ginakuon sa Kasugoan ni Moises kag sa mga sinulat kang mga propeta.
15 Pareho kananda, nagalaum man ako nga banhawun kang Dios ang tanan nga tawo, matarung man ukon bukun.
16 Gani nagahimurat gid ako nga mangin limpyo ang akun konsensya sa atubang kang Dios kag sa tawo.
17 "Pagkaligad kang pira ka tuig nga wara ako sa Jerusalem, nagbalik ako agud magdara kang kwarta nga inugbulig sa akun mga isigka-Judio, kag agud maghalad sa Dios.
18 Amo ria ang akun ginahimo kang makita nanda ako sa templo, pagkatapos nga nahimo ko ang seremonya parte sa pagpakalimpyo. Kang mga tinion nga to wara ti mga tawo rugto kag wara man ti gamo.
19 Pero may mga Judio rugto nga halin sa Asia nga amo raad ang dapat mag-atubang kanimo rugya kon may akusasyon gid man sanda batok kanakun.
20 Ukon indi gani, ang mga tawo nga dya mismo ang magsugid kon ano ang akun sala nga andang nausisaan kang mag-atubang ako sa konseho,
21 magluwas lang sa sangka bagay nga akun ginsinggit kang mag-atubang ako kananda nga, 'Ginahukman ako kadya tungud hay nagapati ako nga ang patay mabanhaw.' "
22 Kar-on, si Gobernador Felix nga dya, duro ang anang naman-an parte sa Dalan kang Ginoo, gani gintapos na run lang ang paghukum kag nagkuon, "Desisyonan ko ang imong kaso pag-abot ni kumander Lisias."
23 Dayon nagmando tana sa kapitan nga pagwardyahan si Pablo, pero taw-an man kang gamay nga kahilwayan, kag tugotan ang anang mga amigo sa pagtugro kang anang mga kinahanglanun.

Nag-atubang si Pablo kanday Felix kag Drusila

24 Pagkaligad kang pira ka adlaw, nag-abot si Gobernador Felix, imaw kang anang asawa nga si Drusila nga sangka Judio. Ginpatawag ni Felix si Pablo agud mabatian ang panaysayun na ka dya nahanungud sa pagtoo kay Cristo Jesus.
25 Pero kang nagapadayon si Pablo sa paghambal nahanungud sa paghimo kang matarung kag sa pagpugung kang kaugalingun, kag sa paraaboton nga paghukum, hinadlukan si Felix, kag nagkuon kay Pablo, "Husto lang ria anay! Panaw run to. Ipatawag ko lang ikaw garing kon may kahigayonan ako."
26 Nagapaabot-abot man raad si Felix nga itugroan tana ni Pablo kang kwarta, gani masami na dya ginapatawag kag nagapakig-istorya kana.
27 Pagkaligad kang darwa ka tuig, ginbuslan ni Porcio Festo si Felix bilang gobernador. Tungud nga gusto ni Felix nga mahamuut kana ang mga Judio, ginbilin na nga priso gihapon si Pablo.

25

Nagdangup si Pablo sa Emperador

1 Kar-on, nag-abot si Festo sa probinsya kang Judea. Pagkaligad kang tatlo ka adlaw,
nagtukad tana sa Jerusalem halin sa Cesarea.
2 Kag rugto ginsugid kana kang mga pangulo kang kaparian kag mga nagapangulo sa
mga Judio ang andang akusasyon batok kay Pablo. Ginpangabay nanda kay Festo
3 nga tugroan sanda kang pabor nga paagtonon na si Pablo sa Jerusalem, tungud hay
ang plano nanda lambatan tana sa dalan kag patyun.
4 Nagsabat si Festo kananda, “Rugto sa Cesarea napriso si Pablo, kag sa indi magbuhay
mabalik man ako rugto.
5 Gani patawsa lang ninyo kanakun ang inyong mga pangulo, kag kon may nahimo
gid man tana nga sayup, iakusar nanda tana.”
6 Kang nakatiner si Festo rugto kang mga walo ukon napulo ka adlaw, nagdulhog tana
sa Cesarea. Pagkadason nga adlaw, nagpungko tana sa hukmanan kag nagsugo nga
ipaatubangun si Pablo kana.
7 Kang pag-abot ni Pablo ginlibotan tana dayon kang mga Judio nga nagharalin sa
Jerusalem kag gin-akusar kang mga mabug-at nga mga akusasyon, nga indi man gani
nanda mapamatud-an.
8 Naghambal si Pablo sa pagdepensa kang anang kaugalingun, “Wara ako ti nahimo
nga supak sa Kasugoan kang mga Judio ukon sa templo kag bisan sa emperador.”
9 Ugaring gusto ni Festo nga mahamuut kana ang mga Judio, gani ginpamangkot na si
Pablo, “Gusto mo bala nga mag-agto sa Jerusalem agud rugto usisaun ang imong kaso
sa akun atubang?”
10 Nagsabat si Pablo, “Rugya ako kadya nagaatubang sa hukmanan kang emperador
nga sa diin dapat ako hukman. Wara ako ti nahimo nga sayup sa mga Judio, kag naman-
an mo dya mismo.
11 Kon ginlapas ko ang kasugoan kag nakahimo kang bisan ano nga nagakadapat ako
nga silotan kang kamatayun, batonon ko ang akun silot. Pero kon wara ti kamatuoran
ang andang mga akusasyon kanakun, wara ti bisan sin-o nga makatugyan kanakun sa
andang gahum. Magadangup ako sa emperador.”
12 Pagkatapos nga nagpakighinun-anun si Festo sa anang konseho, nagkuon tana kay
Pablo, “Tungud nagadangup ikaw sa emperador, sa emperador ikaw maagto.”

Nag-atubang si Pablo kanday Agripa kag Bernice

13 Pagkaligad kang pira ka adlaw, nag-abot sa Cesarea si Haring Agripa kag si Bernice
agud mag-abi-abi kay Festo.
14 Kang makatiner sanda ka pira ka adlaw rugto, ginsugid ni Festo kay Haring Agripa
ang nahanungud sa kaso ni Pablo. Nagkuon tana, “Si Felix may ginbilin rugya nga
sangka priso.
15 Kang rugto ako sa Jerusalem, gin-akusar tana kanakun kang mga pangulo kang
kaparian kag kang mga kamal-aman kang mga Judio kag ginpangayo nanda nga
sentensyahan tana.
16 Pero nagkuon ako kananda nga bukun ti kinabatasan kang mga Romanhun ang
magsentensya kang sangka tawo nga akusado nga wara pa tana makaatubang sa mga
nagaakusar kana kag wara pa mataw-an kang kahigayonan sa pagdepensa kang anang
kaugalingun nahanungud sa mga akusasyon kana.
17 Gani kang magtiringub sanda rugya, wara run ako mag-uyang kang tyempo.
Pagkasunod nga adlaw nagpungko lagi ako sa hukmanan kag nagsugo nga tawgun ang
tawo nga dya.
18 Kang magtirindug run ang mga nagaakusar kana, wara man sanda ti akusasyon
nga tama ka bug-at bisan isara sa akun ginapaabot.
19 Ang anda lang man ginasuayan amo ang nahanungud sa andang kaugalingun nga
relihiyon kag nahanungud sa sangka tawo nga ginahingaranan kay Jesus nga napatay
pero suno kay Pablo buhi.
20 Indi ako kamaan kon paano ang pag-usisa kang kaso nga dya, gani ginpamangkot
ko si Pablo kon gusto na mag-agto sa Jerusalem agud rugto tana usisaun.
21 Pero nagpangabay tana nga hulatun lang nga ang emperador ang magdesisyon parte
sa anang kaso. Gani nagsugo ako nga gwardyahan tana hasta nga mapadara ko tana sa
emperador.”
22 Nagkuon si Agripa kay Festo, “Gusto ko mismo mabatian ang dya nga tawo.”
Nagsabat si Festo, “Mabatian mo tana sa rum-an.”

23 Kang masunod nga adlaw, nag-abot si Agripa kag si Bernice nga may bahul nga
pagpadungug sa sulud tiriponan, kaimaw kang mga mataas nga mga opisyales kang
militar kag kang mga bantog nga tawo sa syudad. Dayon, nagsugo si Festo nga dar-un
kag ipaatubangun si Pablo kananda.
24 Pagkatapos nagkuon si Festo, “Haring Agripa, kag kamo tanan nga rugya tulad,
amo run dya nga tawo ang ginaakusar kanakun kang tanan nga mga Judio indi lamang
rugya sa Cesarea kundi rugto man sa Jerusalem. Nagsinggitan sanda nga indi tana angay
mabuhi.
25 Pero nakita ko nga wara tana ti nahimo nga dapat tana sentensyahan kang
kamatayun. Sanglit nga gusto na magdangup sa emperador, nagpamat-ud ako nga
ipadara tana rugto.
26 Ugaring indi ko maman-an ko ano gid ang akun isulat sa emperador nahanungud
kana, gani ginapaatubang ko tana rugya kaninyo, ilabi run gid kanimo, Haring Agripa,
agud to nga pagkatapos nga maimbistigar natun tana, basi pa lang may isulat ako.
27 Tungud hay kon kanakun lang, daw indi nagakaangay nga ipadara ko ang sangka
priso nga wara ginasugid kon ano gid ang akusasyon batok kana.”

26

Nagdepensa si Pablo sa atubang ni Haring Agripa

1 Nagkuon si Agripa kay Pablo, “Ginatugotan run ikaw nga maghambal para sa imo
kaugalingun.” Dayon ginbayaw ni Pablo ang anang alima kag nag-umpisa ka hambal sa
pagdepensa kang anang kaugalingun,
2 “Ginakabig ko nga mapalarun ako, Haring Agripa, nga kanimo ako magaatubang
kadya nga adlaw sa pagdepensa kang akun kaugalingun nahanungud sa mga akusasyon
kang mga Judio kanakun,
3 tungud hay ikaw nakamaan gid kang tanan nga kinabatasan kang mga Judio kag
kang mga butang nga ginasuayan nanda pirme. Gani ginapangayo ko nga indi ikaw
magkataka sa pagpamati kanakun.
4 “Naman-an kang tanan nga mga Judio kon paano ako nagkabuhi halin kang bata pa
ako, rugto sa kaugalingun ko nga lugar kag amo man sa Jerusalem.
5 Kon gusto nanda magpamatuod, buhay run nanda naman-an nga nagkabuhi ako
bilang katapo kang pinakaistrikto nga sekta kang amun relihiyon nga amo ang Fariseo.
6 Kag kadya ginausisa ako tungud nga nagalaum ako nga tumanun kang Dios ang
anang ginsaad sa atun mga kaulangan.
7 Amo ria nga saad ang ginapaabot nga maaguman kang napulo'g darwa ka tribo kang
Israel sa andang pagsimba sa Dios sa adlaw kag gabii nga hugut sa andang tagipusoon.
Kag tungud kang akun paglaum nga dya, Mahal nga Hari, ginaakusar ako kang mga
Judio nga dya!
8 Andut bala nga indi ninyo mapatihan nga ang Dios makabanhaw kang mga patay?
9 “Ako mismo kauna naghuna-huna nga dapat ko himoon ang tanan nga akun
masarangan sa pagkontra kay Jesus nga taga-Nazaret.
10 Kag amo gid ria ang ginhimo ko sa Jerusalem. Gintugroan ako ka awtoridad kang
mga pangulo kang kaparian kag ginpapriso ko ang duro nga mga katawhan kang Dios,
kag katong sentensyahan sanda kang kamatayun, nagpasugot man ako.
11 Kapira gid ako ka beses mag-agto sa mga sinagoga para silotan sanda; ginapirit ko
sanda nga talikdan nanda ang andang pagtoo. Naugut gid ako ka mayad kananda nga
bisan sa marayu nga mga lugar ginaagtonan ko sanda kag hingaboton.”

Ginsugid ni Pablo kon Paano tana Nagtoo sa Ginoo

12 “Sa amo ria nga katuyoan nag-agto ako sa Damasco nga may awtoridad kag sugo
halin sa mga pangulo kang mga kaparian.
13 Udto-adlaw kato, Halangdun nga Hari, kang nagapanaw ako sa dalan, nakita ko ang
kasanag nga naghalin sa langit nga masilaw pa sa adlaw, kag dya nagsanag sa palibot
nakun kag sa akun mga kaimaw.
14 Nagkarahulog kami tanan sa lupa, kag may nabatian ako nga limug nga naghambal
kanakun sa linggwahe nga Hebreo, ‘Saulo, Saulo, andut nga ginahingabot mo gid ako?
Ginasakit mo lang ang imo kaugalingun sa ginahimo mo nga pagbato kanakun.’
15 Nagsabat ako, ‘Sin-o ikaw, Ginoo?’ Nagkuon ang Ginoo, ‘Ako si Jesus nga amo ang
imo ginahingabot.
16 Kar-on, bangon dyan kag magtindug. Nagpakita ako kanimo sa tuyo nga piliun ikaw
nga mag-alagad kanakun kag magpamatuod nahanungud sa mga butang nga nakita mo
kanakun kag igapakita pa gid kanimo.

17 Luwasun ko ikaw sa mga Judio kag sa mga bukun ti Judio nga akun pagapaagtonan
kanimo.
18 Magapanudlo ikaw kananda agud mabuksan ang andang mga paino-ino kag magliso
sanda halin sa kadulum paagto sa kasanag, kag halin sa gahum ni Satanas paagto sa Dios,
agud to nga makaagum sanda kang kapatawaran sa andang mga sala kag makaimaw sa
mga ginpain kang Dios paagi sa andang pagtoo kanakun.' "

Ginsugid ni Pablo ang Anang Buruhatun

19 "Amo gani, Haring Agripa, gintuman ko gid ang paranan-awun nga nakita ko halin
sa langit.
20 Nagpanudlo ako una sa Damasco, dason sa Jerusalem, kag sa mga kabanwahanan
nga sakup kang Judea kag hasta run sa mga bukun ti Judio, nga dapat sanda maghinulsul
kang andang mga sala kag magdangup sa Dios, kag maghimo kang mga butang nga
magapakita nga naghinulsul sanda run.
21 Sa amo dya nga kabangdanan gindakup ako kang mga Judio kang rugto ako sa
templo, kag gintinguhaan nga patyun.
22 Pero hasta sa adlaw nga dya wara ako pagpabay-i kang Dios. Gani nagatindug ako
rugya kadya kag nagahambal kang matuod sa tanan nga klase ka tawo, kubus man
ukon dungganun. Ang akun ginahambal amo man ang ginpanagna kato anay kang mga
propeta kag ni Moises nga mahanabo
23 nga ang Cristo kinahanglan nga mag-antos, kag tana ang una nga mabanhaw agud
to nga ibantala na ang kasanag nga amo ang kaluwasan sa mga Judio kag amo man sa
mga bukun ti Judio."
24 Samtang nagadepensa pa si Pablo kang anang kaugalingun, nagsinggit si Festo,
"Umang ikaw, Pablo! Ang imo sobra nga tinun-an amo ang nagpaumang kanimo!"
25 Pero nagsabat si Pablo, "Bukun ako ti umang, Halangdun nga Festo. Matuod gid
ang akun ginahambal, kag husto ang akun paminsarun.
26 Ang akun mga ginakuon naman-an ni Haring Agripa kag makahambal ako kang
hayag sa anang atubang. Nasiguro ko gid nga ang tanan nga dya naman-an na tungud
hay wara dya natabo sa likum.
27 Haring Agripa, nagapati bala ikaw sa mga ginpanghambal kang mga propeta kato
anay? Naman-an ko nga nagapati ikaw."
28 Nagsabat si Agripa kay Pablo, "Abi mo sarang mo ako mahimo nga Cristohanun sa
mabugu lang nga tion?"
29 Nagkuon si Pablo, "Sa mabugu ukon malawid man nga tion, ginapangamuyo ko sa
Dios nga ikaw kag ang tanan nga nagapamati kanakun kadya nga adlaw mangin pareho
kanakun, magluwas lang sa mga kadena nga dya nga nagagapos kanakun."
30 Dayon, nagtindug ang hari, amo man ang gobernador, kag si Bernice, kag ang tanan
nga mga tawo rugto.
31 Kang makagwa run sanda naghambalanay sanda, "Dya nga tawo wara ti nahimo
nga dapat tana sentensyahan kang kamatayun ukon prisohon."
32 Nagkuon si Agripa kay Festo, "Kon wara raad tana magdangup sa emperador, pwede
run daad tana hilwayun."

27

Ang Pagpanakayun ni Pablo paagto sa Roma

1 Kang ginpat-ud nga magapanakayun kami paagto sa Italia, gintugyan nanda si Pablo
kag ang iba pa gid nga mga priso kay Julio nga sangka kapitan sa batalyon kang suldado
Romanhun nga ginatawag Batalyon kang Emperador.
2 Nagsakay kami sa sangka barko nga naghalin sa Adramitio nga manuglarga paagto
sa mga durongkaan sa probinsya kang Asia, kag naglarga kami. Kaimaw namun si
Aristarco nga taga-Macedonia nga naghalin sa Tesalonica.
3 Kang madason nga adlaw nagdungka kami sa Sidon. Mayad gid ang pag-asikaso
ni Julio kay Pablo. Gintugotan na dya nga mag-agto sa anang mga amigo agud to nga
matugroan kang anang mga kinahanglanun.
4 Halin sa Sidon, naglarga kami kag nagpanglihid sa isla kang Cipro, tungud hay pasug-
alaw kami sa hangin.
5 Nagtabok kami sa dagat nga nagaatubang sa Cilicia kag Panfilia kag nag-abot kami
sa Mira nga sakup kang Licia.
6 Rugto sa Mira, ang kapitan kang suldado nakakita kang barko nga naghalin sa
Alejandria nga manuglarga paagto sa Italia, kag ginpasaylo na kami sa amo nga barko.

7 Makuri ang amun pagpanakayun sa sulud kang pira ka adlaw, kag haroson
kami makalambot sa Nido. Kag tungud nga pasug-alaw kanamun ang hangin indi
kami makapadayon sa amun pagpanakayun. Ginlubsan namun ang Salmone kag
nagpanglihid sa bahin kang Creta nga sa diin lipud kami sa hangin.
8 Nabudlayan kami magpanglihid sa Creta hasta nga makaabot kami sa sangka lugar
nga ginatawag, “Mayad nga mga Durongkaan”, marapit sa banwa kang Lasea.
9 Nagbuhay kami rugto hasta nga nag-abot ang tion nga ang pagpanakayun nangin
makataragam run gid, tungud hay sa amo man to nga mga inadlaw natapos run ang
Adlaw kang Pagpuasa.* Gani ginhambalan sanda ni Pablo,
10 “Mga amigo, ginapanuruk ko nga makataragam gid ang atun pagpanakayun, indi
lamang nga mahalitan ang kargamento kag ang barko kundi nga magakaramatay man
kita.”
11 Pero ang kapitan kang mga suldado wara magpati kana; sa baylo nagpati dya sa
kapitan kag sa tag-iya kang barko.
12 Kag tungud nga ang lugar nga amun gindungkaan bukun ti mayad nga tineran kang
barko kon tagraramig, gani ang kalabanan kananda nagpasugot nga maghalin, sa tuyo
nga basi pa lang makalambot kami sa Fenicia kag rugto magpabilin sa tagraramig. Ang
Fenicia nga dya sangka durongkaan sa Creta nga nagaatubang sa bagatnan-kasalpan
kag aminhan-kasalpan.

Ang Bagyo sa Bagat

13 Nagdupuy-dupuy ang habagat, kag abi kang mga kaimaw namun matuman run
nanda ang andang plano nga magpadayon sa pagpalayag. Gani, ginbatak nanda ang
angkla kag naglayag nga nagapanglihid sa Creta.
14 Pero wara magbuhay, naghuyup ang mabaskug nga hangin nga Aminhan nga
naghalin sa takas.
15 Nagsentro gid dya sa barko kag indi run kami makasug-alaw sa hangin, gani
nagpabaya run lang kami kag nagpaanod kon diin kami palidun kang hangin.
16 Nakapalipud kami sa sangka magamay nga isla nga ginatawag Cauda. Ginbatak
namun ang boti kang barko, pero nabudlayan gid kami.
17 Pagkabatak kang boti, ginbarambudan nanda ka kalat ang barko agud nga indi dya
magburublag. Kag tungud nga ginahadlukan sanda nga basi makadiretso ang barko sa
manabaw nga lugar marapit sa baybayun kang Sirte, gani ginpapanaog nanda ang layag
kag nagpabaya run lang nga palidun ang barko kang hangin.
18 Nagsige ang waswas kang mabaskug nga bagyo kanamun, gani pagkasunod nga
adlaw ginpangtablug nanda sa dagat ang mga kargamento kang barko.
19 Kang masunod pa gid nga adlaw, ang mga kasangkapan run gid kang barko ang
andang ginpangtablug.
20 Sa sulud kang pira ka adlaw wara namun makita ang adlaw kag ang mga bituon,
kag nagsige pa gid ang hagunus kang tama ka baskug nga bagyo, kag naduraan run
kami kang paglaum nga makasalbar pa.
21 Tungud nga buhay nga wara makakaun ang mga tawo, nagtindug si Pablo sa tunga
nanda kag nagkuon, “Mga amigo, daad nagpati kamo kanakun kag wara run lang kita
maghalin sa Creta; wara natun raad maagumi ang habus-habus nga dya kag wara ti
bisan ano ang nadura.
22 Pero kar-on, ginapangabay ko nga parig-unun ninyo ang inyo baratyagun, tungud
hay wara ti bisan isara kaninyo nga mapatay kundi ang barko lamang ang marangga.
23 Tungud hay kabii nagpakita kanakun ang anghel kang Dios—ang Dios nga
nagapanag-iya kanakun kag akun ginaalagad.
24 Nagkuon kanakun ang anghel, ‘Indi ikaw magkahadluk Pablo; kinahanglan gid nga
mag-atubang ikaw sa emperador, kag tungud nga ang Dios mayad kanimo, salbarun na
ang tanan nimo nga mga kaimaw sa pagpanakayun.’
25 Gani, mga amigo, magpakarig-un kamo, tungud hay nagatoo ako sa Dios nga
tumanun na kon ano ang anang ginkuon kanakun.
26 Ugaring isampay kita sa sangka isla.”
27 Kang ikanapulo'g apat run ka gabii, ginapadpad kami kang hangin sa Dagat kang
Adriatiko. Mga tungang-gabii run nagsuspetsa ang mga tripolante nga daw nagaparapit
kami sa sangka isla.

---

* **27:9 27:9** Ginahiwat dya sa katapusan kang Setyembre ukon sa umpisa kang Oktobre, nga sa amo nga tion tagbaragyo run kag makataragam ang pagpanakayun

28 Gani, naghulog sanda kang lubid nga may pamato sa punta sa pagsukol kang
kadalumun, kag nasapwan nanda nga mga tatlo ka napulo kag pito ka metro ang
kadalumun. Sa uruunahan nagsukol ruman sanda, kag nasapwan nanda nga mga darwa
ka napulo kag pito ka metro ang kadalumun.
29 Nahadluk sanda nga basi makabunggu kami sa mga bato, gani naghulog sanda kang
apat ka angkla sa may ulin kang barko, kag nagpangamuyo nga raad mag-aga run.
30 Ang mga tripolante nagatinguha nga magpalagyo halin sa barko, gani ginpapanaog
nanda ang boti sa dagat nga nagpakuno-kuno nga magahulog kang angkla sa prowa.
31 Pero nagkuon si Pablo sa kapitan kang mga suldado kag sa mga suldado mismo,
"Kon ang mga tawo nga ria maghalin sa barko, indi gid kamo makasalbar."
32 Gani gin-utod kang mga suldado ang kalat nga nagahigot sa boti kag ginpabay-an
run lang nga maanod.
33 Kang antes magkasanagun, ginkun-an sanda tanan ni Pablo nga magkaun. Nagkuon
tana, "Darwa run dya ka semana nga nagahawat-hawat kamo sa paghulat nga magpuut
ang bagyo kag wara gid kamo magkaun-kaun kang bisan ano.
34 Gani, nagapangabay ako nga magkaun kamo; kinahanglan ninyo dya agud to nga
masalbar kamo, hay wara ti bisan isara kaninyo nga maiwan."
35 Pagkahambal karia ni Pablo, nagbuul tana kang tinapay kag nagpasalamat sa Dios
sa atubang kang tanan, kag ginpihak na dya kag magkaun.
36 Nagrig-un ang baratyagun nanda tanan kag nagkaun sanda.
37 (Darwa ka gatos kag kapitoan kag anum kami tanan sa barko.)
38 Kang mabusog run ang tanan, ginpangtablug nanda sa dagat ang mga karga nga
trigo agud to nga magmag-an ang barko.

Naguba ang Barko

39 Kang mag-aga run, may nakita sanda nga isla pero wara nanda maman-i kon ano
to nga isla. Kag nakita man nanda nga may bukana rugto nga may baybayun. Nagplano
sanda nga kon mahimo rugto nanda ipasadsad ang barko.
40 Gani ginpang-utod nanda ang mga higot kang mga angkla kag ginbayaan run lang
dya sa dagat. Ginpanghubad man nanda ang mga kalat nga nagahigot sa timon. Dayon
ginbatak nanda ang layag sa dulong kang barko agud itulod dya kang hangin paabante,
kag dayon nagparumbo kami sa binit kang baybay.
41 Pero nakabunggu ang barko sa daw bungsod nga baras sa idalum kang dagat kag
nabara. Nag-ungut sa baras ang dulong na kadya kag indi run makahalin. Ang ulin na
tana nagburublag tungud sa kabaskugun kang balud.
42 Nagplano ang mga suldado nga pamatyun ang mga priso, tungud hay basi
magralangoy sanda kag magparalagyo.
43 Pero ginpunggan sanda kang andang kapitan tungud hay indi na gusto nga maabay
si Pablo. Nagsugo ang kapitan nga ang tanan nga mga makamaan maglangoy mag-una
ka lumpat kag maglangoy paagto sa binit kang baybay.
44 Ang iba tana magpangyabut sa mga tapi ukon sa mga bahin kang barko nga
narangga. Gani ang tanan nakadangat sa binit nga wara maiwan.

28

Sa Malta

1 Kang makatakas run kami nga luwas, naman-an namun nga ang isla nga to
ginatawag nga Malta.
2 Ang mga tumanduk rugto mayad gid ang andang pagsapupo kanamun. Tungud hay
nagaumpisa run ka uran kag maramig, nagdabok sanda kang kalayo, kag gin-abi-abi
nanda kami tanan.
3 Nagtipon si Pablo kang mga sanga nga garatong kag kang ginabutang na run dya sa
kalayo, may sawa nga naggwa tungud sa kainit, kag nag-ungut sa anang alima.
4 Kang makita kang mga tumanduk ang sawa nga nagakabit-kabit sa alima ni Pablo,
nagmunohay sanda, "Manugpatay gid man ang tawo nga dya. Matuod nga nakasalbar
tana sa andang inagyan nga habus-habus sa dagat, pero kadya tana wara run gid tana
ti swerte nga makasalbar!"
5 Pero ginwaslik lang ni Pablo ang sawa sa kalayo kag wara gid tana maiwan.
6 Ginapaabot kang mga tawo nga magparamanug tana ukon indi gani hinali lang nga
matumba tana nga patay. Pero kang buhay run ang anda nga hulat kag wara man angud
ti may natabo kay Pablo, nagbaylo ang andang paminsarun, kag nagkuon, "Dios tana."

7 Kar-on, marapit sa lugar nga to ang kalapadan nga ginapanag-iyahan kang
manugdumara kang isla nga ginahingaranan kay Publio. Ginbaton na kami sa anang
balay kag gin-abi-abi gid ka mayad sa sulud kang tatlo ka adlaw.
8 Nataboan man nga ang tatay ni Publio nagamasakit; ginahilanat dya kag ginadisen-
teria. Gin-agtonan tana ni Pablo kag ginpangamuyoan, dayon gintungtong na ang anang
alima sa nagamasakit kag gin-ayad dya.
9 Tungud kang natabo nga dya, ang iba nga mga tawo sa isla nga nagamarasakit nag-
aragto man kay Pablo kag gin-ayad man sanda.
10 Duro nga mga regalo ang andang gintugro kanamun, kag kang manughalin run
kami, ginhatud pa gid nanda sa barko ang amun mga kinahanglanun.

Ang Pagpanakayun Paagto sa Roma

11 Pagkaligad kang tatlo ka bulan, nagpalayag kami nga nagasakay sa sangka barko
nga nagpalipud rugto kang tagraramig. Ang barko nga dya naghalin sa Alejandria kag
ginatawag nga Kapid nga Dios.
12 Nagdungka kami sa Siracusa, kag nagtiner rugto kang tatlo ka adlaw.
13 Halin rugto nagpanakayun ruman kami hasta nga nakadangat sa Regio. Pagkadason
nga adlaw naghuyup ang habagat gani naghalin ruman kami kag sa sulud kang darwa
ka adlaw nakadangat kami sa Puteoli.
14 Rugto may nakita kami nga mga isigka-tumuluo. Gin-agda nanda kami nga magtiner
kananda kang sangka semana. Amo to kag nakaabot kami sa Roma.
15 Pagkabati kang mga isigka-tumuluo rugto nga nagaabot kami, nagpanaw sanda kag
gin-alaw-alaw nanda kami sa Foro ni Apio kag sa Tres Tabernas. Pagkakita ni Pablo
kananda, nagpasalamat tana sa Dios kag nagrig-un ang anang baratyagun.

Sa Roma

16 Pag-abot namun sa Roma, gintugotan si Pablo nga mag-istar sa sangka balay nga
isarahanun lang, kaimaw kang sangka suldado nga nagagwardya kana.
17 Pagkatapos kang tatlo ka adlaw, ginpatawag ni Pablo ang mga pangulo kang mga
Judio sa Roma. Kang magtiringub run sanda, nagkuon tana kananda, “Mga kabugtoan,
bisan pa nga wara ako ti may ginhimo nga sayud kontra sa atun mga isigka-Judio ukon
nakalapas kang mga kinabatasan kang atun mga kaulangan, gindakup ako sa Jerusalem
kag gintugyan nga sangka priso sa mga Romanhun.
18 Kang mausisa run nanda ako, gusto raad kang mga Romanhun nga buy-an nanda
ako tungud hay wara man sanda ti may nakita nga kabangdanan agud nga sentensyahan
ako kang kamatayun.
19 Pero wara magpasugot ang mga Judio, gani napiritan run lang ako nga magdangup
sa emperador, bisan pa nga wara ako ti akusasyon batok sa akun mga isigka-Judio.
20 Amo dya ang rason kon andut nga ginpatawag ko kamo kag magpakighambal
kaninyo. Nakadenahan ako kadya tungud sa ginalauman natun nga mga Israelenhun.”
21 Nagsabat sanda kana, “Wara kami ti nabaton nga mga sulat halin sa Judea parte
kanimo kag ang atun mga isigka-Judio nga nag-aragto rugya wara man ti ginbalita ukon
ginpanugid nga sayud parte kanimo.
22 Pero gusto man namun mabatian kon ano ang imo mahambal, hay naman-an
namun nga ang sekta nga dya ginapakalain kang mga tawo bisan diin.”
23 Gani nagtalana sanda kang adlaw nga magpakigkita kay Pablo. Pag-abot kang adlaw
nga to, duro sanda nga nag-aragto sa balay nga anang ginaistaran. Halin sa aga hasta sa
gabii ginpaathag na kag ginsaysay kananda ang nahanungud sa pagginahum kang Dios,
kag paagi sa Kasugoan ni Moises kag sa mga sinulat kang mga propeta gintinguhaan na
nga papatihun sanda nahanungud kay Jesus.
24 Ang iba nagpati sa anang ginpanghambal, pero ang iba tana wara gid.
25 Tungud nga indi sanda maghirisugot, nagparauli run lang sanda, pagkatapos nga
mahambal ni Pablo ang katapusan nga purulongon nga dya, “Husto gid man ang Balaan
nga Ispirito sa paghambal sa inyo mga kaulangan kato anay paagi kay Propeta Isaias:
26 ‘agto ikaw sa mga tawo nga dya kag kun-an mo sanda,
Magsagad man kamo ka pamati, indi man angud kamo makahangup,
kag magsagad man kamo ka turuk, indi man angud kamo makakita.
27 Tungud hay mga maawut ti ulo ang mga tawo nga dya,
kag ginapalapos lang nanda sa pihak nga talinga ang anda nabatian
kag ginpirung nanda ang anda mga mata.
Kon wara nanda dya ginhimo, kundi nga makakita raad sanda,
kag makabati,
kag makahangup,

kag magdangup daad sanda kanakun
kag aydun ko sanda.’ ”
28 Dayon, nagkuon pa gid si Pablo kananda, “Dapat ninyo maman-an nga ginapamaan
run sa mga bukun ti Judio ang nahanungud sa kaluwasan nga dya nga naghalin sa Dios,
kag magapamati sanda ka dya.”
[
29 Pagkatapos hambal ni Pablo ka dya, nag-uroli ang mga Judio nga masingki ang
andang pagbarangigay.]
30 Sa sulud kang darwa ka tuig nag-istar si Pablo sa balay nga ana ginaarkilahan, kag
ginabaton na ang tanan nga nagaaragto kana.
31 Ginawali na ang nahanungud sa pagginahum kang Dios, kag ginapanudlo na man
ang nahanungud kay Ginoong Jesu-Cristo nga may kaisug kag wara ti nagasablag kana.

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Roma

1 Ako si Pablo nga surugoon * ni Cristo Jesus ang nagsulat ka dya. Gintawag ako
kang Dios nga mangin apostol kag gintugyanan sa pagwali kang Mayad nga Balita nga
naghalin kana.
2 Ang Mayad nga Balita nga dya amo ang ginpromisa kang Dios kauna paagi sa anang
mga propeta, kag ginsulat nanda dya sa Balaan nga Kasulatan.
3 Dya nga balita amo ang nahanungud sa anang Anak. Kon nahanungud sa pagkatawo
kang Anak nga dya, linahi tana ni David.
4 Kag ginpakita man kang Balaan nga Ispirito† nga tana ka dya Anak kang Dios nga
makagagahum paagi sa pagbanhaw kana halin sa mga minatay. Ang Anak na nga dya
amo si Jesu-Cristo nga atun Ginoo.
5 Paagi kay Cristo gintugroan ako kang Dios kang bugay nga mangin apostol agud to
nga para gid lang sa anang ngaran matuytoyan ang katawhan sa tanan nga lugar nga
magtoo kag magtuman kay Cristo.
6 Kag kamo kaimaw man kang mga tawo nga anang gintawag nga mangin ana ni
Jesu-Cristo.
7 Gani ang sulat ko nga dya para kaninyo tanan rugyan sa Roma nga ginahigugma
kang Dios kag gintawag nga mangin anang katawhan.
Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun Amay kag
ni Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Handum ni Pablo nga Mag-agto sa Roma

8 Una sa tanan, nagapasalamat ako sa akun Dios paagi kay Jesu-Cristo para kaninyo
tanan, tungud hay mabatian kang mga tawo sa bilog nga kalibutan nga kamo nagtoroo.
9 Ang Dios nga akun ginaalagad kang tuduk gid sa akun tagipusoon sa pagpangwali
ko kang Mayad nga Balita nahanungud sa anang Anak, ang makapamatuod nga wara
ako nagauntat sa pagsambit kaninyo sa akun mga pangamuyo.
10 Permi ko ginapangayo kana nga itugot na run gid nga makaagto ako dyan kaninyo.
11 Bahul gid ang akun handum nga makita kamo, agud makapaambit ako kaninyo
kang mga pagpakamayad nga halin sa Balaan nga Ispirito para nga mabuligan kamo
nga magrig-un pa gid ang inyo pagtoo.
12 Ang gusto ko hambalun nga magbinuligay kita sa pagpabaskug kang pagtoo kang
kada isara kanatun.
13 Mga kabugtoan, gusto ko nga maman-an ninyo nga kapira gid ako nagplano nga
maagto dyan kaninyo, pero indi ako kadayon hay permi lang may nagasablag. Gusto ko
nga mag-agto dyan agud to nga may mga tawo man nga mabuligan ko nga magtoo kay
Cristo, pareho kang ginhimo ko sa iba nga mga bukun ti Judio.
14 May obligasyon ako sa pagpangwali kang Mayad nga Balita sa tanan nga mga tawo—
sa mga Griego kag sa mga bukun; sa may tinon-an kag sa wara.
15 Gani nga gusto-gusto ko gid nga makawali man kang Mayad nga Balita kaninyo nga
mga taga-Roma.
16 Wara ko ginakahuya ang pagpangwali kang Mayad nga Balita, tungud hay amo dya
ang gahum kang Dios sa pagluwas sa kada isara nga nagatoo, una sa mga Judio kag
dayon sa mga bukun ti Judio.
17 Hay ginapahayag sa Mayad nga Balita nga ginapakamatarung kang Dios ang tawo
paagi gid lang sa pagtoo halin sa umpisa hasta sa katapusan. Suno sa kasulatan,
"Ang tawo nga ginpakamatarung kang Dios paagi sa pagtoo magakabuhi sa wara ti
katapusan."

Ang Sala kang Tawo

18 Ginpahayag kang Dios halin sa langit ang anang kasingkal sa mga tawo nga wara
nagakilala kana kag nagahimo kang malaot. Kag ang andang malaot nga ginahimo nga
dya amo ang nagapugung kananda sa pagkilala kang kamatuoran nahanungud sa Dios.
19 Hay ang tanan nga sarang nanda maman-an nahanungud sa Dios maathag run gid
kananda, tungud nga ginpakita run dya kang Dios.

---

* **1:1 1:1** ukon; *oripun* † **1:4 1:4** ukon *Ispirito kang pagkabalaan*

20 Halin pa kang pagtuga kang kalibutan, ang anang kinaiya nga indi makita—nga
amo ang anang pagkagamhanan nga wara ti katapusan kag ang anang pagka-Dios—
nahangpan run gid dya paagi sa mga butang nga anang gintuga. Gani ang mga tawo
indi makapamaribad nga wara nanda makilala ang Dios.
21 Bisan nga nakilala run nanda ang Dios, wara nanda tana ginapadunggan bilang Dios
ukon ginapasalamatan. Sa baylo, nangin wara ti pulos ang andang mga paminsarun kag
nadulman ang andang mga panghuna-huna.
22 Nagahambal sanda nga mga maaram kuno, pero nagagwa nga sanda mga umang-
umang.
23 Sa baylo nga simbahun nanda ang mahimayaun nga Dios nga wara ti kamatayun,
ang andang ginasimba tana amo ang ginhimo nga mga dios-dios nga pareho kang mga
tawo nga may kamatayun, ukon mga pispis, ukon mga sapat nga apat ang kahig, ukon
mga sapat nga nagakamang.
24 Gani ginpabay-an run lang sanda kang Dios sa paghimo kang mga mahigku nga
mga butang nga andang ginakaibugan, kag ang resulta na ka dya ginagamit nanda ang
andang lawas sa paghimo kang makahuruya nga buruhatun sa sara kag sara.
25 Sa baylo nga patihan nanda ang kamatuoran nahanungud sa Dios, ang kabutigan
amo ang andang ginpatihan. Ginsimba nanda kag gin-alagad ang tinuga imbes nga ang
Manunuga. Tana gid ang darayawun sa wara ti katapusan. Amen!
26 Tungud karia, ginpabay-an run lang sanda kang Dios sa paghimo kang makahuruya
nga mga butang nga andang ginakaibugan. Bisan ang mga bayi nagginawi batok sa
kinaandan nga paggamit kang andang lawas, hay sa pareho nanda nga bayi sanda
nagpakigrelasyon.
27 Amo man ang mga laki, wara run sanda nagpakigrelasyon sa mga bayi nga amo ang
kinaandan. Sa baylo, sa pareho nanda nga laki sanda nagkaibug kang sobra. Naghimo
sanda kang makahuruya sa pareho nanda nga laki. Gani nga maaguman nanda ang
silot kang Dios nga nagaangay sa andang kaugalingun suno sa ginhimo nanda nga dya
nga indi husto.
28 Kag dugang pa dyan karia, tungud nga indi run gid nanda gusto nga kilalahun ang
Dios, ginpabay-an na run lang sanda sa pagpaminsar kang mga butang nga malain, gani
nagahimo sanda kang mga butang nga indi dapat himoon.
29 Rugyan run gid kananda ang tanan nga sahi kang pagkamalain; mga malaot sanda,
mga dalok, kag nagapakalain sa andang isigka-tawo. Mga tama gid sanda ka mahisaun,
nagapatay kang andang isigka-tawo, nagairinaway, mga madaya, nagapaminsar kang
mga malain nga himoon sa andang isigka-tawo, kag nagakutso-kutso.
30 Nagahambal kang malain kontra sa andang isigka-tawo, nagakaugut sanda sa
Dios, nagapang-insulto sanda sa andang isigka-tawo, mga bugalun, mga hambog, kag
nagapangita sanda kang paagi sa paghimo kang malaot, kag bukun ti matinumanun sa
andang mga ginikanan.
31 Nangin wara ti pulos ang andang paminsarun, indi masarigan, wara ti pagpalangga,
kag wara ti kaluoy.
32 Bisan pa nga naman-an nanda nga ang Dios nagpamatbat run nga ang mga tawo
nga nagahimo kang dya nga mga sala takus nga silotan kang kamatayun, wara lang
sanda nagapadayon sa paghimo kang mga butang nga dya kundi nga nagapasugot man
sanda sa mga nagahimo kang ria nga mga butang.

2

Ang Paghukum Kang Dios

1 Gani, bisan sin-o pa man ikaw, wara gid ikaw ti rason sa paghusga sa imo isigka-tawo
nga bagay sanda silotan, hay kon ano man ang ginahusga mo nga to kananda amo man
ang ginahusga mo sa imo kaugalingun, tungud nga ginahimo mo man to.
2 Naman-an natun nga ang Dios matarung maghukum sa mga tawo nga nagahimo
kang mga malaot nga mga butang nga to.
3 Ikaw tana nga nagahusga sa mga nagahimo kang mga malaot nga mga butang nga
to, abi mo haw nga indi ikaw paghusgahan kang Dios, hay ginahimo mo man gani ang
mga butang nga to?
4 Ukon basi bala nga ginapasapayanan lang nimo ang anang tuman nga pagkamaal-
wan, pagkamabinatasun, kag pagkamapinasensyahun. Dapat mo gid mahangpan nga
ang kaalwan kang Dios amo ang magagiya kaninyo nga maghinulsul.

5 Pero tungud kang pagkaawut kang inyo ulo kag indi kamo maghinulsul, ginadugan-
gan lang ninyo ang silot nga inyo pagaagumun sa adlaw nga ang Dios maghukum. Sa
amo to nga adlaw makita kang tanan nga matarung gid ang Dios maghukum,
6 * hay tana "magabalus sa kada isara suno sa anang mga hinimoan."
7 Ang mga tawo nga nagatinguha nga dayawun kag padunggan kag nagahandum nga
indi mapatay paagi sa andang padayon nga paghimo kang mayad, tugroan gid kang Dios
kang kabuhi nga wara ti katapusan.
8 Pero maaguman gid ang kasingkal kag kaugut kang Dios kang mga tawo nga maiya-
iyahun, kag wara nagasunod sa kamatuoran kundi sa kalainan.
9 Ang kada isara nga nagahimo kang malaot magaagum gid kang tuman nga
kabudlayan kag pag-antos, una ang mga Judio kag dayon ang mga bukun ti Judio.
10 Pero ang kada isara tana nga nagahimo kang mayad, dayawun tana kag padunggan
kang Dios kag itaw-an man kang kalinung: una ang mga Judio kag dayon ang mga bukun
ti Judio.
11 Hay ang Dios wara ti may ginapasulabi.
12 Ang tanan nga bukun ti sakup kang Kasugoan ni Moises pero nagahimo kang sala,
laglagun kang Dios bisan pa nga bukun sanda ti sakup kang Kasugoan. Ang mga
tawo tana nga nakamaan kang Kasugoan pero nagapadayon sa paghimo kang sala,
pagahukman kang Dios suno sa Kasugoan.
13 Tungud hay ginapakamatarung kang Dios ang tawo nga nagatuman kang Kasugoan
kag indi ang nagapamati.
14 Ang mga bukun ti Judio tana nga wara kananda ang Kasugoan pero nagahimo sanda
suno sa andang kabubut-un kang ginakuon sa Kasugoan, nagapakita lang nga nakamaan
sanda kon ano ang nagakadapat kag indi nagakadapat himoon, bisan pa nga wara sanda
kamaan kang Kasugoan.
15 Ang mayad nanda nga ginahimo nagapakita nga kon ano ang ginatudlo sa Kasugoan
dyan run sa andang panghuna-huna, kag ginapamatud-an man ria kang andang
konsensya hay ang andang paminsarun kon kaisa nagasabdung kag kon kaisa nagaapin
sa andang ginahimo.
16 Suno sa Mayad nga Balita nga akun ginawali matabo dya sa adlaw nga ang mga
ginalikman kang tanan nga tawo sa andang panghuna-huna pagahukman kang Dios
paagi kay Jesu-Cristo.

Ang mga Judio kag ang Kasugoan

17 Kar-on, ginakuon mo nga ikaw Judio. Nagasarig ikaw sa Kasugoan agud maluwas,
kag nagapahambog nga may kaangtanan sa Dios.
18 Naman-an mo kon ano ang anang kabubut-un kag napamatud-an mo kon ano ang
labing mayad nga himoon hay gintudloan run ikaw kon ano ang rugyan sa Kasugoan.
19 Kag nasiguro nimo nga ikaw ang nagagiya sa mga tawo nga nabulagan nahanungud
sa Dios kag nagabulig nga masanagan ang mga tawo nga nadulman ang andang
panghuna-huna.
20 Kag manugtudlo ikaw kang mga tawo nga kulang ti paghangup kag kang mga tawo
nga bukun pa ti hamtung sa pagtoo, tungud nga nagasarig ikaw nga rugyan sa Kasugoan
ang husto nga kaaram kag kamatuoran.
21 Nagatudlo ikaw matuod sa iba, pero ginatudloan nimo ayhan ang imo kaugalingun?
Nagapangwali ikaw nga indi magpanakaw, pero andut nga ikaw mismo nagapanakaw
man?
22 Nagatudlo ikaw nga indi magpanginbabayi ukon magpanginlalaki, pero andut amo
man dya ang imo ginahimo? Ginapakalain mo gid ang mga rebulto nga ginasimba kang
mga bukun ti Judio, pero nagapanakaw man ikaw sa mga templo nanda ka dya.
23 Nagapabugal ikaw nga naman-an nimo ang Kasugoan kang Dios, pero ginapakahuy-
an lang nimo ang Dios tungud kang imo paglapas kang Kasugoan.
24 Amo ria ang ginakuon sa kasulatan, "Nagahambal kang malain ang mga bukun ti
Judio kontra sa Dios tungud kang ginahimo ninyo nga mga Judio."
25 Kon nahanungud sa pagsirkom, may kapuslanan gid man dya kon ginatuman nimo
ang Kasugoan, pero kon wara lang man nimo ginatuman ang Kasugoan daw pareho
lang nga wara ikaw ginsirkom.
26 Pero kon ang mga bukun ti Judio nga wara masirkom nagatuman kang Kasugoan,
kabigun man sanda kang Dios nga nasirkom.

---

* **2:6 2:6** Salmo 62:12

27 Gani ang mga tawo nga wara nasirkom pero nagatuman sa Kasugoan, magapa-
matuod nga ikaw nga Judio nakasala, hay ginalapas nimo ang Kasugoan bisan pa nga
rugyan run kanimo ang Kasugoan nga nasulat kag nasirkom run ikaw.
28 Ang tawo, bisan pa nga natawo tana nga sangka Judio kag nasirkom tana sa lawas,
wara dya nagakahulogan nga tana ka dya matuod nga Judio.
29 Ang matuod tana nga Judio amo ang tawo nga nabag-o ang anang kabuhi kag
panghuna-huna paagi sa pagpanghikot kang Balaan nga Ispirito kag indi tungud sa
nasulat nga Kasugoan. Ang tawo nga pareho ka ria ginadayaw kang Dios bisan wara
tana ginadayaw kang tawo.

3

Ang Dios Matarung

1 Kar-on, ano bay ang bintaha kang pagka-Judio? Kag ano bay ang pulos kang
pagpasirkom?
2 Duro gid ang bintaha na karia. Labaw sa tanan, kanatun gid nga mga Judio gintugyan
kang Dios ang anang mga pulong.
3 Ano abi bay kon may mga Judio nga indi masarigan sa pagtuman sa pulong kang
Dios? Ang buut bala hambalun karia nga ang Dios indi man masarigan sa pagtuman
kang anang ginpromisa?
4 * Bukun gid ti amo ria ang buut na hambalun! Bisan pa ang tanan nga tawo butigun,
ang Dios tana masarigan gid sa gihapon. Pareho kang ginakuon sa kasulatan,
"Agud mapamatod-an nga matarung ikaw sa imo nga mga ginapanghambal,
kag pirme magagwa nga husto ikaw kon ginaakusar."
5 Kon paagi sa paghimo natun kang malain makita ang pagkamayad kang Dios, ano
bay ang makuon natun? Makakuon ayhan kita nga ang Dios bukun ti matarung sa
pagsilot kanatun? (Amo karia kita nga mga tawo kon maghambal.)
6 Indi gid kita makahambal kang amo ria! Hay kon bukun ti matarung ang Dios, paano
bay tana makahukum sa mga tawo sa kalibutan?
7 Basi may magkuon pa gid nga, "Andut abi nga silotan pa ako sa akun pagka-
makasasala, kon paagi sa akun pagbinutig magagwa nga ang Dios bukun ti butigun
kag dayawun pa gid gani tana?"
8 Kon matuod gid man ria, mayad run lang nga mahambal kita nga, "Maghimo kita
kang malaot para nga mayad ang maggwa." Suno sa mga tawo nga nagapakamalain
kanamun, amo kuno ria ang amun ginakuon. Ria nga mga tawo pagasilotan gid kang
Dios kang nagakaigo.

Ang Tanan nga Tawo Makasasala

9 Ano kar-on ang mahambal natun? Kita bala nga mga Judio mas mayad sangsa mga
bukun ti Judio? Bukun gid! Napamatud-an ko run nga ang tanan nga tawo ginagamhan
kang sala, Judio man ukon bukun ti Judio.
10 Amo gid dya ang ginakuon sa kasulatan:
"Wara gid ti tawo nga matarung, wara gid, bisan isara;
11 Wara gid ti bisan isara nga nakahangup nahanungud sa Dios, kag wara gid ti
nagatinguha nga makilala tana.
12 Ang tanan nagsipak sa matuod nga dalan
kag sanda tanan nangin mga wara ti pulos.
Wara gid ti may nagahimo kang mayad, bisan isara."
13 "Ang andang mga ginapanghambal tama gid kalain nga daw pareho kang baho nga
nagahalin sa bukas nga rulubngan;
mga madaya sanda kon maghambal."
"Ang mga tinaga nga nagagwa sa andang bibig makahalit sa andang isigka-tawo nga
daw dalit kang man-ug."
14 "Puro mga pagpakamalaot kag mga masakit nga mga tinaga ang mabatian
kananda."
15 "Kadali lang kananda magpatay;
16 bisan diin sanda mag-agto nagatuga sanda kang kagamo kag kalisud,
17 kag kon nahanungud sa matawhay nga pag-irimaway wara sanda kadya ti naman-an."
18 "Kag wara gid sanda ti kahadluk sa Dios."

---

* **3:4 3:4** Salmo 51:4

19 Kar-on, naman-an natun nga kon ano ang ginakuon sa Kasugoan, ginapatuhuy
dya sa mga tawo nga nasakup kang Kasugoan, agud to nga wara ti bisan sin-o nga
makapamaribad nga wara tana nakasala, kag ang tanan magapanabat gid sa Dios,
20 tungud hay wara gid ti tawo nga pakamatarungun kang Dios sa anang panuruk
paagi sa pagtuman kang kasugoan. Ang kasugoan nagapamaan lang kanatun nga kita
nakasala.

Ang Tawo Ginapakamatarung paagi sa anang Pagtoo

21 Pero kar-on ginpahayag run kon paano pakamatarungun kang Dios ang tawo, kag
ang Kasugoan wara gid ti labut rugya ka dya. Ginpamatud-an man dya kang libro ni
Moises kag kang mga sinulat kang mga propeta.
22 Dya nga pagpakamatarung kang Dios paagi gid lamang sa pagtoo kay Jesu-Cristo,
kag dya para sa tanan nga magatoo. Ang tanan nga tawo wara ti kinalain,
23 hay ang tanan nakasala kag napahirayu sa presensya kang Dios.
24 Kag tungud gid lang sa anang bugay nga wara ti bayad, ginpakamatarung kita kang
Dios paagi kay Cristo Jesus nga amo ang nagtubos kanatun.
25 Ginpadara tana kang Dios bilang halad para sa kapatawaran kang mga kasal-anan
paagi sa anang dugo, kag mapatawad kita paagi sa pagtoo kana. Ginhimo dya kang
Dios para ipakita nga tana matarung. Tungud sa anang pagkamabinatasun wara na
ginsilotan ang mga tawo sa sala nga nahimo nanda kauna.
26 Sa kadya nga panag-on gusto kang Dios nga ipakita nga tana matarung kag
ginapakamatarung na ang bisan sin-o nga may pagtoo kay Jesus.
27 Gani, ano bay ang sarang natun mapabugal? Wara gid. Tungud hay indi paagi sa
pagtuman kang Kasugoan nga pakamatarungun kita kang Dios, kundi paagi sa pagtoo.
28 Indi kita makapabugal tungud hay nagapati kita nga ginapakamatarung kang Dios
ang tawo paagi sa pagtoo kag wara gid ti kahilabtanan ang pagtuman kang Kasugoan.
29 Ang Dios bala, Dios lang kang mga Judio, kag bukun ti Dios kang mga bukun ti
Judio? Sa pagkamatuod, Dios man tana kang mga bukun ti Judio
30 tungud hay isara lang ang Dios, nga nagapakamatarung sa mga Judio kon sanda
magtoo kay Jesus, kag amo man sa mga bukun ti Judio kon magtoo man sanda kay
Jesus.
31 Kar-on, nagakahulogan bala nga ginabalewara natun ang Kasugoan tungud kang
pagtoo nga dya? Bukun gid ti amo karia! Ginatugroan natun pa gid gani kang
importansya ang tinutuyo kang Kasugoan.

4

Nahamuut ang Dios kay Abraham tungud sa Anang Pagtoo

1 Ano kar-on ang atun makuon nahanungud kay Abraham nga ulang natun nga mga
Judio? Ano bay ang anang naman-an nahanungud sa pagtoo?
2 Kon ginkahamut-an gid man tana kang Dios tungud kang anang mga hinimoan, may
ipabugal raad tana, pero indi sa atubang kang Dios.
3 Ano haw ang ginakuon sa kasulatan? Amo dyaay, “Nagtoo si Abraham sa Dios, kag
tungud kang anang pagtoo ginpakamatarung tana.”
4 Kar-on, ang tawo kabay nga nagaobra ginasuholan? Ang anang suhol indi makabig
nga regalo, kundi bayad dya kana.
5 Ang tawo tana nga wara nagasarig sa anang hinimoan kondi nga nagasarig sa Dios
nga amo ang nagapakamatarung sa mga makasasala, makabig tana ka dya nga matarung
tungud kang anang pagtoo.
6 Amo man ria ang buut hambalun ni David kang nagkuon tana nga malipayun ang
tawo nga ginkabig nga matarung kang Dios indi tungud sa anang mga hinimoan. Koon
na,
7 * “Malipayun ang mga tawo
nga ang andang mga paglapas ginpatawad kag ang andang mga sala ginlipatan run
kang Dios.
8 Malipayun ang tawo nga
ang anang sala indi run pag-isipun kang Ginoo batok kana.”
9 Ria bala nga pagkabulahan para lang sa mga nasirkom? Indi! Para man ria sa mga
wara masirkom. Nahambal run man natun, nga nagtoo si Abraham sa Dios, kag tungud
sa anang pagtoo ginpakamatarung tana.

---

* **4:7 4:7** Salmo 32:1-2

10 Kang san-o haw natabo nga nahamuut ang Dios kana? Kang nasirkom run bala
tana ukon kang wara pa? Natabo dya kang wara pa tana masirkom.
11 Kag ginsirkom tana bilang tanda para sa pagpamatuod nga ginpakamatarung tana
kang Dios tungud kang anang pagtoo kang wara pa tana masirkom. Gani nga si Abraham
nangin ispiritohanun nga tatay kang tanan nga nagatoo sa Dios kag ginpakamatarung
kang Dios bisan wara pa sanda masirkom.
12 Kag tana tatay man kang mga ginsirkom, kag indi lamang tungud nga nasirkom
sanda kundi nga nagtoo sanda pareho kay Abraham nga nagtoo kang wara pa tana
masirkom.

Ang Ginsaad kang Dios mabaton paagi sa Pagtoo

13 Kang una, ang Dios nagsaad kay Abraham kag sa anang mga linahi nga sanda
magapanubli kang kalibutan. Ginsaad dya kang Dios kana indi tungud kang anang
pagtuman sa kasugoan, kondi tungud nga ginpakamatarung tana paagi sa anang pagtoo.
14 Kon ang mga nagatuman sa Kasugoan amo ang makabaton kang ginsaad kang Dios,
wara run ti pulos nga magtoo ikaw, kag nangin wara ti pulos ang saad kang Dios.
15 Ang Kasugoan amo ang kabangdanan kon andut nga nagakasingkal ang Dios sa mga
indi makatuman ka dya. Kon wara ti Kasugoan, wara run ti ralapasun.
16 Gani ang saad kang Dios maaguman kang bisan sin-o nga may pagtoo, agud to nga
ang anang ginsaad makita dya nga bugay kag kasigurohan nga mabaton dya kang tanan
nga mga linahi ni Abraham—indi lamang sa mga Judio nga nagasunod sa Kasugoan
kundi amo man sa mga bukun ti Judio nga nagatoo pareho kay Abraham. Tana kabay
amo ang tatay natun tanan?
17 Amo dya ang ginakuon sa kasulatan, "Ginhimo ko ikaw nga tatay kang duro nga mga
nasyon." Gani tana ang tatay natun tanan sa panuruk kang Dios nga anang gintoohan.
Tana ang Dios nga nagatugro kang kabuhi sa mga patay kag makapatuhaw kang mga
butang nga wara matuga.
18 Bisan pa nga daw wara run gid ti paglaum si Abraham, nagtoo man tana sa gihapon
nga mangin tatay tana kang duro nga mga nasyon, pareho kang ginkuon kana nga
"mangin pareho kaduro kang mga bituon ang imo mga linahi."
19 Wara gid naglubad ang anang pagtoo, bisan pa nga naman-an na nga tana mal-am
run kag imposible nga makabata pa tungud hay mga 100 run tana ka tuig. Kag naman-an
na man nga ang anang asawa nga si Sara baw-as.
20 Bisan amo pa kato, wara gid tana magpangduha-duha nga basi indi pagtumanun
kang Dios ang anang promisa, kundi nga mas nagbakud pa gid tana sa anang pagtoo,
kag gindayaw na ang Dios.
21 Nasiguro na gid nga sarang himoon kang Dios kon ano ang anang ginpromisa.
22 Amo ria gani nga tungud kang anang pagtoo "ginpakamatarung tana kang Dios."
23 Pero ang mga tinaga nga "ginpakamatarung tana" ginsulat sa kasulatan kag dya
indi lang napatuhoy kay Abraham,
24 kondi kanatun man. Pakamatarungun man kita nga nagatoo sa Dios, nga amo ang
nagbanhaw kay Jesus nga atun Ginoo halin sa mga minatay
25 Tana ka dya ginpatay tungud kang atun mga kasal-anan kag ginbanhaw agud
pakamatarungun kita.

5

Ang Atun Relasyon Sa Dios

1 Gani kar-on, tungud nga ginpakamatarung run kita kang Dios paagi sa pagtoo, mayad
run ang atun relasyon kana tungud sa ginhimo kang atun Ginoo nga si Jesu-Cristo.
2 Paagi kay Cristo kag tungud sa atun pagtoo, naaguman natun ang bugay nga dya kang
Dios kag padayon natun nga ginaagum hasta tulad, kag nagakalipay kita sa paglaum nga
makaambit kita sa anang kahimayaan.
3 Kag indi lang ria, kundi nagakalipay man kita sa atun mga pag-antos, hay naman-an
ta nga paagi sa mga pag-antos mangin mabinatasun kita.
4 Ang atun pagkamabinatasun magaresulta kang kabuhi nga nahamut-an gid kang
Dios, kag dya makatugro kanatun kang paglaum.
5 Kag tungud sa atun paglaum, masiguro gid natun nga indi kita mapaslawan hay
ginapabatyag gid kang Dios kanatun nga ginahigugma na kita paagi sa Balaan nga
Ispirito nga anang gintugro kanatun.
6 Katong wara pa gid kita ti sarang mahimo, sa nagakaigo nga tion si Cristo napatay
para sa mga makasasala.

7 Daw wara gid ti tawo nga handa mapatay para sa tawo nga matarung. Pero sa tawo
tana nga mayad basi kon may dyan pa nga mangahas magtugro kang anang kabuhi para
kana.
8 Pero ang Dios tana, ginpakita na kon daw ano gid ang anang paghigugma kanatun
sa amo dya nga paagi: si Cristo napatay para kanatun kang mga makasasala pa kita.
9 Kag kar-on nga ginpakamatarung run kita kang Dios paagi sa dugo ni Cristo, paagi
man kana mas sigurado run gid nga maluwas kita sa kasingkal kang Dios nga magaabot.
10 Kauna, kaaway kita kang Dios. Pero paagi sa kamatayun kang anang Anak
ginpanumbalik na run ang atun relasyon kana. Kag kar-on nga napanumbalik run ang
atun relasyon kana, mas sigurado run gid nga paagi sa kabuhi ni Cristo, maluwas kita
sa silot.
11 Kag indi lang ria, kundi nga nagakalipay man kita sa ginhimo kang Dios para
kanatun tungud lang sa atun Ginoong Jesu-Cristo, nga paagi kana napanumbalik ang
atun relasyon sa Dios.

Si Cristo kag si Adan

12 Ang sala nagsulud sa kalibutan tungud sa sangka tawo, kag ang sala nagresulta kang
kamatayun. Gani ang kamatayun maaguman kang tanan nga katawhan, hay ang tanan
nakasala.
13 Bisan pa kato nga ang Kasugoan wara pa matugro kang Dios, ang mga tawo
nagahimo run nga daan kang sala. Ugaring wara pa ti may nagakuon nga sanda nakasala
hay wara pa man ti Kasugoan.
14 Wara ti sapayan, halin kay Adan hasta sa tiempo ni Moises, ang tanan nga tawo
nagaagum run kang kamatayun, bisan pa nga ang andang sala lain sangsa paglapas nga
ginhimo ni Adan. Si Adan nga dya nagalaragway kang isara nga magaabot.
15 Pero ang regalo kang Dios indi mapaanggid sa paglapas ni Adan. Tungud hay
kon paagi sa paglapas kang sangka tawo nga si Adan raku nga tawo ang nag-agum
kang kamatayun, mas sobra pa gid kabugana ang bugay kang Dios kag ang regalo nga
maaguman kang raku nga mga tawo paagi sa bugay kang sangka tawo nga si Jesu-Cristo.
16 Ang regalo kang Dios nagdara kang lain nga resulta sangsa resulta kang pagpakasala
kang sangka tawo. Tungud sa sangka sala, nagresulta dya kang paghusga kang Dios nga
silotan ang mga tawo. Pero ang regalo tana kang Dios, bisan pa nga duro nga mga
paglapas ang nahimo kang tawo sanda kadya ginpakamatarung sa gihapon.
17 Tungud sa paglapas kang sangka tawo nga si Adan, ang tanan nga tawo nagaagum
kang kamatayun. Ugaring paagi man sa sangka tawo nga si Jesu-Cristo, mas sobra pa
gid ang maaguman kang tanan nga magabaton kang bugana nga bugay kang Dios kag
kang pagpakamatarung nga regalo kananda nga libre. Sanda ka dya magakabuhi nga
wara ti katapusan kag magagahum kaimaw kay Jesus Cristo.
18 Amo gani ria nga tungud lang sa sangka paglapas kang sangka tawo, ginhusgaran
kang Dios nga silotan ang tanan nga tawo. Pero ang resulta tana kang sangka matarung
nga hinimoan kang sangka tawo, ginpatawad ang duro nga mga tawo kag nakaagum
kang kabuhi nga wara ti katapusan.
19 Tungud nga wara nagtuman sa Dios ang sangka tawo, tanan nga katawhan nangin
makasasala. Pero tungud man sa pagtuman kang sangka tawo duro nga mga tawo ang
pakamatarungun.
20 Ang Kasugoan gintugro para nga magduro pa gid ang paglapas kang mga tawo. Pero
kon sa diin pa nga nagduro ang kasal-anan, mas nagbugana pa gid ang bugay kang Dios.
21 Gani, kon paano nga ang mga tawo nagaagum kang kamatayun tungud hay
nagamhan sanda kang sala, sa pihak nga bahin, ang bugay kang Dios maaguman kang
mga tawo paagi sa pagpakamatarung kananda agud to nga makaangkun sanda kang
kabuhi nga wara ti katapusan paagi kay Jesu-Cristo nga atun Ginoo.

6

Bag-o run ang Atun Kabuhi

1 Kar-on, ano bay ang atun makuon? Mapadayon bala kita sa pagpakasala agud to nga
magsaragahay pa gid ang bugay kang Dios nga atun maagum?
2 Indi gid! Nahamulag run kabay kita sa pagginahum kang sala? Paano nga
nagapadayon pa kita sa pagkabuhi nga nagapakasala?
3 Naman-an gid ninyo nga kang kita ginbawtisohan tungud kang atun suud nga
kaangtanan kay Cristo Jesus daw pareho lang nga nangin kaimaw kita sa anang
kamatayun.

4 Gani ang pagbawtiso kanatun nagapakita nga kang napatay si Cristo daw pareho
nga kita napatay man kag ginlubung imaw kana, agud nga kon paano nga si Cristo
ginbanhaw paagi sa mahimayaun nga gahum kang Amay, kita man magakabuhi kang
bag-o nga pagkabuhi.
5 Kag kon nangin kaimaw kita sa kamatayun nga pareho kang anang kamtayun,
sigurado gid nga makaimaw na man kita sa pagkabanhaw nga pareho kang anang
pagkabanhaw.
6 Naman-an natun nga ang atun daan nga pagkatawo ginlansang kaimaw ni Cristo
agud to nga wara run ti gahum kanatun ang atun makasasala nga kaugalingun kag indi
run kita mangin uripun kang sala.
7 Tungud hay kon patay run ang sangka tawo, hilway run tana sa pagginahum kang
sala.
8 Pero kon kita nangin kaimaw kay Cristo kang tana napatay, nagapati kita nga
magakabuhi man kita kaimaw kana.
9 Naman-an natun nga si Cristo nabanhaw halin sa mga minatay kag indi run tana
mapatay liwan. Wara run ti gahum ang kamatayun kana.
10 Kang tana mapatay, napatay tana kang kisra gid lang tungud sa sala, kag nagakabuhi
tana para sa kadayawan kang Dios.
11 Gani kamo, kabigun man ninyo ang inyo kaugalingun nga nahamulag run sa
pagginahum kang sala, pero buhi kamo para sa Dios tungud kang inyo kaangtanan
kay Cristo Jesus.
12 Indi ninyo pagtugoti nga gamhan kang sala ang inyo mamaratyun nga lawas nga
ginatuman ninyo ang anang mga malaoton nga handum.
13 Indi ninyo pagpagamit ang bisan ano nga bahin kang inyo lawas sa paghimo kang
sala bilang garamitun sa paghimo kang kalaotan. Kundi, bilang mga tawo nga ginhilway
sa kamatayun kag gintaw-an kang bag-o nga kabuhi itugyan ninyo ang inyo kaugalingun
sa Dios, kag ipagamit ninyo ang mga bahin kang inyo lawas kana sa paghimo kang
matarung.
14 Wara run ti gahum kaninyo ang sala tungud nga nagakabuhi run kamo paagi sa
bugay kang Dios kag indi paagi sa pagsunod sa Kasugoan.

Ang mga Nagahimo kang Matarung

15 Kar-on, tungud hay wara run kita napaidalum sa Kasugoan kundi nga napaidalum
run kita sa bugay kang Dios, mapakasala pa bala kita? Indi gid!
16 Naman-an ninyo nga kon magpasakup kamo sa bisan kay sin-o bilang matinumanun
nga uripun, nangin uripun run kamo kang inyo ginatuman. Kon ang sala ang inyo
ginatuman, ang resulta na ka dya kamatayun, pero kon ang Dios ang inyo ginatuman
ang resulta na ka dya pakamatarungun na kita.
17 Pero salamat gid sa Dios nga bisan pa nga kauna nangin uripun kamo kang sala,
tulad nagtuman kamo kang tuduk sa inyo tagipusoon sa kamatuoran nga ginpanudlo
kaninyo.
18 Nahilway run kamo sa sala nga nagagahum kaninyo kag kar-on nangin masinurun-
don run kamo sa Dios sa paghimo kang matarung nga mga butang.
19 Nagahambal ako kang mga tinaga nga mahapus maintiendihan tungud nga
kulang ang inyo ikasarang sa paghangup. Kon kamo kauna nagapauripun kang inyo
kaugalingun sa paghimo kang mga mahigku nga mga butang kag ang resulta na kadya
nangin malaot pa gid kamo, kadya tana, itugyan ninyo ang inyo kaugalingun sa Dios sa
paghimo kang matarung nga mga butang agud to nga takus kamo nga mangin balaan.
20 Kang mga uripun pa kamo kang sala, bukun kamo ti obligado sa paghimo kang
matarung nga mga butang.
21 Ti, ano bay ang kaaraydan nga nabuul ninyo sa mga butang nga to nga ginakahuya
gani ninyo kadya? Ang to nga mga butang nagaresulta lang kang kamatayun.
22 Pero kar-on nga nahilway run kamo sa sala kag ang Dios amo run ang inyo
ginatuman, ang kaaraydan nga inyo nabuul amo nga nangin balaan kamo kag ang
resulta na ka dya nakaangkun kamo kang kabuhi nga wara ti katapusan.
23 Tungud hay ang bayad sa paghimo kang sala amo ang kamatayun, pero ang regalo
tana nga ginatugro kang Dios nga wara ti bayad amo ang kabuhi nga wara ti katapusan
nga maangkun paagi sa atun kaangtanan kay Cristo Jesus nga atun Ginoo.

7

Wara run kita Napaidalum sa Kasugoan

1 Mga kabugtoan, kamo nga nakamaan nahanungud sa Kasugoan, nasiguro ko gid nga
naman-an ninyo nga ang Kasugoan may poder lang sa sangka tawo mintras tanto nga
buhi tana ka dya.
2 Pareho bala kang bayi nga may bana. Suno sa Kasugoan, indi tana kabulag sa anang
bana samtang buhi pa dya. Pero kon mapatay run ang anang bana, hilway run tana sa
Kasugoan parte sa andang pag-asawahay.
3 Gani nga kon makigrelasyon tana sa iba nga laki samtang buhi pa ang anang bana,
makuon natun nga tana nagapanginlalaki. Pero kon patay run ang anang bana hilway
run tana sa Kasugoan nga to kag bisan pa nga magpamana tana liwan, indi tana
mahambal nga nagapanginlalaki.
4 Kamo mga kabugtoan, amo man karia. Nahilway run kamo sa Kasugoan tungud nga
kabahin kamo kang lawas ni Cristo kang tana napatay kag nangin ana run kamo—tana
nga ginbanhaw halin sa mga minatay, agud to nga makahimo kita kang mayad nga mga
butang para sa Dios.
5 Kang nagakabuhi pa kita nga nagasunod sa atun tawhanun nga kinaugali, ginpukaw
kang Kasugoan ang atun malaoton nga handum nga amo ang nagatulod sa atun
lawas nga maghimo kang sala. Kag ang mga ginahimo natun nga to nagresulta kang
kamatayun.
6 Pero kar-on, wara run ti labut kanatun ang Kasugoan hay nahamulag run kita sa
anang paghugakum kanatun. Gani nga makaalagad run kita sa Dios sa atun bag-o nga
pagkabuhi suno sa paggiya kang Balaan nga Ispirito kag bukun sa daan nga pamaagi
nga nagasunod kita sa Kasugoan nga ginsulat.

Ang Kasugoan kag ang Sala

7 * Ti, ano bay ang mahambal natun? Malaot bala ang Kasugoan? Bukun gid! Hay kon
wara ang Kasugoan wara ako makatalupangud kon ano ang ginatawag nga sala. Wara
ako makamaan nga sala gali ang paghamkun kon wara ginakuon sa Kasugoan nga, "Indi
ikaw magmahinamkunun."
8 Tungud sa Kasugoan ang sala nakakita kang kahigayonan sa pagpukaw kang tanan
nga sahi kang paghamkun nga rugya kanakun. Hay kon wara ang Kasugoan, wara man
ti gahum ang sala.
9 Kauna nagakabuhi ako nga wara nakamaan nahanungud sa Kasugoan, pero kang
naman-an ko ang sugo nga to napukaw ang akun nga pagkamakasasala kag ang silot
kanakun amo ang kamatayun.
10 Ang sugo nga amo raad ang makatugro kanakun kang kabuhi kon matuman ko dya,
amo pa ang nagdara kanakun sa silot nga kamatayun.
11 Tungud sa Kasugoan, ang sala nakakita kang kahigayonan nga mapatalang ako, kag
tungud nga indi ko masunod ang amo nga sugo nasentensyahan ako kang kamatayun.
12 Gani nga ang Kasugoan balaan kag ang kada sugo na ka dya balaan man, matarung,
kag mayad.
13 Nagakahulogan bala nga ang Kasugoan nga mayad amo ang nagdara kanakun sa
kamatayun? Bukun gid! Agud to nga mangin maathag gid kon ano ang ginatawag nga
sala, ang kasal-anan ang nagdara kanakun sa kamatayun paagi sa butang nga mayad,
gani paagi sa sugo makita nga sobra gid ka laot ang sala.

Ang Mayad nga Gusto kang Tawo nga Himoon indi na Mahimo

14 Naman-an natun nga ang Kasugoan naghalin sa Ispirito kang Dios. Pero ako tana
tawo lang nga mahuyang nga daw ginbaligya kag nangin oripun kang sala.
15 Indi ko maintiendihan ang akun kaugalingun. Tungud hay kon ano ang mayad nga
gusto ko himoon wara ko ginahimo. Ang butang tana nga indi ko gusto himoon, amo
tana ang akun ginahimo.
16 Kar-on, kon ginahimo ko ang mga butang nga naman-an ko nga indi ko dapat
himoon, kon sayudon nagapati ako nga mayad ang ginakuon sa Kasugoan.
17 Kon sayudon, bukun ti ako ang nagahimo karia kundi ang sala nga rugya kanakun.
18 Sa akun tawhanun nga kinaugali, naman-an ko nga wara gid ti mayad rugya
kanakun, tungud hay bisan gusto ko nga maghimo kang mayad indi ko gid mahimo.
19 Wara ko ginahimo ang mga mayad nga gusto ko himoon, kundi nga kon ano pa tana
ang mga malaot nga indi ko gusto himoon amo pa tana ang akun ginahimo.
20 Kar-on, kon ginahimo ko ang mga butang nga indi ko gusto himoon, bukun run ti
ako ang nagahimo karia kundi ang sala nga rugya kanakun.

---

* **7:7 7:7** Exodo 20:17

21 Gani amo dyaay ang akun nasapwan nga nagakatabo sa akun kabuhi: kon gusto ko
nga maghimo kang mayad indi gid ako makalikaw sa paghimo kang malaot.
22 Sa akun gid lang tana nga kaugalingun, nalipay gid ako magsunod sa Kasugoan kang
Dios.
23 Ugaring may rugyan pa gid ako nga nasapwan nga nagakatabo sa akun kaugalingun
nga nagasugo kanakun sa paghimo kang mga butang nga supak sa akun naman-an nga
matarung. Kag daw ginbihag na ako nga ginapasunod na sa paghimo kang sala nga
rugya sa akun lawas.
24 Makaluluoy gid ako! Sin-o lamang bay ang makaluwas kanakun sa dyang lawas nga
nagadara kanakun sa kamatayun?
25 Pero salamat gid sa Dios nga paagi kay Jesu-Cristo nga atun Ginoo hilwayun na ako!
Gani, amo dya ang akun kahimtangan sa tulad: kon sa akun lang kaugalingun nga
panghuna-huna gusto ko gid nga magsunod sa Kasugoan kang Dios, pero sa akun tana
makasasala nga kinaugali nagasunod ako sa ginapahimo kanakun kang sala.

8

Ang Kabuhi nga Ginagiyahan kang Balaan nga Ispirito

1 Gani kar-on, indi run pagsentensyahan nga silotan ang mga tawo nga may
kaangtanan kay Cristo Jesus.
2 Hay tungud sa akun kaangtanan kay Cristo Jesus ang Balaan nga Ispirito nga
nagatugro kang kabuhi amo run ang naghilway kanakun paagi sa anang gahum halin
sa pagginahum kang sala kag kang kamatayun.
3 Ang pagtuman sa Kasugoan indi gid makahilway kanatun hay ang atun tawhanun
nga kinaugali wara ti ikasarang sa pagtuman ka dya. Ang Dios amo tana ang naghilway
kanatun paagi sa pagpadara kang anang Anak nga nangin pareho kanatun nga mga
tawo nga makasasala, kag nangin halad para sa atun mga sala kag sa anang pagkatawo
gin-guba kang Dios ang gahum kang sala.
4 Ginhimo dya kang Dios agud to nga ang mga matarung nga ginapatuman kang
Kasugoan matuman gid natun—kita nga nagakabuhi run suno sa luyag kang Balaan
nga Ispirito kag indi suno sa luyag kang atun tawhanun nga kinaugali.
5 Ang mga tawo nga nagasunod sa andang tawhanun nga kinaugali wara ti iba nga
ginapaminsar kundi ang mga butang nga naluyagan kang andang kinaugali. Pero ang
mga tawo tana nga nagasunod sa paggiya kang Balaan nga Ispirito wara ti iba nga
ginapaminsar kundi ang mga butang nga naluyagan kang Balaan nga Ispirito.
6 Kon ang ginapaminsar lang kang tawo amo ang mga butang nga naluyagan kang
anang tawhanun nga kinaugali magaagum tana kang kamatayun. Pero kon ang anang
ginapaminsar ang mga butang nga naluyagan kang Balaan nga Ispirito magaagum tana
kang kabuhi kag kalinung.
7 Tungud hay ang tawo nga ang ana lang ginapaminsar ang mga butang nga
naluyagan kang anang tawhanun nga kinaugali, ginakontra na ang Dios, kag wara tana
nagapasakup sa Kasugoan kang Dios hay sa pagkamatuod indi tana makapasakup.
8 Kag ang mga tawo nga nagasunod lang sa naluyagan kang andang tawhanun nga
kinaugali indi gid makapahamuut sa Dios.
9 Pero kamo tana wara run nagasunod sa inyo tawhanun nga kinaugali kundi nga
nagakabuhi run kamo nga nagasunod sa paggiya kang Balaan nga Ispirito, kon matuod
gid man nga rugyan kaninyo ang Ispirito kang Dios. Kon ang sangka tawo, wara kana
ang Ispirito ni Cristo bukun tana ti sakup ni Cristo.
10 Pero kon rugyan run kaninyo si Cristo, bisan mapatay matuod ang inyo lawas
tungud kang sala, ang Ispirito tana kang Dios magatugro kang kabuhi kaninyo tungud
hay ginpakamatarung run kamo kang Dios.
11 Ang Dios amo ang nagbanhaw kay Jesus. Kar-on kon ang Ispirito kang Dios rugyan
kaninyo, tana nga nagbanhaw kay Cristo amo man ang magatugro kang kabuhi sa inyo
mamaratyun nga lawas paagi sa Ispirito kang Dios nga rugyan kaninyo.
12 Gani mga kabugtoan, may obligasyon kita, pero indi para tumanun ang atun
makasasala nga kinaugali nga ang anang luyag ka dya amo ang atun ginasunod.
13 Tungud hay kon nagakabuhi kamo nga nagasunod sa luyag kang inyo makasasala
nga kinaugali magaagum kamo kang kamatayun, pero kon paagi sa gahum kang Balaan
nga Ispirito bayaan ninyo ang mga malaot nga ginahimo kang inyo lawas, magakabuhi
kamo sa wara ti katapusan.

Ang mga Kabataan kang Dios

14 Ang mga ginagiyahan kang Ispirito kang Dios mga bata kang Dios.

15 Hay ang Ispirito nga nabaton ninyo halin sa Dios wara naghimo kaninyo nga daw
uripun nga nagakahadluk pareho kang inyo nabatyagan kauna, kundi ang Ispirito nga
inyo nabaton halin sa Dios naghimo kaninyo nga anang mga bata. Paagi sa Ispirito nga
dya makapanawag kita sa Dios nga, "Tatay, Tatay ko."
16 Ang Balaan nga Ispirito mismo imaw kang atun ispirito ang nagapamatuod nga kita
mga kabataan kang Dios.
17 Kar-on tungud nga kita mga kabataan kang Dios, magabaton man kita kang
paranubliun, kag kon ano man ang paranubliun ni Cristo, amo man ria ang atun
mabaton. Mahimo dya kon matuod gid man nga nagaantos kita pareho kang pag-antos
ni Cristo, agud to nga maaguman man natun ang kadungganan kaimaw kana.

Ang Mayad nga Kahimtangan sa Paraaboton

18 Hay para kanakun ang mga pag-antos natun sa tulad indi gid makatupung kon
ikumparar sa himaya nga igapahayag kang Dios kanatun.
19 Ang tanan nga tinuga nagakalangkag gid sa pag-abot kang tion nga igapahayag kang
Dios ang anang mga kabataan.
20 Hay ang mga tinuga nahukman run nga indi makadangat sa katuyoan nga para
kananda ka dya, pero bukun dya ti anda nga pagbuut kundi ana kang Dios nga
naghukum kananda. Pero may paglaum man sa gihapon
21 hay magaabot ang adlaw nga ang mga tinuga nga dya hilwayun kang Dios nga
indi run gid sanda madunot, agud to nga makaagum man sanda kang mahimayaun nga
kahilwayan nga pareho kang kabataan kang Dios.
22 Naman-an gid natun nga hasta sa tulad ang tanan nga tinuga daw nagauraruy sa
kasakit nga pareho kang sangka bayi nga manugbata.
23 Pero bukun lang ang mga tinuga, kundi kita man nga nakabaton kang Balaan nga
Ispirito nga amo ang pauna nga gintugro kang Dios, daw nagauraruy man kita sa atun
pagkalangkag sa tion nga kita mangin ana run gid nga kabataan nga amo ang pagbag-o
kang atun nga lawas.
24 Amo ria ang atun ginalauman kang tion nga naluwas kita. Kon nakita run natun
ang atun ginalauman bukun run ti paglaum ang pagtawag karia. Hay wara kabay ti
tawo nga nagalaum sa mga butang nga nakita na run?
25 Pero kon nagalaum kita sa butang nga wara pa natun makita, makahulat kita hasta
nga makita natun dya nga may pagpasensya.
26 Sa amo man nga paagi, ginabuligan kita kang Ispirito tungud nga maluya kita.
Indi kita kamaan kon paano magpangamuyo kang igsakto. Ang Ispirito amo ang
nagapangamuyo sa Dios para kanatun kang atun nga mga pag-ugayung nga indi
mamitlang.
27 Ang Dios nga nakamaan kang atun tagipusoon nakamaan man kon ano ang buut
ipabutyag kang Ispirito, tungud hay tana ang nagapangamuyo sa bahin kang mga pinili
kang Dios suno man sa kabubut-un kang Dios.
28 Naman-an natun nga sa tanan nga nagakaratabo nagapanghikot ang Dios para sa
kaaraydan kang mga nagahigugma kana nga anang mga pinili suno sa anang katuyoan.
29 Hay kauna pa nga daan naman-an run kang Dios kon sin-o ang anang mga pinili
kag dya sanda amo man ang anang gintalana nga mangin kaangay kang anang Anak
nga si Jesus agud to nga ang Anak nga dya ang mangin subang sa duro nga magburugto.
30 Kag kon sin-o ang anang mga gintalana nga to ana man nga gintawag; ang anang
mga tinawag, ana man nga ginpakamatarung; kag ang anang mga ginpakamatarung
ginpaambit na man kang anang himaya.

Ang Paghigugma kang Dios

31 Kon mapinsaran natun ang mga butang nga dya, makakuon kita nga ang Dios
nagadampig gid kanatun kag wara ti may makahalit kanatun.
32 Wara kang Dios gindinalok ang anang Anak kundi gintugyan na dya para kanatun.
Kon ginhimo kang Dios nga itugyan ang anang Anak, indi na man ayhan pag-itugro
kanatun ang tanan nga mga butang?
33 Sin-o bay ang makahambal nga ang mga pinili kang Dios nakasala? Wara gid!
Tungud hay ang Dios mismo ang nagahambal nga wara sanda ti sala.
34 Wara ti may makakuon nga sirilotan sanda, tungud hay si Cristo Jesus kabay napatay
para kananda? Kag bukun lang ti amo ria kundi nga ginbanhaw man tana halin sa mga
minatay. Kag kar-on, rugto tana sa tuo kang Dios nga nagapakitluoy para kanatun.
35 Wara gid ti makapahamulag kanatun sa paghigugma ni Cristo. Bisan pa nga mag-
agum kita kang mga pag-antos, mga kabudlayan, paghingabot, kagutum, bisan pa nga

wara kita ti suruksok, ukon nagaagi kita sa katalagman, kag bisan pa nga patyun kita,
ginahigugma kita sa gihapon ni Cristo.
36 * Pareho kang ginakuon sa kasulatan,
“Tungud kanimo, pirme lang kami nagaatubang sa katalagman kang kamatayun.
Daw pareho kami kang sangka karnero nga irihawun.”
37 Pero bisan pa nga ang tanan nga dya nagakaratabo kanatun maangkun natun sa
gihapon ang tuman nga kadarag-an paagi sa bulig ni Cristo nga nagahigugma kanatun.
38 Hay nasiguro ko gid nga wara ti makapahamulag kanatun sa paghigugma kang Dios,
bisan mapatay kita ukon buhi man, bisan pa man ang mga anghel ukon ang mga
demonyo, bisan pa ang mga nagakaratabo sa kadya nga mga tinion ukon sa paraaboton,
bisan pa ang mga nagagahum sa kahawaan,
39 ukon bisan pa ang mga butang sa ibabaw ukon sa idalum kang kalibutan ukon
bisan ano pa man sa tanan nga mga tinuga, indi gid sanda makapahamulag kanatun
sa paghigugma kang Dios nga ginpakita na paagi kay Cristo Jesus nga atun Ginoo.

9

Ang Dios kag ang Anang mga Pinili

1 Tungud kang akun kaangtanan kay Cristo matuod gid ang akun ginasugid kaninyo
kag bukun gid dya ti butig. Ang akun konsensya ginagiyahan kang Balaan nga Ispirito
kag dya nagapamatuod gid sa akun ginasugid.
2 Ang matuod, bahul gid ang akun kasubu kag pirme lang nagasakit ang akun
baratyagun.
3 Kon mahimo pa lang gani nga ako run lang ang sumpaun kang Dios kag ipahamulag
kay Cristo tungud lamang sa akun mga kasimanwa kag kadugo,
4 sanda mga Israelinhun kag ginkabig man kang Dios nga anang kabataan; ginpakitaan
sanda kang Dios kang anang makasirilaw nga presensya; naghimo man tana kang mga
kasugtanan kananda; kananda man gintugro ang Kasugoan; gintudloan sanda kang
husto nga pagsimba; kag duro man ang mga promisa kang Dios kananda.
5 Inapo sanda kang mga tawo nga ginpili kang Dios kauna; sa anda man linahi
maghalin si Cristo kang tana ka dya nagpakatawo. Darayawun ang Dios nga
makagagahum sa tanan sa wara ti katapusan! Amen.
6 Wara ako nagahambal nga wara pagtumana kang Dios ang anang promisa, hay indi
ang tanan nga mga Judio mga pinili kang Dios.
7 Kag indi man ang tanan nga mga kabataan ni Abraham ang makabig nga anang
matuod nga kaliwat. Hay nagkuon ang Dios kay Abraham, “Ang mga inapo lang ni
Isaac ang kilalahun nga imong mga kaliwat.”
8 Buut hambalun nga indi tanan nga mga inapo ni Abraham makabig nga mga
kabataan kang Dios, kundi ang ginbata lang suno sa ginpromisa kang Dios kana; amo
dya sanda ang kilalahun nga mga kabataan kang Dios.
9 Hay amo dya ang promisa kang Dios kay Abraham, “Mabalik ako rugya sa masunod
nga tuig sa amo man dya nga tion kag magabata si Sara kang laki.”
10 Bukun lang ti amo ria, kundi nga amo man dya ang natabo kang nagbata si Rebeka
kang kapid nga ang andang tatay ka dya amo si Isaac nga atun ulang.
11 Kang wara pa mabata ang kapid, ukon wara pa sanda makahimo kang mayad ukon
sayud, agud to nga mapadayon ang tinutuyo kang Dios sa pagpili, indi tungud kang
hinimoan kundi tungud gid lang kang anang pagtawag,
12 amo dyaay ang ginkuon kang Dios kay Rebeka, “Ang magurang magasirbe sa
libayun.”
13 Ginakuon man sa kasulatan nga, “Nahamuut ako kay Jacob, pero wara ako
nahamuut kay Esau.”
14 Kar-on, makakuon ayhan kita nga ang Dios bukun ti matarung sa anang ginhimo?
Indi gid!
15 Hay nagkuon ang Dios kay Moises, “Kaluy-an ko ang sin-o man nga gusto ko kaluy-an
kag mangir-o ako sa sin-o man nga gusto ko kangir-ohan.”
16 Kon amo, ang pagpili kang Dios nabasi gid lang sa anang kaluoy kag wara nabasi
sa luyag ukon sa pagpanikasug kang tawo.
17 *Ginsambit man sa kasulatan nga nagkuon ang Dios sa Faraon, “Ginhimo ko ikaw
nga hari sa tinutuyo nga paagi kanimo, mapakita ko ang akun gahum, kag ang akun
ngaran mabantala sa tanan nga tawo sa bilog nga kalibutan.”

---

* **8:36 8:36** Salmo 44:22 * **9:17 9:17** Exodo 9:16

18 Gani ginakaluoyan kang Dios ang sin-o man nga gusto na kaluy-an, kag ginapaawut
na ang ulo kang sin-o man nga gusto na paawutun.

Ang Kaugut kag Kaluoy kang Dios

19 Kar-on, basi kon may rugyan kaninyo nga magkuon kanakun, "Andut abi nga
basulon pa kang Dios ang mga tawo tungud kang anang pagpakasala? Kag sin-o bala
ang makapamatok sa anang kabubut-un?"
20 Pero amo dyaay ang akun masabat, "Tawo kaw lang, sin-o gid ikaw nga magsabat
sa Dios?" Makareklamo bala ang gindihon sa manugdihon nga, "Andut ginhimo mo ako
nga pareho kadya?"
21 Pareho bala kang manugkuron. May kinamatarung tana ka dya kon ano ang anang
himoon sa lao. Kon gustohon na, sarang tana makahimo kang darwa ka klase nga
kuron sa amo to nga lao: ang isara para sa pinasahi nga okasyon kag ang isara para sa
ordinaryo lang.
22 Amo man ang Dios, bisan may kinamatarung tana nga ipakita ang anang kasingkal
kag ang anang pagkagamhanan sa mga tawo nga dapat na silotan, ginaagwanta na anay
dya nga mga tawo nga anang pagasilotan kag pagalaglagun.
23 Ginhimo na dya para nga mapakita na kon daw ano gid tana ka mahimayaun sa
mga tawo nga anang ginkaluy-an, nga ana run nga daan gin-aman para makaambit kang
mahimayaun nga kabuhi.
24 Kita ria amo ang mga tawo nga anang mga ginpili, indi lang halin sa mga Judio
kundi amo man sa mga bukun ti Judio.
25 *Hay amo dya ang ginkuon kang Dios suno sa libro ni Oseas,
"Ang mga tawo nga bukun ti akun mga katawhan, pagatawgun ko nga 'akun mga
katawhan.'
Kag ang mga tawo nga wara ko ginahigugma, pagatawgun ko nga 'akun mga
hinigugma.'
26 Kag rugto sa lugar nga sa diin ginkun-an ang mga tawo nga 'bukun kamo ti akun mga
katawhan'
sa lugar man nga to tawgun sanda nga 'mga bata kang Dios nga buhi.' "
27 Amo man dya ang ginkuon ni Isaias nahanungud sa mga Israelinhun: "Bisan pareho
kang baras sa baybayun ang karakuun kang kaliwat ni Israel, gamay lang kananda ang
maluwas.
28 Tungud nga ang pagsilot kang Ginoo sa mga tawo sa kalibutan madali run lang kag
pat-ud gid."
29 * Nagkuon pa gid si Isaias kato anay,
"kon kita nga mga Israelinhun ginpapas tanan kang gamhanan nga Dios,
daw pareho run raad kita kang natabo sa mga tawo sa Sodoma kag Gomora nga
wara ti nabilin bisan isara."

Ang Israel kag ang Mayad nga Balita

30 Ano ka dya ang makuon natun? Ang mga bukun ti Judio nga wara magtinguha nga
pakamatarungun kang Dios, amo pa sanda ang ginpakamatarung tungud nga nagtoo
sanda kay Cristo.
31 Pero ang mga Judio tana nga nagatinguha nga pakamaturungun kang Dios paagi sa
pagtuman kang Kasugoan, amo pa ang wara ginpakamatarung.
32 Andut haw nga amo to ang natabo kananda? Tungud hay sa baylo nga magtoo sanda
kay Jesu-Cristo, nagsarig sanda sa andang mayad nga mga hinimoan. Si Jesu-Cristo daw
pareho kang "bato nga andang sarandadan."
33 * Amo dya ang ginakuon sa kasulatan,
"Dyaay, nagabutang ako sa Sion kang bato nga sarandadan.
Paagi sa bato nga dya magadasma sanda.
Ang bisan sin-o nga nagatoo kana indi gid mabutang sa kahuruy-anan."

10

1 Mga isigka-tumuluo, bahul gid ang akun handum kag ginapangamuyo ko gid sa Dios
nga makaagum man kang kaluwasan ang akun mga isigka-Judio.
2 Makapamatuod gid ako nga maukud gid sanda sa pag-alagad sa Dios pero ang andang
pag-alagad bukun ti suno sa igsakto nga kaaram nga naghalin sa Dios,

* **9:25 9:25** Hosea 2:23; 1 Pedro 2:10 * **9:29 9:29** Isaias 1:9 * **9:33 9:33** Isaias 28:16

3 tungud hay wara nanda ginkilala ang pamaagi kang Dios kon paano na ginpaka-
matarung ang tawo. Ang anda tana ginhimo, nagtinguha sanda sa andang kaugalingun
nga pamaagi kag wara sanda nagpasakup sa pamaagi kang Dios.
4 Ang Kasugoan kutub gid lang sa pag-abot ni Cristo, agud to nga ang bisan sin-o nga
nagatoo kana ipanumbalik kang Dios ang andang relasyon kana.

Ang Kaluwasan para gid sa Tanan

5 Amo dyaay ang ginsulat ni Moises nahanungud sa pagpakamatarung kang Dios sa
tawo paagi sa andang pagtuman kang kasugoan: "Ang tawo nga nagatuman sa Kasugoan
makaangkun kang kabuhi nga wara ti katapusan."
6 Pero amo dyaay ang ginakuon sa kasulatan nahanungud sa tawo nga ginpaka-
matarung paagi sa anang pagtoo, "Indi kaw magkuon sa imo kaugalingun nga, 'sin-o
bay ang mapalangit?' " (nga ang buut hambalun, ibul-un si Cristo rugto kag idar-un
rugya sa lupa).
7 "Kag indi man ikaw magkuon nga, sin-o bay ang magapanaog sa pinakaidalum nga
bahin kang lupa?" (buut hambalun, nga ibanhawun si Cristo halin sa mga minatay).
8 Amo dyaay ang ginakuon sa kasulatan, "Ang pulong kang Dios marapit gid kaninyo.
Ginapanghambal run ninyo dya kag rugyan man gani sa inyo tagipusoon. Ang pulong
nga dya amo ang nahanungud sa pagtoo nga amun man ginapangwali kaninyo,
9 nga kon ginatuad mo nga si Jesus Ginoo kag nagatoo ikaw kang tuduk sa imo
tagipusoon nga ginbanhaw tana kang Dios halin sa minatay, maluwas ikaw.
10 Tungud hay ang tawo nga nagatoo kang tuduk sa anang tagipusoon kabigun nga
matarung kang Dios. Paagi man sa anang pagtuad nga tana nagtoo, amo nga naluwas
tana."
11 Hay amo dyaay ang ginakuon sa kasulatan, "Ang bisan sin-o nga nagatoo kay Cristo
indi gid mabutang sa kahuruy-anan."
12 Wara run ti kinalain ang mga Judio kag ang mga bukun ti Judio tungud hay ang
Ginoo, Ginoo kang tanan nga nagatoo. Kag tana ka dya nagatugro kang bugana nga
bugay sa tanan nga nagadangup kana.
13 Hay suno sa ginakuon sa kasulatan, "Ang bisan sin-o nga magapanawag sa Ginoo
maluwas."
14 Pero paano bay makapanawag ang mga tawo sa Ginoo kon wara sanda ti
pagtoo sa Ginoo? Paano sanda makatoo sa Ginoo kon wara sanda makabati kang
pulong nahanungud kana? Kag paano sanda makabati kang pulong kon wara ti may
nagapangwali kananda?
15 Kag paano ang mga manugwali makapangwali kon indi sanda pagsugoon? Amo
dya ang ginatumud kang kasulatan, "Daw ano kanami sulngun ang pag-abot kang mga
nagapangwali kang Mayad nga Balita."
16 Pero indi tanan nagpati sa Mayad nga Balita. Pareho kang ginakuon ni Isaias,
"Ginoo, gamay lang gid ang nagpati kang amun mga ginapangwali."
17 Gani makakuon kita nga nagtoo ang tawo tungud hay nakabati tana kang mensahe.
Kag nabatian na ang mensahe tungud hay may nagapangwali kang nahanungud kay
Cristo.
18 Pero amo dyaay ang akun pamangkot: wara ayhan nakabati ang mga Judio kang
mensahe? Indi gid mahimo nga wara nanda nabatian! Hay suno sa ginakuon sa
kasulatan,
"Ang mga ginapanghambal kang mga manugwali mabatian sa tanan nga lugar.
Kag ang andang mga mensahe naglapnag sa bilog nga kalibutan."
19 Kar-on, mamangkot liwan ako: wara ayhan maintiendihan kang mga Israelinhun ang
mensahe? Indi gid mahimo nga wara nanda dya maintiendihi! Hay sa ginsulat ni Moises
amo dyaay ang ginkuon kang Dios kananda,
"Paimonon ko kamo paagi sa akun pagbulig sa mga tawo nga bukun ti Judio.
Paugtun ko kamo paagi sa akun pagpakita kang kaluoy sa mga tawo nga wara ti
hinalung-ung nahanungud kanakun."
20 Mas maisug pa gid si Isaias kang paghambal na kang ginkuon kang Dios. Amo dyaay
ang kuon na,
"Nakita ako kang mga tawo nga wara nagapangita kanakun.
Kag sa mga tawo nga wara nagapamangkot nahanungud kanakun, nagpakilala ako
kananda kon sin-o gid ako."
21 Pero nahanungud sa mga Israelinhun amo dyaay ang ginkuon kang Dios,
"Naghulat ako nga naghulat sa pagbaton kang mga tawo nga indi matinumanun kag
masinupakun."

11

Ang Kaluoy kang Dios sa mga Judio

1 Kar-on, amo dya ang akun pamangkot: ginsikway bala kang Dios ang anang pinili
nga amo ang mga Judio? Wara gid. Ako mismo sangka Judio. Isara ako sa mga inapo ni
Abraham, kag miyembro man ako kang tribo ni Benjamin.
2 Wara kang Dios ginsikway ang anang katawhan nga ginpili na kauna pa nga daan.
Dumduma bala ninyo ang ginakuon sa Kasulatan nahanungud kay Elias. Indi bala nga
nagreklamo tana sa Dios nahanungud sa ginahimo kang anang mga isigka-Judio?
3 Hambal na, "Ginoo, ginpamatay nanda ang imo mga propeta, kag ginpangguba
nanda ang mga altar nga ginahaladan kang mga haralad para kanimo. Ako run lang
ang nabilin nga propeta kag ginatinguhaan pa gid nanda ako nga patyun."
4 Pero ano haw ang sabat kang Dios kana? Amo dyaay, "May ginpabilin pa ako para
kanakun nga 7,000 nga mga Israelinhun nga wara magsimba sa dios-dios nga si Baal."
5 Amo man dya sa atun panahon tulad. May mga Israelinhun pa nga nabilin nga
ginpili kang Dios tungud sa anang bugay kananda.
6 Ang pagpili kananda tungud gid lang sa bugay kang Dios kag indi tungud sa andang
mga hinimoan. Hay kon ginpili sanda kang Dios tungud kang andang hinimoan, ang
bugay indi run matawag nga bugay.
7 Gani kar-on, amo dyaay ang sitwasyon: indi tanan nga mga Israelinhun ang
nakaangkun kang andang ginahandum. Pirambilog lang kananda ang ginpili kang Dios
nga nakaangkun ka dya. Ang iba tana ginpaawut na ang andang mga ulo.
8 Amo dya sanda ang ginatumud sa Kasulatan nga,
"Ginhimo sanda kang Dios nga daw pareho kang nagakaturog kang mahamuuk,
nga hasta sa tulad ang andang mga mata indi makakita
kag ang andang mga talinga indi makabati."
9 May ginkuon man si David sa anang sinulatan nahanungud kananda,
"Kabay pa nga ang andang tabad mangin daw siud nga magalaglag kananda,
kag sa diin nga nagapinagusto sanda, rugto sanda silotan kang Dios.
10 Kabay pa nga madulman ang andang mga mata nga indi sanda makakita,
kag pabuktoton ang andang mga likod hasta san-o."
11 Gani amo dya ang akun pamangkot: kang nakadasma ang mga Judio, nagakahulo-
gan bala dya nga indi run gid sanda makabangon? Bukun gid ti amo karia! Kundi nga
tungud kang andang paglapas, ang mga bukun ti Judio nakaangkun kang kaluwasan,
agud to nga paagi ka dya magakahisa ang mga Judio kag magtoo man sanda.
12 Kar-on, kon tungud sa paglapas kang mga Judio ginpakamayad ang mga tawo sa
bilog nga kalibutan, kag tungud man kang andang kakulangan sa pag-alagad sa Dios
ginpakamayad ang mga bukun ti Judio, ano pa gid ayhan nga mga pagpakamayad ang
itugro kang Dios kon ang tanan nga mga Judio manumbalik run kana!

Ang Kaluwasan kang mga Bukun ti Judio

13 Amo dyaay ang ihambal ko kaninyo nga mga bukun ti Judio. Ginhimo ako kang Dios
bilang anang apostol kag gintugyanan nga magpanudlo kaninyo. Gani nga ginatugroan
ko gid kang bahul nga importansya ang buruhatun nga dya,
14 hay basi pa lang mapahisa ko ang akun mga isigka-Judio, kag ang iba kananda
maluwas.
15 Hay kon ang pagsikway kang Dios sa mga Judio nangin paraagyan nga ginpanum-
balik na ang relasyon kang mga tawo sa kalibutan kana, daw ano pa gid ayhan kanami
ang mangin resulta kon ang mga Judio batonon liwan kang Dios. Daw pareho lang ria
nga nabanhaw ang mga patay!
16 Ang mga Judio daw pareho kang harina nga ginmasa, nga kon ang sangka bahin
na ka dya ginhalad sa Dios, buut hambalun karia nga ang bug-os nga harina nga to nga
ginmasa nahalad run man kang Dios. Pareho man ria sa sangka kahoy, nga kon ang
anang gamot ginhalad sa Dios ang anang mga sanga kadya nahalad run man sa Dios.
17 Ang mga Judio pareho kang kahoy nga olibo nga ginatatap. Pero ang iba nga mga
sanga na kadya ginpang-utod kag kamo tana nga mga bukun ti Judio nga daw pareho
kang mga sanga kang olibo nga talonon, gin-angut sa ginpang-utdan kang sanga nga to.
Gani tulad nakaambit man kamo kang mga pagpakamayad nga gintugro kang Dios sa
mga Judio.
18 Pero indi ninyo pagpinsarun nga mas mayad pa kamo sangsa mga sanga nga to
nga ginpang-utod. Dumduma ninyo nga kamo mga sanga lang nga ginsugpon. Bukun ti
kamo ang ginasarigan kang gamot, kundi nga kamo tana ang nagasarig sa gamot.

19 Kar-on, basi kon may rugyan kaninyo nga magkuon, “Ginpang-utod sanda agud to
nga isugpon kami tungud hay mas mayad kami sangsa kananda.”
20 Matuod gid man nga ginpang-utod sanda tungud hay wara sanda magtoo kay Cristo.
Kag kamo tana, ginsugpon tungud nga nagtoo kamo. Gani indi kamo magpabugal, kundi
mag-andam kamo.
21 Ang Dios wara nagkanugon nga utdon ang natural nga sanga nga amo ang mga
Judio. Kon ginhimo na to kananda, indi na ayhan ria paghimoon kaninyo nga mga
bukun ti Judio?
22 Rugya natun makita ang pagkamayad kang Dios kag ang anang pagkaestrikto sa
paghusgar. Estrikto tana sa mga tawo nga nakasala. Pero mayad tana kaninyo, kon
nagapabilin kamo nga nagasarig sa anang kamayad, hay kon indi gani, pang-utdon na
man kamo.
23 Kag kon ang mga Judio manumbalik sa pagtoo kay Cristo, isugpon liwan sanda sa
puno kon sa diin sanda gin-utod, hay sarang ria mahimo kang Dios.
24 Hay kon kamo nga mga bukun ti Judio nga daw pareho kang mga sanga nga gin-
utod halin sa olibo nga talonon, ginsugpon sa olibo nga ginatatap, bisan pa nga bukun ti
amo dya ang kinaandan nga pamaagi, mas mahapus pa gid gani para sa Dios nga ibalik
ang natural nga mga sanga kang olibo nga ginatatap sa anang ginhalinan nga puno.

Ang Kaluoy kang Dios para sa Tanan

25 Kamo nga akun mga isigka-tumuluo, agud to nga indi kamo magpaminsar nga
mga maaram run gid kamo tinyo, gusto ko nga maman-an ninyo ang plano kang Dios
nga halin kauna wara na ginpamaan, nga ang pagkaawut ka ulo kang iba nga mga
Judio umalagi lamang, kag dya hasta lang sa tion nga magtoo run ang kabug-osan nga
karakuun kang mga bukun ti Judio nga dapat magtoo.
26 Pagkatapos karia, ang tanan nga mga Judio maluwas run, pareho kang ginakuon sa
Kasulatan,
“Sa Sion magahalin ang Manluluwas;
Pagaduraun na ang tanan nga kalaotan sa mga kaliwat ni Jacob.
27 Kag amo dya ang akun kasugtanan kananda
sa tion nga patawarun ko ang andang mga sala.”
28 Ang Mayad nga Balita ginsikway kang mga Judio, gani nangin kaaway sanda kang
Dios kag kamo nga mga bukun ti Judio nataw-an kang kahigayonan nga maluwas. Pero
kon parte sa pagpili kang Dios, ginahigugma gihapon kang Dios ang mga Judio tungud
lamang kang andang mga kaulangan.
29 Tungud hay indi gid mabag-o ang paminsarun kang Dios kon sin-o man ang anang
ginapili kag ginapakamayad.
30 Pareho kaninyo kauna, kamo nga mga bukun ti Judio wara nagatuman sa Dios. Pero
kadya, kamo ang ana ginakaluy-an tungud nga ang mga Judio wara magtuman kana.
31 Kag amo man ria ang nagakatabo kananda kadya. Wara sanda kadya nagatuman
sa Dios, pero maabot ang adlaw nga sanda man magaagum kang anang kaluoy tungud
kang anang ginpakita nga kaluoy kaninyo.
32 Hay ginpabay-an kang Dios ang tanan nga tawo nga indi magtuman kana agud to
nga mapakita na sa tanan ang anang kaluoy.

Pagpasalamat sa mga Kamayad kang Dios

33 Indi gid matungkad ang manggad, kaaram kag paghangup kang Dios! Wara gid ti
bisan sin-o nga makahangup kang anang mga ginahimo kag anang mga pamaagi.
34 Pareho kang ginakuon sa Kasulatan,
“Wara gid ti may nakamaan kang panghuna-huna kang Ginoo,
kag wara gid ti may makatudlo kana kon ano ang dapat na himoon.”
35 “Wara gid ti bisan sin-o sarang magtugro kana kang bisan ano,
agud to nga may kabaraslan tana kananda.”
36 Hay ang tanan nga butang gintuga kang Dios, tungud kana, kag para kana. Darayawun
tana hasta sa wara ti katapusan! Amen.

12

Ang Pagkabuhi bilang mga Tumuluo

1 Gani mga kabugtoan, tungud lang gid sa bugana nga kaluoy kang Dios, nagapakitluoy
gid ako kaninyo nga ihalad ninyo ang inyo mga kaugalingun bilang halad nga buhi,
balaan kag nahamut-an kang Dios. Amo dya ang igsakto nga pagsimba kana.

2 Indi kamo magsunod sa mga pagginawi kang mga tawo sa kalibutan nga dya. Sa
baylo, tugotan ninyo nga bag-ohon kang Dios ang inyo kabuhi paagi sa pagbag-o na
kang inyo panghuna-huna. Sa amo ria nga paagi maman-an ninyo kon ano ang anang
naluyagan para kaninyo, nga ang buut hambalun, maman-an ninyo kon ano ang mayad,
ang nahamut-an kag ang himpit nga kabubut-un kang Dios.
3 Tungud sa bugay kang Dios kanakun, ginahambalan ko kamo tanan nga indi kamo
maghuna-huna sa inyo kaugalingun nga daw si sin-o gid kamo, kundi huna-hunaa gid
ninyo kamayad ang inyo kaugalingun suno sa pagtoo nga gintugro kang Dios kaninyo.
4 Indi bala nga ang atun lawas duro ang anang mga bahin, kag ang kada bahin na ka
dya may ana kaugalingun nga buruhatun?
5 Amo man ria kanatun nga mga tumuluo. Bisan matuod nga duro kita, isara lang
kita ka lawas tungud kang atun kaangtanan kay Cristo, kag ang kada isara kanatun
nagairinangut sa kada isara bilang bahin kang sangka lawas.
6 Ang kada isara kanatun may anang kaugalingun nga abilidad nga gintugro kang
Dios suno sa anang bugay. Gani nga kon may rugyan nga gintugroan kang abilidad sa
pagpanagna gamitun na dya suno sa anang pagtoo.
7 Kon ang anang abilidad amo ang pagbulig sa anang isigka-tumuluo, dapat magbulig
tana; kon ang abilidad nga gintugro kana amo ang pagpanudlo, dapat magpanudlo tana.
8 Kon may rugyan pa gid nga ang anang abilidad amo ang magpabaskug kang
baratyagun kang iba, dapat amo gid dya ang anang himoon; kag kon ang anang abilidad
amo ang magpanugro kang kinahanglanun kang iba, dapat gid nga mangin maalwan
tana; kon ang anang abilidad amo ang pagdumara, magdumara tana nga may kaukud;
kag kon ang anang abilidad amo ang pagbulig sa mga nalisdan, magbulig tana nga may
kalipay.
9 Kinahanglan tuduk gid sa atun tagipusoon ang atun paghigugma sa atun isigka-tawo.
Kaugtan natun ang paghimo kang malaot kag padayon kita sa paghimo kang mayad.
10 Magpalanggaanay gid kamo bilang magburugto kay Cristo, kag tahodon ninyo ang
iba labaw pa sangsa andang pagtahod kaninyo.
11 Indi kamo magtinamad, kundi magmatandus kamo; mag-alagad kamo sa Ginoo
kang bug-os sa inyo tagipusoon.
12 Magkalipay kita tungud nga may ginalauman kita nga manami nga paraaboton.
Agwantahun lang natun ang mga kalisud nga nagaabot kanatun, kag magmapinanga-
muyuon kita permi.
13 Buligan natun ang atun mga isigka-tumuluo sa andang mga kinahanglanun.
Padayonon man natun sa atun balay ang atun mga isigka-tumuluo nga pangayaw.
14 Ipangamuyo ninyo nga pakamayadun kang Dios ang mga tawo nga nagahingabot
kaninyo. Imbes nga ipanuloy ninyo sanda, pangamuyoon ninyo nga pakamayadun
sanda.
15 Magkalipay kamo imaw kang mga nagakalipay, kag kon may nagakasubu unongan
ninyo sanda sa andang kasubu.
16 Indi kamo magsirinoay. Indi kamo magmatinaas-taasun kundi magpakig-amigo
kamo sa mga tawo nga kubus.
17 Kon may maghimo kang malain kaninyo, indi ninyo tana pagbaslan kang malain
man. Ang himoon ninyo tana, pinsarun ninyo kon paano kamo makahimo kang mayad
sa tanan.
18 Kon mahimo pa lang, himoa gid ninyo ang inyo masarangan nga mangin malinung
ang inyo pagpakig-imaw sa tanan nga mga tawo.
19 Mga pinalangga, indi gid kamo magtimalus, kundi pabay-an ninyo nga ang Dios
amo ang magsilot kananda. Hay suno sa Kasulatan nagkuon ang Ginoo, “Ako amo ang
magatimalus kag ako man ang magabalus kananda.”
20 Ang inyo tana himoon, sundon ninyo ang ginakuon sa Kasulatan nga, “Kon ang
kontra mo ginagutum, pakan-a tana; kon ginauhaw, paimna. Hay sa paghimo nimo
karia mahuya tana sa anang ginahimo kanimo.”
21 Indi kamo magpadaug sa malaot, kundi dag-a ninyo ang malaot paagi sa mayad.

13

Ang Atun Obligasyon sa mga Nagadumara sa Gobyerno

1 Ang kada isara kaninyo dapat magpasakup sa mga nagadumara sa gobyerno, hay
wara ti pagdumarahan nga wara naghalin sa Dios, kag tana man ang nagbutang kang
manugdumara sa andang mga pwesto.

2 Gani ang bisan sin-o man ang nagakontra sa manugdumara nagakontra man sa
pagdumarahan nga ginpasad kang Dios. Kag dya sanda magaagum gid kang silot.
3 Ang mga manugdumara nga dya indi dapat kahadlukan kang mga nagahimo kang
mayad, kundi nga dapat sanda kahadlukan kang mga nagahimo kang sayud. Kon gusto
nimo nga indi ikaw mahadluk sa mga manugdumara nga dya, maghimo ikaw kang
mayad, kag dayawun pa nanda ikaw.
4 Dya sanda mga surugoon kang Dios nga ana ginbutang sa andang katungdanan
para sa atun kaaraydan. Pero kon nagahimo ikaw kang sayud, dapat mahadluk ikaw
kananda, hay ang Dios mismo ang nagbutang kananda sa andang katungdanan bilang
anang mga surugoon para magsilot sa nagahimo kang sayud.
5 Gani nga dapat gid kita magpasakup sa nagadumara sa atun gobyerno; indi lang
agud nga makalikaw kita sa silot, kundi tungud nga naman-an gid natun nga amo dya
ang atun nagakadapat nga himoon.
6 Amo man dya ang kabangdanan kon andut nga nagabayad kita kang buwis,
tungud nga ang mga manugdumara kang atun gobyerno mga surugoon kang Dios nga
nagakasaku sa paghimo kang andang katungdanan.
7 Gani ibaydan ninyo ang inyo mga nagkalain-lain nga buwis kag iba pa nga baraydan.
Kag tahodon man ninyo ang dapat nga tahodon, kag padunggan ang dapat nga
padunggan.

Ang atun Obligasyon sa Sara kag Sara

8 Dapat indi kamo magpangutang bisan kay sin-o, magluwas lang sa inyo utang
nga amo ang magpalanggaanay kamo. Hay ang nagapalangga sa anang isigka-tawo
nakatuman run kang Kasugoan.
9 Ang mga sugo nga pareho kang, “Indi kaw magpakighilawas, indi kaw magpatay,
indi kaw magpanakaw, indi kaw maghamkun” kag ang iba pa nga sugo natingub run
sa sangka sugo lang nga nagakuon, “Higugmaa ang imo isigka-tawo pareho kang imo
paghigugma sa imo kaugalingun.”
10 Tungud hay kon ginahigugma natun ang atun isigka-tawo, indi kita makahimo kang
malain kananda. Amo ria gani nga kon nagahigugma kita sa atun isigka-tawo natuman
run natun ang tanan nga ginapatuman sa Kasugoan.
11 Himoa gid ninyo dya nga mga butang, hay naman-an run ninyo nga nag-abot run
ang tion nga dapat kita magbugtaw, hay sa tulad ang atun kaluwasan mas marapit run
gid sangsa kato anay nga nag-umpisa kita magtoo.
12 Nakalampuwas run ang gabii kag kadya kasanagun run. Gani indi run kita
magkabuhi kang pareho kang mga tawo nga rugyan sa kadulum kundi magkabuhi kita
bilang nga mga tawo nga rugyan sa kasanag.
13 Magginawi kita kang igsakto nga nagakabagay sa mga tawo nga nasanagan run.
Indi kita magpalingin kag mag-intra sa mga mahigku nga pagkinalipay. Indi gid kita
magpakighilawas ukon maghimo kang bisan ano nga sahi kang mahigku nga buhat.
Indi man kita mag-irinaway ukon maghinisaay.
14 Sa baylo, kon sa bayo pa isuksok run ninyo si Jesu-Cristo. Kag indi kamo
magpaminsar kon paano ninyo mahimo ang mga malaoton nga handum kang inyo
tawhanun nga kinaugali.

14

Indi Ninyo Pagpakanabaun ang iba nga Tawo

1 Kon may mga isigka-tumuluo kamo nga bukun pa gid ti hamtung ukon maluya pa
ang anang pagtoo, batona ninyo tana pero indi ninyo pagsuayun kon ano man tana ang
anang pagpati.
2 May mga tumuluo nga nagapati nga pwede sanda makakaun kang bisan ano nga
pagkaun, kag may mga tumuluo man nga tungud sa kaluyahun kang andang pagtoo
laswa lang ang andang ginakaun.
3 Ang tawo nga nagakaun kang bisan ano indi na dapat pagpakanabaun ang iba nga
ang andang ginakaun laswa lang. Kag ang tawo tana nga laswa lang ang anang ginakaun
indi man dapat maghambal nga nakasala ang nagakaun kang bisan ano, hay tana ka
dya ginbaton man kang Dios.
4 Sin-o gid ikaw haw nga makahambal nga nakasala ang surugoon kang iba? Ang
ana lang gid agalun ang makakuon kon igsakto ukon bukun ang anang ginahimo. Kag
makahimo gid tana kang igsakto, hay ang Ginoo nga anang Agalun sarang makabulig
kana.

5 May rugyan man nga tawo nga nagakabig nga may sangka adlaw nga mas labi sangsa
iba nga mga adlaw. Kag may rugyan man nga nagakabig nga ang tanan nga adlaw
parareho lang. Dapat ang kada isara wara gid nagapangduha-duha nga igsakto ang
anang ginapatihan.
6 Ang tawo nga nagakabig nga may sangka adlaw nga mas labi sangsa iba nga adlaw
nagahimo ka dya para sa kadungganan kang Ginoo. Amo man ria sa tawo nga nagakaun
kang bisan ano. Ginahimo na man dya para sa kadungganan kang Ginoo, tungud hay
nagapasalamat tana sa Dios sa anang ginakaun. Ang iba tana nga laswa lang ang anang
ginakaun, nagahimo ka dya para man sa kadungganan kang Ginoo, kag nagapasalamat
man tana sa Dios.
7 Tungud hay wara ti bisan sin-o kanatun nga mga tumuluo ang nagakabuhi ukon
mapatay para lang sa anang kaugalingun.
8 Kon buhi kita, nagakabuhi kita para sa kadungganan kang Ginoo, kag kon mapatay
kita, para man ria sa kadungganan kang Ginoo. Gani bisan nagakabuhi kita ukon
mapatay man, ana kita kang Ginoo sa gihapon.
9 Amo gani ria nga napatay kag nabuhi liwan si Cristo agud mangin Ginoo tana kang
tanan nga mga tawo, buhi man sanda ukon nagkaramatay run.
10 Gani ikaw, andut abi nga hambalun mo ang imo isigka-tumuluo nga tana nakasala?
Ukon andut abi nga pakanabaun nimo tana? Hay kita tanan magapangatubang sa Dios
agud husgaran na.
11 Hay ginakuon sa Kasulatan,

“Ako mismo nga inyo Ginoo nagakuon nga,

magaabot gid ang adlaw nga ang tanan nga mga tawo magaluhod kag magasimba
kanakun,
kag kilalahun nanda tanan nga ako amo ang Dios.”
12 Kon amo, ang kada isara kanatun magapanabat sa Dios kang anang hinimoan.

13 Gani indi run kita maghusgaranay. Sa baylo, siguradohon gid natun nga indi gid
kita makahimo kang mga butang nga mangin kabangdanan nga makasala ang atun
isigka-tumuluo.
14 Tungud kang akun kaangtanan sa atun Ginoo nga si Jesus, nasiguro ko gid nga wara
ti pagkaun nga ginadilian kang Dios nga ikan-un. Pero kon may rugyan nga para kana
may mga pagkaun nga indi dapat ikan-un, ti indi tana dapat magkaun karia.
15 Kar-on, kon tungud sa imo ginakaun nasakitan ang baratyagun kang imong isigka-
tumuluo, buut hambalun wara run ikaw nagagawi nga may pagpalangga kana. Napatay
bay si Cristo para kana? Gani indi paggub-a ang anang pagtoo tungud lang sa imong
ginakaun.
16 Ang mga butang nga ginakabig nimo nga mayad indi paghimoa kon dya paka-
malainun lang kang iba.
17 Tungud hay kon parte sa pagginahum kang Dios kanatun, wara tana ti kahilabtanan
kon ano man ang atun makaun ukon mainum. Ang importante tana amo ang matarung
nga pagkabuhi, mayad nga relasyon sa kada isara, kag kalipay sa atun tagipusoon tungud
sa presensya kang Balaan nga Ispirito.
18 Ang bisan sin-o nga nagapangalagad kay Cristo sa dya nga paagi, nahamut-an gid
kang Dios kag tahodon man tana kang mga tawo.

19 Gani paninguhaan gid natun nga maghimo kang mga butang nga magaresulta sa
mayad nga relasyon kag makaparig-un pa gid kang pagtoo kang kada isara.
20 Indi natun paggub-un ang ginluwas kang Dios tungud lamang sa pagkaun. Ang
tanan nga sahi kang pagkaun pwede makaun; ang sayud lang dyan karia kon ang tawo
magkaun kang pagkaun nga mangin kabangdanan nga makasala ang iba.
21 Mayad run lang nga indi kita magkaun kang karne ukon mag-inum kang bino ukon
maghimo kang bisan ano nga mga butang nga mangin kabangdanan nga makasala ang
atun isigka-tumuluo.
22 Dapat ikaw lang gid kag ang Dios ang makamaan sa imo nga ginapatihan
nahanungud sa mga bagay nga dya. Malipayun ang sangka tawo nga wara ginatublag
kang anang konsenya sa anang mga ginahimo nga para kana mayad.
23 Kon ang sangka tawo nagapangduha-duha sa anang ikan-un pero nagkaun tana sa
gihapon, nakasala tana sa Dios, tungud nga ang anang ginhimo wara nabasi sa anang
ginapatihan. Makasala kita kon maghimo kita kang butang nga bukun ti suno sa atun
ginapatihan.

15

Magpasunaid Kita sa mga Maluya

1 Kita nga mga marig-un ti pagtoo dapat magpasunaid sa atun mga kabugtoan nga
mga maluya ti pagtoo sa andang mga kaluyahun, kag indi lang ang atun kaugalingun
nga kaaraydan ang dapat natun paminsarun.
2 Ang kada isara kanatun dapat maghimo kang mga butang nga makapahamuut sa
anang isigka-tumuluo para sa anang kaaraydan agud to nga magrig-un pa gid ang anang
pagtoo.
3 Tungud hay bisan gani si Cristo wara naghimo kang butang nga makapahamuut
sa ana lang kaugalingun. Kundi nga suno sa ginakuon sa Kasulatan, "Ang pag-insulto
kanimo kang mga tawo ginbatyag ko man."
4 Ang bisan ano nga nasulat sa Kasulatan kauna ginsulat para tudloan kita, agud to nga
paagi sa pagbatas kag sa pagparig-un kang baratyagun paagi sa kasulatan makaangkun
kita kang paglaum.
5 Ang Dios amo ang nagabulig kanatun nga magmabinatasun kita kag tana ang
nagaparig-un kang atun baratyagun. Kabay nga tana ang magabulig kaninyo nga
maghirituhog ang inyo paminsarun sa pagsunod kay Cristo Jesus,
6 agud to nga may pag-isara kamo tanan sa pagdayaw sa Dios kag Amay kang atun
Ginoong Jesu-Cristo.
7 Batona ninyo ang inyo isigka-tumuluo pareho kang pagbaton kaninyo ni Cristo, agud
to nga madayaw ang Dios.
8 Tungud hay amo dyaay ang ikuon ko kaninyo: si Jesus nangin alagad para sa
mga Judio agud ipakita na nga ang Dios masarigan gid sa pagtuman kang anang mga
ginpromisa sa andang mga kaulangan.
9 Kag bukun lang ti amo ria, kundi para nga dayawun man kang mga bukun ti Judio
ang Dios tungud kang anang pagkamaluloy-on kananda. Hay suno sa ginakuon sa
Kasulatan,
"Pagadayawun ko ikaw sa tunga kang mga bukun ti Judio,
kag magakanta ako para kanimo."
10 May rugyan pa gid nga nasulat sa Kasulatan nga nagakuon,
"Kamo nga mga bukun ti Judio, magkalipay kamo imaw sa mga tawo nga pinili kang
Dios."
11 Kag nagakuon pa gid,
"Dayawun ninyo ang Ginoo, tanan kamo nga mga bukun ti Judio;
tanan kamo nga mga tawo, dayawun ninyo tana!"
12 Kag nagkuon man si Isaias,
"Sa mga inapo ni Jesse magahalin
ang magagahum sa mga bukun ti Judio,
kag sanda ka dya magalaum kana."
13 Ang Dios amo ang ginhalinan kang atun paglaum. Kabay nga tana man ang
magatugro kaninyo kang tuman nga kalipay kag kalinung tungud kang inyo pagtoo
kana, agud to nga paagi sa gahum kang Balaan nga Ispirito magadugang pa gid ang
inyo paglaum.

Ang Kabangdanan kang Pagsulat ka dya ni Pablo

14 Mga kabugtoan, ako mismo nakasiguro nga mayad gid kamo nga mga tawo.
Nasiguro ko man nga raku gid ang inyo naman-an, kag sarang run kamo makalaygay sa
kada isara.
15 Ugaring may mga bahin sa sulat ko nga dya nga wara gid ako magpangalag-ag
sa paghambal kaninyo bilang pagpahanumdum kang pira ka mga butang. Wara ako
nagpangalag-ag nga himoon ria tungud hay gintugroan ako kang Dios kang prebilihiyo
16 sa pagpangalagad kay Cristo Jesus sa mga bukun ti Judio. Ang akun buruhatun daw
pareho ako kang pari nga nagapangwali kang Mayad nga Balita nga naghalin sa Dios,
agud lang nga ang mga bukun ti Judio mangin pareho kang halad nga pagabatonon kang
Dios nga ginpahain para kana kang Balaan nga Ispirito.
17 Gani, tungud kang akun kaangtanan kay Cristo Jesus sarang ko mapabugal ang akun
nahimo sa akun pagpangalagad sa Dios.
18 Kag wara gid ako ti iba nga mahambal kundi ang mga ginhimo ni Cristo paagi
kanakun nga tungud sa akun mga ginpanudlo kag mga hinimoan natuytoyan ko ang
mga bukun ti Judio nga magtuman sa Dios.
19 Nahimo ko man dya paagi sa mga makatiringala nga mga hitabo kag mga milagro
kag tungud sa pagpanghikot kang gahum kang Balaan nga Ispirito. Gani, sa tanan nga

lugar halin sa Jerusalem hasta sa Iliriko napangwali ko gid kang bug-os ang Mayad nga
Balita nahanungud kay Cristo.
20 Handum ko gid kag dumut nga magpangwali kang Mayad nga Balita sa mga lugar
nga ang mga tawo wara pa makabati nahanungud kay Cristo, tungud hay indi ko gusto
nga magtukod sa pundasyon nga naumpisahan run kang iba.
21 Pareho kang ginakuon sa Kasulatan,
"Ang wara pa masugidi nahanungud kana masanagan ang andang panghuna-huna;
kag ang wara pa makabati parte kana makaintiende kang kamatuoran."

Ang Plano ni Pablo nga Magbisita sa Roma

22 Amo ria gani ang rason nga pira gid ka beses nga indi ako makadayon mag-agto
rugyan kaninyo.
23 Pero kar-on nga natapos ko run ang akun buruhatun sa dya nga mga lugar, kag
tungud nga buhay ko run gid man nga handum nga makita kamo,
24 gusto ko nga himoon gid man ria sa akun pag-agto sa Espanya. Nagapaabot gid ako
nga magkitaay run gid kita sa akun paghapit dyan kaninyo kag mabuligan man ninyo
ako sa akun pag-agto sa Espanya pagkatapos nga masadyahan ako sa akun pagpakig-
imaw kaninyo bisan sa mabugu lang nga mga tinion.
25 Ugaring sa tulad, maagto anay ako sa Jerusalem para dar-un ang burulig sa mga
katawhan kang Dios rugto.
26 Tungud hay ang mga tumuluo sa Macedonia kag Acaya nalipay gid sa pagtugro kang
bulig sa mga imol nga mga katawhan kang Dios sa Jerusalem.
27 Nalipay lang man sanda sa paghimo ka dya. Hay sa pagkamatuod, may kabaraslan
gid man sanda sa mga tumuluo nga mga Judio sa Jerusalem. Hay kon indi tungud sa mga
tumuluo nga mga Judio wara nakaambit ang mga bukun ti Judio kang mga Ispiritohanun
nga mga pagpakamayad. Gani dapat gid lang nga buligan kang mga bukun ti Judio ang
mga tumuluo sa Jerusalem sa andang materyal nga kinahanglanun.
28 Pagkatapos nga matugyan ko run kananda kag masiguro nga nabaton nanda ang
mga nakolekta nga burulig, amo to kag maagto ako sa Espanya pero mahapit ako anay
dyan kaninyo.
29 Nagapati ako nga sa pag-abot ko rugyan, tuman gid kaduro nga mga pagpakamayad
halin kay Cristo ang mabaton ninyo.
30 Mga kabugtoan, tungud lang gid kay Jesu-Cristo nga atun Ginoo kag tungud sa gugma
nga gintugro kanatun kang Balaan nga Ispirito, nagapangabay gid ako nga buylogi ninyo
ako paagi sa pagpangamuyo sa Dios kang hugut gid para kanakun.
31 Pangamuyo kamo nga indi gid ako pag-iwanun kang mga bukun ti tumuluo rugto
sa may Judea. Kag pangamuyo man kamo nga malipay ang mga katawhan kang Dios sa
Jerusalem sa pagbaton kang burulig nga akun idar-un kananda.
32 Dayon, sa pagbuut kang Dios, makaagto ako rugyan kaninyo nga may tuman nga
kalipay kag matawhayan ako sa akun pagpakig-imaw kaninyo.
33 Kabay nga ang kalinung nga ginatugro kang Dios mangin kaninyo tanan. Amen.

16

Mga Pagpangamusta ni Pablo

1 Kar-on, gusto ko ipakilala kaninyo si Febe. Isigka-tumuluo man natun dya tana.
Nagapangalagad tana ka dya sa iglesia sa Cencrea.
2 Batona ninyo tana tungud kang anang relasyon sa Ginoo, hay amo ria ang inyo dapat
himoon bilang mga katawhan kang Dios. Buligan ninyo tana kon ano man ang anang
mga kinahanglanun, hay duro man nga mga tawo ang anang nabuligan, isara run ako
kananda.
3 Ikamusta ninyo ako kay Priscila kag kay Aquila. Sanda ka dya mga kaimaw ko man
anay sa pagpangalagad kay Cristo Jesus.
4 Gintaya nanda ang andang kabuhi sa katalagman para kanakun. Kag bukun lang
ako ang nagapasalamat kananda, kundi ang tanan man nga mga tumuluo nga bukun ti
Judio.
5 Ikamusta man ako sa tanan nga mga tumuluo nga nagatiriripon sa andang balay.
Ipangamusta man ninyo ako sa akun pinalangga nga amigo nga si Epeneto. Tana ka dya
amo ang una nga nagtoo kay Cristo sa probinsya kang Asia.
6 Ikamusta man ninyo ako kay Maria nga nagpangabudlay gid ka mayad sa pagbulig
kaninyo.

7 Ikamusta man ninyo ako sa akun mga isigka-Judio nga si Andronico kag si Junia.
Sanda ka dya mga kaimaw ko kauna nga napriso. Sa mga apostoles, kilala gid sanda ka
dya, kag una pa gani sanda ka dya nga nagtoo kay Cristo sangsa kanakun.
8 Kay Ampliato nga akun suud nga amigo tungud kang amun kaangtanan sa Ginoo,
ikamusta ninyo ako kana.
9 Amo man kay Urbano nga kaimaw namun nga nagapangalagad kay Cristo, ikamusta
man ninyo ako kana, kag amo man sa akun pinalangga nga amigo nga si Estaquio.
10 Ikamusta man ninyo ako kay Apeles. Bisan duro ang anang naagyan nga mga pag-
antos, wara gid tana magbiya kay Cristo. Kamusta man sa panimalay ni Aristobulo,
11 kag kay Herodion nga akun isigka-Judio, kag sa mga nagatoroo sa Ginoo rugyan sa
panimalay ni Narciso.
12 Ipangamusta man ako kay Trifena kag kay Trifosa. Dya sanda mga bayi nga
nagapangalagad gid kamayad sa Ginoo. Kamusta man sa atun pinalangga nga amiga
nga si Persida. Nagpangalagad gid tana ka dya kamayad sa Ginoo.
13 Ipangamusta man ako kay Rufo. Tana ka dya bantog nga manugpangalagad sa
Ginoo. Ikamusta man ako sa anang nanay nga ang pagkabig na kanakun pareho gid
kang anang kaugalingun nga bata.
14 Ikamusta man ninyo ako kanday Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas,
kag sa tanan nga mga tumuluo nga kaimaw nanda.
15 Amo man sa kanday Filologo, Julia, Nereo kag sa anang bugto nga bayi, kag kay
Olimpas, kag sa tanan nga mga katawhan kang Dios nga kaimaw nanda.
16 Magkamustahanay* kamo tanan dyan bilang magburugto kay Cristo. Ang tanan nga
mga tumuluo kay Cristo rugya nagapangamusta kaninyo dyan.

Katapusan nga mga Laygay

17 Mga kabugtoan, nagapakitluoy gid ako kaninyo nga mag-andam kamo sa mga tawo
nga nagatuga kang pagbinahin-bahin kag nangin kabangdanan kon andut nga ang mga
tumuluo wara run nagasunod sa Dios. Dya sanda nagapanudlo kang supak sa pulong
nga gintudlo kaninyo kauna. Likawi gid ninyo sanda.
18 Ang dya nga mga tawo bukun si Cristo nga atun Ginoo ang andang ginaalagad, kundi
ang andang kaugalingun gid lang nga naluyagan ang andang ginasunod. Mga manami
sanda ka dya maghambal kag magdayaw-dayaw sa mga tawo, pero sa pagkamatuod
ginapatalang nanda ang mga tawo nga wara ti hinalung-ung.
19 Ang tanan nakamaan gid nga kamo matinumanun sa Ginoo, gani nga nalipay gid
ako kamayad kaninyo. Ugaring gusto ko nga mangin maaram gid kamo sa pagkilala kon
ano ang mayad, kag mangin ignorante kon parte sa paghimo kang malaot.
20 Dayon ang Dios nga amo ang nagatugro kang kalinung sa atun tagipusoon, sa indi
run lang magbuhay, ranggaun na ang gahum ni Satanas kag ipapierde na tana kaninyo.
Kabay nga bugayan kamo ni Jesus nga atun Ginoo.
21 Si Timoteo nga akun kaimaw nga manugpangalagad, nagapangamusta man
kaninyo; amo man ang akun mga isigka-Judio nga sanday Lucio, Jason, kag Sosipatro.
22 Ako si Tercio, nga amo ang tagsulat kang sulat nga dya ni Pablo, nagapangamusta
man kaninyo bilang pareho ninyo nga tumuluo sa Ginoo.
23 Si Gayo nagapangamusta man kaninyo. Rugya ako sa anang balay nagadayon; kag
nagapangamusta man kaninyo ang bug-os nga iglesia. Si Erasto nga tresorero kang
syudad kag si Cuarto nga atun man isigka-tumuluo nagapangamusta man kaninyo.
24 [Kabay pa nga padayon gid kamo tanan nga bugayan kang atun Ginoo nga si Jesu-
Cristo. Amen.]

Pagdayaw Sa Dios

25 Dayawun ta ang Dios nga amo lang gid ang sarang makaparig-un kang inyo nga
pagtoo suno sa Mayad nga Balita nahanungud kay Jesu-Cristo nga akun ginpangwali
kaninyo. Kag suno man sa akun ginpahayag nga plano kang Dios nga halin pa gid
kauna wara na ginpamaan,
26 pero kar-on ginpahayag run dya kag ginpamaan sa tanan nga mga tawo paagi sa
mga sinulat kang mga propeta tungud sa sugo kang wara ti katapusan nga Dios, agud
to nga magtoo kag magtuman sanda kana.
27 Ang Dios nga amo gid lang ang labing maaram sa tanan dayawun ta hasta sa wara
ti katapusan paagi kay Jesu-Cristo. Amen.

---

* **16:16 16:16** sa Griego: *magkamustahanay kamo nga may balaan nga haruk*

Ang Nahauna nga Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Corinto

1 Ako si Pablo nga gintawag kang Dios suno sa anang kabubut-un nga mangin apostol
ni Cristo Jesus. Ako kag ang atun isigka-tumuluo nga si Sostenes
2 nagapangamusta sa iglesia kang Dios nga rugyan sa Corinto, kamo nga tungud sa
inyo kaangtanan kay Cristo Jesus, ginpain nga mangin ana kang Dios, kag ginpili nga
mangin anang katawhan imaw kang tanan sa bisan diin nga lugar nga nagasimba sa
atun Ginoong Jesu-Cristo. Tana ang Ginoo natun tanan.
3 Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun Amay kag
ni Ginoong Jesu-Cristo.

Mga Pagpakamayad halin kay Cristo

4 Nagapasalamat ako pirme sa Dios tungud kaninyo tungud kang mga bugay nga ana
gintugro kaninyo paagi kay Cristo Jesus.
5 Tungud kang inyong kaangtanan kay Cristo, ginpakamayad kamo sa tanan nga mga
butang—sa paghambal kang pulong kang Dios kag kaaram.
6 Ang amun ginpahayag nahanungud kay Cristo napamatud-an gid kaninyo.
7 Gani nga wara run gid ti nakulang kaninyo sa mga ispiritohanun nga mga
pagpakamayad samtang nagahulat kamo kang pagbalik kang atun Ginoong Jesu-Cristo.
8 Tana ang magaparig-un kaninyo hasta sa katapusan, agud to nga makita kamo nga
wara ti kasawayan sa adlaw nga tana magbalik.
9 Masarigan ang Dios nga amo ang nagtawag kaninyo para nga makaagum kang
kaangtanan sa anang Anak nga si Jesu-Cristo nga atun Ginoo.

Ang Pagbinahin-bahin sa Iglesia

10 Mga kabugtoan, nagapangabay gid ako kaninyo sa ngaran kang atun Ginoong Jesu-
Cristo, nga maghirisugot kamo tanan agud nga malikawan ninyo ang pagbinahin-bahin.
Maghiriugyon kamo sa inyo panghuna-huna kag tinutuyo.
11 Nasambit ko dya tungud hay may nagsugid kanakun halin sa panimalay ni Cloe nga
may pagbinaragba rugyan kaninyo.
12 Ang buut ko hambalun amo dyaay: may iba kaninyo nga nagakuon, “Kay Pablo
takun” kag may rugyan man tana nga nagakuon, “Kay Apolos takun.” Ang iba pa gid
tana nagakuon man, “Kay Pedro takun” kag ang iba nagakuon man, “Kay Cristo takun.”
13 Wanhaw? Ginpartida haw si Cristo? Ginlansang haw sa kros si Pablo para kaninyo?
Ginbawtisohan haw kamo sa ngaran ni Pablo?
14 Nagapasalamat ako sa Dios nga wara ako ti may nabawtisohan kaninyo magluwas
lang kanday Crispo kag Gayo.
15 Gani wara ti may makakuon nga ginbawtisohan kamo sa akun ngaran.
16 (Ginbawtisohan ko man gali si Estefanas kag ang mga katapo kang anang panimalay.
Magluwas kananda karia wara run ako ti may nadumduman pa nga ginbawtisohan ko.)
17 Tungud hay wara ako ginsugo ni Cristo sa pagbawtiso kundi sa pagwali kang Mayad
nga Balita. Kag ang akun pagpangwali bukun ti paagi sa tawhanun nga kaaram, para
nga indi mangin wara ti pulos ang kamatayun ni Cristo sa kros.

Si Cristo amo ang Gahum kag Kaaram kang Dios

18 Ang mensahe nahanungud sa kamatayun ni Cristo sa kros kabuangan para sa mga
tawo nga nagapaagto sa kalaglagan, pero kanatun tana nga nagakaraluwas, amo dya
ang gahum kang Dios.
19 Tungud hay ginakuon sa kasulatan,
“Gub-un ko ang kaaram kang mga tawo nga maaram,
kag himoon ko nga wara ti pulos ang paghangup kang mga may tinon-an.”
20 Gani kar-on, ano bay ang pulos kang mga maaram, kang mga manugtudlo kang
kasugoan kag kang mga mayad gid magdebate sa kadya nga panahon? Ginpakita run
kang Dios nga kabuangan lang ang kalibutanun nga kaaram.
21 Tungud sa kaaram kang Dios, wara na gintugot nga makilala tana kang tawo paagi
sa kalibutanun nga kaaram. Sa baylo, ginpakamayad kang Dios nga luwasun ang mga
tawo nga nagatoo kana paagi sa Mayad nga Balita nga amun ginawali nga suno sa mga
tawo nga wara nagatoo kabuangan lang.
22 Ang mga Judio nagapangayo kang mga milagro, kag ang mga Griego tana ginasagap
nanda ang kaaram.

23 Pero kami tana, ginawali namun si Cristo nga ginlansang sa kros. Dya kasandaran
para sa mga Judio kag kabuangan para sa mga bukun ti Judio.
24 Pero para tana sa mga tawo nga gintawag kang Dios, Judio man ukon bukun, si
Cristo amo ang gahum kag kaaram kang Dios.
25 Tungud hay ang ginahuna-huna nanda nga kabuangan kang Dios labaw pa sangsa
kaaram kang mga tawo, kag ang ginahuna-huna nanda nga kaluyahun kang Dios, mas
mabaskug pa sangsa kabaskug kang mga tawo.
26 Mga kabugtoan, panumduma bala ninyo kon ano ang inyo kahimtangan kauna
kang wara pa kamo gintawag kang Dios. Pira gid lang kaninyo ang mga maaram suno
sa paglantaw kang mga tawo sa kalibutan, kag pira lang man kaninyo ang bantog, kag
pira lang man kaninyo ang naghalin sa halangdun nga pamilya.
27 Pero ginpili kang Dios ang mga tawo nga ginakabig kang mga katawhan sa kalibutan
nga bukun ti maaram agud pakahuy-an ang mga maaram, kag ginpili na man ang mga
tawo nga sa paglantaw kang mga tawo sa kalibutan maluya agud pakahuy-an ang mga
tawo nga mapagrus.
28 Ginpili kang Dios ang mga kubus kag ang mga ginatamay sa kalibutan, kag ang mga
ginakabig nga wara ti pulos, agud ipakita na nga wara ti pulos ang ginakabig kang mga
tawo sa kalibutan nga bilidhun,
29 agud to nga wara ti tawo nga makapabugal sa atubang kang Dios.
30 Ang Dios ang kabangdanan nga may kaangtanan kamo kay Cristo Jesus. Paagi kana
ka dya gintugroan kita kang Dios kang kaaram, ginpakamatarung kita, ginpakabalaan,
kag gintubos kita sa atun mga kasal-anan.
31 Gani, pareho kang ginakuon sa kasulatan, “Ang bisan sin-o nga malyag magpabugal,
dapat ang ipabugal na amo ang kon ano ang ginhimo kang Ginoo kana.”

2

Ang Mensahe nahanungud sa Kamatayun ni Cristo sa Kros

1 Mga kabugtoan, kang pag-agto ko dyan kaninyo sa pagwali kang mga likum nga
kamatuoran kang Dios, wara ako naggamit kang madalum nga mga pulong ukon mataas
nga mga kaaram.
2 Kang rugyan pa ako kaninyo ginpamat-ud ko nga lipatan ang tanan magluwas lang
kay Jesu-Cristo kag ilabi run gid ang anang kamatayun sa kros.
3 Kag kang rugyan ako kaninyo wara ako ti ikasarang, nahadlukan pa gani ako kag
nagakudug sa ka kulba.
4 Sa akun pagpanudlo kag pagwali wara ako naggamit kang mga makaharaylo nga
mga pulong kang tawhanun nga kaaram, kundi ang Balaan nga Ispirito amo ang
nagpamatuod sa akun ginapanghambal paagi sa anang gahum,
5 agud to ang nga inyo pagtoo indi mapasad sa kaaram kang tawo kundi sa gahum
kang Dios.

Ang Kaaram kang Dios

6 Pero sa mga tawo tana nga marig-un run ang anda pagtoo sa Dios nagatudlo kami
kang madalum nga kaaram. Ugaring ang dya nga kaaram wara maghalin sa kalibutan
nga dya ukon sa mga may gahum nga nagadumara sa dya nga kalibutan; sanda ka dya
natalana run nga pagalaglagun.
7 Ang kaaram nga akun ginatumud amo ang tinago nga kaaram kang Dios nga wara
ginpahayag sa mga tawo. Kang wara pa matuga kang Dios ang kalibutan, gin-aman na
run dya nga daan para sa atun kahimayaan.
8 Wara gid ti bisan isara sa mga nagadumara rugya sa kalibutan ang nakahangup
sa mga butang nga dya. Tungud hay kon nahangpan nanda dya, wara raad nanda
ginlansang sa kros ang Ginoo nga mahimayaun.
9 Pero suno sa ginakuon sa kasulatan,
“Wara pa gid ti may nakakita, nakabati
ukon nakahuna-huna,
kon ano ang gin-aman kang Dios sa mga tawo nga nagahigugma kana.”
10 Ginpamaan dya kang Dios kanatun paagi sa anang Balaan nga Ispirito. Tungud hay
ang Ispirito nagausisa kang tanan nga mga butang, bisan pa ang mga madalum nga
panghuna-huna kang Dios.
11 Pareho kanatun nga mga tawo, wara ti may nakamaan kang panghuna-huna kang
sangka tawo magluwas lang kang anang kaugalingun nga ispirito. Amo man karia sa
Dios, wara ti may nakamaan kang anang panghuna-huna magluwas lang sa Ispirito kang
Dios.

12 Wara kita nagahuna-huna pareho kang mga katawhan rugya sa kalibutan, pero ang
Dios tana mismo ang nagtugro kang anang Ispirito kanatun agud to nga mahangpan
natun ang mga bugay nga anang ginatugro kanatun.
13 Ang mga pulong nga amun ginapaalinton gintudlo kang Balaan nga Ispirito kag wara
gintudlo kang tawo halin sa andang kaaram. Ginasaysay namun ang mga ispiritohanun
nga kamatuoran sa mga tawo nga rugyan kananda ang Ispirito.*
14 Ang tawo tana nga wara kana ang Ispirito indi makabaton kang mga butang
nga halin sa Ispirito kang Dios, tungud hay para kana kabuangan lang dya. Indi na
dya mahangpan tungud nga wara kana ang Ispirito kang Dios nga amo gid lang ang
makabulig nga mahangpan na dya.
15 Ang tawo tana nga rugyan kana ang Ispirito kang Dios, makabinag-binag kang tanan
nga mga butang, pero wara ti makabinag-binag kana.
16 Ginakuon sa kasulatan,
"Sin-o bala ang nakamaan kang panghuna-huna kang Ginoo?
Kag sin-o bala ang makatudlo kana?"
Pero kita tana, ang atun panghuna-huna kaangay kang ana ni Cristo.

3

Ang mga Alagad kang Dios

1 Mga kabugtoan, indi ako makahambal kaninyo pareho kang akun paghambal sa mga
tawo nga ginatuytoyan kang Balaan nga Ispirito. Pero hambalan ko kamo pareho kang
mga tawo nga nagasunod sa andang tawhanun nga kinaugali, kag bukun pa ti hamtung
ang pagtoo.
2 Amo gani nga gatas lang ang ginatugro ko kaninyo kag bukun ti mga matigdas nga
pagkaun, tungud hay indi pa ninyo dya masarangan. Kag bisan gani tulad indi pa gid
kamo makasarang.
3 Hasta sa tulad nagakabuhi pa kamo sa inyo tawhanun nga kinaugali, tungud hay
nagahinisaay pa kamo kag nagairinaway. Wara bala ria nagapakita nga nagakabuhi
kamo sa tawhanun nga kinaugali kag nagasunod sa pagginawi kang mga katawhan sa
kalibutan?
4 May rugyan kaninyo nga nagakuon, "Kay Pablo takun," kag may rugyan man nga
nagakuon, "Kay Apolos takun." Indi bala nga nagapakita lang ria nga wara kamo ti
kinalain sa mga tawo rugya sa kalibutan?
5 Sin-o gid bala si Apolos? Kag sin-o gid si Pablo? Mga alagad man lang kami kang
Ginoo nga ana gin-gamit agud magtoo kamo. Ang kada isara kanamun, nagahimo man
lang kang buruhatun nga gintugro kang Dios kanamun.
6 Ako ang nagtanum, kag si Apolos ang nagbunyag, pero ang Dios amo ang nagapatubo.
7 Bukun ti importante ang nagtanum kag ang nagbunyag. Ang Dios gid lang ang
importante hay tana ang nagapatubo.
8 Ang nagatanum kag ang nagabunyag pareho lang, kag ang kada isara kananda
magabaton kang balus suno sa andang pagpangabudlay.
9 Tungud hay nagapangalagad kami kaimaw kang Dios kag para kana. Ang inyo
halimbawa pareho kang uma nga ginapaobra kang Dios kanamun.
Ang halimbawa pa gid ninyo pareho kang sangka balay nga ana ginapatindug.
10 Paagi sa bugay nga gintugro kang Dios kanakun, pareho kang sampatun nga
manugpasad ginpasad ko ang pundasyon, kag iba ruman nga tawo ang nagpadayon
sa pag-obra kang balay sa pundasyon nga ria. Pero ang kada isara kinahanglan gid nga
mag-andam sa anang pagpasad.
11 Tungud hay wara run ti iba pa nga ipasad nga pundasyon, magluwas lang sa
napasad run, nga amo si Jesu-Cristo.
12 May mga tawo nga magagamit kang bulawan, pilak ukon marahalun nga mga bato
sa pagpatindug kang balay sa ria nga pundasyon. May iba man tana nga magagamit
kang kahoy, kugon, kag dagami.
13 Sa adlaw kang paghukum, igapahayag kon ano nga klase kang materyales ang gin-
gamit kang kada isara, tungud hay pagatirawan dya sa kalayo.
14 Kon ang ginpatindug sa pundasyon indi masunog, magabaton kang padya ang
nagpatindug.
15 Pero kon masunog gani, wara gid tana ti mabaton nga padya; pero ang anang
kaugalingun maluwas, daw pareho lang nga nakaluwas tana sa kalayo.

---

* **2:13 2:13** ukon, *Ginasaysay namun ang mga ispiritohanun nga kamatuoran, paagi sa pulong nga halin sa Ispirito.*

16 Wara kamo haw kamaan nga templo kamo kang Dios kag ang Ispirito kang Dios
nagaistar kaninyo?
17 Pagasilotan kang Dios ang sin-o man nga magaguba kang anang templo. Tungud
hay ang templo kang Dios balaan, kag kamo ang templo nga ria.
18 Indi ninyo pagdayai ang inyo kaugalingun. Kon may rugyan kaninyo nga nagahuna-
huna nga maaram tana suno sa kalibutanun nga kaaram, dapat kabigun na ang anang
kaugalingun nga wara ti naman-an, agud to nga mangin maaram tana sa panuruk kang
Dios.
19 Tungud hay para sa Dios ang kalibutanun nga kaaram, kabuangan lang. Suno
sa ginakuon sa kasulatan, "Ginadakup kang Dios ang mga maaram paagi sa andang
kaaram."
20 Kag may rugyan pa gid nga ginakuon sa kasulatan, "Naman-an kang Dios nga ang
mga ginapaminsar kang mga maaram wara ti pulos."
21 Gani indi dapat nga ipabugal kon ano ang nahimo kang tawo. Tungud hay ang
tanan nga butang inyo.
22 Si Pablo, si Apolos kag si Pedro, bisan ang kalibutan nga dya kag ang nagakaratabo
sa tulad kag sa paraaboton pati ang kabuhi kag kamatayun, ang tanan nga dya inyo,
23 kag kamo ana ni Cristo, kag si Cristo ana kang Dios.

4

Mga Apostoles ni Cristo

1 Dapat kabigun ninyo kami nga mga alagad ni Cristo kag gintugyanan nga magbantala
kang likum nga kamatuoran kang Dios.
2 Ang tawo nga gintugyanan dapat nga mapakita na nga masarigan gid tana.
3 Wara ti kaso kanakun kon ano ang paghusga ninyo ukon ang paghusga ni bisan sin-o
kanakun. Ako mismo wara nagahusga sa akun kaugalingun.
4 Wara ako ti naman-an nga butang nga makatublag kang akun konsensya, pero
wara ria nagakahulogan nga wara run ako ti sala. Ang Ginoo gid lang ang makahusga
kanakun.
5 Gani indi kamo maghusga sa wara pa mag-abot ang husto nga tion. Hulata ninyo
ang pag-abot kang Ginoo. Ipahayag na ang mga butang nga ginahimo kang mga tawo
sa sekreto, kag ipahayag na man ang likum nga mga tinutuyo kang mga tawo. Dayon
ang kada isara magabaton kang pagdayaw halin sa Dios nga bagay gid sa andang mga
hinimoan.
6 Mga kabugtoan, para sa inyo kaaraydan, gin-gamit ko nga halimbawa para kaninyo
ang akun kaugalingun kag si Apolos, agud to nga mahangpan ninyo ang ginakuon nga,
"Indi magpasobra sa ginakuon sa kasulatan." Indi ninyo pag-ipabugal ang isara, kag
ang isara tana pakanabaun.
7 Sin-o haw ang nagahuna-huna nga labaw pa kamo sangsa iba? Ano haw ang rugyan
kaninyo nga wara ninyo nabaton halin sa Dios? Kag kon ginbaton ninyo halin sa Dios,
ti andut haw nga ginapabugal ninyo nga daw pareho lang nga wara gintugro kaninyo?
8 Wara run gali ti nakulang kaninyo! Mga manggaranun run gali kamo! Nagahari
run gali tinyo, kag kami tamun wara pa. Kon raad nagahari run kamo agud to nga
makaimaw man kami kaninyo sa paghari.
9 Kon kanakun lang, kami nga mga apostoles daw ginbutang kang Dios sa labing
kubus nga kahimtangan. Pareho kami kang mga tawo nga nasentensyahan run kang
kamatayun kag ginaturuk kang bilog nga kalibutan, kang mga anghel, kag kang mga
katawhan.
10 Tungud kay Cristo ginakabig kami kang mga tawo nga mga buang. Pero kamo tana,
mga maaram tungud kang inyo kaangtanan kay Cristo. Mga maluya kami, kag kamo
tana mga marig-un. Ginadayaw kamo kang mga tawo, pero kami tana ginatamay.
11 Hasta gani sa tulad ginaagwanta lang namun ang kagutum kag ang kauhaw, kag
gisiun pa ang amun mga bayo. Ginasakit kami kang mga tawo, kag wara kami ti
maistaran.
12 Nagaputuy-putuy kami ka obra para lang mabuhi. Kon ginapasipalahan kami kang
mga tawo, ginapangamuyoan namun sanda. Kon ginahingabot kami kang mga tawo,
ginaagwanta lang namun dya.
13 Kon ginahambalan kami kang malain, ginasabat namun sanda kang malulo. Hasta
sa tulad, mga basura kami kang kalibutan, pinakakubus sa tanan nga mga katawhan.
14 Ginsulat ko dya indi sa tuyo nga pakahuy-an kamo, kundi nga tudloan kamo bilang
mga pinalangga ko nga mga kabataan.

15 Tungud hay bisan indi maisip ang nagatudlo kaninyo nahanungud kay Cristo, isara
gid lang ang inyo amay sa pagtoo. Nangin mga kabataan ko kamo tungud kang inyo
pagtoo kay Cristo Jesus paagi sa Mayad nga Balita nga akun ginwali kaninyo.
16 Gani ginapangabay ko kamo nga sundon ninyo ang akun ginahimo.
17 Tungud karia, ginpaagto ko si Timoteo rugyan kaninyo nga akun ginakabig
nga pinalangga nga bata kag masarigan sa buruhatun kang Ginoo. Tana ang
magapadumdum kaninyo kang akun mga prinsipyo bilang sumuronod ni Cristo. Dya
nga prinsipyo akun man ginatudlo sa mga tumuluo sa bisan diin nga lugar.
18 Ang iba kaninyo nagapabugal run tungud hay abi nanda indi run ako mag-agto
rugyan.
19 Pero kon kabubut-un kang Ginoo, maagto ako rugyan sa labing madali nga tion, kag
lantawun ko gid kon ano ang gahum kang mga tawo nga ria nga tam-an ka hambog kon
maghambal.
20 Tungud hay ang paghari kang Dios wara ginabase sa mga hambal lang kundi sa
gahum.
21 Ano ang gusto ninyo? Maagto bala ako rugyan nga may baralbal, ukon may
paghigugma kag kalulo?

5

Ang Ginahimo nga Maraw-ay dapat Ikahuya

1 Ginbalita man kanakun nga may rugyan kaninyo nga nagapakighilawas nga bisan
gani ang mga tawo nga wara makakilala sa Dios wara nagahimo karia—nga may rugyan
kaninyo nga nagapakighilawas sa asawa kang anang tatay.
2 Kag bisan amo pa karia ang natabo, nagapabugal pa gihapon kamo! Dapat
magpangasubu kamo, kag ang naghimo karia dapat pahalinun ninyo sa inyo grupo.
3 Tungud hay bisan wara ako rugyan kaninyo, kaimaw ninyo ako sa ispirito, kag
pareho nga daw rugyan man ako, ginasentensyahan ko run ang tawo nga naghimo
karia.
4 Sa inyo nga pagtiriripon sa ngaran ni Ginoong Jesus kag kaimaw ninyo ako sa ispirito,
paagi sa gahum kang atun Ginoong Jesus,
5 itugyan ninyo ang ria nga tawo kay Satanas sa paglaglag kang anang lawas, agud
maluwas ang anang ispirito sa adlaw nga mag-abot ang Ginoo.
6 Indi kamo dapat magpabugal. Wara kamo haw kamaan kang hurubatun nga
nagakuon, “Ang tapay, bisan gamay lang sarang makapahabok kang harina nga
ginahimo nga tinapay?”
7 Gani bul-a ninyo ang daan nga tapay nga amo ang sala, agud to nga mangin malimpyo
kamo, pareho kang bag-ong masa nga harina nga wara ti tapay. Ang matuod amo run gid
man kamo karia, tungud hay si Cristo ginhalad run para kanatun. Ang anang halimbawa
pareho kang karnero nga ginahalad sa Pista kang Paglampuwas.
8 Gani saulogon natun ang Pista nga wara nagakaun kang tinapay nga may tapay, nga
ang buut hambalun bayaan natun run ang atun mga kasal-anan kag malain nga mga
buhat. Ang himoon natun, magkaun kita kang tinapay nga wara ti tapay, nga ang buut
hambalun sinsero kita nga magsunod kay Cristo kag sa kamatuoran.
9 Ginkuon ko sa akun sulat nga indi kamo magpakig-imaw sa mga tawo nga
nagapakighilawas.
10 Ang buut ko hambalun, bukun sa mga tawo nga wara makakilala sa Dios nga
nagapakighilawas ukon mga dalok kag mga takawan, ukon mga nagasimba sa mga
dios-dios. Tungud hay kon likawan ninyo sanda, kinahanglan nga maghalin kamo sa
kalibutan nga dya.
11 Ang akun ginatumud nga indi ninyo pagpakig-imawan amo tong mga tawo nga
nagapakilala nga mga tumuluo man sanda pero nagapakighilawas, dalok, nagasimba sa
dios-dios, mapasipalahun, paralingin kag takawan. Indi kamo dapat mag-imaw kananda
bisan sa pagkaun.
12 Ano bay ang akun kinamatarung nga maghusgar sa mga bukun ti tumuluo? Indi
bala nga ang mga miyembro tana sa iglesia amo ang atun dapat nga ihusgaran?
13 Pareho kang ginakuon sa kasulatan, “Pahalina ninyo sa inyo grupo ang mga tawo
nga malaot.” Ang Dios lang ang magahusgar sa mga bukun ti tumuluo.

6

Akusasyon batok sa sangka Bugto sa Ginoo

1 Kon ang isara kaninyo may akusasyon batok sa anang isigka-tumuluo, andut haw
nga ginadara pa ninyo dya sa husgado nga wara makakilala sa Dios, sa baylo nga idar-un
dya sa mga katawhan kang Dios?
2 Wara haw kamo kamaan nga ang mga katawhan kang Dios ang magahukum kang
mga katawhan sa kalibutan? Gani, kon kamo ang magahukum sa mga katawhan sa
kalibutan, andut nga indi kamo makasarang maghukum kang mga kaso nga tam-an ka
gamay?
3 Wara kamo haw kamaan nga kita ang magahukum sa mga anghel? Ano pa ayhan
ang mga butang nga nagakaratabo sa atun kabuhi nga dya!
4 Gani kon may mga akusasyon kamo batok sa isara kag isara, andut nga ginadara pa
ninyo ria sa mga tawo nga wara gani ginakilala kang iglesia?
5 Dapat mahuya kamo! Wara run gid haw ti maaram dyan kaninyo nga makasarang
maghusay kang ginaawayan kang inyo isigka-tumuluo?
6 Parareho lang man kamo nga mga tumuluo, pero kamo mismo ang nagaakusaranay
kontra sa inyo isigka-tumuluo, kag rugto pa sa atubang kang mga bukun ti tumuluo.
7 Sa pag-akusaranay ninyo sa isara kag isara nagapakita lang nga napierde run kamo.
Indi bala nga mas mayad pa nga agwantahun run lang ninyo ang nagahimo kang malain
kaninyo kag ang nagadaya kaninyo?
8 Pero ang inyo tana, kamo mismo ang nagahimo kang malain kag nagadaya; kag sa
inyo isigka-tumuluo pa ninyo dya ginahimo.
9 Wara kamo haw kamaan nga ang mga tawo nga nagahimo kang malaot indi
makapanubli kang ginharian kang Dios? Indi ninyo pagdayai ang inyo kaugalingun! Ang
mga nagapakighilawas, ang mga nagasimba sa mga dios-dios, ang mga nagapanginbayi
kag nagapanginlaki, ang mga laki nga nagauroasawa sa pareho nanda nga laki kag ang
mga bayi nga nagauroasawa sa pareho nanda nga bayi,
10 ang mga takawan, ang mga dalok-dalok, ang mga paralingin, ang mga nagahambal
kang malain kontra sa anang isigka-tawo, kag ang mga tulisan, sanda kadya indi
makapanubli kang ginharian kang Dios.
11 Ang iba kaninyo pareho man karia kauna. Pero nalimpyuhan kamo run sa inyo
mga kasal-anan, ginpakabalaan run kamo, kag ginpanumbalik run kang Dios ang inyo
relasyon kana paagi sa ngaran ni Ginoong Jesu-Cristo kag paagi sa Ispirito kang atun
Dios.

Ang Inyo Lawas Iristaran kang Dios

12 May iba nga nagakuon, “Pwede ko himoon ang bisan ano.” Matuod ria, pero bukun
ti tanan nga butang mayad para kanimo. Makakuon man ako nga ginatugot kanakun
ang maghimo kang bisan ano, pero indi ako magtugot nga mangin oripun kang bisan
ano.
13 May iba pa gid nga nagakuon, “Ang pagkaun para sa busong, kag ang busong para
sa pagkaun.” Matuod ria, pero magaabot ang adlaw nga ang busong kag ang pagkaun
pagaduraun kang Dios. Ang lawas bukun ti para sa pagpakighilawas, kundi para dya sa
Ginoo; kag ang Ginoo para sa lawas.
14 Ginbanhaw kang Dios ang Ginoo halin sa mga patay, kag paagi sa anang gahum kita
man pagabanhawun na.
15 Wara kamo haw kamaan nga ang inyo mga lawas bahin kang lawas ni Cristo?
Gamitun ko bala ang bahin kang lawas ni Cristo sa pagpakighilawas sa bayi nga
nagabaligya kang anang dungug? Indi gid!
16 Wara kamo haw kamaan nga ang nagapakighilawas sa bayi nga nagabaligya kang
anang dungug nangin isara run lang sa lawas kang bayi nga ria? Tungud hay ginakuon
sa kasulatan, “Sanda nga darwa nangin isara run lang ka lawas.”
17 Pero ang nagapakig-isara tana sa Ginoo, nangin isara lang sanda sa ispirito.
18 Likawi ninyo ang pagpakighilawas. Ang iba nga mga kasal-anan nga ginahimo kang
tawo wara ti kaangtanan sa lawas, pero ang tawo nga nagapakighilawas nagapakasala
batok sa anang kaugalingun nga lawas.
19 Wara kamo haw kamaan nga ang inyo lawas templo kang Balaan nga Ispirito nga
rugyan kaninyo kag dya gintugro kang Dios kaninyo? Bukun ti kamo ang tag-iya kang
inyo lawas kundi ang Dios;
20 ginbakal na kamo kang bahul nga kantidad. Gani gamita ninyo ang inyo lawas sa
paagi nga mahimaya ang Dios.

7

Ang Nahanungud sa Pag-asawahay

1 Kar-on, kon nahanungud tana sa mga butang nga inyo ginsulat kanakun, amo dyaay
ang akun makuon:
Mayad sa sangka laki kon indi tana magpangasawa.
2 Pero tungud gani nga duro ang nagahimo kang pagpakighilawas, ang kada laki dapat
may ana kaugalingun nga asawa kag ang kada bayi dapat may ana kaugalingun nga
bana.
3 Dapat himoon kang bana ang anang obligasyon sa anang asawa, kag ang asawa dapat
na man himoon ang anang obligasyon sa anang bana.
4 Tungud hay ang asawa wara run nagapanag-iya kang anang lawas kundi ang anang
bana, kag amo man ang bana bukun run ti tana ang nagapanag-iya sa anang lawas
kundi ang anang asawa.
5 Indi ninyo pagdilian ang inyo asawa ukon bana magluwas lang sa inyo nakasugtan
nga ipaiway lang anay ang ria nga mga butang, para nga magamit ninyo ang inyo tion
sa pagpangamuyo. Pero pagkatapos kang inyo ginkasugtan, balikan ninyo ang inyo
kinaandan nga ginahimo bilang mag-asawa tungud hay basi sa urihi karia indi run
ninyo mapunggan ang inyo baratyagun, kag sulayun kamo ni Satanas.
6 Ang ginakuon ko nga dya bukun ti bilang sugo kundi bilang sangka pagpahanugot.
7 Gusto ko raad nga ang tanan nga tawo pareho kanakun, ugaring ang kada isara may
ana kaugalingun nga hiyas nga gintugro kang Dios, ang isara may amo ka dya nga hiyas
kag ang isara lain man.
8 Sa mga wara ti asawa ukon bana, kag sa mga balo nga bayi, ginakuon ko nga mas
mayad pa kon magpabilin kamo sa pagpangabuhi nga nagaisarahanun pareho kanakun.
9 Pero kon indi kamo makapugung kang inyo baratyagun, magpangasawa ukon
magpamana run lang kamo. Tungud hay mayad pa nga magpangasawa ukon
magpamana kamo sangsa mag-antos kamo tungud kang baratyagun nga indi ninyo
mapunggan.
10 Sa mga mag-asawa tana, amo dya ang akun sugo; bukun dya ti akun, kundi naghalin
mismo sa Ginoo: ang asawa indi dapat magbulag sa anang bana,
11 pero kon magbulag gid man tana sa anang bana, dapat magpabilin tana nga wara
ti bana ukon indi gani magbalik run lang tana sa anang bana. Ang bana indi man dapat
magbulag sa anang asawa.
12 Sa iba tana, amo dyaay ang akun mahambal, kanakun lang tana dya maghalin kag
wara sa Ginoo: kon ang sangka tumuluo may asawa nga bukun ti tumuluo pero malyag
dya gihapon magpuyo imaw kana, indi na dya dapat pagbulagan.
13 Kag kon ang sangka tumuluo may bana nga bukun ti tumuluo pero malyag dya
gihapon magpuyo imaw kana, indi na dapat dya pagbulagan.
14 Tungud hay ang bukun ti tumuluo nga bana ginpain para sa Dios paagi sa anang
asawa, kag ang bukun ti tumuluo nga asawa ginpain man para sa Dios paagi sa anang
bana. Tungud hay kon bukun ti amo karia, ang andang mga kabataan mga mahigku
sa panuruk kang Dios. Pero tungud gani nga amo ria ang matuod, ang andang mga
kabataan mga ginpain man para sa Dios.
15 Pero kon gusto kang bukun ti tumuluo nga asawa ukon bana nga magbulag, sige
magbulaganay sanda. Sa amo dya nga sitwasyon ang tumuluo nga bana ukon asawa
hilway sa paghimo karia, tungud hay gintawag kita kang Dios nga magkabuhi kang
malinung.
16 Ikaw nga tumuluo nga asawa, basi pa lang bay nga ikaw ang mangin paraagyan
nga maluwas ang imong bana. Kag ikaw nga tumuluo nga bana, basi pa lang bay nga
ikaw ang mangin paraagyan nga maluwas ang imong asawa.

Magkabuhi Kamo sa Inyo Kahimtangan kang Pagtawag kang Dios Kaninyo

17 Ang kada isara dapat magkabuhi sa kahimtangan nga gintugyan kang Ginoo kana,
kag sa anang kahimtangan kang gintawag tana kang Dios nga magtoo. Amo dya ang
pagsurundan nga akun ginatudlo sa tanan nga mga kaiglesiahanan.
18 Kon ang sangka laki nasirkom run kang pagtawag kana kang Dios, indi na run
pagtinguhaan nga ibul-un ang tanda kang anang pagkasirkom. Kag kon may rugyan man
nga wara pa masirkom kang pagtawag kana, indi run kinahanglan nga magpasirkom
pa tana.
19 Tungud hay bukun ti importante kon ang sangka laki nasirkom ukon wara, ang
importante tana amo ang pagtuman kang mga sugo kang Dios.
20 Ang kada isara magpadayon lang sa anang kahimtangan kang tana gintawag kang
Dios.

21 Kon ikaw sangka uripun kang pagtawag kanimo kang Dios, indi pagkabalak-i ria.
Pero kon tugroan ikaw kang kahigayonan nga mahilway sa pagkauripun, himusli ria
nga kahigayonan.
22 Tungud hay ang tawo nga uripun kang pagtawag kana kang Ginoo, hilway run sa
panuruk kang Ginoo. Kag ang tawo nga bukun ti uripun kang pagtawag kana, nangin
uripun run ni Cristo.
23 Mahal ang pagbakal kang Dios kaninyo, gani indi kamo magpauripun sa mga tawo.
24 Mga kabugtoan, kon ano man ang kahimtangan kang kada isara kaninyo kang
pagtawag kang Dios kaninyo, magpabilin kamo sa kahimtangan nga ria kaimaw na.

Pamangkot nahanungud sa mga Wara ti Asawa ukon Bana kag sa mga Balo

25 Kar-on, kon nahanungud tana sa mga wara ti asawa ukon bana, wara ako ti sugo
halin sa Ginoo. Pero bilang sangka tawo nga masarigan tungud sa kaluoy kang Ginoo,
amo dyaay ang akun panugdaun.
26 Tungud kang mga kabudlayan nga nagakaratabo sa tulad, sa banta ko mas mayad
pa nga ang sangka tawo magpabilin sa kon ano man ang anang kahimtangan.
27 May asawa bala ikaw? Indi tana pagbulagi. Wara pa bala ikaw ti asawa? Indi ikaw
maghandum nga magpangasawa.
28 Pero kon magpangasawa gid man ikaw, wara ikaw nakasala. Kag kon ang daraga
magpamana wara man tana nakasala. Pero ang mga may asawa tana ukon bana
magaagum kang kabudlayan sa pagpangabuhi, kag amo ria ang gusto ko nga malikawan
ninyo.
29 Ang buut ko hambalun, mga kabugtoan, amo dyaay: bugu run lang ang tion nga
nabilin. Gani umpisa kadya, ang mga may asawa dapat magkabuhi nga daw sa wara ti
asawa.
30 Ang mga nagapanangis dapat magkabuhi nga daw wara nagapanangis, kag ang mga
nagakalipay dapat magkabuhi nga daw wara nagakalipay. Ang mga nagapamakal kang
mga pagkabutang dapat magkabuhi nga daw bukun ti anda ang ria nga mga butang.
31 Kag ang mga nagagamit kang mga butang rugya sa kalibutan dapat magkabuhi nga
daw wara mawili sa ria nga mga butang. Tungud hay ang kalibutan nga atun makita
tulad, magakaradura lang man.
32 Gusto ko nga mahilway kamo sa mga paraligban. Ang laki nga wara ti asawa wara ti
iba nga ginapanumdum kundi ang hirikoton kang Ginoo kag kon paano na mapahamuut
ang Ginoo.
33 Pero ang laki tana nga may asawa, ang anang ginapanumdum amo ang mga butang
rugya sa kalibutan, kon paano na mapahamuut ang anang asawa.
34 Tungud dyan karia natunga ang anang ginakabalak-an. Amo man karia sa bayi
nga wara ti bana, wara tana ti iba nga ginapanumdum kundi ang hirikoton kang Ginoo,
tungud hay gusto na nga ihalad ang anang lawas kag ispirito sa pag-alagad sa Ginoo.
Pero ang bayi tana nga may bana, ang anang ginapanumdum amo ang mga butang sa
dya nga kalibutan, kon paano na mapahamuut ang anang bana.
35 Ginasugid ko dya para sa inyo kaaraydan. Wara ko kamo ginadilian nga
magpangasawa ukon magpamana, kundi gusto ko lang nga magkabuhi kamo kang
igsakto kag wara ti sablag ang inyo pag-alagad sa Ginoo.
36 Kar-on, kon nahanungud tana sa magnobyohanay: kon sa pagbanta kang laki wara
run tana nagagawi kang igsakto sa anang nobya, kag indi run tana makapugung kang
anang baratyagun, kag sa anang panghuna-huna dapat nga magpakasal run sanda,
mayad pa nga magpakasal run lang sanda, bukun ria ti sala.
37 Pero kon ang sangka laki nagpamat-ud sa anang kaugalingun nga indi tana
magpangasawa, kag wara tana ginpirit, kundi ana gid dya nga desisyon nga indi na
pagpangasaw-un ang anang nobya, wara tana nakasala.
38 Gani, mayad ang ginahimo kang laki nga magpangasawa sa anang nobya; pero mas
mayad pa gid tana ang ginahimo kang laki nga wara magpangasawa sa anang nobya.*

* **7:38 7:38** ukon, 36: Kon ang sangka tatay ginadumilian na ang anang bata nga magpamana kag nabinag-binagan na nga bukun ria ti nagakadapat, kag ang anang bata nakalampuwas run sa igsakto nga edad nga magpamana, ipaban-an na ang anang bata, bukun ria ti sala. 37 Pero kon indi na pagpaban-an ang anang bata kag wara tana ginpirit, kundi ana gid dya nga desisyon nga indi na pagpaban-an ang anang bata, wara tana nakasala. 38 Mayad ang ginahimo kang tatay nga ginpaban-an ang anang bata; pero mas mayad pa gid tana ang ginahimo kang tatay nga wara na ginpaban-an ang anang bata.

39 Ang bayi indi makabulag sa anang bana samtang buhi pa dya. Pero kon mapatay
run gani ang anang bana pwede run tana makapamana liwan kang bisan sin-o nga gusto
na, pero kinahanglan nga nagatoo man dya sa Ginoo.
40 Kon sa akun lang tana, mas malipayun tana kon magpabilin tana sa anang
kahimtangan. Kag nagapati ako nga ginagiyahan man ako kang Ispirito kang Dios.

8

Ang Nahanungud sa mga Pagkaun nga Ginahalad sa mga Dios-dios

1 Kar-on, ang nahanungud ruman tana sa mga pagkaun nga ginahalad sa mga dios-
dios:
Matuod nga naman-an natun nga "tanan kita may naman-an nahanungud sa dya nga
mga butang." Ugaring ang naman-an kang tawo amo ang mangin kabangdanan kang
anang pagpabugal, pero ang sangka tawo tana nga nagapalangga maparig-un na ang
baratyagun kang iba.
2 Ang sin-o man nga nagahuna-huna nga may naman-an tana, nagapakilala lang nga
wara pa tana nakamaan kang mga butang nga dapat na maman-an.
3 Pero ang tawo tana nga nagahigugma sa Dios, kilala kang Dios.
4 Kar-on, kon nahanungud tana sa pagkaun kang mga ginhalad sa mga dios-dios nga
pagkaun, naman-an natun nga ang dios-dios nagarepresentar kang bukun ti matuod nga
dios, kag isara gid lang ang Dios, wara run ti iba.
5 Gani, bisan pa nga nagahambal ang iba nga may mga dios sa langit kag sa lupa kag
duro ang ginatawag nga "mga dios" kag "mga ginoo,"
6 pero kanatun tana isara lang ang Dios, tana ang Amay nga amo ang nagtuga kang
tanan nga mga butang kag nagakabuhi kita para kana. Isara lang man ang Ginoo, nga
amo si Jesu-Cristo, paagi kana gintuga kang Dios ang tanan nga mga butang, kag paagi
kana nagakabuhi kita.
7 Ugaring bukun ti tanan ang nakamaan ka dya. May mga tawo nga namat-an run
nanda ang pagsimba sa mga dios-dios, amo ria nga hasta tulad kon magkaun sanda
kang pagkaun nga ria, ginapinsar nanda nga nahalad gihapon dya sa dios-dios. Tungud
gani nga maluya ang andang konsensya abi nanda nakasala sanda.
8 Sa pagkamatuod bukun ti pagkaun ang makapahamuut kanatun sa Dios. Wara ti
may madura kanatun kon indi kita magkaun kang pagkaun nga ria, kag wara man ti
may madugang kanatun kon magkaun kita karia.
9 Ugaring mag-andam kamo, nga ang inyong kahilwayan nga magkaun kang bisan
ano amo pa ang mangin kabangdanan nga makasala ang inyo mga isigka-tumuluo nga
maluya ti pagtoo.
10 Tungud hay halimbawa, ikaw nga nakamaan parte sa dya nga mga bagay nakita
kang sangka tawo nga maluya ti pagtoo, nga nagakaun ikaw sa sulud kang templo kang
mga dios-dios, indi ayhan nga maganyat man tana nga magkaun kang mga pagkaun nga
ginhalad sa mga dios-dios?
11 Gani tungud sa imo naman-an, ang tawo nga dya nga maluya ti pagtoo maguba ang
anang pagtoo, tana nga imong isigka-tumuluo nga ginpanginmatyan man ni Cristo.
12 Sa dya nga paagi nakasala ikaw kay Cristo tungud sa paghimo nimo kang sala sa
imong mga isigka-tumuluo kag sa paghalit kang andang maluya nga pagtoo.
13 Gani, kon ang akun ginakaun amo ang mangin kabangdanan nga makasala ang
akun isigka-tumuluo, indi run lang ako magkaun kang karne hasta san-o, agud to nga
indi ko matugroan kang kabangdanan nga makasala ang akun isigka-tumuluo.

9

Ang Kinamatarung kag Buruhatun kang sangka Apostol

1 Hilway kabay ako? Apostol kabay ako? Nakita ko kabay si Jesus nga atun Ginoo?
Kamo kabay bunga kang akun pagpangalagad sa Ginoo?
2 Bisan pa nga ang iba wara nagakilala kanakun bilang apostol, pero kamo tana
ginakilala ninyo ako. Ang inyo kaangtanan sa Ginoo nagapamatuod lang nga ako apostol.
3 Amo dya ang akun sabat sa mga magahusgar kanakun.
4 Wara bala kami ti kinamatarung nga magbaton kang pagkaun halin sa mga tumuluo?
5 Wara haw kami ti kinamatarung nga magdara kang asawa nga tumuluo, pareho
kang ginahimo kang iba nga mga apostol kag mga bugto kang Ginoo kag kang ginahimo
ni Pedro?
6 Ukon, ako lang bala kag si Bernabe ang wara ti kinamatarung nga mag-untat sa
pagpangabudlay para sa amun pangabuhian?

7 May suldado haw nga nagaserbisyo nga tana mismo ang nagasweldo kang anang
kaugalingun? May mangunguma haw kang ubas nga wara nagakaun kang bunga kang
anang tinamnan? May manugbantay haw kang karnero nga wara nagapulos kang gatas
na ka dya?
8 Ginahambal ko bala dya suno lang sa tawhanun nga panghuna-huna? Indi bala nga
ang kasugoan naghambal man kang pareho ka dya?
9 Tungud hay nasulat sa Kasugoan ni Moises, "Indi mo pagbusalan ang baka samtang
ginagamit sa paglinas." Mga baka lang ayhan ang ginakabalak-an kang Dios?
10 Indi bala nga kami ang ginatumud na kang paghambal na karia? Ginsulat ria para
gid kanamun, tungud hay ang manug-arado kag ang manuglinas nagahimo kang andang
buruhatun sa paglaum nga may parte sanda sa patubas.
11 Nagpanggas kami kang mga ispiritohanun nga mga butang kaninyo. Bahul gid bala
ria nga bagay nga magpaabot kami kang mga materyal nga mga butang halin kaninyo?
12 Kon ang iba may kinamatarung nga magpaabot ka dya halin kaninyo, indi bala nga
mas labi run gid kami?
Pero bisan amo pa karia, wara namun gin-gamit ang amun kinamatarung nga dya.
Sa baylo, gin-antos namun ang tanan agud to nga indi masablagan ang paglapnag kang
Mayad nga Balita nahanungud kay Cristo.
13 Wara kamo haw kamaan nga ang nagaalagad sa templo, rugyan man sa templo
nagabuul kang andang pagkaun, kag ang mga nagaalagad sa altar nagabuul man kang
andang bahin sa mga butang nga ginahalad sa altar?
14 Sa amo man nga paagi, nagsugo ang Ginoo nga ang nagawali kang Mayad nga Balita
dapat magbuul kang andang pangabuhian halin sa dya nga hirikoton.
15 Pero wara ko gin-gamit ang bisan ano sa mga kinamatarung nga ria, kag wara ko
dya ginasulat agud to nga himoon ninyo ria kanakun. Mas mayad pa nga mapatay ako
sangsa ibul-an ako kang rason nga magpabugal.
16 Wara ko ginapabugal ang akun pagwali kang Mayad nga Balita, tungud hay amo
dya ang obligasyon nga gintugyan kanakun. Makaluluoy ako kon indi ko pag-iwali ang
Mayad nga Balita!
17 Kon ginahimo ko dya suno sa akun kinaugalingun nga kagustohan may paaboton
ako nga padya, pero ginahimo ko dya tungud nga amo dya ang buruhatun nga gintugyan
kang Dios kanakun.
18 Ano kar-on ang padya nga akun mabaton? Amo dyaay: nga mawali ko ang Mayad
nga Balita nga wara ti bayad, kag wara ko gin-gamit ang tanan nakun nga kinamatarung
bilang manugwali.
19 Hilway ako nga tawo kag bukun ti uripun ni bisan sin-o, pero ginhimo ko ang akun
kaugalingun nga uripun kang tanan para nga kon mahimo pa lang madara ko sa pagtoo
kay Cristo ang duro nga mga tawo.
20 Kon kaimaw ko ang mga Judio nagkabuhi ako pareho kang mga Judio agud to nga
madara ko sanda sa pagtoo kay Cristo. Kon kaimaw ko ang mga tawo nga napaidalum
sa kasugoan, nagkabuhi ako nga daw napaidalum ako sa kasugoan agud to nga madara
ko sanda sa pagtoo.
21 Kag kon kaimaw ko man ang mga bukun ti Judio, nagkabuhi ako nga pareho kang
mga bukun ti Judio nga wara napaidalum sa kasugoan ni Moises, agud to nga madara
ko man sanda sa pagtoo kay Cristo. Wara dya nagakahulogan nga wara ko ginasunod
ang kasugoan kang Dios; ang matuod ginasunod ko ang kasugoan ni Cristo.
22 Kon kaimaw ko ang mga maluya ti pagtoo nagkabuhi ako nga pareho kananda agud
to nga madara ko sanda sa pagtoo. Nagapakigbagay ako sa tanan nga tawo bisan ano
pa ang andang kahimtangan agud to nga sa bisan ano nga paagi maluwas ko ang iba
kananda.
23 Ginahimo ko dya tanan tungud gid lang sa Mayad nga Balita, agud to nga makaambit
man ako sa mga pagpakamayad nga magahalin rugya ka dya.
24 Naman-an man ninyo nga sa parumba kang dalagan ang tanan nga nagapasakup
nagadalagan, pero isara lang ang nagabaton kang padya. Gani magdalagan kamo sa
paagi nga mabaton ninyo ang padya.
25 Ang kada manugsipal nagahanas gid kang mayad nga may disiplina sa anang
kaugalingun. Ginahimo nanda ria para nga makabaton kang korona nga nagadunot
lang man. Pero kita tana ginahimo natun ang tanan agud to nga mabaton natun ang
korona nga wara nagakadunot.
26 Amo gani nga sa akun pag-alagad sa Ginoo daw pareho ako kang manugdalagan
nga nagadalagan diretso sa ralamboton. Kag daw pareho man ako kang boksingero nga
wara nagasumbag sa hangin.

27 Ginapabudlayan ko kag ginadisiplina ang akun kaugalingun nga indi ko mahimo
ang akun mga malaot nga handum hay basi sa tapos nga matudloan ko ang iba, isikway
ako.

10

Indi Magsimba sa mga Dios-dios

1 Mga kabugtoan, gusto ko nga ipadumdum kaninyo ang natabo sa atun mga kamal-
aman. Sanda kato ginharonan kang gal-um kag nakatabok sa Pula nga Dagat.
2 Paagi sa panganod kag sa dagat daw pareho lang nga ginbawtisohan sanda bilang
tanda nga sanda mga sumuronod ni Moises.
3 Tanan sanda nagkaun kang sangka klase ka pagkaun nga ispiritohanun,
4 kag nag-inum man sanda tanan kang sangka klase ka irimnun nga ispiritohanun.
Ang irimnun nga dya naghalin sa ispiritohanun nga bato nga nag-imaw kananda, kag
ang bato nga dya amo si Cristo.
5 Pero bisan pa nga ginbuligan sanda wara mahamuut ang Dios sa kalabanan kananda.
Amo gani nga nagkaramatay sanda kag ang andang mga bangkay nagrinapta rugto sa
kamingawan.
6 Ang mga natabo nga to kananda mga ehemplo bilang paandam kanatun agud to
nga indi kita maghandum sa paghimo kang mga malaot nga mga butang pareho kang
andang ginhimo,
7 kag indi man kita magsimba sa mga dios-dios pareho kang ginhimo kang iba kananda
nga suno sa kasulatan, “Nagpirinungko sanda para magkirinaun kag mag-irinum, kag
pagkatapos nagtirindug sanda para magsirinaot.”
8 Indi man kita magpakighilawas pareho kang ginhimo kang iba kananda, kag sa sulud
kang sangka adlaw 23,000 ang nagkaramatay.
9 Indi natun pagtirawan ang Ginoo pareho kang ginhimo kang iba kananda. Gani nga
ginpangagat sanda kang mga man-ug kag nagkaramatay.
10 Indi man kita magkurumodon pareho kang ginhimo kang iba kananda. Gani nga
ginpamatay sanda kang anghel nga manugpatay.
11 Dya tanan nagkaratabo kananda bilang halimbawa. Kag ginsulat dya bilang
paandam kanatun nga nagakabuhi sa panahon nga madali run lang mag-abot ang
katapusan.
12 Gani, ang sin-o man nga nagahuna-huna nga marig-un run ang anang pagtoo, mag-
andam tungud hay basi mahulog tana sa pagpakasala.
13 Wara ti pagsulay nga nagaabot kaninyo nga wara man nagaabot sa iba nga mga
tawo. Pero masarigan gid ang Dios, kag indi na kamo pagtugotan nga solayun kang
sobra sa inyo masarangan. Kag kon mag-abot ang pagsulay kaninyo, tugroan na kamo
kang paagi nga malampuwasan dya kag kapag-un nga mabatas ninyo dya.
14 Gani mga pinalangga, talikdi ninyo ang pagsimba sa mga dios-dios.
15 Nagahambal ako kaninyo bilang mga tawo nga maaram; binag-binaga ninyo ang
akun ginahambal kaninyo.
16 Sa atun pagsinaro-saro sa paghiwat kang Balaan nga Panyapon, ang kopa nga
ginapasalamatan natun sa Dios, indi bala nga pagpakig-ambit dya sa dugo ni Cristo?
Amo man ang tinapay nga atun ginapamihak-pihak, indi bala nga pagpakig-ambit dya
sa lawas ni Cristo?
17 Tungud nga isara lang ka tinapay, nagapakita dya bisan pa nga duro kita, isara lang
kita ka lawas, hay kita tanan nagaambit sa isara lang ka tinapay.
18 Pinsara bala ninyo ang mga katawhan kang Israel kauna. Indi bala nga ang mga
nagakaun kang halad sa altar nagapakig-ambit sa altar?
19 Ano bay ang buut ko hambalun karia, nga ang mga dios-dios kag ang mga pagkaun
nga ginahalad sa mga dios-dios may pulos?
20 Bukun! Ang buut ko hambalun, ang mga ginahalad sa altar nga para sa mga
dios-dios bukun ti sa Dios ginahalad kundi sa mga demonyo. Indi ko gusto nga
magpakigbahin kamo sa mga demonyo.
21 Indi mahimo nga mag-inum kamo sa kopa nga ginagamit sa Balaan nga Panyapon
kag sa kopa nga ginagamit sa buruhatun nga ana kang mga demonyo. Indi man kamo
makakaun kang pagkaun nga ginahalad sa Ginoo kag magkaun man kang mga pagkaun
nga ginahalad sa mga demonyo.
22 Gusto bala natun nga paimonon ang Ginoo? Mas mapagrus kita haw sangsa kana?

23 May iba nga nagakuon, “Pwede ko himoon ang bisan ano.” Matuod ria, pero bukun
ti tanan nga butang mapuslanun. “Pwede ko himoon ang bisan ano,” pero bukun ti
tanan nga butang makaparig-un sa isara kag isara.
24 Indi ang inyo kaugalingun nga kaaraydan ang inyo pinsarun; pinsara man ninyo
ang kaaraydan kang iba.
25 Kan-a ninyo ang bisan ano nga ginabaligya sa baraligyaan kang karne nga wara
run ti puropamangkot, agud to nga indi matublag ang inyo konsensya.
26 Tungud hay ginakuon sa kasulatan, “Ang kalibutan ana kang Ginoo kag amo man
ang tanan nga rugyan karia.”
27 Kon may bukun ti tumuluo nga mag-agda kaninyo nga magkaun kananda kag gusto
man ninyo mag-agto, kan-a ninyo ang bisan ano nga ginhanda kaninyo nga wara ti
puropamangkot agud to nga indi matublag ang inyo konsensya.
28 Pero kon may dyan nga magkuon kaninyo, “Ang dya nga pagkaun ginhalad sa mga
dios-dios,” indi ninyo pagkan-a ria tungud gid lang sa tawo nga nagkuon kaninyo kag
para nga wara ti konsensya nga matublag.
29 Bukun ti ang inyo konsensya ang akun buut hambalun kundi ang konsensya kang
ria nga tawo.
Kar-on, kon may iba nga magpamangkot, “Ti andut nga ang akun kahilwayan sa
paghimo kang sangka butang magadepende sa kon ano ang konsensya kang iba?
30 Kon ginapasalamatan ko sa Dios ang akun ginakaun andut abi nga pakamalainun
ako tungud sa pagkaun nga akun ginapasalamatan?”
31 Gani, bisan ano ang inyo himoon, magkaun man kamo ukon mag-inum, himoa ninyo
ria tanan para sa kahimayaan kang Dios.
32 Maggawi kamo nga indi kamo mangin kabangdanan nga makasala ang bisan sin-o,
ang mga Judio ukon ang mga bukun ti Judio ukon ang mga katapo kang iglesia kang
Dios.
33 Maggawi kamo pareho kanakun nga ginatinguhaan ko nga mahamuut ang tanan
nga tawo sa tanan nakun nga ginahimo. Wara ko ginapaminsar ang akun kaugalingun
nga kaaraydan kundi ang kaaraydan kang karak-an agud to nga maluwas sanda.

11

1 Gani sunda ninyo ang akun ginahimo, pareho nga ako nagasunod man kay Cristo.

Ang Pagtabon kang Ulo kon Nagasimba

2 Ginadayaw ko kamo, tungud hay pirme ninyo ako ginadumdum kag ginatuman ang
mga pagsurundan nga akun ginpaalinton kaninyo.
3 Pero gusto ko nga mahangpan ninyo nga si Cristo amo ang nagapangulo sa kada laki,
kag ang laki amo ang nagapangulo sa anang asawa, kag ang Dios amo ang nagapangulo
kay Cristo.
4 Gani ang laki nga nagapangamuyo ukon nagabantala kang mensahe kang Dios nga
ginatabonan na ang anang ulo, ginapakahuy-an na ang nagapangulo kana.
5 Pero ang bayi tana nga nagapangamuyo ukon nagabantala kang mensahe kang Dios
nga wara na ginatabonan ang anang ulo ginapakahuy-an na ang nagapangulo kana, kag
daw pareho lang nga ginkalbo tana.
6 Kon ang bayi wara nagatabon kang anang ulo, mayad run lang nga magpautod tana
kang anang buhok. Pero makahuruya sa sangka bayi ang magpautod kang anang buhok
ukon magpakalbo, gani tabonan na ang anang ulo.
7 Ang laki tana indi dapat magtabon kang anang ulo, tungud hay tana ang laragway
kag himaya kang Dios. Pero ang bayi tana amo ang kadungganan kang laki,
8 tungud hay ang laki wara ginhimo halin sa bayi, kundi ang bayi amo ang ginhimo
halin sa laki.
9 Wara man ginhimo ang laki para sa bayi, kundi ang bayi ginhimo para sa laki.
10 Sa amo dya nga rason kag tungud sa mga anghel, ang bayi dapat nga magtabon kang
anang ulo, agud to nga mapakita na nga nagapasakup tana sa awtoridad kang anang
bana.
11 Pero kon parte tana sa atun pagkabuhi bilang mga katawhan kang Ginoo,
kinahanglan kang bayi ang laki kag kinahanglan man kang laki ang bayi.
12 Tungud hay ang bayi ginhimo halin sa laki, ang laki tana ginbata kang bayi. Kag
ang tanan nga mga butang naghalin sa Dios.
13 Kamo run lang ang magbinag-binag, nagakabagay bala sa sangka bayi ang
magpangamuyo sa Dios nga wara ti tabon ang anang ulo?
14 Duna sa sangka laki nga bugu ti buhok kag makahuruya ang malabug nga buhok,

15 pero sa bayi tana kadungganan na ang malabug nga buhok. Ang malabug na nga
buhok gintugro kana bilang inugtabon sa anang ulo.
16 Pero kon may rugyan nga gusto magpakigbais nahanungud rugya ka dya, amo
lang dyaay ang akun mahambal: kami kag ang mga iglesia kang Dios wara ti iba nga
kinabatasan sa pagsimba magluwas lang ka dya.

Ang Balaan nga Panyapon

17 Kar-on, sa masunod ruman nga mga butang nga akun igatudlo kaninyo wara ko
kamo ginadayaw, tungud hay ang inyo pagtiripon wara nagadara kang kaaraydan kundi
kalainan.
18 Una sa tanan, kon nagatiriripon kamo bilang iglesia, nakabati ako nga may
pagbinahin-bahin kamo; kag nagapati ako nga bisan gamay lang may kamatuoran dya.
19 Siguro kinahanglan gid man nga may pagbinahin-bahin dyan kaninyo agud to nga
maman-an kon sin-o kaninyo ang matuod nga tumuluo.
20 Kon magtipon kamo, bukun ti Balaan nga Panyapon ang inyo ginakaun,
21 tungud hay ang iba kaninyo nagauna ka kaun. Amo gani nga ang iba kaninyo mga
gutum kag ang iba tana mga lingin.
22 Wara kamo haw ti kaugalingun nga balay nga rugto kamo makakaun kag
makainum? Ukon gusto ninyo nga insultohan ang iglesia kang Dios, kag pakahuy-an
ang mga imol? Ano bay ang ginapaabot ninyo nga ihambalun ko kaninyo? Dayawun ko
ayhan kamo? Siyempre indi! Indi ko kamo pagdayawun!
23 Tungud hay ginbaton ko halin sa Ginoo ang pagturon-an nga akun man ginpaalinton
kaninyo: ang Ginoong Jesus katong gabii nga tana gintraidoran nagbuul kang tinapay,
24 kag pagkatapos nga ginpasalamatan na dya sa Dios, ginpamihak-pihak na dya kag
nagkuon, “Amo dya ang akun lawas nga ginahalad para kaninyo. Himoa ninyo dya sa
pagdumdum kanakun.”
25 Sa amo man, sa tapos nanda ka yapon ginbuul na ang kopa kag nagkuon, “Ang kopa
nga dya amo ang bag-o nga kasugtanan nga ginparig-un kang akun dugo. Kada inum
ninyo ka dya, himoa ninyo bilang pagdumdum kanakun.”
26 Tungud hay sa kada kaun ninyo kang tinapay nga dya kag inum sa kopa nga dya
ginabantala ninyo ang kamatayun kang Ginoo hasta sa anang pagbalik.
27 Gani sa inyo nga paghiwat kang Balaan nga Panyapon ang sin-o man nga nagakaun
kang tinapay kag nagainum sa kopa nga wara na dya ginatugroan kang kabilyanan
nakasala tana batok sa lawas kag dugo kang Ginoo.
28 Amo gani nga dapat usisaun kang kada isara ang anang kaugalingun sa wara pa
tana makakaun kang tinapay kag makainum sa kopa.
29 Tungud hay ang sin-o man nga nagakaun kag nagainum nga wara nagakilala kang
kabilyanan kang lawas kang Ginoo, nagadara lang tana kang silot sa anang kaugalingun
sa paghimo na karia.
30 Amo ria gani nga duro kaninyo ang mga maluya kag masakitun, kag ang iba
nagkaramatay run.
31 Pero kon usisaun anay natun ang atun kaugalingun, indi kita pagsilotan kang Ginoo.
32 Pero kon ginasilotan kita kang Ginoo, ginadisiplina na kita agud to nga indi kita
pagsentensyahan imaw kang iba nga mga tawo sa dya nga kalibutan.
33 Gani, mga kabugtoan, kon magtipon gani kamo sa pagsaulog kang Balaan nga
Panyapon, maghulatanay kamo.
34 Kon may rugyan kaninyo nga ginagutum, magkaun tana sa anang balay. Kon
himuon ninyo dya indi kamo pagsilotan kang Dios sa inyo nga pagtiripon. Kon
nahanungud tana sa iba nga mga butang ugaring ko lang itudlo kaninyo kon makaabot
run ako rugyan.

12

Mga Abilidad nga Gintugro kang Balaan nga Ispirito

1 Kar-on, mga kabugtoan, kon nahanungud sa mga abilidad nga gintugro kang Balaan
nga Ispirito, gusto ko nga mahangpan ninyo ang nahanungud rugya ka dya.
2 Naman-an ninyo nga kang wara pa kamo nagatoo sa Dios, ginpatalang kamo sa
nagkalain-lain nga paagi nga magsimba sa mga dios-dios nga indi makahambal.
3 Gani, gusto ko maman-an ninyo nga wara ti tawo nga ginagihayan kang Ispirito kang
Dios ang makakuon nga, “Sumpaun si Jesus!” kag wara man ti tawo nga makakuon nga
“Si Jesus Ginoo,” kon wara tana ginagiyahan kang Balaan nga Ispirito.
4 May nagkalain-lain nga abilidad pero isara lang ka Ispirito ang ginahalinan.

5 May nagkalain-lain nga pamaagi sa pag-alagad pero isara lang ka Ginoo ang
ginaalagad.
6 May nagkalain-lain nga hirikoton, pero sangka Dios lang ang nagtugro kang abilidad
sa kada isara para sa mga hirikoton nga ria.
7 Ang kada isara gintugroan kang abilidad nga nagapahayag nga ang Balaan nga
Ispirito rugyan kana, para sa kaaraydan kang tanan.
8 Ang iba gintugroan kang Balaan nga Ispirito kang kaaram sa pagsugid kang mensahe
kang Dios, kag ang iba tana gintugroan kang Balaan nga Ispirito kang paghangup sa
mensahe nga ria.
9 Ang iba gintugroan kang Balaan nga Ispirito kang abilidad tungud kang anang
pagtoo, kag ang iba tana gintugroan kang abilidad sa pagpang-ayad kang mga
nagamasakit.
10 Ang iba gintugroan kang Balaan nga Ispirito kang abilidad sa paghimo kang mga
milagro, ang iba tana gintugroan kang abilidad sa pagpanagna, kag ang iba tana
gintugroan kang abilidad sa pagkilala kon bala ang nagagahum sa sangka tawo amo
ang Balaan nga Ispirito ukon bukun. May iba man nga gintugroan kang abilidad
nga maghambal kang lain nga sahi kang mga linggwahe, kag may rugyan man nga
gintugroan kang abilidad sa pagsaysay kang kahulogan kang mga ginpanghambal nga
to.
11 Ang tanan nga dya, sa isara kag amo gid lang nga Ispirito maghalin, kag ginpanugro
na dya sa kada isara suno sa anang luyag.

Ang Atun halimbawa mga Bahin kang Lawas

12 Ang lawas isara lang pero duro ang anang mga bahin. Ang mga bahin bisan nga
duro sanda ka dya pero isara man gihapon ka lawas. Amo man karia si Cristo.
13 Kita tanan amo man, Judio man ukon bukun ti Judio, uripun man ukon hilway,
ginbawtisohan sa isara lang ka Ispirito nga mangin isara lang ka lawas, kag ginpainum
man kita tanan sa isara lang ka Ispirito.
14 Tungud hay ang lawas ginabug-os kang duro nga bahin kag bukun ti isara lang.
15 Kon magkuon ang kahig, “Tungud nga bukun takun ti alima, bukun ako ti bahin
kang lawas,” nagakahulogan bala ria nga bukun tana ti bahin kang lawas?
16 Kon magkuon man ang talinga, “Tungud nga bukun takun ti mata, bukun ako ti
bahin kang lawas,” nagakahulogan bala ria nga bukun tana ti bahin kang lawas?
17 Kon ang bilog nga lawas puro lang mata, paano bay dya makabati? Kag kon ang
bilog nga lawas puro lang talinga, paano bay dya makapanapug?
18 Pero ginbutang kang Dios ang kada bahin kang lawas suno sa anang luyag.
19 Kon tanan sanda isara lang ka bahin, sa diin run tana bay ang lawas?
20 Ang matuod, duro ang mga bahin, pero isara lang ka lawas.
21 Amo ria gani nga ang mata indi makakuon sa alima, “Indi ko ikaw kinahanglan,”
ukon makakuon ang ulo sa kahig, “Indi ko ikaw kinahanglan.”
22 Ang matuod, ang mga bahin kang lawas nga ginakabig nga maluya amo pa ang
kinahanglanun gid.
23 Ang mga bahin kang lawas nga ginakabig natun nga bukun ti importante amo pa
ang atun ginatugroan kang bahul nga importansya, kag ang mga bahin nga sa panuruk
natun bukun ti manami amo pa ang ginatugroan kang bahul nga pagtamud,
24 bagay nga wara natun ginahimo sa mga bahin nga manami run nga daan.
Ginplastar kang Dios nga amo ka dya ang atun lawas para matugroan kang bahul nga
importansya ang mga bahin nga ginakabig natun nga bukun ti importante,
25 agud to nga wara ti may pagbinahin-bahin sa lawas; sa baylo ang tanan may
pagkabalaka sa isara kag isara.
26 Kon ang sangka bahin nagaantos ang tanan nga bahin nagaantos man, kag kon ang
sangka bahin ginadayaw ang tanan nga bahin nalipay man.
27 Kamo lawas ni Cristo, kag ang kada isara kaninyo bahin kang anang lawas.
28 Ang Dios nagbutang sa iglesia kang: una mga apostol, ikarwa mga propeta, ikatlo
mga manunudlo, sunod mga manughimo kang mga milagro, sunod mga nagapang-ayad
kang mga balatian, sunod mga manugbulig, sunod mga manugdumara, kag sunod ang
mga nagahambal kang lain nga sahi kang mga linggwahe.
29 Bukun ti tanan mga apostol, bukun ti tanan mga propeta, kag bukun ti tanan mga
manunudlo. Bukun man ti tanan nagahimo kang mga milagro,
30 bukun ti tanan nagapang-ayad kang mga balatian, bukun ti tanan nagahambal sa
lain nga sahi kang mga linggwahe, kag bukun ti tanan makasaysay kang mga kahulogan
kang mga ginpanghambal nga to.

31 Pero tinguhai ninyo ka mayad nga maangkun ang labing importante nga abilidad.
Kag kar-on ipakita ko pa gid kaninyo ang labing mayad nga paagi.

13

Ang Gugma

1 Bisan pa nga makahambal ako kang nagkalain-lain nga linggwahe kang tawo kag
bisan kang mga anghel, pero kon wara ako ti gugma, daw pareho lang ako kang magahud
nga agong ukon matagsing nga lingganay.
2 Kon may abilidad man ako nga magpanagna, kag mahangpan ko ang tanan nga mga
likum nga kamatuoran kag ang tanan nga kaaram, kag bisan may pagtoo man ako nga
mapahalin ko ang bukid, pero kon wara ako ti paghigugma sa akun isigka-tawo, wara
ako ti pulos.
3 Bisan pa nga ipanugro ko ang tanan nakun nga pagkabutang, kag bisan pa nga
itugyan ko ang akun lawas para sunogon, kon wara ako ti gugma, wara man ako gihapon
ti mabuul nga kaaraydan dyan karia.
4 Ang tawo nga nagahigugma sa anang isigka-tawo mapinasensyahun kananda. Bukun
tana ti mahisaun, bukun ti hambog ukon bugalun;
5 bukun ti maraw-ay ang anang ugali, bukun ti maiya-iyahun, bukun ti dali mag-ugut,
wara nagadumut,
6 wara tana nalipay sa mga malaot nga mga buhat, kundi nalipay sa kamatuoran.
7 Ang tawo nga nagahigugma sa anang isigka-tawo mabinatasun sa tanan nga butang,
nagasarig sa tanan nga butang, nagalaum sa tanan nga butang, mainantuson sa tanan
nga butang.
8 Ang gugma magapabilin hasta sa wara ti katapusan; ang pagpanagna magatapos,
ang paghambal kang mga lain nga sahi ka mga linggwahe magauntat, kag ang kaaram
magadura.
9 Tungud hay ang atun naman-an kag ang atun pagpanagna bukun pa ti himpit,
10 pero magaabot ang adlaw nga mangin himpit ang tanan, kag ang mga bukun ti
himpit madura.
11 Katong bata pa ako, ang akun paghambal, ang akun paghangup, ang akun
paminsarun daw ana kang bata. Pero kang bahul run ako ginbayaan ko ang pagginawi
nga ana kang bata.
12 Sa tulad daw nagalantaw kita kang malubug nga laragway sa salamin, pero
magaabot ang adlaw nga makita run gid natun ria kang tampad. Ang akun naman-
an sa tulad bukun pa ti himpit; pero magaabot ang adlaw nga ang akun naman-an
nahanungud sa tanan nga butang mangin himpit run gid, pareho kang pagkakilala kang
Dios kanakun.
13 Sa tulad, nagapadayon ang tatlo ka butang nga dya: ang pagtoo, ang paglaum, kag
ang gugma, pero ang pinakalabaw sa tatlo nga dya amo ang gugma.

14

Ang Paghambal kang Lain nga Sahi ka mga Linggwahe

1 Gani, tinguhai ninyo ka mayad nga maghigugma. Handuma ninyo nga makaangkun
kang abilidad nga halin sa Balaan nga Ispirito, ilabi run gid ang pagpanagna.
2 Ang bisan sin-o nga nagahambal ka lain nga sahi kang mga linggwahe wara
nagapakighambal sa mga tawo kundi sa Dios, tungud hay ang mga tawo indi
makaintiende kana. Nagahambal tana kang mga likum nga kamatuoran paagi sa gahum
kang Balaan nga Ispirito.
3 Sa pihak tana nga bahin, ang tawo nga nagapanagna nagapakighambal sa mga
katawhan agud to nga makapabakud kang andang baratyagun, makaparig-un kang
andang pagtoo, kag makatugro kang kalipay kananda.
4 Ang nagahambal kang lain nga sahi kang linggwahe, ang ana lang kaugalingun ang
anang ginaparig-un, pero ang nagapanagna tana nagaparig-un kang iglesia.
5 Gusto ko raad nga kamo tanan makahambal sa lain nga sahi kang linggwahe, pero
mas gustohon ko pa nga magpanagna kamo. Tungud hay ang tawo nga nagapanagna
labi pa sangsa tawo nga nagahambal sa lain nga sahi kang linggwahe, magluwas lang
kon may magasayay kang anang mga ginapanghambal agud to nga maparig-un na ang
iglesia.
6 Kar-on mga kabugtoan, kon mag-agto ako rugyan kaninyo kag maghambal sa lain nga
sahi kang linggwahe, ano ayhan nga kapuslanan ang inyo mabuul? Wara gid, magluwas

lang kon may isaysay ako kaninyo nga naghalin sa Dios, ukon ipaalinton ko kaninyo ang
akun naman-an, ukon magpanagna kaninyo, ukon magpanudlo kaninyo.
7 Bisan sa mga instrumento nga wara ti kabuhi nga pareho kang plawta ukon harpa,
kon wara ti kinalain ang andang mga huni paano maman-an kang nagapamati kon ano
ang ginatukar?
8 Kag kon ang manugtrumpeta kang mga suldado bukun ti maathag ang anang
pagpatunog, sin-o ang magaaman paagto sa inaway?
9 Amo man ria kaninyo, paano maman-an kang nagapamati ang inyo ginahambal
kon nagahambal kamo sa lain nga sahi kang linggwahe nga indi nanda maintiendihan?
Pareho lang ria nga nagahambal kamo sa hangin.
10 Duro kag lain-lain ang mga linggwahe rugya sa kalibutan, kag ang kada isara may
kahulogan.
11 Pero kon indi ko maintiendihan ang linggwahe kang akun kaistorya, indi kami mag-
intiendihanay.
12 Tungud gani nga nagahandum kamo nga makabaton kang mga abilidad nga halin
sa Balaan nga Ispirito, tinguhai gid ninyo nga magamit ang abilidad nga makapapag-un
sa iglesia.
13 Gani ang sin-o man nga nagahambal sa lain nga sahi kang linggwahe dapat
magpangamuyo tana nga tugroan tana kang abilidad nga masaysay na ang kahulogan
kang anang ginahambal.
14 Tungud hay kon nagapangamuyo ako sa lain nga sahi kang linggwahe, nagapanga-
muyo matuod ang akun ispirito, pero ang akun panghuna-huna tana indi makapulos.
15 Gani, ano kar-on ang akun dapat himoon? Magapangamuyo ako paagi sa akun
ispirito kag magapangamuyo man ako paagi sa akun panghuna-huna. Magakanta ako
paagi sa akun ispirito kag magakanta man ako paagi sa akun panghuna-huna.
16 Kon magpasalamat ikaw sa Dios paagi sa imong ispirito, paano makahambal nga
“Amen” ang iba nga tawo nga wara ti abilidad nga amo karia, tungud gani nga indi
sanda makaintiende kon ano ang imong ginahambal?
17 Bisan ano pa kanami ang imong pangamuyo sa pagpasalamat sa Dios, indi man
ikaw gihapon makabulig sa iba.
18 Nagapasalamat ako sa Dios nga makahambal ako kang nagkalain-lain nga sahi ka
linggwahe nga labaw pa sangsa kaninyo tanan.
19 Pero sa iglesia mas mayad pa nga maghambal ako kang lima ka tinaga nga
maintiendihan agud to nga matudloan ko ang iba sangsa maghambal ako kang linibo
nga tinaga sa linggwahe nga indi nanda maintiendihan.
20 Mga kabugtoan, indi kamo magpaminsar nga daw pareho kang mga bata. Mangin
pareho kamo kang mga bata nga wara ti hinalung-ung parte sa mga malain nga mga
butang, pero magmangin pareho kamo kang mga hamtung nga tawo kon magpaminsar.
21 Nasulat sa kasulatan nga nagkuon ang Ginoo,

“Paagi sa mga tawo nga nagahambal sa lain nga sahi kang mga linggwahe
kag paagi sa bibig kang mga pangayaw, magapakighambal ako sa akun mga katawhan,
pero indi sanda gihapon magpamati kanakun.”

22 Gani ang paghambal sa lain nga sahi kang mga linggwahe tanda kang gahum kang
Dios kag dya bukun para sa mga tumuluo kundi para sa mga bukun ti tumuluo. Pero
ang pagpanagna tana tanda kang anang gahum para sa mga tumuluo kag bukun ti para
sa mga bukun ti tumuluo.
23 Gani, kon ang bug-os nga iglesia magtiriripon kag ang tanan maghambal sa lain nga
sahi kang mga linggwahe kag may magtambong nga mga tawo nga wara ti hinalung-ung
sa inyo ginahimo ukon bukun ti tumuluo, indi ayhan sanda magkuon nga mga buang
kamo?
24 Pero kon tanan kamo magapanagna, kag may magtambong nga mga tawo nga
wara ti hinalung-ung sa inyo ginahimo ukon bukun ti tumuluo, makilala na nga tana
makasasala kag maman-an na ang anang matuod nga kahimtangan.
25 Magagwa ang mga likum nga nakatago sa anang tagipusoon. Dayon magaluhod
tana sa pagsimba sa Dios nga nagakuon, “Matuod gid nga ang Dios rugya kaninyo.”

Ang Matuod nga Pagsimba

26 Ano kar-on ang dapat himoon, mga kabugtoan? Sa inyo nga pagtiriripon, may
rugyan nga magakanta, may rugyan nga magatudlo, may rugyan nga magasaysay kang
ginpahayag kana kang Dios, may rugyan nga magahambal sa lain nga sahi kang mga

linggwahe, kag may rugyan nga magasaysay kang kahulogan kang ginahambal nga ria.
Himoa ninyo ang tanan nga ria para sa pagparig-un kang iglesia.
27 Kon may rugyan nga maghambal sa lain nga sahi kang mga linggwahe, tama run
ang darwa ukon tatlo lang gid ang maghambal kag magbulus-bulus lang sanda, kag
kinahanglan may rugyan nga magsaysay kang kahulogan kang andang ginapanghambal.
28 Pero kon wara ti may makasaysay, maghipus run lang sanda, kag magpakighambal
run lang sa andang kaugalingun kag sa Dios.
29 Darwa ukon tatlo ang magpanagna, kag ang iba magpamati kag magbinag-binag
kang andang ginapanghambal.
30 Kar-on kon may rugyan sa mga nagapungko ang nakabaton kang mga pulong halin
sa Dios, dapat maghipus ang nagahambal.
31 Tungud hay tanan kamo makapanagna nga bulus-bulus, agud to nga tanan kamo
makatuon kag tanan man kamo maparig-un.
32 Ang mga nakabaton kang abilidad sa pagpanagna dapat makapugung kang anang
kaugalingun,
33 tungud hay ang Dios wara nagatugro kang kagamo kundi kalinung.
Kar-on, pareho kang mga nagakatabo sa pagtiriripon kang mga katawhan kang Dios
sa tanan nga kaiglesiahanan,
34 ang mga bayi dapat nga maghipus lang sa mga pagtiriripon. Tungud hay wara sanda
ginatugotan nga maghambal, dapat magpasakup lang sanda, pareho kang ginakuon sa
kasugoan.
35 Kon may gusto sanda nga maman-an, magpamangkot sanda sa andang mga bana
sa andang balay. Tungud hay makahuruya sa bayi ang maghambal sa iglesia.
36 Basi kon nagahuna-huna kamo nga rugyan kaninyo maghalin ang pulong kang Dios?
Ukon nagahuna-huna man kamo nga kamo lang ang nakabaton ka dya?
37 Kon may rugyan kaninyo nga nagapaminsar nga tana sangka propeta kang Dios
ukon may abilidad tana nga naghalin sa Balaan nga Ispirito, dapat na kilalahun nga ang
akun mga ginasulat kaninyo mga sugo kang Ginoo.
38 Ang indi magkilala ka dya, indi man tana pagkilalahun.
39 Gani kar-on, mga kabugtoan, tinguhai ninyo nga makapanagna, kag indi man ninyo
pagpunggi ang maghambal sa lain nga sahi kang mga linggwahe.
40 Pero himoa ninyo ang tanan nga mga butang sa nagakaigo kag husto nga paagi.

15

Ang Pagkabanhaw ni Cristo

1 Kar-on mga kabugtoan, gusto ko ipadumdum kaninyo ang Mayad nga Balita nga
akun ginwali kaninyo, nga inyo ginbaton kag nangin sarandigan kang inyo pagtoo.
2 Paagi sa dyang Mayad nga Balita nagakaluwas kamo, kon marig-un ang inyo pagpati
sa mensahe nga akun ginbantala kaninyo, magluwas lang kon wara kamo ti gintoohan.
3 Tungud hay ginpaalinton ko kaninyo ang una sa mga pinakaimportante nga mga
butang nga akun nabaton; nga si Cristo napatay tungud sa atun mga kasal-anan, suno
sa nasulat sa kasulatan.
4 Ginlubung tana kag nabanhaw sa ikatlo nga adlaw, suno man dya sa nasulat sa
kasulatan.
5 Nagpakita tana kay Pedro kag dayon sa napulo'g darwa ka mga apostoles.
6 Pagkatapos, sa sangka tion nagpakita man tana sa anang mga sumuronod nga sobra
sa lima ka gatos, ang iba kananda patay run pero ang kalabanan buhi pa hasta tulad.
7 Nagpakita man tana kay Santiago kag dayon sa tanan nga mga apostoles.
8 Kang urihi run, nagpakita man tana kanakun. Ang akun halimbawa pareho kang
lapsag nga natawo sa indi pa oras.
9 Tungud hay ako ang pinakabukun ti importante sa mga apostol, kag bukun ti takus
nga tawgun nga sangka apostol tungud nga ginhingabot ko ang iglesia kang Dios.
10 Pero sa bugay kang Dios nangin apostol ako, kag ang anang kaluoy kanakun nangin
mapuslanun gid. Mas duro ang akun nahimo sangsa kananda tanan. Pero ria bukun
ti sa akun kaugalingun nga ikasarang, kundi tungud gid lang sa kaluoy kang Dios nga
nagapahingkot kanakun.
11 Gani, ako man ukon sanda, amo dya ang amun ginawali kag amo dya ang inyo
gintoohan.

Ang Pagkabanhaw

12 Kar-on, kon ginawali nga si Cristo nabanhaw halin sa mga minatay, andut haw nga
ang iba kaninyo nagakuon nga indi pagbanhawun ang mga patay?

13 Kon matuod nga indi pagbanhawun ang mga patay, ti wara man e mabanhaw si
Cristo!
14 Kag kon wara nabanhaw Cristo, kundi nga wara ti pulos ang amun ginawali kag
wara man ti pulos ang inyo pagtoo.
15 Magluwas pa dyan karia, nagagwa lang nga kami mga butigun sa amun pagpa-
matuod nahanungud sa Dios tungud hay ginpahayag namun nga ginbanhaw na si Cristo.
Pero kon matuod nga indi na pagbanhawun ang mga patay, wara na man ginbanhaw si
Cristo.
16 Tungud nga kon indi pagbanhawun ang mga patay, wara man nabanhaw si Cristo.
17 Kag kon wara nabanhaw si Cristo, ang inyo pagtoo wara ti pulos kag wara pa
gihapon napatawad ang inyong mga kasal-anan.
18 Nagakahulogan man ria nga ang mga nagtoroo kay Cristo nga nagkaramatay
nalaglag run.
19 Kon ang atun paglaum kay Cristo para lang sa kabuhi nga dya, kita gid ang
makaluluoy sa tanan nga mga tawo sa kalibutan.
20 Pero matuod gid nga nabanhaw si Cristo; tana ang una nga nabanhaw bilang
pamatuod nga banhawun man ang mga nagkaramatay.
21 Paagi sa sangka tawo nag-abot ang kamatayun, sa amo man, paagi man sa sangka
tawo pagabanhawun ang mga patay.
22 Ang tanan nga tawo magaagum kang kamatayun tungud sa kaangtanan kay Adan,
sa amo man, ang tanan mabanhaw halin sa mga minatay tungud sa kaangtanan kay
Cristo.
23 Pero ang kada isara pagabanhawun suno sa natalana nga tion para kana. Si Cristo
amo ang una nga nabanhaw; dayon sa tion kang anang pagbalik banhawun ang mga
katawhan nga napasakup kana.
24 Dayon magaabot run ang katapusan kang tanan; pagapierdihun ni Cristo ang tanan
nga manugdumara, ang tanan nga may awtoridad kag tanan nga nagagahum, kag
itugyan na ang paghari sa Dios nga Amay.
25 Tungud hay kinahanglan nga maghari si Cristo hasta nga mapaampo na ang tanan
na nga mga kaaway.
26 Ang katapusan nga kaaway nga anang pagaranggaun amo ang kamatayun.
27 Tungud hay ginakuon sa kasulatan, “Ipasakup kang Dios kana ang tanan nga mga
butang.” Pero wara dya nagakahulogan nga pati ang Dios nga nagpasakup kang tanan
kay Cristo naabay man.
28 Sa tapos nga napaidalum run ang tanan sa pagginahum ni Cristo, tana nga Anak
mapaidalum man sa pagginahum kang Dios nga amo ang nagpasakup kang tanan nga
butang kana, agud to nga ang Dios amo run ang magagahum sa tanan.
29 Kar-on, ano ang pulos nga nagapabawtiso ang mga tawo para sa mga napatay? Kon
indi pagbanhawun ang mga patay, ti andut nga nagapabawtiso pa ang mga tawo para
sa mga patay?
30 Kag kanamun tana, andut nga ginabutang namun ang amun kabuhi sa katalagman
sa tanan nga oras?
31 Mga kabugtoan, wara ti adlaw nga wara ako nahamtang sa bi-bi kang kamatayun.
Ginahambal ko dya tungud nga ginapabugal ko kamo tungud kang atun kaangtanan kay
Cristo Jesus nga atun Ginoo.
32 Kon sa tawhanun nga katuyoan nagpakig-away ako rugya sa Efeso sa mga tawo nga
pareho ka bangis sa mga sapat, ano nga pulos ang akun mabuul dyan karia? Kon indi
lang man pagbanhawun ang mga patay, mas mayad pa nga sundon run lang natun ang
hurubatun nga, “Magpagusto kita kaun kag inum, tungud hay sa rum-an mapatay run
kita.”
33 Indi kamo magpaloko, “Ang pag-imaw sa mga tawo nga nagahimo kang malain,
makaguba kang mayad nga batasan.”
34 Magpaminsar run kamo kang igsakto kag bayai run ninyo ang pagpakasala. Ang iba
kaninyo wara ti hinalung-ung nahanungud sa Dios; ginahambal ko dya agud mahuya
kamo.

Ang Lawas kang Nabanhaw

35 Pero may rugyan nga magapamangkot, “Paano banhawun ang mga patay? Ano nga
klase ang andang lawas?”
36 Mga buang-buang! Ang binhi nga ginpanggas indi manubo kon indi dya anay
madunot.

37 Kag ang inyo ginpanggas bukun ti ang puno run gid kundi nga binhi, mangin binhi
man dya kang trigo ukon iba nga binhi kang tanum.
38 Ang Dios ang nagatugro kang puno sa binhi suno sa anang pagbuut, kag ang kada
binhi gintugroan na kang andang kaugalingun nga puno.
39 Amo man ang lawas kang tanan nga nagakabuhi, wara dya nagapararehо; lain ang
lawas kang tawo, lain man ang lawas kang mga sapat, lain man ang lawas kang mga
pispis, kag lain man ang lawas kang mga isda.
40 May langitnun nga lawas kag may kalibutanun man nga lawas, pero lain ang
katahum kang langitnun nga lawas kag lain man ang katahum kang kalibutanun nga
lawas.
41 Lain ang katahum kang adlaw, lain man ang katahum kang bulan, lain man ang
katahum kang bituon; kag bisan pa gani ang mga bituon nagkalain-lain ang katahum.
42 Amo man karia kon banhawun run ang mga patay. Ang lawas nga ginlubung
nagakadunot, pero ang lawas nga ginbanhaw indi run gid madunot hasta san-o.
43 Ang lawas nga ginlubung maraw-ay kag maluya, pero kon banhawun run mangin
matahum dya kag mabaskug.
44 Ang ginlubung nga lawas pisikal nga lawas, pero kon banhawun run dya mangin
ispiritohanun nga lawas. Kon may pisikal nga lawas, may ispiritohanun man nga lawas.
45 Pareho kang ginakuon sa kasulatan, “Ang una nga tawo nga si Adan gintuga kag
gintugroan kang kabuhi.” Pero ang urihi tana nga Adan amo ang ispirito nga nagatugro
kang kabuhi.
46 Bukun ang ispiritohanun nga lawas ang una, kundi ang pisikal nga lawas kag dayon
amo ang ispiritohanun nga lawas.
47 Ang una nga tawo nga si Adan naghalin sa lupa tungud hay gintuga tana halin sa
yab-ok, pero ang ikarwa tana nga Adan naghalin sa langit.
48 Pareho kang una nga tawo nga naghalin sa lupa amo man karia ang mga tawo rugya
sa lupa, pero ang mga tawo tana rugto sa langit pareho man kang tawo nga naghalin sa
langit.
49 Kon paano nga kita nangin pareho kang tawo nga naghalin sa lupa, sa amo man
magaabot ang tion nga mangin pareho man kita kang tawo nga naghalin sa langit.
50 Mga kabugtoan, amo dya ang akun buut hambalun: ang atun lawas* nga dya indi
makapakigbahin sa ginharian kang Dios, kag ang lawas nga nagadunot indi makaagum
kang kabuhi nga wara ti katapusan.
51 Pamati kamo tungud hay may likum nga kamatuoran ako nga isugid kaninyo: kita
tanan indi mapatay, pero tanan kita bag-ohon
52 sa hinali lang, sa sangka pisuk kang mata, sa pagtunog kang katapusan nga
trumpeta. Tungud hay sa pagtunog kang trumpeta, banhawun ang mga patay kag indi
run gid madunot ang andang lawas, kag kita tana nga buhi pa bag-ohon ang atun lawas.
53 Tungud hay ang atun lawas nga dya nga madinurunton kinahanglan nga baylohan
kang lawas nga indi run gid madunot, kag ang lawas nga dya nga nagakapatay baylohan
kang lawas nga indi run gid mapatay.
54 Gani kon ang lawas nga madinurunton mabaylohan run kang indi madunot, kag
kon ang lawas nga may kamatayun mabaylohan kang lawas nga wara ti kamatayun,
amo to kag matuman run ang ginakuon sa kasulatan, “Gindura run ang kamatayun;
bug-os run gid ang kadarag-an!”
55 “Kamatayun, sa diin run ang imong kadarag-an?
Kamatayun, sa diin run ang imong sughud?”
56 Ang sughud kang kamatayun amo ang kasal-anan, kag ang gahum kang sala
nagahalin sa kasugoan.
57 Pero salamat sa Dios nga amo ang nagtugro kanatun kang kadarag-an paagi sa atun
Ginoong Jesu-Cristo.
58 Gani mga pinalangga ko nga mga kabugtoan, magpakarig-un kamo kag indi
gid malingkang sa inyo pagtoo. Magmapisan gid kamo pirme sa paghimo kang
hirikoton nga gintugyan kaninyo kang Ginoo, tungud hay naman-an ninyo nga ang inyo
pagpangabudlay para sa Ginoo may kapuslanan gid.

16

Bulig para sa mga taga-Judea

1 Kar-on, kon nahanungud tana sa inyo inugbulig sa mga katawhan kang Dios rugto
sa Judea, himoa ninyo ang pareho sa akun ginkuon sa mga kaiglesiahanan sa Galacia.

* **15:50 15:50** sa Griego, kusug kag dugo

2 Kada adlaw kang domingo ang kada isara kaninyo magpain kang kantidad halin sa
inyo kinitaan. Tiponon ninyo dya agud to nga sa pag-abot ko rugyan nakahanda run
ang inyo inugbulig kag indi run kinahanglan nga mangolekta pa kamo.
3 Pag-abot ko rugyan sugoon ko ang mga tawo nga inyo napamatud-an nga masarigan
sa pagdara kang inyo inugbulig sa Jerusalem kag tugroan ko kang sulat nga magapakilala
kananda.
4 Pero kon kinahanglan nga mag-agto man ako rugto, magaimaw run lang sanda
kanakun.

Ang Plano ni Pablo

5 Maagto ako dyan kaninyo pagkahalin ko sa Macedonia, tungud hay gintuyo ko nga
rugto mag-agi,
6 kag basi magtiner ako rugyan kaninyo kang malawid ukon indi gani magpaligad
kang tagraramig rugyan, agud to nga mabuligan ninyo ako sa akun pagbyahe kon sa
diin man ako maagto.
7 Indi ko gusto nga mag-agi lang rugyan kaninyo kang makadali, kundi gusto ko nga
magtiner rugyan kaninyo kang malawid, kon itugot kang Ginoo.
8 Pero matiner anay ako rugya sa Efeso hasta sa adlaw kang Pentecostes,
9 tungud nga bahul ang kahigayonan nga mag-uswag ang hirikoton rugya bisan pa
nga duro ang mga nagakontra.
10 Kon mag-abot rugyan si Timoteo, abi-abihun ninyo tana ka mayad agud to nga
mapahamtang ang anang baratyagun, tungud nga tana pareho man kanakun nga
nagahimo kang hirikoton kang Ginoo.
11 Sigurohon ninyo nga wara ti bisan sin-o kaninyo nga magpakanaba kana. Buligan
ninyo tana nga mapahamtang ang anang buut sa anang pagbyahe agud to nga makabalik
tana rugya kanakun, tungud hay ginapaabot ko tana imaw kang mga isigka-tumuluo.
12 Kon nahanungud tana sa atun bugto nga si Apolos, ginapangabay ko gid tana nga
mag-agto rugyan kaninyo imaw kang iba pa nga mga isigka-tumuluo. Pero indi pa tana
gusto nga mag-agto rugyan sa kadya nga mga tinion. Maagto lang tana rugyan ugaring
kon may kahigayonan.

Katapusan nga mga Bilin

13 Magmabinantayun kamo pirme kag magpakarig-un sa inyo pagtoo, magpakaisug
man kamo kag magpakabakud.
14 Bisan ano ang inyo ginahimo, himoa ninyo ria tungud kang paghigugma.
15 Mga kabugtoan, naman-an ninyo nga si Stefanas kag ang anang panimalay amo
ang una nga nangin tumuluo sa Acaya kag gintugyan nanda ang andang kaugalingun
sa pag-alagad sa mga katawhan kang Dios. Ginapangabay ko kamo,
16 nga magpasakup sa pareho kananda kag sa mga kaimaw nanda nga nagahimo kang
hirikoton kag nagapangabudlay.
17 Nalipay gid ako kang pag-abot nanday Stefanas, Fortunato kag Acaico, tungud hay
ginhimo nanda ang wara ninyo mahimo tungud gani nga wara kamo rugya.
18 Nagtugro sanda kang kalipay kanakun kag amo man kaninyo. Ang mga tawo nga
pareho kananda dapat tugroan kang bahul nga importansya.
19 Ang mga kaiglesiahanan sa probinsya kang Asya nagapangamusta rugyan kaninyo.
Si Aquila kag si Priscila kag ang iglesia nga nagatipon sa andang balay tinagipusoon
gid nga nagapangamusta kaninyo, tungud nga pareho man ninyo sanda nga may
kaangtanan sa Ginoo.
20 Ang tanan nga mga isigka-tumuluo rugya nagapangamusta kaninyo.
Magkamustahanay kamo tanan dyan bilang magburugto kay Cristo.*
21 Kag kar-on ako run gid mismo si Pablo ang nagasulat: Kamusta kamo tanan.
22 Ang sin-o man nga wara nagahigugma sa Ginoo, sumpaun gid tana.
Ginoo, balik run!†
23 Kabay pa nga maaguman ninyo ang bugay ni Ginoong Jesus.
24 Ginapalangga ko kamo tanan tungud kang atun kaangtanan kay Cristo Jesus. Amen.‡

---

* **16:20 16:20** sa Griego; magkamustahanay kamo nga may balaan nga haruk † **16:22 16:22** sa Griego, Marana tha ‡ **16:24 16:24** sa iba nga mga sinulat wara ti Amen

Ang Ikarwa nga Sulat ni Pablo sa mga Taga-Corinto

1 Ako si Pablo nga nangin apostol ni Cristo Jesus suno sa kabubut-un kang Dios, kag si Timoteo nga atun bugto kay Cristo,
nagapangamusta kaninyo nga iglesia kang Dios rugyan sa Corinto, kag sa tanan nga katawhan kang Dios sa bug-os nga probinsya kang Acaya.
2 Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun Amay kag ni Ginoong Jesu-Cristo.

Pagpasalamat sa Dios

3 Darayawun gid ang Dios kag Amay kang atun Ginoong Jesu-Cristo. Maluloy-on tana nga Amay, kag Dios nga amo ang ginahalinan kang tanan nga paglipay.
4 Ginalipay na kita sa tanan natun nga kabudlayan, agud to nga malipay man natun ang iba sa andang mga kabudlayan paagi sa kalipay nga atun nabaton halin kana.
5 Tungud hay naaguman man namun ang duro nga mga pag-antos ni Cristo, sa amo man naaguman namun ang tuman nga kalipay nga halin kay Cristo.
6 Kon nagaantos kami, dya para sa inyo kalipay kag kaluwasan. Kag kon ginalipay kami, dya para sa inyo kalipay agud to nga mabatas ninyo ang mga pag-antos nga inyo ginaagum pareho kang kanamun.
7 Gani ang amun paglaum kaninyo indi gid matiung, tungud hay naman-an namun nga kon paano nga kaimaw namun kamo sa amun pag-antos, sa amo man kaimaw man namun kamo sa amun kalipay.
8 Mga kabugtoan, gusto namun nga maman-an ninyo ang amun mga inagihan nga kalisud sa probinsya kang Asya. Ang mga pag-antos nga amun inagihan tama gid ka budlay kag haros indi namun masarangan, kag naduraaan run kami kang paglaum nga mabuhi pa.
9 Abi namun nag-abot run ang amun katapusan. Pero natabo gali to agud to nga indi kami magsarig sa amun kaugalingun kundi sa Dios nga amo ang nagabanhaw kang mga patay.
10 Ginluwas na kami sa pat-ud nga kamatayun kag pagaluwasun na pa gid kami. Nagalaum gid kami kana nga padayon na kami nga pagaluwasun.
11 Buligan man ninyo kami paagi sa inyo pangamuyo agud to nga duro ang magapasalamat para kanamun tungud kang pagpakamayad nga amun nabaton bilang sabat sa duro nga mga pangamuyo.

Ang Pagbag-o ni Pablo kang Anang Plano

12 Gani amo dyaay ang amun ginapabugal: ang amun konsensya nagapamatuod nga nagkabuhi kami nga tampad kag sinsero sa atubang kang tanan nga mga tawo, kag ilabi run gid kaninyo. Nahimo namun dya paagi sa bugay kang Dios kag indi sa kalibutanun nga kaaram.
13 Wara kami nagasulat kaninyo kang indi ninyo mabasa kag maintiendihan. Nagalaum ako nga mahangpan ninyo kami kang bug-os,
14 bisan pa nga wara pa gid ninyo kami mahangpan kang bug-os. Sa adlaw nga mag-abot si Ginoong Jesus mapabugal ninyo kami kag kamo man mapabugal namun.
15 Tungud sa bahul nakun nga pagsarig, nagplano ako anay nga magbisita una rugyan kaninyo agud to nga doble nga pagpakamayad ang inyo maagum.
16 Nagplano ako nga mag-agi rugyan kaninyo sa akun pag-agto sa Macedonia, kag sa pagabalik ko halin rugto maagi ako liwan rugyan agud to nga mabuligan ninyo ako sa akun pag-agto sa Judea.
17 Kar-on, kon amo dya ang akun plano nagakahulogan bala dya nga indi masarigan ang akun ginahambal? Kon maghimo ako kang plano nagabag-o bag-o ayhan dya pareho kang ginahimo kang mga tawo sa kalibutan nga nagakuon nga “Huud” pero burubuhay “Indi?”
18 Pareho nga ang Dios masarigan, ang amun pulong kaninyo bukun ti “Huud” kag “Indi.”
19 Tungud hay si Jesu-Cristo nga Anak kang Dios, nga ginawali namun nanday Silas kag ni Timoteo kaninyo, bukun ti “Huud” kag “Indi,” sa baylo, masarigan gid tana sa anang ginpanghambal.
20 Tana ang katumanan kang tanan nga ginpromisa kang Dios. Paagi kana makahambal kita kang “Amen,” para sa kahimayaan kang Dios.

21 Ang Dios amo ang nagparig-un kanatun paagi sa atun kaangtanan kay Cristo, kag
tana man ang nagpili kanatun.
22 Ginselyohan na kita kag ginbutang na ang anang Ispirito sa atun tagipusoon bilang
pasiguro kanatun.
23 Ang Dios ang akun manugpamatuod, nga wara ako mag-agto rugyan sa Corinto
tungud gani nga indi ko gusto nga masakitan kamo.
24 Indi kami gusto nga pangunahan kamo sa inyo pagtoo, tungud hay marig-un run
ang inyo pagtoo, gusto lang namun nga buligan kamo agud mangin malipayun kamo.

2

1 Tungud hay nagpamat-ud ako nga indi run lang mag-agto rugyan kaninyo kon
masakitan lang man ang inyo baratyagun.
2 Tungud hay kon masakit ko ang inyo baratyagun, sin-o run lang bay ang matugro
kang kalipay kanakun? Wara ti iba kundi kamo nga akun ginpasakit ang baratyagun.
3 Amo ria ang kabangdanan kon andut nagsulat anay ako kaninyo, agud to nga kon
mag-agto ako rugyan indi magsakit ang akun buut kaninyo nga amo raad ang dapat
magtugro kang kalipay kanakun. Tungud hay nagapati ako nga kon malipay ako,
malipay man kamo tanan.
4 Pagsulat ko kato anay kaninyo, natublag gid kamayad ang akun baratyagun kag
nasubuan gid ako kag nagahiribiun kamayad. Indi ko gusto nga magsakit ang inyo
baratyagun, kundi gusto ko nga maman-an ninyo kon daw ano ko gid kamo ka palangga.

Patawara Ninyo ang Nakasala

5 Kar-on, kon nahanungud tana sa tawo nga to nga nakasala, bukun lang ako ang anang
gintugroan kang kasubu kundi kamo man, pero bukun ti tanan kamo. Ginhambal ko
dya tungud indi ko gusto pasobrahan.
6 Pero tama run ang silot nga gintugro kana kang karak-an kaninyo.
7 Pero kar-on tana, patawara ninyo tana kag parig-unun ang anang baratyagun, agud
to nga indi masobrahan ang anang kasubu nga ginabatyag kag maduraan kang paglaum.
8 Gani ginapangabay ko kamo nga ipabatyag ninyo kana nga ginapalangga ninyo tana.
9 Amo dya ang kabangdanan nga nagsulat ako kaninyo, tungud hay gusto ko maman-
an kon bala masarigan kamo sa pagtuman kang tanan nga butang.
10 Ang sin-o man nga ginapatawad ninyo, ginapatawad ko man. Tungud hay ang
ginapatawad ko, kon may rugyan gid man ako nga ginpatawad, ginapatawad ko sa
atubang ni Cristo para gid lang kaninyo,
11 agud to nga indi kita madaug ni Satanas, tungud hay naman-an natun kon ano ang
anang mga padihut.

Si Pablo sa Troas

12 Kang pag-agto ko sa Troas sa pagwali kang Mayad nga Balita nahanungud kay Cristo,
gintugroan ako kang Ginoo kang kahigayonan nga maghimo kang anang hirikoton rugto.
13 Pero indi mapahamtang ang akun baratyagun tungud hay wara ko makita si Tito
rugto nga akun bugto kay Cristo. Gani naglisensya ako sa mga tumuluo rugto nga
mapanaw kag mag-agto sa Macedonia.

Kadarag-an paagi kay Cristo

14 Salamat sa Dios nga tungud sa atun kaangtanan kay Cristo tana ang pirme
nagapangulo kanatun sa parada kang kadarag-an. Paagi kanatun ginapalapnag kang
Dios sa bisan sa diin nga lugar ang nahanungud kay Cristo nga daw pareho kang
pahamot.
15 Tungud hay daw pareho kita kang pahamot nga halad ni Cristo para sa Dios
nga madapgan kang mga tawo nga nagakaraluwas, kag pati kang mga tawo nga
nagakalaglag.
16 Sa mga tawo nga nagakalaglag, ang dapug na ka dya nagadara kang kamatayun
kananda; pero sa mga tawo tana nga nagakaraluwas, ang dapug na ka dya nagadara
kang kabuhi kananda. Ti, sin-o kar-on ang makasarang kang dya nga buruhatun?
17 Bukun kami ti pareho kang iba nga ginagamit nanda ang pulong kang Dios para
makakwarta. Sa baylo, bilang pinadara kang Dios kag surugoon ni Cristo, sa anang
prisensya tuduk sa amun tagipusoon ang amun pagpangwali kang anang mga mensahe.

3

Ang Bag-o nga Paagi sa Pagparapit sa Dios

1 Basi abi ninyo ginapadayaw liwan namun ang amun kaugalingun. Pareho kang iba,
kinahanglan pa bala namun kang sulat nga rekomendasyon para kaninyo ukon halin
kaninyo?
2 Kamo mismo ang amun sulat nga nasulat sa amun tagipusoon, nga makita kag
mabasa kang tanan.
3 Maathag nga ang inyo halimbawa sulat nga naghalin kay Cristo nga ginpadara paagi
kanamun, kag ang gin-gamit sa pagsulat bukun ti tinta kundi ang Ispirito kang Dios nga
buhi, kag wara man dya ginsulat sa tapan nga bato kundi sa tagipusoon kang tawo.
4 Makahambal kami ka dya tungud hay bahul ang amun pagsarig sa Dios paagi kay
Cristo.
5 Bukun ti kuon nga may ikasarang kami sa dya nga mga buruhatun. Ang Dios amo
ang nagtugro kanamun kang ikasarang nga mahimo namun dya tanan.
6 Tana ang nagatugro kanamun kang ikasarang nga mangin alagad kang bag-o nga
kasugtanan. Ang kasugtanan nga dya wara naghalin sa nasulat nga kasugoan kundi
sa Balaan nga Ispirito. Tungud hay ang nasulat nga kasugoan nagadara kang silot nga
kamatayun, pero ang Balaan nga Ispirito tana nagatugro kang kabuhi.
7 Ang kasugoan ginsilsil sa tapan nga bato, kag ang himaya kang Dios napahayag kang
pagtugro na ka dya kay Moises. Ang mga Israelinhun indi run makaturuk sa pungyahun
ni Moises tungud nga tuman gid dya ka makasirilaw bisan pa nga nagaamat-amat lang
man ka dura. Kar-on, kon ang kasugoan nga nagadara kang silot nga kamatayun, kang
pagtugro na ka dya ginpakita na ang anang himaya,
8 mas sobra pa gid ka makasirilaw ang ipakita na nga himaya sa hirikoton kang Balaan
nga Ispirito.
9 Kon may himaya ang kasugoan nga nagadara kang silot nga kamatayun, sobra pa gid
rugyan karia ang himaya kang hirikoton nga ginapakamatarung kang Dios ang tawo.
10 Sa pagkamatuod, ang himaya kang kasugoan kauna nadura run tungud nga
nalampuwasan dya kang himaya kang bag-o nga kasugtanan.
11 Tungud hay kon ang kasugoan nga umalagi lang may himaya, sobra pa rugyan karia
ang himaya kang bag-o nga kasugtanan nga nagapabilin sa wara ti katapusan.
12 Tungud sa amun paglaum nga dya, wara gid kami nagakahadluk sa pagpanugid.
13 Bukun kami ti pareho ni Moises nga nagtabon kang anang pungyahun agud to
indi makita kang mga Israelinhun nga nagaamat-amat ka dura ang kasanag sa anang
pungyahun.
14 Pero mga awut gid ang andang mga ulo; hasta gani sa tulad kon basahun ang
daan nga kasugtanan, daw pareho lang nga may nagatabon man gihapon sa andang
panghuna-huna. Mahukas lang ang nagatabon nga ria kon ang sangka tawo may
kaangtanan kay Cristo.
15 Bisan hasta gani sa tulad may nagatabon gihapon sa andang panghuna-huna sa tion
nga ginabasa ang kasugoan ni Moises.
16 Pero ang nagatabon nga ria mabuul lang kon magdangup ang tawo sa Ginoo.
17 Kar-on, ang ginatumud rugya nga Ginoo amo ang Balaan nga Ispirito, kag kon sa
diin ang Ispirito kang Ginoo rugyan ang kahilwayan.
18 Kag kita tanan nga wara run ti may nagatabon sa atun pungyahun, makita kanatun
ang himaya kang Ginoo. Kag ang himaya nga ria naghalin sa Ginoo, nga amo ang Balaan
nga Ispirito, kag amo dya ang nagapanghikot nga magdugang ang atun pagbag-o hasta
nga mangin kaangay kita sa atun mahimayaun nga Ginoo.

4

Marahalun nga Butang sa Sulud kang Kuron

1 Tungud sa kaluoy kang Dios, gintugyanan na kami kang dya nga buruhatun, gani
nga wara kami nagakaluya.
2 Gintalikdan namun ang makahuruya nga mga butang nga ginahimo sa sekreto. Wara
namun ginadayaan ang mga tawo ukon ginatiko ang pulong kang Dios. Sa baylo, sa
atubang kang Dios hayag namun nga ginasugid ang kamatuoran, kag tungud ka dya
kabigun kang mga tawo sa andang konsensya nga mga mayad kami.
3 Pero kon ang mayad nga balita nga amun ginawali natabonan sa gihapon, natabonan
dya sa mga tawo nga nagapaagto sa kalaglagan.
4 Ang mga tawo nga wara nagatoo, ginbulag ang andang panghuna-huna kang
nagapakadios sa kalibutan nga dya agud to nga indi nanda makita ang kasanagan nga
naghalin sa Mayad nga Balita nahanungud sa pagkamahimayaun ni Cristo, nga amo ang
laragway kang Dios.

5 Tungud hay wara namun ginawali ang amun kaugalingun kundi si Jesu-Cristo nga
amo ang Ginoo, kag kami tana mga alagad ninyo tungud gid lang kay Jesus.
6 Tungud hay ang Dios mismo nga nagkuon, “Magsiga ang kasanag sa kadulum!” tana
man ang nagtugro kang kasanag sa amun tagipusoon agud mahangpan namun ang
himaya kang Dios nga makita kay Cristo.
7 Pero kami pareho gid lang sa kuron nga ginbutangan kang ispiritohanun nga
manggad nga dya, agud mapakita nga ang indi matupungan nga gahum sa Dios maghalin
kag bukun kanamun.
8 Pirme kami nagaantos kang mga kabudlayan sa diin man kami mag-atubang, pero
wara gid kami mapierde. Kon kaisa indi kami kamaan kang amun himoon, pero wara
gid kami maduraan kang paglaum.
9 Ginahingabot kami, pero wara gid kami ginpabay-an. Ginasakit kami, pero buhi pa
sa gihapon.
10 Pirme kami nabutang sa peligro kang kamatayun pareho kang natabo kay Jesus,
agud nga paagi sa amun lawas mapahayag sa tanan ang kabuhi ni Jesus.
11 Samtang buhi kami pirme kami nabutang sa peligro kang kamatayun tungud gid
lang kay Jesus, agud to nga paagi sa amun lawas nga mamaratyun mapahayag ang
kabuhi ni Jesus.
12 Gani, pirme lang kami nagapangatubang kang kamatayun, pero ang resulta na ka
dya amo nga nakaagum kamo kang kabuhi.
13 Ginakuon sa kasulatan, “Nagatoo ako, gani nga nagahambal ako.” Sa amo man
karia nga pagtoo, nagahambal kami tungud nga nagatoo kami.
14 Tungud hay naman-an namun nga ang Dios nga nagbanhaw kay Ginoong Jesus
amo man ang magabanhaw kanamun tungud kang amun kaangtanan kay Jesus, kag
pagadarhun na kami kaimaw ninyo sa anang prisensya.
15 Ang tanan namun nga ginaagyan para gid lang sa inyo kaaraydan, agud to nga
samtang nagaduro ang mga tawo nga nagaagum kang bugay kang Dios, magaduro man
ang mga tawo nga nagapasalamat kana para sa kahimayaan kang Dios.

Pagkabuhi paagi sa Pagtoo

16 Gani nga wara kami nagakaluya. Bisan pa nga ang amun lawas nagaamat-amat
luya, ang amun ispirito tana padayon nga nagabakud adlaw-adlaw.
17 Ang mga kabudlayan nga amun ginaantos umalagi lang kag indi gid mabug-at, kag
dya indi gid makatumbas sa himaya nga indi matupungan kag wara ti katapusan nga
ginatigana kang Dios kanatun.
18 Tungud hay wara kami nagalantaw sa mga butang nga makita rugya sa kalibutan,
kundi sa mga butang nga indi makita. Tungud hay ang mga butang nga makita
umalagi lang, pero ang mga butang tana nga indi makita magapadayon hasta sa wara
ti katapusan.

5

1 Tungud hay naman-an natun nga ang atun lawas nga dya daw pareho kang balay
nga atun ginaistaran rugya sa kalibutan. Kon maguba gani dya tugroan kita kang Dios
kang iristaran rugto sa langit nga tana mismo ang naghimo kag bukun ti tawo. Dya nga
iristaran indi gid maguba hasta sa wara ti katapusan.
2 Sa tulad, sa balay nga atun ginaistaran rugya sa kalibutan nagaugayung kita kag
nagahandum nga makaistar run sa iristaran rugto sa langit,
3 agud to nga kon masuksok run natun ria, indi makita nga hublas kita.
4 Samtang rugya pa kita sa kalibutanun nga lawas nga dya, nagaugayung kita tungud
kang mga kabudlayan. Indi tungud nga gusto natun nga madura ang dya nga lawas,
kundi tungud nga gusto natun nga maislan kang bag-o nga lawas, agud to nga ang
lawas nga dya nga mapatay mailisan kang lawas nga indi mapatay.
5 Ang Dios amo ang nag-aman kanatun para sa dya nga mga butang, kag tana ang
nagtugro kang Balaan nga Ispirito bilang pasiguro kanatun.
6 Gani pirme mabakud ang amun baratyagun; naman-an namun nga samtang
nagakabuhi pa kami sa lawas nga dya marayu pa kami sa Ginoo.
7 Tungud hay nagakabuhi kami paagi sa pagtoo kag indi suno sa amun makita.
8 Mabakud ang amun baratyagun, kag mas gusto pa namun nga bayaan ang dya nga
lawas kag mangin kaimaw kang Ginoo.
9 Amo gani nga bisan pa nga rugya kami sa lawas nga dya ukon kaimaw kang Ginoo
rugto, ginatinguhaan gid namun nga mapahamuut tana.

10 Tungud hay tanan kita magapangatubang gid kay Cristo para nga hukman na, agud
to nga ang kada isara kanatun magabaton kang balus suno sa atun hinimoan, mayad
man ukon sayud samtang nagakabuhi pa kita rugya sa kalibutan.

Makapanumbalik kita sa Dios paagi kay Cristo

11 Gani tungud nga naman-an namun kon ano ang pagkahadluk sa Ginoo, ginatin-
guhaan namun nga haylohon ang mga tawo nahanungud sa kon sin-o gid kami. Naman-
an kang Dios ang amun pagkatawo, kag nagasarig ako nga kilala man ninyo kami sa
bug-os ninyo nga panghuna-huna.
12 Wara namun liwan ginapadayaw ang amun kaugalingun, kundi gusto lang namun
kamo tugroan kang rason nga mapabugal ninyo kami, agud to nga kamaan kamo kon
paano magsabat sa mga tawo nga nagadayaw lang kang mga butang nga makita kag
bukun ang sa sulud kang tagipusoon.
13 Kon mga buang gid man kami, ang amun ginahimo para sa Dios; kag kon husto ang
amun paminsarun, para dya sa inyo kaaraydan.
14 Ang paghigugma ni Cristo nagagahum kanamun, tungud hay naman-an run gid
namun nga napatay ang isara para sa tanan, gani ang tanan napatay.
15 Napatay tana para sa tanan, agud to nga ang mga tawo nga buhi indi run magkabuhi
para sa anda kaugalingun, kundi para kana nga napatay kag nabanhaw para kananda.
16 Umpisa ka dya, wara run kami nagahusga sa bisan kay sin-o suno sa tawhanun nga
pamaagi. Bisan pa nga kato anay ginhusgaran man namun si Cristo suno sa tawhanun
nga pamaagi, pero tulad wara run.
17 Gani, ang bisan sin-o nga may kaangtanan kay Cristo bag-o run tana nga tinuga.
Wara run ang anang daan nga pagkatawo, kag nagbag-o run ang tanan kana.
18 Ang tanan nga dya ginhimo kang Dios, nga paagi kay Cristo mapanumbalik na ang
atun relasyon kana, kag gintugroan na kami kang buruhatun sa pagpanumbalik kang
relasyon kang mga tawo kana.
19 Ang buut namun hambalun amo nga ginpanumbalik run kang Dios ang relasyon
kang mga tawo kana paagi kay Cristo, kag wara na run ginadumdum ang andang
mga kasal-anan, kag kami amo ang anang gintugyanan sa pagpalapnag kang dya nga
mensahe nahanungud sa pagpanumbalik nga dya.
20 Gani kami mga embahador ni Cristo, kag paagi kanamun nagapangabay ang Dios
kaninyo. Nagapangabay kami kaninyo sa ngaran ni Cristo nga magpanumbalik run
kamo sa Dios!
21 Ang buut namun hambalun amo nga ginpakamatarung kang Dios ang tawo paagi
kay Cristo, kag wara na run ginadumdum ang andang mga kasal-anan, kag kami
amo ang anang gintugyanan sa pagpalapnag kang dya nga mensahe nahanungud sa
pagpakamatarung.

6

1 Gani, bilang mga kaimaw kang Dios sa anang hirikoton, nagapangabay kami kaninyo
nga indi ninyo pagkabiga nga wara ti pulos ang bugay kang Dios.
2 Tungud hay sa kasulatan nagkuon ang Dios,

“Sa nagakaigo nga tion ginpamatian ko ikaw,
kag sa adlaw nga pagaluwasun kamo ginbuligan ko ikaw.”

Pamati kamo! Kadya run gid ang nagakaigo nga tion; kadya run gid ang adlaw kang
kaluwasan.
3 Indi kami gusto nga ang amun hirikoton pagakabigun nga sayup. Tungud kadya
nagatinguha gid kami nga indi namun matugroan kang rason ang bisan sin-o nga
magpinsar nga ang amun hirikoton sangka kasandaran.
4 Sa baylo, sa tanan namun nga ginahimo, ginapakita gid namun nga kami mga alagad
kang Dios, paagi sa tuman nga pagbatas kang mga kabudlayan, kasakit, kag kalisdanan.
5 Nakaagi kami hanot, ginpriso, ginpulihan kang mga tawo. Nakaagi man kami pataypatay ka obra, wara ti turog-turog kag wara ti kaun-kaun.
6 Nagkabuhi kami kang limpyo nga pagkabuhi, may kaaram nahanungud sa
kamatuoran, mapinasensyahun, kag maalwan. Ginpakita namun nga ang Balaan nga
Ispirito amo ang nagatuytoy kanamun, kag ang amun paghigugma sa amun isigka-tawo
tuduk gid sa tagipusoon.
7 Kon ano ang matuod amo ang amun ginawali kag ginabuligan kami kang Dios paagi
sa anang gahum. Ang paghimo kang anang kabubut-un amo ang amun armas sa pag-
atake kag sa pagdipensa kang amun kaugalingun.

8 Sa amun nga pag-alagad sa Ginoo, nakaagi kami nga ginpadunggan kag gintamay,
gindayaw kag ginpasipalahan. Ginakabig kami kang mga tawo nga mga impostor, pero
kamatuoran ang amun ginasugid.
9 Wara kami ginakilala kang iba, pero ang matuod kilala kami kang tanan. Pirme
kami nabutang sa bi-bi kang kamatayun, pero buhi pa man kami hasta tulad. Pirme
kami ginahingabot, pero wara kami napatay.
10 May mga tion nga nagakasubu kami, pero nagakalipay man kami sa gihapon.
Mga imol kami, pero duro ang amun ginapamanggaranun. Wara kami ti amun nga
pagkabutang, pero ang matuod rugya kanamun ang tanan.
11 Kamo nga mga taga-Corinto, wara ti lipud-lipud ang amun paghambal kaninyo;
tuduk gid sa amun tagipusoon ang amun pagpalangga kaninyo.
12 Wara kami nagkulang sa amun pagpalangga kaninyo, kundi kamo tana ang
nagkulang sa inyo paglangga kanamun.
13 Ginahambalan ko kamo nga daw akun mga kabataan, palanggaa man ninyo ako
kang tuduk sa inyo tagipusoon pareho kang akun ginahimo kaninyo.

Indi kamo Magpakig-imaw sa mga Wara Nagatoo

14 Indi gid kamo magpakig-imaw sa mga wara nagatoo kay Jesus. Pwede haw
magpakig-imaw ang matarung sa malain? Pwede haw magpakig-imaw ang kasanag
sa kadulum?
15 Pwede haw magsugtanay si Cristo kag si Satanas? Pwede bala maghirituhog ang
tumuluo kag ang bukun ti tumuluo?
16 Ano ang kaangtanan kang templo kang Dios sa mga dios-dios? Tungud hay kita amo
ang templo kang buhi nga Dios, pareho kang ana ginkuon,
“Magaistar ako kananda
kag magaimaw kananda.
Ako ang mangin Dios nanda,
kag sanda mangin akun mga katawhan.”
17 Gani nagkuon ang Ginoo,
“dapat magparayu kamo
kag magbulag sa mga tawo nga wara nagatoo kanakun.
Indi kamo magpakigbahin sa bisan ano nga mahigku nga mga butang,
kag pagabatonon ko kamo.
18 Kag ako mangin inyo Amay,
kag kamo mangin akun mga kabataan nga laki kag bayi,
amo dya ang kuon kang Ginoo nga makagagahum.”

7

1 Mga pinalangga ko, tungud kang mga saad nga dya kanatun, dapat limpyohan
run natun ang atun kaugalingun sa tanan nga makadagta sa atun lawas kag ispirito.
Tinguhaan natun nga mangin himpit ang atun pagkabalaan nga may kahadluk sa Dios.

Ang Kalipay ni Pablo

2 Batona ninyo kami sa inyo tagipusoon. Wara kami ti may ginhimo nga malain sa
bisan kay sin-o. Wara man kami ti may ginpakalain kag wara man kami namintaha sa
bisan kay sin-o.
3 Wara ko ginahambal dya para husgaran kamo, tungud hay pareho kang akun
ginkuon anay, palangga gid namun kamo kag magaunongay gid kita sa kabuhi man
ukon sa kamatayun.
4 Bahul gid ang akun pagsarig kaninyo kag ginapabugal ko gid kamo. Bisan tama
gid ka budlay ang amun ginaagihan, marig-un man gihapon ang akun baratyagun, kag
tuman gid ang akun kalipay.
5 Tungud hay bisan kang pag-abot namun sa Macedonia wara gid kami ti pahuway;
bisan diin kami mag-atubang puro lang kabudlayan ang amun ginaagihan. Ginatublag
kami kang mga nagakontra kanamun kag ginatublag man kami kang amun kahadluk.
6 Pero ang Dios nga amo ang nagaparig-un kang baratyagun kang mga nagakasubu
amo ang naglipay kanamun paagi sa pag-abot ni Tito.
7 Bukun lang ang anang pag-abot ang nagtugro kang kalipay kanamun kundi ang
ana man ginsugid nga paglipay ninyo kana. Ginsugidan na man kami nga nahidlaw
kamo kanakun kag nagakasubu kamo sa mga natabo, kag handa gid kamo sa pag-apin
kanakun, gani nga mas malipayun run gid ako sa tulad.

8 Bisan pa nga ginpasubu kamo kang akun sulat, wara ako nangusul nga ginsulat ko
to. Kang una matuod nangusul ako tungud hay naman-an ko nga nagkasubu kamo, pero
sa wara lang gid magbuhay.
9 Pero tulad, malipayun ako, indi tungud nga nagkasubu kamo, kundi tungud nga ang
inyo kasubu nagresulta kang inyo paghinulsul. Ang kasubu nga ria gintugot kang Dios,
gani bukun ti malain ang amun ginahimo kaninyo.
10 Tungud hay ang kasubu nga gintugot kang Dios nagresulta sa paghinulsul kang tawo
kag dya nagaresulta pa gid sa andang kaluwasan, kag wara ti dapat kangusulan dyan
karia. Pero ang kalibutanun tana nga kasubu nagaresulta kang kamatayun.
11 Lantawa ninyo kon ano ang nangin bunga kang kasubu nga dya nga gintugot
kang Dios sa inyo kabuhi. Nangin maukud kamo sa pagpakita nga wara kamo ti sala.
Nagakaugut kamo sa nakahimo kang sala, kag nahadlukan kamo sa mangin resulta na
karia. Nagakalangkag kamo nga makita ako, kag nangin maukud kamo sa pagsunod sa
akun mga sugo, kag ginsilotan ninyo ang nakasala. Sa tanan nga butang ginpakita ninyo
nga wara gid kamo ti sarabtun sa mga bagay nga ria.
12 Gani, bisan pa nga nagsulat ako kaninyo, bukun to para sa tawo nga nakahimo kang
sala ukon sa ginhimoan kang sala, kundi agud to nga sa atubang kang Dios mapahayag
kaninyo kon daw ano ninyo kami ka palangga.
13 Gani nga nagrig-un ang amun baratyagun.

Kag luwas pa dyan karia, nadugangan pa gid ang amun kalipay kang makita namun
nga nalipay si Tito, tungud hay napahamtang run ang anang baratyagun tungud
kaninyo.
14 Ginpabugal ko kamo kana, kag wara man ako mahuy-an. Pareho nga matuod ang
tanan nga amun ginhambal nahanungud kaninyo, napamatud-an gid ni Tito nga matuod
ang amun pagpabugal kaninyo kana.
15 Kag nagdugang pa gid ang anang pagpalangga kaninyo kada madumduman na nga
ginatuman ninyo ang anang mga ginakuon kaninyo, kag amo man ang inyo pagbaton
kana nga may pagtahod kag pagpalangga.
16 Nagakalipay gid ako tungud hay masarigan ko run gid kamo sa tanan nga butang.

8

Kon Paano Magbinuligay ang mga Cristohanun

1 Mga kabugtoan, gusto namun ipamaan kaninyo kon ano ang nahimo kang bugay
nga gintugro kang Dios rugto sa mga kaiglesiahanan sa Macedonia.
2 Bisan nga nag-agum sanda kang pagtiraw tungud kang tuman nga kabudlayan nga
andang inagihan, sobra man angud ang andang kalipay, kag bisan tam-an gid sanda ka
imol, maalwan man gihapon sanda sa pagtugro.
3 Tungud hay makapamatuod ako kaninyo nga ang andang pagtugro indi lang suno
sa andang masarangan kundi sobra pa, kag ginhimo nanda dya kang kinabubut-un.
4 Nagpangabay sanda kag nagpakitluoy kanamun nga tugroan sanda kang kahigay-
onan nga makabulig sa mga katawhan kang Dios.
5 Kag dya sobra pa sa amun ginapaabot, tungud hay una, gintugyan nanda ang andang
kaugalingun sa Ginoo kag dayon suno sa kabubut-un kang Dios gintugyan man nanda
ang andang kaugalingun kanamun.
6 Gani ginpangabay namun si Tito nga amo ang nag-umpisa kang dya nga buruhatun
nga taposon na kag buligan kamo nga mabug-os ninyo ang inyo mayad nga ginahimo.
7 Bugana gid kamo sa tanan nga butang: sa pagtuo, sa paghambal, sa kaaram, sa
pagkamaukud, kag sa inyo pagpalangga kanamun. Gani gusto namun nga mangin
maalwan man kamo sa pagbulig labaw pa sangsa iba.
8 Wara ko kamo ginasugo, kundi gusto ko lang mapamatud-an kon daw ano ka sinsero
ang inyong pagpalangga paagi sa pagkumparar sa pagkamaalwan kang iba.
9 Naman-an ninyo ang bugay kang atun Ginoong Jesu-Cristo, nga wara ti sapayan nga
manggaranun tana pero tungud kaninyo nagpakaimol tana, agud to nga paagi sa anang
pagkaimol mangin manggaranun kamo.
10 Amo dya ang akun makuon kaninyo: mayad gid nga taposon ninyo ang inyo gin-
umpisahan kang nagligad nga tuig. Indi lamang nga kamo ang una nga naghimo kundi
kamo mismo ang una nga naghandum nga himoon dya.
11 Gani taposa run ninyo ria. Kon ano ang inyo ka kakunyag nga himoon dya, dapat
amo man gihapon ang inyo baratyagun hasta nga matapos dya, kag himoa ninyo dya
suno sa inyo ikasarang.

12 Kon tinagipusoon ang pagtugro, pagabatonon kang Dios ang inyo gintugro basi sa
kon ano lang ang rugyan kaninyo, kag bukun ti ang wara kaninyo.
13 Bukun ti kuon nga gusto ko nga ang iba matawhayan kag kamo tana mabudlayan.
14 Bugana ang inyong pangabuhi sa tulad, gani nagakabagay lang nga buligan ninyo
ang mga nagakinahanglan. Kag kon kamo run man gani ang kulangun, kag sanda liwan
ang bugana, sanda ruman ang mabulig kaninyo. Sa amo ka dya parareho kamo nga
nakabuliganay sa isara kag isara.
15 Pareho kang ginakuon sa kasulatan, “Ang nagatipon kang duro wara nasobrahi; kag
ang nagatipon kang gamay, wara nakulangi.”
16 Nagapasalamat ako sa Dios nga ginbutang na sa tagipusoon ni Tito ang pagkabalaka
kaninyo pareho kang akun pagkabalaka kaninyo.
17 Tungud hay indi lang nga nagpasugot tana sa amun pangabay, kundi nga ana gid
tana mismo kagustohan nga mag-agto rugyan kaninyo.
18 Ginpaimaw namun kana ang atun isigka-tumuluo nga kilala sa tanan nga mga
kaiglesiahanan tungud kang anang pagpangwali kang Mayad nga Balita.
19 Bukun lang ti amo karia, ginpili man tana kang mga kaiglesiahanan nga mag-imaw
kanamun sa paghimo kang dya nga buruhatun, para sa kahimayaan kang Ginoo kag
para man nga mapakita namun nga gusto gid namun nga magbulig.
20 Nagaandam kami nga wara ti may maghambal kang malain kontra kanamun
nahanungud sa pagdumara kang bulig nga dya.
21 Gusto lang namun tana nga maghimo kang mayad, indi lang sa panuruk kang Ginoo
kundi sa panuruk man kang mga tawo.
22 May isara pa gid ka isigka-tumuluo nga amun ipadara nga mag-imaw kananda.
Tana ka dya makapira run ka beses namun nga gintirawan kag napamatud-an nga may
kaukud tana sa pagbulig. Kag kar-on nga bahul run ang anang pagsarig kaninyo, labi
run gid nga nangin maukud tana sa pagbulig.
23 Kon nahanungud tana kay Tito, tana kaimaw ko kag isigka-manugpangalagad sa
pagbulig kaninyo. Kon nahanungud ruman tana sa atun mga isigka-tumuluo nga
magaimaw kana, sanda ka dya mga ginpadara kang mga kaiglesiahanan, kag nagatugro
kang kahimayaan kay Cristo.
24 Gani, pamatud-an ninyo kananda nga mahigugmaun kamo agud to nga maman-an
kang mga kaiglesiahanan nga matuod ang amun ginapabugal nahanungud kaninyo.

9

Bulig para sa mga Tumuluo

1 Kon parte sa pagbulig sa mga katawhan kang Dios indi run kinahanglan nga sulatan
ko pa kamo nahanungud dyan karia.
2 Tungud hay naman-an ko nga handa gid kamo magbulig, nga amo man ang akun
ginpabugal sa mga taga-Macedonia. Naghambal ako kananda nga ang mga taga-Acaya
handa gid nga magbulig halin pa kang nagligad nga tuig, kag ang inyong kaukud sa
pagbulig nagpukaw kang baratyagun kang kalabanan kananda sa pagbulig.
3 Gani tulad ginpadara ko rugyan ang mga isigka-tumuluo nga dya agud to nga ang
amun pagpabugal nahanungud kaninyo indi maggwa nga wara ti pulos, kag agud to nga
maaman run ninyo ang inyo inugbulig pareho kang akun ginkuon.
4 Tungud hay basi kon may mga taga-Macedonia nga mag-imaw kanakun kag
masapwan nanda nga wara pa kamo makaaman, mahuy-an kami tungud hay bahul
gid ang amun pagsarig kaninyo, kag kamo mahuy-an man.
5 Gani nagpamat-ud ako nga pangabayun ang mga isigka-tumuluo nga dya nga mag-
una rugyan kanakun, agud to nga maaman run nga daan ang bulig nga inyo ginsaad.
Sa amo ka dya, magagwa nga wara kamo napiritan nga magtugro, kundi nga gusto gid
ninyo nga magtugro.
6 Amo dyaay ang buut ko hambalun: ang nagasab-og kang gamay nga binhi, gamay
man ang anang patubas, kag ang nagasab-og kang duro nga binhi, duro man ang anang
patubas.
7 Ang kada isara dapat magtugro suno sa anang baratyagun, nga wara ti pagpugung
ukon napiritan lang, tungud hay ginahigugma kang Dios ang mga nagatugro nga
malipayun.
8 Ang Dios makasarang maghimuno ka bugana kang inyo mga kinahanglanun, agud
to nga indi gid kamo pagkulangun kag makabulig pa kamo sa iba.
9 Pareho kang ginakuon sa kasulatan,
“Nagapanugro tana sa mga imol;

ang anang kamayad indi gid malipatan hasta san-o.”
10 Tana nga amo ang nagatugro kang binhi sa manugsab-og kag pagkaun para sa mga
katawhan, amo man ang magatugro kaninyo kang tanan nga inyo kinahanglanun kag
pabuganaun na pa gani dya, agud to nga magdugang pa gid ang inyong pagkamaalwan
sa iba.
11 Pabuganaun na kamo sa tanan nga mga butang agud to nga mangin maalwan pa
gid kamo sa iba. Sa amo ka dya, duro ang magapasalamat sa Dios tungud kang bulig
nga amun pagadar-un.
12 Tungud hay ang pagbulig ninyo nga dya, wara lang nagahimuno kang mga
kinahanglanun kang mga katawhan kang Dios, kundi nga magaresulta man dya kang
duro nga pagpasalamat sa Dios.
13 Tungud sa inyo pagbulig nga dya mapamatud-an nga nagatuman kamo sa Mayad
nga Balita nahanungud kay Cristo nga inyo ginapanugid sa iba, gani duro nga mga
tumuluo sa Judea ang magadayaw sa Dios; kag sa inyo maalwan nga pagbulig kananda
kag amo man sa iba.
14 Gani sa andang bahul nga pagpalangga kaninyo magapangamuyo sanda para
kaninyo tungud sa indi matupungan nga bugay kang Dios kaninyo.
15 Salamat gid sa Dios tungud sa anang indi masaysay nga regalo.

10

Ginpakigbato ni Pablo ang Anang Buruhatun

1 Ako si Pablo, nagapangabay kaninyo—ako nga ginakuon kang iba nga malulo kon
nagaatubang kaninyo, pero kon marayu gani kaninyo maisug. Paagi sa kalulo kag
pagkamapainubusun ni Cristo,
2 nagapangabay ako kaninyo nga indi ninyo ako pagpiritun nga ipakita ko ang akun
kaisug kon rugyan ako kaninyo, pareho kang akun pagahimoon sa mga nagahambal nga
nagakabuhi kami suno sa kalibutanun nga pagginawi.
3 Bisan pa matuod nga nagakabuhi kami rugya sa kalibutan, pero wara kami
nagapakig-away suno sa pamaagi kang mga tawo rugya sa kalibutan.
4 Ang amun armas bukun ti ana kang kalibutan, kundi may gahum dya kang Dios nga
sarang makaguba kang pamakud nga kuta.
5 Ginaguba namun ang mga sala nga pangrason. Ginasumpu namun ang mga
pagpabugal kang mga tawo nga nagasablag sa pagkilala sa Dios. Ginabihag namun
ang kada panghuna-huna agud nga magtuman dya kay Cristo.
6 Kag kon bug-os run ang inyong pagtuman, handa kami magsilot sa mga wara
nagatuman.
7 Turuka ang mga bagay nga inyo makita. Kon may rugyan nga nagapati nga tana
napasakup kay Cristo, dapat panumdumun na nga kami napasakup man kay Cristo
pareho kana.
8 Kon abi nagsobra ang akun pagpabugal nahanungud sa awtoridad nga gintugro
kanakun kang Ginoo sa pagparig-un kaninyo kag indi sa paglaglag kaninyo, indi ako
mamayha.
9 Indi ko gusto nga magpinsar kamo nga ginapahug ko kamo paagi sa akun mga sulat.
10 Tungud hay may rugyan nga nagakuon, “Sa anang mga sulat istrikto tana kag
maisug, pero kon rugya gani tana nagaatubang kanatun maluya tana kag wara ti pulos
ang anang mga ginapanghambal.”
11 Dapat maman-an kang mga tawo nga ria nga kon ano ang amun ginahambal sa
sulat kon marayu kami, amo man ria ang amun himoon kon rugyan kami.
12 Indi kami mangahas nga magkumparar ukon magkabig kang amun kaugalingun
nga pareho sa iba nga sobra ang andang pagpadayaw kang andang kaugalingun. Mga
wara sanda ti hinalung-ung, tungud hay ginatakus nanda kag ginakumparar ang andang
kaugalingun sa isara kag isara.
13 Pero kami tamun indi magpabugal kang sobra, kundi suno gid lang sa hirikoton nga
gintugro kang Dios kanamun, kag nalakip run kamo sa hirikoton nga dya.
14 Wara kami nagapasobra sa amun pagpabugal, tungud nga kami ang una nga
nakaabot rugyan kag nagdara kaninyo kang Mayad nga Balita nahanungud kay Cristo.
15 Gani wara namun ginapabugal ang mga hinimoan kang iba nga daw kami ang
nagpangabudlay. Sa baylo, nagasarig kami nga samtang nagarig-un ang inyong pagtoo,
labi nga magauswag pa gid ang amun mahimo nga mga hirikoton rugyan kaninyo.
16 Sa amo karia mawali namun ang Mayad nga Balita sa mga lugar sa inyo palibot nga
wara kami nagapabugal kang mga ginpangabudlayan kang iba.

17 Pareho kang ginakuon sa Kasulatan, “Ang bisan sin-o nga malyag magpabugal, dapat
ang ana ipabugal amo ang ginhimo kang Ginoo kana.”
18 Ang tawo nga ginadayaw kang Ginoo amo ang mahamut-an, kag bukun ti ang tawo
nga nagadayaw kang anang kaugalingun.

11

Si Pablo kag ang mga Nagapakuno-kuno nga mga Apostoles

1 Kabay nga pasensyahun ninyo ako sa akun gamay nga kabuangan nga dya.
Pasensyaha lang ninyo ako.
2 Nagabatyag ako kang kaimon para kaninyo pareho kang Dios nga nagabatyag kang
kaimon para kaninyo, tungud hay daw pareho kamo kang ulay nga daraga nga akun
ginpromisa nga ipakasal sa sangka laki nga amo si Cristo.
3 Pero nagakahadluk ako nga pareho kay Eba nga napatalang kang man-ug, kamo man,
ang inyong panghuna-huna mapatalang kag maparayu sa inyong himpit kag tampad nga
paghigugma kay Cristo.
4 Tungud hay kon may mag-abot gani rugyan kaninyo kag magwali kang lain nga
Jesus sangsa amun ginwali kaninyo ginapamatian ninyo dayon. Kag ginabaton ninyo
ang ispirito kag mayad nga balita nga lain sangsa inyo nabaton halin kanamun.
5 Kon kanakun lang tana, indi man ako magpaurihi sa mga sagad kuno nga mga
apostoles nga ria.
6 Bisan pa nga bukun ako ti mayad nga manughambal, pero may naman-an
nahanungud sa kamatuoran. Sa tanan nga tion kag sa tanan nga butang ginapakita
namun dya kaninyo kang hayag.
7 Wara ko kamo ginpabayad sa akun pagwali kang Mayad nga Balita nga halin sa Dios.
Nagpaubus ako kang akun kaugalingun agud to nga mabayaw kamo. Sala bala ang akun
ginhimo?
8 Samtang nagahimo ako kang akun hirikoton rugyan kaninyo, ang iba nga mga
kaiglesiahanan amo ang nagasakdag kang akun mga kinahanglanun nga daw pareho
lang nga ginatakawan ko sanda para lang nga makabulig ako kaninyo.
9 Kang rugyan ako kaninyo kag ginakulang ako kang akun mga kinahanglanun wara
ako nagpangayo kang bulig sa bisan kay sin-o kaninyo. Ang mga tumuluo halin sa
Macedonia amo ang naghimuno kang akun mga kinahanglanun. Sa umpisa pa lang
wara ko run kamo ginpabug-atan, kag amo pa gid ria ang akun pagahimoon hasta san-
o.
10 Tungud nga ang kamatuoran nahanungud kay Cristo rugya kanakun, ang akun
pagpabugal nga dya indi gid mag-untat sa bisan diin nga lugar rugyan sa Acaya.
11 Andut nga ginhimo ko ria? Nagakahulogan bala ria nga wara ko kamo
ginapalangga? Naman-an kang Dios nga palangga ko gid kamo.
12 Pero padayonon ko ka himo ang akun ginahimo sa tulad, agud to nga wara ti
rason nga magpabugal ang mga nagakuon nga ang andang ginahimo pareho kang amun
ginahimo.
13 Ria nga mga tawo bukun ti matuod nga mga apostoles; ang obra nanda amo ang
pagpatalang lang sa mga tawo. Nagapakuno-kuno sanda mga apostoles ni Cristo.
14 Kon sa bagay, indi kita magkatingala dyan karia. Tungud hay bisan gani si Satanas
nagapakuno-kuno man nga anghel kang kasanag.
15 Gani bukun ti katingalahan kon ang anang mga sinakpan nagapakuno-kuno man
nga mga alagad kang pagkamatarung. Sa urihi nga adlaw pagasilotan sanda suno sa
andang mga hinimoan.

Mga Kabudlayan nga Naagihan ni Pablo

16 Ihambal ko liwan: indi kamo magpaminsar nga buang ako; pero kon amo gid
man ria ang inyo ginapaminsar kanakun, batona ninyo ako bilang buang agud to nga
makapabugal ako kang bisan gamay lang.
17 Ang akun ginahambal sa akun pagpabugal nga dya wara maghalin sa Ginoo, kundi
pagpabugal dya kang sangka buang.
18 Pero tungud gani nga duro ang nagapabugal suno sa kalibutan nga pamaagi, ako
mapabugal man.
19 Mga maaram gid tinyo, gani nga malipayun kamo nga ginaagwanta ang mga buang!
20 Ginatugotan ninyo nga himoon nanda kamo nga mga uripun, ukon bul-an nanda
kamo kang mga pagkabutang, ukon mamintaha sanda kaninyo, ukon pakanabaun kamo
ukon pakahuy-an.
21 Makahuruya man pero akoon ko nga wara kami ti kaisug nga himoon ria kaninyo.

Pero kon may rugyan nga igapabugal kang sin-o man, ako may igapabugal man bisan
pa nga daw buang ako.
22 Mga Hebreohanun bala sanda? Ako amo man! Mga Israelinhun bala sanda? Ako
amo man! Mga kaliwat bala sanda ni Abraham? Ako amo man!
23 Mga alagad bala sanda ni Cristo? Daw buang ako nga nagahambal ka dya, pero mas
mayad ako nga alagad ni Cristo sangsa kananda. Sobra gid ang akun pagpangabudlay
sangsa kananda, kag kapira gid ako napriso, kag makapira ka beses ako nga ginhanot,
kag pirme ako nabutang sa peligro kang kamatayun.
24 Lima ka beses ako nga nag-agum sa akun kapareho nga mga Judio kang tagkatloan
kag syam ka lapdus.
25 Tatlo ka beses ako nga ginhanot gamit ang bilogon, kag kisra ka bes nga ginpurolihan
ako ka bato. Tatlo ka beses nga nakaagi lunod ang akun ginasakyan, kag sangka bes nga
sangka adlaw kag sangka gabii ang akun palutaw-lutaw sa lawud.
26 Sa masami nakun nga pagpanglugayawan, pirme ako nabutang sa katalagman: sa
mga suba, sa mga tulisan, sa akun kapareho nga mga Judio, sa mga bukun ti Judio
may katalagman man, sa syudad, sa kamingawan, sa dagat, kag sa mga tawo man nga
nagapakuno-kuno nga mga isigka-tumuluo.
27 Naagihan ko man ang kalapyo tungud kang akun pagbaka-baka ka obra, masami
man ako nga wara ti tinurogan, nakaagi man ako nga nagutman kag nauhaw, kag kon
kaisa wara gid ako ti makaun. Naagihan ko man ang magbatyag kang karamig tungud
hay ginakulang ako kang bayo.
28 Wara ti labut pa dyan karia, adlaw-adlaw nagabatyag ako kang pagkabalaka sa
kahimtangan kang tanan nga mga kaiglesiahanan.
29 Kon may rugyan nga maluya, nagabatyag man ako kang kaluya, kag kon may rugyan
nga ginabuyok sa pagpakasala, tuman gid ang akun nga kasubu.
30 Kon kinahanglan gid man nga magpabugal ako, ipabugal ko run lang ang mga
butang nga nagapakita kang akun kaluyahun.
31 Tana nga amo ang Dios kag Amay ni Ginoong Jesus—nga darayawun hasta sa wara
ti katapusan, nakamaan gid nga wara ako nagabutig.
32 Kang rugto ako sa Damasco, ginpabantayan kang Gobernador nga sakup ni Haring
Aretas ang pwertahan kang syudad para nga dakpun ako.
33 Pero ginbutang ako sa sangka kaing kag gintunton sa bintana kang pader kag
nakapalagyo ako.

12

Ang nahanungud sa mga Nakita ni Pablo

1 Kinahanglan nga magpabugal ako, bisan pa nga wara ako ti mabuul dyan karia.
Kar-on isaysay ko ang mga butang nga ginpakita kag ginpahayag kang Ginoo kanakun.
2 May naman-an ako nga sangka tawo nga nagatoo kay Cristo, nga kang nagligad nga
napulo'g apat ka tuig gindara pasaka sa ikatlo nga langit. Wara lang ako kamaan kon
natabo to sa anang lawas ukon panan-awan na lang to, ang Dios gid lang ang nakamaan.
3 Ginaliwat ko, nga ang tawo nga dya gindara pasaka sa Paraiso, (wara ako kamaan
kon natabo to sa anang lawas ukon panan-awan lang, ang Dios gid lang ang nakamaan)
4 kag rugto nakabati tana kang mga butang nga indi masaysay, kag indi dapat pag-
isugid.
5 Ipabugal ko ang ria nga klase kang tawo, pero kon nahanungud tana sa akun
kaugalingun indi ako magpabugal, magluwas lang sa akun mga kaluyahun.
6 Kon magpabugal gid man ako, indi man ako maggwa nga buang, tungud hay
kamatuoran lang ang akun isugid. Pero indi ako magpabugal tungud hay basi bala
kon magsobra ang paglantaw kang tawo kanakun, sangsa anda nakita ukon nabatian
kanakun.
7 Pero agud to nga indi ako magpabugal kang sobra tungud sa makatiringala nga mga
butang nga ginpahayag kang Dios kanakun, gintugroan ako kang balatian sa akun lawas
nga ginagamit ni Satanas sa pagpaantos kanakun agud to nga indi ako makapabugal.
8 Tatlo gid ka beses nga ginpangamuyo ko sa Ginoo nga bul-un na dya kanakun.
9 Pero nagkuon tana kanakun, “Ang akun bugay tuman para kanimo, tungud hay mas
mapahayag pa gid ang akun gahum kon maluya ikaw.” Gani malipayun pa gid ako nga
magpabugal kang akun kaluyahun, agud to nga maagum nakun ang gahum ni Cristo.
10 Tungud gid lang kay Cristo, wara ko run ginabale ang akun mga kaluyahun, ang mga
pagpasipala kanakun, ang mga kabudlayan, ang mga paghingabot, kag ang mga kapipit-
an. Tungud hay kon sa diin pa to nga maluya ako, rugto pa ako nangin mabaskug.

Ang Baratyagun ni Pablo sa mga taga-Corinto

11 Daw pareho gid ako kang buang sa akun ginahimo nga dya, pero kamo man ang
nagpirit kanakun nga himoon dya, tungud hay kamo gani raad ang dapat magdayaw
kanakun. Bisan pa nga wara ako ti pulos, indi man ako magpaurihi sa mga nagahambal
rugyan nga sanda gid ang labing mayad nga mga apostoles.
12 Duro nga mga milagro kag makatiringala nga butang ang akun ginhimo nga may
pagbatas para lang nga mapamatud-an ko nga ako sangka apostol.
13 Ano haw ang akun ginhimo sa iba nga mga kaiglesiahanan nga wara ko ginhimo
kaninyo, magluwas lang nga wara ako nangayo kang bulig kaninyo? Patawara ninyo
ako kon sala ang akun ginhimo nga ria.
14 Kar-on, handa run ako mag-agto rugyan kaninyo sa ikatlo nga bes, pero indi ako
mangin kabug-atan kaninyo, tungud hay kamo ang akun kinahanglan kag bukun ang
inyo pagkabutang. Indi bala nga ang mga ginikanan amo ang dapat nga magsuput para
sa andang mga kabataan, kag bukun ti ang mga kabataan ang dapat magsuput para sa
andang mga ginikanan?
15 Labi nga malipayun pa gid gani ako nga itugro ang tanan nga rugya kanakun
bisan pa ang akun kabuhi para lamang nga mabuligan kamo. Kon bahul ang akun
pagpalangga kaninyo, andut gamay ang inyong pagpalangga kanakun?
16 Kamo mismo makakuon nga wara ako nagapabug-at kaninyo. Pero may nagakuon
rugyan nga dayaun ako kag ginaloko ko lang kamo.
17 Gindayaan ko bala kamo paagi sa mga tawo nga akun ginpadara rugyan kaninyo?
18 Ginpangabay ko si Tito nga mag-agto rugyan kag ginpaimaw ko man kana ang isara
pa gid ka isigka-tumuluo. Gindayaan bala kamo ni Tito? Indi bala nga pareho ang amun
baratyagun kag pareho man ang amun pagginawi?
19 Basi bala kon buhay run ang inyo pagpinsar nga ginaapinan namun ang amun
kaugalingun kaninyo? Mga pinalangga ko, nagahambal kami sa atubang kang Dios
bilang mga tawo nga may kaangtanan kay Cristo, kag ang tanan nga amun ginahimo
para gid lang nga maparig-un kamo.
20 Nahadluk ako tungud hay basi bala pag-abot ko rugyan may makita ako kaninyo nga
indi ko magustohan, kag kamo man, may makita kanakun nga indi ninyo magustohan.
Basi bala maabotan ko kamo nga nagabinaisay, nagahinisaay, nagainugtanay, inyo lang
kaugalingun ang inyo ginapasulabi, nagahambal kang malain kontra sa iba, nagakutso-
kutso, nagapabugal kag nagagirinamo.
21 Nahadluk man ako nga basi pag-abot ko liwan rugyan pakahuy-an ako kang
Dios sa inyo atubang, kag basi kon magparanangisun ako tungud kang duro nga
mga nagpakasala kauna kag wara gihapon naghinulsul sa andang mga mahigku nga
ginabuhat, pagpakighilawas kag sa mga maraw-ay nga buruhatun.

13

Ang Katapusan nga mga Laygay kag mga Bilin

1 Amo run dya ang akun ikatlo nga pag-agto rugyan kaninyo. “Kon may akusasyon ang
isara kontra sa isara, dapat mapamatud-an dya kang darwa ukon tatlo ka mga saksi.”
2 Napaandaman ko run ang mga nakasala kag ang iba pa katong akun ikarwa nga pag-
agto rugyan, kag kar-on ginapaandaman ko ruman sanda samtang wara ako rugyan, nga
sa akun pag-abot liwan wara gid ti may makalikaw sa akun pagdisiplina,
3 tungud nga nagapangita kamo kang pamatuod nga nagahambal si Cristo paagi
kanakun. Bukun tana ti maluya sa anang pagdisiplina kaninyo kundi nga gamhanan
tana.
4 Bisan matuod nga ginlansang tana sa kros tungud hay maluya tana pero buhi tana
tungud sa gahum kang Dios. Tungud sa amun kaangtanan kana maluya man kami, pero
nagakabuhi kami kadya paagi sa gahum kang Dios, para sa pagsaway kaninyo.
5 Usisaa ninyo kag tirawan ang inyong kaugalingun kon bala ginatindugan ninyo
gihapon ang inyong pagtoo. Indi bala naman-an ninyo nga si Cristo Jesus rugyan
kaninyo? Magluwas lang kon bukun gid man kamo ti matuod nga mga tumuluo.
6 Nagasarig ako nga maman-an ninyo nga kami matuod gid nga mga apostoles ni
Cristo.
7 Nagapangamuyo kami sa Dios nga indi gid kamo maghimo kang bisan ano nga
malain. Dya indi kuon nga para makita kang mga tawo nga igsakto kami, kundi agud
to nga maghimo kamo kang mayad, bisan pa nga kami maggwa nga sayup.
8 Tungud hay indi kami makahimo kang bisan ano nga kontra sa kamatuoran, kundi
nga para gid lang sa kamatuoran.

9 Nagakalipay kami nga kami mga maluya kag kamo tana mga mabaskug. Gani
ginapangamuyo namun nga ang inyo pagkarig-un mangin bug-os run gid.
10 Amo gani nga ginasulat ko dya samtang wara pa ako rugyan, agud to nga sa pag-abot
ko rugyan indi run ako magmaisug sa paggamit kang awtoridad nga gintugro kanakun
kang Ginoo, ang awtoridad para sa pagparig-un kaninyo kag indi para sa pagrangga
kaninyo.
11 Mga kabugtoan, rugya run nagatakup ang akun sulat. Tinguhai ninyo nga mangin
himpit ang inyo pagkabuhi, sunda ninyo ang akun mga laygay, maghiriugyon kamo,
kag magkabuhi kamo kang malinung. Kag ang Dios nga ginahalinan kang gugma kag
kalinung magaimaw kaninyo.
12 Magkamustahanay* kamo tanan dyan bilang magburugto kay Cristo.
Ang tanan nga katawhan kang Dios rugya nagapangamusta kaninyo.
13-14 Kabay nga ang bugay ni Ginoong Jesu-Cristo kag ang gugma kang Dios, kag ang
pagpakig-imaw kang Balaan nga Ispirito maaguman ninyo tanan.

* **13:12 13:12** sa Griego: *Magkamustahanay kamo paagi sa balaan nga haruk.*

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Galacia

1 Ako si Pablo nga apostol nga gintugyanan kang dya nga buruhatun bilang apostol ni
Jesu-Cristo kag kang Dios nga Amay nga nagbanhaw kana. Bukun ti tawo ang nagtugyan
kanakun ka dya ukon ginpaagi dya sa tawo.
2 Ako kag ang tanan nga mga kabugtoan kay Cristo rugya nagapangamusta kaninyo
nga mga tumuluo sa kasimbahanan dyan sa Galacia.
3 Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun Amay kag
kang atun Ginoong Jesu-Cristo.
4 Tana ka dya naghalad kang anang kaugalingun para sa kapatawaran kang atun mga
sala agud to nga maluwas kita sa kalaotan nga nagahari tulad sa kalibutan. Ginhimo na
dya tungud nga amo dya ang kabubut-un kang atun Dios kag Amay.
5 Dayawun gid ang Dios sa wara ti katapusan! Amen.

Ang Matuod-tuod nga Mayad nga Balita

6 Natingala gid ako nga kadali lang kaninyo magbiya sa Dios nga nagtawag kaninyo
tungud sa bugay ni Cristo kag magpati sa iba nga sahi kang mayad nga balita.
7 Sa pagkamatuod lang wara run ti iba pa nga mayad nga balita. Ginakuon ko dya hay
may mga tawo rugyan nga nagatuga kang gamo kaninyo kag gusto nanda nga tikuon
ang mayad nga balita nahanungud kay Cristo.
8 Pero bisan kami pa ukon sangka anghel nga naghalin sa langit ang magwali kang
lain sangsa mayad nga balita nga amun anay ginwali kaninyo, sumpaun gid tana kang
Dios!
9 Nagkuon run kami kauna pa, kag kadya ginaliwan ko pa gid nga kon may mag-abot
kaninyo nga nagawali kang lain sangsa mayad nga balita nga inyo nabaton katong una,
sumpaun tana gid kang Dios!
10 Indi kamo magpinsar nga gusto ko lang nga mahamut-an kang mga tawo. Indi gid!
Ang gusto ko tana nga ang Dios amo ang mahamuut kanakun. Kag indi man kamo
magpinsar nga gusto ko lang maluyagan kang mga tawo, hay kon amo lang man ria ang
akun handum, indi ako bagay nga mangin surugoon ni Cristo.

Kon Paano nangin Apostol si Pablo

11 Mga kabugtoan, gusto ko nga maman-an ninyo nga ang mayad nga balita nga akun
ginwali kaninyo bukun ti himo-himo lang kang tawo.
12 Wara ko dya mabaton halin sa bisan kay sin-o, kag wara man ti tawo nga nagtudlo
kanakun, kundi ginpahayag dya mismo ni Jesu-Cristo.
13 Nabatian man ninyo kon daw ano ang akun pagkabuhi kauna kang nagasunod pa
ako sa amun relihiyon nga mga Judio - kon paano ko ginpanghingabot nga wara ti kaluoy
ang mga tumuluo kang Dios kag gintinguhaan nga mapapas sanda tanan.
14 Kon nahanungud sa pagtuman kang mga pagsurondan namun nga mga Judio,
nalabawan ko ang kalabanan kang akun mga katubo-tubo, hay sobra gid ako kaid-id
sa pagtuman kang mga pagsurondan halin sa amun mga kamal-aman.
15 Pero ang Dios nagpili kanakun bisan kang wara pa ako matawo kag tungud
kang anang bugay gintawag na ako para mag-alagad kana, kag nagpamat-ud tana nga
ipahayag kanakun ang anang Anak
16 agud to nga iwali ko dya sa mga bukun ti Judio, amo to kag wara run ako
magpakigsugidanun bisan kay sin-o nga tawo.
17 Wara man ako mag-agto sa Jerusalem agud magpakigkita sa mga una nga nangin
apostoles kanakun. Ang ginhimo ko tana nag-agto takun dayon sa Arabia, kag
pagkatapos nagbalik ako sa Damasco.
18 Pagkatapos kang tatlo ka tuig amo to kag nag-agto ako sa Jerusalem para nga
magpakigkita kay Pedro. Darwa ako ka semana rugto kana.
19 Wara ako ti nakita rugto nga mga apostoles magluwas kay Santiago nga bugto kang
Ginoo.
20 Ang Dios nakamaan gid nga wara ako nagabutig sa akun ginasugid sa sulat nga dya.
21 Dayon nag-agto ako sa mga probinsya kang Siria kag Cilicia.
22 Sa amo to nga tiempo wara pa ako makilala kang mga nagtoroo kay Cristo sa mga
kasimbahanan sa Judea.
23 Nabalitaan lang nanda nga ang nagahingabot anay kananda nagawali run kadya
nahanungud sa pagtoo kay Cristo nga kato anay amo man ang anang gintinguhaan nga
papasun.

24 Kag gindayaw nanda ang Dios tungud kang ginhimo na kanakun.

2

Si Pablo kag ang mga Apostoles sa Jerusalem

1 Pagkaligad kang 14 ka tuig, nagbalik liwan ako sa Jerusalem. Kaimaw ko si Bernabe,
kag gindara ko man si Tito.
2 Nagbalik ako tungud nga nagpahayag ang Dios kanakun nga maagto rugto.
Nagpakigkita ako sa mga manugdumara kang mga tumuluo kag nag-istoryahanay nga
kamihanun lang, kag ginsaysay ko kananda kon ano ang mayad nga balita nga akun
ginawali sa mga bukun ti Judio, hay indi ako malyag nga mangin wara ti pulos ang
akun mga pagpangabudlay kauna kag sa kadya.
3 Si Tito mismo nga akun imaw wara mapirit nga sirkomon bisan bukun tana ti Judio.
4 Ang mga tawo nga nagapakuno-kuno nga tumuluo ang nagdapun kanatun agud
panilagan ang atun kahilwayan sa Kasugoan ni Moises nga naangkun paagi kay Cristo
Jesus, hay luyag nanda nga uripunun kita sa pagsunod sa amo ria nga mga sugo.
5 Ugaring wara gid kami magsugot sa anda luyag bisan iki lang, agud maamligan
namun para kaninyo ang kamatuoran nga rugyan sa mayad nga balita.
6 Ang mga ginakilala nga to bilang manugdumara kang mga tumuluo wara run man ti
may gindugang sa mensahe nga akun ginapanudlo. (Wara man ti diperensya kanakun
kon ano gid ang andang katungdanan, hay sa Dios tana, parareho lang kami.)
7 Imbes nga magdugang sanda sa akun ginapanudlo, ginkilala nanda nga ako amo
ang gintugyanan kang Dios nga manudlo kang mayad nga balita sa mga bukun ti Judio,
pareho man kay Pedro nga gintugyanan nga manudlo sa mga Judio.
8 Tungud hay ang Dios nga nagpanghikot sa buruhatun ni Pedro bilang apostol sa mga
Judio amo man ang nagpanghikot sa akun buruhatun bilang apostol para sa mga bukun
ti Judio.
9 Gani sanday Santiago, Pedro kag Juan, nga mga ginakilala nga manugdumara kang
mga tumuluo, pagkamaan nanda nga ako amo ang gintugyanan kang Dios kang dya nga
pinasahi nga buruhatun, ginbaton nanda kami ni Bernabe bilang andang mga kaimaw
nga nagaalagad sa Ginoo. Kag kami nagsugtanay nga kami tana ni Bernabe ang manudlo
sa mga bukun ti Judio, kag sanda tana sa mga Judio.
10 Ang anda lang pangabay kanamun amo nga buligan namun ang mga imol nga mga
tumuluo. Amo man ria ang gusto ko gid nga pagahimoon.

Ginsaway ni Pablo si Pedro.

11 Kar-on, kang si Pedro nag-agto sa may Antioquia, ginsaway ko tana sa atubang kang
karak-an tungud nga sala gid ang anang ginhimo.
12 Hay kang wara pa makaabot ang mga tawo nga ginsugo ni Santiago, nagakaun si
Pedro imaw kang mga tumuluo nga bukun ti Judio. Pero kang pag-abot kang mga tawo
nga to, nagbulag tana kag wara run gid magkaun imaw kananda, hay nahadluk tana
basi kon ano ang ihambal kang mga tumuluo nga Judio.
13 Pati ang iba nga mga tumuluo nga Judio sa Antioquia nagsunod man kay Pedro
bisan naman-an nanda nga indi igsakto ang anang ginhimo. Bisan gani si Bernabe
nadara man sa andang ginhimo nga pagpakuno-kuno.
14 Kang nakita ko nga wara sanda nagasunod sa kamatuoran nga ginatudlo kang
mayad nga balita, ginhambalan ko si Pedro sa atubang kang karak-an, "Ikaw gani nga
Judio run gid nagakabuhi nga daw pareho kang bukun ti Judio. Andut abi nga piritun
mo ang mga bukun ti Judio nga magkabuhi nga pareho kang Judio?"

Ang mga Judio kag mga bukun ti Judio Maluwas paagi sa Pagtoo

15 Dayon, naghambal ako kananda tanan rugto, "Kami natawo matuod nga mga Judio
kag lain sangsa mga bukun ti Judio nga ginahambal namun nga makasasala.
16 Ugaring naman-an namun nga ang tawo indi pagpakamatarungun kang Dios paagi
sa pagtuman sa kasugoan ni Moises kundi paagi sa pagtoo kay Cristo Jesus. Gani kami
man nagtoo kay Cristo Jesus agud nga pakamatarungun kami kang Dios tungud sa amun
pagtoo kag indi tungud sa amun pagtuman sa kasugoan. Tungud hay wara gid ti tawo
nga pakamatarungun kang Dios paagi sa pagtuman sa kasugoan.
17 "Kon sa amun paghimorat nga pakamatarungun kami kang Dios paagi sa amun
kaangtanan kay Cristo nagagwa nga kami makasasala man pareho kang mga bukun ti
Judio, ano, nagakahulogan bala nga si Cristo nagatulod sa paghimo kang sala? Wara
gid!

18 Ginbayaan ko run ang pagsarig sa kasugoan. Kar-on kon balikan ko dya liwan, ako
run gid tana ang nagapamatuod nga manuglapas ako kang kasugoan.
19 Tungud hay kon nahanungud sa pagtuman kang kasugoan, daw sangka patay run
ako tungud hay indi ko masunod ang ginapatuman na ka dya. Gani kar-on tungud kang
akun pagtoo hilway run ako nga magkabuhi para sa Dios. Kang ginlansang si Cristo sa
kros daw nangin kaimaw na ako.
20 Tungud karia bukun run ti ako ang nagakabuhi kadya, kundi si Cristo run nga
nagaistar kanakun. Ang akun pagkabuhi kadya samtang dya pa ako sa lupa paagi
run sa pagtoo sa Anak kang Dios nga naghigugma kanakun kag naghalad kang anang
kaugalingun para kanakun.
21 Wara ko ginabalewara ang bugay kang Dios. Hay kon ang pagtuman sa kasugoan
amo ang paagi nga pakamatarungun kang Dios ang tawo, ti, kundi nga nangin wara
lang ti pulos ang kamatayun ni Cristo."

3

Ang Pagtuman sa kasugoan ukon Ang Pagtoo Kay Cristo

1 Kamo nga taga-Galacia, kulang gid ang inyo nga paghangup. Sin-o haw ang naghaylo
kaninyo kag nagpati kamo sa lain nga pagpanudlo? Indi bala nga naathagan run kamo
kang amun gintudlo kaninyo ang nahanungud sa kamatayun ni Jesu-Cristo sa kros?
2 Abi sugidi ninyo ako. Naangkun bala ninyo ang Balaan nga Ispirito paagi sa
pagtuman sa kasugoan ukon paagi sa pagpamati kang mayad nga balita kag nagpati
kamo?
3 Matuod gid man nga kulang kamo ti paghangup. Naumpisahan run ninyo nga
magkabuhi nga ginagiyahan kang Balaan nga Ispirito, kag kar-on gusto ninyo dya
padayunon hasta sa katapusan paagi sa inyong pagpanikasug?
4 Nangin wara lang bala to ti pulos ang tanan nga pag-antos nga inyo inagihan?
Sigurado nga may pulos gid.
5 Nagatugro kaninyo ang Dios kang Balaan nga Ispirito kag nagahimo kang
makatiringala nga mga butang. Ginahimo na dya haw tungud nga nagatuman kamo
sa kasugoan ukon tungud hay nagpati kamo sa Mayad nga Balita nga inyo nabatian?
6 Pareho kay Abraham katong una. Suno sa kasulatan "Nagtoo tana sa Dios kag tungud
sa anang pagtoo ginkabig tana nga matarung."
7 Gani dapat ninyo maman-an nga ang mga tawo lamang nga nagatoo sa Dios ang
makabig nga mga kabataan ni Abraham.
8 Tungud hay gintagna run nga daan sa kasulatan nga pakamatarungun kang Dios ang
mga bukun ti Judio paagi sa andang pagtoo. Ang mayad nga balita nga dya ginhambal
run nga daan kang Dios kay Abraham, nga, "Ang tanan nga kapungsoran pakamayadun
ko paagi kanimo."
9 Ang mga tawo nga nagtoroo kay Cristo ginapakamayad kang Dios pareho man kay
Abraham, ang tawo nga may hugut nga pagtoo sa Dios.
10 Ang bisan sin-o nga nagasarig sa pagtuman sa kasugoan ginsumpa kang Dios. Hay
suno sa kasulatan "Ang wara nagapadayon sa pagtuman sa tanan nga nasulat sa libro
kang kasugoan ginsumpa run kang Dios."
11 Maathag gid nga wara ti tawo nga ginapakamatarung kang Dios paagi sa anang
pagtuman sa kasugoan, hay suno sa kasulatan, "Ang tawo nga ginpakamatarung kang
Dios tungud sa anang pagtoo amo ang makaangkun kang kabuhi."
12 Ang kasugoan wara ti kaangtanan sa pagtoo, hay suno sa kasulatan, "Ang tawo
nga nagasunod sa kasugoan makaangkun kang kabuhi tungud kang anang pagtuman
ka dya."
13 Kita sinumpa tungud nga indi natun matuman ang kasugoan. Ugaring gintubos kita
ni Cristo sa amo nga sumpa. Tana ang nag-ako kang sumpa nga para raad kanatun, hay
suno sa kasulatan, "Ang tawo nga ginabitay sa kahoy ginsumpa tana kang Dios."
14 Ginhimo dya ni Cristo-Jesus agud to nga paagi kana ang mga pagpakamayad nga
ginsaad kang Dios kay Abraham makadangat man sa mga bukun ti Judio, kag agud paagi
sa atun pagtoo mabaton natun ang Ispirito nga anang ginsaad.

Ang kasugoan kag ang Saad kang Dios

15 Mga kabugtoan, tugroan ko kamo kang halimbawa. Kita nga mga tawo nakamaan
nga kon may kasugtanan gani kag dya napirmahan run, wara run ti bisan sin-o nga
makabalewara ukon makadugang pa ka dya.

16 Kar-on tana, ang mga promisa kang Dios ginhambal na kay Abraham kag sa anang
bata. Wara ginhambal sa kasulatan nga “sa anang mga bata” nga buut hambalun duro
sanda, kundi nga, “sa anang bata” nga kon sayudon isara lang, kag dya amo si Cristo.
17 Ang buut ko hambalun amo dyaay: ang Dios naghimo kang kasugtanan kay
Abraham sa wara pa ang kasugoan. Pagkatapos ka 430 ka tuig amo pa to pagtugro
na kang kasugoan. Kag dya wara ti gahum sa pagbalewara kang kasugtanan agud to
nga mangin wara run ti pulos ang anang saad.
18 Kon ang kasugoan amo ang basehan nga itugro kang Dios ang anang turugro nangin
wara run ti pulos ang anang promisa. Pero ang matuod, tungud sa kaalwan kang Dios
gintugro na dya kay Abraham tungud hay promisa na dya.
19 Ano kar-on ang katuyoan nga andut gintugro ang kasugoan? Gindugang dya kang
Dios para maman-an kang mga tawo nga sanda nagalapas. Kag dya hasta lang sa pag-
abot kang bata ni Abraham nga gintumud kang Dios sa anang promisa. Kang itugro
kang Dios ang kasugoan nagsugo tana kang mga anghel para magtugro sa mga tawo
paagi sa manugpatunga.
20 Pero kang magpromisa ang Dios kay Abraham wara tana nagkinahanglan kang
manugpatunga hay tana gid mismo ang nagpromisa.
21 Nagakahulogan bala dya nga ang kasugoan nagakontra sa promisa kang Dios? Wara
gid! Hay kon may kasugoan nga gintugro nga sarang makatao kang kabuhi nga wara
ti katapusan, amo run to raad ang paraagyan kang Dios para kita mangin matarung sa
anang panuruk.
22 Ugaring, suno sa kasulatan ang tanan nagamhan kang sala. Sa kahimtangan nga
dya, ang tawo magatoo gid lamang agud to nga mabaton nanda ang ginsaad kang Dios,
hay dya nga saad itugro na lamang sa mga nagtoo kay Cristo Jesus.
23 Kang wara pa mag-abot ang tiempo nga ang mga tawo nagtoo, daw pareho kita
kang priso nga ginagwardyahan kang kasugoan hasta sa tiempo nga ipahayag ang
nahanungud sa pagtoo kay Cristo.
24 Gani ang kasugoan daw manug-atipan natun hasta nga mag-abot si Cristo, agud to
nga paagi sa atun pagtoo kana pakamatarungun kita.
25 Kadya nga nagtoo run kita kay Cristo Jesus, hilway run kita sa gahum kang manug-
atipan nga to.
26 Tungud kang inyo kaangtanan kay Cristo nangin kabataan kamo kang Dios paagi
sa inyo nga pagtoo.
27 Tanan kamo ginbawtisohan tungud kang inyo kaangtanan kay Cristo, gani ipakita
ninyo ang anang kabuhi paagi sa inyo nga pagginawi, nga kon sa bayo pa, daw ginsuksok
run ninyo si Cristo.
28 Kadya wara run ti kinalain ang mga Judio kag ang bukun ti Judio, ang mga uripun
kag ang bukun ti uripun, ang mga laki kag ang mga bayi. Parareho run kamo tanan
tungud kang inyo suud nga kaangtanan kay Cristo Jesus.
29 Kag tungud nga kamo ana run ni Cristo, mga kabataan run man kamo ni Abraham,
kag kon ano ang ginpromisa kang Dios kana mabaton man ninyo dya.

4

1 Amo pa gid dyaay ang akun makuon, nga ang manunubli mintras tanto nga wara
pa sa husto nga edad, bisan pa matuod nga tana ang nagapanag-iya kang tanan nga
pagkabutang, wara tana ti kinalain sa sangka uripun.
2 May mga tawo nga gintugyanan nga magaatipan kana kag may magadumara man
kang anang mga propedad. Kag dya hasta lang sa adlaw nga gintalana kang anang tatay.
3 Kita amo man karia anay kang wara pa ti ispiritohanun nga paghangup. Ginauripun
kita kang mga ispirito nga nagagahum sa kalibutan.
4 Pero pag-abot kang panahon nga gintalana kang Dios, ginpadara na ang anang Anak
sa kalibutan. Ginbata dya kang sangka bayi kag nagkabuhi nga nagasunod sa kasugoan
5 agud lang nga tuboson ang tanan nga napaidalum sa Kasugoan ni Moises sa katuyoan
nga kita mangin kabataan kang Dios.
6 Tungud hay kamo mga kabataan run kang Dios, ginpadara na ang Ispirito kang anang
Anak sa atun tagipusoon. Paagi kana ka dya kita makapanawag sa Dios nga “Tatay, Tatay
ko”.
7 Gani kadya, bukun run kamo ti mga uripun kundi mga kabataan na run. Kag tungud
nga kamo mga kabataan na run, mabaton run man ninyo ang anang gintigana para
kaninyo.

Ang Pagkabalaka ni Pablo sa mga Taga-Galacia

8 Kato anay kang wara pa kamo makakilala sa Dios ginahimo kamo nga mga uripun
kang mga ispirito nga abi ninyo dios pero bukun man ti matuod nga dios.
9 Pero kadya nga nakilala run ninyo ang Dios, ukon mas mayad siguro kon magkuon
ako nga nakilala run kamo kang Dios, andut abi nga gusto pa ninyo nga magbalik
liwan sa mga pigaw kag wara ti pulos nga mga ispirito nga to? Gusto ninyo haw nga
magpauripun liwan kananda?
10 Nagasaulog pa gihapon kamo kang mga pinasahi nga adlaw, mga bulan, mga tiempo
kag mga tuig!
11 Nagakahadluk ako nga basi bala haw ang tanan nakun nga pagpangabudlay kato
para kaninyo mangin wara lang ti pulos.
12 Nagapakitluoy ako kaninyo, mga kabugtoan, nga mangin pareho kamo kanakun,
hay ako nangin pareho man kaninyo. Wara kamo ti may nahimo nga sayud kanakun
kauna.
13 Naman-an man ninyo nga tungud kang akun pagmasakit nakatigayon ako sa
pagwali kaninyo kang mayad nga balita sa nahauna nga higayon.
14 Bisan pa nga nabudlayan kamo sa pagturuk kang akun kahimtangan kang
nagamasakit ako, wara gid ninyo ako ginpabay-an ukon ginsikway. Sa baylo, ginbaton
ninyo ako nga daw sangka anghel nga ginsugo kang Dios ukon si Cristo Jesus mismo.
15 Diin run bay ang kalipay nga nakita ko kaninyo kato? Ako mismo makapamatuod
nga kon mahimo pa lang, bisan ang inyo mga mata lukatun ninyo kag itugro kanakun.
16 Kag kar-on nangin kaaway run bala ninyo ako tungud kang pagsugid ko kang
kamatuoran kaninyo?
17 Ang mga tawo nga to nagakabalaka kuno kaninyo hay gusto lang gid nanda nga
mahaylo kamo, pero bukun ti mayad ang andang tinutuyo. Gusto lang nanda nga malas-
ay kamo kanakun agud to nga sanda lang ang inyo nga kabalak-an.
18 Mayad man nga may nagakabalaka kaninyo, basta nga mayad lang ang andang
tinutuyo, kag himoon nanda dya bisan pa nga wara ako dyan kaninyo.
19 Mga kabataan ko, ginabatyag ko liwan ang pag-antos tungud kang akun handum
nga mangin hamtung run gid kamo sa inyo kaangtanan kay Cristo. Daw pareho ako ka
sangka nanay nga nagapakutuy sa paghulat nga maggwa ang anang bata.
20 Raad rugyan ako kaninyo kadya agud to nga lainun ko ang akun pagpakighambal
kaninyo, hay sa tulad wara ako kamaan kon ano ang akun himoon kaninyo.

Ang Halimbawa ni Agar kag ni Sara

21 May ipamangkot ako kaninyo, kamo nga malyag magpasakup sa Kasugoan: wara
haw kamo nakatalupangud kon ano ang ginakuon rugyan sa kasugoan?
22 Nagakuon rugto nga si Abraham may darwa ka bata nga laki. Ang isara bata na sa
sangka uripun, kag ang isara pa gid tana bata na sa anang asawa nga bukun ti uripun.
23 Ang anang bata sa uripun natawo sa kinaandan nga pamaagi, pero ang anang bata
nga sa ana gid nga asawa natawo tungud nga ginsaad dya kang Dios.
24 Pwede ria himoon nga paangid: ang darwa ka bayi nagalaragway kang darwa
ka kasugtanan. Ang isara ka dya gintugro kang Dios sa Bukid kang Sinai kag dya
ginalaragway ni Agar. Ang mga bata na ka dya natawo nga mga uripun man.
25 Si Agar nga dya nagalaragway kang bukid kang Sinai sa Arabia kag kang mga taga-
Jerusalem sa kadya nga panahon, tungud nga dya sanda mga uripun.
26 Ang isara tana ka bayi nga bukun ti uripun nagalaragway kang langitnun nga
Jerusalem. Kag tana ka dya atun nanay.
27 Hay ginakuon sa kasulatan,
"Magkalipay kaw, baw-as nga bayi!
Maghugyaw kaw sa kasadya,
ikaw nga wara gid makaagi ka pasakit sa pagbata.
Hay ang bayi nga ginbayaan kang anang bana,
mas duro pa ang anang bata
sangsa bayi nga nagaimaw sa anang bana."*
28 Kar-on, mga kabugtoan, nangin kabataan kamo kang Dios tungud sa anang promisa,
pareho kay Isaac.
29 Kang amo to nga panahon, ang bata nga natawo sa kinaandan nga pamaagi,
ginhingabot na ang bata nga natawo paagi sa gahum kang Balaan nga Ispirito. Kag
pareho man dya kang nagakatabo kanatun tulad.

---

* **4:27 4:27** Isaias 54:1

30 Pero ano haw ang ginakuon sa kasulatan? Amo dyaay, “Taboga ang uripun nga
bayi kag ang anang bata, tungud nga ang bata kang bayi nga uripun wara ti bahin sa
paranubliun kang bata kang bayi nga bukun ti uripun.”
31 Gani, mga kabugtoan, bata kita kang bayi nga bukun ti uripun. Kag bukun tatun ti
bata kang bayi nga uripun.

5

Indi Kamo Magpauripun Liwan sa kasugoan

1 Ginhilway run kita ni Cristo agud to nga maagum natun ang matuod-tuod nga
kahilwayan. Gani magpakarig-un kamo kag indi magsugot nga uripunun liwan kang
kasugoan.
2 Tandai gid ninyo dya. Ako mismo si Pablo ang nagahambal ka dya kaninyo nga kon
magsugot pa kamo nga sirkomon nangin wara lang ti pulos ang ginhimo ni Cristo.
3 Kag ginakuon ko gid dya liwan bisan kay sin-o kaninyo nga nagapasugot nga
sirkomon, kinahanglan man nga tumanun ninyo ang tanan nga ginakuon sa kasugoan.
4 Kamo nga nagasarig nga pakamatarungun kang Dios paagi sa inyo nga pagtuman sa
kasugoan, nautod run ang inyo nga kaangtanan kay Cristo, kag wara run kamo ka pulos
sa bugay kang Dios.
5 Pero paagi sa atun pagtoo nga ginapanghikot kang Balaan nga Ispirito, nagahulat kita
nga pakamatarungun kita kang Dios kag amo gid ria ang atun ginalauman nga matabo.
6 Tungud nga kon ang sangka tawo may kaangtanan kay Cristo Jesus bukun run ti
importante kon bala nasirkom run tana ukon wara. Ang importante tana amo ang
pagtoo nga makita paagi sa anang paghigugma sa anang isigka-tawo.
7 Mayad run daad ang inyo ginahimo kauna. Sin-o bay ang nagpugung kaninyo sa
pagsunod sa kamatuoran?
8 Indi mahimo nga ang Dios amo ang nagpugung kaninyo, hay tana bay ang nagtawag
kaninyo?
9 Ang tapay kabay bisan gamay lang sarang makapahabok kang harina nga ginahimo
nga tinapay?
10 Pero tungud kang atun kaangtanan sa Ginoo nagasarig gid ako nga kamo indi
magpati sa iba nga ginapanudlo. Kag ang tawo nga nagagamo kaninyo, bisan sin-o
pa man tana ka dya, pagasilotan gid kang Dios.
11 Para kanakun, mga kabugtoan, kon matuod gid man nga ako nagapanudlo pa nga
ang tawo dapat sirkomon indi run raad nanda ako paghingaboton, kag indi run man
maglain ang andang buut kon nagapanudlo ako nahanungud sa kamatayun ni Cristo sa
kros.
12 Ang mga tawo nga to nga nagagamo kaninyo, andut abi nga wara run lang sanda
magpakapon?
13 Kamo tana, mga kabugtoan, gintawag kang Dios agud mangin hilway. Ugaring indi
ninyo paggamitun nga kabangdanan ang inyo kahilwayan sa pagsunod sa luyag kang
inyo tawhanun nga kinaugali. Ang inyo himoon, magbinuligay kamo nga daw surugoon
kang kada isara tungud nga nagahigugmaanay kamo.
14 Tungud nga ang bug-os nga kasugoan natingub run sa sangka sugo lang, nga:
“Higugmaa ang imo isigka-tawo pareho kang imo kaugalingun.”
15 Pero kon nagairinaway kamo nga daw mga sapat nga nagakinadtanay, andam kamo
hay basi kon kamo mismo ang magguba sa isara kag isara.

Ang Luyag kang Balaan nga Ispirito Supak sa Luyag kang Tawhanun nga Kinaugali kang Tawo

16 Amo dya ang akun mahambal, magkabuhi kamo nga ginagiyahan kang Balaan nga
Ispirito, hay kon amo kamo karia indi run ninyo paghimoon ang mga luyag kang inyo
tawhanun nga kinaugali.
17 Tungud nga ang luyag kang tawhanun nga kinaugali supak sa luyag kang Balaan nga
Ispirito, kag ang luyag kang Balaan nga Ispirito supak man sa tawhanun nga kinaugali.
Ang darwa nga dya nagakontrahanay, amo ria gani nga indi ninyo mahimo ang inyo
luyag himoon.
18 Pero kon ang Balaan nga Ispirito amo ang nagagiya kaninyo, indi ninyo run
kinahanglan nga magpasakup sa Kasugoan.
19 Ang mga tawo nga nagasunod sa andang tawhanun nga kinaugali maman-an gid sa
andang mga ginahimo: nagapakighilawas, mahigku kag maraw-ay ang anda nga mga
ginahimo.

20 Nagasimba sa mga dios-dios, nagasunod sa sinurhano nga mga buruhatun,
nagadinumtanay, nagasirinoay, nagapangimon, nagakaugut, dalok, nagabinahin-bahin
kag nagagrupo-grupo.
21 Nagahinisaay, paralingin, nagapinagusto lang ka pangalipay kag kon ano pa dyan
nga mga malain nga pareho ka dya. Kauna ginpaandaman ko run kamo, kag kadya
ginapaandaman ko kamo liwan, nga ang sin-o man nga nagahimo ka dyang mga butang
indi makaimaw sa katawhan nga pagadumarahan kang Dios.
22 Pero amo dyaay ang mangin bunga kon ang tawo ginagiyahan kang Balaan nga
Ispirito: mahigugmaun tana, malipayun, may kalinung sa anang kabuhi, mapinasen-
syahun, maalwan, mayad sa anang isigka-tawo, masarigan,
23 malulo kag makapugung kang anang kaugalingun. Ang kasugoan wara ti may
ginakuon nga kontra sa amo dya nga mga pag-inugali.
24 Ang mga tawo nga sakup ni Cristo Jesus nagkabig nga patay run ang andang
tawhanun nga kinaugali imaw kang tanan na nga mga kairigbun kag malain nga
handum.
25 Kag tungud nga ang Balaan nga Ispirito ang nagagiya kang atun kabuhi dapat
magsunod kita sa anang paggiya.
26 Indi kita magmatinaas-taasun ukon magsirinoay, kag indi man kita maghinisaay.

6

Magbinuligay Kita

1 Kar-on, mga kabugtoan, kon may isara dyan kaninyo nga nakasala, kamo nga
ginagiyahan kang Balaan nga Ispirito dapat magbulig kana sa malulo nga paagi para
ipanumbalik tana sa tadlung nga pagkabuhi. Kag mag-andam man kamo nga indi kamo
masulay.
2 Magburuligay gid kamo sa inyo mga problema. Hay sa paghimo ninyo karia
ginatuman ninyo ang sugo ni Cristo.
3 Kon may dyan kaninyo nga nagapinsar nga daw si sin-o gid tana, nga sa matuod
wara-wara lang man, ginainto na lang ang anang kaugalingun.
4 Ang kada isara dapat mag-usisa kang anang hinimoan. Kag kon nakita na nga mayad
ang anang hinimoan, pwede tana magkalipay nga wara na ginakumparar ang anang
kaugalingun sa iba.
5 Tungud hay ang kada isara kinahanglan magpas-an kang ana kaugalingun nga
kabug-atan.
6 Ang tawo nga ginatudloan kang Pulong kang Dios dapat man magtugro kang tanan
nga mayad sa nagatudlo kana.
7 Wara ti bisan sin-o man nga makainto sa Dios, gani indi ninyo paglukohon ang inyo
kaugalingun sa pagpinsar nga mahimo ninyo ria. Kon ano kabay ang imo ginpanggas
amo man ang imo anihun?
8 Kon ang gusto kang atun tawhanun nga kinaugali ang atun sundon, ang bunga na
ka dya nga atun pagaanihun, silot nga wara ti katapusan. Pero kon sundon ta ang gusto
kang Balaan nga Ispirito ang bunga na ka dya nga atun pagaanihun, kabuhi nga wara
ti katapusan.
9 Gani, indi kita magkataka sa paghimo kang mayad, hay sa nagakaigo nga panag-on
magaani kita kang balus kon magpadayon gid kita.
10 Gani samtang makahimo kita kang mayad indi ta pagpaligadun ang kahigayunan sa
paghimo kang mayad sa tanan nga tawo, ilabi run gid sa kapareho natun nga kabataan
kang Dios.

Ang Katapusan nga Paandam

11 Kag kar-on, ako run gid ang nagasulat ka dya. Turuka ninyo bala kon daw ano
kadaragkul ang mga litra kang akun agi.
12 Ang mga gusto lang magpakita-kita nga masinurundon sa turumanun kang mga
Judio ang nagapamirit kaninyo nga magpasirkom. Ginahimo nanda dya agud to nga
indi sanda paghingabuton kang andang isigka-Judio kon manudlo sanda nahanungud
sa kamatayun ni Cristo sa kros.
13 Tungud hay bisan pa gani ang mga nagpasirkom wara man nagasunod sa Kasugoan.
Gusto lang nanda nga magpasirkom kamo agud to makapahambog sanda nga nadara
nanda kamo sa paghimo kang andang seremonya.
14 Pero para kanakun, wara ako ti may ipabugal luwas lang sa kamatayun kang atun
Ginoong Jesu-Cristo sa kros. Paagi sa anang kamatayun sa kros ang mga butang rugya sa
kalibutan wara run ti pulos para kanakun, kag ako wara run man ti pulos sa kalibutan.

15 Gani bukun ti importante kon ang tawo nasirkom ukon wara. Ang importante amo
ang bag-o nga kabuhi nga halin sa Dios.
16 Kabay nga ang tanan nga nagasunod sa ria nga pagsurondan — sa tanan nga mga
pinili kang Dios, makaagum kang kalinung kag kaluoy halin kana.
17 Umpisa kadya, indi run ako gusto nga may manggamo pa kanakun. Ang mga
pinalian sa akun lawas tanda nga ako alagad ni Jesus.
18 Mga kabugtoan, kabay nga bugayan gid kamo kang atun Ginoong Jesu-Cristo. Kabay
pa.

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Efeso

Ang Pag-abi-abi

1 Ako si Pablo nga apostol ni Cristo Jesus suno sa kabubut-un kang Dios,
nagapangamusta kaninyo nga mga katawhan kang Dios* rugyan sa Efeso, kamo nga
mga matutum sa inyo pagtoo kay Cristo Jesus.
2 Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun Amay kag
ni Ginoong Jesu-Cristo.

Mga Ispiritohanun nga Pagpakamaayo

3 Darayawun gid ang Dios kag Amay kang atun Ginoong Jesu-Cristo. Ginbugayan na
kita kang tanan nga ispiritohanun nga pagpakamayad halin sa langit tungud kang atun
suud nga kaangtanan kay Cristo,
4 tungud hay ginpili na run kita nga daan tungud kang atun suud nga kaangtanan kay
Cristo bisan sa wara pa matuga ang kalibutan, agud nga kita mangin balaan kag wara
ti kasawayan sa anang panuruk.
Tungud kang anang paghigugma kanatun
5 ginpat-ud na run nga daan nga kita mangin anang mga kabataan paagi kay Jesu-
Cristo. Amo gid dya ang nahamut-an nga himoon kang Dios kag anang kabubut-un
6 para nga dayawun ta tana tungud kang anang makatiringala nga bugay nga gintugro
kanatun nga wara ti bayad tungud kang atun suud nga kaangtanan sa anang hinigugma
nga Anak.
7 Tungud sa anang Anak kag paagi sa dugo† na kadya gintubos kita kang Dios, nga ang
buut hambalun ginpatawad ang atun mga kasal-anan. Daw ano kabugana ang bugay
kang Dios
8 nga anang ginpasagahay kanatun! Gintugroan na kita kang tuman nga kaaram kag
paghangup,
9 kag ginpamaan na kanatun ang anang plano, nga kauna wara na gid ginpahayag,
nga ana pagahimoon paagi kay Cristo suno sa anang katuyoan.
10 Kag ang anang plano amo nga sa pag-abot kang gintalana nga panahon, tingbun
na ang tanan nga mga butang sa langit kag sa lupa kag ipasakup sa pagdumarahan ni
Cristo.
11 Ang tanan nga mga butang ginhimo kang Dios suno sa anang katuyoan kag kabubut-
un, gani nga ginpat-ud na run nga daan nga himoon kami nga manunubli tungud kang
amun suud nga kaangtanan kay Cristo
12 agud to nga dayawun tana sa anang pagkagamhanan paagi kanamun nga amo ang
una nga nagsarig kay Cristo.
13 Kag kamo man, kang pagkabati ninyo kang pulong nahanungud sa kamatuoran nga
amo ang mayad nga balita nahanungud sa inyong kaluwasan, nagtoo kamo kay Cristo
kag may kaangtanan run kamo kana. Gani nga gintugro kaninyo kang Dios ang Balaan
nga Ispirito nga anang ginsaad bilang tanda nga kamo ana run.
14 Ang Balaan nga Ispirito amo ang kasigurohan nga mabaton natun ang tanan nga
ginsaad kang Dios hasta nga mangin bug-os run gid ang kaluwasan kang anang mga
katawhan. Tungud ka dya pagadayawun tana sa anang pagkagamhanan.

Ang Pangamuyo ni Pablo

15 Amo ria gani nga kang pagkabati ko nga kamo nagtoo kay Jesus nga atun Ginoo kag
nagapalangga kamo sa tanan nga mga katawhan kang Dios,
16 wara gid ako nag-untat sa pagpasalamat sa Dios para kaninyo kag ginasambit ko
kamo sa akun mga pagpangamuyo.
17 Ginapangayo ko sa makagagahum nga Amay nga amo ang Dios kang atun Ginoong
Jesu-Cristo nga paagi sa anang Balaan nga Ispirito tugroan na kamo kang kaaram
kag ipahayag kaninyo ang kamatuoran, agud to nga mas makilala pa gid ninyo tana
kamayad.
18 Ginapangayo ko man nga masanagan pa gid ang inyong panghuna-huna agud to
nga maman-an ninyo kon ano gid bala ang inyo ginalauman nga ana gintigana kang
pagtawag na kaninyo, kag kon daw ano ka bugana kag kanami ang anang mga ipasubli
sa ana nga mga katawhan.

---

* **1:1 1:1** sa Ingles; saints † **1:7 1:7** dugo ukon; *kamatayun*

19 Kag ginapangayo ko man nga inyo mabatyagan ang makatiringala kag wara ti
tupung nga gahum kang Dios nga nagapanghikot kanatun nga mga nagtoroo. Ang wara
ti tupung nga gahum na nga dya amo man ang ana gin-gamit
20 sa pagbanhaw kay Cristo halin sa mga minatay kag sa pagpapungko kana sa anang
tuo nayon‡ sa may kalangitan.
21 Gani nga si Cristo ang labing mataas sa tanan nga mga nagapangulo, may
awtoridad, nagagahum, nagahari kag sa bisan ano pa man ang katungdanan nanda
kadya makagagahum nga indi lamang sa kadya nga panag-on kundi amo man sa
paraaboton.
22 Kag ginpasakup kang Dios ang tanan nga butang sa pagdumarahan ni Cristo kag
ginhimo tana nga pangulo kang tanan nga butang para sa kaaraydan kang Iglesia,
23 nga amo ang anang lawas. Kita nga mga tumuluo amo ang nagabug-os sa lawas ni
Cristo, kag tana amo man ang nagahimono sa tanan-tanan nga butang.

2

Ang Bag-o nga Kabuhi tungud kay Cristo

1 Kamo tana anay patay sa panuruk kang Dios tungud kang inyo mga paglapas kag
mga kasal-anan,
2 hay nagagawi kamo kato nga nagasunod sa mga malain nga ginahimo kang mga tawo
sa kalibutan, kag nagasunod pa gid sa nagahari sa mga ispirito nga dyan sa kahawaan.
Dya tana amo man ang nagapanghikot kadya sa mga tawo nga nagasupak sa Dios.
3 Sa pagkamatuod lang, kita tanan anay nagkabuhi man nga pareho kananda, nga
nagasunod sa luyag kang atun tawhanun nga kinaugali nga amo ang luyag kang atun
lawas kag panghuna-huna. Sa kahimtangan natun nga to, pareho man kita kang iba nga
nagakabagay nga mag-agum kang kasingkal kang Dios.
4 Pero ang Dios tama gid ka maluloy-on, kag ginahigugma na gid kita kamayad.
5 Bisan pa nga patay run kita sa anang panuruk tungud kang atun pagkamalinapasun,
gintaw-an na kita kang bag-o nga kabuhi paagi kay Cristo. Tungud lang gid sa bugay
kang Dios nga naluwas kamo.
6 Tungud kang atun suud nga kaangtanan kay Cristo-Jesus ginbanhaw kita kang Dios
imaw kay Cristo para mangin kaimaw na sa pagdumara rugyan sa kalangitan.
7 Ginhimo na dya agud to nga sa maabot nga panag-on mapakita kang Dios sa tanan
ang bugana na nga bugay nga indi gid matupungan kag ang anang kaalwan kanatun
tungud kang atun suud nga kaangtanan kay Cristo Jesus.
8 Tungud [gid lang] sa bugay kang Dios naluwas kamo paagi sa inyo nga pagtoo. Kag
ang inyo kaluwasan wara ninyo maagum paagi sa inyo kaugalingun nga paghimakas
kundi nga libre dya nga gintugro kang Dios kaninyo.
9 Wara kamo naluwas tungud kang inyo nga hinimoan, gani nga wara ti bisan sin-o
nga makapabugal.
10 Ang Dios ang naghimo kanatun kon ano kita. Tungud kang atun suud nga
kaangtanan kay Cristo Jesus gintugroan na kita kang bag-o nga kabuhi para nga
maghimo kang mayad nga gin-aman na nga daan nga atun pagahimoon.

Nangin Isara lang Kita tungud kay Cristo

11 Gani panumduma ninyo ang inyo kahimtangan kauna. Kamo natawo nga mga
bukun ti Judio kag ang panawag kaninyo kang mga Judio nga sinirkom mga bukun
kamo ti sinirkom (pero ang pagpasirkom nga to sa lawas ginhimo.)
12 Panumduma ninyo nga kang amo to nga paniempo wara pa kamo ti kaangtanan
kay Cristo, kag wara kamo maabay sa mga tawo nga pinili kang Dios.* Kag wara man
kamo ti bahin sa mga saad nga nalakip sa kasugtanan nga ginhimo kang Dios sa mga
Judio. Wara man kamo ti paglaum kag nagakabuhi kamo sa kalibutan nga dya nga wara
nakakilala sa matuod-tuod nga Dios.
13 Pero kadya, tungud kang inyo suud nga kaangtanan kay Cristo Jesus, kamo nga
marayu anay sa Dios nangin marapit run kamo kana paagi lang gid sa dugo† ni Cristo.
14 Hay tana mismo ang nagpasag-uli kanatun nga mga Judio kag mga bukun ti Judio.
Kauna anay ang kaugut sa atun tunga daw pader nga nagabalabag sa atun relasyon.
Gin-guba na ang nagabalabag nga dya kag ginhimo na kita nga isara run lang.
15 Tungud kang anang kamatayun,‡ ginhimo ni Cristo nga wara ti pulos ang kasugoan
lakip run ang mga turumanun kag mga ordinansa na kadya, agud to nga paagi sa atun

‡ **1:20 1:20** ukon, *pagtugro kana kang pinakataas nga katungdanan* * **2:12 2:12** mga Judio, nasyon kang Israel
† **2:13 2:13** ukon *kamatayun* ‡ **2:15 2:15** ukon anang *lawas*

suud nga kaangtanan kana himoon na nga isara run lang§ ang mga Judio kag ang mga
bukun ti Judio, gani nga nakaagum kita kang paghidait sa isara kag isara.
16 Kita nga isara run lang ka lawas,* ginpanumbalik na sa Dios paagi sa anang
kamatayun sa kros, kag paagi man sa kros gindura na ang kaugut natun sa isara kag
isara.
17 Nag-abot tana kag nagpangwali nahanungud sa paghidait kaninyo nga mga bukun
ti Judio nga marayu sa Dios kag kanamun man nga mga Judio nga marapit kana.
18 Tungud kana kadya sarang run kita makaparapit sa Dios nga Amay paagi sa sangka
Ispirito lang.
19 Gani kar-on, bukun run kamo ti pangayaw kag dumaray-o sa katawhan kang Dios,
kundi mga kaimaw run nanda kag sakup kang anang panimalay.
20 Kon sa sangka balay pa nga ginapatindug, ang inyo harigi amo ang mga apostoles
kag mga propeta, kag ang bato nga inyo pinakapundasyon amo si Cristo Jesus mismo.
21 Tungud kang atun suud nga kaangtanan kana, kita nga mga bahin kang balay
ginaarangut hasta nga magbahul kag mangin balaan nga templo para sa Ginoo.
22 Kag tungud kana kamo man ginadugang agud mangin bahin kang balay nga
pagaistaran kang Dios paagi sa anang Balaan nga Ispirito.

3

Ang Pagpangabudlay ni Pablo sa mga Bukun ti Judio

1 Tungud sa ginhimo nga ria kang Dios kaninyo, ako, si Pablo nga napriso tungud
kang akun pag-alagad kay Cristo Jesus sa pagpangwali kaninyo nga mga bukun ti Judio
nagapangamuyo.
2 Sigurado gid nga nabatian run man ninyo nga tungud sa bugay kang Dios
gintugyanan na ako kang dya nga pinasahi nga buruhatun para gid lang sa inyo nga
kaaraydan.
3 Ginpahayag gid mismo kang Dios kanakun ang anang plano nga wara na gid
ginpamaan bisan kay sin-o. Nakasulat run ako kang mabugu nahanungud dyan karia.
4 Sa pagbasa ninyo kadya, mahangpan ninyo kon ano ang akun naman-an nahanungud
sa sikreto nga plano nga dya nga pagatumanun na paagi kay Cristo.
5 Dya nga plano wara ginpamaan kang Dios sa mga tawo katong una nga mga
paniempo. Pero kadya, paagi sa anang Balaan nga Ispirito ginpahayag na run dya sa
mga balaan na nga mga apostoles kag mga propeta.
6 Kag amo dyaay ang anang sikreto nga plano: nga paagi sa inyo pagpati sa mayad nga
balita, kamo nga mga bukun ti Judio makaimaw run man sa mga Judio nga makabaton
kang mga pagpakamayad nga turugro kang Dios kag bahin run man kamo kang lawas
ni Cristo, kag kaimaw man kamo nga makaambit sa ginsaad kang Dios tungud kang inyo
suud nga kaangtanan kay Cristo Jesus.
7 Tungud sa bugay kang Dios nga gintugro na kanakun paagi sa pagpanghikot kang
anang gahum, gintugyanan na ako kang dya nga buruhatun nga amo ang pagpangwali
kang mayad nga balita nga dya.
8 Bisan pa nga ako run gid ang pinaka-indi takus sa tanan nga mga tawo nga pinili
kang Dios, gintugyanan na ako gihapon kang dya nga pinasahi nga buruhatun nga amo
ang pagpangwali sa mga bukun ti Judio nahanungud sa kamayad ni Cristo nga indi
matungkad kang paminsarun kang tawo,
9 kag sa pagpamaan sa tanan nga katawhan kon paano kang Dios, nga amo ang nagtuga
kang tanan nga butang, tumanun ang anang sikreto nga plano nga halin kang nagriligad
nga panahon wara na gid ginpamaan bisan kay sin-o.
10 Ang ana gid katuyoan amo nga paagi sa Iglesia* mapamaan kang Dios sa mga
nagagahum kag nagadumara sa kalangitan ang anang kaaram sa nagkalain-lain nga
paagi.
11 Dya nga mga butang gintuyo kang Dios kauna pa nga daan kag ginhimo na paagi
kay Cristo Jesus nga atun Ginoo.
12 Tungud kang atun suud nga kaangtanan kay Cristo kag paagi sa atun pagtoo kana,
makaparapit kita sa Dios nga wara ti kahadluk kag may pagsarig.
13 Gani, nga kon mahimo pa lang indi kamo magluya sa inyo nga pagtoo tungud kang
akun pag-antos para kaninyo, hay dya para gid lang sa inyo nga kaaraydan.

Pangamuyo para sa mga Taga-Efeso

§ **2:15 2:15** sa Griego:*sangka bag-o nga tawo* * **2:16 2:16** ukon, Iglesia * **3:10 3:10** Iglesia; sa Griego *tanan nga nagtoroo*

14 Kon mapinsaran ko gani ang mga ginhimo kang Dios nga to, nagapaubus ako kang
akun kaugalingun sa pagpangamuyo sa Dios nga Amay,
15 nga amo ang matuod-tuod nga Amay kang tanan na nga panimalay sa langit kag sa
lupa.
16 Ang anang pagkagamhanan indi matupungan, amo ria gani nga nagapangamuyo
ako nga paagi sa anang Balaan nga Ispirito papag-unun na gid kamayad ang
ispiritohanun nga bahin kang inyo nga kabuhi,
17 agud to nga paagi sa inyo nga pagtoo magapabilin run si Cristo sa inyo tagipusoon.
Kag, tungud nga ang inyo gugma marig-un kag indi matiung,
18 ginapangayo ko man nga mahangpan gid ninyo ka mayad, imaw kang tanan
nga mga katawhan nga pinili kang Dios, kon daw ano ang paghigugma ni Cristo nga
masakupan na ang tanan, malambotan na ang tanan, wara dya ti tupung, kag indi gid
matungkad.
19 Kag maman-an man ninyo ang anang gugma nga indi gid malapawan kang
kinaaram kang tawo, agud to nga ang bug-os nga pag-inugali kang Dios mangin rugyan
man kaninyo.
20 Ang Dios sarang makahimo kang mga butang nga sobra-sobra gid sangsa tanan
natun nga ginapangayo ukon ginapinsar, paagi sa anang gahum nga nagapanghikot sa
atun kabuhi.
21 Tungud kang anang hinimoan sa tanan nga anang gintubos kag tungud kang
ginhimo na paagi kay Cristo Jesus, darayawun gid ang Dios sa tanan nga tion kag hasta
sa wara ti katapusan. Kabay pa.

4

Ang Pag-isara Kang mga Tumuluo

1 Amo ria gani nga nagapangabay ako kaninyo, ako nga napriso tungud kang akun
pagpangalagad sa Ginoo, nga magginawi kamo kang nagakabagay sa kabuhi nga gintuyo
kang Dios kaninyo bilang anang mga tinawag.
2 Magmapainubusun gid kamo kang bug-os kag mangin malulo. Magmapinasen-
syahun man kamo. Kag tungud kang inyo pagpalanggaanay magpasunaid kamo sa mga
kakulangan kang kada isara kaninyo.
3 Tinguhaan ninyo gid ka mayad paagi sa matawhay ninyo nga pagsinarayo nga indi
madura ang inyo mayad nga pagtiringbanay nga naagum ninyo halin sa Balaan nga
Ispirito.
4 Kita tanan isara lang ka lawas, may sangka Balaan nga Ispirito, kag may sangka
paglaum bilang resulta kang pagtawag kang Dios kanatun.
5 Isara lang ang atun Ginoo, may sangka pagtoo kita, kag may sangka pagbawtiso.
6 May sangka Dios kag Amay kita; tana kadya ang nagasakup kanatun tanan kag
nagapanghikot sa tanan kag rugya kanatun tanan.
7 Pero gintugroan ni Cristo ang kada sara kanatun kang nanari-sari nga abilidad suno
sa anang gusto nga itugro.
8 Gani ginkuon sa kasulatan,
"Kang tana magkayab sa langit
nagdara tana kang duro nga mga bihag,
kag gintugroan na kang nanari-sari nga mga abilidad ang mga tawo."*
9 (Kar-on, ano bay ang buut hambalun kang "tana nagkayab sa langit?" amo dyaay:
nga tana nagpanaog anay sa pinakaidalum nga bahin kang lupa.
10 Kag tana nga nagpanaog amo man ang nagkayab sa pinakataas nga kalangitan, agud
to nga mapun-an kang anang prisensya ang tanan nga lugar.)
11 Kag tana man ang nagtugro kang mga abilidad sa mga tawo nga ang iba mangin
apostoles, ang iba mangin propeta, ang iba mangin manugwali kang mayad nga balita
sa iba nga mga lugar, iba mangin pastor kag manunudlo.
12 Ginhimo na dya para ihanda ang mga nagtoroo sa Dios sa paghimo kang andang
katungdanan sa pagpangalagad, agud to nga magrig-un ang tanan nga nagtoroo bilang
lawas ni Cristo
13 hasta nga kita tanan mangin isara run lang paagi sa pagtoo kag sa pagkilala sa Anak
kang Dios. Kag kita mangin pareho kang sangka hamtung nga tawo hasta nga sa urihi
mangin pareho run kita ni Cristo nga ang atun pagkahamtung wara ti kakulangan.

---

* **4:8 4:8** Mga Salmo 68:18

14 Kon amo kita karia, indi run kita mangin pareho kang bata nga nagabaylo-baylo
ang anang paminsarun kag dali mahaylo sa sala nga pagturon-an paagi sa pagdaya kag
pagpangluko kang mga tawo nga kamaan magtiko kang kamatuoran.
15 Sa baylo, paagi sa pagpanugid kang kamatuoran nga may pagpalangga sa atun
kabugtoan, ang tanan nga bahin kang atun pagkabuhi dapat nga magtubo kag magtubo
pa gid hasta nga sa urihi mangin pareho run kita ni Cristo; tana kabay ang atun ulo? †
16 Paagi sa anang pagpangulo kanatun nga mga nagtoroo nga amo ang anang lawas
ginatingub kita kag ginaarangut paagi sa anang pagpanghikot, kag ang kada bahin
kang lawas, kon nagahimo kang igsakto nagatubo kag nagapag-un pa gid paagi sa
pagpalanggaanay.

Ang Kabuhi nga Ginbag-o ni Cristo

17 Gani, tungud sa awtoridad nga gintugro kanakun kang Ginoo, ginakuon ko gid dya
kaninyo kag ginainsister nga indi run kamo magginawi nga pareho kang mga tawo nga
wara makakilala sa Dios nga ang andang ginapaminsar wara ti pulos.
18 Nadulman ang andang panghangup kag wara sanda makaagum kang bag-o nga
kabuhi nga ginatugro kang Dios tungud indi sanda magpati hay mga awut gid sanda ti
ulo.
19 Wara run sanda ti huya; pagusto lang sanda ka sunod sa andang lawasnun nga
kairigbun kag sige lang himo kang mahigku nga buruhatun nga wara ti pugung-pugung.
20 Kamo tana, bukun ti amo ria ang inyo natun-an kang makilala ninyo si Cristo.
21 Nabatian run ninyo kabay ang nahanungud kana? Kag tungud kang inyo suud
nga kaangtanan kana, gintudloan kamo kon paano magginawi suno sa kamatuoran
nahanungud kay Jesus.
22 Gani, bayai ninyo run ang inyo daan nga kinaugali nga makita sa inyo pagginawi
kato anay, nga nagadaya kaninyo kag magadara kaninyo sa kalaglagan.
23 Bag-ohon ninyo run ang inyo paminsarun kag panghuna-huna,
24 kag ipakita ninyo ang bag-o ninyo nga kinaugali nga gintuga kang Dios nga ang
inyo pamatasan pareho run kana nga matarung kag balaan nga suno sa kamatuoran
nga gintudlo kaninyo.
25 Gani kadya, indi run gid kamo magbinutig, kag ang kada isara kaninyo maghambal
kang matuod sa anang isigka-tumuluo, tungud hay ang kada isara kanatun bahin kang
sangka lawas lang.
26 Kon kamo mag-ugut andam gid nga indi kamo makasala, indi run ninyo paghulatun
nga masalupan kang adlaw ang inyo kaugut,‡
27 kag indi ninyo gid pagtugroan kang kahigayunan ang yawa nga pahimoon na kamo
kang sala.
28 Ang tawo nga nagapanakaw indi run gid magpanakaw, kundi ang himoon na mag-
obra tana kang igsakto kag magtinandus, agud to nga makabulig man tana sa iba nga
nagakinahanglan.
29 Indi kamo maghambal kang mga sayud nga harambalunun, kundi ang nagakabagay
lang nga makabulig parig-un sa baratyagun kang inyo isigka-tawo agud to nga
makatugro kang kaaraydan sa mga nagapamati.
30 Kag indi kamo maghimo kang mga butang nga makapasubu sa Balaan nga Ispirito
nga gintugro kang Dios kaninyo bilang tanda nga kamo ana run kag pasiguro nga sa
pag-abot kang adlaw, hilwayun na run gid kita.
31 Duraa ninyo run ang tanan nga mga pagdumut, pagkasingkal kag pagkaugut, pag-
irinaway, paghambal kang malain nga mga tinaga nga kontra sa sara kag sara, kag tanan
nga sahi kang kaugut.
32 Sa baylo, mangin mayad kamo kag malulo sa kada isara, magpinatawaray man
kamo, pareho kang pagpatawad kaninyo kang Dios tungud kang ginhimo ni Cristo.

5

Maggawi Pareho nga Kabataan kang Kasanag

1 Gani, bilang mga pinalangga nga kabataan kang Dios himoon ninyo tana nga ihimplo.
2 Kag magkabuhi kamo nga mahigugmaun, pareho kay Cristo nga naghigugma
kanatun kag nagtugro kang anang kabuhi para kanatun bilang halad nga makapa-
hamuut sa Dios.

---

† **4:15 4:15** ulo; ang buut hambalun na kadya, tana ang nagapangulo kanatun nga anang lawas. ‡ **4:26 4:26** makita dya sa Mga Salmo 4:4

3 Dapat wara run ti may mahambal pa ang tawo kaninyo nga nagapakighilawas
kamo ukon nagahimo kang bisan ano nga mahigku ukon nagadinalok hay indi dya
nagakabagay sa mga tawo nga mga pinili run kang Dios.
4 Indi man nagakadapat nga maghambal kang mga binastos nga istorya, ukon wara ti
pulos nga tinaga, ukon mahigku nga mga istorya. Sa baylo magpasalamat kamo sa Dios.
5 Naman-an gid kabay ninyo nga ang tawo nga nagapakighilawas ukon nagahimo
kang mahigku nga mga butang, ukon ang tawo nga dalok, wara gid ti bahin sa mga
pagpakamayad nga igatugro sa mga tawo nga ginadumarahan ni Cristo kag kang
Dios? Tungud hay ang tawo nga dalok ginapakadios na ang mga butang nga anang
ginadalokan.
6 Indi kamo magpainto sa mga tawo nga nagahambal kaninyo nga bukun ti sayud ang
maghimo kang mga butang nga dya. Hay tungud sa dya nga mga butang nagakasingkal
ang Dios sa mga wara nagatuman kana.
7 Gani indi gid kamo mag-intra sa andang buruhatun.
8 Hay kamo anay nagakabuhi sa madulum, pero tungud kang inyo kaangtanan sa
Ginoo, rugyan run kamo sa kasanag. Gani dapat nga magkabuhi kamo bilang mga tawo
nga rugyan run sa kasanag.
9 Ang tawo nga nasanagan run ang anang kabuhi maman-an nimo hay nagahimo tana
kang mayad, matarung kag masarigan gid tana.
10 Kag tinguhaan ninyo nga maman-an kon ano ang inyo himoon nga makapahamuut
sa Ginoo.
11 Indi gid kamo mag-intra sa mga tawo nga nagakabuhi sa kadulum nga nagahimo
kang mga butang nga wara ti pulos. Sa baylo sawayun ninyo kag ipamaan kananda nga
sayud ang andang ginahimo nga ria.
12 Hay ang mga butang nga andang ginahimo sa tago makahuruya gid bisan pa gani
nga hambalun lang.
13 Pero ang tanan nga butang basta masanagan run gani makita run gid dya,
14 hay ang kasanag amo ang magapakita kang tanan nga butang. Gani, ginakuon sa
kasulatan,
“bugtaw, ikaw nga nagakaturog dyan,
bangon halin sa mga patay,
kag ikaw ipasanagan ni Cristo.”
15 Gani mag-amlig gid kamo ka mayad kon paano kamo magginawi, nga indi kamo
mangin pareho kang mga tawo nga wara ti naman-an kundi pareho kang mga maaram,
16 nga nagahingalit kang tanan nga kahigayunan sa paghimo kang mayad, hay ang
tiempo natun sa tulad tama ka malaot.
17 Gani indi kamo magbinuang, kundi pinsara ninyo kag hangpun kon ano ang
kabubut-un kang Dios para kaninyo.
18 Kag indi gid kamo magpalingin kang makahurubug nga irimnun, tungud hay dya
makaguba kang inyo nga kabuhi. Sa baylo, ang Balaan nga Ispirito ang pagahumun
ninyo sa inyo kabuhi.
19 Mag-istoryahanay kamo paagi sa mga tinaga kang mga salmo,* mga karantahun
nga nagadayaw sa Dios, kag mga ispiritohanun nga kanta. Magkirinanta man kamo sa
Ginoo kang tuduk sa inyo tagipusoon
20 kag magpasalamat pirme sa Dios nga Amay sa tanan nga butang tungud kay Jesu-
Cristo nga atun Ginoo.

Mga Katungdanan sa Panimalay

21 Magpasakup kamo sa sara kag sara tungud kang inyo nga pagtahod kag paghigugma
kay Cristo.
22 Kamo nga mga asawa, tungud kang inyo pagtahod sa Ginoo, magpasakup kamo sa
inyo mga bana.
23 Hay ang bana amo ang ulo kang anang asawa, pareho nga si Cristo ang ulo kang
Iglesia.† Ang mga tumuluo amo ang anang lawas, kag tana mismo ang manluluwas
nanda kadya.
24 Gani ang mga asawa dapat magpasakup sa andang mga bana sa tanan nga butang,
pareho nga ang mga tumuluo nagapasakup kay Cristo.
25 Kamo nga mga bana, palanggaa ninyo ang inyo nga mga asawa, pareho man kang
paghigugma ni Cristo sa iglesia‡ kag ginhalad na ang anang kabuhi para rugya karia,

---

* **5:19 5:19** *karantahun nga pagdayaw sa Dios*

† **5:23 5:23** Iglesia; sa Griego:*tanan nga tumuluo* makita man dya sa 24 kag 32

‡ **5:25 5:25** mga nagtoroo

26 agud nga pakabalaanun na dya, nga ginlimpyohan paagi sa paghugas kang tubig
kag kang pulong.
27 Ginhimo na dya agud to nga mapaatubang na sa anang prisensya kita nga anang
iglesia§ nga nagabanaag gid sa kaanyag, wara ti dagta ukon yukut ukon bisan ano nga
diperensya, kundi nga putli kag wara ti bisan ano nga sahi kang kasawayan.
28 Amo man ria sa mga bana; dapat nanda palanggaun ang andang asawa pareho
kang pagpalangga nanda sa andang kaugalingun nga lawas. Ang nagapalangga sa anang
asawa nagapalangga man sa anang kaugalingun.
29 Hay wara gid ti bisan sin-o nga tawo nga nagaugut sa anang kaugalingun, kundi
ginasagod na dya kag ginaatipan ka mayad, pareho kang ginahimo ni Cristo sa mga
nagtoroo kana,
30 tungud hay kita bahin kang anang lawas.
31 Ginakuon sa kasulatan, "Amo dya ang kabangdanan nga ang laki magabiya sa anang
tatay kag nanay kag magtingub sa anang asawa, kag sanda nga darwa mangin isara run
lang ka lawas" *
32 Bahul gid dya nga katingalahan, pero ang akun tana gusto nga ipahangup amo ang
nahanungud sa kaangtanan ni Cristo kag ang iglesia.†
33 Pero dya para man kaninyo: ang kada isara kaninyo nga mga bana, palanggaa ninyo
ang inyo nga mga asawa, pareho kang pagpalangga ninyo kang inyo nga kaugalingun,
kag ang asawa tana dapat magtahod sa anang bana.

6

Ang mga Kabataan kag mga Ginikanan

1 Kamo tana nga mga kabataan, tungud kang inyo nga kaangtanan sa Ginoo magtuman
kamo sa inyo nga mga ginikanan hay dya nagakadapat gid nga himoon ninyo.
2 Nagkuon ang Dios nga, "Tahodon mo ang imo nga tatay kag nanay." Amo dya ang
una nga sugo nga may imaw nga saad, kag ang saad amo dyaay—
3 "agud nga ang imo nga pangabuhi mangin mayad kag magakabuhi ikaw kang
malawid sa dya nga lupa."*
4 Kamo nga mga tatay, indi ninyo pagpaugta ang inyo nga mga kabataan. Sa baylo,
pabahulun ninyo sanda nga may pagdisiplina kag pagtudlo kang Ginoo.

Ang mga Uripun kag ang mga Agalun

5 Kamo nga mga uripun, mangin matinumanun kamo sa inyo mga agalun nga rugya
sa lupa, nga may tuman nga pagtahod nga tuduk sa inyo tagipusoon, pareho kang
pagtuman ninyo kay Cristo.
6 Tumanun ninyo ang inyo nga agalun indi lang nga kon nagaturuk sanda kaninyo para
kuno nga maluyagan nanda kamo, kundi nga mag-obra kamo nga daw si Cristo ang inyo
agalun nga ginahimo ninyo ang kabubut-un kang Dios nga tuduk sa inyo tagipusoon.
7 Mag-alagad kamo nga malipayun, nga daw nagaalagad kamo sa Ginoo kag indi sa
tawo,
8 tungud nga naman-an ninyo nga ang Ginoo nagatugro kang balus sa bisan kay sin-o
nga tawo nga nagahimo kang mayad, uripun man tana ukon bukun.
9 Kag kamo tana nga mga agalun, pasunaid man kamo sa inyo mga uripun. Indi ninyo
sanda pagpahugun. Dapat ninyo maman-an nga ang andang agalun amo man ang inyo
agalun nga rugto sa langit, kag wara tana ti may ginapasulabi.

Ang Tanan nga Armas kang Dios

10 Sa katapusan, parig-unun ninyo ang inyo suud nga kaangtanan sa Ginoo paagi sa
anang gahum nga wara gid ti tupung.
11 Pareho kang sangka suldado, gamitun ninyo ang tanan nga armas nga gintugro
kang Dios agud to nga indi kamo madaug sa mga pahito kang yawa.
12 Tungud hay wara kita nagapakig-away batok sa pareho kanatun nga mga tawo,
kundi batok sa mga ispirito nga nagagahum, sa mga nagadumara, kag sa mga nagahari
sa kalibutan nga dya nga nadulman kang sala, kag sa pinanung nga mga malain nga
ispirito nga dyan sa kahawaan.
13 Amo ria gani nga gamitun gid ninyo ang tanan nga armas nga gintugro kang Dios,
agud to nga sa oras kang kapipit-an indi kamo malingkang, kag sa tapos ninyo nga
pagpakig-away masapwan nga marig-un man angud kamo.

§ **5:27 5:27** ang *iglesia* ginpaanggid sa sangka nobya * **5:31 5:31** makita dya sa *Gen. 2:24* † **5:32 5:32** ukon mga nagtoroo kana * **6:3 6:3** makita dya sa *Exodo 20:12 kag Deuteronomeo 5:16*

14 Gani mangin handa kamo sa pagpakig-away: magsugid kamo kang matuod pirme,
hay ria pareho kang paha sa inyo hawak, kag maghimo kamo kang matarung hay ria
pareho kang taming sa inyo dughan.
15 Pareho nga nagsuksok kamo kang sapatos, maghanda man kamo sa pagpalapnag
kang mayad nga balita nga magadara kang paghidait sa mga katawhan.
16 Dugang pa sa tanan nga dya, ang inyo nga pagtoo gamitun ninyo nga panagang nga
amo ang magapatay sa daw nagahingalayo nga mga pana nga pag-atake ni Satanas.
17 Kag bilang helmet, panumdumun ninyo pirme nga kamo naluwas run, kag gamitun
man ninyo ang pulong kang Dios nga bilang espada nga gintugro kang Balaan nga
Ispirito.
18 Magpangamuyo kamo sa tanan nga oras suno sa paggiya kang Balaan nga Ispirito.
Mag-ampo kamo nga buligan kamo kang Dios. Kon magpangamuyo kamo indi kamo
magtinamad kundi magmaukud gid, kag pangamuyoan man ninyo ang tanan nga mga
katawhan kang Dios.
19 Pangamuyoan man ninyo ako, nga sa tion ako maghambal tudloan ako kang Dios
kang akun dapat nga pagahambalun agud to nga indi ako mahadluk sa pagpangwali
kang Mayad nga Balita nahanungud sa anang plano nga kauna wara na gid ginpamaan.
20 Tungud kang mayad nga balita nga dya nangin embahador ako kang Dios, kag
napriso ako. Pangamuyoi ninyo nga indi ako mahadluk sa pagpangwali, hay amo gid
ria ang dapat nakun himoon.

Katapusan nga mga Pag-abi-abi

21 Kag kadya, para nga maman-an man ninyo kon ano ang akun kahimtangan rugya
kag kon ano ang akun nga ginahimo, si Tiquico amo ang magasugid kaninyo kang tanan.
Tana kadya pinalangga man natun nga bugto† kag matutum nga nagaalagad sa Ginoo.
22 Ginpaagto ko tana dyan sa dya nga katuyoan, nga maman-an ninyo ang amun
kahimtangan kag sa pagparig-un man kang inyo baratyagun.
23 Mga kabugtoan, kabay nga ang Dios nga Amay kag si Ginoong Jesu-Cristo ang
magtugro kaninyo kang paghidait kag buligan kamo nga magpalanggaanay nga may
pagtoo sa Ginoo.
24 Kamo tanan nga nagahigugma sa atun Ginoong Jesu-Cristo kang paghigugma nga
wara gid nagalubad, kabay nga bugayan gid kang Dios.

† **6:21** 6:21 bugto; isigka-tumuluo

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Filipos

1 Ako si Pablo nga nagasulat kaninyo, kami ni Timoteo nga mga alagad ni Cristo Jesus,
nagaabi-abi kaninyo tanan nga mga katawhan kang Dios nga may kaangtanan kay
Cristo Jesus rugyan sa Filipos, kag amo man sa mga manugdumara kang iglesia kag sa
mga diakono.
2 Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun Amay kag
ni Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Pagpasalamat kag Pagpangamuyo ni Pablo

3 Nagapasalamat gid ako sa Dios sa kada tion nga madumduman ko kamo.
4 Kag sa kada tion nga magpangamuyo ako para kaninyo tanan, nagapangamuyo gid
ako nga may kalipay,
5 tungud kang pagpakig-ambit ninyo kanakun sa pagpalapnag kang Mayad nga Balita
halin pa katong una gid nga adlaw nga kamo nagturuo hasta tulad kadya.
6 Kag napat-ud ko gid nga ang Dios nga amo ang nag-umpisa ka pagpanghikot sa inyo
mga kabuhi agud nga makahimo kamo kang mayad nga butang nga dya amo man ang
magapadayon sa paghimpit ka dya tubtub sa Adlaw nga magbalik liwan si Cristo Jesus.
7 Nagakabagay lang nga magbatyag ako kang pareho ka dya para kaninyo tungud
hay marapit gid kamo sa akun tagipusoon. Tungud hay tanan kamo kaambit nakun
sa hirikoton nga dya nga gintugro kang Dios kanakun, bisan kadya nga rugya ako sa
prisohan kag amo man kang hilway pa ako sa pagpangapin kag sa pagpamatuod kang
Mayad nga Balita.
8 Ang Dios ang makapamatuod kon daw ano ang akun kahidlaw kaninyo tanan.
Ginahigugma ko gid kamo pareho man kang paghigugma ni Ginoong Jesus kaninyo.
9 Kag ang akun pangamuyo amo nga magdugang pa gid ang inyo paghigugma sa isara
kag isara kag amo man ang kaaram kag ang paghangup,
10 agud to nga sarang kamo makapili kon ano ang pinakamayad ninyo nga himoon.
Gani nga mangin putli kamo kag wara ti kasawayan tubtub sa adlaw nga magbalik si
Cristo Jesus.
11 Kag ang inyo kabuhi magapamunga kang mayad nga buhat nga mahimo lamang
paagi sa gahum ni Jesu-Cristo para sa kadayawan kag kahimayaan kang Dios.

Si Cristo amo ang Kabuhi

12 Kar-on, mga kabugtoan, gusto ko nga maman-an ninyo nga ang mga butang nga
nagkaratabo kanakun nakabulig pa gid gani sa pagpalapnag kang Mayad nga Balita.
13 Tungud ka dya, ang tanan nga mga gwardya sa palasyo kag ang iba man nga mga
tawo rugya nakamaan run nga napriso ako tungud nga alagad ako ni Cristo.
14 Kag ang pagpriso kanakun nga dya nakatugro sa kalabanan nga mga Cristohanun
kang dugang nga pagsarig sa Ginoo kag nangin mas maisug run sanda kadya sa pagwali
kang Pulong kang Dios nga wara gid ti kahadluk.
15 May dyan matuod nga nagawali nahanungud kay Cristo nga dara lamang kang
andang kahisa kag pagpaindis-indis pero may dyan man tana nga nagawali nahanungud
kana nga may mayad nga tinutuyo.
16 Ginahimo nanda dya tungud sa andang gugma tungud hay naman-an nanda nga
ang Dios amo ang nagtugro kanakun kang katungdanan sa pagpamatuod kang Mayad
nga Balita.
17 Pero ang mga mahisa nga to tana bukun ti tampad sa andang pagpangwali
kang nahanungud kay Cristo kundi nga ginahimo nanda dya tungud kang andang
maiyaiyahun nga tinutuyo. Nagahuna-huna sanda nga paagi ka dya, madugangan nanda
ang akun mga pag-antos samtang rugya ako sa prisohan.
18 Wara ti kaso tana ria para kanakun, basta mawali lang si Cristo sa husto ukon bisan
sa sayup nga mga tinutuyo. Kag tungud ka ria nagakalipay ako.
19 Kag magapadayon ako sa pagkalipay tungud hay naman-an ko gid nga paagi sa inyo
nga pangamuyo kag sa bulig man kang Ispirito ni Jesu-Cristo, ang tanan nga dya nga
nagkaratabo kanakun magaresulta kang akun kahilwayan sa pagkapriso.
20 Bahul gid ang akun handum kag paglaum nga mahimo ko ang akun katungdanan sa
Ginoo agud to nga indi gid takun mahuy-an kundi sa tanan nga tion, ilabi run gid kadya,
magmaisug ako agud nga mapadunggan ko si Cristo sa akun bug-os nga kaugalingun
bisan mabuhi ako ukon mapatay man.

21 Tungud hay nagakabuhi ako para lamang sa pag-alagad kay Cristo kag kon mapatay
ako mas mayad ria para kanakun.
22 Pero kon sa akun pagkabuhi, makahimo pa ako kang mayad nga mga butang paagi
sa akun nga pag-alagad, indi run takun kamaan kon ano ang akun piliun.
23 Tungud hay nabutang takun sa tunga-tunga. Gusto ko run raad nga magtaliwan sa
ka dya nga kinabuhi kag magpakig-imaw kay Cristo hay amo ria ang mas mayad.
24 Ugaring tungud gid lang kaninyo kinahanglanun gid nga mabuhi pa ako.
25 Gani, napat-ud ko nga magapabilin pa ako nga buhi kag magapadayon man sa pag-
alagad kaninyo tanan agud to nga magtubo pa gid ang inyong pagtoo kag madugangan
pa gid ang inyo kalipay samtang nagatoo kamo.
26 Agud to nga tungud kanakun may rason pa gid kamo sa pagdayaw kay Jesu-Cristo.
27 Kar-on, ang importante amo nga magginawi kamo suno sa ginakuon sa Mayad nga
Balita nahanungud kay Cristo, agud to nga bisan makabisita man ako kaninyo ukon indi,
mabatian ko nga marig-un kamo sa sangka tinutuyo nga may isara lang ka baratyagun
kag panumduman kag nagapanikasug kang tingub para sa pagtoo nga nabasi sa Mayad
nga Balita.
28 Indi kamo magkahadluk sa inyo mga kaaway kundi magmaisug kamo pirme.
Mangin sangka maathag dya nga tanda para kananda nga pagalaglagun sanda kang
Dios. Pero kamo tana, pagaluwasun na.
29 Tungud hay gintugroan run kamo kang Dios kang kahigayunan tungud gid lang kay
Cristo, indi lang nga magtoo kamo kana kundi nga mag-antos man para kana.
30 Kag kar-on, kaimaw ko run kamo sa pag-antos kang mga kabudlayan. Amo man
dya nga mga kabudlayan ang inyo nakita kanakun katong una. Kag pareho kang inyo
nabatian, amo man dya angud nga mga kabudlayan ang akun ginaantos hasta tulad.

2

Ang Pagpaubus ni Cristo kag ang Anang Pagkahalangdun

1 Kar-on, mga kabugtoan, naman-an ko nga ang inyo kaangtanan kay Cristo amo
ang nagaparig-un sa inyo kabuhi kag nagalipay man kaninyo ang anang gugma, kag
naman-an ko nga nagapanghikot man sa inyo mga kabuhi ang Balaan nga Ispirito, kag
nagabatyag gid kamo kang gugma kag kaluoy sa isara kag isara.
2 Gani, bug-osa ninyo ang akun kalipay paagi sa inyo paghugpong nga may isara
lamang ka panghuna-huna. Kag maghigugmaanay kamo kag magbuyloganay nga may
isara lang ka tinutuyo.
3 Indi kamo magmaiya-iyahun ukon magpadayaw-dayaw sa bisan ano nga inyo
ginahimo kundi magpaubus kamo sa isara kag isara kag kabiga ninyo ang iba nga mas
mayad sangsa inyo kaugalingun.
4 Paminsara man ninyo ang kaaraydan kang iba kag indi lamang ang inyong
kaugalingun nga kaaraydan.
5 Kinahanglan nga ang inyo nga paghuna-huna mangin kaangay man kang ana ni
Cristo Jesus.
6 Ang kinaiya kang Dios rugyan kana
pero wara gid tana magpaminsar nga paagi sa pirit mapabilin tana nga tupung sa
Dios.
7 Sa baylo, ginpaiway na dya tanan kag nagpakatawo tana
kag ginkabig na ang anang kaugalingun nga sangka uripun.
8 Nagpaubus tana
kag nagmatinumanun sa kabubut-un kang Dios tubtub sa kamatayun,
bisan pa ang kamatayun paagi sa paglansang sa kros.
9 Tungud ka dya, ginbayaw tana kang Dios sa kahitaasan
kag gintugroan tana kang ngaran nga labaw sa tanan nga mga ngaran.
10 Gani sa ngaran ni Jesus, magaluhod ang tanan nga rugyan sa langit
kag sa lupa kag sa idalum kang lupa,
11 kag ang tanan magakilala kang hayag nga si Jesu-Cristo amo ang Ginoo,
para sa kadayawan kang Dios nga Amay.

Mga Katungdanan kang mga Cristohanun.

12 Gani mga hinigugma, magmatinumanun kamo pirme kanakun bukun lang kon
kaimaw ninyo ako kundi ilabi run gid kadya nga wara ako rugyan kaninyo. Magpadayon
kamo sa pagpanikasug agud to nga mangin bug-os run gid ang kaluwasan nga gintugro
kang Dios kaninyo. Himoa ninyo dya nga may pagtahod kag kahadluk kana.

13 Tungud hay ang Dios amo ang nagapanghikot sa inyo mga kabuhi agud to nga
maluyagan ninyo kag masarangan ang pagtuman kang anang tinutuyo.
14 Himoa ninyo ang tanan nga butang nga wara ti pagkumod ukon pagsinuay,
15 agud to nga mangin putli kamo kag wara ti kasawayan nga mga himpit nga mga
anak kang Dios nga nagakabuhi sa tunga kang mga malaot kag makasasala nga mga
katawhan sa kalibutan. Kaangay kang mga bituon nga nagatugro kang kasanag sa
madulum nga kalibutan, magsiga kamo sa tunga kang mga katawhan,
16 samtang ginatanyag ninyo kananda ang pulong kang Dios nga nagatugro kang
kabuhi nga wara ti katapusan. Kon himoon ninyo dya malipay gid ako ka mayad
sa Adlaw kang pagbalik ni Cristo tungud hay mapamatud-an nga ang tanan ko nga
pagpanikasug kag pagpangabudlay may pulos gid man.
17 Kag kon kinahanglan gid man nga mapatay ako kag ang akun dugo iula sa haralad
nga inyo ginahalad sa Dios tungud kang inyo pagtoo, nagakalipay ako kag ginapaambit
ko man kaninyo tanan ang akun kalipay.
18 Gani dapat nga magkalipay kamo kag magkasadya kaimaw nakun.

Si Timoteo kag si Epafrodito

19 Nagalaum gid ako kay Ginoong Jesus nga sa indi magbuhay mapadara ko lagi
kaninyo si Timoteo agud to nga sa anang pagbalik malipay man ako kang anang ibalita
kanakun nahanungud kaninyo.
20 Wara gid ti iba nga may pareho kang akun baratyagun kag pagkabalaka kaninyo
magluwas lang kana.
21 Tungud hay ang iba tana, nagakabalaka lang sa andang kaugalingun nga kaaraydan
kag bukun sa hirikoton nga para ni Jesu-Cristo.
22 Pero kamo mismo nakamaan kang kapuslanan ni Timoteo kang kon paano nangin
daw sa bata kag tatay ang pag-imaw namun samtang nagapalapnag kami kang Mayad
nga Balita.
23 Gani ginalauman ko nga ipadara lagi tana kaninyo sa tapos nga masaydan run ang
kaso ko rugya.
24 Kag nagasarig ako sa Ginoo nga sa indi magbuhay ako gid mismo makaagto rugyan
kaninyo.
25 Pero napinsaran ko man nga kinahanglan nga ipapauliun ko kaninyo ang atun bugto
nga si Epafrodito nga inyo ginpadara rugya sa pagbulig kanakun. Kaimaw ko tana nga
nagpangalagad kag nag-antos sa pagpamatuod kang Mayad nga Balita.
26 Tungud hay nahidlaw run tana kaninyo kag nagapalibug tungud nga nabatian ninyo
nga nagmasakit tana.
27 Matuod gid man nga nagmasakit tana kag ikian lang gani mapatay. Pero ang Dios
naluoy kana kag bukun lang kana kundi kanakun man kag ginpaiway kanakun ang
tuman pa gid nga kasubu.
28 Amo ria nga gusto ko run gid nga pauliun tana agud to nga malipay kamo sa inyo
pagkitaay liwan kag madura man ang akun nga kalisud.
29 Gani, batona ninyo tana nga may pagpasalamat bilang bugto sa Ginoo kag may
bahul nga kalipay. Kag tahodon ninyo ang tawo nga pareho kana,
30 tungud hay gintaya na ang anang kabuhi sa katalagman tungud lang sa hirikoton ni
Cristo kag ikian lang tana mapatay para lang mabug-os na ang inyo pagbulig kanakun.

3

Ang Matuod nga Pagkamatarung

1 Sa katapusan, mga kabugtoan, magkalipay kamo sa Ginoo. Wara takun matak-an
sa pagsulat kaninyo liwan kang amo man angud nga mga butang kag mayad dya sa
pagparig-un kaninyo.
2 Mag-andam gid kamo sa mga tawo nga nagahimo kang malaot nga daw mga ayam,
sanda nga nagahalit kag nagaguba kang lawas.
3 Tungud hay kita tana amo ang matuod nga nasirkom, nga nagasimba sa Dios paagi
sa Balaan nga Ispirito kag nagakalipay kita sa atun pagkabuhi nga may kaangtanan kay
Cristo Jesus. Wara kita nagasarig sa mga seremonya nga ginahimo natun sa atun lawas.
4 Kon sa bagay, ako mismo makasarig man raad sa mga seremonya nga ria. Kag kon
may dyan nga nagahuna-huna nga makasarig tana sa amo dya nga mga butang mas labi
run gid ako,
5 tungud hay ginsirkom ako kang walo pa lang ako ka adlaw nga natawo. Israelenhun
man ako, halin sa tribo ni Benjamin, kag sangka matuod gid ako nga Hebreo. Kon
nahanungud sa pagtuman sa Kasugoan, Fariseo gid ako.

6 Kag sa akun katutum sa pagtuman kang kasugoan, ginhingabot ang iglesia. Kag kon
nahanungud sa pagkamatarung paagi sa pagtuman kang Kasugoan, wara gid ti may
nakulang kanakun.
7 Pero ang tanan nga mga butang nga to nga makabig ko run raad nga kadarag-an,
ginbilang ko run kadya nga kapyerdihan tungud kay Cristo.
8 Kag bukun lang to nga mga butang kundi ang tanan gid ginakabig ko run kadya nga
kapyerdihan tungud kang labi pa gid ka marahalun nga butang nga amo ang pagkilala
ko kay Cristo Jesus nga akun Ginoo. Tungud kana ginasikway ko run ang tanan kag
ginakabig ko run lang nga kaangay kang ramo, agud to nga maangkun ko si Cristo
9 kag agud nga mangin bug-os run gid ang akun kaangtanan kana. Bukun ako
ti matarung tungud kang akun kaugalingun nga pagpanikasug sa pagtuman kang
kasugoan pero tungud nga nagatoo ako kay Cristo ginpakamatarung ako kang Dios kag
dya nabasi sa akun pagtoo.
10 Ang akun luyag amo nga magdugang pa gid ang akun pagkilala kay Cristo kag
mabatyagan ang gahum kang anang pagkabanhaw. Gusto ko man makaambit kang
anang pag-antos kag mapatay pareho kang anang pagkapatay
11 sa paglaum nga banhawun man ako halin sa mga minatay.

Padayon sa Ralamboton

12 Wara ako nagakuon nga naangkun ko run dya ukon himpit run gid ako, pero
nagatinguha gid ako agud to nga maagum ko dya tungud nga amo dya ang tinutuyo
ni Cristo sa pagpili kanakun nga magsunod kana.
13 Mga kabugtoan, wara ako nagahuna-huna nga natuman ko run dya kundi sangka
butang ang akun ginahimo: samtang ginadura ko sa akun paminsarun ang mga
nagriligad kag nagahimurat nga matuman ang paraaboton,
14 nagapadayon ako sa pagtinguha nga matuman ang tinutuyo sa akun kabuhi agud
mabaton ko ang padya nga itugro kang Dios tungud kang akun kaangtanan kay Cristo
Jesus.
15 Tanan kita nga hamtung run sa pagtoo kinahanglan nga magpaminsar man kang
pareho ka dya. Kag kon may dyan kaninyo nga may lain nga panghuna-huna, ang Dios
magapaathag ka dya kaninyo.
16 Wara ti sapayan karia, ang importante amo nga magpadayon kita sa pagkabuhi
suno sa gintudlo kanatun kang Dios nga atun run ginasunod hasta kadya.
17 Mga kabugtoan, magburuylog kamo tanan sa pagsunod kanakun kag talupangda
ninyo sanda nga nagagawi man suno sa husto nga pagsurundan nga amun gintao
kaninyo.
18 Makapira ko run kamo ginkun-an kauna kag tulad ginaliwan ko dya nga
nagahibi: duro ang mga nagagawi nga nagakontra sa ginatudlo kanatun nahanungud
sa kamatayun ni Cristo sa kros.
19 Ang andang katapusan amo ang kalaglagan tungud hay ang andang ginapakadios
amo lang ang andang mga lawasnun nga mga kagustohan, kag ginapabugal pa gani
nanda ang mga malaot nga butang nga dapat raad nanda nga ikahuya. Kag ang andang
mga panghuna-huna nabuyok lang sa kalibutanun nga mga butang.
20 Pero kita tana ang atun matuod nga iristaran amo ang langit, kag halin sa langit
nagahulat kita kang atun manluluwas nga amo si Ginoong Jesu-Cristo.
21 Pagabaylohan na ang atun maluya kag mamaratyun nga lawas kag himoon na dya
nga mangin pareho kang anang mahimayaun nga lawas paagi sa anang gahum nga
anang ginagamit sa pagdumara kang tanan nga mga butang.

4

Mga Laygay

1 Gani, mga kabugtoan, nga akun ginapalangga kag ginakahidlawan. Kamo ang
nagatugro kanakun kang kalipay kag ginapabugal ko gid kamo, magmarig-un kamo sa
inyo pagtoo sa Ginoo, mga pinalangga.
2 Ginpangabay ko gid kamo, Eudia kag Sintique, magmayadanay kamo bilang
magbugto sa Ginoo.
3 Kag ikaw man, matutum nga kaimaw ko nga manugpangalagad, gusto ko nga buligan
mo ang mga bayi nga dya, tungud hay nagpangalagad man sanda kadya kaimaw nakun
sa pagpalapnag kang Mayad nga Balita kaimaw ni Clemente kag kang iba pa gid nga
akun mga isigka-manugpangalagad, nga ang andang mga ngaran ka dya nasulat run sa
libro kang kabuhi.

4 Magkalipay kamo pirme tungud sa inyo kaangtanan sa Ginoo. Sa liwan ginakuon ko
kaninyo, magkalipay kamo.
5 Ipakita ninyo ang inyo kalulo sa tanan nga mga tawo. Ang Ginoo dali run lang
mag-abot.
6 Indi kamo magpalibug kang bisan ano kundi sa inyo nga mga pagpangamuyo,
magpangayo kamo sa Dios kang tanan ninyo nga mga kinahanglanun kag himoa ninyo
dya nga may pagpasalamat kana.
7 Kon himoon ninyo dya, maaguman ninyo ang paghidait kang Dios nga indi
matungkad kang paghangup kang tawo. Gani mangin matawhay ang inyong panghuna-
huna kag baratyagun tungud kang inyo kaangtanan kay Cristo Jesus.
8 Sa katapusan mga kabugtoan, panumduma gid ninyo pirme ang mga mayad kag
manami nga mga butang nga dya: mga butang nga tuod, dungganun, matarung, putli,
kaharamut-an kag darayawun.
9 Himoa ninyo kon ano man ang inyo natun-an kag nabaton kanakun, mga butang nga
inyo nabatian kag nakita kanakun. Kag ang Dios nga nagatugro kang kalinung mangin
kaimaw ninyo.

Salamat sa inyo Gintugro nga Bulig

10 Daw ano ang akun kalipay sa Ginoo nga sa tapos kang malawid nga tion, nagpakita
liwan kamo kang inyo pagkabalaka kanakun. Nagakabalaka gid man kamo kanakun,
pero wara lang garing kamo ti kahigayunan sa pagpakita ka dya.
11 Wara ako nagakuon ka dya tungud hay may kinahanglan ako, tungud hay natun-an
ko run nga magkontento sa bisan ano nga kahimtangan.
12 Naman-an ko ang pagpangabuhi nga pigado kag naman-an ko man ang pag-
pangabuhi nga bugana. Natun-an ko ang tanan nga dya agud to nga sa bisan diin
kag sa bisan ano nga kahimtangan kontento ako, bisan busug ukon gutum, bisan sa
kabuganaan ukon sa kapigadohon.
13 Makasarang ako sa pag-atubang kang bisan ano nga kahimtangan paagi sa gahum
nga ginatugro ni Cristo nga amo ang nagapabakud kanakun.
14 Wara ti sapayan karia, mayad gid kamo tungud hay ginbuligan ninyo ako sa akun
kabudlayan.
15 Kag kamo mismo nga mga taga-Filipos nakamaan gid nga kang akun paghalin sa
Macedonia kang nagaumpisa pa lang ako sa pagwali kang Mayad nga Balita, wara ti iba
nga simbahan nga nagtugro kanakun kang bulig kundi kamo gid lang.
16 Tungud hay bisan gani kang rugto ako sa Tesalonica, makapira gid ka beses nga
ginpadar-an ninyo ako kang bulig.
17 Bukun ti kuon nga gusto ko lang magbaton kang regalo halin kaninyo kundi gusto
ko man nga madugangan ang mga balus nga mabaton ninyo.
18 Kag kar-on, wara run ako ti kinahanglan pa tungud hay nabaton ko run halin kay
Epafrodito ang tanan nga regalo nga ginpadara ninyo para kanakun, kag sobra pa gani
dya. Daw pareho dya kang mahamot nga haralad para sa Dios nga ana gid naluyagan
kag nahamut-an.
19 Ang Dios nga akun ginaalagad amo ang magatugro kang tanan ninyo nga mga
kinahanglanun halin sa anang mahimayaun nga manggad paagi kay Cristo Jesus.
20 Dayawun natun ang atun Dios kag Amay sa wara ti katapusan. Amen.

Katapusan nga Pagpangamusta

21 Kamusta sa tanan nga mga katawhan kang Dios nga may kaangtanan kay Cristo
Jesus. Ang mga isigka-tumuluo nga kaimaw nakun rugya nagapangamusta kaninyo.
22 Ang tanan nga mga katawhan kang Dios rugya ilabi run gid ang rugyan sa palasyo
kang emperador, nagapangamusta kaninyo tanan.
23 Kabay nga maaguman ninyo tanan ang bugay kang atun Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Colosas

1 Ako si Pablo nga apostol ni Cristo Jesus suno sa kabubut-un kang Dios, kag si Timoteo
nga atun bugto kay Cristo*
2 nagapangamusta kaninyo nga mga katawhan kang Dios rugyan sa Colosas nga mga
matutum nga kabugtoan namun kay Cristo.
Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun Amay kag
ni Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Pangamuyo ni Pablo para sa mga Taga-Colosas

3 Kada pangamuyo namun para kaninyo nagapasalamat kami pirme sa Dios nga Amay
kang atun Ginoong Jesu-Cristo
4 tungud hay nabalitaan namun ang nahanungud sa inyo pagtoo kay Cristo Jesus kag
sa inyo nga pagpalangga sa tanan nga katawhan kang Dios.
5 Nagatoo kamo kag nagapalangga tungud nga may paglaum kamo nga inyo mabaton
ang ginatigana para kaninyo rugto sa langit. Ang ginalauman ninyo nga dya nabatian
run ninyo kauna kang gintudlo kaninyo ang matuod nga mensahe, nga amo ang mayad
nga balita
6 nga gindara kaninyo. Kag dya nagapabag-o kang kabuhi kang tawo kag padayon nga
nagalapnag sa bilog nga kalibutan. Kag amo man dya ang nagakatabo kaninyo, halin
kang nabatian ninyo ang mayad nga balita kag nahangpan kon ano gid ka matuod ang
kaalwan kang Dios.
7 Natun-an ninyo dya kay Epafras. Tana kadya pinalangga namun kag pareho man
namun nga nagapangalagad kay Cristo. Matutum gid tana nga nagaalagad kay Cristo
rugyan kaninyo bilang amun sal-i.†
8 Kag tana man kadya amo ang nagsugid kanamun nga mapinalanggaun kamo tungud
sa gugma nga gintugro kaninyo kang Balaan nga Ispirito.
9 Gani halin kang pagkabati namun nahanungud kaninyo, wara kami nagauntat sa
pagpangamuyo para kaninyo. Ginapangabay namun permi sa Dios nga tugroan kamo
kang tanan nga kaaram kag paghangup halin sa Balaan nga Ispirito agud maman-an
ninyo kang bug-os kon ano gid ang anang kabubut-un para kaninyo,
10 agud to nga magakabuhi kamo kang takus bilang mga katawhan kang Ginoo, kag
makapahamuut kana sa tanan nga butang, nga nagahimo kamo pirme kang mayad, kag
nagadugang pa gid ang inyo nga pagkakilala sa Dios.
11 Mahimayaun gid ang anang gahum. Gani ginapangabay ko nga parig-unun na pa
gid kamo kang bug-os agud to nga may kalipay kamo sa pagbatas kag may pagpailub
bisan ano pa ang matabo kaninyo.
12 Kag makapasalamat kamo sa Amay, nga amo ang naghimo kaninyo nga takus sa
pagpakig-ambit sa anang turugro sa anang mga katawhan nga rugyan sa kasanag nga
anang ginadumarahan,
13 Hay ginluwas na kita halin sa gahum kang kadudulman kag ginsaylo na kita sa
pagdumarahan kang anang hinigugma nga Anak.
14 Paagi sa anang Anak nga dya gintubos na kita, nga ang buut hambalun, ginpatawad
na run ang atun mga sala.

Si Cristo amo ang Labaw gid sa Tanan

15 Si Cristo amo gid ang laragway kang indi makita nga Dios. Sa wara pa matuga ang
kalibutan rugyan run tana nga daan kag sa tanan nga tinuga tana ang labaw sa tanan.
16 Hay paagi kana gintuga kang Dios ang tanan nga butang sa langit kag sa lupa, indi
lang ang makita kundi amo man ang indi makita, pareho kang mga ispirito nga nagahari
ukon nagagahum, ukon mga nagapanguna ukon may awtoridad. Ang tanan nga butang
gintuga paagi kay Cristo kag para kana.
17 Sa wara pa matuga ang tanan nga butang si Cristo rugyan run, kag paagi kana, ang
tanan nga butang nahamtang sa nagakaigo nga lugar.
18 Tana amo ang ulo kang Iglesia, nga amo ang anang lawas; tana ang ginhalinan kang
tanan nga kabuhi, kag tana ang panganay nga anak, ang una nga nabanhaw halin sa
mga minatay, agud to nga sa tanan nga butang tana ang labaw sa tanan.
19 Tungud hay ginpat-ud gid kang Dios nga ang kabug-osan kang anang pagka-Dios
mag-istar kay Cristo,

---

* **1:1 1:1** ukon, isigka-tumuluo † **1:7 1:7** amun sal-i; ukon *para sa inyo kaaraydan*

20 kag paagi kay Cristo ipanumbalik kang Dios sa anang kaugalingun ang tanan nga
butang nga rugto sa langit kag rugya sa lupa. Ginpabalik na ang andang mayad nga
relasyon kana paagi sa dugo ni Cristo kang tana mapatay sa kros.
21 Kamo kauna nahamulag sa Dios, kag nangin kaaway na kamo tungud kang inyo
mga malaot nga panghuna-huna kag mga binuhatan.
22 Pero si Cristo nangin tawo kag napatay, kag paagi sa anang kamatayun ginpanum-
balik kamo kang Dios sa anang kaugalingun, agud to nga mangin balaan kamo, wara ti
dagta kang sala, kag wara run kamo ti kasawayan sa tion nga mapaatubang na kamo sa
anang prisensya.
23 Pero kinahanglan nga magpadayon kamo nga marig-un kag indi matiung sa inyo
pagtoo kag kinahanglan nga huptan gid ninyo kamayad ang paglaum nga inyo nabatian
halin sa mayad nga balita nga ginwali kaninyo. Ang mayad nga balita nga dya ginwali
run man sa bilog nga kalibutan. Kag ako, si Pablo, nangin surugoon kang Dios sa pagwali
ka dya.

Ang Pagpangalagad ni Pablo para sa Iglesia

24 Kar-on nagaantos ako para kaninyo, pero nalipay ako sa gihapon. Hay paagi sa
akun lawas nagaantos ako sa pagbulig nga mabug-os ang mga arantoson ni Cristo para
sa kaaraydan kang anang lawas nga amo ang Iglesia.‡
25 Nangin surugoon ako kang Iglesia. Gintugyanan ako kang Dios nga mag-alagad para
sa inyo kaaraydan sa pagsugid kaninyo kang bug-os nga mensahe kang Dios,
26 nga amo ang anang plano nga wara na gid ginpamaan sa bisan kay sin-o katong
nagligad nga mga panag-on, pero kadya ginpamaan na run sa anang mga katawhan.
27 Ang Dios nagpat-ud nga ipamaan na sa anang katawhan kon daw ano gid kanami
kag makatiringala ang anang plano nga dya para sa mga bukun ti Judio. Kag ang plano
na nga dya amo nga si Cristo magaistar kaninyo. Kag tungud karia, may kasigurohan
kamo nga makaambit kamo sa himaya kang Dios.
28 Amo dya nga ginawali namun si Cristo sa tanan nga tawo. Paagi sa amun bug-os nga
kinaaram ginapaandaman namun kag ginatudloan ang tanan agud to nga mapaatubang
namun sanda sa Dios nga himpit ang andang suud nga kaangtanan kay Cristo.
29 Para mahimo ko dya, nagapangabudlay ako, kag nagapanikasug gid kamayad paagi
sa gahum ni Cristo nga amo ang nagapabaskug gid kamayad kanakun.

2

1 Gusto ko nga maman-an ninyo kon daw ano gid ang akun pagpanikasug sa
pagpangalagad para kaninyo kag para sa mga taga-Laodicea, kag para man sa iba nga
wara pa nakakita kanakun.
2 Ginahimo ko ria agud to nga magmabaskug pa gid ang andang baratyagun kag paagi
sa andang pagpalanggaanay mangin isara lang sanda, para nga mahangpan gid nanda
kamayad kag maman-an ang plano kang Dios nga wara na ginpamaan kauna; dya nga
plano amo ang nahanungud kay Cristo.
3 Hay rugyan lang gid kana ang tanan nga kinaaram kag paghangup.
4 Ginasugidan ko kamo kadya agud to nga wara ti bisan sin-o nga makadaya kaninyo
paagi sa andang makaharaylo nga mga tinaga.
5 Hay bisan wara ako rugyan kaninyo, daw rugyan man angud ako tungud nga
ginadumdum ko kamo permi, kag nagakalipay gid ako hay naman-an ko nga mayad
ang inyo nga pag-irimaway kag marig-un gid ang inyo pagtoo kay Cristo.

Si Cristo ang Dapat Natun Sundon

6 Tungud nga ginbaton run ninyo si Cristo Jesus bilang inyo Ginoo, dapat nga maggawi
kamo kang igsakto bilang mga tawo nga may suud nga kaangtanan kana.
7 Pareho kang gamot kang kahoy nga nagapangarapkap paidalum sa lupa, papag-
una pa gid ninyo kamayad kag pahamtunga ang inyo suud nga kaangtanan kana.
Magpakarig-un kamo sa inyo pagtoo, pareho kang gintudlo kaninyo. Kag magmap-
inasalamatun gid kamo permi sa Dios.
8 Mag-andam gid kamo nga indi kamo madara ni bisan sin-o paagi sa andang
pagpanudlo kang mga wara ti pulos kag bukun ti matuod nga amo ang makadaya
kaninyo. Ang mga ginapanudlo nanda nga dya naghalin lang sa mga pagturon-an
kang mga kamal-aman kag sa mga sistema nga halin lang rugya sa kalibutan kag wara
naghalin kay Cristo.

‡ **1:24 1:24** ang mga nagtoroo

9 Hay ang matuod, si Cristo nangin tawo, kag rugyan gid kana ang kabug-osan kang
pagka-Dios.
10 Gani, tungud kang inyo suud nga kaangtanan kay Cristo wara run gid ti nakulang
sa inyo ispiritohanun nga pagkahamtung, hay tana ang labaw sa tanan nga nagagahum
kag nagadumara.
11 Tungud man kang inyo suud nga kaangtanan kana daw sinirkom run man kamo,
pero indi ang pagsirkom nga ginahimo kang tawo sa andang lawas kundi ang pagdura
kang inyo makasasala nga kinaugali paagi sa ginhimo ni Cristo.
12 Kang kamo ginbawtisohan daw nangin kaimaw kamo ni Cristo nga ginlubung kag
daw nangin kaimaw na man kamo nga ginbanhaw, kag dya tungud sa inyo pagtoo sa
gahum kang Dios nga amo ang nagbanhaw kana sa mga minatay.
13 Kamo kauna, kon nahanungud sa inyo ispiritohanun nga pagkabuhi, patay kamo sa
panuruk kang Dios tungud kang inyo nga mga kasal-anan kag ginagamhan kamo kang
inyo makasasala nga kinaugali. Pero kadya, gintugroan kamo kang Dios kang kabuhi
kaimaw kay Cristo. Ginpatawad na ang tanan natun nga mga kasal-anan.
14 Tungud hay indi natun matuman ang kasugoan, daw may ginhimo nga listahan
kang atun mga kasal-anan. Pero gindura dya kang Dios kang ginlansang si Cristo sa
kros.
15 Kag rugto man sa kros ginpierde kang Dios ang mga ispirito nga may gahum kag
may awtoridad, kag ginpakita na sa tanan kang hayag nga nadaug na sanda paagi sa
ginhimo ni Cristo sa kros.
16 Gani indi kamo magpati sa mga tawo nga nagakuon kaninyo kon ano ang indi ukon
nagakadapat kan-un kag imnun, kag kon ano ang dapat himoon sa mga pista, ukon
maglati ang bulan ukon sa adlaw nga inugpahuway.
17 Ang ria nga mga turumanun haron lamang kang magaabot, kag ang ginapaabot nga
ria amo gid si Cristo.
18 Indi kamo magpadaug sa mga tawo nga nagainsister nga kita dapat magpaubus
kang atun kaugalingun kag magsimba sa mga anghel. Ginakuon nanda nga mas labaw
sanda kaninyo tungud kang anda mga nakita nga kuno na mga paranan-awun. Pero
bukun ti matuod ria. Dya sanda nagapahambog lang kag ang andang ginapanghambal
naghalin lamang sa andang tawhanun nga paminsarun.
19 Hay wara sanda kadya nagapasakup kay Cristo nga amo ang atun Ulo. Tana ang
nagagahum sa mga nagtoroo nga ang andang halimbawa anang lawas. Tana man
ang nagatugro kang mga kinahanglanun kang lawas paagi sa anang mga bahin nga
nagairinangut. Kag sa amo nga paagi nagatubo ang lawas suno sa luyag kang Dios.

Ang Bag-o nga Kabuhi kay Cristo

20 Kang napatay si Cristo, daw kaimaw na kamo nga napatay kag nahilway run kamo
sa nahauna nga pagsurondan rugya sa kalibutan. Ti, andut abi nga nagakabuhi pa gid
kamo nga nagasunod sa sistema kang kalibutan? Andut haw nga nagasunod pa gid
kamo sa mga pagsurondan pareho kang:
21 “Indi kaw magkaput karia, indi kaw magtiraw karia, ukon indi kaw magtandug
karia?”
22 Ang ria nga mga butang madura lang man pagkatapos nga magamit kag dya nga
mga pagsurondan nabase lang sa mga sugo kag ginapanudlo nga ginhimo-himo kang
tawo.
23 Kon paminsarun natun daw husto man ang andang mga ginapanudlo nahanungud
sa pagpanimbahun nga sanda lang man ang naghimo, kag nahanungud sa pagpaubus
kang kaugalingun kag pagpinetensya. Pero ang matuod, indi gid dya makabulig sa tawo
sa pagpugung kang anang lawasnun nga mga kairigbun.

3

1 Gani, kar-on, tungud hay kamo ginbanhaw run imaw ni Cristo, pasulabiha ninyo
ang mga butang nga rugto sa langit nga sa diin nagapungko si Cristo sa tuo nayon kang
Dios.*
2 Isintro ninyo ang inyo paminsarun sa langitnun nga mga butang, kag indi sa mga
butang nga rugya sa lupa.
3 Hay napatay run kabay kamo sa inyo daan nga kabuhi? Kag ang inyo bag-o nga
kabuhi ginatago run kang Dios imaw ni Cristo.

* **3:1 3:1** tana ang may pinakamataas nga kadungganan

4 Si Cristo amo ang nagtugro kaninyo kang ispiritohanun nga kabuhi, gani sa pag-abot
kang adlaw nga magpahayag tana, ipahayag man kamo kaimaw kana nga mahimayaun.

Ang Daan kag ang Bag-o nga Kabuhi

5 Gani duraa run ninyo ang inyo kairigbun nga kalibutanun, pareho kang pagpakighi-
lawas, paghimo kang bisan ano nga maraw-ay nga mga butang, pagsunod sa baratyagun
kang inyo lawas, malaoton nga handum kag pagdinalok, hay ang pagkadalok pareho
man sa pagsimba sa mga dios-dios.
6 Tungud sa mga ginahimo nga ria kang mga tawo magakasingkal gid ang Dios
kananda.†
7 Amo man ria ang ginahimo ninyo kauna sa inyo daan nga pagkabuhi.
8 Pero kar-on dapat nga isikway ninyo dya tanan: ang kaugut, ang pagkasingkal, ang
paghimo kang malain sa isigka-tawo, ang paghambal kang mga pulong nga makapalain
sa dungug kang iba, kag ang paghambal kang mga binastos.
9 Indi kamo magbinutiganay, hay ginbayaan run kabay ninyo ang inyo daan nga
kinaugali imaw kang tanan na nga pamatasan?
10 Kag nakaangkun run kamo kang bag-o nga kinaugali nga ginabag-o pa gid kang
Dios nga naghimo kadya, agud nga mangin pareho kamo kana, kag makilala gid ninyo
tana kamayad.
11 Sa kabuhi natun tulad, wara run ti kinalain kon ang sangka tawo Judio ukon bukun
ti Judio, nasirkom ukon wara nasirkom, ukon mga tawo nga wara ti hinalung-ung, ukon
mga tawo nga mapintas, uripun ukon bukun ti uripun. Si Cristo amo ang importante sa
tanan kag tana nagaistar kanatun tanan.
12 Gani, bilang mga pinili nga katawhan kang Dios, nga ginpahain na kag gi-
nahigugma, magginawi kamo kang amo dya: magmaluloy-on kamo, magmaalwan,
magmapainubusun, magmalulo, kag magmapinasenyahun.
13 Pasensyaha ninyo ang mga tawo nga nakahimo kang malain kaninyo, kag
magpatawaray kamo sa paglainay kang inyo buut. Magpatawad kamo pareho kang
pagpatawad kang Ginoo kaninyo.
14 Kag labaw sa tanan magpalanggaanay kamo, hay dya amo ang magahugpong
kaninyo tanan kang himpit nga wara run gid kamo ti pagsirinoay.
15 Pagamhun ninyo sa inyo tagipusoon ang kalinung nga gintugro ni Cristo kaninyo.
Hay kamo gintawag kang Dios bilang mga bahin kang sangka lawas agud inyo
maaguman ang kalinung sa inyo tunga. Kag magpasalamat gid kamo permi kana.
16 Itanum gid ninyo kamayad ang mga pulong ni Cristo sa inyo huna-huna nga
ginagamit ninyo ang tanan nga kaaram sa paglaygay kag pagtudlo sa kada isara kag
sa pagkanta kang mga salmo, mga karantahun nga nagadayaw sa Dios, kag mga
ispiritohanun nga mga kanta nga may pagpasalamat sa inyo tagipusoon sa Dios.
17 Kag bisan ano ang inyo ginahimo, sa hambal man ukon sa buhat, himoa ninyo dya
tanan sa ngaran ni Ginoong Jesus,‡ nga nagapasalamat kamo sa Dios nga Amay paagi
kana.

Ang Inyo Relasyon sa inyo Panimalay

18 Kamo nga mga asawa, magpasakup kamo sa inyo mga bana, hay amo dya ang
nagakadapat ninyo himoon bilang mga tumuluo kang Ginoo.
19 Kag kamo nga mga bana, palanggaa ninyo ang inyo mga asawa, kag indi kamo
mangin mapintas kananda.
20 Kamo tana nga mga kabataan, tumana ninyo ang inyo mga ginikanan sa tanan nga
butang, hay amo gid dya ang nahamut-an kang Ginoo.
21 Kamo nga mga tatay, indi ninyo pagpaugtun ang inyo mga kabataan kang sobra,
hay maduraan sanda kadya kang gana sa paghimo kang mayad.
22 Kamo nga mga uripun, tumana ninyo ang inyo mga agalun rugya sa lupa sa tanan
nga butang, indi lang kon nagaturuk sanda para kuno nga maluyagan nanda kamo,
kundi nga magtuman kamo kang tuduk sa inyong tagipusoon tungud hay may pagtahod
kamo sa Ginoo.
23 Bisan ano ang inyo ginahimo, himoa ninyo kang tinagipusoon, nga daw nagaalagad
kamo sa Ginoo kag indi sa tawo.
24 Naman-an man ninyo nga magabaton kamo kang balus halin sa Ginoo nga
anang gintigana nga itugro kaninyo, hay si Cristo nga atun Ginoo gid kabay ang inyo
ginaalagad?

---

† **3:6 3:6** sa iba nga mga sinulatan may rugyan nga ginasulat: sa mga tawo nga wara nagatuman kana. ‡ **3:17 3:17** ukon bilang tiglawas ni Ginoong Jesus

25 Ang bisan sin-o nga nagahimo kang malain silotan suno sa nahimo na nga malain,
bisan sin-o pa man tana, tungud nga ang Dios wara ti may ginapasulabi.

4

1 Kamo nga mga agalun, magpasunaid kamo kag tratarun ninyo ka mayad ang inyo
mga uripun. Naman-an man ninyo kabay nga may Agalun man kamo sa langit?

Dugang nga mga Sugo

2 Indi kamo magkataka sa pagpangamuyo; indi kamo magpaluya, kag magmapinasala-
matun gid kamo sa Dios.
3 Pangamuyoi man ninyo kami nga tugroan kami kang Dios kang kahigayunan nga
makasugid kang anang mensahe, agud to nga mabantala namun ang kamatuoran
nahanungud kay Cristo nga wara na gid ginpamaan kato anay. Amo gid dya ang
kabangdanan kon andut nga napriso ako.
4 Kag pangamuyoi man ninyo nga mapahayag ko gid dya kang maathag, suno sa dapat
ko himoon.
5 Mag-amlig kamo sa inyo pagginawi sa tunga kang mga bukun ti tumuluo. Kag
hingalitan ninyo ang tanan nga kahigayunan.
6 Namiun ninyo ang pagpakig-istorya sa mga tawo, nga mawili sanda sa pagpamati
kaninyo, agud to nga makamaan kamo kon paano ninyo sabtun ang bisan sin-o nga
nagapamangkot.

Katapusan nga mga Bilin

7 Kon nahanungud sa akun kahimtangan rugya, si Tiquico amo ang magasugid kaninyo
kang tanan. Pinalangga natun tana nga bugto, kag tana kadya matutum nga nagabulig
kanamun kag kaimaw man namun nga nagapangalagad sa Ginoo.
8 Ginpaagto ko tana rugyan sa tinutuyo nga ipamaan kaninyo ang amun kahimtangan
rugya, agud to nga pabaskugun ang inyo mga baratyagun.
9 Kaimaw na man si Onesimo nga matutum kag pinalangga natun nga bugto
kag kasimanwa man ninyo. Sanda kadya ang magasugid kaninyo kang tanan nga
nagakaratabo rugya.
10 Si Aristarco nga akun kaimaw rugya sa prisohan nagapangamusta kaninyo. Si
Marcos nga pakaisa ni Bernabe nagapangamusta man. (Ginhambalan ko run kamo
nga daan nahanungud kay Marcos. Gani kon mag-abot tana rugyan batona ninyo tana.)
11 Si Jesus nga ginatawag man nga si Justo, nagapangamusta man kaninyo. Ang
tatlo nga dya amo run lang ang mga Judio nga kaimaw ko rugya nga nagapangwali
nahanungud sa pagginahum kang Dios, kag nagatugro gid sanda kang kalipay kanakun.
12 Si Epafras nga inyo kasimanwa nagapangamusta man kaninyo. Isara man tana sa
mga nagapangalagad kay Cristo Jesus. Permi tana nagapangamuyo kang maukud para
kaninyo agud mangin marig-un pa gid kamo, hamtung kag nakasiguro gid kon ano ang
kabubut-un kang Dios kaninyo.
13 Ako mismo makapamatuod nga si Epafras nga dya nagapanikasug gid para sa
inyo kaaraydan kag sa kaaraydan man kang atun mga kabugtoan sa may Laodicea kag
Hierapolis.
14 Si Lukas, ang amun pinalangga nga doktor, kag si Demas nagapangamusta man
kaninyo.
15 Ipalambot man ninyo ang akun pagpangamusta sa atun mga kabugtoan sa Laodicea,
kag kay Nimfa, kag sa mga tumuluo nga nagatiripon sa anang balay.
16 Kon matapos run ninyo gani ka basa ang sulat nga dya, ipabasa man ninyo sa mga
tumuluo sa Laodicea, kag basahun man ninyo ang sulat nga akun ginpadara kananda
rugto sa Laodicea.
17 Kun-on ninyo si Arquipo nga sigurohon na gid nga tapuson ang ginapaobra kana
tungud kang ana suud nga kaangtanan sa Ginoo.
18 Kag kar-on, ako run gid mismo si Pablo ang nagasulat kadya: Kamusta kaninyo
dyan tanan. Dumduma man ninyo ako rugya sa prisohan.
Kabay nga bugayan gid kamo kang Dios.

Ang Una nga Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Tesalonica

1 Ako si Pablo, kaimaw sanday Silas * kag Timoteo, nagasulat kaninyo nga mga
tumuluo rugyan sa Tesalonica nga ana kang Dios nga atun Amay kag ni Ginoong Jesu-
Cristo.
Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang Dios kang paghidait.

Ang Pagpasalamat ni Pablo tungud sa pagtoo kang mga taga-Tesalonica

2 Nagapasalamat kami pirme sa Dios tungud kaninyo tanan, kag ginasambit gid namun
kamo sa amun mga pangamuyo.
3 Sa amun pagpangamuyo sa Dios nga Amay, padayon namun nga ginadumdum
ang mayad ninyo nga ginahimo bilang bunga kang inyo nga pagtoo, kag ang inyo
pagpangabudlay sa pagbulig sa iba tungud kang inyo paghigugma kananda, kag
madumduman man namun nga bisan may mga kalisud kamo ginaagwanta lang ninyo
dya tungud hay nagalaum kamo nga si Jesu-Cristo nga atun Ginoo magabalik.
4 Mga kabugtoan namun nga hinigugma kang Dios, nagapasalamat kami kana tungud
naman-an gid namun nga ginpili na kamo nga mangin anang mga katawhan.
5 Hay kang ginwali namun ang Mayad nga Balita kaninyo, wara lang kami maghambal
kang mga tinaga kundi may gahum dya tungud kang pagpanghikot kang Balaan nga
Ispirito kanatun, kag nagapati gid kami nga ang mga ginpanudlo namun kaninyo amo
ang kamatuoran. Nakamaan man kamo kon ano ang amun pagginawi kang dyan pa
kami kaninyo, kag ginhimo namun to para gid lang sa inyo kaaraydan.
6 Kami kag ang Ginoo nangin ihimplo kaninyo. Hay, wara ti sapayan nga ginhingabot
kamo ka mayad, sa gihapon ginbaton ninyo ang mensahe nga may tuman nga kalipay
nga naghalin sa Balaan nga Ispirito.
7 Gani nga kamo man nangin ihimplo sa tanan nga mga tumuluo sa mga lugar kang
Macedonia kag Acaya.
8 Hay kaninyo naghalin ang Mensahe kang Ginoo hasta nga makalambot kag
maglapnag dya sa mga taga-Macedonia kag taga-Acaya kag luwas pa karia, nabatian
man kang mga katawhan bisan sa diin nga lugar nga kamo nagtoroo sa Dios, gani nga
indi run namun kinahanglan nga isugid pa dya.
9 Hay sanda run gid mismo kadya ang nagsugid kon ano ang inyo pagbaton kanamun
kang pag-agto namun dyan. Ginasugid man nanda nga nagbiya run kamo sa mga dios-
dios kag nagtoo sa Dios para nga kamo makaalagad kana nga amo ang buhi kag matuod
nga Dios,
10 kag para man maghulat sa anang Anak nga magabalik halin sa langit. Dya amo si
Jesus nga anang ginbanhaw sa mga minatay kag nagaluwas kanatun sa magaabot nga
kasingkal kang Dios.

2

Ang Pagginawi ni Pablo sa Tesalonica

1 Mga kabugtoan, kamo mismo nakamaan nga mapuslanun gid ang pag-agto namun
dyan kaninyo.
2 Hay naman-an man ninyo nga kang rugto pa kami anay sa may Filipos ginpaantos
kami ka mayad kag ginpakahuy-an, pero ginparig-un kang Dios ang amun mga
baratyagun gani nga nakapanudlo kami kaninyo kang Mayad nga Balita nga naghalin
sa Dios sa pihak kang duro nga mga pag-upang.
3 Tungud nga sa amun pagpanglaygay kaninyo wara kami ti tuyo nga tudloan
kamo kang patalang ukon may malain kami nga motibo kaninyo kag wara man kami
nagtinguha nga dayaan kamo.
4 Sa baylo, nagahambal kami bilang mga tawo nga sa panuruk kang Dios masarigan
sa pagwali kang Mayad nga Balita. Kag wara namun dya ginahimo para malipay* ang
tawo kanamun, kundi para malipay ang Dios, nga amo ang nakamaan kang atun mga
panghuna-huna.
5 Naman-an ninyo man nga wara namun kamo gindayaw-dayaw, kag wara man kami
nagpakuno-kuno nga mga mayad kami para lang makwartahan namun kamo, ang Dios
nakamaan gid nga dya matuod.

---

* **1:1 1:1** Silas, sa Griego: *Silvanus* * **2:4 2:4** ukon:*mahamuut*

6 Kag wara man kami naghandum nga dayawun kang mga tawo, bisan halin pa man
kaninyo ang pagdayaw ukon kay sin-o pa man dyan.
Bilang mga apostoles ni Cristo may kinamatarung kami raad nga magpangayo kaninyo
kang bulig,
7 pero sa baylo karia, nangin malulo kami kaninyo, pareho ka sangka nanay nga
nagabatiti kang anang mga bata.
8 Tungud nga bahul ang amun nga pagpalangga kaninyo, handa namun nga itugro
kaninyo indi lang ang Mayad nga Balita nga naghalin sa Dios, kundi pati man ang amun
kabuhi. Palangga gid kabay namun kamo ka mayad?
9 Nadumduman man ninyo, mga kabugtoan, kon daw ano ang amun pagbira-bira ka
obra kag pangabudlay kang dyan pa kami kaninyo. Nag-obra kami adlaw kag gabii para
lang nga indi kami mangin kabug-atan sa kay bisan sin-o kaninyo samtang nagapanudlo
kami kaninyo kang Mayad nga Balita nga naghalin sa Dios.
10 Kamo mismo saksi, kag ang Dios amo man, nga ang amun pagginawi putli, matarung
kag wara gid ti kasawayan kang rugyan pa kami kaninyo nga mga tumuluo.
11 Hay naman-an man ninyo nga gintratar namun ang kada isara kaninyo pareho ka
pagtratar kang sangka tatay sa anang mga bata.
12 Ginalaygayan namun kamo para nga magrig-un pa gid ang inyo pagtoo, kag
ginapamag-an ang inyo nga baratyagun kag ginakun-an nga magkabuhi kang matarung
nga makapalipay sa Dios. Tana kabay ang nagtawag kaninyo para makaambit kamo sa
anang pagdumarahan kag kadungganan?
13 Nagapasalamat man kami pirme sa Dios, tungud hay kang ginbaton ninyo ang anang
mga pulong nga inyo nabatian kanamun, gintoohan ninyo dya bilang pulong gid kang
Dios kag bukun ti ana kang tawo. Kag matuod gid man nga pulong dya kang Dios nga
nagapanghikot kaninyo nga mga nagtoroo,
14 tungud hay kon ano ang natabo kaninyo mga kabugtoan, pareho man ria anay kang
natabo sa mga tumuluo kang Dios sa may Judea, kananda nga nagtoroo man kay Cristo
Jesus. Kon ano nga paghingabot ang inyo inagihan sa inyo mga kasimanwa amo man
ria nga paghingabot ang inagihan kang mga tumuluo sa Judea sa pareho nanda nga mga
Judio.
15 Mga Judio kabay ang nagpatay kay Ginoong Jesu-Cristo, kag sa mga propeta kato
anay, kag nagpalayas kanamun sa mga lugar nga amun ginaagtonan? Wara gid nalipay
ang Dios sa mga ginahimo nanda nga dya. Ginakontra nanda ang tanan nga tawo,
16 hay gintinguhaan nanda nga punggan kami sa pagpanudlo sa mga tawo nga bukun
ti Judio para nga dya sanda maluwas raad. Paagi kadya ginadugangan gid nanda ang
andang mga sala hasta nga mabuta ang surukban na kadya. Pero kar-on, maaguman
run gid nanda ang kasingkal kang Dios.

Ang Kahidlaw ni Pablo sa mga Taga-Tesalonica

17 Kar-on, mga kabugtoan, kang mahamulag kami kaninyo sa maniki nga tiempo (indi
sa paminsarun kundi sa lawas) nahidlaw gid kami kaninyo amo ria gani nga naghimorat
gid kami nga makita kamo.
18 Gusto gid namun nga magbalik raad dyan kaninyo. Ako mismo si Pablo, ka pira gid
nagtinguha nga magbalik rugyan, pero ginsablagan kami ni Satanas.
19 Hay kamo gid ang rason nga kami may paglaum! Tungud kaninyo may tuman kami
nga kalipay, kag sa pag-abot ni Ginoong Jesu-Cristo may bugal kami nga magbaton kang
premyo† tungud kaninyo.
20 Kamo matuod ang amun ginapabugal kag kamo man ang nagatugro kanamun kang
kalipay!

3

1 Amo to, nga kang urihi nga indi run gid kami makaagwanta, ginpakamayad namun
nga kami lang ang magpabilin sa Atenas.
2 Kag ginpaagto namun dyan kaninyo si Timoteo. Tana kadya bugto man natun
kag kaimaw namun sa pagpangalagad sa Dios sa pagpalapnag kang Mayad nga Balita
nahanungud kay Cristo. Ginpaagto namun tana dyan para magpabakud kag buligan na
kamo nga mangin marig-un gid ang inyo pagtoo,
3 agud to nga wara ti bisan sin-o kaninyo nga magbiya sa anang pagtoo tungud kang
mga paghingabot nga inyo naaguman. Naman-an ninyo man nga kita pagahingaboton
gid,

† **2:19 2:19** sa Griego: *korona*

4 hay kang rugyan pa kami kaninyo, ginhambalan run namun kamo nga daan nga kita
pagahingaboton gid, kag kar-on makita ninyo nga amo run gid dya ang nagakatabo.
5 Amo ria, nga kang indi run gid ako makaagwanta ginpaagto ko dyan si Timoteo
para maman-an ko kon ano run ang nagakatabo sa pagtoo ninyo. Nagakahadluk ako
nga basi bala nadaug run kamo kang Yawa kag mangin wara lang ti pulos ang amun
pagpangabudlay dyan kaninyo.

Ang Balita nga Dara ni Timoteo

6 Pero kadya, nakabalik run si Timoteo nga halin dyan kaninyo kag nami gid ang
balita nga ginsugid na kanamun nahanungud sa inyo nga pagtoo kag pagpalanggaanay.
Ginsugid na man nga masinadyahun gid kamo nga nagadumdum kanamun kag bahul
gid ang inyo handum nga makita kami pareho man kang amun handum nga makita
kamo.
7 Gani, mga kabugtoan, bisan nga nagaagi kami kang mga kalisud kag pag-antos
nagtawhay gid ang amun baratyagun tungud kang amun nabatian nga kamo padayon
nga nagatoo sa Dios.
8 Sa kadya, mapahamtang gid ang amun baratyagun hay ang inyo nga kaangtanan sa
Ginoo nagapadayon nga marig-un.
9 Indi gid maubos ang amun pagpasalamat sa Dios tungud kaninyo kag sa kalipay nga
amun naaguman sa anang prisensya tungud man kaninyo!
10 Adlaw kag gabii ginapangamuyoan namun kang hugut sa amun tagipusoon nga
makita namun kamo liwan para nga mabuligan kamo kon ano ang mga butang nga
nakulang sa inyo pagtoo.
11 Kar-on, kabay nga ang atun Dios nga Amay mismo kag si Ginoong Jesus ang magbuul
kang mga kasablagan para makaagto kami dyan kaninyo.
12 Kabay nga buligan kamo kang Ginoo para nga magdugang nga magdugang pa
gid ang inyo pagpalangga sa kada isara kag sa tanan nga tawo, pareho kang amun
pagpalangga kaninyo.
13 Sa dya nga paagi parig-unun na kamo agud to nga wara run kamo ti kasawayan kag
balaan kamo sa panuruk kang atun Dios kag Amay sa pagbalik ni Ginoong Jesus imaw
kang tanan nga anang mga katawhan. *

4

Ang Kabuhi nga Nahamut-an kang Dios

1 May idugang pa gid ako mga kabugtoan. Gintudloan run kabay namun kamo kato
kon paano magkabuhi nga malipay ang Dios? Kag ginahimo gid man ninyo dya. Pero
kadya tana, tungud kang atun kaangtanan kay Ginoong Jesus, wara lang namun kamo
ginakun-an kundi ginasugo pa namun kamo nga dugangan ninyo pa gid ang ginahimo
ninyo nga ria.
2 Naman-an run man ninyo kon ano ang amun mga ginsugo nga to kaninyo tungud
sa awtoridad nga naghalin gid kay Ginoong Jesus.
3 Ang kabubut-un tana kang Dios amo nga mangin balaan kamo: nga dapat wara kamo
nagapakighilawas.
4 Kag ang mga laki dyan, dapat nanda maman-an ang pagpangasawa* sa balaan kag
dungganun nga pamaagi.
5 Indi sanda magsunod sa andang lawasnun nga kairigbun pareho kang ginahimo
kang mga tawo nga wara makakilala sa Dios.
6 Kag kon nahanungud sa bagay nga dya indi dapat maghimo ang bisan sin-o kang
malain ukon magpamintaha sa anang isigka-tumuluo. Ginkun-an kag ginpaandaman
run kabay namun kamo kato nga isilotan gid kang Dios ang mga tawo nga nagahimo
kang dya nga mga sala?
7 Hay gintawag kita kang Dios para magkabuhi kang putli kag indi para magpakighi-
lawas.
8 Gani, ang bisan sin-o nga wara nagasunod kang dya nga sugo bukun ti tawo ang
anang ginasupak kundi ang Dios mismo nga amo ang nagtugro kaninyo kang anang
Balaan nga Ispirito.
9 Kon nahanungud sa inyo nga pagpalanggaanay nga mga tumuluo, indi run
kinahanglan nga sulatan pa namun kamo kadya hay ang Dios run gid mismo ang
nagtudlo kaninyo nga magpalanggaanay.

---

* **3:13 3:13** mga katawhan: sa Griego - mga santo *buut hambalun ginpahain para sa Dios.* * **4:4 4:4** ukon *makamaan magpugung kang anang lawas*

10 Ang matuod ginapalangga ninyo ang tanan nga mga kabugtoan ninyo kay Cristo sa
bilog nga probinsya kang Macedonia. Pero ginasugo namun kamo, mga kabugtoan, nga
dugangan pa gid ninyo ang inyo nga pagpalangga.
11 Kag tinguhai ninyo nga magkabuhi kang matawhay. Ang inyo lang kaugalingun nga
buruhatun ang inyo diparahun, kag magpangabudlay kamo para sa inyo kaugalingun
nga pangabuhian. Amo kabay dya ang ginsugo namun kaninyo kauna?
12 Hay kon himoon ninyo dya pagatahodon kamo kang mga bukun ti tumuluo, kag
indi run kinahanglan nga magsarig pa kamo sa iba.

Nahanungud sa Pag-abot kang Ginoo

13 Kar-on, mga kabugtoan, gusto namun nga maman-an ninyo kon ano ang matabo sa
mga tumuluo nga nagkaramatay† para nga indi run kamo magpangasubu pareho kang
iba nga mga tawo nga wara ti paglaum.
14 Nagapati kabay kita nga si Cristo napatay kag pagkatapos nabanhaw tana? Kag gani
nagapati man kita nga ang mga napatay nga nagtoroo pagabanhawun kag dar-un sanda
kadya kang Dios imaw kay Jesus sa langit.
15 Ang Ginoo mismo ang naghambal kang amun ginasugid nga dya kaninyo: kita nga
mga buhi pa nga nabilin sa adlaw nga tana magbalik indi mag-una sa mga nagkaramatay
sa pagsug-alaw sa Ginoo.
16 Hay sa oras nga ang Ginoo mismo magpanaog halin sa langit, mabatian ang sangka
matunog nga pagmando kag ang limug kang nagapanguna nga anghel, kag mabatian
man ang huni kang trumpeta kang Dios. Dayon ang mga nagkaramatay nga nagtoroo
kay Cristo mabanhaw anay.
17 Kag kita tana nga mga buhi nga nabilin rugya sa lupa, bul-un na kita gulpi kag idar-
un sa panganod imaw kananda nga nabanhaw para magsugata sa Ginoo sa kahawaan.
Pagkatapos karia magaimaw run gid kita sa Ginoo sa wara ti katapusan.
18 Gani isugid ninyo dya sa inyo mga kaimaw para lipayun ang andang mga
baratyagun.

5

1 Kar-on, mga kabugtoan, kon nahanungud sa oras kag panahon kon san-o gid matabo
ang mga bagay nga dya, indi run kinahanglan nga sulatan pa namun kamo.
2 Hay kamo mismo nakamaan gid nga ang pag-abot kang Ginoo indi maman-an, pareho
kang pag-abot kang takawan sa gabii.
3 Kon ang mga tawo maghambal run gani nga, “Kalinung lang man ang tanan kag wara
man ti katalagman,” amo ria kag gulpi lang maabot kananda ang tuman nga kalisud
nga daw pareho ka sangka bayi nga manugbata nga gulpi lang magpakutuy. Kag wara
ti bisan sin-o nga makalikaw sa kalisud nga dya.
4 Pero kamo tana, mga kabugtoan, wara run sa kadudulman, gani sa adlaw nga ang
Ginoo magbalik indi run tinyo manguyus nga daw ginsulud kamo kang takawan.
5 Kamo tanan, nasanagan run ang inyong panghuna-huna kag nagahimo kang mayad.
Kita wara run nagahimo kang mga bagay nga bukun ti mayad nga daw rugyan pa kita
sa kadudulman.
6 Gani indi kita magsunod sa iba nga nagapabaya nga daw nagaturog lang pirme,
kundi nga magbantay kita kag dapat aram kita magpugung kang atun nga kaugalingun.
7 Hay gabii kabay ang inugturog kang mga tawo kag gabii man sanda nagapalingin?
8 Pero tungud nga kita tana nasanagan run kang kamatuoran, kinahanglan aram kita
magpugung kang atun kaugalingun. Agud nga indi kita madaug kang atun kaaway
magpadayon kita nga magtoo sa Dios kag maghigugma sa atun isig-katawo hay daw
pareho ria kang panaming sa dughan. Kag indi natun paglipatan nga kita may paglaum
nga luwas run kita sa maabot nga silot hay ria daw pareho kang helmet.
9 Hay wara kabay kita ginpili kang Dios para paantoson kang anang kasingkal? Kundi
nga ginpili na kita para luwasan paagi kay Jesu-Cristo nga atun Ginoo.
10 Tana kadya nanginmatay para kanatun agud to nga sa anang pagbalik bisan buhi
kita ukon patay man magakabuhi kita nga imaw kana.
11 Gani ang kada isara kaninyo, magparig-un sa baratyagun kang inyong mga kaimaw
kag buligan ninyo nga magbakud ang andang pagtoo, pareho kang ginahimo ninyo
kadya.

Katapusan nga pangabay

---

† **4:13 4:13** sa Griego *nagakaturog*

12 Kar-on, mga kabugtoan, ginapangabay namun kaninyo nga tahudon ninyo ang mga
nagapangabudlay dyan kaninyo. Sanda kadya ang ginasarigan kang Ginoo sa pagtuytoy
kag pagtudlo kaninyo.
13 Tahaun gid ninyo sanda ka mayad kag palanggaun tungud sa andang buruhatun.
Magkabuhi kamo nga mayad ang inyong relasyon sa sara kag sara.
14 Nagapangabay man kami kaninyo, mga kabugtoan, nga sawayun ninyo ang mga
tamad. Ang inyo mga kaimaw nga ginaduraan kang paglaum inyo buligan agud
magmabaskug sanda. Buligan man ninyo ang mga maluya agud magpag-un ang andang
pagtoo, kag mangin mapinasensyahun kamo sa tanan nga tawo.
15 Siguroha ninyo nga indi magbalus kang malain sa nakahimo kang malain kaninyo,
kundi tinguhaan ninyo pirme nga mangin mayad kamo sa kada sara kag sa tanan nga
tawo.
16 Magkalipay kamo pirme.
17 Magpangamuyo kamo sa tanan nga tion.
18 Kag magpasalamat kamo sa Dios bisan ano nga inyo kahimtangan hay amo dya ang
kabubut-un kang Dios nga inyo himoon bilang mga tumuluo kay Cristo.
19 Indi ninyo pagpunggan ang pagpanghikot kang Balaan nga Ispirito.
20 Kag indi ninyo pagkabigun nga daw sa wara lang ti pulos ang ginahambal kang Dios
paagi sa mga propeta.
21 Usisaa ninyo kon dya mayad ukon malain, kag sundon ninyo kon ano ang mayad.
22 Likawan ninyo ang tanan nga malain.
23 Ang Dios amo ang ginhalinan kang kalinung. Kabay nga tana mismo ang
magapakabalaan kaninyo kang bug-os kag kabay nga amligan na ang inyo ispirito, kalag,
kag lawas agud to nga sa pagbalik si Cristo-Jesus nga atun Ginoo wara run tana ti makita
nga kasawayan kaninyo.
24 Ang Dios nga amo ang nagpili kaninyo nga mangin anang kabataan masarigan gid,
gani himoon na gid dya.
25 Mga kabugtoan, pangamuyoi man ninyo kami.
26 Kag kar-on, magkamustahanay* kamo tanan dyan bilang magburugto kay Cristo.
27 Ginasugo ko gid kamo paagi sa awtoridad nga gintao kanakun kang Ginoo nga
basahun ninyo ang sulat ko nga dya sa tanan nga mga tumuluo dyan.
28 Kabay nga bugayan kamo kang atun Ginoong Jesu-Cristo.

* **5:26 5:26** sa Griego:*balaan nga haruk.*

Ang Ikarwa nga Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Tesalonica

1 Ako si Pablo kaimaw sanday Silas * kag Timoteo nagasulat kaninyo nga mga tumuluo
dyan sa may Tesalonica nga ana kang Dios nga atun Amay kag ni Ginoong Jesu-Cristo.
2 Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang paghidait kang Dios nga Amay kag kang
atun Ginoo nga si Jesu-Cristo.

Ang Dios Matarung Maghukum

3 Mga kabugtoan, dapat gid nga magpasalamat kami pirme sa Dios tungud kaninyo.
Nagakabagay gid nga himoon namun dya hay ang inyo pagtoo labi pa gid nga nagatubo
kag nagadugang man ang inyo nga pagpalanggaanay.
4 Tungud karia, ginapabugal gid namun kamo sa iba nga mga kasimbahanan kang
Dios. Ginasugid namun kananda nga bisan ginahingabot kamo kag nagaantos kang
mga kalisud, ginabatas lang gid ninyo dya kag nagapadayon lang kamo sa pagsarig sa
Dios.
5 Dya tanan nagapamatuod lang nga ang Dios matarung maghukum, tungud nga ang
inyo mga pag-antos nagapamatuod nga takus kamo sa pag-imaw sa mga katawhan nga
anang pagaharian, hay ti, amo man kabay dya ang kabangdanan kon andut nga nag-
antos kamo?
6 Ang mga tawo nga to nga nagapaantos kaninyo ipaantoson man kang Dios, hay
matarung kabay tana?
7 Kag kamo tana nga nagaantos kadya ana nga itaw-an kang katawhayan, kag kami
amo man. Ihimoon na dya sa tion nga magpahayag si Ginoong Jesus halin sa langit
imaw kang anang gamhanan nga mga anghel, kag may kalayo nga nagadaba-daba sa
andang palibot.
8 Pagasilotan na ang mga tawo nga wara magkilala sa Dios kag ang mga wara magpati
kang Mayad nga Balita nahanungud kay Ginoong Jesus.
9 Bilang silot kananda kadya, magaantos sanda kang wara ti katapusan nga
kalaglagan.† Mahamulag sanda kadya sa prisensya kang Ginoo kag indi run gid nanda
makita ang anang mahimayaun nga gahum.
10 Matabo dya sa adlaw nga si Jesu-Cristo magbalik para pagapadunggan kang anang
mga pinili‡ kag sa amo man nga tion ang mga nagtoroo kana magakatingala tungud kang
anang pagkagamhanan. Kag kamo mangin kaimaw man nanda tungud nga nagtoo kamo
sa mensahe nga amun gintudlo kaninyo.
11 Amo gani ria nga pirme gid namun kamo ginapangamuyoan: nga kabay kabigun
na kamo nga takus sa anang pagpili kaninyo, kag paagi sa anang gahum tumanun na
ang tanan nga mayad nga gusto ninyo himoon kag ang tanan nga inyo ginahimo tungud
kang inyo pagtoo.
12 Ginapangamuyo namun dya agud to mapadunggan si Ginoong Jesus paagi sa inyo
kabuhi kag kamo pagadayawun man tungud kang anang ginhimo kaninyo. Tanan dya
mahimo tungud sa bugay kang atun Dios kag ni Ginoong Jesu-Cristo.

2

Ang Tawo nga Malaot

1 Kar-on, mga kabugtoan, kon nahanungud sa pagbalik kang atun Ginoong Jesu-Cristo
kag sa atun pagtiriripon sa pagsug-alaw kana nagapakitluoy kami kaninyo
2 nga indi kamo dayon magsalangisag ukon magpakulba man tungud sa ginakuon kang
iba nga nag-abot run kuno ang Ginoo, bisan pa magkuon sanda kadya nga may ispirito
nga nagpamaan kananda, ukon ginhambal namun dya ukon nagsulat kami kaninyo.
3 Indi gid kamo magpatunto sa bisan kay sin-o, bisan ano pa man ang hambalun
nanda, hay antes magbalik si Cristo ang mga katawhan magarebelde gid anay sa Dios
kag magatuhaw man ang tawo nga malaot. Tana kadya gintalana run nga daan nga
pagalaglagun sa impyerno.
4 Ang tawo nga malaot nga dya ikontrahun na ang Dios kag ang tanan nga ginasimba
kang tawo. Magapakataas tana ka anang kaugalingun labaw kananda. Magasulud pa
gani tana sa templo kang Dios kag magakuon nga tana kuno ang Dios.

---

* **1:1 1:1** Silas, sa Griego: *Silvanus* † **1:9 1:9** sa Griego*pagkaguba* ‡ **1:10 1:10** ukon *balaan nga katawhan*

5 Kon madumduman ninyo, nakuon ko run ria kaninyo kang dyan pa ako.
6 Kag kar-on naman-an ninyo man nga may nagapugung pa sa tawo nga malaot agud
nga indi tana mapahayag hasta nga mag-abot ang gintalana nga tion para kana.
7 Ang ginapanghimo kang malaoton nagaumpisa run ka panghikot nga indi lang
maman-an, pero ang nagapugung nga to sa tawo nga malaot magapadayon sa
pagpugung hasta nga pahalinun tana kadya.
8 Dayon amo run to ang tion nga igapahayag ang tawo nga malaot. Kag pagapatyun
tana ni Ginoong Jesus kag ipatyun na dya paagi sa paghuyup lang kana kag papasun na
dya paagi sa makasirilaw na nga pag-abot.
9 Ang malaoton nga tawo nga to magaabot nga nagamhan ni Satanas kag magahimo
tana kang tanan nga sahi ka mga milagro kag nagkalain-lain nga mga katingalahan nga
indi lang man matuod.
10 Kag himoon na man ang tanan nga sahi kang kalaotan para mapatalang ang mga
tawo nga natalana run nga laglagun. Pagalaglagun sanda kadya hay wara nanda
ginbaton ang kamatuoran nga amo dya raad ang makaluwas kananda.
11 Amo ria ang kabangdanan nga ipabay-an run lang gid sanda kang Dios nga madara
sa mga patalang nga bisan ano nga butig patihun nanda,
12 agud to nga ang tanan nga wara magtoo sa kamatuoran kundi nagapinagusto lang
ka himo kang malaot ihukman gid kang Dios.

Magmarig-un gid Kamo

13 Pero kami tana, nagakabagay gid lang nga magpasalamat pirme sa Dios tungud
kaninyo, mga kabugtoan, kamo nga ginapalangga kang Ginoo, hay ginpili na kamo halin
pa kang una* para maluwas paagi sa gahum kang Balaan nga Ispirito nga amo ang
nagapabag-o kang inyo nga kabuhi kag paagi man sa inyo nga pagtoo sa kamatuoran.
14 Gintawag kamo kang Dios para maluwas paagi sa Mayad nga Balita nga amun
ginwali kaninyo para nga makapakigbahin kamo sa kadungganan ni Jesu-Cristo nga
atun Ginoo.
15 Gani, mga kabugtoan, magmarig-un gid kamo kag tipigan ninyo ang mga turumanun
nga gintudlo namun kaninyo paagi sa pagwali ukon sa sulat man.
16 Si Jesu-Cristo mismo nga atun Ginoo kag ang Dios nga atun Amay nagapalangga
kanatun kag paagi sa anang bugay wara ti untat nga ginaparig-un na ang atun
baratyagun kag gintaw-an na man kita kang mayad nga paglaum. Kabay nga tana kadya
17 ang magbulig kaninyo nga indi magluya kag magparig-un pa gid kang inyo
baratyagun sa paghimo kag sa paghambal kang mayad.

3

Pangamuyo Kamo Para Kanamun

1 Kag kadya, mga kabugtoan, pangamuyoi ninyo kami para nga magdasig ang
paglapnag kang mensahe kang Ginoo kag padunggan dya kang mga katawhan pareho
kang natabo dyan kaninyo.
2 Pangamuyo man kamo nga iparayu kami kang Dios sa mga balingag kag malaot nga
mga tawo, tungud hay indi tanan nga tawo nagatoo kana.
3 Pero ang Ginoo masarigan gid. Parig-unun na gid kamo kag pang-apinan para indi
kamo madaug kang Yawa.
4 Kag nagasarig kami sa Ginoo nga ginatuman ninyo ang amun ginsugo, kag
magapadayon pa gid kamo sa paghimo ka dya.
5 Kabay nga tuytoyan kang Ginoo ang inyo tagipusoon para mahangpan ninyo kon
daw ano ang paghigugma kang Dios kaninyo kag ang pagbatas nga ginpakita ni Cristo.

Paandam sa mga Tamad

6 Kadya tana, mga kabugtoan, sa ngaran kang atun Ginoong Jesu-Cristo, ginamandoan
namun kamo nga indi gid magpakig-imaw sa mga isigka-tumuluo ninyo dyan nga mga
matamad kag wara nagatuman kang mga pagsurondan nga amun gintudlo kaninyo.
7 Hay kamo mismo nakamaan gid nga dapat ninyo isundon ang amun nga ginhimo.
Wara kabay kami magtinamad kang dyan pa kami kaninyo?
8 Wara man kami nagkaun kang pagkaun nga gintugro ni bisan sin-o nga wara namun
ginabaydan, kundi nga adlaw kag gabii naghimakas kami ka mayad sa pag-obra para
lang nga indi mangin huul sa bisan kay sin-o kaninyo.
9 Ginhimo namun dya indi man kuon nga wara kami ti kinamatarung nga sakdagun
ninyo, kundi para nga ipakita gid namun kaninyo ang inyo dapat sundon.

---

* **2:13 2:13** sa iba nga sinulat *bilang una nga ginluwas*

10 Nagkuon kabay kami kaninyo kang dyan pa kami nga ang bisan sin-o nga wara
nagaobra indi pagpakan-un?
11 Nasambit namun dya hay nakabati kami nga may iba dyan kaninyo nga
nagatinamad kag wara run ti iba nga ginaobra kundi magpasilabut kang ana ka iba.
12 Sa ngaran ni Jesu-Cristo nga atun Ginoo ginasugo namun ang mga tamad nga ria
kag ginatulod nga magkabuhi kang malinung kag mangita kang kaugalingun nanda nga
pangabuhian.
13 Pero kamo tana, mga kabugtoan, indi gid magkataka sa paghimo kang mayad.
14 Kon may dyan kaninyo nga indi gusto magtuman kang amun ginakuon sa sulat nga
dya, tandai ninyo tana kag indi run kamo magpakig-imaw kana para nga mahuy-an
tana.
15 Pero indi man ninyo tana pagkabigun nga kaaway, kundi hambalan ninyo tana
bilang isigka-tumuluo.

Katapusan nga Pagpang-abi-abi

16 Kar-on, kabay nga ang Ginoo mismo nga ginhalinan kang kalinung amo ang
magtugro kaninyo kang malinung nga baratyagun sa tanan nga tion kag sa bisan ano
ninyo nga kahimtangan. Kabay nga magaimaw tana kaninyo tanan.
17 Kag kadya, ako run gid si Pablo ang nagasulat: Kamusta kamo tanan dyan. Dya gid
ang akun agi sa tanan ko nga mga sulat. Amo gid dya ako magsulat.
18 Kabay nga bugayan kamo tanan ni Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Una nga Sulat ni Pablo kay Timoteo

1 Ako si Pablo nga apostol ni Cristo Jesus tungud sa sugo kang Dios nga atun
Manluluwas kag ni Cristo Jesus nga amo ang ginahalinan kang atun paglaum.
2 Nagasulat ako kanimo, Timoteo, ikaw nga ginakabig ko nga matuod gid nga akun
bata tungud kang pagtoo kay Cristo.
Kabay nga bugayan ikaw, kaluy-an kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun
Amay kag ni Cristo Jesus nga atun Ginoo.

Pagpaandam nahanungud sa mga Manugpatalang

3 Pareho kang akun ginkuon anay kanimo katong manughalin run ako paagto sa
Macedonia, pabilin ikaw rugyan sa Efeso agud to nga ang mga tawo rugyan nga
nagapanudlo kang lain sangsa igsakto nga pagturon-an mahambalan mo nga mag-untat.
4 Kun-on mo sanda nga indi mag-usik ka andang tion sa mga istorya nga ginhimo-himo
lang kang tawo, kag sa pag-usoy kang indi matapos-tapos nga lista kang mga kaulangan
kang mga tawo. Tungud hay ang dya nga mga butang amo ang ginahalinan kang mga
pagbinaisay kag indi makabulig sa mga tawo nga magkabuhi suno sa katuyoan kang
Dios nga maman-an lang nanda kon sanda nagatoo kana.
5 Ang katuyoan kang ria nga sugo amo nga ang tanan nga mga tumuluo magpalang-
gaanay kang pagpalangga nga halin sa putli nga tagipusoon, limpyo nga konsensya kag
sinsero nga pagtoo.
6 Ang iba rugyan nagparayu run sa mga pagturon-an nga dya, kag sa baylo
nagapakigdiskusyon sanda nga wara lang man ti pulos.
7 Gusto man raad nanda nga mangin manunudlo kang kasugoan, pero wara gani
nanda mahangpi kon ano ang andang ginapanghambal ukon ginapamirit nanda nga
ginapanudlo.
8 Naman-an ta kabay nga ang Kasugoan mayad basta gamitun lang sa husto nga
pamaagi?
9 Kag dumdumun natun nga ang kasugoan wara gintugro para sa mga matarung nga
tawo, kundi para dya sa mga malinapasun kag mga di-matinomanun, sa mga nagakontra
sa Dios kag sa mga nagapakasala, sa mga wara nagasapak sa mga butang nga parte sa
Dios kag sa mga wara ti pagtahod sa Dios, sa mga nagapatay kang andang tatay kag
nagapatay kang andang nanay, sa mga nagapatay kang andang isigka-tawo.
10 Para man dya sa mga nagapakighilawas, sa mga nagapakigrelasyon sa pareho nanda
nga laki ukon pareho nanda nga bayi, sa mga nagapang-kidnap, sa mga butigun, sa
mga tawo nga nagapanumpa pero wara nagasugid kang matuod, kag sa bisan ano nga
nagakontra sa husto nga pagturon-an.
11 Ang dya nga pagturon-an nasandig sa Mayad nga Balita nga naghalin sa mahi-
mayaun kag darayawun nga Dios, kag dya gintugyan na kanakun para ipanudlo sa mga
tawo.

Salamat sa Dios sa Anang Kaluoy

12 Nagapasalamat ako kay Cristo Jesus nga atun Ginoo nga nagabulig kanakun nga
masarangan ko ang pagpangalagad kana. Nagapasalamat ako kana hay ginkabig na ako
nga masarigan gani nga ginpili na ako nga mag-alagad kana,
13 bisan pa matuod nga kauna nagahambal ako kang malain kontra kana, ginhingabot
ko kag ginpakahuy-an tana. Pero ginkaluy-an ako kang Ginoo, tungud hay kato anay
wara ako kamaan nga sala gali ang akun ginahimo hay wara pa ako nagatoo.
14 Ginpasagahay kanakun kang Ginoo ang anang bugay kag ginbuligan na ako nga
magtoo kag maghigugma tungud lang kang atun kaangtanan kay Cristo Jesus.
15 Ang purulongon nga dya masarigan gid nga matuod kag dapat nga patihan: “nag-
abot si Cristo Jesus rugya sa kalibutan agud luwasun ang mga makasasala.” Kag sa
tanan nga mga makasasala ako gid ang pinakamalaot.
16 Amo ria ang kabangdanan kon andut nga ginkaluy-an ako kang Dios, agud to nga
paagi kanakun, ako nga pinakamalaot sa tanan, mapakita ni Cristo Jesus nga bisan
ano ka makasasala ang tawo sarang na mapatawad. Kag ang ginhimo na nga dya
mangin halimbawa sa iba nga magatoo kana kag makaangkun kang kabuhi nga wara ti
katapusan.
17 Ang Dios amo gid lang ang Hari sa wara ti katapusan. Wara tana ti kamatayun kag
indi makita kang tawo; magluwas kana wara run ti iba nga Dios. Atun tana padunggan
kag himayaun sa wara ti katapusan. Amen.

18 Timoteo, ikaw nga ginakabig ko nga akun bata, amo dyaay ang akun ginabilin
kanimo nga dapat nimo himoon. Kag dya suno gid sa mga ginpanagna kato anay parte
kanimo, agud to nga paagi sa pagsunod mo kadya makapakigbato ikaw kang husto,
19 kag magpadayon lang gid ikaw sa pagtoo kag siguradohon mo nga pirme limpyo
ang imo konsensya. May mga tawo nga wara magsunod sa ginakuon kang andang
konsensya, gani nga wara run sanda nagtuo kay Cristo,
20 abay run dyan karia sanday Himeneo kag Alejandro. Gintugyan ko run sanda kay
Satanas. Amo dya ang andang silot agud maman-an nanda nga bukun ti mayad ang
maghambal kang malain kontra sa Dios.

2

Parte sa Pagsimba

1 Amo ria gani nga, labaw sa tanan, ginakun-an ko gid kamo nga magpangamuyo
kamo sa Dios para sa tanan nga mga tawo. Mag-ampo kamo nga himon-an ang andang
mga kinahanglanun; magpakitluoy kamo kag magpasalamat sa Dios para kananda.
2 Pangamuyo kamo para sa mga nagadumara sa gobyerno kag sa tanan nga may
awtoridad agud to nga mangin malinung kag matawhay ang atun pagpangabuhi nga
nagatahod sa Dios kag nagagawi kang igsakto.
3 Mayad gid dya kag makapahamuut sa Dios nga atun Manluluwas,
4 hay gusto na kabay nga ang tanan nga mga tawo maluwas kag makamaan kang
kamatuoran?
5 Tungud hay isara ang Dios kag isara lang ang manugpatunga sa Dios kag sa mga
tawo; dya wara ti liwan kundi ang tawo nga si Cristo Jesus,
6 nga amo ang nagtugro kang anang kaugalingun bilang pangtubos sa tanan nga mga
tawo. Amo ria ang pamatuod nga ginpakita kang Dios sa tion nga anang gintalana nga
gusto na luwasun ang tanan nga tawo.
7 Amo ria ang kabangdanan nga ginpili ako kang Dios nga mangin manugwali
kag apostol kag manunudlo kang mga bukun ti Judio nahanungud sa pagtoo kag
kamatuoran. Matuod ang ginasugid ko nga dya, wara ako nagabutig.
8 Sa bisan diin nga lugar, gusto ko nga ang mga laki amo ang magpangamuyo nga
limpyo ang andang kabuhi sa pagbayaw kang andang alima; wara ti ginakaugtan ukon
ginabais.
9 Ang mga bayi tana, gusto ko nga magbayo sanda kang desente, nagakaangay kag indi
maraw-ay turukun. Indi sanda magpangkupyor nga ginapunihan nanda ang andang
buhok kang mga bulawan ukon perlas, kag indi man sanda magsuksok kang marahalun
nga mga bayo. Indi sanda magpaambung paagi sa ria nga mga bagay,
10 kundi paagi sa mayad nga mga buhat nga dapat makita sa mga bayi nga nagahambal
nga sanda nagatoo sa Dios.
11 Kag kon may nagatudlo, ang mga bayi dapat magpamati nga may tuman nga
pagpaubus.
12 Wara ako nagatugot nga ang mga bayi magtudlo ukon magduminar sa mga laki.
Dapat maghipus sanda.
13 Una kabay nga gintuga si Adan kag dason si Eba?
14 Kag bukun si Adan ang ginpatalang kang yawa, kundi ang bayi amo ang ginpatalang
kag naglapas sa sugo kang Dios.
15 Pero ang bayi maluwas lang paagi sa pagpamata, kon sanda nagagawi kang
nagakadapat sa andang pagpadayon sa pagtoo, paghigugma, kag pagkabuhi kang
diosnon.

3

Ang mga Manugdumara kang mga Tumuluo

1 Matuod gid man ang ginakuon nga, kon may rugyan nga gusto magdumara kang
mga tumuluo, mayad gid nga katungdanan ang anang ginahandum.
2 Gani kinahanglan nga ang manugdumara kang mga tumuluo tawo nga wara ti may
isaway kana, isara lang ang anang asawa, kamaan magpugung kang anang kaugalingun,
mayad tana ti disposisyon,* tarahaun, mainabi-abihun tana sa mga tawo nga nagaagto
sa anang balay, kag sagad magtudlo.
3 Dapat bukun tana ti paralingin, bukun ti pintas kundi malulo, bukun ti parangaway,
kag bukun tana ti mahinanggabun sa kwarta.

---

* **3:2 3:2** ukon, magtimbang-timbang

4 Dapat mayad tana magdumara kang anang panimalay, kag sigurohon na nga ang
anang mga bata nagatuman kag nagatahod kana sa tanan nga butang.
5 Paano abi tana makadumara kang husto sa iglesia kang Dios kon indi gani tana
makamaan magdumara kang anang kaugalingun nga panimalay?
6 Dapat bukun tana ti bag-o lang nga tumuluo, hay basi magpahambog tana kag dayon
silotan pareho kang yawa.
7 Kinahanglan man nga ginatahod tana bisan kang mga tawo nga wara nagatoo sa
Dios agud to nga wara sanda ti may mahambal nga malain kontra kana kag indi tana
masiud sa pahito kang yawa.

Ang mga Manugbulig sa Iglesia

8 Amo man sa mga diakono sa iglesia, dapat tarahudon sanda, masarigan sa
andang ginahambal, bukun ti parainum kang makahurubug nga irimnun, kag bukun
ti mahinanggabun sa kwarta.
9 Kag kinahanglan nga huptan nanda kamayad ang ginpahayag kang Dios nga
kamatuoran nahanungud sa pagtoo nga limpyo ang andang konsensya.
10 Kag dapat tirawan anay sanda, kag kon makita nga wara ti kasawayan, pwede run
sanda makaserbisyo bilang mga diakono.
11 Amo man ang andang mga asawa, dapat tarahudon sanda, wara nagahambal kang
malain kontra sa iba, kamaan magpugung kang andang kaugalingun, kag masarigan sa
tanan nga butang.
12 Ang mga diakono sa iglesia dapat isara lang ang asawa, kag dapat mayad sanda
magdumara sa andang mga kabataan kag panimalay.
13 Ang mga diakono nga nagahimo kang husto kang andang katungdanan pagatahodon
kang mga tawo, kag may kaisug sanda nga makahambal sa iba nahanungud sa andang
pagtoo kay Cristo Jesus.

Ang Makatiringala nga Kamatuoran

14 Nagalaum ako nga makaagto dyan sa madali nga tion agud to nga makitaay kita.
Pero ginasulat ko dya nga mga bilin,
15 hay ingkaso nga indi ako makaabot dayon, maman-an mo run kon ano ang
nagakadapat nga pagginawi kang mga tumuluo bilang sakup kang panimalay kang
Dios. Kita nga mga tumuluo amo ang iglesia kang buhi nga Dios nga anang ginsarigan
nga magsakdag kag mag-apin kang kamatuoran pareho kang harigi kag pundasyon nga
nagasuporta sa balay agud indi dya matiung.
16 Indi gid manigar nga makatiringala gid ang mga ginpahayag kang Dios nga
kamatuoran nahanungud sa atun relihiyon.
Nagpahayag tana kang anang kaugalingun bilang tawo,
ginpamatud-an kang Balaan nga Ispirito nga tana matarung;
nakita tana kang mga anghel,
ginwali tana sa mga katawhan,
gintoohan kang mga tawo sa kalibutan
kag gindara pabalik sa langit.

4

Ang mga Nagapatalang nga Manunudlo

1 Maathag ang ginakuon kang Balaan nga Ispirito nga sa urihi nga mga inadlaw ang iba
magatalikod sa andang ginatoohan nga kamatuoran nahanungud sa Dios. Magasunod
sanda sa mga ispirito nga butigun kag sa ginapanudlo kang mga demonyo,
2 paagi sa mga tawo nga butigun kag nagapakuno-kuno lang, hay daw wara run sanda
ti mga konsensya.
3 Ginadilian nanda ang pagpangasawa kag may mga pagkaun man nga ginadilian
nanda nga ikan-un. Pero ang mga pagkaun nga dya gintuga kang Dios para ikan-un nga
may pagpasalamat kang mga nagatoo kag nakamaan kang kamatuoran.
4 Ang tanan nga gintuga kang Dios mayad. Gani wara ti butang nga dapat pang-indian
kundi batonon dya nga may pagpasalamat,
5 tungud hay ginlimpyohan dya paagi sa pulong kang Dios kag sa pangamuyo.

Ang Mayad nga mga Manug-alagad ni Cristo Jesus

6 Kon itudlo mo ria nga mga butang sa atun mga kabugtoan, mayad ikaw nga alagad
ni Cristo Jesus, kag samtang ginatudlo mo dya kananda, nagahamtung man ikaw paagi
sa mga kamatuoran nahanungud sa atun pagtoo kag sa igsakto nga pagturon-an nga
imo ginsunod.

7 Indi pag-usiki ka tion ang mga istorya nga wara ti kahilabtanan sa mga butang
nga ispiritohanun kag ang mga ginhimo-himo lang kang mga tawo. Hanasa ang imong
kaugalingun sa mga bagay nga diosnon.
8 May pulos gid man ang pag-ehersisyo kang atun lawas, pero mas mapuslanun pa
gid sa tanan nga butang kon hanasun natun ang atun kaugalingun sa ispiritohanun nga
mga bagay, hay may ginsaad ang Dios para kanatun indi lamang sa kabuhi natun sa
tulad kundi sa kabuhi nga magaabot.
9 Ang purulongon nga ria masarigan nga matuod kag dapat gid nga patihan.
10 Amo ria ang atun ginapanikasugan kag ginahimoratan tungud hay nagalaum kita
sa Dios nga buhi nga amo ang manluluwas kang tanan nga mga tawo, kag labi run gid
kang mga nagatoo.
11 Itudlo mo kag ipatuman ang ria nga mga butang.
12 Sigurohon mo nga indi ikaw paghikayan ni bisan sin-o tungud kang imong
pagkabataun. Ang himoon mo tana mangin ihimplo ikaw sa mga tumuluo kay Cristo,
paagi sa imong ginapanghambal, sa imong pagginawi, sa imong pagkamahigugmaun sa
iba, sa imong pagtuo sa Dios, kag sa pagkabuhi nga putli.
13 Samtang wara pa ako makaabot rugyan, gamita ang imong tion sa pagbasa kang
kasulatan sa mga katiringban, kag sa pagpanudlo, kag sa pagpangwali.
14 May abilidad kabay ikaw nga gintugro kang Dios suno sa mga ginpanagna parte
kanimo katong gintungtong kang konseho kang mga kamal-aman ang andang mga alima
kanimo? Gamitun mo gid ang imo mga abilidad.
15 Ukudan mo ang paghimo kang mga butang nga dya kag ihingoyang ang imong
kaugalingun rugya kadya agud to nga makita kang tanan ang imong paghamtung sa
imong ispiritohanun nga pagkabuhi.
16 Mag-andam ikaw kon ano ang imong pagginawi kag kon ano ang imong gina-
panudlo, hay sa padayon nimo nga paghimo karia indi lamang ang imong kaugalingun
ang imo ginluwas kundi pati man ang mga nagapamati kanimo.

5

Ang mga Katungdanan sa iba nga mga Tomoloo

1 Indi nimo pagkaraan ang mga mal-am nga laki kundi hambalan mo sanda nga daw
imo tatay. Ang mga bataun tana nga laki kabigun mo nga daw imong mga bugto.
2 Ang mga mal-am nga bayi kabiga man nga daw imo nanay kag ang mga bataun nga
bayi nga daw imong mga bugto nga limpyo gid ang imong panghuna-huna.
3 Tahudon ninyo kag buligan ang mga bayi nga balo nga wara run gid ti may
ginasarigan.
4 Pero kon ang balo may mga kabataan ukon mga apo, dapat nanda maman-an nga
bilang mga tawo nga nagatuo sa Dios ang andang una nga obligasyon amo ang andang
pamilya kag ang magbalus ka atipan sa andang mga ginikanan, hay amo dya ang
makapahamuut sa Dios.
5 Ang bayi nga balo nga wara run gid ti may ginasarigan kag nagaisaranhun run lang,
sa Dios gid lang tana nagasarig. Adlaw kag gabii nagapangamuyo tana kag nagaampo
sa Dios.
6 Pero ang bayi nga balo tana nga nagakabuhi para lang nga magpangalipay patay sa
panuruk kang Dios bisan nga buhi pa tana.
7 Ipatuman mo dya nga mga butang sa mga tumuluo agud to nga wara ti may isaway
kananda.
8 Ang bisan sin-o nga wara nagaatipan kang anang mga himata, labi run gid sa anang
panimalay, ria nga tawo nagtalikod run sa anang pagtoo kag mas malain pa tana sangsa
bukun ti tumuluo.
9 Sa listahan kang mga balo nga bayi nga buruligan, ang ibutang ninyo amo ang
nagaedad 60 pasaka, kisra lang namana,
10 kag kilala tana tungud sa anang mayad nga hinimoan, pareho kang, naatipan na
kamayad ang anang mga kabataan, mainabi-abihun sa mga pangayaw, mapainubusun
nga nagaatipan sa mga katawhan kang Dios, mabinuligun sa mga nalisdan, kag ang ana
lang ginapinsar amo ang maghimo kang bisan ano nga mayad.
11 Pero indi ninyo pag-iabay sa listahan ang mga balo nga bataun pa. Tungud
hay kon makabatyag gani sanda kang kairigbun nga gusto nanda magpamana liwan,
magaparayu sanda kay Cristo.
12 Tungud karia, husgaran sanda nga nakasala hay ginbalewara nanda ang andang
saad kay Cristo.

13 Luwas pa dyan karia nagatuon sanda sa pagtinamad kag magsagad ka panumbalay.
Kag ang malain pa gid, magakutso-kutso kag magpasilabut sanda sa iba, kag mag-istorya
kang mga butang nga indi dapat istoryahan.
14 Gani kon kanakun lang tana, gusto ko nga ang mga balo nga bataun magpamana
run lang liwan kag magpamata, kag mag-atipan kang andang panimalay, agud to nga
wara ti may mahambal nga malain ang mga tawo nga nagakontra kanatun.
15 Ginakuon ko dya tungud hay may iba kananda nga nagparayu run sa Dios kag
magsunod sa gusto ni Satanas.
16 Kon may bayi nga tumuluo nga may mga himata nga balo, dapat tana run lang ang
mag-atipan kananda agud indi run mabug-atan ang iglesia, para makaatipan ang iglesia
sa mga balo nga wara run gid ti may ginasarigan.
17 Ang mga kamal-aman nga mayad ang anang pagdumara, nagakadapat lang
nga tahudon sanda kag sweldohan kang husto, labi run gid ang kamal-aman nga
nagapangabudlay sa pagpangwali kag pagpanudlo.
18 Ginakuon kabay sa kasulatan nga, “Indi mo pagbusalan ang baka samtang ginagamit
sa paglinas?”* Kag ginakuon pa gid nga, “Ang manug-obra dapat isuholan.”
19 Indi pagsapaka ang mga akusasyon kontra sa sangka mal-am, luwas lang kon may
darwa ukon tatlo ka testigo nga magapamatuod.
20 Pero ang nagapadayon tana sa pagpakasala sawayun mo sa atubang kang tanan nga
tumuluo, agud to nga mahadluk ang iba sa paghimo kang sala.
21 Sa atubang kang Dios kag ni Cristo Jesus kag kang mga pinili nga mga anghel,
ginasugo ko ikaw nga tumanun mo gid nga mga ginpangkuon ko nga ria nga wara ikaw
ti may ginapaboran, kag kinahanglan nga pareho ang imong pagtratar sa tanan.
22 Indi ikaw magpadaso-daso sa pagtungtong kang imong alima sa bisan kay sin-o
bilang pagtugro kana kang awtoridad sa pagdumara; mag-andam nga indi ikaw maumid
sa mga sala kang iba. Mag-amlig ikaw nga indi gid madagtaan kang sala.
23 Indi lang puro tubig ang imo imnun, kundi inum man ikaw kang gamay lang nga
bino para sa imo busong kag sa permi nimo nga pagmasakit.
24 May mga tawo nga naman-an run nga daan ang andang sala bisan nga wara pa
sanda masentensyahan. Pero ang sala tana kang iba urihi run lang kag maman-an.
25 Amo man ria sa tawo nga mayad ang anang ginahimo nga maman-an dayon, kag
may rugyan man nga indi dayon maman-an, pero maman-an man sa gihapon.

6

1 Ang mga uripun nga tumuluo tana, dapat nanda pinsarun nga ang andang mga
agalun nagakabagay lang nga tugroan kang bahul nga pagtahod, agud to nga wara ti
may mahambal nga malain kontra sa Dios kag sa atun mga ginapanudlo.
2 Kag kon ang andang mga agalun tumuluo man, indi nanda dapat pag-ibaliwaraun
ang pagtahod sa andang mga agalun sa rason nga sanda pareho nga nagatoo kay Cristo;
kundi, mas pa gani nga serbisyohan nanda ka husto tungud hay ang mga nagapulos
kang andang pagserbisyo mga tumuluo kag ginahigugma man nanda.
Itudlo mo kag ipatuman kananda ang mga butang nga ria.

Ang Sala nga mga Pagpanudlo

3 Ang bisan sin-o nga lain ang anang ginapanudlo kag wara nagakumporme sa igsakto
nga mga ginpanudlo kang atun Ginoo nga si Jesu-Cristo, kag sa mga pagturon-an
nahanungud sa pagka-diosnon,
4 ria nga tawo hambog pero wara lang man ti naman-an. Balatian na run ang
magpakigbais kag magpakigdiskusyon parte sa mga pulong nga wara ti pulos, kag
nagaresulta dya kang paghinisaay, pag-inugtanay, paghambal kang malain sa isara kag
isara, pagsuspetsa kang malain kontra sa isara,
5 kag wara ti untat nga pagkontrahanay kang mga tawo nga indi run ka pinsar kon
ano ang igsakto kag nadura run ang anang naman-an nahanungud sa kamatuoran. Abi
na nga paagi sa andang pagsunod sa Dios makapamanggad kananda.
6 Kon sa bagay, kon ang tawo nagasunod sa Dios kag kuntento sa anang kahimtangan,
sobra pa tana sa manggaranun.
7 Natawo kabay kita sa kalibutan nga dya nga wara ti ginadara? Kag magataliwan
man kita rugya nga wara ti pagadar-un.
8 Gani, kon may pagkaun kita kag may suroksok, dapat run kita makuntento.

* **5:18 5:18** makita dya sa Deuteronomio 25:4

9 Ang mga tawo nga nagahandum nga magmanggaranun indi makalikaw sa paghimo
kang sala kag daw nasiud sanda kang mga wara ti pulos kag makaharalit nga mga
handum nga amo ang nagadara sa mga tawo sa kalaglagan kag kamatayun.
10 Ang pagkahanggab sa kwarta amo ang tunaan kang tanan nga sahi kang kalaotan.
Ang iba, sa sobra nanda ka paninguha nga makakwarta gintalikdan run nanda ang
andang ginatoohan kag nagaagum sanda kang tuman nga kasakit sa andang baratyagun.

Mga Bilin

11 Pero ikaw tana nga alagad kang Dios, likawi ang ria nga mga butang. Himorati
nga magkabuhi kang matarung kag diosnon, magpadayon nga nagatoo sa Dios,
magmahigugmaun ikaw, magmainantoson sa tanan nga butang kag mangin malulo sa
imong isigka-tawo.
12 Himoon mo ang tanan nimo nga masarangan sa imong pagpaningoha nga ang
imong pagtoo sa Dios indi magluya bisan ano ang matabo kag agumun ang kabuhi
nga wara ti katapusan. Tungud kabay sa kabuhi nga ria nga gintawag ikaw kang Dios
katong magsugid ikaw nahanungud sa imong pagtoo sa atubang kang duro nga mga
nagaparamati?
13 Sa atubang kang Dios nga nagatao kang kabuhi sa tanan, kag ni Cristo Jesus nga
nagsugid kang kamatuoran sa atubang ni Poncio Pilato, amo dyaay ang akun sugo
kanimo:
14 sigurohon mo nga ang ginsugo kanimo magapabilin nga wara ti dagta kag wara ti
may isaway hasta sa pag-abot kang atun Ginoo nga si Jesu-Cristo.
15 Kon parte sa pag-abot ni Jesu-Cristo, matabo dya sa tion nga gintalana kang Dios
nga darayawun kag amo gid lang ang makagagahum; tana ang Hari nga labaw sa tanan
nga mga hari kag Ginoo nga labaw sa tanan nga mga ginoo.
16 Tana gid lang ang wara ti kamatayun kag rugyan tana sa kasanag nga indi
maparapitan, kag wara gid ti bisan sin-o nga nakakita kana ukon makakita man. Ana
ang pagdayaw kag ang pagginahum sa wara ti katapusan. Amen!
17 Kon parte tana sa mga tawo nga manggaranun sa mga butang rugya sa kalibutan,
mandoan mo sanda nga indi sanda magpahambog ukon magsarig sa andang manggad
nga indi mapat-ud kon san-o madura, kundi ibutang nanda ang andang pagsarig sa
Dios nga nagatugro kanatun kang bugana kang tanan nga mga butang agud mangin
malipayun kita.
18 Mandoan mo sanda nga maghimo kang mayad, magmaukud gid sanda sa paghimo
kang mayad nga mga buhat, magmaalwan kag handa magpaambit sa iba.
19 Kon himoon nanda ria, daw nagasuput sanda kang manggad nga amo ang marig-un
nga pundasyon para sa paraabuton, agud to nga maaguman nanda ang ginatawag nga
matuod nga kabuhi.
20 Timoteo, amligan mo ang buruhatun nga gintugyan kanimo kang Dios. Likawi ang
mga iriistorya nga indi maluyagan kang Dios kag amo man ang mga pagdiskusyon nga
hambal nanda amo kuno ang ginatawag nga kaaram.
21 Ang iba nagakuon nga may amo sanda kadya nga kaaram, gani nga nagtalikod run
sanda sa andang pagtuo.

Kag kar-on, kabay nga bugayan kamo kang Dios.

Ang Ikarwa nga Sulat ni Pablo kay Timoteo

1 Ako si Pablo nga apostol ni Cristo Jesus tungud hay amo dya ang kabubut-un kang
Dios agud to nga ipanudlo ko ang nahanungud sa kabuhi nga anang ginsaad nga
maangkun natun paagi sa atun kaangtanan kay Cristo Jesus.
2 Nagasulat ako kanimo Timoteo, ikaw nga ginakabig ko nga akun pinalangga nga bata.
Kabay nga bugayan ikaw, kaluy-an kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga Amay kag
ni Cristo Jesus nga atun Ginoo.

Ang Pagpasalamat sa Dios kag mga Pagpahanumdum kay Timoteo

3 Nagapasalamat ako sa Dios nga akun ginaalagad nga limpyo ang akun konsensya
pareho kang ginhimo kang akun mga kaulangan. Nagapasalamat ako kana samtang
ginadumdum ko ikaw pirme sa akun pangamuyo adlaw kag gabii.
4 Madumduman ko gani ang imo nga paghibi, gusto ko run gid nga makita ikaw agud
to nga malipay gid ako kamayad.
5 * Indi ko gid malipatan ang imo sinsero nga pagtoo, pareho kang pagtoo kang imo
lola nga si Loida kag kang imo nanay nga si Eunice nga una nagtuo sangsa kanimo, kag
nasiguro ko nga rugyan man kanimo ang pagtoo nga ria.
6 Amo gani ria nga gusto ko ipadumdum kanimo nga magmatandus ikaw sa paggamit
kang abilidad nga gintugro kang Dios kanimo kang gintungtong ko ang akun mga alima
kanimo.
7 Tungud hay ang Balaan nga Ispirito nga gintugro kang Dios kanatun wara nagatugro
kang katalaw. Kundi nagatugro dya kang kabakud, paghigugma sa isigka-tawo kag
pagpugung sa atun kaugalingun.
8 Gani indi mo pag-ikahuya ang pagpanugid sa iba nahanungud sa atun Ginoo. Kag
indi mo man ako pag-ikahuya, ako nga napriso tungud kana. Kundi, makig-ambit man
ikaw sa mga pag-antos para sa Mayad nga Balita samtang nagasarig ikaw sa gahum kang
Dios.
9 Tana amo ang nagluwas kag nagtawag kanatun agud to nga magkabuhi kita kang
balaan. Ginhimo na dya indi tungud sa atun hinimoan kundi tungud lang gid sa anang
kaugalingun nga tinutuyo kag sa anang bugay nga gintugro kanatun sa wara pa mag-
umpisa ang tanan paagi sa atun kaangtanan kay Cristo Jesus.
10 Pero kar-on ginpahayag run dya kanatun paagi sa pag-abot ni Cristo Jesus nga atun
Manluluwas. Gin-guba na ang gahum kang kamatayun kag paagi sa Mayad nga Balita
ginpahayag na kanatun ang kabuhi nga dayon.
11 Ang Mayad nga Balita nga dya amo ang kabangdanan nga ginhimo ako kang Dios
nga manugwali, apostol kag manunudlo.
12 Kag amo ria nga nagaantos ako kang amo ka dya. Pero wara ko ria ginakahuya,
tungud hay kilala ko kon sin-o ang akun ginasarigan, kag nasiguro ko gid nga
makasarang tana sa pagtipig kang akun gintugyan kana* hasta sa adlaw kang
paghukum.
13 Himoon mo nga surondan ang igsakto nga pagturon-an nga imo nabatian kanakun
kag magpadayon ikaw sa pagtuo sa Dios kag sa paghigugma sa imo isigka-tawo tungud
kang atun kaangtanan kay Cristo Jesus.
14 Paagi sa bulig kang Balaan nga Ispirito nga nagaistar kanatun, tipigi ang mayad nga
mga bagay nga dya nga gintugyan kanimo.
15 Naman-an mo nga ginbayaan ako kang haros tanan nga mga tumuluo sa probinsya
kang Asia, abay run sanday Figelo kag Hermogenes.
16 Pero si Onesiforo tana, kabay pa nga kaluy-an gid kang Dios ang anang panimalay
hay permi na ginapabaskug ang akun baratyagun. Wara na ako ginakahuya bisan
napriso ako.
17 Kang pag-abot na lagi sa Roma, ginsagap na gid ako hasta nga nakita na ako.
18 Kabay pa nga kaluy-an tana kang Ginoo kon mag-abot run ang adlaw kang
paghukum. Naman-an mo man kon daw ano ang pagbulig na kanakun kang rugyan
pa ako sa Efeso.

2

Ang Mayad nga Suldado ni Cristo Jesus

---

* **1:5 1:5** Binuhatan 16:1 * **1:12 1:12** ukon, *anang gintugyan kanakun*

1 Gani ikaw, nga ginakabig ko nga akun bata, magpakabakud ikaw paagi sa bugay nga
atun naagum tungud kang atun kaangtanan kay Cristo Jesus.
2 Kon ano ang imong nabatian nga akun ginpanudlo sa atubang kang duro nga mga
nagaparamati itudlo mo sa mga masarigan nga tawo nga makasarang man magtudlo sa
iba.
3 Makig-ambit ikaw sa mga pag-antos bilang mayad nga suldado ni Cristo Jesus.
4 Ang suldado nga sa serbisyo wara nagapasulabi sa mga buruhatun kang mga sibilyan,
tungud hay ang ana lang tana gusto amo nga mapahamuut na ang anang opisyal.
5 Pareho man ria sa sangka manugsipal; indi tana pagkilalahun nga nagdaug kon wara
tana nagsunod sa mga pagsurundan kang sipal.
6 Amo man ria sa sangka mangunguma nga nagpangabudlay sa pagtanum, tana ang
dapat nga makatiraw kang una nga bahin kang anang patubas.
7 Paminsara ka mayad ang akun mga ginpanghambal nga ria, hay ang Ginoo
magabulig kanimo nga mahangpan mo ang tanan.
8 Ibutang sa imong paminsarun si Jesu-Cristo, nga tana nabanhaw halin sa mga
minatay, kag naghalin sa linahi ni Haring David, amo dya ang Mayad nga Balita nga
akun ginapangwali.
9 Tungud kang Mayad nga Balita nga dya nagaantos ako kag ginakadinahan nga pareho
kang kriminal. Pero ang pulong kang Dios indi makadinahan.
10 Gani ginabatas ko ang tanan nga ria para gid lang sa kaaraydan kang mga pinili
kang Dios, agud to nga maluwas man sanda paagi sa andang kaangtanan kay Cristo
Jesus kag maaguman nanda ang mahimayaun nga kabuhi nga wara ti katapusan.
11 Ang purulongon nga dya masarigan nga matuod:
“kon kita napatay kaimaw ni Cristo, magakabuhi man kita kaimaw na.
12 Kon nagabatas kita kang mga kabudlayan, magahari man kita kaimaw na.
Kon ipanginwara natun tana, ipanginwara na man kita.
13 Kon kita indi masarigan, tana masarigan sa gihapon, hay indi na mapanginwara
kon sin-o tana.”

Ang Nagakadapat nga Alagad kang Dios

14 Ipadumdum mo gid kananda ang mga butang nga ria. Sa atubang kang Dios
paandaman mo sanda nga indi magbinais parte sa mga pulong. Wara ria ti pulos kundi
makaguba lang sa mga tawo nga nagaparamati.
15 Tinguhaan mo gid nga mahamuut ang Dios kanimo, bilang manug-obra nga wara
ginakahuya ang anang obra kag igsakto ang anang pagtudlo kang pulong nga amo ang
kamatuoran.
16 Likawi ang mga iriistorya nga dinupak, tungud hay ria magaparayu lang kang mga
tawo sa Dios.
17 Ang ria nga sahi kang mga istorya nagarapta kag makaguba nga daw pareho kang
aro. Imaw sa mga tawo nga nagapanudlo karia amo sanday Himeneo kag Fileto.
18 Nagparayu run sanda sa kamatuoran hay nagakuon sanda nga ang atun pagkaban-
haw natabo run. Gani ginaguba nanda ang pagtoo kang iba.
19 Pero, marig-un gihapon ang pundasyon nga ginpatindug kang Dios, nga may
nakasulat dyan karia nga, “Nakilala kang Ginoo kon sin-o ang anang mga katawhan.”
Kag, “ang bisan sin-o nga nagakuon nga tana nagatoo sa Ginoo dapat gid magbiya sa
paghimo kang malaot.”
20 Pananglitan, sa bahul nga balay may mga kagamitan nga nahuman sa bulawan
kag pilak, kag may rugyan man nga nahuman sa kahoy kag lao. Ang iba ginagamit sa
espesyal nga mga okasyon, pero ang iba tana ginagamit sa ordinaryo lang nga okasyon.
21 Gani nga ang bisan sin-o nga ginalimpyohan na ang anang kabuhi kang mga butang
nga malaot nga ria mangin pareho tana kang kagamitan nga ginagamit sa espesyal nga
okasyon. Napain tana kag mapuslanun sa anang agalun, kag naaman run nga daan para
sa paghimo kang mayad nga butang.
22 Gani likawi gid ang mga malain nga handum kang mga pamatan-un kag himorati
nga magkabuhi kang matarung, masarigan, mapinalanggaun, kag mayad ang imong
relasyon sa iba, kaimaw kang mga tawo nga nagadangup sa Ginoo nga putli ang andang
tagiposoon.
23 Likawi ang mga minango kag wara ti pulos nga mga pagbinaisay; naman-an mo
man kabay nga ang resulta na karia amo ang pag-irinaway?
24 Kag ang alagad kang Ginoo bukun ti parangaway. Kundi nga mayad tana sa tanan,
sagad magtudlo, kag mabinatasun.

25 Malulo tana sa pagpaathag kang igsakto sa mga nagakontra kana, hay basi pa lang
bay itaw-an sanda kang Dios kang kahigayonan nga maghinulsul kag maman-an nanda
ang kamatuoran.
26 Dayon masanagan ang andang mga panghuna-huna kag makapalagyo sa siud kang
yawa nga amo ang nagbihag kananda agud magsunod sa anang luyag.

3

Ang Pagbinatasan kang mga tawo sa Urihi nga mga Inadlaw

1 Dapat nimo maman-an dyaay: nga sa urihi nga mga inadlaw magaluntad ang tuman
nga kabudlayan
2 tungud hay ang mga tawo wara run ti iba nga pasulabihun kundi ang anda lang
kaugalingun, mangin mahinanggabun sanda sa kwarta, hambog, bugalun, magapasi-
pala kang andang isigka-tawo, mangin masinupakun sa ginikanan, indi makamaan
magpasalamat, wara nagatugro kang importansya sa mga butang parte sa Dios.
3 Wara sanda ti pagpalangga sa andang isigka-tawo, indi makamaan magpatawad,
magahambal kang mga bagay nga makarangga kang dungug kang iba, indi makapugung
kang andang kaugalingun, mangin mapintas, ginakontra nanda ang bisan ano nga
mayad.
4 Traidor sanda, daso-daso, sobra gid magpadayaw kang andang kaugalingun, mas
pasulabihun nanda ang mga kalibutanun nga kalipay sangsa Dios.
5 Magapakita-kita sanda nga mga diosnon pero sikwayun nanda ang gahum kang Dios
sa pagbalhin kang andang kabuhi. Likawi ang mga tawo nga pareho karia.
6 Hay ang iba kananda nagasulud sa mga kabalayan agud manghaylo kang mga bayi
nga mahapus papatihun; mga bayi nga uripun kang andang kasal-anan, kag ginadara
pa gid kang nagkalain-lain nga malaot nga mga handum.
7 Ria nga mga bayi gusto magtuon permi pero indi gid sanda gihapon makahangup
kang kamatuoran.
8 * Pareho kanday Janes kag Jambres kauna nga nagkontra kay Moises, amo man ang
mga tawo nga dya, nagakontra man sanda sa kamatuoran. Indi run sanda kadya ka
pinsar kon ano ang igsakto kag kon pagtoo ang pagahambalan wara gid sanda ti pulos.
9 Pero indi gid mag-uswag ang ginahimo nanda nga ria tungud nga makita gid kang
hayag sa tanan ang andang kabuangan nga ginahimo, pareho sa natabo kanday Janes
kag Jambres kauna.

Mga Bilin

10 Pero ikaw tana, naman-an mo ang akun mga pagpanudlo, ang akun pamatasan,
kag ang akun katuyoan sa kabuhi; amo man kon ano ang akun pagtoo sa Dios, ang
akun pagkamapinasensyahun, kag pagkamahigugmaun, kag ang akun pagbatas kang
mga kabudlayan.
11 Naman-an mo man ang mga paghingabot nga akun inagihan kag ang akun mga
pag-antos—tanan nga nagkaratabo kanakun rugto sa Antioquia, sa Iconio, kag sa Listra,
kon daw ano kabudlay ang akun pagbatas kang mga paghingabot. Pero sa tanan nga
akun mga inagihan nga ria ginluwas ako kang Ginoo.
12 Ang matuod karia, ang tanan nga malyag magkabuhi kang diosnon nga pagkabuhi
tungud kang anang kaangtanan kay Cristo Jesus indi mahimo nga indi paghingaboton.
13 Pero ang mga tawo tana nga malaot kag mga nagapakuno-kuno magalain kag mas
magalain pa gid, ginapatalang nanda ang iba kag sanda mismo napatalang man.
14 Pero ikaw tana, huptan mo gid kamayad kon ano ang imong natun-an kag
ginapatihan kang bug-os, hay naman-an mo man kon sin-o ang mga nagtudlo kanimo
karia,
15 kag halin kang bata pa ikaw naman-an mo run nga daan ang Balaan nga Kasulatan,
nga amo ang makatugro kanimo kang kaaram nahanungud sa kaluwasan nga maangkun
lamang paagi sa pagtoo kay Cristo Jesus.
16 Ang tanan nga kasulatan sa Dios maghalin kag ginbutang na dya sa panghuna-huna
kang mga tawo nga nagsulat ka dya, kag mapuslanun gid dya sa pagtudlo sa mga tawo
kang kamatuoran, sa pagsaway sa mga tawo nga nagahimo kang sala, sa pagtadlung
kang sayup nga ginahimo kang mga tawo, kag sa paghanas sa mga tawo nga magkabuhi
kang matarung,
17 agud to nga wara run gid ti may nakulang sa tawo nga nagaalagad sa Dios kag
handa tana sa paghimo kang tanan nga sahi kang mayad nga buhat.

---

* **3:8 3:8** Exodo 7:11

4

1 Sa atubang kang Dios kag ni Cristo Jesus nga amo ang magahukum sa tanan nga mga
tawo—ang mga buhi kag ang mga patay, kag tungud nga tana magabalik kag magahari,
amo dya ang akun ginasugo kanimo:
2 ipangwali mo gid ang pulong kang Dios, magmaukud gid ikaw sa paghimo ka dya
bisan gusto man kang mga tawo mamati ukon indi. Ipamaan mo gid sa mga tawo
ang andang mga sala. Ang mga nagahimo kang malain sawayun mo, parig-una ang
baratyagun kang mga tawo, himoon mo ria nga may tuman nga pagpasensya samtang
ginatudloan mo sanda.
3 Hay magaabot ang panahon nga ang mga tawo indi run magpamati sa igsakto nga
pagturon-an. Sa baylo, kon ano ang andang luyag amo gid lang ang anda sundon, gani
magatipon sanda kang mga manunudlo nga wara ti iba nga igatudlo kundi nga kon ano
gid lang ang gusto kang mga tawo nga dya mabatian.
4 Imbes nga magpamati sanda kang kamatuoran, ang anda tana gusto pamatian amo
ang mga istorya nga himo-himo lang kang mga tawo.
5 Pero ikaw tana, dapat kamaan timo magpugung kang imong kaugalingun sa tanan
nga tion. Agwantaha ang mga kabudlayan; himoa ang buruhatun kang manugwali kang
Mayad nga Balita, kag himoa ang tanan nimo nga katungdanan bilang alagad kang Dios.
6 Kag ako tana, nag-abot run ang tion nga ang akun kabuhi igahalad run tungud hay
dali run lang ako magataliwan.
7 Kon sa paindis-indis pa ginhimo ko gid ang akun masarangan kag natapos ko run
ang akun daralaganun, gin-amligan ko gid ang pagturon-an nga atun ginatoohan.
8 Kag kar-on, may ginatigana para kanakun nga padya—ang padya nga para sa mga
tawo nga ginkabig kang Dios nga matarung. Itao na kanakun ang padya nga ria sa
katapusan nga adlaw nga tana magahukum kang matarung, kag indi lang ako ang anang
padyaan kundi ang tanan man nga nagakalangkag sa anang pagbalik.

Mga Personal nga Bilin

9 Tinguhai gid nga makaagto rugya kanakun sa labing madali nga tion.
10 Hay si Demas, ginpasulabi na ang mga butang rugya sa kalibutan kag ginbayaan
na ako kag nag-agto sa Tesalonica. Si Cresente tana nagpa-Galacia, kag si Tito nagpa-
Dalmacia.
11 Si Lucas lang gid dya ang akun imaw. Sa imo nga pag-agto rugya sagapun mo kag
imawun si Marcos hay bahul gid ang anang mabulig sa akun buruhatun rugya.
12 Si Tiquico tana, ginpaagto ko sa Efeso.
13 Mag-agto gani ikaw rugya, dar-a ang kunup nga akun ginbilin kay Carpo rugto sa
Troas, pati man ang akun mga libro, labi run gid ang mga nahuman sa panit.
14 Si Alejandro nga panday kang salsalun, sobra gid kalain ang anang mga ginhimo
kanakun. Ang Ginoo ang magabalus sa anang mga ginhimo.
15 Mag-andam ikaw kana, hay ginkontra na gid ka mayad ang atun mga ginapanudlo.
16 Katong primero ko nga pag-atubang sa husgado wara gid ti may nag-unong kanakun.
Ginbayaan nanda ako tanan. Kabay pa nga indi sanda pagsukton kang Dios sa ginhimo
nanda nga ria.
17 Pero bisan amo pa to ang natabo, wara gid ako ginpabay-an kang Ginoo kag gintaw-
an na ako kang kabaskug gani nga nawali ko kang bug-os ang Mayad nga Balita para
mabatian dya kang tanan nga mga bukun ti Judio. Amo to kag naluwas ako sa pat-ud
nga katalagman.
18 Ang Ginoo magaluwas pa gid kanakun sa tanan nga mga kalaotan kag indi ako
maiwan hasta nga dar-un na ako sa anang ginharian sa langit. Dayawun ta tana sa
wara ti katapusan. Amen!

Mga Pagpangamusta

19 Ikamusta mo run lang ako kanday Priscila kag Aquila, kag amo man sa panimalay
ni Onesiforo.
20 Si Erasto nagpabilin sa Corinto, kag si Trofimo tana may sakit kang maghalin ako
sa Mileto.
21 Tinguhai gid nga makaabot ikaw rugya antes ang tagraramig.
Nagapangamusta kanimo si Eubulo, amo man sanday Pudente, Lino, Claudia, kag ang
tanan natun nga mga isigka-tumuluo rugya.
22 Kabay nga obayan ikaw permi kang Ginoo. Kag kabay nga bugayan kamo kang
Dios.

Ang Sulat ni Pablo kay Tito

Pagpang-abi-abi

1 Ako si Pablo nga surugoon* kang Dios kag apostol ni Jesu-Cristo. Gintugyanan ako
nga buligan ang mga pinili kang Dios nga magrig-un pa gid ang andang pagtoo kag
tudloan sanda agud maman-an nanda ang kamatuoran nahanungud sa diosnon nga
pagkabuhi,
2 tungud kang paglaum nga makaangkun sanda kang kabuhi nga wara ti katapusan.
Sa wara pa matuga ang tanan, ang dya nga kabuhi ginsaad run nga daan kang Dios, kag
ang Dios wara nagabutig.
3 Kag sa gintalana na nga tion ginpahayag na ang anang mensahe nga dya paagi sa
pagpangwali nga ana gintugyan kanakun. Amo dya ang buruhatun nga ginsugo kanakun
kang Dios nga atun Manluluwas.
4 Nagasulat ako kanimo Tito, ikaw nga ginakabig ko nga matuod gid nga akun bata
tungud hay pareho kanakun nagatoo man ikaw kay Cristo.
Kabay nga bugayan ikaw kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga Amay kag ni Cristo
Jesus nga atun Manluluwas.

Ang Buruhatun ni Tito sa Creta

5 Ginbilin ko ikaw sa Creta agud padayonon mo ang atun buruhatun nga wara pa
natapos, kag agud makapili ikaw kag magbutang kang mga kamal-aman sa mga tumuluo
sa kada banwa. Pareho kang akun ginkuon anay kanimo
6 nga ang imong pagapiliun amo ang tawo nga wara ti kasawayan, isara lang ang
anang asawa, kag kinahanglan nga ang anang mga kabataan nagatoo man kay Cristo
kag indi mabangdan nga nagapatuyang lang sa anang pagkabuhi ukon sutil.
7 Tungud hay ang manugdumara† sa mga tumuluo amo ang ginasarigan sa buruhatun
kang Dios, gani kinahanglan gid nga wara tana ti kasawayan, bukun ti bugalun, bukun
ti mainitun, bukun ti paralingin, bukun ti parangaway, kag bukun ti mahinanggabun‡
sa kwarta.
8 Sa baylo, dapat nga mainabi-abihun tana, kon ano ang mayad amo ang anang
naluyagan, mayad ti disposisyon,§ matarung, diosnon, kag makapugung kang anang
kaugalingun.
9 Kinahanglan nga tindugan na gid kamayad ang husto kag masarigan nga mensahe
nga ginpanudlo kananda agud to nga makatudlo man tana sa iba kang husto nga
pagturon-an kag makasabat man tana sa mga tawo nga nagakontra sa pagturon-an nga
dya.
10 Nahambal ko ria tungud hay duro nga mga tawo ang indi magpasakup sa
nagadumara sa simbahan, labi run gid ang mga Judio nga nagtoroo run. Ginapatalang
nanda ang iba paagi sa pagpanudlo kang mga wara ti pulos nga mga butang.
11 Kinahanglan nga tapnaun sanda sa andang ginahimo nga ria, tungud hay ginagamo
nanda ang mga panimalay paagi sa pagpanudlo kang mga indi dapat itudlo, tungud lang
kang andang paghanggab sa kwarta.*
12 Bisan pa gani ang sangka tawo nga taga-Creta mismo, nga isara man sa andang mga
mainaramun nga tawo† nagkuon,
"Ang mga taga-Creta mga butigun, mga mapintas nga daw mga sapat, mga tamad kag
gusto lang nanda nga magkaun pirme."
13 Matuod gid ang ginkuon na nga ria. Gani dapat nga sawayun mo sanda nga may
kaisug agud to nga mag-igsakto ang andang pagtoo
14 kag agud to nga indi run sanda magsapak sa mga istorya nga ginpatu-patu lang
kang mga Judio kag sa mga sugo nga ginhimo lang kang mga tawo nga nagtalikod sa
kamatuoran.
15 Sa mga tawo nga limpyo ang andang panghuna-huna, limpyo ang tanan nga butang.
Pero sa mga tawo tana nga mahigku ang andang panghuna-huna kag wara nagatoo kay
Cristo, para kananda ang tanan nga butang mahigku, tungud hay mahigku man ang
andang konsenya kag panghuna-huna.

---

* **1:1 1:1** ukon: *uripun* † **1:7 1:7** sa Griego: mga mal-am ‡ **1:7 1:7** ukon; *dalok* § **1:8 1:8** ukon; *magtimbang-timbang* * **1:11 1:11** ukon; *dalok* † **1:12 1:12** sa Griego: propeta

16 Nagakuon sanda nga nakakilala sanda sa Dios, pero ang andang mga ginahimo
nagapakita lang nga wara sanda makakilala kana. Makaurugut! Mga awut gid ti ulo!
Gani indi sanda angay maghimo kang bisan ano nga mayad.

2

Ang Husto nga Pagturon-an

1 Pero ikaw tana Tito, kinahanglan ang itudlo mo amo ang mga bagay nga
nagakaigsakto sa husto nga pagturon-an.
2 Hambalan mo ang mga maramal-am nga laki nga dapat kamaan sanda magpugung
ka andang kaugalingun, maggawi sanda sa paagi nga tahodon sanda kang mga
tawo, may mayad sanda ti disposisyon*; dapat marig-un ang andang pagtoo sa Dios,
mapinalanggaun gid sa andang isigka-tawo, kag mabinatasun.
3 Kag hambalan mo man ang mga maramal-am nga bayi nga dapat maggawi sanda
kang nagakabagay bilang mga bayi nga diosnon. Indi sanda mag-istorya kang mga bagay
nga makaguba kang dungug kang iba, kag indi man sanda magmangin parainum kang
makarilingin nga irimnun. Dapat ang himoon nanda, magtudlo sanda kon ano ang
mayad,
4 agud to nga matudloan man nanda ang mga pamatan-un nga mga bayi sa
pagpalangga kang andang mga bana kag mga kabataan,
5 kag magpugung kang andang kaugalingun, kag magkabuhi kang putli. Kag matud-
loan man sanda mag-atipan kang andang panimalay, magpakabuut, kag magpasakup
sa andang bana. Amo ria nga pagginawi ang dapat makita kananda agud to nga indi
pagpakalainun ang pulong kang Dios.
6 Hambalan mo man ang mga pamatan-un nga mga laki nga dapat makamaan sanda
magpugung kang andang kaugalingun.
7 Sa tanan nga butang dapat mangin huwaran ikaw kananda paagi sa paghimo kang
mayad. Dapat sinsero ikaw kag seryoso sa imong pagtudlo.
8 Sigurohon mo nga ang imo mga ginapanghambal igsakto kag indi mahambal nga
malain, agud to nga mahuy-an ang mga tawo nga nagakontra kanatun, tungud hay wara
sanda ti may mahambal nga malain kontra kanatun.
9 Hambalan mo man ang mga uripun nga dapat magtuman sanda sa andang agalun.
Sa tanan nga mga bagay maghimo sanda kang makapahamuut sa andang agalun, kag
indi sanda magsagi ka sabat.
10 Hambali man sanda nga indi mamuul-buul kang mga butang kang andang agalun,
kundi nga ipakita nanda nga sanda mayad kag masarigan gid, agud to nga sa tanan nga
ginahimo nanda magakuon ang mga tawo nga manami gali ang atun mga ginapanudlo
parte sa Dios nga atun Manluluwas.
11 Ginpakita run kang Dios kon daw ano ka bugana ang anang bugay paagi sa pagtugro
na kang kaluwasan sa tanan nga tawo.
12 Tungud kang anang bugay ginatudloan kita kang Dios nga isikway ang mga buhat
nga kontra kana kag ang mga handum nga kalibutanun. Kag ginatudloan man kita nga
magpugung kang atun baratyagun, magkabuhi kang matarung kag diosnon sa kalibutan
nga dya,
13 samtang nagahulat kita sa adlaw nga magaabot ang atun makagagahum nga Dios
kag manluluwas nga si Jesu-Cristo. Amo run to ang labing masinadyahun nga adlaw
nga atun ginalauman nga magaabot.
14 Tana kadya ang nagtao kang anang kaugalingun para kanatun agud to nga tubson
kita sa tanan natun nga mga malaot nga buhat, kag agud to nga mangin limpyo kita
bilang anang mga katawhan nga gusto lang maghimo kang mayad.
15 Amo ria nga mga butang ang itudlo mo kananda. Gamita ang imong awtoridad sa
pagpabaskug kang andang baratyagun kag pagsaway kananda, kag indi gid pagtugoti
nga pakanabaun ikaw ni bisan sin-o.

3

Ang Nagakadapat nga Pagginawi kang mga Tumuluo

1 Padumduma ang mga tumuluo dyan nga magpasakup sa mga manugdumara sa
gobyerno kag sa iba pa nga mga may awtoridad. Kinahanglan nga magtuman sanda
kag handa pirme sa paghimo kang bisan ano nga mayad.

---

* **2:2 2:2** ukon; *magtimbang-timbang*

2 Hambali man sanda nga indi maghambal kang malain kontra sa iba, indi sanda
magpakig-away, kinahanglan kamaan sanda magmalulo, kag magmapainulubun sa
tanan nga tawo.
3 Tungud hay kauna, mga kulang man kita ti paghangup, bukun kita ti matinumanun,
napatalang kita kag nangin uripun kang tanan nga sahi kang mga malain nga handum
kag mga kairigbun nga nalipay kita sa paghimo. Nagakabuhi kita nga puro malain
ang atun ginahimo kag mga mahisaun kita. Ginakaugtan kita kang mga tawo kag
ginakaugtan man natun sanda.
4 Pero nag-abot ang tion nga ginpakita kang Dios nga atun manluluwas ang anang
kaalwan kag paghigugma kanatun.
5 Ginluwas na kita, indi tungud sa atun mayad nga mga hinimoan, kundi tungud sa
anang kaluoy. Ginhimo na dya paagi sa Balaan nga Ispirito nga amo ang naghugas
kanatun kag ginbag-o na kita paagi sa pagtugro kanatun kang bag-o nga kabuhi.
6 Ang Balaan nga Ispirito nga dya gintugro kang Dios kanatun nga wara ti hawid-hawid
paagi kay Jesu-Cristo nga atun manluluwas,
7 agud to nga sa tapos nga ginkabig na kita nga matarung tungud kang anang bugay,
mabaton natun ang anang turugro kanatun nga amo ang kabuhi nga wara ti katapusan
nga atun ginalauman.
8 Dya nga pagpanudlo masarigan gid nga matuod.
Gani gusto ko nga itudlo mo gid kamayad dya nga mga butang agud to nga ang mga
nagtoroo sa Dios kamaan maggamit kang andang tion sa paghimo kang mayad. Dya nga
mga purulongon mayad gid kag mapuslanun sa mga tawo.
9 Pero likawan mo ang mga wara ti pulos nga mga pagbinaisay, kag ang mga pag-usoy
kang mga kaulangan kang iba nga tawo, kag ang pagpakigsuay. Kag likawan mo man
ang pagpakig-away nahanungud sa kasugoan. Hay ang mga butang nga ria wara ti pulos
kag wara gid ikaw ti may mabuul dyan karia.
10 Paandaman mo ang tawo nga amo ang ginahalinan kang mga pagbinahin-bahin.
Kon indi pa tana mamati sa ikarwa nga pagpaandam, isikway mo run tana.
11 Naman-an mo run man nga ang ria nga klase kang tawo nagtalikod sa kamatuoran
kag ang anang pagpakasala nagapakita lang nga dapat tana silotan.

Katapusan nga mga Bilin

12 Paagtonon ko rugyan kanimo si Artemas ukon si Tiquico. Kon mag-abot run gani
ang bisan sin-o kananda rugyan, himuratan mo gid nga mag-agto kanakun sa Nicopolis,
hay nakapamat-ud run ako nga rugto matiner sa tiempo kang tagraramig.
13 Himuratan mo gid nga mabuligan sanday Apolos kag ang abugado nga si Zenas
sa andang pagpanaw. Siguradohon mo gid nga wara ti nakulang sa andang mga
kinahanglanun.
14 Ang atun mga isigka-tumuluo rugyan kinahanglan makamaan maggamit kang
andang tion sa paghimo kang mayad agud mahimon-an ang mga nagakadapat nga
kinahanglanun kag agud magkabuhi sanda kang mapuslanun nga pagkabuhi.
15 Ang tanan nga mga kaimaw nakun rugya nagapangamusta kanimo. Kamustaha
man ang mga isigka-tumuluo natun rugyan nga nagapalangga kanamun.
Kabay pa nga bugayan kamo tanan kang Dios.

Ang Sulat ni Pablo kay Filemon

1 Ako si Pablo nga napriso tungud kay Cristo Jesus ang nagasulat ka dya, kaimaw si
Timoteo nga bugto natun kay Cristo.
Ang sulat nga dya para kanimo, Filemon, nga amun pinalangga nga amigo kag pareho
man namun nga nagaalagad sa Ginoo,
2 kag para man sa amun bugto kay Cristo nga si Apia, kag kay Arquipo nga pareho man
namun nga nagapakigbato para sa kamatuoran, kag para man sa iglesia nga nagatiripon
rugyan sa imong balay sa pagsimba sa Dios.
3 Kabay nga bugayan kamo kag itaw-an kang kalinung kang Dios nga atun Amay kag
ni Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Pagpalangga kag Pagtoo ni Filemon

4 Kada ako magpangamuyo ginasambit ko ikaw kag nagapasalamat ako pirme sa akun
Dios,
5 tungud hay nabatian ko nga mapinalanggaun gid ikaw sa mga katawhan kang Dios
kag marig-un ang imong pagtoo kay Ginoong Jesus.
6 Ginapangamuyo ko nga paagi sa pag-ambitanay ninyo kang inyong pagtoo maga-
bunga dya kang paghangup kang tanan nga pagpakamayad nga atun naaguman tungud
kang atun kaangtanan kay Cristo.
7 Bugto ko, nalipay gid ako ka mayad kag nagrig-un pa gid ang akun baratyagun tungud
sa imong pagpalangga, tungud hay paagi kanimo nasadyahan gid ang mga katawhan
kang Dios.

Ang Pangabay ni Pablo kay Filemon nahanungud kay Onesimo

8 Kar-on, bisan pa nga may kaisug ako magmando kanimo kon ano ang imo dapat
himoon tungud sa atun kaangtanan kay Cristo,
9 pero tungud gid lang sa akun pagpalangga kanimo, magapangabay run lang ako—
ako si Pablo nga kadya mal-am run kag napriso tungud kay Cristo Jesus.
10 Nagapangbay ako kanimo nahanungud kay Onesimo. Tana ka dya ginakabig ko nga
akun bata tungud nga rugya sa prisohan nadara ko tana sa pagtoo kay Cristo.
11 Kauna indi mo tana mapuslan, pero kadya tana darwa run kita ang makapulos
kana.
12 Kadya ginapabalik ko run tana rugyan kanimo, palangga ko gid tana ka mayad.
13 Gusto ko man raad nga rugya run lang tana kanakun agud to nga imbis nga ikaw,
tana run lang ang mabulig kanakun samtang napriso ako rugya tungud kang Mayad nga
Balita.
14 Pero indi ko gusto nga maghimo kang bisan ano nga wara ti pahanugot halin
kanimo, agud to nga ang imong pagbulig imo gid pagbuut kag bukun ti kuon nga ginpirit
ikaw.
15 Amo ria siguro nga nahamulag tana kanimo sa wara lang buhay agud to nga sa
pagbalik na kanimo indi run gid kamo magbulagay hasta san-o,
16 kag bukun run tana ti uripun kundi sobra pa sa uripun tungud hay pinalangga run
tana nga bugto kay Cristo. Palangga ko gid tana, pero sobra pa gid tana ang imong
pagpalangga kana tungud hay bukun mo lang tana ti uripun kundi bugto mo pa sa
Ginoo.
17 Gani kon ginakabig mo ako nga kaimaw sa pag-alagad sa Ginoo, batona tana pareho
kang pagbaton mo kanakun.
18 Kar-on, kon nakahimo gid man tana kang malain kanimo ukon nakautang man
ipanabat lang ria kanakun.
19 Ako si Pablo ang nagasulat kadya: ako ang magabayad karia. (Indi ko run
kinahanglan nga ipadumdum kanimo nga may utang man ikaw kanakun, nga amo ang
imong kabuhi nga wara ti katapusan.)
20 Gani, bugto ko, himoa ang ginapangabay ko nga dya tungud gid lang sa Ginoo.
Lipaya man ako bilang bugto mo kay Cristo.
21 Samtang nagasulat ako kadya nagasarig gid ako nga pagahimoon mo ang akun
ginapangabay. Kag nagapati ako nga sobra pa gid gani ang imong himoon sangsa akun
ginhambal.
22 Kag may ipangabay pa gid ako kanimo, amani man ako dyan kang akun madayonan,
tungud hay nagalaum ako nga paagi sa inyong pangamuyo pabalikun ako kang Dios
rugyan kaninyo.

Katapusan nga Pagpangamusta

23 Kar-on, si Epafras nga pareho ko man nga napriso tungud kay Cristo Jesus
nagapangamusta kanimo,
24 amo man sanday Marcos, Aristarco, Demas, kag Lucas. Sanda ka dya pareho man
nakun nga nagaalagad sa Ginoo.
25 Kabay nga maaguman ninyo tanan ang bugay ni Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Sulat Para sa Mga Hebreohanun

Ang Dios Naghambal paagi sa Anang Bata

1 Katong una pa gid naghambal ang Dios sa atun mga kamal-aman paagi sa mga
propeta sa raku gid nga beses kag sa nagkalain-lain nga mga paagi.
2 Pero sa kadyang urihing mga inadlaw naghambal tana kanatun paagi sa anang
Anak mismo nga amo ang anang gintalana nga mangin manunubli kang tanan nga mga
butang. Paagi sa anang Anak nga dya gintuga kang Dios ang kalibutan.
3 Ang gamhanan nga himaya kang Dios nagasirak sa anang Anak kag kon ano ang
kinaiya kang Dios amo man ang ana kadya. Paagi sa anang gamhanan nga pulong
padayon na nga ginatipigan ang tanan nga butang sa bilog nga kalibutan. Pagkatapos
nga gintinloan na ang katawhan sa mga kasal-anan nagpungko tana sa tuo nayon* kang
pinakagamhanan sa tanan.
4 Gani nga ang Anak mas labing gamhanan sangsa mga anghel, amo man nga mas
labing dungganun ang ngaran nga gintugro kana kadya sangsa ngaran kang mga anghel.
5 Hay wara ang Dios maghambal sa bisan kay sin-o nga mga anghel nga,
“Ikaw akun Anak;
Kadya nga adlaw ako nangin Amay nimo.”†
Kag ang Dios wara man maghambal nga,
“Ako mangin anang Amay,
Kag tana mangin akun Anak.”
6 Kang ipadara run kang Dios ang anang panganay ‡ rugya sa lupa, naghambal tana,
“Ang tanan nga mga anghel kang Dios dapat magsimba kana.”§
7 Kon nahanungud tana sa mga anghel amo dyaay ang ginhambal kang Dios,
“Ang anang mga anghel ginhimo na nga daw hangin,
ang mga surugoon na nga dya ginhimo na nga daw kalayo nga nagadaba-daba.”*
8 Pero sa anang Anak tana, amo dya ang ginkuon kang Dios kana,
“Ang imo pagginahum, O Dios,
magapadayon gid sa wara ti katapusan.
Kag matarung gid ang imo paggahum sa imo ginharian.
9 Nalipay ikaw sa matarung nga buhat,
Gani ginpili ikaw kang Dios, nga imo Dios,
kag gintugroan kang tuman nga kalipay labaw sa imo nga mga kaimawan.”†
10 Kag nagkuon man ang Dios sa anang Anak,
“Ikaw Ginoo, katong una pa gid,
ang nagtuga kang kalibutan,
kag ang kalangitan, ikaw man kabay ang naghimo kadya?
11 Dya sanda magataliwan, pero ikaw magapabilin man gihapon.
Magadaan sanda tanan kadya nga daw bayo.
12 Pareho kang kunup, pagapid-un mo sanda kadya,
kag pagaislan nga daw bayo.
Pero ikaw tana amo man angud,
Magapabilin ikaw hasta sa wara ti katapusan.”‡
13 Pero sa mga anghel tana, ang Dios wara gid naghambal sa bisan kay sin-o kananda
nga,
“Pungko lang ikaw sa akun tuo nayon §
hasta nga himoon ko ang imo mga kaaway
nga turungtongan kang imo mga kahig.” *
14 Kar-on, ano gid haw ang mga anghel nga dya? Sanda tanan kadya, mga ispirito nga
nagaalagad sa Dios nga anang ginasugo para sa pagbulig sa mga tawo nga magaagum
kang kaluwasan.

---

* **1:3 1:3** Sa tuo nayon kang Dios- *nagatumud kang pinakadungganun nga katungdanan* † **1:5 1:5** Mga Salmo 2:7 ‡ **1:6 1:6** ukon *Bugtong nga Anak* § **1:6 1:6** Deuteronomio 32:43 * **1:7 1:7** Mga Salmo 104:4 † **1:9 1:9** Mga Salmo 45:6-7 ‡ **1:12 1:12** Mga Salmo 102:25-27 § **1:13 1:13** sa tuo nayon *nagatumud kang pinakadungganun nga katungdanan* * **1:13 1:13** Ukon *hasta nga pyerdihun ko ang tanan nimo nga mga kaaway. Mga Salmo 110:1*

2

Tipigan Natun ang mga Kamatuoran nga atun Nabatian

1 Gani, nga tipigan gid natun ka mayad ang mga kamatuoran nga atun nabatian agud
nga indi kita makaparayu rugya kadya.
2 Tungud nga kato anay ang mensahe nga gintao kang Dios paagi sa mga anghel
napamatud-an nga matuod gid, kag ang bisan sin-o nga nagalapas ukon wara nagatuman
kadya makaagum kang nagakaigo nga silot. Kar-on, kon amo to ang ginhimo kananda
kato anay.
3 Indi man kita makapalagyo sa silot kang Dios kon indi natun pagsapakun ang
kaluwasan nga indi matupungan. Dya nga kaluwasan ang Ginoo gid mismo ang una
nga nagbantala kag ginpamatud-an man dya kanatun kang mga nakabati kana.
4 Kag ginpamatud-an pa gid dya kang Dios paagi sa anang pagpakita kang mga
paratandaan kag sa paghimo kang mga katingalahan kag nagkalain-lain nga mga
milagro, kag paagi man sa anang pagpanugro sa mga tawo kang mga abilidad nga
naghalin sa Balaan nga Ispirito suno sa anang kabubut-un.

Ang Atun Manluluwas

5 Kon nahanungud sa paraaboton nga kalibutan nga atun ginahambalan, bukun ti mga
anghel ang ginbutang kang Dios bilang manugdumara kadya,
6 tungud hay sa kasulatan may ginhambal nga,
"Ano gid haw ang tawo nga nagakabalaka gid ikaw kana?
Tawo lang man bay tana ria, pero ginapasulabi mo gid haw?
7 Sa mabugu nga tinion ginhimo mo tana nga mas manaba sangsa mga anghel,
Kag pagkatapos ginpadunggan nimo tana kag ginbayaw nga pareho kang hari,
8 kag ginhimo mo nga manugdumara kang tanan nga mga butang."*
Ti kar-on, sanglit ginbutang kang Dios ang tawo bilang manugdumara kang tanan nga
mga butang sa kalibutan, buut hambalun wara ti bisan ano nga bukun ti sakup kang
anang pagdumarahan. Sa tulad wara pa natun makita nga ginadumarahan run kang
tawo ang tanan nga butang sa kalibutan.
9 Pero makita natun si Jesus, nga sa bugu nga tinion ginhimo kang Dios nga mas
manaba sangsa mga anghel. Tungud kang kaluoy kang Dios napatay tana para sa tanan
nga mga tawo, kag pagkatapos ginpadunggan kag ginbayaw tungud kang pag-antos na
kang kamatayun.
10 Ang Dios nagtuga kang tanan nga mga butang. Nagakabagay gid lang nga himoon
na nga himpit si Jesus paagi sa ana kadya nga mga pag-antos, agud to nga raku nga mga
kabataan ang ana nga maluwas kag makapakig-ambit kang anang himaya.
11 Si Jesus amo ang nagtinlo kanatun sa kasal-anan. Tana kag kita nga anang gintinloan
sangka panimalay lang. Amo gani ria nga wara tana mamayha nga itawgun kita nga
anang mga kabugtoan.
12 Nagkuon tana kadya sa Dios,
"Pagasugidan ko ang akun mga kabugtoan nahanungud kanimo;
Kag magakanta ako kang pagdayaw
sa tunga kang katiringban nga nagasimba kanimo!"†
13 Kag nagkuon pa gid tana,
"Magasarig ako sa Dios."‡
Kag dason, nagkuon pa gid tana,
"Dya ako, imaw kang mga kabataan nga gintugro kanakun kang Dios."§
14 Kar-on, tungud nga ang mga kabataan kang Dios tawo nga may lawas kag dugo, si
Jesus nangin tawo para nga pwede tana mapatay agud to nga paagi sa ana kadya nga
kamatayun pyerdihun na ang yawa nga amo ang may gahum kang kamatayun.
15 Kag pagkatapos karia hilwayun na ang tanan, nga sa bilog nanda nga kinabuhi daw
nangin uripun tungud kang andang kahadluk sa kamatayun
16 Hay maathag gid nga bukun ti mga anghel ang ginabuligan ni Jesus kundi ang mga
tawo nga ginakabig nga mga kaliwat ni Abraham.
17 Gani kinahanglan gid nga sa tanan nga paagi si Jesus mangin tawo nga pareho
gid kang anang mga kabugtoan para nga mangin maluloy-on kag masarigan tana nga
Pinakamataas nga Pari nga nagaalagad sa Dios, agud to nga mahalad na ang anang
kabuhi para nga patawarun kang Dios ang mga sala kang katawhan.

---

* **2:8 2:8** Mga Salmo 8:4-6 † **2:12 2:12** Mga Salmo 22:22 ‡ **2:13 2:13** Isaias 8:17 § **2:13 2:13** Isaias 8:18

18 Kag tungud nga si Jesus mismo nakaagi kang pag-antos kang tana sulayun, gani
sarang tana makabulig sa mga tawo nga ginasulay.

3

Si Jesus Labaw sangsa kay Moises

1 Gani, mga kabugtoan gintawag man kang Dios agud mangin anang balaan nga
katawhan, panumduma gid bala ninyo ka mayad si Jesus. Hay kon nahanungud sa
pagtoo nga atun ginasugid, tana kadya ang ginsugo kang Dios kag Pinakamataas nga
Pari.
2 Tana masarigan gid sa pag-alagad sa Dios nga amo ang nagtugyan kana sa anang
hirikoton, pareho man kay Moises anay nga masarigan sa anang pag-alagad sa bug-os
nga panimalay kang Dios. *
3 Pero si Jesus tana makabig nga mas nagakabagay nga padunggan sangsa kay Moises.
Indi bala nga ang manugtukod kang balay mas labi nga ginapadunggan sangsa balay
nga anang ginhimo?
4 Kon may balay gani dyan, may nagtukod gid karia. Pero ang Dios amo gid tana ang
manugtukod kang tanan nga butang.
5 Kag matuod gid man nga si Moises masarigan gid bilang surugoon sa paghimo kang
anang hirikoton sa bug-os nga panimalay kang Dios para sa pagpamatuod kang mga
butang nga igapanugid sa paraaboton.
6 Pero si Cristo tana masarigan gid sa paghimo kang anang mga katungdanan bilang
Anak nga tinogyanan sa panimalay kang Dios. Kag kita amo ang panimalay kang Dios,
basta nga padayon lang kita nga may pagsarig kag wara natun ginakahuya ang atun
ginalauman.

Ang Kapahuwayan para sa mga Kabataan kang Dios

7 Gani, pareho kang ginakuon kang Balaan nga Ispirito nga,
"Kar-on nga adlaw, kon inyo mabatian nga nagahambal ang Dios kaninyo,
8 Indi kamo magpaawut kang inyo ulo
pareho kang ginhimo ninyo anay
nga nagbato kamo kana katong rugto kamo sa may disyerto.
Inyo gintirawan ang pasensya kang Dios kon diin gid kutub.
9 Nagkuon ang Dios, bisan pa nga nakita run nanda ang mga katingalahan
nga akun ginhimo sa sulud kang kap-atan ka tuig gintirawan pa gid ako kang inyo
mga kaulangan.
10 Amo ria nga naugut gid ako sa henerasyon nga to kag nagkuon ako nga
'pirme lang sanda nagaparayu kanakun kadya kag wara gid nanda mahangpi ang
akun mga pamaagi.'
11 Gani nga sa akun kaugut kananda nagsumpa ako, nga
'indi gid sanda kadya makasulud sa lugar nga akun ginatigana nga sa diin sanda
makapahuway.' "†
12 Mag-andam kamo, mga kabugtoan, nga wara ti bisan sin-o kaninyo nga may malain
ti tagipusoon kag wara run nagatoo hasta nga magatalikod run lang tana sa Dios nga
buhi.
13 Sa baylo, amo dyaay ang inyo himoon: kada adlaw maglinaygayay kamo samtang
nagapabilin pa ang kahigayunan nga ginatawag kang kasulatan nga "Kadya gid nga
adlaw", agud to nga wara ti bisan sin-o kaninyo nga magpaawut kang anang ulo tungud
hay nadayaan tana kang sala.
14 Hay ang matuod karia, kita tanan nagapakigbahin run kay Cristo tungud kang atun
kaangtanan kana, basta nga padayonon lang natun nga mapag-un hasta sa katapusan
ang una natun nga pagsarig.
15 Amo dyaay ang ginkuon kang Kasulatan:
"Kar-on nga adlaw, kon mabatian ninyo gani ang Dios nga nagahambal,
indi kamo magpaawut kang inyo ulo pareho kang ginhimo ninyo anay
nga nagbato kamo sa Dios."‡
16 Sin-o abi bay ang mga nakabati sa Dios nga naghambal kag nagbato kana? Indi bala
ang tanan nga mga tawo nga ginpangulohan ni Moises pagwa sa Ehipto?

---

* **3:2 3:2** panimalay kang Dios-sa Griego, *balay kang Dios.* † **3:11 3:11** Mga Salmo 95:7-11 ‡ **3:15 3:15** Mga Salmo 95:7-8

17 Kag sa kay sin-o bay naugut ang Dios sa sulud kang kap-atan ka tuig? Indi bala
sa mga nagpakasala nga to kag nagkaramatay nga ang andang mga lawas nagkarabilin
rugto sa may disyerto?
18 Kag sin-o kabay ang ginatumud kang Dios kang tana magsaad nga indi sanda kadya
makasulud sa lugar nga sa diin pagapapahuwayun na sanda? Indi bala ang mga tawo
nga wara magsunod kana?
19 Gani nga makita natun nga wara sanda makasulud tungud nga wara sanda magtoo
sa Dios.

4

Ang Pagpahuway kang mga Tumuluo sa Dios

1 Kar-on, ang saad kang Dios nga kita makasulud sa lugar nga sa diin kita
pagapapahuwayun na nagapabilin gihapon. Gani, mag-andam gid kamo nga wara ti
bisan sin-o kaninyo nga indi makasulud rugto.
2 Hay ang matuod karia, ang Mayad nga Balita nahanungud sa kapahuwayan, ginwali
run man kanatun kag amo man kananda kato anay. Ugaring ang mensahe nga andang
nabatian wara nanda mapusli hay wara nanda dya gintoohan.
3 Pero kita tana nga nagtoo makasulud kag pagapapahuwayun kang Dios, pero sa mga
wara tana nagtoo amo dya ang anang ginkuon nga,
"Sa akun nga kaugut ginasumpa ko
nga indi gid sanda makasulud pagapapahuwayun ko sanda!"*
Ginkuon na dya bisan pa nga nahimo na run ang tanan halin pa kang pagtuga na
kang kalibutan.
4 Tungud hay sa Kasulatan may ginhambal nahanungud sa ikapito nga adlaw.
Ginakuon rugto nga,
"Sa tapos nga nahimo kang Dios ang tanan,
nagpahuway tana sa ikapito nga adlaw."†
5 Nahambal na run kabay dya anay? nga,
"Indi gid sanda kadya makasulud kag pagapapahuwayun ko sanda."‡
6 Tungud gani nga may rugyan gid man nga makasulud kag makapahuway. Kag ang
una tana nga nakabati kang Mayad nga Balita wara makasulud tungud hay wara sanda
magtuman.
7 Amo ria gani, ang Dios nagtalana liwan kang tion nga anang ginatawag "Kadya gid
nga Adlaw." Pagkatapos kang malawid nga mga tinoig naghambal tana paagi kay Haring
David kag nasambit run dya kato anay,
"Kadya nga adlaw, kon inyo mabatian ang Dios nga nagahambal,
indi gid kamo magpaawut kang inyo ulo."
8 Hay kon nasarangan ni Josue nga dar-un sanda § sa lugar nga makaagum sanda kang
kapahuwayan, kundi wara run daad maghambal ang Dios kang urihi nahanungud kang
lain nga adlaw nga sanda makapahuway.
9 Kon sayudon, ang mga kabataan kang Dios sarang gihapon makaagum kang
kapahuwayan.
10 Tungud nga ang bisan sin-o nga ginpapahuway kang Dios makapahuway run
pagkatapos kang anang hirikoton, pareho man kang Dios nga nagpahuway pagkatapos
kang anang obra.
11 Gani tinguhaan gid natun nga makaagum kang amo nga kapahuwayan agud to nga
indi kita mangin pareho kang mga tawo nga to anay: nga wara makasulud tungud nga
bukun sanda ti matinumanun.
12 Hay ang Pulong kang Dios buhi kag may gahum. Mas matarum dya sangsa espada
nga darwa ang anang surab nga nagadulot gid dya hasta sa gin-utlan kang atun luta-
lutahan kag utok kang atun mga tul-an. Nagapanalupsup gid dya sa atun kalag kag
ispirito kag maman-an na gid kon ano ang paminsarun kag tinutuyo kang tawo.
13 Wara ti bisan ano nga tinuga rugya sa may kalibutan nga nalipdan sa panuruk kang
Dios; ang tanan makita gid kag hayag sa anang panuruk, kag kita tanan magapanabat
kana nahanungud sa atun mga hinimoan.

Si Jesus ang gamhanan nga Pinakamataas nga Pari

---

* **4:3 4:3** Mga Salmo 95:11 † **4:4 4:4** Gen. 2:2 ‡ **4:5 4:5** Mga Salmo 95:11 § **4:8 4:8** ang *sanda* nga dya amo ang mga Israelenhun

14 Gani parig-unun gid natun ang pagtoo nga atun ginahambal, sanglit nga kita may
gamhanan nga Pinakamataas nga Pari nga nagsulud gid mismo sa prisensya kang Dios.*
Tana si Jesus nga amo ang Anak kang Dios.
15 Ang Pinakamataas nga Pari natun nga dya makapasunaid sa atun kaluyahun. Tana
pareho man natun nga ginsulay. Tanan nga sahi kang pagsulay naagyan na pareho man
kanatun, pero wara gid tana nakasala.
16 Gani nga indi kita magkahadluk magdangup sa Dios nga Hari nga maluloy-on,
agud to nga makaagum kita kang anang kaluoy kag mabugayan na kita sa tion nga
nagakinahanglan kita kang bulig.

5

1 Ang tagsa ka Pinakamataas nga Pari ginapili halin sa mga tawo kag gintugyanan nga
mag-alagad sa Dios sa baylo kang mga tawo para maghalad kang mga nagkalain-lain
nga haralad para sa kasal-anan kang katawhan.
2 Sarang tana makapasunaid sa mga tawo nga nagatalang kag wara nakamaan kang
andang ginahimo nga mahuyang sa duro nga paagi
3 Amo man ria gani nga kinahanglan nga maghalad gid tana indi sa mga kasal-anan
kang mga katawhan kundi para man sa anang kaugalingun nga mga kasal-anan.
4 Wara ti bisan sin-o nga nagapili para sa anang kaugalingun, kang dungganun nga
hirikoton nga dya. Ang Dios amo gid ang magatawag kana, pareho man anay kay Aron*
nga gintawag kang Dios.
5 Si Cristo amo man, wara tana magpadungug kang anang kaugalingun nga mangin
Pinakamataas nga Pari. Sa baylo ang Dios nagkuon kana,
"Ikaw akun Anak;
Kadya nga adlaw ako nangin imong Amay."†
6 Sa sangka bahin pa gid kang Kasulatan naghambal ang Dios, nga,
"Ikaw mangin pari sa wara ti katapusan
pareho kang pagkapari ni Melquisedek." ‡
7 Kang si Jesus nagakabuhi pa rugya sa lupa nagpangamuyo tana kag nagpakitluoy sa
matunog nga limug kag nagaparanangisun sa Dios nga amo ang sarang makaluwas kana
sa kamatayun. Tungud nga tana mapainubusun sa Dios ginsabat ang anang pangamuyo.
8 Bisan pa nga tana Anak run gid kang Dios, natun-an na kon ano ang pagkamatinu-
manun paagi sa ana kadya nga mga gin-antos.
9 Kag kar-on nga himpit run tana sarang na hilwayun sa wara ti katapusan ang tanan
nga nagturoo kana
10 Kag dayon ginhingaranan tana kang Dios bilang Pinakamataas nga Pari pareho kang
pagkapari ni Melquisedek.

Mag-andam nga indi Magtalikod sa Pagtoo

11 Kon nahanungud sa bagay nga dya, raku pa raad ang gusto namun ihambal, pero
nabudlayan kami ugaring magpaathag kaninyo hay kuri kabay kamo paintiendihun?
12 Hay sa mga panahon nga dya manunudlo run kamo sa iba, pero kamo tana
nagakinahanglan gihapon nga tudloan liwan kang mga nahauna nga pagturon-an
nahanungud sa Pulong kang Dios. Sa baylo nga magkaun kamo kang mga matigdas
nga pagkaun gatas man angud ang bagay kaninyo.
13 Ang bisan sin-o nga nagasarig lamang sa pag-inum kang gatas para mabuhi wara
tana ti hinalung-ung kon ano ang mayad kag sayud nga pagturon-an, tungud hay bata
tana.
14 Pero para sa mga hamtung tana, mga pagkaun nga matigdas ang bagay kananda.
Sanda kadya nahanas run, gani nga anad run sanda sa paglantaw kon ang sangka butang
mayad ukon sayud.

6

1 Gani, bayaan run natun ang mga hapus * nga pagturon-an nahanungud kay Cristo,
sa baylo magpadayon kita sa pagtuon kang mga nga pagturon-an nga magapahamtung
kanatun sa pagtoo. Indi run natun pagbalikan ang mga una nga gintudlo kanatun,
pareho abi kang paghinulsul kang mga buhat nga wara ti pulos kag ang pagtoo sa Dios,

---

* **4:14 4:14** ukon nag-agi sa mga langit * **5:4 5:4** ukon sa iba *Aaron* † **5:5 5:5** Mga Salmo 2:7 ‡ **5:6 5:6** Mga Salmo 110:4 * **6:1 6:1** nahauna

2 mga pagpanudlo nahanungud sa mga pagbawtiso, kag ang pagtungtong kang alima,
kag nahanungud pa gid sa pagbanhaw kang mga patay kag ang paghukum kang Dios
nga maaguman kang tawo sa wara ti katapusan.
3 Kag kon itugot gid man kang Dios amo gid ria ang atun pagahimoon.†
4 Hay imposible run gid tana nga mapabalik pa sa paghinulsul ang mga tawo nga
pagkatapos nga masanagan kang kamatuoran nagbiya sanda kadya sa andang pagtoo.
Sanda kadya nakaagum run kang kaalwan kang Dios kag nakaambit run tana sa mga
pagpanghikot kang Balaan nga Ispirito.
5 Naaguman run man nanda kon daw ano kanami ang mga Pulong kang Dios, kag
amo man nga nakakita run sanda kang mga katiringalahan nga matabo sa paraaboton.
6 Kon dya nga mga tawo magbiya ka andang pagtoo imposible run gid nga indi sanda
mapabalik liwan sa paghinulsul hay daw ginahungud gid nanda ka lansang liwan sa
kros ang Anak kang Dios kag pakahuy-an sa katawhan.
7 Hay kon ipaanggid ta dya sa lupa ginapakamaayo kang Dios ang dya nga lupa nga
nagasuyup kang uran nga masami magtupa rugya kadya, kag nagapatubo kang tanum
para nga mapuslan kang nagapanag-iya kadya.
8 Pero kon dya nga lupa magpatubo lang kang talungon kag sapinit,‡ wara dya ti pulos
kag may katalagman pa nga pagasumpaun dya kang Dios. Sa urihi pagasunogon lang
dya.
9 Mga pinalangga, bisan pa nga amo dya kami maghambal, pero nagapati kami sa
gihapon nga mayad ang inyo ginahimo, bilang mga tawo nga ginaluwas kang Dios.
10 Ang Dios matarung gid; indi na paglipatan ang inyo mayad nga ginahimo kag ang
inyo paghigugma nga ginpakita ninyo kana paagi sa pagbulig sa anang mga katawhan,
kag hasta gani kadya ginahimo ninyo sa gihapon.
11 Ang amun handum nga ang kada isara kaninyo magpadayon gid sa inyo ginahimo
nga wara ti pagkataka hasta sa katapusan agud to nga matuman ang inyo nga
ginalauman.
12 Indi namun gusto nga magtinamad kamo. Kundi nga mangin pareho kamo kang
mga tawo nga nakabaton kang ginsaad kang Dios paagi sa andang pagtoo kag pagbatas.

Ang Kasigurohan kang Ginsaad kang Dios

13 Kang nagsaad ang Dios kay Abraham. Nagpanumpa tana sa anang kaugalingun
tungud nga wara ti bisan sin-o nga mas labing gamhanan sangsa kana.
14 Nagkuon tana, “Sigurado gid nga pagabindisyunan ko ikaw kag tugroan kang duro-
duro gid nga mga kaliwat.”§
15 Si Abraham mapainulubun nga naghulat, gani naangkun na ang ginsaad nga to
kang Dios kana.
16 Kon nagapanumpa gani ang tawo, nagapanumpa kabay tana sa ngaran kang isara
nga mas gamhanan pa gid sangsa kana? Kag ang anang ginpanumpa amo ang nagaparig-
un kang kasugtanan.
17 Amo ria nga ginparig-un kang Dios ang anang saad paagi sa pagpanumpa agud to
nga ipakita na kang maathag gid sa mga tawo nga anang ginsaadan nga indi tana kadya
magbalhin sa anang tinutuyo.
18 Amo dya ang darwa ka bagay nga ginhimo kang Dios: nagsaad tana kag
nagpanumpa. Dya indi gid sarang magbalhin tungud hay ang Dios wara gid nagabutig.
Gani, kita nga nagdangup sa Dios may mabaskug nga baratyagun sa pagsarig nga
tumanun na ang anang ginsaad kanatun.
19 Amo dya ang atun paglaum nga mapag-un kag siguro gid. Daw angkla dya kang
atun kabuhi, kag dya nagadangat gid rugto mismo sa pinakabalaan nga lugar
20 nga sa diin si Jesus una nga nagsulud para kanatun, hay tana nangin Pinakamataas
nga Pari sa wara ti katapusan, pareho kang pagkapari ni Melquisedek.

7

Ang Pagkapari ni Melquisedek

1 Si Melquisedek nga dya hari katong una sa syudad kang Salem, kag tana pari nga
nagaalagad sa Dios nga Pinakamataas sa tanan. Kang nagapauli si Abraham halin
sa anang pagpakig-away sa diin anang ginpamatay ang anang mga kaaway nga hari,
ginsug-alaw tana ni Melquisedek kag ginbindisyunan.

---

† **6:3 6:3** ang ginatumud kang ria *amo nga magpadayon kita sa pagtuon para maghamtung kita sa pagtoo* ‡ **6:8 6:8** mga tanum nga rabong kag dugihun, balagun nga dugihun § **6:14 6:14** Gen. 22:17

2 Kag si Abraham nagtao kay Melquisedek kang anang ikanapulo nga bahin kang tanan
nga anang naagaw sa away. Una, ang buut hambalun kang ngaran nga Melquisedek amo
nga “Matarung nga Hari”. Kag tungud nga tana ang Hari kang Salem ang ngaran na
ruman kadya nagakahulogan man kang “Hari kang Kalinung”.
3 Wara ti kasulatan nga nagasugid nahanungud sa ana kadya nga tatay kag nanay ukon
sa anang mga kaulangan. Wara man ti may nasulat nahanungud sa anang pagkatawo
ukon nahanungud sa anang pagkamatay. Pareho tana kang Anak kang Dios; tana
magapabilin nga pari sa wara ti katapusan.
4 Paminsara bala ninyo ka mayad kon daw ano ka gamhanan si Melquisedek nga dya.
Hay bisan pa gani si Abraham mismo nga amo ang pinakapangulo kang nasyon nga
Israel,* nagtugro kana kang ikanapulo nga bahin kang anang naagaw sa away.
5 Kag luwas pa, suno sa kasugoan, ang mga kaliwat ni Levi † nga mga pari, amo
ang may kinamatarung sa pagbuul kang ikanapulo nga bahin sa kinitaan kang mga
Israelenhun. Kon sayudon, nagabaton sanda kang ikanapulo nga naghalin sa andang
isigka-Israelenhun, bisan pa nga dya sanda mga kaliwat man ni Abraham.
6 Pero si Melquisedek nga dya bisan wara maghalin sa linahi ni Levi, nagbaton
tana kang ikanapulo nga gintugro ni Abraham kag ana pa gani nga ginbindisyunan
si Abraham-ang tawo nga ginsaadan kang Dios.
7 Naman-an kabay natun nga ang dungganun nga tawo amo ang nagabindisyon sa
tawo nga kubus?
8 Kag sara pa, ang mga pari nga nagabuul kang ikanapulo, dya sanda may kamatayun.
Pero si Melquisedek tana, suno sa Kasulatan, tana kadya buhi.
9 Pwede pa natun gani makuon, nga si Levi mismo nga amo raad ang manugbaton
kang ikanapulo amo pa ang nagtugro kang ikanapulo paagi kay Abraham,
10 hay, kang ginsug-alaw ni Melquisedek si Abraham, wara pa kato matawo si Levi nga
kaliwat ni Abraham.

Si Jesus Ginpaanggid kay Melquisedek

11 Ang Kasugoan nga gintugro kang Dios sa mga Israelenhun nasandig sa pamaagi kang
pagkapari kang mga linahi ni Levi. Kar-on, kon ang pamaagi kang pagkapari nanda nga
to sarang maghimo sa tawo nga mangin himpit, kundi wara run daad ti kinahanglan
nga may sangka pari pa nga mag-abot nga ang pamaagi kang anang pagkapari pareho
kay Melquisedek kag bukun ti pareho kang ana ni Aron.
12 Tungud kon ang pagkapari pagaislan, dapat man nga islan ang kasugoan.
13 Hay ang atun Ginoo nga ginatumud sa ginahambalan natun nga dya naghalin sa
lain nga linahi. Kag sa linahi nga anang ginhalinan wara ti bisan sin-o nga nagaalagad
sa Dios bilang pari.
14 Hay maathag gid nga ang atun Ginoo naghalin sa linahi ni Judah, kag nahanungud sa
linahi nga dya wara gid nasambit ni Moises kang maghambal tana tuhuy sa pagkapari.
15 Kag mas maathag pa gid ang atun ginahambalan kon may sangka pari nga mag-abot
nga ang anang pagkapari pareho kang ana ni Melquisedek anay,
16 nga ang ginbasihan kang anang pagkapari wara naghalin sa kasugoan nga
pagsurondan kang anang mga kaulangan kundi tungud sa gahum kang kabuhi nga wara
ti katapusan.
17 Hay ginapamatud-an kang kasulatan nga,
“Ikaw mangin pari sa wara ti katapusan,
pareho kang pagkapari ni Melquisedek anay.”‡
18 Ang daan nga pagsurondan ginbalewara run tungud nga dya pigaw kag wara ti
pulos,
19 (hay wara kabay ti bisan ano nga sarang mangin himpit paagi sa pagtuman kang
kasugoan?) pero kadya tana, gintugroan run kita kang mas mayad nga paglaum, nga
amo ang paagi nga kita makaparapit run sa Dios.
20 Kag dugang pa, ang pagkapari ni Ginoong Jesus lain sangsa iba, hay kang tana
nangin pari nagpanumpa kabay ang Dios? Sa iba tana, kang sanda mangin pari wara ti
pareho kana nga pagpanumpa.
21 Pero kang si Jesus nangin pari nagpanumpa ang Dios kang amo dyaay:
“Ang Ginoo nagpanumpa
kag dya tana indi gid magbalhin kang anang pinsar.
“Nagkuon tana kadya, ‘Ikaw mangin pari sa wara ti katapusan.’ ”

---

* **7:4 7:4** Abraham: *tana amo ang ginhalinan kang nasyon nga Israel* † **7:5 7:5** kaliwat ni Levi: *mga pari nga nagabulig sa hirikoton sa templo* ‡ **7:17 7:17** Mga Salmo 110:4

22 Tungud dyan karia, si Jesus ang makapasiguro kanatun nga ang bag-o nga
kasugtanan nga gintugro kang Dios kanatun mas mayad sangsa daan nga kasugtanan.
23 Kag sara pa, ang mga pari katong una raku sanda, tungud nga kon pananglitan
ang sara kananda mapatay indi run tana makapadayon sa anang hirikoton kag gani
kinahanglan nga may magbulus gid kana.
24 Pero si Jesus tana, buhi sa wara ti katapusan, amo ria gani nga ang anang pagkapari
magapadayon gid hasta san-o.
25 Gani tungud karia sarang gid tana magluwas kang bug-os sa mga tawo nga
nagadangup sa Dios paagi kana, hay buhi kabay tana pirme para magpakitluoy sa Dios
para kananda?
26 Gani si Jesus amo gid ang Pinakamataas nga Pari nga angay magbulig kanatun.
Hay, tana balaan, wara gid ti sayup, wara ti kasawayan, ginpahain sa mga tawo nga
makasasala, kag ginbayaw tana kadya sa pinakaibabaw nga bahin kang langit.
27 Bukun tana ti pareho kang mga pinakamataas nga pari katong una nga kinahanglan
nga maghalad adlaw-adlaw, una para sa andang kaugalingun nga mga kasal-anan, kag
pagkatapos para sa mga kasal-anan kang katawhan. Si Jesus tana kisra gid lang naghalad
para sa tanan, kag dya ginhimo na kang ginhalad na ang anang kabuhi.
28 Kato anay suno sa kasugoan ni Moises, ang mga ginapili nga mangin pinakamataas
nga pari mga tawo, bisan pa nga sanda kadya makasasala, pero suno sa ginpanumpa
kang Dios nga anang ginhambal kang urihi run, pagkaligad kang gintugro na ang
kasugoan, gintalana na ang anang Anak bilang Pinakamataas nga Pari tungud hay tana
kadya himpit gid sa wara ti katapusan.

8

Si Jesus ang Pinakamataas nga Pari sa Bag-ong Kasugtanan

1 Kar-on tana, amo dyaay ang buut hambalun kang amun ginasaysay kaninyo: nga
kita may Pinakamataas nga Pari nga amo gid ria. Tana nagapungko sa tuo nayon kang
trono kang Makagagahum nga Dios.*
2 Nagahimo tana kang anang hirikoton bilang Pinakamataas nga Pari sa labing balaan
nga lugar; dya amo ang matuod nga simbahan nga bukun ti tawo ang nagtukod kundi
ang Ginoo gid mismo.
3 Ang tagsa ka Pinakamataas nga Pari gintugyanan para sa paghalad sa Dios kang
mga nagkalain-lain nga haralad. Gani nga ang atun Pinakamataas nga Pari nga dya
kinahanglan nga may ana man nga ihalad.
4 Kon rugya tana sa lupa, indi tana pwede nga mangin pari, hay may mga pari run
nga daan nga nagahalad sa Dios nga suno sa Kasugoan.
5 Ang lugar nga andang ginaalagadan laragway kag haron kon ano ang rugto sa
langit. Hay kang magapatindug run si Moises kang torda, ginhambalan tana kang Dios,
“Sigurohon mo gid nga ginsunod mo ang hurowadan nga ginpakita kanimo rugto sa
bukid.”†
6 Kadya tana, ang hirikoton nga gintugyan kay Jesus mas labing dungganun sangsa
hirikoton kang mga pari katong una. Pareho man ria kang bag-ong kasugtanan nga
anang ginpatigayon sa tunga kang Dios kag kang tawo agud to nga kita makaatubang sa
Dios. Mas labing dungganun dya kon ikumparar sa daan nga kasugtanan hay dya nga
kasugtanan ginbasi sa mas mayad nga saad kang Dios.
7 Hay kon wara ti kakulangan ang nahauna nga kasugtanan nga to, kundi nga wara
run daad ti kinahanglan nga baylohan pa dya.
8 Ugaring nakita kang Dios ang kasawayan kang mga tawo gani nga nagkuon tana
kadya,
“Magaabot ang adlaw nga ako magahimo kang bag-ong Kasugtanan sa mga taga-Israel
kag amo man sa mga linahi ni Judah.
9 Dya nga kasugtanan bukun ti pareho kang akun ginhimo para sa andang mga
kaulangan kato anay kang akun sanda gintuytoyan paggwa sa pungsod kang
Ehipto,
tungud hay wara sanda kato magtuman sa kasugtanan nga akun gintugro kananda,
gani nga ginpabay-an ko run lang sanda, hambal kang Ginoo.
10 Amo dyaay ang bag-ong kasugtanan nga akun pagahimoon para sa mga Israelenhun
pagkatapos kang natabo nga to, kuon pa gid kang Ginoo.
Itanum ko ang akun mga kasugoan sa andang mga panghuna-huna

* **8:1 8:1** may pinakadungganun tana nga katungdanan † **8:5 8:5** Exodo 25:40

kag isulat ko dya sa andang mga tagipusoon.
Kag ako run ang mangin anda nga Dios kag sanda mangin akun katawhan.
11 Sa mga adlaw nga to, wara run ti tawo nga magatudlo sa anang isigka-tawo ukon sa
anang bugto, nga, 'kilalaha ang Ginoo,'
hay sanda tanan, halin sa pinakakubus hasta sa pinakabantog makakilala kanakun.
12 Tungud kang akun kaluoy kananda pagapatawarun ko ang andang mga paglapas,
kag indi ko run pagdumdumun ang andang mga kasal-anan."‡
13 Tungud nga ang Dios nagkuon nga may "bag-o nga kasugtanan", kon sayudon, ang nahauna nga kasugtanan nga ginhimo na wara run ti pulos, kag ang bisan ano nga indi run mapuslan kag daan run, madura run lang dya.

9

Ang Pagpanimbahun sa Daan nga Kasugtanan

1 Kar-on, ang nahauna nga kasugtanan nga to may mga pagsurondan nahanungud sa pagsimba sa Dios kag may lugar nga ginatipunan kang mga tawo.
2 Dya nga lugar sangka torda nga ang primero nga bahin kadya amo ang ginatawag nga Balaan nga Lugar. Dyan karia nabutang ang sulo, ang lamesa kag ang tinapay nga nahalad sa Dios.
3 Ang sa likod nayon kang ikarwa nga kurtina amo ang kwarto nga ginatawag nga Pinakabalaan nga Lugar
4 sa diin nabutang ang altar nga bulawan nga ginasunogan kang insinso, kag rugto man ang baul kang kasugtanan nga naputos ang tanan nga bahin kang bulawan. Sa sulud kang baul nga dya amo ang tibod nga bulawan nga may sulud nga mana, kag ang sungkod ni Aaron nga nagpanaringsing, kag ang mga tapan nga bato nga ginsulatan kang mga Kasugoan kang Dios.
5 Sa ibabaw kang baul nga dya nabutang ang ginatawag nga kerubin nga nagapatimaan nga rugya kadya ang prisensya kang Dios. Ang mga pakpak kang kerubin nga dya nahumlad sa ibabaw kang lugar sa diin ginapatawad kang Dios ang mga kasal-anan kang mga tawo. Pero indi pa namun mapaathag ka mayad sa tulad ang tanan nga mga butang nga dya.
6 Amo dya ang pagkaplastar kang mga butang sa sulud kang torda nga tipunan. Ang mga pari adlaw-adlaw nagasulud sa primero nga bahin kang torda sa paghimo kang andang katungdanan.
7 Pero sa ikarwa tana nga bahin ang pinakamataas nga pari amo lang ang sarang makasulud kag dya kisra gid lang sa sulud kang sangka tuig. Kag sa ana nga pagsulud rugto indi gid mahimo nga indi tana magdara kang dugo nga ihalad sa Dios para sa anang kaugalingun nga mga sala kag para man sa mga kasal-anan kang mga tawo nga wara nanda maman-i nga andang nahimo.
8 Paagi sa mga ginahimo nanda nga to ginapakita kanatun kang Balaan nga Ispirito nga ang aragyan pasulud sa Pinakabalaan nga Lugar wara pa mabuksan samtang ang nahauna nga kwarto rugyan pa.
9 Dya sangka paanggid lamang nga may gusto ipamaan kanatun sa tulad, kag nagapatimaan nga ang mga nagkalain-lain nga haralad nga ginahalad kang mga tawo sa amo to nga paagi indi sarang makalimpyo kang andang konsensya.
10 Ang seremonya nanda nga to may kaangtanan lamang sa pagkaun kag irimnun kag iba pa nga mga seremonya nahanungud sa pagpanghugas, kag dya nga mga turumanun nga may kaangtanan sa lawas magapadayon lamang hasta sa tion nga bag-ohon kang Dios ang tanan nga bagay.

Ang Dugo ni Cristo

11 Pero nag-bot run si Cristo bilang Pinakamataas nga Pari nga nagadara kang mayad nga mga butang. Tana nag-agi sa mas dungganun kag labing himpit nga torda nga simbahan nga bukun ti tawo ang naghimo, nga kon sayudon bukun ti sakup kang mga tinuga nga rugya sa kalibutan.
12 Si Cristo kisra gid lang nagsulud sa Pinakabalaan nga Lugar. Bukun ti dugo kang mga kanding ukon dugo kang tinday kang baka ang anang ginhalad, kundi ang anang kaugalingun gid mismo nga dugo. Kag paagi sa ginhimo na nga dya gintubos na kita hasta sa wara ti katapusan.
13 Kauna, kon ang mga tawo mahigku,* ginawisikan sanda kadya kang dugo kang mga kanding kag toro nga mga baka kag kang abo kang mga tinday nga bayi nga baka, para

‡ **8:12 8:12** Heremias 31:31-34 * **9:13 9:13** mahigku suno sa andang ginapatihan nga mga Israelenhun

mangin limpyo sanda sa lawasnun nga higku. Kar-on, kon ang dugo kang mga sapat
nga to sarang makalimpyo,
14 mas labi pa gid nga makalimpyo ang dugo ni Cristo, nga paagi sa Ispirito nga wara
ti katapusan ginhalad na ang anang kaugalingun nga kabuhi bilang himpit nga halad sa
Dios. Ang anang dugo sarang makalimpyo kang atun konsensya sa atun mga hinimoan
nga amo ang magadara kanatun sa kamatayun, agud to nga makapangalagad kita sa
Dios nga buhi.
15 Gani kar-on, si Cristo amo ang manugpatunga sa Dios kag kanatun nga mga tawo
sa bag-o nga kasugtanan agud to nga ang mga gintawag kang Dios makaagum run kang
anang mga ginsaad, kag dya mangin anda sa wara ti katapusan. Natigayon dya tungud
nga si Jesus nanginmatay para sa pagtubos kananda sa andang mga paglapas sa idalum
kang nahauna nga kasugtanan.
16 Kon ipaanggid natun dya sa testamento, kinahanglan nga mapamatud-an nga patay
run ang naghimo kadya.
17 Magamit lamang dya kon tana patay run. Hay ang testamento indi magamit samtang
buhi pa ang naghimo kadya.
18 Amo ria nga bisan ang nahauna nga kasugtanan kinahanglan gid nga maggamit
kang dugo para sa pagparig-un kadya.
19 Amo dyaay ang ginahimo nanda katong una: Primero, ginapamaan ni Moises sa
katawhan ang tanan nga mga turumanun nga nabutang sa Kasugoan. Sunod karia,
nagabuul tana ka dugo kang mga tinday nga baka kag kang kanding kag simbogan dya
kang tubig, kag ginawisikan ang libro kang kasugtanan kag amo man ang katawhan
paagi sa paggamit kang bulbol kang karnero nga ginlugum sa pula nga kolor kag sanga
kang ginatawag nga isopo.†
20 Naghambal si Moises sa katawhan nga, “Amo dya ang dugo nga nagaparig-un kang
kasugtanan nga gintugro kang Dios kaninyo nga inyo tumanun.”
21 Sa amo man nga paagi ginawisikan na kang dugo ang torda, kag ang tanan nga mga
garamitun sa andang pagpanimbahun.
22 Ang matuod karia, suno sa Kasugoan haros ang tanan nga mga butang malimpyohan
paagi sa dugo, kag ang mga sala mapatawad lamang kon may dugo nga ginpaagas.

Ang Dugo ni Cristo sarang Magpatawad

23 Gani kar-on, kon dya nga mga butang nga nagalaragway lamang kang mga butang
nga langitnun kinahanglan nga malimpyohan paagi sa mga seremonya, ang mga butang
tana nga langitnun mismo kinahanglan nga limpyohan paagi sa mga halad nga mas
labing mayad sangsa mga seremonya nga to.
24 Hay si Cristo wara magsulud sa balaan nga lugar nga ginhimo lamang kang tawo
kag laragway lamang kang lugar nga to, kundi nga sa langit gid mismo tana nagsulud.
Kag kar-on nagapang-atubang tana sa prisensya kang Dios para kanatun.
25 Kag wara man tana magliwan-liwan ka halad kang anang kaugalingun pareho kang
ginahimo kang pinakamataas nga pari, nga nagasulud sa pinakabalaan nga lugar kada
tuig nga nagadara kang dugo nga bukun man ti anang dugo.
26 Hay kon amo to, kinahanglan nga mag-antos tana kang makapira ka bes halin pa
kang pagtuga kang kalibutan. Pero ang matuod karia, si Cristo kisra lang gid mag-
abot sa kalibutan agud bul-un ang atun mga kasal-anan paagi sa paghalad kang anang
kaugalingun kag dya ginhimo na sa katapusan nga panag-on, dya sa panag-on nga
marapit run lang matapos.
27 Ang tawo gintalana nga kisra gid lang mapatay, kag tapos karia pagahukman tana.
28 Si Cristo amo man, kisra gid lang tana ginhalad para sa pagbuul kang mga sala kang
duro nga mga tawo. Tana magaabot rugya liwan sa ikarwa nga bes, indi run para sa
pagbuul kang sala, kundi sa pagluwas kang mga tawo nga nagapaabot kana.

10

Si Cristo Kisra gid lang Naghalad kang anang Kabuhi

1 Ang kasugoan ni Moises daw haron lamang kang mga mayad nga butang nga atun
ginapaabot kag bukun ti amo gid dya ang mga butang nga atun ginapaabot. Amo ria
nga indi gid dya sarang makapamatarung sa mga tawo nga nagaparapit sa Dios bisan
mag-iwan sanda kaliwan-liwan ka halad kang amo man angud nga mga haralad kada
tuig.

---

† **9:19 9:19** isopo-sangka kahoy nga mahamot ang anang dahon

2 Hay kon dya sarang makapamatarung sa mga nagasirimba sa Dios, kundi nga
nag-untat run raad sanda sa paghalad, hay ti wara run ti may nagatublag sa andang
panghuna-huna tungud nga napatawad run ang andang mga sala.
3 Pero ang natabo, ang anda nga mga paghalad nga to nagapadumdum lang kananda
kada tuig kang andang mga sala nga ginhimo.
4 Hay ang dugo kang mga toro nga baka kag kang mga kanding indi gid makabuul
kang sala kang mga tawo.
5 Amo ria nga kang pag-abot ni Cristo sa kalibutan naghambal tana nga,
"Bukun ti mga sapat nga ginahalad kag iba pa nga mga haralad ang imo naluyagan,
gani nga nag-aman ikaw ka sangka lawas para kanakun.
6 Wara gid ikaw nalipay
sa mga sapat nga ginasunog nga bilog sa altar kag sa iba pa nga mga haralad para
sa mga sala.
7 Gani nagkuon ako nga 'Dya ako, O Dios, nag-abot ako sa pagtuman kang
imong kabubut-un, Amo dya ang nasulat sa libro kang kasugoan nahanungud
kanakun.' "
8 Primero, naghambal si Cristo nga, "Wara ikaw nalipay sa mga sapat nga ginahalad
kag sa iba pa nga mga haralad. Wara man ikaw nalipay sa mga sapat nga ginasunog
nga bilog sa altar kag sa iba pa nga mga haralad para sa mga sala" (bisan pa nga dya
ginahimo suno sa kasugoan).
9 Pagkatapos nagkuon pa gid tana, "Dya ako, O Dios, nag-abot ako sa pagtuman kang
imong kabubut-un." Gindura na run ang una nga paagi kang paghalad kag ginbaylohan
na kang lain nga paagi nga amo ang paghalad kang anang kaugalingun.
10 Kag tungud nga amo gid dya ang kabubut-un kang Dios, kita tanan ginpakabalaan
run paagi sa paghalad ni Cristo Jesus kang anang kaugalingun nga lawas nga kisra gid
lang.
11 Katong una, ang kada pari nagatindug kada adlaw sa paghimo kang anang
katungdanan bilang pari, kag pirme gid tana maghalad kang amo man angud nga
haralad nga indi man makabuul kang mga sala.
12 Pero si Cristo tana kisra gid lang naghalad kang anang kaugalingun para sa tanan
nga panahon, pagkatapos nagpungko tana sa tuo nayon kang Dios. *
13 Halin kato nagahulat tana hasta sa tion nga pyerdihun na ang tanan na nga mga
kaaway. †
14 Tungud sa sangka paghalad nga to ni Cristo ginhimo na nga himpit hasta sa wara
ti katapusan ang tanan nga ginpakabalaan kang Dios.
15 Dya ginpamatud-an man kanatun kang Balaan na Ispirito. Primero nagkuon tana,
16 "Amo dya ang kasugtanan nga akun pagahimoon kananda
pagkatapos kang mga inadlaw nga to; kuon kang Ginoo.
Itanum ko ang akun kasugoan sa andang mga tagipusoon,
kag isulat ko dya sa andang mga panghuna-huna."‡
17 Kag naghambal pa gid tana,
"Indi ko run gid pagdumdumun ang anda mga sala
kag ang andang mga sayud nga hinimoan."
18 Gani, kon napatawad run ang sala, indi run kinahanglan nga maghalad pa para
sa pagbuul kadya.
19 Gani, mga kabugtoan, paagi sa dugo § ni Jesus hilway run kita nga makasulud sa
Pinakabalaan nga Lugar.
20 Ginbuksan run para kanatun ang sangka bag-o kag buhi nga dalan paagi sa kurtina*
nga kon sayudon amo ang anang lawas.
21 Kag kita may Makagagahum nga Pari nga amo ang nagadumara sa balay kang Dios.
22 Tungud karia, magdangup kita sa Dios nga may bunayag nga tagipusoon kag may
hugut nga pagtoo. Kinahanglan nga ang atun tagipusoon nalimpyohan sa bisan ano
nga sala nga amo ang nagatublag kang atun konsensya kag kinahanglan ang atun lawas
nahugasan kang limpyo nga tubig.
23 Magmarig-un gid kita sa paglaum nga atun ginasugid nga wara ti pagpangduha-
duha, hay masarigan natun ang Dios sa pagtuman kang anang saad.

---

* **10:12 10:12** sa tuo nayon kang Dios- *nagatumud kang pinakadungganun nga katungdanan.* † **10:13 10:13** pyerdihun ang tanan na nga kaaway- Sa Griego: *himoon na nga daw turungtongan kang anang mga kahig.* ‡ **10:16 10:16** Heremias 31:33 § **10:19 10:19** ukon *kamatayun* * **10:20 10:20** makita sa Marcos 15:38

24 Kag magkabalaka kita sa sara kag sara kag pinsarun natun kon paano mapukaw
ang andang baratyagun sa paghigugma kag paghimo kang mayad.
25 Indi gid natun pagpabay-an ang atun patiriripon pareho kang naandan kang iba.
Sa baylo magbinuligay kita nga magpag-un pa gid ang atun pagtoo, kapin pa kadya nga
makita run natun nga dali run lang ang Adlaw kang Ginoo.†
26 Hay kon nakamaan run kita kang kamatuoran kag magpadayon pa gid kita sa
pagpakasala nga hungud, wara run ti iba pa nga haralad nga may nabilin nga makabuul
kang mga sala.
27 Sa baylo paaboton run lang natun ang makaharadluk nga paghukum kang Dios nga
daw kalayo nga nagadaba-daba nga amo ang magalaglag kang mga nagakontra kana.
28 Kato anay, ang bisan sin-o nga nagalapas kang Kasugoan ni Moises ginapatay nga
wara ti kaluoy kon may darwa ukon tatlo ka tawo nga makapamatuod nga nakasala gid
man tana kadya.
29 Kar-on, pinsara lang ninyo kon daw ano ka grabe nga silot ang maaguman kang
tawo nga nagtamay sa Anak kang Dios kag nagbalewara sa dugo na kadya nga amo ang
nagparig-un kang kasugtanan kag amo man ang naglimpyo kana sa sala. Kag ana man
gin-insultohan ang Balaan nga Ispirito nga amo ang nagatugro kang bugay.
30 Naman-an run man natun kon sin-o ang naghambal nga, “Ako ang may gahum
sa pagtimalus; ako ang magabalus.” Kag ang naghambal nga, “Ang Ginoo amo ang
magahukum kang anang katawhan.”‡
31 Makaharadluk gid tana kon ang Dios nga buhi amo ang maghusga.
32 Panumduma bala ninyo ang nagligad nga mga panahon sa tapos nga kamo
nasanagan nahanungud sa Dios. Duro nga mga kalisdanan kag pagtiraw ang inyo
naaguman, pero ginbatas lang gid ninyo dya.
33 Kon kaisa karia ginayaguta kamo kag ginahingabot sa tunga kang karak-an. Kag
kon kaisa pa gid tana nagapakig-unong kamo sa inyo mga kaimaw nga ginatratar kang
amo man karia.
34 Naluoy gid kamo sa inyo isigka-tumuluo nga napriso, kag bisan kato nga ginpamuul
ang inyo mga pagkabutang ginbaton lang ninyo ang natabo nga dya nga may kalipay
tungud hay naman-an ninyo gid nga kamo may pagkabutang nga mas manami pa gid
kag dya indi madura hasta san-o.
35 Gani padayonon lang ninyo ang inyo pagsarig hay bahul gid ang balus nga inyo
mabaton.
36 Kinahanglan gid nga may pagbatas kamo sa mga pagtiraw para nga pagkatapos nga
mahimo ninyo ang kabubut-un kang Dios, maangkun run ninyo ang anang ginsaad.
37 Amo dyaay ang ginkuon sa Kasulatan,
“Sa indi run lang gid magbuhay magaabot run ang manug-abot nga to;
Indi run gid tana magpabuhay.
38 Ang akun tawo nga matarung
magakabuhi paagi sa anang pagtoo.
Kag kon magbiya tana kanakun
indi gid ako malipay kana.”§
39 Pero kita tana bukun ti pareho kang mga tawo nga to nga nagbiriya sa Dios kag
nagkaralaglag. Kita tana nagturoo kag naluwas.

11

Ang Pagtoo sa Dios

1 Ka-ron, ang pagtoo sa Dios amo ang kasigurohan nga mabaton natun ang mga butang
nga atun ginalauman, kag ang atun pagpati nga matuod gid ang mga butang nga indi
makita.
2 Tungud sa pagtoo kang mga kaulangan kato anay nalipay gid ang Dios kananda.
3 Paagi sa pagtoo nahangpan natun nga gintuga ang kalibutan paagi sa paghambal
kang Dios, gani nga ang mga butang nga atun makita wara nahimo halin sa mga bagay
nga indi makita.
4 Pareho abi ni Abel, tungud sa anang pagtoo nagtugro tana sa Dios kang mas mayad
nga halad sangsa gintugro ni Cain. Tungud man kang anang pagtoo ginbaton kang Dios
ang anang halad kag ginkilala tana nga matarung. Kag bisan patay tana run nagahambal
pa tana tungud kang ana kadya nga pagtoo.

---

† **10:25 10:25** Adlaw kang Ginoo- sa Griego: *ang pagbalik kang Ginoo.* ‡ **10:30 10:30** makita dya sa Deut. 32:35-36

§ **10:38 10:38** makita dya sa Habakuk 2:3-4

5 Si Enoc amo man. Tungud kang anang pagtoo, ginbuul tana kang Dios kag wara tana
makaagi kang kamatayun. Wara run gid tana nakita hay ginbuul tana kang Dios. Hay
kang wara pa tana ginbuul, ginkuon sa Kasulatan nga nahamuut run nga daan ang Dios
kana.
6 Ang tawo nga wara nagatoo sa Dios indi gid makapahamuut kana, hay ang bisan
sin-o nga magdangup sa Dios kinahanglan nga nagapati tana nga may Dios, kag tana
kadya nagatugro kang balus sa mga nagapangita kana.
7 Paagi man sa pagtoo ni Noe, kang ginpaandaman tana kang Dios nahanungud sa
magakaratabo nga wara na pa makita nagpati tana. Kag tungud kang anang pagtahod sa
Dios naghimo tana kang arka * para masalbar tana kag ang anang bug-os nga panimalay.
Tungud kang anang pagtoo ginpakita na nga malaot gid man ang iba nga mga tawo nga
wara magpati. Kag ginkabig tana kang Dios nga matarung. Dya nga pagkamatarung
maangkun lang paagi sa pagtoo.
8 Kon nahanungud tana kay Abraham, paagi sa anang pagtoo nagtuman tana sa Dios
kang ginkun-an nga mag-agto sa lugar nga igatugro kana. Nagpanaw tana bisan pa nga
wara na maman-i kon diin tana maagto.
9 Kang pag-abot na sa lugar nga to nga ginsaad kang Dios kana magaistar tana sa torda
nga daw dumaray-o. Amo man dya ang ginhimo ni Isaac kag ni Jacob nga pareho na
man nga ginsaadan kang Dios
10 Ginhimo dya ni Abraham tungud hay nagapaabot tana nga magaistar sa sangka
syudad nga mapag-un ang sadsadan nga ang Dios gid mismo ang nagplano kag nagtukod.
11 Tungud pa gid sa pagtoo ni Abraham, nangin tatay pa tana wara ti sapayan nga
tam-an run gid tana kamal-am kag si Sarah baw-as. Hay nagapati tana nga ang Dios
masarigan gid sa pagtuman kang anang ginsaad.
12 Gani sa sangka tawo nga dya nga tama run gid kamal-am, maghalin ang mga kaliwat
nga ang andang kadurohon daw mga bituon sa langit kag daw baras sa baybayun nga
indi maisip.
13 Tanan dya nga mga tawo nagkaramatay nga nagturoo sa Dios. Wara nanda
maangkun ang ginsaad kang Dios katong sanda buhi pa, pero nakita lang nanda dya
sa marayu kag ginkabig nga nabaton run nanda dya kag nalipay sanda. Ginakilala
nanda nga mga dumaray-o lang sanda kag bukun ti tumanduk sa kalibutan nga dya.
14 Hay ang mga tawo nga makahambal kang amo ria nagapatimaan lang nga sanda
kadya nagahandum kang lugar nga anda run gid.
15 Kag kon nagapaminsar sanda kang lugar nga andang ginbayaan, may kahigayunan
pa raad sanda nga makabalik rugto.
16 Ang matuod karia, nagahandum sanda kang mas nami pa gid nga iristaran nga amo
ang langitnun nga lugar. Gani nga wara mamayha ang Dios nga itawgun nanda tana
nga andang Dios, hay ti nag-aman run kabay tana ka sangka syudad para kananda?
17 Tungud kang pagtoo ni Abraham, kato nga gintirawan tana kang Dios kag ginkun-
an nga ihalad na ang anang bugtong nga bata nga si Isaac, handa na nga patyun ang
anang bata nga dya,
18 bisan pa nga ang Dios naghambal kay Abraham nga, “magaduro ang anang mga
linahi paagi kay Isaac.”
19 Nagapati si Abraham nga ang Dios makasarang sa pagbanhaw kang mga napatay,
kag gani kon hambalun gid man, daw nabanhaw si Isaac kag nakabalik kana.
20 Amo man si Isaac. Tungud kang anang pagtoo sa Dios nahanungud sa mga butang
sa paraaboton ginbindisyunan na ang anang darwa ka bata nga sanday Jacob kag Esau
agud to nga may mayad sanda nga paraaboton.
21 Si Jacob amo man. Tungud kang anang pagtoo, katong tagumatayun run tana
ginbindisyunan na ang kada isara na nga apo nga mga bata ni Jose. Nagapanukod
tana sa anang baston kag nagaduko nga nagasimba sa Dios.
22 Paagi man sa pagtoo ni Jose kang dali run lang tana mapatay naghambal tana
nahanungud sa paghalin kang mga Israelenhun sa Ehipto kag nagpamilin-bilin tana
kon iwanun ang anang mga tul-an sa andang paghalin.
23 Tungud sa pagtoo kang mga ginikanan ni Moises sa tapos nga natawo tana gintago
nanda tana ka tatlo ka bulan hay nakita nanda nga gwapo tana nga bata. Kag wara
sanda kadya mahadluk sa mando kang hari. †
24 Tungud man kang pagtoo ni Moises kang tana bahul run, wara tana magpasugot
nga kilalahun nga bata tana kang bayi nga bata kang hari kang Ehipto.‡

---

* **11:7 11:7** sangka bahul-bahul gid nga sakayan † **11:23 11:23** Ang mando kang hari amo nga ipatyun tanan nga mga bata nga laki nga bag-o lang ginbata. Exodo 1:16, 22. ‡ **11:24 11:24** ukon *Paraon*

25 Sa baylo, ginpasulabi na nga mag-antos imaw sa mga katawhan kang Dios sangsa
magpangalipay sa sala sa mabugu nga tion.
26 Ginkabig na nga mas bahul nga bili ang mag-antos kang mga kahuruy-anan para
kay Cristo sangsa mag-angkun kang tanan nga manggad sa Ehipto, hay ginapanuruk na
ang padya nga anang mabaton sa paraaboton.
27 Tungud man kang anang pagtoo naghalin tana sa Ehipto nga wara mahadluk sa
kaugut kang hari. Gin-agwanta na ang mga kalisdanan tungud nga daw nakita na gid
ang Dios nga indi makita nga nagatuytoy kana.
28 Kag tungud kang anang pagtoo nag-umpisa tana ka hiwat kang Paskwa kang
Paglabay. Ginkun-an na ang mga Israelenhun nga wisikan kang dugo kang karnero
ang pwertahan kang andang mga balay agud sa paglabay kang anghel nga magapatay
kang mga panganay nga laki magalabay lang dya kag indi na pag-iabay ka patay ang
andang mga panganay nga laki.
29 Paagi sa pagtoo kang Israelenhun nagtabok sanda sa Mapula nga Dagat nga daw
pareho lang nga nagapanaw sanda sa mara nga lupa. Pero ang mga Ehiptohanun tana
kang sanda run ang nagtiraw nga magtabok nagkaralumus sanda.
30 Tungud kang pagtoo sa Dios, narumpag ang pader kang syudad kang Jerico
pagkatapos nga nagmartsa sanda sa palibot na kadya sa sulud kang pito ka adlaw.
31 Si Rahab, sangka bayi nga nagabaligya kang anang dungug. Tungud kang anang
pagtoo wara tana gin-abay ka patay imaw sa mga tawo nga wara nagtoo sa Dios. Hay
ginbaton na kag ginbuligan ang ginsugo nga mga espiya sa andang lugar.
32 Kar-on, mapadayon pa bala ako? Kulang gid ang akun panahon kon isugid ko pa
ang nahanungud sa ginhimo nanday Gideon, Barak, Samson, Jepte, David, Samuel kag
iba pa nga mga propeta kang Dios.
33 Tungud kang andang pagtoo sa Dios ginpierde nanda ang mga ginharian, naghimo
sanda ka matarung kag nabaton nanda ang ginsaad kang Dios kananda. Wara sanda
pag-iwana kang mga leon.
34 Napalung nanda ang kalayo nga nagadaba-daba; kag may dyan man nga nalikawan
nanda ang kamatayun paagi sa espada. Sa anda nga kaluyahun nakaagum sanda kang
kapag-un; ang iba nangin maisug sanda pagpakig-away kag napierde nanda ang mga
hangaway nga sa iba nga mga nasyon.
35 Ang mga bayi tungud lang kang andang pagtoo ang andang mga hinigugma nga
napatay run nabuhi liwan. Mas ginpili nanda nga sakitun hasta nga mapatay sangsa
hilwayun sanda kadya, agud to nga banhawun sanda kang Dios sa mas mayad nga
kabuhi.
36 Ang iba tana ginyaguta kag ginpanglatigo. Ang iba pa gid tana ginpanggapos kag
ginpangpriso.
37 Ginpangbato sanda hasta nga mapatay; ang iba tana ginpang-utod ka lagari ang
andang lawas. May dyan man nga ginpamatay paagi sa espada. Nagbarayo sanda run
lang kang panit ka karnero kag panit kang kanding. Mga imol sanda ginahingabot sanda
kag ginapintasan.
38 Ang kalibutan nga dya bukun ti bagay nga andang istaran. Nagpanglugayaw sanda
sa mga mamingaw nga lugar kag sa kabukidan; nag-uruli sanda sa mga kweba kag sa
mga gikab ka lupa.
39 Bisan tanan sanda kadya gindayaw tungud kang andang pagtoo, wara nanda man
angud maaguman ang ginsaad kang Dios kananda.
40 Tungud ang Dios may mas mayad nga tinutuyo para kanatun: nga sanda mangin
himpit kaimaw natun.

12

Ang Dios Nagadisiplina sa anang mga Kabataan

1 Kita tana, tungud hay napalibotan kang duro-duro gid nga mga tawo nga
makapamatuod nahanungud sa pagtoo sa Dios, Gani atun isikway ang tanan nga
nagasablag kanatun kag ang mga sala nga nagahugakum kanatun, kag magpadayon
kita sa pagdalagan sa daralaganun nga gin-aman kang Dios kanatun.
2 Kay Jesus lang natun isintro ang atun panghuna-huna hay tana ang ginhalinan kang
atun pagtoo kag tana man ang magahimpit kadya. Tungud kang kalipay nga nagahulat
kana ginbatas na ang kamatayun sa kros kag wara na sapaka ang kahuruy-anan. Kag
kar-on nagapungko tana sa tuo nayon kang trono kang Dios.*

* **12:2 12:2** may pinakamataas nga kadungganan sa langit

3 Paminsara bala ninyo ka mayad kon daw ano ang pag-antos nga naaguman ni
Jesus tungud kang pagdumut kang mga tawo nga makasasala, agud to nga indi kamo
magparangluya kag maduraan kang paglaum.
4 Sa inyo nga pagpakigbato sa sala wara pa man kamo makapakig-away hasta sa bi-bi
kang kamatayun.
5 Nalipatan run ninyo haw ang mga laygay kang Dios kaninyo bilang anang mga
kabataan? Nagkuon tana kadya,
“Bata ko, talupangda ka mayad ang pagdisiplina kanimo kang Ginoo.
Indi pagpaluyaha ang imo baratyagun kon ginasaway na ikaw;
6 Hay ginadisiplina kang Ginoo ang anang ginapalangga
kag ginabalbal na ang tanan nga ginakabig na nga bata.”
7 Agwantaha ang kabudlayan nga inyo ginaantos hay bahin ria kang pagdisiplina
kaninyo kang Dios tungud nga ginatratar na kamo nga anang mga kabataan. May bata
bala haw nga wara ginadisiplina kang anang tatay?
8 Kon kamo wara ginadisiplina kang Dios pareho kang tanan na nga mga kabataan,
kon sayudon bukun kamo ti anang mga kabataan kundi mga unon kamo.
9 Luwas pa dyan karia ginadisiplina gani kita kang atun tatay nga rugya sa lupa kag
ginatahod natun sanda kadya. Labi run gid nga magpasakup kita sa atun Amay sa langit
kag mag-angkun kang kabuhi.
10 Hay ang atun tatay rugya sa lupa nagadisiplina kanatun sa mabugu lang nga tion kag
suno sa andang ginahuna-huna nga mayad. Pero ang Dios tana nagadisiplina kanatun
para sa atun kaaraydan, agud mangin balaan kita pareho kana.
11 Sa tion nga ginadisiplina kita, wara kita malipay kundi nagabatyag kita kang kasakit.
Pero sa urihi karia ang iba kanatun nga nakaagi run kag nahanas kang pagdisiplina,
magaagum kang kalinung bilang bunga kang matarung nga pagkabuhi.
12 Gani ibayaw ninyo ang inyo alima nga nagaparamuypuy kag parig-una ninyo ang
inyo tuhod nga nagakurudug, ang inyo baratyagun.
13 Kag padayon kamo sa pagpanaw sa tadlung nga dalan para nga kamo nga
nagakiang-kiang indi madayunan nga mapiang kundi nga maayad kamo.

Pagpaandam nahanungud sa Pagtalikod sa Dios

14 Tinguhaan gid ninyo nga mangin matawhay ang inyong relasyon sa tanan nga tawo
kag mangin balaan ang inyo kabuhi tungud hay ang tawo nga bukun ti balaan ang anang
kabuhi indi makakita sa Ginoo.
15 Andam kamo nga wara ti bisan sin-o kaninyo nga magtalikod sa bugay kang Dios,
kag wara man ti bisan sin-o nga mangin pareho kang aplud nga tanum nga nagatubo
kag nagatuga kang gamo tungud kang anang bunga nga makahirilo.
16 Andam man kamo nga wara ti bisan sin-o kaninyo nga nagapanginlahi ukon pareho
kay Esau nga wara nagasapak sa mga butang nga Diosnon. Hay si Esau nga dya, ginbaylo
na ang anang kinamatarung bilang panganay nga bata nga laki sa sangka karan-an lang.
17 Hay naman-an man ninyo nga kang urihi run kato, nga gusto na run angkunun ang
bindisyon nga ana raad bilang panganay ginsikway tana kang anang tatay. Kag bisan
mag-iwan pa tana ka pakitluoy kag maghibi indi na run dya mabawi.
18 Kamo tana, ang inyo nga pagparapit sa Dios bukun ti pareho kang inyo mga
kaulangan kato. Sanda kadya nagparapit sa bukid nga sarang matandug may kalayo
nga nagadaba-daba. Sobra gid kadulum kag may mapagrus nga hangin.
19 Kag may nabatian man sanda nga matunog nga huni kang trumpeta, kag may
nabatian man sanda nga naghambal. Kang pagkabati nanda kato, nagpakitluoy sanda
nga indi run maghambal liwan kananda
20 hay indi nanda mabatas ang ginmando nga “bisan gani sapat lang ang makatandug
sa bukid dapat dya batohon hasta nga mapatay.”
21 Makaharadluk gid ang andang nakita. Bisan si Moises mismo nagkuon nga,
“Nagakudug ako sa sobra nga kahadluk.”
22 Pero kamo tana kadya, ang inyo ginparapitan amo ang Bukid kang Sion kag ang
syudad kang Dios nga buhi, nga amo ang langitnun nga Jerusalem sa diin nagatiriripon
kag nagasirinadya ang mga anghel nga indi maisip ang andang kadurohon.
23 Rugto man nagatiriripon ang mga panganay nga kabataan † nga ang mga ngaran
nanda kadya nasulat run sa langit. Kamo nagparapit sa Dios nga hukum kang tanan
nga katawhan kag sa mga ispirito kang mga matarung nga tawo nga nangin himpit.

---

† **12:23 12:23** panganay nga kabataan- ukon *mga pinili kang Dios*

24 Nagparapit kamo kay Jesus mismo nga amo ang nagpatigayon kang bag-o nga
kasugtanan, kag sa anang dugo nga nag-agas nga nagahambal kang mga butang nga
mas mayad sangsa mga ginahambal kang dugo ni Abel.
25 Mag-andam kamo. Pamatian gid ninyo ang nagahambal kaninyo. Kon ang mga tawo
nga to nga wara nagpamati sa nagapaandam kananda rugya sa lupa wara gid makalikaw
sa silot, ano pa ayhan kita kadya? indi run gid kita makalikaw kon magtalikod kita sa
Dios nga nagahambal halin sa langit.
26 Nagtay-ug kato ang lupa kang maghambal tana. Pero kadya, nagsaad ang Dios nga,
"Uyugun ko pa gid liwan indi lang ang lupa kundi pati man ang langit."
27 Kar-on, kang naghambal tana nga "uyugun na pa gid liwan", nagapatimaan nga
ibul-un na ang tanan nga mga butang nga matay-ug, kon sayudon ang mga bagay nga
gintuga, agud to nga kon ano ang indi matay-ug amo lang ang mabilin.
28 Gani magpasalamat kita sa Dios hay naabay kita sa anang pagginahum nga indi
matay-ug. Simbahun natun ang Dios sa pamaagi nga makapahamuut kana, nga
nagatahod kag nagapadungug kana.
29 Hay ang atun Dios pareho dya kang kalayo nga nagapapas kang tanan nga mga
butang.

13

Katapusan nga Pagpanghangkat

1 Magpadayon kamo nga nagapalanggaanay bilang magburugto kay Cristo.
2 Indi kamo magkalipat magbaton kang mga dumaray-o nga nagaagi sa inyo balay.
Hay may mga tawo nga nagahimo kang amo dya nga wara sanda kamaan nga mga
anghel gali ang andang ginbaton.
3 Dumduma ninyo ang mga napriso nga daw kaimaw man nanda kamo rugto sa
prisohan. Kag inyo man dumdumun ang mga ginapaantos nga daw pareho man nanda
kamo nga nagaantos.
4 Dapat padunggan kang tanan nga tawo ang pag-asawahay. Kag ang mag-asawa indi
gid dapat magluib. Hay pagasilotan gid kang Dios ang bisan sin-o nga nagapakighilawas
ukon nagapanginlaki ukon nagapanginbayi.
5 Indi kamo magdinalok sa kwarta. Magkontento kamo kon ano lang ang dyan
kaninyo. Hay nagkuon ang Dios nga, "Indi ko gid kamo pagbayaan; indi ko gid kamo
pagpabay-an."
6 Gani may kaisug kita magkuon nga, "ang Ginoo ang manugbulig nakun gani indi ako
mahadluk. Ano gid haw ang mahimo kang pareho ko nga tawo kanakun?"
7 Panumdumun man ninyo ang nagpanguna kaninyo nga nagtudlo kang Pulong kang
Dios. Huna-hunaa ninyo kon daw ano ang andang pagkabuhi kag ang bunga na kadya
kag himoon ninyo nga ihimplo ang andang pagtoo.
8 Si Jesu-Cristo kon ano tana kauna, amo man angud tana kadya, kag hasta sa wara ti
katapusan, wara tana nagabaylo.
9 Indi kamo magpadara-dara sa nagkalain-lain nga pagturon-an. Hay mayad gid nga
parig-unun ninyo ang inyong baratyagun paagi sa bugay kang Dios kag indi paagi sa
turumanun sa pagkaun. Bisan pa gani ang mga tawo nga nagasunod sa amo to nga mga
turumanun wara man ti nabuul nga mayad paagi kadya.
10 Pero kita may altar nga ginahaladan, kag ang mga tawo nga ang andang ginahimo
pareho kang Judio kauna nga nagaalagad sa torda wara ti kinamatarung sa pagkaun sa
altar nga dya.
11 Hay kauna anay ang Pinakamataas nga Pari nagadara kang dugo kang mga sapat sa
Pinakabalaan nga Lugar bilang halad para sa sala, pero ang lawas tana kang mga sapat
ginasunog sa sagwa kang andang kampo.
12 Gani amo man ria si Jesus. Tana nag-antos sa sagwa kang syudad agud to nga paagi
sa anang kaugalingun nga dugo malimpyohan na ang mga katawhan sa sala.
13 Gani mag-agto kita kana sa sagwa kang kampo sa pag-antos kang mga kahuruy-anan
nga anang inagiyan.
14 Tungud hay ang atun nga iristaran rugya sa lupa nga dya bukun ti pirmaninti. Pero
ang atun ginakalangkagan nga pagaistaran sangka syudad nga atun ginapaabot.
15 Gani paagi kay Jesus magdayaw kita pirme sa Dios bilang halad natun kana. Dya
nga paghalad nga halin sa bibig kang mga nagakilala kana bilang Ginoo.
16 Kag indi ninyo paglipatan ang paghimo kang mayad sa iba kag paambitun man
ninyo ang mga nagakinahanglan, hay daw pareho dya kang mga halad nga nalipayan
gid kang Dios.

17 Magtuman kamo sa mga nagapanguna kaninyo kag magpasakup kamo kananda.
Hay sanda kadya wara ti pahuway sa pagbatiti kang inyo ispiritohanun nga kina-
hanglanun, hay sarabtun nanda kamo sa Dios. Tomanun ninyo sanda para mangin
malipayun sanda sa paghimo kang andang katungdanan, hay kon sanda magpangasubu
tungud kaninyo indi man nanda kamo mabuligan.
18 Pangamuyoi ninyo kami. Hay nasiguro namun nga limpyo ang amun konsensya
hay wara kami ti ginatinguha kundi ang maghimo ka mayad sa tanan nga butang.
19 Nagapangabay ako kaninyo nga pangamuyoan gid ninyo kami ka mayad agud nga
sa mas madali nga panahon makabalik ako dyan kaninyo.

Pangamuyo

20 Kar-on nagapangamuyo ako para kaninyo sa Dios nga amo gid lang ang makatugro
kang paghidait sa atun tagipusoon. Tana nga nagbanhaw kay Jesus nga atun Ginoo nga
amo ang gamhanan nga Manugbantay kanatun nga ana nga mga karnero. Paagi sa
anang dugo ginparig-un na ang kasugtanan nga wara ti katapusan.
21 Kar-on, kabay nga itugro kaninyo kang Dios ang tanan nga mayad nga butang nga
inyo kinahanglan para nga matuman ninyo ang anang kabubut-un. Kag kabay nga
paagi kay Jesu-Cristo himoon kang Dios kanatun ang tanan nga makapahumuut kana.
Dayawun natun si Jesu-Cristo sa wara ti katapusan. Amen.

Katapusan nga mga Bilin

22 Mga kabugtoan, nagapangabay ako kaninyo nga tumanun gid ninyo ang akun mga
ginasugo, hay bugu lang man ang sulat ko nga dya.
23 Gusto ko nga ipamaan kaninyo nga ang atun bugto nga si Timoteo nahilway run.
Kon mag-abot tana dayon rugya, imaw kami maagto dyan sa pagpakigkita kaninyo.
24 Kag kar-on ipangamusta ninyo kami sa tanan nga nagapanguna dyan kaninyo, kag
amo man sa iba nga mga tumuluo rugyan. Ang atun mga kabugtoan nga taga Italia
nagapangamusta man kaninyo.
25 Kabay nga kaluy-an kamo tanan kang Dios.

Ang Sulat ni Santiago

1 Ako si Santiago nga surugoon kang Dios kag ni Ginoong Jesu-Cristo amo ang nagasulat
ka dya.
Nagapangamusta ako kaninyo nga mga kabataan kang Dios nga nagrinapta sa bilog
nga kalibutan.

Ang Pagtoo kag ang Kaaram

2 Mga kabugtoan, magkalipay kamo kon makaagi kamo kang nanuhay-tuhay nga mga
pagtiraw,
3 tungud hay kamaan kamo nga sa tapos nga malampuwasan ninyo ang mga pagtiraw
sa inyo pagtoo, nakatuon kamo nga magbatas.
4 Gani dapat magpadayon kamo sa pagbatas agud to nga mangin hamtung run gid
kamo kag wara ti kasawayan, kag wara run gid ti nakulang kaninyo.
5 Kar-on, kon may rugyan kaninyo nga kulang ang anang kaaram, magpangayo tana
sa Dios kag pagataw-an tana, tungud hay ang Dios maalwan sa pagtugro kag wara ti
aligutgut kon nagatao.
6 Pero magpangayo tana nga may pagtoo, kag wara nagapangduha-duha. Tungud hay
ang tawo nga nagapangduha-duha daw pareho lang kang balud nga nagasunod-sunod
kon sa diin huyupun kang hangin.
7 Ang tawo nga amo karia indi magpaabot nga ang Ginoo magatugro kana kang bisan
ano nga ana ginapangayo,
8 tungud hay nagabaylo-baylo ang anang paminsarun, kag wara ti kapat-udan ang
tanan na nga ginahimo.

Ang Imol kag ang Manggaranun

9 Ang imol nga atun isigka-tumuluo dapat magkalipay hay ginbayaw tana kang Dios.
10 Kag ang manggaranun tana nga atun isigka-tumuluo, magkalipay man kon
ginpakanaba kang Dios hay sa urihi magataliwan lang man tana pareho kang bulak
nga nagakalayung.
11 Tungud hay kon nagatagi-ti gani ang sirak kang adlaw nagakalayung ang hilamon;
ang bulak na ka dya nagakarataktak, kag nagadura ang anang katahum. Amo man sa
tawo nga manggaranun mapatay tana samtang nagasinaku sa anang pagpangabuhi.

Ang Pagtiraw kag ang Pagsulay

12 Bulahan ang tawo nga nagabatas kang mga pagtiraw, hay kon indi tana matiung
sa anang pagtoo mabaton na ang padya nga amo ang kabuhi nga ginsaad kang Dios sa
mga nagahigugma kana.
13 Kon masulay ikaw, indi ikaw magkuon nga ang Dios ang nagsulay kanimo, tungud
hay ang Dios indi masulay kag wara man tana pagsulay sa bisan kay sin-o.
14 Ugaring ang kada tawo ginasulay kon ginabuyok kag madaug tana kang anang
malain nga handum.
15 Kag kon pasundan na run gani ang anang malain nga handum, amo run ria
ang anang pagpakasala. Kag sa padayon na nga pagpakasala, ang resulta na ka dya
kamatayun.
16 Mga pinalangga ko nga mga kabugtoan, indi ninyo pagpatalanga ang inyo
kaugalingun.
17 Kada butang nga mayad kag himpit sa langit maghalin kag gintugro dya kang Amay
nga amo ang nagatao kang kasanag, kag wara gid tana nagabalhin ukon nagapakita
kang bisan gamay nga pagbag-o.
18 Sa anang kaugalingun nga pagbuut ginhimo na kita nga anang mga kabataan paagi
sa pulong nga amo ang kamatuoran, agud to nga sa anang mga tinuga kita ang mangin
pinasulabi sa tanan.

Ang Pagpamati kag ang Pagtuman

19 Mga pinalangga ko nga mga kabugtoan, tandai ninyo dyaay: kinahanglan mangin
maabtik kamo sa pagpamati, kag indi kamo magpadaso-daso sa paghambal, kag indi
kamo mag-ugut dayon.
20 Tungud hay ang tawo nga nagaugut indi makahimo kang mayad nga tinutuyo kang
Dios.

21 Gani talikdan ninyo ang tanan nga mahigku nga mga buhat kag ang mga malaot
ninyo nga pagginawi. Magmapainubusun kamo sa pagbaton kang pulong kang Dios nga
rugyan sa inyo tagipusoon, nga amo ang sarang makaluwas kaninyo.
22 Indi lang nga magpamati kamo sa pulong kang Dios kundi tumanun ninyo dya. Hay
kon sagad lang kamo ka pamati kag wara man kamo pagtuman, ginainto lang ninyo ang
inyo mga kaugalingun.
23 Ang bisan sin-o nga nagapamati lang ka pulong kang Dios kag wara pagtuman ka
dya, daw pareho lang kang tawo nga nagpangespiho.
24 Ginturuk na ang anang itsura kag magpanaw, kag nalipatan na man dayon kon daw
ano ang anang itsura.
25 Pero ang tawo nga nagausisa ka mayad kang kasugoan nga wara ti kapin kag kulang,
kag nagatugro kang kahilwayan, kag padayon na dya nga ginatuman, kag wara lang
tana nagapamati kag nagakalipat kundi ginahimo na gid dya, pagapakamayadun tana
sa anang ginahimo.
26 Kon may rugyan nga nagakuon nga relihiyoso tana, pero indi na mapunggan ang
anang kaugalingun sa paghambal kang kadu, ginainto na lang ang anang kaugalingun
kag wara ti pulos ang anang relihiyon.
27 Sa panuruk tana kang Dios nga Amay, ang matuod-tuod gid tana kag husto
nga pagkarelihyoso amo dyaay: mabinuligun sa mga ilo kag sa mga balo sa andang
kalisdanan, kag nagaandam kang anang kaugalingun sa mga kadu nga mga butang sa
kalibutan.

2

Paandam batok sa Pagpasulabi

1 Mga kabugtoan ko, bilang mga tumuluo kang atun Ginoong Jesu-Cristo, ang
mahimayaun nga Ginoo, dapat wara kamo ti may ginapasulabi.
2 Pananglitan, may manggaranun nga tawo nga nagasuksok kang bulawan nga
singsing kag marahalun nga bayo ang nagsulud sa inyo nga pagtiripon, kag may
nagsulud man nga imol nga tawo nga nagasuksok kang gurosnay nga bayo.
3 Kon pasulabihun ninyo ang tawo nga nagasuksok kang marahalun kag magkuon
kana, “Rugya timo pungko sa nami nga purungkoan,” kag sa imol tana makuon kamo,
“Tindug lang timo rugyan,” ukon “Pungko lang dyan sa salug.”
4 Kon amo ria ang himoon ninyo, may ginapasulabi kamo kag nagahusgar kamo
tungud kang inyo malain nga panghuna-huna.
5 Pamati kamo, mga pinalangga ko nga mga kabugtoan. Indi bala nga ang mga imol
rugya sa kalibutan amo ang ginpili kang Dios nga mangin manggaranun sa pagtoo kag
mangin manununbli kang ginharian nga anang ginsaad sa mga nagahigugma kana?
6 Pero inyo tana, ginpakanaba ninyo ang mga imol. Indi bala nga ang mga
manggaranun ang nagapigus kag nagaakusar kaninyo?
7 Sanda man ka dya ang nagahambal kang malaot batok sa dungganun nga ngaran
kang inyo ginatoohan.
8 Kon tumanun ninyo ang harianun nga kasugoan, nga ginakuon sa kasulatan,
“Higugmaa ang imo isigka-tawo pareho kang paghigugma mo sa imong kaugalingun,”
mayad gid ang inyo ginahimo.
9 Pero kon may ginapasulabi kamo, nakasala kamo, kag suno sa kasugoan dapat kamo
silotan tungud hay ginlapas ninyo dya.
10 Tungud hay ang bisan sin-o nga nagatuman kang bug-os nga kasugoan, pero
nakalapas kang isara, pareho lang ria nga ginlapas na ang tanan.
11 Tungud nga ang Dios nga nagkuon, “Indi ikaw magpakighilawas,” amo man ang
nagkuon nga, “Indi ikaw magpatay.” Gani bisan wara ikaw magpakighilawas, pero
nakapatay ikaw ginlapas mo man angud ang kasugoan.
12 Gani mag-andam kamo sa inyo nga paghambal kag pagginawi tungud hay ang
kasugoan nga nagahilway amo man ang pagabasihan sa paghukum kaninyo.
13 Ang tawo nga wara mangir-o sa anang isigka-tawo indi man pagkangir-ohan kang
Dios sa adlaw nga tana maghukum. Pero ang tawo tana nga may kangir-o wara ti
kahadlukan sa adlaw kang paghukum.

Ang Pagtoo kag ang Mayad nga Buhat

14 Mga kabugtoan ko, ano bay ang pulos kon magkuon ang sangka tawo nga nagatoo
tana pero wara na dya ginapakita sa anang ginabuhat? Makaluwas ayhan kana ang
pagtoo na nga ria?
15 Pananglitan, may isigka-tumuluo kita nga nagakinahanglan kang bayo kag pagkaun,

16 kag ang isara kaninyo makuon kana, “Kaluy-an ikaw kang Dios; suksok ka bayo
agud indi ikaw pagramigan, kag magpabusog ikaw.” Ano bay ang pulos nga makuon
ikaw karia kana kon wara mo man lang tana pagtugroi kang anang kinahanglanun?
17 Amo man ria ang pagtoo; kon indi dya mapakita sa buhat, patay dya.
18 Pero, may iba nga magakuon, “Nagatoo ikaw, kag ako tana nagahimo kang mayad.”
Amo dyaay ang akun masabat: ipakita kanakun ang imong pagtoo nga wara ti hinimoan,
kag ipakita ko man kanimo ang akun pagtoo paagi sa akun hinimoan.
19 Mayad gid nga nagapati ikaw nga isara lang ang Dios. Bisan ang mga demonyo
nagapati man kag nagakurudug pa sa kahadluk.
20 Buang-buang ikaw! Gusto mo haw nga ipakita ko kanimo nga ang pagtoo wara ti
pulos kon wara ginaimawan kang mayad nga buhat?
21 Indi bala nga si Abraham nga atun ulang nahamut-an kang Dios paagi sa anang
ginhimo kang ginhalad na ang anang bata nga si Isaac sa altar?
22 Rugyan mo makita nga ang anang pagtoo gin-imawan kang anang hinimoan; ang
anang pagtoo nangin bug-os run gid tungud kang anang hinimoan.
23 Kag natuman ang ginakuon sa kasulatan, “Si Abraham nagtoo sa Dios, kag tungud
kang anang pagtoo ginpakamatarung tana kang Dios;” kag gintawag tana nga amigo
kang Dios.
24 Nakita mo nga ang tawo ginakabig nga matarung kang Dios paagi sa anang
hinimoan kag indi lang tungud kang anang pagtoo.
25 Amo man ria kay Rahab nga sangka bayi nga nagabaligya kang anang dungug.
Ginkabig tana nga matarung kang Dios tungud sa anang ginhimo katong ginbaton na
ang mga Judio nga espiya kag ginbuligan nga makapalagyo sa lain nga aragyan.
26 Ang atun lawas kon wara ti ispirito patay, amo man ria sa pagtoo, kon wara dya
pag-imawi kang mayad nga buhat patay man.

3

Ang Dila

1 Mga kabugtoan ko, indi magtinguha nga mangin manunudlo ang kalabanan kaninyo,
tungud hay kamaan kamo, kita nga mga manunudlo mas maid-id ang paghukum
kanatun sangsa iba.
2 Tungud hay tanan kita masami nagasayup. Ang tawo nga wara nagasayup sa
anang ginahambal hamtung run gid, kag makasarang tana sa pagpugung kang anang
kaugalingun.
3 Ang kabayo ginarindahan natun agud to nga mapatuman natun dya, kag sarang
natun dya mapaagto bisan diin natun gusto.
4 Amo man ria sa barko. Bisan ano pa dya ka bahul kag bisan ano pa dya ka palid
kang mabaskug nga hangin, sarang dya mapaliso kang gamay nga timon kag dar-un
kang timonil bisan diin na gusto.
5 Ang dila amo man karia. Gamay lang matuod dya, pero daragkul nga mga butang
ang anang mapabugal.
Pinsara bala ninyo kon daw ano ka lapad nga kakahoyan ang sarang sunogon kang
gamay lang nga kalayo!
6 Ang dila daw pareho man kang kalayo nga sobra magpanghalit. Sa tanan nga parte
kang atun lawas amo dya ang pinakamalaot kag ginalatuman na ang bilog nga lawas
kang anang malaot nga ginahambal. Ang malaot nga ginahambal kang dila daw kalayo
nga nagahalin sa impyerno nga amo ang nagaguba kang atun bug-os nga pagkatawo.
7 Ang tanan nga sahi kang sapat, pispis, mga sapat nga nagakamang kag isda sarang
maanta kag naanta gid man dya kang tawo.
8 Pero wara gid ti bisan sin-o nga makaanta kang dila. Tama gid dya ka malaot kag indi
mapunggan. Puro malaot ang anang ginahimo nga pareho kang dalit nga makapatay.
9 Ginagamit natun dya sa pagdayaw sa atun Ginoo kag Amay, kag amo man ang atun
ginagamit sa paghambal kang malaot batok sa atun isigka-tawo nga gintuga kang Dios
sa anang laragway.
10 Nagadayaw kita sa Dios kag nagahambal man kang malaot batok sa atun isigka-tawo
paagi sa sangka ba-ba lang. Mga kabugtoan ko, bukun daad ti amo dya nagakadapat!
11 Wara kabay ti tubodan nga ang nagailig nga tubig tab-ang kag yagsim?
12 Mga kabugtoan ko, ang kahoy nga higera wara pagpamunga kang olibo; kag ang
ubas wara man pagpamunga kang higera. Amo man ria sa tubig, indi man ikaw
makabuul kang tubig nga tab-ang sa dagat.

Ang Kaaram nga halin sa Langit

13 Kon may rugyan kaninyo nga mangin-aramun kag nakaintiende, kinahanglan
ipamatud-an na dya paagi sa pagkabuhi kang mayad. Bilang mainaramun, kinahanglan
maghimo tana kang mayad nga may pagpaubus.
14 Pero kon sa inyong mga tagipusoon may sobra nga kahisa kag inyo lang kaugalingun
nga kaaraydan ang inyo ginapasulabi, indi kamo magpabugal nga mangin-aramun kamo
kag indi ninyo paghimoon nga butig kon ano ang matuod.
15 Ria nga sahi kang kaaram bukun ti sa Dios naghalin, kundi nga kalibutanun,
tawhanun kag yawan-un.
16 Tungud nga kon maghinisaay run gani ang mga tawo kag ang andang kaugalingun
nga kaaraydan amo run lang ang andang ginapasulabi, maggirinamo gid sanda kag ang
tanan nga malaot nga butang himoon nanda.
17 Pero ang may kaaram nga naghalin sa Dios, una sa tanan putli ang anang kabuhi,
gusto na ang kalinung, malulo, may pagpasunaid, tama gid tana ka maluloy-on kag puro
mayad ang anang ginahimo, wara tana ti ginapasulabi kag wara nagapakuno-kuno.
18 Ang matarung nga pagkabuhi amo ang bunga kon ang tawo nga maluyagun kang
kalinung nagatinguha maghimo kang pamaagi nga mangin malinung ang tanan.

4

Paandam batok sa Pagpasulabi kang mga Butang nga Kalibutanun

1 Kamaan kamo kon ano ang ginhalinan kang inyo nga pag-irinaway kag pagbi-
naragba? Naghalin dya sa inyong mga handum nga nagairinaway rugyan sa inyo
tagipusoon.
2 May butang kamo nga naluyagan, pero indi ninyo dya maangkun, gani nagapamatay
kamo. Nagahamkun kamo sa pagkabutang kang iba pero indi ninyo dya maangkun,
gani nagairinaway kamo kag nagabinaragba. Indi ninyo dya maangkun tungud hay
wara kamo nagapangayo sa Dios.
3 Kon nagapangayo gid man kamo, wara kamo ti may mabaton tungud hay malain
ang inyo tinutuyo. Gusto lang ninyo nga gamitun dya agud matuman ang malain ninyo
nga handum.
4 Bukun kamo ti mga matutum sa Dios! Wara kamo haw kamaan nga kon pasulabihun
ninyo ang mga butang sa kalibutan ginakontra ninyo ang Dios? Gani ang bisan sin-o
nga nagapasulabi kang mga butang sa kalibutan nangin kaaway kang Dios.
5 Indi kamo maghuna-huna nga wara ti pulos ang ginakuon sa kasulatan nga, “Ang
ispirito nga anang ginpaistar kanatun tama gid kaimon.”
6 Pero mas tuman ang bugay kang Dios kanatun. Pareho kang ginakuon sa
kasulatan, “Ginakaugtan kang Dios ang tawo nga bugalun, pero ginakaluy-an na ang
mapainubusun.”
7 Gani magpasakup kamo sa Dios. Batoi ninyo ang yawa kag maparayu ria kaninyo.
8 Magparapit kamo sa Dios, kag magaparapit man tana kaninyo. Kamo nga mga
makasasala, bayai run ninyo ang mga malain ninyo nga ginahimo. Kamo nga mga
nagapangduha-duha, siguroha ninyo nga limpyo ang inyong tagipusoon.
9 Magpangasubu kamo kag magparanangisun kag maghirinibi tungud kang inyo mga
sala. Sa baylo nga magkadlaw kamo kag magsinadya, magparanangisun kamo kag
magpangasubu.
10 Magpaubus kamo sa atubang kang Ginoo kag pagabayawun na kamo.

Paandam sa mga Nagahusgar sa Iba

11 Mga kabugtoan, indi kamo maghambal kang malain batok sa iba. Ang nagahambal
kang malain ukon nagahusgar sa anang isigka-tumuluo, nagahambal man kang malain
kag nagahusgar batok sa kasugoan. Kag kon ginahusgaran mo ang kasugoan, wara mo
run dya ginatuman kundi ginahusgaran mo run dya.
12 Ang Dios gid lang ang nagtugro kang kasugoan kag manughusgar. Tana gid lang
ang sarang makaluwas ukon makasilot sa tawo. Gani sin-o gid ikaw nga maghusgar sa
imong isigka-tawo?

Paandam Batok sa Pagpahambog

13 Kamo dyan nga nagakuon, “Kadya ukon sa rum-an maagto kami sa sangka lugar.
Matiner kami rugto kang sangka tuig kag magnegosyo kag magsuput kang duro nga
kwarta.”
14 Wara gani kamo kamaan kon ano ang matabo sa rum-an. Ang kabuhi natun daw
pareho lang kang ambon nga makita mo kadya, pagkatapos burubuhay wara run.

15 Amo raad dya ang ikuon ninyo, “Kon itugot kang Ginoo, kag mabuhi pa kami, amo
dya ukon amo to ang amun himoon.”
16 Kamo tana, nagapabugal gid kamo kag nagapahambog. Malain kabay ang
magpabugal kang amo karia?
17 Ang sin-o man nga nakamaan kang mayad nga dapat na himoon pero wara na dya
ginhimo, nakasala tana ka dya.

5

Paandam sa mga Manggaranun

1 Kamo nga mga manggaranun, maghirinibi kamo kag magparanangisun tungud kang
mga kalisdanan nga inyo pagaagumun.
2 Ang inyo nga manggad nagakaradunot, kag ang inyo mga bayo ginapang-ut-ut kang
tanga.
3 Ang inyong bulawan kag pilak nagatuktukun, kag ang tuktuk nga dya ang
pagagamitun nga ebidensya batok kaninyo kag dya daw kalayo nga magasunog kaninyo
tungud hay nagsuput kamo kang manggad sa ka dyang katapusan nga mga inadlaw.
4 Wara ninyo suholi ang mga manug-obra ninyo sa taramnan; pamatii ninyo ang
andang reklamo. Nabatian kang Ginoo nga makagagahum ang pagpanghakruy kang
mga manug-ani.
5 Nagpinagusto kamo kag nagpatuyang sa inyo pagpangabuhi rugya sa kalibutan. Daw
pareho kamo kang sapat nga nagapatambuk para sa adlaw nga ihawun.
6 Ginsentensyahan ninyo kag ginpapatay ang mga tawo nga wara ti sala, kag wara
man sanda ka dya nagbato kaninyo.

Ang Pagbatas kag ang Pangamuyo

7 Gani, mga kabugtoan, mag-agwanta lang kamo hasta nga magbalik ang Ginoo.
Sulnga ninyo ang mangunguma, nagaagwanta tana sa paghulat kang anang bilidhun
nga patubas. Nagahulat tana kon san-o matupa ang uran para sa pagpatubo kang anang
tanum, kag kon san-o liwan mauran para sa pagpagurang kang bunga na ka dya.
8 Kamo man, mag-agwanta lang kamo kag indi magdura ka paglaum, tungud hay ang
Ginoo dali run lang mag-abot.
9 Mga kabugtoan, indi kamo magkumod batok sa isara kag isara, agud to nga indi
kamo paghukman kang Dios. Tana nga Manughukum dali run lang mag-abot.
10 Mga kabugtoan, kon nahanungud sa pag-agwanta kang mga kalisdanan, sunda
ninyo bilang ehemplo ang mga propeta nga ginsugo kang Ginoo nga maghambal para
kana.
11 Ginkabig natun sanda nga mga bulahan tungud hay nag-agwanta sanda. Nabatian
ninyo kon paano nag-agwanta si Job. Kag naman-an man ninyo kon paano tana
ginbuligan kang Ginoo kang urihi, tungud hay ang Ginoo tama gid ka mayad kag
maluloy-on.
12 Pero labaw sa tanan, mga kabugtoan, indi gid kamo magpanumpa. Indi gid ninyo
paggamitun ang langit ukon ang lupa ukon ang bisan ano bilang saksi sa inyong panaad.
Magkuon lang kamo nga “Huud” kon ang buut ninyo hambalun “huud,” kag “Indi” kon
ang buut ninyo hambalun “indi” agud to nga indi kamo paghusgaran kang Dios.
13 May rugyan bala kaninyo nga nagaagi kang kabudlayan? Dapat mangamuyo tana.
May rugyan bala kaninyo nga malipayun? Magkanta tana kang pagdayaw sa Dios.
14 May rugyan bala kaninyo nga nagamasakit? Ipatawag na ang mga kamal-aman sa
simbahan, kag magpangamuyo sanda para kana, kag haplasan nanda tana kang lana
nga nagapanawag sa ngaran kang Ginoo.
15 Ang andang pangamuyo nga may pagtoo magaayad sa tawo nga nagamasakit, kag
ang Ginoo ang magapabaskug kana, kag kon nakasala tana, pagapatawarun tana kang
Dios.
16 Gani, ang inyo mga sala ituad ninyo sa isara kag isara kag magpangamuyoay kamo,
agud to nga maayad kamo sa inyong mga balatian. Ang pangamuyo kang tawo nga
matarung tama gid ka gamhanan.
17 Pareho kay propeta Elias; tana pareho man natun nga tawo. Nagpangamuyo tana
kang tuduk gid sa anang tagipusoon nga indi mag-uran kag wara gid man mag-uran sa
sulud kang tatlo ka tuig kag tunga.
18 Dayon, nagpangamuyo tana liwan nga mag-uran kag nagbunuk ang uran kag
nagparamunga ang mga tanum sa lupa.
19 Mga kabugtoan ko, kon may rugyan kaninyo nga nagparayu sa kamatuoran kag
may nagbulig kana nga magpanumbalik,

20 amo dyaay ang tandaan ninyo: ang bisan sin-o nga nagabulig sa tawo nga
makasasala nga magtalikod halin sa anang malaot nga pagkabuhi magaluwas sa
makasasala nga dya sa kamatayun, kag duro pa gid nga mga kasal-anan ang
pagapatawarun.

Ang Una nga Sulat ni Pedro

1 Ako si Pedro nga apostol ni Jesu-Cristo nagasulat kaninyo nga mga pinili nga
katawhan kang Dios, kaninyo nga mga dumaray-o sa dya nga kalibutan kag nagrinapta
sa mga probinsya kang Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, kag kang Bitinia.
2 Ginpili kamo hay kauna pa nga daan amo run dya ang plano kang Dios nga Amay
kag paagi sa Balaan nga Ispirito ginpain na kamo para sa pagtuman kay Jesu-Cristo kag
para mangin limpyo paagi sa anang dugo.
Kabay nga magdugang pa gid ang inyo ginaagum nga bugay kag kalinung nga halin
sa Dios.

Buhi nga Paglaum

3 Dayawun ta ang Dios nga Amay kang atun Ginoong Jesu-Cristo! Tungud kang ana
bahul nga kaluoy kanatun gintugroan na kita kang bag-o nga kabuhi paagi sa anang
pagbanhaw kay Jesu-Cristo. Tungud karia may buhi kita nga paglaum,
4 kag maangkun natun ang anang ginatigana para kanatun rugto sa langit. Dya indi
marangga, indi madunot kag wara nagalubad.
5 Para ria kaninyo, nga tungud sa inyo pagtoo ginatipigan kamo paagi sa gahum kang
Dios samtang ginahulat ninyo ang kaluwasan nga igapahayag sa urihi nga mga inadlaw.
6 Tungud karia, nagakalipay kamo, bisan pa nga sa tulad, sa mabugu nga tinion
nagaagi kamo kang kasubu tungud kang inyo ginaagum nga mga nagkalain-lain nga
pagtiraw.
7 Ang tinutuyo kang mga pagtiraw nga ria amo nga mapamatud-an nga kon bala
ang inyo pagtoo matuod-tuod gid. Ang bulawan kabay, bisan pa nga nagarangga,
ginatirawan paagi sa kalayo? Amo man ria ang inyo pagtoo nga labing hamili sangsa
bulawan, ginatirawan man kon dya matuod-tuod gid. Kag kon mapamatud-an nga
matuod ang inyo pagtoo, pagadayawun kamo, pagabayawun kag pagapasidunggan kang
Dios sa adlaw nga ipahayag si Jesu-Cristo.
8 Bisan nga wara ninyo tana nakita, ginahigugma ninyo tana. Kag nagatoo kamo
kana, bisan sa tulad indi ninyo tana makita. Tungud karia nagakalipay kamo kang indi
masaysay kag mahimayaun nga kalipay,
9 hay ginabaton run ninyo ang bunga kang inyong pagtoo, nga amo ang inyong
kaluwasan.
10 Kon parte sa kaluwasan, ang mga propeta nga nagtagna kang bugay nga dya nga
turogro kang Dios kaninyo, maid-id gid nga nagpang-usisa kag nagtinguha nga maman-
an ang nahanungud rugya kadya.
11 Naghimorat sanda nga maman-an kon san-o kag kon paano dya mahanabo nga
ginatumud kang Ispirito ni Cristo nga rugyan kananda kang ginpahayag na ang pag-
antos nga agumun ni Cristo kag ang kadungganan nga ana maangkun pagkatapos karia.
12 Ginpahayag kang Dios sa mga propeta nga ang andang pagpanagna bukun ti para sa
andang kaugalingun nga kaaraydan kundi para kaninyo, kang maghambal sanda kang
mga butang nga to. Ang dya nga mga butang nabatian run man ninyo halin sa mga
nagapangwali kang Mayad nga Balita paagi sa paggiya kang Balaan nga Ispirito nga
ginpadara halin sa langit. Amo dya ang mga butang nga bisan ang mga anghel gusto
gid makamaan.

Magkabuhi kang Balaan nga Pagkabuhi

13 Gani iaman ninyo ang inyong mga panghuna-huna sa dapat ninyo nga himoon.
Dapat kamaan kamo magpugung kang inyo kaugalingun kag ibutang ninyo kang bug-os
ang inyo paglaum sa bugay nga igatugro kaninyo sa tion nga ipahayag run si Jesu-Cristo.
14 Bilang mga kabataan kang Dios nga matinumanun kana, indi kamo magpaayon
sa inyo mga handum nga ginahimo ninyo kauna kang kamo wara pa ti hinalung-ung
nahanungud sa kamatuoran.
15 Sa baylo, magpakabalaan kamo sa tanan nga inyo ginahimo hay ang Dios nga
nagtawag kaninyo balaan,
16 tungud hay ginakuon sa Kasulatan nga, “Magpakabalaan kamo tungud nga ako
balaan.”
17 Kon ginatawag ninyo tana nga Amay, tana nga wara ti ginapaboran sa anang
paghukum, kag ang anang paghukum nabasi gid lang sa hinimoan kang kada isara,
tahudon ninyo tana kang tuduk sa inyo tagipusoon mintras tanto nga rugya pa kamo sa
kalibutan.

18 Naman-an ninyo nga gintubos kamo halin sa wara ti pulos nga pagkabuhi nga
nasubli ninyo sa inyo mga kaulangan, indi paagi sa mga butang nga marangga pareho
kang pilak ukon bulawan.
19 Kundi, gintubos kamo paagi sa hamili nga dugo ni Cristo, tana kaangay kang tinday
nga karnero nga wara gid ti dagta ukon bisan ano nga kasawayan.
20 Sa wara pa matuga ang kalibutan gintangdu run nga daan kang Dios si Cristo para
sa hirikoton nga ria, kag ginpahayag tana sa kadyang urihi nga mga inadlaw para sa
inyo nga kaaraydan.
21 Paagi kay Cristo nagtoo kamo sa Dios nga amo ang nagbanhaw kag nagpadungug
kana, gani nga ang inyo pagtoo kag paglaum nasandig run sa Dios.
22 Kar-on nga nalimpyohan run kamo sa mga kasal-anan paagi sa inyong pagtuman
sa kamatuoran, agud to nga makahigugma run kamo kang sinsero sa inyo mga isigka-
tumuluo, maghigugmaanay kamo kang bug-os kag tuduk sa inyong tagipusoon.
23 Tungud hay natawo kamo liwan indi paagi sa inyo mga ginikanan nga tawo lamang
kag may kamatayun, kundi sa Dios nga wara ti kamatayun paagi sa anang pulong nga
buhi kag wara nagabalhin.
24 Hay ginakuon sa kasulatan nga,
“Ang tanan nga tawo pareho kang hilamon
kag ang andang kadungganan pareho kang bulak kang hilamon;
ang hilamon nagakalayung, kag ang anang bulak nagakarataktak,
25 pero ang pulong kang Ginoo nagapabilin nga matuod hasta san-o.”*
Ang pulong nga ria amo ang Mayad nga Balita nga ginpangwali kaninyo.

2

Ang Buhi nga Bato kag ang Balaan nga Nasyon

1 Gani, bayai ninyo ang tanan nga malain ninyo nga ginahimo kag ang tanan nga sahi
kang pagpangluko, amo man ang pagpakuno-kuno, pagkahisa, kag ang tanan nga sahi
kang istorya nga makaguba sa dungug kang iba.
2 * Pareho kang lapsag nga bag-o lang natawo, kamo man, kauhawi ninyo ang gatas
nga ispiritohanun nga wara ti simbog nga amo ang pulong kang Dios, agud to nga paagi
dyan karia magahamtung kamo sa inyo nga pagtoo kag maagum ninyo ang kaluwasan,
3 kadya nga natirawan run ninyo kon daw ano ka mayad ang Ginoo.
4 Magparapit kamo sa Ginoo nga amo ang nagatugro kang kabuhi. Tana pareho kang
bato nga ginsikway kang mga tawo hay wara ti pulos para kananda, pero para sa Dios
pinili tana kag bilidhun.
5 Kag kamo nga daw pareho kang buhi nga bato, magpagamit kamo sa ginatukod
nga ispiritohanun nga templo, nga sa diin mangin pari kamo nga ginpain para mag-
alagad kana sa paghalad paagi kay Jesu-Cristo kang mga ispiritohanun nga mga halad
nga nahamut-an kang Dios.
6 Hay napahamtang sa Kasulatan nga:
“Nagabutang ako sa Sion kang bato,
ang pamusod nga bato, nga pinili kag bilidhun,
kag ang bisan sin-o nga nagatoo kana
indi gid mabutang sa kahuruy-anan.”
7 * Gani, para kaninyo nga nagatoo kana, bilidhun tana, pero sa mga wara tana
nagatoo, amo dyaay ang ginakuon sa kasulatan,
“Ang bato nga ginsikway kang mga manughimo kang balay,
amo pa ang nangin pamusod nga bato.
8 * Kag ginkuon pa gid sa kasulatan nga, “Amo dya ang bato nga sarandadan kang
mga tawo,
kag paagi sa bato nga dya magadasma sanda.”
Nasandad sanda tungud hay wara sanda nagtuman sa pulong kang Dios: amo gid man
dya ang ginbuut nga daan kang Dios para kananda.
9 Pero kamo tana mga katawhan nga pinili kang Dios, mga pari nga nagaalagad sa
Hari, nasyon nga ginpain para kana, kag anang mga katawhan. Ginpili kamo kang Dios
agud to nga magpamaan kang anang makatiringala nga buhat. Tana man ang naghilway
kaninyo halin sa madulum nga pagkabuhi agud to nga masanagan kamo kang anang
makatiringala nga kasanag.

---

* **1:25 1:25** makita dya sa: Isa 40:6-8 * **2:2 2:2** Salmo 34:8 * **2:7 2:7** Salmo 118:22 * **2:8 2:8** Isaias 8:14-15

10 Kauna bukun kamo ti katawhan kang Dios, pero kar-on mga katawhan na run kamo.
Kag kauna wara ninyo maagumi ang anang kaluoy, pero kar-on naaguman run ninyo
dya.

Magkabuhi Bilang mga Surugoon kang Dios

11 Mga pinalangga, nagapakitluoy ako kaninyo bilang mga dumaray-o kag mga
pangayaw rugya sa kalibutan nga indi ninyo run paghimoa ang inyo mga tawhanun
nga kairigbun, nga nagakontra pirme sa inyo kaugalingun nga luyag.
12 Maggawi kamo kang matarung sa tunga kang mga tawo nga wara nagatuo sa Dios,
agud to nga kon ginapakalain nanda kamo kadya kag sa urihi nga mga inadlaw makita
nanda ang mayad ninyo nga mga buhat, pagadayawun nanda ang Dios sa adlaw nga
tana magbalik.
13 Para gid lang sa Ginoo, magpasakup kamo sa tanan nga may awtoridad sa gobyerno,
sa Emperador ayhan nga amo ang may pinakamataas nga katungdanan,
14 ukon sa mga gobernador man nga anang gintugroan kang awtoridad sa pagsilot
sa mga tawo nga nagahimo kang malaot kag sa pagpasidungug sa mga nagahimo kang
mayad.
15 Tungud hay ang kabubut-un kang Dios amo nga, paagi sa paghimo ninyo kang
mayad magauntat ang mga wara ti pulos nga ginapanghambal kang mga tawo nga
kulang ti paghangup nahanungud sa kamatuoran.
16 Magkabuhi kamo bilang mga tawo nga ginhilway run kang Dios. Pero indi ninyo
paggamita ang inyo kahilwayan nga rason sa paghimo kang kalaotan, kundi nga
magkabuhi kamo kang nagakabagay bilang mga alagad kang Dios.
17 Tahaa ninyo ang tanan nga mga tawo kag higugmaa ninyo ang inyo isigka-tumuluo.
Magkabuhi kamo nga may kahadluk sa Dios kag tahaa ninyo ang Emperador.*

Ang mga Pag-antos ni Cristo

18 Kamo nga mga surugoon, magpasakup kamo sa inyong mga agalun nga may tuman
nga pagtahod, indi lang sa mga mabuut kag malulo, kundi amo man sa mga mapintas.
19 Hay mahamuut ang Dios kaninyo kon tungud sa inyo pagsunod kang anang kabubut-
un nagabatas kamo kang mga kasakitan bisan pa nga wara kamo ti may nahimo nga
sala.
20 Mapabugal bala ninyo kon nagabatas kamo kang mga paghanot tungud kang
nahimo ninyo nga sala? Indi! Pero mahamuut ang Dios kaninyo kon sa paghimo ninyo
kang mayad, nagabatas kamo kang mga pag-antos.
21 Amo ria ang rason kon andut nga gintawag kamo kang Dios. Tungud nga si Cristo
mismo nag-antos para kaninyo, kag gintugroan na kamo kang halimbawa nga amo ang
dapat ninyo sundon.
22 *Wara gid tana ti may nahimo nga sala, kag wara man tana ti may ginhambal nga
butig.
23 * Kang gin-insultohan tana, wara tana magbalus ka insulto; kang nag-antos tana,
wara tana magpamahug nga magbalus. Sa baylo, gintugyan na ang anang kaugalingun
sa Dios nga matarung maghukum.
24 * Si Cristo mismo ang nag-ako kang atun mga kasal-anan kang ginlansang tana rugto
sa kros, agud to nga mapatay run kita sa sala kag magakabuhi kang matarung. Tungud
kang mga pilas nga anang naagum, gin-ayad kamo.
25 * Hay kauna pareho kamo kang mga karnero nga nagtalang, pero tulad nakabalik
run kamo sa Manugbantay kag Manugtatap ninyo.

3

Ang Paggawi kang mga Asawa kag mga Bana

1 Kamo nga mga asawa, magpasakup kamo sa inyong mga bana agud to nga kon may
rugyan kananda nga wara nagapati sa pulong kang Dios, magapati man sanda tungud
sa inyong mayad nga pagginawi bisan indi run kinahanglan nga ipaathagan pa,
2 hay makita nanda kon daw ano ka putli ang inyong pagkabuhi nga may bug-os nga
pagtahod sa Dios.
3 Ang inyo pagpaambung indi dapat makita sa gwa lang pareho kang sobra nga
pagpanami kang buhok, pagpamuni kang bulawan, kag pagsuksok kang marahalun nga
bayo.

---

* **2:17 2:17** makita man dya sa 2:13 * **2:22 2:22** Isaias 53:9 * **2:23 2:23** Isaias 53:7 * **2:24 2:24** Isaias 53:5
* **2:25 2:25** Isaias 53:6

4 Kundi ang inyong kaambung dapat maghalin sa inyong tagipusoon. Ang pagkamalulo
kag ang pagkamabuut amo ang kaambung nga wara nagalubad kag labing bilidhun sa
panuruk kang Dios.
5 Amo ria kauna magpaambung ang mga bayi nga nagatoo kag nagasarig sa Dios;
nagpasakup sanda sa andang mga bana,
6 *pareho bala kay Sara nga nagtuman kay Abraham kag ginatawag na pa dya nga
anang agalun. Kamo makabig nga anang mga kabataan kon nagahimo kamo kang
mayad kag wara kamo nagakahadluk sa bisan ano nga butang.
7 Amo man kamo nga mga bana, tratoha ninyo kamayad ang inyong asawa.
Respetohon ninyo sanda tungud hay naman-an ninyo nga bukun sanda ti pareho
kaninyo nga mabaskug, kag pareho man ninyo sanda nga makaangkun kang bugay
kang Dios nga amo ang kabuhi nga wara ti katapusan. Himoa ninyo dya agud to nga
indi maupangan ang inyong pagpangamuyo.

Ang Pag-antos tungud sa Paghimo kang Igsakto

8 Sa katapusan, tanan kamo dapat nga maghirituhog ang inyong mga paminsarun
kag may pareho nga baratyagun sa kada isara. Maghigugmaanay kamo nga daw
magburugto, magmaluloy-on kamo kag magmapainubusun.
9 Indi ninyo pagbaslan kang malaot ang mga tawo nga nagahimo kang malaot kontra
kaninyo, ukon hambalan kang malain ang mga tawo nga nagahambal kang malain
kaninyo. Sa baylo, ipangamuyo ninyo nga pakamayadun sanda kang Dios, hay gintawag
kamo kang Dios sa paghimo kang amo dya agud to nga maagum ninyo ang anang
pagpakamayad.
10 * Hay ginakuon sa kasulatan nga,
"Ang bisan sin-o man nga gusto na nga ang anang kabuhi
mangin malipayun kag mayad,
Untatan na run ang paghambal kang mga malain,
kag ang paghambal kang mga butig.
11 Indi run tana maghimo kang kalaotan, ang himoon na tana amo ang mayad nga mga
butang;
tinguhaan na gid nga mangin mayad pirme ang anang relasyon sa iba.
12 Hay ginabantayan kang Ginoo ang mga tawo nga matarung,
kag ginapamatian na gid ang andang mga pangamuyo.
Pero ginakaugtan na ang mga tawo nga nagahimo kang malaot."
13 Kar-on, sin-o bala ang magahalit kaninyo kon ang inyo tana gusto amo ang maghimo
kang mayad?
14 * Pero kon magaantos gid man kamo tungud sa paghimo ninyo kang mayad,
magkalipay kamo. Indi kamo magkahadluk sa bisan kay sin-o ukon magpalibug kon
ano man ang himoon nanda kaninyo.
15 Kundi tahoda ninyo kang bug-os sa inyo tagipusoon si Cristo bilang inyo Ginoo.
Mangin handa kamo pirme sa pagpaathag sa mga magapamangkot kaninyo nahanungud
sa inyong ginalauman.
16 Pero dapat mangin malulo kamo kag may pagtaha sa inyo nga pagpaathag. Maggawi
kamo kang igsakto para nga limpyo pirme ang inyong konsensya, agud to nga kon
ginapakamalaot ang inyong mayad nga buhat bilang mga tawo nga nagatoo kay Cristo,
mahuy-an ang mga nagahambal kang malaot kontra kaninyo.
17 Hay mas mayad pa nga mag-antos kamo tungud sa paghimo kang mayad kon amo
gid man ria ang kabubut-un kang Dios, sangsa maghimo kamo kang sayud.
18 Hay si Cristo gani napatay kang kisra gid lang tungud kang atun mga sala. Tana nga
wara ti sala napatay para kanatun nga mga makasasala, agud to nga mapanumbalik na
ang atun relasyon sa Dios. Napatay tana sa lawas pero ginbuhi tana sa ispirito.
19 Kag ang anang ispirito nag-agto kag nagpangwali sa mga kalag nga napriso.
20 * Amo dya ang mga kalag kang mga tawo nga wara magpati sa Dios katong mga
panag-on ni Noe. Lawid ang paghulat kang Dios nga magpati kana ang mga tawo nga
dya samtang ginaobra ni Noe ang arka, pero gamay lang ang nagpati kag nakasulud sa
arka, walo lang ang naluwas sa baha.
21 Ang tubig nga dya simbolo kang pagbawtiso nga amo ang nagaluwas kaninyo. Kag
dya bukun ti ang paglimpyo kang higku sa lawas kundi nga saad dya sa Dios halin sa

---

* **3:6 3:6** Gen 18:12 * **3:10 3:10** Salmo 34:12-16 * **3:14 3:14** Isaias 8:12-13 * **3:20 3:20** Gen 6—8

limpyo nga konsensya. Tungud sa inyong pagpabawtiso ginluwas kamo kang Dios paagi
sa anang pagbanhaw kay Jesu-Cristo.
22 Rugto run tana sa langit sa tuo kang Dios, nga ang mga anghel, ang mga may
awtoridad, kag ang mga may gahum napasakup kana.

4

Ang Bag-o nga Kabuhi

1 Kar-on, tungud gani nga nag-antos si Cristo sa anang lawas, iaman man ninyo ang
inyong kaugalingun sa mga pag-antos nga magaabot. Tungud hay ang sin-o man nga
nagaagum kang amo dya nadura run ang anang gana sa pagpakasala,
2 agud to nga mahinguyang na lamang ang anang tion samtang nagakabuhi tana rugya
sa kalibutan sa pagsunod sa kabubut-un kang Dios, kag indi sa anang tawhanun nga
kairigbun.
3 Duro run nga mga tinion kauna ang inyo gin-usik sa paghimo kang mga butang nga
gusto himoon kang mga tawo nga wara makakilala sa Dios. Hay nagapinagusto lang
kamo sa paghimo kang mga mahigku nga buhat, ginasunod ninyo ang inyong tawhanun
nga mga kairigbun, nagapalingin kamo, nagaintra sa mga mahigku nga pagpangalipay
kag nagapinagusto sa pag-inum kang makahurubug nga irimnun, kag makahuruya ang
inyo ginahimo sa pagsimba ninyo sa inyong dios-dios.
4 Ang mga tawo nga wara makakilala sa Dios natingala nga wara run kamo nagaimaw
kananda sa andang pagpatuyang sa paghimo kang mga butang nga malaot, amo gani
nga ginapakalain nanda kamo.
5 Pero magapanabat sanda kang andang ginahimo nga ria sa Dios nga handa sa
paghukum sa mga buhi kag bisan pa sa mga nagkaramatay run.
6 Hay amo dya ang rason kon andut ginwali ang Mayad nga Balita sa mga
nagkaramatay run, agud to nga bisan naaguman run nanda ang kamatayun nga amo ang
silot sa tanan nga tawo, magakabuhi ang andang ispirito sa wara ti katapusan pareho
kang Dios nga nagakabuhi sa wara ti katapusan.
7 Ang katapusan kang tanan nga butang madali run lang mag-abot. Gani kinahanglan
nga mayad ang inyong disposisyon kag kamaan kamo magpugung kang inyo kaugalin-
gun agud to nga makapangamuyo kamo kang nagakadapat.
8 Labaw sa tanan, maghigugmaanay kamo kang tuduk sa inyo tagipusoon, tungud hay
kon ginahigugma ninyo ang inyo isigka-tawo, bisan daw ano pa ka duro ang andang
sala nga nahimo kaninyo sarang man angud ninyo sanda mapatawad.
9 Magmainabi-abihun kamo sa kada isara nga wara ti pagkumod.
10 Bilang mga mayad nga tinugyanan kang Dios kang mga nagkalain-lain nga abilidad,
kon ano man ang inyong nabaton gamita ninyo dya para sa pagbulig sa iba.
11 Kon ang anang abilidad amo ang pagpangwali, magpangwali tana kang pulong kang
Dios. Kon ang anang abilidad tana amo ang pag-alagad sa iba, himoon na dya suno sa
ikasarang nga ginatugro kana kang Dios; agud to nga sa tanan nga butang mahimaya ang
Dios paagi kay Jesu-Cristo. Darayawun tana kag makagagahum sa wara ti katapusan.
Amen.
12 Mga pinalangga, indi kamo magkatingala sa mga tuman ka budlay nga mga pagtiraw
nga inyo ginaantos nga daw bukun ti kinaandan ang nagakaratabo kaninyo.
13 Sa baylo, magkalipay kamo hay nagaantos kamo pareho kay Cristo nga nag-
antos, agud to nga mangin tuman ang inyong kalipay sa tion nga ipahayag ang anang
pagkamahimayaun.
14 Bulahan kamo kon ginainsultohan kamo tungud kang inyo pagtoo kay Cristo, hay
ria ang magapamatuod nga ang gamhanan nga Ispirito, nga amo ang Ispirito kang Dios
rugyan kaninyo.
15 Kon mag-antos gid man kamo daad indi tungud nga nakapatay kamo ukon
nagpanakaw ukon naghimo kang malaot ukon nagpahilabut sa mga ginahimo kang iba.
16 Pero kon nagaantos kamo tungud kang inyong pagtoo kay Cristo indi kamo
magkahuya, kundi nga himayaun ninyo ang Dios tungud nga ginakabig kamo nga mga
tumuluo ni Cristo.
17 Hay nag-abot run ang tion kang paghukum kang Dios, kag dya magaumpisa sa
anang mga katawhan. Kag kon dya magaumpisa kanatun nga anang mga katawhan,
ano ayhan ang maabotan kang mga tawo nga wara magpati kang Mayad nga Balita nga
naghalin sa Dios?
18 * Kag suno sa ginakuon sa kasulatan,

* **4:18 4:18** Prov 11:13

“kon ang matarung nga tawo daw haroson pa gani maluwas,
ano pa ayhan ang matabo sa mga makasasala kag sa mga tawo nga wara nagakilala Dios?”
19 Gani, kamo nga nagaantos tungud nga amo ria ang kabubut-un kang Dios para kaninyo, padayon lang kamo sa paghimo kang matarung kag itugyan ninyo ang inyong kabuhi kana nga amo ang nagtuga kaninyo hay tana masarigan gid.

5

Tatapa ang Panung kang Dios

1 May ipangabay ako kaninyo nga mga manugdumara kang mga tumuluo, bilang pareho ninyo nga manugdumara. Ako mismo nakakita kang mga pag-antos ni Cristo kag isara man sa mga magaambit kang anang kahimayaan sa tion nga tana igapahayag. Amo dyaay ang akun ipangabay:
2 atipana ninyo ang mga tumuluo nga gintugyan kang Dios kaninyo. Ang andang halimbawa mga karnero kag kamo ang andang manugpaharab. Atipana ninyo sanda kang tinagipusoon hay amo dya ang kabubut-un kang Dios kag bukun ti kuon nga napiritan lang kamo. Himoon ninyo dya indi tungud nga nagahanggab kamo sa kwarta kundi nga gusto gid ninyo mag-alagad kananda.
3 Indi kamo magpakahari-hari sa mga gintugyan kaninyo nga inyo tatapun, kundi nga mangin ihimplo kamo kananda.
4 Kag kon magpahayag run si Cristo nga amo ang pinakapangulo sa mga manugbantay, magabaton kamo kang tama gid kanami nga padya nga wara nagalubad.
5 Kamo tana nga mga pamatan-un, magpasakup kamo sa mga mal-am. Kamo tanan, magpaubus kamo sa isara kag isara. Hay ginakuon sa kasulatan nga, “Ginakaugtan kang Dios ang mga bugalun, pero ginakaluy-an na tana ang mga mapainubusun.”*
6 Gani magpaubus kamo sa makagagahum nga Dios, agud to nga ibayawun na kamo sa tion nga ana gintalana.
7 * Itugyan ninyo kana ang tanan ninyo nga libug, tungud hay nagakabalaka tana kaninyo.
8 Magmapinugungun kamo kang inyo kaugalingun kag magmabinantayun, hay ang inyong kaaway nga amo ang yawa daw pareho kang nagangurub nga leon, nagalibot-libot nga nagapangita kon sin-o ang anang itukbun.
9 Parig-una ang inyong pagtoo kag batoi ninyo tana, tungud hay nakamaan kamo nga bukun lang kamo ang nagaantos kang pareho ka dya nga pag-antos kundi amo man ang inyong mga isigka-tumuluo sa bilog nga kalibutan.
10 Kag pagkatapos kang mabugu nga tion nga kamo nag-antos, ang Dios nga nagatugro kang tanan nga bugay nga amo man ang nagtawag kaninyo sa pag-ambit kang anang kahimayaan hasta sa wara ti katapusan tungud kang inyo kaangtanan kay Cristo, tana gid mismo ang magabulig kaninyo agud to nga wara run gid ti may nakulang kaninyo, magaparig-un kag magapabakud kaninyo kag magapapag-un kang inyong pagtoo.
11 Tana ang makagagahum sa wara ti katapusan. Amen.

Katapusan nga Pagpang-abiabi

12 Nagasulat ako kaninyo kang mabugu nga sulat nga dya sa bulig ni Silvano* nga atun isigka-tumuluo kag ginakabig ko nga masarigan gid. Ginsulat ko dya agud to nga pabaskugun ang inyong baratyagun kag pamatud-an kaninyo nga amo gid dya ang matuod-tuod nga bugay kang Dios. Magpakarig-un kamo tungud sa bugay nga ria.
13 Ang mga isigka-tumuluo sa Babilonia nga mga pinili man kang Dios pareho ninyo, nagapangamusta kaninyo rugyan, amo man si Marcos nga ginakabig ko nga akun bata.
14 Magkamustahanay kamo tanan nga may paghigugma bilang magburugto kay Cristo.
Kabay nga mangin mayad ang inyong kahimtangan tanan rugyan, kamo nga mga may kaangtanan kay Cristo.

---

* **5:5 5:5** Prov 3:34 * **5:7 5:7** Salmo 55:22 * **5:12 5:12** ukon Silas

Ang Ikarwa nga Sulat ni Pedro

1 Ako si Simon Pedro nga surugoon kag apostol ni Jesu-Cristo,
Nagasulat kaninyo nga tungud kang pagkamatarung kang atun Dios kag Manluluwas
nga si Jesu-Cristo nakaagum kamo kang pagtoo nga bilidhun nga pareho man kang amun
pagtoo.
2 Kabay nga magdugang pa gid ang inyo ginaagum nga bugay kag kalinung nga halin
sa Dios, tungud kang inyo nga pagkilala kana kag kay Jesus nga atun Ginoo.

Ang Pagpili Kanatun kang Dios

3 Paagi sa gahum kang Dios gintugroan na kita kang tanan natun nga kinahanglanun
sa atun nga kabuhi kag sa pagsunod sa anang kabubut-un. Nahimo dya agud to nga
makapakig-ambit kita sa anang pagkamahimayaun kag pagkamayad.
4 Paagi dyan karia ang Dios may ginsaad kanatun nga bilidhun kag tama gid kanami,
agud to nga paagi rugya karia makalikaw kamo sa mga kairigbun nga rugya sa kalibutan
nga makaguba kaninyo, kag makapakig-ambit kamo kang anang diosnon nga kinaugali.
5 Sa amo gid ria nga rason, tinguhaan gid ninyo kamayad nga indi lang kuon nga
nagatoo kamo, kundi dugangan ninyo dya kang paghimo kang mayad, kag indi lang nga
nagahimo kamo kang mayad, kundi nga dugangan ninyo dya kang kaaram,
6 kag indi lang nga may kaaram kamo, kundi nga dugangan pa gid ninyo dya kang
pagpugung kang inyo kaugalingun, kag indi lang nga may pagpugung kamo kang inyo
kaugalingun, kundi nga dugangan pa gid ninyo dya kang pagkamabinatasun kang mga
pagtiraw, kag indi lang nga mabinatasun kamo sa mga pagtiraw, kundi nga dugangan
pa gid ninyo dya kang paggawi nga diosnon;
7 kag indi lang nga nagagawi kamo kang diosnon, kundi nga dugangan pa gid ninyo
dya kang pagpalangga sa inyo isigka-tumuluo, kag indi lang nga may pagpalangga kamo
sa inyo isigka-tumuluo, kundi nga dugangan man ninyo dya kang paghigugma sa inyo
isigka-tawo.
8 Hay kon ang ria nga mga pagbinatasan rugyan kaninyo kag nagatubo, ang matabo
karia mangin mapuslanun gid kag mabinungahun ang inyong pagkilala sa atun Ginoong
Jesu-Cristo.
9 Pero kon may rugyan kaninyo nga wara ti amo ria nga mga pagbinatasan sa anang
kabuhi, daw pareho lang tana kang bulag; indi tana makakita kang mga butang sa rayu.
Nalipatan na nga ginlimpyohan run tana kang Dios sa anang mga kasal-anan kauna.
10 Gani, mga kabugtoan, tinguhaan gid ninyo ka mayad nga mapakita ninyo sa inyong
kabuhi nga mga tinawag kag pinili kamo kang Dios, hay kon himoon ninyo ria wara gid
ti rason nga magtalikod kamo kana.
11 Kag dayon, bug-os kamo nga pagabatunon kang Dios sa pagsulud sa lugar nga ang
nagahari sa wara ti katapusan amo si Jesu-Cristo nga atun Ginoo kag Manluluwas.
12 Gani, bisan pa nga naman-an run ninyo ria nga mga butang kag marig-un run ang
inyo pagpati sa kamatuoran nga inyo natun-an, gusto ko gihapon nga padumdumun
kamo pirme kang nahanungud dyan karia.
13 Sa banta ko, nagakabagay lang nga ipadumdum ko kaninyo ang ria nga mga butang
samtang buhi pa ako,
14 hay naman-an ko nga sa indi run lang magbuhay magataliwan run ako, pareho sa
ginpamaan kang atun Ginoong Jesu-Cristo kanakun.
15 Gani himoon ko gid ang tanan nga pamaagi agud to nga kon magtaliwan run gani
ako sa dya nga kalibutan madumduman ninyo sa gihapon ang dya nga mga butang.
16 Ang ginpahayag namun kaninyo nahanungud sa pagkagamhanan kang atun
Ginoong Jesu-Cristo kag ang anang pag-abot, wara namun ginbasi sa mga istorya nga
ginhimo-himo lang kang mga tawo nga sagad magpatu-patu kang mga istorya, kundi
nga kami mismo nakakita gid kang anang pagkamahimayaun.
17 * Tungud hay rugto gid kami kang padunggan kag himayaun tana kang Dios nga
Amay. Ang Dios nga makagagahum sa tanan naghambal, “Amo dya ang akun hinigugma
nga Anak, nga ginakahamut-an ko gid kamayad.”
18 Kami mismo nakabati kang limug nga ria nga naghalin sa langit hay kaimaw kami
ni Cristo rugto sa balaan nga bukid.

---

* **1:17 1:17** Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8; Lucas 9:28-36

19 Tungud karia mas nasiguro pa gid natun nga ang mga ginpanagna kang mga propeta
kauna masarigan gid nga matuod. Mayad gid nga itaw-an ninyo dya kang bahul nga
pagtamud, hay daw pareho dya kang sulo nga nagasanag sa kadulum hasta sa pagbanag-
banag kang adlaw kag kabugwasun* nga magaiwag sa inyong mga tagipusoon.
20 Labaw sa tanan, dapat gid ninyo maman-an nga wara ti bisan sin-o nga
makapaathag kang mga sinulat kang mga propeta paagi lang sa ana kaugalingun nga
paghangup.
21 Tungud hay wara gid ti tagna nga naghalin sa paminsarun lang kang tawo, kundi
nga sa Dios gid dya naghalin kag ginhambal kang mga tawo nga ginatuytoyan kang
Balaan nga Ispirito.

2

Ang mga Manugpatalang

1 Kauna anay, may mga tawo nga nagapakuno-kuno nga sanda mga propeta kang
Dios. Amo man ria kaninyo tulad; may magaturohaw man nga mga manugpatalang nga
indi madiparahan nga magapanudlo kang butang nga makaguba kang pagtoo kang mga
tawo. Si Cristo nga amo ang nagtubos kananda, wara nanda ginakilala bilang andang
agalun gani igo nanda maman-an silotan run sanda kang Dios.
2 Raku ang magasunod sa andang mga mahigku nga ginabuhat, kag tungud kananda
pagapakalainun ang kamatuoran nga atun ginasunod.
3 Sa andang pagkamahinanggabun, kwartahan nanda kamo paagi sa pag-istorya kang
andang mga ginhimo-himo nga mga istorya; kauna pa nga daan nahusgaran run sanda
nga isilotan, kag ang Dios nga amo ang magalaglag kananda wara gid nagakaturog.
4 Katong una, wara magkanugon ang Dios nga silotan ang mga anghel nga nakasala,
kundi nga gintagbung na sanda sa impyerno kag ginpriso sa lugar nga tama kadulum
kag rugto sanda hasta sa adlaw nga hukman sanda.
5 Wara man kang Dios ginpaiway ang mga tawo nga nagakontra kana katong panag-on
ni Noe, kundi nga ginpapas na sanda paagi sa baha kag ang ana lang ginluwas amo si
Noe nga nagpangwali kang nahanungud sa matarung nga pagkabuhi, tana kag ang pito
na ka mga kaimawan.
6 Ginhusgaran man kang Dios ang mga syudad kang Sodoma kag Gomora paagi sa
pagsunog hasta nga mapapas ang tanan nga mga tawo rugto. Ginhimo na dya bilang
paandam sa mga magakontra kana.
7 * Pero ginluwas na tana ang matarung nga tawo nga si Lot, nga nagakasubu gid sa
mga mahigku nga ginabuhat kang mga malaot nga tawo.
8 (Nagasakit ang baratyagun kang tawo nga matarung nga dya hay makita na kag
mabatian adlaw-adlaw ang mga ginapanghimo kang mga tawo nga malaot sa anang
palibot.)
9 Kon ginhimo kang Dios ang mga bagay nga ria kauna, nagapatimaan lang nga
makasarang tana sa pagluwas kang mga diosnon nga nagaagi kang mga pagtiraw, kag
makasarang man tana sa pagsilot sa mga nagahimo kang malaot samtang ginahulat ang
adlaw nga sanda pagahukman,
10 ilabi run gid ang mga nagasunod lang sa andang tawhanun nga kairigbun nga
makadagta kananda kag wara nagapasakup sa awtoridad kang Dios.
Ang mga manugpatalang nga dya nga akun ginahambal mga makahas kag wara ti
kahadluk sa pagpasipala sa gamhanan nga mga tinuga.
11 Bisan gani ang mga anghel nga mas mabakud kag mas gamhanan wara magpasipala
kananda sa atubang kang Ginoo.
12 Pero ang mga tawo tana nga dya, ginapakalain nanda ang mga butang nga wara
nanda maintiendihi; daw pareho sanda kang mga sapat nga wara ti pinsar nga ang
anda lang ginasunod amo ang andang duna nga paghangup. Pareho gid man sanda
kang mga sapat nga ginbata lang para idakpun kag ipatyun, kag pareho sanda nga ang
andang maabotan amo ang kalaglagan.
13 Pagapaantoson sanda bilang balus kang andang pagpaantos sa iba. Nanamian sanda
maghimo kang mga mahigku nga pagpangalipay bisan adlawun. Nagadara lang sanda
kang kahuruy-anan sa inyo nga pagtiriripon sa pagkaun bilang magburugto, tungud hay
nagapakig-imaw sanda kaninyo pero nagapinagusto man sanda kang himo kang malain.
14 Wara sanda ti iba nga ginasagap kundi mga bayi nga andang mapakighilawasan;
wara gid ti pagkataka sa paghimo kang sala. Ginahaylo nanda ang mga mahuyang ti

* **1:19 1:19** sa Griego, *bituon sa kaagahun* * **2:7 2:7** Gen 19:16, 29

pagtoo; nangin ugali run nanda ang pagkamahinamkunun. Mga sinumpa sanda kang
Dios.
15 * Ang mga manugpatalang nga dya wara run nagsunod sa igsakto nga dalanun;
nagtalang sanda kag kon ano ang ginhimo kauna ni Balaam nga bata ni Beor amo man
ang anda nga ginsunod, nga naghimo kang malain tungud sa anang pagkahanggab sa
kwarta.
16 * Tungud sa anang malain nga ginahimo ginsaway tana kang asno nga naghambal
sa limug kang tawo, kag ginpunggan ang propeta nga dya sa anang pagahimoon nga
kabuangan.
17 Ang mga manugpatalang nga dya daw pareho kang tubodan nga nahubsan kag gal-
um nga ginapalid kang mabaskug nga hangin. Ang gintigana kang Dios nga andang
pagaagtunan amo ang lugar nga tuman gid kadulum.
18 Ang anda nga mga ginapangwakal puro lang mga pagpahambog nga wara lang man
ti pulos. Paagi sa paghimo kang lawasnun nga kairigbun ginahaylo nanda ang mga tawo
nga bag-o pa lang magbulag sa andang mga kaimaw nga nagahimo kang malaot.
19 Ginasaadan nanda kang kahilwayan ang mga tawo nga anda ginahaylo. Pero sanda
mismo bukun man ti hilway kundi uripun kang mga bagay nga makarangga kananda.
Tungud hay ang tawo uripun kang bisan ano nga makahugakum kana.
20 Ang mga tawo nga nakakilala run sa atun Ginoo kag Manluluwas nga si Jesu-
Cristo, nahilway run sa mga bagay rugya sa kalibutan nga makarangga kananda. Pero
kon magpahugakum kag magpadaug liwan sanda sa mga bagay nga dya, ang andang
madangatan mas sobra pa gid sangsa katong wara pa sanda makakilala kay Cristo.
21 Hay mas mayad pa run lang nga wara nanda matalupangdan ang matarung nga
pagkabuhi sangsa natalupangdan nanda dya kag magtalikod sa mga sugo kang Dios nga
gintudlo kananda.
22 * Ang natabo kananda nagapakita nga matuod gid man ang hurubatun nga, "Ang
ayam nagakaun kang anang kaugalingun nga suka", kag "ang baboy nga naparigosan
run nagabalik gihapon sa pagtubog sa lao."

3

Ang Pagbalik kang Ginoo

1 Mga pinalangga, ikarwa ko run dya nga sulat kaninyo. Sa darwa ko ka mga sulat
kaninyo, gintinguhaan ko nga mapukaw ang inyong limpyo nga paminsarun paagi sa
pagpadumdum kaninyo kang mga butang nga inyo run naman-an nga daan.
2 Gusto ko nga idumdumun ninyo ang mga ginpanagna kang mga propeta kang Dios
kauna kag ang mga sugo kang atun Ginoo kag Manluluwas nga ana gintugro paagi sa
mga apostol nga ginpadara kang Dios kaninyo.
3 * Labaw sa tanan, dapat ninyo mahangpan nga sa urihi nga mga inadlaw, may
magaturohaw nga mga tawo nga ang anda lang ginasunod amo ang andang mga malaot
nga handum. Pagayagutaun nanda kamo,
4 magakuon sanda nga, "Indi bala nga nagsaad si Cristo nga mabalik? Ti diin run tana
bay? Ang atun mga kaulangan nagkaramatay run, pero ang tanan amo man gihapon
halin kang pagtuga kang kalibutan."
5 * Ginahungud gid nanda nga lipatan ang kamatuoran nga kauna paagi sa paghambal
kang Dios gintuga na ang langit kag gintuga na man ang lupa. Gintuga ang lupa halin
sa tubig kag paagi man sa tubig.
6 Kag paagi man sa tubig kang anaw ang kalibutan kauna ginrangga kang Dios.
7 Paagi man sa anang paghambal, ang langit kag ang lupa sa tulad ginatigana na para
laglagun paagi sa kalayo. Ginaaman na dya para sa adlaw kang anang paghukum kag
paglaglag kang mga tawo nga nagakontra kana.
8 * Pero mga pinalangga, amo dyaay ang sangka bagay nga indi gid ninyo paglipatan,
nga para sa Ginoo ang sangka adlaw pareho lang kang sangka libo ka tuig, kag ang
sangka libo ka tuig pareho lang kang sangka adlaw.
9 Abi kang iba ang Ginoo nagapabuyan-buyan lang sa pagtuman kang anang mga
ginsaad. Pero ang matuod tana karia, ang Ginoo mapinasensyahun kaninyo; indi na
gusto nga ang bisan sin-o malaglag, kundi nga ang tanan maghinulsul kag magtalikod
sa andang mga kasal-anan.

---

* **2:15 2:15** Num 22:5, 7 * **2:16 2:16** Num 22:21, 23, 28, 30-31 * **2:22 2:22** Prov 26:11 * **3:3 3:3** Judas 18
* **3:5 3:5** Gen 1:6-8; 7:11 * **3:8 3:8** Salmo 90:4

10 Pero ang pag-abot kang Ginoo indi maman-an, pareho bala kang pag-abot kang
takawan. Kag sa adlaw nga to, madura ang langit nga may makatiringil nga gahud. Ang
mga butang nga rugyan sa kalangitan matunaw sa init kang kalayo, kag ang lupa kag
ang tanan nga butang nga rugyan karia maubos ka sunog.
11 Tungud gani nga maguba ang tanan nga mga butang nga dya sa amo ria nga paagi,
dapat magkabuhi kamo kang balaan kag diosnon nga pagkabuhi,
12 samtang nagahulat kamo kang pagbalik kang Dios. Himoa ninyo ang tanan ninyo
nga masarangan agud to nga mapadali ang anang pag-abot. Sa amo to nga adlaw ang
langit masunog kag mapapas, kag ang tanan nga mga butang rugyan karia matunaw sa
kainit.
13 * Pero kita tatun nagapaabot kang ginsaad kang Dios nga amo ang bag-o nga langit
kag bag-o nga lupa nga sa diin ang katarungan ang magaluntad.
14 Gani, mga pinalangga, tungud nga amo dya ang inyo ginapaabot, panikasugan gid
ninyo nga magkabuhi kang putli kag wara ti kasawayan sa panuruk kang Dios kag
mayad ang inyong relasyon kana.
15 Kag kabiga ninyo nga ang pagkamapinasensyahun kang atun Ginoo nagakahulogan
nga gusto na nga tanan nga tawo maluwas. Amo man ria ang ginsambit kang atun
pinalangga nga bugto nga si Pablo kang magsulat tana kaninyo paagi sa kaaram nga
gintugro kang Dios kana.
16 Sa tanan na nga mga sulat, amo gid ria ang anang ginapanghambal nahanungud sa
bagay nga ria. May mga bahin sa anang mga sulat nga budlay ihangpun, nga ginatiko
kang mga tawo nga kulang ti panghangup kag kang mga mahuyang ti pagtoo. Amo man
ria ang ginahimo nanda sa iba nga bahin kang kasulatan. Sanda lang man mismo ang
nagadara kang andang kaugalingun sa kalaglagan.
17 Gani, kamo mga pinalangga, tungud nga naman-an run ninyo nga daan ang mga
bagay nga ria, mag-amlig kamo agud to nga indi kamo madara kang mga sayup nga
ginapanudlo kang mga tawo nga wara ti ginasunod nga kasugoan, kag talikdan ninyo
ang inyong ginatoohan.
18 Sa baylo, magkabuhi kamo sa paagi nga nagahamtung sa bugay kang atun Ginoo
kag Manluluwas nga si Jesu-Cristo kag sa pagkilala kana. Himayaun tana kar-on hasta
sa wara ti katapusan. Amen.

* **3:13 3:13** Isaias 65:17; 66:22

Ang Nahaunang Sulat ni Juan

Ang Pulong nga Nagatugro kang Kabuhi

1 Nagasulat kami kaninyo nahanungud sa Pulong nga nagatugro kang kabuhi nga sa
wara pa matuga ang kalibutan dyan run tana nga daan. Nabatian namun tana nga
naghambal, nakita namun mismo, kag ginaturuk gid namun, kag nakaptan pa gid gani.
2 Ang nagatugro kang kabuhi nga dya ginpahayag kang Dios kag nangin tawo kag
nakita gid namun tana mismo. Kadya ginapamaan namun ang kamatuoran nahanungud
kana kag ginabantala kaninyo tana nga amo ang kabuhi nga wara ti katapusan. Tana
imaw man anay kang Amay kag ginpahayag tana kanamun.
3 Ginabantala namun kaninyo ang amun nakita kag nabatian nga to agud nga kamo
man makapakig-ambit kanamun sa amun suud nga relasyon sa Amay kag sa anang Anak
nga si Jesu-Cristo.
4 Kag ginasulat namun dya kaninyo agud to nga kita tanan makaangkun kang bug-os
gid nga kalipay.

Ang Dios Kasanag

5 Amo dya ang mensahe nga amun nabatian nga ginhambal kang anang Anak kag
kadya ginapamaan namun kaninyo, nga ang Dios kasanag kag kana wara gid ti bisan
ano nga kadulum.
6 Gani kon maghambal kita nga suud ang atun relasyon sa Dios ugaring ang atun
pagginawi dyan man angud sa kadulum, nagabutig lang kita kag wara nagakabuhi suno
sa kamatuoran.
7 Pero kon kita nagakabuhi sa kasanag, pareho kang Dios nga rugyan sa kasanag, kita
tanan mayad ang atun relasyon sa sara kag sara, kag ang dugo ni Jesus nga anang Anak
ang nagalimpyo kanatun sa tanan natun nga mga kasal-anan.
8 Kon maghambal kita nga wara kita ti sala, ginadayaan ta lang ang atun kaugalingun,
kag kon sayudon wara kita nakamaan kang kamatuoran.
9 Pero kon ituad ta sa Dios ang atun mga sala, tana matutum kag matarung:
pagapatawarun na kita kag pagalimpyohan sa tanan natun nga kalainan.
10 Kar-on, kon maghambal kita nga kita wara nakasala, ginahimo ta nga butigun ang
Dios kag ginapasapayan ta lang ang anang pulong.

2

Si Cristo ang Atun Manug-apin

1 Kamo nga ginakabig ko nga mga kabataan, nagasulat ako kaninyo ka dya agud to
nga indi kamo makasala. Pero kon may dyan gid man kaninyo nga makasala, may
magaatubang sa Dios nga Amay para sa pagbulig kanatun. Dya si Jesu-Cristo nga amo
ang matarung.
2 Tana ka dya ang nangin halad para sa kapatawaran kang atun mga sala, kag indi
lamang kang atun mga sala kundi para man sa mga sala kang katawhan sa bilog nga
kalibutan.
3 Kag masiguro gid natun nga kita nakakilala sa Dios kon nagatuman kita kang anang
mga sugo.
4 Ang tawo nga nagahambal nga nakakilala tana sa Dios pero wara nagatuman kang
mga sugo kang Dios, butigun dya nga tawo kag wara nakamaan kang kamatuoran.
5 Pero ang nagatuman kang pulong kang Dios amo tana ang may bug-os gid nga
paghigugma sa Dios. Amo dyaay ang pamatuod nga kita may kaangtanan sa Dios:
6 kon maghambal kita nga suud ang atun kaangtanan sa Dios, dapat magginawi kita
pareho man kay Cristo-Jesus.

Ang Bag-o nga Sugo

7 Mga hinigugma, sa sulat ko nga dya wara ako nagatao kaninyo kang bag-o nga sugo,
kundi amo man dya ang daan nga sugo nga nabaton run ninyo kauna pa. Ang daan nga
sugo nga dya amo ang mensahe nga inyo run man nabatian.
8 Pero bag-o man gihapon dya nga sugo ang akun ginasulat kaninyo hay nakita dya
nga ginkabuhi ni Cristo kag amo man kaninyo, tungud nga ang kadulum nagakadura
kag ang matuod-tuod nga kasanag nagabanaag run.
9 Ang tawo nga nagakuon nga tana rugyan sa kasanag pero nagadumut tana sa anang
isigka-tumuluo, tana ka dya rugyan man angud sa kadulum.

10 Ang tawo tana nga nagahigugma sa anang isigka-tumuluo amo ang nagapabilin sa
kasanag, kag wara ti bisan ano sa anang kabuhi nga makapakasala kana.
11 Pero ang tawo nga nagadumut sa anang isigka-tumuluo nagakabuhi sa kadulum
kag ang anang pagginawi pareho kang nagapangarapkap tana sa madulum. Wara tana
nakamaan kon diin tana paagto, hay nabulagan tana tungud kang kadulum.
12 Nagasulat ako kaninyo, mga kabataan, hay ang inyo mga sala napatawad run tungud
lang kay Cristo.
13 Nagasulat man ako kaninyo nga mga tatay, tungud nga kamo nakakilala run kay
Cristo, nga kauna pa nga daan rugyan run. Nagasulat man ako kaninyo, mga pamatan-
un nga laki, tungud nga nadaug run ninyo ang yawa. Nagasulat man ako kaninyo, mga
kabataan, hay nakilala run ninyo ang Dios nga Amay.
14 Nagasulat pa gid ako kaninyo nga mga tatay, tungud nga kamo nakakilala run kana
nga kauna pa nga daan rugyan run. Nagasulat pa gid ako kaninyo nga mga pamatan-un
nga laki, hay mabakud ang inyo pagtoo, kag ang pulong kang Dios nagapabilin kaninyo,
kag nadaug run ninyo ang yawa.
15 Indi ninyo pagpalabihun ang mga pagginawi sa kalibutan nga kontra sa Dios, kag
ang mga sayud nga buruhatun nga rugya sa kalibutan. Hay kon ang mga butang sa
kalibutan nga kontra sa Dios ang palabihun kang tawo, buut hambalun wara tana ti
paghigugma sa Dios nga Amay.
16 Tungud hay ang tanan nga rugya sa kalibutan, nga pareho kang lawasnun nga
baratyagun, kag ang mga butang nga kon makita kang tawo gusto na angkunun, kag
ang bisan ano nga sarang kang tawo mapahambog, tanan nga dya bukun ti kabubut-un
kang Dios nga Amay, kundi bunga dya kang pagpalabi kang mga malain nga buruhatun
sa kalibutan.
17 Tungud hay ang kalibutan kag ang tanan nga kairigbun kang tawo magataliwan,
pero ang tawo nga nagahimo kang kabubut-un kang Dios magakabuhi nga wara ti
katapusan.

Pagpaandam nahanungud sa Anti-Cristo

18 Mga hinigugma ko nga mga kabataan, madali run lang ang katapusan kang
kalibutan. Nabatian run ninyo nga magaabot ang anti-Cristo. Bisan gani kadya duro
run nga mga sakup kang anti-Cristo ang nagturuhaw. Amo gani ria nga naman-an ta
nga dali run lang ang katapusan kang kalibutan.
19 Ang mga anti-Cristo nga dya nagbulag kanatun tungud hay indi sanda matuod nga
imaw natun, hay kon matuod nga imaw natun sanda, wara raad sanda magharalin. Ang
anda nga paghalin nagapatimaan lang nga indi sanda matuod-tuod nga atun kaimaw.
20 Pero kamo tana gintugroan run ni Cristo kang Balaan nga Ispirito, gani kamo tanan
nakamaan kang kamatuoran.
21 Nagasulat ako kaninyo, indi tungud hay wara kamo kamaan kang kamatuoran,
kundi tungud hay naman-an ninyo run dya, kag naman-an man ninyo nga wara ti butig
nga naghalin sa kamatuoran.
22 Kar-on, sin-o bay ang butigun? Tana amo ang tawo nga nagapanginwara nga si
Jesus amo ang Cristo. Amo dya ang anti-Cristo hay nagasikway tana sa Amay kag sa
anang Anak.
23 Ang bisan sin-o nga nagasikway sa Anak wara gid ti kaangtanan sa Amay. Pero ang
nagakilala sa Anak may kaangtanan sa Amay.
24 Tipigan gid ninyo sa inyo tagipusoon ang mensahe nga inyo nabatian kauna, hay
kon himoon ninyo ria magapabilin man ang inyo suud nga relasyon sa Anak kag sa Dios
nga Amay.
25 Kag amo dya ang ginsaad ni Cristo kanatun: ang kabuhi nga wara ti katapusan.
26 Ginasulatan ko kamo ka dya nga mga butang nahanungud sa mga tawo nga
nagapatalang kaninyo.
27 Pero kamo tana gintugroan run ni Cristo kang Balaan nga Ispirito kag dya
nagapabilin gid kaninyo, gani indi run ninyo kinahanglan nga may iba pa nga magtudlo
kaninyo, hay ang Balaan nga Ispirito mismo ang magatudlo kaninyo kang tanan nga
inyo dapat maman-an. Matuod gid ang anang ginatudlo kaninyo kag wara ti bisan ano
nga butig. Amo gani ria nga dapat magpabilin kamo nga suud ang inyo nga relasyon
kay Cristo, hay amo kabay ria ang gintudlo kang Balaan nga Ispirito kaninyo?
28 Gani, mga hinigugma ko nga mga kabataan, magpabilin gid kamo nga suud ang inyo
nga relasyon kay Cristo, agud to nga kon magpahayag tana kang anang kaugalingun may
kaisug kita kag indi mamayha sa pag-atubang kana sa anang pag-abot.

29 Tungud hay nakamaan kamo nga tana matarung, gani dapat ninyo maman-an nga
ang kada isara nga nagahimo kang matarung bata kang Dios.

3

Ang mga Kabataan kang Dios

1 Pinsara bala ninyo kon daw ano gid kita ka palangga kang Dios nga Amay sa bagay
nga gintawag na kita nga anang mga kabataan. Kag matuod gid man nga ana kita mga
kabataan. Amo ria nga ang mga tawo rugya sa kalibutan wara makakilala kanatun
bilang mga kabataan kang Dios hay wara man dya sanda makakilala sa Dios.
2 Mga hinigugma ko, kadya mga kabataan run kita kang Dios. Wara pa maman-an
kon mangin ano kita sa paraaboton. Pero sa adlaw nga si Cristo mag-abot, maman-an
gid natun nga mangin pareho run kita kana hay tana run gid mismo ang atun makita
kon ano tana.
3 Kag ang kada isara nga may amo karia nga paglaum nagaamlig nga indi tana
makahimo kang sala pareho kay Cristo nga wara gid ti sala.
4 Ang bisan sin-o nga nagapakasala nagalapas sa kasugoan kang Dios, tungud nga ang
kasal-anan amo ang paglapas sa kasugoan.
5 Naman-an ninyo nga si Cristo nag-abot sa kalibutan sa pagbuul kang mga sala. Kag
tana ka dya wara gid ti sala.
6 Gani ang bisan sin-o nga nagapabilin nga suud ang anang kaangtanan kay Cristo
wara nagapadayon sa pagpakasala, hay ang tawo nga nagapakasala wara makakilala
ukon makatalupangud kon sin-o si Cristo.
7 Mga kabataan ko, indi gid kamo magsugot nga patalangun kamo ni bisan sin-o.
Dumduma ninyo nga ang tawo nga nagahimo kang matarung, tana ka dya matarung,
pareho kay Cristo nga matarung.
8 Ang nagapadayon sa pagpakasala, ria nga tawo sakup kang yawa, hay ang yawa
halin pa kang una nagapakasala run. Amo gani ria nga nag-abot ang Anak kang Dios sa
kalibutan agud nga laglagun ang mga ginahimo kang yawa.
9 Ang matuod nga bata kang Dios wara run nagapadayon sa pagpakasala, hay ang
kinaugali kang Dios nagapabilin run kana. Kag tungud nga tana bata run kang Dios
indi run tana makapadayon sa pagpakasala.
10 Amo dya ang paagi para maman-an natun ang kinalain kang mga kabataan kang
Dios kag ang mga kabataan kang yawa: ang wara nagahimo kang matarung ukon wara
ti paghigugma sa anang isigka-tawo bukun ti bata kang Dios.

Maghigugmaanay Kita

11 Amo dyaay ang mensahe nga inyo nabatian halin kauna pa: nga kita dapat
maghigugmaanay.
12 Indi kita mangin pareho kay Cain nga sakup kang yawa kag ana ginpatay ang anang
bugto nga si Abel. Kag andut haw nga ginhimo na to? Tungud nga si Cain wara nagahimo
kang matarung, samtang ang bugto na tana nagahimo kang matarung.
13 Mga kabugtoan, indi kamo matingala kon ang mga tawo sa kalibutan nagadumut
kaninyo.
14 Naman-an gid natun nga naagum run natun ang bag-o nga kabuhi, kag bukun run
kita ti pareho kato anay nga patay sa panuruk kang Dios, tungud nga nagahigugma kita
sa atun isigka-tumuluo. Ang wara nagahigugma sa anang isigka-tumuluo nagapabilin
nga patay sa panuruk kang Dios.
15 Ang bisan sin-o nga nagadumut sa anang isigka-tawo wara ti kinalain sa
manugpatay, kag nakamaan man kamo nga ang manugpatay wara makaangkun kang
kabuhi nga wara ti katapusan.
16 Sa amo dya natun maman-an kon ano ang matuod-tuod nga gugma: ginpakita dya
ni Cristo kang gintugro na ang anang kabuhi para kanatun. Amo gani ria nga kita dapat
man magtugro kang atun kabuhi para sa atun mga isigka-tumuluo.
17 Kar-on, halimbawa may ikasarang kita kag may nakita kita nga tawo nga
nagakinahanglan kang bulig, pero wara natun dya buligi. Paano bay kita makahambal
nga may paghigugma sa atun tagipusoon nga naghalin sa Dios?
18 Mga hinigugma ko nga mga kabataan, indi lang natun pag-ihambal nga na-
gahigugma kita, kundi ipakita natun dya paagi sa buhat kag himoon natun dya kang
matuod-tuod gid.
19 Sa amo ria nga paagi maman-an natun nga nagasunod kita sa kamatuoran, kag isara
pa, matawhay gid ang atun panghuna-huna sa pag-atubang sa Dios.

20 Bisan pa abi nga ginatublag kita kang atun konsensya tungud nga kita makasasala,
dumdumun ta nga ang naman-an kang Dios labaw pa gid sangsa ginapamaan kang atun
konsensya kag naman-an na ang tanan nga butang.
21 Mga hinigugma, kon wara kita ginatublag kang atun konsensya, may kaisug kita sa
pag-atubang sa Dios.
22 Kag bisan ano ang atun pangayoon sa Dios maangkun natun, hay kita nagasunod
kang anang mga sugo kag ginahimo ta ang mga butang nga makapahamuut kana.
23 Kag amo dya ang sugo kang Dios kanatun, nga magtoo kita kay Jesu-Cristo nga anang
Anak, kag maghigugmaanay kita, pareho kang ginsugo ni Cristo kanatun.
24 Ang tanan nga nagatuman sa mga sugo kang Dios nagapabilin nga suud ang anang
kaangtanan sa Dios kag ang Dios amo man kana. Kag naman-an natun nga ang Dios
nagapabilin nga suud ang anang kaangtanan kanatun paagi sa Balaan nga Ispirito nga
anang gintugro kanatun.

4

Ang Ispirito kang Dios kag ang Ispirito kang Anti-Cristo

1 Mga hinigugma, indi kamo magpati sa kada tawo nga nagahambal nga ang anang
ginapanudlo naghalin sa Ispirito. Usisaun gid ninyo kon sanda ginsugo gid man kang
Dios, tungud hay bisan diin sa kalibutan duro run ang mga nagapakuno-kuno nga
propeta.
2 Ang paagi agud to nga maman-an ninyo kon ang anang ginapanudlo naghalin gid
man sa Ispirito kang Dios, amo dyaay: kon tana nagakilala nga si Jesu-Cristo nangin
tawo, dya tana ginagiyahan kang Ispirito kang Dios.
3 Pero ang tawo nga nagapanginwara nga si Jesu-Cristo nangin tawo wara ginagiyahan
kang Ispirito kang Dios, kundi ang anang panghuna-huna pareho kang ana kang anti-
Cristo. Ang mga tawo nga may amo ka dya nga panghuna-huna inyo run man anay
nabatian nga magaabot, kag kadya gani rugya run gid ang mga tawo nga dya.
4 Mga hinigugma, kamo mga kabataan run kang Dios kag wara kamo madara kang
mga manugpatalang nga to, hay ang Ispirito nga rugyan kaninyo labaw gid sangsa
nagagahum sa kalibutan.
5 Ang mga manugpatalang nga to mga kalibutanun, gani ang andang ginapanghambal
kalibutanun, kag ang mga tawo sa kalibutan nagapamati kananda.
6 Pero kami tana mga kabataan kang Dios. Gani ang nakakilala sa Dios nagapamati
kanamun. Ang bukun ti kabataan kang Dios wara nagapamati kanamun. Sa amo pa gid
ria nga paagi maman-an natun kon bala ang ginapanudlo kang sangka tawo naghalin
sa Ispirito nga ginhalinan kang kamatuoran ukon sa ispirito nga ginhalinan kang butig.

Ang Gugma Kinaiya kang Dios

7 Mga hinigugma, maghigugmaanay kita, hay ang gugma naghalin sa Dios. Ang bisan
sin-o nga nagahigugma sa anang isigka-tawo bata kang Dios kag nakakilala tana sa Dios.
8 Ang wara nagahigugma sa anang isigka-tawo wara gid makakilala sa Dios, hay ang
gugma kinaiya kang Dios.
9 Ginpakita kang Dios ang anang gugma kanatun paagi sa pagpadara kang anang
bugtong nga Anak sa kalibutan agud to nga paagi kana ka dya makaangkun kita kang
kabuhi nga wara ti katapusan.
10 Ang ginatawag nga gugma amo dyaay: bukun ti atun paghigugma sa Dios, kundi
ang anang paghigugma kanatun, sa bagay nga gintugro na ang anang Anak bilang halad
agud paagi kana mapatawad ang atun mga sala.
11 Mga hinigugma, tungud nga ang Dios naghigugma gid kanatun, kita man dapat
maghigugmaanay.
12 Wara gid ti bisan sin-o nga nakakita sa Dios, pero kon nagahigugmaanay kita,
nagapabilin ang suud nga relasyon kang Dios kanatun kag ang anang gugma mangin
himpit gid kanatun.
13 Nasiguro natun nga kita kag ang Dios suud ang atun relasyon sa isara kag isara, hay
gintugroan na kita kang anang Ispirito.
14 Kami mismo nakakita, gani nagapamatuod kami nga ginpadara kang Amay ang
anang Anak para mangin manluluwas kang mga katawhan sa kalibutan.
15 Ang bisan sin-o nga nagakilala nga si Jesus Anak kang Dios, tana kag ang Dios may
suud nga relasyon sa isara kag isara.
16 Gani kita nakamaan gid kag makasarig nga ginahigugma kita kang Dios.

Ang gugma kinaiya kang Dios kag ang tawo nga may paghigugma sa anang tagipusoon,
tana kag ang Dios may suud nga relasyon sa isara kag isara.
17 Paagi karia ang gugma nangin himpit run gid kanatun. Amo ria gani nga wara run
kita ti kahadluk sa adlaw nga tana maghukum, hay ang atun pagkabuhi sa lupa pareho
run kang ana ni Cristo.
18 Kon ginahigugma kita kang Dios indi run kita mahadluk nga silotan pa kita.
Nagadura run ang atun nga kahadluk kon nagahigugma kita kang himpit, hay ang
kahadluk may kaangtanan sa silot. Ang tawo nga nagakahadluk sa Dios nagapatimaan
nga indi pa gid himpit ang anang paghigugma.
19 Nagahigugma kita tungud hay ang Dios ang una nga naghigugma kanatun.
20 Kar-on, kon may sangka tawo nga magkuon, "Ako nagahigugma sa Dios," ugaring
nagadumut tana sa anang isigka-tumuluo, butigun tana. Tungud hay kon indi tana
makahigugma sa anang isigka-tumuluo nga makita na, labi run gid sa Dios nga indi na
makita.
21 Ang bisan sin-o nga nagahigugma sa Dios dapat man maghigugma sa anang isigka-
tumuluo. Amo dya ang sugo nga gintugro kanatun ni Cristo.

5

Kadarag-an Batok sa mga Pagsulay sa Kalibutan

1 Ang tawo nga nagatoo nga si Jesus amo ang Cristo, ria nga tawo bata kang Dios.
Natural gid lamang nga kon ikaw nagahigugma sa ginikanan nagahigugma man ikaw
sa bata na ka dya.
2 Gani maman-an natun nga ginahigugma natun ang kabataan kang Dios, kon
ginahigugma ta tana kag ginatuman natun ang anang mga sugo.
3 Tungud hay kon ginahigugma natun ang Dios tumanun gid natun ang anang mga
sugo. Kag mag-an lang sa atun buut ang magtuman kang anang mga sugo,
4 tungud nga ginadaug run kang mga kabataan kang Dios ang tanan nga pagsulay sa
kalibutan. Madaug natun ang tanan nga dya paagi lang gid sa atun nga pagtoo.
5 Gani ang mga tawo gid lamang nga nagatoo nga si Jesus Anak kang Dios ang sarang
makadaug sa mga panulay sa kalibutan.

Ang Pamatuod nahanungud kay Jesu-Cristo

6 Si Jesu-Cristo amo ang nag-abot sa kalibutan. Ginbawtisohan tana sa tubig kag nag-
ilig man ang anang dugo kang tana napatay. Wara lang tana ginbawtisohan sa tubig,
nag-ilig man ang anang dugo kang tana napatay. Kag ang Balaan nga Ispirito mismo
ang nagapamatuod ka dya, hay ang Ispirito nga dya wara nagabutig.
7 Gani may tatlo ka butang nga nagapamatuod nahanungud kay Cristo:
8 ang Balaan nga Ispirito, ang tubig, kag ang dugo. Ang tatlo nga dya nagaugyon gid
sa andang pagpamatuod.
9 Nagapati gani kita sa pagpamatuod kang atun isigka-tawo. Labi pa gid nga mapatihan
natun ang pagpamatuod kang Dios hay tana mismo ang nagapamatuod nahanungud sa
anang Anak.
10 Ang nagatoo sa Anak kang Dios may kasigurohan sa anang tagipusoon nahanungud
sa pamatuod nga dya. Pero ang wara tana nagatoo sa Dios ginahimo na nga butigun
ang Dios, hay wara na ginapatihan ang ginapamatuod kang Dios nahanungud sa anang
Anak.
11 Kag amo dya ang atun kasigurohan nga matuod ang ginasugid kang Dios kanatun:
gintugroan na kita kang kabuhi nga wara ti katapusan, kag dya nga kabuhi naangkun
natun paagi sa atun nga kaangtanan sa anang Anak.
12 Gani ang bisan sin-o nga may kaangtanan sa Anak may kabuhi nga wara ti
katapusan. Pero ang wara ti kaangtanan sa anang Anak wara man makaangkun kang
kabuhi nga wara ti katapusan.

Ang Kabuhi nga Wara ti Katapusan

13 Kamo nga mga nagtoroo sa Anak kang Dios, ginasulat ko kaninyo ang mga butang
nga dya agud to nga maman-an ninyo nga may kabuhi run kamo nga wara ti katapusan.
14 Gani wara run kita ti pagpangalag-ag sa pagparapit sa Dios tungud hay naman-an
natun nga pamatian na kita bisan ano ang atun pangayoon nga suno sa anang kabubut-
un.
15 Kag naman-an natun nga ginabaton ta ang atun ginapangayo kana tungud hay
naman-an ta nga nagapamati gid tana kanatun bisan ano ang atun pangayoon.

16 Kar-on, kon may nakita kamo nga inyo isigka-tumuluo nga nakahimo kang sala nga
indi makapabulag kana sa Dios, pangamuyoan ninyo tana, kag pagatugroan tana kang
Dios kang bag-o nga pagkabuhi. Dya napatuhuy sa tawo nga nagahimo kang sala nga
indi makapabulag sa Dios. Hay may sala nga makapabulag kang tawo sa Dios. Wara
ako nagakuon nga pangamuyoan ninyo ang tawo nga nakahimo kang amo ria nga klase
ka sala.
17 Tanan nga sayup nga hinimoan, sala. Ugaring may mga sala nga indi mangin
kabangdanan nga makapabulag kang tawo sa Dios.
18 Naman-an natun nga ang bata kang Dios wara run nagapadayon sa pagpakasala,
hay ginaamligan gid tana kang Anak kang Dios, gani bisan ang Malaot indi gid makahalit
kana.
19 Naman-an man natun nga kita mga kabataan run kang Dios, kag ang mga tawo nga
wara makakilala sa Dios rugyan sa idalum kang gahum kang Malaot.
20 Kag naman-an pa gid natun nga ang Anak kang Dios nag-abot sa kalibutan, kag
nagbulig kanatun nga makahangup agud makilala natun ang matuod-tuod nga Dios.
Kag kita may suud nga kaangtanan sa matuod nga Dios tungud kang atun suud nga
kaangtanan sa anang Anak nga amo si Jesu-Cristo. Tana amo ang matuod nga Dios kag
tana ang kabuhi nga wara ti katapusan.
21 Kamo nga mga ginakabig ko nga mga kabataan, likawi gid ninyo ang pagsimba sa
mga dios-dios.

Ang Ikarwa nga Sulat ni Juan

1 Ako nga mal-am nagasulat kanimo,
ginahigugma ko nga bayi nga pinili kang Dios, kag amo man sa imong mga kabataan.
Ginahigugma ko gid kamo kang tuduk sa akun tagipusoon, kag indi lang ako ang
nagahigugma kaninyo kundi ang tanan man nga nakamaan kang kamatuoran.
2 Ginahigugma ko gid kamo tungud nga naman-an run natun ang kamatuoran kag dya
magapabilin kanatun hasta sa wara ti katapusan.
3 Kabay nga bugayan kita kag kaluy-an kang Dios nga Amay kag ni Jesu-Cristo nga
anang Anak, kag kabay nga maangkun man natun ang kalinung nga halin kananda
tungud nga kita nagakabuhi suno sa kamatuoran nga atun ginatoohan kag tungud man
kang atun paghigugmaanay.

Ang Kamatuoran kag ang Gugma

4 Bahul gid ang akun kalipay kang pagkamaan ko nga ang iba sa imong mga kabataan
nagakabuhi suno sa kamatuoran. Amo gid ria ang ginsugo kang Dios nga Amay nga
atun dapat himoon.
5 Kag kadya, hinigugma ko nga bayi, may ipangabay ako kanimo. Ang sugo nga akun
ginasulat kanimo nga dya bukun ti bag-o, kundi nga amo man dya gihapon nga atun
nabatian kauna pa. Ginapangabay ko nga kita tanan maghigugmaanay.
6 Kag ang buut hambalun kang paghigugma amo nga kita nagatuman sa sugo kang
Dios. Ang sugo nga dya nga inyo run man nabatian kang nagtoo kamo kay Cristo, amo
nga kamo dapat maghigugmaanay.
7 Ginakuon ko ria kaninyo tungud hay duro run ang manugpatalang bisan diin sa
kalibutan. Sanda ka dya wara nagatoo nga si Jesu-Cristo nagpakatawo. Dya nga klase
ka mga tawo manugpatalang kag mga sakup kang anti-Cristo.
8 Gani nga mag-andam gid kamo nga indi nanda kamo mapatalang agud mangin
mapuslanun ang inyo ginpangabudlayan, kag inyo man maagum ang bug-os nga balus.
9 Ang wara run nagasunod sa ginapanudlo ni Cristo, kundi nagatudlo kang sobra pa
ka dya, dya tana wara ti kaangtanan sa Dios. Pero ang nagapadayon sa pagsunod sa
ginpanudlo ni Cristo may kaangtanan tana sa Amay kag sa Anak.
10 Gani kon may mag-agto kaninyo nga nagatudlo kang lain sangsa pagpanudlo nga
dya, indi ninyo tana pagbatona sa inyo balay ukon pag-abi-abiha.
11 Tungud hay ang bisan sin-o nga magaabi-abi sa dya nga mga tawo nagapakigbahin
sa anang malain nga ginahimo.
12 Duro pa raad ang akun isugid kaninyo, ugaring indi ko run dya pagsulatun, hay
nagasarig ako nga makabisita kaninyo dyan kag makaistoryahanay kita agud to nga
mangin tuman gid ang atun kalipay.
13 Kag kar-on, ang mga kabataan kang imong bugto nga bayi rugya nga pinili man
kang Dios nagapangamusta kanimo dyan.

Ang Ikatlo nga Sulat ni Juan

1 Ako nga mal-am,
nagapangamusta kanimo, Gayo nga akun suud nga amigo kag ginahigugma kang
tuduk sa akun tagipusoon.
2 Gayo nga amigo ko, ginapangamuyo ko nga kabay mayad gid ang imong lawas kag
ang imong kahimtangan rugyan, kag kabay nga mangin pareho man dya kang imong
pag-ugwad sa ispiritohanun nga pagkabuhi.
3 Nalipay gid ako ka mayad kang pag-abot rugya kang pira natun ka mga isigka-
tumuluo kag nagsugid nga nagakabuhi ikaw kang igsakto nga suno sa luyag kang Dios.
Kag matuod gid man nga amo gid dya ang imo ginahimo.
4 Wara run gid ti may makatao pa kanakun kang sobra nga kalipay sangsa mabatian
ko nga ang mga ginakabig ko nga mga kabataan nagakabuhi kang igsakto nga suno sa
luyag kang Dios.

Gindayaw si Gayo

5 Hinigugma ko nga amigo, ang imo nga pagbulig sa atun mga isigka-tumuluo bisan
pa nga indi mo sanda makilala, nagapakita nga matutum gid ikaw nga sumuronod ni
Cristo.
6 Nagsugid sanda sa mga tumuluo rugya nahanungud sa imong paghigugma nga
ginpakita kananda. Kon mahimo, buligan mo pa gid sanda sa pagpadayon kang andang
paranawun sa pamaagi nga mahamuut gid ang Dios.
7 Tungud hay dya sanda nagapanaw tungud lang gid kay Cristo, kag wara gid sanda
nagabaton kang bulig nga halin sa indi tumuluo.
8 Gani kita nga mga tumuluo ang dapat gid nga magbulig sa mga tawo nga pareho
kananda agud nga makapakigbahin man kita kananda sa pagpalapnag kang kamatuoran
nahanungud kay Cristo.
9 Ginsulatan ko kato anay ang mga tumuluo rugyan, pero si Diotrefes nga gusto-gusto
gid magpanguna dyan kaninyo indi magsapak kang akun ginapanudlo.
10 Sa pag-abot ko rugyan ibuyagyag ko gid sa mga tumuluo dyan ang tanan na
nga hinimoan, tungud nga sobra kasayud ang ana mga ginapanghambal nahanungud
kanamun. Bukun lang ti amo ria, indi na man pagbatonon ang atun mga isigka-tumuluo
kay Cristo nga makahapit rugyan. Kag ginapunggan na man ang gusto magbaton kag
ginapahalin na sanda ka dya sa iglesia.
11 Pinalangga ko nga amigo, indi pagsunda ang malain nga buhat, kundi sunda tana
kon ano ang mayad. Ang nagahimo kang mayad nagapakita nga tana sakup kang Dios,
pero ang nagahimo kang malain nagapatimaan nga wara tana makakilala sa Dios.
12 Sulnga bala tana si Demetrio. Ang tanan nagasugid nga mayad tana nga tawo, kag
makita gid man nga nagakabuhi tana kang suno sa naluyagan kang Dios. Kami man
mismo nagapamatuod nga mayad tana nga tawo, kag naman-an mo man nga matuod
gid ang amun ginasugid.
13 Duro pa raad ang akun isugid kanimo, pero indi ko run lang dya pagsulatun.
14 Nagasarig gid ako nga makit-anay kita sa indi magbuhay kag makaistoryahanay kita
nga darwa.
15 Kabay pa nga maaguman nimo ang kalinung.
Ang imo mga amigo rugya nagapangamusta kanimo. Ikamusta mo gid ako sa kada
isara natun nga amigo dyan.

Ang Sulat ni Judas

Pagpang-abi-abi

1 Ako si Judas nga surugoon ni Jesu-Cristo, kag bugto ni Santiago,
nagasulat kaninyo nga mga ginpili kag ginahigugma kang Dios nga Amay kag
ginatipigan ni Jesu-Cristo.
2 Kabay nga magdugang pa gid ang inyo ginaagum nga kaluoy, kalinung kag
paghigugma kang Dios.

Pagpaandam nahanungud sa mga Tawo nga Nagakontra sa Dios

3 Mga pinalangga ko, gusto ko gid raad nga isulatan kamo nahanungud sa kaluwasan
nga atun tanan naaguman, ugaring napinsaran ko nga kinahanglan gid nga sulatan
kamo nga nagapangabay nga ipakigbato ninyo ang gintudlo kaninyo nahanungud sa
pagtoo nga gintugyan kang Dios sa anang mga katawhan kang kisra gid lang.
4 Nagasulat ako kaninyo hay may mga tawo nga nakadapun kaninyo nga wara
madiparahi. Dya sanda mga tawo nga nagakontra sa Dios kag ginatiko nanda ang
pagpanudlo nahanungud sa bugay kang Dios para makahimo sanda kang mga mahigku
nga buhat. Wara man nanda ginakilala si Jesu-Cristo nga tana amo gid lang ang atun
Agalun kag Ginoo. Kauna pa nga daan nasulat run nga pagasilotan ang mga tawo nga
dya.
5 Kar-on, bisan pa nga naman-an run ninyo dya tanan, gusto ko pa gid nga ipadumdum
kaninyo nga kauna ginhilway kang Ginoo ang anang mga katawhan kag ginpagwa sa
Ehipto, pero kang urihi ginpamatay na ang mga wara magtoroo kana.
6 Kag ang mga anghel nga wara magpabilin sa andang katungdanan, kundi nga
ginbayaan nanda ang andang kaugalingun nga lugar nga ginaistaran, sanda ka dya
nakadenahan sa wara ti katapusan kag ginbutang rugto sa lugar nga tama gid kadulum
hasta sa adlaw nga pagahukman sanda kang Dios.
7 Pareho man ria sa mga tawo sa Sodoma kag Gomora kag sa mga kabanwahanan sa
palibot nanda ka dya, nga nakasala man pareho kang mga anghel nga to. Ang mga tawo
nga to nagpakighilawas kag nagkaibug sa pareho nanda nga laki ukon sa pareho nanda
nga bayi. Naaguman nanda ang silot sa kalayo nga wara nagakapatay bilang paandam
sa tanan.
8 Amo man dya sa mga tawo nga akun ginatumud nga nakadapun kaninyo. Sanda ka
dya may mga damgo nga nagatulod kananda sa paghimo kang mga bagay nga makadagta
sa andang lawas. Indi sanda magpasakup sa mga may awtoridad, kag ginapakalain
nanda ang mga anghel sa kalangitan.
9 Pero bisan pa gani si Miguel nga pangulo kang mga anghel, kang nagasuay sanda
kang yawa parte sa lawas ni Moises, wara gid tana mangahas maghambal kang
pagpakamalain sa yawa, kundi nga nagkuon lang tana, “Ang Ginoo bahala magsaway
kanimo.”
10 Pero ang mga tawo tana nga dya nga nagakontra sa Dios ginapakamalain nanda ang
mga butang nga wara nanda maintiendihi. Kag ang mga butang nga anda naman-an
paagi sa andang duna nga paghangup, nga pareho kang mga sapat nga wara ti pinsar,
amo dya ang mga butang nga nagalaglag kananda.
11 Makaluluoy lang sanda! Tungud hay nagsunod sanda sa pamatasan ni Cain. Kag
pareho man sanda kay Balaam nga himoon na ang tanan bisan malain tungud sa anang
paghanggab sa kwarta. Nagrebelde man sanda sa Dios pareho sa ginhimo ni Core kauna,
gani nga pagasilotan man sanda pareho kana.
12 Dya sanda nagadara kang kahuruy-anan sa inyo nga pagtiriripon sa pagkaun bilang
magburugto, hay nagapinagusto lang sanda ka kaun nga wara mamayha. Wara sanda
ti iba nga ginapinsar kundi ang anda lang kaugalingun. Daw pareho sanda kang gal-um
nga wara ti ginadara nga uran, nga ginapalid kang hangin. Daw pareho man sanda kang
mga kahoy nga wara ti bunga sa tion kang tagburunga. Nalukat dya kag patay run gid.
13 Daw pareho man sanda kang mapagrus nga balud sa dagat, nga kon paano makita
ang bukal na kadya, makita man ang andang mga buhat nga makahuruya. Kag dya
sanda daw pareho man kang mga bituon nga naglisa sa andang aragyan; ang gintigana
kang Dios nga andang pagaagtonan amo ang lugar nga tuman gid kadulum kag rugto
sanda hasta san-o.

14 Si Enoc nga ikapito nga henerasyon halin kay Adan nagtagna run kauna pa nga
daan nahanungud sa mga tawo nga dya. Nagkuon tana, “Sulnga bala ninyo! Magaabot
ang Ginoo imaw kang anang linibo nga mga anghel,
15 agud hukman ang tanan nga tawo, kag sentensyahan ang tanan nga nagakontra
sa Dios tungud kang andang mga malaot nga hinimoan sa paagi nga kontra kana, kag
tungud man kang tanan nga malain nga ginpanghambal kang mga makasasala nga dya
kontra sa Dios.”
16 Dya sanda mga parakumod kag indi makuntento sa andang kahimtangan.
Ginasunod nanda ang andang malaoton nga handum. Ginapahambog nanda ang andang
mga kaugalingun kag ginapalapad nanda ang talinga kang iba agud mabuul nanda ang
andang luyag.
17 Pero kamo tana, mga hinigugma, panumduma ninyo ang mga ginpanagna anay
kang mga apostoles kang atun Ginoong Jesu-Cristo.
18 Nagkuon sanda kaninyo, “Sa urihi nga mga inadlaw may magaturuhaw nga mga
tawo nga magayaguta kaninyo nga ang anda lang ginasunod amo ang andang mga
handum nga kontra sa Dios.”
19 Sanda ka dya ang nagatuga kang pagbinahin-bahin sa inyo katiringban. Gi-
nagamhan sanda kang andang duna nga baratyagun hay wara sanda ginagiyahan kang
Balaan nga Ispirito.
20 Pero kamo tana, mga hinigugma, parig-una pa gid ninyo ang inyo pagtoo nga
nasandig sa pagturon-an nga gintugro kang Dios, magpangamuyo kamo nga ginagiyahan
kang Balaan nga Ispirito.
21 Indi ninyo gid paglipatan nga ginahigugma kamo kang Dios, samtang ginahulat
ninyo nga mag-abot ang atun Ginoo nga si Jesu-Cristo sa pagtugro kaninyo kang kabuhi
nga wara ti katapusan tungud kang anang kaluoy.
22 Kaluy-i ninyo kag buligan ang tawo nga nagapangduha-duha sa andang ginapatihan.
23 Luwasa ninyo ang mga tawo nga nagapaagto sa kalayo nga daw ginasabnit ninyo
sanda sa amo nga kalaglagan. Ang iba kaluoyi man ninyo, pero amlig gid nga indi kamo
madara sa andang mga pagpakasala. Kangil-adi ninyo bisan pa ang andang mga bayo
nga pareho lang nga nahigkuan kang andang malaot nga kairigbun.

Pagpangamuyo

24 Ang Dios sarang magtipig kaninyo agud nga indi kamo makasala kag mapaatubang
na kamo sa anang mahimayaun nga prisensya nga wara kamo ti kasawayan kag may
tuman nga kalipay.
25 Darayawun gid tana nga amo gid lang ang Dios nga atun Manluluwas, paagi kay
Jesu-Cristo nga atun Ginoo. Tana ang pinakamataas, kag pinakagamhanan, kag may
awtoridad sa tanan, halin pa kang una, hasta kadya kag hasta sa wara ti katapusan.
Amen.

Ang Pagpahayag kay Juan

1 Amo dya ang ginpahayag ni Jesu-Cristo nga gintugro kana kang Dios nga ipahayag
na sa anang mga surugoon kon ano ang magakaratabo sa indi run lang magbuhay.
Ginpamaan na dya sa anang surugoon nga si Juan paagi sa pagpadara kang anang
anghel.
2 Si Juan nga dya nagsugid kang tanan nga ana nakita—nga amo ang nahanungud sa
pulong kang Dios kag ang mga ginpahayag ni Jesu-Cristo.
3 Bulahan ang nagabasa kang libro nga dya, kag bulahan man ang mga nagaparamati
sa mga tagna na ka dya kag nagatuman sa mga nasulat rugya ka dya, tungud hay indi
run lang gid buhay kag matuman ang tanan nga dya.

Pagpangamusta sa Pito ka Iglesia

4 Ako si Juan nagasulat kaninyo dyan sa pito ka mga iglesia sa probinsya kang Asya:
Kabay nga ang bugay kag ang kalinung maaguman ninyo halin sa Dios—ang Dios nga
kon ano tana kadya, amo man tana kauna, kag amo man tana angud sa paraaboton—kag
halin sa pito ka mga Ispirito nga rugyan sa atubang kang anang trono,
5 kag halin pa gid kay Jesu-Cristo, ang masarigan nga manugpamatuod. Tana ang una
nga nabanhaw halin sa mga minatay, kag tana ang may gahum sa tanan nga mga hari
sa kalibutan.
Ginahigugma na kita, kag paagi sa anang dugo, ginhilway na kita sa atun nga mga
kasal-anan
6 kag ginhimo na kita nga sangka pinili nga katawhan nga anang ginaharian para
mag-alagad bilang pari sa anang Dios kag Amay. Si Jesu-Cristo ang darayawun kag
makagagahum sa wara ti katapusan. Amen.
7 Tandaan ninyo: magaabot tana nga ginadara kang mga panganod, kag makita tana
kang tanan nga mga tawo, pati run ang mga nagbuno kana. Kag tungud kana ang tanan
nga mga tawo sa kalibutan magaparanangisun. Amo gid ria ang matabo! Amen.
8 "Ako amo ang Alpa kag ang Omega," kuon kang Ginoong Dios nga makagagahum sa
tanan. Kon ano tana tulad kadya, amo man tana kauna, kag amo man angud tana sa
paraaboton.

Nagpakita si Cristo kay Juan

9 Ako si Juan nga inyo bugto, nga tungud sa atun pagtoo kay Jesus, pareho man
ninyo nga nagaantos, kag ginagamhan kang Dios, kag nagabatas kang mga kabudlayan.
Gindara ako bilang priso sa isla kang Patmos tungud kang akun pagpangwali kang
pulong kang Dios kag kang pagpamatuod ni Jesus.
10 Adlaw kato kang Ginoo, kag gin-gamhan ako kang Ispirito kang Dios. Dayon may
nabatian ako sa akun likod nayon nga mabaskug nga limug nga daw huni kang trumpeta
11 nga nagakuon, "Isulat kon ano ang imo makita kag ipadara sa pito ka mga Iglesia:
sa Efeso, Smirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia kag sa Laodicea."
12 Dayon, nagliso ako agud lantawun kon sin-o ang nagapakighambal kanakun, kag
nakita ko ang pito ka bulawan nga turungtongan kang lampara.
13 Sa tunga kang mga turungtongan kang lampara nga dya, may dyan nga daw pareho
kang Tawo. Nagabayo dya kang kunup nga nagalambot hasta sa anang kahig, kag sa
anang dughan may wagkus nga bulawan.
14 Ang anang buhok tama gid ka puti kag ang anang mata nagasadlab nga daw kalayo.
15 Ang anang mga kahig nagaidlak nga pareho kang saway nga gintunaw sa kalayo
kag ginpahining. Ang anang limug daw pareho kang daganas kang busay.
16 May ginakaptan tana nga pito ka bituon sa anang tuo nga alima, kag sa anang ba-ba
may nagagwa nga matarum nga espada nga darwa ang surab. Ang anang pungyahun
tama gid ka makasirilaw pareho kang adlaw kon udto-adlaw.
17 Pagkakita ko kana, natumba ako sa anang kahig nayon nga daw patay. Dayon gin-
tungtong na ang anang tuo nga alima kanakun kag nagkuon, "Indi ikaw magkahadluk!
Ako ang umpisa kag ang katapusan,
18 kag ang nagakabuhi. Napatay ako, pero lantawa, buhi ako hasta sa wara ti
katapusan. Ako ang may gahum sa kamatayun kag sa lugar kang mga patay.*
19 Gani, isulat mo ang mga butang nga imo makita, ang mga butang nga nagakaratabo
sa tulad kag ang magakaratabo pa sa paraaboton.

---

* **1:18 1:18** sa Griego: Hades

20 Dyaay ang likum nga kahulogan kang pito ka bituon nga imo makita nga akun
ginakaptan sa akun tuo nga alima, kag ang pito ka bulawan nga turungtongan kang
lampara: ang pito ka bituon amo ang mga anghel kang pito ka Iglesia, kag ang pito ka
bulawan nga turungtongan kang lampara amo ang pito ka Iglesia.”

2

Ang Sulat para sa Iglesia sa Efeso

1 “Isulat mo dya para sa anghel kang Iglesia sa Efeso:
“Amo dya ang mensahe kang nagakaput kang pito ka bituon sa anang tuo nga alima
kag nagapanaw sa tunga kang pito ka bulawan nga turungtongan kang lampara.
2 Naman-an ko ang imo mga ginhimo, ang imo mga pagpangabudlay kag ang imo
mga pagbatas. Naman-an ko man nga ginakaugtan mo ang mga malain nga tawo. Gin-
usisa nimo ang mga nagapakuno-kuno nga mga apostoles, kag nasapwan nimo nga mga
butigun sanda.
3 Naman-an ko man nga maukud ikaw, nagbatas kang mga pag-antos tungud kanakun,
kag wara gid magluya ang imong pagtoo kanakun.
4 Pero amo dyaay ang akun masaway kanimo: wara mo run ako kadya ginahigugma
pareho kang una.
5 Panumduma ang imo kahimtangan kauna. Hinulsuli ang imong mga kasal-anan kag
himoa liwan ang imo ginhimo kang una. Kon indi mo paghimoon dya, magaagto ako
kanimo kag ibul-un ang imong turungtongan kang lampara sa anang lugar.
6 Pero amo dyaay ang akun nahamut-an kanimo: ginakaugtan nimo ang mga ginahimo
kang mga Nicolaita, nga ginakaugtan ko man.
7 “Kamo nga mga nagaparamati, intiendiha ninyo ka mayad ang ginakuon kang
Ispirito sa mga Iglesia.
“Ang mga madinarag-un itugroan ko kang kinamatarung nga magkaun kang bunga
kang kahoy nga nagatugro kang kabuhi, nga rugto sa paraiso kang Dios.

Ang Sulat para sa Iglesia sa Smirna

8 “Isulat mo dya para sa anghel kang Iglesia sa Smirna:
“Amo dya ang anang mensahe, tana nga amo ang Umpisa kag ang Katapusan, kag
napatay pero nabuhi liwan.
9 Naman-an ko nga nagaantos ikaw kang mga kabudlayan. Naman-an ko man nga
pobre ikaw—pero ang matuod manggaranun ikaw. Naman-an ko pa gid ang mga malain
nga ginapanghambal kanimo kang mga tawo nga nagapakuno-kuno nga mga Judio, pero
ang matuod mga sinakpan sanda ni Satanas.
10 Indi ikaw magkahadluk sa mga butang nga madali mo run lang nga pagaantoson.
Ang iba kaninyo ipapriso ni Satanas, agud tirawan kamo, kag magaantos kamo sa sulud
kang napulo ka adlaw. Magpabilin ikaw nga matutum bisan mag-atubang pa ikaw kang
kamatayun, kag tugroan ko ikaw kang kabuhi bilang padya.
11 “Kamo nga nagaparamati, intiendiha ninyo ka mayad ang ginakuon kang Ispirito
sa mga Iglesia.
“Ang mga madinarag-un indi makaagum kang ikarwa nga kamatayun.

Ang Sulat para sa Iglesia sa Pergamo

12 “Isulat mo dya para sa anghel kang Iglesia sa Pergamo:
“Amo dya ang mensahe kang may matarum nga espada nga darwa ang anang surab:
13 Naman-an ko nga nagaistar ikaw sa lugar nga sa diin ang nagagahum amo si Satanas.
Pero wara nimo ginbayaan ang imong pagtoo kanakun, bisan pa katong si Antipas nga
akun masarigan nga manugpamatuod ginpatay rugyan sa inyo lugar nga ginaistaran ni
Satanas.
14 Pero may pira ka mga butang nga akun masaway kanimo: may iba rugyan kaninyo
nga nagasunod sa mga pagpanudlo ni Balaam. Tana ka dya ang nagtudlo kay Balak kon
ano ang anang himoon agud ang mga Israelinhun makasala paagi sa pagkaun kang mga
karan-un nga ginhalad sa mga dios-dios kag paagi sa pagpakighilawas.
15 Kag may rugyan man kaninyo nga nagasunod sa mga ginapanudlo kang mga
Nicolaita.
16 Gani maghinulsul kamo sa inyo mga kasal-anan. Tungud hay kon indi gani,
magaagto ako rugyan kanimo sa labing madali kag awayun sanda paagi sa espada nga
nagagwa sa akun ba-ba.
17 “Kamo nga nagaparamati, intiendiha ninyo ka mayad ang ginakuon kang Ispirito
sa mga Iglesia.

“Ang mga madinarag-un pagatugroan ko kang pagkaun nga mana nga natago, kag pagatugroan ko man kang puti nga bato nga may nasulat nga bag-o nga ngaran nga wara ti may nakamaan magluwas lang sa magabaton ka dya.

Ang Sulat para sa Iglesia sa Tiatira

18 “Isulat mo dya para sa anghel kang Iglesia sa Tiatira:

“Amo dya ang mensahe kang Anak kang Dios, nga ang anang mata nagasadlab nga daw kalayo, kag ang anang mga kahig nagaidlak nga pareho kang saway nga gintunaw sa kalayo kag ginpahining.

19 Naman-an ko ang imo mga ginahimo. Naman-an ko ang imo paghigugma kanakun, ang imo pagtoo, ang imo pag-alagad kag ang imo pagbatas kang mga kabudlayan. Naman-an ko man nga mas duro pa gid ang imo ginahimo tulad sang sa kauna.

20 Pero amo dyaay ang akun masaway kanimo: ginapabay-an lang nimo si Jesebel-ang bayi nga nagapakuno-kuno nga propeta. Paagi sa anang mga ginapanudlo ginahaylo na ang akun mga alagad nga magpakighilawas kag magkaun kang mga pagkaun nga ginhalad sa mga dios-dios.

21 Gintugroan ko tana kang tion nga maghinulsul sa anang mga kasal-anan, ugaring indi tana maghinulsul sa anang mga mahigku nga ginabuhat.

22 Gani, ipamasakitun ko tana nga indi tana makabangon sa anang baratangan, kag ang mga tawo nga nagapakighilawas kana silotan ko gid ka mayad, kon indi sanda maghinulsul sa andang ginahimo imaw kana.

23 Pamatyun ko man ang anang mga sumurunod, agud to maman-an kang tanan nga mga kaiglesiahanan nga naman-an ko kon ano ang sulud kang tagipusoon kag panghuna-huna kang mga tawo. Balusan ko ang kada isara kaninyo suno sa inyo mga hinimoan.

24 “Pero ang iba kaninyo rugyan sa Tiatira nga wara nagsunod sa mga pagpanudlo ni Jesebel, kag wara nakamaan kang andang ginahambal nga ‘madalum nga mga pagpanudlo ni Satanas,’ indi ko run pagdugangan ang mga pagsurondan nga akun ginapatuman kaninyo.

25 Basta magpadayon lang kamo nga marig-un ang inyong pagtoo kanakun hasta sa akun pag-abot.

26 Ang mga madinarag-un kag nagatuman kang akun kabubut-un hasta sa katapusan, tugroan ko kang awtoridad sa paggahum sa mga nasyon, pareho kang awtoridad nga gintugro kanakun kang akun Amay.

27 Magadumara tana kananda nga wara ti kaluoy, kag ang mga katawhan mangin pareho lang kang kuron nga anang pagabung-on.

28 Itugro ko man kana ang bituon nga kabugwasun.

29 “Kamo nga mga nagaparamati, intiendiha ninyo ka mayad ang ginakuon kang Ispirito sa mga Iglesia!

3

Ang Sulat para sa Iglesia sa Sardis

1 “Isulat mo dya para sa anghel kang Iglesia sa Sardis:

“Amo dya ang anang mensahe, tana nga rugyan kana ang pito ka Ispirito kang Dios kag nagakaput kang pito ka bituon: naman-an ko ang imo mga ginahimo. Ginakilala ikaw nga marig-un ang imo pagtoo kanakun, pero ang matuod wara run ikaw nagatuo kanakun.

2 Gani magbugtaw ikaw, kag parig-una ang nabilin nimo nga pagtoo samtang wara pa dya madura, tungud hay nakita ko nga ang imo mga hinimoan bukun pa ti himpit sa panuruk kang akun Dios.

3 Gani panumduma ang mga pagturon-an nga gintudlo kanimo kag imo nabatian. Tumana ria kag maghinulsul ikaw sa imo mga kasal-anan. Tungud hay kon indi ikaw magbugtaw, maagto ako rugyan nga daw pareho kang takawan nga indi nimo maman-an kon ano oras ako magaabot.

4 Pero may pira rugyan kaninyo sa Sardis nga wara gid madagtai ang andang bayo. Magaimaw sanda kanakun nga nagabarayo kang puti tungud hay takus sanda.

5 Ang mga madinarag-un pabayoan man kang puti pareho ka dya, kag indi ko pagparaun ang andang mga ngaran sa libro kang kabuhi. Pagakilalahun ko sanda sa atubang kang akun Amay kag sa anang mga anghel.

6 “Kamo nga nagaparamati, intiendiha ninyo kamayad ang ginakuon kang Ispirito sa mga Iglesia.

Ang Sulat para sa Iglesia sa Filadelfia

7 “Isulat mo dya para sa anghel kang Iglesia sa Filadelfia:
“Amo dya ang anang mensahe, tana nga amo ang balaan kag masarigan gid. Tana
ang nagakaput kang yabi ni David; kon ano man ang anang pagabuksan wara ti bisan
sin-o nga makasarado, kag kon ano man ang anang pagasaradohon wara ti bisan sin-o
nga makabukas.
8 Naman-an ko ang imo mga ginahimo. Naman-an ko nga maluya ikaw, pero sa
gihapon ginatuman nimo ang akun ginapanudlo kag wara nimo gintalikdan ang imong
pagtoo kanakun. Gani, ginbuksan ko ang sangka pwertahan para kanimo kag wara gid
ti bisan sin-o nga makasarado ka dya.
9 Tandai dya: ang mga tawo tana nga sinakpan ni Satanas nga mga butigun kag
nagapakuno-kuno nga mga Judio, paludhon ko sanda sa imo atubang, kag maman-an
nanda nga ginahigugma ko ikaw.
10 Tungud nga gintuman nimo ang akun mga sugo nga magmabinatasun ikaw, tipigan
ko ikaw sa tion kang pagtiraw nga magaabot sa tanan nga mga tawo sa kalibutan.
11 Dali run lang ako mag-abot. Magpadayon ikaw nga marig-un ang imong pagtoo
kanakun, agud to nga wara ti may makaagaw kang korona nga ginatigana para kanimo.
12 Ang madinarag-un himoon ko nga harigi sa templo kang akun Dios, kag indi run
gid tana maghalin rugto. Isulat ko kana ang ngaran kang akun Dios kag ang ngaran
kang syudad kang akun Dios, nga amo ang bag-o nga Jerusalem nga magapanaog halin
sa akun Dios rugto sa langit. Isulat ko man kana ang akun bag-o nga ngaran.
13 “Kamo nga mga nagaparamati, intiendiha ninyo kamayad ang ginakuon kang
Ispirito sa mga Iglesia.

Ang Sulat para sa Iglesia sa Laodecia

14 “Isulat mo dya para sa anghel kang Iglesia sa Laodecia:
“Amo dya ang anang mensahe, tana nga ginatawag nga Amen, ang masarigan kag
matuod nga manugpamatuod, kag ginhalinan kang tanan nga gintuga kang Dios.
15 Naman-an ko ang imo mga ginhimo. Kon sa tubig pa, bukun ikaw ti mabugnaw kag
bukun man ti mainit. Daad mabugnaw ikaw ukon mainit man lang.
16 Pero tungud gani nga maalabaab ikaw, kag bukun ti mabugnaw ukon mainit, iluad
ko ikaw.
17 Nagakuon ikaw nga manggaranun ikaw, bugana sa tanan nga butang, kag wara run
gid ti nakulang kanimo. Pero wara ikaw nakamaan nga makaluluoy gid ikaw, pobre,
bulag kag wara ti bayo.
18 Gani nga ginalaygayan ko ikaw nga magbakal kanakun kang puro nga bulawan
nga ginpaagi sa kalayo, agud to nga mangin matuod ikaw nga manggaranun. Magbakal
man ikaw kanakun kang puti nga bayo agud nga matabonan ang imong kahuruy-anan
tungud kang imong pagkahublas, kag magbakal pa gid ikaw kanakun kang bulong para
sa imo mata agud to nga makakita ikaw.
19 Ang tanan nga akun ginahigugma ginasaway ko kag ginadisiplina. Gani magmaukud
ikaw sa pagsunod kanakun kag maghinulsul sa imong mga kasal-anan.
20 Dya ako kar-on nga nagatindug sa pwertahan kag nagapanawag. Kon sin-o man ang
makabati kanakun kag pasudlun na ako sa anang balay, magasulud ako, kag magaimaw
kami sa pagkaun.
21 Ang mga madinarag-un tugroan ko kang kinamatarung sa pagpungko sa tupad kang
akun trono, pareho man kanakun nga madinarag-un kag nagapungko sa tupad kang
trono kang akun Amay.
22 “Kamo nga mga nagaparamati, intiendiha ninyo kamayad ang ginakuon kang
Ispirito sa mga Iglesia.”

4

Ang Pagsimba sa Langit

1 Pagkatapos karia, paglantaw ko, nakita ko sa langit ang sangka pwertahan nga bukas.
Kag ang mabaskug nga limug nga daw pareho kang trumpeta nabatian ko liwan
nga nagakuon kanakun, “Saka rugya hay ipakita ko kanimo ang mga magakaratabo
sa paraaboton.”
2 Lagi-lagi kato, gin-gamhan ako kang Ispirito, kag nakita ko rugto sa langit ang sangka
trono nga may nagapungko.
3 Ang dagway kang nagapungko rugto nagaidlak pareho kang marahalun nga mga
bato nga haspe kag kornalina. Kag sa palibot kang trono may balangaw nga pareho
kang bato nga esmeralda.

4 Sa trono nga dya, may nagapalibot nga darwa ka napulo kag apat pa gid ka mga trono
nga ginapungkoan kang darwa ka napulo kag apat ka mga kamal-aman nga nagabayo
kang puti kag may korona nga bulawan sa andang mga ulo.
5 Halin sa trono nagakirab ang kilat kag mabatian ang mabaskug nga mga pagginahud
kang daguub. Sa atubang kang trono, may nagadabdab nga pito ka mga sulo nga amo
ang pito ka Ispirito kang Dios.
6 Sa atubang pa gid kang trono may daw pareho kang dagat nga salamin nga daw
kristal ka tin-aw.
Sa palibot kang trono, sa kada pamusod na ka dya, may apat ka buhi nga tinuga nga
naputos kang mga mata sa atubang kag sa likod.
7 Ang una nga buhi nga tinuga daw pareho kang leon; ang ikarwa daw pareho kang
toro nga baka; ang ikatlo may itsura pareho kang tawo; kag ang ikap-at daw pareho
kang agila nga nagalupad.
8 Ang kada isara sa apat ka mga buhi nga tinuga nga dya may anum ka pakpak kag
naputos sanda ka dya kang mga mata hasta ang idalum kang andang mga pakpak.
Adlaw-gabii wara ti pahuway ang andang pagkanta nga nagakuon,
“Balaan, Balaan, Balaan!
ang Ginoong Dios nga makagagahum sa tanan.
Ang Dios nga kon ano tana kadya, amo man tana kauna, kag amo man tana sa
paraaboton.”
9 Kada tion nga ang apat ka mga buhi nga tinuga nagadayaw, nagapadungug, kag
nagapasalamat sa nagapungko sa trono, nga buhi sa wara ti katapusan,
10 ang ginahimo tana kang darwa ka napulo kag apat ka mga kamal-aman nagaluhod
sanda sa pagsimba sa nagapungko sa trono, tana nga nagakabuhi sa wara ti katapusan.
Ginabutang nanda ang andang mga korona sa atubang kang trono kag nagakuon,
11 “Amun Ginoo kag Dios, takus ikaw
nga magbaton kang paghimaya, pagdayaw kag gahum.
Tungud hay ikaw ang nagtuga kang tanan nga mga butang,
kag suno sa imong kabubut-un gintuga mo sanda kag rugyan sanda.”

5

Ang Kasulatan kag ang Karnero

1 Dayon, may nakita ako nga kasulatan nga nagabararoron nga ginakaptan kang
nagapungko sa trono sa anang tuo nga alima. Dya may sulat sa pihak kag pihak kag
may pito ka selyo.
2 Kag may nakita ako nga sangka gamhanan nga anghel nga nagahambal sa matunog
nga limug, “Sin-o ang takus maghukas kang mga selyo kag magbukas kang nagabararoron
nga kasulatan?”
3 Pero wara gid ti bisan sin-o sa langit ukon sa lupa, ukon sa idalum kang lupa nga
sarang makabukas kang kasulatan ukon makabasa kon ano ang nakasulat sa sulud na
ka dya.
4 Naghiribiun gid ako tungud nga wara gid ti bisan isara nga takus magbukas kag
magbasa kang kasulatan nga dya.
5 Dayon, ang isara sa mga kamal-aman rugto nagkuon kanakun, “Indi ikaw maghibi,
nagdaug run ang Leon nga halin sa tribo ni Juda, kag linahi ni David. Tana ka dya
ang sarang maghukas kang pito ka mga selyo kag magbukas kang nagabararoron nga
kasulatan.”
6 Dayon may nakita ako nga sangka karnero nga nagatindug sa tunga kang trono, nga
napalibotan kang apat ka buhi nga tinuga kag kang mga kamal-aman. Kon turukun, ang
karnero nga dya daw nakaagi patay. May pito dya ka sungay kag may pito man ka mata
nga amo ang pito ka mga Ispirito kang Dios nga ginpadara sa bug-os nga kalibutan.
7 Nagparapit ang karnero sa trono kag ginbuul ang kasulatan sa tuo nga alima kang
nagapungko rugto.
8 Pagkabuul na kang kasulatan, ang apat ka mga sapat kag ang darwa ka napulo kag
apat ka mga kamal-aman nagluhod sa pagsimba sa karnero. Ang kada isara kananda
nagakaput kang harpa kag yahong nga bulawan nga buta kang insenso nga amo ang
mga pangamuyo kang mga katawhan kang Dios.
9 Nagkanta sanda kang sangka bag-o nga kanta nga nagakuon,
“Ikaw ang takus nga magbuul kang nagabararoron nga kasulatan
kag maghukas kang anang mga selyo,
tungud hay ginpatay ikaw,

kag paagi sa imong dugo gintubos mo ang mga tawo para sa Dios,
halin sa kada tribo, linggwahe, linahi kag nasyon.
10 Ginhimo mo sanda nga sangka ginharian kang mga pari sa pag-alagad sa atun Dios,
kag magadumara sanda sa kalibutan."
11 Dayon paglantaw ko liwan, nabatian ko ang limug kang linibo kag minilyon ka mga anghel, nga nagatiripon sa palibot kang trono, sa apat ka mga sapat, kag sa mga kamal-aman.
12 Nagakanta sanda sa tama ka baskug nga limug:
"Ang Karnero nga ginpatay takus
magbaton kang gahum, manggad, kaaram, kabaskug,
pagpadungug, paghimaya kag pagdayaw!"
13 Kag nabatian ko ang tanan nga mga tinuga sa langit, sa lupa, sa idalum kang lupa kag sa dagat kag ang tanan-tanan nga mga tinuga nga rugyan kananda nga nagakanta:
"Ang pagdayaw, pagpadungug, paghimaya, kag pagginahum
sa wara ti katapusan,
itugro sa nagapungko sa trono kag sa Karnero!"
14 Ang apat ka mga buhi nga tinuga nagkuon, "Amen!" Kag ang mga kamal-aman nagluhod kag nagsimba.

6

Ang mga Selyo

1 Kar-on, nakita ko nga ginhukas kang Karnero ang una sa pito ka mga selyo, kag nabatian ko nga naghambal ang isara sa apat ka mga buhi nga tinuga nga daw daguub ang anang limug, "Dali!"
2 Pagturuk ko nakita ko ang sangka puti nga kabayo. Ang nagasakay rugya kadya may ginakaptan nga pana. Gintugroan tana kang korona kag nagpanaw tana para magpadayon sa pagpangdaug.
3 Ginhukas kang Karnero ang ikarwa nga selyo, kag nabatian ko nga naghambal ang ikarwa nga buhi nga tinuga nga nagakuon, "Dali!"
4 Sangka kabayo ruman ang naggwa nga tama gid ka pula ang anang kolor. Ang nagasakay rugya kadya gintugroan kang gahum nga magdara kang inaway sa kalibutan, agud to nga magpinatyanay ang mga tawo; kag gintugroan man tana kang bahul nga espada.
5 Kang ginhukas kang Karnero ang ikatlo nga selyo, nabatian ko nga naghambal ang ikatlo nga buhi nga tinuga nga nagakuon, "Dali!" Kag nakita ko ang sangka itum nga kabayo kag ang nagasakay rugya ka dya may ginakaptan nga kilohan.
6 Kag may nabatian ako nga daw sangka limug nga naghalin sa tunga kang apat ka mga buhi nga tinuga nga nagakuon, "Ang bili kang sangka sukub nga harina nga trigo bali sangka adlaw nga suhol, kag ang bili kang tatlo ka sukub nga harina nga sebada bali sangka adlaw man nga suhol. Pero indi paghaliti ang lana kang olibo kag ang bino kang ubas!"
7 Ginhukas kang Karnero ang ikap-at nga selyo, kag nabatian ko ang ikap-at nga buhi nga tinuga nga nagakuon, "Dali!"
8 Kag nakita ko ang sangka malapsi nga kabayo. Ang nagasakay rugya ka dya ginhingaranan nga Kamatayun, kag ang Hades nagasunod kana. Gintugroan sanda kang gahum sa ikap-at nga bahin kang kalibutan agud pamatyun ang mga tawo paagi sa inaway, gutum, balatian, kag mapintas nga mga sapat sa kalibutan.
9 Kang huksun kang Karnero ang ikalima nga selyo, nakita ko sa idalum kang altar ang mga kalag kang mga tawo nga ginpamatay tungud sa andang pagwali kang pulong kang Dios kag sa andang pagpamatuod ka dya.
10 Nagsinggit sanda kang mabaskug, "Ginoo nga Makagagahum sa tanan, balaan kag masarigan ikaw! San-o mo pa hukman kag silotan ang mga tawo sa kalibutan nga nagpamatay kanamun?"
11 Ang kada isara kananda gintugroan kang bayo nga puti, kag ginhambalan nga maghulat-hulat lang anay hasta mabug-os ang kadurohon kang andang mga isigka alagad kag mga isigka tumuluo nga pagapatyun man pareho kananda.
12 Kar-on, nakita ko nga kang ginhukas kang karnero ang ikaanum nga selyo, naglinog kang mabaskug. Nagdulum ang adlaw pareho kang itum nga panaptun nga panglalaw, kag nagpula ang bulan nga daw pareho kang dugo.

13 Nagkarahulog sa lupa ang mga bituon sa langit nga daw pareho kang hilaw nga
bunga kang kahoy nga higera nga nagakarahulog kon huyupun kang mabaskug nga
hangin.
14 Nadura ang langit nga daw pareho kang kasulatan nga ginlulon, kag ang mga bukid
kag mga isla nahalin sa andang mga lugar.
15 Dayon ang mga hari sa kalibutan, ang importante nga mga tawo, ang mga pangulo
kang mga suldado, ang mga manggaranun, ang mga gamhanan, kag ang tanan nga klase
kang mga tawo, uripun ukon bukun nagpanago sa mga kweba kag sa giab kang daragkul
nga mga bato sa kabukidan.
16 Nagkuon sanda sa mga bukid kag mga bato, "Tiphagi kami kag taboni agud nga indi
kami makita kang nagapungko sa trono, kag agud to nga indi namun maaguman ang
kasingkal kang Karnero,
17 tungud hay nag-abot run ang makakurugmat nga adlaw kang andang pagsilot, kag
wara gid ti may makaagwanta karia."

7

Ang 144,000 ka mga Tawo

1 Pagkatapos karia, may nakita ako nga apat ka anghel nga nagatindug sa apat ka
pamusod kang kalibutan. Ginapunggan nanda ang apat ka hangin sa kalibutan agud
nga wara ti hangin nga maghuyup sa lupa, ukon sa dagat, ukon sa bisan ano nga kahoy.
2 Kag may nakita pa gid ako nga sangka anghel nga nagakayab halin sa sidlangan. May
dara dya nga inog-selyo nga ana kang Dios nga buhi. Nagsinggit tana kang mabaskug sa
apat ka anghel nga gintugroan kang Dios kang gahum sa paghalit kang lupa kag kang
dagat.
3 Kuon na, "Indi ninyo anay paghaliti ang lupa, ukon ang dagat ukon ang mga kahoy
samtang wara pa namun maselyohan ang mga dahi kang mga alagad kang atun Dios."
4 Kag ginsugid kanakun ang kadurohon kang mga ginselyohan — 144,000 ka bilog
halin sa napulo'g darwa ka tribo kang Israel.
5 12,000 halin sa tribo ni Juda, 12,000 halin sa tribo ni Ruben, 12,000 halin sa tribo ni
Gad,
6 12,000 halin sa tribo ni Aser, 12,000 halin sa tribo ni Neftali, 12,000 halin sa tribo ni
Manases
7 12,000 halin sa tribo ni Simeon, 12,000 halin sa tribo ni Levi, 12,000 halin sa tribo ni
Isacar,
8 12,000 halin sa tribo ni Zabulon, 12,000 halin sa tribo ni Jose, 12,000 halin sa tribo
ni Benjamin.

Ang Tama ka duro nga mga Tawo

9 Pagkatapos karia, nakita ko ang tama gid ka duro nga mga tawo nga indi maisip ni
bisan sin-o. Naghalin sanda sa kada nasyon, tribo, linahi kag linggwahe, kag nagatindug
sanda sa atubang kang trono kag kang Karnero. Ang andang mga bayo puro puti kag
malabug, kag nagakaput sanda kang mga dahon kang palma.
10 Nagasinggit sanda kang mabaskug, "Ang kaluwasan naghalin sa Dios nga naga-
pungko sa trono, kag sa Karnero!"
11 Kag ang tanan nga mga anghel nagtirindug sa palibot kang trono kag kang mga
kamal-aman, kag kang apat ka mga sapat. Nagluhod ang mga anghel sa atubang kang
trono kag nagsimba sa Dios,
12 nga nagakuon, "Amen! Ana kang atun Dios ang pagdayaw, paghimaya, kaaram,
pagpasalamat, pagpadungug, awtoridad, kag gahum sa wara ti katapusan! Amen!"
13 Nagpamangkot kanakun ang isara sa mga kamal-aman, "Sanday sin-o ang mga tawo
nga ria nga nagabayo kang puti, kag sa diin sanda karia naghalin?"
14 Nagsabat ako, "Sir, wara ako kamaan. Ikaw ang nakamaan!"

Nagkuon tana kanakun, "Sanda karia ang mga tawo nga nakaagi kang tuman ka
budlay nga mga pag-antos. Ginlabhan nanda kag ginpaputi ang andang mga bayo sa
dugo kang Karnero.
15 Amo ria gani nga rugyan sanda nagaatubang sa trono kang Dios, kag nagaalagad
kana sa anang templo sa adlaw kag gabii. Kag tana nga nagapungko sa trono ang
magaamlig kananda.
16 Indi run gid sanda paggutumun ukon pag-uhawun, kag indi run sanda mapaso kang
init kang adlaw ukon kang bisan ano nga mainit.

17 Tungud nga ang Karnero nga rugyan sa tunga kang trono amo run ang andang
manugbantay. Pagatuytoyan na sanda sa mga tubudan nga nagatugro kang kabuhi, kag
pagapahidan kang Dios ang mga luha sa andang mga mata.”

8

Ang Paghukas kang Ikapito nga Selyo

1 Kar-on, kang ginhukas kang Karnero ang ikapito nga selyo, naglinung ang langit sa
sulud kang mga tunga sa oras.
2 Nakita ko ang pito ka anghel nga nagatindug sa atubang kang Dios, kag gintugroan
sanda ka dya kang pito ka trumpeta.
3 May isara pa gid ka anghel nga nagparapit kag nagtindug sa altar nayon; may
ginadara tana nga bulawan nga surudlan kang insenso. Gintugroan tana kang duro
nga insenso agud idapun sa mga pangamuyo kang tanan nga mga katawhan kang Dios
para ihalad sa altar nga bulawan nga rugyan sa atubang kang trono.
4 Halin sa ginakaptan kang anghel, nagtub-ok paibabaw sa atubang kang Dios ang aso
kang ginsunog nga insenso imaw kang mga pangamuyo kang mga katawhan kang Dios.
5 Dayon, ginbuta kang anghel kang baga nga halin sa altar ang surudlan kang insenso
kag gintablug dya sa lupa. Dayon nagpangilat, may mabaskug nga mga pagginahud kang
daguub, kag naglinog.

Ang Pito ka Trumpeta

6 Kar-on, ang pito ka mga anghel nga may pito ka trumpeta nagahanda run sa
paghuyup kang andang mga trumpeta.
7 Ginhuyup kang una nga anghel ang anang trumpeta, kag nag-uran kang yelo kag
kalayo nga may lakut nga dugo, kag nasunog ang ikatlo nga parte kang lupa, ang ikatlo
nga parte kang kahoy, kag pati ang tanan nga hilamon.
8 Kang ginhuyup kang ikarwa nga anghel ang anang trumpeta, may nahulog sa dagat
nga daw sangka bahul nga bukid nga nagadaba-daba, kag ang ikatlo nga parte kang
dagat nangin dugo.
9 Ang ikatlo nga parte kang mga tinuga sa dagat nagkaramatay, kag ang ikatlo nga
parte kang mga barko nagkaraguba.
10 Ginhuyup man kang ikatlo nga anghel ang anang trumpeta, kag may sangka bahul
nga bituon nga nagadabdab nga daw sa sulo ang nahulog halin sa langit kag nagtupa sa
ikatlo nga parte kang mga suba kag mga tubudan.
11 Ang ngaran kang bituon nga to Pait. Ang ikatlo nga parte kang tubig nagpait, kag
duro nga mga tawo ang nagkaramatay sa pag-inum nanda ka dya tungud hay nagpait
dya.
12 Ginhuyup man kang ikap-at nga anghel ang anang trumpeta, kag may nag-igo sa
ikatlo nga parte kang adlaw, sa ikatlo nga parte kang bulan, sa ikatlo nga parte kang
mga bituon, gani nga nadura ang ikatlo nga parte kang andang kasanag. Nagdulum ang
ikatlo nga parte kang bilog nga adlaw kag amo man ang gabii.
13 Pagkatapos karia, paglantaw ko may nakita ako nga sangka agila nga nagalupad
sa kahawaan kag nabatian ko dya nga nagasinggit kang mabaskug, “Makaluluoy,
makaluluoy, makaluluoy gid ang mga nagaistar sa kalibutan kon huyupun run kang
tatlo pa ka mga anghel ang andang mga trumpeta.”

9

1 Kar-on, ginhuyup kang ikalima nga anghel ang anang trumpeta, kag nakita ko ang
sangka bituon nga nahulog sa lupa halin sa langit. Gintugroan dya kang yabi para sa
buho nga wara ti katapusan ang anang kadalumun.
2 Ginbuksan kang bituon ang buho, kag naggwa ang aso nga daw pareho kang aso
nga naghalin sa tama ka bahul nga hurnohan. Nagdulum ang adlaw kag ang kahawaan
tungud sa aso nga naghalin sa buho.
3 Naggurowa ang mga apan halin sa aso kag nagrinapta sa kalibutan, kag gintugroan
sanda kang gahum nga magpanghalit pareho kang gahum kang iwi-iwi.
4 Ginkun-an sanda nga indi paghalitan ang mga hilamon, ukon ang mga kahoy, ukon
ang bisan ano nga mga tanum, kundi ang mga tawo lang nga wara ti selyo kang Dios sa
anda mga dahi ang andang halitan.
5 Ang mga apan wara gintugotan nga pamatyun ang mga tawo nga dya, kundi nga
paantoson lang sanda sa sulud kang lima ka bulan. Ang kasakit kang andang kagat daw
pareho kang sughud kang iwi-iwi.

6 Sa amo to nga mga tinion, magahandum ang mga tawo nga mapatay, pero indi sanda
mapatay. Bisan ano pa ang andang paghandum nga mapatay, indi gid sanda mapatay.
7 Ang itsura kang mga apan nga dya daw pareho kang mga kabayo nga handa run
sa inaway. Sa andang mga ulo may nagatungtong nga daw pareho kang korona nga
bulawan, kag ang andang pungyahun daw pareho kang pungyahun kang tawo.
8 Ang andang buhok daw pareho kang buhok kang bayi, kag ang andang unto daw
pareho kang unto kang leon.
9 Sa andang mga dughan may panaming nga daw pareho kang salsalun, kag ang tunog
kang andang mga pakpak daw pareho kang hagunus kang duro nga mga karwahe nga
ginaguyod kang mga kabayo paagto sa inaway.
10 May mga ikog sanda nga daw pareho kang ikog kang mga iwi-iwi kag nagapangsug-
hud. Ang andang mga ikog nga dya ang andang gamitun para sakitun ang mga tawo sa
sulud kang lima ka bulan.
11 May hari sanda nga nagadumara kananda, nga amo ang anghel nga nagabantay sa
buho nga wara ti katapusan ang anang kadalumun. Ang anang ngaran sa linggwahe nga
Hebreo amo si Abaddon, kag sa Griego amo si Apolion (nga kon sayudon Manugguba).
12 Natapos run ang una nga makaharadluk nga hitabo, pero may darwa pa gid nga
magaabot.
13 Ginhuyup kang ikaanum nga anghel ang anang trumpeta, kag may nabatian ako nga
naghambal halin sa apat ka pamusod kang bulawan nga altar sa atubang kang Dios.
14 Nagkuon ang limug sa ikaanum nga anghel nga may trumpeta, “Buy-i ang apat ka
mga anghel nga ginagapos sa bahul nga suba kang Eufrates!”
15 Gani ginbuy-an ang apat ka mga anghel. Sanda ka dya gin-aman run nga daan para
gid sa oras, adlaw, bulan, kag tuig nga dya, agud pamatyun ang ikatlo nga parte kang
tanan nga mga tawo.
16 Ginsugid kanakun ang kadurohon kang mga suldado nga manugpangabayo
200,000,000.
17 Nakita ko sa akun paranan-awun ang mga kabayo, kag ang mga nagasakay rugya
ka dya may mga panaming sa dughan nga kolor pula pareho kang kalayo, asul pareho
kang sapiro, kag darag pareho kang asupre; ang ulo kang mga kabayo tana, daw pareho
kang ulo kang leon, kag may nagagwa sa andang ba-ba nga kalayo, aso kag asupre.
18 Nagkaramatay ang ikatlo nga parte kang tanan nga mga tawo paagi sa tatlo ka
kalalat-an nga dya nga amo ang kalayo, aso, kag asupre nga nagagwa sa ba-ba kang
kabayo.
19 Tungud hay ang gahum kang mga kabayo rugyan sa andang mga ba-ba kag mga
ikog. Ang andang mga ikog daw pareho kang mga man-ug nga may mga ulo nga amo
ang andang ginagamit sa pagpanakit.
20 Ang mga tawo nga nabilin nga wara nagkaramatay sa mga kalalat-an nga dya,
wara gihapon maghinulsul sa andang mga ginhimo ukon mag-untat sa pagsimba sa
mga demonyo kag sa mga dios-dios nga ginhimo nanda halin sa bulawan, pilak, saway,
bato kag kahoy, nga indi makakita, indi makabati, kag indi makapanaw.
21 Wara man sanda maghinulsul sa andang pagpamatay, pagkababaylan, pagpakighi-
lawas, kag pagpanakaw.

10

Ang Anghel kag ang Gamay nga Kasulatan

1 Pagkatapos karia, may nakita pa gid ako nga sangka gamhanan nga anghel nga
nagapanaog halin sa langit. Nalikupan tana kang panganod, kag may balangaw sa
ibabaw kang anang ulo. Nagaidlak ang anang pungyahun pareho kang adlaw, kag ang
anang mga paa daw pareho kang harigi nga nagakalayo.
2 May ginakaptan tana nga gamay nga kasulatan nga nagahumlad. Gintungtong na
ang anang tuo nga kahig sa dagat, kag ang wala na nga kahig sa lupa.
3 Nagsinggit tana kang mabaskug kag ang anang limug daw pareho kang ngurub kang
leon. Pagkatapos na singgit, nagsabat ang pito ka daguub.
4 Pagkatapos tunog kang pito ka daguub, masulat run daad ako, ugaring may nabatian
ako nga limug halin sa langit nga nagakuon, “Likumi ang ginhambal kang pito ka
daguub, kag indi mo dya pag-isulat.”
5 Ang anghel nga akun nakita nga nagatindug sa dagat kag sa lupa nagbayaw kang
anang tuo nga alima sa langit
6 kag nagpanumpa sa Dios nga nagakabuhi sa wara ti katapusan, nga nagtuga kang
langit kag kang mga butang rugyan karia, sa lupa kag kang mga butang rugyan karia,

kag sa dagat kag kang mga butang rugyan karia. Ang kuon kang anghel, “Indi run magbuhay,
7 hay sa tion nga huyupun run kang ikapito nga anghel ang anang trumpeta,
himoon run kang Dios ang anang plano nga wara na ginpamaan kauna suno sa anang
ginpahayag sa anang mga alagad nga mga propeta.”
8 Ang limug nga akun nabatian halin sa langit naghambal liwan kanakun, “Agtoni ang
anghel nga nagatindug sa dagat kag sa lupa, kag bul-a ang kasulatan nga nahumlad sa
anang alima.”
9 Gani nag-agto ako sa anghel kag ginpangayo kana ang gamay nga kasulatan.
Nagkuon tana kanakun, “Bul-a dya, kag ikan-a. Mapait dya sa imong busong, pero
daw pareho dya kang dugus katam-is kon rugyan sa imong ba-ba.”
10 Amo to kag ginbuul ko ang gamay nga kasulatan sa alima kang anghel kag ginkaun
dya. Daw pareho matuod kang dugus ang anang katam-is sa akun ba-ba pero pagkatulun
ko run, nagpait ang akun busong.
11 Kag ginhambalan ako, “Kinahanglan ibantala mo liwan ang ginpanghambal kang
Dios nahanungud sa mga nagkalain-lain nga mga tawo, nasyon, linggwahe, kag mga
hari.”

11

Ang Darwa ka Manugpamatuod

1 Pagkatapos karia, gintugroan ako kang surukol nga daw pareho kang baston, kag
ginkun-an ako, “Panaw kag isukla ang templo kang Dios kag ang altar, kag isipa dayon
kon pira ang nagasimba rugto.
2 Pero indi tana pagsukla ang lagwerta sa sagwa kang templo, tungud hay gin-aman
run ria para sa mga tawo nga wara makakilala sa Dios. Pagadagtaan nanda ang balaan
nga syudad sa sulud kang 42 ka bulan.
3 Ipadara ko ang akun darwa ka manugpamatuod nga nagabayo kang sako, kag
ibantala nanda ang akun mensahe sa sulud kang 1,260 ka adlaw.”
4 Ang darwa ka manugpamatuod nga dya amo ang darwa ka kahoy nga olibo kag
darwa ka turungtongan kang lampara nga nagatindug sa atubang kang Ginoo kang bug-
os nga kalibutan.
5 Kon may magtinguha nga maghalit kananda, may nagagwa nga kalayo sa andang ba-
ba nga amo ang magalaglag kang andang mga kaaway. Sa amo dya nga paagi laglagun
ang bisan sin-o nga malyag maghalit kananda.
6 May gahum sanda sa pagpugung kang uran agud indi mag-uran samtang nagabantala
sanda kang mensahe kang Dios. May gahum man sanda nga himoon ang tubig nga dugo,
kag sa paghalit kang bug-os nga kalibutan paagi sa nagkalain-lain nga mga kalalat-an
sa bisan ano oras nga luyag nanda.
7 Pagkatapos nga mabantala nanda ang mensahe kang Dios, amo to kag awayun sanda
kang sapat nga magagwa halin sa buho nga wara ti katapusan ang anang kadalumun
kag mapierde sanda kag mapatay.
8 Ang andang bangkay magahamyang sa karsada kang bantog nga syudad, nga
nagasimbolo kang Sodoma kag Ehipto. Rugyan man karia ginlansang sa kros ang andang
Ginoo.
9 Sa sulud kang tatlo ka adlaw kag tunga ang mga tawo halin sa tanan nga mga linahi,
tribo, linggwahe kag nasyon magalantaw sa andang bangkay, kag indi sanda magtugot
nga ilubung dya.
10 Magakalipay gid ang mga tawo sa kalibutan tungud hay napatay ang darwa ka
manugpamatuod nga dya. Magasaulog sanda kag magatugroanay kang mga regalo,
tungud hay napatay ang darwa ka propeta kang Dios nga nagdara kang tuman nga
pag-antos sa mga tawo sa kalibutan.
11 Pero pagkaligad kang tatlo ka adlaw kag tunga, ginbuhi liwan sanda kang Dios, kag
nagtindug sanda. Ang tanan nga nakakita kananda hinadlukan gid ka mayad.
12 Dayon nakabati ang darwa nga dya kang mabaskug nga limug halin sa langit nga
nagakuon, “Saka kamo rugya!” Kag samtang nagalantaw ang andang mga kaaway,
nagkayab sanda palangit nga nagasakay sa panganod.
13 Sa amo man to nga tion naglinog kang mabaskug. Ang ikanapulo nga parte kang
syudad naguba, kag 7,000 ka mga tawo ang nagkaramatay sa amo to nga linog. Ang
mga tawo tana nga wara nagkaramatay hinadlukan, kag gindayaw nanda ang Dios nga
rugyan sa langit.

14 Ang ikarwa nga makaharadluk nga hitabo natapos run, pero ang ikatlo madali run
lang mag-abot.

Ang Ikapito nga Trumpeta

15 Kar-on, ginhuyup kang ikapito nga anghel ang anang trumpeta, kag may mabaskug
nga mga limug sa langit nga nagakuon, "Ang paghari sa kalibutan ana run kang atun
Ginoo kag kang anang Cristo, kag magahari tana sa wara ti katapusan!"
16 Ang darwa ka napulo kag apat ka mga kamal-aman nga nagapungko sa andang mga
trono sa atubang kang Dios nagluhod sa pagsimba sa Dios
17 nga nagakuon,
"Nagapasalamat kami kanimo, Ginoong Dios nga makagagahum sa tanan,
Dios nga kon ano ikaw kadya, amo man ikaw kauna.
Nagapasalamat kami tungud hay gin-gamit run nimo ang imong gahum nga wara
ti tupung, kag nag-umpisa run ikaw nga maghari.
18 Sobra gid ang kaugut kang mga tawo nga wara nakakilala kanimo,
pero nag-abot run ang tion kang imo kasingkal.
Nag-abot run ang tion nga hukman mo ang mga patay,
kag ang tion nga tugroan mo kang mga padya ang imong mga alagad nga mga propeta,
kag ang imong mga katawhan, kag ang tanan nga nagakahadluk kanimo,
mga bantog man ukon bukun.
Nag-abot run ang tion nga laglagun mo ang mga tawo nga nagaguba kang kalibutan."
19 Dayon ginbuksan ang templo kang Dios rugto sa langit, kag makita rugto ang baul
nga nasudlan kang kasugtanan kang Dios kag kang tawo. Nagpangilat rugto, may
pagginahud kang daguub, naglinog, kag nag-uran kang daragkul nga yelo.

12

Ang Bayi kag ang Dragon

1 Pagkatapos karia, may nagtuhaw sa langit nga tuman gid ka makatiringala nga
butang: sangka bayi nga nagabayo kang adlaw, kag nagatungtong ang anang kahig sa
bulan. Sa anang ulo may korona nga may napulo kag darwa ka mga bituon.
2 Nagabusong tana kag nagauraruy sa kasakit, tungud hay madali run lang tana
magbata.
3 May nagtuhaw pa gid nga makatiringala nga butang sa langit: sangka bahul nga pula
nga dragon nga may pito ka ulo kag may napulo ka sungay, kag sa kada ulo na kadya
may korona.
4 Ginwahig kang anang ikog ang ikatlo nga parte kang mga bituon sa langit kag
ginpangtablug sa lupa. Dayon, nagtindug tana sa atubang kang bayi nga manugbata,
agud to nga pagbata kang bayi kaunun na dayon ang bata.
5 Nagbata ang bayi kang laki, nga amo ang magadumara kang tanan nga mga nasyon
nga wara ti kaluoy. Pagkatawo kang bata nga dya ginsabnit tana kag gindara sa Dios
rugto sa anang trono.
6 Ang bayi tana nagpalagyo sa kamingawan, sa lugar nga gin-aman run nga daan kang
Dios para kana, sa diin atipanun tana sa sulud kang 1,260 ka adlaw.
7 Kar-on, nag-umpisa ang inaway sa langit. Nagpakig-away si Miguel kag ang anang
mga kaimaw nga mga anghel kontra sa dragon kag sa anang mga sinakpan nga mga
anghel.
8 Napierde ang dragon kag ang anang mga sinakpan, kag wara run sanda gintugotan
nga magtiner sa langit.
9 Gintablug ang bahul nga dragon, nga amo ang man-ug kauna nga ginatawag Yawa
ukon Satanas, nga nagpatalang kang mga tawo sa bilog nga kalibutan. Ginhulog tana sa
lupa imaw kang anang sinakpan nga mga anghel.
10 Dayon may nabatian ako nga sangka mabaskug nga limug sa langit nga nagakuon,
"Kar-on, nag-abot run ang tion nga luwasun kang Dios ang mga tawo! Ginapakita na
run ang anang pagkagamhanan bilang Hari! Ginapakita run kang anang Cristo ang
anang awtoridad! Tungud hay ginpalayas run sa langit ang nagaakusar kang atun mga
isigka-tumuluo adlaw kag gabii sa atubang kang Dios.
11 Gindaug nanda ang yawa paagi sa dugo kang Karnero, kag paagi sa pulong kang
Dios nga andang ginbantala. Wara sanda nangilin nga itaya ang andang kabuhi.
12 Gani, kalangitan, kag kamo nga nagaistar rugyan, magkalipay kamo! Pero
makaluluoy gid ang lupa kag ang dagat, tungud hay nagpanaog si Satanas rugyan
kaninyo nga sobra gid ang anang kaugut, hay naman-an na nga bugu run lang ang
anang tion nga nabilin."

13 Kar-on, kang matalupangdan kang dragon nga ginhulog run tana sa lupa, ginlagas
na ang bayi nga nagbata kang laki.
14 Pero gintugroan ang bayi kang darwa ka pakpak kang bahul nga agila, agud to nga
makalupad tana palagyo sa man-ug, paagto sa kamingawan, sa lugar nga pagaatipanun
tana sa sulud kang tatlo ka tuig kag tunga.
15 Dayon nagbuga ang man-ug kang tubig nga daw baha ka duro paagto sa bayi para
nga anodon dya.
16 Pero ginbuligan kang lupa ang bayi. Nag-abri ang lupa kag ginsuyup ang tubig nga
ginbuga kang dragon.
17 Nag-ugut gid ang dragon sa bayi, kag gin-away na ang iba nga mga kabataan kang
bayi, sanda nga amo ang mga nagatuman sa mga sugo kang Dios kag matutum nga
nagasunod sa kamatuoran nga ginpahayag ni Jesus.
18 Kag nagtindug sa baybayun ang dragon.*

13

Ang Darwa ka Sapat

1 Dayon may nakita ako nga sangka sapat nga nagbutwa sa dagat, nga may napulo ka
sungay kag pito ka ulo. Sa kada sungay na ka dya may korona, kag sa kada ulo na ka
dya may nakasulat nga ngaran nga nagapasipala sa Dios.
2 Ang sapat nga akun nakita daw pareho kang leopardo. Ang anang kahig daw pareho
kang kahig kang sapat nga oso, kag ang anang ba-ba daw pareho kang ba-ba kang leon.
Gintugro kang dragon sa sapat nga dya ang anang gahum, ang anang trono, kag ang
anang bahul nga awtoridad.
3 Ang isara sa mga ulo kang sapat nga dya daw may pilas nga haros ikamatay na, pero
ang pilas nga dya nag-ayad. Natingala gid ang mga tawo sa bilog nga kalibutan, kag
nagsunod sanda sa sapat.
4 Ginsimba kang mga katawhan ang dragon, tungud hay gintugro na ang anang
awtoridad sa sapat. Ginsimba man nanda ang sapat, nga kuon nanda, “Sin-o ayhan
ang makatupung sa sapat nga dya, kag sin-o ayhan ang makapierde kana?”
5 Gintugotan ang sapat nga maghambal kang mga hinambog kag pag-insulto sa Dios,
kag gintugotan man tana nga maggahum sa sulud kang 42 ka bulan.
6 Ginpasipalahan na ang Dios, ang ngaran kang Dios, ang ginaistaran kang Dios, kag
ang tanan nga nagaistar sa langit.
7 Gintugotan tana nga awayun kag pierdehun ang mga katawhan kang Dios.
Gintugroan man tana kang awtoridad nga maghari sa kada tribo, lahi, linggwahe kag
nasyon.
8 Ang sapat nga dya pagasimbahun kang tanan nga mga katawhan sa lupa, sanda
nga sa wara pa matuga ang kalibutan ang andang mga ngaran wara nga daan nasulat
sa libro nga listahan kang mga may kabuhi nga wara ti katapusan, kag dya nga libro
ginapanag-iyahan kang karnero nga ginpatay.
9 Kamo nga mga nagaparamati, intiendiha ninyo ka mayad ang inyo nabatian.
10 Ang sin-o man nga gintagna nga bihagun, pagabihagun gid; ang sin-o man nga
gintagna nga ipatyun paagi sa espada, pagapatyun gid tana paagi sa espada. Gani
kinahanglan nga handa ang katawhan kang Dios sa pagbatas kang kabudlayan kag
parig-unun pa gid nanda ang andang pagtoo.
11 Pagkatapos karia, may nakita pa gid ako nga sangka sapat nga naggwa sa lupa. May
darwa dya ka sungay nga pareho kang sungay kang karnero, kag daw pareho dya kang
dragon kon maghambal.
12 Gin-gamit na ang tanan nga awtoridad kang una nga sapat sa atubang kang sapat
nga ria. Ginpirit na ang tanan nga katawhan sa kalibutan nga magsimba sa una nga
sapat nga may pilas nga haros ikamatay na pero nag-ayad dya.
13 Duro nga mga makatiringala nga milagro ang ginhimo kang ikarwa nga sapat nga
dya, pareho kang pagpauran kang kalayo halin sa langit nga nakita kang mga tawo.
14 Paagi sa mga makatiringala nga milagro nga gintugot nga himoon na sa atubang
kang una nga sapat, ginpatalang na ang mga tawo sa kalibutan. Ginmandoan na sanda
nga maghimo kang rebulto sa pagpadungug sa una nga sapat nga napilasan kang espada
pero nabuhi pa.

* **12:18 12:18** sa iba nga mga Kasulatan *Kag nagtindug ako,* kag gindapun nanda sa Kapitolo 13:1

15 Ang ikarwa nga sapat gintugotan nga magtugro kang kabuhi sa rebulto kang una
nga sapat, agud to nga makahambal ang rebulto kag ipapatay na ang mga tawo nga indi
magsimba kana.
16 Ginpirit na man ang tanan nga mga tawo, bantog man kag bukun, manggaranun
man kag imol, uripun man kag bukun ti uripun, nga magpamarka sa andang tuo nga
alima ukon sa anda mga dahi,
17 agud to nga wara ti bisan sin-o nga makabakal ukon makabaligya, magluwas lang
sa tawo nga may marka kang ngaran kang sapat ukon kang numero nga nagapatimaan
kang anang ngaran.
18 Kinahanglan rugya ka dya ang kaaram. Ang may kaaram amo ang makahangup
kon ano ang buut hambalun kang numero kang sapat nga dya, tungud hay numero dya
kang sangka tawo, kag amo dya ang numero: 666.

14

Ang Karnero kag ang 144,000

1 Pagkatapos karia, nakita ko ang Karnero nga nagatindug sa Bukid kang Sion, kaimaw
na ang 144,000 ka mga tawo, nga nasulat sa andang mga dahi ang ngaran kang Karnero
kag kang anang Amay.
2 Kag may nabatian ako nga limug halin sa langit nga daw pareho kang daganas kang
busay kag daw pareho kang matunog nga daguub. Ang limug nga akun nabatian daw
harpa nga ginatukar kang manugharpa.
3 Ang 144,000 ka mga tawo nga dya nagakanta kang bag-o nga kanta sa atubang kang
trono, kag sa apat ka buhi nga mga tinuga, kag sa mga kamal-aman. Wara gid ti may
nakamaan kang kanta magluwas lang sa 144,000 nga mga tinubos halin sa kalibutan.
4 Sanda ka dya ang mga tawo nga wara gid magpakighilawas sa mga bayi; wara sanda
nagpangasawa. Nagasunod sanda sa Karnero bisan diin tana mag-agto. Gintubos sanda
halin sa mga katawhan sa kalibutan, kag ang andang halimbawa, sanda ang una nga
bahin kang gin-ani kag ginhalad sa Dios kag sa Karnero.
5 Wara gid sanda nagbinutig, kag wara gid sanda ti dagta kang sala.

Ang Tatlo ka Anghel

6 May nakita pa gid ako nga sangka anghel nga nagalupad sa kahawaan, nga nagadara
kang wara nagabaylo nga Mayad nga Balita para ibantala dya sa mga tawo sa kalibutan,
sa tanan nga nasyon, tribo, linggwahe, kag lahi.
7 Naghambal tana sa mabaskug nga limug, “Kahadluki ninyo ang Dios kag himayaa
ninyo tana, tungud hay nag-abot run ang tion kang anang paghukum. Simbaha ninyo
tana nga amo ang naghimo kang langit, kang lupa, kang dagat, kag kang mga tubudan.”
8 May ikarwa nga anghel nga nagsunod sa una nga anghel, nga nagakuon, “Naguba
run! Naguba run gid ang bantog nga syudad nga Babilonia. Ang mga tawo sa bilog
nga kalibutan ginhaylo na nga magsunod sa anang mahigku nga ginabuhat nga daw
ginpainum na kang anang maisug nga bino.”
9 May ikatlo nga anghel nga nagsunod sa mga nauna nga mga anghel. Naghambal dya
sa mabaskug nga limug, “Ang sin-o man nga nagasimba sa sapat kag sa anang rebulto,
kag nagabaton kang anang marka sa andang dahi ukon sa andang alima,
10 magainum man kang bino nga amo ang kasingkal kang Dios, nga ginbu-bo nga
wara ti simbog sa kupa kang anang kaugut. Pagapaantoson sanda sa nagadaba-daba
nga kalayo kag asupre nga nagalantaw ang mga anghel kang Dios kag ang Karnero.
11 Ang aso kang kalayo nga nagapaantos kananda nagatub-ok paibabaw sa wara ti
katapusan. Sa adlaw kag gabii wara gid ti pahuway ang pag-antos kang mga nagasimba
sa sapat kag sa anang rebulto, kag sa mga nagpamarka kang ngaran kang sapat.”
12 Gani kinahanglan nga handa magbatas kang kabudlayan ang mga katawhan nga
nagatuman sa sugo kang Dios kag matutum sa andang pagtoo kay Jesus.
13 Dayon, may nabatian ako nga limug halin sa langit nga nagakuon, “Isulat dya:
umpisa ka dya, bulahan ang mga nagakaramatay nga nagatoo sa Ginoo!”
Nagkuon ang Balaan nga Ispirito, “Bulahan gid matuod, hay makapahuway run sanda
sa andang mga kabudlayan, tungud hay mabaton run nanda ang padya kang andang
mga hinimoan.”

Ang Ani sa Kalibutan

14 Dayon paglantaw ko, nakita ko ang sangka puti nga panganod, kag may nagapungko
rugto nga daw pareho kang tawo. May korona nga bulawan sa anang ulo kag may
ginakaptan tana nga matarum nga garab.

15 May sangka anghel pa gid nga naggwa sa templo kag naghambal ka mabaskug sa
nagapungko sa panganod nga nagakuon, “Gamita run ang imo garab, kag manggarab,
tungud hay nag-abot run ang tion kang tag-arani; gurang run ang aranyun sa kalibutan!”
16 Gani ang nagapungko nga to sa panganod, gin-gamit na ang anang garab kag naani
ang aranyun sa kalibutan.
17 May nakita liwan ako nga sangka anghel nga naggwa halin sa templo sa langit, kag
may ginakaptan man tana nga matarum nga garab.
18 Dayon may sangka anghel pa gid nga naggwa halin sa altar; tana ka dya ang may
awtoridad sa kalayo. Nagsinggit tana sa anghel nga may matarum nga garab, “Gamita
run ang imo garab, kag garabun ang mga ubas sa kalibutan, tungud hay luto run dya.”
19 Gani, ginpanggarab kang anghel ang mga ubas sa kalibutan, kag gintipon dya sa
bahul nga purugaan, nga amo ang kasingkal kang Dios.
20 Ginpuga ang mga ubas sa sagwa kang syudad, kag nag-ilig ang dugo halin sa
purugaan, nga mga 300 ka kilometro ang kalawidun, kag mga 5 ka piye ang kadalumun.

15

Ang mga Anghel nga Nagadara kang Katapusan nga mga Kalalat-an

1 May nakita pa gid ako nga tama gid ka makatiringala nga butang sa langit: pito ka
mga anghel nga nagadara kang pito ka mga kalalat-an. Amo run dya ang katapusan
kang mga kalalat-an, kag rugya run ka dya matapos ang kasingkal kang Dios.
2 Dayon may nakita ako nga daw dagat nga salamin nga nadapunan kang kalayo.
Nakita ko man ang mga tawo nga nagdaug kontra sa sapat kag sa anang rebulto, kag sa
numero kang anang ngaran. Nagatindug sanda sa ingud kang dagat nga daw sa salamin
nga nagakaput kang mga harpa nga gintugro kananda kang Dios.
3 Nagakanta sanda kang kanta ni Moises nga alagad kang Dios, kag kang kanta kang
Karnero, nga nagakuon,
“Ginoong Dios nga makagagahum sa tanan,
tama gid ka daragkul kag makatiringala ang imong mga hinimoan!
Hari ikaw sa wara ti katapusan*,
Matarung kag husto ang imo pamaagi.
4 Sin-o bala ang indi mahadluk kanimo, Ginoo?
Sin-o bala ang indi maghimaya kang imo ngaran?
Ikaw gid lang ang balaan.
Ang tanan nga mga nasyon magaparapit
kag magasimba kanimo,
tungud hay ginpahayag ang imo matarung nga mga hinimoan.”
5 Pagkatapos ka dya nakita ko sa langit nga ginbuksan ang templo nga amo ang Turda
nga rugyan ang prisensya kang Dios.
6 Naggwa sa templo ang pito ka anghel nga nagadara kang pito ka kalalat-an. Nagabayo
sanda kang puti nga panaptun nga lino nga nagaidlak, kag sa anda dughan may wagkus
nga bulawan.
7 Ang pito ka anghel nga dya gintugroan kang isara sa apat ka buhi nga mga tinuga
kang pito ka yahong nga bulawan nga buta kang kasingkal kang Dios nga buhi sa wara
ti katapusan.
8 Ang templo gintugub kang aso nga halin sa himaya kag sa gahum kang Dios. Kag
wara gid ti may makasulud sa templo hasta nga matapos ang pito ka kalalat-an nga
ginadara kang pito ka anghel.

16

Ang mga Yahong nga Nasudlan kang Kasingkal kang Dios

1 Pagkatapos karia may nabatian ako nga mabaskug nga limug halin sa templo nga
nagakuon sa pito ka anghel, “Panaw kamo kag iula sa lupa ang pito ka yahong nga
nasudlan kang kasingkal kang Dios!”
2 Gani nga nagpanaw ang una nga anghel kag gin-ula ang sulud kang anang yahong
sa lupa. Gintuboan kang mga katul nga mahapdi kag makangiril-ad ang mga tawo nga
may marka kang sapat kag nagsirimba sa anang rebulto.
3 Gin-ula kang ikarwa nga anghel ang sulud kang anang yahong sa dagat, kag dya
nangin pareho kang dugo kang patay nga tawo. Ang tanan nga mga buhi nga tinuga sa
dagat nagkaramatay.

---

* **15:3 15:3** sa iba nga mga Kasulatan *Hari ikaw kang tanan nga mga nasyon.*

4 Gin-ula kang ikatlo nga anghel ang sulud kang anang yahong sa mga suba kag mga
tubudan, kag dya nangin dugo.
5 Dayon nabatian ko ang anghel nga may awtoridad sa tubig nga nagkuon, “Matarung
gid ang paghusgar nga imo ginahimo, ikaw nga amo ang balaan; kon ano ikaw sa tulad,
amo man ikaw kang una.
6 Tungud hay ginpamatay nanda ang imong mga katawhan kag ang mga propeta, gani
gintugroan mo sanda kang dugo nga andang iimnun. Amo gid ria ang nagakadapat
kananda.”
7 Dayon may nabatian ako nga limug halin sa altar nga nagakuon, “Ginoong Dios nga
makagagahum sa tanan, husto gid man kag matarung ang imong paghusgar!”
8 Gin-ula kang ikap-at nga anghel ang sulud kang anang yahong sa adlaw, kag
gintugotan ang adlaw nga pasoon ang mga tawo paagi sa anang nagatagi-ti nga kainit.
9 Gani nagkarapaso ang mga tawo sa nagatagi-ti nga kainit, pero ginpasipalahan pa
nanda ang ngaran kang Dios nga amo ang may awtoridad sa mga kalalat-an nga dya.
Wara sanda maghirinulsul sa andang mga kasal-anan kag magdayaw sa Dios.
10 Gin-ula kang ikalima nga anghel ang sulud kang anang yahong rugto sa trono kang
sapat, kag nagdulum ang anang ginharian. Ginkagat kang mga tawo ang andang mga
dila tungud sa mga kasakit nga andang gin-antos.
11 Ginpasipalahan nanda ang Dios sa langit tungud sa mga kasakit kag mga katul nga
andang ginaagum, kag wara sanda maghinulsul sa andang mga malain nga buhat.
12 Gin-ula kang ikaanum nga anghel ang sulud kang anang yahong sa bahul nga suba
kang Eufrates. Nagmara ang suba para iaman nga pagaagihan kang mga hari nga
magahalin sa sidlangan.
13 Kag nakita ko nga may naggwa nga tatlo ka malain nga ispirito nga daw pareho
kang mga pangka sa ba-ba kang dragon, kag sa ba-ba kang sapat, kag sa ba-ba kang
nagapakuno-kuno nga propeta.
14 Dya sanda mga demonyo nga nagahimo kang mga milagro. Ginaagtonan nanda ang
mga hari sa bilog nga kalibutan agud tiponon sanda para sa inaway sa pag-abot kang
adlaw nga ang Dios nga makagagahum sa tanan magahusgar.
15 (“Pamati kamo! Magaabot ako pareho kang takawan! Bulahan ang tawo nga
nagabugtaw, kag wara nag-uba kang anang bayo, agud to nga indi tana magpanaw
nga hublas kag indi mamayha sa mga tawo!”)
16 Dayon gintipon kang mga demonyo ang mga hari sa lugar nga sa hambal nga
Hebreohanun ginatawag nga Armagedon.
17 Kar-on, gin-ula kang ikapito nga anghel ang sulud kang anang yahong sa hangin, kag
may naghambal kang mabaskug halin sa trono sa may templo nga nagakuon, “Natapos
run!”
18 Dayon nagpangilat, nagpangdaguub, kag naglinog kang mabaskug nga wara pa gid
natabo halin pa kang gintuga ang tawo sa kalibutan. Sobra gid ang ka baskug kang linog
nga ria.
19 Napihak ang bantog nga syudad sa tatlo ka parte, kag nagkaraguba ang mga syudad
kang mga nasyon. Wara gid nalipatan kang Dios nga silotan ang bantog nga Babilonia;
ginpainum na dya kang bino nga amo ang anang tuman nga kasingkal.
20 Nagkaradura ang tanan nga mga isla kag wara run ti bukid nga makita.
21 Nag-uran kang daragkul nga mga yelo, nga ang kabug-atun kang kada isara ka
dya mga 50 ka kilo, kag nagturupa dya sa mga tawo. Ginpasipalahan pa nanda ang
Dios tungud sa kalalat-an nga dya, tungud hay sobra gid ka makaharadluk ang dya nga
kalalat-an.

17

Ang Malaot nga Bayi

1 Kar-on, nagparapit kanakun ang isara sa pito ka anghel nga nag-ula kang sulud kang
andang yahong. Kuon na, “Dali bala, ipakita ko kanimo kon paano silotan ang bantog
nga bayi nga nagabaligya kang anang dungug, nga nagapungko sa ibabaw kang duro
nga mga tubig.
2 Nagpakighilawas kana ang mga hari sa kalibutan, kag nagkaralingin sa bino kang
anang maraw-ay nga mga buhat ang mga tawo sa kalibutan.”
3 Dayon gin-gamhan ako kang Balaan nga Ispirito kag gindara ako kang anghel sa
kamingawan. Nakita ko rugto ang sangka bayi nga nagasakay sa pula nga sapat. Ang
sapat nga dya may pito ka ulo kag napulo ka sungay, kag sa anang bilog nga lawas may
nakasulat nga mga ngaran nga nagapasipala sa Dios.

4 Ang bayi nga dya nagabayo kang kolor granate kag pula, kag napunihan tana kang
bulawan, marahalun nga mga bato, kag mga perlas. May ginakaptan tana nga bulawan
nga kopa nga buta kang maraw-ay kag mahigku nga mga buhat tungud kang anang
pagpakighilawas.
5 Sa anang dahi may nakasulat nga ngaran nga may likum nga kahulogan. Amo
dyaay ang nakasulat: "Ang bantog nga Babilonia, ang pinakananay kang tanan nga
nagabaligya kang andang dungug kag kang tanan nga mga maraw-ay nga mga buhat sa
bilog nga kalibutan."
6 Nakita ko man nga ang bayi nga dya nalingin kang dugo kang mga katawhan kang
Dios, kag kang dugo kang anang ginpamatay tungud kang andang pagsunod kay Jesus.
Natingala gid ako ka mayad kang pagkakita ko kana.
7 Pero nagkuon ang anghel kanakun, "Andut haw nga natingala gid ikaw? Sugidan ko
ikaw kang likum nga kahulogan kang bayi kag kang sapat nga anang ginasakyan nga
may pito ka ulo kag napulo ka sungay.
8 Ang sapat nga imo nakita, buhi tana kauna ugaring patay run tana ka dya, magagwa
liwan tana sa buho nga wara ti katapusan ang kadalumun pero magadiretso tana sa
kalaglagan. Ang mga katawhan sa kalibutan nga wara masulat ang andang mga ngaran
sa libro kang kabuhi, matingala kon makita nanda ang sapat nga dya, tungud hay buhi
dya kauna, ugaring patay run kadya, pero mabalik liwan.
9 "Kinahanglan rugya ka dya ang kaaram kag paghangup. Ang buut hambalun kang
pito ka ulo amo ang pito ka bukid nga ginapungkoan kang bayi.
10 Dya nagakahulogan man kang pito ka hari. Ang lima kananda patay run, ang
isara nagahari pa sa tulad, kag ang isara tana wara pa makaabot. Sa ana nga pag-abot
magagahum tana, pero indi lang buhay.
11 Ang sapat nga buhi kato anay pero patay run sa tulad, amo ang ikawalo nga hari.
Isara man tana sa pito ka mga hari, kag pagalaglagun tana.
12 "Ang napulo ka sungay nga imo nakita amo ang napulo ka mga hari nga wara pa
makaumpisa sa paghari. Sanda ka dya pagatugroan kang awtoridad nga maghari sa
sulud kang sangka oras imaw kang sapat.
13 Ang napulo ka hari nga dya may isara lang ka katuyoan, kag itugro nanda ka dya
ang andang gahum kag awtoridad sa sapat.
14 Magapakig-away sanda sa Karnero, pero pierdehun sanda kang Karnero, tungud
hay tana amo ang Ginoo nga labaw sa tanan nga mga ginoo kag Hari nga labaw sa tanan
nga mga hari. Kaimaw kang Karnero ang mga tinawag, mga pinili kag mga matutum
nga mga sumurunod."
15 Naghambal man kanakun ang anghel nga nagakuon, "Ang kahulogan kang mga
tubig nga imo nakita, nga ginapungkoan kang bayi nga nagabaligya kang anang dungug,
wara ti liwan kundi ang mga katawhan, mga nasyon, mga linahi, kag mga linggwahe.
16 Ang napulo ka sungay nga imo nakita kag ang sapat magadumut sa bayi
nga nagabaligya kang anang dungug. Pagabul-un nanda ang tanan-tanan na nga
mga pagkabutang pati ang anang bayo. Pagakan-un nanda ang anang kusug kag
pagasunogon nanda tana sa kalayo.
17 Ginbutang kang Dios sa andang mga panghuna-huna nga himoon nanda ang anang
mga tinutuyo paagi sa andang pagbuylog kag pagtao sa sapat kang andang gahum sa
pagdumara hasta nga matuman ang ginkuon kang Dios.
18 "Ang bayi tana nga imo nakita wara ti liwan kundi ang bantog nga syudad nga
nagadumara sa mga hari sa kalibutan."

18

Ang Pagkaguba kang Babilonia

1 Pagkatapos karia, may nakita pa gid ako nga sangka anghel nga nagakunsad halin
sa langit. May bahul tana ka dya nga awtoridad, kag ang anang kasidlak nagsanag sa
bilog nga kalibutan.
2 Nagsinggit tana kang tama gid kabaskug, "Naguba run, naguba run ang bantog nga
Babilonia! Nangin iristaran run lang dya kang mga demonyo kag mga malain nga
ispirito, kag pugad kang tanan nga sahi kang mga makangiril-ad kag mahigku nga mga
pispis.
3 Tungud hay ang tanan nga mga nasyon ginpainum na kang bino nga amo ang anang
mga mahigku nga buhat. Ang mga hari sa kalibutan nagpakighilawas kana, kag ang
mga negosyante sa kalibutan nagmanggaranun tungud sa anang mga mahigku nga mga
buhat nga wara ti pugung-pugung."

4 Dayon may nabatian pa gid ako nga limug halin sa langit nga nagakuon,
“Kamo nga akun mga katawhan, haralin kamo sa syudad nga ria,
agud to nga indi kamo makapakigbahin sa anang mga kasal-anan,
kag agud to nga indi kamo maumid sa mga kalalat-an nga magaabot kana.
5 Tungud hay ang tinumpok kang anang mga kasal-anan nagasundol run sa langit,
Wara gid nalipatan kang Dios ang anang mga malain nga hinimoan.
6 Himoa ninyo kana kon ano ang anang mga ginhimo kaninyo;
kag baslan ninyo tana kang doble sa anang ginhimo.
Kon ano ka pait ang irimnun nga anang gintao kaninyo
dobleha pa gid ninyo ang kapait kang irimnun nga inyo itao kana.
7 Kon paano nga nagpabugal tana kag nagpatuyang sa anang mga manggad,
amo man karia nga kabudlayan kag kalisud ang inyo itumbas kana.
Tungud hay pirme tana nagakuon sa anang kaugalingun,
‘Ako ang reyna nga nagagahum!
Bukun ako ti balo,
hasta san-o indi gid ako magbatyag kang kasubu.’
8 Tungud ka dya, magadururungan ka abot kana ang mga kalalat-an sa sulud lang kang sangka adlaw;
mga balatian, kasubu, kag kagutum.
Pagkatapos pagasunogon tana,
tungud hay gamhanan ang Ginoong Dios nga nagahusgar kana.”
9 Ang mga hari sa kalibutan nga nagpakighilawas kana kag nagpatuyang sa anang manggad magahirinibi kag magaparanangisun kon makita nanda ang aso kang nagakasunog nga syudad.
10 Magatindug sanda rugto sa marayu nga nagalantaw tungud hay nahadluk sanda nga maumid sa silot nga anang ginaantos. Magahambal sanda, “Makaluluoy! Makaluluoy ang bantog kag gamhanan nga syudad kang Babilonia! Sa sulud lamang kang sangka oras ginsilotan ikaw.”
11 Ang mga negosyante sa bilog nga kalibutan magahirinibi kag magapangasubu tungud kana, hay wara run ti may magabakal kang andang mga ginabaligya.
12 Wara run ti may magabakal kang andang bulawan, pilak, marahalun nga mga bato, kag mga perlas; kag kang andang marahalun nga mga tela nga lino, granate, seda kag tela nga pula; amo man kang mga kahoy nga mahamot, mga garamitun nga nahuman sa bangkil kang elepante, mga garamitun nga nahuman sa marahalun nga kahoy, sa saway, sa salsalun, kag sa marmol.
13 Kag wara run man ti may magabakal kang andang mga ginabaligya nga mga sinamon, rikado, insenso, mira, kamangyan; amo man kang andang bino, lana, harina kag trigo; wara run man ti may magabakal kang andang mga baka, karnero, kabayo kag karwahe, kag bisan gani kang mga uripun nga mga tawo.
14 Magahambal ang mga negosyante sa syudad kang Babilonia, “Ang tanan nga mga mayad nga butang nga imo ginhandum nga maangkun nagkaradura run kanimo. Ang tanan nimo nga manggad kag kaambung wara run gid; indi mo run dya makita liwan!”
15 Ang mga negosyante nga nagmanggaranun tungud sa syudad nga ria, rugto lamang sa marayu magatirindug tungud hay nahadluk sanda nga maumid sa silot nga anang ginaantos. Magahibi sanda kag magapangasubu,
16 nga nagakuon, “Makaluluoy! Makaluluoy ang bantog nga syudad nga ria! Kauna nagabayo tana kang marahalun nga tela nga lino, granate, kag tela nga pula, kag napunihan kang mga bulawan, marahalun nga mga bato, kag mga perlas!
17 Sa sulud lamang kang sangka oras nadura ang tanan na nga mga manggad nga dya!”
Ang tanan nga mga kapitan, kag mga pasahero, mga tripulante, kag tanan nga mga tawo nga ang andang parangitan-an rugyan sa dagat, nagtirindug sa paglantaw sa marayu.
18 Nagsinggitan sanda samtang nagaturuk sa aso kang nagakasunog nga syudad, “Wara gid ti syudad nga makatupung sa ka bantog kang syudad nga ria!”
19 Ginbutangan nanda kang abo ang andang mga ulo samtang nagahibi kag nagapangasubu nga nagakuon, “Makaluluoy! Makaluluoy ang bantog nga syudad nga ria! Tungud sa anang manggad nagmanggaranun ang tanan nga may mga barko! Pero sa sulud lang kang sangka oras nadura ang tanan na nga mga pagkabutang!
20 “Kamo nga rugyan sa langit, magkalipay kamo tungud sa natabo sa syudad nga ria. Kamo nga mga katawhan kang Dios, mga apostoles kag mga propeta, magkalipay

man kamo tungud hay ginsentensyahan run tana kang Dios sa anang mga ginpanghimo
kaninyo!”
21 Dayon, may sangka gamhanan nga anghel nga nagpurot kang bato nga pareho ka
bahul kang galingan nga bato kag gintablug na dya sa dagat kag nagkuon, “Pareho ka
dya ang pagkadura kang bantog nga syudad kang Babilonia, kag indi run gid tana ka
dya makita liwan.
22 Indi run mabatian dyan kanimo ang limug kang manugkanta, ang tunog kang mga
harpa kag mga tulali kag trumpeta. Ang mga manug-obra kang bisan ano nga sahi kang
obra, indi run man makita rugyan. Kag ang tunog kang galingan nga bato indi run man
mabatian dyan kanimo.
23 Bisan sulo wara run ti may makita nga nagasiga rugyan kanimo. Ang mga limug
kang bag-o nga mga ginkasal indi run mabatian. Ang mga negosyante nga rugyan
kanimo amo ang pinakabantog sa bilog nga kalibutan, kag paagi sa sinorhano mo nga
buhat gindaya mo ang tanan nga mga nasyon.
24 “Dyan kanimo nag-ilig ang dugo kang mga propeta kag mga katawhan kang Dios,
kag kang tanan nga mga ginpamatay sa bilog nga kalibutan.”

19

1 Pagkatapos karia, nabatian ko ang daw tama ka duro nga mga tawo sa langit nga
nagahambal kang mabaskug nga nagakuon, “Dayawun ta ang Dios! Tana gid lang ang
atun manluluwas! Tana gid lang ang mahimayaun kag gamhanan sa tanan!
2 Husto kag matarung ang anang paghusgar! Ginsentensyahan na ang bantog nga
bayi nga nagabaligya kang anang dungug nga amo ang nagdagta kang mga tawo sa
kalibutan paagi sa anang maraw-ay nga mga buhat. Ginsilotan tana kang Dios tungud
hay ginpamatay na ang mga alagad kang Dios.”
3 Naghambal liwan sanda, “Dayawun ta ang Dios! Ang aso kang nagakasunog nga
syudad nagatub-ok sa wara ti katapusan!”
4 Ang darwa ka napulo kag apat ka mga kamal-aman kag ang apat ka buhi nga mga
tinuga nagluhod kag nagsimba sa Dios nga nagapungko sa trono, nga nagakuon, “Amen!
Dayawun ta ang Dios!”

Ang Tabad sa Kasal kang Karnero

5 Dayon may limug ako nga nabatian halin sa trono nga nagakuon, “Dayawa ninyo
ang atun Dios, tanan kamo nga anang mga alagad, bantog man ukon bukun, kamo nga
may kahadluk kana!”
6 Pagkatapos karia, nabatian ko ang daw tama ka duro nga mga tawo nga nagahambal
kang mabaskug kag daw daganas kang busay kag daw tunog man kang mabaskug nga
daguub, nga nagakuon, “Dayawun ta ang Dios! Tungud hay ang Ginoo nga atun Dios
nga makagagahum sa tanan nagahari run.
7 Magkinalipay kita kag magsinadya, kag dayawun natun tana sa anang pagkamahi-
mayaun. Tungud hay nag-abot run ang tion nga ikaslun ang Karnero. Nakahanda run
ang anang nobya.
8 Gintugroan tana para isuksok ang tama gid ka puti nga panaptun nga lino nga
nagaidlak kag tama gid ka limpyo.” (Ang puti nga panaptun nga lino nga dya
nagasimbolo kang mga matarung nga mga hinimoan kang mga katawhan kang Dios.)
9 Dayon naghambal kanakun ang anghel, “Isulat dya: Bulahan ang mga ginpang-agda
sa tabad kang kasal kang Karnero.” Naghambal pa gid tana, “Matuod dya nga mga
pulong kang Dios.”
10 Nagluhod ako sa may kahig nayon kang anghel sa pagsimba kana. Pero nagkuon
tana kanakun, “Indi paghimoa ria. Ako sangka alagad man pareho kanimo kag kang
iba pa gid nimo nga mga kaibahan, nga nagasunod sa kamatuoran nga ginpahayag ni
Jesus! Ang Dios gid lang ang imo simbahun.” Tungud hay ang kamatuoran nahanungud
kay Jesus amo gid ang mga ginapahayag kag ginsulat kang mga propeta.

Ang Nagasakay sa Puti nga Kabayo

11 Pagkatapos karia, paglantaw ko, nakita ko nga bukas ang langit, kag may sangka
kabayo nga puti rugto. Ang nagasakay rugya ka dya ginatawag nga Masarigan kag
Matuod. Matarung tana sa anang paghukum kag sa anang pagpakig-away.
12 Ang anang mga mata nagasadlab nga daw kalayo, kag may duro nga mga korona
sa anang ulo. May nakasulat nga ngaran kana, nga wara gid ti may nakamaan kon ano
dya magluwas lang kana.
13 Nagabayo tana kang kunup nga gintusmog sa dugo. Ginatawag tana nga, “Pulong
kang Dios.”

14 Nagasunod kana ang mga suldado sa langit, nga nagasakay man sa puti nga mga
kabayo. Sanda kadya nagabayo kang maputi kag limpyo nga panaptun nga lino.
15 Sa anang ba-ba may nagagwa nga matarum nga espada, nga amo ang anang gamitun
sa pagpangdaug kang mga nasyon. Pagadumarahan na sanda nga wara ti kaluoy. Ipakita
na ang tuman nga kasingkal kang makagagahum nga Dios, nga pareho kang pagpuga
kang ubas.
16 May nakasulat nga ngaran sa anang bayo kag sa anang paa nga, "Hari nga labaw
sa tanan nga mga hari, kag Ginoo nga labaw sa tanan nga mga ginoo!"
17 Dayon, nakita ko ang sangka anghel nga nagatindug sa adlaw. Nagsinggit tana sa
mabaskug nga limug sa tanan nga pispis nga nagalupad sa kahawaan, "Dali kamo kag
magtipon para sa bahul nga tabad kang Dios!
18 Dali kamo, kag ikan-a ninyo ang kusug kang mga hari, mga heneral, mga suldado,
mga kabayo kag ang mga manugpangabayo. Kan-a ninyo ang kusug kang tanan nga
mga tawo, uripun man ukon bukun ti uripun, bantog man ukon bukun ti bantog!"
19 Dayon nakita ko ang sapat kag ang mga hari sa kalibutan imaw kang andang mga
suldado nga nagtiriripon sa pagpakig-away sa nagasakay sa kabayo kag sa anang mga
suldado.
20 Nadakpan ang sapat, pati ang nagapakuno-kuno nga propeta, nga amo ang naghimo
kang mga milagro sa atubang kang sapat. Paagi sa mga milagro nga dya, ginpatalang
na ang mga tawo nga may marka kang sapat kag nagsimba sa rebulto na ka dya. Sanda
nga darwa gintablug nga buhi sa linaw nga kalayo nga nagadaba-daba kang asupre.
21 Ang andang mga suldado ginpamatay paagi sa espada nga nagagwa sa ba-ba kang
nagasakay sa kabayo. Kag ang tanan nga mga pispis nagpinagusto ka kaun kang andang
mga kusug.

20

Ang Sangka Libo ka Tuig

1 Pagkatapos karia, may nakita ako nga sangka anghel nga nagakunsad halin sa
langit. May ginakaptan tana nga yabi para sa buho nga wara ti katapusan ang anang
kadalumun kag bahul nga kadina.
2 Gindakup na ang dragon, nga amo ang man-ug kauna nga amo ang Yawa ukon
Satanas, kag gin-gapos na dya sa sulud kang 1,000 ka tuig.
3 Gintablug dya kang anghel sa buho nga wara ti katapusan ang anang kadalumun.
Dayon ginsaradohan dya kag ginselyohan, agud to nga indi na run mapatalang ang mga
nasyon, hasta nga matapos ang 1,000 ka tuig. Pagkatapos karia kinahanglan nga ibuy-an
tana sa mabugu lang nga tion.
4 Dayon may nakita ako nga mga trono, kag ang mga nagapurungko rugto gintugroan
kang awtoridad sa paghukum. Nakita ko man ang mga kalag kang mga tawo nga
ginpang-utdan kang ulo tungud kang andang pagpamatuod nahanungud kay Jesus kag
pagpahayag kang pulong kang Dios. Sanda ka dya wara magsimba sa sapat ukon sa
anang rebulto, kag wara man sanda magpatatak kang marka kang sapat sa andang dahi
ukon sa andang mga alima. Ginbanhaw sanda kag nagdumara imaw ni Cristo sa sulud
kang 1,000 ka tuig.
5 Amo dya ang una nga pagkabanhaw. (Ang iba nga nagkaramatay wara ginbanhaw
samtang wara pa matapos ang 1,000 ka tuig.)
6 Bulahan kag balaan ang mga tawo nga makaimaw sa una nga pagkabanhaw. Indi
run sanda mag-agum kang ikarwa nga kamatayun, kundi mangin mga pari sanda nga
nagaalagad sa Dios kag kay Cristo, kag magahari sanda kaimaw na sa sulud kang 1,000
ka tuig.

Ang Pagkapierde ni Satanas

7 Pagkaligad kang 1,000 ka tuig, pagabuy-an si Satanas halin sa anang prisohan.
8 Magagwa tana para patalangun ang mga nasyon sa bilog nga kalibutan, nga
ginatawag Gog kag Magog. Tiponon na sanda para sa inaway. Ang andang kadurohon
pareho kang baras sa baybay nga indi maisip.
9 Ginlikup nanda ang bilog nga kalibutan kag ginpalibotan nanda ang kampo kang
mga katawhan kang Dios kag ang syudad nga ginahigugma kang Dios. Pero nag-uran
kang kalayo halin sa langit kag ginpamapas sanda tanan.
10 Kag ang yawa nga nagpatalang kananda, gintablug sa linaw nga nagadaba-daba
kang kalayo kag asupre, nga sa diin rugto man gintablug ang sapat kag ang nagapakuno-
kuno nga propeta. Pagapaantoson sanda adlaw kag gabii sa wara ti katapusan.

Ang Katapusan nga Paghukum

11 Pagkatapos karia, nakita ko ang sangka bahul nga maputi nga trono, kag ang
nagapungko rugto. Ang langit kag ang lupa nadura sa anang prisensya kag indi run
sanda makita pa liwan.
12 Kag nakita ko man ang mga nagkaramatay, bantog man ukon bukun, nga
nagatirindug sa atubang kang trono. Ginpangbuksan ang mga libro, kag ginbuksan
man ang sangka libro nga amo ang libro kang kabuhi. Ginhukman ang mga patay suno
sa andang mga hinimoan nga nakasulat rugto sa mga libro.
13 Ginluad kang dagat ang mga nagkaramatay rugyan kana. Ginpagwa man kang
kamatayun kag kang lugar kang mga patay * ang mga nagkaramatay nga rugyan
kananda. Ang tanan ginhukman suno sa andang mga hinimoan.
14 Dayon ang kamatayun kag ang lugar kang mga patay gintablug sa linaw nga kalayo.
Ang linaw nga kalayo nga dya amo ang ikarwa nga kamatayun.
15 Ang bisan sin-o nga ang anang ngaran wara nasulat sa libro kang kabuhi gintablug
sa linaw nga kalayo.

21

Ang Bag-o nga Langit kag ang Bag-o nga Lupa

1 Pagkatapos karia, nakita ko ang sangka bag-o nga langit kag ang sangka bag-o nga
lupa, tungud hay ang daan nga langit kag ang daan nga lupa nadura run, pati ang dagat
nadura man.
2 Kag nakita ko ang balaan nga syudad, nga amo ang bag-o nga Jerusalem, nga
nagapanaog sa langit halin sa Dios. Daw pareho dya kang nobya nga nakailis run kag
nakaaman sa pagsug-alaw sa anang pamanahun.
3 May nabatian ako nga mabaskug nga limug halin sa trono nga nagakuon, “Kar-on,
ang iristaran kang Dios rugyan run sa mga tawo! Magaistar tana imaw kananda, kag
sanda mangin ana run nga mga katawhan. Ang Dios mismo mangin kaimaw run nanda
kag tana mangin andang Dios.
4 Pahidan na ang andang mga luha. Wara run ti kamatayun, kasubu, kag wara run
man ti paghibi ukon kasakit tungud hay ang daan nga mga butang nadura run.”
5 Dayon ang nagapungko sa trono nagkuon, “Kar-on, ginabag-o ko run ang tanan nga
mga butang!” Nagkuon tana kanakun, “Isulat dya, tungud hay ang mga pulong nga dya
masarigan kag matuod.”
6 Nagkuon pa gid tana kanakun, “Natapos run ang tanan! Ako amo ang Alpa kag ang
Omega, ang umpisa kag ang katapusan. Ang sin-o man nga ginauhaw, paimnun ko tana
kang tubig nga wara ti bayad nga naghalin sa tubudan kang kabuhi.
7 Ang mga madinarag-un maaguman na ang mga butang nga dya; kag ako mangin
anang Dios kag tana mangin akun bata.
8 Pero ang mga matalaw, ang mga nagtalikod sa andang pagtoo kanakun, ang
mga nagahimo kang mahigku nga mga butang, ang mga manugpatay, ang mga
nagapakighilawas, ang mga nagahimo kang sinorhano nga buhat, ang mga nagasimba
sa mga dios-dios, kag ang tanan nga mga butigun-ang lugar nga para kananda amo ang
linaw nga kalayo nga nagadaba-daba kang asupre. Amo ria ang ginatawag nga ikarwa
nga kamatayun.”

Ang Bag-o nga Jerusalem

9 Nagparapit kanakun ang isara sa pito ka mga anghel nga nagdara kang pito ka
yahong nga buta kang pito ka katapusan nga mga kalalat-an. Nagkuon tana kanakun,
“Dali, ipakita ko kanimo ang bayi nga mangin asawa kang Karnero.”
10 Dayon gin-gamhan ako kang Balaan nga Ispirito kag gindara ako kang anghel sa
putok-putokan kang tama ka taas nga bukid. Ginpakita na kanakun ang balaan nga
syudad nga amo ang Jerusalem, nga nagapanaog sa langit halin sa Dios.
11 Nagaidlak dya tungud sa himaya kang Dios. Ang syudad nagaidlak pareho kang
marahalun nga bato nga haspe, nga daw kristal ka tin-aw.
12 Napalibotan ang syudad kang mataas kag mapag-un nga pader nga may napulo'g
darwa ka pwertahan, kag sa kada pwertahan may sangka anghel nga nagabantay.
Nakasulat man rugto sa mga pwertahan ang mga ngaran kang napulo'g darwa ka tribo
kang Israel.
13 May tatlo ka pwertahan sa kada kilid: tatlo sa sidlangan, tatlo sa naaminhan, tatlo
sa nabagatnan, kag tatlo man sa nakatundan.

---

* **20:13 20:13** Hades

14 Ang pader kang syudad may napulo'g darwa ka pundasyon nga may nasulat nga
mga ngaran kang mga napulo'g darwa ka apostoles kang Karnero.
15 Ang anghel nga nagpakighambal kanakun may dara nga surukol nga bulawan agud
suklon ang syudad, ang anang mga pwertahan kag ang anang pader.
16 Kwadrado ang syudad—kon pira ang anang kalabugun amo man ang anang
kalapadun. Ginsukol kang anghel ang syudad, kag 2,400 ka kilometro ang kalabugun na
ka dya; amo man ang anang kalapadun kag ang anang kataasun.
17 Ginsukol na man ang pader, kag mga 66 ka metro ang kataasun na ka dya suno sa
paagi kang tawo sa pagsukol nga gin-gamit kang anghel.
18 Ang pader nahuman sa bato nga haspe, kag ang syudad nahuman sa puro nga
bulawan nga daw pareho kang kristal ka tin-aw.
19 Ang mga pundasyon kang mga pader kang syudad napunihan kang tanan nga klase
kang marahalun nga mga bato. Ang primero nga pundasyon napunihan kang bato nga
haspe, ang ikarwa sapiro, ang ikatlo kalsedonia, ang ikap-at esmeralda,
20 ang ikalima onisi, ang ikan-um kornalina, ang ikapito krisolito, ang ikawalo berilo,
ang ika-siyam topasio, ang ikanapulo krisopraso, ang ikanapulo'g isara hasinto, kag ang
ikanapulo'g darwa amatista.
21 Perlas ang napulo'g darwa ka pwertahan, ang kada pwertahan nahuman sa sangka
perlas. Ang karsada kang syudad puro bulawan kag matin-aw nga daw kristal.
22 Wara ako ti may nakita nga templo sa syudad, tungud hay ang Ginoong Dios mismo
nga makagagahum sa tanan kag ang Karnero amo run ang pinakatemplo rugto.
23 Indi run kinahanglan kang adlaw ukon kang bulan nga magtugro kang kasanag sa
syudad, tungud hay ang himaya kang Dios amo ang nagasanag rugto, kag ang Karnero
amo ang sulo.
24 Paagi sa anang kasanag ang tanan nga mga katawhan sa kalibutan masanagan, kag
ang mga hari sa kalibutan pagadar-un nanda ang andang mga manggad rugto.
25 Ang mga pwertahan kang syudad magapabilin nga bukas sa bilog nga adlaw, kag
indi run gid dya pagsaradohan tungud hay wara run ti gabii rugto.
26 Pagadar-un sa syudad ang mga dungug kag manggad kang mga nasyon.
27 Pero indi gid makasulud rugto ang bisan ano nga mahigku sa panuruk kang Dios,
ukon ang bisan sin-o nga nagahimo kang mga maraw-ay nga mga buhat, ukon ang mga
butigun. Ang makasulud lang rugto amo ang mga tawo nga ang andang mga ngaran
nasulat sa libro kang kabuhi nga ginapanag-iyahan kang Karnero.

22

1 Dayon ginpakita man kanakun kang anghel ang suba kang kabuhi nga daw pareho
kang kristal ka tin-aw. Nagailig dya halin sa trono kang Dios kag kang Karnero
2 hasta sa tunga kang karsada kang syudad. Sa pihak kag pihak kang suba may kahoy
kang kabuhi nga nagapamunga kang napulo'g darwa ka beses sa sulud kang sangka
tuig—kisra kada bulan. Ang anang mga dahon bulong para sa tanan nga mga katawhan
sa mga nasyon.
3 Wara run ti bisan ano nga ginpakamalaot kang Dios ang makita sa syudad nga dya.
Rugyan sa syudad ang trono kang Dios kag kang Karnero, kag ang anang mga alagad
magasimba kana.
4 Makita nanda ang anang itsura, kag ang anang ngaran isulat sa andang mga dahi.
5 Wara run man ti gabii rugto, kag indi run nanda kinahanglan ang mga sulo ukon
ang sanag kang adlaw, tungud hay ang Ginoong Dios amo run ang andang mangin sulo,
kag magahari sanda hasta sa wara ti katapusan.

Ang Pagbalik ni Jesus

6 Dayon naghambal ang anghel kanakun, “Ang mga pulong nga dya masarigan kag
matuod. Ang Ginoong Dios nga amo ang nagtao kang anang Ispirito sa mga propeta,
amo man ang nagpadara kang anang anghel sa pagpahayag sa anang mga surugoon
kon ano ang magakaratabo sa indi run lang magbuhay.”
7 Naghambal si Jesus, “Pamati kamo! Madali run lang ako mag-abot! Bulahan ang
mga tawo nga nagatuman sa mga tagna nga nasulat sa dya nga libro.”
8 Ako, si Juan, amo ang nakabati kag nakakita kang dya nga mga butang. Pagkabati ko
kag pagkakita ka dya nagluhod ako sa kahig nayon kang anghel nga nagpakita kanakun
kang dya nga mga butang sa pagsimba kana.
9 Pero nagkuon tana kanakun, “Indi paghimoa ria kanakun. Ako sangka alagad man
pareho kanimo kag kang imong mga kabugtoan nga mga propeta, kag kang tanan nga
nagatuman sa mga ginakuon sa dya nga libro. Ang Dios gid lang ang imo simbahun!”

10 Kag naghambal pa gid tana kanakun, “Indi paglikumi ang mga tagna nga nasulat
sa libro nga dya, tungud hay indi run lang gid buhay kag matuman run ang tanan nga
dya.
11 Ang mga nagahimo kang malain magapadayon pa gid sa paghimo kang malain,
kag ang mga nagahimo kang mahigku nga buhat magapadayon sa andang mahigku nga
mga buhat. Ang mga matarung magapadayon sa paghimo kang matarung, kag ang mga
ginpakabalaan kang Dios magapadayon sa pagpakabalaan.”
12 Naghambal si Jesus, “Pamati kamo! Madali run lang ako mag-abot! Dara ko ang
padya nga itugro sa kada isara suno sa andang mga hinimoan.
13 Ako ang Alpa kag ang Omega, ang primero kag ang urihi, ang umpisa kag ang
katapusan.”
14 Bulahan ang mga nagalimpyo kang andang mga bayo tungud hay tugroan sanda
kang kinamatarung nga magkaun kang bunga kang kahoy kang kabuhi, kag mag-agi sa
mga pwertahan pasulud sa syudad.
15 Pero sa gwa tana kang syudad rugyan ang mga tawo nga nagahimo kang
makahuruya nga mga butang, ang mga nagahimo kang sinorhano nga buhat, ang mga
nagapakighilawas, ang mga manugpatay, ang mga nagasimba sa mga dios-dios, kag ang
tanan nga mga butigun.
16 “Ako si Jesus ang nagsugo kang akun anghel para magpahayag kaninyo kang dya
nga mga butang para sa mga kaiglesiahanan. Naghalin ako sa linahi ni David; ako ang
masanag nga kabugwasun.”
17 Naghambal ang Balaan nga Ispirito kag ang Bayi nga karaslun, “Dali!”
Ang tanan nga nakabati ka dya maghambal man, “Dali!”
Magparapit ang bisan sin-o nga ginauhaw, kag kon sin-o ang gusto mag-inum, magbuul
kang tubig kang kabuhi, dya wara ti bayad.

Katapusan nga mga Bilin

18 Ako si Juan, nagapaandam gid sa bisan sin-o nga makabati sa mga tagna sa dya nga
libro: ang sin-o man nga magdugang sa mga ginakuon rugya, idugang man kang Dios
sa anang silot ang mga kalalat-an nga nakasulat sa dya nga libro.
19 Ang sin-o man nga magbuhin sa mga tagna nga ginhambal sa dya nga libro, bul-an
tana kang Dios kang kinamatarung nga magkaun kang bunga kang kahoy kang kabuhi,
kag indi man tana pagpasudlun sa balaan nga syudad nga nasambit sa dya nga libro.
20 Ang nagapamatuod sa tanan nga nakasulat rugya, nagakuon, “Matuod gid nga
madali run lang ako magbalik.”
Nagkuon man ako, “Amen. Ginoong Jesus, magbalik run ikaw.”
21 Kabay nga ang bugay ni Ginoong Jesus maaguman kang tanan nga mga katawhan
kang Dios.* Amen.

* **22:21 22:21** sa iba nga mga kasulatan wara gin-abay ang: *mga katawhan kang Dios.*